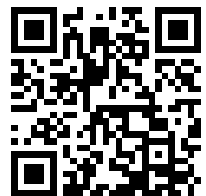
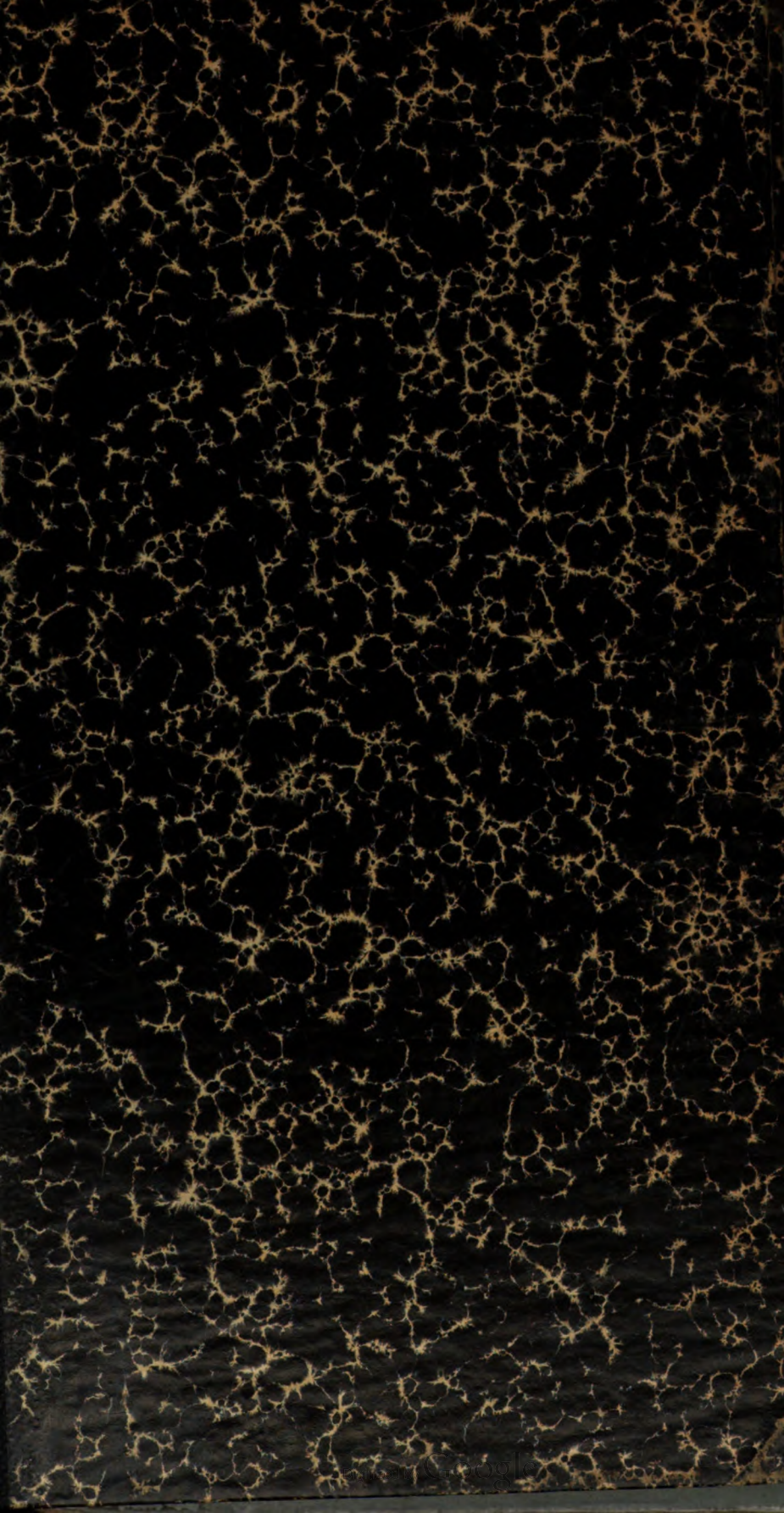
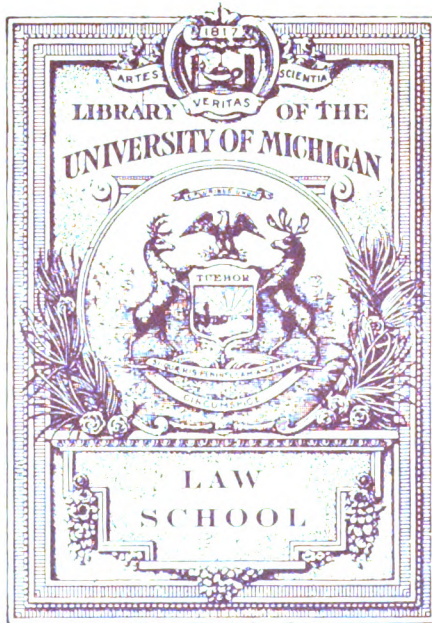

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

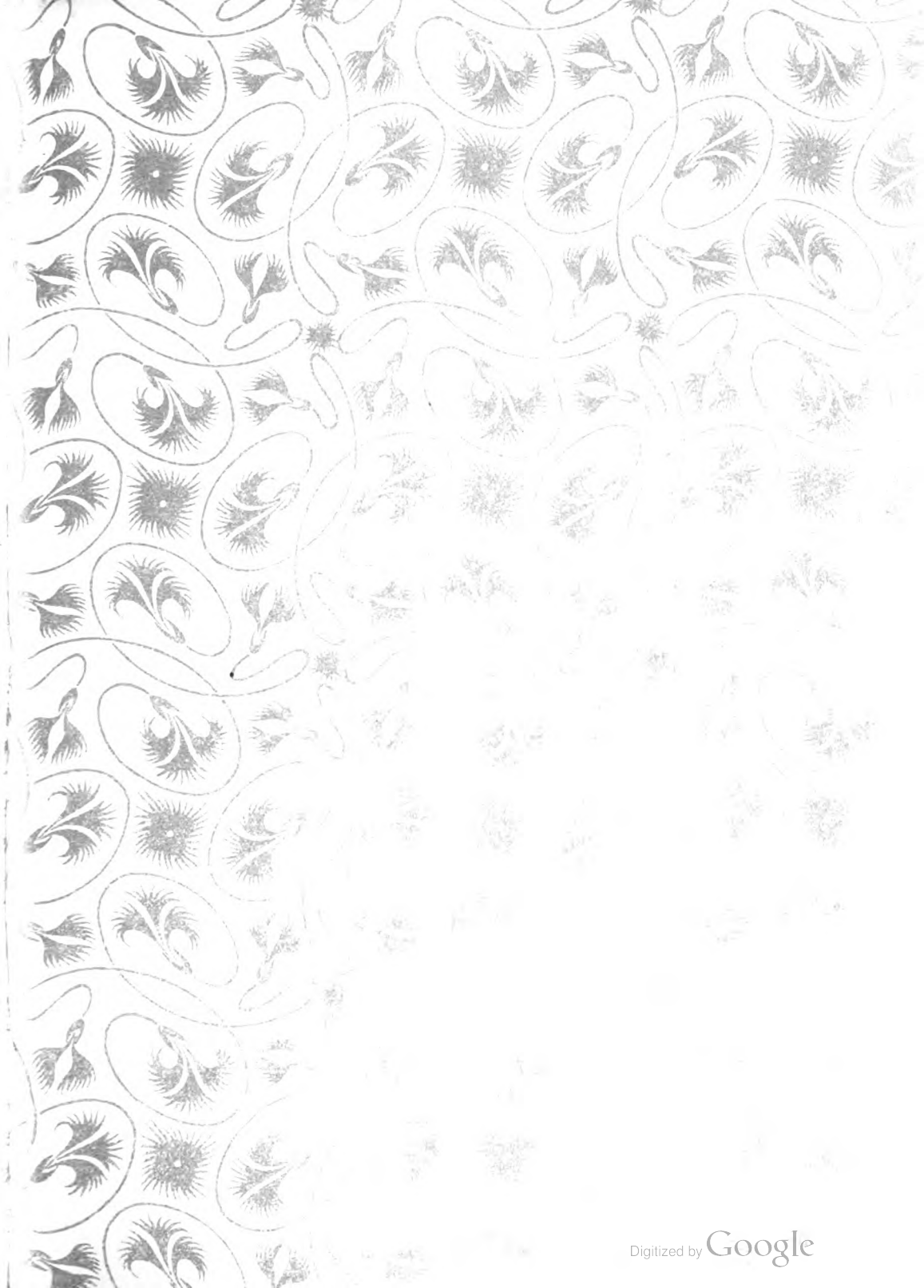
Google™ books

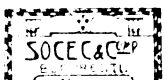
<https://books.google.com>

Rumania. Inalta Curte di
Casatie si Justitie

BULETINUL

FL 8
PG. 63
B 3933
V. 39
pt 11

DECISIILOR

CURTEI DE CASATIE SI DE JUSTITIE

DATE DE

SECȚIA I și II

ÎN TIMPUL DE LA 1 IANUARIE PÂNĂ LA 1 SEPTEMBRE 1900

LUCRAT SUB DIRECȚIUNEA PRIMULUI SÈU GREFIER

A. NENOVEANU

VOLUMUL XXXIX

PARTEA I

ABONAMENTELE SE FAC LA GREFELE:

CURTEI DE CASATIE, CURȚILOR DE APEL SI TRIBUNALELOR DE JUDEȚE

PRECIUL ABONAMENTULUI:

ȘESE LEI PE UN AN

BUCURESCI

IMPRIMERIA STATULUI

1901

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

— — —
S E C Ț I U N E A I
— — —

No. 1

PERIMARE. — Efectele ei la prima instanță. (Art. 257 și 258 din procedura civilă).

Efectul perimărei la prima instanță este de a anula întreaga judecată chiar de la prima petițiune de intentarea acțiunii.

No. 1. — Respingerea recursului făcut de ministerul domeniilor contra deciziei curței de apel din București, secția III, cu No. 107 din 1899, cu D. Coculescu.

10 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Héntzescu ;

Pe D. Al. Rioșeanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Alexandrescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Curtea de apel din București violază și interpretează greșit art. »257 din procedura civilă, când decide că opoziția nu constituie o ins-

» instanță deosebită de cea rezolvată prin hotărîrea dată în lipsă, și că,
 » prin urmare, nu se poate perima fără a se perima întreaga instanță
 » chiar de la prima petiție de intentarea acțiunii «.

Avînd în vedere că art. 257 din procedura civilă prescrie că judecata va fi perimată, după cererea părții interesată, dacă partea va lăsa să treacă două ani de la cel din urmă act de procedură, fără să reîncepă judecata; că, după art. 258 din procedura civilă se anulează toate procedurile intermediare urmate și toate ordonanțele sau încheierile preparatorii ordonate de judecată, așa că, nimic numai rămîne valabil din tot ce s'a urmat, singurul drept ce 'i mai rămîne părții fiind numai acela de a intenta o nouă acțiune și de a începe de-a capul tot procesul, după cum o spune clar ultimul alineat al acestui din urmă text de lege;

Considerînd că din aceste dispozițiuni reiese în mod învederat că efectul perimării la prima instanță este de a anula întreaga judecată, chiar de la prima petițiune de intentarea acțiunii;

Că dar, în specie, curtea de fond prin deciziunea supusă a făcut recursul, judecînd în acest sens, departe de a viola și interpreta greșit art. 257 din procedura civilă, din contra a făcut o bună aplicațiune a acestui text de lege, și deci, motivul de casare invocat, fiind neîntemeiat, urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 9

SUCCESIUNE. — Timbru. — Taxă de înregistrare. — Declarația moștenitorilor prevădută de art. 53 din legea timbrului. — Posedarea averii de succesiune, în urma acestei declarațiuni, fără plata prealabilă a taxei. — Dacă mai poate supune pe moștenitor la amendă. — Acordarea unui termen de plată. — Noi relațiuni între Stat și moștenitor. — Cum poate urmări Statul creanța sa. (Art. 53, 55 și 68 din legea timbrului).

1) *Indată ce moștenitorul său legatarul a făcut la tribunal declarația de ce avere a rămas pe urma defunctului, valoarea ei*

și partea ce i se cuvine lui pentru a se indica taxa ce are a plăti, chiar dacă va posedea succesiunea fără a fi plătit prealabil taxele, prin acesta dănsul și-a îndeplinit obligația impusă de art. 55 din legea timbrului sub pedepsă de amendă, și deci, numai pentru posesiunea moștenirii înainte de a plăti taxele, nu poate fi pasibil de amendă.

2) Dupe ce s'a acordat moștenitorilor un termen pentru plata taxei de înregistrare și s'a luat de către Stat o garanție ipotecară pe un imobil pentru acea plată, între Stat și moștenitori ați luat naștere nouă relațiuni de creditor și debitor, și Statul nu mai poate de cât să urmărească pe cale civilă îndeplinirea creanței sale.

No. 2. — Casarea, după recursul făcut de Magareta Ruse State și alții, a sentinței tribunalului Brăila cu No. 418 din 1899, în proces cu ministerul de finance.

10 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hëntzescu ;

Pe D. avocat F. Gesticone, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. Niculescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Exces de putere. Art. 55, combinat cu art. 53 și 68 din legea asupra timbrului și înregistrării sunt greșit aplicate de tribunalul Brăila, întru cât noi moștenitorii, la deschiderea succesiunii, ne am prezentat înaintea tribunalului, am declarat averea rămasă, precum și averea ei ; și întru cât tribunalul Brăila, găsind că valoarea declarată de noi este prea mică, pe de o parte a dispus să se facă o estimare prin experți în față și a reprezentantului fiscal, luând pentru siguranța plății taxelor de înregistrare, după aprecierea sa până la concurența sumei de 1.500 lei, o inscripție ipotecară în primul rang asupra unui imobil al succesiunii. Despre toate acestea onor. tribunal informază și pe onor. administrație financiară locală, delegând pe judecătorul de pace respectiv cu facerea unei evaluări a succesiunii prin experți, trimițându-ne și pe noi moștenitorii prin același jurnal cu No. 7.535 din 20 Septembre 1894, în posesia a verei de moștenit.

» Aceste expertisene executându-se de d. judecător de pace de cât
 » după stăruința lui Anghel Ruse State abia în luna Aprilie a. c.
 » și neavând nici ați un caracter definitiv, nu știu la ce sumă să plă-
 » tim taxa de înregistrare cuvenită Statului, de ôre-ce tribunalul
 » Brăila n'a fixat suma.

» Așa fiind, în specie, neexistând nici o contravenție imputabilă
 » nouă, greșit suntem condamnați la plata de amendă.

Având în vedere că după art. 55 din legea timbrului, când un
 moștenitor sau legatar nu va face declarațiunea prescrisă de art. 53
 și va poseda moștenirea sau legatul cuvenit lui fără a fi plătit taxa
 legală, prin acest fapt va cădea în contravențiune și va fi supus la
 plata taxei cuvenite și a amendei prevădute de art. 68 aceeași lege ;

Considerând că de aci rezultă, că de îndată ce moștenitorul sau
 legatarul a făcut la tribunal declarațiunea, conform art. 53, chiar
 dacă va poseda succesiunea fără a fi plătit prealabil taxele, prin a-
 cęsta dęnsul — moștenitorul sau legatarul — și-a îndeplinit obliga-
 țiunea impusă de art. 55 sub pedępsă de amendă, și decî numai pen-
 tru posesiunea moștenirii înainte de a plăti taxele, nu pôte fi pasibil
 de amendă ;

Că ast-fel fiind și întru cât, în specie, se constată că recurenții
 au făcut declarația prescrisă de art. 53 din legea timbrului, că au
 cerut și obținut chiar de la tribunal un termen de plata taxei, și
 au dat o siguranță Statului prin inscripțiunea ipotecară ce s'a luat
 asupra unuia din imobilele moștenirii, apoi recurenții nu mai pot fi
 considerați ca contravenienți în sensul legii timbrului și supuși la
 amendă, căci nu mai pot fi bănuți că au cautat a se sustrage la plata
 taxei impusă de lege ;

Considerând că după ce s'a acordat moștenitorilor un termen de
 plata taxei și s'a luat o garanție ipotecară pe un imobil pentru acea
 plată, între Stat și moștenitori există nouă relațiunii de creditor și de-
 bitor, și Statul nu mai pôte de cât să urmărească pe cale civilă înde-
 plinirea creanței sale ;

Că dar, în aceste împrejurări, tribunalul, prin sentința supusă re-
 cursului, menținând amenda dată de administratorul financiar contra
 recurenților, printr'o asemenea procedare a comis un adevărat exces
 de putere, a interpretat și aplicat greșit sus citatele texte de lege ;

și deci, mijlocul de casare invocat fiind întemeiat, urmăză a se admite ca atare.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 3

CASAȚIE.—**Recurs.**—**Materie civilă.**—**Termen.**—**De când curge.**
(Art. 44 din legea organică a curței de casație).

HOTĂRIRI.—**Comunicarea lor.**—**Hotărîre comunicată investită cu formula executorie.**—**Decisiunea curței de apel comunicată de portărelul tribunalului ce a pronunțat sentința apelată.**

1) *Termenul de recurs în casație, în toate pricinile civile, este de trei luni, socotit de la comunicarea hotărîrii supusă recursului,*

2) *Comunicarea unei hotărîri chiar investită cu formula executorie este bine făcută.*

De asemenea comunicarea unei decizii a curței de apel de către un portărel de pe lângă tribunalul care a pronunțat sentința apelată, este bine și legal făcută, de ôre-ce dupe legea de organizare a corpului de portărei, dênșii formeză un singur corp indivisibil.

No. 4.—**Respingerea, ca neadmisil, a recursului făcut de Ivan Mihsiu contra decisiunei a curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 243 din 1897, cu Frâncu Iancu și Ștefan Staicu.**

10 Ianuarie 1901

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Andronescu, care ridică incidentul că recursul este inadmisibil, fiind făcut peste termen ;

Pe D. avocat Dimitropol care susține că dovada de comunicare aflată la dosar, este privitoare la comunicarea ce se cere dupe lege (art 387 din procedura civilă) pentru executarea ori-cărei hotărîri judecătorești.

rescî, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, și, așa fiind, nu pôte servi ca punct de plecare pentru a se constata dacă recursul este sau nu în termen.

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, pe motiv că este făcut peste termen :

Considerând că din procesul-verbal dresat de un agent al corpului de portărei al tribunalului Dâmbovița, în ziua de 12 Octombrie 1898, se constată că copie de pe decisiunea atacată cu recurs, investită cu formula executorie, s'a comunicat recurentului, conform art. 74 și 137 din procedura civilă, în acea zi, iar recursul s'a primit la grefa acestei curți în ziua de 6 Martie 1899, adică peste termenul de trei luni prevădut de lege (art. 44 din legea curței de casație) ;

Având în vedere că de și din certificatul corpului de portărei al curței de apel cu No. 4.869 din 1898, prezentat de recurent, se constată că altă comunicare a decisiunei ataeată, afară de cea mai sus vorbită, n'a mai avut loc, totuși, împregiurarea că decisiunea s'a comunicat investită cu formula executorie, iar nu fără această formulă, departe de a îndreptăți pe recurent, și se considere ca necomunicată decisiunea, și, prin urmare, să se admită ca în termen recursul, din contra este o dovadă puternică că recurentul, de și deșteptat printr'o hotărîre condamnătoare contra lui și investită cu titlul executoriū, nici dupe acesta, în termenul fatal de trei luni prevădut de lege, n'a usat de calea recursului ;

Că de asemenea, întâmpinarea recurentului, că nu ar fi valabilă comunicarea decisiunei atacată cu recurs, fiind făcută printr'un portărel al tribunalului, care pronunțase sentința apelată, iar nu de un portărel al curței, ce a pronunțat decisiunea supusă recursului, nu pôte fi temeinică căci portăreii tribunalului au aceiași competență de a instrumenta ca și portăreii curței, de ôre ce după legea de organizare a corpului de portărei, dênșii formeză un singur corp indivisibil.

Pentru aceste motive :

Declară recursul neadmisibil.

Civil, secția I.

CASAȚIE. — Recurs. — Hotărîre executată deja și pe care partea recurentă a dat mulțumire. — Neadmisibilitate.

Este neadmisibil recursul când se constată că partea recurentă a dat mulțumire pe hotărîrea atacată cu recurs și care a fost deja executată.

No. 7. — Respingerea, ca neadmisibil, a recursului făcut de Ana H. Davidescu și H. Davidescu, ca soț pentru autorizare, contra deciziei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 190 din 1899, în proces cu Elena Plopșoreanu și Anton P. Botea, în calitate de tutor ad-hoc al casei defunctului C. I. Dobriceanu.

10 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;

Pe D. avocat Fiștescu, care ridică incidentul că recursul nu este admisibil pe motiv că deciziunea atacată s'a executat deja, prezentând un certificat ;

Pe D. avocat C. Arion, care obiectează că deciziunea atacată nu este privitoare numai la suma din tabloul de ordine a creditorilor ci și la calitatea recurentei de eredă rezervată, și conchide la respingerea incidentului, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de avocatul intimatelor Elena Plopșoreanu, pe motiv că recurenta și-a primit suma trecută în tabloul de ordinea creditorilor, care tablou a fost confirmat prin deciziunea atacată așî cu recurs ;

Având în vedere obiecțiunea recurentei, în sensul că nemulțumirea ei pe sentința tribunalului, dedusă în judecata instanței de apel prin deciziunea supusă recursului, nu comportă numai asupra sumei trecută în tabloul de ordinea creditorilor, ci și asupra calității sale de eredă rezervată a defunctului C. I. Dobriceanu ;

Considerând că această obiecțiune nu poate să fie temeinică, căci, după cum se constată din deciziunea atacată cu recurs, calitatea re-

curentei era numai un mijloc spre a 'și dobândi suma ce pretindea, iar nu forma obiectului procesului de astăzi, singurul obiect al procesului era numai distribuirea sumelor din tabloul de ordinea creditorilor, care tabloă s'a confirmat în mod definitiv prin decisiunea atacată ași cu recurs ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât din certificatul grefei tribunalului Dolj, prezentat ași acestei înalte curți de către intimata Elena Ploșoreanu, se constată că recurenta 'și-a primit întreaga sumă ce 'i-a fost alocată în tabloul de ordinea creditorilor, confirmat prin decisiunea supusă recursului, din acesta rezultă în mod nelnduios că recurenta a dat deplină mulțumire pe acea sumă, și, priu urmare, și pe decisiunea care a confirmat tabloul ;

Considerând că dacă nu 'i-ar mai putea fi permisă părței, după art. 317 din procedura civilă, nici măcar calea ordinară a apelului, când hotărîrea confirmătoare a tabloului a fost executată în mod voluntar, mai înainte de a se apela, apoi evident că nici calea extraordinară a recursului nu mai pôte rămânea deschisă părței care în mod voluntar a executat decisiunea apelată și a dat mulțumire pe dênța ;

Că ast-fel fiind, incidentul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Declară inadmisibil recursul, etc.

Civil, secția I.

No. 5

PARTAGIŪ. — Contestație. — Facultatea tribunalului de a numi un judecător pentru facerea împărțelei. (Art. 733 din codul civil).

Tribunalul pôte să numescă pe unul din judecătorii săi, în cas de contestație, pentru a proceda la operațiile partagiului.

No. 10. — Respingerea recursului făcut de Alecu Uliescu contra decisiunei curței de apel din București, secția III, No. 92 din 1899, dată în proces cu Maria V. Rusănescu și V. Rusănescu, ca soț pentru autorizare.

11 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. avocat Al. Stătescu, în desvotarea motivelor IV și V, renunțând la cele-alte motive, și

Pe D. avocat I. Brătescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului V :

„Dublu exces de putere, violarea art. 737 și următorii din codul civil, și art. 378 din procedura civilă, și eróre grosieră. Curtea, asupra cererei mele de a se înapoia dosarul la tribuual spre a se procede la lichidație ori la rigóre chiar de a se reține afacerea înaintea sa și a se rezolva prin procedura ordinară, curtea, decl, asupra acestor conclusiuni a dispus în mod ilegal și arbitrar mai întâiu obligându-mă ca să stabilesc prealabil prin acte verosimilitatea lichidației. În adevăr, ea trebuia să cerceteze pur și simplu numai dacă o lichidațiune trebuia sau nu să se efectueze, în specie, independent de ori-ce probațiune asupra importanței ei, și, în cas afirmativ, să dispue înapoierea dosarului la tribunal spre a se efectua aceea operație, ori să reție afacerea, după cum găsea de cuviință. Respinéndu'mi însă conclusiile puse în acest sens și trâmítându-mă să procedez pe calea principală, precum a făcut, sub cuvânt că n'ași fi produs dovada cea prealabilă ce 'mi-a cerut, 'curtea a procedat abusiv și violând dispozițiile formale ale art. 737 din codul civil, care, regulând operația lichidațiunei în partagiú, nu prevede nicăeri asemenea probațiuni prealabile ca cea pretinsă de curte. Când însă, după ce 'mi-a pretins o asemenea probațiune și eu am îndeplinit'o, ba chiar cu prisos, totuși va fi respins conclusiile pentru motivul neașteptat și inexplicabil că n'ași fi îndeplinit'o, precum a și făcut atunci, e vorba de o procedare inexplicabilă din partea curței. Astfel dar, curtea, după ce 'mi-a suprimat în mod arbitrar dreptul de a lichida pe calea sumară și grațiosă a uneia și aceleiași proceduri indivisibile a partagiului și m'a trâmís să 'mi caut drepturile pe cea numită principală, s'a grăbit de a 'mi-o face îndată și pe acesta ilusorie, dând adversarului meu dreptul de execuție provisorie necondițională pentru creanțele nelichide ce avea contra mea și expu-

»nându-mă de a fi ruinat în mod ireparabil, dată fiind insolvabilitatea sa notorie«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obiectul acțiunii, ast-fel cum a fost formulată înaintea primei instanțe de către reclamanta Maria V. Rusănescu, intimată ađi în recurs, este o cerere de eșire din indivisiune față cu unchiul său Alecu Uliescu, recurent ađi, în urma recunoscerei dreptului său de succesiune, prin decisiunea curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 165 din 1894, în averea unchilor săi Nicolae și Tănase Uliescu, avere care se și determină prin decisiunile cu No. 79 și 253 din 1896, rămase definitive și executorii, și prin cari se dispune împărțela să se facă prin tribunalul Dâmbovița ;

Că, înaintea curței de apel, recurentul Uliescu a susținut că ar fi având de prelevat mai multe sume de bani din masa succesorală ;

Considerând că curtea de apel constată, în fapt, că Uliescu, invitat să și desvolte pretențiunile sale în privința sumelor de bani ce pretindea că are să preleveze din masa succesorală și să prezinte actele pe cari și sprijină acele pretențiuni spre a putea fi discutate de partea adversă, densusul nu a arătat nici un act, mărginindu-se a cere trimiterea la un socotitor ;

Că, dar, în fața refusului lui Uliescu de a produce acte în sprijinirea cererii sale de lichidație, cu drept cuvânt curtea și-a respins pretențiunile sale, și, procedând ast-fel, nu a comis nici exces de putere, nici a violat veri-un text de lege ;

Că, dar, motivul invocat este neintemeiat.

Asupra motivului IV :

»Exces de putere, violarea art. 737 din codul civil și falsă aplicație a art. 700 din procedura civilă. Omologând raportul experților tribunalul nu putea să și procedă imediat, precum a făcut, la tragerea la sortii a loturilor formate provisoriu de experți din actiō hereditar, de cât numai în cazul în care ar fi fost constant că nu era trebuință de nici o lichidație de făcut între părți. Or, în cazul în care de și o asemenea lichidație ar fi fost necesară, părțile însă, majore și capabile, ar fi consimțit ca această operație să se defere pentru o epocă posterioară. Dar în ambele aceste casuri tribunalul era dator ca să constate expres împregiurarea care justifică procedarea sa alătura cu legea (art. 737 din codul civil). Or, sentința

tribunalului este mută în privința acésta. De alt-fel, necesitatea lichidației, în specie, era evidentă prin aceea că acțiunea în partagiū prevede restituire de fructe din partea mea (coerede defendor), care administrasem lungă vreme succesiunea; decī, era vorba de lichidarea indispensabilă a mandatarului (1.541 din codul civil, în specie, mandatar tacit). Pe de altă parte, de s'ar obiecta că acordul părților trebuie presumat, răspundem că acésta presupuțiune nu pôte să persiste dupe apelul făcut de defendor chiar pe motivul principal tras din aceea procedare a tribunalului, care a constituit o adevărată surprindere pentru defendor, când el, dupe lege, se aștepta la lichidație, iar nu la tragerea sortilor.

Avënd în vedere că, prin decisiunea supusă recursului, curtea de apel constată că înaintea tribunalului Maria V. Rusănescu a cerut ca în cas când s'ar respinge contestația făcută de Uliescu, relativă la actul de expertisă, să se procedă la tragerea la sortī a loturilor, și tribunalul, respingënd contestația, a procedat la tragerea la sortī a loturilor, ceea ce putea face, întru cât art. 733 din codul civil lasă la facultatea tribunalului de a numi pe unul din judecătorii sēi, în ess de contestație, pentru operațiunile împărțelei;

Că, dar, este constant că tribunalul a procedat la tragerea la sortī a loturilor în urma respingerii contestației făcută de Uliescu și dupe cererea Mariei V. Rusănescu ;

Că, dar, cu drept cuvënt curtea de apel a respins apelul lui Uliescu și din acest punct de vedere ;

Că așa fiind, și acest motiv este neîntemeiat ;

Avënd în vedere că recurentul a renunțat la cele-alte motive de casare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 6

PRESCRIPTIE. — Prescripția achisitivă de 10 ani. — Just titlu. — Buna credință. — Condițiunile unui just titlu. — Efectele prescripției. — Buna credință. — Invocarea relei credințe. — Dovedirea ei. — Motivarea hotărării. (Art. 1.895, 1.897 și 1.899 din codul civil).

1) *Prescripțiunea de 10 ani p^ote fi invocată ori de câte ori posesiunea e întemeiată pe un just titlu și e de bună credință, și just titlu sau justă cauză este veri-ce titlu translativ de proprietate, precum: vânzarea, schimbul, etc.*

Pentru ca un titlu să fie just, trebuie ca legea să autorize concedarea dreptului ce se acordă prin el și ca titlul să fie revestit cu formele cerute de lege pentru validitatea lui, și titlul nu încetază de a fi just pentru că persoana de la care emană nu era proprietară sau n'avea capacitatea d'a conceda un asemenea drept, căci prescripția are de scop tocmai a acoperi viciul rezultând din lipsa de capacitate a persoanei ce a transmis dreptul.

2) *Buna credință fiind presupusă, sarcina probei cade asupra aceluia ce al^ogă reua credință.*

Ast-fel, când o parte litiyantă invocă prescripția, cel ce al^ogă că posesia n'a fost de bună credință este dator să dovedescă acesta, iar judecata, dacă respinge prescripția, trebuie să motiveze hotărîrea sa, arătând probele din cari rezultă convingerea pentru d^enşa a relei credințe.

No. 14. — *Casarea, dupe recursul făcut de Elena I. Coșa, a sentinței tribunalului Bacău No. 16 din 1899, în proces cu Marghiola Al. Băjenariu și alții.*

14 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat Poni, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Filipeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Exces de putere, înlăturarea mijloacelor mele de apărare și violarea art. 1.895 și 1.897 din codul civil. Tribunalul, de și prezentam acte investite cu toate formele legale cu cari dovedeam că imobilul în litigiu îl posedam de mai bine de 10 ani și, ca urmare, avem asupra'i prescripțiunea achisitivă cerută de art. 1.895 și 1.897 din codul civil, totuși, admite acțiunea reclamanților, depozându-mă de imobilul ce devenise proprietatea mea“.

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că,

Marghióla Al. Băjenariu, intimată în recurs, acționând în judecată pe recurenta Elena I. Coșa, pentru revendicarea unei case și locul ei de 10 stâneni, din strada Tirului, orașul Bacău, atât judele de ocol, cât și tribunalul, prin sentința atacată ași cu recurs, au admis acțiunea ;

Având în vedere că recurenta de astăzi a invocat, pentru a cere respingerea acțiunii înaintea instanțelor de fond, prescripțiunea de 10 ani ;

Considerând că dupe dispozițiunile art. 1.895 din codul civil, prescripțiia de 10 ani poate fi invocată ori de câte ori posesiunea e întemeiată pe un just titlu și e de bună credință ; că, dupe art. 1.897 același cod, *justa causă* este verice titlu translativ de proprietate, precum vânzarea, schimbul, etc. ;

Considerând că pentru ca un titlu să fie just, trebuie ca legea să autorize concedarea dreptului ce se acordă prin el și ca titlu să fie revestit cu formele cerute de lege pentru validitatea lui ; că un titlu nu încetază de a fi just pentru că persoana de la care emană nu era proprietară sau n'avea capacitatea d'a conceda un asemenea drept, căci prescripțiia are de scop tocmai a acoperi viciul rezultând din lipsa de capacitate a persoanei ce a transmis dreptul ;

Considerând că ast-fel fiind, și, întru cât, în specie, tribunalul în-lătură prescripțiia achisitivă de 10 ani, invocată de recurentă, numai pe motivul că actul de vânzarea imobilului în litigiu emană de la un neproprietar, fără să examineze dacă recurenta a fost sau nu de bună credință în momentul cumpărării ;

Că, în virtutea ultimului aliniat al art. 1.899 din codul civil, buna credință fiind presupusă și sarcina probei cădând asupra celui ce alegă reaua credință, tribunalul era dator să motiveze în această privință sentința sa, arătând probele din cari rezultă convingerea pentru densusul a relei credințe ;

Că ast-fel fiind, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secțiia I.

ZID COMUN. — **Contestație asupra dreptului de proprietate.** — **Competință.** — **Judecătorii de pace.** — **Acțiuni imobiliare.** — **Valoarea lor.** — **Fixarea acestei valori.** — **Expertisă.** (Art. 61, 62 și 64 din legea judecătorilor de ocol din 1896).
EXPERTISA. — **Numărul experților.** — **Apreciere suverană a judecătorilor fondului.** (Art. 213 din procedura civilă).

- 1) *In cas de contestațiune a dreptului de proprietate a zidurilor comune, fondul chiar al dreptului se va judeca dupe regulile generale de competență, și, dar, se va judeca de judecătorul de pace dacă valoarea nu trece peste 1.500 lei capital sau 150 lei venit, căci legea dă drept judecătorului de ocol de a judeca ori-ce acțiune imobiliară până la această valoare, și pentru fixarea valorii judecata se poate întemeia pe o expertisă.*
- 2) *Judecătorii fondului sunt în drept să aprecieze în mod suveran dacă experții trebuie să fie în număr de trei sau că unul singur este de ajuns.*

No. 16. — **Respingerea recursului făcut de Petre I. Pisticov contra sentinței tribunalului Dolj, secția II, cu No. 235 din 1897, în proces cu Barbu Ionescu, personal și ca tutore al casei repausaților Ilie și Ana F. Popescu.**

14 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. B. Cernea, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni, fiind minore în cauză;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Incompetință, nemotivare și omisiune esențială. Am susținut că »judecătorul de ocol nu are cădere a statua asupra titlului constitutiv al servituței și acesta în conformitate cu art. 61, alin. ultim. »Tribunalul însă iscălește declinatoriul de competență ratione materiae, pe motiv că din raportul expertului ar rezulta că obiectul »în litigiū ar fi de o valoare mai mică de 1.500 lei«.

»Cu acesta tribunalul dă o greșită interpretare art. 61 și 63 din legea judecătorilor de ocôle, iar pe de altă parte pronunță o sentință nemotivată, căci nu arată în fapt că evaluarea este justă și săvârșese o omisiune esențială căci nu se pronunță asupra mijlocului nostru de apărare ce sprijină declinatoriul, ca după prețurile cunoscute pe »acea stradă«.

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că Barbu Ionescu —intimat în recurs— tutorele minorilor fiți ai repausașilor Ilie și Ana Popescu, deschidând proces la judele de ocol în contra recurentului Petre Pisticov, pentru a se recunoște judecătorește că zidul despărțitor între proprietatea minorilor, situată în Craiova, strada Lipscani, și aceea a lui Pisticov, este comun între ambele proprietăți și că gardul din dos, ce desparte tot acele proprietăți, aparține exclusiv minorilor, atât judele de ocol, cât și tribunalul, prin sentința atacată așii cu recurs, admit primul cap de cerere, hotărând că zidul despărțitor este comun ambelor proprietăți și resping pe cel de al doilea, hotărând că acest gard nu este exclusiva proprietate minorilor dupe cum se pretindea de reclamant, ci că și acesta este comun ambelor proprietăți ;

Având în vedere că în privința cererei de a se recunoște judecătorește că zidul este comun, recurentul de astăzi a pretins înaintea tribunalului că zidul și terenul pe care se află acest zid valoréză mai mult de cât 1.500 lei, și că din momentul ce deasul contestă minorilor dreptul de proprietate asupra acestui zid, judecătorul de pace fără competență a judecat acest proces ;

Considerând însă că tribunalul, dupe chiar cererea recurentului, ordonând, pentru a determina această valóre, o expertisă și această expertisă estimând că atât zidul cât și terenul pe care se află acest zid nu valoréză mai mult de 500 lei, respinge excepțiunea de incompetență ;

Considerând că tribunalul, întemeiându-se, pentru fixarea valorei obiectului în litigiu, pe o expertisă, nu a făcut de cât a se conforma art. 64 din legea judecătorilor de ocôle, care îl îndreptășește, în cas de contestațiune în această privință, ca să se recurgă la această dovadă ;

Considerând că din momentul ce era dovedit că valóre obiectului în litigiu nu trecea peste suma de 1.500 lei, judecătorul de ocol era competent a judeca această acțiune, de óre-ce ultimele dis-

pozițiunii ale art. 61 din citata lege prevede că, în cas de contestațiune a dreptului de proprietate a zidurilor comune fondul chiar al dreptului se va judeca dupe regulele generale de competență și art. 62 din aceeași lege dă dreptul judecătorului de ocol a judeca orî-ce acțiune imobiliară până, la valoarea de 1.500 lei capital și 150 lei venit ;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este nefondat.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 590 și 591 și nemotivare, întru cât tribunalul nu »examinază și nu motivează din punctul de vedere al art. 591, care a- »rată când zidul se consideră comun și când nu se socotesce comun«.

Considerând că tribunalul constatând, din diferite împrejurări de fapt, care scapă controlului curței de casație, că zidul despărțitor între proprietățile părților în litigiū sunt comune, de aci rezultă în mod implicit că tribunalul nu a găsit semnele de necomunitate anume prevădute de art. 591 din codul civil, și, deci, era inutil să se mai ocupe de aceste semne ;

Că ast-fel fiind, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului III :

»Violarea art. 213 din procedura civilă, întru cât s'a numitt un »singur expert, iar nu trei cum cere legea«.

Considerând că dupe art. 213 din procedura civilă, instanțele de fond fiind în drept să aprecieze în mod suveran, dacă expertii tre- buie să fie în număr de trei, sau că unul singur este de ajuns, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului IV :

»Exces de putere și violarea art.123, întru cât asupra celui d'al »duoilea cap de cerere nu s'a reprodus spusele părților și s'a admis »fără ca partea să fi administrat verî-o dovadă«.

Considerând că acțiunea intimatului de astăzi privitoare la acest cap de cerere a fost respinsă, întemeiându-se sentința pe dispozițiu- nile art. 606 din codicele civil; că, dar, este neînțeles ca recuren- tul de astăzi să facă un motiv de casare în privința unui punct a- supra căruia obținuse câștig de cauză și prin urmare și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 8

POPRIRE. — Act de conservațiune. — Scopul ei și cui profită. — Depunerea sumei poprite la casa de depuneri și consemnațiunii. — Depunere legală. (Art. 455—466 din procedura civilă).

Poprirea făcută de către un creditor asupra sumelor datorite debitorului său de către un al treilea fiind numai un act de conservațiune a acelor sume datorite, care are de scop de a pune pe debitorul poprit în poziție legală să nu achite sumele sau efectele ce dătoresc creditorului său urmărit, aceste sume sau efecte având a se distribui, — când sunt mai mulți creditori popritori, — de către tribunal, între creditorii ce au urmărit, căci suma poprită profită tutulor creditorilor proporțional cu suma ce au a lua și cu natura creanței lor, rezultă de aci că cei de al treilea, în mâna cărora s'a făcut poprirea, pot legalmente să depună sumele sau efectele poprite la casa de depuneri și consemnațiuni, de ôre-ce această depunere constituie un act eminent de conservațiune.

No. 18⁴⁾. — Casarea, dupe recursul făcut de societatea generală de asigurare „Dacia-România“ din București, a decisiunii curței de apel din București, secția II, cu No. 77 din 1898, în proces cu Iordan Mihăescu și Ștefan Dobrescu.

17 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I.

Duca ;

Pe D. avocat Crupenski, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Poni, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare, în următoarea cuprindere :

„Nemotivare, de ôre-ce onor. curte nu motivează pentru ce, cu toate texturile de lege, nu a ținut seamă de consemnare, menținând condamnarea ca debitor pur și simplu, adică obligând să mai plătesc o-dată“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că

⁴⁾ În același sens și decizia No. 34 din aceeași lună.

Dimitrie Mihăescu, având a primi de la Ștefan Dobrescu suma de 3.900 lei cu procente legale, a poprit această sumă în mâinile direcțiunii societății »Dacia-România« —recurenta de ași—. Tribunalul de Buzău validând poprirea prin sentința No. 273 din 1896, societatea a făcut apel, și curtea din Bucuresci prin decisiunea atacată ași cu recurs, adoptând în totul motivele și faptele din sentința apelată, a respins apelul, rămânând ast-fel condamnată societatea, ca debitore, să plătescă lui Dimitrie Mihăescu, reprezentat acum prin Iordan Mihăescu—intimat în recurs—suma poprită, cu cheltueli de judecată ;

Considerând că din coprirea textelor de lege privitoare la poprirea în mâna celor de al treilea, rezultă că poprirea făcută de către un creditor asupra sumelor datorite debitorului său de către un al treilea, fiind numai un act de conservațiune a acelor sume datorite, care are de scop de a pune pe debitorul poprit în pozițiune legală să nu achite sumele sau efectele ce datoresce creditorului său urmărit, aceste sume sau efecte având a se distribui, când sunt mai mulți creditorii popritori, de către tribunal, între creditorii ce au urmărit, în proporție și dupe natura creanțelor lor ; de aci rezultă că cel de al treilea, în mâna căruia s'a-făcut poprirea, poate legalmente depune sumele sau efectele poprite la casa de depuneri și consemnațiunii, de ore-ce această depunere constituie un act eminate de conservațiune și nici un text de lege nu interține acestei terții persoane de a depune suma poprită, datorită de dēnsa, la casa de consemnațiunii, instituție creată de lege, între alte scopuri, și pentru a primi asemenea deposite ;

Considerând că ast-fel fiind, curtea de fond, în specie, era legalmente obligată, față cu declarațiunea recurentei că a consemnat suma ce datora creditorului ei, din cauză că se afla urmărită și de alți creditorii, să valideze poprirea asupra banilor consemnați, iar nu să oblige pe recurentă să plătescă din nou lui Iordan Mihăescu suma ce dēnsul poprise, căci prin această viola în mod flagrant art. 464 din procedura civilă, care dispune că suma poprită profită tutulor creditorilor proporțional cu sumele ce au a lua și cu natura creanțelor lor ;

Că, dar, curtea de fond, în împregiurările sus arătate, înlăturând pur și simplu consemnarea sumei poprite, fără să spună pentru ce nu ține sēmă de dēnsa, prin această procedare a dat o hotărîre nemo-

tivată, și; deci, mijlocul de casare în cestiune fiind întemeiat, urmază a se admite.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare invocate :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 9

CONSTITUIREA INSTANȚELOR JUDECĂTORESCİ.— Ministerul public. — Prezența sa în afacerile ce privesc pe minori. — Formalitate de ordine publică. — Neobservarea ei. — Invocarea ei d'a-dreptul în casație. (Art. 2 din legea de la 29 Octombrie 1877 pentru atribuțiile ministerului public).

Asemănat art. 2 din legea de la 29 Octombrie 1877 pentru atribuțiile ministerului public, asistența procurorului, ca parte alăturată, este necesară în afacerile ce privesc pe minori, și această dispoziție fiind relativă la constituirea instanțelor judecătorești, este de ordine publică, și neobservarea ei poate fi invocată și d'a-dreptul înaintea casației de către partea interesată.

No. 19. — Casarea, dupe recursul făcut de Lazăr Dumitru, în calitate de tutore al minorilor decedatei sale soră Tița Nicolae Ion, a sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 552 bis din 1898, în proces cu Alexandrina Negulescu și Ion Negulescu ca soț pentru autorizare.

18 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat Stefan Ionescu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat Săvulescu, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

» Rea constituire a tribunalului, de ôre-ce ministerul public nu a figurat.

» Abus de putere din partea tribunalului, căruia 'i-am justificat cu acte că în acest proces înțeleg a mă presenta ca tutore al minori-

»lor decedatei mele surori Tița Nicolae Ion; tribunalul nu ține nici un compt de actul de tutelă ce 'i-am prezentat și mă judecă fără a »se pronunța asupra calității«.

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că soții Alexandrina Negulescu și Ion Negulescu, intimați ađi în recurs, au chemat în judecată, înaintea judecătorului de pace, pe Lazăr Dumitru, recurentul de ađi, ca să fie obligat să le lase în liberă posesiune un imobil situat în București, strada Grozăvesci;

Că judecătorul de pace respingându-le acțiunea, dênșii au făcut apel, și înaintea tribunalului Lazăr Dumitru a declarat că nu a posedat și nu posedă imobilul în litigiu în numele său personal, ci pentru minorii decedatei sale surori, al căror tutore este, cerând a se respinge apelul, și, prin urmare, acțiunea ca rău îndreptată personal în contra sa;

Că această declarațiune a lui Lazăr Dumitru nu a fost contrașisă de soții Negulescu, intimați, al căror apărător a avut cuvântul în replică dupe ce Lazăr Dumitru s'a apărat în modul expus mai sus, dupe cum se constată din sentința supusă recursului;

Că tribunalul, fără a se constitui cu procuror, fiind interese de minori în cauză, admite apelul soților Negulescu, fără măcar a menționa în considerantele sentinței sale declarațiunea lui Lazăr Dumitru cum că a posedat și posedă imobilul în litigiu pentru minorii decedatei sale surori al căror tutore este;

Având în vedere că dupe art. 2 din legea de la 29 Octombrie 1877 pentru atribuțiunile ministerului public, asistența procurorului, ca parte alăturată, este necesară în afacerile ce privesc pe minori;

Că această dispozițiune fiind relativă la constituirea instanțelor judecătorești, este de ordine publică și neobservarea ei pôte fi invocată și d'a-dreptul înaintea casației de partea interesată;

Că, dar, tribunalul, în fața declarațiunii lui Lazăr Dumitru cum că este chemat în judecată în calitate de tutore, declarațiune necontrașisă de partea adversă, neconstituindu-se cu procuror și omițând chiar a se pronunța asupra acestei declarațiuni, a violat sus menționatul text de lege și a comis un exces de putere, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive, și în unire cu D. procuror:

Casază, etc.

Civil, secția I..

No. 10

PROPRIETATE. — Proprietari riverani cu Dâmbovița. — Obligația impusă lor de a lăsa loc pentru cheu. — Nefacerea cheului. — Schimbarea cursului riului. — Dacă primăria mai poate fi stăpână pe terenul ce fostul riveran era obligat a lăsa pentru facere de cheu.

Asemănat art. 7 și 8 din regulamentul organic, dezvoltate prin legea de la 17 Martie 1865 și menținute prin art. 19, alin. IV din Constituție, se impune proprietarilor Capitalei, riverani cu Dâmbovița, îndatorirea să lase liber de fie-care parte a riului, fără nici o despăgubire, câte 3 $\frac{1}{2}$ stânjeni pentru facere de cheuri cari să serve de drum de comunicație, și această obligație li s'a impus proprietarilor riverani cu Dâmbovița numai în scopul de a se face cheuri de comunicație publică, scop pentru care era necesară cedarea acelor terene de către proprietarii riverani. De aci rezultă dar în mod neînduoios că dacă primăria n'a făcut cheuri pentru comunicație, obligația sus arătată nu mai poate fi impusă acelor proprietari cari din ore-cari împrejurări au încetat de a mai fi riverani cu Dâmbovița.

Ast-fel, când din cauza schimbării cursului Dâmboviței, cu ocazia canalizării ei, un proprietar a încetat de a mai fi riveran cu Dâmbovița și că cei 3 $\frac{1}{2}$ stânjeni, loc de la malul riului, n'a fost nici o-dată abandonați de dânsul și că primăria n'a făcut nici o-dată cheu pe acel loc, acel proprietar n'a încetat d'a fi proprietar pe acel teren, și primăria n'are nici un drept pe dânsul.

No. 22. — Respingerea recursului făcut de primăria Capitalei contra deciziunii curței de apel din București, secția III, cu No. 18 din 1899, în proces cu Principele G. Bibescu.

19 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. Al. Ulubeanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat V. Brătianu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Onor. curte violază art. 7 și 8 din regulamentul organic, art. 6 din legea din 16 Martie 1865, precum și art. 19, alin. IV din Con-

»stituțiune, cari prevăd în termenî clarî și precisi că de fie-care parte a rîului Dâmbovița, să se lase câte 3 $\frac{1}{2}$ stânjenî fără despăgubire.

II. »Onorata curte comite în același timp și un exces de putere »când prin decizia sa face distincțiune între proprietarii cari s'au supus »legei de a lăsa cei 3 $\frac{1}{2}$ stânjenî și între cei ce au curagiul a mărturisi nesupunerea la lege. A admite această teorie a curței de apel »este a erige în principiu că legile pot fi înlăturate și ele nu trebuie să se aplicate orî de câte orî un cetățen este recalcitrant și nesupus. Acest principiu ar fi funest și neconstituțional, fiind-că ar »sfărâma cu desăvîrșire principiul: »Egalitatea tuturor înaintea »legei«.

Considerând că prin dispozițiunile art. 7 și 8 din regulamentul organic, dezvoltate prin legea de la 17 Martie 1865 și menținute prin art. 19, alin. IV din Constituțiune, se impune proprietarilor Capitalei, riveranî cu Dâmbovița, îndatorirea să lase liber de fie-care parte a rîului, fără nici o despăgubire, câte 3 $\frac{1}{2}$ stânjenî pentru facere de cheurî cari să serve de drum de comunicație ;

Considerând că din aceste dispozițiuni reese că această obligațiune li s'a impus proprietarilor riveranî cu Dâmbovița numai în scopul de a se face cheurî de comunicațiune publică, scop pentru care era necesară cedarea acelor terenuri de către proprietarii riveranî ;

Că de aci rezultă în mod nelinduoios că dacă primăria n'a făcut cheurî pentru comunicație, obligațiunea sus arătată nu mai pôte fi impusă acelor proprietarii cari, din orî-ce împregiurări, au încetat de a mai fi riveranî cu Dâmbovița. Că a se admite contrariul, ar fi a se recunoște că prin citatele texte de lege proprietarii riveranî cu Dâmbovița, au fost expropriați fără nici o despăgubire și primăria a devenit de drept și imediat proprietară asupra terenurilor ce proprietarii riveranî erau obligați a ceda, chiar când acea expropriere ar fi fost cu totul inutilă scopului propus de a se face cheurî rîului Dâmbovița. Orî, o atare soluțiune ar fi cu totul nedreptă și ar aduce o atingere flagrantă dreptului sacru și neviolabil de proprietate, recunoscut prin alin. I și II din art. 19 din Constituțiune ;

Că dar, în specie, instanțele de fond constatând în fapt că din cauza schimbării cursului Dâmboviței, cu ocazia canalisării ei, proprietatea intimatului a încetat de a mai fi riverană cu Dâmbovița despre partea locului în litigiu și că acest loc mai înainte de canali-

sare n'a fost nici o-dată abandonat de intimat, căci nu se făcuse cheurî, apoi cu drept cuvânt și făcând o bună interpretare și aplicare a legii aș judecat instanțele de fond, recunoscînd intimatului dreptul de proprietate asupra acelui teren ;

Că ast-fel fiind, motivele de casare sunt neîntemeiate, și ca atare urmază a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 11

VÎNÐARE. — Preș. — Cestiunea de a se sci dacă este serioasă. — Cestiuni de fapt. — Atributul suveran al judecătorilor fondului. **ACT.** — Causă licită. — Constatare de fapt. — Atribut suveran al instanței de fond.

- 1) *Impregiurările de fapt din cari judecata 'și face convingerea că o vinđare și preșul ei au fost în adevăr seriose nu pot fi controlate de curtea de casație.*
- 2) *Impregiurările din cari judecata constată că într'un act cauza este licită se reduce la cestiuni de fapt cari scapă censurii curței de casație.*

No. 23. — Respingerea recursului făcut de Vasile H. Tăutu contra decisiunii curței de apel din Iași, secția II, cu No. 88 din 1899, în proces cu Paraschița Cerchez, G. Cerchez, ca soț, pentru autorisare, Chiriță Atanasiu și Alexe Enacovici.

19 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. Codrescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Stelian, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

*Onor. curte de apel, printr'un exces de putere, ne a respins cererea noastră de a face dovadă asupra întregului conținut din ince-

»putul de probă în scris, unde se prevede și tovarășia prin cuvintele »lichidarea generală pentru determinarea cotei cuvenită copiilor »Tăutu«, și, prin urmare, este o imposibilitate de fapt de a ne permite să introducem florii în sală, sub interdicția de a nu introduce »și mirosul lor».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că Vasile Tăutu, recurentul de apel, cerând prin judecată desființarea contractului din 6 Octombrie 1897, prin care a vândut D-lui Chiriță Athanasiu și D-nei Paraschița Cerchez —intimați în recurs— moșia Petresci din județul Botoșani și a i se da socotelii pe anul agricol 1897—1898 din partea acestor intimați precum și a intimatului Al. Enacovici, ales arbitru de dănsii, atât tribunalul cât și instanța de apel, prin decisiunea supusă recursului, au respins acțiunea ca neintemeiată;

Considerând că este inexact în fapt că curtea de fond ar fi respins cererea recurentului de a face dovadă asupra conținutului din înscrisul exibat de dănsul, căci, după ce curtea constată că din acest înscris nu rezultă nici un început de dovadă pentru stabilirea dreptului de asociație ce pretindea, admite că chiar dacă ar constitui un început de dovadă, totuși, din depozițiunile martorilor ascultați în cauză pentru complectarea probei și din faptele procesului nu rezultă câtuși de puțin că ar fi existat asociația pretinsă de recurent;

Că, ast-fel fiind, primul motiv de casare este neintemeiat.

Asupra motivului II :

»Onor. curte de apel a violat art. 1.303 din codul civil, care e »imperativ prin cuvântul »trebuie«. În specie, vîndându-se imobilul »numai pe ipotecile ce îl grevaău, urmază că onor. curte de apel a afirmat că un desmembrăment al proprietății este însăși proprietatea«.

Considerând că întru cât curtea de fond discută seriositatea pretului vînderei și arată împregiurările de fapt din care și-a făcut convingerea că prețul a fost în adevăr serios —împregiurări care nu pot fi controlate de curtea de casație— apoi nici acest mijloc de casare nu este întemeiat.

Asupra motivului III :

»Violarea și reaua interpretare a art. 968 din codul civil, de ôre-ce »onor.-curte neținînd seama de actul secret, adevăratul mobil al lui »Tăutu afirmă de licită și morală abandonarea averii în mâinele

» D-nei P. Cerchez și Ch. Atanasiu, pe când trebuia să facă în mâinele creditorilor săi și ar fi injust și cu totul riguros a se aplica »maxima : in pari turpitudine melior est causa possidentis«.

Considerând de asemenea că împrejurările din cari curtea de fond constată că cauza este licită, reducându-se la cestiuni de fapt cari scapă censurii curței de casație, și acest motiv devine neînțelept și, ca atare, urmază a fi respins.

Asupra motivelor IV și V :

»Violarea art. 1.365 și 977 din codul civil«.

Considerând că aceste motive nefiind propuse la instanțele de fond, nu pot fi aduse pentru prima dată în casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 12

PERSOANE JURIDICE. — Constituirea lor. — Dacă sub vechile legiuiri ale Moldovei trebuia, pentru constituirea lor, o prealabilă autorizațiune a Statului.

Dupe legiuirile vechi ale Moldovei, o fundațiune de utilitate publică se putea înființa chiar fără o prealabilă autorizațiune a Statului, și ea constituia de sine însăși o persoană juridică, pe cât timp Statul nu intervenea pentru desființarea ei ca contrarie legilor, ordinii publice sau bunelor moravuri.

No. 27. — **Casată**, în urma recursului făcut de spitalul israelit din Iași, decisiunea curței de apel din Iași, secția II, No. 143 din 1899, dată în proces cu Naftulea Sadagurschy.

24 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D-nii avocați T. Stelian și Sterea, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat I. Iovan, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Violarea §§ 38, 40 și 42 din codul Calimach, dupe care, ori-ce »asociațiune sau instituțiune licită (ertată) este persoană juridică, fără »să fie nevoită de veri-o recunoșcere deosebită din partea organelor »Statului«.

II. »Exces de putere prin nesocotirea hrisóvelor domnesci invocate »de noi și cari în ori-ce cas sunt acte ale puterii suverane a Statu- »lui având putere de lege«.

Considerând că dupe legiuirile vechi ale Moldovei o fundațiune de utilitate publică se putea înființa chiar fără o prealabilă autorisațiune a Statului, și ea constituia de sine însuși o persoană juridică, pe cât timp Statul nu intervenea pentru desființarea ei, ca contrarie legilor, ordinii publice sau bunelor moravuri ;

Considerând că din decisiunea supusă recursului se constată că recurentul a prezentat în instanță următoarele acte :

a) Hrisovul domnesc din Aprilie 1840, prin care Statul dăruiesce spitalului israelit din Iași suma de 350 galbeni pe fie-care an, pen- tru un period de 7 ani, atât în folosul spitalului cum și pentru alte îmbunătățiri atingătoare de folosul națiunii israelite ;

b) Sfatul administrativ al Moldovei în Iulie 1851 încuviințază epi- tropiei israelite să își facă pecete, având marca țerei ;

c) Același sfat administrativ în Iulie 1859 încuviințază propune- rea comitetului sanitar al Moldovei, pentru ca spitalul israelit să trecă la epitropia Sf. Spiridon, cu aceea ca, pe lângă epitropul său doctorul ce va rânduie epitropia centrală, să fie și un evreu din partea comunității israelite împreună cârmuitor acestui institut ;

d) Decretul Domnitorului Alexandru I din 1861, prin care se dis- pune deosebirea spitalului israelit de comunitatea ebraică, și numind atât pe epitrop cât și pe directorul spitalului, cu îndatorire de a corespunde și a se conforma în totul cu comitetul sanitar din Moldova ;

e) Ministerul de interne, în Ianuarie 1863, face cunoscut epi- tropiei spitalului israelit că depeșile urgente ale acestei onor. epitropii au a fi expediate, în comptul Statului, conform regulilor privitoare la corespondența oficială.

Considerând că din toate aceste acte, rezultă evident că Statul nu numai că n'a intervenit în scop de a desființa această fundațiune, dar, din contră, constatând caracterul ei de instituțiune de bine-facere, 'i-a recunoscut implicit ființa ei ca persoană morală, și, dar, în aceste impregiurări, curtea de fond, înlăturând puterea doveditoare a acestor acte, a comis un adevărat exces de putere.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 13

**IMPĂCAREA PĂRȚILOR LITIGANTE. — Propunerea împăcii-
rei de către judecătorul de pace. — Când are loc. (Art. 89, 91
și 93 din legea judecătorilor de ocóle din 1896).**

**INCEPUT DE DOVADĂ SCRISĂ. — Dacă pôte să resulte din de-
clarația făcută la interogatoriū. (Art. 1.198 din codul civil).**

- 1) *Judele de pace nu este obligat a propune împăciuirea dacă nu sunt față ambele părți litigante.*
- 2) *Inceputul de dovadă scrisă pôte să resulte din declarația părții făcută cu ocazia unui interogatoriū.*

No. 30. — Respingerea recursului făcut de I. Silberberg contra sentinței tribunalului Vâlcea, cu No. 23 din 1899, cu Iosef Hynek.

25 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D consilier Giani;

Pe D. Jovian, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii Avenian și Capeleanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Exces de putere și violarea art. 89 din legea judecătorilor, com-
binat cu art. 91 și 93, alin. III din legea judecătorilor de pace din
»1896, intru cât nu s'a propus pacea părților, dupe cum aceste ar-
»ticole pretind«.

Considerând că din cartea de judecată apelată se constată că în-

în fața județului de ocol nu s'au prezentat ambele părți litigante pentru a li se putea propune pace;

Că, prin urmare, nu poate fi vorba de violarea art. 89 și 91 din legea judecătorilor de pace, și astfel motivul e neîntemeiat.

Asupra motivului II :

» Exces de putere și violarea art. 1.219 și 1.220 din codul civil, » întru cât s'a dat jurământ supletoriu, de și reclamantul nu 'și dovedise cu nimic acțiunea sa«.

Considerând că acest motiv este neexact în fapt, de orice din sentința atacată cu recurs se constată că tribunalul a deferit defendeurului Silberberg jurământul supletoriu față cu mai multe dovezi administrate în cauză, din care rezultă pentru tribunal că acțiunea nu este nici lipsită de probe și nici pe deplin dovedită;

Că, prin urmare, tribunalul a făcut o justă aplicare a art. 1.219 și 1.220 din codul civil.

Asupra motivului IV :

» Exces de putere, întru cât tribunalul, cu de la sine putere și fără » ca reclamantul să defere jurământ decisoriu, de orice în mod tacit » renunțase la dânsul, dăc tribunalul încuviințeză prestarea jurământului decisoriu de și nu se putea face această încuviințare numai în » cazul când reclamantul din nou la tribunal ar fi deferit jurământ » altul de cât cel dat la judecătorie, la care renunțase în mod tacit » prin faptul că au consimțit a se administra de tribunal alte probe » din ambele părți litigante, pe câtă vreme, pentru ca să nu se presupue renunțare, trebuia să insiste la tribunal asupra jurământului » deferit la prima instanță«.

Considerând că din setința supusă recursului se constată că reclamantul Hynek a deferit înaintea primei instanțe jurământul decisoriu lui Silberberg în ce privesce suma de 500 lei pretinsă ca salariu;

Că reclamantul a stăruit în prestarea acestui jurământ înaintea instanței de apel și că defendeurul a fost invitat prin citațiunea ce i s'a înaintat a presta jurământul;

Că, prin urmare, motivul e neexact în fapt.

Asupra motivului V :

» Violarea art. 1.206 din codul civil, prin faptul că tribunalul primește partea întâi din declarația defendeurului ce o face, că adică » a luat scule prin omenii săi din domiciliul reclamantului și nesoco-

»tesce partea a doua a acestei declarații care sună : dar acele scule »erau ale mele, cu toate că legea opresce scindarea declarațiilor«.

Considerând că din sentință se constată că tribunalul, în afară de recunoșterea defendorului că a luat din domiciliul reclamantului mai multe unelte ale acestuia, pentru a constata acest lucru a ascultat martori, a avut în vedere facturile prezentate de reclamant și pentru deplina sa convingere a deferit defendorului jurământul supletoriu ;

Că, ast-fel fiind, tribunalul n'a violat art. 1.206 și, prin urinare, motivul e nefondat.

Asupra motivului VI :

»Violarea art. 1.198 din codul civil, întru cât tribunalul consideră »ca un început de dovadă scrisă mărturisirea făcută în instanță de »către defendor«.

Considerând că începutul de dovadă scrisă poate să rezulte din declarațiunea părții făcute cu ocaziunea unui interogatoriu ;

Că, în specie, tribunalul considerând interogatoriul defendorului în ce privește cheltuelile făcute în comptul lui de reclamant, ca un început de dovadă scrisă, și întru cât faptul decurgea dintr'o afacere comercială, cu drept cuvânt a admis proba testimonială și n'a violat nici un text de lege.

Asupra motivului VII :

»Exces de putere și violarea art. 998 din codul civil, întru cât »tribunalul acordă reclamantului daune numai pe presumpțiunea în »afară ca să fie dovedite dupe cum legea cere. Ast-fel, tribunalul »dice că daunele rezultă din faptul că defendorul a dat afară din ser- »viciul său pe reclamant fără verî-un motiv legal, și nu se gândește »tribunalul că reclamantul trebuia mai întâi să fi probat că de- »fendorul l-a licențiat din serviciul său fără de nici o vină«.

Considerând că acest motiv este neexact în fapt, căci se constată din sentință că tribunalul a avut mai multe elemente de convingere pentru a constata culpa lui Silberberg și a'l condamna la despăgu- birii către reclamantul prejudiciat ;

Considerând, în ce privește motivul III de casare, că recurentul n'a dezvoltat acest motiv.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

CESIUNE. — Determinarea obiectului ei. — Cestiune de interpretare. — Atribut suveran al instanței de fond.

SUCCESIUNE. — Divisia creanțelor ereditare prevădută de art. 1.060 din codul civil. — Pe cine privesce.

- 1) *Determinarea obiectului unei cesiuni este o cestiune de interpretare, de atributul suveran al judecătorilor fondului și care scapă censurei curței de casație, dacă prin interpretare nu s'ar fi schimbat însăși natura convențiunei.*
- 2) *Divisiunea creanțelor ereditare stabilită de art. 1.060 din codul civil nu privesce de cât raporturile eređilor cu debitorii succesiunei, iar nici de cum raporturile eređilor între dênșii.*

No. 31. — Casarea, in parte, dupe recursul făcut de Ion Borș, a decisiiei curței de apel din Iași, secția I, cu No. 136 din 1898, dată în proces cu Smaranda Gh. Mircea și alții.

25 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C.

C. Ștefănescu;

Pe D. avocat Toma Stelian, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Gorgos, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Denaturarea convențiunei părților, greșită aplicațiune a art. 977 din codul civil, exces de putere.

»Cu tóte că actul din 17 Ianuarie 1894 este destul de clar și intențiunea părților este exprimată în el cu destulă certitudine, totuși, »curtea, sub cuvânt de interpretare, l consideră ca un act de cesiune »de drepturi succesoriale.

»Afară de acésta, chiar dacă așa ar fi fost, tot este o inconsecință »a recunoște vinđătorului dreptul de a scădea din preț valórea crean- »țef vindute«.

II. »Greșită aplicațiune a art. 1.060 din codul civil, eróre gravă »în afirmarea curței că Borș ar fi dispus de suma de lei 1.395 în »favórea familiei Bonciu«.

Având în vedere că din decisiunea atacată cu recurs rezultă ca constant : că prin actul de împărțelă a averii rămasă de la defunctul C. Lazu din 13 Iulie 1893, făcut între soția defunctului C. Lazu și familiile Borș și Bonciu, s'a recunoscut acesteia din urmă, pe lângă un drept de proprietate indivisă în moșia numită Ivănesci și un drept într'o creanță de lei 3.710, ce ce afla la casa de depuneri și consemnațiuni; că prin același act de împărțelă s'a încuviințat ca familia Bonciu să ridice acești bani de la casa de depuneri, cu obligațiunea însă pentru dânsa d'a raporta această sumă când se va face între dânsii divisiunea averii; că la 17 Ianuarie 1894 familia Borș face o cesiune privitoare la această moștenire în favoarea lui Antohi Tiron pe prețul de lei 28.000; că Antohi Tiron, la plată, scade din prețul de mai sus suma de lei 1.395, partea datorită familiei Borș de familia Bonciu din suma de lei 3.710, primită de acesta la facerea împărțelii; că, în fine, în anul 1895, Ianuarie 31, și familia Bonciu cedeză tot lui Antohi Tiron toate drepturile sale succesoriale în averea rămasă de la defunctul C. Lazu ;

Având în vedere că punctele supuse controlului acestei curți prin motivele de casare sunt : 1) dacă recurențele de astăzi a înțeles a ceda lui Antohi Tiron atât partea ce i se cuvenea în moșia Ivănesci cât și suma de lei 1.395 partea datorită de familia Bonciu din suma de lei 3.710 primită de dânsii, și 2) dacă Antohi Tiron,—admis fiind că cesiunea cuprindea atât partea din moșie cât și acei lei 1.395,—era în drept a scădea din prețul stipulat de lei 28.000 acea sumă de lei 1.395.

Asupra celui d'ânteiu punct :

Considerând că interpretarea instanței de fond în această privință,—de altminterlea motivată, în specie, pe diferitele acte prezentate de părți,—netinând de cât a determina obiectul cesiunii, și o asemenea interpretare, neschimbând natura convențiunii, este lăsată la suverana apreciere a instanței de fond, și, prin urmare, scapă de sub controlul acestei curți, în virtutea art. 37, alin. VI din legea organică a acestei curți ;

Considerând că, ast-fel fiind, partea din recurs privitoare la denaturarea convențiunii urmază a se respinge.

Asupra însă celui d'al duoilea punct :

Considerând că din momentul ce este constant că, prin actul citat din 31 Ianuarie 1895, familia Bonciu cedeză lui Antohi Tiron toate

drepturile sale succesoriale în averea lui C. Lazu; că prin actul de împărțelă din 13 Iulie 1893 cedantele fiind obligat de a raporta la masa succesorală, pentru a fi împărțită, și suma de lei 3.710, ce dânsul primise de la casa de depuneri, urmază invederat că și cesionarul, care nu poate avea mai multe drepturi de cât cedantele, să aibă aceeași obligațiune; că din sus șișisă sumă de lei 3.710, cuvenindu-se și familiei Borș lei 1.395, și admis fiind că dânsa a cedat pentru prețul de lei 28.000 și această creanță, rămâne neexplicat ca cesionarul drepturilor familiei Bonciu să fie în drept a scădea din sus șișisă preț de lei 28.000 suma de lei 1395 ce familia Bonciu 'i datora, când această sumă dacă Borș n'ar fi cedat'o, dânsul ar fi fost în drept s'o reclame de la Antohi Tiron în calitatea acestuia de cesionar al drepturilor, și, prin urmare și al obligațiunilor succesoriale a familiei Bonciu;

Considerând că art. 1.060 din codul civil, invocat de curte, n'are nici o aplicațiune în specie, căci divisiunea creanțelor ereditare stabilită de acest articol nu privesce de cât raporturile ereșilor cu debitorii succesiunii, iar nici de cum raporturile ereșilor între dânsii; că drepturile ereșilor, în privința acestei creanțe ereditare de lei 3.710, se află regulate prin actul de împărțelă din 13 Iulie 1893, în virtutea căruia familia Bonciu era obligată, dupe cum s'a șișisă, a raporta la masa succesorală acea sumă pentru a fi împărțită între moștenitorii; că, dar, este inxaț în fapt și argumentul curței că Borș a dispus de acea sumă în favórea familiei Bonciu;

Considerând că, ast-fel fiind, partea din motivele de casare relativă la scăderea din preț cu suma de lei 1.395 fiind întemeiată.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Casază numai în ce privesce suma de lei 1.395, cu care recurențel a fost scășut din preț.

Civil, secția I.

No. 15

LOCAȚIUNE. — Stricăciuni făcute de locatar imobilului în periodul al duoilea al locațiunei. — Obigație de despăgubiri.

Locatarul nu poate fi dispensat de despăgubiri pentru stricăciunile ce a făcut imobilului în periodul al duoilea al locațiunei.

No. 32. — Respingerea atât a recursului făcut de Ion Ștefănescu, Dimitrie Paladi și Teodor Antonescu, în calitate de membrii delegați ai județului Roman, contra sentinței tribunalului Roman cu No. 236 din 1898, cât și a recursului făcut de ministerul de război contra aceleiași sentințe, în proces cu căpitan Nicolae Giosan.

25 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D-nii consilierii R. N. Opreanu și I. Duca ;

Pe D. avocat Sc. Stan, în dezvoltarea motivelor formulate de minister, pe cari declară că și le însușește în numele județului ;

Pe D. Budișteanu în dezvoltarea acelorăși motive, și

Pe D. Borș, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Omisiune esențială și rea aplicare a art. 1.431 din codul civil.
 »Tribunalul omite a se pronunța asupra mijlocului meu de apărare, prin care arătăm cu acte publice (dosarele județului No. 4.169 și 4.277) că la sfârșitul primului period de închiriere (1890—1893) casele erau în stare proastă, și că județul plătise D-lui căpitan Giosan 1.400 lei pentru a le aduce în stare bună, ceea ce dănsul nu dovedește că s'a făcut, a aplicat rău și art. 1.431, fiind că trebuia să se compare starea imobilului când l-a părăsit cu starea lui de la 1893, când începe al doilea period de închiriere, de orice inventarul făcut la 1890 nu mai avea valoare, după ce s'a plătit despăgubiri, și s'a recunoscut, deci, implicit că starea imobilului devenise mai rea«.

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că căpitanul N. Giosan, iutimatul de astăzi, chemând în judecată pe delegațiunea județului Roman pentru ca să fie obligată a'î plăti suma de 1.400 lei, despăgubiri pentru stricăciunile aduse imobilului său închiriat județului pentru cancelaria statului-major al regimentului 8 de călărași, tribunalul condamnă pe județ să plătească reclamantului 800 lei despăgubiri. În același timp condamnă pe ministerul de război, chemat în garanție de județ, să plătească acestuia menționata sumă ;

Având în vedere că tribunalul constată din desbateri și contractul

viđat de casierie sub No. 5.926 din 1893, cã la predarea imobilului avea sã se facã inventar de starea lui și cari erau anume obligațiunile locatarului pentru periodul închirierii de la 1893—1896 ;

Cã, într'adevãr, locatarul predãnd imobilul fațã de inginerul județului și un delegat al consiliului permanent, a fãcut inventar care s'a adeverit (de primire) de delegatul regimentului 8 cãlãrași. Cã, la mutarea regimentului, delegatul județului și al regimentului predãnd imobilul, s'a încheiat proces-verbal prin care se constată cã s'au gãsit casele în starea în care fusese date regimentului, afarã de anumite lipsuri și stricãciuni arãtate printr'ensul ;

Considerãnd cã din tãte aceste acte tribunalul constată, în fapt, cã s'au cauzat stricãciuni imobilului în timpul închirierii din periodul al duoilea (1893—1896) și avãnd în vedere și expertisa fãcutã pentru reparațiunea acelor stricãciuni, cu drept cuvãnt a acordat despãgubiri, și, ast-fel fiind, n'a violat dispozițiunile art. 1.431 din codul civil ;

Cã omisiunea tribunalului de a se pronunța expres asupra apãrãrei recurenților, cã casele la sfãrșitul antãului period de închiriere (1893) erau în stare prãstã, nu este esențialã, cãci chiar constatat acest lucru nu era de naturã a schimba soluțiunea datã procesului, întru cãt locatarul nu putea fi dispensat de despãgubiri pentru stricãciunile ce a fãcut imobilului în periodul al duoilea ;

Cã, prin urmare, motivul, din ambele puncte de vedere, este nefundat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiã I.

No. 16

TIMBRU. — Contract de închiriere. — Prelungire. — Tacitã reconducțiune. — Lipsa timbrului legal. — Contravențiune. (Art. 26 și 63 din legea timbrului).

Dispozițiunile art. 26 și 63 din legea timbrului, privitoare la taxa proporționalã a contractelor de închiriere și la amenda cu care se pedepsesc contravenienții, se aplicã la ori-ce contracte de închiriere, fie din nou fãcute sau prelungite prin tacitã reconducțiune, dacã nu s'a întrebuițat timbrul legal chiar la facearea, la prelungirea sau la preînouirea acelor contracte.

No. 33. — Casată, în urma recursului făcut de ministerul de finanțe, sentința tribunalului Constanța, cu No. 106 din 1897, dată în procesul cu Ion Movilă și State Luca.

26 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni, și

Pe D. N. Niculescu, avocatul fiscalul, în dezvoltarea motivelor de casare, în absența intimatilor ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 26, alin. I, și 63 din legea timbrului, combinat cu art. 1.437 din codul civil, întru cât tribunalul nu consideră ca o locațiune reînnoită, nici ca o prelungire de termen supusă taxei timbrului, faptul unui proprietar de a fi lăsat fără contract, dar cu plată, pe locatar în posesiunea casei închiriată timp de șese luni de la expirarea vechiului contract, pentru care s'a făcut un nou contract în urma constatării contravențiunii».

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că, la 12 Februarie 1897, agentul de constatare de pe lângă casieria de Constanța, prezentându-se la prăvălia lui State Luca din acel oraș, piața Independenței, proprietate a intimatului în recurs, Ion Movilă, a cerut să i se prezinte contractul de închiriere, însă a fost întâmpinat cu răspuns de numitul State Luca că nu are contract scris pe timbru legal ; că agentul a constatat atunci că închirierea fusese făcută pe termen de 5 ani, cu începere de la 23 Aprilie 1896 și pe preț anual de 1.475 lei ; că, în fața acestora, agentul încheiând proces-verbal de contravențiune, a condamnat atât pe State Luca, ca chiriaș, cât și pe Ion Movilă, ca proprietar, la 10 lei taxa de timbru și 100 lei amendă ; că ambii contravenienți au atacat acel proces-verbal, aprobat de ministerul de finanțe, d'îmăntea tribunalului de Constanța, prezentând un contract cu data de 17 Martie 1897, cu termen de două ani și cu prețul de 2.000 lei anual, și susținând că nu putuseră prezenta agentului de constatare un contract în regulă la 12 Februarie, când li se ceruse, de ôre-ce contractul cel vechiu fiind expirat, erau pe atunci încă în vorbă pentru încheierea unui

contract nou ; că tribunalul de Constanța, admitând acest mod de apărare, a infirmat procesul-verbal de contravențiune și a dispensat pe State Luca și pe Ion Movilă de orî-ce taxă și amendă ;

Considerând că, după art 26 din legea timbrului, sunt supuse la plata unei taxe proporționale de 50 bani la suta de lei contractele de închiriere, fie scrise, fie verbale ; iar după art. 63 din aceeași lege se pedepsește cu o amendă, compusă din cifra înjecită a valorii timbrului legal, orî-ce persoană care, în transacțiunile indicate în sus șisa lege, nu se va fi servit cu hârtie purtând timbrul legal ;

Considerând că aceste dispozițiuni se aplică pentru orî-ce contract de închiriere, fie din nou făcut, fie reînouit prin tacită reconducțiune, dacă nu s'a întrebuițat timbrul legal chiar la facerea, la prelungirea sau la reînouirea lui ;

Că, în specie, tribunalul de Constanța, apărând pe contravenienții de amendă, sub cuvânt că timpul petrecut de la expirarea vechiului contract până la încheierea celui nou, fusese cerut de împregiurări, a violat dispozițiunile sus citatelor texte de lege, și, dar, motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 17

MANDAT. — Natura mandatului. — Însărcinare tacită relativă la o lucrare de artă sau științifică. — Plată. — Dovedirea mandatului tacit. (Art. 1.533 din codul civil).

- 1) *Există un mandat când o persoană se obligă a face o lucrare științifică pentru o altă persoană și a 'i-o presenta, de și lucrând ast-fel ea nu reprezintă pe mandant, nu lucrează în numele său.*
- 2) *Mandatul tacit se poate dovedi cu martori și presumpții și când este vorba de un lucru de o valoare mai mare de 150 lei, dacă existența lui poate rezulta din fapte și împregiurări cari să o invedereze.*
- 3) *Mandatul e după natura lucrurilor chiar, cu plată, afară de o anumă convențiune contrariă, și plata este presupusă tacit stipulată și promisă în însărcinările relative la lucrări ce intră în profesiunea aceluia ce le-a făcut, când de exemplu un inginer, ca mandatar, face lucrări de specialitatea sa.*

No. 36. — Casată, dupe divergință, în urma recursului făcut de **Matei M. Drăghiceanu,** decisiunea curței de apel din București, secția II, cu No. 229 din 1897, dată în procesul cu primăria Capitalei.

28 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Eug. Stătescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. N. Miteșcu, avocatul intimatului, în combaterii;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Violarea art. 1.533 din codul civil. Instanța de fond, în susțin-
»du-și motivele din sentința apelată, violază sus țisul text de lege
»când hotărășce că mandatul tacit nu se poate dovedi cu martorii săi
»presumpțiunii«.

II. »Nemotivare, exces de putere și denaturare de acte. Am pro-
»pus înaintea instanțelor de fond o serie de fapte precise și concor-
»dante cu cari voiam să stabilesc drepturile mele. În loc însă ca
»aceste fapte să fie discutate și să se dovedească temeinicia săi nete-
»meinicia lor, tribunalul și curtea, care adoptă motivele tribunalului,
»însă sub cuvântul de complex de fapte, înfățișează totă apărarea mea
»dând ast-fel o hotărîre nemotivată, și prin denaturarea actelor
»presentate mi respinge acțiunea, comițând ast-fel și un exces de
»putere«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că **Matei M. Drăghiceanu,** recurentul de ațî, a intentat proces primăriei Capitalei pe motivul că, în urma însărcinării ce i s'a dat de primarul comunei de a face studii și a 'și da părerea asupra proiectului de alimentarea orașului cu ape subterane de la Chiajna și Zoința, și făcând această lucrare, pe care a depus'o în primărie, a cerut ca să fie obligată a 'i plăti, ca onrariu și alte cheltueli, suma de 30.000 lei;

Având în vedere că atât tribunalul cât și curtea II respinge acțiunea pe motivul, în primul rând, că valoarea litigiului întrecând suma de 150 lei, o asemenea convențiune nu putea fi dovedită de cât conform regulilor stabilite de art. 1.191, 1.197 și 1.198 din codul civil;

Considerând că în virtutea art. 1.533 din același codice o însărc-

cinare de natura celei pretinse de recurentul de astăzi putea fi și tacită ;

Considerând că, comparând acest art. 1.533 cu articolul corespunzător 1.985 din codul frances, pe care necontestat legiuitorul român l-a avut în vedere, și vădând că în citatul art. 1.533 s'a suprimat fraza din articolul frances : »dar proba testimonială nu este primită de cât conform titlului despre contractele și obligațiunile convenționale în genere«, rezultă învederat că legiuitorul român n'a înțeles ca dovedirea unei asemenea însărcinări să nu se potă face în alt mod de cât dupe regulele de drept comun în materie de probe, ci a admis ca proba unei însărcinări tacite să potă rezulta din fapte și împregiurări cari învedeză existența unei asemenea însărcinări, sau, în alte cuvinte, a admis ca probă și presumpțiunile ;

Considerând că este constant, în specie, că recurentul de astăzi a invocat înaintea instanțelor de fond, ca fapte și împregiurări din cari voia a deduce o asemenea însărcinare ; prezentarea lucrării sale primarului de atunci printr'o petițiune din partei, în care densus pretindea că făcea mențiune de o asemenea însărcinare ; că această lucrare, ast-fel prezentată, a fost primită fără nici o rezervă de primar, imprimată de primărie, adusă la cunoștința consiliului comunal, supusă unei persoane specială în materie, din străinătate, pentru a fi examinată, — și, în fine, că acest proiect de a alimenta orașul cu ape auterane de la Chiajna și Zoița, și în contra căruia densus se pronunțase în lucrarea sa, a fost abandonat ; .

Considerând că în fața acestor fapte invocate, când instanțele de fond, pentru a l' respinge rererea și din această privire, se mărginesc a dice că din complexul lor nu rezultă alt-ceva de cât că recurentul a făcut o ofertă pe care primăria n'a acceptat'o și n'a făcut us de densa, dau o hotărîre nemotivată și comit și un exces de putere când, în fața faptelor invocate, fac, fără a motiva, o asemenea afirmațiune ;

Având în vedere și argumentul invocat de partea intimată că primăria nu potă fi condamnată la plata verii-unei sume către recurent, de ôre-ce nu se dovedesce cu nimic existența unei asemenea convențiunii de plată ;

Considerând însă că plata este presupusă tacit stipulată și promisă în însărcinările relative la lucrări ce intră în profesiunea aceleia ce le-a făcut, și că într'un asemenea cas instanțele judecăto-

resci sunt in drept a fixa cuantumul cuvenit, având in vedere importanța lucrării și cheltuelile ce ea a ocaționat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 18

IMOBILE RURALE. — Imobilul rural cumpărat de un cetățean român de la un străin. (Art. 7 din Constituție).

PROBE. — Martori. — Codul Caragea. (Art. 8, partea III, codul Caragea).

- 1) *Din momentul ce se constată că proprietarul actual al unui imobil rural este cetățean român, dănsul este și rămâne adevăratul proprietar chiar dacă se constată că 'l-a cumpărat de la un străin ce, după art. 7 din Constituție, nu avea drept să fie proprietar de imobile rurale în România.*
- 2) *După codul Caragea proba testimonială era admisibilă în toate contestațiunile.*

No. 37. — **Respingerea** recursului făcut de primăria comunei Brăila contra sentinței tribunalului Brăila, No. 309 din 1899, cu H. Rănișteanu.

28 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Oeconomu ;

Pe D. Fălcoianu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe intimat, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

«**Denaturare de tocmelă.** Tribunalul afirmând că dreptul de embatic este o locațiune pe un timp mai lung, denaturează contractul, de orice-embaticul este un drept real cu folosință plină și în perpetuitate asupra unui imobil (art. 1.415 din codul civil), și, dar, tribunalul a dat o sentință casabilă (art. 37, alin. b al legii curței de casațiune)».

Având în vedere că tribunalul Brăila constată, prin sentința atacată prin recursul de față, că H. Rănișteanu a dovedit în instanță, prin o serie de acte de vânzare autentice, dreptul său de embatic asupra viei din Islaz, ce revendică de la primăria comunei Brăila ;

Considerând că, în fața acestei constatări de fapt, afirmațiunea tribunalului, făcută în trecut, că embaticul ar fi o locațiune mai lungă, chiar eronată fiind, nu poate constitui un motiv îndestulător pentru casarea sentinței date, de ôre-ce ea n'a avut nici o înrîurire asupra rezultatului acelei sentințe ;

Că, prin urmare, motivul întemeiat pe această împregiurare e nefondat și cătă a se respinge.

Asupra motivului II, în următórea coprindere :

»Și ast-fel fiind, s'a violat și art. 7, § 5 din Constituțiune, după »care străinii nu pot dobândi imobile rurale în România, prin omisiunea esențială comisă de tribunal de a se pronunța dacă Edmond »Leobel era sau nu român«.

Considerând că tribunalul stabilește că embaticul revendicat, căruia s'a vîndut de un Edmond Löbl dreptul de embatic asupra viei în litigiú, e intimatul de așl H. Rănișteanu ;

Că H. Rănișteanu fiind cetățen român, împămîntenit, puțin importă dacă printre autorii lui ar fi fost un străin, și anume acel Edmond Löbl, care l'a vîndut dreptul la embatic, de ôre-ce art. 7, alin. 5 din Constituție, ce se pretinde că s'a violat, atribue dobîndirea imobilelor rurale în România numai românilor, și dorințele sale au fost respectate în persóna lui H. Rănișteanu care e cetățen român ;

Că, dar, și acest motiv cătă a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra motivului III, în următórea coprindere :

»Violarea art. 2 de la sădire din codul Caragea prin aceea că tribunalul a admis proba testimonială spre a dovedi embaticul«.

Considerând că, după art. 8, partea III, cap. I din codul Caragea, proba testimonială este admisibilă în tóte contestațiunile ;

Că, în specie, tribunalul a orînduit o cercetare locală prin martori, pentru a se dovedi că autorul lui H. Rănișteanu a posedat via în litigiú ca embaticar ;

Că acest lucru se putea încuviința fără violarea art. 2, partea III, cap. II din sus șisa lege, de ôre-ce codul Caragea, prin aceste texte,

cere formarea unui act scris ca mijloc de dovedire, iar nu sub pédsă de nulitate ;

Că, prin urmare, și acest ultim motiv câtă a se respinge [ca neîn-
temeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 19

INTEROGATORIŪ. — Lipsa părței chemate la interogatoriŪ. — Exces de putere. — Casare. (Art. 234 din procedura civilă).

JURĂMĒNT DECISORIŪ. — Nepronunțarea instanței. — Nemotivare. — Casare.

- 1) *Lipsa părței chemată la interogatoriŪ și nejustificarea cauzei lipsei sale, face ca faptul, asupra căreia era chemată la interogatoriŪ, să se considere ca mărturisit contra sa și respingerea de către judecată a acțiunii reclamantului, care chemase la interogatoriŪ pe partea protivnică ca nedovedită, constituie o gravă eróre de fapt, un evident exces de putere și violare de lege, și, deci, hotărîrea sa este casabilă.*
- 2) *Nearătarea în hotărîre de către judecată pentru ce nu admite jurămĒntul decisoriiŪ deferit de o parte, face ca hotărîrea să fie nemotivată, și, deci, casabilă.*

No. 38. — Casarea, după recursul făcut de Vasile al Parăschivei, a sentinței tribunalului BacăŪ, cu No. 292 din 1897, cu Anton Mihał.

28 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hĕntzescu, și

Pe D. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Exces de putere și violare de lege :

»In adevăr, prin jurnalul No. 6.884 din 26 Iunie 1897, tribunalul a admis chemarea la interogatoriŪ a intimatului Anton Mihał ;

»iar din sentința apelată se constată precis că Anton Mihai era chemat la interogator spre a răspunde categoric dacă datorește suma reclamată de 225 lei ;

»Deci, când tribunalul nu admite concluziunile noastre, pe motiv că nu am fi justificat punctele în contestațiune, comite o eróre gravă și un exces de putere, nevoind să țină seamă că noi am precizat că chemăm la interogator pe adversar a răspunde dacă ne datorește 225 lei. Deci, punctul în contestație era bine precis cum se vede în corpul sentinței anume în apărare, și adversarul neprezentându-se spre a răspunde la interogator, concluziunile noastre trebuie să fie admise, punctele fiind bine precise »nu din eróre«.

II. »Dar veditul exces de putere mai există și în faptul că tribunalul n'a admis jurământul ce dădusem adversarului în mod subsidiar, adică atunci când tribunalul n'ar admite proba prevădută de art. 227 din procedura civilă«.

III. »Hotărîrea este nemotivată :

»Din corpul sentinței atacată cu recurs se constată că am deferit în cele din urmă jurământ adversarului spre a jura tocmai asupra punctelor pentru care l'chemasem la interogator, adică dacă nu ne datorește 225 lei, suma reclamată ; cu toate acestea, tribunalul nu se pronunță asupra acestui punct, dacă 'mî admite sau refuză în principiu jurământul, și nu numai că nu se pronunță, dar nici motivază pentru ce ; ast-fel am fost lipsit de ultima și cea mai puternică dovadă admisă de lege«.

Asupra motivelor de casare invocate :

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Vasile a Parascivei — recurentul de ađi — chemând în judecată pe Anton Mihai — intimat în recurs — pentru suma de lei 225, judele de ocol, în lipsă de probe, a respins acțiunea. Recurentul, făcînd apel, tribunalul, prin sentința atacată cu recurs, a respins apelul ca nefondat ;

Considerînd că intru cât se constată că tribunalul, prin jurnalul No. 6.884 din 1897, a admis chemarea la interogatoriū a intimatului Anton Mihai, spre a răspunde categoric dacă datorește sau nu suma reclamată de lei 225, iar intimatul nu s'a presintat înaintea tribunalului la ziua desfiptă spre a răspunde la interogator și nici a justificat cu ceva cauza lipsei sale, apoi, în asemenea împrejurări de fapt,

a se afirma că reclamantul n'a dovedit cu nimic pretențiunea sa, după cum face tribunalul, în specie, prin sentința atacată cu recurs, este a se comite o gravă eroré de fapt, un evident exces de putere și a se înalătura dispozițiunile art. 234 din procedura civilă, care dă drept judecătorului, când partea nu se presintă a răspunde la un interogator admis, să privescă faptul ca mărturisit în contra sa ;

Că, afară de acestea, constatându-se din sentința supusă recursului, că recurentul în cele din urmă și în mod subsidiar a deferit intimatului jurământul decisoriu pentru dovedirea acțiunii, iar tribunalul nu arată pentru ce nu admite această probă, apoi, printr'o asemenea procedare, a dat o hotărîre și nemotivată ;

Că, dar, motivele de casare fiind întemeiate, urméză a se admite recursul.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 20

CONTESTAȚII LA EXECUTARE. — Unde se adreseză. — Competință. — Dinstincțiunea ce trebuie făcută. (Art. 399, 400 și 525 din procedura civilă).

URMARIRE DE VENITURI. — Validare. — Citații. — Părțile ce ce trebuiesc citate. (Art. 477 din procedura civilă).

TITLURI DEFINITIVE ȘI EXECUTORII. — Intemeierea dreptului asupra unui imobil pe asemenea titluri. — Până când dênsele produc efectele lor.

1) *Contestațiile la executarea unei hotărîri trebuie a se îndrepta la tribunalul de la care emană hotărîrea numai în cazul când acele contestații au de obiect punerea în discuție a dispozițiilor și întinderii acelei hotărîri, nu și în cazul când este vorba de o contestație care, fără a atinge întru ceva titlul executoriu, are de obiect anularea urmăririi ori revendicarea saü conservarea unui drept asupra imobilului urmărit, căci, în acest cas, contestația se adreseză la tribunalul prin care se face urmărirea.*

2) *Pentru validarea un-î urmăriri de venituri ale unui imobil trebuie să se citeze numai debitorul și creditorul.*

3) *Când titlurile în virtutea cărora o parte își întemeiază drep-*

tul asupra unui imobil în litigiu sunt definitive și executorii, acele titluri trebuie și 'și urmază a'și produce efectele lor legale până ce partea adversă va putea obține anularea lor pe căile legale.

No. 41. — Respingerea recursului făcut de Hana Iancovici contra decisiunii curței de apel din București, secția III, cu No. 210 din 1898, cu I. Lieblich și Maria Bernstein.

31 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. Brătescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Drăghici, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Curtea confirmând pur și simplu sentința tribunalului de nota-
 »riat, comite și un exces de putere, căci, față cu concluziunile noastre
 »puse înaintea sa, nu'și dă osteneța d'a le examina și discuta, dar
 »comite și o omisiune esențială, căci înaintea sa am invocat motive
 »noul, dupe cum se dovedesce din concluziuni pe cari nu le invoca-
 »sem înaintea tribunalului, și curtea nu găsește de cuviință a spune
 »nici un cuvânt asupra acestor motive noi pentru respingerea con-
 »testației : 1) Așa am invocat înaintea curței că D-sa n'are posesia
 »întregului imobil, că nu s'a pus în posesie și nici a executat verfi-o
 »dată actul de ipotecă, în virtutea căruia pretinde că are dreptul să
 »percepă și cea-altă jumătate din veniturii ; că pusa în posesie e Ma-
 »ria Bernstein ; că chiar eu locuiesc în o parte a acelu imobil ; că
 »chiriile se percep de fostul curator Jipescu ; 2) că, prin urmare,
 »pentru această jumătate de venituri nu pôte să'mi oprască valida-
 »rea urmării mele, de ôre-ce eu urmăresc pe debitorul meu Alter
 »Iancovici, reprezentat prin Maria Bernsteinși curatorul Gr. Jipescu ;
 »că, în orfi-ce cas, Alter Iancovici având dăruită spitalului Caritas a
 »patra parte, ipoteca nu putea fi constituită de cât pentru a patra
 »parte, și, prin urmare, a patra parte din aceste venituri erau libere
 »și nu pôte să'î cedeze D-sale tôte ; am mai spus că în orfi-ce cas ve-

»niturile pe jumătate nefiind urmărite de nimeni și pentru prima dată fiind urmărite de mine, curtea poate ordona să se strângă la casa de depuneri, și cum între mine și D. Lieblich era proces de nulitatea actului de ipotecă și chiar a actului său de proprietate, tribunalul și curtea nu pot desființa urmărirea, ci cel mult a o suspenda până se va termina procesul de fond».

Având în vedere că curtea de fond, prin deciziunea supusă recursului, adoptă în totul motivele de fapt și de drept din sentința tribunalului ;

Considerând că întru cât tribunalul constată prin sentința sa că, din susținerile și actele părților în litigiu, se stabilește că I. Lieblich — intimat în recurs — este proprietar asupra jumătății imobilului din București, strada Șoimului No. 6, pentru urmărirea veniturilor căruia s'a dat naștere procesului de față, așa că veniturile acestei părți i se cuvine în mod exclusiv și nu se poate urmări de cât de creditorii săi; iar în ceea ce privește veniturile celei-alte jumătăți a imobilului, tribunalul constată că Alter Iancovici, proprietarul celei jumătăți, le-a cedat lui I. Lieblich prin actul de ipotecă înscris de tribunal pentru plata dobânzilor creanței sale ipotecare ;

Considerând că din momentul ce instanța de fond recunoște dreptul său de proprietate pe acea jumătate și dreptul de a lua veniturile celei-alte jumătăți, răspunde implicit la toate argumentele ce face obiectul acestui motiv ;

Că ast-fel fiind, primul motiv de casare este neintemeiat.

Asupra motivului II :

»Atât tribunalul cât și curtea comit un exces de putere și rău interpretază art. 399 din procedura civilă și următorii de la materia contestației, precum și art. 455 de la materia poprirei și urmăririi veniturilor, precum și art. 477 din procedura civilă.

»Am susținut atât înaintea tribunalului cât și a curței, că nu se putea înfățișa contestația lui I. Lieblich, fără ca să se citeze toate părțile și rău s'a admis ca în materie de urmărire de venituri să potă face contestații la tribunalul care face urmărirea, căci ele trebuie adresate tribunalului care a pronunțat hotărîrea ce se execută și, în specie, D. Lieblich nu putea de cât să intervie cu ocazia validărei, iar nu să facă contestație și să judece fără ca toate părțile să fie citate».

Considerând că din dispozițiunile art. 399 și 400, combinat cu 525 din procedura civilă, rezultă că contestațiunile la executarea unei hotărâri trebuie să se îndrepte la tribunalul de la care emană hotărârea, numai în cazul când acele contestațiuni au de obiect punerea în discuțiune a dispozițiilor și întinderii acelei hotărâri, iar nu și în cazul când este vorba de o contestațiune care, fără să atingă întru nimic titlul executoriu, are de obiect anularea urmăririi ori revendicarea sau conservarea unui drept asupra imobilului urmărit; că, într'acel caz, contestațiunea se adresează la tribunalul prin care se face urmărirea;

Considerând că, în specie, contestațiunea tindea să dovedească tocmai că veniturile ce se urmăreau nu erau ale debitorului ci ale contestatorului, și, deci, în virtutea citatului art. 525, ea trebuia adresată tribunalului prin care se făcea urmărirea.

În ceea ce privește partea din motivul de casare, relativă la necitarea tuturilor părților:

Considerând că, după art. 477 și următorii din procedura civilă, pentru validarea unei urmăririi de venituri ale unui imobil, trebuie să se cite numai debitorul și creditorul;

Că dar, în specie, tribunalul constatând în fapt că aceste părți erau citate, contestațiunea făcută de I. Lieblich la urmărirea veniturilor imobilului ce făcuse recurenta Hana Iancovitz, mijlocul de casare devine neintemeiat și în această privință.

Asupra motivului III:

» Tribunalul și curtea comit un exces de putere și o tăgadă de dreptate când mă resping cererea de validare a urmăririi, pe motiv că » Lieblich a dovedit că pentru jumătate e proprietar și pentru cealaltă jumătate are un act de ipotecă, când eu arătam că între mine » și D-sa există proces pendent pentru anularea tuturilor acestor acte, » prejudecând astfel pe calea unei contestații a unei urmăririi, rezultatul final al procesului de fond, căci, dacă o dată pe calea aceasta un » tribunal și o curte mă resping urmărirea făcută în virtutea titlului » meu executoriu, pe baza unor acte atacate în nulitate și pe cari » dănsa le validează, ce mai rămâne atunci cu procesul de fond, când » mi se dă în stăpânire întregul imobil pe care nu l'avea, și când tribunalul și curtea spun că un act de ipotecă investit cu formula executorie, deși este atacat în nulitate, pentru că nu s'a atacat formula

»executorie, nu influențează întru nimic asupra urmăririi procesului »de fond«.

Considerând că întru cât titlurile în baza cărora tribunalul îndreptățește pe intimatul Lieblich în contestațiunea sa și 'i recunoște dreptul de proprietate și folosință asupra întregului imobil ale cărui venituri le urmărea recurenta, sunt definitive și executorie, apoi cu drept cuvânt aū decis instanțele de fond că aceste titluri trebuie și urmăză a 'și produce efectele lor legale, până ce recurenta nu va putea obține anularea lor pe căile legale ;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului IV :

»Atât curtea cât și tribunalul comit o eróre grosieră de fapt și »omit a se pronunța asupra cesțiunei pusă de mine, că actul nici n'a »fost nici nu este investit cu formula executorii, și nici executat »ver-o dată, și că nu se pôte să se atribue de plano dreptul de a »percepe veniturile când sunt și alți creditorii«.

Considerând că acest motiv este inexact în fapt, căci instanțele de fond constată că actul de ipotecă exibat de intimatul Lieblich este investit cu titlul executoriū, și, deci, ca atare, executoriū pentru drepturile constituite în favórea intimatului prin acest act ;

Că, prin urmare, și acest ultim motiv de casare este neîntemeiat.

Pentru acēste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 21

TITLURI DEFINITIVE ȘI EXECUTORII. — Intemeierea drepturilor asupra unui imobil pe asemenea titluri. — Până când dēnsele produc efectele lor.

Când titlurile în virtutea cărora o parte își întemeiază dreptul asupra unui imobil în litigiū sunt definitive și executorii, a-cele titluri trebuie și urmăză a 'și produce efectele lor legale până ce partea adversă va putea obține anularea lor pe căile legale.

No. 42. — Respingerea recursului făcut de Hana Iancovicī contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 537 din 1898, cu I. Lieblich.

31 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari ;

Pe D. avocat I. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Drăghici, în combateri ;

Deliberând,

Asupra ambelor motive, în următoarea cuprindere :

I. »Exces de putere, nemotivare absolută și tăgadă de dreptate din partea tribunalului Ilfov, secția III, căci făcând apel contra căr-
»ței de judecată a judeului ocolului I, prin care mă condamnă să eva-
»cuiez nise camere ce ocupam în proprietatea din strada Șoimului,
»ia susținerea apelului nostru nu numai că am combătut motivele
»primului judecător, dar am și invocat motive noi și am depus con-
»cluziuni scrise, de cari tribunalul nici n'a voit să se ocupe și asu-
»pra cărora nu se pronunță, nici le cercetază, ceea ce dacă ar fi făcut
»ar fi schimbat cu desăvârșire soluțiunea dată procesului. Așa am in-
»vocat dreptul meu de habitațiune, am invocat contestațiunea drep-
»tului de proprietate, am pus înaintea tribunalului acte și dovezi, că
»în ceea ce privește camerele pe cari eu le ocupam nu 'i aparțineau
»D-sale ; că titlul de ipotecă ce avea asupra restului imobilului era
»nul și neavenit și nici nu avea nici o formă de punere în posesie,
»pentru ca să se potoa pune în posesie și să potoa cere de la mine e-
»vacuarea imobilului său chirie«.

II. »Atât tribunalul cât și judele de ocol, admitend ca valabil,
»lichid și necontestat dreptul de proprietate al lui Lieblich, și atri-
»buindu'i acțiunea posesorie și de evacuare fără nici o rezervă, co-
»mite un exces de putere și o denegare de dreptate, căci eu susți-
»neam înaintea sa și probam că titlurile sale de proprietate sunt
»atacate în nulitate ; că, în ori-ce cas, n'are dreptul de cât la jumă-
»tatea imobilului, că cea-altă nu 'i aparține sieși ci curatorului Ji-
»pescu său moștenitorei Berta Bernstein, cari erau puși în posesie ;
»că D-sa n'avea nici un titlu și nici o formă de punere în posesie a-
»supra celei alte jumătăți a imobilului din care ocupam și eu o por-
»țiune ; că, prin urmare, nediscutând nimic din toate acestea ce am
»prevădut și în concluziunile scrise, comite și o nemotivare absolută,

»mai ales când dovedeam că între mine și Lieblich exista proces
»pedinte în această privință «.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că obiectul procesului desbătut la instanțele de fond constă în cererea făcută de I. Lieblich, intimat în recurs, ca Hana Iancovitz și Moritz Stein, recurenții de ași, să evacueze un apartament din imobilul situat în strada Șoimului No. 6, ce 'l ocupă fără nici un drept și în contra voinței intimatului Lieblich, care asupra jumătății acelui imobil are un drept de proprietate, obținut prin cumpărare la licitațiune publică, iar dreptul de a se folosi de venitul celei-alte jumătăți 'l are în baza unui act de ipotecă prin care i se concedes venitul celei-alte jumătăți ca plată a dobânzilor de către proprietarul acelei jumătăți, anume Alter Iancovitz, astăzi decedat și reprezentat prin legatară universală Maria Bernstein, care este pusă de justiție în posesiunea părții indivisă din imobilul sus citat ;

Considerând că întru cât instanțele de fond constată în fapt că din actele exhibate de intimatul Lieblich se stabilește dreptul lui de proprietate asupra jumătății imobilului în litigiū, precum și dreptul la venitul celei-alte jumătăți, prin această instanțele de fond răspund implicit la toate cestiunile care fac obiectul motivelor de casare invocate, de ore-ce toate tind a contesta intimatului dreptul recunoscut de acele instanțe.

În ceea ce privește partea finală din ultimul mijloc de casare :

Considerând că întru cât instanțele de fond constată că titlurile în virtutea cărora intimatul Lieblich și întemeiază dreptul asupra imobilului în litigiū, sunt definitive și executorii, apoi, cu drept curent au decis că aceste titluri trebuie și urmază a și produce efectele lor legale până ce recurenta nu va putea obține anularea lor pe căile legale ;

Că ast-fel fiind, mijlocele de casare sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 22

- CASAȚIE.** — Recurs făcut de mai multe părți civile într'o afacere penală. — Câte taxe de recurs trebuiesc plătite.
- EXCROCHERII.** — Elementele acestui delict. (Art. 334 din codul penal).
- DELICTE.** — Schimbarea calificărei faptului delictuos de către judecată. — Cine se poate plânge de acesta.

- 1) Fiind mai multe părți civile într'o afacere corecțională și ale căror interese decurg din diferite fapte, dăsele nu pot face recurs numai cu plata unei singure taxe ci trebuie să plătescă taxa legală a recursului pentru fie-care din ele.
- 2) Cel ce nu și-a însușit nici nume, nici calități mincinoase, nici nu a întrebuințat vre-o uneltire viclenă ca să înduplece pe omeni a crede în vre-o întreprindere mincinosă sau în ceva himeric sau supra-natural, spre a le extorca bani, nu comite delictul de excrocherie prevădut și pedepsit de art. 334 din codul penal, căci legiuitorul, prin acest text de lege, a voit să lovească numai fraudă, specula și réua credință a cui-va, iar nici de cum proiectele, credințele sau întreprinderile, poate de multe ori îndrăsnește, ale unui om.
- 3) Instanțele de fond au drept ca, stabilind faptele dovedite în

sarcina unui prevenit, să schimbe și să dea adevărata calificare legală a unui fapt delictuos, și de schimbarea calificărilor nu se poate plânga nici ministerul public, nici partea civilă, ci prevenitul singur se poate plânga de acesta.

No. 9. — **Respingerea recursului** făcut de procurorul general al curței de apel din Galați și Anton Czuntu, Titu Comănescu și alții contra decisiunii curței de apel din Galați, secția I, cu No. 1.010 din 1899.

10 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat Gr. Maniu, care ridică incidentul că recursul este neadmisibil, pe motiv că recursul este făcut de mai multe părți civile pe același timbru și de o dată;

Pe D. avocat P. Borș, care se opune și în subsidiar, cerând a se reduce recursul numai pentru o singură parte, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Având în vedere că recursul părților civile, Anton Czuntu, Titu Comănescu, I. Focșănescu și Constantin Conovitz se vede făcut cu plata unei singure taxe de recurs;

Considerând că fiind mai multe părți civile, interesele lor decurg din diferite fapte, și, deci, urmază ca recursul să fie făcut cu plata taxei legale pentru fie-care din părți;

Pentru aceste motive:

Admite incidentul și consideră recursul ca făcut numai pentru una din părți, după care,

S'a ascultat pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D-ii avocați G. Maniu și Al. Gussi, din partea inculpatului, în combateri, cum și D. Cernescu, și

Pe D. procuror, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra ultimului motiv din recursul D-ului procuror general și primul motiv din recursul părții civile:

»Curtea prin hotărîrea sa a condamnat pe inculpat la 3 luni închisore pentru contravenție la legea sanitară, a violat legea și a comis un exces de putere, de ôre-ce inculpatul nu a fost dat în judecată pentru contravenție la legea sanitară și ministerul public nu a luat de loc conclusiuni în instanță în această privință, și apoi, în tot casul, dacă judecata în apel pôte să schimbe calificarea faptului, nu' este permis să condamne pentru un alt fapt material cu totul distinct, pentru care n'a fost dat în judecată la prima instanță, căci faptele de excocherie ce i se impută sunt cu totul distincte de faptul de contravențiune la legea sanitară pentru care a fost condamnat; inculpatul pretinde să contravină la legea sanitară fără să comită excocherii, și să comită excocherii fără să contravină la legea sanitară».

Asupra primului motiv al părței civile :

»Violarea art. 334 din codul penal și greșită aplicațiune a art. 107 și 113 din legea sanitară.

»Atât din instrucțiunea scrisă cât și din acea orală este un fapt necontestat că Nabale Ali-Kam Ravel s'a recomandat clienților în România ca doctor în medicină din Lachiova (India) lucru ce, de altmintrelea, se confirmă pe deplin prin chiar mărturisirea inculpatului și prin publicațiunile făcute în jurnalele române și străine. Dar din instrucțiunea făcută înaintea tribunalului și a curței se dovedesce că prevenitul nu avea nici o diplomă care să'i fie conferit calitatea de medic.

»Onorata curte de apel din Galați achită pe prevenit pentru faptul de excocherie, pe motiv că, după aprecierea sa, densusul nu ar fi întrebuințat manopere viclene, și ast-fel fiind, faptul său nu ar constitui de cât o contravențiune prevădută de art. 107 din legea sanitară, or prin interpretarea ce curtea dă art. 334 din codul penal 'l violază în mod evident, căci singurul fapt de a 'și lua o calitate mincinosă, ca aceea de medic, este prin sine singur un fapt precis și bine definit care caracterizează delictul de excocherie, fără să mai fie trebuință de întrebuințarea vre-unei manopere frauduloase.

»Ne rezervăm a desvolta, atât după doctrină cât și după jurisprudență, cum și după rațiunea legii, că simpla această calitate mincinosă este prin sine însăși suficientă a fi cauza determinantă a săvârșirii delictului».

Având în vedere că din decizia supusă recursului rezultă că Nabale Ali-Kam Ravel fiind dat judecăței și condamnat la 7 luni închisoare de către tribunalul districtului Covurlui pentru delictul de ex-crocherie, care consistă în faptele că dânsul, venind în România, 'și-a luat calitatea de medic oculist și, spre a convinge publicul de meritele și cunoștințele sale, a exhibat diferite atestate de la mai mulți bolnavi din Grecia pe cari 'i-ar fi vindecat; că ar fi purtat o decorație turcescă, spunând că 'i-ar fi fost dată de către Sultanul pentru minunile sale; că ar fi purtat cu dânsul cărți de medicină, instrumente chirurgicale și diverse substanțe medicamentoase, prin cari înșelând pe ómenii suferinđi, mai cu sémă de bóle de ochi, le lua acestora banii fără a le procura nici un fel de ușurare bólelor lor;

Că judecătorii curței de fond examinând din nou toate faptele urmate și toate actele din dosar, precum și debaterile orale urmate, constată și motivează că Nabale Ali-Kam Ravel, în realitate, avea cunoștințe practice de medicină, mai cu sémă în ceea-ce privește bólele de ochi;

Că dânsul practicasă și experimentasă cunoștințele sale în deosebite țări ca: Grecia, Turcia și ca particular și ca funcționar, unde se bucura de o reputație de excelent oculist și de unde a dobândit deosebite atestate, mulțumiri și decorațiuni;

Că dânsul, practicând cunoștințele sale oculiste și în România, în virtutea acelor atestate și decorațiuni primite, nu 'și-a însușit veri-un nume sau o calitate falsă pe care nu o avea și cu care să inducă în eróre sau să înșele pe veri-un pacient;

Că din contră, dânsul angagiându-se să însănătoșescă pe veri-o câte-va persoane cari sufereau de bóle de ochi, cu cunoștințele și sistemele sale, el era de bună credință în toate promisiunile ce făcea, — avea încredere în cunoștințele sale și metoda sa, și nu voia să înșele pe nimeni;

Având în vedere că Curtea de fond, stabilind ast-fel faptele urmate și stabilind că prevenitul era de bună credință în momentul când se angagia să curarisescă, dupe metoda sa, pe pacienții cari i se presentaú și în care metodă dânsul avea deplină încredere;

Că dânsul nu 'și-a însușit nici nume, nici calități mincinoase, nici nu a întrebuințat veri-o uneltire viclenă ca să înduplece pe ómeni a crede în veri-o întreprindere mincinosă sau în ceva himeric sau supra-

natural spre a le estorca banii, a interpretat și aplicat bine și spiritul și litera art. 334 din codul penal, de orice legiuitorul, prin dispozițiile și prevederile arătate printr'acest text de lege, a voit să lovească numai fraudă, speculă și réua credință a cui-va, iar nici de cum proiectele, credințele sau întreprinderile, pôte de multe ori îndrăznețe, ale unui om ;

Că ast-fel fiind, acest motiv rămâne nefondat.

Asupra secundului motiv din recursul D-lui procuror-general :

» Exces de putere și violarea dreptului de apărare din partea curții de fond care, schimbând natura delictului și nepunând pe părți în pozițiune a se apăra, a condamnat pe prevenit pentru o contra-vențiune la legea sanitară, iar nu pentru delictul de excrocherie pentru care fusese dat judecăteli și asupra căruia numai părțile 'și făcuseră apărările lor«.

Asupra secundului motiv al părții civile :

» Exces de putere și violarea dreptului de apărare.

» Nabale Ali Kam Ravel a fost dat în judecată pentru delictul de excrocherie, și, ca atare, a fost judecat la prima instanță și condamnat ; tot pe acest teren s'a făcut desbaterile publice la instanța de apel, totuși, curtea de apel schimbă calificarea legală a infracțiunii penale din delict într'o simplă contravențiune la legea sanitară, fără ca cel puțin să fi dat părților cuvântul de a discuta asupra pretinsului fapt de incriminațiune«.

Având în vedere că, în principiu, instanțele de fond au dreptul, după lege, ca, stabilind faptele dovedite, să dea adevărata calificăție legală a unui fapt pe care îl cercetază ;

Că, în specie, din decizia curții de fond rezultă că prevenitul făcându'și apărarea sa asupra delictului de excrocherie ce i se imputa, a susținut că faptul său, în condițiile urmate, nu este o excrocherie, ci cel mult pôte constitui o contravențiune la legea sanitară, de orice dănsul, ca străin, exercitându'și medicina sa oculistă în România, a făcut'o fără autorisațiunea consiliului sanitar superior ;

Că asupra acestui mijloc de apărare, invocat în de fața ministerului public și părții civile, toate părțile avéu totă posibilitatea să'l combată și să'și facă ori-ce propunere ar fi cređut'o bună, dar ele, neobiectând nimic, astăzi nu se mai pot plânge că li s'a violat dreptul de apărare și că s'a comis ver' un exces de putere ;

Că, în tot cazul, când curtea condamnă pe prevenit pentru un alt fapt său delict de cât acela pentru care fusese dat judecăței, numai prevenitul singur, nemulțumit, are dreptul să se plângă că ar fi fost surprins prin noua calificare dată de curte faptului său, iar nu ministerul public și partea civilă ;

Că, deci, în specie, prevenitul fiind mulțumit de calificarea dată faptului său de către curte, și acest motiv rămâne considerat ca neexact și nefondat.

Asupra celui de al treilea motiv de casare invocat numai de partea civilă și formulat :

»Curtea din Galați, ca simplă contravențiune, crede de cuviință a »scuti de orice răspundere civilă pe prevenit față de daunele cauzate nouă persoanelor lezate. Este inadmisibil a nu incuviința o despăgubire chiar și atunci când faptul imputat unui delincuent nu ar »constitui de cât o simplă contravențiune, căci din verice infracțiune »penală naște, alături de acțiunea publică, și o acțiune privată ; și »apoi este notoriu cunoscut că verice fapt al omului, fie chiar săvârșit din neglijență sau imprudență, cauzând altuia prejudiciu, îl »obligă a-l repara«.

Având în vedere că curtea de fond, prin considerantele inserate în decisiune, și motivează neacordarea despăgubirilor civile, pe de o parte, pentru că dăsele fusese cerute pentru un delict de excocherie, pentru care prevenitul se recunoscuse că nu l-a săvârșit, iar pe de alta, pentru cuvântul suficient și legal că partea civilă nu și-a dovedit cu nimic pretenția sa. și prevenitul a ales că îngrijirile, timpul pierdut și doctoriile întrebuințate compensează cu prisos sumele pe care le primise de la dănsii ;

Că, deci, din acest punct de vedere, curtea făcând o justă și echitabilă aplicațiune a art. 998 din codul civil, și acest motiv rămâne nefondat.

Pentru aceste motive :

Curtea, în unire cu D. procuror Stătescu, respinge ambele recursuri.

Penal, secțiia II.

No. 23

CURTEA DE COMPTURÎ. — Cas în care chiamă pe justițiabili.
(Art. 17 din legea sa organică).

Curtea de compturî nu este datoră să cheme pe justițiabili de cât dacă la termenele prevădute de lege ei nu vor depune compturile respective.

No. 4. — Respingerea recursului făcut de Teodor Mateescu contra decisiunei înaltei curți de compturî, secția II, No. 116 din 1886.

11 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus N. Opreanu ;

Pe D. P. Borș, avocatul recurentului, în desvoltarea motivului de casare invocat, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Violarea art. 17 și 22 din legea curței de compturî din 1864, și exces de putere. Fiind vorba de cercetarea gestiunei compturilor mele ca percepitor în orașul Focșani, pe timpul de la 1862 până la 1865, curtea de compturî urma să mă citețe, și dacă la prima dată nu veneam, urma se mă citeze a doua oară. Prin venirea mea putem pune pe curte în pozițiune a examina dosarele casieriei de Putna No. 2 și 6 din anul 1866 și atunci se putea face convingerea că, în loc de a avea să dau ceva Statului, mai aveam a lua o sumă de peste 20 mii lei din vinđarea averei mele, făcută conform art. 19 din legea comptabilităței publice, și de pe care s'a prins suma de peste 47 mii lei. Am cerut aceste dosare și curtea nu le-a cerut.

Având în vedere decisiunea supusă recursului a curței de compturî, din care se constată că Theodor Mateescu a fost obligat să acopere deficitul de 23. 649 lei, rămas din timpul gestiunei sale ca percepitor la despărțirea II din Focșani ;

Că numitul cerând revisuirea hotărîrii condamnatore, curtea, prin decisiunea supusă recursului, constată și declară că recurentul nu

presintă în susținerea revisuirii nici un act nou pe care curtea să 'l fi avut în vedere la cercetarea gestiunii recurentului ;

Considerând că conform art. 17 din legea organică a sa, curtea de compturi nu este datoră să cheme pe justițiabilii de cât dacă la termenele prevădute de lege ei nu vor depune compturile respective ;

Că întru cât curtea declară că a avut în vedere toate actele justificative, nu violăză articolele arătate în motivul de casare, și nu comite nici un exces de putere când respinge cererea de revisuire ;

Considerând că dosarele amintite în motiv se puteau considera ca acte noi pentru ca neluarea lor în considerațiune să fie un motiv de revisuire și în cas de neadmitere un motiv de casare ;

Că, de aceea, mijlocul nefiind fondat are a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 24

COMPETINȚĂ. — Loviri simple. (Art. 525 din procedura penală ; art. 238 din codul penal).

Faptul de a lovi pe cine-va fără a'l jefui, constituie delictul de lovire simplă și este de competența judecătorilor de ocóle a'l judeca.

No: 26. — Regularea competenței, în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Nicolae Răuță și Lisaveta N. Răuță.

12 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că Nicolae Răuță și Lisaveta N. Răuță fiind dați în judecată pentru delictul de lovire și furt comis în prejudiciul femeiei

Maria Al. Petroî, judecătoria ocolului Moinesci din județul Bacău, prin cartea de judecată cu No. 926 din 1899, 'și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că faptul imputat inculpaților este prevădut și pedepsit de art. 318, alin. 3 și 4 din codul penal ;

Că judele de instrucție de pe lângă tribunalul Bacău, la care afacerea a fost spre instruire, prin ordonanța sa cu No. 124 din 1899, și în unire cu concluziunile parchetului, declară că există cas de urmărire contra prevenitului Nicolae Răuță numai pentru faptul prevădut și pedepsit de art. 238 din codul penal, adică numai pentru faptul de lovire, care e de competența judecătorului de ocol ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență ;

Considerând că judecătorul de ocol pentru a 'și declina competența s'a întemeiat numai pe cererea și susținerile reclamantei Maria Al. Petroî, fără a lua interogatorul inculpaților și fără a asculta martorii ;

Că din ordonanța judelei de instrucție cu No. 124 din 1899, care a ascultat pe ambele părți, precum și martorii, se constată că inculpatul N. Răuță a bătut pe reclamanta ; iar faptul de jufuire nu s'a stabilit cu nimic ;

Că, prin urmare, faptul, ast-fel constat, intrând în prevederile art. 238 din codul penal, e de competența judecătorului de ocol de a fi judecat.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 25

COMPETINȚĂ.—Loviri.—Lipsa incapacității de lucru. (Art. 525-dia procedura penală ; art. 238 din codul penal).

Loviturile ce nu produc pacientului o incapacitate de lucru constituie delictul de loviri simple, de competența judecătorilor de ocol de a-l judeca.

No. 27.—Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Sfetcu I. Zifcovic, dis și Tindrici.

12 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând, și

Având în vedere că Sfetcu I. Zifcovic fiind dat judecată pentru faptul de lovire comis în prejudiciul lui D. Pârvulescu, judecătoria ocolului II din Craiova, prin cartea de judecată cu No. 899 din 1899 și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că faptul imputat intră în previsionsile art. 239 din codul penal, care este de competența tribunalului;

Că tribunalul Dolj, secția I, la rândul său, sesizat de afacere, și declină de asemenea competența, pe motiv că faptul intră în previsionsile art. 238 din codul penal, care, după art. 71 din legea judecătorilor de ocóle, intră în competența acelor instanțe.

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență;

Considerând că se constată atât din certificatul medical aflat în dosar, precum și din depunerile martorilor ascultați de tribunal, că reclamantul D. Pârvulescu n'a suferit incapacitate de lucru din cauza loviturilor ce a primit de la inculpatul Tindrici;

Că reclamantul, preținzând că a lipsit de la serviciu, a cerut tribunalului să dovedească acest lucru, însă, din sentința tribunalului se constată că dânsul n'a produs nici o dovadă, din contra, martorii au arătat contrariul;

Că certificatul medical, singurul pe care se întemeiază judecătorul de pace, nu constată incapacitatea, de ore-ce această incapacitate nu e impusă prin căutarea de care medicul declară că pacientul are nevoie, cu atât mai mult că asemenea e constatat că a și lucrat;

Că, dar, faptul intră în prevederile art. 238 din codul penal, de competența judecătorului de ocol de a'l judeca.

Pentru aceste motive:

Regulează competența, etc.

Penal, secția I.

No. 26

PROBE. — Materie penală. — Dreptul judecătorului de a'și forma convingerea din ori-ce fapte.

In materie penală toate probele ce se produc au o însemnătate morală dacă și întru cât sunt în stare a forma convingerea morală a judecătorului, și, din acest punct de vedere, judecătorul penal poate să nu pue temei pe afirmările unei părți civile și pe depunerile unor martori, și să'și formeze convingerea din alte fapte.

No. 32. — Respingerea recursului făcut de Haim Silberman, ca parte civilă, contra deciziei curții de apel din Iași, secția II, cu No. 628 din 1899.

17 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. avocat Niculescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludiuni;

Deliberând,

A-upra mijloacelor I și II de casare:

I. »Abus de putere și violarea principiilor în materie de probă, întru cât curtea de apel declară prin considerantele deciziunii sale »că mărturisirea părții civile nu are nici o valoare probantă«.

II. »Greșită apreciere și denaturare a faptelor, întru cât din depunerile martorilor ascultați de tribunal rezultă că într'adevăr achitatul a luat de la recurent poliță de 200 lei, și a înlocuito cu alta »nescrisă«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că lancu Rosenberg fiind dat în judecată pentru delictul de excocherie, consistând în faptul că numitul a sustras o poliță, semnată de dânsul, în valoare de 200 lei, cu scadența la 1 Septembrie 1898, în ordinul recurentului Haim Silberman și profitând de impregiurarea că acesta este orb, 'i-a înmănat o altă poliță albă fără valoare și fără să'i numere ver'i-un ban, tribunalul stabilește faptul imputat inculpatului din depunerile martorilor audiați înainte sa și 'l condamne la 2 luni închisore, la 20 lei amendă și 200 lei despăgubiri civile; că, curtea de apel, asupra apelului inculpatului, 'l achită de or'i-ce penalitate și despăgubiri civile, în lipsă de probe;

Considerând că curtea, pentru a'și face convingerea de neculpabilitatea inculpatului, nu pune temeiū pe afirmarea lui Haim Silberman și deposițiile a doi martori, ci 'și formeză convingerea, ținând sémă de afirmările continue ale inculpatului și de deposițiile a trei martori;

Considerând că în materie penală toate probele ce se produc au o însemnătate morală dacă și întru cât sunt în stare a forma convingerea morală a judecătorului;

Că, din acest punct de vedere, judecătorul penal pôte să nu pue temei pe afirmările unei părți civile și pe deposițiunile unor martori, și să 'și formeze convingerea din alte fapte, precum a făcut în specie, și așa procedând nu se pôte incrimina decisiunea prin motive ca motivele formulate;

Considerând că curtea de apel nu numai arată pe ce se întemeiază pentru a'și forma convingerea de neculpabilitate, ci 'și motivează pentru ce nu pôte a'și forma convingerea din afirmarea părții civile sau din deposițiile a doi martori cari o întăreaū;

Că așa fiind, ambele motive au a fi respinse ca nefondate.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror G. D. Alexandrescu,

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 27

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Cens. — Venit brut. — Venit net. (Art. 258 din procedura penală).

Au dreptul de a fi jurați cei ce se constată că plătesc o foncieră pentru construcțiuni la un venit net de 1.125 lei, întru cât legea cerând un venit funciar anual brut de 1.500 lei și a patra parte de la venitul construcțiunilor, scădându-se, la calcularea foncierei, rezultă că venitul net de 1.125 lei de la construcții reprezintă venitul brut de 1.500 lei cerut de legea de procedură penală.

No. 33. — Respingerea recursului făcut de Ion Armașiu contra decisiunii curței cu jurați Mehedinți, No. 27 din 1899.

17 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier PreDESCU ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și,

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare dezvoltat în audiență :

» Violarea art. 258 din codul instrucției criminale ;

» În comisiunea juraților, care a judecat și condamnat pe recurent, » figurază, cum constată procesul-verbal de audiență, jurații: Mihail G. » Braghină, I. Iorga și Dumitru Cusina. Dupe cum se dovedește cu » certificatul administrației financiare Mehedinți, acești trei jurați nu » au censul de 1.500 lei ceruți de precitatul articol de lege. Motivul » este de ordine publică, cum deja s'a stabilit în secțiuni-unite«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Ion Armașiu, fiind dat în judecată pentru omor cu voință, a fost condamnat la 20 ani muncă silnică ;

Considerând că, dupe cum se constată din procesul-verbal de audiență, la curtea cu jurați, în comisiunea juraților a figurat și Mihail I. Braghină, I. Iorga și Dumitru Cusma ;

Că din certificatul administrației de Mehedinți se constată că numiții jurați au venit anual net mai mare de cât 1.125 lei ;

Considerând că legiuitorul, prin art. 258 din procedura penală, cerând un venit brut de 1.500 lei, din care scădându-se a patra parte rămâne 1.125 lei, ceea ce constituie venitul net care este imposabil, fără violarea citatului articol, Mihail Braghină, I. Iorga și D. Cusma au figurat în comisiunea de judecată a recurentului ;

Că, așa dar, motivul nefiind fondat, are a se respinge.

Asupra motivelor II și III din memoriul recurentului :

»Intre jurații chemați a compune sesiunea Octombrie 1899 figurează, și D. Dimitrie Boboicea, un exclus prin decisiunea prefecturală, conform art. 268 din procedura codului penal, încă din anul »1893, prin decisiua No. 2 din 1893, pe motivul etății, ca trecut de »60 ani, violațiune flagrantă a art. 264, alin. I din procedura codului penal.

»Asemenea, tot în numărul juraților acestei sesiuni, figurează și »D. Dimitrie Severineanu, care este perceptorul orașului Severin, »violațiunea art. 263 din procedura codului penal«.

Considerând că întru cât asemenea se constată din procesul-verbal de audiență că Dumitru Boboiceanu și D. Severineanu nu au luat parte ca jurați în comisiunea de judecată a recurentului, de și se constată că numiții au căzut la sorți pentru a compune sesiunea de Octombrie 1899, însă mai în urmă au fost excluși, cel d'ântăiū pentru limită de vârstă, iar cel de al doilea ca fiind perceptor al orașului Severin ;

Că, așa fiind, și aceste motive au a fi respinse ca nefondate.

Asupra motivului IV din memoriu :

»Violațiune manifestă a art. 277 din procedura codului penal, căci »tragerea la sorți a persoanelor ce trebuie a compune sesiunea curțiilor cu jurați trebuie făcută cu 15 zile înaintea deschiderii fiecărei »sesiuni, și tragerea la sorți a juraților sesiunii lui Octombrie 1899 »a fost făcută la 1 Octombrie de primul președinte, și sesiunea a început la 15 Octombrie, ceea ce face numai 14 zile înaintea deschiderii sesiunii, iar nu 15 zile, cum țice expres art. 277 sus țis, »acesta se constată în procesul-verbal al primului președinte făcut »la 1 Octombrie 1899 pentru constatarea operațiunii tragerii la »sorți a juraților chemați a compune sesiunea«.

Considerând că întru cât nu se constată din nimic că tragerea la sorți a juraților, cari să compună sesiunea de Octombrie, nu ar fi avut

loc cu 15 zile înainte de începerea sesiunii, și acest motiv are a fi respins ;

Că cele-alte forme de procedură se văd îndeplinite, iar legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 28

AFACERİ PENAŁE. — Instruirea și judecarea lor. — Instrucția orală. — Putința pentru judecată de a se întemeia și pe instrucția scrisă. — Casurile în cari se poate face acesta. (Art. 186 din procedura penală).

FALIMENT. — Impregiurările ce pot milita în favoarea unui comerciant spre a nu fi declarat în faliment. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. (Art. 876 și 877 din codul comercial).

REGISTRE COMERCIALE. — Stabiliment principal. — Sucursale. — Unde trebuie ținute registrele. (Art. 22 din codul comercial).

- 1) Dacă instruirea unei cauze penale trebuie să fie orală și publică, de aci nu rezultă că judecătorii fondului nu pot pune temeiū pe instrucția sevîrșită de judecătorul de instrucție și nu și pot forma convingerea dintr'ênsa, când faptele din aceea instrucție nu sunt contradise și când prevenitul n'a propus în apărare mijloce pentru combaterea celor coprinse în instrucția scrisă și pentru a se face o instrucție orală.
 - 2) În impregiurări de crisă financiară, când chiar comerciantul cu un activ însemnat care întrece cu mult pasivul nu poate obține credit, judecătorii ar trebui să nu declare pe comerciantul de bună credință falit numai pentru că i s'ar fi protestat ore-cari cambii.
- Totuși, dacă și în asemenea impregiurări, judecătorii fondului declară pe un comerciant în stare de faliment, acesta constituie o apreciere de fapt, și în această privință decizia lor scapă censurei curței de casație.
- 3) Un comerciant trebuie să aibă registrele prevădute de art. 22 din codul comercial nu numai pentru stabilimentul comercial principal dintr'o localitate, ci și pentru stabilimentele secundare, sucursale, din cele-alte localități.

No. 34. — **Respingerea recursului făcut de Haim Sevak contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 846 din 1899.**

17 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D-nii avocați I. Stoicescu și P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului IV de casare :

» Exces de putere, violarea dreptului de apărare și violarea art. 12, » § 2 din codul de procedură penală. Eu aveam de apărător al meu pe » D. avocat Ion Stoicescu, la care erau date și toate actele procesului meu.

» Când s'a făcut apelul nominal al acestui proces al meu eu am declarat acestei onor. curți de apel, și am cerut în interesul apărării » să fiu lăsat la urma celor-alte cauze corecționale, mai fiind după mine » încă vre-o 6 sau 8 procese, căci apărătorul meu se găsea pledând » un alt proces la tribunalul comercial ; totuși curtea m'a respins » cererea și m'a pus în imposibilitate să mă apăr, ceea ce justifică pe » deplin motivul de casare. Ba ce e mai grav, în redactarea hotărârii » nici se face mențiune de cererea mea«.

Considerând că din decizia supusă recursului se constată numai că recurentul s'a prezentat singur și n'a declarat de cât că e nevinovat și a adăugat că, în ori-ce cas, curtea să fie indulgentă.

Că, de altmintrelea, de și în fapt va fi fost precum afirmă recurentul, dar dacă curtea n'a voit a acorda a se cerceta cauza în aceeași di, după altele, și cu toate că poate instanța de fond avea timpul și putea acorda cererea părții, totuși acesta nu putea fi un motiv de casare.

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 186 din codul pr. penală. Recurentul a fost condamnat » de curte ca bancrutar simplu pentru că a vândut mărfuri sub valoarea lor reală și că nu a făcut declarație de încetarea plăților în termen de trei zile, prescrise de art. 699. Curtea de apel și basază con-

»damnațiunea pe simpla mărturisire a acestor fapte, făcută la cabinetul D-lui jude-instructor. Instrucțiune care trebuia după art. 186 din codul procedurii penale a servi de basă unei hotărâri condamnatoare, trebuind a fi numai aceea orală și publică, sub pedepsă de nulitate, motivul nostru de casare este de ordine publică și, ca atare, și-a hotărâre că să fi casată pentru violarea precitatului articol de lege».

Considerând că dacă instruirea unei cauze și conform art. 186 din procedura penală trebuie să fie orală și publică, de aci nu rezultă că judecătorii de fond nu pot pune temeiul pe instrucțiunea săvârșită de judecătorul de instrucție, și nu 'și pot forma convingerea dintr'ânsa, când faptele din aceea instrucție nu sunt contrașise, și când prevenitul întru apărare n'a propus mijloce pentru combaterea celor cuprinse în instrucția scrisă și pentru a se face o instrucție orală, precum în specie se constată ; că din acest punct de vedere și acest mijloc are a fi respins.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 877, alin. 3 din codul comercial. În spiritul art. 699 din codul comercial, numai atunci falitul este dator a face declarații de încetarea plăților când s'ar stabili că dănsul avea cunoștință că se găsea în stare de încetare de plăți. Deci, numai în așa stare e culpabil de bancruțar simplu, conform art. 870, alin. III din codul penal, dacă n'a făcut și-a declarație (c. c., secția II, decizia No. 274 din 20 Maiu 1892, pagina 513).

»Cu un activ de 103.200 lei și cu un pasiv de 60.833 lei, și fiind numai un singur protest, nu se poate dice că putea macar să aibă vre-o idee de încetarea plăților. Curtea fără a statua și stabili în fapt că recurentul a avut cunoștință de încetarea plăților, totuși 'l condamnă. Precitatul art. 877, alin. III din codul comercial, evident că e violat».

Considerând că curtea de apel constată că a fost încetare de plăți și că nu s'a făcut declarația pentru încetarea plăților în termenul de trei zile, conform art. 699 din codul comercial, pe temeiul actelor și a mărturisirilor recurentului ;

Considerând că, în împrejurări de crasă financiară, când chiar comerciantul cu un activ însemnat, care întrece cu mult pasivul, nu poate obține credit, judecătorii ar trebui să nu declare pe comercian-

tul de bună credință falit numai fiind că i s'ar fi protestat ôre cari cambiî ;

Că a declara stare de faliment fără să se ție sémă de împregiurările și de afacerile și averea comerciantului, ar fi a cauza rău întregului comerțiu ;

Considerând că dacă totuși judecătorii fondului declară stare de faliment, fără a ține sémă îndestul de crisa financiară, de dificultățile obținerii creditului, de buna credință și de situația reală a comerciantului, în asemenea casuri curtea de casație nu pôte exercita o censură pentru o neținere de sémă sau pentru o nesuficiență și nejustă apreciere a împregiurărilor din partea judecătorului de fond, asemenea nu se pôte exercita censura curței de casație pentru că s'ar fi declarat falimentul, pentru protestarea unei singure cambiî, cu tôte că era un activ însemnat, precum se susține în specie, fiind că este tot un fapt de apreciere, orî cât de excesiv ar fi ;

Că, ast-fel, decizia e întemeiată în drept și se susține în fapt, în cât motivul are asemenea a fi respins.

Asupra motivului III de casare :

»Exces de putere și violarea art. 876, alin. 5 din codul comercial.

»Am dovedit deja la prima instanță că eü aveam registrele cerute »de legea comercială nu numai pentru stabilimentele principale din »Craiova, ci și pentru sucursalele din Calafat și T.-Severin, și în cari »registre țilnic s'a trecut tótă comptabilitatea operațiunilor făcute »la acele sucursale. Legea nu 'mî impune să țiu numai de cât aparte »registre și pentru sucursale. O verificare a registrelor, dacă se fă- »cea de curte registrelor mele ținute la Craiova, ar fi fost suficient »ca să se probeze că compturile de la sucursale erau trecute regu- »lat în registrul legal de la stabilimentul meu principal din Craiova. »Fără a se verifica cel puțin un atare fapt, fiind totuși condamnat, »curtea sêvirșesce un exces de putere«.

Considerând că comerciantul trebuie să aibă registrele prevêdute de art. 22 din codul comercial nu numai pentru stabilimentul comercial principal dintr'o localitate, ci și pentru stabilimentele secundare din cele-alte localități ;

Că acesta rezultă din firea lucrurilor și nu se pôte țice că s'a satisfăcut acéstă prescripție a legel prin faptul înscrierii în registrele stabilimentului principal a faptelor privitoare pe sucursale, fiind că e

cu neputință a se ține registru jurnal și registru copier într'o localitate și pentru stabilimentele sucursale ce comerciantul ar avea și în alte localități ;

Că, de aceea, și acest motiv urmăzează a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 29

CAMBIE. — **Presentarea ei spre achitare de către un procurator.** — **Dacă trebuie girată de către acela în ordinul căruia este emisă.**

Pentru ca un procurator să prezinte o cambie spre achitare nu are trebuință ca acea cambie să fie girată de acela în ordinul căruia se emisese, fiind-că girul are de scop a transmite proprietatea cambiei, pe când pentru plata cambiei e suficient ca procuratorul să remită cu enunțarea de achitare și să se constate că densusul are dreptul de incasare.

No. 8. — **Respingerea recursului făcut de A. Manoilidis contra sentinței tribunalului Covurluiă, secția II, cu No. 109 din 1898, în proces cu Costea Ión.**

18 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Valerian, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Violarea art. 277, combinat cu art. 290 din codul comercial, cum și art. 395, combinat cu art. 396 din codul comercial :

a/ » Costea Ión a emis cele două cambii la ordinul lui Manoilidis, » deci' obligându-se direct către acesta, nu pute aplăti valabil valoarea

»lor lui Ianculovicî, afară numai dacă Manoilidis le-ar fi girat, ceea ce nu s'a dovedit a se fi făcut»;

b) »Chiar considerând, cum tribunalul afirmă, că Ianculovicî a fost »prepusul tacit al lui Manoilidis, totuși, prepusul nu era în drept a »face acte de dispozițiuni. Apoi C. Ión, subscriind șisele cambiîi la »ordinul lui Manoilidis, »a recunoscut însuși limitele mandatului »tacit al lui Ianculovicî, mai mult întru cât prepusul n'a indicat în »dosul cambiilor numele și pronumele său, cum și acela al patronu- »lui său, cu mențiunea : »*per procuram*», nu Manoilidis pöte fi »considerat ca obligat, ci obligatul lui Costea Ión nu este de cât »Ianculovicî».

»Tribunalul neșinënd sémă de aceste regule de drept, a violat pre- »citașii articolii de lege».

Avënd în vedere că se constată din sentința supusă recursului că Costea Ión fiind tras în judecată pentru a plăti preșul a o cantitate de spirt primită ; că C. Ión a opus că pentru plata spirtului a emis două cambiîi la ordinul lui Manoilidis, pe cari le-a încredințat lui Ianculovicî, de la care a cumpărat cantitatea de spirt de la fabrica recurentului, și că a achitat acele cambiîi în mâinile tot a le lui Ianculovicî, și că acesta vindea produsele fabricei lui Manoilidis și primea preșul în numerariu său cambiîi la ordinul lui Manoilidis și le incasa în comp- tul lui Manoilidis ;

Considerând că sentința tribunalului care a respins acșiunea lui Ma- noilidis se întemeiază pe depoișii de martori, spre a declara că Froim Ianculovicî avea calitatea de a vinde produsele fabricei lui Manoi- lidis și de a încasa preșul ;

Considerând că, de alt-fel, d'înaintea tribunalului apărătorul lui Manoilidis n'a luat conclusiuni în sensul motivelor propuse, ci s'a mărginit a opune numai că Ianculovicî nu avea autorizarea de a incasa în numele lui Manoilidis de cât numai cu cambiîi girate, și că cambiile emise nu ar fi fost trecute în registrul respectiv al casei Manoilidis ;

Considerând că, de alt-fel, un procurator prezentând o cambie ca să fie plătită, nu e trebuință să fie girată de acela în ordinul căruia fusese emisă, fiind-că girul are de scop a transmite proprietatea, iar pentru plata cambiiei e suficient ca procuratorul să remită cambiile cu enunșarea de achitare, ceea ce, în specie, s'a efectuat ;

Considerând că e suficient să se constate pentru legitimarea plășei

În numele procuratarului, că avea calitatea de a primi prețul ; că dacă **recurentul susține** că procuratorul Ianculovici n'are dreptul a face acte de dispoziții, pe lângă că acesta nu s'a propus, dar nici nu se putea propune să ceară, fiind-că e suficient ca să se constate că procuratorul avea dreptul de a încasa, iar dacă mandatorul a frustat suma încasată, acesta nu dă drept mandatarului a cere plata încă o dată a sumelor plătite în regulă în mâinile procuratorului, care avea calitatea de a încasa ; că frustrarea încrederii din partea mandatarului, e un fapt de care nu răspunde cel de al treilea ; că, de aceea, motivul invocat nefiind fondat, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 30

DIVORȚ. — Injurii grave. — Bătaia soțului de rudele soției față cu dânsa. — Dacă prezența la bătaie constituie o injurie gravă pentru soț. (Art. 212 din codul civil).

În materie de despărțenie instanțele de fond sunt suverane să aprecieze faptele și împrejurările cauzei, pentru a decide dacă faptul prezenței femeii, pe când soțul este bătut de rudele ei, constituie sau nu o injurie gravă pentru soț.

No. 9. — Respingerea recursului făcut de Irina I. Coșniță contra deciziei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 172 din 1899, cu I. Coșniță.

18 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. Bors, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Niculescu, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

» Violarea art. 1.169 din codul civil, exces de putere și violarea art. 212 din codul civil.

»Curtea de apel m'a condamnat fără nici o dovadă exhibită. Afară de »acésta, numai leziunile saū atingerile directe pot constitui o injurie«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului din care se constată că Ion Coşniţă intentând acţiune de divorţ contra soţiei sale Irina Coşniţă, pe motiv de injurii şi părăsire, tribunalul respinge acţiunea ca nedovedită, iar asupra apelului curtea o găseşte întemeiată şi, reformând sentinţa tribunalului, admite acţiunea ;

Avënd în vedere că curtea, pentru a declara desfăcută căsătoria d'între I. Coşniţă şi soţia sa, se întemeiază pe depunerile martorilor audiaţi la prima instanţă, pe temeiul cărora declară că rezultă pentru bărbat insulte grave din partea femeii ;

Considerând că curtea de apel este suverană să aprecieze faptele şi împrejurările cauzei şi să 'şi formeze convingerea că este insultă gravă pentru bărbat faptul prezenţei femeii pe când bărbatul e lovit de rude de ale femeii ; că prin art. 212 din codul civil, nu este mărginit judecătorul de a declara că sunt injurii grave şi în împrejurările ca ale cauzei ; că, ast-fel, mijlocul de cacare invocat are a fi respins ca nefondat.

Asupra mijlocului II de casare :

»Violarea art. 236 din codul civil, combinat cu art. 99 din procedura civilă.

»Curtea de apel se întemeiază pe depunerile martorilor audiaţi »la tribunal pentru a admite acţiunea de divorţ intentată de soţ, or, »se dovedesce cu procesele-verbale de la prima instanţă că acea instrucţiune nu s'a făcut în şedinţă secretă, cum cer precitaţii articoli de lege.

»Prescripţiunile legii sunt imperative şi de ordine publică«.

Considerând că se constată din procesul-verbal de audierea martorilor la tribunal, în ziua de 31 Martie 1899, că şedinţa a fost secretă ; că, afară de acésta, asemenea motiv trebuia să fi fost propus la tribunal ; că, ast-fel, acest motiv are a fi respins şi ca neexact în fapt şi ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secţia II.

No. 31

HOTĂRÎRI. — **Contrađiceri de hotăriri.** — Când există. — **Duoă acțiuni intentate de aceeași parte contra aceleiași părți chemată însă în calități diferite.**

DESISTARE. — **Inchiderea procesului.** — **Cum trebuie făcută.** (Art. 260 și 261 din procedura civilă).

1) *Nu există contrađicere de hotăriri, când în duoă acțiuni intentate de aceeași parte reclamantă contra aceleiași părți pârte, acțiuni având același obiect și întemeiate pe aceeași cauză, instanța judecătorească respinge una din acțiuni și admite pe cea-altă, dacă partea pârte n'a fost chemată în ambele acțiuni, în aceeași calitate.*

2) *Un proces se închide când ambele părți sau singur reclamantul, fără prejudiciul de daune interese pentru pârte, cer închiderea prin act scris.*

Ast-fel, în urma declarațiunei făcută verba! înainte tribunaleului de către partea reclamantă că și modifică acțiunea intentată, dacă acea parte reclamantă la altă înfățișare declară verbal că renunță la acțiunea modificată și revine la acțiunea cum o formulase la început, această retractare verbală a acțiunei modificate nu pöte fi considerată ca o desistare de la acțiunea modificată.

No. 12. — **Respingerea recursului făcut de Saly Marcovici contra decisiunei Curței de apel din București, secția III, No. 68 din 1899, în proces cu A. Zenthler fils.**

19 Ianuarie 1900

CURTEA,

**Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;
Pe D-nii avocați M. Kornea, M. E. Schina și B. Cernea, în des-**
voltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat B. Missir, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

Contrađicere în hotăriri și exces de putere.

I. » **Curtea, pe de o parte, respinge apelul lui Zenthler contra sen-**
tinței No. 1.338 din 1899, prin care se respinsese cererea de de-
clarare în faliment a firmei I. Marcovici succesor, pe motivul că au-
torisarea tutricei de a continua comerțul în numele minorilor nu

»fusesse afişată și publicată conform legii, și că, în consecință, minorii
 »nu putea fi valabilmente considerați drept comercianți, iar pe de altă
 »parte admite apelul lui Zenther contra sentinței No. 1.688 din 1899
 »prin care se respinge cererea de declarare a D-nei Saly Marcovici per-
 »sonal și, în consecință, declară în stare de faliment firma I. Marco-
 »vici succesori, represintată prin Saly Marcovici, ordonă punerea si-
 »ngiliilor pe totă averea și cele-alte măsuri prevădute de lege în ma-
 »terie de faliment.

»Judecând ast-fel Curtea, de și recunoște că D-na Marcovici a
 »continuat comerțul început de soțul ei în numele minorilor, de și
 »judecă că minorii n'au putut fi valabilmente obligați ca comercianți,
 »din cauza neîndeplinirii formalităților legale, totuși, declarând în
 »stare de faliment firma I. Marcovici succesori, ajunge să facă răs-
 »punătorii, dupe legea comercială, cu totă averea lor pe minorii, cari
 »cum a judecat totuși Curtea, n'au putut fi valabili considerați co-
 »mercianți».

»Dând această soluțiune, curtea contradice propria sa hotărîre și
 »comite un exces de putere».

II. Exces de putere :

»A. Zentler fiu a cerut prin o nouă acțiune declararea Saly Mar-
 »covici în stare de faliment, ca proprietara firmei I. Marcovici succe-
 »sori, pentru magazinul din București, strada Șelari. A recunoscut
 »că Saly Marcovici, la Călărași, pentru prăvălia d'acolo lucra în tot-
 »d'a-una și exclusiv în numele minorilor săi copii, că firma I. Mar-
 »covici succesori, din Călărași, este a minorilor, și a declarat formal
 »și în scris, că nu reclamăm nimic contra stabilimentului din Călă-
 »rași. (Veți motivele de apel comunicate de A. Zentler fiu, dupe
 »ordinul curții, motivul I, și conclusiunile firmei A. Zen-
 »tler fiu, de la curte, fila 17 și versul filei 75 din dosarul curții de apel).
 »Curtea în prejudiciul drepturilor minorilor, recunoscute de recla-
 »mantul apelant, atribue proprietatea firmei I. Marcovici succe-
 »sori, din Călărași, personal D-nei Saly Marcovici».

Având în vedere că prin decizia supusă recursului și prin actele
 din dosarul cauzei se constată următoarele fapte : Firma A. Zentler
 fiu, creditore a firmei I. Marcovici succesori, cerând declararea în
 stare de faliment a acestei firme, ca proprietate a minorilor rămași

de la defunctul I. Marcovici, și reprezentați de către D-na Saly Marcovici, mama și tutricea lor legală, tribunalul comercial Ilfov, prin sentința cu No. 1.338 din 1899, a respins acea cerere, pentru că tutricea nu îndeplinise formalitățile cerute de art. 10 și 13 din codul comercial, pentru continuarea în numele minorilor a comerziului de haine gata exercitat de către defunctul lor părinte. Firma Zentler făcând apoi altă cerere pentru a se declara în stare de faliment D-na Saly Marcovici personal, ca proprietară a firmei I. Marcovici succesori, tribunalul, prin altă sentință cu No. 1.688 din 1899, 'i-a respins și acea cerere, pentru motivul că de și mama tutrice n'a îndeplinit formalitățile legale pentru continuarea comerziului în numele minorilor, totuși a purtat acel comerzi în comptul lor, fiind cunoscută și acceptată această procedare de către cel de al treilea, cu care dânsa a avut raporturi comerciale, sub numele firmei I. Marcovici succesori, și ast-fel numita Saly Marcovici nu pôte să fie declarată personal în stare de faliment.

Firma Zentler făcând apel contra ambelor sentințe, curtea de apel, prin deciziunea supusă recursului, a respins pe acel făcut contra sentinței cu No. 1.338, și a admis pe acel făcut contra sentinței cu No. 1.688, constatând în fapt că, pe de o parte, mama tutrice n'a îndeplinit formalitățile cerute de art. 10 și 13 din codul comercial, pentru a putea face comerzi în numele minorilor, iar pe de altă parte, a continuat și dezvoltat comerziul exercitat de defunctul ei soț sub firma I. Marcovici succesori, în comptul ei personal, și ast-fel fiind în incetare de plăți, a declarat'o în stare de faliment ;

Considerând că firma Zentler a avut dreptul și a putut să intenteze prima acțiune contra firmei I. Marcovici succesori, în credință că această aparține minorilor Marcovici, și tot ast-fel a putut să intenteze și o a doua acțiune, când a crezut că în realitate numita firmă I. Marcovici succesori aparține personal D-nei Saly Marcovici, fiind ast-fel deosebire între aceste acțiuni prin deosebirea calității persoanelor chemate în judecată, de și cauza și obiectul lor erau același ;

Considerând că, în asemenea circumstanțe, curtea de apel a putut să admită una sau alta din ambele acțiuni, dupe cum a putut să constate în fapt cine este proprietar al firmei, fără ca hotărîrea ei să cadă ast-fel în contradicere, întru cât este deosebire între ambele acțiuni ;

Considerând apoi că prin decisiunea sa curtea declarând în stare de faliment firma I. Marcovici succesorii, proprietatea D-nei Saly Marcovici, și ordonând punerea sigiliilor pe averea falitei, prin această dispozițiune n'a înțeles de a face responsabilă averea personală a minorilor, fie aceea din Călărași, fie din altă localitate, către creditorii acelei firme, dupe cum se pretinde prin ambele motive de casare, căci curtea constată că nu în comptul lor s'a exercitat comerțul de către mama lor Saly Marcovici, rămânând negreșit că acesta să apere și să le dea compt de capitalul acelei averi, ca tutrice legală ;

Că, prin urmare, curtea nu comite nici un exces de putere în această privire și ast-fel ambele motive sunt nefondate.

Asupra motivului III de casare :

»Nemotivare și exces de putere.

»Curtea ajunge a considera pe Saly Marcovici personal proprietara »negoțului exercitat în numele minorilor, la Călărași și Bucuresci, »pe simpla afirmare că în aparență a făcut comerț în numele minorilor, iar în realitate în numele și în comptul său personal, fără »a arăta cum a ajuns la această concluzie, și dacă s'ar considera ca o »motivare petiția ce Saly Marcovici adresază tribunalului Ialomița la »10 Noembre 1897, înregistrată la No. 11.442, prin care face cunoscut că a mai deschis un magazin în Călărași, în strada Știrbei-Vodă, »(magazin ce nu mai există în Călărași de un an, fiind lichidat de »atunci).

»Ca prin exces invederat de putere, curtea, de la sine, se întemeiază pe un act străin părților și desbaterilor, ce nu s'a invocat de »nici o parte, nici în desbaterile orale, nici în concluziunile scrise, »nici la tribunal, nici la curte, și asupra căruia n'am avut ocaziunea »a ne apăra și invoca din oficiu în civil, acte, fapte și argumente în favoarea reclamantului, în camera de consiliu, pe cari nu le am desbătut și nici nu le-a pus în desbaterea părților (vezi concluziunile »apelantului și ale noastre, practicaua sentinței) și comite o erore »gravă când țice : că din cererea de înscriere a firmei I. Marcovici »s-sorii la Bucuresci, în 1896, rezultă că firma din Călărași este a »Salei Marcovici personal, și că averea de acolo ese a ei, (vezi cererea »de înscrierea firmei, actul No. 6) și tot prin exces de putere, deși A. »Zentler a recunoscut că cu minorii a tractat și contractat, că deci raport »juridic perfect nu s'a putut forma de cât între Zenthler fils ca vinător

»și minorii ca cumpărători, că cambiile ce presintă sunt prețul și plata
 »diferitelor vânzări făcute minorilor, și că numai prin exces de putere
 »curtea creând raporturi juridice contractuale între Saly Marcovici
 »personal și D. Zenthler fiș, când în fapt contrariul există, și numai
 »ast-fel creând curtea contract perfect între A. Zentler care a vîndut
 »minorilor, și Saly Marcovici care, țice curtea, a înțeles a lucra în
 »realitate personal, ajunge a declara comerciantă și în încetare de
 »plăți pe Saly Marcovici pentru neplata acelor polițe«.

Considerând că pentru stabilirea faptului, în sensul că D-na Saly Marcovici a exercitat comerțul de haine gata în comptul său personal atât la Călărăși cât și la Bucuresci, Curtea de apel se referă, prin considerantele decisiunii sale, atât la desbaterile cari au avut loc cât și la actele invocate de părți, între cari a trebuit negreșit să fi fost și petiția dată tribunalului Ialomița la 10 Noembre 1897, înregistrată la No. 11.442, acte pe cari curtea le discută dupe ce părțile le au avut de sigur în vedere la desbateri, căci nu se pôte presupune, până la proba contrarie, că curtea a primit să examineze acte cari să nu fi fost mai înteu supuse discuțiunii ambelor părți ;

Că, prin urmare, curtea își motivează decisiunea în mod suficient și fără exces de putere ;

Considerând apoi că dacă curtea își formeză convicțiunea pentru exercitarea comerțului de către Saly Marcovici în contul ei personal, de și acesta avusese la început intențiunea de a continua acel comerț în contul minorilor și de și acei de al treilea au putut să fie induși în erore în această privire, totuși, nu se pôte imputa curței că a comis prin această procedare veri-o erore gravă de fapt, ci a usat de dreptul său suveran de apreciere pentru stabilirea faptelor ;

Că, prin urmare este nefondat și acest motiv.

Asupra motivului IV de casare :

»Violarea art. 260, alin. I și 261 din procedura civilă ; reclamantul A. Zenthler fiș a modificat cererea primă care avea de obiect
 »declararea în stare de faliment a minorilor I. Marcovici, represințași
 »prin tutorea lor Saly Marcovici, ca proprietari ai magazinelor din
 »Călărăși și Bucuresci, sub firma I. Marcovici succesor, și a conchis
 »cerend a se declara Saly Marcovici personal în faliment, ca proprie-
 »tara firmei I. Marcovici succesor, cu sus țisele magazine.

»Tribunalul a luat act de cererea modificată și a încuviințat, dupe

»cererea Saly Marcovicî, personal presinte în instanță, comunicarea cererii ast-fel cum a fost modificată, în care ea figurază personal ca pârîtă, amânând procesul la 13 Maiü și fiind-că era personal presinte în instanță, i s'a dat termenul în cunoștință (veđi jurnalul tribunalului No. 5.762 din 6 Maiü 1899 și sentința tribunalului No. 1.338 din 1899).

»In ședința de la 13 Maiü reclamantul declară că revine asupra modificărei făcută în ședința de la 6 Maiü 1899, că înțelege a se declara firma I. Marcovicî succesor ca a minorilor, că nu mai chiamă în instanță pe Saly Marcovicî personal, ci că revine la prima acțiune (veđi jurnalul No. 6.065 din 13 Maiü 1899 al tribunalului, în care Saly Marcovicî este mandatară minorilor).

»A se decide cum face curtea, ca dupe ce A. Zenthler fils a fost debutat de cerere în declarare a făcută în contra minorilor, să admită o nouă acțiune în declarare a Saly Marcovicî personal și ca proprietara a firmei I. Marcovicî succesor, acesta constituie o violare patentă a art. 260, alin. I din procedura civilă și o rea aplicare a art. 261 din procedura civilă (veđi conclusiunile noastre imprimare, fila 15, 16, 17, 18, 19 și 20, et., fila 2).

Considerând că dupe art. 260 și 261 din procedura civilă, un proces se închide când ambele părți sau singur reclamantul, fără prejudiciul de daune interese pentru pârît, cere închiderea prin act scris;

Considerând că, în specie, firma Zenthler declarând verbal înaintea tribunalului comercial Ilfov, în ședința de la 6 Maiü 1899, că modifică acțiunea sa în sensul de a se declara în stare de faliment firma I. Marcovicî succesorî, ca proprietate personală a D-nei Saly Marcovicî, iar nu a minorilor Marcovicî, dupe cum pornise acțiunea, și tribunalul obligând pe acea firmă reclamantă de a comunica firmei pârîte acțiunea modificată, ceea-ce dânsa n'a îndeplinit, ci din contră, în ședința de la 13 Maiü 1899, declarând că nu mai modifică prima cerere, din asemenea circumstanțe, nu se pôte deduce, dupe cum se pretinde prin motivul de casare, că firma Zenthler s'a desistat de la acțiunea modificată, pornită personal contra D-nei Saly Marcovicî, căci asemenea acțiune, nefiind atunci măcar pornită conform legêi, n'a mai putut să fie nici cas de desistare scrisă, ci numai o renunțare verbală la modificarea primei acțiunii;

Considerând, prin urmare, că dupe cele expuse, tribunalul ca și

curtea de apel fiind sesizate în urmă de o acțiune personală contra D-nei Saly Marcovicî, pornită de firma Zenthler, și judecând acea acțiune ca bine intentată, prin asemenea procedare n'a violat citatele articole 260 și 261 din procedura civilă, și, ast-fel, este nefondat și acest motiv de casare.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror general D. Alexandrescu ;

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 32

DOTA. — Veniturile imobilelor dotale. — Urmărirea lor. — Separație de patrimoniu. — Hotărîrea ce o pronunță. — Neexecutarea ei în termenul prescris de lege. — Nulitate. — Invocarea ei ca mijloc de apărare. — Nepronunțarea instanței de fond. — Omisiune esențială. (Art. 1.262 din codul civil).

1) *Veniturile imobilelor dotale pot fi urmărite, pentru datorii contractate solidar de soț și soție, cel puțin pentru partea ce acoperăsece trebuințele familiei.*

Când însă există separație de patrimoniu între soț și soție, pronunțată și executată în regulă, veniturile imobilului dotal nu mai pot fi urmărite.

2) *Omisiunea ce instanța de fond face nepronunțându-se asupra mijlocului de apărare propus de o parte cum că o hotărîre de separație de patrimoniu nefiind executată în termenul prescris de art. 1.262 din codul civil a rămas nulă, este o omisiune esențială ce atrage casarea hotărîrei, întru cât un asemenea mijloc, dacă se dovedește, poate schimba într'un sens sau în tr'al-tul soluția procesului.*

No. 14. — Casarea, în urma recursului făcut de A. Gutman, deciziunea curței de apel din Bucurescî, secția I No. 17 din 1899, dată în proces cu Maria V. Crețeanu, fosta Petrescu.

19 Ianuarie 1900.

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ; Pe D. avocat B. Păltineanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și Pe D. avocat V. Dărăscu, în combaterî ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Omisie esențială. **Am invocat nulitatea sentinței de separațiune de patrimoniu pentru lipsă de forme, și anume neexecutarea acelei sentințe în termenul prevăzut de art. 1.262 din codul civil.**

»Curtea omite în mod absolut de a se pronunța asupra acestui mijloc, care este esențial, de ôre-ce ar fi de natură a schimba deciziunea curței, chiar dacă s'ar admite ca fondată teoria că veniturile imobilului dotal n'ar mai putea fi de loc urmărite dupe separațiunea de patrimoniu«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă : Adolf Gutman, recurentul, urmărind veniturile moșiei Corbi-Ciungl, avere dotală a Mariei B. Petrescu, pentru despăgubirea lui de sumele ce are să ia în virtutea sentinței cu No. 183 din 1896, a tribunalului Ilfov, secția comercială, investită cu formula executorie, Maria B. Petrescu a contestat urmărirea, susținând că urmărirea nu se poate face, de ôre-ce, posterior condamnățiunii, dar anterior urmăriri, prin sentința definitivă cu No. 385 din 1896, ea a obținut separațiunea de patrimoniu, și că a fost pusă în posesiunea moșiei, ale cărei venituri se urmăresc, că veniturile averii dotale nu se pot urmări pentru datorii contractate de femei înainte de separațiunea patrimoniilor ;

Având în vedere că din concludsiunile scrise, prezentate curței de apel de către A. Gutman, se constată că acesta a opus Mariei Petrescu, contestatôrei, că sentința de separație de patrimoniu e nulă, conform art. 1.262 din codul civil, de ôre-ce nu s'a executat în termen de o lună, ea fiind pronunțată la 3 Septembrie 1896 și executată tocmai la 28 Decembre 1896 ;

Considerând că pentru plata datoriei fiind obligați solidar soțul și soția, și bărbatul având folosința imobilului dotal, veniturile acestui imobil pot fi urmărite cel puțin pentru partea ce covârșește trebuințele familiei; că însă fiind separația de patrimoniu între soț și soție pronunțată și executată în regulă, veniturile imobilului dotal nu mai pot fi urmărite; că, din acest punct de vedere, obiecția recurentului propusă la instanța de fond, că separația de patrimoniu nefiind executată în timpul prescris de art. 1.262 din codul civil, ea nu mai poate fi opusă, are de obiect un mijloc esențial, de la care atârână so-

luția într'un fel sau alt-fel ; că omițând instanța de fond a se pronunța, această omisiune este esențială, și pentru acesta motivul are a fi admis, fără să mai fie trebuință a cerceta și cel-alt motiv.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 33

COMPETINȚĂ. — Injurii. — Neimputarea unui fapt determinat.
(Art. 525 din procedura penală; art. 299 din codul penal; art. 71 din legea judecătorilor de ocôle din 1896).

Când prin cuvinte injurioase, cum ar fi cuvintele: „gazdă de hoși”, nu se impută părței vătămăte veri-o faptă determinată, asemenea cuvinte constituie o simplă insultă, iar nu o calomnie, și este de competența judecătorilor de ocôle a o judeca.

No. 57. — Regularea competenței în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Ion Bogdan.

24 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludsiunii ;

Deliberând, și

Având în vedere că Ion Bogdan fiind dat judecăței pentru faptul că a insultat pe C. Georgescu, judele ocolului Văleni, prin cartea de judecată No. 3.259 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că faptul imputat prevenitului ar constitui o calomnie;

Că tribunalul Prahova, chemat a judeca cauza, prin hotărîrea No. 1 080 din 1899, și-a declinat la rândul său competența, sub cuvânt că de ôre-ce reclamantul s'a plâns că ar fi fost insultat, apoi judecătorul trebuia să ia în cercetare plângerea sa, și fiind vorba de

simplă insultă, el era competent a o judeca, conform art. 71 din legea judecătorilor de ocóle;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență ;

Considerând că se constată că faptul, pentru care Ion Bogdan a fost dat judecăței, este că pe lângă insultele ce ar fi adresat reclamantului Georgescu, 'I-ar fi spus și cuvintele că este »gază de hoți«;

Considerând că întru cât, prin asemenea cuvinte, nu se impută părții reclamante veri-o faptă determinată, acest fapt, ast-fel cum este stabilit de tribunal, constituie o simplă insultă, prevădută și pedepsită de art. 299 din codul penal, care, dupe art. 71 din legea judecătorilor de pace, intră în competența acestei instanțe de a'l judeca.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 34

COMPETINȚĂ. — Rănire prin imprudență. — Vătămarea sănătăței și incapacitate de lucru. (Art. 249 din codul penal; art. 525 din procedura penală; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle din 1896).

Faptul de rănire prin imprudență, chiar dacă a cauzat pacientului o vătămăre însemnată sănătăței și o incapacitate de lucru, este de competența judecătorului de ocol a 'l judeca.

No. 58 ¹⁾. — Regularea competenței, dupe cererea făcută de D. procuror general, în cauza lui Ștefan Pistruga.

24 Ianuarie 1900

— CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

¹⁾ În același sens și decisiunea No. 79 tot din această lună.

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludiuni;
Deliberând, și

Având în vedere că Ștefan Pistruga fiind dat judecăței pentru faptul de rănire, comis în prejudiciul lui Ilie I. al Mariței, judecătorul ocolului Herța, din județul Dorohoiu, prin cartea de judecată cu No. 603 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că faptul imputat inculpatului este prevăzut și pedepsit de art. 239 din codul penal;

Că tribunalul Dorohoiu, prin sentința cu No. 1.224 din 1899, la rândul său, și-a declinat de asemenea competența, pe motiv că faptul trebuie să fie considerat ca pedepsit numai după art. 249 din codul penal și care intră în competența judelei de ocol de a-l judeca;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență;

Considerând că rezultă din sentința tribunalului că faptul imputat delicentului este acela de rănire prin imprudență, săvârșit asupra băiatului Ilie al Mariței, care căzând sub previsiunile art. 249 din codul penal, dupe art. 71, alin. I din legea judecătorilor de ocole, intră în competența acestei instanțe de a-l judeca;

Considerând că de și pacientului i s'a cauzat o vătămare însemnată sănătăței și o incapacitate de a lucra, însă tribunalul stabilește în această privință că delicentul nu a săvârșit faptul cu voință, ci numai prin o simplă imprudență.

Pentru aceste motive:

Regulând competența, trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 35

CONTRAVENȚII LA LEGEA ÎNSCRIERII FIRMELOR. — Competință. (Art. 525 din procedura penală; art. 69 din legea judecătorilor de ocole; art. 25 din legea firmelor; art. 9 și 381 din codul penal).

Contravențiunile la legea pentru înscrierea firmelor sunt de competența tribunalelor corecționale a fi judecate.

No. 59. — Regularea competenței după cererea făcută de D. procuror general, în cauza lui C. Ghelme și alții.

24 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că C. Ghelme, Moga Vasile, Prilogeanu Gheorghe și Cucu Gheorghe fiind dați judecăței pentru că exercitați comerțul fără a fi cerut înscrierea firmei lor, judele ocolului Dorohoiu, prin cartea de judecată cu No. 1.236 din 1899, și-a declinat competența de a judeca, pe motiv că din combinația dispozițiilor art. 1, 9, 381 și următorii din codul penal, rezultă că ori-ce infracție pedepsită cu o amendă mai mare de 25 lei, nu poate constitui o contravenție în sensul cărței III din codul penal, de la care principiul nu se derogă de cât pentru casurile prevăzute de art. 69 din legea judecătorilor de ocôle.

Că tribunalul Dorohoiu, prin sentința cu No. 353 din 1899, la rândul său și-a declinat de asemenea competența pe motiv că legea judecătorilor de ocôle din 1896, prin art. 69, dă în competența acelor judecătorii contravențiunile de ori-ce natură și din ori-ce lege ar decurge ; iar art. 125 din aceeași lege, abrogând în mod expres toate legile și regulamentele care vor fi contrare acestei legi, se găsește ast-fel desființată dispozițiunea din legea firmelor care dă în competența tribunalelor ca primă instanță d'a judeca infracțiunile săvârșite la această lege, și care intră în competența judelei de ocol de a le judeca, potrivit art. 69 din legea organică a judecătorilor de ocôle.

Că ambele hotărâri rămânând definitive, și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență.

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 9 și 381 și următorii din codul penal, că pedepsele pentru contravențiunile sunt : închisoarea polițienescă până la 15 zile și amendă până la 25 lei.

Considerând că, în specie, după art. 25 din legea înscrierii firme-

lor, infracțiunile la acea lege se pedepsesc cu amendă de 25 până la 1.000 lei;

Considerând că dacă legiuitorul, prin art. 69 din legea judecătorilor de pace, a dat în competența acestor instanțe toate contravențiunile, prin acesta a înțeles a se referi numai la contravențiunile polițienesci prevăzute de codul penal sau de legi speciale, când aceste contravențiuni se pedepsesc în limitele și conform codului penal;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât pedepșa prevăzută de art. 22 din legea pentru înscrierea firmelor este amenda de la 25 până la 1.000 lei, adică mult mai mare de cât cea prevăzută de art. 385, alin. 9 din codul penal; iar pe de altă parte, acea lege ne-arătând instanța judecătorească ce are a judeca contravențiunile la acea lege, este invederat că faptul imputat contravenienților, că a exercitat comerțu fără a și înscrie firmele lor, este de competența tribunalului de a judeca.

Pentru aceste motive :

Regulează competența, etc.

Penal, secția II.

No. 36

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Creditor ce n'a figurat în nici un fel înaintea tribunalului de urmărire. — Recurs din partea sa în contra ordonanței de adjudecare. — Neadmisibilitate.

În urmărirea silite, un creditor al debitorului urmărit și expropriat n'are dreptul a face recurs în contra ordonanței de adjudecare dacă n'a figurat înaintea tribunalului de urmărire, adică dacă n'a făcut nici un fel de contestație sau n'a făcut cerere de intervenire la urmărire înaintea tribunalului.

No. 15. — Respingerea recursului făcut de Chira Popescu contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 3.063 din 1899, în proces cu Vasile C. Papadopol, T. S. Săulescu, în calitate de curator al defunctului Hrist. T. Papadopol și frații Papazoglu.

24 Ianuarie 1901

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D-nii Murgeanu și T. Săulescu, care susțin că recursul e inadmisibil, întru cât recurenta n'a figurat la urmărire, și

Pe D. Barozzi, care susține că recurenta e legatară, și cestiunea fiind de ordine publică, are dreptul de a veni direct în casațiune ;
Deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, ridicat de intimată ;

Considerând că se constată din ordonanța de adjudecare că recurenta n'a figurat în nici un fel d'inaintea tribunalului de urmărire ;

Considerând că recurenta pretinde că d'ensa ar fi legatară a defunctului Chr. Papazolu, debitorul intimaților frați Papazoglu, și că are dreptul să recurgă la casație, întru cât n'a fost încunoscîntă de urmărire ; că, însă, avînd calitatea de creditoare, ea nu pôte de-a dreptul recurge la casație, întru cât ea la tribunal n'a făcut contestație sau n'a cerut a interveni la tribunal.

Că, de aceea, recursul de față are a fi respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 37

PROBE. — Acte. — Aprecierea lor. — Suveranitatea instanțelor de fond. — Limita acestei suveranități.

De și instanțele de fond sunt suverane în aprecierea diferitelor acte și probe ce se aduc de părți, însă nu este mai puțin adevărat că prin asemenea apreciere nu se pôte denatura însuși coprînsul acestor acte și să se declare cu totul alt-fel de cât aceea ce ele coprînd.

No. 16. — Casarea sentinței tribunalului Brăila, No. 408 din 1899, după recursul făcut de Constantin Mănescu, dată în proces cu Stefan Ghenciu.

24 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. C. Gavrilescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Dimitrescu, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

»Prin abuz de putere tribunalul Brăila mă condamnă față cu Ștefan Ghenciu, fără ca acesta să facă probă sau să invoce măcar o probă din care să rezulte veră o relațiune juridică cu mine. Noi n'am recunoscut că asemenea relațiune am avut cu firma comercială frații Ghenciu și pe lângă că am făcut proba acestei relațiuni, cu factura trimisă de firmă și recunoscută de reclamant, pe lângă că n'am prezentat manifestele de încărcare ale nisipului primit și expediat de frații Ghenciu ; pe lângă că am observat că scrisoarea înlocuită de St. Ghenciu este adresată lui A. Papadopol și Fincu, iar nu lui Papadopol singur, am arătat de asemenea că purtam deja proces pentru această operațiune cu firma frații Ghenciu, fiind aceștia deja condamnați să ne restituie o parte din suma ce au luat mai mult. Explicațiunea procesului ce ni s'a intentat de St. Ghenciu personal nu este de cât în aceea de a nu se lua înapoi, pe o cale legală și în convență cu A. Papadopol, aceea ce firma frații Ghenciu este condamnat pe drept față de noi. Tribunalul se bazează în considerantele sale pe de o parte pe factura datată 21 Ianuarie 1898, or, această factură emană de la frații Ghenciu, și dacă s'ar fi adus registrele acestora s'ar fi vădit că este copia registrelor, iar pe de altă parte, tribunalul se bazează pe depunerile martorilor, însă nici unul din aceștia n'a recunoscut că nisipul pentru care ne reclamă St. Ghenciu a fost primit de Papadopol, și chiar de s'ar fi recunoscut acesta de martori, odată ce noi n'am dat mandat lui Papadopol de a primi nisip pentru noi de la St. Ghenciu, întru cât ne-ar putea obliga asemenea depunițiune ?».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că tribunalul, pentru a stabili raportul juridic dintre recurent și intimat și a obliga ast-fel pe recurent la plata unei sume de

lei 1.280 către intimat, valoarea unei cantități de nisip ce se pretinde că i s'a procurat de intimat, se întemeiază, în primul rând, pe o factură aflată în dosarul cauzei cu data 21 Ianuarie 1898 ;

Considerând însă că din conținutul acelei facturi rezultă că nu intimatul Ștefan Ganciu a procurat recurentului nisipul a cărui valoare se pretinde, ci acel nisip a fost procurat de către firma Frații Ghențiu, lucru ce, de altminterlea, se stabilește și din manifestele de încărcare ale aceluși nisip ;

Considerând că de și instanțele de fond sunt suverane în a aprecia diferitele acte și probe ce se aduc de părți, însă nu este mai puțin adevărat că prin asemenea apreciere nu se poate denatura însuși conținutul acestor acte și să se declare cu totul alt-fel de cât ceea ce ele cuprind ;

Că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, tribunalul s'a întemeiat în considerantele sale pe fapte cu totul altele de cât cele ce rezultă din acte, fără să arate pentru ce anume nu ține seamă de aceea ce ele cuprind, prin acesta a săvârșit o gravă eroare de fapt și în același timp și un invederat exces de putere.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta primul mijloc :
Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 38

DELICT SILVIC. — **Circumstanțe atenuante.** (Art. 60 din codul penal; art. 19 din codul silvic).

Circumstanțele ușurătoare se pot acorda și la delicturile silvice în ceea ce privește pedepșa.

No. 64. — **Respingerea** recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea No. 1.086 din 1899 cu Ion Bulgaru.

25 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat N. Vrăbiescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 19, alin. II, și exces de putere.

»Tribunalul constatând faptul și neacordând despăgubiri civile
»Statului, fiind cazul, dupe cum se constată din actul agentului, că
»prin fasonarea arborilor tăiați s'a vătămât lăstarul, altul de cât ma-
»terialul tăiat, a violat sus citatul aliniat și a comis exces de putere«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată
că Ion Bulgaru și Manole Cioroiu fiind dați în judecată pentru că fără
drept au tăiat lemne din pădurea Statului, tribunalul, constatând
faptul, a făcut aplicațiunea art. 19 din codul silvic, combinat cu
art. 60 din codul penal, ultimul aliniat, și a redus amenda la care
fuseseră condamnați la prima instanță, menținând cuantumul despă-
gubirilor civile ;

Considerând că întru cât tribunalul n'a aplicat art. 60, ultimul
aliniat din codul penal și în materie silvică, de cât numai la amendă,
așa dar însăși pedepsa, nu însă și la despăgubiri civile, prin urmare
motivul de casare e neexact în fapt și are a se respinge ;

Considerând că, de altminteri, tribunalul, prin aplicarea art. 60
ultimul aliniat din codul penal, reducând amenda, nu a violat întru
nimic dispozițiunile art. 19 din codul silvic, întru cât legea silvică
nu derogă de la dreptul comun în privința aplicațiunei art. 60 citat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 39

PUTEREA EXECUTIVĂ. — Statul român. — Actele puterii exe-
cutive. — Acte de guvernământ și acte administrative. — Deo-
sebite. — Responsabilitate. — Străini. — Străini fără căpă-
tăiie. — Oprirea lor, de către guvern de a intra în țară. —
Ce fel de act este. — Dacă supune pe guvern la răspundere. —
Dacă este contrariu legii din 1881 asupra străinilor și con-
venției consulare cu Italia din același an. (Art. 1, 2 și 6 din legea
de la 7 Aprilie 1881 ; art. 9 din legea de la 13 Februarie 1894
pentru organizarea ministerului de externe).

Actele puterii executive, sunt sau acte de administrație sau acte de guvernământ, și ceea ce deosebesc actul administrativ de actul de guvernământ este caracterul politic al acestuia, pentru care Statul nu poate răspunde d'inaintea juridicțiilor ordinare, și pentru care guvernul răspunde numai politicesce, de vreme ce actul de administrație, fie chiar inspirat prin considerație de ordine politică, trebuie să fie conform și în limitele legilor, și supune pe Stat la răspundere pentru faptele funcționarilor cari s'au abătut sau nu s'au conformat legilor în săvârșirea acelor acte.

Ast-fel, când guvernul, prin ministerul de externe, dă ordine de a se opri debarcarea și intrarea în țară a străinilor nedomiciliați în țară și fără căpătuiu, și acesta în scop de a apăra Statul în contra invasiunii de străini fără căpătuiu, acest act este un act de guvernământ, pentru că este o măsură de siguranță a Statului, și intru cât nu există legi cari să mărginască dreptul Statului de a opri invazia de străini, chiar dacă prin măsura opririi s'ar atinge oare-cari interese, nu are să răspundă Statul pentru faptul ministerului de externe, care a ordonat oprirea. Numai din punctul de vedere al responsabilității politice s'ar putea discuta inutilitatea, neoportunitatea sau excesivitatea măsurii ordonate.

Tot ast-fel o asemenea măsură nu poate fi nici în contra dispozițiilor legii din 7 Aprilie 1881 asupra străinilor, fiind-că această lege se aplică numai la străinii aflați în țară.

Nici convenția consulară din 1 (13) Martie 1881, încheiată cu Italia, nu împiedică pe Stat de a opri intrarea în țară a străinilor fără căpătuiu.

No. 19. — Respins recursul făcut de A. G. Loiso, agentul companiei de navigație »Egee«, contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 99 din 1899, în proces cu ministerul de externe și căpitania portului Galați.

25 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D-nii avocați T. Maiorescu și Filoti, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Ionescu Flămânda, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II, III și IV de casare invocate :

I. »Violarea prin rea interpretare a principiului de responsabilitate a Statului pentru pagubele pricinuite altuia pe nedrept. Curtea de fond admite că guvernul nu este responsabil pentru faptele de guvernământ propriu și se sa de administrațiune, luate într'un interes de ordine publică, uită însă condiția esențială că asemenea fapte de guvernământ sa de administrațiune să fie ele însăși conform cu legile și regulamentele Statului, pe care îl guvernază.

»Când însă faptele de guvernământ sa de administrațiune, sub cuvânt de ordine publică, violază direct legile și regulamentele Statului, în paguba unui particular, responsabilitatea civilă rămâne înfrângă față de acest particular, abstracție făcând de ori-ce altă responsabilitate publică, de ore-ce primul interes de ordine publică este respectarea propriilor legi și regulamente ale Statului«.

II. »Violarea art. 1 și 6 din legea de la 7 Aprilie 1881 asupra străinilor, întru cât ministerul de externe nu putea, ca măsură preventivă, să expulzeze pe străinii din apele române, înainte de a fi putut aceștia compromite »prin purtarea lor« siguranța Statului«.

III. »Violarea art. 2 din aceeași lege asupra străinilor, întru cât, în ori-ce cas, numai consiliul de miniștri, iar nu ministerul de externe, singur poate decide expulzarea unor străini«.

IV. »Violarea și rea interpretare a art. 9 din legea organică a ministerului de externe, de la 13 Februarie 1894, întru cât curtea de fond sub cuvânt că poliția Portului recunoște ministerului de externe dreptul de a lua măsuri cu violarea dispozițiilor exprese ale legii cum e între altele și alungarea vaporului »Smyrni« până în Marea Neagră«.

Având în vedere că prin decizia curței de apel din Galați se constată că vaporul »Smyrni«, al companiei Egee, fiind sub pavilion român, a fost oprit de a debarca 146 călătorii străini, fără căpătăi și fără mijloce de existență și cari nu fuseseră mai înainte domiciliați în țară, și silit de a-i transporta înapoi; că agentul companiei de navigație, prin acțiunea intentată, a cerut ca căpătania portului Galați și ministerul de externe să fie condamnați la daune rezultând dintr'un quasi-delict săvârșit de aceia, acțiune care a fost respinsă de tribunal și de curtea de apel, prin decizia supusă recursului ;

Având în vedere că motivele coprinse în decizia curței de apel, de a descărca pe Stat de orî-ce răspundere pentru faptele funcționarilor, în specie, a ministerului de externe, care a ordonat oprirea vasului, și a căpitaniei care a executat ordinul, sunt că fapte de guvernământ sau de administrație înlătură orî-ce responsabilitate; că măsura luată de ministerul de externe, în virtutea căreia s'a oprit debarcarea acelor călători, a fost luată în interesul singuranței publice, pentru că ar fi fost pericol pentru ordinea publică dacă li s'ar fi permis intrarea; că guvernul are dreptul a interzice intrarea străinilor de acel soi, și de óre-ce Statul avea dreptul a lua măsuri, nu are a răspunde;

Considerând că actele puterii executive sunt sau acte de administrație sau acte de guvernământ; că această administrație nu numai în virtutea principiilor generale ale dreptului public, ci și prin natura lucrurilor în sine, fiind-că corespund la atribuții diferite ale puterii executive de a administra și de a governa; că ceea ce deosibesce actul de administrație de actul de guvernământ este caracterul politic al acestuia, pentru care Statul nu poate răspunde d'înaintea jurisdicțiilor ordinare, și pentru care guvernul răspunde numai politicesce, de vreme ce actul de administrație, inspirat chiar prin considerații de ordine politică, trebuie să fie conform și în limitele legilor, și supune pe Stat la răspundere pentru faptele funcționarilor cari s'a abătut sau nu s'a conformat legilor în săvîrșirea acelor acte; că, ast-fel, din acest punct de vedere, e greșit, când curtea nu deosibesce actele de administrație de actele de guvernământ în sensul arătat;

Considerând că acum este a sci care e natura actului de care e vorba, adică oprirea debarcării călătorilor aduși de vaporul *Smyrni*, din cauză pentru că ar fi fost străin, nedomiciliat în țară și fără căpătîiu; că intru cât scopul acelu act era, precum constată curtea de apel, de a apăra Statul în contra invasiunii de străini fără căpătîiu, este un act de guvernământ, pentru că era o măsură pentru asigurarea siguranței Statului; că intru cât nu există legi cari să mărginescă dreptul Statului de a opri invasia de străini, chiar dacă prin măsura oprirei s'ar atinge óre-cari interese, nu are să răspundă Statul pentru faptul ministerului de externe, care a ordonat oprirea; și numai din punctul de vedere al responsabilității pulitice s'ar pu-

tea discuta neutilitatea, neoportunitatea sau excesivitatea măsurii ordonate pentru Stat ;

Considerând că nu se poate dice că măsura de oprire ar fi contra dispozițiilor citate prin motiv art. 2 și 3 al legii asupra străinilor, fiind-că nu e vorba de străinii ce se află în țară, la care, de altfel, se aplică legea asupra străinilor ;

Considerând că asemenea nu poate fi vorba de violarea art. 9 al legii ministerului de externe, de orice siguranța publică justificând oprirea debarcării străinilor aduși cu vasul *Smyrni*, acest vas având să 'i inapoiască, administrația putea să supravegheze acel vas până la intrarea lui în Mare, precum în specie a fost ; astfel că toate motivele aș fi respinse ca neintemeiate.

Asupra motivului V :

V. »Violarea convenției consulare cu Italia din 1/13 Martie 1881, »care, conform circularilor ministrului de justiție cu No. 8.444 din »25 Maiu 1885 și No. 4.769 din 29 Martie 1897, se aplică și celor- »alte State«.

Considerând că nu se indică în ce privință s'ar fi violat convenția consulară cu Italia din 1/13 Martie 1881, că nu se articulează și nici nu se putea articula că în virtutea acele convenții Statul n'ar fi având dreptul de a nu primi străini fără căpăteliu ; și că, așa fiind, și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 40

NAVIGAȚIUNE. — Poliță de încărcare. — Marfă încărcată pe vas. — Ce conține polița de încărcare. — Ce se poate face pe temeiul poliței. — Responsabilitatea celui ce a liberat'o — Mărginirea acestei responsabilități. — Clausă de mărginire. — Când clausa nu apără de întreaga responsabilitate. — Dol. — Greșală gravă. — Daune. (Art. 565, 566 și 568 din codul comercial).

Polița de încărcare liberată în regulă constituie o probă despre încărcarea mărfii arătată prin acea poliță, și pe temeiul unei

asemenea polițe se pot face diferite transacții, vindēri, acordare de credit, însă pentru acesta trebuie ca coprintul poliței să corespundă realității, pentru ca într'adevăr să se pōtă pune temeiū pe enuncierile din polițe, și responsabilitatea armatorului, proprietarului sau a căpitanului vasului care a liberat polița de încārcare este întregā în acestā privință, avēnd să predea ceea ce e coprint în poliță.

Acestā responsabilitate pōte fi modificatā prin inserarea unor ore-cari clause în poliță, cum ar fi aceea : »calitatea și cantitatea necunoscute«, și acestā clausă, trecutā în scop de a mārghini responsabilitatea, trebuie respectatā, însă sub condiție cā să nu se impute celui ce a liberat polițele de încārcare vre-un dol sau vre-o greșalā gravā, cāci, constatāndu-se dol sau greșalā gravā, clausa menționatā nu apārā pe cel ce a liberat polițele de responsabilitatea întregā, fiind-cā a admite contrariul ar fi a micșora valōrea probatorie a polițelor de încārcare.

Așa dar, un armator sau un căpitan de vas care subsemnēzā și liberēzā polițe de încārcare, fără ca marfa să fi fost încārcatā, comite sau un dol sau greșalā gravā, și trebuie să răspundā de daunele cauzate posesorului polițelor care, pe temeiul lor, a acceptat cambii sau a acordat credit și cauza din polițe »cantitatea necunoscutā« nu pōte servi pentru a exonera de acea responsabilitate.

No. 20. — **Respins** recursul făcut de G. Theodorof contra decisiiei curței de apel din Galați, secția I, No. 30 din 1899, datā în proces cu Banca generalā a Romāniei din Brāila.

25 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultānd citirea raportului făcut în cauzā de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D-niū advocați M. Korné, M. Orleanu și V. Macri, în desvolta-rea motivelor de casare, și

Pe D-niū advocați C. Cocias și V. Lascăr, în combateri ;

Deliberānd,

Asupra primului mijloc de casare :

»Nemotivare, violarea art. 565, 566 și 568 din codul comercial și exces de putere.

»Curtea de și constatā în fapt cā în realitate cantitatea de porumb încārcatā în șleplu Sofia era numai de 6.147 hectolitri, lucru de

»altmintrelea recunoscint și de Banca generală, de și proclamă că »clauza »cantitate și calitate necunoscută« neatingând ordinea publică, »nici bunele moravuri, e perfect valabilă, limitază în mod ilegal și »arbitrar aplicațiunea acestei clause, în așa sens, în cât 'i suprimă »cu desăvîrșire efectele, și ast-fel ajunge să facă pe Theodorof răs- »punător de cantitatea înscrisă în conesment, pe unicul motiv că ar »fi avut posibilitatea de a verifica adevérata cantitate, și că, iscăind »conesmentul înainte de încărcare, a nesocotit dispoșiia art. 566 din »codul comercial.

»Judecând ast-fel, curtea a violat sus arătatele texte de lege, și »prinr'un caracterizat exces de putere a consacrat rezultatul ilegal »și inic de a face pe Theodorof, căruia nu i se pôte face nici o impu- »tare, responsabil de consecințele culpei grave a băncei generale«.

Având în vedere că prin decisia curței de apel din Galați, supusă recursului, se constată că Banca generală a împrumutat fraților Pa- pastelatos sume, primind ca asigurare trei polițe de încărcare, din 6, 8 și 30 Maiu, semnate de G. Theodorof, pentru 11.000 hectolitri de porumb, încărcate la Turnu-Măgurele în șlepu *Sofia*; că, în urma declarării falimentului asupra fraților Papastelatos, constatându-se că în șlepu *Sofia* sosit în Brăila, nu erau de cât 6.147 hectolitri, Banca generală a pretins că pentru sumele ce are a lua de la frații Papastelatos, G. Theodorof are se răspundă pentru diferența de 4.153 hectolitri, sau valóre după prețul cum porumbul din șlepu fusese vin- dut; că D. G. Theodorof, ca proprietar și armator al șlepuului, sub- scriind acele polițe de încărcare, a întépinat că nu pôte răspunde, între altele, pe temeiul clausei din acele polițe »calitatea și cantita- tea necunoscută«;

Având în vedere că curtea de apel declară că G. Theodorof a is- călit acele polițe înainte de încărcare, prin simplă observațiune, el e în culpă, și de aceea clauza din polițe nu 'l scutesce de a răspunde, pentru lipsa cantității de marfa indicată de el prin acele polițe; că ast-fel este a se sci dacă responsabilitatea lui Theodorof, declarată de curtea de apel, este conform cu legea;

Consióerând că polița de încărcare liberată în regulă constituie o probă despre încărcarea mărfel arătate prin acea poliță, conform art. 568 din codul comercial; că pe temeiul unei asemenea polițe se pot face varii transacții, vințeri, acordare de credit, cu deosebire că po-

lița de încărcare având atâta însemnătate, și putând servi în diferite direcții ca titlu de credit, trebuie ca coprinsul poliței să corespundă realității, ca într'adevăr să se poată pune temeiul pe enunțările din polițe, că responsabilitatea armatorului, proprietarului sau a căpitanului care a liberat polița de încărcare este întregă în această privință, având să predea ceea ce e coprins în poliță ;

Considerând că responsabilitatea poate fi modificată prin inserare de orice-clause în poliță, precum e clauza din polițele de încărcare de carți e vorba ; că asemenea clausă, cu scop de a mărgini responsabilitatea, are a fi respectată, însă sub condiție să nu se impute aceluia care a liberat polițele responsabilitatea completă, fără ca clauza din poliță să'l poată exonera ; că acesta trebuie să se admită, atât după regulile comune de drept în materiile de responsabilitate, cât și pe temeiul considerației, că admitând exonerarea aceluia care liberază o poliță de încărcare ; coprinzând clauza de mărginirea responsabilității, cu tot dolul său culpa gravă dovedită și constatată, ar fi a recunoște posibilitatea înșelărei posesorilor polițelor de încărcare, și în definitiv a micșora valoarea probatorie a polițelor de încărcare ;

Considerând că un armator sau un căpitan de vas, care subsemnează și liberază polițe de încărcare fără ca marfa să fi fost încărcată, comite sau un dol sau o greșală gravă, conform art. 565 și 566 din codul comercial, și trebuie să răspundă de daunele cauzate posesorului polițelor, care pe temeiul lor a acceptat cambiul sau a acordat credit, și clauza din polițe »cantitatea necunoscută« nu poate servi pentru a exonera de acea responsabilitate ;

Considerând că instanța de fond, prin decizia supusă recursului constată faptele și împrejurările pentru carți declară că Theodorof este în culpă ; că acele fapte și împrejurări constatate, precum subscrierea și liberarea de polițe de încărcare de proprietarul vasului la Brăila, când încărcarea avea să se facă la Turnu-Măgurele înainte de încărcarea mărfii, și fără să fi căutat a se convinge de realitatea lucrurilor, legitima și în drept și în fapt a declara că este în culpă, conform art. 566 din codul comercial ; că ast-fel nefiind violate dispozițiile de lege citate prin motiv, el are a fi respins.

Asupra motivului II :

»Omisiune esențială. Curtea omite să se pronunțe asupra culpei

»Băncii generale invocată de noi, culpă care dacă ar fi fost discutată și constatată ar fi fost de natură chiar în teoria curții să modifice soluțiunea ce a dat afacerii«.

Considerând că chiar dacă ar exista o omisiune, acesta nu este esențială, de orice posesorul poliței de încărcare având dreptul a cere pentru culpa săvârșită ca emitentul acelor polițe să răspundă, nu se poate concepe prin ce s'ar justifica culpa posesorului acelor polițe în împrejurările speciei ; că de aceea și acest motiv se respinge.

Asupra motivului III :

»Nemotivare, denaturare de convenție și exces de putere.

»In ipoteza responsabilității lui Theodorof, am susținut că în orice caz constatată fiind care e adevărata cantitate de porumb încercată, Banca nu poate cere de cât atât cât în realitate a păgubit, că în consecință avansurile Băncii asupra conesmentelor fiind de 45.000 lei, precum ne ofeream a dovedi cu registrele Băncii generale, a căror producere am cerut-o formal, Banca n'are drept de cât la diferența între această sumă și aceea prinsă din vinderea porumbului,adică la 7.273 lei.

»Curtea afirmă că convenția dintre Bancă și Papastelatos era menită a garanta și plata datoriilor lui anterioră, și apoi cu exces de putere, denaturând înțelesul clar și precis al contractului, judecă că de orice Banca are de primit din trecut de la Papastelatos o sumă de bani, Theodorof e ținut să răspundă de cantitatea înscrisă în conesment, de și în realitate banca n'a suferit altă pierdere decât diferența între suma avansată și cea prinsă de pe porumbul vindut, și ast-fel respinge cererea de a se aduce registrele Băncii, cu cari am fi dovedit cererea noastră«.

Considerând că Banca generală fiind garantată pentru sumele creditate fraților Papastelatos prin cantitatea de porumb arătată în polițele de încărcare și intru cât contra recurentului s'a constatat culpa, recurentul are a răspunde de daunele cauzate, cari daune consistă în prestarea, sau a diferenței cantității de porumb ce trebuia să fie, sau a valorii acelei diferențe, până la acoperirea sumei convenită și garantată Băncii ;

Considerând că curtea declară pe temeiul gagiului comercial intervenit, amaneturile oferite de frații Papastelatos avea a garanta întregul compt curent pe care 'l avea deschis la acea Bancă ; că pro-

ductele din polițele de incasare iscălite de recurentul Theodorof servesc nu numai pentru garantarea sumelor avansate asupra produselor, dar și pentru achitarea întregului compt, și întru cât comptul fraților Papastelatos la Banca generală e închis cu un sold debitor în favoarea Băncii, care întrece cu mult valoarea produselor, pentru care Theodorof este răspundător, iar în privința registrelor curtea motivează că aducerea e inutilă, din cauză că s'a produs un extract de pe registrele Băncii, în regulă ;

Considerând că întru cât există o motivare suficientă în privința întinderii responsabilității a recurentului, întru cât curtea nu denaturază natura contractului, ci stabilește numai coprinsul lui și ceea ce părțile contractante au voit și întru cât motivează pentru ce nu se dispune aducerea registrelor, și motivul al treilea este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 41

DELICT SILVIC.— **Constatare.**— **Agenți administrativi.** — **Martori.** — **Refusul tribunalului de a 'i asculta.** — **Exces de putere.** — **Casare.** (Art. 33 și 39 din codul silvic).

Poliția silvică se exercită și de primarii comunelor rurale ca funcționari administrativi, și procesele-verbale încheiate de dânsii pentru constatarea delictelor silvice, chiar în cazul când nu e vorba de un flagrant delict, trebuie să fie credute, despre tot ce ele constată, până la proba contrarie.

In asemenea cas, chiar dacă s'ar admite că funcționarii administrativi nu ar avea calitatea de a constata asemenea delict, totuși refusul tribunalului de a audia martori pentru dovedirea delictului, constituie un invederat exces de putere, și, deci, hotărîrea sa este casabilă.

No. 66. — **Casarea sentinței tribunalului Teleorman, cu No. 1.812 din 1899, dupe recursul făcut de D. procuror al tribunalului Teleorman, în cauza lui G. Anghelescu.**

26 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusionii;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea principiului de drept, că în materie penală proba cu martorii este admisibilă, atât singură cât și spre a întemeia procesele-verbale ce se vor fi dressat, pentru dovedirea contravențiilor și delictelor, principii înscrise în art. 152 și 185 din procedura penală, aplicabile și la delictele silvice, întru cât codul silvic nu aduce o derogare expresă la codul comun în privința dovedei cu martorii, nici numai dă o putere de credință deosebită la procesele-verbale dressate de ofițerii poliției silvice, dupe cum constată său nu un flagrant delict, iar nu dupe rangul și calitatea ofițerului de poliție judiciară și felul infracțiunilor, ca în dreptul comun“.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că dupe dispozițiunile art. 33 din codul silvic, poliția silvică se exercită și de primării comunelor rurale ca funcționarii administrativi, iar prin ultimul alineat din art. 39 se prevede că chiar în casurile când nu e vorba de un flagrant delict, procesele-verbale încheiate de densusi trebuie să fie cređute despre tot ce ele constată, până la proba contrarie;

Considerând că, de alt-fel, independent de aceste considerațiuni, chiar dacă s'ar admite că funcționarii administrativi nu ar avea calitatea de a constata asemenea delictes, tribunalul urma a audia martorii propuși spre a dovedi existența delictului;

Că, prin urmare, când tribunalul a refusat ascultarea marturilor, a săvirșit un invederat exces de putere înlăturând acest mijloc de probațiune, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

ORDONANȚELE JUDECĂTORULUI DE INSTRUCȚIUNE. — **Dreptul judecătorului de instrucțiune.** — **Dacă prevenitul poate ataca ordonanța de urmărire sau de neurmărire cu opoziție la camera de punere sub cusare și cu recurs decizia camerei.** (Art. 129 și 137 din procedura penală).

Asemănat art. 129 din procedura penală, judecătorul de instrucțiune are dreptul a declara că nu este cas de urmărire, dacă faptul nu e nici crimă, nici delict, nici contravenție, sau că nu poate fi imputat inculpatului.

Așa dar, judecătorul de instrucțiune are a stabili mai întâi dacă faptul considerat în sine întrunesc elementele constitutive ale crimei, delictului sau contravenției, și apoi dacă se poate imputa cui-va, și anume individului urmărit.

Judecătorul de instrucțiune dar are dreptul a se pronunța și asupra acelor fapte care exclud imputabilitatea, precum sunt faptele de smintire, de forță majoră și de legitimă apărare, și ordonanța sa în această privință, ori-care ar fi ea, nu poate fi atacată cu opozițiune de către inculpat la camera de punere sub acuzare, și, prin urmare, nici deciziunea camerei de punere sub acuzare, dată asupra acelei opozițiuni a prevenitului, nu poate fi atacată de către acesta cu recurs în casație.

No. 67. — **Respingerea recursului făcut de N. C. Furculescu contra deciziei camerei de punere sub acuzare a curței de apel din București, cu No. 236 din 1899.**

26 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. procuror, asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, și

Pe D. avocat G. Panu, în combaterea incidentului ;

Deliberând,

Având în vedere că se constată că Furculescu, urmărit pentru faptul că trăgând, la 15 August asupra lui Hristache Popescu din Spătărei, un foc de pușcă încărcată cu glonț, cu intențiune de a-l ucide, însă, din împregiurări independente, cauzându-i numai rănire,

judel de instrucție al tribunalului Ilfov, cab. No. 2, prin ordonanța cu No. 132, constată că nu este cas de urmărire penală contra lui Furculescu și acesta conform art. 57, ca nefiind acesta răspunzător de faptul săvârșit ;

Că Furculescu făcând opoziție la camera de punere sub acuzare a curții de apel din Bucuresci, acesta, prin decizia din 14 Decembrie 1899, a declarat, conform art. 137, opoziția neadmisibilă ;

Considerând că, în genere, conform art. 129 din procedura penală, judecătorul de instrucție are dreptul a declara că nu este cas de urmărire, dacă faptul nu e nici crimă, nici delict, nici contravențiune, sau că nu poate fi imputat inculpatului ; că, ast-fel, judecătorul are a stabili mai întâi dacă faptul considerat în sine întrunesc elementele constitutive a crimei, a delictului său a contravenției și apoi dacă se poate imputa cuiva și anume individului urmărit ; că dreptul de a stabili și imputabilitatea e clar și formal indicat prin textul art. 129 care nu reproduce în această privință textul art. 128 din procedura penală francesă: »ou qu'il n'existe aucune charge contre l'inculpé« și că, dar, judecătorul de instrucție are dreptul a se pronunța asupra acelor fapte care exclud imputabilitatea, precum sunt faptele de smintire, de forță majoră și de legitimă apărare ;

Că dreptul judecătorului de instrucție de a se pronunța și asupra imputabilității se întemeiază și pe considerația că nu e suficient a stabili dacă un fapt în sine e crimă, delict și contravenție, ci și dacă este cine-va care să fie răspunzător a' fi săvârșit, și nu poate fi responsabilitate dacă, precum în deosebi, în specie, este stabilit faptul de smintire în persoana recurentului care a săvârșit fapta penală ;

Considerând că de altmintrelea, dreptul judecătorului de instrucție de a se pronunța asupra imputabilității, nu formeză obiectul unei înduoceli, nici chiar în teoria sau practica francesă, și ceea ce se discută e numai dacă judecătorul de instrucție are dreptul a se pronunța asupra faptului de scusă, ceea ce e inutil a se mai discuta, nefiind vorba de o cauză de scusă ;

Considerând că, însă, în ori-care cas recurentul contra ordonanței judelei de instrucție n'are dreptul de a face opoziție la camera de punere sub acuzare, nefiind nici una din cauzele pentru cari art. 137 acordă unui prevenit dreptul de a face opoziție la camera de punere sub acuzare ;

Că, prin urmare, nu este opoziție la camera de punere sub acuzare, nu poate fi recurs;

Considerând că preocupările recurentului, că declararea de iresponsabilitate, din cauza smintirei, ar putea în relațiile civile să 'l vatăme, acestea nu sunt motive pentru admiterea unui recurs neadmisibil.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror St. Stătescu,

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 43

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Adjudecare. — Creanță depusă drept preț. — Rangul ei. — Dupe ce se constată rangul ei util. — Depunerea ca preț a unei creanțe a cărei reinouire de inscripțiune s'a făcut dupe expirarea termenului de 15 ani și dupe începerea urmăririi. (Art. 552 și 573 din procedura civilă).

- 1) *Orî-ce creanță care este în rang util și necontestat se poate depune drept preț al adjudecărei, și rangul ei util nu se judecă dupe poziția în care a fost trecută în tabloul de ordine al creditorilor, ci dupe natura ei, căci în tablou creanțele se trec dupe cum se declară și tabloul nu face de cât să constate numai natura creanței, și simplul fapt că o creanță ipotecară nu a fost trecută în rangul ce trebuia să aibă, ci dupe o creanță chirografară, nu face ca dînsa să 'și piardă rangul ce trebuia să aibă dupe natura ei.*
 - 2) *O inscripție ipotecară se poate reinoui chiar dupe expirarea termenului de 15 ani de la prima inscripție, și chiar dupe începerea urmăririi silite și cât timp ipoteca nu 'și-a produs efectele sale.*
- Ast-fel o creanță ipotecară, a cărei inscripțiune a fost reinouită dupe expirarea termenului de 15 ani, și dupe începerea urmăririi silite, însă înainte de adjudecarea provisorie, poate fi depusă drept preț al adjudecărei dacă este în rang util și necontestat.*

No. 21. — Respingerea recursului făcut de Th. I. Dănescu contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu No. 1.255 din 1899, cu Ghiță Ștefănescu și Elena Niculescu, Țisă Nicoleanu.

26 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. N. Mitescu, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. A. T. Dumitrescu, avocatul intimaților, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare;

„Violarea art. 552, combinat cu 573 și următorii din procedura civilă și exces de putere.

„Tribunalul a primit drept preț creanța D-nei Elena Niculescu, „cu toate că ea nu era în rang util, de óre-ce din tabloul de ordine, „dresat conform art. 573, se constată că acea creanță ocupă rangul „III, iar creanța mea rangul I; procedând ast-fel și neobligând pe „adjudecatară a depune sumele necesare pentru achitarea creanțelor „ce ocupă în tablou un rang anterior între care este și a mea, tablou „care este definitiv nefiind contestat de nimeni, și care, prin urmare, „trebuia să serve drept normă pentru a decide dacă creanța depusă „drept preț era sau nu în rang util, tribunalul nu face în definitiv „de cât să modifice acel tablou cu de la sine putere, prin exces de „putere și cu violarea sus citatelor texte de lege“.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Vădând art. 552 din procedura civilă;

Considerând că dupe dispozițiunile acestui articol orî-ce creanță este în rang util și necontestat, se pôte depune drept preț al adjudecațiunei;

Considerând că de și se constată că creanța depusă drept preț ocupă în tablou rangul al treilea, iar locul întâi și al doilea ocupă o creanță chirografară a lui Dănescu, ast-fel că pentru aceea s'ar părea că nu e în rang util și necontestat, totuși, întru cât într'un tablou de ordine creanțele se trec dupe cum se declară, iar pe de altă parte, întru cât tabloul nu face de cât să constate numai natura creanței, prin simplul fapt că o creanță nu a fost trecută în rangul ce trebuia să aibă, acea creanță nu'și perde rangul ce trebuia să aibă dupe natura ei;

Că ast-fel fiind, tribunalul a putut să admită creanța depusă drept

preț ca fiind în rang util, și, prin urmare, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II:

»Violarea art. 551 și următorii din procedura civilă, și 1.786 din codul civil.

»Operațiunea recunoșterii unei creanțe că este în rang util și primirea ei drept preț trebuia făcută din oficiu de tribunal, în urma cererii judecatorului și fără intervenția celorlalți interesați, și, prin urmare, erorile făcute de tribunal asupra acestui punct cad sub censura înaltei curți.

»Ast-fel fiind, tribunalul violă sus citatele texte de lege și comite un exces de putere, când admite drept preț și cu titlu de creanță ipotecară în rang util, creanța D-nei Niculescu, care numai avea acest caracter, de ore-ce trecuseră 15 ani de la luarea primei înscripțiuni; iar reinouirea s'a făcut după 15 ani și în ajunul adjudecării provisorii, deci o asemenea reinouire nu poate fi considerată de cât ca o înscripție nouă, și ca atare nulă, conform dispozițiilor art. 514 și 515 din procedura civilă».

Considerând că se constată că de și în momentul facerii asiptelor și publicațiunilor expirase termenul de 15 ani de la luarea primei înscripțiuni de către intimata Niculescu, a cărei creanță a fost primită drept preț al adjudecațiunii, totuși, în timpul acesta și înainte de adjudecațiunea provisorie, intimata și-a reinouit înscripțiunea sa, așa că în momentul când acea creanță a fost primită drept preț, ea se găsea în rang util față cu cele-alte creanțe;

Considerând că nu se poate susține că prin faptul că acea înscripțiune a fost reinouită după expirarea termenului de 15 ani, și posterior facerii asiptelor și publicațiunilor, acea înscripțiune și-ar fi pierdut caracterul său legal, intru cât o înscripțiune se poate reinoui chiar după expirarea termenului de 15 ani și după începerea urmării silite, și cât timp ipoteca nu și-a produs efectele sale;

Că dacă de la cea d'ântăi afișare a publicațiunilor ori-ce înstrăinare și ori-ce ipotecare e oprită conform art. 514 din procedura civilă, acesta nu împiedică puțința reinouirii înscripțiunii sale a luării unei noi înscripțiuni, de ore-ce prin această ipotecă existând, nu se îngreunează imobilul cu o nouă ipotecă ci se preservă exercițiul dreptului de ipotecă existentă;

Că, de aceea, nu se poate dice, precum recurentul susține, că în urma începerii urmăririi se fixează inscripțiunile în sensul că, pentru ipotecile mai înainte constituite, inscripțiunile nu s'ar putea reinoui sau lua din nou, și, dar, sub acest raport, și acest mijloc este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 44

CAMBIE. — Ce poate opune debitorul la plata ei. — Jurământ. — Neadmisibilitate. (Art. 349 din codul comercial).

Debitorul unei cambii nu poate opune de cât excepțiile privitoare la forma titlului său lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale, și excepțiile personale aceleia care a exercitat acțiunea, și aceste excepțiuni personale nu vor putea întârzia condamnarea la plată de cât dacă ele sunt lichide și, în toate casurile, întemeiată pe o probă scrisă.

Ast-fel, jurământul deferit de debitor posesorului cambiei este neadmisibil.

No. 22. — Respingerea recursului făcut de Gh. Ionescu contra sentinței tribunalului Prahova, secția I, No. 104 din 1899, în proces cu I. G. Stroescu.

26 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. Pretorian, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Brezoianu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 1.208 din codul civil și a tutelor principiilor în materie de probe, precum și a art. 1 și 349 din codul comercial».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vădend art. 349 din codul comercial ;

Considerând că resulta din dispozițiunile acestui articol că debitorul unei cambii nu poate opune de cât excepțiunile privitoare la forma titlului său lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale, și excepțiunile personale, aceleia care a exercitat acțiunea ; că aceste excepțiuni personale însă, nu vor putea întârzi condamnățiunea la plată de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluțiune, și, în toate casurile, întemeiată pe o probă scrisă ;

Considerând că nu se poate susține că, în specie, fiind vorba de o contestațiune la executarea unei sentințe, acest principiu nu s'ar putea aplica, căci executarea se făcea pe temeiul unei sentințe dată asupra unei acțiuni cambiale și, de aceea, are a se aplica aceleași reguli ca și pentru acțiunile principale ;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul a declarat neadmisibil jurământul propus de recurent intimatului, întru cât admiterea jurământului ar fi fost contrarie art. 349 din codul comercial ;

Că, de aceea, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 45

COMPETINȚĂ. — Lovituri aplicate părinților. (Art. 243 și 238 din codul penal ; art. 525 din procedura penală ; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle).

Faptul de a lovi pe părinți constituie un delict special și este de competența tribunalului corecțional de a 'l judeca, chiar când loviturile nu au produs o vătămăre sănătăței sau incapacitate de lucru, cas în care se recurge la art. 238 din codul penal, pentru pedepsă.

No. 75. — **Regularea competenței**, după cererea făcută de D. procuror general al acesteia înalte curți, în cauza lui Dumitru Fl. Epuran.

31 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi, și

Pe D. procuror general, în concluziuni;

Deliberând, și

Având în vedere că Dumitru Fl. Epuran, fiind dat judecăței pentru faptul că a lovit cu voință pe tatăl său legitim, judecătorul ocolului Bârca, prin cartea de judecată No. 383 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că pedepșa prevădută de art. 243 din codul penal, aplicabil în specie, excede competența sa ;

Că tribunalul Dolj, la care afacerea a fost trimisă, prin sentința No. 36 din 1900, la rândul său și-a declinat de asemenea competența, pe motiv că circumstanța agravantă nu schimbă natura delictului de bătae, care, conform art. 71 din legea judecătoriilor de ocóle, este de competența judecătoriilor de ocóle a 1 judeca în prima instanță ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență ;

Considerând că faptul imputat delicentului este că ar fi lovit cu voință pe părintele său legitim, delict prevădută și pedepsit de art. 243 din codul penal ;

Considerând că întru cât acest articol nu este menționat între cele enumerate de art. 71 din legea judecătoriilor de ocóle, de aci rezultă ca asemenea delicte sunt de competența tribunalului a le judeca în prima instanță ;

Că dacă pentru aplicarea pedepsei unui asemenea delicent trebuie a se recurge la art. 238 din codul penal, acesta nu poate motiva înținderea competenței judelei de ocol, întru cât faptul prevădută de art. 243 din codul penal constituie un delict special.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror general D. Alexandrescu,

Regulând competența, trimite afacerea a fi judecată de tribunalul Dolj, secția I.

Penal, secția II.

CURTEA DE COMPTURI. — Decisiunile ministerului de interne date conform art. 220 din legea comptabilității Statului. — Dacă pentru facerea lor se cer forme solemne.

Pentru facerea decisiunilor date de ministerul de interne, în conformitate cu art. 220 din legea comptabilității Statului, pentru responsabilitatea funcționarilor comunali de deficitul perceptorilor și casierilor comunali, nu se cer forme solemne.

No. 23. — Respingerea recursului făcut de Dumitru Petre contra decisei înaltei curți de compturi, secția II, cu No. 3 din 1899.

31 Ianuarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. Maxim Lenș, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Violarea art. 220 din legea comptabilității publice și 75 din legea comunală, prin faptul că mă condamnă să plătesc suma de lei 690, delapidată de fostul casier comunal Zamfir Rădulescu, cu toate că delapidatorul avea avere și garanție, și nu i s'a aplicat legea de urmărire«.

Având în vedere decisiunea curței de compturi supusă recursului;

Considerând că se constată că curtea de compturi, pentru a declara pe recurent responsabil de suma delapidată de fostul casier comunal, constată în fapt că numitul, în calitate de primar al comunei Ghergan, obligat fiind, prin art. 220 din legea comptabilității publice, de a verifica casa comunală, nu s'a conformat sus țisei dispozițiunii, verificând în mod greșit acea casă, ceea ce echivalază cu o lipsă de verificare; că ast-fel fiind, decisiunea curței de compturi fiind motivată în fapt, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Exces de putere și violarea art. 220 din legea comptabilității generale a Statului, întru cât rău înalta curte de conturi s'a pronunțat asupra apelului meu, respingându'l ca nefondat, de ôre-ce nu putea să se pronunțe neexistând decisiune ministerială în sensul art. 220 din legea comptabilității generale a Statului ; încheierea consiliului comunal aprobată de minister nu pôte ține locul unei asemenea decisiuni, și, deci, curtea trebuia să nu respingă apelul ca fără interes».

Considerând că se constată din lucrarea aflată în dosar că decisiunea ministrului de interne care aprobă votul consiliului, exista în dosar și pörtă No. 18.904 din 1898, decisiune care confirma votul consiliului comunal ;

Că dacă această decisiune nu este făcută în forma obișnuită a decisiunilor instanțelor judecătorești, pentru acesta nu se pôte susține că decisiunea, în sensul art. 220 din legea comptabilității, nu ar exista, de ôre-ce pentru facerea unor asemenea decisiuni, nu se cer forme solemne ;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror general D. Alexandrescu,

Respinge, etc.

Civil, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

—
SECȚIUNEA I
—

No. 47

SCHIMBAREA UNUI TEXT DE LEGE RĂU APLICAT. — **Aprecieri suverană a judecătorilor fondului.**

ACTE. — **Constatarea și calificarea naturii lor. —** **Aprecieri suverană a instanțelor de fond.**

- 1) *Instanțele de fond sunt suverane să schimbe un text de lege rău aplicat atunci când faptele rămân aceleași.*
- 2) *Constatarea și calificarea naturii actelor ce se prezintă în instanță este de atributul suveran al judecătorilor fondului.*

No. 43. — **Respingerea recursului făcut de N. Cuțaptache contra sentinței tribunalului Teleorman, cu No. 209 din 1899, cu ministerul de finance.**

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. I. Pitiș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. D. R. Ștefănescu, în combatere ;

Deliberând, »

Asupra motivului I de casare :

»Exces de putere, tăgadă de dreptate și violarea principiilor de judecată, întru cât tribunalul prin sentința sa își admite apelul în principiu, găsește fondată nemulțumirea mea în ceea-ce privește procesul-verbal și decisiunea casieriei și le anulează, și cu de la sine putere, fără să fi fost dedus în judecată de părțile litigante și fără să fi pus în vedere părților ce avea în gândul său, tribunalul discută și se pronunță asupra unei cesiuni pusă de tribunal din oficiu și dupe ce nici nu ne dă cuvântul să discutăm și dupe ce 'mi admisesse apelul și anularea procesului-verbal de contravenție, mă condamnă dânsul cu violarea procedurii prevăzută de legea timbrului pentru constatarea contravențiilor la acea lege, mă condamnă să plătesc o taxă și o amendă pe care nu ceruse nimeni, dând în același timp și o hotărîre contradictorie«.

Având în vedere sentința tribunalului Teleorman atacată prin recursul de față, din care rezultă că recurentul N. Cuțaptache a fost condamnat, prin procesul-verbal al controlorului fiscal din Teleorman, cu data de 1 Februarie 1899, la 750 lei, din cari 500 lei amendă și 250 lei, taxă de înregistrare, fiind-că n'a plătit dreptul de înregistrare cuvenit Statului, ca cumpărător al unei averi mobile de la Eustațiu Toma și Teodor G. Țaciu, moștenitori ai defunctului Zana Nicolae Țaciu; că numitul Cuțaptache făcând apel, tribunalul de Teleorman a găsit că actul petrecut între vinător și cumpărător nu era legalizat de nici o autoritate, și, deci, ca act de vințare el nu era supus la nici o taxă de înregistrare, însă, chiar nelegalizat, acel act fiind în realitate un act de cesiune de drepturi succesoriale, iar nu un act de vințare, dupe cum se susținea, era supus, independent de orice legalizare, la taxa de 2 0/0, cât anume se prevăduse în procesul-verbal al controlorului fiscal ca amendă; că pentru aceste considerațiuni, tribunalul a infirmat procesul-verbal în ceea ce privește aplicarea textului de lege vidat, însă a menținut condamnățiunea, de ôre-ce faptul lui Cuțaptache atrăgea aceeași amendă, chiar sub réua calificare sub care trebuia să fie privit;

Considerând că este inexact a se dice că tribunalul prin acesta a comis un exces de putere, de ôre-ce schimbarea unui text de lege rău aplicat, atunci când faptele rămân aceleași, intră în atribuțiunile instanțelor de fond;

Că, dar, motivul propus e nefundat și cătă a se respinge.

Asupra motivului II:

»Denaturare și rea interpretare a actului incriminat, căci în cestiune nu era vânzare de drepturi succesoriale, de ôre-ce succesiunea era regulată, moștenitorii cari 'mî-au vindut erau puși în posesie și ei nu vindeau de cât mobilele și marfa ce le căduse în succesiunea lor și pe cari ași erau absolut stăpâni, dupe cum se dovedesce din actele procesului și chiar din actele părților și din procesul-verbal de »contravențiune«.

Considerând că din examinarea faptelor tribunalul constatând că actul petrecut între părți era o cesiune de drepturi succesoriale, iar nu un act de vânzare, dupe cum acele părți creșuseră de cuviință să îl întituleze, constatarea sa scapă de sub controlul acestei curți ;

Că, prin urmare, și acest motiv urmază a se respinge ca nefundat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 48

PARTAGIŪ. — Incheierea tribunalului prin care se hotărăsce împărțirea prin vânzare publică. — Dacă este o încheiere pregătitoare sau o hotărîre. — Când se pôte executa. (Art. 736 din codul civil).

Incheierea tribunalului prin care se hotărăsce că partagiul se va face nu în natură, ci prin vânzare publică, nu este o încheiere pregătitoare, ci o hotărîre care nu pôte fi executată până nu devine definitivă, căci ridică coproprietarilor un drept ce le este recunoscut prin lege, acela de a lua în natură partea lor din imobil.

No. 44. — Casarea decisiunii curței de apel din Galați, secția I, cu No. 108 din 1898, în urma recursului făcut de Elena St. Mihăilescu, cu autorisațiunea soțului său Stelian Mihăilescu, dată în proces cu L. Predingher.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Memoriul recurentei, și

Pe D. avocat Manole, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Curtea de apel, prin decisiunea atacată cu recurs, dice că n'a existat nici o contestație între părți, nici în privința calității intimațiilor de proprietari și nici asupra porțiunilor la care au dreptul, și că, fiind ast-fel, tribunalul trebuia să urmeze înainte cu operațiile partagiului, fără să mai aștepte ca citata încheiere să rămăe definitivă, a comis prin acesta un exces de putere, căci cum era să existe contestație din partea mea, când nici nu m'am prezentat? Pentru că știind că jurisprudența a stabilit că asemenea încheieri se comunică părților adverse, de orice ordonanțele de adjudecare date în materie de partagiū nu sunt susceptibile nici de apel, nici de recurs, imi reservasem dreptul a ridica contestațiunii înainte curței de apel, cu ocazia judecării apelului ce eram să fac contra menționatei încheieri, dacă mi se comunica«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Ștefan Mihăilescu, ipotecând intimatului de ași L. Predingher un imobil din Brăila, pe care 'l posedă în idivisiune cu soția sa Elena Mihăilescu, creditorul, pentru a ajunge la realizarea creanței sale, a cerut împărțirea acestui imobil între coproprietari prin tribunalul de Brăila; că tribunalul, prin jurnalul cu No. 4.401 din 8 Mai 1897, a recunoscut reclamantului dreptul de coproprietar în imobilul de împărțit, a admis în principiu acțiunea de partagiū și a ordonat facerea unei expertise pentru a se constata dacă imobilul se pōte împărți în natură sau nu; că expertul numit, prin raportul său, declară că imobilul nu se pōte împărți în natură;

Că, după acesta, creditorul solicitând continuarea operațiunilor partagiului, tribunalul, prin jurnalul cu No. 10.504 din 6 Noembre 1897, 'l-a respins cererea, pentru motivul că jurnalul cu No. 4.401 din 1897 e o hotărire susceptibilă de apel și Predingher n'a dovedit că acea hotărire a fost comunicată părților; că Predingher făcând

apel, curtea, prin decisiunea supusă recursului, admite apelul și ordonă ca tribunalul să vîndă prin licitațiune publică imobilul, de ôre-ce, în specie, nu există nici o contestațiune între părți și nu e nevoie ca jurnalul tribunalului, prin care s'a admis în principiu acțiunea în partițiune, să rămână definitiv;

Considerând că încheierea tribunalului, prin care se hotărâscă că partițiunea se va face nu în natură, ci prin vîndare publică, nu este o încheiere pregătitoare, ci o hotărîre care nu pôte fi executată până nu devine definitivă, căci ridică coproprietarilor un drept ce le este recunoscut de lege, acela de a lua în natură partea lor din imobil (art. 736 din codul civil).

Că unul din coproprietari, opunându-se la împărțelă prin vîndare, hotărîrea primei instanțe pôte fi reformată de instanța superioară, și, prin urmare, dînsa nu se pôte considera ca definitivă, fiind susceptibilă de apel;

Că, prin urmare, tribunalul nu pôte să urmeze înainte cu opozițiunile partițiunii prin vîndare, până ce încheierea sa cu No. 4.401 din 1897 nu rămînea definitivă, și curtea numai cu exces de putere a ordonat vîndarea înainte ca acea încheiere să rămână definitivă;

Că, dar, motivul e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 49

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — Nepronunțarea instanței asupra calității părților litigante. — Omisiune esențială. — Casare. (Art. 1.201 din codul civil).

Nepronunțarea judecăței asupra întîmpinărilor ce o parte face la invocarea autorității lucrului judecat de către cea-aită parte, cum că hotărîrea invocată ca lucru judecat de și dată între aceleași părți, pentru același obiect, însă părțile au figurat în instanță în altă calitate, și admiterea pur și simplu a excepțiunii lucrului judecat, fără a examina calitatea persoanelor și a arăta de unde rezultă aceeași calitate a lor, condițiune cerută de art. 1.201 din codul civil, constituie o omisiune esențială ce atrage casarea hotărîrei.

No. 45. — Casarea sentinței tribunalului Argeș, cu No. 23 din 1899, în urma recursului făcut de Stan Eftimie Diaconu și Rița Eftimie Diaconu, cu Ion N. Popescu.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D-nii avocați Vlădoianu și Anastasiu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat I. Ciulei, din partea intimatului, în combateri;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Tribunalul a violat dispozițiunile art. 1.201 din codul civil, »admițând autoritatea lucrului judecat în baza unei sentințe cu »No. 1.441 din 1880, pronunțată între mama noastră cu defendorul »Ion N. Popescu pentru o ipotecă.

II. »Că autoritatea lucrului judecat nu poate fi invocată cu succes, »pe motiv că aceea este o hotărîre pronunțată între alte părți și pen- »tru alt obiect.

VI. »Că puterea lucrului judecat putea fi invocată numai atunci »când acea sentință s'ar fi dat față de noi, adevărații moștenitori ai »părintelui nostru, ceea-ce, în specie, nu există asemenea hotărîre, »așa că acțiunea în revendicare introdusă de noi este bine, și, deci, »rău tribunalul a admis puterea lucrului judecat«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurenții de ađi, revendicând un pogon pământ de la intimatul Ion N. Popa, acesta opune pretențiunii lor autoritatea lucrului judecat, rezultând din sentința aceluiași tribunal cu No. 1.441 din 1880; că la această întempinare a intimatului recurenții opun, la rëndul lor, că autoritate de lucru judecat nu poate resulta din menționata sentință, de ôre-ce mama lor nu se judecase pentru pământul ce ei revendică ađi, ca tutóre și în numele lor, ci dënса a figurat în numele ei personal, și, prin urmare, citata sentință, cu No. 1.441 din 1880, nu este între aceleași părți, figurând în instanță în aceeași calitate ;

Considerând că, după cum se constată din sentință, asupra acestei cestiuni tribunalul nu se pronunță, ci se mărginesce a arăta numai

că există autoritate de lucru judecat, de óre-ce Ion Popa, intimatul de adf, s'a judecat cu Stanca, mama recurenților și a căștigat, fără a examina calitatea persónelor și a aráta de unde resultă aceeași calitate a lor, condițiune cerută de art. 1.201 din codul civil ;

Că acéstă cesțiune ridicată de recurenți tribunalul avea să o examineze și să se pronunțe asupra ei, căci dénsa e de natură, dacă s'ar constata alt-fel, a schimba soluțiunea procesului ; că tribunalul comite ast-fel o omisiune esențială și, dar, motivul e neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Și fără a mai discuta cele-alte motive de casare :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 50

PĂMÉNT RURAL. — Acțiune în anularea actului de vindare. — Competință. — Taxe de timbru. — Apel. — Recurs. (Art. 62 și 125 din legea judecătorilor de ocóle din 1896).

PĂMÉNT RURAL. — Inalienabilitatea prevédută de art. 132 din Constituția din 1884. — Înțelesul acestei inalienabilități. (Art. 132 din Constituție ; art. 7 din legea rurală din 1864 ; art. 1 din legea interpretativă din 1879).

- 1) *Legea judecătorilor de pace din 1896, prin art. 62, dând în competența acelor judecătorii tóte acțiunile imobiliare până la valórea de 1.500 lei capital inclusiv, sau 150 lei venit, prin urmare și acțiunile relative la vindéri, de pământuri rurale, de óre-ce ultimul aliniat de sub același articol declară formal scutite de taxa timbrului și de orí-ce altă cheltuiálă de procedură tóte acțiunile imobiliare privitoare la pământurile date locuitorilor sátenii, și declarate inalienabile prin legile de improprietárire, și prin art. 125 al aceleeași legi, abrogând tóte legile și dispozițiunile contrarií, urméză că și acțiunile relative la pământurile rurale intră în procedura dreptului comun, și dar se judecă cu drept de apel și de recurs în casație.*
- 2) *Inalienabilitatea pământurilor rurale, prevédută de art. 132 din Constituția din 1884, nu opresce pe sátenii de a înstráina pământurile lor, în total sau în parte, către comună sau către alți sátenii cari s'ar găsi în condițiunile legei rurale din 1864 și a celei interpretative din 1879, căci prin acest articol Constituția nu a făcut alt-ceva de cât a dat un caracter constituțional inalienabilităței acestor pământuri și a prelungit termenul a-cesței inalienabilități.*

No. 46. — Respingerea recursului făcut de Nedelea Sulea, **contra** sentinței tribunalului Bacău, No. 104 din 1899, în **proces cu Radu Preotu Mănicuță**.

2 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier **Gr. M. Buiucliu** ;

Pe D. P. Poni, care ridică incidentul de neadmisibilitatea recursului, pe motiv că hotărârile date de tribunal în acțiunile intentate pentru anularea vânzărilor pământurilor date după legea rurală sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau recurs în casație, și

Pe D. D. Albăleanu, care susține că recursul este admisibil ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului invocat de partea intimată, pe motiv că acțiunea având de obiect anularea unui act de vânzare a unui pământ dat de legea rurală, hotărârea tribunalului, după art. 8 din legea de la 13 Februarie 1879, este definitivă, fără drept de apel sau recurs ;

Considerând că prin art. 62 din legea judecătoriilor de pace din 1 Iunie 1896 s'a dat în competența judecătoriilor de ocol toate acțiunile imobiliare până la valoarea de 1.500 lei capital inclusiv, sau 150 lei venit, prin urmare, și acțiunile relative la vânzări de pământuri rurale, de ore-ce ultimul aliniat de sub același articol, declară formal scutite de taxa timbrului și de ori-ce altă cheltuială de procedură *tote acțiunile imobiliare privitoare la pământurile date locuitorilor săteni, și declarate inalienabile prin legile de improprietărire* ;

Că ast-fel fiind, și întru cât, prin art. 125 din citata lege, sunt abrogate toate legile și dispozițiunile contrarii, urmază că și acțiunile relative la pământurile rurale intră în procedura dreptului comun, și, prin urmare, se judecă cu drept de apel și de recurs în casație ;

Că, așa dar, incidentul câtă a se respinge ca neintemeiat.

După care, s'a ascultat pe D. avocat D. Albăleanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat P. Poni, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat, în următoarea cuprindere :

»Violarea art. 132 din Constituția de la 1884, din spiritul cărei legi rezultă că intențiunea legiuitorului a fost de a preschimba cu totul dispozițiunile legilor anterioare din 1864 și 1879, întru cât chiar din expresia literală a textului se țice că : pământurile foștilor clăcași sunt și vor fi inalienabile pe timp de 32 de ani ; că, deci, întru cât nu se contestă că pământul vîndut de fiul meu Nicolae Sulea în anul 1885 este rural, înstrăinarea lui nu era permisă după art. 132 din Constituțiune, și, ast-fel, actul de vîndare al aceluî pământ este nul«.

Considerând că art. 132 din Constituția de la 1884, menținînd inalienabilitatea pământurilor rurale, cu excepțiunile legel din 1864 și a celei interpretative din 1879, nu a înțeles de cât a da un caracter constituțional inalienabilităței acelor pământuri, cum și a'î prelungi termenul, fără ca prin acesta să se oprască sătenii de a înstrăina pământurile lor, în total sau în parte, către comună sau către alți săteni ce s'ar găsi în condițiunile prevădute de legile anterioare ;

Că, dar, în specie, instanța de fond judecând în acest mod și constatând că cumpărătorul Radu Preotul Mănicuță era sătén cultivator și nu fusese împroprietărit nici el, nici părinții lui, departe de a fi violat textul de lege arătat în motivul de casare, din contra, a făcut o bună aplicațiune și a interpretat bine acest articol ;

Că, așa dar, motivul de casare este neîntemeiat, și, ca atare, urmază a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 51

PĂMÎNT RURAL. — Autoritatea lucrului definitiv judecat. — Cestiunea inalienabilităței. — Când trebuie propusă și discutată.

Intr'o acțiune în anularea unui act de vîndare de pământ rural, dacă partea chemată în judecată invocă și dovedește că există deja lucru definitiv judecat în această privință, nu se mai pôte

propune și discuta de partea reclamantă în noua acțiune ces-tiunea relativă la alienabilitatea sa și inalienabilitatea pământurilor rurale, o asemenea cesiune trebuind să fie propusă și discutată la judecata tranșată prin hotărîrea invocată ca lucru definitiv judecat.

No. 47. — Respingerea recursului făcut de Ilinca Stoica Răducanu contra deciziei curței de apel din București, secția III, cu No. 25 din 1898, în proces cu Răducanu Raiciu.

2 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;
Pe D. I. Pitiș, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. Colceag, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Nemotivare și violarea art. 123, lit. f din procedura civilă.

»Curtea de apel adoptând în totul motivele din sentința cu No. 427 din 1898, a tribunalului Dâmbovița, în ce privește autoritatea lucrului judecat, comite greșeala de a conchide la existența autorității lucrului judecat, numai prin citirea sentinței cu No. 370 din 1892 a aceluiași tribunal, fără a face o prealabilă cercetare, dacă acțiunea, pe baza căreia această sentință s'a pronunțat, purta asupra revendicării și asupra anulării actului de vîndare pe care îl vedează citata sentință, căci, în fapt, dispozitivul vorbește numai despre acțiune și revendicare, pe care o respinge«.

II. »Exces de putere. Curtea recunoscând că dupe legea în vîgore, în momentul intentării acțiunii, aceste acțiuni se îndreptau la judecătoria de pace ; or, dupe legea pentru judecătoriile de pace (promulgată la 9 Martie 1879 și în vîgore până la 1894), nici o acțiune imobiliară nu era dată în căderea acestor judecători, afară de ceea ce s'a dis în art. 14 pentru legea judecătoriilor comunale, aceeași lege«.

III. »Violarea art. . . în ce privește inalienabilitatea pământurilor rurale, atât dupe legea de la 1879, cum și dupe art. 132 din Constituția de la 1884«.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului de față, rezultă că Ilinca Stoica a cerut de la tribunalul Dâmbovița anularea unui act de vinzare petrecut între autorul ei și Răducanu Raiciu, intimat în recurs, prin care act cel din urmă cumpără de la cel d'ânteiu un loc de casă situat în comuna Românescl, districtul Dâmbovița ;

Că tribunalul Dâmbovița intrând în cercetarea afacerii, a constatat că aceleași părți, pentru același lucru și întemeiându-se pe aceeași cauză, s'a au mai judecat o-dată, și că diferendul dintre ele a fost tranșat prin sentința definitivă cu No. 370 din 27 Septembrie 1892; ast-fel, că curtea din București, sesizată, de Ilinca Stoica a respins apelul acesteia ;

Considerând că, față cu aceste constatări ale curței, alegațiunea recurentei că instanțele de fond n'au cercetat în de-ajuns dacă ambele acțiuni, pe basa cărora s'a declarat autoritatea lucrului judecat, aveau aceeași cauză, rămân lipsite de ori-ce temei ;

Considerând asemenea că este fără interes a se sci dacă, contrar doctrinei curței de apel, judecătorul de ocol nu era competente a judeca afacerea, de vreme ce se constată că nu el a judecat-o ci tribunalul de Dâmbovița, către care s'a adresat cerere introductivă de instanță ;

Considerând, în fine, că cestiunile relative la alienabilitatea sau inalienabilitatea pământurilor rurale trebuiau să fie propuse și discutate atunci când s'a dat sentința în baza căreia s'a declarat autoritatea lucrului judecat, iar nu dupe ce acea sentință a rămas definitivă ;

Considerând că ast-fel fiind, nici unul din motivele propuse nu e întemeiat.

Pentru aceste motive :
Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 52

JUDECATĂ. — Suspendare. — Mórtea uneia din părți. — Când suspendă judecata. (Art. 254 din procedura civilă).

PARTAGIU. — Constatare că averea de împărțit nu se pôte divide comod în natură. — Cestiune de fapt. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

- 1) Pentru ca o judecată să se suspende prin mărtea uneia din părți, trebuie ca mărtea să se survină în cursul judecăței.
- 2) Impregiurările din cari instanțele de fond constată și 'și fac convingerea că o avere ce este a se împărți prin justiție, nu se poate comod împărți în natură, sunt cestiuni de fapt cari scapă controlului curței de casație.

No. 48. — Respingerea recursului făcut de A. D. Profirescu contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 207 din 1898, în proces cu Elisa Moroiu și alții.

2 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari;

Pe D. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. M. Antonescu, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni, fiind minorii în cauză;
Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Violarea art. 254 din procedura civilă, și gravă eróre de fapt.
»Cu ocaziunea cererei partagiului și a regulării modului ei la averea
»defunctului D. Profirescu, încetând din viață unul din moștenitorii
»nacestuiia, Petre Profirescu, judecata urma conform alin. b al art. 254
»din codul procedurii civile, să fie suspendată, pentru ca să dea timp
»nereșilor lui Petre Profirescu a se conforma art. 706 din codul civil
»și fiind-că succesori săi erau colaterali, aceștia urma ca mai întâi
»să obțină sezina judiciară, conform art. 653 din codul civil, plătiind
»și taxa de înregistrare, conform legii timbrului. Numai ast-fel s'ar
»fi constatat cari sunt adevărații moștenitori cari să fi acceptat
»succesiunea, și numai ast-fel se putea reincepe judecata prin nou
»citațiuni, făcute moștenitorilor conform art. 256 din procedura civilă;
»deci, dar, curtea de apel săvârșește un exces de putere și violază
»precitatul text de lege, neținând seamă de termenii imperativi ai
»legii, care se impune ca măsură de ordine publică. Tot în același
»timp săvârșește o gravă eróre de fapt, afirmând că n'am făcut o atare
»cerere la prima instanță, pe când conclusiunile apărătorului meu,
»trecute în practica hotărârii D-lui avocat Carcali dovedesc

»contrariul. De altmintrelea, o asemenea cerere ca mijloc de apărare
»puteam să o propun direct în apel, potrivit art. 327 din proce-
»dura civilă«.

Considerând că în virtutea art. 254 din procedura civilă pentru ca
o judecată să se suspende prin mărtea uneia din părți, trebuie ca
mărtea să survină în cursul judecății ;

Având în vedere că este constant în fapt că, cererea de a se pro-
cede la formalitățile facerii împărțelii averii defunctului D. Profi-
rescu a fost făcută de unul din moștenitorii în anul 1896 ; că Petrache
Profirescu, unul din acei moștenitori, și pentru a cărui încetare din
viață se cerea suspendarea, era încetat din viață încă din anul 1893,
și că judecata asupra sus țisei cereri s'a început și s'a urmat încă
de la prima instanță cu moștenitorii defunctului Petrache Profirescu ;

Considerând că ast-fel fiind, acest motiv este nefondat.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 123, § 6 din codul procedurii civile și art. 37, § 3
»din legea curței de casație, sau nemotivare. Când curtea afirmă că
»nu n'am arătat nici un motiv legal pentru ce cer o nouă expertisă,
»este a necunoște regula de drept prescrisă de art. 756 din codul
»civil, care dă drept ori-cărui din coereții a cere din imobilele divi-
»sibile partea sa în natură, în scopul menținerii averii imobiliare
»în familie ; această regulă nu pôte cădea nici când ar fi creditorii se-
»chestranții, nici când s'ar cere de majoritatea coerețiilor ; afară nu-
»mai de casul când ar fi o expropriere de utilitate publică, sau când
»s'ar stabili o depreciere onerosă, sau când ar fi necesară o sultă
»prea mare pentru unele loturi ; or, întru cât noi am combătut că
»expertisa nu indică de cât motive prea frivole și fără nici un temei
»de apreciere și când prin planurile experților cele 2 moși : Topo-
»rul și Răsuceni se arată separate, pe când de fapt sunt la oaltă,
»formând un singur corp, evident că ele erau comod divisibile în
»natură, fiind o supra față de 2.400 pogone. Așa dar, o nouă exper-
»tisă se impunea cum am cerut, sau cel puțin curtea însăși putea
»verifica, trebuind în ori-ce cas să 'și arate temeiile sale proprii, pro-
»sau contra, ceea ce nefăcând, fără îndouială hotărîrea sa devine ne-
»motivată«.

Considerând că întru cât curtea de fond constată, prin decisiunea
atacată cu recurs, că expertisa ordonată în cauză de tribunal pen-

tru efectuarea partagiului arată anume motivele și imposibilitatea pentru care averea nu se poate comod împărți în natură, apoi, și acest mijloc de casare este neîntemeiat ;

Că, de altminterlea, împregiurările din cari instanțele de fond constată și 'și fac convingerea că o avere ce este a se împărți prin justiție, nu se poate comod împărți în natură, consistând numai în cesiunii de fapt, cari scapă controlului curței de casație, și din acest punct de vedere mijlocul de casare devine neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror St. Stătescu ;

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 53

POPRIRE. — Opoziție. — Cel de al treilea judecat în lipsă. (Art. 402 din procedura civilă ; art. 410 din procedura civilă genevesă).

In materie de poprire în mâna unui al treilea, există pentru cel de al treilea, judecat în lipsă, dreptul de opoziție.

No. 49. — **Casarea** sentinței tribunalului Tecuciū, No. 269 din 1899, în urma recursului făcut de Francisc Butte, în proces cu Const. Gh. Neniță și Leizer Kupler.

4 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. Goslinsky, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Cancicoff, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Rea interpretare și violare de lege. Că, în fapt, Neniță preținzând că are a lua suma de 1.490 lei de la Leizer Kupler și că acesta ar avea a lua o sumă de bani de la mine, face cererea de poprire în mânele mele la judecătoria ocolului Tecuciū, iar la termen neprezentându-mă, se validază poprirea prin cartea de judecată cu No. 1.901

»din 1898, însă făcând opoziție, această carte de judecată s'a reformulat prin acea cu No. 282 din 1899 și s'a invalidat poprirea, în contra căreia Neniță făcând apel la tribunalul Tecuci, acesta, prin sentința cu No. 269 din 1899, găsește că de și judecat în lipsă, nu așași avea dreptul de opoziție și ast-fel reformă cartea de judecată cu No. 282 din 1899 și menține pe aceia sub No. 1901 din 1898, relativ la validarea poprirei, urmând ast-fel ca D. Neniță, ca creditor proprietar, când pune pentru prima oră indicațiune un debit față cu cel de al treilea și dând naștere unui litigiu ordinar, acesta urmează a se rezolva în totul după regulile dreptului comun; prin urmare, pentru mine judecat în lipsă există dreptul opoziției, și în această privință bine judele de ocol a admis că conform dreptului comun există dreptul de opoziție; că tribunalul admițând din contra, a făcut o rea interpretare a legii și nu se poate susține că ne aflăm într'o materie de contestație la o urmărire silită, unde nu există dreptul de opoziție; că, ast-fel tribunalul, a făcut o ereție de drept».

Având în vedere că cesțiunea dedusă în judecata acestei curți prin mijlocul de casare invocat, este aceia de a se sci dacă în materie de poprire în mâna unui al treilea, există sau nu pentru cel de al treilea dreptul de opoziție;

Considerând că, după art. 410 din procedura genevesă, procedura în materie de poprire în mâna unui al treilea e față cu cel de al treilea cea ordinară și nu cea prevădută în materie de execuțiune;

Considerând că chiar în lipsă de un asemenea text, însăși principiile generale de drept ne duc la deslegarea că poprirea în mâna unui al treilea nu poate să fie cărmuită de art. 402 din procedura civilă;

Considerând, în adevăr, că contestațiunea ce o face cel de al treilea, în contra căruia nu există un titlu executoriu, dă loc la un proces ordinar, care caută să fie supus regulilor ordinare;

Că, dar, în specie, tribunalul, prin sentința supusă recursului judecând în sensul că terțiul, în mâinile căruia s'a făcut poprirea, și care a fost judecat în lipsă, nu are dreptul de opoziție, a violat dispozițiunile sus citatului text de lege, și, prin urmare, motivul de casare fiind întemeiat, cată a se admite ca atare.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 54

SUCESIUNE. — Masa succesorală. — Fixarea ei dupe hotăriri judecătorești. — Apreciere suverană a judecătorului de fond.

TESTAMENT. — Executori testamentari. — Responsabilitate. — Solidaritate. — Excepțiuni. (Art. 918 din codul civil).

- 1) *Judecătorii fondului sunt suverani să interprete și să determine sensul exact al unei hotăriri judecătorești dupe care sunt chemați să fixeze cuantumul sumei ce formeză o masă succesorală, și această interpretare nu pôte fi supusă censurei curței de casație de cât dacă prin ininterpretare s'a denaturat în ceva sensul și conținutul acelei hotăriri.*
- 2) *Executorii testamentari sunt responsabili în mod solidar de a da socotelă de mișcătorele ce li s'au încredințat, afară de câte-va excepțiuni prevădute de art. 918 din codul civil.*

No. 51. — **Respingerea recursului făcut de Iosef Naftalisohn și B. Naftalisohn contra decisei curței de apel diu Iași, secția I, cu No. 62 din 1899, în proces cu Leiba Nafalisohn și alții.**

4 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. advocat I. S. Brătianu, în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. advocat Toma Stelian, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

»Curt va face o induoită eróre gravă de fapt și nesocotesce autoritatea lucrului judecat: a/ când afirmă că, prin decisiunea curței din Iași, secția II, cu No. 19 din 1893, s'a stabilit în mod desevirșit că întręga sumă de 29.460 lei trebuie coprinsă în masa succesorală, de și citata decisiune dispune formal că din sumele prevădute ca datorii în testament se vor coprinde în masă câte se vor constata că au fost plătite din averea lui de cujus înainte de încetarea lui din viață; b/ când afirmă că acesta ar fi definitiv constatat și dobândit prin decisiunea arbitrală din 31 Octombře 1891, de și această decisiune nu stabilește că întręga sumă de 29.460 lei a fost plătită de de cujus în viață cu din banii săi, iar nu din marfă».

Având în vedere că, prin decisiunea supusă recursului, curtea de fond adoptă în totul motivele de fapt și de drept din sentința tribunalului Neamțu cu No. 308 din 1897 ;

Având în vedere că tribunalul, conformându-se decisiunii curței de apel din Iași, secția II, cu No. 19 din 1893, rămasă definitivă, și dupe cererea unuia din moștenitorii defunctului Ilie Naftulea, a procedat la o împărțelă suplimentară a averii numitului defunct ; că această împărțelă, conform citatei decisiuni, urma a se face pe baza testamentului lăsat de defunct și a sentinței arbitrale cu No. 2 din 1891, care a judecat toate punctele în contestație ivite între moștenitori ; că tribunalul constată și stabilește în fapt, prin sentința sa adoptată și de curte, că bunurile ce trebuie să intre în masa succesorală suplimentară sunt în total în valoare de 56.460 lei, în care intră și suma de 29.460 lei, datoriiile prevădute în testament și plătite de defunctul Ilie Naftulea înainte de încetarea sa din viață ;

Considerând că, întru cât instanțele de fond au fixat cuantumul sumei, ce forma masa succesorală suplimentară, prin interpretarea și determinarea sensului exact al sentinței arbitrale și al consideranțelor decisiunii cu No. 19 din 1893, pe baza cărora erau chemate a se pronunța, și întru cât nu este dovedit din nimic că prin această interpretare s'ar fi denaturat în ceva sensul și conținutul acelor acte, hotărîrea curței de fond, în această privință, scapă de sub controlul curței de casație ;

Că, în adevăr, decisiunea curței Iași, secția II, cu No. 19 din 1893, care se pretinde că a fost denaturată în înțelesul ei, dispune formal ca, în sumele prevădute ca datorii în testamentul lui Naftulea, să se cuprindă și toate acele câte se vor constata că au fost plătite din chiar averea defunctului, înainte de încetarea lui din viață, și e constant că se plătiseră asemenea datorii în valoare de 29.460 lei, cât adică curtea obligă pe recurenții I. și B. Naftalisohn să aducă la masă ; prin urmare, curtea de fond nu numai că n'a comis nici o eroare de fapt și n'a nesocotit autoritatea lucrului judecat, dupe cum se pretinde, dar tocmai, din contra, prin modul său de a judeca, a respectat autoritatea lucrului judecat, decurgând din decizia curței de apel din Iași, secția II, cu No. 19 din 1893 ;

Că, ast-fel fiind, motivul de casare este neîntemeiat și cătă a se respinge.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 911 și 918 din codul civil, întru cât curtea con-
»damnă pe Iosef Naftalisohn la plata sumei de 11.291 lei solidar
»cu fratele său, de și această datorie derivă în parte din obligațiunea
»destinată pentru fie-care din frații d'a raporta fie-care donațiunile
»ce a primit; afară de acesta, solidaritatea prevădută în art. 918
»fiind o excepțiune la principiul comun înscris la art. 1.543.din co-
»dul civil, trebuie mărginită la cazul special determinat în art. 918,
»adică se aplică la cazul când executorii testamentului sunt chemați
»a da sêma de mișcătorele ce li s'aũ încredințat. In specie, proce-
»sul purta asupra împărțirei succesiunii, iar nu asupra responsabi-
»lității executorilor testamentari«.

Considerând că, după dispozițiunile art. 918 din codul civil, exe-
»cutorii testamentari fiind responsabili în mod solidar de a da soco-
»tela de mișcătorele ce li s'aũ încredințat, obligațiunea lor, afară de
»câte-va excepțiuni, carii nu sunt aplicabile în specie, e solidară ;

Că instanța de fond constatând, în fapt, că recurenții Iosif și Be-
»ium Naftalisohn sunt, în adevăr, executorii testamentari, însărcinați
»cu plata datoriilor, a legatelor etc. în termenul de un an, și că ei ș'aũ
»primit averea rămasă pe urma testatorului, prevădută în inventar,
»pe care aũ și desfăcut'o prin vânzare, cu drept cuvânt, și făcând o
»bună aplicație a textelor de lege, 'i-a condamnat în mod solidar că-
»tre Haia Feiga — intimată în recurs — la suma de 11.292 lei, por-
»țiunea de a cincea parte ce a constatat că i se cuvine în succesiunea
»defunctului Ilie Naftulea ;

Că, dar, și acest mijloc de casare este neîntemeiat și urmază a se
»respinge.

Asupra motivului III :

»Eroré grosieră de fapt și omisiune esențială. Am spus înaintea
»curței că creanța D-nei Haia Feiga Juster este stinsă prin compen-
»sația sumei de 22.180 lei ce 'm'i datoresce succesiunea ; că această
»sumă este alta de cât acelea reclamate înaintea arbitrilor. In specie,
»este vorba de datorii neprevădute în testament și necunoscute la darea
»sentinței arbitrilor. Curtea respinge această compensațiune pentru
»cuvântul că prin sentința arbitrilor s'ar fi respins tôte pretențiunile
»formulate ađ de mine, și face o omisiune esențială întru cât nu
»răspunde la faptul stabilit de mine, ca cel puțin suma de 5.114 lei,

„plătită de mine e o datorie neprevădută în testament și plătită de mine pe temeiul unei sentințe cu mai mulți ani posterioară sentinței arbitrilor».

Considerând că instanțele de fond constatând, în fapt, că toate pretențiunile de compensațiune, formulate de recurenți, în sensul că deși ar fi plătit, cu din averea lor proprie, datorii de ale succesiunii de o valoare mult mai mare de 22.180 lei sunt neîntemeiate, prin acesta chiar acele instanțe răspund implicit că și datoria de 5.114 lei, plătită lui Lupescu, în baza sentinței definitive cu No. 17, a fost achitată tot cu bani de al succesiunii, prin urmare, neputând fi vorba de eroré, și încă grosieră de fapt, și nici de omisiune esențială, după cum se pretinde, urmăzând că și acest ultim motiv de casare este neîntemeiat, și, ca atare, cată a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 55

**MARTORI. — Presumpții. — Admisibilitate. — Inceput de dovadă scrisă. (Art. 1.191, 1.197, 1.198, 1.203 și 1.597 din codul civil).
**INCEPUT DE DOVADĂ SCRISĂ. — Constatare. — Apreciere suverană a judecătorului de fond.
JURĂMENT SUPLETORIU. — Când poate fi dat de judecător. (Art. 1.220 și 1.222 din codul civil).****

- 1) *Proba cu martori și presumpțiile sunt admisibile chiar dacă valoarea lucrului reclamat trece de suma de 150 lei, ori de câte ori există un început de dovadă scrisă, și în casurile prevădute de art. 1.198 din codul civil când partea s'ar găsi în imposibilitate de a și procura o dovadă scrisă.*
- 2) *Cestiunea de a se ști dacă un act prezentat ca un început de dovadă scrisă face verosimilă sau nu alegațiunea părței, este lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond.*
- 3) *Judecătorul, pentru a și complecta convinșiunea sa, poate da jurământ supletoriu la una sau la alta din părțile prigonitoare, când cererea nefiind pe deplin justificată, nu este însă cu totul lipsită de probe.*

No. 53. — **Respingerea recursului făcut de Zoe Zissu, ca tutore, și Al. Zissu ca cotutor al minorilor defunctului N. Cămărășescu, contra deciziei curței de apel din București, secția III, No. 127 din 1899, în proces cu Caliopi Gianini.**

4 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hëntzescu ;

Pe D-nii avocați Căpitănescu și Boambă, asupra motivelor de casare ;

Pe D-nii avocați M. Antonescu și N. Crătunescu, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni, fiind minorii în cauză ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Violarea art. 1.597 din codul civil și greșită aplicare a art. 1.191 și 1.197 din același cod.

»Regula generală în materie de probă, prescrisă de art. 1.191 și 1.197 din codul civil, nu era aplicabilă în specie ; atunci când legiuitorul determină anume care este modul de probațiune a unui fapt sau a unui contract, judecătorul nu poate recurge la admiterea probelor ordinare ; or, în specie, reclamanta cerea executarea unei obligațiuni ce se pretindea născută dintr'un deposit și pentru dovedirea aceluși deposit legea nu permite de cât dovadă prin înscris. »Curtea, admitând proba cu martori și mai târziu jurământul suplătoriu, pentru complectarea unui pretins început de probă ce ar fi rezultat din o scrisoare, a făcut o greșită aplicare a art. 1.191 și 1.197 din codul civil și a violat art. 1.597«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că D-na Caliopi Gianini — intimată în recurs — intentând acțiune contra minorilor defunctului N. Cămărășescu, reprezentați prin tutorea lor Zoe Zissu și cotutorele Al. Zissu — recurenții de ași — pentru suma de 12.000 lei, ce împrumutase numitului defunct, tribunalul 'i-a respins acțiunea ; că, făcând apel, curtea, prin deciziunea atacată cu recurs, în baza unei scrisori a defunctului Cămărășescu, pe care a primit-o ca un început de dovadă scrisă, a admis proba testimonială pentru stabilirea împrumutului ; că, dupe ascultarea

martorilor, curtea deferind intimatelor Gianini jurământul supletoriu și fixând suma de 12.000 lei, asupra căreia urma a fi creștută, intimata a prestat acest jurământ, dupe care curtea a admis acțiunea, condamnând pe recurenții la plata sumei reclamată, cu procente și cheltueli;

Considerând că dispozițiunile art. 1.597 din codul civil nu conțin o derogățiune la regula coprinsă în art. 1.191 și 1.203 din codul civil, cari, de și prohibă dovada cu martori și presumpțiunile, când valoarea lucrului trece de 150 lei, primesc însă excepțiuni în casurile prevăzute de art. 1.197 și 1.198, admițând o atare probă ori de câte ori există un început de dovadă scrisă, sau când partea s'ar găsi în imposibilitate de a și procura o dovadă scrisă;

Că, în specie, nu este vorba de deposit voluntar, căci intimata a pornit acțiunea preținând suma ca dată cu împrumut, și, ca atare, fiind desbătută în tot cursul instanței, așa chiar a și fost admisă prin deciziunea supusă recursului;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare în cestiune este neintemeiat.

Asupra motivului II:

»Exces de putere și violarea art. 1.197 din codul civil. Curtea, pentru a admite proba cu martori, a luat drept început de probă scrisă o scrisoare a defunctului N. Cămărășescu către reclamanta, din care rezultă alt-ceva de cât o liberalitate ce acela 'i făcea, trimițând-o la bancherul Fermo să 'i dea 600 lei, și pentru a stabili un început de probă scrisă ca rezultând din această scrisoare, curtea se întemeiază pe scrisori ale recurentei către N. Cămărășescu, din cari scrisori ar resulta pretinsa obligațiune. Or, conform art. 1.197 din codul civil, începutul de dovadă, în întregul său, trebuie să emane de la partea contra căreia se cere această dovadă, în specie, acesta neexistând și curtea, procedând ast-fel cum a făcut, a comis un exces de putere și a violat art. 1.197 din codul civil«.

Considerând că cestiunea de a se ști dacă un act prezentat ca început de dovadă face verosimilă sau nu alegațiunea părții, fiind lăsată în suverana apreciere a instanțelor de fond, și ca atare, scăpând de controlul curței de casațiune, nici acest mijloc de casare nu este întemeiat.

Asupra motivului III:

»Nemotivare și violarea art. 1.220 și 1.222 din codul civil.

»Jurământul supletoriu nu poate fi dat de judecată, dacă cererea

»nu era pe deplin justificată. El nu p^ote fi dat dac^ă cererea este cu totul lipsit^ă de probe. Și, în ceea ce privesce jur^ăm^{en}tul supletoriu dat de judecat^ă pentru fixarea cuantumului unei preten^{ți}unii, el nu p^ote fi dat de c^{ât} atunci c^{ând} constatarea acestui quantum este imposibil de a se face cu alt mijloc.

»Or, curtea, în decisiunea sa, nu motivează nici c^ă preten^{ți}unea reclamantei este cu totul lipsit^ă de prob^ă pentru a da jur^ăm^{en}tul supletoriu, nici nu arată c^ă proba cuantumului preten^{ți}unii reclamantei este imposibil de a se face alt-fel, n'a motivat decisiunea sa și a violat art. 1.220 și 1.222 din codul civil».

Consider^{ând} c^ă curtea de fond, pentru a'și complecta pe deplin convic^{ți}unea, deferind intimat^{ei} Caliopi Gianini jur^ăm^{en}tul supletoriu, dupe ce, pe baza unui început de dovad^ă scris^ă, a admis martori, pe cari 'i-a ascultat, de aci rezult^ă c^ă ac^{ți}unea nu era cu totul lipsit^ă de probe, c^ăcⁱ curtea nu'l mai da, spre a'și complecta pe deplin convic^{ți}unea și nici era pe deplin justificată, c^ăcⁱ, în acest cas nu'l mai da. C^ă, dar, jur^ăm^{en}tul a fost dat sub cele două condi^{ți}uni cerute de art. 1.220 din codul civil;

C^ă, de asemenea, curtea fix^{ând} cuantumul sumei p^{ân}ă la care urma a fi cre^șut^ă intimat^ă, ac^{es}ta dovedesce c^ă se g^ăsea în imposibilitate s^ă constate în alt mod suma exact^ă ce se datora; și, deci, jur^ăm^{en}tul a fost dat și cu paza cerin^țelor prev^ăzute de art. 1.222 din codul civil;

C^ă, ast-fel fiind, și acest ultim mijloc de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, sec^{ți}ia I.

No. 56

AC^ȚIUNE POSESORIE. — Condi^{ți}ii pentru a se putea da nascere la o asemenea ac^{ți}une. — S^ăparea unui șan^ț de scurgere. — Prejudi^{ți}u pentru vecin. — Necontestarea posesiei sau propriet^ătei locului pe care este s^ăpat șan^țul. — Ac^țiune în daune. — Competin^ță.

Pentru a se putea da nascere la o ac^{ți}une posesorie, trebuie s^ă existe în cauz^ă un conflict asupra posesiei, conflict implic^{ând} preten^{ți}ii rivale asupra lucrului st^ăp^ânit.

Ast-fel, faptul săpărei unui șanț de scurgerea apelor pe propriul său loc, și care cauzăză prejudiciu imobilului vecinului, nu pde da loc la acțiune posesorie, când nici posesiunea, nici proprietatea locului, pe care s'a săpat șanțul, nu sunt contestate de veri-una din părți, dar acésta constituind cel mult un abuz de folosință, se resolvă, dacă vatămă pe altul, prin daune-interese, și competența se reguléză, în acest cas, dupe cuantumul sumei cerută ca despăgubiri.

No. 54. — Respingerea recursului făcut de Iordache Ionescu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția II, cu No. 916 din 1899, în proces cu Ioan și Ruse Rusescu.

4 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R.

N. Opreanu ;

Pe D. B. Cernea, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. Borș, în combateri ;

Deliberând,

Avënd în vedere motivul de casare în următorea coprindere :

» Exces de putere, violarea art. 60 din legea judecătorilor de ocóle și rea aplicare a art. 998 din codul civil.

» Tribunalul, dupe ce arată în ce constă cererea mea, care este » **faptul care 'i-a dat naștere**, ajunge a transforma acțiunea mea, care » **era reală și imobiliară**, o acțiune posesorie în complângere le com- » **petința exclusivă a judeului de ocol** (art. 60 din legea judecătorilor de » **ocóle**), într'o acțiune personală și imobiliară, fondată pe textul art. » **998 din cod. civil**, și de competența tribunalului, fiind-că daunele ce » **am reclamat ca accesoriu al posesorului**, ar excede competența jude- » **ului de ocol și numai prin denaturarea acțiunii mele**, violarea art. 60 » **din legea judecătorilor de ocóle și rea aplicare a art. 998 din codul » civil**, ajunge la conclusiunea de a se declara incompetent să judece » **apelurile contra cărților de judecată date asupra acțiunii posesorie » ce am intentat**«.

Avënd în vedere că, din sentința atacată prin recursul de față, re- » **sultă că Ion Rusescu și Ruse Rusescu, vecini cu Iordache N. Ionescu,** » **construind la spatele caselor acestuia, aș săpat pentru trebuințele clă-**

direi lor, un șanț d'a-lungul zidului lui Iordache N. Ionescu; că, din această cauză, apele de ploaie scurgându-se în șanț, s'a-ă infiltrat în zidul lui Iordache N. Ionescu și 'i-a-ă inundat pivnița, cauzându-i stricăciuni; că Iordache N. Ionescu a chemat în judecată pe Ion și Ruse Rusescu la judecătorul de ocol, plângându-se că a fost turburat în posesiunea sa și cerënd, pe cale posesorie, repararea prejudiciului suferit; că judecătorul de ocol, declarându-se competent, 'i-a dat câștig de cauză, însă tribunalul Ilfov a infirmat acea carte de judecată și a trimis pe părți d'inaintea tribunalelor ordinare;

Considerând că, pentru a se putea da naștere la o acțiune posesorie, trebuie să existe în cauză un conflict asupra posesiunii, conflict implicând pretențiunile rivale asupra lucrului stăpănit;

Că, în specie, dupe cum constată tribunalul, nici posesiunea, nici proprietatea locul pe care s'a săpat șanțul, care a cauzat prejudiciul, nu e contestată de verii-una din părți;

Că, ast-fel fiind, faptul construirii acelu șanț, generator de prejudiciu pe propriul loc al lui Ion și Ruse Rusescu, constituie cel mult un abus de folosință, care, dacă vatemă pe altul, ca în specie, se resolvă prin daune-interese și care, dacă excede competența judecătorului de ocol, se judecă de tribunalele ordinare;

Că, prin urmare, bine a decis tribunalul Ilfov când a trimis pe părți d'inaintea acelei instanțe, și, deci, motivul de casare e neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 57

CUASI-DELICT. — Construirea unei case. — Săpături. — Neluare de măsuri pentru apărarea caselor vecine. — Daune. — Despăgubiri. — Architect. — Maestru de zidărie. — Proprietar. — Răspundere. — Care din ei este răspundător. — Prepus. (Art. 998 și 1.000 din codul civil).

APĂRARE. — Replică. — Cestiune de fapt. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 95 și 102 din procedura civilă).
INSTRUCȚIUNEA CAUSELOR. — Concluziuni orale. — Concluziuni scrise. — Când obligă pe judecată.

- 1) Dacă, în principiu, față cu regulile generale de drept, este permis ori cui să useze de proprietatea sa și de drepturile inerente ei, nu 'i este însă ertat, față cu aceleași reguli, să depășească dreptul său și să a'îngă pe al altuia.
- Așa, ori de câte ori se poate constata că cine-va, prin abus, a trecut peste marginile dreptului său și a atins dreptul altuia, cauzându'i pagubă, trebuie să fie legalmente obligat a repara prejudiciul cauzat.
- Ast-fel, ori-ce proprietar este în drept să derime o casă a sa veche spre a o înlocui cu alta nouă, însă este dator să ia toate măsurile necesarii pentru a nu strica imobilul proprietarului vecin ; căci, dacă nu va lua asemenea măsuri și va cauza, prin fapta sa, pagube atât proprietarului unei case vecine cât și chiriașilor acelei case, el este ținut să despăgubescă pe aceștia de pagubele suferite.
- 2) Când se constată că arhitectul care a făcut planul unei case nu a fost însărcinat cu conducerea și supraveghierea lucrărilor, și că maestrul de zidărie a lucrat sub ordinele proprietarului, în acest caz nici arhitectul, nici maestrul de zidărie care în aceste condiții nu este de cât un prepus al proprietarului, nu sunt răspunzători de daunele cauzate imobilelor vecine, ci numai proprietarul.
- 3) Cestiunea dacă trebuie a se acorda părților o-dată sau de mai multe ori cuvântul în susținerile și întempinările ce au făcut, este o cestiune lăsată cu totul la suverana apreciere a judecătorilor, și care scapă de sub controlul curței de casație.
- 4) Instrucțiunea cauzelor fiind orală, cu drept cuvânt judecata înlătură conclusiunile scrise prin cari se invocă alte mijloce de apărare de cât cele susținute oral în instanță.

No. 55. — Respingerea, ca neintemeiate, a ambelor recursuri făcute de N. Jaja și G. Dobrescu contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 83 din 1899, în proces cu Chr. D. Economu și alții.

7 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D-nii avocați M. Cornea și Rosenthal, în dezvoltarea motive-
lor de casare, ale recurentului N. Jaja ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motilveor de casare, din par-

tea recurentului Gh. I. Dobrescu și în combaterea motivelor invocate de N. Jaja ;

Pe D. C. G. Cociaș, din partea intimaților, în combaterea motivelor de casare invocate de ambii recurenți, și

Pe D. Rosenthal, în combaterea motivului de casare invocat de Gh. I. Dobrescu ;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de N. Jaja ;

Având în vedere motivul I de casare, propus de acesta în următoarea cuprindere :

»Rea aplicare a art. 998, 999 și 1.000 din codul civil.

»Făcând zidul nostru și săpând temelia zidului surpat, am usat de un drept legitim al nostru, nemo dolo malo facere ceusetur qui suo jure utitur. Nu noi eram datorii să luăm măsuri de conservare în interesul proprietății lui Economu, ci dănsul ; legea civilă nu pune în sarcina noastră asemenea îndatoriri, și rău curtea judecă că noi trebuia să facem lucrările de întărire. O asemenea obligație fiind a lui Economu, numai el poate fi responsabil de consecințele neîndeplinirii ei ;

»Curtea, judecând că noi eram ținuți să facem lucrările de întărire, ne crează o obligație pe care nici un text de lege nu ne o impune, și făcându-mă responsabil de neîndeplinirea ei, condamnându-mă potrivit art. 998 și 999 din codul civil, face o rea aplicațiune a acestor texte de lege.

»Dacă, pe lângă aceste fapte, curtea a mai găsit unul imputabil lui Jaja, cuasi-delictul e imputabil mai multora și, deci, curtea violază art. 1.003 din codul civil, punând reparația numai în sarcina unuia, când ea trebuia să apese solidar asupra tuturor«.

Având în vedere că, din decisiunea supusă recursului, rezultă că N. Jaja, dărîmând un imobil al său vechiu din Brăila, strada Regală, pentru a 'l înlocui cu un altul nou, nu a luat măsurile de apărare dictate de prudență pentru a feri imobilul vecinului său Chr. Economu de pericol, ba chiar a agravat acel pericol făcând în zidul lui Economu săpături, ast-fel că zidul acestuia s'a surpat, în timpul lucrărilor, și a cauzat pagube chiriașilor N. Ciurcu și G. Dobrescu ; că tribunalul Brăila, sesizat de acțiunile în despăgubire a celor vătămăți, după cercetările făcute, a admis acțiunea lui Economu contra lui Jaja, și 'l-a condamnat pe acest din urmă la 20.000 lei despăgubiri, plus

500 lei cheltueli de judecată ; a admis asemenea acțiunea lui Ciurcu și Dobrescu contra lui Jaja și 'l-a condamnat la 8.000 lei despăgubiri și 100 lei cheltueli de judecată către Ciurcu și 4.000 lei despăgubiri, plus 100 lei cheltueli de judecată către Dobrescu ; a respins cele-alte acțiuni ; că N. Jaja, C. Ciurcu și G. Dobrescu, nemulțumiți, au făcut apel, însă curtea din Galați, prin decisiunea supusă recursului, a admis în parte numai apelul lui N. Jaja, pe care 'l-a condamnat să plătească 12.000 lei lui Chr. Economu, 4.000 lei lui C. Ciurcu și 2.000 lei lui G. Dobrescu ;

Considerând că, dacă, în principiu, față cu regulile generale de drept, este permis orî cui să useze de proprietatea sa și de drepturile inerente ei, nu 'i este însă ertat, față cu aceleași reguli, să depășească dreptul său și să atingă pe al altuia ;

Că, plecând de la acest principiu, orî de câte-orî se poate constata că cine-va, prin abus, a trecut peste marginile dreptului său și a atins dreptul altuia, cauzându'î pagubă, trebuie să fie legalmente obligat a repara prejudiciul cauzat (art. 998 și următorii din codul civil) ;

Că, în specie, dacă este de neîgăduit că recurentul Jaja avea dreptul să dărîme vechea clădire de pe proprietatea sa, și s'o înlocuiască cu alta nouă, este tot așa de evident că el era dator să ia toate măsurile necesari pentru a nu strica imobilul proprietarului vecin ;

Că, prin urmare, curtea de fond, constatând în fapt că N. Jaja nu a luat asemenea măsuri și că, prin fapta sa, a cauzat pagubă atât proprietarului în cestiune, cât și chiriașilor acestuia, cu drept cuvânt, și făcînd o bună aplicațiune a legii, 'l-a condamnat la despăgubiri ;

Că, ast-fel fiind, motivul de casare în cestiune este neintemeiat și, ca atare, cată a se respinge.

Asupra motivului II, în următoarea coprire :

» Rea aplicare a art. 1.000 din codul civil și exces de putere.

» Curtea, considerând pe maestrul a Piuzi antreprenor-constructor angajat de mine cu prețul à forfait de 5.000 lei pentru dărîmarea casei vechi, ca prepus al meu, în sensul art. 1.000 din codul civil, nesocotesce dispozițiile clare ale contractului și face o rea aplicare a acestui text de lege .

Considerând că curtea de fond constată, prin decisiunea sa, că lucrările construcțiunei celei noi a lui N. Jaja trebuiau să fie execu-

tate sub direcțiunea arhitectului L. Costa, însă că acesta n'a avut loc în fapt, de óre-ce numitul arhitect a elaborat numai planurile construcției, pentru care a și primit plată, fără să 'și fi luat și obligațiunea supravegherei acestei lucrări ;

Că, de aci, curtea deduce că maestrul de zidărie Anselimus Piuzi, care n'a întărit, prin proptele, zidul lui Economu și 'l-a mai slăbit încă, făcând săpătură la basa lui, a lucrat sub ordinele lui Jaja și pe propria răspundere a acestuia ;

Că, în asemenea împrejurări de fapt, instanța de fond, privind pe maestrul Piuzi ca prèpus a lui Jaja, în sensul art. 1.000 din codul civil, departe de a fi violat acest text, din contră, 'l-a făcut o bună aplicațiune, și, deci, nici motivul propus asupra acestui punct nu este întemeiat.

Asupra motivului III :

»Violarea art. 95 și 102 din procedura civilă și a dreptului de apărare. Sentința tribunalului s'a dat în lipsa mea ; la curte 'm-am susținut apelul în sensul că nu eü eram obligat a face lucrările de întărire, așteptând să aud pentru prima óră, susținerile adversarilor, pentru a sci cum am să mai mă apăr. Curtea însă, după răspunsul părții adverse, suspendă ședința și, la redeschidere, anunță că rămâne în deliberare pentru pronunțarea hotărârii.

»Procedând ast-fel, curtea a nesocotit dreptul meu de apărare și a violat art. 95 din procedura civilă. În specie, se impunea să mi se acorde replica, cu atât mai mult cu cât, pe lângă că afacerea e complicată, aușisem pentru întâia óră la curte susținerile adversarilor.

»În asemenea situație, am fost nevoit a pune în scris concludsiunile subsidiare de chemarea experților pentru o descindere locală și numirea unei noui expertise. Curtea mi le respinge pentru că nu le-am pus oral. Este adevărat că nu le-am pus oral, acesta însă fiind că curtea a închis desbaterile fără să 'mă permită a mă apăra, după ce aușisem opunerile adversarilor ; ast-fel că, în tot cazul, curtea ar fi trebuit să ordóne redeschiderea desbaterilor pe concludsiunile mele subsidiare«.

Considerând că, din combinațiunea art. 95 și 102 din procedura civilă, rezultă că cesțiunea dacă trebuie a se acorda cuvântul părților, o-dată sau de mai multe óri, în susținerile și întâmpinările ce au de

făcut, este o cestiune lăsată cu totul la suverana apreciere a judecătorilor, și care scapă de sub controlul curței de casațiune ;

Că instrucțiunea cauzelor fiind orală, cu drept cuvânt curtea a înlăturat partea din concludsiunile scrise, prin care recurentul invoca alte mijloce de apărare de cât cele susținute oral în instanță ;

Că, dar, și acest ultim mijloc de casare este neintemeiat.

Asupra recursului lui Gh. Dobrescu ;

Având în vedere mijlocul de casare invocat de acesta, în următoarea coprindere :

» Violarea art. 123 și art. 37 din legea curței de casație. Curtea » de apel ridică cifra daunelor-interese la 2.000 lei, după simpla » apreciere, fără a indica câtuși de puțin temeiurile ce au îndrituit-o » să aprecieze în acest mod ».

Considerând că acest mijloc este inexact în fapt, de ôre-ce curtea arată lămurit, în decisiunea sa, pe ce să întemeiază când fixează despăgubirile acordate lui Dobrescu, și anume depunerile martorilor ascultați și pe expertiza orânduită în cauză ;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge ambele recursuri, etc.

Civil, secția I.

No. 58

CONTRAVENȚII LA LEGEA TIMBRULUI. — Autentificare. — Inscrisiere. — Transcriere. — Timbru sau taxă de înregistrare insuficiente. — Răspundere. — Judecător. — Dacă răspunde și grefierul. (Art. 31 și 61 din legea timbrului).

Aprecierea taxei și a timbrului necesar unui act ce se prezintă spre autentificare, înscriere sau transcriere, este lăsată de lege în sarcina judecătorului care 'l primesce și 'i dă curs, așa că el, în cas de insuficiență de timbru sau taxă, pôte să refuze să dea curs actului, și, deci, dacă se constată lipsă sau insuficiență de timbru ori neplata taxei de înregistrare, adică o contravenție la legea timbrului, acesta nu pôte privi de cât pe judecătorul care a instrumentat fără paza cerințelor legii timbrului, iar nici de cum pe grefier, care nu este chemat de cât să asiste

pe judecător la legalizare sau autentificare și care n'are dreptul să refuze contrasemnarea actului chiar dacă ar crede că timbrul este insuficient sau că trebuie plătită o taxă mai mare de înregistrare.

No. 56. — Respingerea recursului făcut de ministerul finanelor contra sentinței tribunalului Botoșani No. 250 din 1899, în proces cu Mihail S. Niculcea.

7 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe D. N. Niculescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. Borș, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 61 din legea timbrului, întru cât, în virtutea acestui text de lege, este supus unei amenzi de 100 lei, ori care funcționar public, de orice categorie, care va fi dat curs unui act »pentru care nu s'a plătit taxa de înregistrare, sau 'l va fi înscris, »sau va fi făcut asupra lui orice lucrare, în specie lucrarea de autentificare, și, prin urmare, grefierul tribunalului nu putea să fie »scutit de amenda prevădută de art. 61 sus menționat, sub cuvânt »că el nefăcând alt-ceva de cât să asiste pe judecător la autentificarea actului, n'ar avea nici o responsabilitate personală în ceea ce »privesce fie insuficiența timbrului, fie lipsa plății taxei de înregistrare, pe câtă vreme grefierul tribunalului este funcționar public, »și dispoziția art. 61 este generală și nu face nici o distincțiune între judecător și grefier, și pe câtă vreme acesta este responsabil »personal și ca controlor al judecătorului«.

Considerând că aprecierea taxei și a timbrului necesar unui act ce se prezintă spre autentificare, înscriere sau transcriere, fiind lăsată de lege cu totul în sarcina judecătorului care 'l privesce și 'l dă curs (art. 61, lit. t), așa că el, în cas de insuficiență de timbru sau de taxă, poate să refuze a da curs actului, iar grefierul fiind chemat prin legea autentificării actelor numai a asista pe judecător la

legalizare sau autentificare, pentru ca actul să p \acute{o} tă avea putere legală și doveditoare, de aci rezultă că dacă se constată lipsa sau insuficiența de timbru, ori neplata taxei de înregistrare, adică o contravenție la legea timbrului, acesta nu p \acute{o} te privi de cât pe judecătorul care a instrumentat fără paza cerințelor legii timbrului, iar nici de cum pe grefier, care nu p \acute{o} te avea dreptul să refuze contrasemnarea actului, chiar dacă ar crede că timbrul este insuficient sau că trebuie plătită o taxă mai mare de înregistrare și care, în definitiv, nu p \acute{o} te să dispozeze nimic în această privință ;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt instanța de fond, a apărut pe recurentul Mihail S. Niculcea de amenda de 100 lei, la care era condamnat pentru faptul că, în calitate de grefier al tribunalului Botoșani, a contrasemnat o transacțiune autentificată de tribunal, fără ca să fi fost plătită taxa de înregistrare cerută de art. 31, alin. 1 și 3 din legea timbrului ;

Că, prin urmare, motivul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 59

COMPETINȚĂ. — Acțiune pauliană. — Judecătorii de oc \acute{o} le. (Art. 55 și 62 din legea judecătorilor de oc \acute{o} le ; art. 5 din legea autentificării actelor ; art. 975 din codul civil).

Acțiunea pauliană acordată creditorilor prin art. 975 din codul civil de a ataca actele viclene făcute de debitor în prejudiciul drepturilor lor, intră în căderea judecătorilor de oc \acute{o} le, când valoarea litigiului nu este mai mare de 1.500 lei.

No. 57. — Casată, în urma recursului făcut de Gh. Vasilescu, sentința tribunalului Tulcea, cu No. 202 din 1899, dată în procesul cu Paraschiv Balog și Ivanciu Balog.

7 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. B. Popov, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Măgură, avocatul intimatului, în combateri;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Greșită interpretare și aplicare a art. 5 din legea autentificării actelor și eróre grosieră de fapte. Resultă din acțiunea mea că am cerut la judecătoria ocolului Tulcea să anuleze vânzarea imobilelor prevădute în actul autentificat de tribunalul Tulcea la No. 760 din 4 Septembrie 1896, intervenit între Paraschiv Balog, debitorul meu, și Ivanciu P. Balog, fiul, ca făcut în fraudă drepturilor mele, și tribunalul susține că am cerut anularea actului autentificat de tribunal, adică a instrumentului care constată vânzarea ; ceea ce judecătoria n'ar fi competentă a face față cu art. 5 din legea autentificării actelor, care exclude din competența judecătoriilor de ocóle autentificarea actelor de vânzare imobiliară, și, prin consecință, susține tribunalul că exclude și cererile de anulare a unor asemenea acte. Că de și în dispozitivul cărței de judecată se dice că se anulează actul de vânzare, din consideranțe însă și din acțiune resultă că judecătorul a înțeles că anulează vânzarea făcută, ca fiind făcută în fraudă.

»Din erórea de fapte a resultat și greșita interpretare și aplicare a art. 5 din legea autentificării«.

II. »Violarea art. 55 din legea judecătoriilor de ocóle, combinat cu art. 975 din codul civil.

»Resultă din acțiunea intentată că obiectul procesului este anularea vânzării imobilelor prevădute în actul autentificat de tribunalul Tulcea ca făcută în fraudă drepturilor mele ; că acțiunea mea este o acțiune personală și mobiliară, acțiune pauliană, și că valoarea obiectului fiind mai mică de 1.500 lei, era de competența judecătoriei de ocol ; că chiar dacă valoarea imobilelor ar fi fost mai mare de cât cea declarată prin acțiune, ceea ce nici nu s'a contestat, totuși tribunalul nu putea, după art. 64, de cât să mă oblige a completa timbrul și a evoca fondul, judecând procesul ca primă instanță«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care resultă că Gheorghe Vasiliu, recurentul de ađi, creditor cu 900 lei al intimatului Paraschiv Balog, vădend că acesta, prin act autentificat de tribunal, a vindut fiului său Ivanciu Balog tótă averea sa, a pornit o ac-

țiune revocatorie în contra lui Paraschiv și Ivanciu Balog. Judecătorul de ocol din Tulcea, prin cartea de judecată No. 491 din 1898, admite acțiunea și hôtărăsce că vinđarea fiind făcută în fraudă recurentului, nu' este opozabilă ; intimați, făcând apel, au ridicat d'înaintea tribunalului excepțiunea că, dupe art. 5 din legea autentificării actelor, vinđarea fiind autentificată de tribunal, judecătorul de ocol, care e inferior tribunalului, nu era competent s'o anuleze și tribunalul, prin sentința atacată ađi în recurs, admite excepțiunea și respinge acțiunea ca rău introdusă înaintea judelei de ocol ;

Considerând că, dupe art. 55 și 62 din legea judecătoriilor de pace, judecătorii de ocol sunt competenți de a judeca tóte acțiunile mobiliare și imobiliare până la valoarea de 1.500 lei, de ori-ce natură, afară de acelea prevăđute prin alin. II din acest din urmă articol ;

Că, prin urmare, și acțiunea pauliană acordată creditorilor prin art. 975 din codul civil de a ataca actele viclene făcute de debitorii în prejudiciu! drepturilor lor, întră tot în căderea judecătorilor de ocol, când valoarea nu trece de 1.500 lei ;

Considerând că art. 5 din legea autentificării actelor, pe care s'a întemeiat tribunalul când a admis excepțiunea, este privitor la competența judecătorilor de ocol numai în ceea ce privesce autentificarea actelor prevăđute în acest articol, cari rămân exclusiv în competența tribunalelor spre a le autentifica, chiar când valoarea obiectului ar intra în competența acelor judecători, iar nu și la judecarea diferitelor acțiuni ce ar putea isvorii din cauza unor asemenea acte ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât acțiunea, în specie, după cum se constată din petiția introductivă de instanță, fiind o acțiune revocatorie a vinđerei, ca făcută de intimatul Paraschiv Balog în fraudă recurentului, apoi numai printr'o eróre grosieră de fapt tribunalul privind acțiunea ca făcută pentru anularea actului de vinđare, ceea ce nu era în realitate, și printr'o greșită interpretare a art. 5 din legea autentificării actelor, pręcum și prin violarea dispozițiilor art. 55 și 62 din legea judecătoriilor de pace, a ajuns la soluțiunea că judele de ocol era necompetent, și, deci, din aceste puncte de vedere, mijlócele de casare fiind întemeiate, cată a se admite ca atare.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secțiã I.

No. 60

MARTORI. — Admiterea probei testimoniale fără nici un început de dovadă scrisă. — In ce cas. — Constatarea neputinței creditorului de a'și procura o dovadă scrisă. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond. (Art. 1.198 din codul civil).

- 1) *Proba testimonială este admisibilă, fără nici un început de dovadă scrisă, când creditorului nu 'i-a fost cu putință a 'și procura o dovadă scrisă despre obligația ce pretinde.*
- 2) *Cestiunea neputinței creditorului de a 'și procura un act scris despre obligația ce pretinde este o cestiune de fapt, rezervată exclusiv instanțelor de fond.*

No. 58. — Respingerea recursului făcut de Gheorghe Andriade contra deciziei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 41 din 1899, cu Maria C. Zota.

8 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. avocat Vasiliu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Măgură, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare invocat :

„Violarea art. 1.198 din codul civil. Casul de forță majoră invocat de mine, mărtea vinătorului terenului ce revendic chiar a douăci dupe vințare, se poate proba cu martori, precum și imposibilitatea de a se face actul de cumpărare chiar în ziua vințerei, din cauza bôlei lui Abram Raiciu; cu toate acestea, curtea de apel, cu violarea art. 1.198 din codul civil, nu 'mî admite proba cu martori“.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că Gh. Andriade, recurentul de ađi, a intentat acțiune în contra intimaței Maria C. Zota pentru revendicarea unui teren ;

Având în vedere că reclamantul, spre a'și dovedi acțiunea, a invocat înaintea curței proba testimonială, susținând că 'i-a fost imposibil să 'și procure o dovadă scrisă despre vințare, din cauză că vințetorul Raiciu a murit a douăci dupe ce 'i-a vindut acel teren ;

Considerând că dupe art. 1.198 din codul civil, proba testimonială este admisibilă fără nici un început de dovadă scrisă, când creditorul nu 'i-a fost cu putință a'și procura o dovadă scrisă despre obligația ce pretinde ;

Că cesiunea neputinței creditorului de a 'și procura act scris, este o cesiune de fapt rezervată exclusiv instanțelor de fond ;

Că, în specie, curtea constată în fapt că reclamantul nu se găsea în imposibilitate de a'și procura act scris despre cumpărarea ce a făcut și că, în momentul când pretinde că Raiciu 'i-a vîndut, îi era posibil de a constata prin act contractul de vîndare ;

Că, față de această constatare, proba testimonială cerută de reclamant este inadmisibilă și curtea, respingînd'o, n'a violat art. 1.198 citat.

Asupra motivului I :

„Eróre de fapt. Curtea de apel consideră ca făcînd parte din ipoteca ce făcusem lui N. Lafari și terenul ce am cumpărat în 1873 de la Avram Raiciu, și care teren nu fusese nici ipotecat, nici cumpărat de intimată“.

Considerând că întru cât hotărîrea curței se menține pe constatarea posibilității reclamantului de a 'și procura act scris, e inutil a mai discuta acest motiv.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 61

SUCCESIUNE.— Testament.— Raport.— Cotitate disponibilă.— Legat.— Eređi rezervatari. (Art. 751, 841 și 847 din cod. civil).

- 1) *Legatarul nu pöte fi obligat a raporta la masa succesorală imobilul ce stăpănesce în virtutea unui testament de cât dacă ar cere să vină la moștenirea ab intestat a testatorului.*
- 2) *Moștenitorii nu pot ataca un legat de cât dacă acel legat ar trece peste cotitatea disponibilă, și, în acest cas, dreptul lor nu este altul de cât a cere ca legatul să fie redus la acea cotitate.*

No. 60. — **Casată**, în urma recursului făcut de Ilinca Ivanciu, tutorea minerilor sêi copii, sentința tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 47 din 18 98, dată în proces cu Ioana Ivanciu și alții.

8 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;
 Pe D. avocat I. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare;
 Pe D. avocat Constantinescu, în combateri;
 Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludiuni, fiind mi-
 nori în cauză;

Deliberând,

Asupra motivelor I și prima parte din motivul III:

I. »Tribunalul, ca și judecătorul de ocol, anulează un testament în
 »contra căruia nu s'a făcut nici o cerere de nulitate pe cale inciden-
 »tală cu ocaziunea unei eșiri din indivisiune, când eu mă opuneam și
 »spuneam că eu posed în virtutea actului de testament pământul
 »ce voesce să se împartă; că tribunalul, ca și judecătorul de ocol,
 »violază și rău interpretează regula de la raport, căci mă supune la
 »raport când eu nu cerusem moștenirea«.

III. »Tribunalul, ca și judele de ocol, violază regulile de facerea im-
 »părtelei, căci nu ține socotela de partea disponibilă și dispune să se
 »împartă tot«.

Având în vedere că din sentința tribunalului, atacată cu recurs,
 rezultă că intimații de astăzi au cerut ca să fie obligată recurenta
 a raporta la masa succesorală a defunctului Ivanciu Marin nisce po-
 gone pământ posedate de dânsa;

Că la această cerere recurenta, în calitate de tutore legală a mino-
 rilor săi copii, s'a opus, invocând un testament al numitului defunct,
 prin care acest pământ era legat minorilor săi copii; că tribunalul,
 fără a ține seamă de acest testament și invocând dispozițiunile art. 751
 din codul civil, obligă pe tutore a raporta la masa succesorală pământul
 ce dânsa îl posedă în virtutea acelui testament;

Considerând însă, că nu s'a articulat înaintea instanțelor de fond
 nimic în contra validității acelui testament;

Considerând, de asemenea, că citatul art. 751 nu 'și putea avea
 aplicațiunea de cât dacă tutorea, în numele minorilor săi copii, ar fi
 cerut să vină la moștenirea ab intestat a lui decujus; că din desba-
 terile urmate înaintea instanțelor de fond rezultă că dânsa n'a făcut
 o asemenea cerere, ci s'a mulțumit în stăpânirea pământului lăsat
 copiilor săi prin acel testament; că această stăpânire, în aceste impre-

giurării, nu putea fi atacată de intimații de astăzi în calitatea lor de moștenitori rezervatari de cât dacă ar fi trecut peste cotitatea disponibilă prevădută de art. 841 din codul civil, și, în acest cas, dreptul lor ar fi fost de a cere, conform art. 847 din același codice, ca legatul să fie redus la acea parte;

Considerând, dar, că aceste motive fiind întemeiate și fără a mai discuta pe cele-alte.

Pentru aceste motive :

Casăză, etc.

Civil, secția I.

No. 62

PENSIUNI ALIMENTARE ȘI DE ÎNTREȚINERE. — Dacă casurile de acordare sunt limitate prin lege. — Dacă se pot întinde la alte cazuri prin analogie. — Stare de strimptorare. Constatarea și aprecierea ei. — Aprecieri suverană a judecătorilor fondului. (Art. 83 din codul civil; art. 406 și următorii și 522 din procedura civilă; art. 762 din codul comercial).

- 1) *Legea prevădând anume casurile când, prin derogăriune la regulile generale, se poate acorda pensuni alimentare și de întreținere, urmază de aci că, în casurile neprevădute de lege, asemenea pensuni nu se pot acorda, căci excepțiunile nu se pot întinde prin analogie sau interpretare.*
- 2) *Instanțele de fond sunt suverane să constate în fapt și să aprecieze dacă cel ce cere o pensune alimentară sau de întreținere este sau nu în stare de strimptorare.*

No. 66. — **Respingerea** recursului făcut de V. Tenov contra deciziunii curței de apel din Iași, secția I, cu No. 117 din 1899, în proces cu L. Volh, I. Zveibel, I. Alexandrescu și M. Coh. Drăcșeneanu.

14 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru-Oeonomu;

Pe D. Ceaur-Aslan, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. Borș, în combateri;
Deliberând,

Asupra mijlocului de csaare invocat în următoarea cuprindere:

„Greșită interpretare a principiului înscris în toate legislațiunile cu privire la acordarea unei pensii alimentare; căci dacă instanțele de fond sunt suverane aprecietore ale cuantumului de acordat, nu este mai puțin adevărat că acordarea mijloacelor de susținere, ca principiu, este indiscutabilă și că, fără a fi legiferat pentru fiecare cas în specie, legiuitorul a stabilit prin diferite dispozițiuni principiul de care povățuite instanțele de fond l-au aplicat pururea la toate împregiurările analoge celor indicate în codul nostru civil în art. 522 din procedura civilă și 203 și altul din codul de comerț în special. Când, deci, curtea de fond cere un text de lege special fără a ține seamă de indicațiunile presumate în întreaga legislațiune, ea, evident, nu cunoște principiul indiscutabil al dominației acestei materii. În această greșită aplicare a principiului de mai sus curtea de apel a fost împinsă și prin împregiurare că ea s'a basat pe fapte cu totul greșit aplicate, ba chiar pe fapte ce nu există, astfel că ea a judecat o situațiune alta de cât de aceea în care se afla în calitate reclamantul“.

Având în vedere că cererea care face obiectul acțiunii de față, astfel cum a fost introdusă și desbătută la instanțele de fond, consistând în pretențiunea recurentului V. Tenov, de a i se acorda o pensie de întreținere pentru el și familia sa, pe timpul cât va dura lichidarea societății pentru exploatarea unei păduri, ce a fost întredensul și coasociații săi, L. Volh și I. Zveibel, intimați în recurs, cesțiunea dedusă în judecata acestei curți prin mijlocul de casare invocat, este aceea de a se ști dacă, în principiu, este sau nu admisibilă o asemenea cerere;

Considerând că legea prevădând anume casurile când, prin derogatiune la regulile generale, se poate acorda pensii alimentare și de întreținere (art. 83 codul civil, 406 și următorii, 522 din procedura civilă și 762 din codul comercial), urmând de aci că, în casurile neprevădute de lege, asemenea pensii nu se pot acorda, căci excepțiunile nu se pot întinde prin analogie sau interpretare;

Că, astfel fiind, și întru cât curtea de fond, constată prin decizia sa că cererea recurentului nu intră în nici unul din casurile prevă-

date de lege pentru acordarea unei pensii de întreținere, cu drept cuvânt a respins o asemenea cerere ;

Că, de altminterlea, curtea de fond, examinând cererea recurentului și privind-o chiar ca o cerere de pensie, care ar putea intra în prevederile art. 522 din procedura civilă, dar constatând, în fapt, că recurentul nu a dovedit cu nimic starea sa de strimtorare, condițiune sub care numai, față cu dispozițiunile citatului text de lege, i s'ar fi putut admite cererea, și întru cât o asemenea constatare, cu totul de fapt, scapă controlului curței de casație, apoi mijlocul de casare devine neintemeiat și din acest punct de vedere.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 63

TIMBRU. — Navlu. — Contract de transport. — Dacă contractul de navlu este un contract de închiriere sau un contract de transport. — Taxele de timbru ce se percepe. (Art. 557 din codul comercial și art. 19 din legea timbrului).

Contractul de navlu prevădut de art. 557 din codul de comerț, de și este pus sub titlu contractului de închiriere, însă acest contract are de principal obiect transportul lucrurilor încărcate pe vasul ce se închiriază pentru acest scop la o destinațiune anumită și fixată de mai înainte și dar în asemenea contract închirierea nefiind de cât un mijloc pentru transport, iar ideea de transport fiind dominantă și de creanța contractului, urmază că în privința taxelor de timbru se va percepe taxele prevădute pentru contractul de timbru, iar nu cele prevădute pentru contractul de închiriere.

No. 67. — **Respins** recursul făcut de Hawenkins et Strass contra sentinței tribunalului Brăila, cu No. 622 din 1899, dată în proces cu ministerul de finanțe.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat Alessiu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. Niculescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Denaturarea contractului de navlu intervenit între noi și Silberstein, căci acest contract este, în caracterele sale predominante, o închiriere, iar nu un contract de transport; tribunalul, dând această greșită calificare, violă art. 557 din codul comercial și cele-alte dispozițiuni aferente ale legii comerciale și face, prin consecință, o greșită aplicare a art. 19, § 7 din legea timbrului când declară asemenea contracte supuse taxelor cerute pentru contractele de transport în acest articol«.

Având în vedere că firma comercială din Brăila Hawenkins et Strass fiind condamnată la 22 lei amendă de administrația financiară pentru că a încheiat un contract de navlu fără a plăti taxa de 2 lei, prevădută de art. 19, alin. 7 din legea timbrului, pentru orice contract de transport, a făcut apel înaintea tribunalului de Brăila, care prin sentința supusă recursului și-a fost respins ;

Considerând că contractul de navlu, prevădută de art. 557 din codul comercial, de și este pus sub titlu contractului în închiriere, însă acest contract are de principal obiect transportul lucrurilor încărcate pe vasul ce se închiriază pentru acest scop la o destinațiune anumită și fixată de mai înainte ;

Că dar închirierea nefiind de cât un mijloc pentru transport, iar ideea de transport fiind dominantă și de esența contractului de navlu, urmăzând că în privința taxelor fiscale, părțile să se conforme prescripțiunilor legii timbrului pentru contractul de transport și tribunalul, judecând ast-fel, n'a violat art. 557 citat și, în consecință, bine a aplicat art. 19, § 7 din legea timbrului ;

Că, prin urmare, motivul cată a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 64

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Proces-verbal de constatare. — Dreptul primarului de a'l aproba și a'i da curs. (Art. 8 din legea pentru constatarea perceperea și urmărirea veniturilor comunale; art. 115 și 142 din regulamentul acelei legi; art. 187 din legea vămilor).

Primarul unei comune este în drept ca el singur să aprobe și să dea curs procesului-verbal ce constată o contravenție la legea și regulamentul de constatare, percepere și urmărire a veniturilor comunale.

No. 68. — **Casarea sentinței tribunalului Neamțu cu No. 312 din 1899, în procesul dintre primăria comunei Piatra-Neamțu cu Gheorghe Petropulos.**

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré, și

Pe D. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Tribunalul a făcut o greșită aplicare a legii, interpretând că, »după art. 115 din regulament, consiliul comunal e autoritatea »competentă a da aprobare procesului-verbal de constatarea contra- »venției și nu primarul; or, această argumentație ne este cu totul »contrarie dispozițiilor exprese ale art. 8 din lege, combinat cu 142 »din regulament, unde se prevede clar că atribuțiunile deferite prin »legea generală a vămilor ministerului de finance se vor împlini de »către primar și ajutorele lui.

»Deci, articolul respectiv din legea vamală 187 dispune că ad- »ministrațiunea superioară, cu alte cuvinte ministerul de finance, »este autoritatea care decide a se da sau nu urmare procesului-ver- »bal care constată o contravenție; în specie, primarul, aprobând pro- »cesul-verbal, a lucrat în corformitate cu legea și regulamentul citat.

Având în vedere că prin sentința supusă recursului se anulează procesul-verbal prin care se constată contravenția la legea pentru

perceperea veniturilor comunale comisă de Panait Petropulos, pentru motivul că acel proces-verbal s'a aprobat de primar, în loc să se întărească de consiliul comunal, contrariu art. 8 din legea pentru constatarea veniturilor comunale;

Având în vedere că, de și dupe art. 8 citat consiliul comunal poate să reducă une-orî amenda, reese însă din ultimul alineat al aceluiași articol, precum și din art. 115 și 142 din regulamentul legii, că atribuțiunile date prin legea generală a vănilor ministerului de finance au trecut asupra primarilor și ajutorilor lor;

Că ministerul de finance fiind autoritatea care decide a se da sau nu urmare procesului-verbal de contravenție, conform art. 187 din legea vănilor, și atribuțiunea sa fiind trecută asupra primarului, acesta, aprobând procesul-verbal, a lucrat în conformitate cu legea și regulamentul, și tribunalul, anulând acel proces-verbal, a dat o greșită interpretare textelor de lege invocate în motivul de casare, care, prin urmare, are a fi admis.

Pentru aceste motive:

Casăză, etc.

Civil, secția I.

No. 65

CONTRAVENȚII LA LEGEA PATENTELOR. — Exercițarea unei profesii fără plată de patentă. — Taxa îndoită a patentei cu toate accesoriile ei. (Art. 18 din legea patentelor).

Cel ce are mai multe profesii trebuie să plătească patentă pentru fie-care profesiune, și dacă o exercită fără a plăti patentă, va fi supus la o îndoită taxă de patentă, și această taxă îndoită se înțelege pentru patentă împreună cu toate accesoriile ei.

No. 70. — **Respingerea recursului făcut de Șmil Roșu contra sentinței tribunalului Fălciu cu No. 333 din 1898, în proces cu ministerul de finance.**

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. Comănescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Niculescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I invocat :

„Exces de putere și nemotivare. Tribunalul își respinge apelul »pe motiv că nefăcând declarațiune că am luat în întreprindere nisea »lucrări de poduri de ale comunei din județul Fălciu, am comis con- »travențiunea la legea patentelor și la legea pentru constatare și »perceperea contribuțiilor ; or, nici una nici alta nu impun contri- »buțiilor un ast-fel de lucru ; legea din urmă impune acesta prin »art. 27 primarilor din comunele rurale și agenților polițienesci din »orașe, ca împreună cu percepții să constate în fie-care lună îndi- »viții cari trebuie a fi impuși dacă nu probază că au achitat dările.

„Eu am dovedit tribunalului că plătesc deja o patentă în orașul »Huși unde ’mă am biuroul și principala așezare, ca întreprindător »de al Statului pentru lemnele de construcție, și ast-fel m’am crezut »apărat de plata unei a doua patente. Dovadă despre acesta că însuși »casierul județian căruia ’i-am prezentat contractele încheiate pentru »plata taxei de înregistrare n’a cerut plata unei noi patente. Tri- »bunalul afirmând că agenții fiscali nu erau datorți a mă înscrie, de »dore-ce ei ar avea această însărcinare numai pentru present, nu și »pentru trecut, ca în cazul meu, nu motivează pentru ce eu ași fi con- »travenit“.

Având în vedere că Șmil Roșu fiind condamnat de administratorul financiar de Huși la 254 lei amendă pentru că exersază profesiunea de antreprenor de lucrări publice fără a plăti patentă, a făcut apel, care, prin sentința supusă recursului, ’i-a fost respins ;

Având în vedere că tribunalul constată că Șmil Roșu, pe lângă profesiunea de antreprenor de păduri, pentru care plătește patentă, mai exercită și pe aceea de antreprenor de lucrări publice în diferite comune și pentru această profesiune nu plătiște nici o patentă ;

Considerând că ast-fel constatat, conform dispozițiilor art. 5, alin. III din legea patentelor, recurentul era ținut să plătească și patentă pentru această din urmă profesiune și nefăcând’o, cu drept cuvânt tribunalul a menținut impunerea făcută de administratorul financiar la patentă îndoită, dupe cum prevede art. 18, alin. IV din legea patentelor ;

Că este neexact, în fapt, că tribunalul a respins apelul recurentului pentru că nu făcuse declarație de antreprisă de lucrări publice; că nici nu poate fi vorba de această declarație întru cât impunerea, conform art. 61 din legea de constatare și percepere, s'a făcut pentru timpul trecut;

Că, prin urmare, tribunalul motivează hotărîrea sa și nu comite nici un exces de putere.

Asupra motivului II:

»Violarea art. 13, alin. IV din legea patentelor. Chiar în cazul »când ași fi în contravenție, nu puteam fi supus de cât la patenta »pe un an, care e 60 lei înduoit, iar nu la 254 lei«.

Considerând că art. 18, alin. IV din legea patentelor, prevădend înduoită taxă pentru cel ce n'a plătit patentă, prin acesta se înțelege patenta împreună cu toate accesoriile ei;

Că, dar, tribunalul n'a violat acest articol și motivul e nefundat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 66

DAUNE. — Delapidări comise de percepători. — Responsabilitatea casierilor și a controlorilor fiscali. — Despăgubirea Statului. — Dacă Statul trebuie să urmărească mai înteu pe casieri și în urmă pe controlori. (Art. 42 și 64 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe din 1882).

Asemănat art. 64 din legea de constatare și percepere din 10 Martie 1882, atât casierii generali cât și controlorii fiscali sunt răspunđutori cu averea lor pentru ori-ce sustrageri sau delapidări comise de percepători, și Statul este în drept a urmări atât pe casieri cât și pe controlori până se va acoperi de sumele delapidate, fără a fi obligat ca pe controlori să îi urmărească numai după ce va fi urmărit pe casieri.

No. 71. — Casarea, după divergență, a sentinței tribunalului Mehedinți No. 129 din 1895, în urma recursului făcut de ministerul de finanțe, în proces cu Petre N. Negreanu.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. P. Petrescu ;

Pe D. N. Niculescu, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe D. Em. Porumbaru, din partea intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Exces de putere, violare și greșită interpretare a art. 64 din legea de constatare și percepere din 1882, întru cât nici din litera, » nici din spiritul acestui text de lege, nu rezultă că Statul, pentru » acoperirea daunelor rezultând din delapidarea perceptorilor, trebuie » mai întâiu să se adreseze cu urmărirea în contra casierului și nu » mai în cas de neajungere să recurgă în contra controlorului. Tribu- » nalul de Mehedinți, admitând o distincțiune ce nu este scrisă în » art. 64 din legea de constatare și percepere. Violăza și dă greșită in- » terpretare acestui text de lege, comițând și un exces de putere«.

Având în vedere că Petre P. Negreanu, în calitate de controlor fiscal, fiind condamnat prin două deciziuni ale înaltei curți de compturi No. 91 și 92 din 1892, să plătească suma de 539 lei și 50 bani, pentru nise delapidări făcute de perceptorii Bondoc și Penescu, această curte secția II, prin decisiunea No. 154 din 1894, a casat menționatele deciziuni pentru motivul că Negreanu, nefiind mânăitor de bani publici, nu era justițiabil de curtea de compturi, rămânând a se judeca de instanțele civile ; că Statul, în urma acelei casări, a intențat pe cale civilă acțiunea de față, prin care tinde a se vedea obligat Negreanu la plata sumei de mai sus alésă asupra sa ; că înaintea instanțelor de fond Negreanu n'a contestat această alegere, ci a pretins că densusul nu este obligat a plăti de cât numai atunci când s'ar dovedi că Statul nu s'a putut despăgubi din averea casierului ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 64 din legea de constatare și percepere din 10 Martie 1882, — care prevede expres că casierii generali și controlorii sunt responsabili cu averea lor pentru ori-ce sustrageri sau delapidări comise de perceptori, — rezultă că legiuitorul a voit să 'și asigureze atât din partea casierilor cât și a controlorilor plata sumelor delapidate de perceptori ; că singura restricțiune ce rezultă din ultimul paragraf al aceluși articol este că urmă-

rirea casierilor și controlorilor nu p^ote avea loc de cât numai în cazul când nu s'ar împlini de la delapidatori sumele datorite în termen de un an de la constatare, precum de asemenea, ținându-se seamă de natura obligațiunei lor și de dreptul Statului, că Statul nu p^ote recurge când s'a despăgubit de unul dintr'ênșii contra celui-alt de cât pentru partea ce ar fi rămas nedespăgubit ; că art. 42 din citata lege făcând pe casieri răspunđători de gestiunea perceptorilor în cazul arătat în acel articol, nu se p^ote deduce că prin acesta a modificat răspunderea stabilită în citatul articol 64 atât pentru casieri cât și pentru controlori în cazul de delapidări comise de perceptori ;

Considerând că ast-fel fiind, și din momentul, ce în specie, nu s'a contestat nici suma al^esă, nici s'a pretins că Statul a fost despăgubit de întreaga sumă delapidată, fie de la perceptor, fie de la casier, tribunalul judecând că Statul trebuie mai întâi să urmărească pe casier și numai în cas de neajungere să recurgă și la controlor, a dat o greșită interpretare art. 64 citat, și, ast-fel, motivul de casare fiind fondat, urm^eză a se admite.

Pentru aceste motive :

Cas^eză, etc.

Civil, secția I.

No. 67

REVISUIRE. — Când are loc. — Acte reținute. — Acte declarate în fals. — Condițiuni. (Art. 288, 290 și 296 din procedura civilă).

1) E loc la revisuire când se descoperă un act probatoriū care s'a reținut până atunci sau de chiar partea în favórea căreia s'a pronunțat judecata a căreia revisuire se cere, sau prin o forță majoră.

Ast-fel, nu se p^ote cere revisuirea pentru un act care nici nu avea ființă în momentul când s'a dat hotărîrea a căreia revisuire se cere, cum ar fi, de exemplu, o hotărîre posterioară.

2) Revisuirea p^ote avea loc dacă judecata s'a pronunțat întemeiându-se pe acte cari erau deja declarate false pe când avea loc înfățișarea sau cari s'au recunoscut și declarat false în urma judecăței.

No. 72. — Respingerea recursului făcut de D. Angelescu contra decisei curței de apel din Bucuresci, secția I, No. 106 din 1898, în proces cu ministerul de finance.

18 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D-nii avocați Em. Culoglu, P. Borș și B. Cernea, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. N. Niculescu, în combateri ;

Deiiberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 290, alin. I din procedura civilă. Curtea greșesece că decisiunea curței cu jurați din Teleorman, care achită pe I. Pencovicî, nu constituie un act nou, conform art. 290, alin. I, aplică și interpretează acest text de lege.

Vedând decisiunea atacată, din care rezultă că recurentul Angelescu a fost condamnat, prin decisiunea curței din București din 22 Ianuarie 1897, să despăgubescă pe Stat, pentru că, în calitate de subcasier al județului Teleorman, a înlesnit delapidările percepătorului Pencovicî ; că în urmă Pencovicî, fiind achitat, prin decisiunea curței cu jurați a județului Teleorman din 20 Octombrie 1897, de delapidările ce i se imputău, Angelescu a cerut revisuirea decisiunii care îl condamnă, invocând ca act probator nou, în sensul art. 290, alin. I din procedura civilă, decisiunea pronunțată în favoarea lui Pencovicî ;

Considerând că, după art. 290, alin. I, e loc la revisuire când se descoperă un act probatoriu, care s'a reținut până atunci, sau de către chiar partea în favoarea căreia s'a pronunțat judecata, sau prin o forță majoră ;

Considerând că curtea declarând, prin decisiunea atacată, că art. 290, alin. I, nu se poate aplica în specie, între altele, pentru că actul pretins descoperit în urmă nici nu avea ființă în momentul când s'a pronunțat decisiunea a cărei revisuire se cere, departe de a viola art. 290, alin. I, a făcut o bună aplicare a acestui articol.

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 290, alin. II din procedura civilă. Curtea decide că nu ar exista contrarietate de hotăriri între decisiunea atacată cu revisuire, care mă condamnă la despăgubiri pentru delapidări săvârșite de I. Pencovicî, și decisiunea curței cu jurați care achită pe I. Pencovicî, și declară formal și expres fără ființă actele pe cari se spri-

„jină actele curței de apel atacate cu revisiuire pentru a mă osândi la despăgubiri».

Vedând art. 290, alin. II, după care e loc la revisiuire dacă judecata s'a pronunțat întemeiându-se pe unele acte, cari erau deja declarate false pe când avea loc înfățișarea, sau cari s'au recunoscut și declarat false în urma judecătăi ;

Considerând că, pentru a respinge ca neîntemeiat motivul de revisiuire invocat în baza acestui articol, curtea de fond n'a examinat și nici a avut a examina dacă este sau nu vre-o contrarietate între decisiunea privitoare pe Angelescu, și aceea care a achitat pe Pencovici, ci s'a mărginit a stabili, după cum și trebuia să facă, că decisiunea, a cărei revisiuire se cerea, nu s'a basat pe nici un act care ar fi fost declarat fals, fie înainte, fie dupe judecată ; că așa fiind, motivul invocat cată a se respinge ca neacceptat și neîntemeiat.

Asupra motivului III :

„Rea aplicare în specie a art. 296 din procedura civilă.

„Rău se declară tardivă cererea mea de revisiuire motivată pe art. 288, alin. I, violându-se cu acest chip art. 296 din procedura civilă. „Considerând că cererea de revisiuire contra unei sentințe sau decisiuni cari ar cuprinde dispozițiunii contrarii unei alteia, încuviințată de art. 288, alin. I, se face, dupe art. 296 din procedura civilă, în termen de o lună de la primirea copiiei sentinței sau decisiunii a cărei revisiuire se cere».

Considerând că curtea de fond, pentru a respinge această cerere ca tardivă, a constatat că ea a fost introdusă șapte luni peste termenul legal, și, prin urmare, judecând ast-fel, a făcut o bună aplicațiune a art. 288 și 296.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 68

COMPETINȚĂ. — Taxe. — Instanțe judecătorești. — Instanțe administrative. (Art. 7 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

LEGEA MAXIMULUI. — Lemne introduse în comune. — Fabrici de cherestea ce introduc lemnele pe apă. — Dreptul de perceperea taxei de către comună la eșirea cărușelor cu lemne din fabrică.

1) *In materie de taxe, ca și în ori-care materie, atunci când fondul dreptului este pus în discuțiune, instanțele judecătorești sunt singurele competente a deslega contestațiunea ori de câte ori legea n'a dispus alt-fel.*

De la acest principiu nu derogă nici legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, căci prin art. 7 nu dă în competența autorităților administrative de cât contestațiile ce ar avea de obiect felul său calitatea mărfii.

2) *Atunci când o fabrică de cherestea, situată într'o comună, introduce pe apă lemnărie de fabricat, ast-fel că primăria nu poate percepe taxa prevădută de legea maximumului pentru ori-ce cărușă de lemne introdusă în comună, primăria este în drept a percepe acea taxă la eșirea din fabrică a cărușelor încărcate cu acele lemne.*

No. 73. — Casarea deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 80 din 1898, dupe recursul făcut de primăria comunei Piatra-Neamțu, în proces cu societatea »Moldova«, fabrică cu abur pentru industrie și lemnărie.

21 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat Toma Stelian, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Sc. C. Arion, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv:

»Procesul intentat nu era de competența instanțelor civile a' l' judeca, având un obiect de competența instanțelor administrative«.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că societatea fabricii de cherestea »Moldova« a cerut să fie obligată primăria urbei Piatra a 'l' restitui o sumă de bani ce acesta percepușe ca taxă de povară, în virtutea legii maximumului, de la nisce care încărcate cu lemne lucrute în acea fabrică, pretinșd că aceste care nu intrase în condițiunile prevădute de citata lege a maximumului; că, deci, cestiunea dedusă în judecata curței avea de obiect dreptul chiar al primăriei de a percepe în specie acea taxă;

Considerând că în materie de taxe, ca și în ori-care materie, atunci

când fondul dreptului este pus în discuțiune, instanțele judecătorești sunt singurele competente a deslega contestațiunea ori de câte ori legea n'a dispus alt-fel;

Considerând că art. 7 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale nu derogă la acest principiu, căci nu dă în competența autorităților administrative de cât contestațiunile ce ar avea de obiect felul său calitatea mărfel;

Considerând că ast-fel fiind, acest motiv se respinge ca nefondat.

Asupra celui de al doilea motiv de casare :

»S'a dat greșită interpretare legii maximului și tutulor principiilor de drept ce domină în materie de perceperea taxelor, când curtea a criticat actele comunei în modul cum înțelege ea a'și așeza »barierile de percepere, cu atât mai mult că, în specie, fabrica »Moldova« n'a contestat veri-o-dată drepturile comunei de a percepe taxa »jugăritului ci numai pe aceea a taxei de povară, pentru motiv că »marfa încărcată în vehicule trece ca transit la gară, în scop a se »consuma în altă parte, pe când din totă economia legii maximului »și a legii și regulamentului perceperei taxelor comunale rezultă că »transitul se aplică numai asupra mărfurilor supuse la taxe de consumațiune, ceea ce în specie nu este, și apoi taxa de jugărit nefiind »contestată de fabrică, de la sine rezultă că trebuie a plăti taxa de »povară a cărei restituire s'a reclamat ca una ce acesta e corolar »celel d'ântăi, din moment ce vehiculul ar avea o încărcătură mai »mare de cât 250 kilograme, ambele prezentându-se în aceleași »condițiuni cu privire la punctul de barieră. S'a comis un exces de »putere când de către comună s'a contestat suma, și curtea a pus »temeiū pe un tablou prezentat de fabrică pentru a'l lua de basă ca »act necontestat și a adjuceca atât pe cât fabrica a cerut«.

Considerând că este necontestat dreptul primăriei de a percepe o taxă de 50 bani pentru fie-care căruță încărcată ce intră în oraș;

Considerând că înaintea curței de apel s'a pretins, ceea ce de altmintrelea nu s'a contestat, că această fabrică este situată pe marginea riului Bistrița și că, ast-fel, primăria aflându-se în imposibilitate d'a percepe taxa de mai sus la intrarea în fabrică a lemnelor ce se aduc pe apă, a fost nevoită să cêră plata la eșirea din fabrică a căruțelor încărcate cu acele lemne; că de asemenea nu s'a contestat că pentru

aceste lemne nu s'a plătit la intrarea în fabrică nici o taxă și că căruțele în carii aveau încărcate lemnele treceau prin oraș;

Considerând că ast-fel fiind, când curtea de apel obligă pe primărie a restitui acele taxe, cu toate ele erau percepute pentru căruțe încărcate ce treceau prin oraș fără să fi plătit acea taxă, dă o greșită interpretare legii maximului, și deci, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 69

PRESCRIPTIE.—Prescripția trienală pentru datorii către Stat. — Când poate fi invocată. — Perceptori urmăriți de Stat pentru datorii neincasate. — Indestularea Statului. — Subrogarea perceptorilor în creanțele Statului.

PRESCRIPTIE. — Ce trebuie să probeze partea care invocă prescripția.

1) *Asemănat legii de urmărire din 1862, legilor de percepere din 1867 și 1868 și legii de comptabilitate din 1864, Statul poate urmări pe funcționarii săi perceptori și direct în garanția și averea lor, dacă ei nu vor putea justifica o cauză de forță majoră sau că au pus toate diligențele posibile în îndeplinirea funcțiunii lor, și în cas când Statul se indestulează de la ei, îi subrogă în drepturile sale față cu debitorii săi, dându-le dreptul a îi urmări sau prin ei însuși, sau prin inlocuitorii lor, în curs numai de trei ani de la începutul fie-cărui exercițiu.*

Așa dar, numai în cazul când Statul se indestulează de la agenții săi implinitori, aceștia sunt subrogați în drepturile Statului față de debitorii, și debitorul poate invoca prescripția trienală.

2) *Nu este destul ca o parte să invoce prescripția pentru ca instanța judecătorească să fie datoră a examina toate felurile de prescripții cari se află în legile generale sau speciale în vigoare în țară, ci partea trebuie să probeze că se găsește în condițiile cerute de lege pentru a prescrie, prin urmare să precizeze la care anume prescripție se referă.*

No. 75. — **Respingerea recursului** făcut de Constantin Nicolaide contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 172 din 1898, în proces cu ministerul domeniilor.

22 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. avocat M. D. Sipsomo, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Al. Rioșeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 13, combinat cu art. 15 al legii de urmărire din 1862, a § 104 și 118 a regulamentului pentru perceperea veniturilor Statului din 1867 și art. 23 și 26, combinat cu § 2 a legii de percepțiune din 1868 ; greșită aplicare a art. 1.943 din codul Calimach, combinat cu art. 1.911 din codul civil. Curtea refuză a aplica prescripțiunea de trei ani decretată de legile speciale sus arătate, pentru sumele pretinse de Stat din arendile devenite exigibile înaintea punerii în aplicare a codului civil, aplicândac estor pretențiunii prescripțiunea de 30 ani dupe § 1.943 din codul Calimach. Curtea interpretă rău sus arăatele articole ale legilor speciale, când țice că nu se aplică la arendi, și că, în tot asul, prescripțiunea trienală dictată de țisele dispozițiunii nu profită debitorilor».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Statul a urmărit și incasat în anul 1875 de la Constantin Nicolaide o sumă de bani datorită de acesta din căștiurile moșiei monastirei Zagavia din județul Iași, arendată lui pe 5 ani, de la 1861—1866 ; prin procesul de față Nicolaide cere de la Stat restituirea acelei sume ca percepută pe nedrept ; el susține că urmărirea Statului fiind făcută după aprópe 8 ani de la expirarea contractului, la acea dată creanța nu mai era pe capul Statului, ci a agenților perceptori substituți lui, și că, ast-fel fiind, creanța era stinsă prin prescripțiunea de 3 ani, conform legii de urmărire din 1862, a legilor de percepere din 1867 și 1868 și a legii de comptabilitate din 1864 ;

Considerând că din tóte aceste legi și regulamentele lor reese, că Statul póte urmări pe funcționarii săi perceptori și direct în garanția și averea lor, dacă ei nu vor putea justifica o cauză de forță majoră, sau că au pus tóte diligențele posibile în îndeplinirea funcțiunii lor, și în cas când Statul se îndestulează de la ei, 'i subrogă în drepturile sale față cu debitorii săi, dându-le dreptul a 'i urmări sau

prin el însuși, sau prin înlocuitorii lor, în curs numai de 3 ani de la începutul fie-cărui exercițiu ;

Că, dar, numai în cazul când Statul se îndestulează de la agenții săi implinitori, aceștia sunt subrogați în drepturile Statului față de debitorii, și intru cât se constată că recurentul de ați nici a ales măcar că Statul ar fi încasat arendile datorite de el de la agenții săi, nu mai poate fi vorba de subrogația acestora și încetarea Statului de a fi fost creditor, și, dar, recurentul nu poate invoca prescripția trienală prevădută în legile de mai sus pentru creanța pretinsă trecută pe capul percepțiilor, pe câtă vreme nu s'a constatat subrogația Statului ;

Că, în specie, curtea de fond refusând aplicarea prescripțiunii de 3 ani, n'a violat textele de lege mai sus citate și bine a aplicat prescripțiunea § 1.943 din codul Calimach, sub imperiul căruia căștiurile erau datorite ;

Că, prin urmare, acest motiv de casare e neîntemeiat.

Asupra motivelor II și III de casare :

II. »Curtea aplicând prescripția legilor vechi și la arendile scădute »la 1865, după epoca publicării codului civil, și refusând a aplica »acelor arendi prescripția de 5 ani din art. 1.907 din codul civil, a »interpretat rău și a aplicat greșit art. 1.911 din codul civil«.

III. »Curtea aplicând regulile de prescripțiune din art. 1.762 din »codul Calimach și pentru procentele datorite de la 1865 până la »1875, refusă a declara stinse prin prescripțiunea cincinală aceste »procente, de și ele n'au luat naștere de cât după publicarea și după »punerea în aplicare a codului civil, și, prin urmare, prescripțiunea »nu începuse în privința lor înainte de publicarea codului civil, vio- »lând ast-fel art. 1.907 din codul civil și aplicând eronat art. 1.911 »din codul civil«.

Considerând că cesțiunea prescripțiunii de 5 ani din art. 1.907 din codul civil, precum se pune prin aceste motive de casare, n'a fost propu-ă și discutată înaintea instanței de fond, și așa fiind, ea nu poate fi discutată pentru prima dată în casație ;

Considerând că nu este destul ca o parte să invoce prescripțiunea, pentru ca instanța judecătorească să fie datore a examina toate felurile de prescripțiune cari se află în legile generale sau speciale în vigoare în țară, ci partea trebuie să probeze că se găsește în condițiu-

nile cerute de lege pentru a prescrie, prin urmare să precizeze la care anume prescripțiune se referă ;

Că recurentul, înaintea curței de fond, mărginindu-se numai la prescripțiunea de 3 ani a legilor vechi, curtea nu era ținută, fără a se fi invocat dispozițiunile art. 1.911 din codul civil, a le aplica ;

Că, prin urmare, și aceste motive sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 70

INTEROGATORIŪ. — Ce este — Respingerea lui. — Motivarea respingerii. (Art. 227 din procedura civilă).

Interogatoriul părților e unul din mijlocele pregătitoare și probatoare admise de lege, și cu toate că judecătorii nu sunt obligați a admite acest mijloc, când li se propune, de cât atunci când el poate să fie de vre-un folos pentru descoperirea adevărului, totuși, când îl resping, după ce a fost cerut de vre-una din părți, ei sunt dator să arate motivul pentru care 'l gădesc inutil.

No. 76. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția I, No. 311 din 1898, în urma recursului făcut de D. Comșa cu preotul Thomas Paroh și alți epitropi ai bisericii Herăstrău.

22 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe D. avocat Comșa, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. I. Țepeluș, asistentul intimaților ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Omisiune esențială și violarea art. 227 din procedura civilă. Am chemat la interogatoriū pe epitropii bisericii Băneasa pentru a dovedi cu mărturisirea lor că el 'm-l-au închiriat un loc care nu apar-

„ținea epitropiei, ci bisericeî, și pentru usul căruia am fost condamnat către preotul Nucșoreanu ; tribunalul nu era în drept să 'mî refuze cererea pentru administrarea acestei probe, mai ales fără a 'motiva asupra acestui punct“.

Avënd în vedere că din prescripțiunile art. 227 și următoarele din procedura civilă rezultă că interogatorul părților e unul din mijloacele pregătitoare și probatoare admise de lege ;

Că, cu toate că judecătorii nu sunt obligați a admite acest mijloc — când li se propune — de cât atunci când el pôte să fie de vre un folos pentru descoperirea adevărului, totuși, când 'l resping, după ce a fost cerut de vre-una din părți, ei sunt datorî să arate motivul pentru care 'l găsesc inutil ;

Considerând că, în specie, din sentința atacată cu recurs se constată că D. Comșa, recurentul de astăzi, intentând acțiune epitropiei bisericeî Băneasa-Herestrău pentru suma de 220 lei, spre a 'și dovedi reclamațiunea, el a chemat la interogator pe dișa epitropie ;

Că tribunalul, respingënd cererea de chemare la interogatoriu, s'a mărginit numai a afirma că interogatorul nu este concludent, fără a a arăta cuvintele pentru cari anume 'l găsește ast-fel ;

Că, prin urmare, tribunalul, fără să motiveze, a respins un mijloc legal propus de una din părți ;

Că, deci, motivul invocat e întemeiat și cată a se admite.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secțiia I.

No. 71

DONAȚIUNE. — Contract. — Forma. — Dacă este cerută pentru existența saŭ pentru probațiunea ei. — Viții de formă. — Donațiune nulă față de donator, însă anulabilă față de moștenitorii săi. — Acțiunea moștenitorilor în anularea donațiunei. — Prescripțiune. (Art. 1.167, 1.168 și 1.900 din codul civil).

1) *La contractele solemne, între cari se numără și donațiunea, forma lor, prevădută de lege, fiind cerută pentru existența lor, iar nu numai pentru probațiune, donatorul nu pôte repara*

vișiile donațiunei prin nici un act confirmativ, putend'o însă să o refacă în formele legale.

In ceea ce privesce însă pe moștenitorii donatorului, dênșii pot confirma sau ratifica donațiunea după mórtea donatorului, și această confirmare sau ratificare ține loc de renunțare la acele viși, precum și la ori-ce alte excepțiuni.

Așa dar, o donațiune, care din lipsa actului său a vișiilor lui este nulă sau neexistentă față de donator, devine, după mórtea lui, numai anulabilă față cu moștenitorii lui, cari pot să o confirme sau să o ratifice, fie în mod expres, fie în mod tacit.

2) Acțiunea moștenitorilor pentru anularea donațiunei se prescrie prin 10 ani.

No. 77. — **Respins** recursul făcut de Gh. Ghenea, Sultana G. Radu și Gh. Radu contra decisiunei curței de apel din București, secția III, cu No. 165 din 1898, dată în proces cu Marin Georgescu, Maria Ghiță Ilie, Ghiță Ilie și Tudor Curte.

22 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe D. avocat V. Macedonschy, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați N. Mitescu și Em. Ioachimovici, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. »Violarea art. 813 din codul civil, căci nu se pôte concepe o »donațiune imobiliară fără act autentic«.

II. »Greșită aplicare a art. 1.167 din codul civil, căci nu se putea »confirma un act inexistent. Eredele pôte confirma un act existent »în formă, ca act de donațiune, dar viciat prin lipsa unor condițiuni »proprii donațiunilor; nu pôte confirma însă donațiunea verbală inexistentă atunci când prin acțiunea ce intentase protesta contra »donațiunei«.

III. »Exces de putere și rea aplicațiune a art. 1.900 din codul »civil, întru cât constatându-se în fapt că nu existase un act de »donațiune imobiliară, dreptul la acțiunea în nulitate nu se putea nasce

»și, prin urmare, nu se putea prescrie, nepuțându-se ataca cu acțiune în nulitate un act inexistent«.

Având în vedere decisiunea curței de apel din București, în partea ei privitoare la împărțirea caselor cu locul lor din strada Epicol, singură ce se aduce în discuția acestei înalte curți prin recursul de față;

Având în vedere că din această decisiune rezultă că recurenții de ași, Gh. Ghenea și Sultana Radu, cu autorizațiunea soțului său Gh. Radu, în calitate de frate și soră cu intimații Marin Georgescu și Maria Ghiță Ilie, chemând pe aceștia din urmă în judecată spre a fi obligați a împărți cu dânsii casele cu locul lor din strada Epicol, colț cu strada Coriolan, avere rămasă de la defunctul lor părinte Gh. Stoica, curtea din București le-a respins acțiunea;

Înainte de curtea de fond Maria Ghiță Ilie s'a opus la împărțire, pe motivul că locul ce se cere a se împărți i-a fost dăruit ei de defunctul lor tată Gh. Stoica încă din anul 1876 cu ocazia căsătoriei ei cu Ghiță Ilie; că acel loc l-a posedat de atunci și până acum și că reclamanții, ca succesori ai lui Gh. Stoica, cunoscând această donațiune, au ratificat-o tacitamente prin nereclamarea lor în timp de 10 ani de la mórtea donatorului tatăl lor;

Având în vedere că curtea constată în fapt că de și Maria Ghiță Ilie n'a prezentat nici un act de donațiune, însă reclamanții au recunoscut că acest imobil a fost dăruit fără nici o formalitate de tatăl lor intimătei Maria Gh. Ilie la căsătoria ei; că reclamanții încă de atunci cunoscău acest fapt, că sora lor l stăpânesce de atunci și până acum și că ea a clădit o casă pe el;

Considerând că în contractele solemne, între cari se numără și donațiunea, forma lor prevădută de lege este cerută pentru existența lor, iar nu numai pentru probațiune, de aceea și legiuitorul, prin art. 1.168 din codul civil, a prevădut că donatoarele nu pôte repara viciile donațiunei prin nici un act confirmativ, ci că ea trebuie refăcută în formele legale;

Că, însă, în privința acestor viții de formă, art. 1.167, alin. III din codul civil, prevede că donațiunea se pôte confirma sau ratifica de către ereții donatorului după mórtea sa, și această confirmare sau ratificare ține loc de renunțare la acele viții, precum și la orî-ce alte excepțiuni; că, dar, o donațiune care din lipsa actului său a vițiilor

lui este nulă și inexistentă față cu donator, devine după mórtea lui numai anulabilă față cu moștenitorii lui și, în acest cas, donațiunea, fie că n'a fost constatată prin nici un act, fie că a fost constatată printr'un act infectat de viciul de formă, ceea ce duce la același rezultat, donațiunea póte fi confirmată sau ratificată în mod expres sau tacit de către moștenitorii donatorului, la arbitrul cărora rămâne a se prevala sau nu de nulitate ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, după dispozițiunile art. 1.900 din codul civil, acțiunea pentru nulitatea sau stricarea unei convențiunii se prescrie prin 10 ani în toate casurile când legea nu dispune alt-fel, apoi bine și cu drept cuvânt curtea de fond a aplicat, în specie, prescripțiunea de 10 ani prevădută de citatul text, nefiind verif o altă dispozițiune contrarie în lege care să se opună la aplicarea acestei prescripțiunii când este vorba de confirmațiunea sau ratificațiunea unei donațiuni făcute de către moștenitorii donatorului după mórtea lui ;

Că, prin urmare, motivele de casare sunt neintemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, e'c.

Civil, secția I.

No. 72

COMPENSAȚIE. — Creanțe ce se pot compensa. — Constatarea elementelor lor. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului.

Impregiurările și elementele din cari instanțele de fond pot a'și forma convingerea despre existența creanțelor ce întrunesc condițiile cerute de lege spre a se compensa, sunt cestiuni de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului, și cari, dar, scapă cesnurei curței de casație.

No. 79. — **Respingerea recursului** făcut de Anica Minescu, cu autorisarea soțului său Petre Minescu contra decisiiei curței de apel din București, secția III, cu No. 250 din 1898, în proces cu Niță Matei Rotaru și Ioana Niță Matei.

23 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. C. Polizu, în combaterii ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Violarea art. 327 din procedura civilă. Acțiunea principală ce mi n's'a intentat a fost pentru anularea unui act de vânzare, că eu aș fi n'călcat condițiunile. Adversarii în apel mai fac o cerere adițională ca n'să plătesc și chirie pentru tot timpul șederei mele în casă, cu începere de la Ianuarie 1893, data actului de vânzare, până la data judecăteli în apel.

„Curtea, admitând o atare cerere nouă, care la prima instanță n'a fost cerută și dezbătută, și în tot cazul o atare cerere de despăgubiri fiind anterioară chiar judecăteli de la prima instanță, curtea violenză precitatul articol“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Niță și Ioana Matei Rotaru, —intimați ađi în recurs—, au cerut anularea vânzării unei case, pe motiv că cumpărătoarea acelui imobil, Anica Minescu, recurenta, se obligase ca, pe lângă prețul ce trebuia a plăti, să întrețină pe vânzătorii și să îngrijescă de dănișii până la sfârșitul vieții lor ;

Că, instanțele de fond au constat că recurenta Anica Minescu, departe de a și îndeplini obligațiunile luate, a bătut pe vânzătorii, astfel că oricare relațiuni între dănișii au devenit imposibile, și, din această cauză, ciaușa din contract ne mai putându-se împlini, pe de o parte au încuviințat anularea actului de vânzare, iar pe de alta au admis orecare puncte din cererea reconvențională a recurteii pentru cheltuelile făcute cu reparațiunile casei, și au compensat'o cu cererea făcută de intimați pentru chiria acelei case pe timpul cât recurenta locuise într'ênsa ;

Considerând că primul mijloc de casare este inexact în fapt, căci din petiția introductivă de instanță, ce se află în copie legalisată la dosar, se constată că intimații, pe lângă anularea actului de vânzare, au cerut și chiria camerei cu sala ei, pe timpul cât le-a ocupat re-

curenta, și curtea de fond, ocupându-se de această cerere, a compensat-o cu pretențiunea recurentei făcută pentru îmbunătățirile aduse la casă pe timpul cât a locuit-o recurenta și alte cheltuieli ;

Că, ast-fel fiind, primul mijloc de casare urmează a fi respins ca neexact în fapt.

Asupra motivului II :

„Omisiune esențială și violarea art. 1.143 și 1.144 din codul civil, „O compensațiune judecătorească are loc numai atunci când instanța de fond constată existența creanțelor și le lichidează, și numai până la concurența cotităților lor respective. Curtea, fără a statua cuantumul alimentelor ce eu am procurat și sumele manuale ce am remis, compensază cotitățile necunoscute“.

Considerând că împregiurările și elementele din care instanțele de fond pot a-și forma convingerea despre existența creanțelor ce întrunesc condițiunile cerute de lege spre a se compensa, fiind cestiuni de fapt, lăsate la suverana lor apreciere, scapă controlului curței de casațiune ;

Că, de altmintrelea, în specie, curtea de fond, prin decisiunea sa, discută cererile reciproce ale ambelor părți și arată lămurit că, ținând seamă numai de cele justificate, face o compensațiune între cererea de chirie cu cererea de pretențiuni ale cumpărătoarei, din care găsesce justificată numai restituirea impozitelor, plata micelor reparațiuni de sghiaburi și tencueli și cele câte-va minime și rare sume date de dânsa intimaților în mână ;

Că, ast-fel fiind, și acest al doilea și ultim mijloc de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 73

ACT DOTAL. — Formă autentică și solemnă. — Trecerea actului intr'un registru special la tribunalul domiciliului bărbatului.

(Art. 708 și 713 din procedura civilă ; art. 1.228 din codul civil).

ACT DOTAL. — Procură. — Dacă se cere a fi autentică. (Art. 23, 52 și 1.788 din codul civil ; art. 7 și 8 din legea autentificării actelor din 1886).

ACT DOTAL.. — Lipsă de autenticitate. — Validitate ca act sub semnătură privată. (Art. 20 din legea autentificării actelor).

- 1) *Dupe art. 1.228 din codul civil, combinat cu art. 708 și 713 din procedura civilă, contractul matrimonial trebuind să se facă prin tribunal, căută să fie făcută în formă autentică și solemnă și să fie trecută într'un registru special la tribunalul domiciliului bărbatului.*
- 2) *Procură trebuie să fie autentică nu numai când legea cere o asemenea procură pentru un anumit fel de acte, ci, în general, de câte ori e vorba de un act care nu se poate face de cât în forma autentică, de exemplu actul dotal.*
- Nu ajunge, în asemenea cas, o procură legalisată numai de un agent polițienesc față cu art. 7 al legii pentru autentificarea actelor din 1 Septembrie 1886, care menține competența comisarilor și polițailor de a legalisa acte, numai în cât se atinge de procurile pentru a sta în judecată.*
- 3) *Ori cum și cu totă nulitatea pentru lipsă de autenticitate a tocmelei căsătorești, totuși actul nul ca act autentic poate valora ca act sub semnătură privată legalisat sau ca act cu dată certă, sau ca început de dovadă scrisă.*

No. 80. — **Respins**, ca neintemeiat, recursul făcut de Cleopatra Rădulescu contra deciziunii curței de apel din București, secția III, cu No. 185 din 1897, dată în procesul cu căpitan Theodor Cantineanu.

23 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. V. Athanasovici, avocatul recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Filip Gesticone, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Greșită interpretare a art. 1.228 din codul civil și art. 710 din „procedura civilă. Curtea cere o procură autentică și specială acolo unde legea nu cere de cât o procură specială, ceea ce în specie a fost“.

Considerând că dupe art. 1.228 din codul civil, combinat cu 708 și 713 din procedura civilă, contractul matrimonial fiind un act solemn, trebuie făcut în formă autentică;

Considerând că autenticitatea consistă în constatarea voinței părților contractante, făcută de către tribunalul care instrumentează ;

Considerând că, în specie, curtea de fond constată, în fapt, că actul dotal intervenit între părțile litigante nu a primit autenticitatea legală, întru cât recurenta Cleopatra Rădulescu, constituitoarea dotel, a fost reprezentată la autentificarea actului dotal printr'un mandatar cu procură legalisată de poliție, iar nu autentică ;

Considerând că, în asemenea împrejurări, cu drept cuvânt a hotărât curtea de fond că actul dotal nu poate fi privit ca un titlu legal constitutiv de dotă, ci numai, față cu dispozițiunile art. 1.172 din codul civil, ca un act de creanță chirografară, doveditor că soțul căpitan Cantineanu, intimat așl în recurs, a primit suma reclamată de 3.300 galbeni, a cărei restituire, ca creanță dotală, soții fiind divorțați, face obiectul procesului de față ;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare în cestiune devine neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Rea interpretare și aplicare a art. 7 din legea autentificării actelor«.

Considerând că legea autentificării actelor prin art. 7, alin. a, excludând din competența polițaiilor, procurile cari trebuiesc a fi autentificate, cum este în specie, tocmai în spiritul acestui text de lege, curtea de fond constatând că mandatarul recurentei n'a avut o procură autentică, ci numai legalisată de poliție, a decis că nu era valabilă pentru ca pe baza ei să se fi putut autentifica actul dotal ; și, deci, curtea de fond, procedând ast-fel, n'a violat întru nimic dispozițiunile citatului text de lege ;

Că, ast-fel fiind, și acest motiv este intemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 74

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Constatare. — Proces-verbal. — Când trebuie dresat. (Art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale; art. 104 din regulamentul aceleiași legi; art. 175 din legea vămilor).

Orice infracțiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, trebuie constatată printr'un proces-verbal, încheiat îndată după descoperirea ei.

No. 81. — **Casarea sentinței tribunalului de Vaslui cu No. 132 din 1899, în urma recursului făcut de David Sabsa Zucherman, în proces cu primăria comunei Vaslui.**

23 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu, și

Pe D. G. Panu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale (art. 175 din legea vămilor și art. 8 din legea perceperei taxelor comunale). Constatarea contrabandei, precum dresarea procesului-verbal, nu s'a făcut îndată după denunțarea și descoperirea ei, ci întâi s'a confiscat marfa la 7 Mai, iar procesul-verbal de confiscare s'a făcut tocmai la 18 Mai.

Considerând că, după dispozițiunile art. 104 din regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale (art. 175 din legea vămilor și art. 8 din legea perceperei taxelor comunale), orice infracțiune la această lege, trebuie constatată printr'un proces-verbal dresat îndată după descoperirea ei;

Că astfel fiind și întru cât, în speție, tribunalul constată, prin sentința sa, că descoperirea contrabandei, comisă de recurent, prin introducerea unei lădițe cu ceai, în orașul Vaslui, fără plata taxelor

legale, s'a făcut în ziua de 7 Maiu 1899, iar procesul-verbal de constatare s'a dresat abia la 18 ale aceleiași luni, acest proces-verbal este lovit de nulitate, și, în asemenea împrejurări, tribunalul, confirmându'l, a violat dispozițiunile sus citatului text de lege; că, dar, acest mijloc de casare fiind întemeiat, urmează a se admite.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare invocate :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 75

REVISUIRE. — **Contravențiuni la legea timbrului.** — Dacă hotăririle date de tribunale se pot ataca pe calea revisuirii. (Art. 57 și 57 bis din legea timbrului, art. 291 din procedura civilă).

In materie de contravențiuni la legea timbrului, hotăririle pronunțate de tribunale nu pot fi atacate pe calea revisuirii.

No. 82. — **Respingerea recursului** făcut de ministerul financelor contra sentinței tribunalului Tecuci No. 8 din 1899, dată în proces cu C. G. Neniță.

23 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari, și

Pe D. avocat D. R. Ștefănescu, din partea recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, lipsind intimatul ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Exces de putere și violarea art. 154, combinat cu art. 291 din procedura civilă, interpretat prin legea din 1885.

» Statul are dreptul să cêră revisuirea unei sentințe ori când ar putea să probeze că cel însărcinați a 'l apăra nu 'l-au apărat, sau nu 'l-au apărat suficient, fără ca legiuitorul să cêră alt-ceva de cât dovada că în adevăr nu a fost apărat.

» Tribunalul Tecuci, respingând ca neadmisibilă cererea de re-

»**revisuire făcută de Stat, violăză** dispozițiile acestor **texte** de lege și »**comite un exces** de putere, întru cât, de și **legea timbrului** nu vor-»**besce nimic** despre acest drept de revisuire, și dar el există în fa-»**vórea părților** în mod virtual în baza principiului că un drept există »**orî de câte orî o lege** nu îl interđice».

Având în vedere că **cestiunea dedusă** în judecata acestei curți prin **recursul de față**, este aceea de a se sci dacă în materie de **contravenție la legea timbrului** **hotăririle** pronunțate de tribunale pot **său nu fi atacate de Stat**, pe cale de revisuire, în baza art. 291 din **procedura civilă** ;

Considerând că în ce privesce **contravențiunile la legea timbrului**, pentru **cuvinte de celeritate** ce **comportă** materia fiscală, legiuitorul a creat o procedură specială și sumară, **admițând** ca mijloc pentru **anularea proceselor-verbale** de constatarea **contravențiunilor** **dreptul de apel** la tribunal, în termen de 10 zile de la data **notificării procesului-verbal**, aprobat de minister (art. 57 din **legea timbrului**), și **recursul în casațiune** în termen de o lună de la data **sentinței tribunalului** (art. 57 bis din aceeași lege) ;

Considerând că într'o lege specială, care are procedura ei proprie, **nu se pot admite** prin interpretare alte căi pentru reformarea sau **retractarea hotăririlor**, date în baza unei asemenea legi, de cât **acelea anume** create prin acea lege specială ;

Că un mijloc extraordinar de atacarea unei hotăriri, cum este **revisuirea**, nu pôte fi admis de cât atunci când este în mod **expres acordat prin lege**. Și cum acest mijloc nu este **prevăduț** prin **legea timbrului** nu pôte fi admisibil în materie de **contravențiune la această lege** ;

Că **ast-fel** fiind, cu drept cuvânt și făcând o bună aplicațiune a **legei**, a **judecat** tribunalul Tecuciú, declarând prin **sentința supusă ađl recursului**, inadmisibilă cererea de revisuire făcută de Stat în **contra sentinței** aceluiași tribunal cu No. 282 din 1899, prin care, după **apelul** făcut de C. Gh. Neniță, intimat ađl în recurs, s'a redus **amenda la care** fusese condamnat prin procesul-verbal de **contravențiune de la 1.269 lei la 1.070 lei** ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare invocat fiind **neintemeiat**, **cată a fi respins** ca atare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiã I.

No. 76

CONTRAVENȚII LA LEGEA TIMBRULUI. — Succesiune. — Taxă de înregistrare. — Neplata ei. — Prescripție. (Art. 68 și 74 din legea timbrului).

Neplata taxei de înregistrare pentru succesiuni și legături în molul și termenele prescrise de legea timbrului, ca și neplata oricărei alte taxe prevăzută de această lege, constituind o contravenție la legea timbrului, se prescrie prin trecere de trei ani, după care Statul nu mai poate fi în drept să reclame taxa de înregistrare.

No. 84. — Respins, ca neintemeiat recursul făcut de ministerul de finanțe în contra decisiunii curții de apel din Galați, secția II, cu No. 30 din 1898, dată în procesul cu Maria Constandan.

25 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Sc. Pherechydé;

Pe D. N. Nicolescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Drăghici, avocatul intimatelor, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Greșită interpretare și rea aplicare a art. 74, alin. I din legea timbrului și înregistrării.

»Curtea de apel, pentru a apăra pe D-na Maria Constandan de »plata taxei de înregistrare relativă la legatul ce 'i-a făcut defunctul »P. Constandan, aplică, în specie, prescripțiunea de trei ani, de și »în sistemul legii timbrului această prescripțiune nu se aplică de cât »la contravențiunii, adică în cazul când fiscul urmărește incasarea »amezei prevăzută de art. 68, iar nu și când reclamă plata taxei »de înregistrare pe baza art. 70, cas în care nestabilindu-se de către »legea timbrului o prescripțiune specială, se aplică prescripțiunea de »30 de ani a dreptului comun«.

Vedând decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Maria Constandan, intimată în recurs, la Februarie 1891, a cerut de la tri-

bunul Covurluiu să fie pusă în posesia legatului lăsat de către defunctul Petru Constandan, și să decidă dacă dânsa, ca fiică naturală a testatorului, trebuie sau nu să plătească taxa de înregistrare; că tribunalul, prin jurnalul No. 1.414 din 1891, 'i-a admis cererea și a trimis-o în posesiunea legatului fără plata taxei de înregistrare; că, tot după cererea intimatelor, tribunalul, prin jurnalul No. 1.144 din 1892, a dispus să i se libereze suma de 4.250 lei, partea ce i se cuvenea din prețul averii succesoriale, vindută până atunci; că, tot pe atunci, intimata Maria Pastia, astăzi Constandan, intentând o acțiune de eșire din indiviziune în contra eredelui rezervatar, curtea de apel din Galați, secția I, prin deciziunea cu No. 168 din 1892, a ordonat eșirea din indiviziune și facerea partagiului averii rămasă pe urma defunctului Petru Constandan; că, de atunci, intimata a continuat a încasa porțiunea ce i se cuvine din arenda moșiei Movileni, care a rămas nevindută până în prezent și care constituie partea principală a averii succesoriale; că, în această stare de lucruri, la Mai 1897, Statul a făcut opozițiune în contra jurnalului tribunalului Covurluiu cu No. 1.414 din 1891, și tribunalul, prin sentința cu No. 226 din 1897, admitând opoziția și cererea Statului, a obligat pe intimată la plata sumei de 8.568 lei, 27 bani, ca taxă de înregistrare pentru legatul lăsat ei prin testamentul defunctului Petru Constandan; că intimata, făcând apel în contra citatei sentințe, curtea din Galați, prin deciziunea supusă apei recursului, primind ca întemeiată susținerea intimatelor, în sensul că dreptul Statului de a reclama taxa de înregistrare era prescris față cu dispozițiunile art. 74 din legea timbrului, a admis apelul și a apărât pe intimată de pretențiunea Statului;

Considerând că, după dispozițiunile art. 68 din legea timbrului, cei cari nu vor plăti taxele dreptului de înregistrare în modul și în termenile prescrise prin această lege vor plăti ca amendă taxa înduoită; fără ca amenda să potă fi mai mică de 100 lei;

Considerând că din această dispozițiune rezultă că taxa înduoită, prescrisă prin acest text de lege, este o adevărată amendă, de care s'a făcut posibil cel care n'a plătit taxele de înregistrare, în modul și în termenile prescrise prin legea timbrului, adică acela care a cădut în contravențiune la această lege;

Considerând că neplata taxei de înregistrare pentru succesiuni și legaturi în modul și termenile prescrise de legea timbrului, ca și ne-

plata orî-cărei alte taxe prevădută de această lege, constituind o contravenţiune la legea timbrului, se prescrie, conform art. 74, prin trecere de trei ani, după care Statul nu mai poate fi în drept să reclame taxa de înregistrare. Iar dovada învederată că este așa, rezultă din aceea că legiuitorul, prin citatul text, ocupându-se de termenul de când are a curge prescripţiunea în materie de contravenţiuni la legea timbrului, prin alin. IV spune că pentru succesiuni și legături prescripţiunea de trei ani curge din momentul punerii în posesiune de tribunal, ceea ce era inutil a mai spune, dacă ar fi fosteles că dreptul Statului de a reclama taxa de înregistrare se prescrie prin 30 ani, conform dreptului comun;

Că, ast-fel fiind, și întru cât, în specie, curtea de fond constată, în fapt, că de la data de când intimata a fost pusă de justiție în posesiunea legatului și până la data când Statul a reclamat taxa de înregistrare, trecuse mai mult de trei ani, apoi cu drept cuvânt a apărat-o de pretențiunea Statului; și, dar, instanța de fond, departe de a interpreta greșit și aplica rău art. 74 din legea timbrului, după cum se pretinde prin motivul de casare în chestiune, din contră, a făcut o bună aplicațiune a acestui text de lege.

Asupra motivului II de casare:

» Exces de putere și violarea art. 74, alin. IV din legea timbrului și înregistrării.

» Dacă s'ar admite că prescripțiunea de trei ani se aplică atât la contravențiuni cât și la taxa de înregistrare, totuși este cert că termenul acestei prescripțiuni nu curge de cât de la punerea în posesiune a legatarului, conform cu dispozițiunea formală din art. 74, alin. IV sus menționat. Curtea de apel pretinde că D-na Maria Constandan, încă din anul 1892, ar fi fost pusă în posesiunea întregii averi legată D-sale, pe câtă vreme, din lucrările aflate la dosarul tribunalului Govurluiu, secția I, relativ la succesiunea defunctului Petru Constandan, se constată că Maria Constandan, în momentul când Statul i-a reclamat taxa de înregistrare, se afla încă în stare de indivisiune cu eređii rezervatari și minorii ai defunctului Petru Constandan, de óre-ce averea imobiliară, în special moșia Movileni, adică grosul averei succesoriale, rămăsese nevindută, după cum singură curtea de apel o recunoște, și de óre-ce partagiul acestei averi imobiliare, ordonat de curtea de apel prin decisiunea sa No. 168

„din 7 Decembre 1892, nu fusese încă efectuat, așa că D-na Maria
 „Constandan nu putea să fie considerată ca legalmente pusă în po-
 „sesiunea efectivă a legatului său, prin simplul fapt că D-sa ceruse
 „și curtea de apel încuviințase, în 1892, eșirea sa din indivisiune».

Considerând că curtea de fond constată în fapt, că intimata a fost
 pusă prin justiție în posesiunea legatului ce i s'a lăsat de defunctul
 Petre Constandan;

Că o asemenea constatare, eminentă de fapt, scăpând controlu-
 lui curței de casațiune, și acest al doilea și ultim motiv de casare
 devine neîntemeiat, și, ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 77

**PENSIUNI. — Pensiuni militare. — Oficer mort din cauza unui
 serviciu comandat în timp de pace înainte de legea din Apri-
 lie 1886. — Pensiunea ce se cuvine văduvei și copiilor săi.**

*Pensiunile se regulază dupe legea în vigore în momentul când
 s'a născut dreptul la pensiune și, prin urmare, pensionarul
 nu se poate folosi de o lege posterioară care are efect numai pen-
 tru viitor.*

*De asemenea dreptul văduvei și a copiilor la pensiune, care se
 nasce dupe încetarea din viață a funcționarului public, e un
 drept dobândit iar nu o simplă facultate, și, prin urmare, dacă
 se exercită sub o lege nouă a pensiunilor nu poate beneficia de
 dispozițiunile acestei noi legi dacă dreptul a luat naștere sub
 legea veche.*

*Ast-fel, văduva și copiii unui oficer mort din cauza unui serviciu
 comandat în timp de pace, însă înainte de punerea în aplicare
 a legii din 16 Aprilie 1886, care asimilază pe oficerii morți săi
 deveniți infirmți din asemenea cauze cu cei morți săi deveniți
 infirmți în timp de război, nu pot pretinde pensiunea acor-
 dată de această lege, căci dreptul lor la pensiune s'a născut în-
 ante de promulgarea acestei legi.*

**No. 85. — Respingerea recursului făcut de Viola Constantinescu în
 calitate de tutore a minorilor săi copii, contra deciziei curței de
 apel din Bucuresci, secția II, cu No. 58 din 1899, dată în proces
 cu ministerul de război.**

25 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat D. Comșa, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu în concludii, fiind minori în cauză ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat în următoarea cuprindere :

» Exces de putere, greșită interpretare și violarea legii din 19 Aprilie 1886, cum și a regulii neretroactivității. Din modul confectionării legii, promulgată la 19 Aprilie 1886, reiese în mod evident că ea se reduce totă la trei aliniate, ce s'au intercalat în formă de adaus la art. 1 al legii din 4 Ianuarie 1878. Or, efectul acelei legi este identic acestei din urmă. Legea dar din 19 Aprilie 1886 se va aplica tuturilor acelor cari se găsesc sub imperiul său când ei au formulat cererea, indiferent sau fără distincțiune între militară a căror infirmitate s'a întemplat anterior ori posterior dăsei legi.

» Legea fiind creată din înalte motive de echitate și umanitate, intențiunea legiuitorului a fost de a retroagi, ceea ce trebuie să fie și pentru judecătorii ca o normă când o aplică ».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că căpitanul Constantinescu, încetând din viață în 1884, ucis fiind pe când se afla în exercițiul funcțiunii sale, soția lui Viola Constantinescu, recurenta de astăzi, ca văduvă cu copii, a cerut regularea la pensie abia în 1887, când era pusă în aplicare legea din 16 Aprilie 1886, care asimilează pe oficerii morți din cauza unui serviciu comandat, în timp de pace, cu cei morți sau deveniți infirmi în timp de război ; că ministerul a acordat recurentei și copiilor ei minori, pensie în conformitate cu legea din 1878, ce era în vigoare în momentul morții soțului ei, dându'î, potrivit acelei legi, 196 lei pe lună ; că dânsa, nemulțumită pe acesta, a chemat în judecată pe minister cerând de a i se spori pensie la 280 lei pe lună, adică la o sumă egală cu solda întregă a defunctului, pensie ce pretinde că i se cuvine dupe legea din 1886 în vigoare la data cererii pensiei ; că tribunalul 'i-a admis cererea, iar curtea de apel, prin decisiunea supusă recursului, 'i-a respins'o ;

Considerând că pensiunile se regulază dupe legea în vigore în momentul când s'a născut dreptul la pensiune și că, deci, așa fiind, pensionarul nu se poate folosi de o lege posterioară care are efect numai pentru viitor ;

Considerând că dreptul văduvei, etc., care se nasce dupe încetarea din viață a funcționarului public, e un drept dobândit, și nu o simplă facultate care, dacă s'ar exercita sub legea cea nouă, să potă beneficia de această de pe urmă lege ;

Considerând apoi că, întru cât din nimic nu rezultă că legea din 19 Aprilie 1886 ar fi interpretativă celei din 4 Ianuarie 1878, cu drept cuvânt curtea de fond, în specie, a judecat în sensul că nu i se cuvine recurenței și copiilor ei de cât pensiunea în conformitate cu legea din 1878 ; și deci, mijlocul de casare invocat fiind neînțemeiat, urmăză a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 78

ACȚIUNE POSESORIE. — Scopul acestei acțiuni. (Art. 60 din legea judecătorilor de pace).

POSESIUNE. — Indivisiune. — Stăpânirea în mod separat a unui imobil ce e în indivisiune. — Dreptul celui ce posedă. — Dreptul celor-alți coproprietari.

- 1) *Acțiunile posesorii au de scop numai de a restabili lucrurile în starea în care se aflau mai înainte, fără a prejudeca alte drepturi ce părțile mai pot avea asupra imobilului în litigiu.*
- 2) *Cel ce posedă partea sa separat într'un imobil în indivisiune este în drept a cere să i se respecte posesiunea sa, și, dacă cei ce au drept de proprietate indivisă asupra aceluși imobil, vor să schimbe această stare de lucruri, n'au de cât să cêră eșirea din indivisiune, iar nu să turbure posesiunea părței ce posedă separat.*

No. 86. — Respingerea recursului făcut de Gheorghe C. Păliceanu și Sandu Mihaiu contra sentinței tribunalului Buzău cu No. 305 din 1897 în proces cu Marița Vasilescu.

28 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. Broșteanu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. I. Brătescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere, că tribunalul de și constată că noi, recurenții, »suntem coproprietari cu intimata asupra porțiunii de pământ care »face obiectul acțiunii posesorie, totuși admite acțiunea posesorie »intentată de intimată, pe motiv că acesta ar fi posedat cinci ani »singură.

»Inșă starea de indivisiune neîncetând prin faptul că unul din co- »proprietari ar fi posedat un timp óre-care singur întreg imobilul, »el nu póte fi considerat ca o proprietate exclusivă, și unul chiar din »coprietari neputând exercita nici un fel de acțiune contra coproprie- »tarilor s'ei pe cât timp există starea de indivisiune ; ast-fel că tri- »nalul a comis un exces de putere, respingând apelul făcut de noi și »confirmând cartea de judecată a judelei ocolului Mizil, prin care a »admis acțiunea posesorie făcută de intimată«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Marița Vasilescu, intimată în recurs, intentând acțiune în contra lui Gheorghe Păliceanu și Sandu Mibai, recurenții de ađi, a cerut să fie obligați a'í lăsa liniștită posesiunea pădurei numită »Gogălmacu« din hotarul Văleanca saú Prăjeasca, co-prinsul comunei Vespesci, pe care 'í-a turburat'o prin tăierea și ridicarea a o sumă de lemne, cum și să 'í plătescă 500 lei prejudiciu cauzat ; că atât judele de ocol, cât și tribunalul în apel, prin sentința atacată ađi în recurs, au admis ca întemeiată ;

Considerând că instanțele de fond constată în fapt că acțiunea în turburare de posesie, intentată de intimata contra recurenților, în- trunesc toate condițiunile cerute de art. 60 din legea judecătoriilor de pace, că adică : a/ nu trecuse încă un an de la turburare ; b/ că, înainte de acesta, intimata posedase mai mult de cât un an pădurea în litigiu și, în fine, că c/ o stăpânise în mod public, contiuuu, ne- înterruptă, neturburată și sub nume de proprietară, ast-fel dupe

cum cere art. 1.846 și 1.847 pentru ca posesiunea să ducă la prescripțiune ;

Considerând că, față cu o asemenea constatare de fapt, care scapă controlului curței de casațiune și indiscutabil fiind că acțiunile posesorii au de scop numai de a restabili lucrurile în starea în care se află mai înainte, fără a prejudeca alte drepturi ce părțile mai pot avea asupra imobilului în litigiu ;

Considerând că, de altminterlea, de vreme ce intimata a posedat partea sa în mod separat, dânsa este în drept a cere să i se respecte posesiunea sa, și dacă recurenții au un drept de proprietate indivis asupra aceluși imobil, și vor să schimbe starea de lucruri, nu au de cât se cêrășirea din indivisiune, iar nu să turbure posesiunea intimatei, mijlocul de casare invocat devine neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 79

TIMBRU. — Taxă de înregistrare. — Când se percepe. — Când se restituie. (Art. 10 și 46 din legea timbrului).

Taxa de înregistrare la vânzările imobiliare, fiind un drept al fiscului pentru mutațiunea proprietății, nu poate fi percepută de cât în cazul când mutațiunea a avut loc în realitate, iar nu și când a rămas în stare de proiect, și legiuitorul a înțeles a se restitui taxa de înregistrare percepută atunci când convențiunile și actele ce părțile cu proiectat de a face nu s'au operat în mod definitiv, fie prin voința lor, fie prin circumstanțe independente de voința lor.

No. 89. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu 224 din 1899, în urma recursului făcut de Gheorghe Ioanid și N. Iovanovic, cu ministerul de finance.

29 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. Caracaș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Niculescu, în combatere;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

» Exces de putere și violarea art. 10 și 46 din legea timbrului, întru cât actul de vânzare nefiind transcris nu s'a pus în lucrare de la început, și, deci, n'a avut pentru părți o existență contractuală. » În ast-fel de condițiuni, taxa percepută pentru acest act este percepută de Stat fără cauză legală și urmăzătoare a fi restituită ».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Gheorghe Ioanid, prin act în regulă, vânzând lui Nicolae Iovanovicî imobilul din strada Furiilor No. 25, înainte de autentificarea actului de vânzare, părțile au plătit taxa de înregistrare în valoare de 824 lei, socotită conform legii timbrului 2 % asupra prețului;

Că, după autentificarea actului și înainte de a se transcrie în registre părțile, renunțând la vânzare, au chemat în judecată pe ministerul de finanțe pentru a fi obligat să le restituie taxa percepută, întru cât actul de vânzare nu fusese ridicat de la tribunal, și nu s'au folosit un moment de autentificarea lui, declarând chiar prin petiția de intentare că tribunalul poate să anuleze autentificarea ce i s'a dat; că tribunalul, prin sentința supusă recursului, a respins ca nefondată cererea de restituirea taxei, tăcută de Gheorghe Ioanid și N. Iovanovicî, recurenții de ași, pe motiv că, odată autentificat actul, față cu dispozițiunile art. 46 din legea timbrului, nu se mai poate restitui taxa de înregistrare;

Considerând că din combinațiunea art. 10 și 46 din legea timbrului reese că legiuitorul a înțeles a se restitui taxa de înregistrare percepută atunci când convențiunile și actele ce părțile au proiectat de a face nu s'au operat în mod definitiv, fie prin voința lor, fie prin circumstanțe independente de voința lor;

Considerând că taxa de înregistrare la vânzările imobiliare fiind un drept al fîscului pentru mutațiunea proprietății, nu poate fi percepută de cât în cazul când mutațiunea a avut loc în realitate, iar nu și când a rămas în stare de proiect;

Considerând că, ast-fel fiind și întru cât, în specie, tribunalul nu constată în fapt că vânzarea s'a efectuat fie prin trădarea imobilului, fie prin plata prețului, sau prin transcripțiune, ci, din contra,

este necontestat că dupe autentificare și înainte de transcriere părțile au declarat în mod formal, prin petiția dată tribunalului, că nu nu mai voesc a ridica actul, că nu mai înțeleg a se muta imobilul în proprietatea cumpărătorului de ôre-ce au renunțat la vânzarea proiectată și că, în fine, tribunalul pôte chiar să ordone anularea autentificării ce se dăduse actului de vânzare, apoi este evident că, în aceste împrejurări de fapt, vânzarea proiectată nu s'a operat în mod definitiv, și, deci, era loc la restituirea taxei, căci rămânea percepută de Stat fără cauză și fără nici un drept ;

Că, dar, tribunalul, în asemenea împrejurări, respingând cererea recurenților, a comis un adevărat exces de putere și a violat dispozițiunile sus citatelor texte de lege.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 80

TESTAMENT. — **Condica Caragea.** — Testator fără știință de carte. — Formalități cerute. (Art. 26, partea IV, cap. III, și art. 8, partea VI, cap. II din codul Caragea).

1) *Pentru ca testamentul unei persoane care nu știe carte să fie valabil dupe legea Caragea (§ 26, partea IV, cap. III, și § 8, partea VI, cap. II), trebuie ca el să fie pecelluit cu pecetea testatorului și adevărit de trei martori știutori de carte, cari să fi vădut sau să fi auđit de la cel ce a făcut testamentul că este al său. În cea ce privesce pecetia, ea se putea înlocui în mod valabil prin punere de deget, întru cât condica Caragea nu a oprit acesta.*

Când instanța de fond constată că testatorul a iscălit prin punere de deget și că testamentul a fost adevărit de trei martori, știutori de carte, ea face o constatare de fapt, care scapă controlului curței supreme.

2) *Cestiunea admisibilităței probei cu martori asupra unor cestiuni de fapt în privința cărora instanța de fond constată că și-a format convingerea din alte împrejurări ale litigiului scapă controlului casațiunei.*

No. 90. — **Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Al. Șerban, Verona Chiși, ca tutore legală, și Juliana Ziegler Șerban, personal și ca tutore legală, în contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 26 din 1896, dată în procesul cu Zinca Sp. Nicolau.**

29 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. I. Rădoi, avocatul recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. C. Boerescu, avocatul intimatei, în combateri, și

Pe St. Stătescu, procuror, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea și greșită interpretare a dispozițiilor din partea IV, cap. III, art. 26 din codul Caragea, combinat cu art. 7 și 8, par-
tea VI, cap. II, același codice, și omisiune esențială, pentru că onor.
curtea de apel primesce de valabil testamentul Catinchi Șerbescu,
iscălit prin punere de deget, cu toate că : 1) nu este pecetluit cu pe-
cetia martorilor, trăsătura cu degetul neputând echivala cu punerea
peceții ; 2) pentru că numai unul din martorii ce pretinde că au
fost față la confecționarea testamentului, afară de scriitorul actului,
știe carte, scriitorul neputând fi considerat ca martor, deputatul
mahalalei ce a adevărit în urmă iscăliturile din testament de ase-
menea neputând fi considerat ca martor și legea cere imperios ca
testamentul să fie adevărit de trei martori, neapărat ca sciutori
de carte, singuri vădători sau auditori despre facerea testamenu-
lui și despre declarația testatōrei, adevărirea lor fiind asimilată cu
aceea a judecătorului său a arhierelui locului ; 3) pentru că pri-
mesce ca valabil acest testament cu toate că 'i lipsea unitatea de con-
text, martorii nu sunt adică singuri vădători sau singuri auditori
despre facerea testamentului și despre declarația testatōrei și ne-
discutând de loc probele ce 'i-am infățișat întru a dovedi acesta,
onor. curte comite și o omisiune esențială“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
Catinca Șerbescu, încetând din viață în anul 1861, a lăsat un testa-
ment prin care institue legatar universal pe Spiru Nicolaă, care a ce-
rut și obținut punerea în posesiune a unei case din mahalaua Sf. E-
lefterie, rămasă pe urma defunctei ; că, în 1864, Ioniță Șerbescu,
soțul testatōrei, cerând sfărâmarea testamentului pentru viciul de for-
mă, i s'a respins pretențiunea prin decisiunea rămasă definitivă a

curței de apel din Bucuresci, secția I, No. 110 din 1867 ; că, dupe acésta, numitul încercând să revendice același imobil ca fiind cumpărat de dânsul pe numele femeii sale, defuncta Catinca Șerbescu, în scop de a eluda prohibițiunea legală, care împedică pe străini de a cumpăra imobile, și acéastă acțiune a fost respinsă, în mod definitiv prin decisia aceleiași curți No. 110 din 1898 ;

Că, mai târziu, Ioniță Șerbescu atacând testamentul în fals, sub cuvânt că martorii n'a iscălit la facerea lui, ci mult mai în urmă dupe mórtea testatōrei, nici de astă dată n'a reușit, și martorii, pe cari 'i corupsese și se pretase combinațiunilor sale, au fost condamnați de instanțele de represiune ca martori mincinoși, rămânând stabilit că ei au iscălit la epoca confecționării testamentului ; că, în urma acestora, Ana Șerbescu, fiica lui Ioniță Șerbescu, atacând și dânsa testamentul, s'a respins acțiunea ei ca neîntemeiată prin decisia curței de apel, secția I, No. 344 din 1876 ; că în cele din urmă, recurenței de ađl, în calitate de veri primari ai defunctei Catinca Șerbescu, atacând și dânsii testamentul pentru viciul de formă, au obținut câștig de cauză la prima instanță, însă, dupe apelul făcut de Zinca Spiru Nicolau, moștenitōrea lui Spiru Nicolau, intimată în recursul de față, curtea de apel, prin decisiunea supusă ađl recursului, admitând apelul, a respins acțiunea rudelor colaterale ale Catinchi Șerbescu ;

Având în vedere că cestiunea dedusă în judecata acestei curți, prin recursul de față, este aceea a se sci dacă testamentul defunctei Catinca Șerbescu întrunesc formele cerute de codul Caragea, sub imperiul căruia a fost făcut ;

Având în vedere că curtea de fond constată în fapt că testamentul defunctei este scris de acésta persoană și subscris de testatōre prin punere de deget, adeverit de cinci martori, din cari doi nu sciți carte, cel de ai treilea este scriitorul actului, al patrulea e preotul localității și al cincilea notabilul mahalalei, și că toți acești martori adaugă în dreptul numelui lor mențiunea că au fost față ;

Considerând că din art. 26, partea IV, cap. III, combinat cu art. 8, partea VI, cap. II din codul Caragea, rezultă că : pentru ca un testament al unei persoane ce nu scie carte să fie valabil, trebuie să fie pecetluit cu pecetea testatorului și adeverit de trei martori sciutori de carte, cari să fi văduț sau să fi auđit de la cel ce a făcut testamentul că este al său ;

Considerând că în ceea ce privește pecetia cerută de legea Caragea, de ôre-ce aceea lege nu a îngrădit prin nimic posibilitatea de a nu se înlocui cu înlesnire, dupe voința celor ce aveau interes de a se servi cu a altei persoane, ceea ce de alt-fel era și greu, dacă nu aprôpe imposibil, să legifereze cu rezultat practic dupe un uz constant în acele timpuri, pecetia s'a înlocuit în mod valabil prin tragere de deget ;

Că, în specie, curtea de fond, constatând în fapt că acest semn distinctiv (tragerea cu degetul) există pe testament în dreptul numelui testatôrei, și că este afirmat de martorii cari au fost față la confecționarea testamentului ;

Că dar, pe lângă formalitatea pecetiei, care a putut fi înlocuită în mod valabil, dupe cum s'a arătat mai sus, prin tragere de deget, curtea de fond constatând în fapt că testamentul a fost adevărit de trei martori știutori de carte, cari au fost față la facerea testamentului, și întru cât această constatare de fapt, făcută în mod suveran de instanța de fond, scapă controlului curței de casațiune, motivul de casare privitor la aceste cestiuni, devine neîntemeiat.

În ceea ce privește partea finală din acest motiv de casare, relativă la lipsa unității de context a testamentului ;

Considerând că unitatea de context, ce se pretinde de recurenți, nefiind sprijinită pe nici un text de lege, urmăză a se înlătura ca neîntemeiată susținerea recurenților și în această privință ; ast-fel că primul motiv de casare devenind în totul neîntemeiat, câtă a fi respins ca atare.

Asupra motivului II de casare :

» Exces de putere și violarea regulilor de la probe (art. 19, partea VI, cap. II).

» Am cerut a dovedi că martorii cari se vîd iscăliți în testament » că nu 'l-au semnat ei și am cerut să 'i citeze curtea spre a verifica » lucrul, mai ales că doi din cinci martori au fost osândiți pentru » fals.

» Curtea de apel înlătură proba cerută, întemeiându-se pe instrucțiunea secretă, urmată dupe plângerea altei persoane cu totul străină » de mine, și care s'a terminat prin o ordonanță de urmărire față cu » adversara și urmărire față cu doi martori iscăliți în testament, și » cari au fost osândiți ca martori mincinoși.

»Cu chipul acesta, curtea comite un exces de putere, violază dreptul de apărare și regula că probele trebuie administrate contradictoriu și oral în ședință și în procesul ce să pertractează«.

Considerând că cestiunea admisibilității probei cu martorii asupra unor cestiuni de fapt, în privința cărora instanțele de fond constată că și-au format deja convingerea din alte împrejurări ale litigiului, cum este în specie, fiind lăsată la suverana lor apreciere, scapă controlului curței de casație, și deci și acest al doilea și ultim motiv de casare, devenind nelatemeiat, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 81

CONVENȚII SAU CONTRACTE. — Interpretarea lor. — Aprecierii suverană a judecătorilor fondului. (Art. 977, 978, 979 și 983 din codul civil).

Legiuitorul, ocupându-se de modul cum au a se interpreta convențiunile, a lăsat la suverana apreciere și înțelepciune a judecătorilor de fond cestiunile de fapt pe cari au a se întemeia în interpretarea ce sunt chemați a le da, ast-fel că aceste cestiuni, cu totul de fapt, scapă controlului curței de casație când însăși natura convențiunilor nu este schimbată prin interpretarea ce li s'a dat.

No. 91. — Respingerea recursului făcut de Principele Grigore M. Sturza contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 127 din 1899, în proces cu Principele Mihail D. Sturza.

29 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hëntzescu ;

Pe D-nii avocați I. Barozzi și M. D. Sipsomo, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. B. Brătianu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Curtea de apel constată că Principele Gr. Sturza a consimțit a amâna execuțiunea deciziunilor curței din Craiova cu No. 84 și

»159 din 1897 până când înalta curte se va pronunța asupra recursurilor îndreptate a-parte în contra fie-cărei din aceste decisiuni.

Curtea mai constată că recursul contra decisiunii cu No. 84 din 1897 a fost rezolvit.

»Cu toate acestea curtea, anulează urmărirea reînceptă de Principele Gr. M. Sturza în executarea acestei decisiuni, în privința căreia condițiunea suspensivă a fost îndeplinită, pe motiv că intențiunea părților a fost a nu executa nici una din acele două decisiuni, până a nu fi îndeplinită în privința amândurora condițiunea suspensivă.

»Acastă pretinsă interpretare, pe lângă că este contrarie regulilor de interpretare prescrisă de art. 977, 978, 979 și 983 din codul civil, violăză manifest convențiunea și constituie un adevărat exces de putere».

Vedând decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Principele Mihail D. Sturza, intimat în recurs, în calitate de moștenitor testamentar al Princesei Smaranda M. Sturza, împreună cu Principesa Maria Gorceacov, în calitate de moștenitoare a părintelui său Vodă Sturza, au fost obligați de curtea de apel din Craiova, secția I, prin decisiunea cu No. 84 din 1897, ca să plătescă, în mod solidar, Principelui Grigore M. Sturza, recurentul de așl, suma de două milioane lei; iar prin decisiunea cu No. 159 din 1897, pronunțată de aceeași curte asupra cererii de revisuire făcută de recurent, numiții au mai fost condamnați, tot în mod solidar, ca să plătescă acestuia și dobânda legală de 5 0/0 la suma de 2.000.000 din prima decisiune cu No. 84 din 1897, cu începere de la 8 Mai st. n. 1884 și până la achitare; că, pentru plata sumei de 2.000.000 lei, precum și a procentelor mai sus arătate, recurentul, punând în urmărire moșia Hangu din județul Neamțu, proprietate a intimatului, a prevăzută în comandament că urmărirea o face în baza decisiunii cu No. 84 din 1897; că această urmărire fiind anulată de tribunalul Neamțu, s'a făcut un nou comandament; că în urma acestora, la 18 Decembre 1898, intervine o convențiune între avocatul I. C. Barozzi, în calitate de procurator al recurentului, și avocatul Ștefan Gh. Teodor, mandatarul intimatului, prin care părțile consimt, în mod formal și expres, ca întreaga urmărire făcută asupra moșiei Hangu prin tribunalul Neamțu, în executarea decisiunilor curței din Craiova cu No. 84 și 159 din 1897, să înceteze cu totul, până ce curtea de casație se va pronunța în mod definitiv asupra recursurilor făcute de Principele

Mihail D. Sturza în contra menționatelor decisiuni, rămânând ca această urmărire să nu p^otă fi continuată de cât în ziua când se va presenta certificatul greșei curței de casație constatător că judecata recursurilor făcute contra sus citatelor decisiuni a avut loc în mod definitiv; că tribunalul Neamțu, luând act de această convenție, nu a mai continuat lucrările de urmărire; că, dupe această, decisiunea curței de apel din Craiova cu No. 84 din 1897 fiind casată numai în ce privește solidaritatea la care intimatul fusese condamnat, recurentul Grigore M. Sturza, la 8 Iunie 1899, a cerut continuarea urmăririi, în baza menționatei decisiuni, numai pentru suma de un milion lei cu procente de 5 % pe an, cu începere de la 8 Maiu 1887 până la numărătore, și tribunalul, admițându'i cererea, a fixat termenul de vinđare la 30 Iunie 1899; că, în această stare de lucruri, intimatul Mihail D. Sturza făcând contestațiune la urmărire, atât tribunalul, prin sentința cu No. 248 din 1899, cât și curtea de apel, prin decisiunea atacată ađi cu recurs, admițând contestația, au anulat urmărirea moșiei Hangu;

Considerând că prin art. 977, 978, 979 și 983 din codul civil legiuitorul, ocupându-se de modul cum a se interpreta convențiunile, lasă la suverana apreciere și înțelepciune a judecătorilor cesțiunile de fapt pe cari a se întemeia în interpretarea ce sunt chemați a le da, ast-fel că aceste cesțiuni, cu totul de fapt, scapă controlului curței de casație, întru cât chiar natura convențiunilor nu este schimbată prin interpretarea ce li s'a dat;

Considerând că instanțele de fond, în resolvarea contestațiunii care face obiectul procesului de față, având a interpreta convențiunea cu data ¹⁸/₃₀ Decembre 1898, intervenită între părțile în litigiu, constată în fapt că părțile au convenit a nu se mai executa nici una din acele două decisiuni și a nu se mai continua urmărirea ce o începuse recurentul asupra moșiei Hangu, până ce nu se vor judeca definitiv ambele recursuri făcute în contra acelor decisiuni, iar nu că intențiunea părților ar fi fost, dupe cum se susține de recurent, ca îndată ce recursul asupra uneia se va judeca să p^otă continua urmărirea asupra moșiei Hangu pentru suma conținută în acea hotărîre, independent de suma coprinsă în cea-altă decisiune;

Că, ast-fel fiind, și, întru cât printr'o asemenea interpretare, făcută în mod suveran de instanțele de fond, nu s'a denaturat în ceva

convențiunea părților, căci curtea de fond, în definitiv și în mod pe-remptoriu, constată că însuși recurentul n'a putut înțelege convențiunea alt-fel de cât în sensul mai sus arătat, de ôre-ce densus, prin actul autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat la No. 16.209 din 19 Decembre 1898, ratificând convențiunea făcută de mandatarul său, declară că consimte a înceta contra intimatului toate urmări-rele începute în baza decisiunilor curței de apel din Craiova cu No. 84 și 159 din 1897, apoi motivul de casare în cestiune devine neintemeia și, ca atare, urmază a fi respins.

Asupra motivului II :

» Eróre grosiere de fapt și violarea art. 1.537 din codul civil, prin » aceea că curtea găsește că convențiunea din ⁴⁹/₃₀ Decembre 1898 a » fost încheiată de către un împuternicit special al Principelui Gr. M. » Sturza, pe când în realitate acela care a iscălit acea convenție nu » avea mandat de a încheia o asemenea convențiune «.

Considerând de asemenea că curtea de fond, examinând procurile autentificate de tribunalul Iași, secția II, sub No. 2.314 din 1892 și de tribunalul Ilfov, secția de notariat sub No. 15.082 din 25 Nombre 1898, constată în fapt că avocatul Barozzi era investit prin acele mandate cu puteri generale și speciale de a face și de a da în numele clientului său orî-ce act sau declarațiune va crede utilă și în interesul lui;

Că, independent de acele procuri, mai constată curtea de fond, tot în fapt, că recurentul, prin actul sus vorbit din 19 Decembre, ratificând convențiunea făcută de mandatarul său, rămâne dovedit și în afară de orî-ce discuțiune că avocatul Barozzi, a încheiat convențiunea în calitate de mandatar al recurentului și că avea dreptul a face acest act în numele și pentru mandantele său ;

Considerând, dar, că curtea de fond, constatând și stabilind în fapt că avocatul Barozzi a lucrat în calitate de mandatar al recurentului, când a încheiat convențiunea din ⁴⁸/₃₀ Decembre 1898, decisiunea a-tacată scapă și în această privință controlului acestei curți ;

Că, ast-fel fiind, și acest al duoilea și ultim mijloc de casare de-vine neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 82

LIBERARE PE CAUȚIUNE. — Admitere sau respingere. — Aprecie suverană a judecătorilor fondului. — Hotărîre. — Motivate. (Art. 117 din procedura penală).

Admiterea sau respingerea cererii de liberare pe garanție este facultativă pentru judecătorii fondului, și dînsii putînd aprecia asupra unei asemenea cereri, hotărîrea lor este suficient motivată cînd se enunță în ea numai »apreciînd«, căci acesta indică în deajuns că s'a ținut sîmă de faptul pentru care prevenitul este dat judecăței și dacă sub împregiurările cauzei se pôte sau nu admite liberarea.

No. 77. — Respingerea recursului făcut de Mitică Georgescu contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 680 bis din 1899.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. avocat I. Brătescu, în desvoltarea motivului de casare, relativ la nemotivare, lăsând la aprecierea curței motivele cele-alte, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare susținut înaintea curței :

»Nemotivare absolută a hotărîrii tribunalului prin care mi se respinge cererea de liberare pe cauțiune, cât și a deciziei curței de apel din București, secția III, prin care mi se respinge apelul meu«.

Având în vedere că curtea de apel, prin decizia supusă recursului, examinând cererea de liberare pe cauțiune, făcută de prevenitul Mitică Georgescu, dis și Iorgu Atanasiu și Condrea, apreciând asupra ei, o respinge;

Considerând că art. 117 din procedura penală lasă la facultatea instanțelor de fond să admită sau nu cererea de liberare pe garanție;

Că instanțele de fond putând să aprecieze asupra cererei, hotărîrea lor este suficient motivată, când se enunță în ea numai »apreciând«, întru cât acesta indică, în mod suficient, că s'a ținut seamă de faptul pentru care prevenitul este dat judecăței și dacă sub împregiurările cauzei se poate sau nu admite liberarea;

Că așa, dar, motivul nefiind fondat are a se respinge;

Considerând că în ce privește cele-alte mijloce de casare, invocate de recurent în memoriul său, ele fiind relative la judecata fondului, nu pot fi discutate și de aceea au a fi respinse.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 83

VIOLARE DE DOMICILIŪ.—Luarea ușilor și ferestrelor de către proprietar de la o casă pe care chiriașul numai este în drept a o ocupa și pe care nu voesce a o delăsa. (Art. 151, alin. II din codul penal).

Luarea ușilor și ferestrelor de către proprietar de la o casă pe care chiriașul numai este în drept a o ocupa și pe care nu

voesce a o delăsa, nu constituie o violență asupra persoanei în sensul art. 151, alin. II din codul penal, și, deci, nu i se poate imputa aceluși proprietar delictul de violare de domiciliu.

No. 84. — Respingerea recursului făcut de Toma Cernat, ca parte civilă, contra decisiunii curței de apel din Galați, secția I cu No. 990 din 1899.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat I. Pitiș, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. Procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Principalul și singurul element al art. 151 din codul penal, pentru existența delictului de violare de domiciliu, este intrarea în locuința altuia cu violență saă fără voința lui, acest element există în specia noastră ; ast-fel fiind, curtea achitând pe inculpat, a violat dispozițiunile art. 151, alin. ultim din codul penal«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care se constată că Costache Popa Margine, fiind dat în judecată pentru delictul de violare de domiciliu, curtea de apel constatând că, în specie, nu există elementul violenței cerut de art. 151, alin. II din codul penal, achită pe inculpat de faptul ce i se impută ;

Având în vedere că curtea de apel constată că recurentul ținea cu chirie o cameră cu luna și fără contract, că proprietarul însciințase cu mult înainte pe recurent că la 1 Maiu să se mute ; că la această epocă neachitându-se chiria, proprietarul a luat ușile și ferestrele casei ;

Considerând că luarea ușei și a ferestrelor de la cameră în împrejurările cauzei era numai un mijloc practicat spre a sili a părăsi o casă pe care chiriașul nu voesce a o părăsi de bună-voe ;

Că acesta, în ori-ce cas nu constituie o violență asupra persoanei în sensul art. 151, alin. II din codul penal ;

Că de altmintrelea proprietarul are în drept a întrebuința mijlocul

pentru a obține lăsarea unei camere din partea unuia care nu avea dreptul a o deține;

Că, așa dar, motivul nefiind fondat are a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 84

CALOMNIE. — Elementul publicității pronunțării cuvintelor ofensătoare. — Constatare de fapt. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. (Art. 294 din codul penal).

In delictul de calomnie cestiunea de a se ști dacă cuvintele ofensătoare au fost sau nu aduse în public, este o constatare de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond.

No. 85. — Respingerea recursului făcut de Petrița Sachelarie, ca parte civilă, contra deciziei curții de apel din București, secția II, cu No. 675 din 1899.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus N. Opreanu;

Pe D. avocat I. Nădejde, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Acțiunea intentată înaintea tribunalului de Ilfov, secția II, așa cum ne formulată în petiția introducătoare de instanță, e pentru calomnie. Delictul intrinsece toate elementele calomniei. E articularea unor fapte determinate pe sēma D-nei Petrița Sachelarie, cari, de ar fi adevărate, ar expune-o la pedepse și, în ori-ce cas, la disprețul public; e rea voință și intenție de a aduce vătămăre, cum s'a și întâmplat în practică; e deplină știință a D-rei Clara Oxemberg că faptele

»afirmate nu sunt adevărate; este elementul publicității, dovadă mar-
 »torii din totă curtea, pe cari îi aducem la cunoștința instanțelor prin
 »însăși petiția. Fiind vorba de competență, înainte de a se fi intrat
 »în cercetarea fondului, trebuie să se admită de o cam dată ca bine
 »demonstrate cele alegate de reclamantă și, admitând că faptele s'au
 »petrecut cum le-am arătat noi, trebuie ca să se examineze întreba-
 »rea de e vorba de calomnie ori numai de simplă injurie.

»Tribunalul 'și-a declinat competența sub cuvânt că delictul nu ar
 »fi intrunit elementele publicității.

»Curtea de apel, dupe divergență, a găsit că tribunalul bine 'și-a
 »declinat competența.

»Așa fiind, e o vedită călcare de lege, un exces de putere, și, deci,
 »cerem casarea și o hotărîre că era competente tribunalul să judece
 »afacerea».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată
 că curtea de apel, ca și tribunalul, 'și-a declinat competența de a ju-
 deca pe Clara Oxemberg, pentru faptul de calomnie îndreptat con-
 tra femeii Petrița Sachelarie, pe motiv că faptul imputat nu intru-
 nesce elementele delictului prevăzut în art. 294 din codul penal, de
 ore-ce cuvintele nu au fost proferate în public;

Considerând că instanța de fond, pentru a determina natura delic-
 tului dedus în judecata sa, și, prin urmare, competența, examinează
 împrejurările în cari s'au petrecut faptele și declară că lipsesce ele-
 mentul publicității, cerut pentru existența delictului de calomnie;

Considerând că dacă cuvintele ofensătoare au fost sau nu aduse în
 public, acesta o lasă la suverana apreciere a instanțelor de fond, și,
 de aceea, motivul de casare are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror general,

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 85

FAȘIFICARE DE MONETE. — **Ce a înțeles legea a pedepsi în acest delict.** — **Simplă contrafacere sau și punerea în circulație.** (Art. 112 din codul penal).

RECIDIVA. — **Constatarea condamnățiunilor anteriore.** — **Netăgăduirea lor de către prevenit.** — **Necitarea hotăririlor condemnătore.** (Art. 43 din codul penal).

- 1) *In delictul de falsificare a monetelor de metal ce au curs în România, ceea ce legea a voit să pedepsescă este chiar faptul contrafacerii sau falsificării de monete, fără însă să cêră ca element al delictului și emisiunea monetelor falsificate, destul numai ca agentul să fi avut intențiunea culpabilă de a le specula.*
- 2) *Când instanța judecătorească constată, prin hotărîrea sa, condamnățiunile anteriore suferite de un prevenit, și pe cari acesta nu le tăgăduesce, nu este nevoie a se cita chiar hotărîrile ce au pronunțat acele condemnări anteriore.*

No. 117. — **Respingerea recursului făcut de Ion Paraschivescu contra decisiunei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 999 din 1899.**

9 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N. Bagdat ;

Pe D. P. Borș, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiunii ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 112 din codul penal și exces de putere. Contrafarea monetel, fără un act de emisiune, scapă represiunei penale, reamiterea de către recurent părții civile, D-lui Roșu, a unui scut de cinci lei, monedă veritabilă, exclude intențiunea criminală ce prin »exces de putere, instanța de fond atribue prevenitului, adică de a »pune în circulație monede false«.

Vedënd decisiunea curței de apel, supusă recursului ;

Vedënd art. 112 din codul penal ;

Considerând că, după dispozițiunile acestui text de lege, se pedepesc cu maximum închisorei fără admiterea circumstanțelor atenuante, cu interdicțiunea pe timp mărginit și cu amendă de la 500 lei în sus,

orî-cine va contraface orî va falsifica monetele de metal cari aũ curs în România ;

Că de aci rezultă că ceea ce legea a voit să pedepsescă este chiar faptul contrafacerei sau falsificării de monete, fără să cêră ca element al delictului și emisiunea monetelor falsificate, destul numai ca agentul să fi avut intențiunea culpabilă de a le specula ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât curtea stabilește în fapt existența delictului de contrafacere sêvrișit de recurent într'un scop culpabil, dênța a făcut o justă aplicațiune a art. 112 din codul penal, și, prin urmare, mijlocul de casare este neîntemeiat.

A-supra mijlocului II :

»Exces de putere. Aplicațiunea dublului maximumului închisorei corecționale, sub motiv de recidivitate, pe basa art. 43 din codul penal, este făcută prin exces de putere, fără justificarea prin însăși »hotărîrea condamnătoare a represiunei«.

Considerând că curtea de apel, pentru a aplica recurentului maximum indoit al pedepsei, conform art. 430 din codul penal, stabilește în fapt atât din mărturisirea recurentului, cât și din actele formate de judecătorul de instrucțiune, că dênșul a mai fost condamnat la trei ani închisore pentru furt cu spargere și că a fost liberat acum trei ani ;

Considerând că, afară de acesta, recurentul, nici la tribunal, nici înaintea curței de apel nu a făcut verî-o obiecțiune asupra cererei ministerului public de a i se aplica dispozițiunile art. 43 din codul penal relative la recidivă ;

Considerând că, pe cât timp curtea de apel constată condamnațiunile anterioare suferite de recurent, și de unde rezultă că el era recidivist, apoi nu se pôte susține că decisiunea supusă recursului nu este îndestul motivată și că curtea de apel a comis un exces de putere pentru că nu a citat chiar hotărîrile cari pronunțau acele condamnațiuni, căci acele hotărîri nu puteau fi produse de cât ca probe ale unor condamnațiuni ce erau netăgăduite în specie și pe cari curtea le constată cu diferite acte ale instrucțiunei cauzei ;

Că, ast-fel fiind, motivul urmêză a fi respins ca fără temeiu.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 86

SOCIETATE. — Când se presupune că un asociat are mandat a lucra pentru cei-alți. (Art. 1.517 din codul civil).

CASAȚIE. — Hotărîre. — Hotărîre greșită în drept. — Dacă este casabilă când se susține în fapt.

- 1) *In cas când într'un contract de asociație nu există nici o dispoziție expresă în privința modului de administrațiune, ori-care asociat se presupune a avea mandat a lucra în numele celor-alți coasociați pentru societate.*
- 2) *O hotărîre greșită în drept nu este casabilă dacă în fapt ea se susține printr'o serie de fapte anume indicate.*

No. 24. — **Respingerea recursului** făcut de Eustațiu Anagnastopol contra decisiiei curței de apel din Galați, secția II, No. 24 din 1899, dată în proces cu G. C. Gusi, Aristide Anagnastopol și I. Demetriade.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;

Pe D. avocat I. Filitis, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. A. Djuvara, în combateri ;

Deliberând,

Asupra ambelor mijloce de casare invocate :

I. »Greșită aplicare a art. 1.517 din codul civil, denaturarea scrisorilor din 2 și 9 Iulie 1896 și exces de putere.

»In adevăr, prin prima scrisoare am declarat D-lui Gusi că 'l voiți »trimite grău în comision de la moșia ce țineam cu arendă în asociațiune, numai cu condițiune ca banii prinși pe partea mea să »mi-i trimită mie, iar nu asociaților mei său ver-î-unuia din ei, iar »prin cea de a doua D. Gusi a primit această condițiune.

»Curtea, prin exces de putere, a denaturat conținutul acestor acte »și a aplicat în mod greșit art. 1.517 din codul civil, declarând că D. »Gusi este descărcat de orî-ce obligațiune în basa mandatului tacit »ce există între asociați.

»Curtea mai denaturază, prin exces de putere, conținutul acestor »scrisori și prin faptul că face să depină efectul convențiunei sta-

»lită printr'ensele de lichidațiunea socială, ceea ce nu se prevede în tr'ensele«.

II. »Eróre de fapt. Curtea afirmă că contractul de arendare era numai pe numele asociatului Demetriade și că administrația societății se făcea tot pe numele lui, pe cât timp actele presintate în instanță dovedesc că contractul de arendare era pe numele tuturilor asociațiilor și administrațiunea o aveaă toți.

»Numai făcând această eróre curtea a putut să considere pe Gusi achitat către mine, basându-se pe o pretinsă descărcare dată lui de asociatul Demetriade«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că între Aristide Anagnastopol cu Demetriade și recurentul a existat o asociație pentru exploatarea moșiei Țuguiata sau Caragelele, proprietatea Baronesei d'Atzel, pe termen de 5 ani, cu începere de la 1895, Aprilie; că în fie-care an recoltele se trâmiteauă lui Gusi la Brăila; că pentru recoltele anului 1896 ivindu-se neînțelegeri între ei, recurentul Eustațiu Anagnastopol a cerut, prin acțiune intentată lui Gusi, ca prețul rezultat din a treia parte din produse să i se plătescă direct lui de către Gusi, cerere ce 'i-a fost respinsă atât de tribunal, cât și de curtea de apel, prin decisiunea supusă recursului;

Având în vedere că curtea de apel respinge acțiunea recurentului atât prin motive de drept pe temeiul art. 1.517 din codul civil, cât și prin considerație de fapt;

Că într'adevăr, după art. 1.517, numai în cazul lipsei de dispoziție expresă în contractul de asociație, orî-care asociat se presupune a avea un mandat a lucra în numele celor-alți pentru societate; că din acest punct de vedere fie-care trimițând recolta întrégă comisionarului, putea primi de la cesionar suma și da chitanță de primire;

Considerând că argumentarea curței de apel, în sensul art. 1.517, ar fi adevărată dacă recurentul n'ar fi invocat o convenție deosebită, decurgând din scrisorile urmate între recurent și comisionarul Gusi, în scop ca pentru partea a treia a recoltei trimisă lui Gusi, să nu pótă a se desface numai cu el, convenție specială de care curtea de apel nu ține sémă, ast-fel că sub acest raport decisiunea ar trebui să fie casată;

Considerând că de și în drept de isia e greșită, în fapt ea se susține printr'o serie de fapte anume indicate, că recolta s'ar fi trimisă în total, că dacă recurențele are drept a 'și primi deosebit partea de

preț ce i s'ar cuveni, acésta urméză pe cale deosebită a se judeca între el și intimații, în cât cererea recurentului e neoportună ;

Că ast-fel susținându-se decisia în fapt, motivele aú a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 87

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Trecerea greșită a numelui adjudecatarului în foile de licitare. — Dacă 'l îndreptătesce a nu depune prețul în termenul prescris de lege. — Scóțerea din nou în vânzare a imobilului în comptul adjudecatarului.

Trecerea greșită a numelui adjudecatarului în foile de licitație, a cărei rectificare se póte cere la emiterea ordonanței, nu îndreptătesce pe adjudecatar să nu depună prețul adjudecării înăuntrul termenului prescris de lege.

Ast-fel, cu drept cuvânt tribunalul scóte din nou în vânzare imobilul în comptul adjudecatarului, când constată că acesta n'a depus prețul în termenul prescris de lege.

No. 25. — Respingerea recursului făcut de A. Dutescu și Minodora Seciureanu, ca tutóre legală, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Gorj No. 1.241 din 1899, în proces cu D. Pociovalișteanu, Constantin Pociovalișteanu și Florea Aluneanu.

1 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat Anastasiu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat G. Pârvulescu, în combateri, și

Pe D. Alexandresco, procuror general, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Publicațiunea de vânzare cu No. 580 din 9 Martie 1899, la pagina 626, în care publică că Alexandru Dutescu este în comuna Poe-

»nari; procesul-verbal, la pagina 646 din 29 Martie 1899, mă citează »în comuna Poenari-Seciuri și spune că nu m'a găsit la domiciliu în »comuna Poenari-Seciuri«.

Având în vedere că din ordonanța de adjudecare, supusă recursului, rezultă că Florea Aluneanu cerând tribunalului Gorj a procedea la vânzarea cu licitațiune publică a imobilelor moștenitorilor defunctului C. Seciureanu, prevăzute în actul de ipotecă înscris sub No. 65 din 1892, , pentru plata creanței constatată prin acel act, tribunalul a dispus a se scöte din nou în vânzare la 29 Aprilie 1899 imobilele adjudecate asupra lui Alexandru Dulescu, cu prețul de lei 6.100, din cauza nedepunerii prețului de adjudecatar, înăuntrul termenului prevăzüt de lege ;

Considerând că din lucrările aflate în dosarul cauzei se constată că pentru termenul de 29 Aprilie Dulescu, recurentul de adl, a fost citat la domiciliul său din comuna Poenari-Seciurile ; că fiind absent de la domiciliul său, și negăsindu-se acolo nici rude, nici servitorl, citația a fost lăsată în primirea unu vecin al său ; că așa fiind, motivul cată a se respinge ca neexact în fapt și neîntemeiat.

Asupra celor de al II-lea și al III-lea motive de casare :

II. »Foile ținute de licitație, la pag. 612 și 613, se vede că a licitat »A. Dulescu și nu este Alexandru Dulescu și la urmă se vede Al. »Dulescu, adică Alexandru Dulescu când pe mine mă chiamă Anastase Dulescu, dupe com am probat tribunalului cu ordinul de chemare al armatei«.

III. »Tribunalul, în ziua de 29 Aprilie 1899, la fila 664, constată »că chiar eu sunt Anastase Dulescu și care dice că am licitat la 26 »Noembre 1898, când eu am licitat la 4 Februarie 1899, iar nu la »26 Noembre 1898, când în acea zi, 26 Noembre 1898, nu se găsese nici o listă de licitație«.

Având în vedere că prin aceste motive recurentul susține că la 4 Februarie 1899, atunci când s'a adjudecat imobilele asupra sa, în foile de licitație ținute de tribunal s'ar fi trecut greșit pronumele său, din care cauză a cerut tribunalului a amăna vânzarea la 29 Aprilie spre a depune prețul adjudecării ;

Considerând că această pretinsă greșelă, a cărei rectificare se putea cere la emiterea ordonanței de adjudecare, nu îndrituia pe recurent a nu depune prețul adjudecării înăuntrul termenului prescris de lege ;

Că, dar, tribunalul constatând nedepunerea acestui preț, bine și conform legei a procedat, când pentru acest motiv a scos din nou în vânzare imobilele adjudecate asupra lui Alexandru Dulescu, și așa fiind, ambele aceste motive au a se respinge ca nefundate.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 88

PENSIE ALIMENTARĂ. — Femeie măritată ce nu poate intra saă nu este primită în domiciliul conjugal.

Când soția nu este primită saă nu poate intra în domiciliul conjugal din cauza soțului ce întreține o concubină chiar în acel domiciliu, soțul este dator a servi soției sale o pensie alimentară.

No. 27. — Respingerea recursului făcut de Enache Pieleanu contra deciziei curței de apel din București, secția II, cu No. 71 din 1899, cu Anica Pieleanu.

7 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat Pherechide, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. I. Brătescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violare și réua interpretare a art. 195 și 196 din codul civil, combinat cu art. 250 din codul civil«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere că curtea de apel, pentru a obliga pe recurent a servi intimatei o pensie alimentară de 200 lei lunar, constată în fapt că intimata, în urma respingerii acțiunii de divorț ce recurentul intentase în contra sa, a cerut tribunalului ca soțul recurent să își servescă o pensie de întreținere până când acesta va voi să o pri-

mescă în domiciliul conjugal, cerere ce 'i-a fost admisă atât de tribunal cât și de curtea de apel;

Având în vedere că, spre a acorda părții pensia alimentară, instanța de fond constată că soția n'a putut intra la domiciliul conjugal din cauza unei concubine ce soțul întreține chiar în acel domiciliu;

Considerând că întru cât soția, din cauza faptului bărbatului, n'a putut intra la domiciliul conjugal, incumbă soțului datoria de a alimenta pe soție și de a 'i acorda o pensie alimentară, precum a făcut instanța de fond;

Că așa fiind, mijlocul de casare este neintemeiat și urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 89

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Comisiunea juraților. — Condițiuni de a fi jurat. — Neîndeplinirea lor. — Ordine publică. (Art. 39 și 40 din legea de expropriere).

Nu pot fi jurați în materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică de cât contribuabilii domiciliați în orașul său plasa unde urmează a funcționa și cari plătesc darea fonciară cea mai mare.

Ast-fel este casabilă decisiunea juriului când în comisiune a figurat ca jurat o persoană ce nu plătește nici o dare în orașul său plasa în care figurează înscris ca jurat, și constituirea juriului fiind o cestiune de ordine publică, poate fi invocată direct în casație.

No. 28. — Casarea decisiunii juriului de expropriere și ordonanța judeului-director al tribunalului Covurluii, secția II, din 25 Septembrie 1899, cu Gherghina Burghalea.

7 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. G. Avenianu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. A. Drăghici, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 39 combinat cu art. 40 și 53 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică, întru cât doi dintre jurații cari au decis nu sunt proprietari, nici plătesc ver-o dare fonciară, în cât ei n'aveau calitate de a fi jurați, și participarea lor în comisiune vîțiază operațiunile juriului».

Avînd în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului ;

Vădînd art. 39 și 40 din legea de expropriere ;

Considerînd că, dupe dispozițiunile acestor articole, nu pot fi jurați în această materie de cât contribuabilii domiciliați în orașul său plasa unde urmează a funcționa, și cari plătesc darea fonciară cea mai mare ;

Considerînd că rezultă din procesul-verbal al judeului-director că în comisiunea juraților cari a judecat, și fixat indemnisațiunea pentru terenul expropriat intimatului a luat parte Toma Aburel și doctorul C. Galii ;

Considerînd că din certificatul administrației financiare a județului Covurlui, cu No. 28.825 din 1899, se constată că numiții jurați nu s'au găsit înscriși cu nici o dare fonciară în orașul Galați, acolo unde dînșii au figurat ca jurați ;

Că, în asemenea condițiunii dînșii nu puteau fi jurați și prin urmare, prezența lor în comisiune vîțîind constituirea juriului, mijlocul de casare este întemeiat ;

Considerînd că constituirea juriului fiind o cestiune de ordine publică, pôte fi invocată direct înaintea acestei înalte curți, și că lipsa de capacitate în persóna juraților din cauza neplăței impositului fonciar, acolo unde figurază ca jurat, pôte fi propusă ca mijloc de casare, fiind că existența acestei capacități în persóna juraților este o garanție pentru părțile cari au a fi judecate.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 90

APEL. — Apel corecțional. — Respingerea lui ca nesusținut. — Opozițiune. — Nepresintarea oponentului. — Anularea opozițiunii. — Cum se poate ataca. — Recurs. (Art. 203 din procedura penală).

Opozițiunea contra hotărîrii dată în lipsă asupra apelului rămâne nulă dacă oponentul nu vine să o susțină la ziua înfățișării, și în contra acestei deciziuni de anulare a opozițiunii nu este deschisă de cât calca recursului în casafie.

No. 118. — Respingerea recursului făcut de N. D. Constantinescu contra decisiiei curței de apel din București, secția II, cu No. 647 din 1899.

9 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. O. reanu ;

Pe D. avocat I. Brătescu, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra ambelor mijloce de casare :

I. »Exces de putere și violarea dreptului de apărare, întru cât curtea, având a judeca opozițiunea mea asupra decisiunii ce se dăduse cu dreptul de opozițiune, nu putea să judece altă cestiune, întru cât nu judecase opozițiunea mea ce făcusem contra primei decisiuni«.

II. »Exces de putere și violarea autorității lucrului judecat, întru cât, când s'a dat decisiunea acésta, cădënd apelul meu și rămânënd definitivă și decisiune, nu putea să mai fie vorba de respingerea opozițiunii ca inadmisibilă întru cât de opozițiunea mea nici nu se avisase curtea, ast-fel că eu avem dreptul să repun de nou cestiunea înaintea onor. curței, întru cât prima mea opozițiune nu fusese judecată, și ast-fel eu rămân împiedicat mai ales când asupra opozițiunii mele și se făcuse divergiință de opiniuni, și nici se pomenesce în decisiune ceva despre faptele petrecute în afacerea mea«.

Avënd în vedere decisiunea curței de apel din București, secția I, cu No. 647 din 1899, ce se atacă cu recurs ;

Având în vedere că prin această deciziune se constată că N. D. Constantinescu fiind condamnat de tribunal la închisoare pentru fals în acte publice, a făcut apel;

Că curtea a respins acest apel ca tardiv prin deciziunea cu No. 146 din 17 Februarie 1897, că în contra acestei decizii N. D. Constantinescu a făcut opoziție;

Că curtea fiind chemată a se pronunța asupra acestei opoziții în ziua de 15 Februarie 1899; prin deciziunea cu No. 162, pronunțată în aceeași zi în lipsa opozantului, în loc să pronunțe anularea opoziției conform art. 203 din procedura penală, pronunță respingerea apelului; că N. D. Constantinescu profitând de confuziunea acestor terminologii, face opoziție și în contra acestei decizii cu No. 162 din 1899, iar curtea, prin deciziunea atacată ași cu recurs respinge această de a doua opoziția inadmisibilă ;

Considerând că, după art. 203 din procedura penală, opoziția rămâne nulă dacă oponentele nu vine să o susțină la ziua înfățișării, iar în contra unei asemenea hotărâri de anulare a opoziției nu este deschisă de cât calea de recurs în casație; că, prin urmare, cu drept cuvânt curtea a respins a doua opoziție a lui N. D. Constantinescu, recurentul, pe cât timp există o primă opoziție făcută de dânsul care fusese respinsă și care nu se putea ataca de cât cu recurs în casație ;

Considerând că faptul că curtea de apel întrebuintează o terminologie greșită în dispoziția deciziunii sale cu No. 162 din 1899, nu poate avea nici o înrîurire în cauză, căci părțile nu dețin drepturile lor de cât de la lege, și instanțele judecătorești nu pot nici acorda, nici ridica părților căile de reformare ale hotărârilor lor, de cât în conformitate cu legea.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procur:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 91

MĂRTURISIREA JUDICIARĂ. — Indivisibilitatea ei. — Casurile în cari nu se aplică principiul indivisibilității. (Art. 1.206 din codul civil).

CASAȚIE. — Compensația judiciară. — Dacă poate fi invocată pentru prima oră în casație.

- 1) *Principiul indivisibilității mărturisirii nu este aplicabil în cazul când faptul alegat în justiție se dovedește, în afară de mărturisirea unei părți, din alte probe legale produse în instanță, căci în asemenea caz dovedirea dreptului cerut nu are de fundament numai mărturisirea, pentru ca această mărturisire să fie luată în întregul ei și să nu se potă împărți, ci dovedirea dreptului se întemeiază pe mijlocele legale de probațiune luate de aiurea, în afară de mărturisire, și pe cari judecătorii sunt în drept de a le ține în seamă pentru a 'și forma convingerea lor.*
- 2) *Compensația judiciară dacă nu a fost propusă înaintea instanțelor de fond nu poate fi invocată pentru prima oră în casație.*

No. 32. — Respingerea recursului făcut de Ascher B. Iacob contra deciziei curței de apel din București, secția I, cu No. 55 din 1899.

9 Februarie 1899

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N. Bagdat;

Pe D. Cernea, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii C. C. Arion și G. Duca, în combatere;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea art. 1.206 din codul civil și exces de putere. Curtea, pentru a stabili contractul de garanție, se fundează pe recunoșcerea făcută de mine în instanță, iar când este a determina modalitatea și condițiunile garanției, înlătură parte din recunoșcerea mea, întemeindu-se pe corespondență. Cu chipul acesta curtea, violază art. 1.206 din codul civil».

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Considerând că curtea de apel, pentru a stabili contractul de garanție intervenit între recurent și intimat, nu se întemeiază exclusiv

pe mărturisirea făcută de recurent la interogatoriul ce i s'a făcut, ci pe o serie de acte și scrisori prezentate înaintea curței, din complexul cărora curtea 'și-a format convingerea că în adevăr recurentul s'a obligat a garanta toate plățile ce intimatul le va face pentru David și Isac Iacob, frații recurentului, plăți pe cari intimatul le-a și efectuat;

Considerând că principiul indivisibilității mărturisirii nu este aplicabil în cazul când faptul alegat în justiție se dovedește, în afară de mărturisirea unei părți, prin alte probe legale produse în instanță, căci în asemenea caz dovedirea dreptului cerut nu are de fundament numai mărturisirea, pentru ca această mărturisire să fie luată în întregul ei și să nu se potă împărți, ci dovedirea dreptului se întemeiază pe mijlocele legale de probațiune luate de aiurea în afară de mărturisire, și pe care judecătorii sunt în drept de a le ține în seamă pentru a 'și forma convingerea lor;

Că pe cât timp, în specie, curtea de apel, ținând seamă de declarațiunile părților, 'și întemeiază mai ales deciziunea ei pe diferitele mijloce de probațiune produse în instanță, nu se mai poate susține, în virtutea celor expuse mai sus, că dânsa a violat principiul indivisibilității mărturisirii;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare urmăzează a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Exces de putere și violarea art. 327 din procedura civilă.

»Am dovedit la curte că eram asociatul lui S. Arie, că capitalul meu, averea mea era în mâinile sale, am susținut că nu pot fi condamnat a plăti această sumă ce reclamă, fiind-că ea s'a trecut în »comptul meu curent, că urmăzează a se face o lichidare și am invocat »compensația judiciară.

»Curtea nici nu se pronunță asupra compensației judiciare și dacă »implicit se pronunță, ea violă art. 327 din procedura civilă, și comite un exces de putere, fiind-că de nicăeri nu rezultă că eu la »1893 aș fi renunțat la apărarea și beneficiul din art. 327 din procedura civilă«.

Considerând că, dupe cum rezultă din deciziunea supusă recursului, ceea ce recurentul a susținut d'înaintea curței a fost numai că dânsul ar fi convenit cu intimatul Arie că suma ce acesta a plătit pentru frații săi să fie trecută în comptul tovarășiei ce exista între

recurent și intimat; că la această alegațiune curtea răspunde și declară că recurentul cu nimic nu a dovedit existența unei asemenea stipulațiuni între părți;

Considerând că în cât privește compensațiunea judiciară de care se face mențiune prin mijlocul de casare, un asemenea mijloc de apărare nefiind propus și discutat d'inaintea curței de apel, nu poate fi propus direct în casație;

Că, prin urmare, sub toate aceste raporturi mijlocul de casare este inexact în fapt.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 92

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Supralicitare. — Termen. — Dacă se poate scurta sau prelungi termenul de opt zile pentru supralicitare. (Art. 546, 549 și 560 din procedura civilă).

Termenul de opt zile pentru supralicitare are a fi observat în sensul ca el să nu fie mai scurt, putând însă tribunalul să fi ceze supralicitarea peste acel termen, lucru de care nu se poate plânge debitorul urmărit, întru cât fixarea peste acel termen departe de a-i fi defavorabilă, este din contra în favoarea sa, având mai mult timp să caute concurenți cari să dea un preț mai avantajos de cât cel eșit la adjudecarea provisorie.

No. 33. — Respingerea recursului făcut de Irina Rădulescu și Nuță Rădulescu contra ordonanței de adjudecare pronunțată de tribunalul Romanaii cu No. 2.874 din 1899, cu Anica Nenoveanu și C. Pavliidi.

9 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus N. Opreanu;

Pe D. avocat Maxim-Lenș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. N. Ionescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 546, 549 și 560 din procedura civilă, de óre-ce tribunalul a ținut supralicitație dupe expirarea termenului de opt zile prevăduț de sus menționatele articole, și ast-fel nu putea procede la vindzare în compt până nu fixa un termen pentru a ține o nouă supralicitație».

Considerând că de și este adevărat că tribunalul adjudecând provisoriu imobilul recurenților asupra intimatului Pavlidi, în ziua de 14 Decembre 1898, a fixat ziua de supralicitare la 8 Ianuarie 1899, anunțându-se pe părți pentru acest termen, totuși termenul de opt zile are a fi observat în sensul ca el să nu fie mai scurt, că dacă supralicitarea a fost fixată de tribunal peste acest termen, acesta, de parte de a fi defavorabilă debitorilor recurenți, este în favórea lor, putënd în acest interval să caute concurenți cari să dea un preț mai avantajos de cât acel eșit la adjudecarea provisorie ;

Că, din acest punct de vedere, recurenții nu au interes și nu pot a se plânge de prelungirea termenului de supralicitare ;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat este neintemeiat ;

Considerând că, în cât privesce mijlócele de casare coprinse în petițiunea de recurs, nefiind susținute de recurenți, ele nu pot forma obiectul verii unei discuțiuni

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 93

DELICT SILVIC. — Introducere de vite în pădurile supuse regimului silvic. — Elementele acestui delict. — Dacă voința este unul din elemente. — Forță majoră. (Art. 23 din codul silvic).

Simplul fapt al introducerii vitelor într'o pădure supusă regimului silvic se pedepsește de legiuitor fără a se cere ca element al delictului voința delicuentului de a le introduce, și numai forța majoră pòte apăra pe un delicuent de pedepsă.

No. 1. — Casată, în urma recursului făcut de Stat, sentința tribunalului Ialomița cu No. 1.018 din 1899, dată în proces cu Petre Constantin și alții.

10 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus N. Opreanu ;

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni, conchidând la admiterea recursului și casarea sentinței tribunalului Ialomița.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 23 din codul silvic. Am probat cu procesul-verbal și chiar inculpații au mărturisit că s'aũ găsit vitele lor în pădurea »Statului.

»Faptul acesta este suficient pentru a'î face pasibili de art. 23 din codul silvic, de ore-ce inculpații nu au probat veri-un cas de »forță majoră, care singur putea să'î apere de pedepsă «

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vădând art. 23 din codul silvic ;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, simplul fapt al introducerii vitelor într'o pădure supusă regimului silvic se pedepsește de legiuitor fără a se cere ca element al delictului voința delicuentului de a introduce, și numai forța majoră poate apăra pe un delicuent de pedepsă ;

Considerând că expresia introducerii nu înseamnă că dacă nu e un act de voință al omului, fie proprietarul, orî păzitorul vitelor, nu poate fi contravenție, fiind-că pentru contravenție la legea silvică se pedepsește faptul în sine, fără a ține sémă de veri-un act de voință al delicuenților ;

Că a da o altă interpretare citatului art. 23 ar fi ca aplicarea dispozițiunilor codului silvic în această privință să devină ilusorie și fără efect ;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul a schitat pe delicuenți numai pe simplul motiv că vitele s'ar fi introdus în pădure

fără voință și cunoștința lor, a nesocotit dispozițiunile art. 23 din codul silvic, întru cât verî-un cas de forță majoră nu e constatat.

Pentru aceste motive :

În unire cu conclusiunile D-lui procuror general D. Alexandresco, Caséză, etc. Penal, secțiunii unite.

No. 94

DUEL. — Dacă martorii într'un duel pot fi considerați ca complici. — Dacă se pedepsesc. (Art. 50 și 258 – 261 din codul penal ; art. 432 din codul penal belgian ; art. 172 din codul penal prusian).

Martorii cari au dat concursul lor la un duel, ori care ar fi stadiul în care și-au dat concursul, nu pot fi considerați ca complici și nu pot fi pedepsiți pentru faptul lor întru cât nu există o anume dispoziție în codul penal.

No. 122. — **Respins**, în urma unei divergenți, atât recursul făcut de D. procuror general al curței de apel din București, cât și de Maria Em. Lahovari, ca parte civilă, contra decisiunii curței de apel din București, secția II, No. 509 din 1898, cu V. Ionescu, Al. Săulescu, C. Isvoranu și N. Drosso.

14 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D-niî advocați V. Missir și P. Grădișteanu, în desvoltarea motivelor de casare invocate de recurenta Maria Em. Lahovari ;

Pe D-niî advocați M. Korné și B. Delavrancea, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în conclusiuni, conchișând la respingerea ambelor recursuri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Greșită interpretare și aplicare a art. 258—260 din codul penal, combinate cu art. 50 din codul penal. Curtea afirmă că, în ma-

»terie de duel, martorii nu pot fi considerați ca complici, de și faptele »lor ar intra în categoria celor calificate de lege că ar constitui com- »plicitatea.

»Curtea, cu modul acesta, introduce o excepțiune la o regulă ge- »nerală și absolută a complicității în materie de delictе.

»O asemenea excepțiune nu există în lege, nici în mod expres, »nici în mod tacit«.

II. »Curtea, afirmând că nu există, în materie de duel, regule cari »să determine datoriile și răspunderea martorilor, violază spiritul le- »gei și comite o gravă eróre de drept și de fapt.

»Prima datorie a martorilor era să examineze dacă duelul era ne- »cesar, și, dacă hotăraș în mod afirmativ, să decidă cui aparține ale- »gerea armelor, ofensa fiind reciprocă. Curtea afirmând că duelul era »inevitabil, că Lahovari 'l dorea, comite o gravă eróre de fapt, face »o afirmațiune atât de inexactă în cât acesta constituе un adevărat »exces de putere.

»Hotărîrea curței e cu totul nemotivată în ce privesce a doua parte »a datoriei martorilor, căci nu se pöte considera ca motiv serios pro- »cesul-verbal al martorilor, că totul s'a petrecut în regulă, de öre-ce »curtea era chemată a controla tocmai acest punct de fapt.

»Am afirmat d'înaintea curței că martorul Victor Ionescu a venit »cu hotărîre preconcepută de a duce părțile pe teren, refusând verî-ce »altă soluțiune afară de sânge său duel; că el avusese cu Lahovari »o altercațiune de care n'a spus nimic martorilor acestuia, că a fost »atât de pasionat și violent în cât a întrebuițat cuvinte ofensătöre »chiar la adresa unuia din martorii lui Lahovari și a impus condiția »ca lupta să continue până ce una din părți nu va mai putea lupta. »Curtea comite o omisiune esențială, nepronunțându-se asupra aces- »tor impregiurări, cari puteau determina răspunderea martorului.

»Am imputat martorilor Victor Ionescu și Säulescu că au condus »pe combatanți într'un loc închis, prea mic, cunoscut fiind sistemul »de apărare al lui Lahovari de a rumpe, într'o sală de scrimă, unde »pe pardosélă se află sacáz, așa că Filipescu, netemându-se de a alu- »neca s'a putut fonda à fond, ceea ce a causat mörtea lui Lahovari, »într'o sală cunoscută lui Filipescu și necunoscută lui Lahovari; în »fine că, în contra regulelor, Victor Ionescu a fost ales director al »luptei și n'a dat comanda usitată »garde en arière« și că aceste im-

»pregiurări fac pe acești martori răspunzători de rezultatul nenorocit al duelului.

»Curtea nepronunțându-se asupra acestor elemente constitutive ale responsabilității martorilor, și înlocuind examenul ce era dator să face cu aprecierea D-lui Th. Văcărescu, comite nu numai o omisiune esențială, dar încă o adevărată tăgadă de dreptate, dă o hotărâre nemotivată, și, ce este mai grav, abdicând în mâinile D-lui Th. Văcărescu, prin exces de putere îl face să afirme, ceea ce nu a afirmat și nu putea să afirme în ce privește operațiunile duelului, căci »nu a luat parte la ele«.

III. »Curtea nu se știe a comite cea mai îndrăsnită violare a legii, în spiritul și litera ei, făcând apologia duelului, înobilând ceea ce legea vestejește și pedepsește ca delict«.

Având în vedere că prin deciziunea curții de apel din București No. 509 din 1898 se declară că martorii cari au luat parte la duelul din 29 Noembrie 1897 între N. Filipescu și George Em Lahovari, și din care a rezultat mărtea lui Lahovari, nu pot fi urmăriți nici ca complici, conform art. 50 din codul penal, pentru că martorii nu sunt delincenți, și că legiuitorul n'a voit a'î pedepsi;

Că, afară de acesta, martorii, în specie, n'ar putea fi urmăriți conform codului penal, întru cât nu se dovedește din parte-le rea credință, condiție indispensabilă pentru complicitate, că ei n'a' uneltit duelul, căci nu au împins la luptă, nici n'a' ășit din rolul lor ca martori;

Având în vedere că în urmă curtea de apel mai declară că neregularitățile cari ar fi urmat sunt incorectudinii, nu sunt fapte cari să fie urmărite după codul penal, și că prin depunții, instrucție și debateri se atestă că totul s'a petrecut conform usului duelului;

Considerând că duelul, precum se urmăzează, e contrariu ordinii publice, contrariu dreptății, pentru că efectele pot fi altele de cât dreptatea ori reclama, și nu dovedește nici curagiul său onestitatea ambilor sau fie-cărui luptător, totuși fiind privit în societate ca un mijloc de reparare a onoarei presupuse sau într'adevăr atinse, este considerat de legiuitorul nostru prin dispozițiile ce conține codul penal în art. 258—261 ca un delict special, întru cât pedepsele pronunțate, în cas de mărte sau răniri, sunt altele ca acele prescrise prin art. 239 și următorii din codul penal;

Considerând că codul penal român a avut în vedere atât codul penal belgian cât și codul penal prusac ; că de vreme ce, după art. 432 din codul penal belgian, martorii nu sunt complici și pedeșiți asemenea deosebit, prin legea prusacă anume se declară (§ 172) că secundanții, că martorii, medicii și chirurgii n'au a fi pedeșiți, în codul penal român nu există nici o dispoziție în privința martorilor, numai că se face mențiune de secundanți și de martori, fără de care urmază un duel (art. 260 din codul penal) ;

Considerând că neprescriind ceva codul penal, martorii cari au fost la un duel, ori în care stadiu al duelului, nu pot fi urmăriți, întâiu pentru că rolul pe care îl îndeplinesc martorii consistă în fapte cari nu sunt pur și simplu fapte de complicitate, precum le aședă codul penal, fiind-că martorii în deoște hotărînd condițiile luptei, au a garanta pentru onestitatea luptei, și urmarea ei ca să nu degereze într'un fapt ordinar de omor, sau de lovire, ei garantéză observarea condițiilor luptei, apoi în cele mai multe casuri este o datorie de prietinie de a fi martor la un duel ;

Că apoi, dacă luptătorii însăși când se cauzéză omor sau răniri sunt pedeșiți în mod deosebit, martorii, pentru faptul lor care nu e coprins în noțiunea complicității, ca să pótă fi urmăriți, ar trebui să fie o dispoziție specială ; iar lipsa ori-cărei dispoziții dovedesce voința legiuitorului pentru impunitatea lor, ținend sémă legiuitorul de rolul și de caracterul bine-făcător al martorilor ;

Considerând că, de altmintrelea, tocmai faptul unei dispoziții speciale în privința duelului în codul penal, exclude aplicarea regulelor relative la complicitate ale codului penal ; că numai când legiuitorul român, ca și cel francez, n'ar fi cređut util a se ocupa cu materia și a prescrie ore-cari dispoziții în privința duelului, s'ar fi putut dice că legiuitorul ar fi voit prin acésta ca luptătorii și martorii să fie urmăriți conform prescripțiunilor pentru omucidere și pentru complicitate ;

Considerând că, în afară de acésta, impunibilitatea martorilor, voită de legiuitor, se adeverește și prin lucrările pregătitoare ale codului penal ;

Că, ast-fel, martorii cari au dat concursul la un duel, ori-care ar fi stadiul în care și-au dat concursul, nu pot fi pedeșiți pentru faptul lor, întru cât nu este dispoziție anume în codul penal ;

Considerând că dacă martorii, la un duel, pentru acésta, în prin-

cipiū n'aū a fi pedepsiți, nu este de nici o utilitate de a cerceta ne-regularitățile ce martorii ar fi săvârșit, sau a insista asupra lor, pen-
tru că ar fi vorba de o onestitate și de aptitudine în privința obser-
vării regulilor duelului, care, orî cât de grave, în lipsa unei disposi-
ției a codului penal, n'ar servi spre a declara pe martorul care a coo-
perat totuși punibil ;

Considerând că, de altmintrelea, curtea, prin decisia supusă recur-
sului, declară în fapt că totul s'a petrecut în regulă, în cât dispar
prin acēsta aprehensiunile în privința existenței de neregularități,
pe cari curtea le enumeră și le menționează, ast-fel că nu se pōte dice
că este erōre grosieră și nemotivare ;

Că așa fiind, tōte motivele de casare aū a fi respinse ca neintemeiate.

În cât privește recursul făcut de D. procuror general al curței de
apel din București, cată a fi respins ca nesușținut.

Pentru aceste motive,

Și în unire cu conclusiunile D-lui procuror general D. Alexan-
dresco :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 95

BANCROTĂ SIMPLĂ. — Elementele acestui delict. (Art. 27, 876
și 881 din codul comercial).

*Este culpabil de bancrotă simplă comerciantul care, încetând plă-
țile se constată că în timpul cât a exercitat comerțul său nu a
ținut în mod regulat registrele cerute de codul comercial și
nici nu le-a vădat așa cum cere art. 27 din codul comercial.*

No. 123. — **Respingerea** recursului făcut de Niță Bărbulescu con-
tra decisiunei curței de apel din București, secția II, cu No. 753
din 1899.

14 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N.
Bagdat ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 876, § 5 din codul comercial.

»Procedura penală în contra comercianților pentru neținere de registre se inițiază numai dupe o declarațiune în faliment făcută de tribunalul comercial. În cazul nostru, fiind hotărîrea tribunalului Dâmbovița cu No. 23 din 12 Iulie 1898, declarătoare în faliment, »responsabilitatea mea penală pentru neținere de registre nu se poate întinde peste exercițiul semestrial la care se referă afacerile mele cădate în faliment (C. apel Veneția, 27 Iulie 1887).

»Or, recurentul, în 1898, cum constată decisiunea, a avut registru »jurnal în regulă, deci nu'î răspunzător penalmente pentru exercițiul »prevădute în afaceri cari nu se dovedesc că au verî-o înfrîurire a »supra falimentului.

»De asemenea nu i se poate aduce verî-o imputare pentru neviđarea registrului la fine de an, potrivit art. 27 din codul comercial, »căci fiind declarat falit în cursul anului, la 12 Iulie 1898, nu'l putea »să'l viđeze de cât tocmai la finit de an și a fost impeditat prin de- »clararea de faliment«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că curtea de apel, pentru a considera pe recurent culpabil de delictul prevădut de art. 876, alin. V din codul comercial, și pedepsit de art. 881 același cod, stabilește în fapt, din actele instrucțiunei urmate în cauză, și din propria mărturisire a recurentului făcută la tribunal, că numitul fiind declarat în stare de faliment prin sentința tribunalului Dâmbovița cu No. 23 din 1898, în tot timpul cât a exercitat comerțul nu a ținut în mod regulat registrele cerute de codul comercial, și nici nu le-a viđat așa cum cere art. 27 din codul comercial ;

Considerând că, față cu aceste fapte anume constatate de curtea de apel, cu drept cuvënt curtea a aplicat recurentului penalitatea prescrisă de art. 881 din codul comercial, care este o dispozițiune generală, și nu face distincțiunile ce recurentul le indică în motivul de casare ;

Că de aceea acest motiv are a fi respins ca nefintemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

DELICT SILVIC. — Despăgubiri civile. — Acordarea saŭ reducerea lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.
(Art. 19 din codul silvic).

DELICT SILVIC. — Circumstanțe atenuante. — Dacă se acordă.
(Art. 46 din codul silvic).

- 1) *Despăgubirile civile în delictele silvice fiind lăsate la aprecierea instanțelor de fond, aceste instanțe au dreptul a le acorda sau a le reduce după împrejurările în cari delictul a fost săvârșit.*
- 2) *În cazurile neprevădute în codul silvic aplicându-se dispozițiile dreptului comun, urmază că în delictele silvice se pŭte acorda circumstanțe atenuante, și acesta chiar și în cas de recidivă, de și codul silvic nu prevede asemenea circumstanțe.*

No. 126. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 1.201 din 1899 cu Petcu G. Vătafu.

14 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violare de lege și exces de putere. Tribunalul a violat art. 19, »alin. II din codul silvic, și a comis exces de putere, reducând despăgubirile civile stabilite de agentul respectiv.

»Tribunalul a violat art. 29 din codul silvic, apărând pe delincvent »de închisore, când se constată că este un cas de recidivă, tăind »lemnle noptea și comițând un alt delict cu câte-va zile înainte».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 19, alin. II din codicele silvic, modificat prin legea din 4 Iunie 1892, care prescrie că, în materie de delict silvic, despăgubirile civile se acordă numai dacă va fi casul ;

Considerând că rezultă din această dispozițiune că despăgubirile civile fiind lăsate la aprecierea instanțelor de fond, ele au dreptul a le

acorda, sau a le reduce, după împregiurările în care delictul a fost săvârșit ;

Considerând de asemenea că, după art. 46 din codul silvic, în ca-surile neprevădute de acel codice, se aplică dispozițiunile dreptului comun ;

Că întru cât, în lipsă de dispoziții în codul silvic în privința circumstanțelor atenuante, conform principiului stabilit urmând să ne referim la dreptul comun, avem a admite circumstanțele atenuante și pentru ori-ce delict silvice chiar și în cas de recidivă, cum se presintă cazul în specie ;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul a micșorat despăgubirile civile și a redus pedépsa la care delicuentul era condamnat de judele de ocol, fără a viola dispozițiunile textelor de lege vădate prin mijlocul de casare, și de aceea cursul are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 97

DELICT POLITIC. — Caracterul acestui delict. — Cum se determină. (Art. 238 și 239 din codul penal).

Ceea ce trebuie să determine a califica un fapt delictuos ca delict politic, este, înainte de toate, însuși caracterul politic al faptului. Așa, dacă prin același fapt se atinge ordinea politică, și dacă el constituie și o violare a unei dispozițiuni din codul penal, asemenea fapt încă nu poate fi calificat delict politic, fiindcă criminalitatea nu este determinată numai de caracterul politic al faptului. De aci urmază că delict politic este numai dacă se atinge ordinea publică.

Ast-fel, faptul de a bătea, după terminarea unor alegeri, pe cei ce serbeză isbânda lor în acele alegeri, pentru a'și răsbuna fiind că în serbătorirea isbândeii ar fi insultat pe adversarii lor politici, nu constituie un delict politic, ci un delict de drept comun.

No. 128. — Respins recursul făcut de Ștefan Mândreanu contra decisiunii curței cu jurați din Teleorman cu No. 42 din 1899.

14 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat V. Antonescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

» Violarea art. 105 din Constituțiune și exces de putere. Caracterul unui delict, din punctul de vedere al dreptului penal, nu se poate determina după faptul material comis, ci numai după mobilul și intențiunea care l-a provocat.

» Ast-fel, faptul de bătae ce mi se impută, conform art. 238 și 239 din codul penal, fiind petrecut în perioada electorală de la 1 Noiembrie 1898 ca rezultat unic al frământărilor și pasiunilor politice născute cu ocaziunea acelor alegeri comunale, este invederat că el este de ordine pur politică, și deci, prin exces de putere și violarea manifestă a sus citatului text de lege, curtea cu jurați din Teleorman, în desacord cu ordonanța de trimitere a judeului-instructor, și și declină competența și mă deferă jurisdicției tribunalului ordinar.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați, supusă recursului, din care rezultă că recurentul, în unire cu alți locuitori din orașul Alexandria, fiind dați judecăteli pentru delictele prevăzute și pedepsite de art. 238 și 239 din codul penal, judele-instructor al tribunalului Teleorman, considerând aceste delictes ca constituind delictes politice, săvârșite cu ocazia alegerilor comunale din acel oraș, a trimis aface-rea a fi judecată de curtea cu jurați din județul Teleorman, care, prin decisiunea cu No. 42 din 1899, supusă recursului, și-a declinat competența, considerând faptul ca un delict de drept comun, care avea a se judeca de tribunalul corecțional ;

Considerând că ceea ce trebuie să determine a califica un fapt delictuos ca delict politic, este, înainte de toate, însuși caracterul politic al faptului ;

Că de aceea, dacă prin același fapt se atinge ordinea politică, și

dacă el constituie și o violare a unei dispozițiuni din codul penal, asemenea fapt încă nu poate fi calificat delict politic, fiind-că criminalitatea nu este determinată numai de caracterul politic al faptului;

Că urmând această normă pentru calificarea delictelor politice, nu avem criterii numai subiective, precum e interesul său scopul politic, ce poate să se fi urmărit direct sau indirect, mai mult sau mai puțin depărtat, sau precum ar fi intenția delicventului, ci avem un criteriu obiectiv, și deci vom dice că e delict politic numai și dacă se atinge ordinea politică;

Considerând, în specie, că recurentul a fost dat judecăței pentru delictul prevăzut și pedepsit de art. 238 și 239 din codul penal;

Că, după cum curtea constată, scopul urmărit de numitul recurent era, nu de atinge ordinea publică sau drepturile politice ale cetățenilor, întru cât alegerile comunale, în acel oraș, se efectuase cu două săptămâni înainte de săvârșirea delictului, ci pentru a se răsbuna, că cu o săptămână mai înainte mai multe persoane cari sărbătoreau reușita la alegeri, manifestase pe stradă, insultând pe adversarii lor politici, între cari se găsea și recurentul;

Că, dar, prin bătăile urmate, neatingându-se întru nimic ordinea politică, ci scopul urmărit de recurent fiind răsbunarea, delictul săvârșit nu prezintă caracterul și natura unui delict politic, și, prin urmare, instanța competente de a-l judeca fiind tribunalul corecțional, iar nu curtea cu jurați, mijlocul de casare are a fi respins ca neînțemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandrescu:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 98

COMPETINȚĂ. — Comisari și sub-comisari polițienesci. — Însărcinări administrative. — Comiterea unui delict cu ocazia acestei însărcinări. — Cine 'i judecă. (Art. 525 și 493 din procedura penală).

Comisarii și sub-comisarii polițienesci când sunt însărcinați să dea ajutor spre a se conduce cine-va înaintea autorităților ju-

decătorească civile sau militare, lucrează în calitate de agenți administrativi, nu în calitate de ofițeri ai poliției judiciare, și, deci, dacă comit, cu ocaziunea acestei însărcinări, un delict, se judecă de tribunalele corecționale de prima instanță, iar nu direct de curtea de apel.

No. 129. — **Regularea** competenței, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei curți, în cauza lui C. N. Calvocorescu și G. Alexandrescu.

14 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concluziuni;

Deliberând,

Având în vedere că C. N. Calvocorescu și Gh. Alexandrescu fiind dați în judecată pentru faptul că au bătut pe Mihai Tănăsescu și soția acestuia Sița, tribunalul Ilfov, secția II, prin sentința cu No. 352 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motiv că inculpatul Calvocorescu era comisar și Alexandrescu sub-comisar și lucrau ca ofițeri ai poliției judecătorești când au comis faptul bătaiei; afacerea fiind trimisă, conform art. 493 din procedura penală, la curtea din București spre a fi judecată, această curte secția II, prin decizia cu No. 12 din 1900, și-a declinat de asemenea competența pe motiv că inculpații au lucrat numai ca agenți administrativi când au comis faptul;

Că ambele hotărâri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență;

Considerând că se constată din deciziunea curții de apel că delincuenții, în momentul săvârșirii delictului ce li se impută, aveau însărcinarea din partea prefectului poliției și a comăndurei de a da ajutor sergentului-adjutant de a conduce pe reclamantul la consiliul de revizie;

Considerând că ast-fel numiții delincuenți nu au lucrat în calitate de agenți, judecătorești, ci în calitate de agenți administrativi, și,

prin urmare, instanța competentă de a judeca delictul ce li se impută este tribunalul, căruia are a se deferi judecarea acestui delict;

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Regulând competența, trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 99

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiune asupra unui fapt scuzabil. —

Dacă președintele curței o poate pune din oficiu să fie propusă de acusat. (Art. 363 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Secretul deliberațiilor și al votului juraților. (Art. 367 și 369 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Compunerea curței. — Dacă judecătorii tribunalului trebuie să fie trași la sorți. (Art. 246 din codul penal).

- 1) Pentru ca președintele curței cu jurați să fie dator, sub pedsă de nulitate, a pune juraților o cestiune asupra unui fapt care, dupe dispozițiile legii, este scuzabil, trebuie neapărat ca acusatul să facă o propunere în această privință, președintele neputând pune de la sine o asemenea întrebare.
- 2) Nu se violază întru nimic secretul deliberațiilor și al votului juraților, când, la citirea verdictului de către primul jurat, președintele curței 'l întreabă dacă jurații au răspuns afirmativ și la o cestiune agravantă când din citirea verdictului se observă că la această cestiune nu s'a pus cuvântul "da" în răspuns, ci numai s'a reproduș în mod afirmativ cestiunea pusă.
- 3) Nicăderi legea nu cere ca cei duoși judecători ai tribunalului, cari completează curtea cu jurați, să fie trași la sorți.

No. 130. — Respingerea recursului făcut de Ștefan Toader Pintilie contra decisiunii curței cu jurați din județul Covurluiu cu No. 22 din 1899.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus N. Opreanu ;

Pe D. avocat Al. I. Şonţu, în dezvoltarea motivelor de casare, şi
Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 363 din procedura penală. Acusatul, în apărarea sa,
»a propus scuza legitimei apărări, scuză admisă de lege, şi D. preşe-
»dinte, dupe cum se constată din procesul-verbal al şedinţei, n'a pus
»cestiunea : dacă fapta e bine constatată.

»Şi această penalitate e prescrisă sub pedepsă de nulitate dacă nu
»se îndeplinesce«.

Având în vedere că, dupe art. 363 din procedura penală, pentru
ca preşedintele curţii cu juraţi să fie dator, sub pedepsă de nulitate,
a pune juraţilor o cestiune asupra unui fapt care, dupe dispoziţiunile
legii, este scuzabil, trebuie neapărat ca acuzatul să facă o propunere
în această privinţă ;

Considerând, în specie, că din procesul-verbal de audienţă rezultă
că, asupra punerii cestiunilor, apărarea, fiind întrebată de D. preşe-
dinte dacă are ver-o obiecţiune de făcut, a răspuns că nu are ;

Că, dar, întru cât nici recurentul, nici apărătorul său, nu au cerut
să se pună cestiune specială asupra verii-unei scuze, preşedintele
curţii nu putea pune de la sine, şi, deci, nu s'a violat nici un text de
lege ; că, dar, motivul are a fi respios ca neintemeiat.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 367 din procedura penală, combinat cu art. 369
»din procedura penală. Juraţii au eşit din camera de chibzuire pentru
»darea verdictului mai înainte de a-'şi forma în mod complet decla-
»raţiunea pentru culpabilitate ori neculpabilitate şi au violat secre-
»tul scrutinului.

»Probă procesul-verbal al şedinţei de la 10 Decembre 1899, din
»care rezultă că, pe când D. preşedinte 'i-a întrebat pe juraţi care e
»resultatul deliberaţiunei? a constatat, când juratul delegat citea
»verdictul privitor pe unul din acuşaţi, Gh. Gh. Bohotin, dupe ce a
»citit cestiunea principală şi răspunsul la cestiunea agravantă, a răs-
»puns numai: aceste lovituri 'i au cauzat incapacitate de muncă, fără
»a pronunţa şi cuvântul: »da«, şi s'a adăugat în şedinţă publică cu-
»vântul : »da«.

Având în vedere procesul-verbal al audienţei, din care se constată

că acest motiv privesce pe coacusatul recurentului, pe Gh. Gh. Bohotin, care nici nu a făcut recurs, și, deci, nu putea fi invocat de recurent;

Considerând că, de altminterlea, faptul că în verdictul juraților, citit în audiență de primul jurat, s'a uitat a se răspunde prin cuvântul »da« la o cestiune agravantă, răspunzându-se numai în mod afirmativ cestiunii;

Că președintele curței a întrebat în această privință pe primul jurat dacă jurații au deliberat și răspuns afirmativ și la această cestiune, care a declarat, fără nici o protestare din partea celor-alți jurați, că au deliberat și au răspuns afirmativ și asupra acestei cestiuni, dar că din eroré n'a pus și cuvântul »da«; că scriindu-se în audiență, acest fapt nu violază întru nimic secretul deliberațiunilor și al votului juraților, nici nu viciază verdictul;

Că așa fiind, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului III:

»Violarea art. 284 din procedura penală. Nu s'a comunicat acusatului în ajunul zilei judecării lista juraților și nici nu s'a îndeplinit formele art. 237 din procedura penală«.

Având în vedere că din interogatoriul luat de președintele curței cu jurații, interogatoriul prevădut de art. 318 din procedura penală, precum și din procesul-verbal încheiat în ziua de 9 Decembrie 1899 de către portărelul curței de apel din Galați, acte aflate la dosar, se constată că recurentul a primit atât copie de pe decisiunea camerei de punere sub acuzare și de pe actul de acuzare, cât și o listă conținând numele, pronumele, profesia și domiciliul juraților;

Că, așa fiind, acest motiv are a fi respins ca neexact în fapt.

Asupra motivului IV:

»Violarea art. 255 din procedura penală. Nu s'a tras la sorți judecătorii tribunalului cari trebuiau să compună curtea cu jurați și nici nu s'a îndeplinit formalitatea de a se menționa în procesul-verbal al ședinței de la 10 Decembrie 1899 această tragere la sorți«.

Având în vedere că, dupe art. 246 din procedura penală, curtea cu jurați se compune din trei membri, din cari președintele va fi un judecător de la curte, iar cei-alți doi judecători de la tribunalul districtului, și de o comisiune de 12 jurați;

Că niciăerî legea nu cere ca cei două judecători de la tribunal să fie trași la sorți;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului V :

„Violarea art. 371 din procedura criminală. Formula din capul verdictului, prin care se răspunde cu majoritate de voturi la prima întrebare, nefiind scrisă de aceeași mână care a scris și răspunsul deciziunii curței, este casabilă întru cât curtea nu s'a putut întemeia pe răspunsul dat, nefiind în măsură a ști dacă jurații în conștiința lor făceau declarațiunea lor cu majoritate de voturi, după cum cere legea.”

Având în vedere că chiar dacă art. 371 din procedura penală ar cere ca formula din capul verdictului, prin care se arată declarațiunea și votul juraților, să fie scrisă de aceeași mână ca și răspunsurile la chestiuni, totuși, întru cât recurentul nu a dovedit cu nimic cele ce alegă prin motivul său de casare, urmează că și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

În unire cu D. procuror general,

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 100

MARTORI. — Oportunitatea și utilitatea chemării și ascultării lor. — Când sunt suverani judecătorii fondului a o aprecia. — Respingerea acestei probe. — Exces de putere.

De și, în penal, judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze oportunitatea și utilitatea chemării și ascultării martorilor propuși de părți, dar acesta numai când găsesc inutilă o asemenea probă, pentru că 'și-ar fi făcut convingerea lor din alte elemente de probațiune; atunci însă când le lipsesc cu totul alte elemente de probațiune și partea se oferă a face proba celor ce alegă, judecata nu poate refusa părții mijlocele de a 'și proba pretențiunea, afirmând apoi că nu s'a adus de parte nici o probă pentru susținerea pretențiunii sale, căci prin aceasta comite un exces de putere.

No. 131. — Casarea sentinței tribunalului Tulcea No. 1.235 din 1899,
 în urma recursului făcut de Stat în proces cu Ion Andrei Gavrilă.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh.
 Liciu ;

Pe D. avocat Sfetescu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror general, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Violare de lege și exces de putere. Tribunalul a violat aliniatul
 » No. II de sub art. 19 din codul silvic, respingând despăgubirile ci-
 » vile constatate prin acte, și a comis exces de putere respingând
 » proba cu martorii invocată cu care se putea stabili culpabilitatea și
 » răspunderea civilă a delicuentului«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că
 Ion Andrei Gavrilă fiind dat judecăței pentru că ar fi tăiat lemne din
 pădurea Statului, judecătorul ocolului Tulcea l-a achitat ;

Că Statul făcând apel, avocatul Statului a cerut înaintea tribu-
 nalului să i se admită martorii cu cari să dovedească existența delic-
 tului ce se imputa delicuentului și culpabilitatea sa, iar tribunalul
 l-a respins această probă pe motiv că martorii propuși sunt însăși
 agenții cari au instrumentat afacerea și cari, deci, sunt ținuți a nu
 spune alt-fel de cât ceea ce este constatat în actul inculpător ;

Având în vedere că de și instanțele de fond sunt suverane să apre-
 cieze oportunitatea și utilitatea chemării și ascultării martorilor pro-
 puși de părți, însă pot face atunci când o găsesc inutilă, de ore-ce
 și-au putut face convingerea lor din alte elemente de probațiune,
 însă atunci când le lipsesc cu totul alte elemente de probațiune, și
 partea se oferă a face proba celor ce alegă, tribunalul nu poate refusa
 părții mijlocele de a și proba pretențiunea, și să afirme apoi după
 cum a făcut în specie, prin exces de putere, că nu s'a adus de recla-
 mant nici o probă pentru susținerea acțiunii sale ;

Că, afară de acesta, în specie, tribunalul face o gravă eróre de fapt
 motivând că martorii propuși sunt tot cei ce au făcut constatarea,
 când din chiar sentința sa se constată că avocatul Statului a propus

ca martori, nu numai pe brigadierul silvic, care într'adevăr făcuse constatarea delictului și încheiase procesul-verbal de constatare, dar și pe pădurarul Statului, precum și pe șeful de garnisonă, cari nu luaseră nici o parte la constatarea delictului ;

Că, dar, motivul invocat în casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și în unire cu concluziunile D-lui procuror general :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 101

DELICT. — Prejudiciu. — Despăgubiri civile. — Constatare de fapt. — Aprecieare suverană a instanțelor de fond.

Cestiunea de a se ști dacă partea lesată printr'un delict a suferit sau nu vre-un prejudiciu și dacă, prin urmare, i se cuvine sau nu despăgubiri civile, este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond a o constatata și aprecia.

No. 132. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 1.128 din 1899, în proces cu Murat Asan.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. P. Petrescu, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea art. 19 din codul silvic și exces de putere.

„Tribunalul violază aliniatul No. II de sub art. 19 din codul silvic, respingând despăgubirile civile, când din procesul-verbal rezultă că este cas de despăgubiri prin faptul tăierii unui arbore și astfel a comis și exces de putere.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Murat Asan fiind dat judecăței pentru că ar fi tăiat lemne din pă-

durea Statului, atât judele ocolului Tulcea, cât și tribunalul, în apel, 'l-au condamnat la amendă fără însă a 'l condamna și la despăgubiri civile Statului, pe motiv că Statul nu a dovedit că i s'a cauzat vre-un prejudiciu ;

Considerând că cestiunea de a se ști dacă partea leșată printr'un delict a suferit sau nu vre-un prejudiciu, și dacă, prin urmare, i se cuvine sau nu despăgubiri civile, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond a o constata și aprecia ;

Că, din acest punct de vedere, motivul invocat fiind neintemeiat, are a fi respins.

Pentru aceste motive,

În unire cu D. procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 102

CAMERA DE PUNERE SUB ACUSARE. — Parte civilă. — Dreptul ei de a depune un memoriu la cameră. — Termen. — Dacă camera e ținută a 'i acorda un termen când n'a depus memoriul în termen. (Art. 212 din procedura penală).

CAMERA DE PUNERE SUB ACUSARE. — Actele și dosarele de cari este ținută camera a lua cunoștință. (Art. 217 și 223 din procedura penală).

1) Partea civilă are dreptul a da ori-ce memoriu la camera de punere sub acuzare în termenul prevăzut de art. 212 din procedura penală, și, dacă nu 'l-a depus în intrul acestui termen, camera de punere sub acuzare este în drept a 'i respinge ca tardivă cererea sa de a i se da un termen spre a depune un asemenea memoriu.

2) Actele de cari camera de punere sub acuzare este ținută să ia cunoștință sunt acelea ale cauzei asupra căreia este chemată să se pronunțe, și numai în cazul când apreciază că sunt trebuințose și alte acte sau dosare cari nu sunt ale cauzei, poate ordona aducerea lor, fără însă să fie obligată la acesta.

No. 134. — Respingerea recursurilor făcute de o parte de D. procuror general al curței de apel din Craiova, și de altă parte de Ion Dașu Gabrovanu, ca parte civilă, contra deciziei camerei de punere sub acuzare a curței de apel din Craiova cu No. 157 din 1899.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N. Bagdat ;

Pe D. P. Borș, din partea intimatului Stoicescu, în combaterea recursurilor, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concluziuni ;

Deliberând,

În ce privește recursul D-lui procuror general,

Asupra motivului de casare invocat :

» În ziua de 20 Noembrie anul curent partea civilă, Ion Dașu Găbrișanu, printr-o petiție adresată camerei de acuzare, înregistrată la No. 199 din 1899, cere să i se acorde un termen de 24 ore pentru a prezenta un memoriu cu care să combată cele arătate de pre-venit prin memoriul ce a depus camerei de acuzare. Mai cere ca în același timp să aducă și un dosar de la instrucție, cabinetul I Dolj, relativ la o tentativă de omor, comisă în contra sa tot de acest pre-venit.

» Camera de acuzare, prin deciziunea sa No. 157 din 1899, îi respinge această îndoită cerere pentru motivul că termenul pentru a depune un memoriu a expirat pentru partea civilă și că aducerea dosarului cerut este inutilă.

» E constant în doctrină și jurisprudență că deciziunile camerei de punere sub acuzare să fie motivate, sub pedepsă de nulitate, nu numai în ce privește rechizițiunile ministerului public, dar și în privința tuturilor cererilor făcute atât de prevenit, cât și de partea civilă (F. H. volum. V, p. 299 și 301, No. 2.217).

» În specie, camera de acuzare respingând cererea părții civile ca inutilă, nu și motivează deciziunea sa din acest punct de vedere.

» Motivând în felul acesta, camera face o petițiune de principiu pur și simplu, căci ceea ce, în specie, trebuia să fie statuat și motivat de ea era dacă cererea de a se aduce dosarul sus arătat este ori nu utilă.

» Pentru aceste motive și în baza art. 405 și 406 din codul procedurii penale, cerem de la înalta curte de casație a casa sus ținută deciziune «.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului de față se constată că, având a se pronunța în ziua de 20 Noembrie 1899 asu-

pra cauzei în care preveniții Anghel Bela Tunaru, Mihai Ion, Marin Săceanu și Mihail Stoicescu erau înculpați ca autori, complice și autor intelectual al incendiului care, în noaptea de 26—27 August 1899, a consumat pătutul cu porumb a lui Ion Dașu Gabroveanu, camera de punere sub acuzare a curții de apel din Craiova a respins cererea făcută de acesta din urmă, ca parte civilă, de a amâna pentru 24 ore cercetarea cauzei, pentru ca să prezinte acelei camere un memoriu și să ceară a i se aduce dosarul relativ la crima de tentativă de omor asupra părții civile, în care tot acești preveniți fuseseră implicați, dar contra cărora nu se dăduse cas de urmărire, pentru ca să aibe camera de punere sub acuzare în vedere și aceste acte când va cerceta cauza și 'și va da deciziunea sa; că respingerea cererii a fost motivată de camera de punere sub acuzare, relativ la memoriu; că este tardivă, iar în privința aducerii dosarului că nu simte necesitate și găsește inutilă aducerea aceluși dosar;

Considerând că, după art. 212 din procedura penală, partea civilă, în termenul prevăzut de acest articol, poate da ori-ce memoriu ar voi;

Considerând că ordonanța definitivă a judeului-instructor în această cauză fiind dată la 9 Noembrie 1899, și raportul procurorului general către camera de punere sub acuzare fiind din 12 Noembrie, cu drept cuvânt camera de punere sub acuzare a respins ca tardivă cererea ce 'i adresa la 20 Noembrie partea civilă de a i se acorda un termen de 24 ore spre a 'și da memoriul prevăzut de art. 212 din procedura penală;

Considerând că din dispozițiunile combinate ale art. 217 și 223 din procedura penală rezultă că actele de care este ținută camera de acușăiune să ia cunoștință sunt acelea ale cauzei asupra căreia ea este chemată să se pronunțe, și numai în cazul când apreciază că 'i sunt trebuincioase și alte acte sau dosare care nu sunt ale cauzei poate ordona aducerea lor, fără să fie obligată la acesta;

Că găsind indestulătoare actele cauzei, a putut camera de acușăiune, în suveranitatea sa de apreciere, să găsească că este inutilă aducerea dosarului cerut de partea civilă, întru cât nu se referea la cauza pe care a cerut'o, și, deci, este indestul de motivată deciziunea camerei de acușăiune când dice că »nu simte necesitate și vede ca inutilă aducerea aceluși dosar«.

Că, dar, recursul D-lui procuror general urmăzează a fi respins ca ne-

intemeiat ; iar in ce priveste recursul făcut de partea civilă Ion Dașu Gabroveanu, cată a fi respins ca nemotivat.

Pentru aceste motive,

In unire cu concludsiunile D-lui procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 103

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați complimentari. — Tragerea lor la sorți neregulată. — Nepunerea lor in urnă la compunerea comisiei de judecată. — Nevicierea verdictului. (Art. 281 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Compunerea curței. — Participarea judecătorului-sindic ca asesor. (Art. 246 din procedura penală; art. 729 din codul comercial).

- 1) *Tragerea la sorți neregulată a juraților complimentari nu pôte atrage nulitatea verdictului dacă se constată că numele lor nu au fost puse in urna din care s'a tras comisiunea de judecată.*
- 2) *Judecătorul-sindic, o-dată delegat in regulă a inlocui pe un judecător al tribunalului, pôte lua parte și indeplini toate funcțiunile atribuite prin legi judecătorului tribunalului, și, deci, pôte lua parte ca asesor la curtea cu jurați.*

No. 136. — **Respingerea** recursului făcut de Ion Gane Mocanu și Andrei Gane Mocanu contra decisiiei curței cu jurați din județul Vlașca cu No. 19 din 1899.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in causă de D. consilier Gh.

N. Bagdat ;

Pe D. procuror general D. Alexandresco, in concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 281 din procedura criminală.

» Intri'adevăr, președintele curței cu jurați din Vlașca vedând in

» ziua de 1 Decembrie 1899 că la apelul nominal nu răspund de cât
 » 14 D-ni jurați ordinari și 4 suplimentari din cauza timpului, mai
 » trage la sorți încă 14 complimentari.

» Prin acest fapt curtea a fost rău constituită și președintele a vio-
 » lat citatul articol care nu 'l dă voie a face acesta de cât atunci
 » când, deducându se numărul celor scutiți legal sau ertați, n'ar fi
 » completat numărul de 25 de jurați».

Având în vedere că din procesul-verbal ținut de D. președinte al
 curței juraților se constată că în ziua când au fost judecat recurenții,
 făcându-se apelul nominal al juraților nescuzați și nedispensați, au
 răspuns la apelul nominal 22 jurați ordinari și 4 suplimentari, pu-
 nându-se în urnă numele celor 22 jurați ordinari și a 3 jurați
 suplimentari din cei d'ântăiū chemați, ast-fel că comisiunea de ju-
 decată a fost trasă la sorți din acești 25 jurați, fără a mai fi trebu-
 ință să se recurgă la jurații complimentari ;

Că așa fiind, chiar dacă jurații complimentari fuseseră trași la
 sorți în mod neregulat, lucru ce recurenții nu au dovedit, totuși a-
 căsta nu poate atrage nulitatea verdictului, și a decisiunei, întru cât
 numele juraților complimentari nu au fost puși în urnă spre a con-
 cura la compunerea comisiunei de judecată, de óre-ce numărul jura-
 ților ordinari și suplimentari era suficient pentru acesta ;

Că, dar, motivul are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului II :

» Violarea art. 290 din procedura criminală, combinat cu art. 293
 » același cod. De óre-ce din dosarul cauzei se constată că avocatul
 » ales de acusatul era D-nu P. G. Parisianu, iar recusările s'au făcut de
 » D-nu Theodorescu, avocat improvisat în sală, și în tot cazul acest
 » drept aparține acusatului, care 'l poate delega avocatului său, iar
 » nu acesta și 'l poate însuși fără delegațiune, ba încă de și erau doi
 » acusați nu se constată prin procesul-verbal al ședinței că acusatul
 » s'au toțeleles asupra numărului de jurați ce urmau a recusa».

Având în vedere procesul-verbal de audiență ;

Considerând că din acest act se constată că recurenții s'au pre-
 sentat înaintea curței cu jurați asistați de doi avocați: P. G. Pari-
 sianu și P. Theodorescu, și că la încunoscințarea făcută de preșe-
 dinte că au dreptul a recusa șese jurați, avocatul P. Theodorescu
 a declarat că este însărcinat a face recusările în numele acusaților,

fără ca aceștia său cel-alt apărător al lor să protesteze ; ceea ce probează că numitul avocat avea însărcinarea din partea acusaților să facă recusările ;

Că, prin urmare, acest motiv este neexact în fapt și neintemeiat.

Asupra motivului III :

» Violarea art. 246 din procedura penală și a art. 729 din codul com. prin rea constituire a curței.

» În adevăr, la judecarea procesului Ion G. Mocanu și Andrei G. Mocanu au luat parte, pe lângă membrul curței de apel delegat, judecătorii tribunalului Vlașca și anume membrul de ședință și judecătorul-sindic Eust. Cârtojan.

» Judecătorul sindic avea delegațiunea ministerului justiției cu No. 17.762 din 1899, — aci anexată în copie —, de a lua parte la lucrările anterioare ale tribunalului pe termen de o lună, începând de la 6 Decembrie 1899, iar nu delegațiune specială de a lua parte ca judecător la curțile cu jurați.

» Delegațiunea D-ului judecător-sindic era limitată la lucrările anterioare ale tribunalului, ca primiri de acte și petițiuni, iar nu de a lua parte la judecarea juraților.

» Art. 729 din codul comercial declară că sindicii tribunalelor cari nu au secțiune specială comercială pot fi delegați de tribunal cu lucrări de ori-ce natură afară din tribunal.

» În cas de vacanță sau de absolută necesitate, sindicii pot fi delegați de ministerul justiției pentru a înlocui pe judecătorul tribunalului său pe judecătorul de instrucție.

» Or, delegațiunea ce i s'a dat de minister, nu de ministru titular, nu arată pe cine a înlocuit sindicul de Vlașca și nici special pentru curtea cu jurați n'a fost delegat.

» Deci, curtea care ne-a judecat a fost rău constituită și s'a violat legea.

Având în vedere că după art. 246 din procedura penală, în compunerea curței cu jurați intră și doi judecători ai tribunalului districtului, fără ca să se arate ce anume judecători ;

Având în vedere că, după art. 729 din codul comercial, la tribunalele ce nu au o secțiune specială, judecătorii sindicii pot fi delegați de ministrul justiției, în cas de vacanță sau de absolută necesitate,

pentru a înlocui pe judecătorul tribunalului său pe judecătorul de instrucție ;

Că, dar, o dată delegat spre a înlocui pe un judecător al tribunalului, sindicul poate lua parte și îndeplini toate funcțiunile atribuite prin legi judecătorului tribunalului, și, deci, poate lua parte ca asesor la curtea cu jurați ;

Considerând, în specie, că se constată, atât din procesul-verbal de audiență, cât și din copia după ordinul ministerului de justiție No. 17.762 din 1899 către presidentul tribunalului Vlașca, că judecătorul sindic al acelui tribunal a fost delegat să ia parte la lucrările interioare ale tribunalului pe timp de o lună ;

Că între lucrările interioare ale tribunalului unul județ intrând și participarea ca asesor la curtea cu jurați a acelui județ, participarea judecătorului sindic la compunerea acelei curți cu jurați a fost legală, și, dar, și acest motiv are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive,

Și în unire cu concluziunile D-lui procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 104

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Casație. — Efectul casării. — Cui poate profita. — Indemnizare. —

Casare după recursul făcut de administrație. — Dacă juriul de trimitere poate acorda o indemnizațiune mai mare. (Art. 51 din legea de expropriere și art. 72 din legea curții de casație).

Casarea unei sentințe sau decizii nu poate folosi de cât părților cari au cerut casarea, și acesta în ori ce fel de materie, și prin urmare și în materie de expropriere.

Ast-fel, dacă casarea deciziunii juriului a fost făcută după recursul administrației, această casare neputând folosi de cât administrației recurente, juriul de trimitere nu poate acorda o indemnizare mai mare de cât juriul a cărui decizie a fost casată.

No. 34. — Casarea deciziei juriului de expropriere și ordonanța județului-director al tribunalului Ialomița din 27 Noembrie 1899, în procesul dintre direcția căilor ferate române cu primăria comunei Murfatlar.

15 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. C. Petrescu ;

Pe D. G. T. Avenianu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe primarul comunei Murfatlar, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

» Violarea art. 51 din legea de expropriere, de ôre-ce direcțiunea »obținând casarea unei decisiuni anterioare a juriului, prin care se a- »cordă comunei cele 30 metri, juriul de trimitere nu putea să acorde, »cum a făcut, un preț superior, adică 50 de bani de metru pătrat«.

Având în vedere că se constată că, după cererea direcției căilor ferate, casându-se decisiunea juriului din Constanța, cauza s'a trimis la juriul Ialomița, și acesta prin decisiunea din 27 Noembrie 1899 a condamnat pe direcția căilor ferate să plătescă comunei Murfatlar de fie-care metru pătrat câte 50 bani, de vreme ce juriul din Constanța n'a condamnat pe direcție să plătescă de cât 30 de metru pătrat ;

Considerând că efectul casării unei sentințe sau a unei decisiuni, conform art. 72 al legii curței de casație, e că se va reîncepe de la cel d'ântéiu act pentru care nu se va fi observat formele ; că efectul casării este mărginit asupra punctelor anume vițate și la părțile numai cari au fost înaintea curței de casație ; că casarea unei sentințe sau decisiii nu poate folosi de cât părților cari au cerut casarea ; că acesta se admite în totă materia civilă, comercială, și trebuie să se admită și în materie de expropriere, neputând fi și în urma casării decisiunii juriului de expropriere asupra efectelor altor reguli ;

Considerând că așa fiind, dacă, precum în specie, juriul de expropriere a acordat o sumă ôre-care ca despăgubire, și numai administrația sau direcția căilor ferate a făcut recurs, casarea decisiunii juriului neputând folosi de cât părții care a cerut casarea ;

Juriul de trimitere nu poate acorda expropriatului mai mult de cât acorda întéiul juriu, a cărui decizie s'a casat, nu după cererea expropriatului, ci a direcției căilor ferate ;

Considerând că dacă pricina se pledază din nou, acesta însă pentru neobservarea formelor și regulilor în judecarea cauzei, și numai pe acel care a cerut și obținut casarea ; că a admite că, în urma casă-

rei unei decizii juriul de trimitere ar putea chiar augmenta suma de despăgubire, în folosul expropriatului, care nu ceruse nici obținuse casarea, este a viola un principiu că casarea nu poate folosi de cât părții care a cerut și obținut casarea ;

Că de aceea motivul fiind întemeiat, urmază a se casa.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta mijlocul I :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 105

COMPETINȚĂ. — Regulament de competență. — Contravenții la legea firmelor. (Art. 525 din procedura penală ; art. 9 și 381 din codul penal ; art. 22 din legea firmelor).

Judecătorii de pace sunt competente a judeca toate contravențiile polițienesci prevăzute de codul penal sau de legi speciale, când se pedepsesc în limitele și conform codului penal.

Ast-fel, contravențiile la legea firmelor pedepsindu-se cu o pedepză mai mare de cât prevede codul pentru contravenții, asemenea contravenții sunt de competența tribunalelor corecționale a fi judecate.

No. 144. — **Pronunțarea unui regulament de competență, după cerea D-lui procuror general al acestei curți, în cauza lui Gheorghiu și alții.**

16 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Vasile Gheorghiu, Ion Velicescu, Corona Mihalache și Vasile Ionescu fiind dați în judecată pentru că exercitău comerț fără a fi cerut înscrierea firmelor, judele ocolului Dorohoiu, prin cartea de judecată cu No. 1.250 din 1899, 10 din 1900 și 19 din

1900, 'și-a declinat competența de a'î judeca pe motiv că din combinația dispozițiilor art. 1, 9, 381 și următorii din codul penal, rezultă că ori-ce infracție pedepsită cu o amendă mai mare de 25 lei nu pôte constitui o contravenție în sensul cărței III din codul penal, de la care principiul nu se derogă de cât pentru casurile prevădute de art. 69 din legea judecătorilor de ocôle;

Că tribunalul Dorohoiu, prin sentințele cu No. 1.709 din 1899, 159 din 1899 și 384 din 1899, la rândul său, 'și-a declinat de asemenea competența pe motiv că legea judecătorilor de ocôle din 1895, prin art. 69, dă în competența acelor judecători contravențiunile de ori-ce natură și din ori-ce lege ar decurge; iar art. 125 din aceeași lege, abrogând în mod expres toate legile și regulamentele cari vor fi contrarii acestei legi, se găsește astăzi desființată dispozițiunea din legea firmelor, care dă în competența tribunalelor, ca primă instanță, d'a judeca infracțiunile săvârșite la această lege, și cari intră în competența judelei de ocol de a le judeca, potrivit art. 69 din legea organică a judecătorilor de ocôle;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind întrerupt, această înaltă curte este chemată a stabili un regulament de competență;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 9 și 381 și următorii din codul penal că pedepsele pentru contravențiuni sunt închisore polițienescă până la 15 zile și amendă până la 25 lei;

Considerând că, în specie, după art. 22 din legea înscrierii firmelor, infracțiunile la acea lege se pedepsesc cu amendă de la 25 până la 1.000 lei;

Considerând că dacă legiuitorul, prin art. 69 din legea judecătorilor de pace, a dat în competența acestor instanțe toate contravențiunile, a înțeles a se referi numai la contravențiunile polițienesci, prevădute de codul penal său de legi speciale, când aceste contravențiuni se pedepsesc în limitele și conform codului penal;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât pedepsa prevădută de art. 22 din legea pentru înscrierea firmelor este amenda de la 25 până la 1.000 lei, adică mult mai mare de cât cea prevădută de la art. 385, alin. IX din codul penal, iar pe de altă parte acea lege, nearătând instanța judecătorească ce are a judeca contravențiunile la acea lege, este învederat că faptul imputat contravenienților că a

exercitat comerț fără a'și înscrie firmele lor este de competența tribunalului de a judeca.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco, regulând competența :

Trămite afacerea spre a se judeca de tribunalul Dorohoiu.

Penal, secția II.

No. 106

COMPETINȚĂ. — Insultarea unui geandarm pe când ducea la oborul comunal vitele găsite în holdele sale. — Dacă faptul acesta constituie delictul de ultragiū saū de simplă insultă. (Art. 183, 396 din codul penal; art. 525 din procedura penală; art. 2 din legea gandarmeriei rurale).

Insultele aduse unui geandarm, pe când dēnsul ducea la oborul comunal vitele găsite în holdele sale, nu constituie delictul de ultragiū, ci acela de simplă insultă, de competența judecătorului de ocol a'l judeca, întru cât când un geandarm duce la oborul comunal vitele găsite în holdele sale nu este în exercițiul funcțiunei sale.

No. 145. — Trămiterea afacerii spre a se judeca de judecătoria ocolului Gilortu din județul Gorj, în urma cererii făcută de D. procuror al tribunalului Gorj de a se pronunța un regulament de competență în cauza lui C. Roșoga și alții.

16 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. procuror general, în concludsiuni;

Deliberând,

Având în vedere că C. Roșoga, Gh. Roșoga și alții fiind dați în judecată pentru faptul că au insultat pe C. Groșoreanu, judecătorul ocolului Gilortu, prin cartea de judecată cu No. 544 din 1890, 'și-a

declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că persoana insultată avea calitatea de gendarm, s'ar fi aflat în exercițiul funcțiunii sale, atunci când a fost insultat și astfel faptul imputat prezenților ar cădea sub previșiunea art. 183 din codul penal;

Că tribunalul Gorj, chemat a judeca afacerea, la rëndul sãu, prin sentința cu No. 1.864 din 1899, 'și-a declinat de asemenea competența, pe motiv că reclamantul nu era în exercițiul funcțiunii sale când a fost insultat, și, deci, fiind vorba de o contravențiune pedepsită de art. 396, alin. II din codul penal, judecătorul de ocol este competente a judeca afacerea; că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că rezultă din instrucțiunea urmată la tribunal, și din însăși declarațiunea reclamantului, că dñsul, aflându-se congediat ca gendarm în comuna unde domiciliază, a fost insultat pe când voia să ducă la oborul comunal vitele preveniților, ce le găsisse în holdele sale;

Că astfel fiind, este invederat că reclamantul nu a fost insultat în exercițiul funcțiunii sale de oficer al poliției judiciare, și, prin urmare, faptul săvirșit de numiții nu cade sub previșiunea art. 2 din legea gendarmeriei rurale, ci fiind o simplă insultă prevădută de art. 300 și 396, alin. II din codul penal, intră în competența judelei de ocol a'l judeca.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general:

Regulează competența, etc.

Penal, secția II.

No. 107

CITAȚIUNI. — Termene. — Termene prevădute pe zile. — Cum se socotesc. — Facultatea președintelui de a scurta termenele citațiunei. — Dacă trebuie să lase părței cel puțin o zi liberă înainte de înfățișare. (Art. 78, 152, 455 și urm. și 729 din procedura civilă; art. 71, 72, 894 și 901 din codul comercial).

Termenele prevădute de procedura civilă pe zile trebuind a fi tot-d'a-una socotite pe zile libere, urmază de aci, în ceea-ce pri-

vesce citarea unei părți înaintea veri-unei instanțe judecătorești, că ori-care ar fi dreptul acordat președintelui de art. 78 din proced. civilă și de art. 901 din cod. comercial de a putea, după impregiurări, să scurteze termenul citațiunei prevădută de aceste texte de lege, totuși trebuie ca citațiunea să se lase părței citate cu un spațiu de timp îndestulător, pentru ca citațiunea să 'i ajungă la cunoștință, spre a putea să se presinte la înfățișare și a'și pregăti apărarea, adică cel puțin între lăsarea citațiunei și ziua înfățișării să fie o zi liberă.

No. 36. — **Casată**, în urma recursului făcut de Zoe Slătineanu, decisiunea curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 52 din 1899, în proces cu Fredrich Goldvurm.

16 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;
Pe D. avocat M. Corbescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D-nii avocați Eugeniu Stătescu și M. D. Sipsom, în combateri;
Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

„Exces de putere, violarea art. 78, 152, 729, 732 și 735 din procedura civilă, combinate cu art. 881 codul comercial, întru cât citațiunea adresată apelantei pentru termenul de 21 Septembrie 1899, și lăsată abia în ajun, la 20 Septembrie 1899, la domiciliul apelantei, care se afla lipsind la Sinaia, era și este o citațiune contrarie legii, absolut nulă și inoperantă, pentru că nelăsând părței nici măcar termenul legal de o zi liberă, fiind de rigore prin art. 729 din procedura comercială, prin acesta chiar i-a suprimat posibilitatea legală de apărare și dar, după expresa sancțiune a art. 152, combinat cu 755, curtea nu putea pronunța o hotărîre în lipsă».

Având în vedere decisiunea curței de apel cu No. 52 din 1899, supusă recursului;

Vădând art. 729 și 78 din procedura civilă ;

Considerând, în principiu, că, din citatele texte de lege și din întreaga economie a legii de proced civilă, rezultă că legiuitorul nostru a prevădută două feluri de termene: termenul cu luna, care se implinesce în ziua, corespunzătoare cu ziua punctului de plecare, — și

termenul cu ziua care, conform art. 729 din procedură, se socotesc pe zile libere, nefinându-se în seamă nici ziua când s'a început, nici aceea când termenul se împlinesce, de unde rezultă virtual ideea că termenul cel mai scurt nu poate fi de cât cel puțin de una zi liberă;

Considerând că, după dispozițiile art. 78 din proced. civilă, termenul obicnuit al citațiilor pentru cei domiciliați în România, cum este cazul în specie, este de 40 zile de la data citației, termen care după art. 901 din codul comercial se reduce la jumătate;

Considerând că de și în ambele aceste dispoziții ale legii se prescrie că președintele are facultatea de a' l scurta după împregiurări în casuri urgente, însă nu este mai puțin adevărat că, ori care ar fi cazul urgenței, conform principiilor legii noastre de procedură, trebuie a se lăsa părții citate un spațiu de timp îndestulător, spre a putea ca citațiunea să 'i ajungă la cunoștință, spre a se putea prezenta în instanță și a 'și pregăti apărarea sa, adică cel puțin o zi liberă, socotită conform cu art. 729 din procedura civilă;

Considerând că, de altminterlea, această idee reiese încă și din termenii art. 894 din codul comercial, care prescrie că atunci când o afacere de natură comercială se ivesce într'un târg, bălcuș, port sau schelă, și reclamă o grabnică soluțiune, judecătorul de pace poate să ordone măsurile de asigurare prevădute de art. 71 și 72 din codul comercial și cele prevădute de art. 455 și următorii din procedura civilă, până când cauza se va judeca de autoritatea competentă, ceea ce denotă că, chiar în aceste contestațiuni de o urgență netăgăduită, legiuitorul nu a voit ca ele să fie rezolvate în aceeași zi;

Că, de asemenea, legiuitorul de aceleași principii a fost călăuzit când, prin art. 152 din procedura civilă, a stabilit că nu se poate da hotărîre în lipsă dacă citațiunea va cuprinde un termen mai scurt de cât cel însemnat de lege, adică mai puțin de cât o zi liberă, socotită conform art. 729 din procedura civilă;

Considerând, în specie, că rezultă din lucrările aflate în dosar că recurenta, apelând instanței tribunalului comercial, prin care se valida în mâinile sale o poprire făcută de intimatul Goldwurm pentru o sumă de 136.000 lei, ce 'i datora I. Lenș Slătineanu, fiul recurrentei, curtea, după mai multe amânări, a fixat termenul de 16 Noembrie 1899, după cererea ambelor părți, termen care, numai după cererea lui Goldwurm, a fost preschimbat de curte pentru 21 Sep-

tembre acel an, iar citațiunea adresată recurentei pentru acel termen se vede lăsată la domiciliul său de către agentul respectiv în ajunul zilei de judecată, adică la 20 Septembrie, cu care ocaziune agentul constată prin procesul-verbal că recurenta se găsea lipsă de la domiciliu, fiind dusă la Sinaia ;

Considerând că, în asemenea împrejurări și în vederea principiilor stabilite mai sus, curtea, respingând ca nesuștinut apelul recurentei, și motivând decisiunea sa pe faptul că recurenta ar fi fost citată în regulă, a nesocotit prin această dispozițiunile art. 152 din procedura civilă, cum și cele-alte texte de lege vădate în motivul de casare, și, prin urmare, acest mijloc este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare invocate :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 108

REVISUIRE. — **Materie penală.** — Dacă există dreptul de revisuire.

CASAȚIE. — **Recurs în materie penală** — **Locul unde trebuie declarat.** (Art. 417 din procedura penală).

- 1) *În contra sentințelor sau decisiunilor corecționale și criminale nu există dreptul de revisuire ci numai de recurs în casație.*
- 2) *Recursul în casație, în materie penală, trebuie declarat la greșea instanței care a dat hotărîrea ce se atacă cu recurs.*

No. 146. — **Respingerea cererii făcută de Ion Stoian Gătan de a se revisui decisiunea curței cu jurați din județul Romanași cu No. 22 din 1889, ca inadmisilă.**

21 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra cererei făcută de Ion Stoian Gătan, de a se revisui deciziunea curței cu jurați din județul Romanați cu No. 22 din 1889;

Considerând că în contra sentințelor sau deciziunilor corecționale sau a curților cu jurați nu există dreptul de revisuire ci numai de recurs;

Că Ion Stoian Gătan nu se constată a fi introdus verî-o-dată recurs contra verî-unei decisiuni a curței cu jurați din Romanați; că chiar dacă s'ar considera cererea, nu ca cerere de revisuire, ci ca cerere de recurs ea trebuie să fie declarată la greșa curței;

Că, dar, cererea făcută de Ion Stoian Gătan cătă a se respinge ca inadmisibilă, fie în drept, fie în formă.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respingere, etc.

Penal, secția II.

No. 109

CASAȚIE. — Recurs penal. — Necitarea recurentului. — Judecarea în lipsă. — Opozițiune. — Neadmisibilitate. (Art. 417 și 429 din procedura penală).

Recursul în materie penală se poate judeca și în lipsa recurentului, fără ca el să fie citat, și cel judecat în lipsă n'are dreptul de opoziție.

No. 151. — **Respingerea** opoziției făcută de Ion D. Vlăescu, Radu Vlăescu, Petru R. Tudor, Maria Vlăescu, Radu P. R. Tudor și Balașa R. Vlăescu contra decisiiei acestei curți cu No. 103 din 1900.

21 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Ștefănescu, și

Pe D. procuror în conclusiuni;

Deliberând :

Având în vedere că din copriinderea art. 417 din procedura penală care prescrie că recurentul trebuie să în persoană sau prin al

său inputernicit, să facă, la grefa instanței judecătorești a cărei decizie voesce a ataca, declarație valabilă cum că voesce a merge, adică să fie față înaintea curții de casație, reese lămurit că recursurile în materie penală se pot judeca și în lipsa recurenților fără ca ei să fie citați ;

Că din momentul ce părțile nu se citéză și recursurile se pot judeca în fond și în lipsa părților, rezultă că cei judecați în lipsă n'au dreptul de opozițiune ;

Că decisiunile date asupra recursurilor în materie penală, chiar când resping recursul, nu sunt nici o-dată considerate ca date în lipsă, chiar dacă recurentul a fost lipsă ;

Că de altmintrelea, art. 429 din procedura penală prevede formal, că cererea de casație fiind respinsă, partea care o va fi format nu va mai putea să o reinouiască sub nici un pretext, și nici un mod ;

Că, prin urmare, opoziția de față cată a se respinge ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 110

CONTRAVENȚII LA REGULAMENTUL INDUSTRIILOR INSALUBRE. — Industrii insalubre de clasa III. — Mori cu aburi. — Interdicerea lor în centrul comunelor urbane. — Dacă această măsură se aplică și la comunele rurale. (Art. 37 din regulamentul industriilor insalubre din 20 Septembrie 1894).

Dispozițiunile art. 37 din regulamentul industriilor insalubre, decretat la 20 Septembrie 1894, și care prevede că industriile insalubre de clasa III, în cari intră și morile cu aburi, existente de mai înainte în intrul comunelor urbane, mai aproape de centru și mai departe de marginea extremă a comunei, trebuiesc strămutate treptat la marginea comunei, în timp de cel mult de trei ani, cu pădirea prescripțiilor din citatul regulament, se referă exclusiv la industriile insalubre de clasa III, aflătore în intrul comunelor urbane, nu și la cele aflătore în comunele rurale.

No. 152. — Casarea decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 979 din 1899, după recursul făcut de Răducanu Constantin.

21 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. avocat N. Economu, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Exces de putere și greșită interpretare a art. 36 și 37 din regulamentul pentru industriile insalubre și o vădită violare de lege.

»Din dispozițiile clare ale art. 37 rezultă, invederat, că legiuitorul »reglementează numai strămutarea industriilor insalubre de clasa III »aflătoare de mai înainte în comunele urbane, și, prin urmare, conform »principiului : »quod elicit de uno negat de altero«.

»Industriile insalubre de clasa III existente în comunele rurale nu »pot fi supuse la această măsură de strămutare, căci, dacă legiuitorul »ar fi voit să întindă această rigóre și pentru aceste industrii, ar fi »șis'o după cum a dictat'o în art. 38 (același regulament) pentru in- »dustriile insalubre de clasa IV de a se strămuta atât cele aflătoare în »comunele urbane cât și cele aflătoare în comunele rurale. Art. 36 »din regulament, reglementează procedura ce este de urmat pentru »casul când o persoană óre-care voesce pe viitor să înființeze o indus- »trie insalubră de clasa III sau să strămute vre-una din cele exis- »tente, fie ele în comunele urbane sau în comunele rurale.

»Onor. curte a căutat, prin o interpretațiune greșită a acestui ar- »ticol, să suplinescă aceea ce legiuitorul nu a voit cu intențiune să »prevadă în art. 37, de óre ce acest art. 37 se ocupă să reglemen- »teze ce are să se facă cu industriile insalubre de clasa III existente, »și cum acest articol se ocupă numai de acele din comunele urbane, »apoi această dispoziție fiind limitativă nu se póte aplica și la comu- »nele rurale, căci ar fi să se violeze legea și să se dea o greșită in- »terpretare art. 36 și 37«.

Având în vedere decisiunea curței de apel supusă recursului ;

Vedând art. 37 din regulamentul industriilor insalubre, decretat la 20 Septembrie 1894 ;

Considerând că după dispozițiunile sus citatului articol industriile insalubre de clasa III în care intră și morile cu abur, existente de mai înainte în intrul comunelor urbane, mai aproape de centru, mai departe de marginea extremă a comunei, se vor strămuta treptat la marginea comunei, în timp de cel mult trei ani, cu pășirea prescripțiilor din citatul regulament ;

Considerând că întru cât acest articol, care se referă exclusiv la industriile insalubre de clasa III, vorbește numai de acele industrii aflătoare în intrul comunelor urbane, rezultă învedereat că asemenea dispozițiunii nu se pot întinde și asupra acelor industrii insalubre de clasa III aflătoare în comunele rurale ;

Că, de alt-fel, această idee a legiuitorului reese și din cele-alte articole din regulament, privitoare la cele-alte clase de industrii insalubre, căci acolo unde densusul a voit a se referi și la cele aflătoare în comunele rurale, a spus'o în mod expres, precum a făcut'o cu industriile de clasa I și II, despre care se vorbește în art. 35 și 36 din Ți-sul regulament ;

Considerând, că stabilit fiind, că mōra cu abur a recurentului se găsesce înființată în anul 1880 în comuna rurală Stoinesci din județul Romanați, fără cuvânt, curtea de apel, a dispus strămutarea ei, întemeiându-se pentru acesta pe dispozițiile art. 37 din regulament, care nu vorbește de cât de industriile aflătoare în comunele urbane ;

Că ast-fel fiind, prin acest mod de a judeca, curtea a nesocotit și rău a interpretat dispozițiunile art. 37 din citatul regulament, și de aceea, acest mijloc este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta mijlocul II de casare :

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 111

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Cestiuni puse martorilor de acusați și părțile civile. — Cum trebuie să le adreseze. (Art. 334 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Scuză legală. — Dacă se pune din oficiu sau trebuie propusă de acusat. — Legitimă apărare. — Dacă poate forma obiectul unei cestiuni separate. (Art. 361 din procedura penală).

- 1) *Cestiunile pe cari acusații și părțile civile voesc să le facă martorilor trebuie să le adreseze prin organul președintelui, iar nu direct.*
- 2) *Pentru ca președintele curții cu jurați să pună juraților o cestiune asupra unui fapt scuzabil, trebuie ca acusatul să facă o propunere în această privință.*
- 3) *Legitima apărare nu poate forma obiectul unei cestiuni separate, întru cât o asemenea cestiune se coprinde virtualmente în cea dacă acusatul este culpabil de faptul ce i se impută.*

No. 159. — Respingerea recursului făcut de Aristide Cosmopol contra decisiunii curții cu jurați din județul Argeș cu No. 20 din 1899.

22 Februarie 1900

CURTEA,

In lipsa recurentului,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G.

Liciu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijloacelor I, II, III, IV, V și VI de casare din memoriul recurentului:

I. »Curtea n'a ascultat toți martorii cari au fost chemați.

II. »Apărătorii mei s'au numit din oficiu și nu mi s'a lăsat mie »subsemnatului de a' l alege eu după tabloul advocaților pe care 'l »voiam.

III. »Nu mi s'a lăsat mie a pune cestiuni martorilor și cestiunile s'au pus numai de D. președinte și de partea civilă.

IV. »Din totă instrucția procesului rezultă că eu am avut a lupta »contra a trei persoane, și că am fost bătut de cei cari au fost con- »stituiți reclamânți. Că dacă am tras cu o armă de foc, a fost numai

„ca să mă apăr, iar nici cum cu intențiune de a comite omor, căci
 „dacă voiam să omor, lupta fiind piept la piept și sloboziturile revol-
 „verului fiind trase la distanță de un pas, aș fi omorît negreșit pe
 „unul din trei, dacă nu pe câteșl trei, și nu li s'ar fi mai cauzat nu-
 „mai nisce micl sgarieruri, și, deci, cestiunea de omor cu voință nu
 „și pôte avea locul, și ast-fel cestiunile sunt rău puse.

V. „Cestiunea de legitimă apărare nu s'a pus juraților ; cestiunea
 „de prevocare asemenea nu s'a pus.

„Dar pentru ce atunci nu s'a pus cestiunea dacă cu pricepere
 „am lucrat, dacă cu pricepere am voit a comite omor, dacă cu price-
 „pere m'am servit de revolver, dacă mai eram saũ nu mai eram în
 „uzul facultăților mele, căci o asemenea cestiune lămurea pe jurații
 „și n'ar fi rămas numi în fața cestiunei brute, că adică am comis
 „omor cu voință, și să fie nevoiți a răspunde în mod forțat numai la
 „acastă cestiune.

VI. „Este constatat că mi s'a întins o cursă de o femeie prostituată,
 „în unire cu amantul său și cu sergentul de stradă. Justiția cere ca
 „acastă cauză să se constate în actele de instrucțiune, în requisitorul
 „D-lui procuror general și chiar în decisiunea camerei de punere sub
 „acusare, toate acestea s'aũ lăsat la o parte, rămânând numai ce era
 „în greutatea mea, și ast-fel inocent am fost condamnat pe nedrept
 „ca omoritor“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se con-
 stată că Anastase Cosmopol fiind dat în judecată pentru crima de
 omor cu precugetare, săvirșită dar ne isbutită, a fost condamnat la
 cinci ani muncă silnică în baza art. 225, 234, 38, alin. II, și art. 7
 din codul penal, și în urma verdictului juraților afirmativ asupra omo-
 rului cu voință și negativ asupra precugetărei ;

Considerând că, în ce privește cel d'ânteu și cel d'al doilea motiv
 de casare, din procesul-verbal de audiență se constată că la apelul
 nominal al martorilor aũ răspuns toți, afară de doi, la cari acusa-
 tul a declarat că renunță, și că președintele curței întrebând pe acu-
 sat dacă are pe cine-va ca apărător, acesta a declarat de apărător
 pe D. avocat Gheoghe Al. Antonescu care 'l asista ;

Că, prin urmare, motivele sunt nefondate ca neexacte în fapt ;

Considerând că, în ce privește al treilea mijloc de casare, cestiu-
 nile pe cari acușai și părțile civile voesc să le facă martorilor, tre-

bue să le adreseze prin organul președintelui, iar nu direct, după cum se prevede acesta expres prin art. 334 din procedura penală, și, în specie, se constată prin procesul-verbal al audienței că președintele s'a conformat acestui articol, fără a se proba contrariul de către recurent ;

Că, prin urmare, este nefondat și acest motiv.

Asupra motivelor IV, V și VI de casare :

Considerând că prin procesul-verbal al ședinței curței juraților nu se face nici o mențiune că acusatul ar fi cerut să se pună juraților veri-o cestiune relativă la veri-o scuză legală sau la legitima lui apărare, și densusul nu probază înaintea acestei curți prin alte mijloace că ar fi cerut să se pună asemenea cestiune și i s'ar fi refuzat acesta de către președinte ;

Considerând că chiar dacă ar fi cerut și i s'ar fi refuzat de a se pune cestiune specială, relativă la legitima apărare, totuși motivele de casare n'ar fi fondate, pe câtă vreme asemenea cestiuni se conține virtualmente în cea dacă acusatul este culpabil de faptul ce i se impută, și, în specie, președintele a executat complect dispozițiunea legii în această privire (art. 361 din procedura penală).

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 112

CURTEA DE COMPTURÎ. — Apel în contra unei decizii dată de delegațiunea județiană. — Cum trebuie să'l judece. — Scindarea apelului. — Exces de putere. — Casare.

Apelul, prin efectul său devolutiv, deferă din nou în judecata instanței de apel ceea ce s'a judecat la prima instanță, și instanța de apel nu poate scinda apelul și a'l judeca numai în parte.

Ast-fel, curtea de compturi, când judecă ca instanță de apel, după apelul unui fost perceptor comunal, deciziunea delegațiunei județiene ce condamnă pe acest fost perceptor la o sumă de bani datorită din gestiunea sa, este datoră a judeca acest

apel în întregul său, întocmai cum cesiunea a fost judecată de delegațiunea județiană, căci, procedând alt-fel, comite un exces de putere și pronunță o decizie casabilă.

No. 43. — **Casarea** decisiunii înaltei curți de compturi, secția I, cu No. 105 din 1898, în urma recursului făcut de Costache B. Constantinescu.

22 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. avocat Radu Dragomirescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

»Exces de putere. Curtea de compturi a comis un adevărat exces de putere, prin faptul că la apelul ce am făcut, ca suma de lei 1.575, nu se pronunță asupra lor și comentază asupra altor puncte necesare de subsemnatul, cu totul afară de cauză, de ôre-ce eu am arătat că suma de mai sus, la care sunt condamnat, revine din nischechitanțe scôse din condica de incasare de fostul perceptor și operate prin roluri ca descărcate, sume pe cari eu a fost imposibil să le incasez de ôre-ce ele fuseseră incasate de fostul perceptor. Acastă sumă nu era datorie patentă de incasat și nici liste de rămășițe nu mi s'au dat, eu rămâneam dator către comună și județ dacă mi s'ar fi dat liste de rămășițe și pe trecut și pe rolul viitor și în acest cas, aș fi fost responsabil, curtea nu vorbesce de acesta de cât în treacăt și mă scade cu 125 lei din alte datorii și fără a se pronunța în fond și fapt«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Costache B. Constantinescu a fost condamnat de delegațiunea județiană R.-Sărat, prin încheierea sa cu No. 57 din 1895, la suma de 1.575 lei și 20 bani, din gestiunea fondului ordinar și lei 154 și 90 bani, din aceea a fondului drumurilor, cu ocaziunea examinării gestiunii numitului pe anul financiar 1893 și 1894, ca fost perceptor al comunei Slohozia Giorăscii;

Că curtea de compturi statuând asupra apelului numitului, constată mai întâiu că din suma de 1.575 lei numai 128 lei, 39 bani, provin din gestiunea anului 1893—1894, iar restul de 1.446 lei, 27 bani, provin din gestiunea anilor anteriori ;

Stabilind apoi că din suma de 188 lei, 93 bani, Constantinescu nu poate fi răspunzător de numai de lei 63, bani 97, îl obligă a plăti comunei numai această sumă de bani, lăsând neverificată suma de lei 1.446, bani 27, sub cuvânt că ea provine din gestiunile anilor anteriori, asupra cărora delegația județiană urmează a fi pronunțat alte încheieri ;

Considerând că recurentul Constantinescu, apelând încheierea delegațiunii județiane, prin care a fost condamnat a plăti, ca fost perceptor al comunei Slobozia, nu numai suma provenită din gestiunea anului financiar 1893—1894, dar și rămășițele din anii anteriori, el, prin efectul devolutiv al apelului său, a deferit din nou cercetării curței, ca instanță de apel, ceea ce se judecase prin acea încheiere în prima instanță :

Că în această stare de drept și de fapt curtea nu putea scinda apelul recurentului, ci era datoră a verifica toate sumele ce erau puse în sarcina sa prin apelata încheiere, între cari se coprindea și aceea de lei 1.446, bani 27, ce provenea din gestiunea anilor anteriori exercițiului 1893—1894 ;

Că dacă, pentru verificarea acestei din urmă sume, curtea avea trebuință a examina și alte precedente încheieri ale delegațiunii județiană, ar fi putut lua cunoștință de dênsele, cerând trimeterea lor ;

Că procedând alt-fel, și judecând numai în parte apelul recurentului, curtea a comis un adevărat exces de putere, și, dar, motivul cătă a se admite ca întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 113

ACT DE PAUPERTATE. — Autoritatea comunală în drept a libera. — Domiciliu. — Femea măritată. (Art. 30 din legea timbrului ; art. 88 și 93 din codul civil).

CASAȚIE. — Act de paupertate nevalabil. — Taxă întreită de timbru. — Nedepunerea ei. — Neadmisibilitatea recursului. (Art. 30 și 41 din legea timbrului).

1) Asemănat art. 30 din legea timbrului, scăpătăciunea se dovedește cu un certificat liberat de autoritatea comunală a locului unde persoana care o invocă 'și va avea domiciliul, și prin domiciliu se înțelege domiciliul legal, conform art. 88 și următorii din codul civil, iar nu simpla reședință de fapt a cuiva.

Ast-fel femeea măritată, având domiciliul ei legal la soțul său, nu se poate servi în justiție de cât cu un act de paupertate liberat de autoritatea comunală a domiciliului soțului său, iar de autoritatea comunală a locului unde dănsa 'și ar fi stabilit reședința după părăsirea domiciliului conjugal.

2) Recursul făcut în baza unui act de paupertate, ce nu este liberat de autoritatea comunală a domiciliului recurentului, este neadmisibil, și numai plata întreită a taxei de recurs 'l face admisibil.

No. 44. — Respingerea, ca inadmisil, a recursului făcut de Margareta N. Dimoviceanu contra deciziei curței de apel din Craiova cu No. 94 din 1899, în proces cu N. Dimoviceanu.

22 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. avocat Coandă, în susținerea incidentului de inadmisibilitatea actului de paupertate și, deci, a recursului, și

Pe D. avocat C. Țicu-Ștefănescu, în combăteri ;

Deliberând,

Asupra incidentului relativ la neadmisibilitatea actului de paupertate, pe motiv că este liberat de autoritatea comunală din Bucuresci, iar nu de autoritatea comunală din Craiova, unde este domiciliul recurentei :

Având în vedere că recurenta a anexat drept taxă la recursul ce a făcut contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, No. 94 din 1899, un certificat de paupertate liberat de primăria din Bucuresci sub No. 43-539/6883 din 11 Octombrie 1899 ;

Având în vedere dispozițiunile art. 30 din legea timbrului, după care scăpătăciunea se dovedește cu un certificat liberat de autoritatea comunală a locului unde persoana care o invocă 'și va avea domiciliul ;

Considerând că domiciliul pe care légiutorul l-a avut în vedere în articolul citat a fost domiciliul legal, conform art. 88 și următorii din codul civil, iar nu simpla reședință de fapt a cuiva ;

Considerând că, în specie, recurenta Margareta Dimoviceanu, căsătorită, domiciliul ei legal este, conform principiului înscris în-art. 93 din codul civil, la soțul său, care este domiciliat în Craiova ;

Că, prin urmare, actul de scăpătăciune cu care recurenta se poate servi nu poate proveni de cât de la autoritatea domiciliului că adică tot din Craiova, și nefiind de la autoritatea comunală din Craiova, este făcut cu violarea dispozițiunilor art. 30 din legea timbrului, și deci, urmează să fie anulat ;

Considerând că ast-fel, actul de paupertate fiind anulat și recurenta declarând că nu poate plăti, conform art. 41 din legea timbrului, de trei ori taxa recursului, recursul făcut fără plata taxei legale urmează a fi respins ca inadmisibil.

Pentru aceste motive,

Admițând incidentul.

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 114

FALIMENT. — Proprietar ce 'și închiriază casa pentru club, teatru, hotel, restaurant, unui terțiu, ca acesta să o exploateze ca atare. — Dacă acel proprietar face prin acesta un act de comerțiu. — Dacă cumpărând tot el și mobilele, și emițând cambii pentru plata lor, face prin acesta acte de comerțiu. — Dacă poate fi declarat în stare de faliment. (Art. 3, 7 și 695 din codul de comerțiu).

Faptul că un proprietar, care are o casă construită anume ca să serve de club, teatru, hotel, restaurant, a închiriat a ea casă, în total sau în parte, unei alte persoane, pentru ca această persoană să o exploateze, închiriere făcută pe un singur preț fixat pe an, nu constituie un act de comerțiu, chiar dacă acel proprietar, spre a 'și asigura închirierea imobilului său mai cu folos, a cumpărat și mobilele necesarii pentru plata cărora a emis cambii, căci cumpărarea de mobile nu a făcut'o în scop de a le revinde, și dacă a emis cambii pentru plata lor, cauza acestor cambii nu este un act de comerțiu.

De asemenea, dacă s'a stipulat ca prețul chiriei să fie plătit în cote mai mici, din încasarea cotizațiilor de la membrii clubului de către presidentul clubului, această stipulațiune constituie o modalitate a plății prețului, dar nu poate avea vre-o influență asupra faptului proprietarului de a-i da caracterul de fapt de comerț.

Așa dar, un asemenea proprietar nu poate fi considerat ca comerciant, și dacă vre-una din cambiele ce a emis pentru plata mobilelor cumpărate i s'a protestat pentru neplată la scadență, dânsul nu poate fi declarat în stare de faliment.

No. 45. — Casată, în urma recursului făcut de Gh. I. Rali, decisiunea curții de apel din Galați, secția I, cu No. 6 din 1900, dată în proces cu Iacob Cohen și judele-sindic al tribunalului Brăila.

22 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați V. Antonescu și Grigore T. Petrescu, în combatere;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 695, combinat cu art. 7 din codul comercial, exces de putere, nemotivare și gravă eróre de fapt ;

»Asemenea violarea art. 3, § 1 și § 5 din codul comercial.

a) »Instanțele de fond nu pot declara în faliment de cât numai pe cel ce sunt în fapt comercianți. Calitatea de comerciant rezultă nu numai din condițiunea de a avea capacitatea juridică pentru a exercita comerțul și din a face acte de comerț, dar și din faptul ca actele de comerț să fie exercitate, obicînuir prin profesiune, adică cu voință directă, constantă și óre-cum organic. Numai când se stabilește că asupra unei persoane se găsesc întrunite aceste trei condițiuni, ea are calitatea de comerciant și poate fi declarată în stare de faliment, sub condițiunea, bine înțeles, ca comerțul să 'l fi exercitat în acel timp când a luat naștere obligațiunea care nu s'a plătit.

»Curtea de apel omițînd de a stabili punctul din urmă și abitu-

»dinea exercițiului comerțului, dă o hotărâre nemotivată, săvârșește un exces de putere și violază art. 695 din codul comercial ;

b) »Cumpărarea de către mine a mobilierului cu care am garnit localurile ce le-am închiriat, cum și menținerea provizorie a clubului regal pe sâma mea, în lipsă de a-l închiria, și în condițiunile cum le-am justificat la instanța de fond, nu pot absolut constitui acte de comerț în sensul juridic al art. 3, § 1 și § 5 din codul comercial. Dacă instanța de fond este suverană a aprecia faptele și, ca atare, hotărârea sa scapă controlului suprem al acestei înalte curți, calificarea însă juridică a faptelor față cu legea, când ea se face eronată, cade de sigur sub censura supremei curți».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Gh. I. Rali fiind chemat de Iacob Cohen înaintea tribunalului Brăila pentru a se declara în stare de faliment din cauza neachitărei la scadență a unei cambii de 1.250 lei, tribunalul, întemeiându-se pe acte, stabilește și declară că cauza cambiei nu este de natură comercială și respinge cererea de declarare în faliment ;

Că curtea de apel din Galați, în majoritate, prin decisiunea supusă recursului, stabilește, din contra, că actele săvârșite de recurent constituie, conform art. 3 din codul comercial, fapte de comerț, cu ocaziunea cărora recurentul a emis polița protestată, și, în consecință, reformează sentința tribunalului, și declară în faliment pe recurent ;

Considerând că faptele, ast-fel cum le stabilește și din cari deduce curtea calitatea de comerciant a lui Gh. I. Rali sunt : că acesta, în unire cu fratele său D. Rali, spre a putea trage folos dintr'un imobil al lor din Brăila, compus din teatru, hotel, club, bufet și restaurant, a cumpărat pentru montarea clubului, hotelului și restaurantului, mobile pentru plata cărora a emis mai multe cambii, între care și cea pentru neplata căreia s'a cerut falimentul, și apoi le-a închiriat la diferite persoane cu contracte în regulă, fiind stipulat că din cotizațiile și diferitele taxe ale membrilor clubului, percepute de vicepreședintele comitetului, să fie plătiți creditorii ipotecari, asigurați în acel imobil ;

Considerând că curtea de apel declară că nu încapă îndoială că contractele de închiriere pentru exploatarea clubului, hotelului, teatrului, restaurantului, precum și cumpărarea de mobile și alte lucruri, cari a servit pentru mobilarea acelor localități, pentru ca să

p^otă fi închiriate, constituie fapte de comer^{ci}u, conform art. 3, alin. I și V din codul comercial ;

Considerând că un proprietar având un imobil construit chiar a-nume, său putând servi pentru club, teatru, hotel, restaurant, ca în specie, 'l p^ote exploata său singur, său p^ote a 'l da unu' al treilea cu chirie în totu' său în parte, pentru ca acesta să 'l exploateze ;

Că, în cazul din urmă, faptul proprietarului nu e fapt de comer^{ci}u, fiind-că închirierea pe un singur preț fixat pe an este numai folosința naturală a imobilului ce trebuie să aibă proprietarul ; că însă faptul proprietarului, în cazul d'ântéiū, p^ote fi considerat ca un fapt de comer^{ci}u, fiind că folosul proprietarului consistă în operați' de speculă de t^ote țilele, mai mari său mai mici, ce face cu exploatarea de el însăși a localităților, ca și un restaurator, hotelier, întreprin^đător de spectacole publice ;

Că ținând s^{em}ă de acest criteriū, nu se p^ote țice că recurentul a făcut acte de comer^{ci}u, de ore-ce exploatarea hotelului, teatrului, clubului, restaurantului din hotelul lor, a avu't o alte pers^one ca chiriashi pe un preț hotărît ;

Ca și dacă prețul de chirie era stipulat să fie plătit în quote mai mici, din incasarea cotisațiilor de la membrii clubului, de către presidentul clubului, ac^{es}ta este o modalitate a plăței prețului, dar nu p^ote avea o influență asupra faptului proprietarului de a 'i da caracterul de fapt de comer^{ci}u ;

Considerând că proprietarul având o casă spre a servi pentru hotel, club său restaurant, p^ote să le închirieze său nemobilate său mobilate ; că dacă proprietarul, spre a 'și asigura închirierea mai cu folos, cump^{er}ă mobile spre a mobila hotelul său clubul din imobilul s^{eu}, acest fapt de cump^{er}are nu e un fapt de comer^{ci}u, pentru că mobilele nu s'au cump^{er}at spre a fi revindute, ci ca să facă parte din localitățile imobilului și ca să serve p^{en}tru acele localități, pe cât va continua destinația acelor localități pentru hotel său teatru ;

Că așa fiind, nici faptul de cump^{er}are a mobilelor nu e act de comer^{ci}u, și dacă pentru plata mobilelor recurenții au dat o cambie care în urmă s'a protestat, cauza acestei cambii n'a fost și nu este un act de comer^{ci}u ;

Considerând că ținând s^{em}ă de principiile ce caracteris^{ez}ă actele de comer^{ci}u, în cât privesce faptele cauzei, — recurenții n'au fost și

nu sunt comercianți, ci simpli proprietari, cari 'și-au închiriat imobilul spre speculă la doi întreprinzători, — și dacă ei n'au plătit o cambie conform art. 696, ei nu pot fi declarați falșiți ;

Că, prin urmare, motivul fiind întemeiat, recursul are a fi admis și decizia casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 115

COMPETINȚĂ. — Militari. — Delict silvic. (Art. 264 din codul de justiție militară ; art. 525 din procedura penală ; art. 71 din legea judecătorilor de ocole).

Infracțiunile comise de militari la legile asupra vămile, contribuțiilor indirecte, taxelor comunale, pădurilor și drumurilor mari, nu sunt supuse jurisdicțiunii consiliului de război, ci instanțelor represive ordinare.

Ast-fel delictul silvic comis de un militar se judecă de judecătorul de ocol.

No. 169. — **Regularea competenței după cererea făcută de D. procuror general al acestei înalte curți spre a se pronunța un regulament de competență în cauza lui I. Rombeanu.**

23 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că locotenentul I. Rombeanu, fiind dat în judecată pentru un delict silvic comis în prejudiciul Statului, judecătorul ocolului Giurgiu, prin cartea de judecată cu No. 829 din 1899, 'și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că prevenitul fiind militar, cătă a fi judecat de consiliul de război, conform art. 52 din codul justiției militare ;

Că tribunalul Vlașca, chemat a judeca afacerea, prin sentința cu No. 28 din 1900, și-a declinat de asemenea competența întemeindu-se pe art. 264 din codul justiției militare, din care rezultă că faptul imputat preveniturii este una din acele infracțiuni, pentru care militarii nu sunt supuși jurisdicțiunii consiliului de război și care intră în competența judecătorilor de ocol a o judeca, conform art. 71, alin. VI din legea judecătorilor de ocol;

Că ambele hotăriri rămânând definitive, și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că după dispozițiile art. 264 din codul justiției militare, nu sunt supuși jurisdicțiunii consiliului de război infracțiunile săvârșite de militari la legile asupra vămilor, contribuțiilor indirecte, taxelor comunale, pădurilor și drumurilor celor mari;

Că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, este vorba de un delict silvic săvârșit de locotenentul Rombeanu, dânsul urmăzează a fi judecat de instanțele respective ordinare, în specie, de judele de ocol conform art. 71, alin. VI din legea judecătorilor de pace.

Pentru aceste motive:

Regulând competența.

Penal, secția II.

No. 116

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Casație. — Locul unde trebuie declarat recursul. (Art. 43 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe).

Recursul în casație contra deciziilor comisiei de apel trebuie să fie declarat la administrația financiară (casieria generală) a județului respectiv.

No. 1. — Respingerea recursului făcut de Nae Popescu contra deciziunii comisiei de apel din județul Vlașca din 26 Ianuarie 1900.

28 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului;

Deliberând, și

Având în vedere că acest recurs este adresat direct la această înaltă curte;

Considerând că, după art. 43 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe, recursul în casație contra deciziunilor comisiei de apel câtă să fie declarată la casieria generală a județului respectiv;

Considerând că ast-fel fiind, în această materie, este neadmisibil recursul făcut direct la curtea de casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 117

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Casație. — Recurs direct în contra deciziilor comisiilor comunale. — Neadmisibilitate. (Art. 54 din legea de constatarea și perceperea contribuțiilor directe; art. 36 din legea curții de casație).

O hotărîre nu pôte fi atacată cu recurs de cât când este dată în ultima instanță.

Ast-fel este neadmisibil recursul făcut în contra deciziilor comisiilor comunale, întru cât aceste decisiї sunt date în prima instanță și cu drept de apel înaintea comisiilor de apel.

No. 15. — Respingerea recursului făcut de Grigore Stoica contra deciziunii comisiei comunale a comunei Fomurcea din 1900.

28 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoiului;

Deliberând,

Având în vedere că recurentul recurge contra deciziiei comisiei comunale a comunei Fomurcea din anul 1900;

Considerând că din art. 36 din legea curții de casație rezultă că

o hotărîre nu p \acute{o} te fi atacată cu recurs, de c \acute{a} t c \acute{a} nd e dat \acute{a} în ultima instanță ;

C \acute{a} , în specie, decizia atacată fiind dat \acute{a} în prima instanță, și recurentul atac \acute{a} nd'o de-a dreptul în casație, de și dup \acute{a} art. 54 din legea de constarea și perceperea contribuțiilor directe din 1893 exist \acute{a} dreptul de apel, a f \acute{a} c \acute{u} t un recurs omisso medio, care dup \acute{a} lege nu este admisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 118

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Afște și publicațiuni. — Netrecerea în ele a unor sarcini. — Dacă se p \acute{o} te invoca pentru prima or \acute{a} în casație. — Dacă se p \acute{o} te invoca de cesionarul drepturilor creditorului a c \acute{a} rui sarcin \acute{a} n'a fost trecut \acute{a} . (Art. 506 și 512 din procedura civilă).

Creditorul ipotecar care a fost faț \acute{a} în tot cursul urm \acute{a} rirei nu p \acute{o} te propune pentru prima or \acute{a} în casație, ca motiv de casare, c \acute{a} ipoteca sa nu a fost trecut \acute{a} în afște și publicațiuni printre sarcinile imobilului urm \acute{a} rit, dac \acute{a} n'a ridicat ac \acute{e} st \acute{a} cesiune înaintea instanței de urm \acute{a} rire. De asemenea și cesionarul drepturilor acestui creditor, care nu p $\acute{o$ te avea mai multe drepturi de c \acute{a} t cedantul.

No. 48. — Respingerea recursului f \acute{a} c \acute{u} t de H. Goldenberg contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 3.072 din 1899.

28 Februarie 1900

CURTEA,

Ascult \acute{a} nd citirea raportului f \acute{a} c \acute{u} t în causă de D. consilier Gh. Liciu ;

Pe D. Șoimescu, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe D. Maxim Lenș, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de căsare :

» Exces de putere și violarea art. 506 și 512 din procedura civilă, » pentru că între sarcinile imobilului adjudecat nu s'a trecut în afpte » și publicațiunii ipoteca subscribului«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar, că recurentul se presintă ađi ca cesionar al drepturilor lui Leon Cahane, creditor ipotecar al intimaților ;

Că acest Leon Cahane a fost față la urmărire, a figurat ca concurent, în calitatea sa de creditor ipotecar în al doilea rang în ziua de 4 Maiu 1899, cu care ocaziune s'a și adjudecat asupra sa în mod provisoriu imobilul urmărit, iar la supra licitare imobilul s'a adjudecat definitiv asupra sa ; însă nedepunând prețul, imobilul a fost din nou scos în vinđare pe comptul său ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât recurentul represintă astăđi drepturile ce a avut numitul Cahane, care n'a obiectat nimic în cursul urmăririi relativ la netrecerea între sarcinii a creanței sale, conform art. 506 din procedura civilă, de și a fost față în tot cursul urmăririi, apoi nici dēnsul, recurentul, nu pōte propune acest mijloc de-a dreptul în casațiune ;

Că, din acest punct de vedere, acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 119

CURTEA CU JURAȚI. — Casație. — Motiv de casare întemeiat pe faptul că recurentul era minor când a comis crima. — Când se pōte face un asemenea motiv.

Un condamnat nu pōte face un motiv de casare întemeiat pe faptul că era minor în momentul când a comis crima pentru care a fost condamnat, când se constată că dēnsul nu a făcut o asemenea propunere înaintea juraților și că curtea de la sine, prin președintele său, a adresat juraților o cesțiune specială asupra majorității acusatului și că jurații au răspuns afirmativ și la această cesțiune.

No. 184. — Respingerea recursului făcut de Ion Cârstea Matei și Corijan, contra deciziunii curței cu jurați din județul Ilfov No. 44 din 1899.

29 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe recurent, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» În anul 1894, când a avut loc crima, care în 1899, Decembre 3, mi s'a atribuit mie, în acel an, eu, după cum voi dovedi înaltei » curții de casație și justiție cu certificatul meu de nascere, pe care » în fața onor curții cu juri nu 'l-am putut produce, pe atunci eram » minor, și în conformitate cu legea, chiar dacă nu eram amăgit ca » să fi fugit și eram prins, cred că justiția nu 'mi aplica mai multă » pedepsă de cât 15 ani corecție, viața de minor ».

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că Ion Cârstea Matei a fost condamnat în contumacie în anul 1894 la munca silnică pe totă viața pentru crima de omor cu voință a numitului Gheorghe Duflopolu, în baza art 225 și 234 din codul penal ; că prințându-se acusatul în anul 1899, dânsul a fost judecat din nou, contradictoriu, și condamnat la aceeași pedepsă ;

Având în vedere că atât din procesul-verbal de audiență, cât și din deciziunea curței cu jurați, se constată că toate formalitățile legale au fost regulat îndeplinite, și că acusatul nu a făcut nici o propunere în scopul apărării sale, care să fi fost respinsă sau neglijată de curte ;

Că, motivul invocat astăzi de către Ion Cârstea Matei, că » ar fi fost minor, de 18 ani, în momentul comiterii crimei », pe de o parte nu a fost invocat și dovedit de către dânsul în momentul debaterilor înaintea curței ; iar pe de altă parte că curtea, de la sine, prin președintele său, a adresat juraților o cestiune specială dacă dânsul avea etatea de 20 de ani împliniți în ziua comiterii crimei, și, jurații au răspuns afirmativ și la această cestiune ;

Că, deci, ast-fel fiind lucrurile, astăzi nici nu se mai poate verifica, cu ocazia acestui recurs, actul de nascere produs de către condam-

nat, nici acel act nu 'i mai p \acute{o} te servi, pe ac \acute{e} st \acute{a} cale, pentru casarea decisiunii pronun \acute{t} ate ;

C \acute{a} \acute{i} n definitiv, acest singur motiv invocat r \acute{e} m \acute{a} n \acute{e} nd nefondat \acute{s} i t \acute{o} te prescrip \acute{i} unile leg \acute{e} i g \acute{a} sindu-se \acute{i} ndeplinite \acute{s} i legea bine aplicat \acute{a} .

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Respinge, etc.

Penal, sec \acute{t} ia II.

No. 120

INTERPRETAREA CONTRACTELOR. — Mandat s \acute{a} u cesiune. —

Apreciere suveran \acute{a} a instan \acute{t} elor de fond.

MANDAT. — Revocabilitate. — Claus \acute{a} de nerevocabilitate.

- 1) *Instan \acute{t} ele de fond sunt suverane ca, apreciind faptele \acute{s} i \acute{i} m-pregiur \acute{a} riile cauzei, s \acute{a} stabil \acute{e} s \acute{c} \acute{a} dac \acute{a} un contract intervenit \acute{i} ntre p \acute{a} r \acute{t} i este un mandat s \acute{a} u o cesiune.*
- 2) *Mandantul p $\acute{o$ te s \acute{a} revoc \acute{e} mandatul c \acute{a} nd clausa de nerevocabilitate n' \acute{a} fost prev \acute{e} du \acute{t} \acute{a} de p \acute{a} r \acute{t} i.*

No. 49. — Respingerea recursului f \acute{a} c \acute{u} t de N. M. Athanasulis contra decisi \acute{e} i cur $\acute{t$ eii de apel din Gala \acute{t} i, sec \acute{t} ia I cu No. 47 din 1898, dat \acute{a} \acute{i} n proces cu Cleante H. Nicolaide \acute{s} i C. Mitzopolu.

29 Februarie 1900

CURTEA,

Ascult \acute{a} nd citirea raportului f \acute{a} c \acute{u} t \acute{i} n cauz \acute{a} de D. pre \acute{s} edinte N. Mandrea ;

Pe D-nii advoca \acute{t} i Sipsom \acute{s} i P. Macri, \acute{i} n dezvoltarea motivelor de casare, \acute{s} i

Pe D. avocat P. Bor \acute{s} , \acute{i} n combateri ;

Deliber \acute{a} nd,

Asupra mijl \acute{o} c \acute{e} lor de casare :

»Curtea de apel, constat \acute{a} nd recun \acute{o} scerea n \acute{o} str \acute{a} c \acute{a} pre \acute{t} ul cesiuneii f \acute{a} c \acute{u} t \acute{a} no \acute{e} de Mitzopolu a obliga \acute{t} iunii lui Nicolaide n' \acute{a} fost de »6.000 lei, nici r \acute{e} s \acute{p} uns imediat dup \acute{a} gl \acute{a} suirea actului, \acute{s} i ne \acute{i} n \acute{e} nd »s \acute{e} m \acute{a} de declara \acute{t} ia n \acute{o} str \acute{a} concomitent \acute{a} cum c \acute{a} pre \acute{t} ul real de lei »3.140, urmam a \acute{i} sc \acute{a} dea dup \acute{a} realizarea obiectului cedat, din datorita lui Mitzopolu c \acute{a} tre no \acute{i} , conchide ; c \acute{a} pre \acute{t} ul fiind fictiv \acute{s} i ne-serios, \acute{s} i dec \acute{i} cesiunea lipsit \acute{a} de cauz \acute{a} , ac \acute{e} sta nu p $\acute{o$ te constitui \acute{i} n »realitate, fa \acute{t} \acute{a} cu art. 966, 1.295, 1.303 din codul civil, de c \acute{a} t un

»mandat revocabil pentru incasarea obiectului de Nicolaide cedantului care a fost liber, prin urmare, de a dispune de acel obiect, în »detrimentul nostru.

»Prin asemenea argumentare, curtea a violat nedivisibilitatea mărturisirii (art. 1.206) și a făcut o greșită aplicare a art. 966, 1.295 și 1.303 din codul civil, precum și a dispozițiunii art. 1.552 din codul civil, asupra revocabilității mandatului.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Cleante Nicolaide a vândut lui C. Mitzopolu o cantitate de 5.000 hectolitri porumb, pentru care a remis vinătorului un avans de lei 3.140; că din porumbul vândut merdicându-se de cumpărător de cât 2.300 hectolitri, pentru care se plătise prețul, acesta de și somat a ridica și restul porumbului n'a conrespuns somațiunii;

Că, în urma acestuia, C. Mitzopolu a cedat lui N. M. Athanasulis drepturile ce rezultă din contractul încheiat cu Nicolaide, căruia i se și notifică cesiunea; că în urma acestora Mitzopolu renunță printr'o transacțiune încheiată cu Nicolaide la ori-ce daune-interese ar putea rezulta pe temeiul contractului;

Că tribunalul, sesizat de afacere, admite acțiunea lui Nicolaide de a se resilia contractul de vânzare intervenit între el și Mitzopolu, iar pe de altă parte admite și acțiunea lui Athanasulis și obligă pe Nicolaide a'i plăti suma de 3.140 lei cu dobândă, pe baza cesiunii;

Având în vedere că curtea de apel, asupra apelului lui Nicolaide și Athanasulis, declară că cesiunea era numai aparentă, că Athanasulis nu era de cât mandatar al lui Mitzopolu, care ca mandant a putut dispune de 3.140 lei, cu a cărui incasare însărcinase pe Athanasulis, și, prin urmare, acțiunea acestuia este neîntemeiată;

Considerând că curtea de apel, pentru a stabili natura contractului de mandat intervenit între Athanasulis și Mitzopolu, ține seamă de diferite fapte pe care le apreciază între altele de însuși mărturisirile lui Nicolaide și ale lui Athanasulis, apoi de împregiurările că prețul cesiunii n'a fost numărat cedentului, cum se constată prin act și nici s'a operat descărcarea lui din sumele ce pretinde că ar fi avut să ia de la dănsul; că, prin urmare, prețul nefiind serios, Mitzopolu nu a înțeles să transmită drepturile contractului de produse în proprietatea lui Athanasulis și nici acesta să cumpere creanța;

Considerând că apreciind faptele și împregiurările cauzei, spre a declara că ele ofer elementele contractului de mandat nu însă a con-

tractului de cesiune, sub acest raport nu p^ote fi vorba de denaturare de contract și decizia nu p^ote fi supusă censur^ei cur^{te}i de casație ;

Considerând că dacă raporturile dintre Cleante și Athanasulis erau de mandat, mandantele putea să rev^oc^e mandatul și întru cât că asemenea clausă de nerevocabilitate nu fusese prev^eđută de păr^{ți} și întru cât nerevocabilitatea mandatului nu se discutase, precum de-clară curtea de apel, și care clausă lui Nicolaide nu p^ote fi opusă ;

Că așa fiind, Athanasulis nu era în drept, a reclama acei 3.140 lei de la Nicolaide, care încheiase transacția cu Mitzopolu asupra acelei sume și în regulă ;

Considerând că fiind vorba de apreciere de fapte și de interpre-tarea coprinsului unei convenții; de aceea mijl^ocele de casare nefind fondate are a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 121

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Deliberarea juriului. — Secretul acestei deliberări. — Viola-rea acestui secret. — Cesiune de ordine publică — Casare. (Art. 49 din legea de expropriere).

Asemănat art. 49 din legea de expropriere, îndată după închide-rea debaterilor, jurații se retrag singuri pentru a delibera și nu revin de cât pentru a arăta decizia lor.

Prin acest text de lege legiuitorul a voit să garanteze secretul de-liberațiunilor și independența deciziei juriului, și acest scop și cerințele sale exprese se găsesc nesocotite ver^e de câte ori se con-stată că deliberațiunile juriului s'a^u ținut în prezența unei persoane străine.

Acastă dispoziție de lege, având de obiect garantarea unei distri-buirii împărțială a justiției, constituie o măsură de ordine publică.

No. 50. — Casarea, deciziunei juriului de expropriere și ordonanței jude-lu^l-director al tribunalului Putna, din 25 Ianuarie 1900, în urma recursului făcut de primăria Focșanⁱ, în proces cu V. Geor-gescu, M. Măicănescu personal și ca mandatar al fraților săi și pentru C. Rădulescu.

29 Februarie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu, și

Pe D. avocat Papazoglu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 49 din legea de expropriere. După cum se constată chiar din procesul-verbal al D-lui jude-director, secretul deliberațiunii juraților a fost înlăturat prin faptul că D. Ștefănescu, avocat din Focșani, a intrat în camera unde jurații deliberau, și în timpul deliberării, stând acolo mai bine de zece minute».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere a tribunalului Putna din 25 Ianuarie 1900, ce este supusă recursului ;

Având în vedere că din procesul-verbal, al judeului-director însărcinat cu operațiunile exproprierei, se constată că în timpul deliberațiunii juraților s'a introdus în camera lor de deliberare un domn avocat Dumitru Ștefănescu și a stat acolo veri-o zece minute ;

Considerând că, conform art. 49 din legea de expropriere, desbaterile fiind închise înaintea judeului-director, jurații se retrag singuri pentru a delibera și nu revin de cât pentru a arăta decisiunea lor ;

Considerând că prin acest text de lege legiuitorul a voit să garanteze secretul deliberațiunilor și independența decisiunii juriului ;

Că, prin urmare, scopul legiuitorului și cerințele sale expuse se găsesc nesocotite, veri de câte ori constată că deliberațiunile juriului s'au ținut în prezența unei persoane străine ;

Considerând că această dispoziție de lege, având de obiect garanția unei distribuirii imparțiale a justiției, constituie o măsură de ordine publică ;

Considerând că întru cât, în specie, se constată că în camera juraților s'a introdus o persoană străină, care a asistat la deliberațiile lor, această abatere de la lege atrage nulitatea decisiunii juriului, că fiind dată cu călcarea prescripțiunilor legale, relative la modul cum trebuie luată această decisiune ;

Că, prin urmare, mijlocul fiind de ordine publică, poate fi propus pentru prima dată în casațiune, și ca atare fiind fondată, urméză a se admite.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

—
*
SECȚIUNEA I
—

No. 122

DONAȚIUNE. — Condiții de validitate a actului de danie sub regulamentul organic al Moldovei și codul Calimach. — Dacă executarea daniei de către dăruitor sau de urmașii săi validează actul de danie. (Art. 576 și 577 din codul Calimach; art. 5 și 10, anexa T, din regulamentul organic al Moldovei).

POSESIUNE. — Perderea ei. — Dacă cel ce a pierdut-o poate invoca posesiunea anterioară într-o acțiune în revendicare.

1) *Asemănat art. 5 și 10, anexa lit. T, din regulamentul organic al Moldovei, și art. 576 și 577 din codul Calimach, pentru ca un act de danie să fie valabil trebuie întărit de unul din divanele țerei sau de către judecătoria ținutului respectiv.*

Ast-fel, cel ce revendică un lucru în baza unui act de danie ce ar fi pierdut, nu este de ajuns să dovedească că acel act de danie a existat, dar mai trebuie să stabilească că acel act este valabil.

2) *Simpla executare a donațiunei dă către donator și de către urmașii săi nu validează actul de donațiune dacă n'a fost făcut dupe prescripțiile legii.*

3) *Faptul unei stăpâniri anterioare, stăpânire pierdută, nu poate servi ca titlu în acțiunea în revendicare intentată de persoana ce a avut acea stăpânire.*

No. 95. — Respingerea recursului făcut de Epitropia bisericeii parochiale Sfinții Apostoli din comuna Condăchesci, județul Tecuci, contra deciziei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 145 din 1899, în proces cu Efimia Constantinescu, ca legatară universală a defunctului Petrache Beldiman.

1 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. V. Macri, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. N. I. Flămânda, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare: ♥

»Greșită interpretare și aplicare a art. 5 și 10 din anexa lit. T a regulamentului organic al Moldovei și a art. 576 și 577 din codul Calimach, combinat cu art. 1.198 din codul civil actual și omisiune esențială.

»Curtea de apel ne respinge acțiunea pe motiv că n'am dovedit că actul de donațiune al lui Gh. Beldiman, care este titlul bisericeii recurente pentru pământul ce reclamă, act pierdut prin forță majoră, ar fi fost investit cu adevărul cerută de sus citatele dispozițiuni din legiuirea veche, de și pârta nu ține, nici pretinde a ține pământul litigios cu titlul universal sau particular, direct sau indirect, de la donatorul nostru Gh. Beldiman, de și actul în cestiune a fost primit în deposit și dosit de autorul pârtei, Petrache Beldiman ; și de și autorul acestuia, și deci și al pârtei, Ștefan Beldiman, a recunoscut, trăind, dreptul de proprietate al bisericeii reclamante asupra pământului în litigiu ; toate aceste împrejurări invocate de noi, dar nediscutate de curte«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că Epitropia bisericeii Sfinții Apostoli, din comuna Condăchesci, județul Tecuci, intentând acțiune contra Efimiei Constantinescu pentru revendicarea a 94 stânjeni pământ din hotarul moșiei Georgesci cu venitul lor de la 1863, pământ ce se stăpânește de numita în calitate de legatară universală a defunctului P. Beldiman, curtea de apel din Galați i-a respins această acțiune ;

Având în vedere că Epitropia pretindea acel pământ ca dăruit ei prin act scris, în anul 1845, de Gh. Beldiman, acum defunct, și în dovedirea titlului său a invocat inventarul din 20 Februarie 1867 de hârtiile găsite la defunctul Ștefan Beldiman, nepotul donatorului și părintele lui P. Beldiman, autorul intimatului de ași, în care inventar, la No. 11, se prevede și actul de danie din 1845 ;

Considerând că regulamentul organic, prin art. 5 și 10, anexa lit. T, ca și codul Calimach, prin art. 576 și 577, prevăd că un act de danie, ca să fie valabil, trebuie întărit de unul din Divanele țerei său de către judecătorii ținutului respectiv ;

Că, dar, față de aceste dispoziții, nu este suficient a se dovedi că un act de danie a existat, trebuie să se stabilească încă că acest act este valabil ;

Considerând că, în specie, din testamentul lui Gh. Beldiman, trecut în condica judecătoriei ținutului Tecuciū la No. 74 din 1842, semnat prin punere de deget, rezultă pentru curte presupțiunea că pretinsul donator nu scia carte și, în asemenea cas, revendicanta trebuia să dovedească că donația s'a făcut în condițiunile legii de atunci ;

Că curtea constată că Epitropia nu era în imposibilitate de a dovedi că actul găsit la mórtea lui Ștefan Beldiman și luat de fiul său Petre — din care causă Epitropia nu'l póte produce în judecată — este adevărit de Divan saū judecătorie conform textelor citate ;

Că, prin urmare, mențiunea făcută în inventar despre acest act de danie nu póte constitui o dovadă de proprietate pentru biserică, întru cât acesta n'a dovedit că e adevărit, și curtea, respingând acțiunea de revendicare întemeiată numai pe mențiunea făcută în inventar despre titlul său de proprietate, fără dovedirea valabilității aceluși act, n'a violat textele citate mai sus și nici art. 1.196 din codul civil, întru cât s'a constatat posibilitatea Epitropiei de a dovedi adevăritarea actului de danie ;

Considerând că curtea n'a violat nici dispozițiunea art. 1.541 din codul civil, căci dânsa s'a pus în ipotesa prevădută de acest articol când susține, și cu drept cuvânt, că simpla executare a donațiunei de către donator și de către urmașul său St. Beldiman nu validăză actul de donațiune, și întru cât biserică a pierdut stăpânirea pământului de la 1867, faptul stăpânirii anterioare nu póte servi donatoarei ca titlu în acțiunea în revendicare.

Asupra motivului II :

» Omission esențială, cu violarea art. 1.541 din codul civil. Noi am susținut că întru cât Ștefan Beldiman, autorul pîrteî, cu titlul universal, a posedat pămîntul litigios în calitate de mandatar (epitrop) al bisericeî reclamante, apoi pîrta căta a i'l restitui bisericeî fără a'i putea pretinde presintarea titlului sîu de proprietate, curtea nu ia în sémă și nici nu discută acest mijloc al nostru«.

Considerând că de vreme ce curtea de apel constată în fapt că biserica nu a dovedit că Beldiman deținea acel pămînt ca mandatar al bisericeî, ci ca drept de moștenire, omisiunea de a se pronunța asupra obligațiunei sale de a restitui lucrul primit ca mandatar, orî-care ar fi titlul de proprietate al bisericeî, nu este esențială.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 123

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Contrabandă săvîrșită de mai puțin de un an. — Constatare. — Informație judiciară. (Art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale ; art 172 din legea vamală).

Constatarea contrabandei săvîrșită de mai puțin de un an se poate face de agenții acciselor sau ai vămilor, obținînd mai întîi o informație judiciară de la ministerul public.

No. 96. — Respingerea recursului făcut de Stoian D. Băboia, Gh. Antonaru și Marin Adam contra cîrței de judecată a judeului ocolului Călărași cu No. 1.726 din 1899, în proces cu primăria comunei Socariciu și Paraschiva N. Adam.

1 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Oeconomu ;

Pe D. avocat I. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Em. Pantazi, din partea primăriei, în combaterii ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Procesele-verbale încheiate de ajutorul sub-prefecturei, precum și de primar, sunt isbite de nulitate, ca fiind dresate de nisce funcționari incompetenți; în specie, nefiind flagrant delict, atribuțiunile sunt conferite numai parchetului, art. 172 din legea vămilor».

Având în vedere că, dupe art. 172 din legea vămilor, constatarea faptului de contrabandă săvârșit de mai puțin de un an se poate face de agenții vămilor, obținând mai întâiu de la ministrul public o informațiune judiciară ;

Considerând că, în specie, din cartea de judecată atacată cu recurs se constată că ajutorul de sub-prefect și primarul, cari au dresat procesele-verbale de constatarea contrabandei, aveau autorizațiunea procurorului tribunalului Ialomița cu No. 4.080 din 1899 ;

Că, prin urmare, acest motiv e neexact.

Asupra motivelor II și III :

II. »Urmăririle prescriindu-se pe termen de un an de zile, urma ca procesele-verbale dresate de funcționarii de mai sus să preciseze data, adică anul, luna, ziua săvârșirei contrabandei, fapt cu totul omis, și de aci cele-alte sunt nule».

III. »Procesele-verbale câtă a se citi părților din cuvânt în cuvânt, invitându-i a subscrie și făcându-se mențiune de totă această operațiune, art. 212 din regulament».

Considerând că aceste motive sunt neexacte în fapt, de ore-ce din cartea de judecată se constată că procesele-verbale dresate în ziua de 5 Iulie 1899 arată datele când s'a comis contrabanda, iar cel dresat la 4 Septembrie 1899 arată că s'a citit procesul-verbal părților prezente, cari l-au și subscris, luând și câte un exemplar, iar celui absent i s'a comunicat copie (art. 112 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale din 1887).

Asupra motivelor IV și V :

IV. »Procesul-verbal dresat de ajutorul de sub-prefect constatând infracțiunea e dat la 5 Iunie 1899 cu No. 3.371), urma ca în termen de 24 ore de la dresare să se înainteze primăriei, care decide în termen de 5 zile dacă se cuvine să nu a'i da urmare, art. 115 din regulament. În specie, nu se vede înaintat de cât la 4 Septembrie».

V. »Primarul comunei Socariciu, cel ce a instrumentat, nu avea »calitatea a sta în judecată ca reprezentant al comunei, neavând cuvenita autorizare din partea consiliului comunal«.

Considerând că aceste motive nefiind propuse și discutate la instanța de fond, nu pot fi propuse pentru prima dată în casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 124

PENSIUNI. — Medici și veterinarilor de comune sau județe. — Rețineri. — Rețineri făcute din diurne. — Restituirea lor. (Art. 1 din legea pensiunilor civile ; art. 133 din legea sanitară).

PRESCRIPTIE. — Prescripția de cinci ani prevădută de art. 120 din legea comptabilității generale a Statului. — Dacă poate fi invocată de Stat în contra comunelor.

1) Rețineri pentru pensuni nu se pot face din diurnele medicilor și veterinarilor județelor și comunelor, asemenea rețineri putându-se face numai din lefurile lor, și acesta în scopul de a le da drepturi la pensune în conformitate cu legea pensiunilor civile.

Ast-fel, dacă se constată că s'au făcut medicilor sau veterinarilor de județe sau comune rețineri pentru pensune din diurne, aceste rețineri sunt făcute fără drept, și, deci, autoritatea ce le deține este datoră a le înapoia.

2) Statul nu poate beneficia, față cu comunele, de prescripțiunea de cinci ani prevădută de art. 120 din legea comptabilității generale a Statului.

No. 100. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra sentinței tribunalului Vlașca cu No. 63 din 1899, în proces cu primăria comunei Giurgiu și Ilariu Comănescu.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hëntzescu ;

Pe D. V. Maniu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. I. Ciulef, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Violarea art. 133 din legea sanitară din 1885, combinat cu art. 1 din legea pensiunilor din 1890.

„a) Se constată că primăria cunoșce textul art. 133 citat, în virtutea căruia a făcut reținerile în chestiune cu consimțământul D-lui medic, probă tăcerea în curs de 10 ani ;

„b) Se constată că din recepisele casieriei și adresate primăriei nu rezultă faptul reținerilor de la diurnă ;

„c) Că prin legea sanitară, art. 133, alin. II, sunt autorizați medicul a vîrsa de o dată reținerile recerute de lege, fără nici o specificare a provenienței ;

„d) Constant este că, dupe art. 1 al legii de pensiune și art. 133, alin. I citat, reținerile au de echivalent dreptul la pensiune, cîvînt pentru care ele nu pot fi restituite ; așa fiind, rămîne invederat că violarea articolelor citate există prin faptul condamnației la restituire, contrară fiind și jurisprudenței constante și usului sacrat prin decisiunile curților de apel și ale casației“.

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Ilariu Comănescu, intimat în recurs, a intentat acțiune primăriei urbei Giurgiu, pentru restituirea sumei de 900 lei, valoarea reținerilor din diurna sa de 250 lei pe lună, pe anii 1885, 1886 și 1887, ce a avut ca medic veterinar al orașului Giurgiu ; că primăria, la rîndul ei, a chemat ca garant în cauză pe ministerul de finance ; că tribunalul de Vlașca, prin sentința supusă ađi recursului, a respins apelurile primăriei și a ministerului de finance, confirmând cartea de judecată a judeului ocolului Vlașca, care a admis acțiunea intentată de recurent, precum și cererea de chemare în garanție ;

Considerînd că din combinațiunea art. 133 din legea sanitară cu art. 1 din legea pensiunilor civile rezultă că reținerile nu se pot face din diurnele medicilor și veterinarilor județelor și comunelor, ci numai din lefurile lor, și acêsta în scopul de a le da drepturi la pensiune în conformitate cu legea pensiunilor civile, indiscutabil fiind că reținerile din diurne nu pot da nascere la asemenea drepturi ;

Că ast-fel fiind, și întru cât în specie, instanțele de fond au constat în fapt că reținerile făcute intimatului de către comună și vîr-

sate de acesta în casa pensiunilor nu erau din léfa lui, ci din diurnă, așa că acele rețineri nu 'i puteau da dreptul la pensiuine, rămâne în-vederat că fuseseră făcute fără nici o cauză, și că Statul care le promise de la comună cu drept cuvânt a fost obligat la restituirea lor;

Că dar, instanțele de fond, admitând restituirea reținerilor făcute pe nedrept din diurna intimatului, departe de a fi violat dispozițiunile textelor de lege arătate în motivul de casare, din contra, a făcut o bună aplicațiune acestor texte de lege; și, prin urmare, motivul de casare devine neîntemeiat.

Asupra motivului II:

»Greșită aplicație făcută art. 998 și 999 din codul civil, în pre-
»diciul ministerului de finance: a/ Se constată prin sentința tribuna-
»lului cu No. 65 din 1899 și prin cartea de judecată că primăria a fost
»declarată în culpă și condamnată în baza citațiilor articoli la resti-
»tuirea reținerilor. Că apelul ministerului, condamnat la aceeași sumă
»în folosul primăriei, fiind respins, aplicațiunea de la cuasi-delict ré-
»mâne în definitiv și în realitate numai asupra ministerului, absolut
»fără culpă; b/ Condamnarea la restituire pronunțată pe motivul de-
»bitului imputat primăriei ca singură responsabilă de faptul ei nu
»putea să se respingă asupra ministerului, din fatalitate devine apli-
»carea art. 998—999 din codul civil, prejudiciósă casei pensiunilor
»prin arbitrara respingere a numitului apel, constatând o greșită apli-
»cație a cuasidelictului față cu ministerul«.

Considerând că instanțele de fond, constatând în mod suveran culpa primăriei, care a reținut pe nedrept și fără nici o cauză din diurna intimatului Ilariu Comănescu suma a cărei restituire a admis'o, prin acesta a stabilit în mod implicit că și Statul în casa căreia s'aú versat acele rețineri, le-a incasat tot pe nedrept și fără nici o cauză;

Că, ast-fel fiind, și acest mijloc de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului III:

»Greșită aplicare și violare a legilor de prescripțiunii de la art. 120,
»alin. 2, și 121, alin. 3, din legea comptabilităței generale din 1894
»și art. 1.907 din codul civil, eróre gravă de fapt și omisiune esen-
»țială: a/ Constatat fiind că reținerile aú fost făcute și versate în casa
»Statului la 1888, iar acțiunea în repetițiune introdusă la 1898 după
»trecere de 10 ani; b/ Constatat fiind că ministerul a invocat în ter-
»menul general de 3 și 5 ani, prevăduți la art. 120, alin. 2, și art. 121,

alin. 3, din legea comptabilității generale și art. 1.907 din codul civil. **Resultând la evidență gravele erori de fapte datorite confușiunii în aprecierea diferitelor dispozițiuni de la art. 120 și 216 din legea comptabilității generale, argumentându-se că reținerile sunt a se considera creanțe comunale prin faptul că au fost prelevate de primărie, așa că aplicarea art. 120 nu poate avea loc întrucât prescripțiunea n'a fost opusă primăriei de la care Statul a încasat reținerile, constatându-se contrariul, tribunalul se face vinovat de omisiune esențială.**

Considerând că art. 216 din legea comptabilității Statului dispunând că prescripțiunile art. 120 din aceeași lege nu se aplică creanțelor comunale, și cum, în specie, este constatat că Statul a încasat sumele a căror restituire face obiectul procesului de față numai de la primărie, iar nu de la intimatul Ilariu Comănescu, cu care nu a avut nici un raport juridic, apoi, cu drept cuvânt a decis tribunalul că Statul nu poate beneficia față cu comuna de prescripțiunea de 5 ani prevăzută de art. 120 din legea comptabilității publice ;

Că, în ceea ce privește dispozițiunile art. 121, alin. 3, din această lege, precum și art. 1.907 din codul civil, ce se pretind violate, aceste cesiuni nefiind propuse la instanțele de fond, nu pot fi ridicate pentru prima dată în casațiune ; că, dar, urmează a se respinge mijlocul de casare și în această privință.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 125

TESTAMENT. — Dispozițiuni ce par contradictorii. — Îndoială asupra obiectului legat. — Interpretare și apreciere suverană a instanțelor de fond.

Instanțele de fond sunt în drept, în cas când dispozițiile și clauzele unui testament par contradictorii sau când fac îndoială asupra obiectului legat, a stabili presupusa voință a testatorului, combinând și conciliând între dânsese diferitele clause și dispozițiuni din testament, și hotărârile lor în această privință, fie pentru a stabili că dispozițiunile relative la un legat sunt îndoioase, fie pentru a stabili care este obiectul ce testatorul a legat, scapă censurei curței de casație.

No. 101. — Respingerea recursului făcut de Luța G. Urdăreanu și alții contra decisiunii curței de apel din Craiova cu No. 128 din 1898, dată în proces cu Aristița Al. Aman și primăria urbei Craiova-

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe D-nii avocații T. Maiorescu și M. D. Sipsom, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D-nii avocații Eugeniū Stătescu, C. Boerescu și Th. Stelian, în combaterea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motive'lor I, II, și III de casare invocate

I. »Testatoarele Alexandru Aman, dispunând de venitul averii sale imobiliare în favoarea soției sale cât va trăi și tot de venitul averii sale imobiliare spre a se servi pentru tot-d'a-una pentru clădirea și întreținerea unui spital cu 20 paturi în orașul Craiova.

»Curtea, sub pretext de a interpreta sensul prin care testatorul a exprimat manifest intențiunea sa, substitue voinței testatorului o altă voință și ajunge la straniul rezultat de a atribui două diferite sensuri acelorași cuvinte cu cari s'a exprimat același testator în același testament atât în favoarea spitalului, eludând ast-fel și violând art. 803 din codul civil«.

II. »Curtea confundă usufructul unei averi imobiliare cu venitul acestei averi și cu ajutorul acestei confuziuni și a unei greșite interpretățiuni a art. 559 din codul civil în mod arbitrar, dă comunei Craiova, în loc de venitul imobilelor legate de testator, însăși proprietatea acestor imobile, de care proprietate testatorul n'a înțeles a dispune.

»Ast-fel, curtea sub pretext de a interpreta intențiunea testatorului, a creat o dispozițiune neexistentă în testament și manifestă contra voinței testatorului«.

III. »Curtea, constatând în fapt bine sau rău că testatoarele a legat soției sale și spitalului usufructul, iar nu venitul imobilelor sale, era datore a mărgini durata usufructului în privința spitalului la 30 ani, dar nu putea să deducă din acest fapt constatat alte consecințe,

»contrarii cu dispozițiunile clar exprimate de legiuitor prin art. 559 din codul civil, pe care curtea l-a violat«.

Având în vedere că prin acțiunea intentată de recurență instanțele judecătorești erau chemate a interpreta testamentul defunctului A. Aman cu privire la obiectul legatunilor lăsate soției sale Arșița Aman și comunei Craiova ;

Având în vedere, în specie, că curtea de apel înlătură, ca fiind în contradicțiune cu cele-alte cauze și dispozițiunii din testament, atât interpretarea că testatorul n'a înțeles a lăsa soției sale și după mărtea acesteia comunei Craiova de cât dreptul la veniturile averii imobiliare arătată în testament, precum și aceea că dănsul nu ar fi voit să lase nici soției sale, nici după mărtea acesteia, comunei Craiova de cât usufructul acelei averi ; precum, în fine, și interpretarea că testatorul ar fi lăsat atât nuda proprietate cât și venitul acelei averi imobiliare soției sale cu condițiunea de a o conserva și a o remite comunei Craiova ;

Considerând că din momentul ce instanța de fond, luând în întregul lui conținutul acestui testament, constată că fie-care din aceste interpretări ce voia a se da dispozițiunii privitoare la obiectul legatului, era în contradicțiune cu cele-alte clause și dispozițiunii din testament, rezultă invederat că acea dispoziție era obscură și îndoioasă ;

Considerând că, acest cas, instanța de fond era drept a stabili presupusa voință a testatorului combinând și conciliind în acest scop între dănsesele diferitele clause și dispozițiunii din testament ; că din interpretarea dată în acest mod testamentului, stabilește că voința testatorului a fost de a lăsa soției sale usufructul acelei averi imobiliare, iar nuda proprietate, și dar și usufructul după încetarea din viață a soției, comunei Craiova ;

Considerând că hotărîrea instanței de fond, pentru a constata că dispozițiunea relativă la obiectul legatului este îndoioasă, fie pentru a stabili, în asemenea cas, obiectul ce testatorul a înțeles a lega, scapă de sub controlul acestei curți ;

Considerând că astfel fiind, câteva trele aceste motive sunt nefondate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 126

PROFESORII. — Școle comerciale. — Dacă profesorii de la asemenea școle sunt amovibili. — Transferare. — Dacă poate da loc la o acțiune de despăgubire. (Art. 384 din legea instrucțiunii publice ; art. 93 din Constituțiune).

Profesorii școlilor de comerț sunt amovibili și transferarea lor este lăsată de lege cu totul în puterea discreționară a ministrului, și, deci, faptul ministrului de a transfera pe un asemenea profesor nu poate da naștere la o acțiune în despăgubire din partea celui ce s'ar pretinde vătămat. Cât privește cesțiunea de a se ști dacă pentru transferare trebuie sau nu să intervie un decret regal, nu prezintă nici un interes, din momentul ce, în privința transferării, se recunoște autoritatea discreționară a puterii executive, și examinarea formelor în cari această autoritate a fost exercitată nu rămâne de cât o cesțiune exclusiv de ordine politică, și care, prin urmare, iese din competența instanțelor judecătorești.

No. 102. — Respins recursul făcut de I. Tanoviceanu contra deciziunii curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 158 din 1898 și casată, fără trimitere, aceeași deciziune, după recursul făcut de ministerul domeniilor.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;

Pe D. avocat D. Iancovici, în dezvoltarea motivelor de casare în recursul ministerului domeniilor și în combaterea motivelor recursului D-lui I. Tanoviceanu, și

Pe D. I. Tanoviceanu, în dezvoltarea motivelor de casare în recursul său și în combaterea motivelor recursului ministerului domeniilor ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat atât de Stat cât și de I. Tanoviceanu :

» Greșită interpretare și aplicare a art. 93 din Constituție ;

» În adevăr, curtea de apel, interpretând art. 384 și următorii din » legea instrucțiunii publice, recunoște că permutarea profesorilor » amovibili este lăsată cu totul la aprecierea personală a ministrului, totuși, făcând aplicațiunea art. 93 din Constituțiune, pretinde

»că o asemenea permutare trebuie să fie făcută de către capul Statutului, printr'un decret regal, de și acel articol nu prevede de cât numirile și confirmările, iar nu și permutările.

»Oaor. curte de apel pune principiul că prejudiciul cauzat trebuie reparat în întregul lui și recunoște că ministerul domeniilor, luându'mi în mod ilegal catedra ce ocupam la școla de comerț din Iași, 'm'i-a cauzat o daună de 414 lei lunar, însă face o rea aplicare a legii și a principiilor admițând o compensare (acesta chiar e termenul curței) între paguba ce mi s'a făcut de minister, și între câștigul ce am putut realiza în orele lăsate libere, prin luarea ilegală a catedrei, exercitând profesiunea de avocat».

Având în vedere că Ioan Tanoviceanu, numit profesor la catedra de drept comercial etc. de la școla comercială din Iași cu decretul regal din 16 August 1889, a fost transferat, prin deciziunea ministerială din 10 Octombrie 1892, de la această școlă, în aceeași calitate, la școla comercială din Galați; dânsul însă fiind profesor și la Universitatea din Iași și dupe legea cumulului un profesor neputând ocupa două catedre în două localități eiferite, i s'a cerut a opta între catedra de la Universitatea din Iași și aceea de la școla comercială din Galați; că Tanoviceanu nedând nici un răspuns, ministerul, la 10 Noembrie același an, 'i-a comunicat că a declarat vacantă această din urmă catedră;

Având în vedere că Ioan Tanoviceanu, la 25 Noembrie 1893, intentă acțiune ministerului domeniilor, pe motivul că transferarea sa fiind făcută printr'o deciziune ministerială, iar nu în virtutea unui decret regal, conform principiului pus de art. 93 din Constituțiune, ministerul este dator a'î da ca despăgubire retribuțiunea ce i s'ar fi fi convenit ca profesor, adică câte 414 lei pe fie-care lună, cu începere de la 10 Noembrie 1892 și până la 3 Iunie 1898;

Considerând că curtea de apel, recunoscând că lipsa decretului regal dă dreptul lui I. Tanoviceanu la despăgubiri și reducând însă suma cerută de dânsul, condamnă pe minister a'î plăti ca despăgubire lei opt mii;

Considerând că este necontestat că profesorii acestei școli de comerț sunt amovibili; că legea nedeterminând pentru dânsii, dupe cum a făcut în art. 384 al legii instrucțiunii publice pentru profesori inamovibili, casurile în cari nu mai pot fi transferați, și, deci,

neputându'și întemeia dreptul lor pe o cauză legală edictată în favoarea lor, și preexistentă actului de transferare, urmază invederat că această transferare este lăsată de lege cu totul în puterea discreționară a ministrului, și dar actul făcut de ministru, cu ocasiunea exercițiului unei asemenea puteri, nu poate da naștere la o acțiune în despăgubire din partea celui ce s'ar pretinde vătămat ;

Considerând că cestiunea de a se ști dacă trebuia să intervie sau nu un decret regal nu presintă nici un interes în cauză ; că din momentul ce în privința transferării s'a recunoscut, în raport cu profesorul, autoritatea discreționară a puterii executive și, dar, a ministrului care o exercită, examinarea formelor în care această autoritate a fost exercitată, nu rămâne de cât o cestiune exclusiv de ordine politică și care, prin urmare, iese din competența instanțelor judecătorești ;

Considerând că o-dată stabilit că faptul ministrului de domenii nu dă dreptul lui I. Tanoviceanu de a cere verî-o despăgubire, de aici rezultă că cererea sa nu poate forma obiectul unei acțiuni asupra căreia instanțele judecătorești să aibă căderea a statua și, dar, recursul ministrului fiind întemeiat, casarea decisiunii curței de apel urmază a se face fără trimitere, conform art. 39 din legea organică a curței de casație, de orice cauza nu este primitoare de a fi judecată în fond, anulându-se, prin consecință, și sentința tribunalului Ilfov, secția II, cu No. 491 din 10 Octombrie 1896.

În privința recursului făcut de I. Tanoviceanu, din momentul ce decisiunea curței de apel este casată fără trimitere, pe motivul că instanțele judecătorești nu 'i puteau acorda nici o despăgubire, prin această chiar motivul său, care n'are de obiect de cât a pune în discuțiune cuantumul acelei despăgubiri, se află respins.

Pentru aceste motive :

Respinge recursul făcut de I. Tanoviceanu, casază fără trimitere recursul ministerului domeniilor, etc.

Civil, secția I.

CONTRAVENȚII LA LEGEA TIMBRULUI. — Proces-verbal de constatare. — Comunicarea lui de către agenții fiscali. — Dacă este legal făcută. — Apel. — Termen. (Art. 56 și 57 din legea timbrului ; art. 40 din legea organică a curții de casație).

Agenții fiscali sunt și ei agenți administrativi, ast-fel că comunicarea unui proces-verbal ce constată o contravenție la legea timbrului este legal și bine făcută de către un agent fiscal, și deci de la această comunicare începe a curge termenul de 10 zile de apel al contravenientului.

No. 103. — Casarea, fără trimitere, a sentinței tribunalului Iași, secția I, No. 235 din 1899, în urma recursului făcut de ministerul de finance, în proces cu Samuel Mayer Baschtetz.

7 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I.

Duca, și

Pe D. avocat D. Ștefănescu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 56 și 57 din legea timbrului, întru cât apelul la tribunal era făcut peste termenul de zece zile de la comunicarea procesului-verbal de contravenție, care i s'a notificat la 8 Iulie 1898«.

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, tribunalul de Iași anulează procesul-verbal de contravenție prin care Samuel Mayer Baschtetz, comerciant de ferărie, este condamnat la amendă de 200 lei pentru că nu ține registru inventar ;

Având în vedere că înaltea tribunalului, avocatul Statului a cerut respingerea apelului, introdus de contravenient, ca tardiv, întru cât comunicarea procesului-verbal s'a făcut la 8 Iulie 1898, iar apelul s'a declarat la 7 Septembrie același an, adică peste termenul de 10 zile ; că tribunalul, prin jurnalul său No. 3.516 din 14 Octombrie 1898, declară apelul în termen, pe motiv că comunicarea fiind fă-

cută de un agent fiscal, iar nu de un agent administrativ cum prevede art. 56 din legea timbrului, comunicarea n'a fost regulat făcută ;

Considerând că agentul fiscal este un agent administrativ ; că, prin urmare, comunicarea procesului-verbal, în specie, fiind bine făcută, și această comunicare fiind făcută la 8 Iulie 1898, iar apelul făcut fiind introdus de contravenient la 7 Septembrie același an, adică peste termenul de 10 zile, prevădut de art. 57 din legea timbrului, el urma a fi declarat inadmisibil, și tribunalul, privindu'l ca făcut în termen, a violat textele de lege menționate și motivul fiind întemeiat, sentința supusă recursului urmază a fi casată fără trimitere, în baza art. 40, alin. b din legea organică a acestei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 128

CASAȚIE. — Recurs făcut cu act de paupertate liberat pentru fond. — Neadmisibilitate. — Taxa întreită a recursului. — Când se poate depune. (Art. 30 și 41 din legea timbrului din 1886).

**Este neadmisibil recursul făcut cu un act de paupertate liberat părții pentru a se servi înaintea instanțelor de fond, și dacă, la ziua fixată pentru judecarea recursului, partea nu mai este în termen de recurs, nu poate fi îngăduită să depună taxa întreită a recursului pentru a se putea judeca recursul său, dacă nu se va constata că din eróre n'a plătit taxa recursului.*

No. 106. — Respins ca inadmisibil recursul făcut de Lucreția Lăfari contra sentinței tribunalului Tulcea, cu No. 455 din 1899, dată în proces cu Atanasie Florescu și ministerul cultelor.

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Em. Culoğlu din partea intimatului A. Florescu asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, și

Pe D. avocat A. Drăghiciu din partea recurentei, în combateri ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, pe motiv că este făcut fără plata taxei legale;

Considerând că certificatul de care se servă recurenta, pentru a susține că nu trebuie să plătească taxa cerută de legea timbrului în recursul de față, este eliberat de autoritatea comunală nu mai pentru instanța de fond;

Că, dar, recurenta, nedovedind ași starea de scăpătăciune spre a putea fi scutită de plata taxei, urmază a se declara recursul neadmisibil, întru cât este expirat termenul de recurs, și întru cât nu se constată că din eróre n'a plătit'o, pentru ca, în acest cas, să i se potă acorda un termen, dacă ar cere, spre a o plăti întreită, conform art. 41 din legea timbrului;

Că, ast-fel fiind, urmază a se declara recursul neadmisibil;

Pentru aceste motive, curtea declară neadmisibil recursul, etc.

Civil, secția I.

No. 129

MANDAT. — Primărie chemată în judecată. — Cestiunea de a se sci dacă există autorisația consiliului comunal pentru ca primăria să stea în judecată. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

NULITATE. — Incapacitate. — Nulitate absolută. — Nulitate relativă. — Acte anulabile. — Cine pôte cere nulitatea și în ce cas. (Art. 207, 951 și 1.157 din codul civil).

1) Cestiunea de a se sci dacă primăria unei comune a stat în mod valabil în judecată, adică cu sau fără autorisația consiliului comunal, este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond.

2) Lipsa de capacitate, după principiile de drept coprinse în art. 207, 951, 1.157 și altele din codul civil, neconstituind o nulitate absolută, ci numai relativă, actele făcute de un incapabil nu sunt radical neexistente, ci numai anulabile, și nulitatea se pôte invoca numai de cel incapabil și numai în cazul când actul făcut îi pôte fi vătămător.

No. 107. — Respingerea recursului făcut de Maria Cantavara și M. G. Cantavara contra decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 12 din 1899, dată în proces cu primăria urbei Buzău.

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de **D. consilier Gr. M. Buiucliu** ș

Pe **D. avocat D. Gianni**, în dezvoltarea **motivelor de casare**, și

Pe **D. avocat Iarca**, în combatere;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat în următoarea **coprindere**:

»Curtea de apel a comis un exces de putere și a violat **art. 90 din legea comunală**, combinat cu **art. 207, 931 și 1.157 din codul civil**.

»In adevăr, este constatat ca la prima instanță **autorisațiunea dată primarului de consiliul comunal era incompletă și neconformă cu legea**, și, de și curtea a acordat un termen pentru a aduce **autorisațiune**, însă **autorisațiunea adusă nu a fost de cât o explicațiune a primei autorisațiuni**«.

»Rău curtea declară că numai **incapabilii pot invoca lipsa de autorisațiune**, de ôre-ce acesta este de ordine publică într'**un conflict judecătoresc**, și lipsa de autorisațiune se pôte invoca de **orî-cine și mai ales de partea adversă interesată în proces până ce se va pronunța o hotărîre definitivă**«.

Considerând că **cestiunea de a se sci dacă primăria a stat în mod valabil în judecată**, adică cu sau fără autorisațiunea consiliului comunal, fiind o cestiune cu totul de fœpt, scapă controlului curței de casațiune;

Considerând că curtea de apel constată în fapt că **primăria a fost autorisată în mod valabil de a intenta procesul de față și în contra Mariei Cantavara**.

În ceea ce privește partea a doua a motivului de casa...

Considerând că **lipsa de capacitate**, dupe principiile de **drept** cuprinse în **art. 207, 951, 1.157 și altele din codul civil**, **neconstituind o nulitate absolută**, ci numai relativă, **actele făcute de un incapabil nu sunt radical inexistente**, ci numai anulabile și nulitatea se pôte invoca numai de cel incapabil și numai în cazul când actul făcut îi pôte fi vătămător;

Considerând că, ast-fel fiind, și întru cât, în specie, curtea de fond constată că recurenta nu se găsea în situațiunea juridică a unui incapabil, care să se pôtă prevala de incapacitatea sa, apol cu drept cuvânt a înlăturat ca neîntemeiată cererea ei de a se respinge acțiunea intentată în contră'i de către primăria comunei Buzău, pe motiv de o pretinsă lipsă de autorisare a acesteia din partea consiliulul comunal de a sta în judecată;

Că, dar, mijlocul de casare devenind neîntemeiat, urmază a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 130

PĂMËNT RURAL. — Săteancă văduvă fără copii. — Dreptul ei de a dobândi prin testament pământ de hrană. (Art. 4 și 7 din legea rurală din 1864; art. 1 din legea interpretativă din 1879).

După art. 4 din legea rurală, văduva fără copii, în momentul promulgării legii rurale, adică când urma să fie împrorietărită în virtutea acestei legi, era mărgunită la locul de casă cu grădină, fiind-că nu făcuse clacă și nu avusese, prin urmare, loc de hrană.

Improprietăritrea însă o-dată făcută, un sătean împrorietărit volnic este a înstrăina prin testament pământul ce 'l are după legea rurală nu num-î către un alt sătean, dar și către o săteancă, de exemplu, către soția sa fără copii.

No. 5. — Casată, în urma recursului făcut de Anica V. Stanciu, decisiunea curței de apel din Galați, secția I, cu No. 217 din 1898, dată în procesul cu Dumitru Stanciu.

9 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca Pe D. Dim. Carp, avocatul recurentului, în desvoltarea motiveilor de casare, și

Pe D. Chr. Dimopolu avocatul intimatului, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. » Exces de putere și violarea art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 din legea interpretativă din 13 Februarie 1879, întru cât aceste texte de legi nu stabilesc nici o incapacitate pentru femeie de a dobândi prin testament pământ rural aparținând soțului său.

II. » Exces de putere și violarea principiului de drept că incapacitățile nu pot să rezulte de cât dintr'un text formal de lege, iar nici de cum prin analogie cum a hotărît curtea de apel din Galați, secția I, prin decisiunea atacată cu recurs, stabilind că femeile nu pot dobândi pământ rural de cât în limitele art. 4 din legea rurală din 1864.

III. » Violarea art. 644 din procedura civilă și greșită interpretare a art. 1, § 2. din legea de la 1879, care, după cum o spune textul în mod formal, nu se aplică de cât la cumpărări de pământuri rurale, pe când curtea de apel din Galați, judecând ca și curtea de apel din București, l'aplică și la dobândirea prin legat, călcând astfel principiul că restricțiunile la dreptul de a transmite și dobândi proprietatea nu se pot întinde pe cale de analogie sau de interpretare, ci ele trebuie determinate printr'un text formal de lege.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurenta stăpânind, în baza unui testament al soțului său, pământul ce acesta a dobândit conform legii rurale, frații defunctului au revendicat acel pământ sub cuvânt că, după susținușă lege, pământurile rurale nu pot fi instrăinate de cât unui săten și că femeile nu pot fi coprinse în această denumire ;

Considerând că instanța de apel, admitând în parte acțiunea, hotărășce că Anica V. Stanciu nu a putut dobândi prin testament mai mult de cât întinderea de pământ ce ar fi putut dobândi conform legii rurale, dacă s'ar fi impropriatârît și dâșsa atunci, ca văduvă fără copii, adică primind locul de casă și grădină ; că restul pământului rămas urmêzâ a se restitui moștenitorului legitim al testatorului, intimatul Dumitru Stanciu, singurul apelant dintre recurenții ;

Considerând că, după cum stabileșce însăși decisiunea atacată, Anica V. Stanciu a posedat pământul în litigiu nu în calitate de impropriatârîtă în virtutea legii rurale, ci în calitate de legatară, în

basă unui testament al defunctului împroprietarit; că legea rurală, neschimbând ordinea succesorală și neexcludând pe sătence de la moștenirea, fie testamentară, fie ab intestat, a celui împroprietarit, restricțiunea prevădută pentru văduvele fără copil în momentul împroprietăririi lor nu poate fi întinsă în afară de casurile prevădute în art. 4 din legea rurală de la 1864;

Că, din contră, întințind înțelesul acestei restricțiuni și scoțând pe recurentă din partea unei stăpâniri ce are încă de la 1892, instanța de apel a comis un adevărat exces de putere, violând dispozițiunile legilor rurale din 1864 și 1879; că decisiunea ei urmează, deci, a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secțiuni-unite.

No. 131

PLATĂ. — Când este valabilă făcută. — Plata dărilor către Stat făcute de chiriași sau arendași. (Art. 1.096 din codul civil; art. 5 din legea de urmarire).

Pentru ca plata să fie valabilă, trebuie să se facă creditorului ori împuternicitului său, ori aceluia ce este autorizat de justiție sau de lege a primi pentru dănsul, și că chiar plata făcută aceluia ce n'are împuternicire de a primi pentru creditor este valabilă, da ă acest din urmă o ratifică sau profită de dănsa.

Ast-fel, dupe legea de urmărire, arendașii și chiriașii fiind răspunzători de datoriile proprietarului pentru dările imobilului ce dețin, plata dărilor către Stat, făcută de arendași sau chiriași, pentru proprietar, este valabilă ca plată a chiriei sau a arendeii.

No. 109. — Respingerea recursului făcut de Florea Dăncescu contra sentinței tribunalului Dolj, secția II, cu No. 284 din 1897, în proces cu C. I. Mărșolescu.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și
 Pe D. Bădulescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 604 din procedura civilă, combinat cu art. 1.114 și art. 1.019 din codul civil.

»D. Mărșolescu a rămas condamnat prin hotărîrea definitivă cu »No. 331 din 1896 a tribunalului Dolj, secția II, să mai plătească un »rest de câștîiu pînă în termen de trei luni de la data hotărîrii, adică »pînă la 19 Decembre 1896 și, în cas contrariu, contractul de arendă »șă se considere ca desființat. Adversarul nefăcînd plata, în confor- »mitate cu art. 1.096 din codul civil, în mîinile mele, tribunalul a »violat art. 1.019 din codul civil și a comis un exces de putere cînd »a admis contestațiunea D-lui Mărșolescu și a menținut contractul »de arendă.

»Neîndeplinirea unei obligațiuni sub condiție resolutorieși mai cu »sēmă determinată de chiar o instanță judecătorească, constituie pe ob- »ligatul inculpa ipso jure prin expirarea termenului, așa că proprie- »tarul a exercitat un drept al sîu expulsînd de pe moșia sa pe aren- »dașul recalcitrant. Conservarea de către adversar a sumei cuvenită »mie cu scop de a mîe achita de ore-cari datorii către Stat, terța persoană »nu pôte constitui o liberațiune valabilă și legală întru cît n'a fost »precedată de oferta reală prevăduță de lege, îndeplinirea cărei nu- »mai l-ar fi putut scuti de răspundere. Tribunalul, neținînd sēmă de »aceste întîmpinări, a violat art. 604 c. proced. civilă și art. 1.114 »din codul civil.

Avînd în vedere sentința tribunalului Dolj, atacată cu recurs, din care rezultă că C. I. Mărșolescu, intimat ađi în recurs, prin sentința aceluiași tribunal cu No. 331 din 1896, rămasă definitivă, fiind condamnat să plătească recurentului Florea I. Dăncescu suma de 125 lei, 80 banii, în termen de 3 luni de la data sentinței, adică pînă la 19 Decembre 1896; iar în contrariu, contractul de arendare existent între dênșii să fie resiliat; intimatul, mai înainte de expirarea termenului de plată prevăduț în citata sentință, a plătit perceptorului Statului, cu recepisa No. 13.083 din 1896, dările datorite de Dăncescu; că totuși, acesta, neconsiderînd ca valabilă această plată, a pus în executare sentința, cerînd expulsarea intimatului din imobilul aren-

dat; că, în această stare de lucruri, intimatul, făcând contestație la executare, tribunalul, prin sentința supusă adevărului recursului, a admis ca întemeiată contestațiunea și a anulat actele de executare dresate de portărel;

Considerând că după dispozițiunile art. 1.096 din codul civil, pentru ca plata să fie valabilă, trebuie să se facă creditorului ori împuternicitului său acelaia ce este autorizat de justiție sau de lege a primi pentru dănsul, și, chiar plata făcută celui ce n'are împuternicire de a primi pentru creditor este valabilă, dacă acest din urmă o ratifică sau profită de dănsa;

Considerând că, după dispozițiunile art. 5 din legea de urmărire, arendașii și chiriașii sunt răspunzători de datoriile proprietarului pentru dările imobilului ce dețin;

Considerând că, față cu aceste dispozițiuni de lege, cu drept cuvânt a hotărât, în specie, instanța de fond că plata dărilor către Stat, făcută de intimat pentru recurent, este valabilă, căci Statul era auto-sat dupe lege (art. 5 citat) a primi pentru recurent. Că, în tot cazul, această plată profitând recurentului, căci dănsul descărcându-se de o datorie ce trebuia a plăti, plata a fost valabilă făcută de către intimat pentru recurent;

Că, dar, prin această plată, intimatul executându'și în termen obligațiunea impusă prin sentința tribunalului Dolj cu No. 331 din 1896, clauza resolutorie din dispozițiunea acestei sentințe nu mai putea fi considerată ca îndeplinită și, în atare caz, bine a decis instanța de fond că resilierea contractului nu 'și mai avea locul;

Că, în ceea ce privește cele-alte texte de lege din motivul de casare ce se pretind a fi violate, aceste texte fiind relative la cazul de refus de a se primi plata, care dă ocaziune la oferta reală, ceea ce nu era în specie, nu poate fi vorba de violarea lor, și, deci, motivul de casare devenind neîntemeiat, urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 132

MĂRTURISIRE JUDICIARA. — **Mărturisire extrajudiciară verbală.** — Când o asemenea mărturisire poate fi dovedită cu martori. (Art. 1.205 din codul civil).

MARTORI. — **Motivare.** — **Hotărîre ce se întemeiază numai pe unele depuneri de martori.** — Dacă trebuie motivată respingerea celor-alte depuneri.

HOTĂRÎRE. — **Redactarea ei.** — **Publicitatea ședinței.** (Art. 118 din procedura civilă).

- 1) *Mărturisirea extrajudiciară verbală poate servi de dovadă când obiectul contestațiunii poate fi dovedit prin martori.*
- 2) *Când o instanță judecătorească se întemeiază numai pe anume depuneri de martori, iar nu pe toate, implicit prin această respinge pe cele-alte depuneri ca nesigure, și nu este nevoie ca judecata să discute fie-care din aceste depuneri respinse și să motiveze pentru ce le-a respinse.*
- 3) *Presumpțiunea fiind că o hotărîre s'a redactat în aceeași zi când s'a debătut procesul, partea care pretinde contrariul trebuie să dovedească această, și lipsa formulei »dată și citită în ședință publică« nu atrage nulitatea hotărîrii dacă se constată prin hotărîre publicitatea ședinței.*

No. 114. — **Respins recursul** făcut de Florica Drăgan contra sentinței tribunalului Romanați cu No. 44 din 1899, în proces cu Amza Peta, Ilie Nicu și alții.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat P. Borș, din partea recurentei Florica Drăgan, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. A. Papadat, din partea tuturilor intimaților, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

»Prin procesul verbal încheiat de sub-prefectul plășei Ocolu, județul Romanați, la 10 Iulie 1894, se constată că la cercetarea făcută de dănsul în fața locului, intimații de ași, în urma reclamațiilor

„neî D lui Amza Jianu, a  mărturisit că p m ntul in discuțiune a i
 n si usurpat atunci de d n  il nu este proprietatea lor; ac st  m rtu-
 risire extrajudiciară am invocat'o pentru sprijinirea pretențiunii
 mele. Tribunalul, cu violarea  i  re ita interpretare a art. 1.205
 din codul civil, ne respinge acest mijloc, sub cuv nt că nu are o ta-
 rerie juridică, fiind făcută ac st  mărturisire cu ocaziunea altei afa-
 cerei  i intre alte persoane».

Având in vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că
 recurenta Florica Drăgan a intentat acțiune contra intim ilor locui-
 tori din comuna Fălcoiu, pentru ca aceștia să fie obligați a' lăsa in
 posesiunea ei un p m nt situat in hotarul numitei comune, dăruit
 ei de r posatul Amza Jianu; că reclamanta ' i-a intemeiat ac iunea
 sa  i pe mărturisirile făcute de unii din intim i d'inaintea sub-pre-
 fectului pl se , prin p.ocesul-verbal din 10 Iulie 1894, cu ocaziunea
 procesului ce'aveau acești locuitori cu r posatul Amza Jianu;

Având in vedere că in procesul de a i dintre recurenta Florica
 Drăgan  i locuitori se discută cestiunea posesiunii pe calea acțiunii
 posesorii;

Având in vedere că după art. 1.205 din codul civil, mărturisirea
 extrajudiciară verbală p te servi de dovadă când obiectul contesta-
  iunii p te fi dovedit prin martori;

Considerând că, in specie, mărturisirile făcute inaintea sub-pre-
 fectului ar fi putut servi de dovadă, obiectul acestei acțiuni poseso-
 ri  permi nd dovada prin martori, in s  tribunalul constată, in fapt,
 că acele mărturisiri a  fost făcute cu ocazia unei alte afaceri  i intre
 alte persoane;

Că ast-fel constatate faptele, mărturisirile extrajudiciare prevădute
 de art. 1.205 din codul civil nu se puteau opune a i intim ilor cu oca-
 ziunea unei noui acțiuni posesorii,  i ast-fel fiind, nu p te fi vorba de
 violarea acestui articol,  i, prin urmare, motivul de casare e ne-
 intemeiat.

Asupra motivului II:

„Tribunalul comite o omisiune esențială, de ore-ce nu se pronunță
 asupra probei ce am adminoistat prin ascultarea martorilor propuși
 de mine,  i din cari depozitiunii rezultă pentru mine posesiunea te-
 rrenului in discuțiune».

Având in vedere că tribunalul constată din expertisa făcută in

causă de inginerul N. Urlăţeanu şi din depoziţiunile martorilor că terenul în litigiū face parte din acel dăt locuitorilor comunei Fălcoiu la împroprietărirea din 1864 şi că se posedă de dênşil ;

Considerând că ast-fel formându-şi convingerea instanţa de fond din elementele şi împregiurările cauzei, despre posesiunea actuală a locuitorilor, nu era nevoie ca tribunalul să discute fie-care depoziţie de martori, respingënd pe acele ce nu'î păreau sincere ;

Că tribunalul, întemeindu-se pe anume depoziţiuni, implicit a respins pe cele-alte ca nesincere, şi, prin urmare, tribunalul n'a comis nici o omisiune esenţială.

Asupra motiului III :

„Violarea art. 118 din procedura civilă, de óre-ce hotărîrea nu s'a citit în şedinţa publică, dupe cum acesta rezultă din minuta încheiată în ziua de 20 Ianuarie 1899, când a urmat judecata-.

Considerând că din sentinţa supusă recursului se constată că dênşa a fost pronunţată în şedinţa publică ;

Că recurentul nu probéză cu nimic că acea hotărîre a fost redactată în altă zi posterióră, căci faptul că se arată judecătorul care a redactat'o nu probéză că nu s'a putut redacta în aceeaşi zi când s'a desbătut procesul ;

Că, prin urmare, presumpţiunea fiind că hotărîrea s'a redactat în aceeaşi zi şi ea constatând publicitatea şedinţei, nu póte constitui motiv de casare, dacă minuta nu coprinde formula „dată şi citită în şedinţa publică“.

Pentru aceste motive :

Respinge etc.

Civil, secţia I.

No. 133

CONTRAVENŢII VAMALE. — Proces-verbal de constatare. — Indicarea locului unde s'a comis contravenţia. — Casul în care treĊue indicat. (Art. 172 şi 179 din legea vamală).

Neindicarea în procesul-verbal — în casurile prevădute de art. 172 din legea vamală — a locului unde s'a comis contraven-

fiunea nu constituie o nulitate, căci contravenția descoperită și constatată mai în urmă poate face imposibilă chiar arătarea locului unde ea a fost comisă. Arăstă formalitate trebuie a se observa numai în cas de flagrant delict.

No. 115. — Casarea sentinței tribunalului Suceava No. 221 din 1899, în urma recursului făcut de ministerul financelor cu Alexandru Maftei.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca, și -

Pe D. avocat D. R. Ștefănescu, în desvoltarea motivelor de casare ;
Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Exces de putere și greșită interpretare a art. 179, alin. I, combinat cu 192 și 177 din legea vămilor, întru cât nu se poate cere de lege ca să se arate locul pe unde s'a comis o contrabandă vamală descoperită în urmă, conform art. 172, prin informațiuni judiciare, căci acesta ar fi ceva imposibil, fiind că nu se poate ști pe unde s'a introdus o marfă prin contrabandă, iar în procesul-verbal al vamei Bucuresci se arată că s'a găsit în comuna Șoldănesci, cătunul Hârtop, o căruță și un cal cu hamuri, introduse în țară prin contrabandă din Austria ; tribunalul, preținând dar ceva imposibil, a violat aceste texte de lege și a comis și un exces de putere».

Având în vedere că Alexandru G. Maftei fiind supus, prin procesul-verbal al girantului biuroului vamal Bunesci, la plata amendei de 100 lei și la confiscare, a făcut apel la tribunalul de Suceava, care, prin sentința supusă recursului, anulează acel proces-verbal, pe motiv că nu arată locul unde s'a comis contravențiunea, după cum prevede art. 179 din legea vamală ;

Având în vedere că neindicarea în procesul-verbal — în casurile prevădute de art. 172 din legea vamală — a locului unde s'a comis contravențiunea nu constituie o nulitate, căci contravenția descoperită și constatată mai în urmă poate face imposibilă chiar arătarea locului unde ea a fost comisă ;

Că această formalitate trebuind a se observa numai în cas de fla-

grant delict și, în specie, constatarea contravențiunii fiind făcută în urmă prin informațiunile judiciare, tribunalul numai cu exces de putere și făcând o greșită aplicare a art. 179 menționat a anulat procesul-verbal.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 134

COMPETINȚĂ. — După ce lege se regulează competența unei instanțe judecătorești. — Dacă contestația asupra valorii obiectului în litigiu se poate ridica pentru prima dată în cauză relativ la competență. —

- 1) *Competința unei instanțe judecătorești se regulează după legea existentă în momentul introducerii acțiunii.*
- 2) *Dacă înaintea instanțelor de fond nu s'a ridicat nici o contestație asupra valorii obiectului în litigiu, relativ la competență, nu se poate ridica acesta direct în cauză.*

No. 119. — **Respingerea recursului** făcut de Ioana Radu, Lixandru Crețu și alții, contra deciziei curții de apel din București, secția I, cu No. 73 din 1899, în proces cu Gheorghe Dumitriu.

17 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Alexandru Gianni ;

Pe D. avocat Săndulescu-Nenoveanu, în desvôltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Constantia Radu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare invocat :

„Exces de putere, residând în violarea art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1894 ; cu alte cuvinte, violând principiul că ori ce cerere în justiție trebuie să treacă prin cele două grade de jurisdicțiune, afară de excepțiunile prevădute de lege. În adevăr, dacă curtea

»găsea că valoarea lucrului în litigiu făcea ca procesul nostru să nu fie de natură a fi judecat în apel de curte, apoi trebuia nu să ne respingă apelul ca inadmisibil, ci să ni-l fi admis, reformând hotărîrea tribunalului pe motivele invocate chiar din oficiu de curte, fiind în judecată o cestiune de ordine publică, anume adică : că tribunalul nu putea judeca în prima instanță o afacere care din natura sa trebuia să parcurgă primul grad de jurisdicțiune, judecătorul de pace, și cu apel în ultima instanță la tribunal, curtea, judecând ast-fel, adică respingînd apelul nostru ca inadmisibil, noi părțile ne găsim a fi fost judecate în prima și ultima instanță numai de tribunal, privîndu-ne cu chipul acesta de primul grad de jurisdicțiune prevădută de art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1894, sub imperiul căruia s'a început procesul de față».

Considerând că competența unei instanțe judecătorești se regulează dupe legea existentă în momentul introducerii acțiunii ;

Considerând că, în specie, dupe cum se constată din decisiunea supusă recursului, acțiunea în revendicare, care face obiectul procesului de față, a fost introdusă înaintea tribunalului la 22 Septembrie 1890, adică sub imperiul legii judecătorilor de ocol din 1879, când asemenea acțiuni nu erau date în competența acestor judecători ori cât de mică ar fi fost valoarea imobilului ce se revendică ;

Considerând că, dupe art. 56 din procedura civilă, tribunalele de județe judecă în ultima instanță toate afacerile, ori care ar fi natura lor, cari au o valoare de 1.500 lei capital și interese, sau una sută lei venit ;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este nefondat.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 1.537 din codul civil de la mandat și a principiiului că ori de câte ori interese a două sau a mai multor persoane sunt atât de strins unite între ele în cât și mijlocele de a le conserva le sunt comune, atunci actul făcut de una din aceste persoane profită și celor-alte dacă le face poziția mai bună, iar nu și când le face mai rea, și acesta în puterea mandatului tacit ce părțile reciproc 'și dau pentru conservarea sau întrebuințarea condițiunii lor. În adevăr, Florea B. Crețu, nici ca procurator al nostru a ne represinta în justiție, nici ca coproprietar în indivisiune cu dînsul în locul ce era în judecata instanțelor de fond, nu putea, în virtutea principiului sus

renunțat, să facă cum a făcut dupe interpelarea adresată lui de onorata curte, și curtea nu putea să primescă declarațiunea lui asupra valorii locului, declarațiune care a avut de consecință vătămarea drepturilor noastre, și anume respingând apelul ca inadmisibil, imprimând hotărârii tribunalului autoritatea definitivă».

Considerând că înaintea curței de apel s'a cerut a se declara apelul ca inadmisibil, pe motivul că imobilul în litigiu nu are o valoare de cât de lei 800, întemeiând această cerere pe prețul cu care s'a vândut imobilul în litigiu de către recurenții lui Nicolae Georgescu și de către acesta intimatului în recurs; că asupra acestei cereri partea astăzi recurentă nu numai n'a pretins că imobilul ar fi având o valoare mai mare, dar încă s'a recunoscut de unul dintr'ênșii, singurul present în instanță și procurator celor-alți, că imobilul nu valorează mai mult ca 800 de lei;

Considerând că din momentul ce nici o contestațiune n'a fost înaintea instanței de fond asupra valorii obiectului în litigiu, motivul urmăzător se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 135

PATENTE. — Contravenții la legea patentelor. — Condamnare la amendă. — Proces-verbal de constatare. — Dacă cel condamnat se poate urmări cu legea de urmărire. — Constație. — Depunerea sumei. (Art. 18 și 19 din legea patentelor; art. 1 și 20 din legea de urmărire).

Comercianții pot fi condamnați la amendă ca contravenienți la legea patentelor, și procesul-verbal de condamnare, încheiat de un agent fiscal și confirmat de ministerul de finance, constituie un titlu legal de datorie, în baza căruia Statul poate urmări, conform art. 1 din legea de urmărire, pe un comerciant condamnat la amendă pentru contravenție la legea patentelor, și comerciantul nemulțumit pe urmărirea făcută în contra sa nu poate să facă constație de cât consemnând suma în conformitate cu art. 20 din legea de urmărire.

No. 120. — **Casată**, în urma recursului făcut de ministerul de finance, **sentința** tribunalului Dolj, secția I, cu No. 527 din 1899, dată în procesul cu I. Cohn.

17 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. N. Niculescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. Borș, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea art. 20 din legea de urmărire, întru cât fiind cert că, pentru ca o contestație de urmărire să fie admisă, trebuie ca să fie însoțită de recepisa de depunerea sumei pentru care se face urmărirea : rău tribunalul, sub cuvânt că trebuie mai întâi să se cerceteze dacă legea de urmărire se putea aplica contestatorului, a respins finele de neprimirea apelului invocat de Stat, pe baza nedepunerii de către contestator, o dată cu facerea contestației, a sumei pentru care se făcea urmărirea“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că controlorul fiscal al circumscripției I din Craiova găsimd pe I. Cohn, intimat ađi în recurs, făcând negoț fără să plătească patentă, a încheiat un proces-verbal de constatare prin care 'l a condamnat la 730 lei amendă, ca contravenient la legea patentelor. Tribunalul de Dolj, sesizat prin apelul lui Cohn, respingând mai întâi incidentul ridicat de Stat (care face obiectul motivului de casare), și judecând în fond, a anulat încheierea controlorului financiar, apărând pe contravenient de amendă, pentru motiv că nici prin legea patentelor, nici prin legea de percepere, nici prin ver-o altă lege, nu se dă controlorilor dreptul de a impune la patentă, și la patentă îndoită pe acei cari au făcut negoț fără patentă, ci acest drept nu 'l au de cât comisiunile instituite prin legea de percepere ;

Considerând că art. 1 din legea de urmărire dispune că se vor urmări după această lege, pe lângă alte datorii cuvenite Statului, amendele în genere și orice alte venituri neachitate la termen ; că, după

art. 18, combinat cu art. 19 din legea patentelor, comercianții putând fi condamnați la amendă ca contravenienți la legea patentelor, urmând de aci că un proces-verbal, dresat de un agent fiscal și confirmat de ministerul de finance, constituie un titlu legal de datorie, în baza căruia Statul poate urmări, conform art. 1 sus citat, pe un comerciant condamnat la amendă pentru contravenție la legea patentelor ;

Că în tot cazul, un asemenea titlu, cel puțin *à priori*, mai înainte de a se putea discuta validitatea lui, în fond, fiind un titlu care nu se putea privi de la început ca ilegal, partea nemulțumită pe urmărirea făcută în contra sa, în baza unui asemenea act, nu poate să facă contestație de cât conșemnând suma în conformitate cu dispozițiunile art. 20 de legea de urmărire ;

Că dar, în specie, tribunalul primind și judecând o asemenea contestație, fără ca mai înainte intimatul să depună suma pentru care era urmărit, prin această procedare a violat dispozițiunile sus citatului text de lege, și, deci, motivul de casare devine întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 136

SUCCESIUNE. — Taxă de înregistrare. — Evaluarea averii succesoriale de către moștenitori. — Contestațiune. — Judecarea ei de tribunal. — Dacă există drept de opozițiune. (Art. 49 (azi 64) din legea timbrului).

In materie de contestațiune la evaluarea făcută de moștenitori a averii succesoriale pentru platu taxei de înregistrare, există dreptul de opozițiune înaintea tribunalului, care judecă asemenea contestațiuni de urgență în primă și ultimă instanță.

No. 121. — Casarea sentinței tribunalului Tulcea cu No. 192 din 1899, în urma recursului făcut de ministerul de finance, în proces cu Canalis E. Canalis.

17 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D. Ștefănescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. Borș, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere și violarea art. 49 din legea timbrului, combinat
»cu art. 134 din procedura civilă, întru cât, de și legea timbrului,
»prin art. 49, nu vorbește nimic de dreptul de opoziție, acest drept,
»însă, există în favoarea ambelor părți într'un mod virtual în baza
»principiului că opoziția fiind un drept natural, el există ori de câte
»ori o lege nu 'l interzice«.

Având în vedere că prin art. 49 din legea timbrului (art. 64 din noua lege) legiuitorul ocupându-se de casurile în cari administrațiunea timbrului, nemulțumită pe suma evaluărilor făcute de moștenitorii asupra averii rămasă de la de cuius, are dreptul de a contesta aceste evaluări, arată că asemenea contestațiunii se adresează tribunalului, care judecă de urgență în prima și ultima instanță fără însă ca prin acest articol, sau prin-veri un altul din legea timbrului, să interzică părților în asemenea cas dreptul de opozițiune ;

Considerând dar, că întru cât nici un articol din legea timbrului, legea specială, nu interzice, în materie de contestațiune la evaluarea făcută de moștenitorii asupra averii defunctului, dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă, urmază a se lua de basă, în asemenea cas, dreptul comun și a se acorda, prin urmare, fie Statului, care contestă evaluarea, fie moștenitorilor, dreptul de opozițiune. Că, dar, în specie, rău tribunalul, prin sentința supusă recursului, a declarat neadmisibilă opozițiunea de Stat în contra sentinței prin care i se respinsese ca nesusținută contestațiunea contra evaluărei făcută de intimatul în recurs Canalis E. Canalis asupra averii ce moștenește de la defunctul Gherasim A. Canalis, și, deci, motivul invocat este intemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 137

PUNERE ÎN ÎNTÂRȚIERE. — Debitor. — Când era pus în întârziere sub codul Calimach. (Art. 1.761 din codul Calimach).

BESMAN. — Desființarea lui ipso jure. — Când avea loc. — Dacă, cu toată desființarea de drept, proprietarul trebuia să recurgă la judecată. (Art. 1.517 din codul Calimach).

1) *Asemănat art. 1.761 din codul Calimach, datornicul era de drept în întârziere, dacă nu plătea datoria la termenul hotărât, fără să fie trebuință, pentru acest sfârșit, de o punere în întârziere prin judecată sau afară de judecată.*

2) *Art. 1.517 din codul Calimach, care hotărăște că besmanul se scote din locul cu besman prin judecată când nu plătește besmanul în curgere de 2 sau 3 ani, nu derogă cătuși de puțin la principiul desființării de drept a embaticului prin neplata besmanului hotărât, căci cu toată încetarea ipso jure a embaticului prin neplată, totuși proprietarul este ținut să recurgă, în asemenea cas, la judecată, samovolnicia fiind oprită.*

No. 124. — Respins recursul făcut de Safta G. Lupu contra deciziei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 106 din 1899, în proces cu Vasile Savini Crețeanu și alții.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat F. Gesticone, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Interpretare greșită și violarea art. 1.517 din codul Calimach și
» rea aplicare a art. 1.118 din același cod.

» Din cuprinsul acestor texte și din economia vechei legiuiri Calimach, nu rezultă cătuși de puțin că neplata canonului de către besman ar stinge de drept, eo ipso, dreptul de emfiteosă pentru neplată, cum susține curtea de apel; și chiar în cas de neplată, trebuie ca besmanul să fie pus în întârziere și stingerea dreptului să fie declarată prin judecată.

» Or, curtea de apel, admitând o doctrină contrarie, interpretează greșit art. 1.517, pe care 'l violază, și în același timp face o rea aplicare a art. 1.518 în cazul în specie«.

Considerând că, dupe § 1.761 din codul Calimach, datornicul e de drept în întârziere dacă n'a plătit datoria la termenul hotărît, fără să fie trebuință, pentru acest sfârșit, de o punere în întârziere prin judecată saū afară de judecată ;

Considerând apoi că, față cu novella 7, cap. 3, § II, nu încapе nici o înduoială că și embaticul e desființat ipso jure când nu se plătesce canonul în curgere de 2 saū 3 ani, fără să mai pótă avea loc vre-o purgatio morae ;

Considerând că § 1.517 din codul Calimach, care hotărăsce că besmănarul se scóte din locul cu besman prin judecată, când nu plătesce besmanul în curgere de 2 saū 3 ani, nu derogă cătuși de puțin la principiul desființării de drept a embaticului ;

Considerând, în adevăr, că, cu tótă încetarea ipso jure a embaticului prin neplata besmanului în termenul hotărît, vedit lucru este totuși că proprietarul ținut este să recurgă, în asemenea caz, la judecată, samovolnicia fiind oprită ;

Considerând, prin urmare, că, judecând lucrul ast-fel, instanța de fond, departe de a nesocoti § 1.517 citat, din contră, a făcut o bună și dréptă aplicare a legii.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 138

REVISUIRE. — **Contravențiune la legea licențelor.** — **Dacă în această materie Statul are drept de revisuire.** — **Recurs.** — **Inadmisibilitate.**

Dreptul de revisuire pentru Stat, prevăduț de art. 291 din procedura civilă, neexistând în materie de contravențiune la legea licențelor, rezultă că recursul făcut contra unei hotărîri date asupra unei cereri de revisuire în această materie este inadmisibil.

No. 126. — **Respins**, ca neadmisibil, recursul făcut de ministerul de finance în contra sentinței tribunalului Mehedinți cu No. 271 din 1899, dată în procesul cu Stefan Faru.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte de secțiune Gr. Lahovari ;

Pe D. D. R. Stăfănescu, delegatul ministerului, în cererea de a se respinge incidentul ridicat din oficiu asupra neadmisibilității recursului, și

Pe D. Barozzi, avocatul intimatului, în cererea de a se admite incidentul și a se respinge recursul ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, ridicat din oficiu, pe motiv că, în materie de contravențiune la legea licențelor, neexistând dreptul de revisuire acordat Statului prin art. 291 din procedura civilă, și sentința supusă recursului fiind dată asupra unei cereri de revisuire, recursul de față nu mai poate avea nici un interes pentru Stat :

Considerând că, în ce privește contravențiunile la legea licențelor, pentru cuvinte de celeritate ce reclamă materia fiscală, legiuitorul, prin art. 118 din legea licențelor, combinat cu art. 35—42 din legea pentru așezarea impozitului spirituoșelor, a creat o procedură specială și sumară, admitând ca mijloc pentru anularea proceselor-verbale de constatarea contravențiunilor, dreptul de apel la tribunal, în termen de zece zile libere de la data notificării procesului-verbal aprobat de minister, cu opozițiune în termen de cinci zile și recurs în termen de 20 zile libere de la comunicarea sentinței tribunalului ;

Considerând că într'o lege specială, care are procedura ei proprie, nu se pot admite prin interpretare alte căi pentru reformarea sau retractarea hotărârilor date în baza unei asemenea legi, de cât acelea anume create prin legea specială ,

Că un mijloc extraordinar de atacarea unei hotărâri, cum este revisuirea, nu poate fi admis de cât atunci când este în mod expres acordat de lege. Și cum acest mijloc nu este prevăzut prin legea licențelor,

nu p^ote fi creat prin interpretare în materie de contraven^{ti}une la această lege ;

Considerând că, odată stabilit că dreptul de revisuire pentru Stat, prevădu^t de art. 291 din procedura civilă, nu există în materie de contraven^{ti}une la legea licen^{te}lor, și întru cât sentin^{ța} supusă a^{di} recursului, a fost dată de tribunal asupra cererei de revisuire făcută de Stat contra sentin^{ței} aceluiasi tribunal cu No. 215 din 1899, care anulas^e procesul-verbal de contraven^{ti}une, prin care era condamnat Ștefan Faru, intimat a^{di} în recurs, la 460 lei amendă pentru contraven^{ti}une la legea licen^{te}lor, neapărat că recursul de față devine fără interes, de ôre-ce, chiar pentru cazul de a se casa sentin^{ța} atacată a^{di} cu recurs, casarea urm^{eză} a se pronun^{ța} fără trāmitere, pentru cuv^{en}tu^l că dacā casarea unei hotăriri se face fără trāmitere când se desfiin^{țe}zā o hotărire pentru că s'a primit apela^{ti}une sau opo^{si}tiune peste termenul legiuit (art. 40, lit. b din legea cur^{te}i de casa^{ti}une), aceleasi motive sunt pentru a se admite că și casarea unei hotăriri pentru că s'a primit printr'ensă în contra alteia, un mijloc de retractare sau reformare neprevădu^t sau nepermis de lege, trebuie a se face tot fără trāmitere ;

Că dar, chiar în cazul de s'ar admite recursul, casarea urmând a se pronun^{ța} fără trāmitere, și, în acest cas, rēmanēnd valabilă sentin^{ța} cu No. 205 din 1899, prin care s'a anulat procesul-verbal de constatare, recursul de față nu p^ote presinta nici un interes.

Pentru aceste motive :

Declarā neadmisibil recursul, etc.

Civil, sec^{ti}ia I.

No. 139

HOTĂRIRI. — Notificare. — Persône aflătore în străinătate — Cum se face notificarea. (Art. 75, alin. g din procedura civilă). — Casare).

Art. 75, alin. g din procedura civilă, se aplică și la comunicarea copiilor de hotăriri către persônele aflătore în străinătate. Prin urmare, lāsarea hotăriri la ultimul domiciliu nu este suficientă, ea trebuind a fi publicată și în „Monitorul Oficial”.

No. 131. — **Casată**, în urma recursului făcut de **Ruxandra Stamatiu**, sentința tribunalului Putna cu No. 519 din 1899, dată în procesul cu **Aizic Avram**.

21 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;
Pe D. E. m. Pantazi, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. A. Comănescu, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 75, litera g din procedura civilă și 137 idem, combinat cu art. 77 din legea judecătorilor de ocôle din 1874. În adevăr, tribunalul constată că subscrisa lipsea în străinătate când s'a înmănat cartea de judecată dată în lipsă, după cum constată subcomisarul comisiei Albastru din Focșani prin procesul-verbal din 15 Februarie 1880. Deci, cartea de judecată trebuia publicată și în *Monitorul Oficial*.

Având în vedere că art. 75, alin. g din procedura codului civil, care urmează a se aplica și pentru notificarea hotărârilor către cel ce se vor afla în țără străină, legea neprescriind cum are să se facă notificarea unor asemenea hotărâri ;

Având în vedere că, după acest articol, acel care se vor afla în țără străină se vor cita prin procuratorul lor, de aș unul cunoscut, și, în cas contrariu, se vor cita la domiciliu publicându-se citația și în *Monitor* ;

Considerând că, după dispozițiunile acestui text de lege, rezultă nelindoios că numai faptul aflării în străinătate se cere pentru ca citația să se publice și prin *Monitor*, legea presupunând chiar pe acel aflător în străinătate că are un domiciliu în țără ;

Că, în specie, tribunalul de Putna, prin sentința supusă recursului, constată că, recurenta atunci când i s'a comunicat cartea de judecată cu No. 161, din 1880, lipsea de la domiciliu său din Focșani, fiind dusă în străinătate ;

Că, după chiar constatarea tribunalului, recurenta aflându-se în străinătate, urma ca cartea de judecată, pronunțată în lipsă, să se

publice și prin *Monitor*, și nu era suficient numai lăsarea ei la domiciliu ;

Că tribunalul judecând că cartea de judecată nu mai trebuia publicată, a violat dispozițiunile art. 75, alin. g citat, și prin urmare, motivul de casare e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 140

APEL. — Carte de judecată. — Materie civilă. — De când curge termenul de apel când cartea de judecată a fost dată asupra opozițiunei. (Art. 43 legea judecătorilor de pace din 1894).

Dispozițiunea finală a art. 43 din legea judecătorilor de pace din 1894, care prevede că termenul de apel, în materie civilă, curge de la pronunțare, când cartea de judecată a fost dată asupra opozițiunei, se aplică numai în cazul când cererea de opozițiune s'a respins fără a se atinge fondul.

No. 132. — Casată, în urma recursului făcut de Thoma Marin, sentința tribunalului Dâmbovița cu No. 477 din 1897, dată în procesul cu V. Minculescu.

21 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Sc. Ferechide ;

Pe D. Spanopolu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe intimatul în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Tribunalul rău interpretează dispozițiunile art. 43 din legea judecătorilor de pace de la 1 Martie 1894, dupe care termenul de apel asupra unei cărți date în opoziție curge din ziua pronunțării. Eu n'am fost oponent la judecătorie, ci intimat. D. judecător de pace a

»admis opoziția făcută de V. Minculescu și, prin cartea sus țisă, mi s'a respins cererea mea, așa că dacă eu n'aș fi fost față, aveam drept de opoziție și de apel, și dacă aș fi făcut termenul se calcula de la comunicare pentru mine, iar nu din ziua pronunțării cărței de judecată.

»Tribunalul de Dâmbovița face o greșită interpretare a articolului sus citat«.

Având în vedere că, din sentința supusă recursului, rezultă că Toma Marin a chemat în judecată pe V. Minculescu, cerând anularea unui contract încheiat între dênșii în anul 1899 pentru subarendarea unor pogone de pământ cultivabil de pe moșia Brezoiile; că judecătorul de pace de la Titu, prin cartea de judecată cu No. 241 din 1894, admite acțiunea în lipsa intimatului Minculescu; că acesta făcând opoziție, judele de pace, prin cartea de judecată cu No. 19 din 1895, pronunțată contradictoriu, admite opoziția și în fond respinge acțiunea;

Că Toma Marin făcând apel în contra acestei din urmă cărți de judecată, tribunalul de Dâmbovița, prin sentința supusă recursului, l-a respins ca tardiv, pe motiv că art. 43 din legea judecătorilor de pace din 1894 prevedând că termenul de apel este de o lună de la pronunțarea cărței de judecată, când a fost dată asupra opozițiunii, nu distinge cine a făcut opozițiunea, destul numai să se refere la o carte pronunțată asupra opoziției, și, în specie, țice tribunalul, cartea de judecată apelată este dată asupra opoziției în ziua de 18 Ianuarie 1895, iar apelul s'a făcut la 28 Aprilie același an;

Având în vedere că art. 43 din legea judecătorilor de pace, sub imperiul căreia s'a pronunțat cartea apelată, prevede că termenul de apel, în materie civilă, este de o lună, și acest termen curge de la comunicarea cărței de judecată când ea a fost pronunțată contradictoriu, sau de la pronunțarea hotărârii, când a fost dată asupra opozițiunii;

Considerând că dispozițiunile finale ale acestui articol prevăd cazul când cererea de opoziție s'a respins fără a se atinge fondul;

Că, în cazul când opoziția este admisă și procesul judecat în fond, termenul de apel trebuie calculat de la comunicarea cărței de judecată, căci în asemenea cas, partea judecată pentru motive trase din

fondul cauzei urmază a cunoște acele motive, și, prin urmare, a i se comunica hotărîrea ;

Că, în specie, judecătorul de pace, prin cartea de judecată No. 19 din 1895, judecând contradictoriu fondul, termenul de apel trebuie a curge de la data comunicării ei, iar nu de la pronunțare, cum a decis tribunalul cu violarea textului sus menționat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 141

SUCCESIUNE. — Sustragere de activ de către un moștenitor. — Dacă dătorește dobânzi pentru suma sustrasă și de când le dătorează. — Dacă obligația de a plăti dobânzi trece la moștenitorii săi. (Art. 703, 738, 762, 774, 777 și 854 din codul civil).

SUCCESIUNE. — Datoriile și sarcinile succesiunii. — Divisibilitatea lor între moștenitori. — Dacă se divid și când sunt solidare. (Art. 774, 777 și 1.059 din codul civil ; art. 39 din legea curței de casație).

1) *La sumele sustrate de către un moștenitor din activul succesiunii se dătorește de către autorul sustragerii și dobânzi, și aceste dobânzi curg de la data morții lui de cujus.*

Aceste dobânzi sunt datorite de moștenitorul ce a sustras o parte din moștenire, fie ca autor al unui delict civil, și, deci, fiind de rea credință, fie în baza prescripțiilor codului civil că sumele datorite succesiunii de un erede produc dobânzi de la data deschiderii succesiunii.

Aceste dobânzi se dătorec, tot de la morțea lui de cujus, și de moștenitorii eredelui ce a sustras din activul succesiunii, intru cât datoritiile unei succesiuni, — cu restricțiunile din art. 774 și 777 din codul civil —, trec la moștenitori în condițiunile și cu sarcinile ce existau în persoana lui de cujus.

2) *Datoriile și sarcinile succesiunii se divid între moștenitori în proporție cu partea lor ereditară, și acest principiu al divisibilității datoriei între moștenitori și are aplicarea chiar atunci când datoria succesiunii ar fi fost solidară.*

No. 133. — Casarea, fără trimitere, a decisiunilor cu No. 84 și 159 din 1897, ale curței de apel din Craiova, secția I, în urma recur-

sulul făcut de Principele Mihail D. Sturza, date în proces cu Principesa Maria Constantinovică Gorciacoff, Principele Gr. M. Sturza și Principele Dim. M. Sturza.

22 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D-nii avocați V. Brătianu și T. I. Maiorescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat M. D. Sipsomo, în combaterea motivelor de casare ;
Deliberând,

Asupra motivelor I, II și III de casare :

I. »Curtea condamnând pe Principele Mihail D. Sturza la plată de »dobândă, nu numai de la data chemării în judecată, ci din momen- »tul morții lui Vodă Mihail Sturza, pe motivul că fructele unui bun »se cuvin proprietarului, și că, după art. 485 din codul civil, poseso- »rul nu câștigă proprietatea fructelor de cât când posedă de bună »credință, face o greșită aplicare a art. 485 din codul civil, și nesocotesce și art. 486, 487, 1.858, 1.859 și 1.899 din codul civil.

»In adevăr, art. 485 vedează și reglementează numai raportul dintre »un proprietar reclamant și un posesor de rea credință este condamnat »a restitui un cap cert determinat. Or, prin decizia curții de Craiova »cu No. 84, care a judecat fondul, principele Mihail Sturza nu este »condamnat întru cât ca posesor de rea credință, ci este condamnat »la plata unei sume de bani, ca răspunzător în parte de fapta auto- »rului său, defuncta D-na Smaranda. Curtea nesocotesce în același »timp art. 1.858, 1.859 și 1.899 din codul civil, pentru că, în tot ca- »sul, fie-care erede începe în persoana sa o nouă posesie, și el nu »este de rea credință, pentru cuvântul că autorul său a posedat de »rea credință.

»Curtea afirmă că minorul M. Sturza a continuat a posedea și a tăi- »nui lucrurile sustrase de Principesa Smaranda și Principesa Gort- »ceacoff, nu motivează această afirmare, din ce fapte deduce curtea că »și minorul a posedat tănuindu-le lucrurile sustrase ; afară de acesta, »curtea comite și un exces de putere, nesocotind faptele ast-fel după »cum sunt pe deplin stabilite prin decisiunea dată asupra fondului«.

II. - Curtea mai con-lamnă pe principele Mihail să plătească aceste »dobânzi de la data morții lui V. ală Mihail Sturza și în virtutea art. 703 și 854 din codul civil. Prin această curtea face o greșită aplicare a citatelor articole și violază principiul că dobânda nu curge »de drept ; că ea nu se datorește de cât în casurile anume prevăzute »de lege, saū când este stipulată de părți«.

III. »Omisioane esențială, întru cât curtea nu răspunde asupra motivului propus de noi, că principele Mihail Sturza, nefiind condamnat prin decisiunea de fond, nici ca tăinuitor, nici ca complice, ci »numai ca erede pro parte al repausatei Dómnne Smaranda, nu póte fi »ținut de cât la ceea ce era ținută și autórea sa, adică la plata venitului saū dobânzilor pe timpul cât Dómnna Smaranda s'a folosit de »suma sustrasă.

»După mórtea Dómnnei Smaranda, tăinuirea mai departe a averei sustrase fiind imputabilă numai principesei Gortceacoff, după cum este »stabilit prin decisiunea dată asupra fondului, Principele Mihail Sturza »nu putea fi ținut a plăti dobânda saū venitul averei sustrase de cât »de la data chemării în judecată«.

Având în vedere că decisiunea supusă recursului are de obiect cererea de revisuire făcută de Gr. M. Sturza, pe motivul că curtea de apel din Craiova, secția I, în decisiunea sa cu No. 84 din 1897, a omis a se pronunța asupra cererei de a i se acorda dobânzi de la data morții fostului Domnitor Mihail Sturza, la suma recunoscută sustrasă de fosta Dómnă Smaranda Sturza și de Principesa Gortceacoff din averea rămasă la mórtea numitului Domnitor ;

Având în vedere că citata decisiune a curței de apel cu No. 84 din 1897, a obținut, în urma decisiunei cu No. 209 din 24 Maiú 1899, dată asupra recursului făcut de Mihail D. Sturza, autoritatea lucrului judecat în privința următoarelor puncte : că din succesiunea fostului Domnitor Mihail D. Sturza s'a sustras avere în valóre de patru milioane de către soția sa, fosta Dómnă Smaranda Sturza și de fiica acesteia Principesa Gortceacoff ; că asupra acestei averi sustrase s'a recunoscut lui Gr. M. Sturza dreptul la jumătate, adică la 2 milioane, cea-altă jumătate cuvenindu-se fratelui său D. Sturza și s'a obligat Principesa Gortceacoff, în calitate de moștenitoare a tatălui său Vodă Mihail Sturza și a mumei sale, fosta Dómnă Smaranda Sturza și M. D. Sturza, în calitate de moștenitor testamentar al acesteia din urmă, la plata acestei sumi, cu aplicațiunea art. 703 din codul civil ;

Considerând că din momentul ce este constant că averea ce făcea parte din moștenirea fostului Domnitor M. Sturza a fost sustrasă de numitele Dămine — comoștenitoare ale lui Gr. Sturza — urmăză ca la suma recunoscută sustrasă să se datoreze de autărele sustracțiunii și dobânđi de la data morței lui Volă M. Sturza ; că aceste dobânđi sunt datorite, fie ca autăre ale unui delict civil, și deci fiind de rea credință, fie în virtutea principiului rezultând din combinațiunea dispozițiunilor art. 738, 762 și 854 din codul civil, după care sumele datorite succesiunii de un erede produc dobânđi de la data deschiderii succesiunii ;

Considerând că datoriile unei succesiuni — cu restricțiunea însă ce decurge din dispozițiunile art. 774 și 777 din codul civil — trec la moștenitorii în condițiunile și cu sarcinele ce există în persoana lui de cujus ;

Considerând că o-dată stabilit că fosta Dămnă Smaranda Sturza datora la capitalul sustras dobânđi de la morța lui Vodă M. Sturza, urmăză ca și moștenitorii săi, Principesa Gortceacof și M. D. Sturza, să datoreze dobânđi de la aceeași dată ;

Considerând că ast-fel fiind, când curtea de apel obligă pe M. D. Sturza la plata dobânđilor capitalului sustras, calculate aceste dobânđi de la data morței lui Vodă M. Sturza, n'a făcut de cât a se conforma sus șiselor principii de drept, și, deci, motivele invocate cu privire la obligațiunea de a plăti de la acea dată dobânđi sunt nelătemeiate, și, deci, ca atare, urmăză a fi respinse.

Asupra motivului IV de casare :

» Violarea art. 774, 1.059 și 1.060 din codul civil. Prin decisiunea curței de casație cu No. 209 din 24 Maiu 1899 s'a casat decisiunea de fond a curței de Craiova, în cât privesce condamnarea lui M. Sturza la plata întregii datorii successorale de 2 milioane solidar cu coeredele său Principesa Gortceacof, pentru motivul că curtea de Craiova a nesocotit principiul divisibilităței datoriilor între comoștenitorii.

» Urméză, dar, că condamnarea lui M. Sturza de a plăti tot solidar cu Principesa Gortceacof dobânđi la întréga datorie de 2 milioane lei este pătată de aceeași călcare de lege, ca și condamnarea solidară la plata capitalului și rămăne de alt-tel destituită de orî-ce motiv.

Considerând că obligațiunea lui D. Sturza la plata capitalului și a

dobânșilor avereii sustrase de fosta Dămnă Smaranda Sturza și de Principesa Gortceacof, nu rezultă de căt din calitatea sa de moștenitor al Dămnăi Smaranda Sturza; că averea rămasă de la numita Dămnă a fost moștenită atât de recurentul M. D. Sturza, căt și de Principesa Gortceacof;

Considerând că, în virtutea art. 774 și 777 din codul civil, datoritiile și sarcinile succesiunii se divid între moștenitorii în proporțiune cu partea lor ereditară;

Considerând că acest principiu al divisibilității datoriei între moștenitorii și are aplicațiunea în virtutea art. 1.059 și 1.060 din citatul codice, chiar atunci când datoria succesiunii ar fi fost solidară;

Considerând că ast-fel fiind, când curtea de apel condamnă pe M. D. Sturza la plata acestor dobânși în mod solid cu Principesa Gortceacof, violăză sus țisele texte de lege și, dar, decisiunea sa în această privință urmăză a fi casată;

Considerând însă că Gr. M. Sturza a declarat înaintea acestei instanțe că renunță la condamnarea într'un mod solidar, așa că diferend ne mai existând între părți în această privință, cauza încetăză de a mai fi primitore de ver-o judecată în fond, și dar, în virtutea art. 39 din legea organică a acestei curți, casarea, pentru acest motiv, urmăză a se face fără trămitere.

Pentru aceste motive:

Casăză fără trămitere pentru motivul IV

Respinge motivele I, II și III.

Civil, secțiua I.

No. 142

DREPTURİ LITIGIOSE. — Cesiune. — Advocat. — Când se pôte considera un lucru ca litigios. — Retract litigios. — Condițiuni. (Art. 1.309, 1.402 și 1.403 din codul civil).

HOTARIRE. — Când este definitivă. — Recurs. — Revisuire. — Ce fel de mijlăce sunt acestea. — Efectele lor.

JUDECARE. — Acte prezentate de părți. — Dacă judecătorii sunt ținuți a le examina pe tôte sau numai în parte. — Acte ce sunt ținuți a examina.

1) Dacă în ipotesa art. 1.309 din codul civil, care opresce pe advocați de a se face cesionari de drepturi litigiose, un lucru pôte

fi considerat ca litigios chiar atunci când se poate prevedea în privința lui un proces eventual, în ipoteza însă a art. 1.402 din codul civil, care tratăză despre retractul litigios, pentru ca lucrul să potă fi considerat ca litigios, trebuie ca în momentul chiar când se face vinđarea să existe proces sau contestație asupra fondului dreptului.

- 2) *În sistemul legislațiunei noastre, o hotărîre este definitivă în dată ce s'a pronunțat instanța de fond care judecă în ultimul resort, recursul în casație și revisuirea, la cari sunt supuse hotărîrile de fond, fiind mijloce extraordinare cari n'au efectul prin ele însăși d'a ține litigiul deschis, ci de a redeschide un litigiu închis, când aceste mijloce au fost în adevăr puse în aplicare.*
- 3) *Dacă judecătorii sunt ținuuți să examineze toate actele ce li se prezintă de părți și de a constata acesta prin hotărîrea lor, ei nu au obligațiunea de a enumera și a menționa de cât acele acte cari le par concludente și utile în cauză.*

No. 135. — Respins recursul făcut de Petre N. Vlahidis contra decisiunei curței de apel din Bucurescî, secția II, cu No. 34 din 1898, în proces cu Iosefina Em. Protopopescu Pache.

24 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe D-nii advocați: I. Saita, Scarlat Arion, C. C. Arion și G. Danieopolu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii C. Hagi Tudorache, Ion Poenaru Bordea și B. Misir, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Exces de putere și violarea art. 1.309, 1.402 și 1.403 din codul civil, omisiune esențială și nemotivare.

„Am susținut înaintea curței că retractul litigios propus de noi se întemeia pe art. 1.309 din codul civil, combinat cu art. 1.402, care nu cere și nici presupune existența unui litigiu pendent, înaintea instanțelor judecătorești, și cu toate acestea, curtea trece peste aceste considerațiuni, nu ține nici un cuvânt asupra acestei cestiuni de drept, ci admitînd, și în cazul nostru, regulele din art. 1.403,

»judeca, fără a justifica pentru ce, că retractul litigios nu s'ar putea cere de cât fiind proces pendinte pe care retractul are darul să'l stiogă.

»In aceeași ocazie, însă, curtea comite și o eróre gravă de fapt, căci pretinde, ceea ce nu este exact, că la 2 Maiü 1881, când s'a încheiat actul de vinđare între Avramide și D-na Iosefina Protopopescu Pache, se judecase și se decisese de instanțele de fond că moșia Conțescii-de-Sus, a cărei vinđare era atacată ca simulată și făcută în fraudă, fusese bine și valabil judecat, pe când, după cum am stabilit, această cestiune era rezervată prin înțelegerea dintre părți și, dar, decisia curței din București, secția III, cu No. 308 din 1878, nu putuse judeca această cestiune, ceea ce a fost confirmat în urmă și de înalta curte de căsație prin decisiunea cu No. 191 din 1896.

»De asemenea comite un exces de putere curtea și violéză art. 5 și 969 din codul civil.

»Când decide că înțelegerea stabilită între sindicii falimentului M. Vlahidis și A. Avramide, pentru a reserva instanțelor civile judecata în privința proprietăței moșiei Conțescii-de-Sus, este dubioasă în ce privește sindicatul și constituie o obligație valabilă pentru toate părțile.

»Dar curtea interpretă greșit art. 1.402 din codul civil și comite un exces de putere și se face vinovată de nemotivare, când decide că M. Vlahidis, ale cărui drepturi le exercită P. M. Vlahidis, n'are însușirea de a usa de calea retractului litigios și când proclamă, în contra textului precis al legii, că retractul litigios este acordat în contra vinđătorului.

Vedënd decisiunea atacată cu recurs a curței de apel din București, secția II, cu No. 34 din 1898, din care rezultă că recurentul P. M. Vlahidis, ca creditor al lui M. Vlahidis, a chemat în judecată pe D-na Iosefina Protopopescu Pache, proprietara moșiei Conțescii, cumpărată de la D. C. Avramide, care și el o avea cumpărată de la M. Vlahidis, și susținënd că D-na Iosefina Protopopescu Pache a dobëndit un lucru litigios, a cerut saü să i se recunoscă dreptul de a exersa față cu ea retractul litigios prevăđut de art. 1.402 din codul civil, saü să se anuleze în mâinile ei achizișițiunea acestei moșii, în puterea art. 1.390 din codul civil, considerând'o numai ca o persoană interpusă, cumpărătorul adevărat fiind s'țul Em. Protopopescu.

Pache, care, ca avocat, nu se putea face cesionar de drepturi litigiöse ;

Considerând că dacă, în ipotesa art. 1.309, un lucru pöte fi considerat ca litigios chiar atunci când se pöte prevedea în privința lui un proces eventual în ipotesa însă a art. 1.402, care tratöză despre contractul litigios, trebuie ca, în momentul chiar când se face vinđarea, să existe proces sau contestațiune asupra fondului dreptului (art. 1.403);

Considerând că curtea, raționând asupra retractului litigios, constată că de și vinđarea făcută de P. M. Vlahidis către C. Avramide, a fost öre când atacată ca simulată și ca făcută în fraudă creditorilor vinđătorului, litigiul însă angajat pe acest teren a fost definitiv tranșat în favörea validității vinđerei înainte de 2 Maiü 1881, dată când moșia Conțeșcii a fost cumpărată de D-na Iosefina Protopopescu Pache ;

Considerând că, judecând ast-fel, curtea n'a violat întru nimic art. 1.309, care nu era în cauză și a făcut o bună aplicațiune a art. 1.402 și 1.403 din codul civil ;

Considerând că pentru a afirma că litigiul relativ la vinđarea moșiei Conțeșcii a fost definitiv tranșat înainte de 2 Maiü 1881, decisiunea atacată se bazează pe decisiunea No. 308 din 1879 a curței de Bucuresci, înaintea căreia părțile interesate au adus și discutat întreg litigiul relativ la vinđarea moșiei, în baza acțiunii în simulațiune și acțiunii pauliane propriü őise, fără ca ele să se prevaleze de rezervele ce se pretinde că ar fi făcut la prima instanță ;

Că așa fiind, nu se pöte őice că curtea a comis ver-o eröre de fapt prin decisiunea atacată, de unde rezultă că motivul întéiü e în parte neintemeiat, în parte neexact, și în parte fără interes, și, prin urmare, cată a fi respins în întregimea lui.

Asupra motivului II :

„Greșită interpretare și aplicare a art. 1.403 din codul civil.

„Conform art. 1.403 din codul civil, lucrul se socotesce litigios atât timp cât există proces sau contestațiune asupra fondului dreptului.

„Curtea, în considerantul al őecelua, interpretând art. 1.403 din codul civil, susține că lucrul încetöză de a mai fi litigios imediat ce instanța superioră de fond s'a pronunțat, și că această pronunțare fiind definitivă, posibilitatea unui recurs contra decisiunei instanței de fond nu pöte să aibă nici o influență, litigiul fiind tranșat. Această

»interpretare credem că este greșită, căci atunci când legiuitorul a »intrebuințat în art. 1.403 cuvintele: *atât timp cât a existat proces,* »a vrut să înțelegă atâta timp cât dreptul este incert, adică până când »nu a intervenit o deciziune judiciară inatacabilă.

»Căci, cu toate că recursul în casațiune nu împiedică executarea »unei deciziuni, decizia curței de apel nu e mai puțin susceptibilă »de a fi distrusă de deciziunea curței de casație, care pune pe părți »în aceeași stare care exista înaintea curței de apel. De aci trebuie să »tragem consecința riguroasă că, atât timp cât termenul de recurs n'a »expirat, procesul n'a încetat de a exista, căci judecând contrariu, »s'ar putea întempla ca, după ce s'ar fi decis că procesul nu mai »există, curtea de casație anulând deciziunea executorie a curței de »apel, procesul să existe din nou, ceea ce ar da naștere unei con- »tastațiuni«.

Considerând că în sistemul legislațiunii noastre o hotărîre este de- »finitivă îndată ce s'a pronunțat instanța de fond care judecă în ulti- »mul resort, recursul în casațiune și revisuirea la care sunt supuse »hotărîrile de fond fiind mijloce extraordinare, cari n'au efectul prin »ele însăși d'a ține litigiul deschis, ci de a redeschide un litigiu închis, »când acele mijloce au fost în adevăr puse în aplicare;

Considerând că curtea constatând că recursul contra deciziunii cu »No. 308 din 1879 a fost declarat tocmai la 13 Martie 1896, adică »mai bine de 15 ani în urmă, a făcut o bună aplicațiune a art. 1.403, »hotărînd că la 2 Maiu 1881, când D-na Iosefina Protopopescu Pache »a cumpărat moșia Conțeșcii, nu mai era lucrul litigios.

Asupra motivului III de casare :

»Violarea art. 1.309 din codul civil, omisiune esențială, eröre care »denaturază relațiunile juridice între părți și falșa motivare care con- »stitue o vedită eröre de drept.

»Curtea refuză de a aplica art. 1.309, pretinzînd că pentru aplica- »țiunea acestui articol ar trebui, în ce privește caracterul litigios al »dreptului cumpărat, aceleași condițiuni ca cele cerute de art. 1.402. »Acésta este o eröre de drept pe care basându-se curtea, este con- »dusă să comită omisiuni esențiale în ce privește interpunerea D-nei »Iosefina Protopopescu Pache, în locul soțului său D. Em. Proto- »popescu Pache, avocatul care, în realitate a cumpărat imobilul liti- »gios și să motiveze absolut falș în acest punct sentința sa.

»Omisiunea esențială constă în neexaminarea mijloacelor mele de apărare și a actelor produse de mine și acume :

a) Inventarul făcut la mórtea lui Em. Protopopescu Pache ;

b) Cererea făcută de Iosefina Protopopescu Pache pentru punerea în posesiune, care din partea sa constituie o recunoscere că nu e proprietară ;

c) Certificatul percepției ;

d) Actul de tranșacțiune autentic al tribunalului Ilfov cu No. 486 din 1886, în care Protopopescu Pache figurează el ca proprietar ;

e) Fóia dotală a D-nei Iosefina Protopopescu Pache.

»Iară falsa motivare stă în considerantul al 19-lea, în care curtea constată că Protopopescu Pache dăruise soției sale moșia Conțescii, și în loc a trage conclusia că el era proprietar, trage conclusiunea contrarie«.

Considerând că curtea, având a judeca dacă moșia Conțescii a fost în realitate cumpărată de soțul D-nei Iosefina Protopopescu Pache, care, ca avocat nu putea dobândi un drept litigios după art. 1.309, a deslegat cestiunea în fapt, declarând că nu Em. Protopopescu Pache, ci soția sa Iosefina Protopopescu Pache a cumpărat moșia, și ast-fel fiind e indiferent dacă curtea a dat un înțeles greșit cuvântului de drept litigios din art. 1.309 ;

Considerând că pentru a declara că achizițiunea s'a făcut de Iosefina Protopopescu Pache, și nu de soțul său, curtea afirmă că a examinat toate actele prezentate de părți, din cari enumeră cele principale, precum fóia de dotă a D-nei Protopopescu Pache și testamentul soțului său, pe cari le combină cu actul de cumpăratură pentru a ajunge la convingerea că D-na Pache n'a fost persoană interpusă, ci cumpărătoare serioasă ;

Considerând că dacă judecătorii sunt ținuți de a examina toate actele ce li se prezintă de părți și de a constata acesta prin hotărîrea lor, ei nu au obligațiune de a enumera și a menționa de cât acele acte cari le par concludente și utile în cauză ;

Considerând dar că din modul cum a procedat curtea, nu rezultă ea să fi comis verî o omisiune, sau să fi violat verî-un text de lege.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 143

COMPETINȚĂ. — Restituire de taxe de înregistrare și timbru. (Art. 10, 45 și 46 din legea timbrului).

O lege generală neabrogând dispozițiile unei legi speciale, legea generală de organizare a judecătorilor de ocôle nu a putut abroga dispozițiile legii timbrului în privința competenței în materie de restituire de taxe de înregistrare și timbru.

Ast fel, toate cererile de restituire de taxe de înregistrare, fără nici o excepțiune, sunt și rămân de competența tribunalului, ori care ar fi valoarea taxei a cărei restituire se cere.

No. 137. — **Respingerea recursului** făcut de ministerul de finance contra sentinței tribunalului Roman, cu No. 302 din 1898, în proces cu Balbina M. Bachman.

24 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. N. Nicolescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. F. Gesticone, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Greșită interpretare și falsă aplicațiune a art. 46 din legea timbrului, exces de putere și violarea art. 56 din codul de procedură civilă, combinat cu art. 55 din legea judecătorilor de pace.

»Acțiunea făcută de D-na Balbina M. Bachman d'inaintea tribunalului de Roman contra ministerului de finance a cerut ca tribunalul să se declare incompetent de a judeca afacerea acésta, de óre-ce suma reclamată de D-na Bachman fiind numai de 270 lei, judecătoria de pace era singură competentă, sub cuvânt că art. 46 din legea timbrului îi dă dreptul de a judeca în prima și ultima instanță până la valoarea de 1.500 lei verice restituire de taxă.

»Or, în virtutea art. 46 sus menționat, cererea de restituire de taxe de înregistrare nu se póte adresa de-a-dreptul la tribunal, și acesta n'ó póte judeca în ultimă instanță până la valoarea de 1.500 lei de cât numai pentru cele trei casuri anume prevădute în sus óisul

»articol. Casul D-nei Bachman nefiind coprins în cele arătate de »art. 46 sus menționat, tribunalul, față cu suma reclamată, față cu »dispozițiunile art. 56 din procedura civilă, era dator să admită »declinația de competență. Nefăcând'o și reținând afacerea pentru a » judeca în prima și ultima instanță, pe de o parte a făcut o falsă »aplicațiune a art. 46 din legea timbrului, dându'i o greșită interpre- »tare, iar pe de altă parte a violat art. 56 din procedura civilă, com- »binat cu art. 55 din legea pentru judecătorii de pace și tot de »o-dată a comis un exces de putere, lipsind pe ministerul de finance »de beneficiul a două instanțe«.

Considerând că de și dispozițiunile art. 46 din legea timbrului (din 19 Martie 1886), rezultă că numai în cele trei casuri, anume arătate în prima parte a acestui articol, tribunalul este în drept, după cita-rea părților, să ordone pe cale sumară, printr'un jurnal motivat și dat în camera de consiliu, restituirea taxelor ; iar toate cele-alte casuri, când n'ar fi vorba de restituirea unei taxe, nelegal percepută (art. 10 din legea timbrului), care poate face obiectul unui proces (art. 45 aceeași lege), restituirea nu se poate cere de cât pe calea judecăteli contradictorii, și acesta numai la tribunalul civil, în resortul căruia s'a efectuat plata, singurul competente a statua asupra unor asemenea acțiuni în ultima instanță până la 1.500 lei, și în prima instanță când este vorba de o sumă mai mare ;

Considerând că această dispozițiune dintr'o lege specială materiei, nu poate fi privită ca abrogată prin legea generală a organizării judecătorilor de ocóle, în virtutea principiului că o lege generală nu abrogă dispozițiunile unei legi speciale ;

Considerând că ast-fel fiind, de și suma care face obiectul procesului de față nu excede competența judecătorilor de pace, dar întru cât această sumă provine dintr'o restituire de taxe de înregistrare, percepută pe baza legii timbrului, și întru cât, după art. 46 din această lege, toate cererile pentru restituirea unor asemenea taxe, fără nici o excepțiune, sunt date în competența tribunalelor, apoi, cu drept cuvânt, tribunalul, prin sentința atacată ași cu recurs, s'a declarat competente a judeca o asemenea acțiune, și, deci, motivul de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 144

LOCAȚIUNE. — Nepunerea la dispoziția chiriașului, la termenul stipulat, a imobilului închiriat. — Daune. — Refuzul instanței a admite pe chiriaș să stabilească daunele. — Exces de putere.

Instanța judecătorească ce refuză unui chiriaș, care a chemat în judecată pe proprietarul imobilului închiriat ca să fie condamnat la daune pentru că nu 'i-a pus imobilul la dispoziție la termenul stipulat, dreptul la dovedirea și stabilirea daunelor pe motiv că nu lui se cuvine acele daune, ci unui fost asociat al său de care s'a desfăcut, când se stabilește judecătorește contrariul, că adică lui i se cuvine, comite prin acesta un adevărat exces de putere, și, deci, hotărîrea sa este casabilă.

No. 138. — Casarea decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, No. 19 din 1899, în urma recursului făcut de I. I. Athanasiu, în proces cu epitropia bisericei Madona Mântuleasa Dadu din Craiova.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. avocat I. Saita, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat A. Comănescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Exces de putere. Am dovedit în mod complet înaintea curței că drepturile ce exercitam în patrimoniul meu, cu chiar mărturisirea aceluia în patrimoniul căruia curtea judecă că aceste drepturi ar fi în contra voinței sale. Curtea impunând astfel mai târziu drepturi de care el însuși se lepădă și refuzându'mi mie exercițiul lor, cel puțin ca cesionar al acelor drepturi, comite un evident exces de putere, și față de mine o adevărată tăgădă de dreptate«.

Vedând decisiunea supusă recursului, din care rezultă că, la 19 Aprilie 1893, intervine între I. S. Athanasiu —recurențele de ași— și epitropia bisericei Madona Mântuleasa din Craiova un contract, prin care epitropia închiriaza celui d'antăieiu o prăvălie din Craiova, pe ter-

men de 5 ani, cu începere de la 25 Aprilie acel an și cu chirie anuală de 4.212 lei; la 19 Aprilie 1893, I. S. Atanasiu face tovărășie cu frațele său Theodor Atanasiu, și aduce în asociație contractul de închiriere; că epitropia nepredând recurentului prăvălia la 25 Aprilie 1893, din cauză că Hristea H. Daniil, vechiul chiriaș, nu voia să o părăsască, a urmat proces între epitropie și Hristea H. Daniil, și la 27 Maiu 1893 curtea din Craiova, secția I, a ordonat depărtarea numitului și tocmai la 19 Iunie acel an, epitropia a putut pune la dispoziția recurentului prăvălia închiriată; că, în acest interval de timp, la 3 Maiu 1893, recurentul a pornit proces în daune contra epitropiei, derivând din neexecutarea contractului de închiriere, la care acțiune epitropia a chemat la rândul ei, ca garant în cauză pe Hristea H. Daniil, intimat și acesta așî în recurs; că, în timpul procesului, la 14 August 1893, intervine un act de desfacerea tovărășiei între frații Atanasiu, prin care nu se vorbește nimic de sôrta procesului de daune ce intentase I. S. Atanasiu contra epitropiei; că, în această stare de lucruri, la 26 Aprilie 1894, când s'aũ înfățișat părțile în acest proces de daune, intimatul Hristea H. Daniil a ridicat finele de neprimire a acțiunii, pe motiv că, în urma desfacerei tovărășiei dintre frații Atanasiu, recurentul nu ar mai avea nici un drept la daunele rezultând din neexecutarea contractului de închiriere, și tribunalul Dolj, secția II, prin sentința cu No. 193 din 1894, admitând finele de neprimire, respinge acțiunea lui I. S. Atanasiu ca neavând dreptul să o susțină; că recurentul, nemulțumit a făcut apel, dar că mai înainte de a se înfățișa procesul la curte, recurentul intentând acțiune contra fratelui său Theodor S. Atanasiu, pentru a se constata judecătorește că dreptul relativ la daunele cauzate de epitropie prin nepredarea prăvăliei închiriate la termen îl aparține numai lui, iar nu și fratelui său Theodor, acesta după cum se constată din sentința tribunalului Dolj, secția comercială cu No. 166 din 1897, a declarat că procesul intentat de recurent pentru daune contra epitropiei Madona-Dudu îl privește numai pe dânsul (recurent); că, totuși, curtea de apel, prin decisiunea supusă așî recursului, pe motiv că declarațiunea lui Theodor Atanasiu, consemnată în sentința cu No. 166 din 1897, este posterioară sentinței apelată cu No. 193 din 1894 și, pentru cele-alte motive din această sentință, a respins apelul recurentului I. S. Atanasiu;

Considerând că din toate acestea rezultă în mod neînduoios că, în definitiv, fie recurentului, fie tovarăşiei fraţi Atanasiu, se cuvine daune, pentru că epitropia nu le-a putut pune la dispoziţiune imobilul închiriat la 25 Aprilie 1893, data începerii contractului de închiriere;

Că, în asemenea împrejurări, a se refusa de justiţie dreptul la dovedirea şi stabilirea daunelor cerute de unul din asociaţi personal, sub cuvânt că acesta s'ar fi lepădat de oricare drepturi derivând pentru dânsul din contractul de închiriere, pe cât timp se constată judecătoreşte contrariul, înseamnă a se nesocoti nisce drepturi indiscutabile cuiva, sub cuvânt că se cuvin altuia, care însă nu numai că nu formulează nici un fel de pretenţiune pentru acele drepturi, dar, din contra, declară formal, printr'o mărturisire judiciară (sentinţa cu No. 166 din 1897), că nu 'i aparţin cătuşi de puţin;

Că, dar, în împrejurările mai sus arătate, curtea de fond, respingând acţiunea recurentului, a comis un adevărat exces de putere, şi, prin urmare, motivul de casare invocat fiind întemeiat, cată a se admite ca atare.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secţia I.

No. 145

COMPETINŢĂ. — Competinţa înaintea judecătorului de pace. — Cum se regulază. — Valórea litigiului. — Contestaţie asupra acestei valori — Unde trebuie propusă şi când trebuie să fie judecată. — Dacă se poate propune d'a-dreptul la tribunal. (Art. 64 din legea judecătoriilor de ocóle).

Asemănat art. 64 din legea judecătoriilor de ocóle, competenţa se regulază după suma cerută în acţiune, oricare ar fi de altminterlea valórea titlu'ui pe care se bazează acţiunea, şi numai da-ă cererea nu coprinde valórea, sau dacă se ridică contestaţiuni asupra-î, judecătorul trebuie să resolve contestaţia înainte de judecata fondului, iar partea nemulţumită pe evaluarea judecătorului o va putea ataca cu apel odată cu apelul asupra fondului.

Aşa dar, contestaţia asupra valorii obiectului în litigiu trebuie propusă înaintea judecătorului de pace şi rezolvată înainte de judecata asupra fondului, căci nefiind propusă la judele de ocol nu mai poate fi propusă la tribunal.

No. 141. — **Respingerea recursului făcut de Leanca Al. Codreanu și Al. Codreanu contra sentinței tribunalului Dâmbovița No. 57 din 1899, în proces cu Ghiță Dumitru și Ioniță Ioana Bârboiu.**

28 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Cair, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Barozzi, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violare și rea interpretare a art. 64, combinat cu art. 62 din legea organică a judecătorilor de pace. Înaintea tribunalului am ridicat declinatoriul de competență din cauza valorii imobilului în litigiu ; tribunalul admite, în principiu, incidentul declinatoriu de competență și spre a se stabili valoarea exactă a imobilului în litigiu numesce un expert.

„Expertul depune jurământul legal și constată că imobilul valorează peste trei mii lei.

„Încheierea acesta asupra competenței fiind interlocutorie, tribunalul nu mai putea reveni asupra ei. Totuși, în ziua judecării fondului, tribunalul s'a declarat competent, a reținut afacerea și a respins incidentul de competență, pe motivul că el nu se putea ridica de cât la judele de pace.

„Apelul fiind devolutiv de instanță și competența basată pe valoare, aparținând competenței ratione materiae, tribunalul a violat, cu acest chip, regulile și principiile de drept cele mai elementare în materie de competență.

Având în vedere că Ghiță Dumitru și Ioniță Ioana Bârboiu, în calitate de moștenitori colaterali ai defunctului Dumitru Kiva, au acționat în judecată pe Leanca Al. Codreanu, soția defunctului Dumitru Kiva, trecută în a doua căsătorie cu Alexandru Codreanu, pentru ca să le delase pământul ce dânsa stăpânea pe nedrept cu al doilea al său, soț și care pământ fusese dat cu ocazia legii rurale defunctului Dumitru Kiva ;

Având în vedere că judecătorul ocolului Bolintinu a admis acțiu-

neă ca fondată; că soțul Codreanu făcând apel înaintea tribunalului Dâmbovița, aci a ridicat incidentul de incompetență pe motivul că valoarea imobilelor ce a fost obligați a restitui întrecându-l suma de 1.500 lei, după cum constată expertisa numită de tribunal, judele de pace nu era competent, conform art. 62 din legea judecătorilor de pace, a cerut ca tribunalul să evocă fondul și să judece în primă instanță;

Având în vedere că se constată că reclamantul revendicând pământul în litigiu, de 15 prajini și 498 stănjei, a fixat valoarea lui la suma de 1.300 lei;

Considerând că, după art. 64 din legea judecătorilor de ocole, competența se regulează după suma cerută în acțiune, ori-care ar fi de altminteru valoarea titlului pe care se bazează acțiunea;

Că, după același text de lege, numai dacă cererea nu coprinde valoarea sau dacă se ridică contestațiunile asupra-î, judecătorul va rezolva contestațiunea înainte de judecata fondului; iar partea nemulțumită pe evaluațiunea judecătorului o va putea ataca cu apel numai o-dată cu apelul asupra fondului;

Că de aci rezultă că contestațiunea asupra valorii obiectului în litigiu trebuie propusă înaintea judecătorului de pace și rezolvată înainte de judecata asupra fondului; că o asemenea excepțiune, nefiind propusă la judecătorul de ocol, nu mai poate fi propusă la tribunal;

Că, în specie, reclamantul fixând valoarea obiectului în litigiu la suma de 1.300 lei fără a se ridica ver-o contestație la primă instanță, cu drept cuvânt tribunalul a reținut afacerea ca instanță de apel, și n'a violat nici unul din textele menționate în motivul de casare.

Pentru aceste motive,

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 146

SUCCESIUNE. — Moștenitori colaterali. — Dacă pot reclama moștenirea față de cei-alți moștenitori înainte de a dobândi sezina judecătorească. (Art. 653 din codul civil).

SUCCESIUNE. — Moștenitor aparent. — Buna credință a sa. — Ce era obligat să restituie în dreptul roman. — Ce este obligat a restitui azi, după dreptul civil român. (Art. 117, 726, 1.557 și 1.607 din codul civil).

- 1) *Moștenitorii colaterali au nevoie de sezina judecătorească numai față de cei de al treilea, și deci pot, înainte chiar de a dobândi sezina, să reclame moștenirea față de cei-alți moștenitori.*
 - 2) *In dreptul roman, stăpânitorul de bună credință nu era obligat nici măcar la restituirea prețului lucrului vândut, dacă l-a risipit, adică dacă reclamantul nu dovedea în fapt că piritul se folosește încă de prețul primit pe care nu l-a cheltuit.*
- In sistemul codului civil român, moștenitorul aparent, dacă este de bună credință, este dator să restituască numai prețul primit cu dobânda de la data reclamațiunei, sau să cedeze acțiunea sa în contra cumpărătorului, dacă prețul n'ar fi fost plătit.*
- Ast-fel, când instanța de fond obligă pe un moștenitor aparent de bună credință să restituie nu prețul unei moșii vândute, cu dobânda de la data reclamațiunei, ci valoarea actuală a acelei moșii, nesocotesce principiul că moștenitorul aparent de bună credință nu este ținut să restituie de cât prețul primit, și, deci, hotărîrea sa este casabilă.*

No. 142. — **Respingerea recursului făcut de Al. St. Catargi, reprezentat ađi prin moștenitorii săi Henri Catargi și alții.**

Admiterea recursului făcut de Gratzia Calimaky Catargi și Eva de Basili, și, în consecință, casarea decisiunei curței de apel din Iași, secția I, cu No. 16 din 1893.

29 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D-nii avocați V. Brătianu și V. Lascar, în desvoltarea motive-
lor din recursul făcut de Gratzia Calimaky Catargi și Eva de Basili și
în combaterea motivelor recursului făcut de moștenitorii defunctului
Al. St. Catargi ;

Pe D-nii avocați Gr. Macri și M. D. Sipsom, în desvoltarea moti-
velor în recursul făcut de moștenitorii defunctului Al. St. Catargi și
în combaterea motivelor recursului făcut de Gratzia Calimaky Ca-
targi și Eva de Basili, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni, fiind minor în cauză ;
Deliberând :

Asupra recursului făcut de Al. St. Catargi, reprezentat ađi prin

moștenitorii săi Henri Catargi personal și ca tutore al copiilor defunctei Alissa Sutz, Paul Catargi și Elena Sutz.

Cu pri ire la primul motiv de casare în următoarea coprindere :

»Prin decisiunea curței de Craiova No. 116 din 1887, după a mea cerere, s'a anulat cu totul titlul lui Nicolae Calimaky Catargi de legatar universal a repositatei Maria Catargi și succesiunea acesteia s'a declarat deschisă ab intestato.

»Pe baza acestei decisiuni am cerut împărțela sus dișei moșteniri drept în jumătate între mine și ereșii repositatului N. Calimachi Catargi, singurii cari în calitate de nepoți ai defunctei, obținuserăm permisiunea justiției a intra în posesiunea acestei moșteniri.

»Curtea restringe la a patra parte vocațiunea ereditară îndrituind pe moștenitorii lui N. Calimaky Catargi, Gratzia Calimaky Catargi și Eva Basili, să rețină două pătrimi din moștenire tot în puterea legatului anulat față cu mine, pe motiv că doi alți succesibili, anume Gheorghe și Oscar Gh. Catargi, cari nici n'aũ fost trimiși în posesiunea succesiunii ar fi căduț în pretențiunea lor de a anula și ei legatul în cestiune.

»Cu motivul acesta, curtea necunósce și violéză autoritatea lucrului judecat, care rezultă în favoarea mea din decisiunea curței de Craiova No. 116 din 1887 și întinde asupra'mi, imputându'mi obligațiunea de a respecta legatul și drepturi în această moștenire, obligațiune și drepturi consacrate contra și pentru alții prin decisiunile la cari eu n'am participat, violând ast-fel relativitatea efectelor lucrului judecat. Denaturéză acțiunea mea, negând caracterul și efectul acțiunii în împărțelă și face o confusiune între efectele sezinii legale și sezinii judiciare«.

Considerând că reese din hotărîrea supusă recursului că în Septembrie 1879, când a încetat din viață Maria Catargi, rudele D-sale colaterale cele mai de aproape cari, în lipsă de testament, ar fi venit la moștenirea D-sale, erau Calimaky Catargi, Al. St. Catargi, Oscar Catargi și Gheorghe Catargi ;

Considerând că instanța de fond constată mai departe că testamentul mistic, prin care repositata Maria Catargi a rënduit legatar universal pe nepotul D-sale Calimaky Catargi, s'a anulat prin hotărîrea curței din Craiova No. 117 din 1887, față de Al. St. Catargi, dar s'a

menținut, din contră, prin hotăririle curței din Galați No. 164 și 192 din 1887, față de Oscar și Gheorghe Catargi ;

Considerând că hotărîrea supusă recursului lămuresce mai apoi că numai Al. St. Catargi și Calimaky Catargi, acesta de pe urmă reprezentat ași prin D-nele Gratzia Calimaky Catargi și Eva de Basili, au cerut și dobândit sezina judecătorească (art. 653 din codul civil) moștenire de care e vorba, pe când, din contra, D-nii Oscar și Gheorghe Catargi n'au cerut încă sezina ;

Considerând, adaugă instanța de fond, că, așa fiind, Al. St. Catargi prin acțiunea sa în împărțelă introdusă în instanță, a cerut să i se recunoscă dreptul la jumătatea moștenirei de mai sus, de și există patru moștenitori colaterali în grad succesibil, pe motiv că colateralii cari n'au încă sezina judecătorească (art. 653 din codul civil) nu s'ar putea introduce în instanța de împărțelă ;

Considerând că instanța de fond a respins acsătă reclamațiune ca neintemeiată și a judecat, din contră, că Al. St. Catargi are drept numai la a patra parte a moștenirei, de ore-ce testamentul de mai sus fiind validat prin hotăririle curței din Galați No. 164 și 192 din 1887 față de Oscar și Gheorghe Catargi, urmarea ar fi că Calimaky Catargi (adică urmașii săi), în folosul căruia s'au pronunțat acele hotăriri, ar fi subrogat ast-fel în drepturile acestor de pe urmă ;

Considerând că recurenții, urmașii răposatului Al. St. Catargi, se plâng că, opunându-li-se, cu chipul acesta, hotăririle de mai sus a curței de apel din Galați No. 164 și 192 din 1897, la care autorul D-lor nu a luat parte, fiind date aceste hotăriri numai față de D-nii Oscar și Gheorghe Catargi, s'ar fi violat ast-fel principiul că autoritatea lucrului judecat există numai între aceleași părți cari au figurat la judecată ;

Considerând însă că, adevărul căutând, tocmai principiul că o hotărîre dată între alții nu poate să vateme pe un al treilea, trebuie să ne ducă, în cazul de față, la soluțiunea că hotărîrea curței din Craiova No. 117 din 1887, care declară deschisă moștenirea ab-intestat numai între Calimaky Catargi și Al. St. Catargi, nu poate să aibă de efect de a exclude de la moștenire pe D-nii Oscar și Gheorghe Catargi, cari n'au luat parte la acea hotărîre ;

Considerând, de bună sêma, că a dice că moștenitorii colaterali în grad succesibil, dacă n'au dobândit încă sezina judecătorească (art. 653

din codul civil), n'aŭ ce căuta în instanța de împărțelă și trebuie, deci, să fie înlăturată, ca și când n'ar exista, ar fi a se nesocoti principiile cele mai elementare de drept și de bun simț ;

Considerând, în adevăr, că reese limpede și lămurit din economia întregă a legii noastre că moștenitorii colaterali au nevoie de sezina judecătorească numai față de cel de al treilea, și pot, prin urmare, înainte chiar de a dăbândi sezina, să reclame moștenirea față de cel-alți moștenitori ;

Considerând așa dar că instanța de fond, departe de a viola autoritatea lucrului judecat și de a face o confușiune între efectele sezi-
nei legale și ale sezi-
nei judecătorești, din contra, s'a conformat în totul și întru toate legii, introducând în instanța de împărțelă și pe D-nii Oscar și Gheorghe Catargi și declarând, deci, că Al. St. Catargi (adică urmașii săi) are drept numai la a patra parte a moștênirei.

Asupra celui de al doilea mijloc de casare :

»Curtea constată în fapt că eu devenisem proprietar în puterea »legii prin dreptul de succesiune și, cu toate acestea, nu'mi acordă veni- »niturile imobilului succesoral de la deschiderea succesiunii, sub cu- »vânt că deținătorul N. Calimaky Catargi ar fi dobândit aceste veni- »turi, în puterea art. 485 din codul civil, pe când este constatată, prin »decisiunea curței din Craiova No. 116 din 1887, că N. Calimaky »Catargi deținea acest imobil fără titlu valid și licit și în deplină cu- »noscință că nu le posedă ca proprietar, fapte pe cari și curtea de »lași le recunoște.

»Curtea, dar, a violat art. 650, combinat cu art. 483 din codul ci- »vil și a aplicat greșit, în specie, art. 485 și 486 din codul civil, ne- »socotind în același timp autoritatea lucrului judecat rezultând din »decisiunea curței din Craiova No. 116 din 1887«.

Considerând că recurenții se tânguesc prin acest mijloc de casare că instanța de fond ar fi aplicat greșit art. 485 din codul civil și ar fi violat autoritatea lucrului judecat, presupuind că Calimaky Ca-
targi, care și-a însușit moștenirea de care e vorba în virtutea unui testament nul, era totuși de buna credință, și condamnând, prin ur-
mare pe D-nele Gratzia Catargi și Eva de Basili să restituiască fruc-
tele, nu de la data deschiderii moștênirei, ci de la data re-lama-
țiunii ;

Considerând însă că hotărârea curței de apel din Craiova cu No. 117

din 1887 s'a mărginit a anula testamentul de mai sus și n'a declarat încolo, nici expres nici implicit, că Calimaky Catargi, legatarul universal, a cunoscut vișiile testamentului, adică că era de rea credință ;

Considerând, deosebit de acesta, că instanța de fond constată, în fapt, că tăcerea rudelor în timp de 4 ani după mórtea testatórului și față cu hotărârile curței de apel din Galați No. 164 și 192 din 1887, cari au validat testamentul de mai sus, Calimaky Catargi avea de sigur un bun cuvânt de a se crede proprietar ;

Considerând, prin urmare, că, hotărînd lucrul ast-fel, instanța de fond, departe de a viola art. 483, 485, 486, 650 din codul civil, și de a nu ține sémă de autoritatea lucrului judecat, din contră, a făcut o simplă apreciere de fapt care scapă de censura curței de casațiune.

Asupra recursului făcut de D-nele Gratzia Calimaky Catargi și Eva de Basili :

I. »Curtea de și recunoște că vânđarea moșiei Chișeru Rediu-aldei, »făcută în 1881, de defunctul Calimaky Catargi lui G. Sterian »este bună și validă și de și stabilește în drept că eredele putativ nu »póte fi ținut a restitui de cât aceea ce s'a înavuțit, totuși, obligă pe »D-nele Gratzia Calimaky Catargi și Eva Basili a restitui D-lui Al. »St. Catargi, nu a patra parte din prețul vânđerei moșiei, ci o valóre »mult mai mare arbitrată de curte. Judecând ast-fel, curtea a dat o »hotărîre în contradicțiune cu faptele și principiile stabilite de dënса »și violéză principiul de drept că eredele putativ nu este ținut de cât »a restitui ceea ce a primit«.

II. »Curtea recunoște că rēposatul Calimaky a vindut moșia și în »virtutea dreptului și obligațiunei ce 'i impunea testamentul, pentru »plata legaturilor și sarcinelor successorale ; că D. Al. St. Catargi a »dat și asentimentul sēu tacit la acéstă vânđare și totuși ne obligă »a 'i restitui o sumă mai mare de cât partea din preț convenită. Cur- »tea a violat, prin acéstă, principiul că cel ce lucréză în virtutea și în »limitele împuternicirei ce are, nu póte fi ținut de cât de a da soco- »télă și a restitui ceea ce a primit«.

Considerând că instanța de fond recunoște că Al. St. Catargi (a- dică urmașii sēi) este îndreptățit a 'și avea partea sa de moștenire în bani cu dobëndă numai de la data reclamațiunei, dar adaugă că aceea parte în bani trebuia să fie socotită după valórea actuală a mo- șiei, potrivit principiului »in quantum locupletior fuit« ;

Considerând, desvoltă instanța de fond, că moștenitorul aparent, asemănat acestui principiu, este ținut a înapoia celui în drept întreaga sumă de care s'a folosit va să țină, nu prețul moșiei vindute (în cazul nostru ; 211.500 lei), ci echivalentul în bani al valorii de așî a moșiei înstrăinate (350 000 lei) ;

Considerând însă că adevărul este, din contră, că, în dreptul roman, stăpânitorul de bună credință nu era obligat nici măcar la restituirea prețului lucrului vindut, dacă 'l-a risipit, adică dacă reclamantul nu dovedea în fapt că părutul se folosește încă de prețul primit, pe care nu 'l-a cheltuit (L. 20, § 6, L. 23, L. 25, § 11, Dig. de hered. pet. V. 3) ;

Considerând deosebit de acesta, că însăși instanța de fond constată că actele moștenitorilor aparenți sunt cărmuite la noi nu de dreptul roman, ci de art. 117, 726, 1.557, 1.607 din codul civil, care regulază această materie ;

Considerând, așa fiind, că reese până la evidență din art. 117 și 1.607 din codul civil, că moștenitorul aparent, dacă este de bună credință, ca în cazul de față, este dator să restituiască numai prețul primit cu dobânda de la data reclamațiunei, sau să cedeze acțiunea sa în contra cumpărătorului, dacă prețul n'ar fi fost plătit ;

Considerând, așa dar, că instanța de fond, judecând, din contră, că moștenitorul aparent, represintat așî prin D-nele Gratzia Calimaky Catargi și Eva de Basili, e dator să restituie părței protivnice nu a patra parte din prețul moșiei vindute cu dobânda de la data reclamațiunei, ci a patra parte a valorii actuale a moșiei înstrăinate, a nesocotit principiul că moștenitorul aparent de bună credință nu e ținut să restituie de cât prețul primit.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 147

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Casație. — Acte prezentate pentru prima oră în casație.

In materie fiscală nu se pot presenta pentru prima oră în casație acte ce nu au fost puse în vederea comisiunei de apel spre a le discuta și a se pronunța asupra lor.

No. 33. — Respingerea recursului făcut de Gr. Iliescu contra decisiunei comisiunei de apel din județul Teleorman No. 16 din 1900.

1 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului;

Deliberând :

Considerând că prin decisia supusă recursului se constată că reurentul n'a prezentat la comisia de apel acte cu cari să'și dovedească apelul;

Că, pria urmare, nu pôte presenta pentru prima oră acte în ca-

sație, cari nu le-a pus în vederea comisiunei de apel spre a le discuta și a se pronunța asupra lor, cum este certificatul aflat în dosar, care p^ortă o dată posterioară pronunțării decisiunei comisiunei de apel.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 148

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Recurs. — Nerepresentarea recurentului la comisia de apel și nici prezentarea de acte la acea comisie. — Neadmisibilitatea recursului.

Este neadmisibil recursul în materie fiscală când se constată că recurentul nu s'a prezentat înaintea comisiunei de apel spre a'și susține apelul și nici a depus veri-un memoriu său acte ca să dovedescă cele ce alegă prin petiția de apel.

No. 37. — Respingerea recursului făcut de Șmil Aronovici contra decisiunei comisiunei de apel din județul Fălciu No. 128 din 1900.

1 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului ;

Deliberând :

Considerând că prin decisia supusă recursului se constată că recurentul nu s'a prezentat înaintea comisiunei spre a'și susține apelul și nici a depus veri-un memoriu său acte ca să dovedescă cele ce alegă prin petițiunea de apel ;

Că, prin urmare, nu p^ote invoca pentru prima oară în casație acte și motive cari nu au fost propuse la comisiunea de apel.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 149

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Act prezentat la comisiune spre a dovedi că apelantul nu mai face comerț. — Omișirea comisiunii de a se pronunța. — Exces de putere. — Casare.

Săvârșește un învederat exces de putere comisiunea de apel când, respingând apelul, omite a se pronunța și a discuta certificatul prezentat de apelant și prin care voește a dovedi că ne mai exercitând comerțu nu mai trebuie să plătească patentă, și, deci, decizia sa este casabilă.

No. 42. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Bacău cu No. 14 din 1900, în urma recursului făcut de Alter Haim.

1 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscal;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Că rău comisiunea de apel nu a ținut seamă de certificatul primăriei Parincea, cu care dovedea că nu mai face comerț de cereale«.

Considerând că se constată că d'inaintea comisiunii de apel recurrentul a prezentat un certificat liberat de primăria comunei Parincea cu No. 1.679 din 31 Decembre 1899, cu care voia a dovedi că densusul nu mai exercita comerțul de cereale încă de la Ianuarie 1899;

Considerând că, în privința acestui act, comisiunea de apel omite a se pronunța și a-l discuta și nici motivază de ce 'l înlătură, săvârșind ast-fel un învederat exces de putere, ast-fel că motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 150

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Medic veterinar. (Tabela lit. C din legea patentelor din 1863).

Profesiunea de medic veterinar este supusă la plata de patentă, chiar dacă medicul veterinar este în serviciul Statului, județului ori comunei.

No. 43. — Respingerea recursului făcut de medicul veterinar N. Căpitănescu contra deciziei comisiei de apel din județul Putna cu No. 94 din 1900.

1 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Tamara, pentru recurent, în susținerea motivelor ;

Pe D. Greceanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare :

I. »Gresită interpretare a legii patentelor în ce privește fixarea »patentei a subsemnatului. Legea, prin art. 1, supune la patentă tot »individul român sau străin care exercită o profesie ; nu sunt de cât »un funcționar la județ și nu exercită profesia de veterinar la care »m'a impus.

II. »Exces de putere. Comisia nu a ținut seamă de dovada ce am »făcut că nu exercită profesia, nu m'a considerat nici un act și nu »menționează de mijloacele invocate și actele prezentate.

Considerând că dupe tabela lit. C, anexată la legea patentelor din 1863, profesiunea de medic veterinar este supusă la plata de patentă, iar de la această patentă nu sunt scutiți de cât inginerii aflați în serviciul Statului ;

Considerând că întru cât recurentul exercită profesiunea de medic veterinar la județ, pentru acesta nu poate fi scutit de patentă, căci legea nu acordă scutire de cât inginerilor aflați în serviciul Statului.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 151

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Dovezi și acte. — Aprecierea lor. — Suveranitatea comisiunii de apel.

Aprecierea dovezilor și actelor prezentate de părți este un atribut al puterii suverane a comisiunii de apel, instanță de fond, apreciere ce scapă censurei curței de casație.

No. 47. — Respingerea recursului făcut de Ițic Marcus contra deciziunii comisiunii de apel din județul Putna cu No. 43 din 1900.

2 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe recurent, în susținerea recursului;

Pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului, în combateri;

Deliberând :

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul a cerut de la comisiunea de apel să fie scutit de taxa patentelor de comisionar pe motivul că nu exercită această profesiune și scăderea taxei proporționale ca fiind impusă la o chirie mai mare de cât cea prevădută în contract, depunând ca probă un certificat al poliției orașului Odobesci;

Considerând că comisiunea de apel, apreciând acest certificat, respinge apelul recurentului ca nedovedit;

Considerând că aprecierea dovezilor și actelor prezentate de părți este un atribut al puterii suverane a comisiunii de apel, instanță de fond, apreciere ce scapă censurei curței de casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 152

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Scutire. (Art. 7 din legea patentelor).

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Dovezi și acte. — Apreciere suverană a comisiunii de apel. — Limitarea acestei suveranități. — Nemotivare. — Exces de putere. — Casare.

- 1) Sunt scutiți de plata patentei lucrătorii ce lucrează în casele lor suu la particulari fără ucenici și fără prăvălie.
- 2) De și comisiunea de apel, ca instanță de fond, este suverană să aprecieze dovedile prezentate de părți, totuși această suveranitate de apreciere nu-i dă dreptul a respinge un act public prezentat de un apelant și a combate acel act pe simplul motiv că comisiunea are convingerea personală de contrariul celor conținute în acel act și fără a'și arăta temeiurile pe cari 'și-a format acea convingere, căci în asemenea cas sevirșesce un flagrant exces de putere și decisiunea sa este casabilă.

No. 51. — Casarea decisiunei comisiunei de apel din județul Neamțu cu No. 60 din 1900, în urma recursului făcut de Șmil Steclariu.

2 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Paul Greceanu, în combaterea recursului;
Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 7, aliniatul ultim, de óre-ce probând că eu lucrez »singur și ca singur lucrător și fără calfe și ucenici, comisiunea, prin »exces de putere și violare de lege, menține un drept de patentă în »mod ilegal.

»Am produs certificat în regulă că sunt un simplu lucrător și to- »tuși nu am avut șansa de a fi scutit de o patentă pe care legea nu »o impune, din contră o scutesce«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Șmil Steclariu a cerut de la comisiunea de apel să fie șters de la taxa patentei, de óre-ce lucrează cu mâna singur fără calfe și ucenici, prezentând, în desvoltarea alegațiunei sale, certificatul primăriei orașului Piatra cu No. 400 din 26 Ianuarie 1900 ;

Având în vedere art. 7, alin. IV din legea patentelor din 1863, după care sunt scutiți de plata patentei lucrătorii ce lucrează în casele lor suu la particulari fără ucenici și fără prăvălie ;

Considerând că comisiunea de apel, pentru a respinge apelul făcut de recurentul Șmil Steclariu, înlăturază certificatul prezentat de apelant și cu care voia să dovedescă că lucrează fără calfe și fără ucenici la casa sa, pe convingerea ce comisiunea avea că densusul este ajutorat în lucrul său de calfe și ucenici ;

Considerând că de și comisiunea de apel, ca instanță de fond, este suverană să aprecieze dovedile prezentate de părți, totuși această suveranitate de apreciere nu'i dă dreptul a respinge un act public prezentat de un apelant și a combate acel act pe simplu motiv că comisiunea are convingerea personală de contrariul celor conținute în acel act, și fără a și arăta temeiurile pe cari și-a format acea convingere ;

Că, procedând ast-fel, comisiunea de apel a comis un flagrant exces de putere, și, deci, mijlocul de casare invocat are a fi admis, fiind întemeiat.

Pentru aceste motive ;

Caseză, etc.

Fiscal, secția II.

No. 153

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Cerere de ștergere sau reducere. — Dovezi. (Art. 12 din legea patentelor).

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Durată. (Art. 17 din legea patentelor).

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Mașini agricole.

- 1) *Patentarii cari vor reclama contra taxei patentei trebuie să justifice reclamațiunea lor prin ori-ce documente vrednice de credință.*
- 2) *Patentele sunt valabile pe un an și trebuie reînnoite și expediate în cea d'ânteiă lună în care se publică.*
- 3) *Proprietarii de mașini agricole cari fac speculă cu aceste mașini treerând cereale pe la diferiți agricultori sunt supuși la plata patentei și nu pot cere să fie scăzuți de la această taxă pe motiv că într'o vară acele mașini nu au funcționat.*

No. 53. — **Respingerea recursului făcut de Alecu Popescu contra decisiunei comisiunei de apel din județul Vlașca cu No. 1 din 1900.**

2 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. P. Greceanu, în combaterea recursului ;

Deliberând,

Având în vedere că recurentul cere, prin petiția de recurs, a fi scăzut de la taxa patentei pentru mașinele sale de treerat pe anul 1899,

pentru că în vara anului 1899 acele mașini nu au funcționat câtuși de puțin;

Având în vedere că prin deciziunea supusă recursului comisiunea de apel constată că recurentul nu a putut dovedi cu nimic că dacă mașinile sale nu au funcționat în vara anului 1899, nu mai pot funcționa de aci înainte, și astfel, după dispozițiunile art. 12 și 17 din legea patentelor, nu poate fi scăzut de la taxa patentei cu care se află deja impus în rolul respectiv;

Având în vedere că, după art. 12 din legea patentelor, patentarii care vor reclama contra taxei trebuie să justifice reclamațiunea lor prin oricare documente vrednice de credință, iar prin art. 17 din aceeași lege se prescrie că patentele sunt valabile pe un an și trebuie reînnoite și expediate în cea d'ânteiă lună în care se publică tarifa patentelor;

Considerând, în specie, că însuși recurentul, prin petițiunea sa de recurs, nu susține că mașinile sale de treerat nu mai sunt în stare de a mai funcționa, și prin urmare nu le mai întrebuițeză făcând speculă cu ele treerând și pe la alți agricultori, ci cere să fie scăzut de la patentă pentru că nu au funcționat în vara anului 1899, fără măcar să arate dacă nu au funcționat fiindcă au devenit neapte a mai funcționa, sau pentru că nu au avut ce treera;

Că, din momentul ce însuși recurentul nu pretinde prin recursul său că mașinile sale nu sunt în stare de a funcționa de aci înainte și că nu va treera cu ele și la alți agricultori, comisiunea de apel cu drept cuvânt l-a înscris la taxa patentei;

Că, așa fiind, recursul său are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 154

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Modificarea rolurilor. — Casul când se pot modifica. (Art. 51 din legea de constatare și percepere).

Rolurile pot fi modificate în cursul periodului prin ștergeri de contribuții existente în: casul când bazele imposabile au încetat d'a exista, sau când veniturile imobilului au scăzut prin de-

gradări sau desființare de îmbunătățiri, dar nici o-dată contribuțiile înscrise prin roluri nu se pot reduce prin faptul scăderii venitului imobilului prin închirierea sa în alte condiții sau prin restrângerea exploatației.

No. 56. — Respingerea recursului făcut de Stoica V. Tota în contra decisiunii comisiunii de apel din județul Vlașca cu No. 23 din anul 1900.

2 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat N. Durma, în susținerea recursului, precum și pe D. Paul Greceanu, în combateri;

Deliberând,

Având în vedere că recurentul, prin petițiunea sa de recurs cere a fi redus de la impositul funciar pentru o mără a sa, de óre-ce acea mără n'ar produce venitul la care a fost impusă;

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că móra recurentului a fost impusă la venitul funciar de către comisiunea recensământului general;

Având în vedere art. 51 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe;

Considerând că, după acest text de lege, rolurile pot fi modificate, în cursul periodului, prin ștergeri de contribuțiuni existente în ca-surii când bazele imposabile au încetat de exista, sau când veniturile imobilului au scăzut prin degradări sau desființare de îmbunătățiri, dar nici o-dată contribuțiile înscrise prin roluri nu se pot reduce prin faptul scăderii venitului imobilului prin reinchirierea sa în alte condițiuni sau prin restrângerea exploatațiunei;

Considerând dar, că întru cât recurentul nu a dovedit cu nimic înaintea comisiunii de apel că móra sa nu mai produce venitul cu care a fost înscrisă în roluri la recensământul general din cauza degradărei sale, cu drept cuvânt comisiunea 'i-a respins apelul, și, dar, recursul are a fi respins :

Pentru aceste motive,

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 155

PATENTĂ. — Proprietari cari închiriază camere mobilate, fie în orașe, fie în stațiunile balneare. — Când trebuie să plătească patentă. — Case în Lacul-Sărat. — Scutire de imposit pe 10 ani. — De ce imposit sunt scutiți proprietarii de acolo. (Art. 5 din legea din 1890 pentru vințare de loturi în Lacul-Sărat).

Proprietarul unei case, fie în orașe, fie mai cu seamă în stațiunile balneare, cari închiriază singuratic camere mobilate cu luna saŭ pe termene mai scurte, trebuie să plătească taxa patentei ca și un hotelier. Numai în cas când ar închiria casa în total, pe un singur preț, este scutit de plata patentei.

Ast-fel, proprietarii ce au construit case la Lacul-Sărat, și cari singuri exploatează casele lor închiriând camere mobilate cu luna saŭ cu termene mai scurte, sunt datorî a plăti patentă, și nu pot invoca în favórea lor legea din 1890, căci acea lege, prin art. 5, a scutit pe cei ce construiesc la Lacul-Sărat numai de impositul fonciar pe timp de 10 ani, nu și de taxa patentei.

No. 57¹⁾. — Respingerea recursului făcut de D. locot.-colonel C. Segărceanu contra decisiunii comisiunei de apel din județul Brăila cu No. 170 din 1900.

2 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Al. Antimescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Paul Greceanu, delegatul fiscului, în combaterî;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare, invocat în următórea coprindere :

» În procesul-verbal cu No. 13 al comisiei de recensământ de la » Lacul-Sărat se vede că sunt impus la patentă, sub cuvânt că eŭ » exercit profesiunea de hotelier.

» Acesta nu este adevérat, pentru că profesiunea mea este militară » și că am o simplă casă la Lacul-Sărat (Vila Segărceanu), pe care o » închiriez întocmai ca ori-care proprietar de imobile; de exemplu, ca » cel de la Sinaia saŭ Brăila, fără însă a fi hotelier. Sunt în Brăila » case mult mai mari ca ale mele, și proprietarii le închiriază în tot

¹⁾ În acelaș sens decisiile cu No. 107 și 218 din acest an 1900.

»cursul anului, nu ca mine numai câte-va luni din an, și cu toate acestea nu le ȋice că sunt hotelierii«.

Având in vedere că, prin decizia comisiei de apel din Brăila, din 5 Februarie 1900, supusă recursului, se declară că locot.-colonel Țeg rceanu are la Lacul-Sărat o vilă, pe care o exploatez , inchiri nd cu luna și pe termen mai scurt camere mobilate, și pentru asemenea exploatare comisia opin z  că, conform art. 1 și 2 din legea patentelor, el are a fi supus la plata unui drept fix, după intinderea comerciului, de la clasa I-a p n  la clasa IV-a, și la un drept proporțional de 2  /0, calculat asupra valorii locative a inc perilor, ca și hotelierii ;

Considerând că un proprietar, când construiesc o casă pe locul său, dacă el o locuiesc sau dacă o inchiriaz  in total, are a plăti numai impositul funciar ; că in să, când proprietarul construiesc o casă pentru ca s'o exploateze ca hotel, și o exploatez  el singur, sau c nd el singur inchiriaz  singuratec odăi din casă mobilate, cu luna sau pe termen mai scurt, fie casa in un oraș, fie mai cu s m  intr'o localitate balneară, in aceste casuri proprietarul n'are a fi considerat ca un proprietar care n'ar putea să fie supusă de c t la plata impositului funciar, ci ca unul care exploatez  imobilul ca și un hotelier, și de aceea trebuie să fie supus la plata de patentă ;

Considerând că criteriul inre proprietarul care se folosesc de un imobil și proprietarul care exploatez  imobilul ca un hotelier, consistă in exploatarea in  sa mod că de vreme ce intr'un cas folosul e unul și același, determinat pe un an intreg, pentru intregul imobil, in cazul din urmă acest folos este pentru diferitele părți ale imobilului pe un timp mai sc rt de c t timpul pe care obicĭnuit urm z  inchirierea, ast-fel că nu e nici o deosebire inre un asemenea proprietar exploatare și inre hotelier propriu ȋis ;

Considerând că dacă proprietarul unei case vrea a se sustrage și a nu plăti patentă ca un hotelier, el n'are de c t să inchirieze casa in total, pe un singur preț ; că dacă in să el preferă a inchiria de mai multe ori in același sezon singuratecile odăi ale casei,  șed t  mai cu s m  intr'o stație balneară, ca in specie, nu se p te intrevedea pentru ce el ar trebui să fie favorizat, și nu privit ca un hotelier ;

Considerând că recurentul nu p te susține că prin plata unei asemenea patente, ca și hotelierii, el ar fi comerciant, fiind că o patentă

În diferite împregiurări se plătesce de un proprietar, fără ca pentru acesta să fie comerciant, precum e patenta pentru exploatarea unei mori, a unei mașini de treerat și altele;

Considerând că fiind constant că recurentul dă cu chirie camere mobilate din vila ce are la Lacul Sărat, pe termen și mai scurt de o lună, și de mai multe ori în decursul sezonului, la diferite persoane, el nu se deosebesc de un hotelier, și trebuie să fie supus la plata de patentă ca și hotelierul; că de aceea motivul urmează a fi respins.

Asupra motivului II de casare :

»Când ni s'a propus nouă proprietarilor din Brăila, cu rugămintea ca să luăm locuri de la Lacul-Sărat, și să construim case, pentru a da o dezvoltare acestei stațiuni balneare, ni s'a arătat că vom fi încurajați de către Stat, dându-ne oarecare avantaje, și pe baza aceea noi ne am pus în risic averea în câmpiile domeniului Brăila, unde pe atunci era pustiū; am construit case sistematice, și Corpurile legiuitoare au format legea, punându-ne sub scutul art. 5, alin. II din legea vânzării în loturi, publicat în *Monitorul Oficial* No. 41 din 1890, arătându-se că suntem scutiți pe termen de 10 ani de orice dări către Stat».

Considerând că din legea din 1890, art. 5, nu rezultă de cât numai scutirea de plata impositului funciar, de a cărui plată să fie scutit ori care construiesc la Lacul-Sărat, nu însă și de plata patentei, când proprietarul construiesc o casă și o speculează ca recurentul; că de aceea și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 156

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Comerciant ce exercită mai multe comerțuri. — Indatorirea comisiunii de apel de a constata dacă acele comerțuri se exercită în același local sau în localuri diferite.

In cas când un comerciant exercită mai multe comerțuri, comisiunea de apel este datoră să constate și să declare dacă acel comerciant și exercită comerțul său în unul și același local, sau în diferite localuri.

No. 62. — Respingerea recursului făcut de Abram Șabetai contra decisiunii comisiunii de apel din județul Mehedinți No. 483 din 1900, și casarea acestei decisiunii după recursul făcut de administrația financiară a județului Mehedinți, trimițând afacerea la aceeași comisiune.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în susținerea recursului făcut de fisc și în combaterea celui-alt, și

Pe D. Culoğlu, în combaterea recursului Statului și în susținerea recursului făcut de Șabetai,

Deliberând :

În cât privesce recursul făcut de A. Șabetai,

Asupra mijloacelor de casare :

»Exces de putere, violare și greșită interpretare a art. 2 și 5 din »legea patentelor, întru cât am dovedit că pentru comerciurile ce »exercit în același local sunt impus la patenta întregă de ferărie cea »mai ridicată. Iar comerțul de bancher nu l-am exercitat și nu l »exercit, așa că fără drept mă ved impus la patenta de bancher«.

Considerând că se constată că comisiunea de apel, pentru a modifica impunerea făcută de comisiunea comunală, stabilește în fapt, din desbaterile urmate înaintea sa și din descinderea făcută la localitate de către administratorul financiar și un alt membru al comisiunii, că recurentul A. Șabetai, pe lângă cele-alte comerciuri la care se găsește impus, exercită și profesiunea de bancher ;

Că această constatare e suficient pentru a impune pe recurent la plata patentei celei mai ridicate pentru profesia de bancher ; că nu mai e trebuință ca comisiunea de apel să arate și variile operații de bancher ce rezultă și precum rezultă din registre și întru cât se enunță că comisiunea de apel s'a convins din registre de existența acelor operații ;

Considerând că, de altminterlea, nici recurentul înaintea comisiunii de apel n'a dovedit că nu face operații de bancher ; că de aceea mijlocul de casare e neîntemeiat.

Asupra recursului făcut de fisc :

»Că, prin exces de putere, comisiunea de apel, impunând pe Șabetai la patenta întregă de bancher și reducându'l de la toate cele-alte,

„a violat legea patentelor, căci din nimic nu rezultă că toate comer-
ciurile s'ar face în același local».

Având în vedere că comisiunea de apel decide ca Șabetal să fie
impus numai la patenta cea mai ridicată de bancher, scăzându'l din
rol de la patenta de bumbac întrégă și de la jumătate patentă pen-
tru cereale și împrumutător de bani ;

Considerând că dispozitivul decisiunii comisiunii de apel este în-
temeiat numai când ar fi constant și constatat că **comerciurile de**
bancher și de cereale le exercită în același local ; că în privința acesta
nefiind asemenea constatare precisă, dispozitivul nu se susține și nu
se justifică ; că, de altmintrelea, din considerantele decisei rezultă că
acele **comerciuri de bumbac și de cereale le exercită în localuri deo-**
sebite ; că așa fiind, comisiunea de apel avea a constata și declara
dacă Șabetal are și exercită **comerțul de bumbac în unul și același**
local din Severin sau în diferite localuri și pentru că nu există ase-
menea constatări precise, decisiunea urmăzează a fi casată.

Pentru aceste motive :

Respinge recursul lui Abram Șabetal, etc.

Casază, după recursul administrației financiare a județului Mehe-
dinți, decisia, etc. Fiscal, secția II.

No. 157

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Móră de apă. —
Când póte fi scăduță de la foncieră.

*De și morile de pe ape nu sunt scutite de impositul funciar atunci
când, în mod vremelnic, nu funcționează, fie din cauză de repara-
rațiuni, fie că rămân neînchiriate în anumite timpuri, însă
când se constată că apa pe care este situată móră și-a schim-
bat cursul și acea móră a rămas pe uscat ne mai putend func-
ționa, în asemenea condițiuni acea móră nu mai póte fi consi-
derată de cât ca o simplă clădire neproducătoare de venit, și, deci,
trebuie scăduță de la impositul funciar.*

No. 63. — Respingerea recursului făcut de administratorul finan-
ciar al județului Gorj contra decisiunii comisiunii de apel din ju-
dețul Gorj.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în susținerea recursului, și

Pe D. Bădulescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că rău comisiunea de apel a scutit pe intimați de impozitul funciar, întru cât mորa nu este distrusă ; că dacă în mod vremelnic »nu funcționează, nu pōte fi scădută de la funciar«.

Considerând că de și morile de pe ape nu sunt scutite de impozitul funciar atunci când, în mod vremelnic, nu funcționează, fie din cauză de reparațiuni, fie că rămân nelinchiriate în anumite timpuri, în specie, însă, atât comisiunea comunală, cât și cea de apel, constată că apa Gilortului, pe care este situată mորa, schimbându'și cursul, aceea mորă a rămas pe uscat, ast-fel că în aceste condițiuni, fiind lipsită de apă, nu mai pōte fi considerată de cât ca o simplă clădire neproducătoare de venit ;

Că, prin urmare, stabilit fiind că încetarea ei de a funcționa nu este vremelnică, cu drept cuvânt comisiunea de apel a scădut pe intimați de la impozitul funciar.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 158

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Certificat liberat de autoritatea comunală. — Neținerea lui în sēmă. — Exces de putere. — Casare.

Servirșesce un exces de putere comisiunea de apel, și, deci, decisiunea sa este casabilă, când nu ține sēmă de un certificat liberat de autoritatea comunală a locului unde un comerciant și exercită comerțul său și în care se arată felul comerțului său industriei ce un contribuabil exercită, întru cât un asemenea certificat emană de la autoritatea locală, care este în pozițiune a cunoșce ce comerț sau industrie exercită un contribuabil.

No. 64. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Neamțu cu No. 370 din 1900, în urma recursului făcut de Haim Hascalovic.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Tamara, în susținerea recursului, și

Pe D. Greceanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Că rău comisiunea de apel l-a ridicat patenta, întru cât a dovedit cu acte că nu aduce blănii din străinătate«.

Considerând că se constată că d'înaintea comisiunii de apel recurentul a prezentat un certificat, liberat de autoritatea comunală, care atestă că d'nsul lucrează blănăria cu blănuri procurate din țară, lucrând și căciulii de astrahan cu pieile de astrahan ce i se dau de mușterii;

Considerând că întru cât acest act emană de la autoritatea comunală locală, care era în pozițiune a cunoște felul comerțului ce recurentul exercită, comisiunea, prin exces de putere, nu a ținut seamă de d'nsul, și nici motivază anume cari au fost elementele cari au format convingerea că acest act nu merită a fi luat în considerație;

Că prin acest mod de a judeca, comisiunea de apel săvârșește un adevărat exces de putere și motivul este tutemeiat.

Pentru aceste motive,

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 159

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Construcții noi. — Impuneri provisorie. — Confirmare. — Competință.

Cea d'ânteu comisiune de prefaceri ce se întrunesc după impunerea provisorie făcută u-rei construcții noi este competentă a co firma sau a sp ri ori mizeră acea impunere, ori care ar fi fost data acelei impuneri.

No. 67. — Respingerea recursului făcut de administrația financiară a județului Bacău contra deciziei comisiunii de apel din județul Bacău cu No. 23 din 1900.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în susținerea recursului, și

Pe D. Crupenski în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Că rău comisiunea de apel a redus impozitul funciar al imobilului de la 1.200 lei la 800 lei, de ôre-ce aceste case erau impuse de comună din Ianuarie 1899, și, dar, după art. 51 din lege, nu se putea modifica impunerea în cursul periodului».

Considerând că se constată din lucrările aflate la dosarul comisiunii că intimatul a fost impus la funciar pentru imobilul din Bacău, de la trimestrul Octombrie 1899, de când adică a devenit locuit ;

Că, prin urmare, cea d'ântéiú comisiune de prefaceri, în drept a confirma în punerea acésta provisorie, era instituită în Ianuarie 1900, care, apreciând contractul prezentat, cum și chiria ce póte produce partea de imobil ocupat de intimat, cu drept cuvânt a redus impozitul de la 1.200, cât era fixat provisoriu, la 800 lei ;

Că de aceea, în asemenea condițiuni, neexistând lucrul judecat, motivul e nelotemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 160

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Antreprenori de alimente. — Măcelari. (Art. 3 din legea patentelor).

Antreprenorii de materiale, alimente, etc., cum ar fi măcelarii ce cu contract furniséză carne la trupe, sunt asimilați cu antreprenorii de lucrări publice și trebuie să fie impuși la o jumătate patentă pentru aceste antreprise, deosebit de patenta profesiei lor obicinuite.

No. 89. — **Respingerea recursului făcut de Froim Cupperman contra deciziei comisiunii de apel din județul Fălciu cu No. 34 din 1900.**

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Comisia de apel, prin exces de putere, 'mă-a respins apelul, rămânând impus și la patenta de antreprenor pentru furnisarea de hrană pompierilor din Huși; eu fiind măcelar, plătesc deja patentă pentru acest comerț neavând de cât un singur trunchi de măcelărie în oraș».

Considerând că recurentul, măcelar în orașul Huși, cu contract în regulă furnisază hrana pompierilor din orașul Huși;

Considerând că după tabloul adițional format, în conformitate cu art. 3 din legea patentelor, rezultă, că antreprenorii de furnitură de materiale, alimente, etc., sunt asimilați cu antreprenorii de lucrări publice, cari după legea patentelor, tabela C, urmăză a fi impuși la jumătate patentă deosebit de aceea a profesiunii sale de măcelar;

Că, prin urmare, cu drept cuvânt comisiunea de apel a impus pe recurent și la jumătatea patentei pentru furnisarea de hrană a pompierilor, deosebit de patenta de măcelar la care se găsea impus;

Că, de aceea, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 161

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Iluminatul orașelor fie chiar cu electricitate. — Taxă proporțională. — Asimilare. — Calcularea taxei. (Art. 3 din legea patentelor).

Iluminatul orașelor este asimilat, ori-care ar fi modul de iluminat, cu antreprenorii de lucrări publice, având a plăti o patentă de clasa întâia și o taxă proporțională de 5%, socotită

asupra valorii locative a comptoarului în care antreprenorul iluminatului 'și exercită comerțul, iar nu asupra întregului stabiliment sau usină, în cas când iluminatul s'ar face cu electricitate.

No. 71. — Casarea, după recursul făcut de direcția usinei centrale de electricitate din Iași, a deciziunii comisiunii de apel din județul Iași cu No. 26 din 1900.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Gesticone, în susținerea recursului, și

Pe D. Greceanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Violarea art. 3 din legea din 1877 pentru modificarea patenteslor, care supune usinele, pe lângă darea fixă, la o patentă de 2% asupra chiriei, iar nu la 5% după cum ne-a impus«.

Având în vedere că după art. 3 din legea patentelor, modificat prin legea din 23 Martie 1877, se impune la o taxă proporțională de 2% stabilimentele industriale, fabricile sau usinele, calculată asupra valorii locative a încăperilor în cari se exercită comerciurile prevăzute în tabelele A, B și C din anul 1863, iar după tabloul adițional întocmit conform art. 3 din legea patentelor, iluminatul orașelor este asimilat cu antreprenorii de lucrări publice, având antreprenorii a plăti o patentă clasa I și o taxă proporțională de 5%, socotită asupra comptoarului în care 'și exercită comerțul ;

Considerând, în specie, că comisiunea de apel, impunând întreaga usină cum și comptoarele, pe lângă taxa fixă, la o taxă proporțională de 5%, a nesocotit textele de lege sus citate, și, din acest punct de vedere, mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 162

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Comercianții din sate ce merg la orașe în zilele de târg.

Comercianții stabiliți prin comunele rurale unde 'și plătesc patentă convenită, când se duc cu mărfuri la orașe în zilele de târg, nu pot fi supuși pentru comerțul din acel oraș de cât la un drept fix de patentă, nu și la proporțional, întru cât nu au un local închiriat pe piața orașului.

No. 72. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Gorj cu No. 326 din 1900, în urma recursului făcut de Gh. P. Drăgănescu.

3 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Bădulescu, procuratorul recurentului, și

Pe D. Greceanu, delegatul fiscului;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Că reu comisiunea de apel, l-a impus la jumătate patentă pentru comerțul de pește ce face deosebit în zilele de târg în orașul »Târgu-Jiū, întru cât nu are local deosebit«.

Considerând că se constată că recurentul exercită comerțul de pescar în comuna Petresci din acel județ, pentru care plătește patentă convenită ;

Că dacă, în afară de acesta, dânsul vindea peștele și în piața orașului Târgul-Jiū în zilele de târg, pentru acesta nu are a plăti deosebit taxa proporțională, ci numai pe cea fixă, întru cât pe piața orașului nu are un local închiriat, după cum însăși comisiunea de apel constată prin decisiunea sa ;

Că, ast fel fiind, mijlocul de casare, în ce privește taxa proporțională, este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 163

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Inginerii ce sunt și antreprenori de lucrări publice. (Art. 1 și 5 din legea patentelor).

Inginerii ce, pe lângă profesiunea lor de ingineri, mai fac și întreprinderi de lucrări publice, trebuie supuși și la o patentă de antreprenori pe lângă aceea de inginer.

No. 80. — Respingerea recursului făcut de M. Sicard contra decisiunii comisiei de apel din județul Ilfov cu No. 31 din 1900.

4 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Dumitrescu, : dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. Greceanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare întemeiate pe »violarea art. 1 și 5 din legea patentelor, de ôre-ce comisiunea de apel n'a ținut seama că recurentul nu exercită în mod continuu negușul de antreprenor și nu putea fi supus la plata a două patente« :

Având în vedere că, prin decisiunea supusă recursului, comisiunea de apel constată în fapt că M. Sicard, pe lângă profesiunea de inginer, pentru care este impus la patentă, mai exercită în asociație cu Bajola Pietri și pe aceea de întreprinzător de lucrări publice ;

Considerând că ast fel constatat și întru cât recurentul exercită, în asociație cu un altul o profesiune deosebită de aceea de inginer, cu drept cuvânt a fost impus pentru acea profesiune, și comisiunea n'a violat nici unul din articolele citate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 164

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Proprietar. — Chirias. — Cheltueli de întreținere și reparațiuni. (Art. 4 din legea impozitului funciar).

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Cestiuni de fapt. — Aprecierea suverană a comisiei de apel.

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Birtași, cofetari sau băcani, ce vînd și băuturi spirtose. (Art. 1 din legea de la 3 Maiu 1892 pentru modificarea legii patentelor).

- 1) *Beneficiul dispozițiunei art. 4, alin. b din legea asupra imposibilității funciar, este acordat numai proprietarului pentru cheltuelile de întreținere și reparațiuni, iar nu și chiriașului care, prin urmare nu poate invoca ca motiv, contra decisiiei comisiunei de apel, violarea citatului articol.*
- 2) *Comisiunea de apel este suverană apreciatore in ceea ce privesce constatarea faptelor.*
- 3) *Sunt scutiți de dreptul proporțional al patentei birtașii, cofetarii și băcanii cari, pe lângă profesiunea lor principală, vînd și băuturi spirtose.*

No. 85. — **Respingerea recursului făcut de Grigore Carra Gheorghe contra decisiunei comisiunei de apel din județul Olt cu No. 467 din 1900.**

4 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat E. Rădulescu, asistentul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Greceanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

„Violarea art. 12 din legea patentelor, prin faptul că comisiunea de apel găsește că contractul de închiriere și certificatul primăriei nu intră în dispozițiile citatului articol».

Considerând că acest motiv este neexact în fapt, de ore-ce din decisiunea supusă recursului, se constată că comisiunea de apel a ținut seamă de contractul de închiriere prezentat de recurentul Grigore Carra Gheorghe, iar în ce privesce certificatul primăriei, aflat în dosar, el e liberat la 12 Februarie a. c., pe când judecata înaintea comisiunei a fost în ziua de 5 Februarie.

Asupra motivului II :

„Violarea art. 5 din legea patentelor, când sunt impus la două patente, de cafegiu și de întreprindător de baluri, când se constată că exercit ambele comercuri în același local, cu toate că dovedesc că nu exercit de cât comerțul de cafegiu».

Considerând că și acest motiv e neexact în fapt, de ôre-ce din decisiunea comisiunei de apel se constată că recurentul face comerciul de împrumutător de bani și de baluri în două localuri.

Asupra motivului III :

» Abuz de putere și violarea art. 4, alin. b din legea impositului funciar, căci comisia de apel, cu tôte că presint contractul de închiriere, unde se vede că plătesc 2.635 lei chirie anuală, totuși mă impune la imposit de 5 % asupra chiriei de 3.060 lei, și, pe lângă acesta, nu ține sémă de dispozițiile art. 4, alin. b din legea impositului funciar, și, decî, nu mă scade cu $\frac{1}{4}$ parte din cheltuelile de întreținere și reparațiuni«.

Considerând că beneficiul dispozițiunei art. 4, alin. b din legea asupra impositului funciar, este acordat numai proprietarului pentru cheltueli de întreținere și reparațiuni; iar nu și chiriașului care, prin urmare, nu pôte invoca violarea citatului articol.

Asupra motivului IV :

» Violarea art. 2, alin. I din legea patentelor, pentru că comisia de apel nu ține sémă de cele trei categorii de împrumutători prevădute la titlul »împrumutător«, și mă impune la patenta clasa I în loc de clasa III«.

Considerând că comisiunea de apel, pentru a impune pe recurent la plata patentei clasa I, pentru comerciul de împrumutător de bani, constată în fapt că densus exercită acest comerț pe o scară întinsă ;

Considerând că, în ce privesce constatarea faptelor, comisiunea de apel e suverană apreciatóre.

Asupra motivului V :

» Violarea art. 1 din legea din 1892, de ôre-ce adevărata mea meserie e de cafegiū și sunt impus și la licență, după cum se vede din recepisa din dosar«.

Considerând că art. 1 din legea din 1892 prevede scutirea de dreptul proporțional al patentei pentru birtașii, cofetarii și băcanii cari, pe lângă profesiunea lor principală, vind și bături spirtose ;

Că în specie, se constată că recurentul nici nu e impus la verfo taxă de patentă proporțională pentru că vind bături în exercitarea profesiunei de cafegiū.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 165

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Modificarea rolurilor în cursul periodului. (Art. 17 din legea patentelor; art. 51 din legea de constatare și percoperere).

Patentele sunt valabile numai pentru un an, și, deci, rolurile se pot modifica în cursul periodului când se va dovedi că întreprinderile comerciale s'au restrîns.

No. 87. — Casarea decisiunii /comisiunii de apel din județul Neamțu No. 341 din 1900, în urma recursului făcut de Nicolae Ionescu.

4 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în combaterea recursului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Rău și ilegal comisia de apel primesce apelul D-lui controlor »fără să se întemeieze pe ver-o probă sau constatare. Eu am dovedit și înaintea comisiunii de apel, cu certificatul primăriei, că vind »în detaliu lucruri de băcănie, pentru care urmază să plătesc patenta »clasa III«.

Având în vedere că înaintea comisiunii de apel recurentul a prezentat un certificat al primăriei urbei Piatra sub No. 540 din 1900, prin care se constată că dînsul face comerțul de băcănie cu amănuntul;

Că comisiunea de apel îl impune totuși la patenta clasa II, pe motiv că casul nu intră în prevederile art. 51 din legea de constatare;

Considerând că, după art. 17 din legea patentelor, patentele sunt valabile numai pentru un an;

Că ast-fel fiind, argumentul comisiunii de apel, tras din art. 51 citat, nu pôte fi aplicat în specie, din contra după acest articol rolurile se modifică când se va dovedi că întreprinderile comerciale s'au restrîns, și, în specie, prin certificatul prezentat comisiunii, s'a dovedit acest lucru;

Că, prin urmare, rău comisiunea l-a impus la patentă clasa II și dar, motivul de casare e întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 166

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Reclamațiune în contra acestei taxe. — Dovezi. (Art. 12 din legea patentelor).

Patentarii cari vor reclama în contra taxei nu vor fi primiți dacă nu vor justifica reclamațiunea prin veri-un act legal, registre și jurnale pentru operațiunile comerțului lor, ținute în regulă, sau ori-ce alte documente vrednice de credință.

No. 93. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Iași, No. 179 din 1900, în urma recursului tăcut de administrația financiară a județului Iași.

4 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în susținerea recursului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

»Majoritatea comisiunii de apel cu exces de putere, a violat dispozițiunile art. 12 din legea patentelor, neținând seamă de cererea noastră, spre a ordona aducerea registrelor comerciale, de unde s'ar fi constatat că Veiserman nu a încetat operațiunile sale de bancher în țară.

»Că numai prin faptul ștergerii firmei de bancher de la tribunalul comercial, în cererea sa de scădere adresată acestei administrații, nu constituie o dovadă că a încetat a mai face operațiuni de bancher, că trebuie a dovedi cu probe temelnice».

Având în vedere că prin decisiunea supusă recursului s-a admite apelul intimatului de astăzi și se scade acesta de la patentă de bancher cu începere de la 1 Ianuarie 1900;

Având în vedere că înaintea comisiunii de apel, controlorul fiscal

a cerut ca apelantul să prezinte registrele sale spre a'și dovedi cererea de scădere, iar comisiunea găsește inutil a se mai aduce registrele întru cât apelantul, prin certificatele: unul al grefei tribunalului Iași, și altul al camerei de comerț, a dovedit că a încetat comerțul de bancher ;

Având în vedere că, după art. 12 din legea patentelor, patentarii care vor reclama în contra taxei nu vor fi primiți dacă nu vor justifica reclamațiunea prin ver-un act legal, registre și jurnale pentru operațiunile comerțului lor ținute în regulă, sau ori-ce alte documente vrednice de credință ;

Considerând că, față de dispozițiunile acestui text de lege, certificatele prezentate de apelant nu sunt acte suficiente, și, prin urmare, comisiunea de apel numai cu exces de putere a sădūt pe intimatul de astăzi de la patenta de bancher, fără a dovedi încetarea comerțului său cu registre în regulă, proba cea mai bună pentru cazul în specie.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 167

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Comisiunile de apel. — Dacă pot judeca în prima instanță. (Art. 32 și 54 din legea de constatare și percepere a contribuțiunilor directe).

Comisiunile de apel nu pot judeca de cât în a doua instanță hotărârile date de comisiunile comunale.

Ast-fel este casabilă decizia comisiei de apel, când este dată în prima instanță.

No. 97. — Casarea, fără trimitere, a decisiunii comisiei de apel din județul Argeș cu No. 323 din 1900, în urma recursului făcut de Eforia spitalelor civile.

4 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Meitani, în susținerea recursului, și

Pe D. Greceanu, în combateri ;

Delibe änd,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 1, alin. XI din legea pentru aşedarea impositului asupra büturilor spirituöse şi a art. 52 şi 53, combinat cu art. 20 şi 21 din legea de constatare şi percepere dia 29 Maiü 1893.

»Comisia comunală n'a încheiat nici un proces-verbal de impunerea prunilor, probă că acei pruni nu puteau fi impuşfi, fie că nu existaü, fie că erau impuşfi deja«.

»Nu póte să existe drept de apel de cât in contra unei hotăriri dată de o instanţă inferioră, şi, in specie, din însăşi certificatul ca-sieriei generale se constată că o asemenea încheiere nu s'a făcut«.

Consideränd că din combinaţia art. 52 şi 54 din legea de constatare şi percepere a contribuţiunilor directe, resultă că comisiunile de apel nu pot judeca de cât in a doua instanţă hotăririle date de comisiunile comunale ;

Că, prin urmare, comisiunile de apel nu pot judeca in primă şi ultimă instanţă fără ca să existe o hotărire a comisiunii comunale ;

Că, in specie, din dosar se constată că nu a existat nici o hotărire a comisiunii comunale, iar din decisiunea supusă recursului se constată că agentul fiscalului a cerut direct comisiunii de apel impunerea recurentului la taxa pentru $14\frac{3}{4}$ hectare pruni, peste cei cu cari se găsesce deja înscrisă ;

Că, as-fel fiind, comisiunea de apel numai cu violarea textelor de lege sus menţionate a judecat in primă şi in ultimă instanţă.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Fiscal, secţia II.

No. 168

CONTRIBUŢII DIRECTE. — Citaţiuni. — Nearătarea in citaţie a dillei fixată pentru judecată. — Respîngerea apelului in lipsă. — Casare.

Este casabilă decisiua comisiei de apel ca dată cu exces de putere când se constată că citaţia lăsată la domiciliul apelantului nu purta dila fixată pentru judecată, judecând ast-fel pe apelant in lipsă, fără ca el să fi avut cunoscînjă de termen.

No. 101. — **Casarea** decisiunii comisiunii de apel din județul Constanța No. 78 din 1900, în urma recursului făcut de Anton Ciocarian.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că comisiunea de apel nu 'i-a comunicat prin citația trimisă termenul înfățișerei, ast-fel că nu a avut cunoștință de înfățișare«.

Considerând că se constată chiar din petițiunea de apel a recurentului că comisiunea de apel a fixat termenul de 5 Februarie, dispunând citarea recurentului, iar în dovada aflată în dosar, semnată de altă persoană, de ore-ce recurentul lipsea de la domiciliu, se vede numai că i s'a lăsat citația pentru termenul de Februarie fără a se prevedea ziua fixată ;

Că în asemenea condițiuni, recurentul neavând cunoștință de termenul judecării apelului său, comisiunea prin exces de putere 'i-a respins apelul ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc .

Fiscal, secția II.

No. 169

CONTRIBUȚII DIRECTE — Recurs în casație. — Motivele pentru cari se pôte face recurs. (Art. 42 din legea de constatare și percepere).

Decisiunile comisiunilor de apel se pot ataca cu recurs în casație numai pentru exces de putere, necompetință și violare de lege.

No. 104. — **Respingerea** recursului făcut de N. Georgescu, contra decisiunii comisiunii de apel din județul Romanaș cu No 285 din 1900.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu ;

Deliberând :

Având în vedere că, după art. 42 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe, decisiunile comisiunilor de apel se pot ataca cu recurs în casațiune numai pentru exces de putere, necompetință și violare de lege.

Având în vedere că recurentul, prin recursul făcut contra decisei comisiilor de apel, nu invocă de cât fapte ;

Considerând că, în cât privește constatarea și aprecierea faptelor, comisia de apel este suverană, așa că decisiunea sa nu poate fi supusă censurii curței de casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 170

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Cereri de scăderi la comisiunile de prefaceri. — Locul unde se adresază. — Termen. (Art. 53 din legea de constatare).

Cererile de scădere la comisiunile de prefaceri se adresază până în seara de 31 Decembrie administratorului financiar (casierului general) în comunele reședințe de județ, iar în cele-alte comune primarilor.

No. 108. — Respingerea recursului făcut de Ferucio Ferero contra decisiunii comisiunii de apel din județul Brăila cu No. 59 din 1900.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că rău comisiunea de apel și-a respins ca neadmisibil apelul, căci dacă la comisiunea comunală a făcut cererea de scădere la 7 Ianuarie, cauza e că atunci și s'a trimes procesul-verbal de constatare«.

Având în vedere că, după art. 53 din legea de constatare și percepere, cererile de scădere la comunele de prefaceri se adresază până în sera de 31 Decembre casierului general în comunele reședințe de județ, primarilor în cele-alte comune;

Considerând în specie, că recurentul a adresat cererea sa primarului local, de la 7 Ianuarie 1900;

Considerând că în asemenea condițiuni comisia comunală nu putea ține seamă de densa, și, dar, cu drept cuvânt comisia de apel a anulat scăderea făcută de comisia comunală ca fiind tardivă.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 171

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Tăere de vite mici. (Art. 3 din legea patentelor).

Comite un exces de putere și, deci, pronunță o decizie casabilă comisia de apel când asimilază și impune la patentă ca vindețori de vite pe cei ce întreprinde comerțul de tăere de vite mici, întru cât o asemenea asimilare nu este conformă cu art. 3 din legea patentelor și cu tabela făcută în conformitate cu acest articol.

No. 110. — **Casarea** deciziei comisiunii de apel din județul Argeș cu No. 5 din 1900, în urma recursului făcut de administrația financiară a județului Argeș.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Că reu comisia de apel a asimilat profesiunea de tăetor de vite mici cu aceea de vindețor de vite, întru cât intimatul având zălhaua în jurul orașului Curtea-de-Argeș, unde tae vite mici, urma a fi impus la taxa fixă de lei 55, bani 55, prevăduță în tabela b^a.

Considerând că comisia de apel, pentru a impune pe intimat la taxa de patentă pentru comerțul ce întreprinde și anume: pentru tăierea de vite mici, după ce mai întâi susține că intimatul nu poate fi impus ca zălanagiū de categoria II-a, prevădută în tabela b, îl impune însă prin asimilare la patenta prevădută pentru vânzări de vite;

Considerând că, întru cât asemenea asimilare nu este conformă cu art. 3 din legea patentelor și nici tabelul făcut în conformitate cu menționatul articol nu prevede această asimilare, comisiunea de apel, prin exces de putere, a impus pe intimat, și, dar, din acest punct de vedere decisiunea sa are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 172

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Moșie arendată la mai multe persoane în loturi. (Art. 1 din legea impositului funciar).

Moșia arendată în loturi mici la mai multe persoane plătesc un imposit funciar de 6⁰/₀, căci fie arendată în total la o singură persoană, fie arendată în loturi la mai multe persoane, tot arendată este.

No. 111. — Respingerea recursului făcut de frații Catargi contra deciziei comisiunii de apel din județul Roman cu No. 1 din 1900.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Barozzi, în susținerea recursului, și

Pe D. Greceanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Exces de putere și violarea art. 1, alin. b din legea impositului funciar, prin faptul că comisiunea ne-a impus la un funciar cu 6⁰/₀, de și constată că moșia nu este arendată“.

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că moșia

Galbenu, proprietate a recurenților, de și nu este arendată la o singură persoană, însă este dată în loturi mici la diferite persoane, care constituie tot o arendare, întru cât proprietarii nu exploatează nimic pe sâma lor;

Că, în asemenea condițiuni, cu drept cuvânt comisiunea de apel a menținut impozitul de 6 0/0, și, deci, mijlocul de casare e neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 173

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Licență. — Taxă proporțională. — Scutire.

Comerciantul de băuturi spirtoase este dispensat de taxa proporțională a licenței numai pentru camerele de locuit ale lui cu familia sa.

No. 112. — Casarea deciziunii comisiunii de apel din județul Dolj cu No. 580 din 1900, în urma recursului făcut de administrația financiară a județului Dolj.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în susținerea motivului, și

Pe D. Lungeanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că comisia, prin exces de putere, a stabilit taxa proporțională a licenței la o chirie de lei 4.670, când, după contractele prezentate de intimat, rezultă că întreaga chirie după ambele contracte este de lei 12.000, din care scăzându-se reducerea de a treia parte făcută de proprietar intimatului, rămânea 8.000 lei, asupra căreia urma să se stabilească taxa proporțională. Deci, comisia de apel nu ține seamă de ambele contracte și nici motivează deciziunea sa«.

Având în vedere că, după cum rezultă din lucrările aflate în dosar, intimatul An Ionescu a închiriat, cu două deosebite contracte, în ora-

șul Craiova un imobil, unde pentru prăvăliile de jos plătesce o chirie de 7.000 lei anual, iar pentru cele-alte două etaje din același imobil plătesce deosebit suma de 5.000 lei anual; că, însă proprietarul imobilului arată prin acele contracte că pentru anul curent reduce inmatulul a treia parte din întréga chirie de 12.000 lei, ast-fel că, pentru acest singur an, chiria întregului imobil rămâne 8.000 lei, asupra căreisume comisia comunală a fixat taxa proporțională a licenței;

Considerând însă că, în urma apelului făcut de intimat, comisiunea stabilește taxa de licență numai la suma de lei 4.670, adică numai în vederea contractului de 7.000 lei, din care reduce a treia parte din chirie, conform stipulațiunilor din acel contract, fără însă a menționa ceva despre cel-alt contract de 5.000 lei ce intimatul mai plătesce pentru camera din etajul de sus;

Considerând că, intru cât nu s'a susținut că acele camere ar fi întrebuințate pentru locuința intimatului și a familiei sale, cas numai în care putea fi dispensat de plata taxei proporționale, fără cuvânt comisiunea de apel a înlăturat acel contract și nu a ținut seamă de densus la fixarea taxei proporționale, pronunțând în același timp și o decisiune cu totul nemotivată în ce privesce cel de al II-lea contract.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 174

APEL — Materie penală. — Unde trebuie făcută declarația de apel. (Art. 193 din procedura penală).

Declarația de apel trebuie făcută la greșă instanței contra hotărârei căreia se face apel.

Așa dar, singurul act prin care se deferă curței de apel judecarea apelului este de la rășii făcuta la greșă a tribunalului, iar nu cererea ce se face, fie de părți, fie de ministerul public, către curtea de apel, care conține mijlocele apelului.

No. 199. — Respingerea recursului făcut de Gh. Popovici și altul contra decisiiei curței de apel din Iași, secția II, No. 518 din 1899.

6 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Remus N. Opreanu ;

Pe D. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Exces de putere și omisiune esențială, de ôre-ce curtea primesce în contra noastră apelul D-lui procuror de pe lângă tribunalul Suceava, fără ca să constate dacă apelul este în termen, și dacă s'a comunicat preveniților ; și, în adevăr, sentința de achitare este dată la 18 Ianuarie 1899, iar apelul se vede purtând data 4 Februarie 1899 și primit la curte 6 Februarie 1899 ; căci ori-ce altă declarație făcută la grefierul tribunalului fără să fi fost însoțită de apelul declarat către primul-președinte al curței n'are nici o valoare și nu produce nici un efect în drept, și ast-fel apelul fiind tardiv nu poate fi admis“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Vedând art. 198 din procedura penală ;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, declarațiunea de apel trebuie făcută la grefa instanței contra căreia sentințe e îndreptat apelul ;

Că de aci rezultă că singurul act prin care se deferă curței de apel judecarea apelului este declarația făcută la grefa tribunalului, iar nu cererea ce se face fie de părți, fie de ministerul public, către curtea de apel, care conține mijlocele apelului ;

Considerând că întru cât, în specie, se constată că a doua și după pronunțarea sentinței procurorul tribunalului a declarat la grefa tribunalului că face apel în contra sentinței care achită pe recurenți, această declarațiune este suficientă, și, dar, apelul se consideră ca regulat și în termen făcut, și, dar, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

„Exces de putere și tăgadă de dreptate, de ôre-ce nu se constată dacă ni s'a ascultat toți martorii și dacă procedura a fost îndeplinită cu dănsii și dacă nouă inculpaților ni s'a dat ultimul cuvânt,

»mai ales că noi am avut avocat pe D. Savel Manu, căruia nu i s'a dat cuvântul să ne apere, și curtea nu spune de ce s'a procedat astfel, nici că dânsul ne-a abandonat apărarea, ba s'a ascultat reclamanta sub prestare de jurământ, și ca martoră ce nu se putea».

Considerând că se constată din decisiunea curței că toți martorii prezenți au fost ascultați; că recurenții au fost apărați de unul din apărătorii lor, anume Savel Manu; că dânsii nu au făcut nici o obiecțiune în privința vre-unuia din martori care nu ar fi fost audiat; că de asemenea nu rezultă că dânsii ar fi mai cerut în urmă cuvântul, și curtea le-ar fi refuzat această cerere;

Considerând de asemenea că nu se constată că s'ar fi ascultat ca martor și reclamantele;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijloacelor III și IV de casare:

III. »Violarea legii de procedură penală, care spune că trebuie ca hotărîrea condamnatore să reproducă articolele de lege și în minuta din ședința de la 2 Septembre nu se ved enunțate articolele din lege în baza cărora ne-a pedepsit cel puțin, dacă a reproduș textul lor, și nu este suficient ca aceste articole să fie trecute în corpul hotărîrei care se face mai târziu».

IV. »Omisiune esențială și tăgadă de dreptate, de ôre-ce curtea nu răspunde nimic asupra mijloacelor de apărare ce am invocat».

Considerând că se constată că textul de lege aplicat de curte s'a citit în ședință publică și s'a reproduș în întregul său în decisiune; că, de asemenea, curtea de apel răspunde și motivează suficient decisiunea sa, întemeiându-se pe toate actele de instrucție, depozițiunile martorilor și debaterile urmate;

Că, afară de acesta, recurenții nici nu precisază asupra cărui punct din mijlocele de apărare curtea a omis a se pronunța;

Că așa fiind, aceste mijloce au a fi respinse ca neexacte în fapt și neîntemeiate.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Casație. — Admiterea unui apel nedovedit. — Exces de putere.

Săvârșește un exces de putere și dă o decizie nemotivată și, deci, casabilă, comisiunea de apel care admite apelul fiscalului fără ca fiscalul să fi făcut vre-o dovadă în contra hotărârii comisiunei comunale ce stabilește o dovadă în favoarea impusului.

No. 123. — Casarea decisiunii comisiunei de apel din județul Iași No. 382 din 1900, în urma recursului făcut de Isac Leibovici.

7 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Moșoiu, și

Pe D. Greceanu ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Că comisiunea de apel a interpretat în mod greșit actele prezentate de recurent la comisia comună care a constatat încetarea operațiunilor de comptuar de scompt, scădându'l de la trimestrul Iulie, și comisia de apel a admis apelul fiscalului în contra constatărilor comisiei comunale, și ast-fel 'l-a scăzut numai de la trimestrul Octombrie 1899«.

Având în vedere actele din dosar, din cari se constată că comisia comună, pentru a scădea pe recurent de patenta pentru comptuar de schimb de la trimestrul Iulie 1899, se întemeiază pe actele prezentate înainte sa de recurent, cum și mai ales pe raportul controlorului fiscal de constatare a fiscalului în localitate ;

Considerând că comisia de apel, pentru a scădea pe recurent de la trimestrul Octombrie, se mărginesce numai a interpreta actele prezentate în prima instanță, fără însă să țină seamă de ancheta făcută de comună, scutind pe fiscalul apelant de a face proba apelului său în contra hotărârii comisiunei comunale ;

Că, procedând ast-fel, comisiunea de apel a comis un exces de putere și a dat o decisiune nemotivată când a admis un apel nedovedit

în contra unei hotărâri, care stabilește o dovadă în favoarea intimatului ;

Că de aceea motivul fiind fondat, are a se admite ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 176

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Modificarea rolurilor. — Patentă.

(Art. 51 din legea de constatare și percepere).

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Apel. — Decisia comisiunii comunale. — Dacă constituie o dovadă legală constatarea comisiunii comunale. — Decizie nemotivată a comisiunii de apel. — Exces de putere. — Nemotivare. — Casare.

- 1) Rolurile se pot modifica, în cursul periodului, prin sporiri sau reduceri de taxe, când se va dovedi că întreprinderile comerciale sau industriale s'au întins ori s'au restrins în urma constatărei pe temeiul căreia se află stabilit impozitul.
- 2) Constatarea comisiunii comunale constituie o dovadă legală, și pentru ca comisia de apel să reformeze decizia comisiunii comunale trebuie să motiveze decizia sa, căci alt-fel este casabilă ca dată cu exces de putere și nemotivată.

No. 125. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Iași No. 264 din 1900, în urma resursului făcut de V. Scutariu.

7 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Anastasiu, și

Pe D. Greceanu ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

➤ Că comisiunea de apel, fără să țină seamă de constatarea comisiunii comunale, care stabilește că recurentul și-a restrins comerțul, așa că nu mai poate fi impus la patentă clasa II, ci la patentă clasa IV ; ➤ că prin această prevedere comisia de apel a interpretat greșit dispozițiunile art. 50 și 51 din legea de constatare, când nu a dispus

»scăderea de patentă, întru cât prin hotărîrea comisiunii comunale se dovedesce restrîngerea comerçului«.

Considerând că, conform art. 51, alin. b din legea de constatare a contribuţiunilor directe, rolurile se pot modifica prin sporire sau reducere, când se va dovedi că întreprinderile comerciale sau industriale s'au întins sau s'au restrîns, iarăşi în urma constatărei pe temeiul căreia se află stabilit impozitul ;

Că comisiunea comunală pentru a reduce pe recurent cu patentă de clasa IV, se întemeiază pe constatarea făcută la localitate de înşişi membrii acelei comisiuni, care constată devisul şi din registre că V. Scutariu 'şi-a restrîns comerçul şi nu mai pöte fi impus la patentă clasa II, neavînd de cât pietre în cantităţi de mijloc şi depositul este retras la o parte din centrul oraşului ;

Considerând că comisiunea de apel, pentru a anula decizia comisiunii comunale, după apelul fiscului, declară că baza imposibilă nu s'a schimbat, fără a ţinea sémă de constatarea comisiunii comunale care stabilea contrariul, şi fără să motiveze de ce o înlătură ;

Că constatarea comisiunii comunale constituind o dovadă legală, aşa cum cere art. 51 citat, pentru ca recurentul să fie scăđut, comisia de apel era ţinută să o admită, sau să motiveze pentru ce o respinge ;

Că procedînd ast-fel, comisia de apel a violat dispoziţiunile art. 51 citat şi a comis un exces de putere, dînd o hotărîre nemotivată ;

Că de aceea, motivul fiind fondat, are a se admite.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Fiscal, secţia II.

No. 177

CONTRIBUŢII DIRECTE. — Casaţie. — Exces de putere. — Nemotivare. — Casare.

Când comisia de apel admite apelul fiscului fără nici o dovadă, numai pe simplul motiv că contribuabilul impus nu s'a prezentat şi n'a dat acte înaintea comisiunii de apel, şi fără să motiveze în mod juridic de ce înlătură constatările comisiunii comunale, sêvîrşesce un exces de putere, dă o decizie nemotivată şi, deci, casabilă.

No. 131. — Casarea, decisiunei comisiunei de apel din județul Vâlcea, cu No. 164 din 1900, în urma recursului făcut de Gustav Naghi și alții.

7 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D-nii Căpitănescu și Greceanu ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere și nemotivare.

» Comisiunea de apel, admitând în parte apelul fiscalului, n'a avut în vedere nici una din probele legale cerute pentru a ridica venitul și nu motivează cu nimic hotărîrea sa.

Având în vedere decisiunea comisiunei comunale, din care se constată că recurenții au fost impuși la foncieră pentru exploatare de pădure, fie-care la câte un venit de 700 lei ;

Că comisiunea de apel, în urma apelului fiscal, anulează decisiunea comisiunei comunale și impune pe recurenții la venitul fonciar anual pentru suma de 5.000 lei, cu 6 % de fie-care ;

Considerând că comisiunea de apel, pentru a admite apelul fiscalului, se întemeiază numai pe faptul că recurenții nu s'au prezentat la apel și nici n'au prezentat acte legale, de unde declară că ar resulta că dênșii confirmă cele susținute de fisc, că au voit să se sustragă de la adevăratul venit ;

Considerând că prin asemenea procedare comisia de apel a admis un apel fără să fi dovedit și fără să motiveze în mod juridic de ce înlătură constatările comisiunei comunale, ceea ce constituie exces de putere și nemotivare ;

Că de aceea motivul fiind fondat are a se admite.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 178

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Omisiune. — Exces de putere. — Casare.

Când comisiunea de apel constată, prin considerantele deciziilor sale, că contribuabilul apelant a dovedit înaintea sa că venitul imobilului său evaluat de comisiunea comunală este exagerat, și cu toate acestea omite, prin dispozitiv, a se pronunța care este suma la care urmează a fi impus acel imobil la funciară, prin această dănsa săvârșește un exces de putere și, deci, deciziunea sa este casabilă.

No. 137. — Casarea deciziunii comisiunii de apel din județul Ilfov cu No. 311 din 1900, în urma recursului făcut de Petre Ganciu-

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. St. Dimitrescu, în susținerea recursului;

Pe D. Greceanu, în combaterii;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

„Exces de putere, căci comisiunea de apel constată că am dovedit că funciara urmează a nu se impune de la Aprilie, iar venitul la care sunt impus este exagerat, totuși nu menționează la ce anume chirie să fiu impus de la Aprilie 1900“.

Considerând că se constată din deciziunea comisiunii de apel, suspusă recursului, că comisiunea, prin considerantele sale, constată că recurentul a dovedit înaintea sa că imobilul urmează să fie impus de la Aprilie 1900 și că venitul de 7.500 lei anual, evaluat de comisiunea comunală, este exagerat, și cu toate acestea, prin dispozitivul deciziunii, omite a se pronunța care este suma la care urmează a fi impus la funciar;

Că, prin acest mod de a judeca, comisia de apel săvârșește un îndeverat exces de putere, și, dar, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 179

DELICT SILVIC. — Despăgubiri civile. — Acordarea lor. — Aprecieare suverană a judecătorilor fondului. (Art. 19 din codul silvic, ast-tel cum a fost modificat prin art. 1 din legea din 1892).

In materie de delict silvic, când se săvârșește o tăere de lemne din pădurile Statului, judecătorii fondului au a aplica amenda prescrisă de lege, iar în ceea ce privește despăgubirile civile, dînșii sunt suverani să aprecieze și să acorde sau nu despăgubiri, dupe împregiurări.

No. 212. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 12 din 1900, în proces cu Ustin Leonte.

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat Al. Rioșeanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Violarea art. 1 din legea din 1892, modificătoare a art. 19 din codul silvic, căci acest text fixând despăgubirea civilă după tabela anexată la lege, tribunalul nu putea, fără a comite o flagrantă violare de lege, nici refusa nici micșora despăgubirile prevădute în tabelă, și cerute de Stat«.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Vedând art. 1 al legii modificătoare a art. 19 din codul silvic din anul 1892;

Considerând că rezultă din dispozițiunile acestui articol că judecătorii fondului, în materie de delict silvic, când se săvârșește o tăere de lemne din pădurile Statului, au a aplica amenda prescrisă și despăgubiri, dacă este cazul, de unde urmează că este lăsată la aprecierea judecătorilor de a acorda sau nu despăgubiri, după împregiurări;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, tribunalul constată că lemnul tăiat de delicuent a fost restituit, iar pe de altă

parte că acel lemn era deja uscat, tribunalul a fost în dreptul său a aprecia și decide că nu este cazul a acorda despăgubiri, și de aceea mijlocul de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 180

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Tâlhărie. — Violență. — Rele tratamente. (Art. 317 din codul penal; art. 361 și 362 procedura penală).

Când președintele curței pune juraților, în crima de tâlhărie, o singură cestiune în care se coprinde și aceea relativă la violență, care este elementul esențial al tâlhăriei, cum și aceea relativă la relele tratamente, care constituie o circumstanță agravantă a crimei de tâlhărie, în loc să pună două deosebite cestiuni, violență și pune astfel pe jurați în imposibilitate a se putea pronunța asupra fiecăreia din aceste două impregiurări în parte, și, deci, verdictul este nul și decizia casabilă.

No. 215. — Casarea decisiunii curței cu jurați din județul Suceava No. 8 din 1900, în urma recursului făcut de Ion Mierlușcă și alții.

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare, invocat din oficiu, relativ la complexitatea primei cestiuni pusă juraților :

Având în vedere că, în urma închiderii debaterilor, președintele curței formulând cestiunile ce avea de pus juraților, în prima cestiune, relativă la culpabilitate, a pus și aceea relativă la „rele tratamente“;

Considerând că elementul constitutiv al crimei de tâlhărie este violența, iar relele tratamente constituie o circumstanță agravantă a crimei săvârșită ;

Că întru cât, în specie, președintele curței a pus juraților într'o singură cestiune, atât acea relativă la violență, care este elementul constitutiv al tâlhăriei, cât și circumstanța agravantă a relelor tratamente, a violat prin acésta art. 361 și 362 din procedura penală, punând ast-fel pe jurați în imposibilitate a se putea pronunța asupra fie-căreii din aceste două împregiurări în parte ;

Că, de aceea, decisiunea are a fi casată.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 181

PROBE. — Delicte. — Procese-verbale de constatare. — Când fac probă. — Combaterea lor. — Instrucția orală. (Art. 186 din procedura penală).

De și procesele-verbale pentru constatarea unui delict, încheiate de agenții poliției judiciare, pot servi spre a declara existența delictului imputat când acele procese-verbale nu sunt combătute însă când ele sunt combătute prin toate mijlocele, prin martori, etc., în asemenea caz ele nu pot servi ca dovadă și instanța judecătorească care pune temeiul numai pe coprinsul lor, fără a căuta ca și din instrucția orală să și formeze convingerea despre existența delictului, violază art. 186 din procedura penală, și, deci, pronunță o hotărîre casabilă.

No. 219. — Casarea deciseii curței de apel din Galați, secția I cu No. 681 din 1899, după recursul făcut de Jean Farjon.

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat M. G. Orleanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Am afirmat curței că D-ra Ioanid m'a însoțit de bună-voe și am dovedit acesta cu martorii ascultați de tribunalul Ilfov și curtea din »București.

»Curtea, pentru a înlătura depunerile acestor martori, se întemeiază pe arătarea făcută fără jurământ înaintea procurorului la primele cercetări de D-ra Ioanid, care nu a fost ascultată nici de tribunal și nici de curte.

»Făcând ast-fel, curtea comite un exces de putere și violază dispozițiile art. 186 din proc. codului penal, care pune principiul instrucțiunii orale și publice«.

Având în vedere că prin deciziunea supusă recursului, curtea de apel declară că recurentul n'a putut dovedi prin nimic că D-na Brătășanu, odinioară D-ra Ioanid, 'i-a făcut propunere de a fugi, și că răpirea comisă de el prin fraudă și violență se dovedește prin procesul-verbal făcut de procurori și din procesul-verbal al doctorului Șutu;

Considerând că procesele-verbale pentru constatarea unui delict, încheiate de agenții poliției judiciare, pot servi spre a declara existența delictului imputat, întru cât acele procese-verbale nu sunt combătute;

Considerând însă că recurentul a combătut faptul lui imputat, constatat prin procesele-verbale, prin toate mijlocele, prin martori diferiți cari au depus, și prin afirmările lui contrarii; că, în asemenea împrejurări, procesele-verbale nu puteau servi ca dovadă spre a declara că faptul imputat există;

Că, punând totuși curtea temelie pe copirinsul proceselor-verbale, și fără ca ea să fi căutat prin instrucția orală a fi stabilit elementele pentru convingere asupra existenței faptului, prin acesta s'a violat art. 186 din procedura penală.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 182

CURTEA DE COMPTURI. — Referatul referendarului. — Eróre în calcule. — Revisuire.

Calea revisuirii este deschisă în contra decisiilor curței de compturi când s'ar constata că s'a făcut veri-o eróre în calcule de către referendarul însărcinat cu facerea referatului.

No. 54. — **Respingerea recursului făcut de Năstase Marinescu, contra decisei curței de compturi, secția II, cu No. 4 din 1898.**

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. avocat P. P. Poni, din partea recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Nemotivare și omisiune esențială.

»Inalta curte de compturi mă obligă la plata sumei de lei 458, »banî 76, fără se motiveze din ce anume acte rezultă această obliga- »țiune pentru mine și fără să discute actele prezentate de mine pen- »tru justificarea gestiunei mele«.

Având în vedere decisiunea curței de compturi, supusă recursului ;

Considerând că se constată din această decisiune că curtea de compturi, judecând apelul recurentului făcut în contra încheierei de- legațiunei județene, se referă și se întemeiază pe referatul făcut în cauză de referendarul Constantinescu, care motivază suficient pe ce anume acte s'a întemeiat pentru ca să condamne pe recurent la suma de lei 458, banî 76, excedentul constat în sarcina sa de pe timpul când se găsea perceptor al comunei Dobrotesci ;

Considerând că, de alt-fel, chiar de s'ar fi săvârșit veri-o eróre în calculele făcute prin referat, recurentul pöte usa de calea revisuirii, drept ce i se acordă în asemenea împregiurări prin legea curței de compturi.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Păduri. — Când sunt supuse acestui imposit. — Exploatare. — Constatare la localitate. — Decizia comisiei de apel nemotivată. — Exces de putere. — Casare. (Art. 5 din legea impozitului funciar).

- 1) *Pădurile nu sunt supuse impozitului funciar de cât numai când sunt puse în exploatare.*
- 2) *Când comisiunea de apel admite apelul unui contribuabil și 'l scade de la plata fonciarului pentru exploatare de pădure, pe simpla lui alegație că nu 'și-a exploatat pădurea sa, ci numai a tăiat lemne pentru trebuințele casei și înlătură constatările contrarii făcute la localitate atât de comisia comunală, cât și de un controlor fiscal, fără ca contribuabilul să 'și fi dovedit alegațiunea sa, prin acésta comisia de apel sévirșesce un exces de putere și decizia sa este casabilă.*

No. 157. ¹⁾ — Casarea decisiunii comisiei de apel din județul Buzău, cu No. 420 din 1900, în urma recursului făcut de administrația financiară a județului Buzău.

9 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, în susținerea recursului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Violarea art. 4 din legea funciară și exces de putere, pentru faptul că nu s'a ținut sémă de constatarea făcută de D. controlor, că » parte din pădure s'a exploatat de fapt, mai cu sémă când apelanții » nu au produs nici un act în combaterea constatărei«.

Având în vedere decisiunea comisiei de apel, supusă recursului, din care rezultă că mai mulți locuitori moșneni din comuna Calvini, județul Buzău, proprietari în indivisiune ai pădurei Fătuleasca, au fost impuși de comisiunea comunală a comunei Calvini la plata foncieră pentru pădurea exploatată de dênșii ; că moșnenii impuși la acésta plată au făcut apel și înainte comisiei de apel dênșii au

¹⁾ În același sens decisiile No. 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169 și 170.

susținut că nu a exploatat acea pădure, ci numai a tăiat lemne din pădure pentru trebuințele caselor lor și cerând a fi scutiți de impositul funciar pentru exploatare de pădure ;

Că, la cererea apelanților, controlorul financiar a opus procesul-verbal de constatare încheiat de dânsul la localitate, pentru a dovedi că apelanții a tăiat lemne din pădure nu numai pentru trebuințele lor, ci și pentru a vinde lemne, fapt constatat și de agentul silvic printr'un deosebit proces-verbal ;

Considerând că comisiunea de apel, întemeiându-se numai pe declarațiunile apelanților, pe care le ia de bune, și, în baza art. 5 din legea asupra impositului funciar, după care pădurile nu sunt supuse acestui imposit de cât numai când sunt puse în exploatare, admite apelul moșnenilor și 'i apără de plata impositului funciar, la care fuseseră impuși de comisiunea comunală ;

Având în vedere că, înaintea comisiunei de apel, apelanții nu a prezentat nici un act cu care să combată constatările făcute la localitate atât de controlorul financiar prin procesul-verbal, cât și cele făcute de comisiunea comunală ;

Că, în fața actelor prezentate de administrația financiară, comisiunea de apel nu trebuia să se mulțumescă numai pe simpla declarațiune a apelanților, cum că nu a tăiat lemne de cât pentru trebuințele casei lor ;

Că, înlăturând actele prezentate de fisc, fără ca apelanții să fi produs veri-un act cu care să dovedescă contrariul, comisiunea de apel a comis un exces de putere și, deci, decisiunea sa este casabilă ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 184

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Pădure. — Nestabilirea cu siguranță pe teritoriul cărei comune este situată pădurea. — Exces de putere. — Casare.

Când însăși comisiunea de apel constată că nu s'a putut stabili cu precisiune pe teritoriul cărei comune este situată o pădure

ce trebuie impusă la impositul funciar, și totuși respinge apelul contribuabilului care cerea să fie scădută pădurea de la imposit de la o comună, de ôre-ce este deja impusă la altă comună, mai înainte de a stabili cu siguranță, printr'o descindere locală, pe ce teritorii se află situată acea pădure, pentru a nu da loc la o confusiune care să siléscă pe proprietarul ei să plătescă douăe imposit funciare pentru una și aceeași pădure, prin acésta sévirșesce un exces de putere și, deci, decisia sa este casabilă.

No. 182. — Casarea decisiunei comisiunei de apel din județul Tecuciū, cu No. 147 din 1900, în urma recursului făcut de D. N. Crisoveleni.

9 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Ion S. Brătianu, în desvoltarea motive-
lor de casare ;

Pe D. P. Greceanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere și violare de lege. Nu putea, în adevăr, comisiunea comunei Gohar să impună exploatarea unei păduri care, prin nici unu din recensămintele anteriore și nici prin cel actual, nu figuréză pe teritoriul acestei comune, dar pe teritoriul comunei vecine Priponesci-de-Jos, unde și este impusă, și, deci, réu a făcut comisiunea de apel de a confirmat acéstă lucrare, respingându'mi apelul«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul N. Crisoveleni, proprietarul morei Ghidigeni, fiind impus la plata de foncieră pentru exploatarea pădurei sale Gera, de către comisiunea comunală a comunei Goharu, din județul Tecuciū, dëndul a făcut apel la comisiunea de apel, cerënd a fi scădut de la plata acestei foncier, pe motiv că acéstă pădure este situată pe teritoriul comunei Priponesci-de-Jos, din județul Tutova, unde a fost în tot-d'a-una impusă la plata funciarului, prezentând și acte, în menține-rea apelului său, mai multe certificate și chiar planul moșiei ;

Că comisiunea de apel, pe motiv că pădurea impusă la comuna Go-

haru n'ar fi tot pădurea Gera, impusă la comuna Priponesci-de Jos, ci pădurea Brósca, și că nici din planul moșiei, nici din cele-alte acte nu se precisază bine dacă pădurea impusă la comuna Goharu, numită Brósca, este tot una cu pădurea Gera, impusă la comuna Priponesci-de-Jos, cum a susținut apelantul, a respins apelul ;

Considerând că întru cât înaintea comisiunei de apel nu s'a putut stabili cu precisiune, cum singură comisiunea recunoște, dacă pădurea Gera este situată pe teritoriul comunei Priponesci-de-Jos, sau pe teritoriul comunei Goharu și că ar fi una și aceeași cu pădurea Brósca, comisiunea nu putea respinge apelul mai înainte de a stabili cu siguranță, prin o descindere locală, pe ce teritoriū se află situată acea pădure, pentru a nu da loc la o confușiune, care să siléscă pe proprietarul ei să plătéscă două impozite funciare pentru una și aceeași pădure ;

Că dacă pădurea este numai în circumscripțiunea unei singure comune, numai prin exces de putere comisiunea a putut înlătura actele prezentate de recurent și să 'l mențină impus și la comuna Goharu ;

Că, așa fiind, motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 185

VÎNÐARE. — Imobil ipotecat la credit. — Obligația cumpărătorului de a achita ipoteca la credit. — Cum trebuie interpretată această clausă. — Apreciare suverană a instanțelor de fond.

Cestiunea de a se sci dacă cumpărătorul unei moșii ipotocate la credit, cumpărată cu condițiunea de a achita la credit ipoteca de care este grevată acea moșie, s'a obligat să achite imediat ipoteca la credit, cas în care pôte resulta un beneficiū din diferența de curs a scrisurilor funciare cari, pentru plata capitalului, sunt primite de credit și încă pe valórea nominală —, sau s'a obligat a se substitui vîndătorului ca debitor ipotecar la credit, — cas în care rămâne debitor la credit cu suma integrală, neputënd achita ratele cu scrisuri funciare —, acesta constituie

o cestiune de interpretare a clauselor contractului de vânzare-cumpărare, cestiune de atributul suveran al judecătorilor fondului, și care, prin urmare, scapă de censura curții de casație.

No. 3. — **Respingerea recursului** făcut de Anastase Nicolescu, contra deciziunii curții de apel din București, secția III, cu No. 42 din 1899, în proces cu M. Focșeneanu și Gb. St. Christodorescu, recurs trimis în judecata secțiunilor-unite, conform art. 22 din legea organică a acestel curți.

9 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari ;

Pe D. avocat Emil Frunzescu, în dezvoltarea motivului de casare rămas în divergență, și

Pe D. avocat M. Antonescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare, rămas în divergență :

„Cumpărătorul nu se obligă, prin contractul de vânzare-cumpărare, a plăti imediat ipoteca creditului, cum afirmă instanța de fond, în care cas numai, conform art. 70 din legea creditului, ar fi putut plăti întreaga sumă datorită creditului în titluri, ci în mod expres s'a stipulat în act că va plăti treptat ratele ceea ce nu se poate face, conform art. 34 din legea creditului, de cât în numărar sau cupone. Prin urmare, este cu desăvârșire ilusoriu pretinsul beneficiu de lei 12.747 ce ar fi realizat cumpărătorul din diferența de curs a scrisurilor“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Gh. St. Christodorescu, intimat ađi în recurs, având moșia sa ipotecată la creditul funciar rural și la Anastase Nicolescu, recurentul de față, și scoțându-i-se în vânzare, densusul a vîndut de bună voie acestuia, moșia sa, în preț de 440.000 lei cu condițiune ca Anastase Nicolescu să rămână pe de o parte achitat de ipotecele sale, iar pe de altă parte să achite și la creditul funciar rural ipotecele de carl mai era grevată această moșie ;

Că M. Focșeneanu, intimat ađi, și unul din creditorii chirografari

a lui Gh. St. Christodorescu, a făcut proprie în mâna lui Anastase Nicolescu pe sumele ce ar datora lui Christodorescu din cumpărarea moșiei acestuia, cerând să se valideze această poprire ;

Că, la judecarea validărei, cumpărătorul moșiei, Nicolescu, a declarat că, în urma plăților făcute, nu mai datorază nimic lui Christodorescu, iar creditorul popritor a susținut că Nicolescu obligându-se, prin actul de cumpărare a moșiei, să plătească imediat ipotecile de la credit, a realizat un beneficiu din diferența de curs a scrisurilor funciare, cari sunt primite la credit pe valoarea nominală pentru plata ipotecelor, și acest beneficiu, făcând parte tot din prețul moșiei, se datorește debitorului Christodorescu, și prin urmare, creditorilor săi ;

Că tribunalul, făcând calculul la cât se urcă datoria către credit și diferența de curs la scrisurile funciare la data actului de vânzare-cumpărare, constată că Nicolescu mai datorază lui Christodorescu o sumă de 21.663 lei și validează poprirea ;

Având în vedere dar, că cesiunea dedusă în judecată înaintea tribunalului era aceea de a se ști dacă Nicolescu s'a obligat, prin contractul de vânzare-cumpărare să achite imediat ipoteca la credit, cas în care putându-se achita în scrisuri funciare, rezultă un beneficiu din diferența de curs, sau s'a obligat a se substitui vânzătorului ca debitor ipotecar la credit, continuând a plăti ratele la scadență, cas în care rămâne debitor către credit cu suma integrală, nepuțând achita ratele în scrisuri funciare, și, deci, ne mai putând beneficia de vre-o diferență de curs ;

Considerând că acesta constituie o cesiune de interpretare a clauzelor contractului de vânzare-cumpărare, cesiune de atributul suveran al judecătorilor fondului și care prin urmare, scapă de censura curții de casație.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiunii-uite.

No. 186

CURTEA DE COMPTURI. — Controlori financiari. — Competință.
(Art. 24, 25 și 28 din legea organică a curții de compturi ; art. 88 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe ; art. 129 din legea comptabilității generale a Statului).

CASAȚIE. — Casare fără trimitere. — Curtea de compturi. —
Necompetința ei. (Art. 39 din legea organică a curței de casație,
și art. 74 din legea organică a curței de compturi).

1) *Controlorii financiari, neintrând în categoria mănuiitorilor de bani publici, prevăduți de art. 24 din legea organică a curței de compturi, nu sunt justifiabili direct de această curte.*

Așa dar, curtea de compturi nu poate judeca pe controlorii financiari, pentru delapidările perceptorilor cu a căror supraveghere sunt însărcinați, de cât ca instanță de apel și când a mijlocit în contra lor o decisiune motivată a ministrului de finance, prin care se fixează și suma cu care sunt răspunzători.

Ast-fel fiind, când curtea de compturi judecă pe un controlor financiar în primă și ultimă instanță, fără să existe o decizie ministerială, hotărîrea sa este dată fără competență.

2) *Când curtea de casație casază o hotărîre, nu trimite cauza înaintea unei instanțe de cât pentru ca să judece fondul pricinii, și, deci, numai atunci când înaintea acelei instanțe pricina este de fire a primi o urmare de judecată, iar în cas contrariu hotărîrea se casază fără trimitere.*

Așa, din dispozițiile art. 74 din noua lege organică a curței de compturi, nu se poate deduce voința legiuitorului de a modifica principiul prevăduț de art. 29 din legea curței de casație, în sensul că această curte să trimită în judecata curței de compturi o afacere ce nu poate fi judecată de dînsa, căci ar fi de a obliga pe curtea de casație să supună instanței de trimitere nu fondul unei cauze, ci propria sa decizie, ceea ce este neadmisibil din punctul de vedere al ierarhiei judecătorești.

No. 4. — **Casarea, fără trimitere, a decisiunii înaltei curți de compturi, secțiunii-unite, No. 7 din 1896, după recursul făcut de Mihail D. Cornea, dată în proces cu ministerul de finance, recurs trimis în judecata secțiunilor-unite prin decisia, secției II, No. 68 bis a acestei curți de casație, conform art. 74 din legea organică a acestei curți.**

9 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe D. avocat I. V. Crețu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

»Inalta curte de compturi, prin hotărîrea cu No. 7 din 1896, în majoritatea ei, nu a ținut compt de decisiunea Inaltei curți de casație sub No. 48 din 1896, secția II, prin care a casat pe acea dată de sub No. 24 din 1895, condamnându-mă din nou a plăti solidar cu casierul C. Arhiri deficitul lăsat de fostul perceptor Vasile Peclovici la județul Neamțu, declarându-se competentă a mă judeca, cu toate că Inalta curte de casație, prin jurisprudența sa, în specie, a stabilit că controlorii fiscali, în care calitate mă gădesc, nu pot fi judecați de Inalta curte de compturi din moment ce nu sunt justițiabili ei.

»Că art. 15 din legea organică a Inaltei curți de compturi din 1864, intru cât cazul subscribului cade în puterea acestei legi și nu a legii din 1895, după care am fost judecat și în hotărîrea cu No. 24 din 1895 enumeră categoric pe toți funcționarii ce sunt justițiabilii celei Inalte curți fără ca să prenumere și pe controlorii; deci, ei nefiind justițiabili curței de compturi, ea nici se putea declara competentă în a mă judeca fără de a nu încălca și de astă dată acest text de lege.

»Că chiar art. 24 din legea organică a Inaltei curți de compturi din 1895 nu prevede că controlorii sunt justițiabili ei și că aliniatul de pe urmă, invocat în hotărîre, de la acest articol, de și dă puterea curței de a da decisiuni speciale, ele totuși, conform enumerațiunii din textul art. 24, nu obligă pe Inalta curte de compturi în a mă declara justițiabil ei, mai ales când în specie, cum mai sus spun, cazul nu e referitor la legea din 1895 de organizare a curței, ci la aceea din 1864, și, prin urmare, nici sub acest raport Inalta curte nu se putea ocupa special de cazul meu; și, în fine, că curtea de compturi este incompetentă în a mă judeca se constată și din textul art. 29 din legea de organizare din 1895, care prescrie »că orice agent comptabil pus sub jurisdicțiunea curței este dator a depune la grefă cel mult trei luni după finitul anului financiar, sau de la încetarea din funcțiune, comptul gestiunii sale«.

Considerând că ultimul aliniat al art. 24, ce se invocă în decisiunea atacată cu recurs, n'a avut în vedere de cât principiul pus de art. următor 25 No. 2, după care Inalta curte de compturi nu judecă

pe percepătorii de cât ca instanță de apel și a voit, prin derogare la acest principiu, să facă pe percepătorii, în cazul când densusii au comis o delapidare, direct justițiabili de acea curte și să fie judecați de densa în prima și ultima instanță, de aci, însă, nu se poate deduce că după aceeași procedură are să fie judecată și răspunderea ce controlorul financiar are în virtutea art. 88 din legea de constatare și percepere, etc., pentru delapidarea comisă de percepător, căci acesta ar fi o excepțiune la principiul general ce s'a arătat că rezultă din citatul art. 24 și excepțiunile nu se presupun, ci ele trebuie să rezulte dintr'un text expres de lege; că ori-ce îndoială în această privință dispăre în urma dispozițiunilor conținute în art. 28 și următorii, în care se dice că sunt justițiabili direct de curtea de compturi mánuitorii de banii, valorii, etc., prevăduți în art. 24, de unde urmază că controlorul financiar nefiind un asemenea mánuitor, nu poate fi direct justițiabil de acea înaltă curte;

Considerând, afară de acesta, că controlorul nefiind de cât un funcționar însărcinat cu supravegherea și controlarea gestiunii comptabililor mánuitorii de banii publicii, și, dar, și al percepătorilor, art. 129 din legea comptabilității publice determină și cazul în care el sunt răspunzători de gestiunea acelor comptabili și autoritatea care are să judece și să stabilizească această a lor răspundere;

Că citatul articol, după ce face pe controlorii răspunzători în cazul când deficitul ar deveni din cauza lipsei de verificare asupra gestiunii comptabilului, dă cădere ministerului de finance a fixa prin o decisiune motivată suma de care densusul este răspunzător;

Că în contra acestei decisiuni ministeriale controlorul are dreptul de apel la acea înaltă curte, care statuază în mod definitiv și asupra răspunderii sale și asupra sumei ce urmază a plăti Statului, de unde urmază că un controlor nu poate fi judecat de curtea de compturi de cât dacă a mijlocit în contră-i o decisiune ministerială, și, dar, numai ca instanță de apel;

Considerând că fiind constant, în specie, că în contra recurentului de ași n'a fost dată nici o decisiune ministerială și că înalta curte de compturi l-a judecat în primă și ultimă instanță, urmază că decisiunea atacată cu recurs este dată fără competență și, dar, motivul invocat este întemeiat;

Considerând că în virtutea art. 39 al legii sale organice, curtea

de casație, când casază o hotărîre, nu trimite cauza înaintea unei instanțe de cât ca să judece fondul pricinii și, deci, numai atunci când înaintea acelei instanțe pricina este de fire a primi o urmare de judecată ; că, prin urmare, când cauza nu este primitoare de a fi judecată în fond, hotărîrea se casază fără trimitere ;

Considerând că din dispozițiunile art. 74 din noua lege organică a înaltei curți de compturi, nu se poate deduce, după cum se pretinde, voința legiuitorului de a modifica, când este vorba de acea înaltă curte, principiul de mai sus, în înțelesul ca curtea de casație să trimită în judecata înaltei curți de compturi o afacere ce nu poate fi judecată de dînsa, căci ar fi a obliga pe această curte să supună judecăteli instanței de trimitere nu fondul unei cauze, ci chiar decizia sa, ceea ce este inadmisibil din punctul de vedere al ierarhiei judecătorești.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secțiunii-unite.

No. 187

CONTRIBUȚII DIRECTE.—Cereri de schimbare de nume de contribuabili în roluri. — Cui trebuie să se adreseze. — Competință. (Art. 28 din legea de constatare și percepere).

Cererile de schimbare de nume a contribuabilului în roluri se adresează ministerului de finanțe sau administratorului financiar, care va aviza însuși la satisfacerea lor.

Așa dar, comisiunile de prefaceri, și prin urmare și cele de apel, nu au competență pentru a face aceste schimbări.

No. 186. — Respingerea recursului făcut de Zaharia Filipescu contra deciziunii comisiunii de apel din județul Neamțu cu No. 46 din 1900.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

«Că fără cuvînt comisiunea de apel nu a transmis pe numele său

»acel lot de 25 hectare ce i s'a dăruit de tatăl său, intru cât a do-
»vedit cu act în regulă«.

Având în vedere că recurentul a cerut comisiunii de apel ca, în
basa actului de donațiune ce a prezentat, să se trecă acest lot de
pământ în roluri pe numele său, așa cum s'a făcut de comisia co-
munală ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 28 din legea de constatare,
cererile de schimbări de nume se adresază orî când ministerul de
finanțe sau administratorului financiar, care va avisa însuși la sa-
tisfacerea lor ;

Că, prin urmare, comisiunile de prefaceri nu au competența a face
aceste schimbări.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 188

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Apel. — Apel făcut în ultimele opt
 zile. — Citații. — Dacă se fac. (Art. 54 din legea de constatare
 și de percepere).

*Apelurile primite la comisiunea de apel în ultimele opt zile de
ședințe se judecă fără citarea părților.*

No. 188. — Respingerea recursului făcut de Matilda Tribuleț con-
tra deciziunii comisiunii de apel din județul Putna cu No. 261
din 1900.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. P. Greceanu, delegatul fiscoșului ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că nu s'a prezentat la comisia de apel, nefiind citată«.

Considerând că, după dispozițiunile art. 54 din legea de constatare,
apelurile primite în ultimele opt zile de ședință se judecă fără chemări ;

Că, în specie, apelul recurentei fiind primit la comisiune în ziua de 4 Februarie 1900, iar comisiunea de apel având dreptul a judeca până la 10 Februarie, acest apel fiind primit în ultimele opt zile conform articolului sus citat, cu drept cuvânt comisiunea l-a judecat fără a cita pe recurentă.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 189

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Schimbarea și întinderea comerțului. — Imprumutători de bani. — Bancheri. — Dreptul comisiei comunale de a-i spori patentă. — De la ce dată. (Art. 53 din legea de constatare și percepere).

Când se constată că un comerciant și-a schimbat felul comerțului său, întinzându-și operațiile sale, cum, de exemplu, din simplu imprumutător de bani a început să facă operații de bancă în străinătate și în țară, comisia comunală este în drept a-i ridica patentă, impunându-l la noua categorie, și acesta cu începere de la data când și-a mărit comerțul.

No. 201. — Casarea deciziunii comisiei de apel din județul Botoșani cu No. 84 din 1900, după recursul făcut de administrația financiară a județului Botoșani, cu Beris Moscovici.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscalului ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că rău comisia de apel a infirmat impunerea făcută de comisia comunală, pe motiv că patentele fiind anuale nu s'ar putea modifica în cursul anului, căci comisiunile de prefaceri aveau dreptul a schimba prin reducere sau sporire bazele imposabile de la epocile când comerțul a luat schimbare (art. 51, alin..b)«.

Considerând că rezultă din decisiunea comisiunei de apel că intimatul *Moscovici*, în cursul anului 1899—1900, a schimbat felul comericiului, făcând operațiuni de bancher în străinătate și în țară, în loc de împrumutător și comptuar de scompt, cum exercita în trecut, ceea ce însăși intimatul nu a combătut și nici a prezentat registrele sale comerciale spre a dovedi contrariul;

Considerând că, în asemenea împrejurări, și întru cât comisiunea comunală din 1900 este convocată o singură dată în cursul anului, conform art. 53 din lege, era în drept a schimba impunerea de la epoca de când comericiul a luat schimbare;

Că, în specie, fiind constatat că schimbarea comericiului exercitat de intimat s'a mărit de la Ianuarie 1899—1900, cu drept cuvânt comisia comunală a ridicat patenta de la acea dată fără ca să violeze prin această dispozițiunile art. 2 din legea patentelor, și dar comisia, prin exces de putere, a anulat impunerea făcută de comisia comunală, și de aceea motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Caséză, etc.

Fiscal, secția II.

No. 190

CONTRIBUȚII DIRECTE.—**Imposit funciar.**—**Construcții noi.**—**Scutire.** — **Orata scutirei.** — **Moră.** — **Reconstrucție.**— **Scutirea de imposit funciar.** — **Patentă.** (Art. 11 din legea impositului funciar).

Clădirile noi, fie urbane, fie rurale, sunt scutite de impositul funciar pentru timp de trei ani.

Ast-fel o moră construită din nou este scutită de foncieră pe trei ani, dar cel ce o exploatează este supus la patentă.

No. 202. — Casarea decisiiei comisiunei de apel a județului Botoșani No. 91 din 1900, după recursul făcut de M. C. Vasiliu, cu fiscal.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe recurent în desvoltarea mijlocului de casare, cum și Pe D. Greceanu, delegatul fiscalul, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că rău comisia de apel l-a impus pentru móră cea nouă la imposit funciar, căci conform art. 11 din legea impositului funciar urmază a fi scutit, pentru că móră cea veche a ars cu desevîrşire, iar pentru iaz, este impus la funciar în mod exagerat, de óre-ce nu mai are pesce în iaz de acum doi ani, din cauza ruperei lui«.

Considerând că se constată din chiar lucrările comisiunei că móră ce recurrentul avea în cătuna Roşiori a ars cu desevîrşire în August 1899, așa că densus, în iarna aceluî an, a construit o altă móră cu vapor ;

Considerând că în asemenea cas impunerea recurrentului la funciar avea a se face numai asupra iazului în proporție cu venitul ce produce, iar în cât privesce móră cea nouă, urma a se impune numai la darea patentei, întru cât fiind stabilit că era construită din nou avea a se bucura de scutirea prevădută de art. 11 din legea impositului funciar, care scutesce de o potrivă de imposit construcțiunile noi urbane sau rurale, fără a se face vre-o deosebire ;

Că procedând în alt mod, comisiunea de apel a violat citatul text de lege, și dar, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Fiscal, secția II.

No. 191

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Fabricanți și industriași. — Avantagiile legii pentru încurajarea industriei. — Dacă se acordă și pentru alte exploatări ale fabricanților, deosebite de fabrică.

Avantagiile acordate diferiților fabricanți și industriași prin legea pentru încurajarea industriilor nu se referă și nu se pot referi de cât la scutirea de imposit pentru fabrici și la scutirea de vamă a mașinărilor și materilor brute introduse în țară pentru fabrică, iar nu și pentru alte exploatări ce mai fac.

Ast-fel o fabrică de ciment nu are nici o scutire de taxă pentru exploatarea unei cariere de piatră ce ar face deosebit, pentru care trebuie să plătescă patentă și taxă proporțională.

No. 209. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Constanța No. 113 din 1900, după recursul făcut de administrația financiară din județul Constanța cu I. G. Cantacuzino.

10 Martie 1900

CURTEA.

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului în dezvoltarea mijlocului de casare ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că rău comisiunea de apel a scutit pe intimat de patenta pentru cariera de piatră de la Tapal, de ore-ce scutirile de care se bucură pentru încurajarea industriei se referă numai la fabrica de ciment din Brăila, nu și la cariera ce exploatează*.

Considerând că avantajele acordate diferiților fabricanți și industriași prin legea pentru încurajarea industriilor, și pe care intimatul le-a obținut prin jurnalul consiliului de miniștri No. 6 din 1889, nu se referă și nu se pot referi de cât la scutirea de impozit al fabricaței de ciment din Brăila și la scutirea de vamă a mașinărilor și materiilor brute introduse în țară pentru fabrica sa, iar nici de cum și la exploatarea carierei de piatră ce o face deosebit, pentru care are a plăti patenta și taxa proporțională, ast-fel că motivul e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 192

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Impozit funciar. — Hale. (Art. 1 și 12 din legea impozitului funciar).

Halele înființate de comune fiind făcute pentru a aduce comunelor un venit, iar nu pentru usul public, cum sunt piețele publice, urmază a fi impuse la impozitul funciar nefiind anume scutite de lege.

No. 222. — Respingerea recursului făcut de primăria urbei Fălticeni, contra decisiunii comisiunii de apel din județul Suceava, No. 225 din 1900, cu fiscoșul.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Că rău comisiunea de apel a impus comuna la plata de impozit funciar pentru hala ce a construit, intru cât piețele nu sunt impuse la funciar și de alt-fel hala nu produce nici venitul să acopere cheltuelile de întreținere, ne cum amortisarea capitalului«.

Considerând că după art. 1 din legea impositului funciar, toate clădirile, fără nici o deosebire, sunt supuse la plata impositului funciar afară de cele anume scutite ;

Considerând că art. 12, alin. d din citata lege scutesce de acest impozit numai piețele publice producătoare de venit, iar nu și construcțiunea făcută pe acele piețe ;

Considerând că ast-fel fiind, și intru cât halele înființate de comune sunt anume făcute pentru a și asigura un venit, iar nu pentru usul public, cum sunt piețele publice, urmază a fi impuse la funciar, intru cât nu sunt anume scutite prin lege ;

Considerând că ast-fel argumentul ce invocă că hala nu ar produce nici venitul necesar pentru acoperirea cheltuelilor ne cum și pentru amortisarea capitalului, acesta nu'l poate folosi intru nimic astăzi, căci în această privință urma a se gândi înainte de a construi acea hală, dacă prin venitul ce va produce va putea acoperi cheltuelile de întreținere cum și amortisarea capitalului întrebuițat ;

Că, dar, recursul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 193

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Schimbarea calificărei faptului de către președinte în punerea cestiunilor. — Casare. (Art. 361 din procedura penală).

De și legea nu cere ca cestiunile puse juraților să fiă puse chiar în termenii coprinși în actul de acuzare, totuși, însă, președintele curței, în punerea cestiunilor, nu poate schimba însăși calificarea faptului pentru care acuzatul a fost trimis în judecata juraților.

Ast-fel, când un acuzat a fost trimis în judecata curței cu jurați ca autor material al faptului încriminat, președintele nu poate, la punerea cestiunilor, să schimbe calificarea și să pună cestiunea dacă acuzatul este agent provocator sau complice, ci trebuie să pună cestiunea ast-fel cum acuzatul a fost trimis înaintea curței, iar dacă din debateri va fi rezultat că condițiile sub care acuzatul va fi participat la comiterea faptului, sunt altele de cât cele constatate de camera de punere sub acuzare, acesta poate să formeze obiectul unei cestiuni, dar a unei cestiuni, subsidiare nu a unei și singure cestiuni principale.

No. 220. — Casarea decisiunii curței cu jurați din județul Tutova, No. 29 din 1899, numai cât privesce pe Filip Tufariu, după recursul făcut de Gh. Mocanu și alții.

10 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare tras din modul cum președintele curței a procedat la punerea cestiunilor;

Având în vedere că, prin decisiunea camerei de punere sub acuzare, Gh. Mocanu a Dochitei, Vasile Neghină și Filip Tufariu, au fost trimiși în judecata curței cu jurați din județul Tutova, toți trei ca autori ai crimei de tâlhărie;

Că însă, în urma închiderii debaterilor dinaintea curței cu jurați, președintele, cu ocazia punerii cestiunilor relative la acuzatul Tufariu, sub cuvânt că pentru numitul ar rezulta din debateri că ar fi dat instrucțiuni celor-alți acușați la săvârșirea crimei, a pus numai cestiunea juraților, în sensul dacă el a dat instrucții lui Gheorghe Mocanu a Dochitei și Vasile Neghină, spre a comite crima de tâlhărie;

Considerând că prin dispozițiunile art. 361 din procedura penală se indică anume modul cum președintele curței are a pune cestiunile ce rezultă din actul de acușățiune ;

Că dacă, în adevăr, nu se cere neapărat ca asemenea cestiuni să fie redactate chiar în termenii copriuși în actul de acușare, totuși, însă, președintele nu pôte schimba însuși calificarea de la faptul pentru care acușatul a fost trâmăis în judecata curței ;

Considerând că întru cât, în specie, recurentul Tufariu a fost trâmăis la curtea cu jurați, spre a fi judecat pentru faptul că el ca autor principal a săvârșit faptul. Președintele curței cu jurați, punând numai o cestiune, ca și când recurentul ar fi fost agent intelectual, prin acēsta s'a schimbat în mod esențial faptul, întru cât condițiile sunt altele, dacă cine-va este autor material său intelectual al faptului ce i se impută, tot asemenea precum e în totul deosebit dacă cine-va a comis un fapt ca autor său ca complice, și dacă camera de punere sub acușare a trâmăis pe cine-va ca autor material său intelectual, nu se pôte înlătura de a se pune cestiunea mai întēi în modul indicat de camera de punere sub acușare, ca să declare dacă agentul e autor intelectual său complice, este a substitui condițiilor sub care e pus sub acușare cu totul altei condiții ;

Că acēsta nu se pôte, fiind-că cestiunile ce se pun trebuie să cōprindă în termenii adevărați chiar faptul pentru care a urmat punerea sub acușare ;

Considerând că putându-se admite procedura curței cu jurați, ar fi a jigni și interesele apărării, întru cât acușatul a fost deșteptat a se apăra tocmai asupra unui fapt în condițiunile stabilite prin decisiunea camerei de punere sub acușare nu însă asupra altui fapt, său asupra altor condiții de participare la săvârșirea faptului imputat, asupra cărora n'au urmat desbateri de cât după impresia președintelui curței cu jurați ;

Considerând că dacă din desbateri ar fi să rezulte că condițiile sub care acușatul a participat la comiterea faptului, sunt altele de cât cele constatate de camera de punere sub acușare, acēsta pôte să formeze obiectul unei cestiuni, dar a unei cestiuni subsidiare, nu însă a unei și singure cestiuni principale, precum în specie a urmat ;

Că, ast-fel fiind, prin modul cum s'a pus cestiunea, s'a violat

art. 361 din procedura penală și dreptul de apărare, și, deci, deciziunea în privința lui Filip Tufariu are a fi casată ;

Considerând că în cât privește pe recurenții Gh. Mocanu și Vasile Neghină, dășii n'aŭ propus nici un motiv, iar în privința lor toate formele se văd îndeplinite și legea bine aplicată.

Pentru aceste motive, în numele legii :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 194

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Societăți de bancă.

Societățile de bancă constituite cu autorizațiunea tribunalului, sunt supuse la patentă de 50 de bani pentru fie-care mie de lei, din capital, și de și legea patentelor cere să fie autorizate de guvern, însă această lege prevedea ast-fel, pentru că vechiul cod comercial, cerea ca societățile anonime să fie autorizate de guvern, însă noul cod comercial cere numai autorizarea tribunalului pentru asemenea societăți.

No. 229.—Casarea deciziunii comisiunei de apel, din județul Mehedintși, No. 398 din 1900, după recursul făcut de T. Băbeanu și Petre A. Aurel, contra fiseulul.

— 11 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Georgescu, avocatul recurenților, cum și

Pe D. Greceanu, delegatul fiseulul.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Că în mod ilegal comisiunea de apel a impus »Banca Mehedintșului« la patentă de banher, când s'a constatat că este o societate »constituită cu autorizațiunea tribunalului«.

Având în vedere deciziunea comisiunei de apel, supusă recursului, din care se constată că comisiunea, pentru a respinge în parte apeul recurenților, declară că dășii nu aŭ adus nici o dovadă că »Banca Mehedintșului«, ai cărei reprezentanți sunt, ar fi o societate

constituită cu autorizarea guvernului, care ar fi trebuit să fie impusă, conform tabelii B de la legea patentelor, 0,50/00 lei;

Considerând că dacă legea patentelor cere pentru bănci autorizarea guvernului, acesta era în conformitate cu vechiul codice comercial, care punea această condițiune societăților anonime;

Că prin noul codice de comerț, autorizarea guvernului este înlocuită, pentru toate felurile de societăți, cu autorizarea tribunalului;

Considerând că întru cât comisiunea de apel constată că „Banca Mehedințului” are autorizarea tribunalului pentru a funcționa, însă refuză să o supună la patentă ca bancă, comite un exces de putere și violază legea patentelor, care prin tabela B prevede pentru bănci o patentă de 50 bani la mia de lei;

Că de aceea, motivul fiind întemeiat, are a fi admis;

Pentru aceste motive,

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 195

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Cereri de scăderi. — Cine trebuie să o facă. — Dacă o poate face și arendașul.

Numai proprietarul are calitate și interes a cere de la comisiunile comunale și de apel scăderea impozitului funciar, iar nu și arendașul, chiar dacă, prin contractul de arendare, este el obligat a plăti impozitele.

No. 230. — Respingerea recursului făcut de A. Angeustreiche contra deciziunii comisiunii de apel din județul Neamțu cu No. 393 din 1900.

11 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Că, prin exces de putere, comisiunea de apel l-a respins, ca fără interes, apelul ce a făcut în numele procuratorului său Fischer, de

»óre-ce acesta este obligat, după contractul cu Epitropia S-tu Spiridon, să plătescă fonciera pădurei în exploatare».

Considerând că, din decisiunea supusă recursului, se constată că pădurea în cestiune este proprietatea Epitropiei S-tu Spiridon din Iași, care se găsește înscrisă în roluri cu impozitul funciar ;

Considerând că procuratorul M. Fischer, în numele căruia recurentul a introdus apel și recurs, se găsește obligat, după contractul intervenit cu proprietara Epitropie, să plătescă impozitul ;

Considerând că singura parte care avea calitatea și interesul de a cere de la comisiunea comunală și de apel scăderea impozitului funciar, era Epitropia, care figurează înscrisă în roluri ;

Că dacă, de fapt și pe temeiul contractului, M. Fischer plătește impozitul, convențiunea părților nu poate da cui-va calitatea legală de a exercita un drept ce nu-i aparține și nu este recunoscut de lege ;

Că, prin urmare, cu drept cuvânt comisiunea de apel a respins apelul lui A. Angeustreiche.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 196

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Căi de comunicație. — Scutire. — Condiții. (Art. 4 din legea căilor de comunicație).

Pentru ca o persoană să fie scutită de darea căilor de comunicație nu este destul a fi infirm, trebuie să se dovedească că n'are nici mijloace de existență.

No. 237. — **Casarea** decisiunei comisiunei de apel din județul Muscel cu No. 370 din 1900, după recursul făcut de administratorul financiar al județului Muscel, cu Bucur Tudoriu.

11 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoiului ;

Deliberând,

»Că Bucur Tudoriu nefiind infirm și având mijloace de viațuire, în

»mod ilegal comisiunea de apel 'l-a scăduť de la darea căilor de comunicație«.

Considerând că comisiunea de apel, pentru a scădea pe Bucur Tudoriu de la darea căilor de comunicație, declară și constată că, de și are avere, însă fiind infirm, nu pöte munci pământul ce are;

Că art. 4, lit. d din legea căilor de comunicație, cere, pentru ca cine-va să fie scutit de această dare, să fie infirm și fără mijloce;

Considerând că, întru cât comisiunea de apel a constatat că numitul are avere, a violat dispozițiunile art. 4 citat, când 'l-a scutit de căile de comunicație;

Că, prin urmare, motivul fiind fondat, are a se admite.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 197

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Omisiune. — Casare.

Comanditarul neputând fi supus la patentă, omisiunea ce face comisiunea de apel de a se pronunța asupra mijlocului de apărare, invocat de un apelant, prin care cere a fi scăduť de la patentă ca fiind simplu comanditar al unei firme comerciale, este o omisiune esențială care atrage casarea decisiunei.

No. 262. — Casarea decisiunei comisiunei de apel din județul Ilfov, cu No. 433 din 1900, după recursul făcut de frații E. M. Bohor.

13 Martie 1900

CURTEA,

În prezența recurentului, asistat de D. avocat Ștefan Dumitrescu, și a D-lui Greceanu, delegatul fiscului;

Deliberând,

Asupra motivului I:

»Exces de putere, omisiune esențială și violarea art. 1, 5 și 10 din legea patentelor, căci am dovedit cu contracte de asociație că nu putem fi impuși de cât la o patentă și jumătate ca asociați în

»nume colectiv, iar nu și pentru asociatul comanditar, pentru care »legea nu a creat dreptul a se percepa patenta, comisiunea de apel »nu discută acest motiv«.

Considerând că se constată că la comisiunea de apel a prezentat contractul de asociațiune, cu care voia a stabili că I. Bohor, unul din asociații, este asociat comanditar cu comerțul de agentură și comision, așa că nu putea să 'l impună de cât la o patentă și jumătate, pentru acest comerț;

Considerând însă, că, în privința acestui mijloc, a nume propus de recurenți, comisiunea omite de a se pronunța și a discuta atât actele prezentate de părți, cât și motivele invocate;

Considerând că, întru cât se stabilea acest fapt de recurenți, constant fiind că comanditarul nu pôte fi supus la patentă, este evident că apelul recurenților ar fi luat cu totul altă soluțiune, și, deci, omisiunea este esențială.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate,

Caséză, etc.

Fiscal, secția II.

No. 198

CONTRIBUȚII DIRECTE. — **Imposit funciar.** — **Vii replantate.** — **Scutire.** — **De când începe a curge termenul de scutire.** (Art. 11 din legea impositului funciar și art. 16 din legea pentru combaterea filoxerei).

Termenul de 5 ani, în care viile replantate sunt scutite de impositul funciar, începe a curge de la sădirea viei.

No. 270. — **Respingerea recursului făcut de Al. Vericeanu contra deciziunii comisiunei de apel din județul Prahova cu No. 407 din 1900.**

13 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Vericeanu și pe D. Greceanu;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

»Exces de putere, violarea art. 16, ultimul alin. din legea pentru

»combaterea filoxerei, căci s'a luat de basă registrele controlorului, »care e parte interesată, nu s'a admis cercetare locală a se dovedi »timpul de când sunt sădite viile treptat; că via trebuia impusă după »5 ani, după ce a fost pusă pe rod; că, în fine, m'a impus la taxa »pentru tescovină, fără a mă scădea de la foncieră, care ași plătesc »deja, pentru locul de cultură».

Considerând că comisiunea de apel, pentru a menține impunerea făcută de comisia comunală, stabilește, după registrul de scutiri, ținut de perceptorul comunal, în conformitate cu art. 26 din legea de constatare, că într-o via a recurentului a implinit termenul de 5 ani de când a fost replantată, ast-fel că, în conformitate cu art. 16 din legea pentru combat-rea filoxerei, combinat cu art. 11 din legea impositului funciar, urma a fi impusă;

Că, în această privință, legea pentru combaterea filoxerei, ne-aratând de când curge termenul de 5 ani, urmază să ne referim la art. 11 din legea impositului funciar, care fixează acest termen de la sădirea viei, iar nu de când începe a da rod;

Considerând că, în ce privește cele-alte taxe de sume impuse, în conformitate cu legea băuturilor spirtoase din 1889, iar în ce privește cercetarea, o găsește inutilă.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 199

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Taxă proporțională. —
Cum se calculează. (Art. 3 din legea patentelor).

Taxa proporțională se calculează numai asupra valorii locative a stabilimentului în care se exercită comerțul.

No. 282. — Casarea deciziunii comisiunii de apel din județul Brăila, cu No. 79 din 1900, după recursul făcut de Chivu Arsenov.

13 Martie 1900

CURTEA,Ascultand pe D. Greceanu, delegatul fisculuⁱ;Deliberand,Asupra motivuluⁱ de casare :

»Am dovedit comisiunei că chiria de 1.400 lei coprinde și mobilierul cafenelei, care e 400 lei, și camera de locuință; deci, urma^{ca} taxa proporțională să o stabilească numai asupra localuluⁱ, scănd mobilierul și camera pentru locuință«.

Considerănd că, după dispozițiunile art. 3 din legea patentelor, modificat prin legea din 1877, taxa proporțională urmază a se calcula numai asupra valorii locative a stabilimentuluⁱ în care se exercită comerțul;

Considerănd, în specie, că, intru cât recurentul a dovedit comisiunei că în chiria de 1.400 lei intra și mobilierul cafenelei, cum și o cameră și o magasie pentru locuință, comisia de apel urma a ține socotela de acest fapt și a' l impune cu taxa proporțională numai asupra valorii locative a stabilimentuluⁱ;

Că, procedănd ast-fel, decisiunea sa este casabilă, avēnd comisiunea de trimitere a stabili care este valoarea locativă a stabilimentuluⁱ de cafenea, deducēnd valoarea locativă a imobiluluⁱ și a camerei destinate pentru locuință.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 200

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Clădiri rurale. — Scutire. — Când există scutire. (Art. 12 din legea imposituluⁱ funciar).

Clădirile rurale, neproducătoare de venit, cum sunt casele de locuit, hambare, coșare, cu îngrăditurile lor, sunt scutite de impositul funciar.

Când însă într'o casă de locuit se face un negoț ôre-care, atunci să plătesce foncieră pentru că, în acest cas, acea casă este pro-

ducătoare de venit, însă acesta numai pe timpul cât să exercităză acel comerț.

Clădirile însă făcute anume pentru stabilimente de cărciumă nu sunt scutite de impozitul funciar chiar când sunt închise.

No. 285 ¹⁾. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Constanța, cu No. 151 din 1900, după recursul făcut de Ion V. Popa.

13 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Nu mai exercit nici un comerț, și nici am mai închiriat nimănui menționata prăvălie, după cum se constată și prin certificatul cu No. 1.665 din 1899, eliberat de primăria comunei Mahmut-Cuius, care l-am depus și se află atașat la decisiunea cu No. 7, a comisiunii comunale de prefacere din Ianuarie 1900«.

Considerând că, de vreme ce în comunele urbane toate încăperile și casele de tot felul sunt supuse plăței impozitului funciar, când venitul trece peste 100 lei, fie locuite sau nelocuite, închiriate sau închiriate, sunt scutite, conform art. 12 din legea impozitului funciar, în comunele rurale încăperile rurale, neproducătoare de venit, și alin. a al art. 12 al legii arată ca au a se considera ca încăperi rurale case, hambare, coșare cu îngrăditurile lor, pe care dispoziții le enumeră în mod anunțator ;

Că rațiunea e că în comunele rurale în deobște se plătesce impozitul funciar și pentru pământul pe care se află acele încăperi, ceea ce nu e în comunele urbane ;

Considerând că, dacă în comunele rurale ori-ce încăpere rurală e scutită, intru cât nu este producătoare de venit, este întrebarea dacă și pentru o cărciumă dintr'o comună rurală, când nu este închiriată sau când nu se exercită acel comerț în ele, au a fi supuse plăței impozitului ;

Considerând că și o cărciumă, situată într'o comună rurală, e o încăpere în care intră în termenii art. 12, alin. a al legii impozitului

¹⁾ În același sens hotărîrea cu No. 349 din 1900.

funciar și nu poate să fie impusă plăteii impozitului dacă nu produce venit; că, în deobște, cărciumele în comunele rurale sunt așezate nu în localuri anume construite, ci în genere în case de locuit, care sunt tot pe pământul dat locuitorului de la țară și în împrejurimea casei lui; că, întru cât casa nu funcționează pentru cărciumă, servă sau poate servi pentru locuit;

Considerând că dacă, după art. 85 din instrucție, cărciumele din comunele rurale și nelichiriate n'au a fi scutite, acesta nu se poate înțelege de cât de acele cărciumi care sunt în localuri înființate anume pentru acesta, precum în hanuri, alt-fel ar fi a admite ceva contra dispoziției din lege;

Considerând că, în ori-ce cas, nu se poate dice în general că în comunele rurale numai casa cu dependențele în care locuiesc locuitorul e scutită, precum afirmă comisiunea de apel de recensământ, fără distingerile de mai sus, fiind că ast-fel atât locuitorul de la țară, care are mai multe case în curte sau pe pământul său, chiar când nu sunt locuite, precum și când trecător, el, într'una din aceste case sau propria casă a exercitat cărciumă, poate având propriul product, ar trebui să plătească impozitul funciar, de vreme ce numai dacă și întru cât produce venit, poate a fi supusă la plata de impozit funciar.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 201

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Impozit funciar. — Păduri. — Baza evaluării venitului. (Art. 7 din legea impozitului funciar).

Baza evaluării venitului pentru pădurile puse în exploatare, când ele se exploatează de alte persoane de cât proprietarul, este prețul din contractul de arendare.

No. 289. — Casarea deciziunii comisiunii de apel din județul Dâmbovița cu No. 267 din 1900, după recursul făcut de Baroș Barbu Belu.

13 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Dumitropol, avocatul recurentului, în dezvoltarea mijlocului de casare, și

Pe D. Greceanu, delegatul fiscului;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Inlăturând proba legală decurgând din contractul de arendare, »comisiunea de apel era datoră a se pronunța asupra memoriului »meu, conform art. 36 din lege. Comisia de apel violază și art. 7 din »legea impositului funciar, care stabilește ca basă a evaluării, în ce »privesc impositul funciar al pădurilor puse în exploatare, contractul »de arendare pe care 'l-am prezentat și care fixează arenda pădurei »la 30.000 lei pentru 15 ani de exploatare. Comisia de apel nu ține »sămă de acest act și mă impune pentru 100.000 lei pentru 10 ani«.

Considerând că, după dispozițiunile art. 7 din legea impositului funciar, basa evaluării pentru pădurile puse în exploatare, când ele se exploatează de alte persoane de cât proprietarul, este prețul din contractul de arendare ;

Considerând, în specie, că constatat fiind că recurentul a prezentat comisiunei de apel contractul de exploatare, urma neapărat ca comisiunea de apel să 'l ia în considerație și să fixeze impunerea la foncieră a pădurei după prețul și pe termenul stabilit în contract ;

Considerând că ast-fel fiind, când comisiunea de apel nu ține sămă de acest act, și nici motivează anume de ce 'l inlătură și se mărginesc numai a face impunerea după apreciere, săvârșesc un învederat exces de putere, violând art. 7 din legea impositului funciar și pronunță o decisiune nemotivată.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-alte mijloce :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 202

CASAȚIE. — Recurs în materie penală. — Taxă. — Act de paupertate. (Art. 25 și 42 din legea timbrului).

Cererile de recurs în casație contra deciziilor curților de apel date în materie corecțională trebuie să fie însoțite, sub pedepsă de nulitate, de o taxă de 100 lei, plus 25 lei cota timbrată pe care următor să se facă declarația de recurs, sau, în cas de scăpătăciune, de un certificat prin care să se constate starea de paupertate a recurentului.

No. 225.— **Respingerea recursului făcut de Avram Marcovici contra deciziunii curței de apel din București, secția II, cu No. 939 din 1899.**

13 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier Gh. Liciu, și
Pe D. procuror-general în concluziuni;

Deliberând,

Având în vedere că din combinația art. 25 și art. 42 din legea timbrului cererile de recurs în casație contra deciziunilor curților de apel, date în materie corecțională, trebuie să fie însoțite, sub pedepsă de nulitate, de o taxă de 100 lei, plus 25 lei cota timbrată pe care următor să se facă declarația de recurs, sau, în cas de scăpătăciune, de un certificat, prin care să se constate starea de paupertate a recurentului;

Că, în specie, recurentul nedepunând taxa legală sau un certificat de paupertate în conformitate cu sus citatele texte de lege, recursul câtă a se respinge ca inadmisibil.

Pentru aceste motive,

În unire cu concluziunile D-lui procuror-general D. Alexandresco :
Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 203

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Camera deosebită a faptului de către judecătorul de instrucțiune și de instanțele de fond. — Competință. — Cererea de punere sub acuzare. (Art. 525 din procedura penală).

Când același fapt este calificat în mod deosebit de judecătorul de instrucție și instanțele la cari afacerea a fost trimisă spre judecare, fără să fie constatat dacă faptele constituie o cr mă sau un de ict, cesiunea trebuie trimisă camerei de punere sub acuzare, pentru că, în cas de calificare a faptului ca crimă, numai ea pôte deferi faptul spre judecare curței cu jurați.

No. 227. — Regularea competenței și trimiterea afacerii la camera de punere sub acuzare a curței de apel din Craiova, în urma cererii făcută de D. procuror-general al curței de apel din Craiova, de a se pronunța un regulament de competență în cauza lui Gh. Matei și alții.

13 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Gheorghe Matei și alții, furând mai mulți cai din câte-va comune din județul Mehedinți, judele-instructor al tribunalului Dolj, cabinetul II, prin ordonanța cu No. 150 din 1899, găsesce că delictul de față e prevăzut de art. 309, alin. I din codul penal, și trimite afacerea la tribunalul corecțional ;

Tribunalul Dolj, secția II, prin sentința cu No. 2.496 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că preveniții au tras focuri de armă asupra locuitorilor ce i surprinsese, când se întorceau cu caii furați la corturile lor, și, deci, faptul lor constituie o crimă ;

Contra acestei sentințe preveniții au făcut apel, iar curtea de apel din Craiova, secția II, prin decizia cu No. 173 din 1900, pentru motivele din sentința tribunalului, le-a respins apelul ;

Trămițându-se dosarele camerei de punere sub acuzare a statua asupra afacerii, acesta găsește că e loc ca această înaltă Curte să pronunțe un regulament de competență ;

Considerând că același fapt este calificat în mod deosebit de judecătorul de instrucție și instanța la care afacerea a fost trimisă spre a fi judecată ;

Că fiind a se ști dacă faptul e delict sau crimă, pentru constatarea, aprecierea și calificarea faptelor, trebuie a se trimite camerei de punere sub acuzare, pentru că, în cas de calificarea faptului ca crimă, numai ea poate deferi spre judecare curței cu jurați.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu:

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

No. 204

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Casație — Termen de recurs. — Locul unde se face. (Art. 56 din legea de constatare și percepere).

Cererile de recurs în casație în contra deciziilor comisiilor de apel se fac la casieria generală până la 20 Februaris.

No. 297. — **Respingerea recursului făcut de Gr. Peticari** contra decisiunii comisiunii de apel din județul Argeș No. 920 din 1900, cu fiscal.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscalului ;

Deliberând :

Având în vedere dispozițiunile art. 56 din legea de constatare și perceperea contribuțiilor directe, după cari cererile de recurs în contra decisiunilor comisiunilor de apel se fac la casieria generală până la 20 Februarie;

Considerând că întru cât cererea recurentului Gr. Peticari se

vede primită de administratorul financiar de Pitești în ziua de 21 Februarie 1900, recursul este declarat peste termenul legal, și, deci, urmează a fi respins ca tardiv.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 205

CONTRIBUȚII DIRECTE. — **Imposit funciar.** — Schimbarea numelui contribuabilului — Dacă comisiile comunale sunt competente a face acésta. (Art. 28 din legea de constatare și percepere).

CONTRIBUȚII DIRECTE. — **Imposit funciar.** — **Modificarea rolurilor în cursul periodului.** — Când se poate face. — **Constatare.** — **Apel.** — **Competință.** (Art. 51 din legea de constatare și percepere).

1) *Comisiunile comunale de prefaceri nu sunt competente a impune înscrierea unui imobil pe un alt nume.*

2) *Impozitul funciar al unui imobil rămâne neschimbat în timp de cinci ani, precum s'a hotărât cu ocazia recensământului general, afară dacă bazele imposabile se schimbă, fie la un imobil rural prin extirpare de pădure și întinderea pământului arabil, fie la un imobil urban în urma adăugirilor sau a ameliorărilor săvârșite, și comisiunile comunale de prefaceri sunt în drept, din oficiu, a constata preschimbarea baselor imposabile pentru evaluarea venitului.*

Ast-fel, când o comisiune comunală înscrie un imobil la un venit mai mare de cât cel existent, comisia de apel, în urma apelului făcut fie de cel impus, fie de fisc, trebuie să cerceteze dacă erau sau nu condițiile de prefacere ale impozitului.

No. 304. — Casarea, după divergență, a decisiunii comisiunii de apel din județul Neamțu No. 276 și 373 din 1900, dupe recursul făcut de C. Eșeanu.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat P. Borș, procuratorul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Comisiunea de apel a comis un exces de putere când a infirmat
»decisiunea No. 29 din 1900 a comisiunii comunale, căci din bunul
»său plac a calificat această din urmă decizie ca fiind rezultatul unei
»erori, fără să aibă veri-o dovadă. Excesul de putere e evident când
»se va observa că eu m'am mulțumit cu urcarea ce mi s'a făcut de
»comisiunea comunală și e de mirat cum tocmai agentul fiscului să
»ceră scăderea fonciarului, în detrimentul fiscului. Dacă ne am în-
»drepta privirile numai asupra acestei din urmă împregiurări, am
»vedea îndată evidența excesului de putere. Argumentele din decizia
»comisiunii comunale sunt forțate: ea țice că comisia comunală a
»dat o decizie pe basa unei erori; ci bine, nu. Căci dacă comisia co-
»munală, când a trecut imobilul pe numele meu, scădând pe fostul
»proprietar Iancu Dimitriu, fără a țice, prin decizia sa No. 76 din
»3 Ianuarie 1900, că mă impune la un fonciar mai mare, nu urmază
»că a dat greșit decizia No. 29 din 4 Ianuarie 1900, cea imprimată
»de comisia de apel — nu, căci comisia comunală, în virtutea dreptu-
»rilor ce are de la lege, convingându-se că acel imobil are un venit
»mai mare, a trebuit să mă impună, și că imobilul are un venit mai
»mare, se probază prin o sumă de certificate și acte pe cari le-am
»depus o-dată cu recursul ;

»Intr'un alt rând de idei, cred că apelul D-lui controlor fiscal era
»inadmisibil și fără interes; așa rezultă din totă economia legel
»pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe și când
»comisia de apel l-a discutat și l-a admis a violat legea. Pentru aceste
»motive și în vederea celor ce am depus o-dată cu recursul, rog res-
»pectuos onorata înaltă curte să 'mi admită recursul, casând sus ci-
»tata decisiune a comisiunii de apel și dispunând a fi judecată din nou,
»conform art. 45 și 46 din legea de constatarea și perceperea con-
»tribuțiunilor directe, căci comisia de apel a violat și art. 51 și ur-
»mătorii din citata lege».

Având în vedere că se constată că comisia de prefacere la comunei
Buhuși, prin încheierea No. 76 din 3 Ianuarie 1900, în urma cererei
lui Dimitriu, a dispus înscrierea imobilului situat în strada Bacău,
pentru plata impositului pe numele lui C. Eșeanu ;

Că apoi aceeași comisie de prefacere, prin procesul-verbal din 4 Ianuarie 1900, No. 29, dispune a impune pe Eșeanu la plata impositului pentru acele case pe un venit anual de 600 lei;

Având în vedere că, în urma apelului fiscalului, comisia de apel, prin decizia din 4 Februarie 1900, susține că în urma încheierii din 3 Ianuarie 1900 a comisiei de prefacere, Eșeanu urma să fie înscris la plata impositului ca autorul lui, adică pe un venit net de 375 lei; că trecând pe Eșeanu cu un adaus de 450 lei, acesta ar fi un adaus de venit care nu s'ar fi cerut nici de Eșeanu, nici de agentul fiscalului, că este erōre; că ștatele de adaus și scădere au a fi puse în armonie cu decizia comisiei comunale în baza cărora ele se forméză, și de aceea comisia de apel ordonă rectificarea ștatelor de adaus, înscriindu-se Eșeanu numai cu 375 lei venit;

Considerând că impositul funciar al unui imobil rămâne neschimbat în timp de 5 ani, precum s'a hotărit cu ocazia recensământului general, afară dacă bazele se schimbă, fie la un imobil rural prin extirpare de pădure și întinderea pământului arabil, fie la un imobil urban prin urcarea venitului în urma adăugirilor sau a ameliorărilor săvârșite;

Considerând că comisiunea comunală de prefacere nu e competentă a impune înscrierea imobilului pe alt nume, de 6re-ce art. 28 al legii de constatare se opune, însă ea este în drept din oficiu a constata preschimbarea baselor pentru evaluare în modul arătat mai sus;

Că dacă comisiunea comunală, prin încheierea din 4 Ianuarie sub No. 29, a impus casa recurentului la funciar la un venit brut de 600 lei, fără nici o justificare sau indicare relativă la preschimbarea baselor, comisia de apel nu putea admite apelul fiscalului pentru motivele din ea, ci trebuia să cerceteze dacă erau sau nu condițiile de prefacere pentru urcarea venitului imobilului recurentului;

Că comisia de apel, în loc să se preocupe de cestiunea dacă imobilul înscris pe numele lui Eșeanu este același sau dacă e prelăcut în urma ameliorărilor, și pentru acesta venitul urcat, se preocupă de armonia ștatelor de adaus și de scădere cu decisiile comisiei comunale, în baza cărora ele se forméză, de vreme ce comisia comunală de prefacere, la 3 Ianuarie, sub No. 76, a înscris imobilul numai pe alt nume, iar prin încheierea No. 29 din 4 Ianuarie a constatat venitul net al imobilului fără nici o motivare sau constatare de 600 lei;

Că așa fiind, urmează ca decizia comisiunii de apel să fie casată pentru ca comisiunile de apel de trimitere să constate dacă s'aŭ preschimbatoarele de evaluare a imobilului recurentului său nu, pentru ca să justifice urcarea venitului, odinioară a lui Dimitriu, iar acum a recurentului.

Pentru aceste motive :

Casază, e c.

Fiscal, secția II.

No. 206

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patente. — Stabiliment industrial. — Beneficiile legii de încurajare a industriei. — Dacă pentru fabricatele ce n'aŭ obținut aceste avantagii, o fabrică trebuie să plătească patenta și proporționalul.

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Stabiliment industrial. — Obținerea avantajilor legii pentru încurajarea industriei. — Scutire de imposit. — Dacă chiar în cursul perioadului se pôte admite scutirea. (Art. 51 din legea de constatare și percepere).

- 1) *O societate industrială care a obținut avantajile legii pentru încurajarea industriei nu pôte fi scutită de plata taxei de patentă și de taxa proporțională pentru fabricatele sale pentru care n'a obținut scutire.*
- 2) *Stabilimentul industrial căruia i s'a acordat beneficiile legii pentru încurajarea industriei este scutit de plata impozitului funciar pe timpul indicat de acea lege, și această scutire pôte interveni chiar în cursul perioadului, căci prin acordarea scutirei de ori-ce impozit, conform legii de încurajarea industriei, a intervenit o cauză de schimbare a baselor impozabile.*

No. 308. — **Casarea** decisiunii comisiunii de apel din județul Ilfov
No. 229 din 1900, după recursul făcut de Societatea metalurgică română.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Sărățeanu, avocatul societății recurente în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra motivului al III-lea de casare :

»Exces de putere. Denaturare invederată a mărturisirilor mele făcute înaintea comisiunii.

I. »Dia petițiunea de apel nu rezultă că Societatea metalurgică s'ar fi obligat să plătească un impozit pentru vre-un alt comerț ce ar fi recunoscut că face ; cu toate acestea, comisiunea de apel afirmă că »Societatea metalurgică a făcut recunoșterea că există un comerț »de grinzi de fer pe care în fapt le-a avut în curtea fabricii pentru »trebuințele industriei sale.

II. »Violarea dispozițiilor art. 4, alin. a din legea pentru încurajarea industriei naționale din 1887 și a jurnalului consiliului de miniștri din 16 Martie 1899, art. 1, alin. a prin faptul că sancționează un impozit scutit prin lege încă de când funcționa firma Lemaitre, precum se vede din *Monitorul* No. 4 din 1888 și 167 din 1893 »scutire expres acordată și Societății metalurgice prin jurnalul consiliului de miniștri publicat în *Monitorul* No. 2 din 1899«.

Având în vedere că se constată că fabrica Metalurgică română a fost impusă de comisia de prefacere a comunei București la 8 Ianuarie 1900, cu începere de la 1 Aprilie 1899, pentru comerțul de grinzi de fer, la plata de patentă conform tabelii A, clasa II, și la taxa proporțională de 5⁰/₀ la chiria de 9.000 lei, precum și la impozit funciar ; că, în urma apelului făcut de societate, comisia de apel a admis apelul numai în parte, reducând taxa proporțională a patentei la 2.000 lei ;

Considerând că, în cât privește taxa de patentă și de taxe proporționale, societatea nu poate cere a fi scutită în virtutea scutirii acordate pe temeiul legii de încurajare de industrie, pentru că e vorba de un comerț deosebit cu grinzi de fer ce s'a constatat că fabrica face, pentru care nu s'a acordat scutire, iar plata taxei proporționale, în urma aprecierii comisiei de apel, s'a redus, având a se calcula numai la suma de 2.000 lei ; că, așa fiind, motivele în privința taxei proporționale, și în drept și în fapt, sunt neîntemeiate.

Asupra motivelor I și II de casare :

I. »Eróre gravă de fapt și denaturare de acte;

1) »Comisiunea de apel pentru recensământul anului curent, ad-

»mițând numai în parte apelul societății anonime metalurgice române, ceea-ce implică respingerea apelului său, făcut contra procesului-verbal No. 34 al comisiunii comunale, a comis o eróre grosieră de fapt, când afirmă că firma Lemaitre în locul căreia s'a substituit societatea metalurgică, ar fi fost condamnată să plătească un imposit funciar pentru biurourî, case și magasiî, pe când din decisiunea comisiunii de apel No. 3.076 din 1895 rezultă din contră, că apelul firmei Lemaitre a fost înlăturat de çisa comisiune tocmai pentru că în realitate firma Lemaitre nu fusese impusă la vre-o taxă funciară de către comisia comunală din anul 1895, astfel că rămâne învederat că Lemaitre nu fusese condamnat a plăti asemenea imposit;

2) »Comisiunea de apel comite o a doua eróre grosieră de fapt denaturând dispozițiunile exprese ale decisiunii din 1895 care a respins apelul fiscului, fără să-i reserve vre-un drept, el care pretindea, să se reformeze procesul-verbal al comisiunii comunale, a căreî majoritate hotărîse ca Lemaitre să nu fie impus, fiind scutit prin lege și jurnalele consiliului de miniștri, publicat prin *Monitorul Oficial* No. 4 din 1888 și 167 din 1893, astfel că și din acest punct de vedere rezultă clar, că Lemaitre nu fusese condamnat la vre-un imposit.

II. »Denaturare de acte;

1) »Prin procesul-verbal al comisiunii comunale No. 34, se impune Societatea anonimă metalurgică la 540 lei pentru biurourî, case și magasiî, pentru suma de 9.000 lei, precum și la 450 lei ca taxă proporțională comunală la aceeași chirie anuală de 9.000 lei, în cât este evident că această primă comisiune a impus localul fabriciceî și atelierele sale; cu toate acestea, comisiunea de apel, pentru a-mî respinge apelul, afirmă în mod neexact, că prima taxă este impusă pentru un osebit comerçi de grindî de fer brut, în cât pune pentru prima oră un imposit pe care prima comisiune nu l'a avut în vedere și mî refuză apelul pentru o taxă nedreptă».

Considerând că, însă, în privința impositului funciar fabrica Lemaitre, acum a Societății metalurgice române, nu pôte fi obligată de ore-ce legea de încurajare e categorică, și pe temeiul ei trebuie să fie fabrica scutită de plata impositului funciar pe timpul indicat de acea lege:

Considerând că dacă impositul funciar a fost hotărît cu ocazia recensământului general din 1895—1896, nu se pöte şice că acesta ar trebui să dureze în cursul epöcei de 5 ani, când înăuntrul acestei epöce intervine o cauză în urma căreia trebuie să fie scutit de plata impositului; că, în specie prin acordarea scutirei de ori-ce imposit, conform legëi de încurajare, a intervenit o cauză de schimbare a baselor de care trebuie să se şină sémă şi pentru plata impositului de comisia de percepere; că precum pentru o casă impusă prin recensământul general la plata de imposit, când casa se distruge, impositul funciar nu trebuie a fi plătit, asemenea nu e obligaţia de a plăti impositul când în decursul celor 5 ani, intervine saü o lege specială pentru scüture saü un act al putereii administrative, care, conform legëi de încurajare a industriei, acordă scüturea de plata impositelor unei fabrici, pentru că prin asemenea aşęară de scüture s'au schimbat în sensul legëi de constatare bazele de evaluare;

Considerând că comisia de apel, neşinënd sémă de aceste reguli, töte motivele din recurs, relative la impunerea plăteii impositului funciar, sunt întemeiate şi decisia are a fi casată;

Pentru aceste motive:

Caséză, etc.

Fiscal, secşia II.

No. 207

CONTRIBUŢII DIRECTE. — Patentă. — Păduri. — Cumpărătorii de lemne de la un exploatator de păduri pentru a face comerciü cu ele.

Este supus la plata patenteii şi cel ce cumpără lemne de la un exploatator de pădure pentru a face comerciü cu ele.

No. 309. — **Casarea** decisiunei comisiunei de apel din judeţul Dorohoiü No. 107 din 1900, dupe recursul făcut de administraţia financiară de Dorohoiü, cu Baron Poper.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greşeanu, delegatul fiscului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare ;

»Că în mod ilegal comisia de apel a scădut pe Baron Poper de la »patentă pentru exploatarea a 30.000 copaci«.

Considerând că din decizia supusă recursului se constată că Baron Poper a cumpărat spre exploatare 30.000 copaci de la arendașul Marcu Fischer;

Că, dacă, Marcu Fischer este supus la foncieră pentru comerțul ce dânsul face personal, nu rezultă că Baron Poper, care a cumpărat lemne de la dânsul, să fie scutit de impozit pentru comerțul ce face cu ele ;

Că întru cât comisia de apel a scădut pe Baron Poper de la patentă pentru comerțul acelor copaci a comis un exces de putere, și deci, motivul fiind fondat, are a se admite ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 208

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Impozit funciar. — Scutire. — Construcții noi. — Termen de scutire. — De când curge. (Art. 11 din legea pentru impozitul funciar).

Sunt scutite de impozitul funciar, pe termen de 3 ani, construcțiile noi, fără nici o deosebire, fie că servesc la locuință, fie la ori-ce alt scop, și acest termen curge de când construcțiunea devine locuibilă, adică din momentul ce instalațiunea, de ori-ce natură ar fi, este posibilă în această construcțiune.

No. 315. — **Casarea** deciziunii comisiunii de apel din județul Vâlcea cu No. 241 din 1900, după recursul făcut de H. D. Rosenblüth.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat St. Demetrescu, din partea recurentului, și
Pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

»Că în mod ilegal comisiunea de apel l-a impus pentru atelier de teracotă și cherestea, de ore-ce nu are încă 3 ani de la construcție, și că taxa proporțională pentru acest negoț trebuie calculată cu 2⁰/₀.

Considerând că după art. 11 din legea fuaciară, sunt scutite de această dare, pe termen de 3 ani, construcțiunile noui, fără nici o deosebire, iar nu numai acelea cari servesc de locuință, cum interpretează comisia de apel prin decisiunea supusă recursului ;

Că, prin expresiunile de când devin locuibile, legiuitorul a înțeles că termenul va începe din momentul de când instalațiunea de ori-ce natură ar fi, este posibilă în aceste construcțiuni ;

Că, interpretând ast fel, comisia de apel a interpretat greșit dispozițiunile art. 11 citat ;

Considerând că în ce priveste taxa proporțională a patentei pentru fabrică, care transformă lemne brute în parchete, cum constată comisiunea, ea trebuie să fie calculată la 2⁰/₀ din valoarea locativă a încăperilor, conform art. 3 din legea patentelor din 1877 ;

Că, impunând la 5⁰/₀, comisia a violat dispozițiunile art. 3 citat ;

Că de aceea, ambele motive au a fi admise.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 209

CONTRIBUȚII DIRECTE.— **Imposit funciar.**— **Moșii arendate.**— **Quantumul impositului.**— **Arendare în cursul periodului.** (Art. 1 din legea impositului funciar; art. 51 din legea de constatare și percepere).

Sunt impuse la un imposit funciar de 6⁰/₀ din venit, proprietățile rurale arendate, când proprietarul domiciliază în țară, și, această impunere de 6⁰/₀ se face din momentul arendărei, chiar în cursul periodului recensământului general.

No. 316.— **Casarea decisiunei comisiunei de apel din județul Râmnicu Sărat cu No. 120 din 1900, după recursul făcut de administratorul financiar, cu G. Pallade.**

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Că în mod ilegal comisiunea nu a impus pe G. Pallade cu 6⁰/₀.
»asupra arendeî moşiei, conform art. 1, alin. c din legea funciară«.

Considerând că prin decisiunea comisiunei de apel s'a impus,
D. G. Pallade la impozitul funciar numai de 5⁰/₀, asupra venitului
de 10.430 lei, constatat de recensământul general, de şi s'a arendat
moşia în cursul periodului acestui recensământ ;

Considerând că după dispoziţiunile art. 1, alin. II din legea fun-
ciară, sunt supuşi la 6⁰/₀ proprietăţile rurale arendate, când proprie-
tarul domiciliaza în ţeră, urmând negreşit de a se plăti asemenea
contribuţiî, imediat ce moşiile se arendeză, în ori-care timp a periodeî
recensământului general, căci prin acesta nu se schimbă basa impo-
sabilă, ci numai categoriă impozitului, după distincţiunea făcută de
lege prin citatul art. 1, menţionându-se evaluarea venitului stabilită
la recensământul general ;

Considerând că, procedând în modul mai sus arătat, comisiunea de
apel a violat citatul text de lege, şi ast-fel, motivul de casare este
fondat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secţia II.

No. 210

CONTRIBUŢII DIRECTE. — Patentă. — Taxă proporţională. —
Arendaşi. (Art. 3 şi 4 din legea patentelor de la 1877).

*Arendaşi nu sunt scutiţi de plata taxei proporţionale de patentă
în raport cu valoarea locativă a încăperilor, în care dênşii 'şi
exercit profesiunea de arendaşi.*

No. 317. — **Casarea decisiunei comisiunei de apel din judeţul Râm-
nicu-Sărat cu No. 56 din 1900, după recursul făcut de adminis-
tratorul financiar de Râmnicu-Sărat, cu Gh. Codreanu.**

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului ;

Deliberând ;

Asupra motivului de casare :

„Că în mod ilegal comisia de apel a scădut pe Gh. Codreanu de la taxa de 5 % asupra valorii de 400 lei, a încăperilor în cari numitul își face profesiunea de arendaș“.

Considerând că după art. 3 din legea de la 23 Martie 1877, sunt supuși la taxa proporțională de patentă, în raport cu valoarea locativă a încăperilor ce ocupă, toate profesiunile și comercurile prevăzute în tabelele A, B și C din legea patentelor de la 1863, fără nici o deosebire, nefiind scutite de această taxă de cât profesiunile cari plăteau o patentă fixă, în raport cu chiria localurilor ce ocupau după legea din 1863, după cum se prevede acesta expus prin art. 4 din menționata lege din 1877 ;

Considerând că arendașii nu pot să fie coprinși în categoria acestor scutiri, căci nu plăteau după legea din 1863, o patentă fixă în raport cu valoarea locativă, după cum sunt de exemplu advocații ;

Considerând că, prin urmare, în specie, comisia de apel apărând pe D. arendaș Gh. Codreanu de taxa proporțională a patentei, a violat citatele texte de lege, și ast-fel, motivul de casare este fondat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 211

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patente. — Neguțătorii de ape minerale.

Neguțătorii de ape minerale sunt supuși la taxa patentei numai când au prăvălie.

No. 327. — **Casarea** decisiunii comisiunii de apel din județul Dâmbovița cu No. 382 din 1900, după recursul făcut de Th. Vasilescu.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Că în mod ilegal comisia de apel 'l-a impus la patentă pentru ape minerale, de ore-ce legea prevede pe negușătorii de ape minerale cu prăvălie».

Considerând că comisiunea, pentru a impune pe recurent cu penta pentru comerțul de ape minerale, constată numai că recurentul face acest comerț, fără însă să stabilească dacă are prăvălie;

Considerând că după tabela A de la legea patentelor sunt supuși la această taxă numai negușătorii de ape minerale cari au prăvălie;

Că întru cât comisiunea nu a stabilit și acest element, a comis un exces de putere, și, deci, motivul fiind fondat, are a se admite.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 212

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Incapacitate. — Nedemnitate. — Jurat condamnat pentru tănuire. — Dacă este nedemn de a fi jurat. (Art. 260 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Comisiunea juraților. — Incompatibilitate. — Agent al poliției judiciare. — Ajutor de primar din comună rurală în comisiunea juraților. — Casare. (Art. 259 și 263 din procedura penală).

- 1) Incapacitățile fiind de drept strict și neputându-se întinde prin analogie, trebuind să fie prevădute anume prin lege, urmază că o persoană ce a fost condamnată pentru delictul de tănuire, pôte fi jurat în materie criminală, întru cât legea de procedura penală, prin art. 260, nu prevede, pentru casurile de nedemnitate, și pe acela relativ la delictul de tănuire.
- 2) Funcțiunea de jurat este incompatibilă cu funcțiunea de oficer al poliției judiciare; ast-fel, când se constată că în comisiunea juraților a luat parte și un ajutor de primar dintr'o comună rurală, care după lege este și agent al poliției judiciare, verdictul juraților este viciat, și, deci, decisiunea casabilă.

No. 240. — Casarea decisiunii curței cu jurați cu No. 19 din 1899 din județul Vaslui, după recursul făcut de C. Onuță și Ion Zaharia.

14 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și IV de casare :

I. »Numărul de 25 jurați prezenți la judecarea cauzei s'a com-
»plectat cu apărătorul nostru, D. avocat G. Marinescu, jurat supli-
»mentar (a se vedea lista juraților).

»Ast-fel, am trebuit a recusa pe numitul domn avocat pentru a
»ne apăra, micșorându ni-se numărul de recusări la cari aveam drept
»după lege, și cu acest mod s'a violat art. 290 din proc. penală«.

IV. »Violarea dreptului de apărare, întru cât președinte curței cu
»jurați, după terminarea desbaterilor, a citit juraților o adresă a pe-
»nitenciarului din Iași, relativă la condamnarea unui Ion Zaharie la
»închisore de 6 luni, adresă care trebuia citită în timpul desbateri-
»lor pentru ca apărarea să pótă răspunde și combate afirmațiunea
»din ea«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Costache Onuță, Ion Zaharia și Costache Cârlescu, fiind dați în judecată pentru crima de tâlhărie, au fost condamnați numai Costache Onuță și Ion Zaharia la câte 5 ani închisore corecțională, în baza art. 317, 318 și 63 din codul penal, iar Costache Cârlescu a fost achitat ;

Considerând că din procesul-verbal de audiență al curței cu jurați nu se constată că în comisiunea de judecată a recurenților ar fi figurat ca jurat și Gh. Marinescu, apărătorul recurenților, după cum susține dênșii în memoriul lor ;

Că în ce privește faptul, că, în urma închiderei desbaterilor, președintele curței ar fi citit o adresă a directorului penitenciarului din Iași, din care rezultă că Ion Zaharia ar fi suferit 6 luni închisore în acel penitenciar, asemenea nu se constată nimic în această privință,

și nici recurenții nu mai produc altă probă pentru susținerea alegerii lor ;

Că, prin urmare, ambele motive au a fi respinse ca nefondate.

Asupra motivului III :

»Intre jurații cari au format comisiunea de 12 a luat parte și D. V. »G. Dudău, care a fost condamnat pentru tănuire de lucruri furate de tribunalul Vasluiu la o lună închisore, care a fost redusă de »curtea de apel din Iași prin hotărîrea No. 495 din 18 Iunie 1899 »la 15 zile (veđi dosarul tribunalului Vasluiu No. 1.253 din 1898), »și, prin urmare, s'a violat art. 260 din procedura penală«.

Considerând că printre casurile de nedemnitate prevăđute de art. 260 din procedura penală nu figurază și acela relativ la delictul de tănuire ;

Considerând că incapacitățile fiind de drept strict, nu se pot intinde prin analogie, ci trebuesc anume prevăđute de lege ;

Că, prin urmare, faptul că în comisiunea juraților a figurat și V. G. Dudău, care a fost condamnat pentru tănuire, acesta nu viciază verdictul juraților, intru cât asemenea incapacitate nu este declarată expres prin lege ;

Că și acest motiv nefiind fondat, are a se respinge.

Asupra motivului II de casare :

»Intre jurații cari au format comisiunea de 12, a luat parte ca jurat D. G. Rășcanu, care ocupă funcțiunea de ajutor de primar la »comunei rurale Tanacu, după cum se probază prin certificatul D-lui »prefect al județului Vasluiu cu No. 6.962 din 1899, și, deci, ajutorii »de primarii fiind oficerii de poliție judiciară, comisiunea juraților a »fost vicios constituită și, deci, s'a violat art. 263 din procedura »penală«.

Considerând că, după dispozițiunile art. 263 din procedura penală, funcțiunea de jurat este incompatibilă cu funcțiunea de oficer al poliției judiciare, care, conform art. 14 din procedura penală, se exercită și de ajutorii de primarii ;

Considerând că din combinațiunea art. 259 din procedura penală cu art. 263 citat rezultă că acela care se află într'unul din casurile de incompatibilitate nu va putea îndeplini funcțiunea de jurat ;

Că se constată că în comisiunea juraților cari au judecat pe recurenții a figurat și juratul G. Rășcanu, care, după cum rezultă din pro-

cesul-verbal încheiat de procurorul tribunalului în ziua de 29 Februarie anul curent, a ocupat neîntrerupt funcțiunea de ajutor de primar al comunei Tanacu de la Octombrie 1899;

Considerând că întru cât Gh. Rășcanu a îndeplinit funcțiunea de jurat, în contra prescripțiilor legii, verdictul comisiunii din care a făcut parte este viciat din acest punct de vedere și, prin urmare, motivul de casare fiind fondat, are a se admite.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 213

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Mai multe comerciuri în aceeași localitate. — Fabricant de gaz. — Mai multe fabrici. — Cum se calculează și stabilește dreptul de patentă. (Art. 5 din legea patentelor).

Când un comerciant exercită mai multe comerciuri în aceeași comună, în diferite prăvălii, densus trebuie să fie impus a plăti dreptul de patentă întreg pentru comerciul său în industria cea mai ridicată și osebit jumătate pentru fie-care prăvălie.

Când, însă, este vorba de fabrici de gaz ale aceluiași fabricant, nu trebuie să se ia în considerare pentru determinarea taxei fixe și a taxei proporționale de patentă numărul stabilimentelor și dacă sunt situate în aceeași comună, ci trebuie să se țină seamă numai de numărul cazanelor, de capacitatea lor și de ceea ce acele cazane produce în 24 ore.

No. 333. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Prahova No. 345 din 1900, după recursul făcut de administrația financiară, cu societatea Stéua română.

15 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Comisia de apel a județului Prahova, prin decisiunea sa No. 345, pronunțată cu majoritate asupra apelului făcut de societatea »Sté-

»ua română« contra procesului-verbal al comisiei comunale din »Câmpina sub No. 118, a violat principiul consacrat prin tabela litera c din legea patentelor de la 1863, textul art. 1 și 3 din legea »de la 1877, și a făcut o greșită aplicație a art. 5 din legea de la 1863»;

Având în vedere că prin decizia comisiei de apel de prefacere, din Prahova, se constată că societatea »Stéua română« are în Câmpina două fabrici de gaz ; că pentru întreaga fabrică trebuie să plătească patentă, taxă fixă și taxă proporțională, iar pentru cele-alte fabrici pe jumătate ;

Considerând că comisia de apel s'a condus de art. 5 din legea patentelor, după care, când se exercită mai multe comerțuri în aceeași comună în diferite prăvălii, are a se plăti dreptul de patentă întreg pentru comerțul său industria cea mai ridicată și osebit jumătate pentru fie-care prăvălie ;

Considerând că fiind vorba de fabrica de gaz a cui-va, nu are a se lua în considerare pentru determinarea taxei fixe și a taxei proporționale numărul stabilimentelor și dacă sunt în aceeași comună, conform art. 5 din legea patentelor, ci are a se ține seama numai de numărul cazanelor, de capacitatea lor, și ceea ce cazanele produc în 24 de ore, precum acesta rezultă din tabloul alfabetic pentru clasificarea patentelor sub gaz lichid ;

Considerând că prin decizia comisiei de apel de prefacere, impunându-se fabricile de gaz din Câmpina în alt mod de cât se prescrie prin acel tablou alfabetic, a violat legea patentelor ;

Pentru asemenea violare, ea fiind întemeiată, are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 214

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Cantină rurală. — Neproducere de venit. — Scutire. — Omisiune esențială. (Art. 51 din legea de constatare și percepere).

Omisiunea ce comisiunea de apel face, nediscutând motivul de apărare invocat de un apelant, cum că cantina înființată într-o comună rurală, pentru care este impus la darea funciară, nu

mai produce nici un venit nefiind închiriată, fiind că lucrările publice unde cantina a fost înființată au încetat, este esențială și atinge casarea deciziei.

No. 342. — Casarea deciziei comisiei de apel din județul Constanța No. 37 din 1900, după recursul făcut de A. Delepine.

15 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Că comisia de apel a violat legea și a interpretat greșit dispozițiunile art. 51 din legea de constatare, de ore-ce nu a ținut sémă că cantina nu mai este închiriată și nu mai produce nici un venit, lucrările la port încetând, și această cantină fiind făcută numai pentru lucrători, în comună rurală ; urma a fi scăđut de la ori-ce dări, ne mai producând venit“.

Considerând că se constată că di'naintea comisiei de apel recurentul a susținut și dovedit că cantina înființată la cariera Canara, nu mai produce venit nefiind nici închiriată, din cauza suspendării lucrărilor portului Constanța ;

Considerând că în privința acestui motiv de apărare comisiunea de apel se mărginesc numai a declara că această cantină este destinată comerțului, fără însă a se pronunța și asupra punctului esențial, dacă în adevăr, actualmente, acea cantină se găsește închiriată sau dacă produce vre-un venit ;

Considerând că această omisiune este esențială, întru cât dacă ar fi așme constatat că acea cantină nu mai funcționează, ar urma neapărat a fi scutită de impositul funciar, fiind un imobil rural neproducător de venit, cari, după art. 12 din legea impositului funciar, sunt scutite de o potrivă cu imobilele rurale, întru cât în privința cantinelor legea nu face nici o deosebire ;

Că așa fiind, deciziunea urmază a fi casată, având comisiunea de trimitere a constata dacă astăzi această cantină mai funcționează în vre-un mod ore-care.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Fiscal, secția II.

No. 215

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Patentă. — Mașini agricole. (Art. 1 și 2 din legea patentelor).

Cel ce are mașini agricole și face speculă cu ele, urmăzând a plăti patentă, fie că acele mașini sunt puse în mișcare cu mâna, fie cu aburi.

No. 355. — Respingerea recursului făcut de Marin Butucea contra deciziunii comisiunii de apel din județul Dâmbovița cu No. 114 din 1900.

15 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Greceanu, delegatul fiscoșului, în combaterea recursului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Că s'a violat art. 1 și 2 din legea patentelor și a tabelor anexate la ea, de ôre-ce recurentul nu este nici industriaș, nici comerciant, și mașina sa de treerat pentru care a fost impus la patentă, nu este o mașină cu vaporî, ci o mașină mică ce se pune în mișcare cu mâna, și nu a dat'o cu chirie la nimenî“.

Considerând că tabelele asimilare la tabelele anexate pe lângă legea patentelor prevede taxe de patentă pentru mașini agricole, fără distincțiune dacā mașina e pusă în mișcare cu aburi sau cu mâna ;

Că, în specie, recurentul Marin Butucea, bine a fost impus de comisiunea de apel la patentă pentru o mașină ce se pune în mișcare cu mâna, întru cât constată în fapt că numitul posedă o asemenea mașină pusă în mișcare de doi lucrători.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Fiscal, secția II.

No. 216

CONTRIBUȚII DIRECTE. — Imposit funciar. — Omisiune. — Nemotivare. — Casare.

Inlăturarea de către comisiunea de apel a unui certificat emanat de la autoritate publică competentă a da asemenea testimoni, fără măcar a 'l menționa și fără a arăta temeiurile pentru cari 'l-a inlăturat, constituie un adevărat exces de putere și decizia sa este casabilă.

No. 362. — Casarea decisiunii comisiunii de apel din județul Olt No. 485 din 1900, după recursul făcut de V. Vlădescu.

15 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat M. D. Vlădescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. Greceanu, delegatul fiscului ;

Deliberând :

Având în vedere că recurentul invocă ca motiv de casare că comisiunea de apel a comis un exces de putere și a violat legea, de ôre-ce nu a fost scãdut de impozitul pentru môra ce avea pe apa Oltului de la trimestrul Aprilie 1899, ci numai de la trimestrul Iulie 1899, când el a dovedit cu certificatul No. 54 din 13 Ianuarie 1900, liberat de primarul comunei Comani, că môra ce a avut 'l-a fost distrusă de apa Oltului încă din anul 1898 ;

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că din acea decisiune se constată că recurentul, la 12 Iunie 1899, a cerut de la primăria comunei Comani ca să se pună în vederea comisiunii comunale de prefaceri să 'l scadă de la impozit pentru môra ce a avut, de ôre-ce a fost distrusă de apa Oltului, prezentând în urmă și certificatul primăriei comunei Comani cu No. 54 din 1900, și comisiunea comunală de prefaceri din Ianuarie 1900 'l-a admis cererea și 'l-a scãdut cu începere de la trimestrul Aprilie 1899 ;

Că, în contra decisiunii comisiunii comunale de prefaceri, făcându-se apel de către controlorul fiscal, comisiunea de apel, fără a menționa și a discuta certificatul No. 54 din 1900 al comunei Comani,

în care se certifică că móră recurentului Vlădescu a fost distrusă de apa Oltului încă din anul 1898, de când nici nu mai pôte funcționa, înlătură acest certificat, și fiind că Vlădescu nu a dat petiție de scădere de cât la 12 Iunie 1899, deci te că Vlădescu a posedat móră până la această dată, dată pînă la care a și funcționat, și reformând decisiunea comisiunei de apel, hotărâsce ca Vlădescu să fie scăđut de impositul asupra morei ce avusese numai de la trimestrul Iulie 1899, nu de la trimestrul Aprilie acel an, cum decisese comisiunea comunală, pe a cărei decisiune recurentul dăduse mulțumire neapelând'o ;

Că, procedând ast-fel și înlăturând un certificat emanat de la o autoritate publică, competentă a da asemenea testimoniū, fără măcar a'l menționa, și fără să 'și arate temeiurile pentru cari recurentul trebuia să fie scăđut numai de la trimestrul Iulie 1899, comisiunea de apel comite un exces de putere, și, deci, decisiunea sa are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Fiscal, secția II.

No. 217

TUTELĂ. — Tutóre legală. — Dacă o femeie, alta de cât mama, pôte fi tutóre legală. — Incapacitate. — Dacă incapacitatea tutorului pôte fi invocată și pe cale de contestație la executarea hotărîrii dată contra minorilor. (Art. 352, 353, 367 și 368 din codul civil).

CONTESTAȚIE. — Executarea hotărîrilor. — Buna credință a celui de al treilea. — Nerepresentarea în regula a părții în contra căreia se invocă hotărîrea.

- 1) *Femeia, afară de mamă, nu pôte fi tutóre legală, și această incapacitate este în interesul minorilor, și nu dispare prin faptul că tribunalul, din eróre, ar fi recunoscut ca tutóre legală pe o altă femeie de cât mamă, pe buna minorilor de exemplu, ast-fel că o asemenea tutóre nu pôte reprezenta pe minorii în instanță.*
- 2) *Incapacitatea tutorului pôte fi invocată și prin contestația la executarea hotărîrii pronunțată contra minorilor, în care dênșii fuseseră reprezentați printr'un tutor incapabil, căci hotărîrea aceea este o res inter alios, nu pôte privi pe minorii nereprezentați în regulă.*

3) *Buna credință a celui de al treilea nu pôte fi argument pentru a menține o hotărîre în care o parte, contra căreia se invocă hotărîrea, n'a fost reprezentată de fel sau legal.*

No. 56. — Respingerea recursului făcut de I. Staehly & Comp. contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 911 din 1899, dată în proces cu Ana Buna, tutorea minorilor I. Thury.

15 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. avocat Dimopol, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat M. rțun, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni, fiind minorii în cauză ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

I. » Exces de putere. Cu jurnalul No. 6.374 din 1897 al tribunalului Ilfov, secția II, din 10 Septembrie, s'a conferit D-nei Ana Buna » tutela minorilor I. T. Thury, după cererea D-sale, însărcinare ce a » conservat administrând bunurile minorilor săi nepoți de fiică până » la 10 Noembrie 1898, când, demisionând, a fost alésă de consiliul » de familie din nou ca tutore și confirmată de tribunal. În cursul » anului 1897 Staehly & C-ie, chiamă pe minorii, reprezentați prin » Ana Buna, în judecată și obține o carte de judecată, rămasă definitivă » prio neoposare și neapelare. La executare se face contestație » de către minorii, pe motiv că nu erau bine reprezentați la judecarea » fondului, de ôre-ce Ana Buna, nefiind alésă până la 10 Noembrie » 1898 de către un consiliu de familie, nu putea sta pentru ei în » justiție.

» Tribunalul de comerț admite în apel contestația și anulează » cartea de judecată.

» Tribunalul comercial, neținând sémă de existența jurnalului cu » No. 6.374 din 1897 al tribunalului secția II, care a deferit tutela » D-nei Ana Buna, precum și de faptul că acesta a administrat în » realitate averea minorilor până la 10 Noembrie 1898, când a demisionat, comite un exces de putere.

»Numai o instanță superiőră și competentă putea anula sau infirma ȃșul jurnal și, pe cāt timp acesta nu s'a făcut, tribunalul de comerciũ nu avea sã cerceteze dacã Ana Buna ȃndeplinea condițiunile cerute pentru a fi tutore și dacã numirea D-sale s'a făcut din nerore«.

II. Violarea art. 1.200 din codul civil și art. 1.201 :

»Jurnalul cu No. 6.374 din 1897 al tribunalului Ilfov, secția II, fiind stat ȃn picioare pãnã la 10 Noembre 1898, și noi obținend ȃn acest interval o carte de judecatã, rēmasã definitivã prin neoposare și neapelare, cu drept cuvēnt am opus autoritatea lucrului judecat minorilor Thury, cãnd aũ pretins cã Ana Buna nu' l putea reprezenta ȃn instanță.

»Tribunalul de comerciũ a violat, decĩ, autoritatea lucrului judecat, atãt cãnd a nesocotit existența jurnalului sus ȃșis, cāt și atunci cãnd n'a ȃținut sēmã cã cartea de judecatã care ne-a admis acțiunea a considerat pe minorĩ prezenți și bine reprezentați la judecata fondului«.

III. Violarea art. 367 și 368 din codul civil :

»Tribunalul Ilfov, secția II, a deferit tutela minorilor Thury D-nei Ana Buna, dupã cererea acesteia și ȃn interesul minorilor ȃn vederea urgenței.

»D-na Ana Buna, ȃn timpul cãnd ne aflam ȃn judecatã, era sfãtuitã și sprijinitã ȃn administrația averei de cãtre consiliul de familie, dupã cum se constată ȃn fapt ; prin urmare, era indicatã ca tutore de cãtre consiliul de familie. Același consiliũ, luãnd cunoșcința de demisiunea ei din ȃnsãrcinarea de tutelã, își lãuda administrația, o propune la 10 Noembre 1898 de tutore din nou și tribunalul o confirmã.

»Prin urmare, se violēzã art. 367 și 368 din codul civil, cãnd nu se ține sēmã de aceste ȃmpregiurãri«.

Avēnd ȃn vedere cã e constatat cã ȃn procesul intentat de Staehly & Comp. contra minorilor I. Thury, aceștia aũ fost chemați și reprezentați prin Ana Buna, buna minorilor, ca tutrice legalã ; cã hotãrirea obținutã contra minorilor rēmãnend definitivã și executãndu-se, minorii s'aũ opus la acēstã executare, care contestație s'a admis de tribunalul Ilfov prin sentința supusã recursului, anulãndu-se titlul executoriũ pus pe cartea de judecatã obținutã contra minorilor:

Considerând că prin art. 352 și următorii din codul civil, femeia, afară de mamă, nu poate fi tutrice legală; că această incapacitate consacrată și prin art. 353, § III din codul civil, este în interesul minorului; că incapacitatea nu dispare, prin faptul că tribunalul, din eróre, ar fi recunoscut ca tutrice legală pe buna minorilor Thury, printr'un act óre-care precum susține recurentul, precum și chiar dacă un incapabil ar voi să fie tutor, și când chiar consiliul de familie ar consimți, el totuși nu poate fi tutor spre a administra interesele minorului; că de aceea Ana Buna a fost incapabilă de a reprezenta pe minorii Thury, în procesul intentat contra lor;

Considerând că incapacitatea tutorelui poate fi invocată și prin contestație la executarea hotărîrii pronunțată contra minorului, în care minorele fusesse reprezentat printr'un incapabil, căci hotărîrea aceea este o res inter alios, nu poate privi pe minorul nereprezentat în regulă;

Considerând că buna credință aceluși de al treilea, nu poate fi argument pentru a menține o hotărîre în care o parte contra căreia se invocă hotărîrea n'a fost reprezentată de fel său legal;

Considerând că asemenea și dispozițiunile art. 367 și 368 din codul civil, nu pot servi spre a susține că cartea de judecată obținută contra minorilor Thury e bine dată, căci tribunalul, recunoscînd din eróre pe Ana Buna ca tutóre legală, n'a îndeplinit oficiul recunoscut de lege tribunalului, când consiliul de familie nu se adună spre a nu se compromite interesele minorului, îndeplinesce o lucrare óre-care din oficiu;

Că de aceea sub tóte privirile, motivele sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive,

În unire cu conclusionile D-lui procuror-general D. Alexandresco :
Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 218

DELICT SILVIC. — Flagrant delict. — Acte ce 'l constată. — Probă. — Inscrierea în fals. (Art. 39 din codul silvic).

Actele încheiate de agenții silvică, și cari constată un flagrant delict, fac deplină probă până la înscrierea în fals.

No. 256. — Casarea sentinței tribunalului Tulcea No. 61 din 1900, în urma recursului făcut de Stat.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Violare de lege și exces de putere.

» Procesul-verbal constatând un flagrant-delict, nu se putea admite »proba testimonială«.

Vedând sentința supusă recursului ;

Considerând că se constată din procesul-verbal, încheiat de agentul silvic competente, că delicuenții Bontoiu și Balaican au fost surprinși în flagrant delict tăind lemne din pădurea Statului, cărora li s'a confiscat și toporele ;

Considerând că în asemenea condițiuni, după dispozițiunile art. 39 din codul silvic, actele încheiate de agenții silvică cari constată flagrantul delict, fac deplină probă până la înscrierea în fals ;

Considerând că, ast-fel fiind, tribunalul nu putea admite în contra acestor acte nici un fel de probă, și, prin urmare, nici proba cu martori ;

Că, dar, când tribunalul, pentru a achita pe delicuenți, s'a întemeiat pe depozițiunile martorilor propuși de numiții, a nesocotit dispozițiunile citatului art. 39 din codicele silvic, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror ;

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 219

COMPETINȚĂ. — Lovituri grave. — Incapacitate de lucru. (Art. 525 din procedura penală ; art. 239 din codul penal).

Loviturile grave ce cauzază pacientului incapacitate de lucru constituie delictul prevăzut și pedepsit de art. 239 din codul penal și este de competența tribunalului corecțional al judeca.

No. 257. — **Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Fană Pițulescu și alții.**

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Bagdat, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Fană Pițulescu și alții fiind dați în judecată pentru faptul de bătae săvârșit asupra persoanei lui Teodor Ionescu, judele ocolului II Caracal, prin cartea de judecată No. 896 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că loviturile suferite de Teodor Ionescu cauzându-i incapacitate de lucru pe timp de o zi, faptul intră în prevederile art. 239 din codul penal și nu este de competența judecătorului de ocol ; Că tribunalul Romanței, la care afacerea a fost trimisă, basându-se pe certificatul medical ce atestă că loviturile n'a avut nici un fel de gravitate, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea ;

Că ambele hotărâri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că se constată din actele încheiate în cauză că delincentii ar fi bătut grav pe reclamant, lucru ce de alt-fel se stabilește și din declarația medicului, trecută la finele procesului-verbal, care atestă că a găsit pe pacient în agonie și a trebuit să-i facă respirațiune artificială și să useze de diferite metode pentru a-l aduce la sensibilitate ;

Considerând că ast-fel fiind faptele, delictul săvârșit de Fană Pițulescu intrând în prevederile art. 239 din codul penal, este de competența tribunalului de a 'l judeca.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu ;

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

No. 220

COMPETINȚĂ. — Furt comis de un militar în concediu. — Delict de drept comun, iar nu de natură specială pentru militari. (Art. 53 din codul de justiție militară).

Furtul, care este un delict de drept comun, iar nu de o natură specială pentru militari, comis de un militar pe când era în concediu, se judecă de tribunalele ordinare, iar nu de tribunalele militare.

No. 258. — Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza soldatului Dobre Ghiță.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând :

Având în vedere că soldatul Dobre Ghiță fiind dat în judecată pentru faptul că pe când călătorea cu trenul a furat ceasornicul unui călător, judecătorul ocolului II din Craiova, prin hotărîrea No. 2.777 din 1899, 'și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că faptul fiind comis de un militar, el cată a fi judecat de instanțele militare ; că de asemenea comandantul corpului III de armată, prin procesul-verbal de la 14 Februarie 1900, 'și-a declinat competența pe motiv, că de și furtul s'a comis de un militar, totuși el, în momentul săvârșirii faptului, fiind în concediu, nu mai pôte fi judecat de tribunalele militare ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel intrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că se constată din rechisitorul comisarului regal al corpului III de armată că delicentul Dobre Ghiță, pe timpul când a săvârșit delictul de furt, se găsea în concediu medical pe timp de 40 zile ;

Că ast-fel fiind, după dispozițiunile art. 53 din codul justiției militare, acest fapt imputat numitului fiind un delict comun, iar nu de natură specială pentru militari, urmează a fi judecat de tribunalele ordinare, în specie de judele de ocol, întru cât valoarea obiectelor furate nu trece de suma de 100 lei.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror ;

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

No. 221

CURTEA CU JURAȚI. — Contumacie. — Condamnarea în contumacie. — Presentarea voluntară sau silită a contumacelui. — Nimicirea deciziei condamnatore. — Judecarea lui din nou. — Dacă i se poate agrava poziția și pedepsa.

- 1) *Decisiunile de condamnare, date în contumacie, se nimicesc prin prezentarea voluntară sau silită a contumacelui.*
- 2) *La judecarea din nou a contumacelui prezente, fie voluntar, fie silit, poziția lui nu se poate agrava, și, deci, nu poate fi condamnat la o pedeapsă mai mare de cât aceea la care fusese condamnat în contumacie.*

No. 259. — **Casată**, în urma unei divergențe, deciziunea curței cu jurați din Iași No. 33 din 1899, în urma recursului făcut de St. Apostescu.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N. Bagdat, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;
Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Am fost condamnat la 2 ani închisore, ca complice, la crima de
»tălharie săvârșită asupra lui Sofronie Radu, pentru motivul că în se-
»siunea din Iunie 1899 am fost judecat în contumacie, tot de această
»curte, și condamnat ca autor la un an închisore tot pentru faptul
»de maișus, așa că curtea, cu de la sine putere, trebuia să 'mî acorde
»circumstanțe atenuante, și să nu fiu condamnat la mai mult ca
»complice de cât ca autor“.

Având în vedere că se constată că recurentul fiind condamnat,
în contumacie, pentru un fapt de crimă săvârșit de el ca autor, la o
pedepsă corecțională de un an, prezentându-se în urmă curței cu ju-
rații din Iași 'l-a condamnat pentru același fapt, ca complice la doi
ani închisore ;

Considerând că prin prezentarea voluntară sa silită a contuma-
celui, care fusese condamnat, decizia de condamnare conform art.
481 din procedura penală se consideră nimirită, ceea ce dă a înțelege
că decisiile de achitare și de absoluție, nu se nimicesc ; că prin ur-
mare, acestea produc efectul autorității lucrului judecat, de vreme
ce decisiile de condamnare contra contumacelui nu sunt definitive ;

Considerând însă că dacă contumacele s'a prezentat și a fost jude-
cat, se întreabă dacă el pôte fi declarat culpabil pentru o altă faptă mai
grea, considerat ca având altă calitate la săvârșirea faptei, precum ca
complice, și dacă pôte fi condamnat la o pedepsă mai grea ; că în
tôte aceste privințe, dacă ne-am mărgini a invoca art. 481 s'ar
putea dice că, în urma prezentării contumacelui, judecându-se de cur-
tea cu jurații, acesta pôte să condamne pe contumacele prezentat la
o pedepsă și mai mare, de cât fusese condamnat în contumacie ;

Considerând însă că acest rezultat nu pôte fi admis, din punctul
de vedere al echității, că dacă în urma prinderii sa prezentării con-
tumacelui, judecarea are să urmeze după tôte regulele în favoarea
apărării, dinaintea curței cu jurații, acesta este o favoare care nu are
a fi mărginită, și ar fi a o mărgini dacă condamnatul în contumacie
la o pedepsă de un an, ar putea în urmă să fie condamnat la doi ani,
ca în specie ;

Considerând că dacă hotăririle de condamnare contra contumace-

lui se nimicesc, acesta numai sub condiția ca poziția lui să nu se agraveze prin judecata ce ar urma în ori-ce privință ar fi ;

Că, din acest punct de vedere, decizia curței cu jurați, numai în cât privesce aplicarea legii, are a fi casată, având curtea de trimitere a aplica legea fără a se agrava, sub raportul pedepsei, poziția recurentului ;

Că de aceea, mijlocul de casare fiind întemeiat, are a se admite.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 222

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Respingerea cererei formulate de acusat de a se cita martori. — Violarea dreptului de apărare. (Art. 340 din procedura penală).

Toți martorii câștigați desbaterilor trebuie să fie ascultați, afară numai dacă părțile sau ministerul public renunță la ascultarea lor.

Ast-fel, când un acusat, înaintea judecării, a cerut președintelui curței cu jurați citarea mai multor martori, și la ziua înfățișării, această cerere, cu totă insistența lui de a se chema acești martori, i se respinge pe motiv că lista acelor martori nu ar fi fost comunicată ministerului public, prin acesta se violează dreptul de apărare, și decisiunea este casabilă, căci, curtea trebuia să amâne judecarea spre a se cita acei martori, chiar dacă acusatul nu a cerut formal amânarea, căci insistența sa de a chema noi martori, echivală cu o cerere de amânare.

No. 261. — Casarea decisiunii curței cu jurați din județul Bacău No. 3 din 1900, în urma recursului făcut de N. V. Bucur și alții.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Petrescu ;

Pe D. avocat P. P. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea dreptului de apărare, de ore ce curtea respinge cererea noastră, ca martorii apărării să fie ascultați«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Vedând art. 340 din procedura penală ;

Considerând că din dispozițiunile acestui articol, rezultă principiul că toți martorii câștigați desbaterilor, trebuie să fie ascultați, afară numai dacă părțile sau ministerul public renunță la ascultarea lor ;

Considerând că, în specie, se constată că recurenții, mai înainte de ziua judecării, au cerut formal președintelui curței de a se cita mai mulți martori cu cari voia a dovedi nevinovăția lor, cerere ce le-a fost respinsă la ziua înfățișării, pe motiv că acei martori nu ar fi fost comunicați ministerului public, așa cum cere art. 340 din procedura penală ;

Considerând că se recunoște că martorii a căror chemare recurenții ceruse anume prin petiție, trebuiau să fie citați prin dispoziția președintelui curței cu jurați, și dacă se obiectează că dacă nu s'a făcut, cel puțin trebuia recurenții să se opue la judecare spre a se citi și comunica martori și a cere amânare ;

Considerând că dacă dênșii nu au cerut în mod expres amânarea procesului spre a se face o asemenea comunicare, totuși, stăruințele deosebite ale recurenților ca să fie ascultați martorii, acesta revelază suficient o cerere de amânare, și, prin urmare, curtea urma a amâna judecarea procesului, pentru ca lista acelor martori să se comunice ministerului public, după cum prescrie art. 340 din procedura penală, pentru ca în urmă să pôtă fi ascultați ;

Că, prin urmare, când judecătorii curței resping o asemenea cerere făcută de recurenți, nesocotesce dreptul de apărare al recurenților, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 223

CURTEA DE APEL. — Competință. — Afaceri civile. — Afaceri comerciale.

NOVAȚIUNE. — Când se operă. — Delegațiune dată de un debitor către un debitor al său de a plăti unui creditor. — Neacceptarea delegațiunii de către creditor. (Art. 1.130 și 1.132 din codul civil; art. 307 din codul comercial).

- 1) *Curtea de apel, exercitând ambele jurisdicțiuni, civilă și comercială, este competentă a judeca atât contestațiunile civile cât și cele comerciale.*
- 2) *Delegațiunea prin care un debitor dă creditorului său un alt debitor, care se obligă către dânsul, nu operă novațiune, dacă creditorul n'a acceptat delegațiunea într'un mod expres.*

No. 57. — Respingerea recursului făcut de Frații Cristoforatos, contra decisei curței de apel din Galați secția I, No. 63 din 1899.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. avocat Borș din partea recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Cociaș, avocatul Casei Jeschek, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

„Violarea art. 109 din procedura civilă, sau incompetență ratione materiae, adică violarea art. 895 din codul comercial. Titlul în virtutea căruia casa Jeschek et Comp. a pus în urmărire mōra noastră, este actul de ipotecă înscris la No. 31 din 1897, a împrumutului, de 120 mii lei făcut de noi; Or această obligațiune are o cauză civilă. De altminteri însăși curtea de apel prin stabilirea ce face, ca prin comptul curent al lui Cambano nu s'a operat o novațiune, confirmă că cauza a rămas neștrămutată civilă. Deci, curtea de apel, greșit și-a atribuit o jurisdicțiune comercială, când a judecat contestațiunea noastră asupra acelei urmăriri.

„Incompetența privind însăși materia, avem dreptul a suleva acest mijloc direct ei omiso medio”.

Având în vedere decizia supusă recursului;

Considerând că curtea ca instanță de apel, exercitând ambele jurisdicțiuni, civilă și comercială, nu se poate ține că n'a fost competente, *ratione materiae*, de a judeca contestațiunea recurenților, ea fiind de natură civilă, iar nu comercială;

Că așa fiind, acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului al II-lea :

»Violarea art. 1.130 și 1.132 din codul civil, combinat cu 307 din codul comercial și exces de putere.

»Cu contractul arendărei mării către Cambano, cu registrele chiar ale adversarului, cu recunoșterile lui din instanță, cu comptul curent cu Cambano, și cu primirea de la acesta a procentelor datorite de noi pe 1897—1898 până la 1899, 1 Iulie, noi am dovedit cel puțin în privința procentelor, că încheindu-se comptul curent cu delegatul nostru Cambano, între noi cu Casa Jeschek et Comp., s'a operat o novațiune tacită. Rău și greșit curtea de apel a caracterizat aceste acte, în raport cu textele sus citate de lege, că nu ar constitui o novațiune;

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului, rezultă că recurenții, pentru a dovedi că creanța ipotecară în virtutea căreia se urmărește marea lor din comuna Islazu, este stinsă față de dănsii, ei au susținut că s'a operat o novațiune prin delegațiunea unui nou debitor, lui G. Cambano, arendașul acelei mări, deducând acesta din contractul de arendare al acestuia, din registrele Casei Jeschek et Comp. din Brăila și din faptul că această Casă a primit de la Cambano, procente datorite de debitorii săi;

Considerând că delegațiunea prin care un debitor dă creditorului său un alt debitor, care să obligă către dănsul, nu operă novațiune, dacă creditorul n'a acceptat delegațiunea într'un mod expres;

Considerând că din actele și faptele invocate înaintea sa, instanța de fond constată că recurenții au însărcinat pe arendașul lor Cambano să plătească casei Jeschek et. Comp., din Brăila, numai dobânzile creanței ipotecare, iar nu și capitalul datorit; că din partea acestei Case nu există nici o declarațiune expresă, prin care să fi manifestat voința de a nova, acceptând pe G. Cambano, ca debitor, în locul fraților Christoforatos și descărcând pe aceștia de datoria lor ipotecară;

Că, dar, în fața acestei constatări de fapt, curtea, declarând că nu s'a operat în speciă o novațiune, departe de a fi violat în ceva textele de lege vădate prin acest mijloc de casare, a făcut o bună și dreptă aplicațiune a lor, iar mijlocul cată a se respinge ca neintemeiat ;

Asupra mijlocului al III-lea :

» Eróre gravă de fapt și exces de putere.

» Noi am dovedit cu chiar cotóarele registrelor adversarului și cu »comptul curent al lui Cambano, că de la această Casă Jeschek et »Comp., 'și-a primit procentele până la 1 Iulie 1899. Afirmațiunea »curței de apel, că adversarul n'a primit procentele și în cursul anu- »lui 1899, este făcută printr'o gravă eróre de fapt ;

» Prin atare eróre nepermisă, s'a recunoscut exigibilitatea titlului »adversarului, de a admite valabilă urmărirea, ceia-ce constituie un »manifest exces de putere ;»

Considerând că la instanța de fond recurenței n'aú susținut că creanța Casei Jeschek n'ar fi exigibilă ;

Că așa fiind, nu se póte imputa curței că ar fi comis o eróre gro- sieră de fapt asupra unui mijloc de apărare, care n'a fost nici propus, nici dovedit înaintea sa ;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 224

FALIMENT. — Concordat amical și benevol. — Deosebirea lui de concordatul judiciar. — Omologare obligatorie. (Art. 845, 852 și 853 din codul comercial).

Proibițiunea prevăcută de art. 853, alin. III din codul comercial pentru omologarea concordatului, se aplică numai la concordatul judiciar, care se încheie cu majoritatea în număr a creditorilor prezenți sau cu majoritatea celor trei părți a sumei totale a creanțelor, iar nu și concordatului amical și benevol, consimțit de majoritatea creditorilor, a cărui omologare nu póte fi refuzată.

No. 58. — Casată, în urma recursului făcut de Leon M. Einhorn, decisiunea curței de apel din București secția II, cu No. 81 din 1899, dată în procesul cu judecătorul sindic al tribunalului Ilfov, secția comercială.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. N. Mandrea, preşedintele secţiunii, în citirea raportului făcut în cauză, şi

Pe D-nii Th. Stelian şi M. Antonescu, avocaţii recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, în absenţa intimatului ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

»Curtea de apel a violat art. 845 din codul comercial, şi a făcut o greşită aplicare a articolului 853, alin. III din codul comercial, refuzând să omologe concordatul făcut cu unanimitatea creditorilor, pe motiv că Leon M. Einhorn, fusese încă o dată declarat în faliment, cu toate că prohibiţiunea din art. 853, alin. III, nu se aplică de cât numai la concordatul judiciar, adică cel încheiat cu majoritatea creditorilor, iar nu şi la concordatul făcut cu unanimitatea creditorilor».

Considerând că după codul comercial, art. 845 şi următorii, concordatul este judiciar, când în genere el se încheie în condiţiunile dispoziţiilor prevăzute de codul de comerţ, când în deosebi concordatul se primesce numai de majoritatea în număr a creditorilor prezenţi sau de majoritatea celor trei părţi a sumei totale a creditorilor şi când nu există verî-una din condiţiile art. 853 din codul comercial ;

Considerând că în opunere de concordatul judiciar, când totalitatea creditorilor consimte la încheierea concordatului, fără nici o restricţie sau condiţie, în acest caz concordatul e amical şi benevol şi se deosebesc de concordatul judiciar, fiind că el tot-d'a-una se poate încheia ;

Că dacă însă şi acest concordat ca şi concordatul judiciar, are a fi omologat conform art. 852 din codul comercial, e ca să se constate de tribunal participarea şi consimţirea tuturor creditorilor, iar, în dealmintrelea, omologarea unui asemenea concordat n'are a fi refuzată ;

Că, aşa fiind, motivul al II lea fiind întemeiat, decizia are a fi casată ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secţia II.

- **FIDEJUSIUNE.—Elementele acestui contract. —Aprecieri suverană a judecătorilor fondului.**

Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze dacă din declarațiunea unei părți litigante reese elementele necesare pentru constatarea contractului de fidejusiune, și această apreciere a lor scapă censurei curței de casație.

No. 60. — Respingerea recursului făcut de Frații Paxinos contra sentinței tribunalului Brăila No. 399 din 1899, în proces cu Moritz Bujes.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului, dresat în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. avocat I. Negulescu, din partea recurenților, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. Țicu-Ștefănescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

»Chiar dacă fidejutor a fost Bujes, totuși tribunalul face o greșită interpretare a art. 1.656 din codul civil, și violază principiile generale de la obligațiunii apărând pe Bujes de pretențiunile noastre«.

Având în vedere că se constată că frații Paxinos, reclamând plata unui vagon făină de la Ismail Pașa și Bujes, ast-fel ca Bujes să fie obligat ca fidejutor, tribunalul respinge acțiunea contra lui Bujes, pentru că din faptul că Bujes ar fi spus martorului Mataranga că răspunde de plată, nu constituie o fidejusiune între Bujes și frații Paxinos ;

Considerând că era a se dovedi existența unei fidejusiuni, pentru care se invocă mărturia cui-va; că tribunalul, ținând seamă de faptul invocat și apreciindu-’l, declară că nu există fidejusiune ;

Considerând că într’adevăr aprecierea declarării lui Bujes, că nu conține elementele necesare pentru constatarea contractului de fidejusiune nu poate fi censurată de această curte, și prin urmare mijlocul de casare are a fi respins ca ne întemeiat ;

Considerând că în cât privesce primul mijloc, recurentul a renunțat a 'l susține.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 223

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Ordonanță de adjudecare. — Formarea ei. — Dacă este supusă regulilor de publicitate ca și hotărârile judecătorești. (Art. 118 din procedura civilă).

URMARIRE IMOBILIARĂ. — Comandament. — Dacă trebuie trecut în el iarăși termenii formulei executorii dupe actul de ipotecă. (Art. 497 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Inceperea urmăririi în termenul de trei luni de la comunicarea comandamentului către debitor. — Dacă legea este respectată. (Art. 500 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Supra-licitare. — Admiterea creditorului ca supralicitator fără depunerea adausului de 10 %₀. — Casație. — Dacă acesta se poate invoca pentru prima oră în casație. (Art. 544 și 547 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Adjudecare. — Timpul zilei în care s'a făcut. — Cine trebuie să dovedească acesta. (Art. 385 din procedura civilă).

- 1) *Ordonanța de adjudecare în care se coprinde toate lucrările servite în timpul urmăririi, formându-se dupe efectuarea vinzării în camera de consiliu, ea nu este supusă regulilor de publicitate prescise pentru hotărârile judecătorești.*
- 2) *Faptul că nu s'a trecut în comandament însuși termenii formulei executorii, pusă pe actul de ipotecă ce se execută, ci numai că s'a menționat în comandament că actul este investit cu formula executorie, este suficient pentru a satisface cerințele legii.*
- 3) *Este destul ca urmărirea să fie începută în ânturul termenului de trei luni de la comunicarea comandamentului către debitorul urmărit, pentru ca cerințele legii să fie îndeplinite.*
- 4) *Nu se poate invoca pentru prima oră înainte curței de casație mijlocul de casare întemeiat pe faptul că tribunalul a admis ca supralicitator pe creditorul urmăritor fără ca el să depună adausul de 10 %₀ peste prețul eșit la adjudecarea provisorie, un asemenea mijloc nefiind de ordine publică.*

5) *In materie de urmărire imobiliară presumpția este că toate operațiile adjudecării s'a'u făcut în orole prescise de legea organizării judecătorești și cel ce pretinde contrariul trebuie să dovedescă acesta.*

No. 61.— Respingerea recursului făcut de P. Ciochina, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Covurluiu secția I, No. 1.129 din 1899, în proces cu A. I. Urban.

20 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului, dresat în cauză de D. consilier Cuculi;
Pe D. avocat I. Brătescu, în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. avocat P. Borș, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

„Onor. tribunal adjudecând definitiv imobilul meu asupra D-lui
„Alexandru Urban, violază mai întâi art. 118 și următorii din pro-
„cedura civilă, de ore-ce toate jurnalele prin care se respinge contes-
„tațiile și incidentele ridicate, nu poartă „dată și citită în ședință
„publică“ și acesta se constată din hotărîrea cu No. 127 din 1899,
„cât și din jurnalele de adjudecare No. 1.610 din 1899 și No. 1.844
„din 1899, cât și din ordonanța dată unde nu se vede dis: „dat și
„citat în ședință publică“, ceea-ce este prescrist sub pedepsă de nu-
„litate“.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Considerând că se constată atât din procesul-verbal al adjudeca-
țiunii provisorie, cât și din aceea al supralicitărei, că s'a procedat
la licitațiune, ușile tribunalului fiind deschise, ceea-ce indică în mod
învederat că ședințele au fost publice;

Considerând că ordonanța de adjudecațiune, în care se coprink
tote lucrările săvârșite, formându-se dupe efectuarea vinđerei, în ca-
mera de consiliu, ea nu este supusă regulelor de publicitate prescise
pentru hotărîrile judecătorești;

Că prin urmare mijlocul de casare este neexact în fapt și neîn-
temeiat;

Asupra mijlocului II și III.

II. „Violarea art. 387 și următorii din procedura civilă, care pre-

»scrie că nici o hotărîre saŭ titlu executoriŭ, nu se va putea pune
»în executare, mai înainte de a se comunica debitorului urmărit, și,
»în specie din nici un act din această urmărire, nici din ordonanță nu
»nu s constată că s'aŭ îndeplinit aceste formalități, prescrise sub
pedepsă de nulitate«.

III. »Tribunalul dispunënd vinđarea imobilului și respingënd mo-
»tivul invocat pe violarea art. 497 din procedura civilă, comite un
»exces de putere, violéză și rău interpreteză acest articol, când con-
»statând că în acest comandament nu este trecut titlul executoriŭ
»în întregimea lui, totuși dispune vinđarea, susținënd că nu e nece-
»sitate de comunicarea titlului executoriŭ, dacă debitorul are cunos-
»cință de copriusul actului, ceea-ce este neexact în drept, căci ac-
»tele de urmărire urmăză să fie trecute în întregul lor spre a putea
»fi cunoscute de debitor în tot conținutul lor și formele spre a putea
»ridica contestațiile saŭ nulitățile ce va crede de cuviință«.

Considerând că se constată din comandamentul aflat la dosar, că
el a fost însoțit de copia actului de ipotecă, și în același timp s'a
menționat ca acel act este investit cu formula executorie la No. 125
din 1894;

Că dacă nu s'a trecut în comandament însuși termenii formulei
executorii, acesta nu pôte constitui un motiv de nulitate, întru căt
simpla mențiune că actul este investit cu formula executorie, este
suficient pentru a satisface cerințele legii;

Că de aceea, ambele motive aŭ a fi respinse ca neîntemeiate;

Asupra mijlocului IV :

»Tribunalul de Galați, vinđând imobilul meŭ, comite un exces de
»putere și violéză art. 500 și următorii din procedura civilă, de ôre-
»nce aŭ trecut mai mult de trei luni de zile de la data comandamen-
»tului și până la afigerea afiștelor și publicațiunilor și înmânarea
»lor și în persóna mea care s'a făcut peste trei luni de zile de
»la data comandamentului, care a avut loc la 14 Iunie și înmânarea
»afiștelor la 23 Septembrie, și nici nu se constată din ordonanță
»dacă s'a făcut acele afiște în basă de procese-verbale, de descrierea
»imobilului dresate de agenții însemnați de lege, căci nu este destul
»cum se afirmă de tribunal data publicării afiștului în gazeta oficială
»și apoi vinđarea fiind suspendată timp de 5 ani de zile, nu se mai
»putea face urmărirea în basa aceluiași comandament și aceleași de-
»scrieri ale imobilului».

Considerând că rezultă din lucrările aflate în dosar că comanda-mentul a fost notificat recurentului la 14 Iunie 1894, iar publicația de vințare s'a făcut în gazeta de Galați la 19 August, adică în in-
trul termenului de trei luni, prescris de art 500 din procedura co-
dului civil ;

Că întru cât urmărirea a fost începută în intrul termenului de
trei luni, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt și ne-
intemeiat.

Asupra mijlocului V :

„Exces de putere și violarea art. 530 și următorii din procedura
civilă, întru cât făcusem o contestație în regulă, atât pentru forme
cât și pentru revendicare și de și tribunalul m'a respins o chiar în
ziua vințerei, hotărîrea sa fiind supusă apelului, urma să se sus-
pende vințarea până când se va judeca cauza în apel, pentru care
și oferisem să dau și cauciune, și tribunalul, respingându-mi inci-
dentul pus de amănere, sub motiv că nu influențază asupra prețu-
lui, comite și un exces de putere și o tăgadă de dreptate“.

Considerând că punctele care formeză obiectul acestui mijloc de
casare se referă la cestiuni de fapt, asupra cărora judecătorii fondu-
lui fiind suverani apreciatori, hotărîrea lor nu pôte fi censurată de
curtea de casație;

Că, dar, din acest punct de vedere, și acest mijloc are a fi respins
ca neintemeiat.

Asupra mijlocului VI :

„Tribunalul violază art. 547 și următorii din procedura civilă, ca
și art. 544 același cod, întru cât dupe ce s'a adjudecat provisoriu
imobilul asupra D-lui căpitan Ștefan Ionescu, în ziua a 8-a, termen
fixat de lege pentru supralicitare, neprezentându-se nici adjudeca-
torul provisoriu, nici eù debitorul, s'a prezentat numai creditorul
urmăritor care a declarat că supra-licitează fără însă ca să depună
na de cea parte, conform art. 547 din procedura civilă, și fără ca să
fie nici un alt concurent, de cât oferta sa, și fără ca să se
constate în ordonanță dacă s'a mai prezentat veri-un concurent și
dacă liciția s'a ținut în conformitate cu legea“.

Considerând că ideea ce a preocupat pe legiuitor când a organizat
urmărirea imobiliară a fost că imobilul debitorului să pôte fi vîndut
cu un preț cât se pôte mai avantajos ;

Că de aceea, el a admis supralicitarea cu un adaus de 10 la sută peste prețul obținut la prima adjudecare, cerând depunerea acestui adaus ca garanție pentru serioșitatea supralicitărei și solvabilitatea supralicitorului;

Considerând că, în specie cerința legii s'a îndeplinit, în acest sens că supralicitarea s'a făcut cu adausul de 10 la sută peste prețul primei adjudecațiuni;

Că dacă tribunalul de urmărire, apreciind solvabilitatea supralicitorului, care era creditor ipotecar în primul rang, l-a primit să supraliciteze fără a depune adausul de preț cerut de lege și oferit de dânsul, această apreciere a sa nu cade sub censura curței de casațiune ;

Că de altmintrelea, acest mijloc nici nu a fost propus la tribunal în ziua desptă pentru supralicitare și deci nu pôte fi invocat pentru prima oră înainte acestei curți, nefind de ordine publică.

Asupra motivului VII :

„Tribunalul violéză art. 385 din procedura civilă, de ore-ce în ordonanța sa nu constată nici când s'a început licitația, nici când s'a sfârșit; nici la adjudecația provisorie, nici definitivă».

Considerând că intru cât recurentul nu dovedesce cu nimic că tribunalul ar fi început și terminat operațiunea vânzării în afară de orele prescrise de legea organizării judecătorești, presumpțiunea este că lucrările sale saũ efectuat în timpul prescris de lege și dar acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului VIII :

„Tribunalul violéză art. 558 din procedura civilă, de ore-ce ordonanța sa nu coprinde într'ênsa tôte lucrările urmate cu această adjudecare, ci numai le enunță ceea-ce nu este suficient»

Considerând de asemenea că recurentul nu preciséză prin motivul de casare, ce anume lucrare din acele săvârșite nu s'a prevădut în ordonanță ;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului IX de casare :

„Tribunalul violéză art. 573 din procedura civilă, intru cât nu constată în ordonanța sa că s'a făcut tabloul de ordinea creditorilor, în termenul prevădut de acest articol și nici nu există acel tablou făcut».

Considerând că se constată din lucrările allate în dosar, că tabloul de ordinea creditorilor s'a făcut în termenul și condițiunile prescrite de art. 573 din procedura civilă, tabloă care se găsește la fila 25 din dosarul tribunalului.

Că, prin urmare, motivul este neexact în fapt.

Asupra mijlocului X de casare :

„Tribunalul comite un exces de putere și violază formele dupe care o urmărire se pôte începe, sau o contestație se pôte introduce înaintea instanțelor judecătorești intru cât se constată că D. Fotiadi care a început urmărirea, nu avea procură specială, pentru acesta și intru cât se constată că atunci când s'a făcut cererea de publicațiunii, această voință nu s'a exprimat nici de procuratorul D-lui Urban, nici de D. Urban, căci acea petiție nu pörtă de cât o stampilă, iar nu semnătura aceluia care urmărea, și nu e suficient apropierea sau ratificarea acestor lucrări în ziua vinđerei, căci e tardivă de orice în acea zi nu se mai pôte face nici o ratificare ne mai fiind în termenele utile prevădute de procedura civilă“.

Considerând că în privința acestui mijloc tribunalul constată în fapt, că din termenii procurei ce recurentul a dat lui Fotiadi rezultă că acesta avea dreptul a provoca urmărirea, și, în tot casul, urmărirea provocată de Fotiade a fost ratificată de intimat prin diferite petițiuni date tribunalului în această privință ;

Că de aceea și acest mijloc are a fi respins.

Asupra mijlocului XI de casare :

„Onor. tribunal, eliberând ordonanța de adjudecare la 12 Octombrie 1899, când adjudecarea definitivă se făcuse în Martie 1899, nu numai că comite un exces de putere, dar violază și dispozițiile privitoare la formarea ordonanței, termenile de depunerile prețului, termenile în care se pôte elibera ordonanța, căci din lucrările din dosar se constată că de și tribunalul prin exces de putere, a admis drept preț și în rang util o creanță a creditorului urmăritor, care era contestată și în contra căreia recursul este pendinte și ađl în casație ast-fel în cât în realitate prețul nu este depus dar primesce ca tocmai în Septembrie 1899, adică aprópe șese luni dupe adjudecare, să depună taxa de înregistrare, taxele către portărei, adică să completeze prețul, căci dupe lege și jurisprudență, ele intră tot în prețul adjudecării, și era dator ca în termen cel mult de patru

»săptămâni să completeze prețul și numai atunci să i se libereze ordonanța«.

Considerând că acest motiv câtă a se respinge ca neexact în fapt, de ôre-ce rezultă din lucrările aflate în dosar că adjudecarea definitivă s'a efectuat la 20 Martie 1899, iar intimatul a depus prețul integral al adjudecării la 27 Martie, exceptându-se taxa de înregistrare care a fost depusă mai târziu ;

Considerând că, în cât privește mijlocul al XII-lea de casare, recurentul a renunțat a-l susține ;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 227

COMPETINȚĂ. — Contravenții. — Legea sanitară. — Porumb. — Culesul său prematur. (Art. 155 și 175 din legea sanitară ; art. 385 din codul penal ; art. 69 din legea judecătorilor de ocole ; art. 525 din procedura penală).

Faptul de a contraveni dispozițiunilor și regulamentelor administrative, culegând porumbul înainte de ziua fixată pentru începutul culesului, constituie o contravenție la aceste dispozițiuni și regulamente, făcute în baza legii sanitare, și este de competența judecătorului de ocol a 'l judeca.

No. 262. — **Regularea competenței, în urma cerei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți în cauza lui Iosif Trandafir Firuță și alții.**

21 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Iosif Trandafir Firuță și alți cinci locuitori fiind dați judecăței pentru faptul că contra ordonanței date, au început culesul porumbului de pe câmp, înainte de 20 Septembrie 1899, și fixată de autoritatea câmpetentă pentru începerea culesului porumbului,

judele ocolului Vola, prin cartea de judecată cu No. 2.833 din 1899, 'și-a declinat competența de a judeca pe motiv că faptul imputat inculpaților intră în previsaunile art. 175, alin. 3 din legea sanitară și art. 35, alin. 2 din regulamentul serviciului sanitar județean, și, deci, e de competența tribunalului a judeca afacerea ;

Că tribunalul Dolj, secția I, sesizat de afacere la rëndul său, 'și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, prin sentința No. 425 din 1899, pe motiv că inculpații călcând ordonanța dată de autoritatea competentă, dênșii au contravenit dispozițiunilor art. 385, alin. 9 din codul penal, și că aceste contravențiuni după art. 69 din legea judecătoriilor de ocóle, sunt date în competența acelor instanțe ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel intrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 155 din legea sanitară că administrațiile locale vor îngriji ca porumbul să se culégă la timpul potrivit, fără însă ca acel articol să pedepsescă pe acele persoane ce culeg porumbul înainte de timp. Că întru cât legea sanitară impune numai autorităților administrative sarcina de a se lua cuvenite măsuri, de aci rezultă că persoane cari vor contraveni dispozițiunilor și regulamentelor făcute de administrație în această privință, au a se pedepsi conform art. 385, alin. 9 din codul penal, care după art. 69 din legea judecătoriilor de ocóle asemenea contravențiuni se judecă de judecătorul de ocol.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

No. 228

PRESCRIPȚIE. — Contravenții continue. — Dacă se prescriu.

Contravențiile continue, acele contravenții ce se repetă într'una de la început, adică de la faptul ce a dat loc la contravenție, și cât durează acea stare de lucruri, nu se prescriu.

No. 269. — **Respingerea recursului** făcut de Mihalache Nicolaă, contra sentinței tribunalului Vlașca, No. 1.200 din 1899.

21 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N. Bagdat ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare invocate :

I. »Violarea și rea interpretare a art. 114 din legea de la 1874, »asupra serviciului sanitar și a art. 395 din procedura codului penal »combinat cu art. 74, prin faptul că onor. tribunal de Vlașca, prin sentința No. 1.200, a respins prescripțiunea invocată de mine în contravenția ce mi se impută de primăria Capitalei că ași fi comis în »înființând o fabrică de cărămidă fără autorizație și calificând acest delict continuu, pe când legea pedepsește faptul înființării, iar nu în »trebuințarea și lucrarea în fabrică«.

II. »Violarea art. 114 din legea din 1874 asupra serviciului sanitar, combinat cu art. 111 din aceeași lege, prin faptul că pedepsa »pentru înființarea unei fabrici de cărămidă, clasifică ca industrie »insalubră de clasa III, este numai amenda iar nu și desființarea »rea fabricii. Acastă lege fiind singură aplicabilă, conform deciziei »acestei înalte curți dată în secțiunile-unite, tribunalul Vlașca a violat »dispozițiile articole confirmând cartea de judecată care sancționează »aplicarea legii din 1894, și a violat ast-fel și principiul că aplicarea »legei este de ordine publică«.

Având în vedere că se constată că recurentul având o fabrică de cărămidă înființată în 1882, atunci în circumscripția comunei Colentina, în urma înglobării fabricii în rața orașului București, conform legii pentru mărginirea și mărirea razei orașului București din 1895, la 1896 s'a constatat că el a contravenit prin înființarea acelei fabrici, și prin cartea de judecată a fost condamnat la 10 lei amendă și la desființarea fabricii ;

Că în urmă atât tribunalul de Ilfov, cât și în urma casării sentinței aceluși tribunal, tribunalul de Prahova a achitat pe recurent, că după legea sanitară din 1874 pentru înființarea unei fabrici nu era trebuință de o autorizație oarecare ;

Că în urma recursului, deferindu-se cauza secțiunilor-unite a cur-

țel de casațiune, s'a decis de acésta ca conform legéi sanitare din 1874 pentru înființarea unei fabrici în comunele rurale era trebuință de autorisația prefectului ; că ast-fel trimițându-se cauza tribunalului Vlașca, acésta s'a supus decisiel secțiunilor-unite a curței de casație, și, prin urmare, a respins apelul făcut de recurent ;

Considerând că ast-fel fiind nu pôte a se mai discuta, dacă pentru judecarea causei trebuie să se țină sémă de legea sanitară din 1874 sau din 1894, fiind că acest punct este judecat de secțiile-unite a curței de casație a cărei decizie face autoritate ;

Considerând că în cât privesce motivul pentru prescripția contravenției, el e neintemeiat, precum și tribunalul de Vlașca a judecat, fiind că, în specie, e vorba de o contravenție continuă, care nu se pôte prescrie, fiind că în deosebire de o contravenție singuratică e contravenție continuă ; că acea contravenție care se repetă într'una de la început cât timp ține starea de lucruri care constituie o contravenție, adică cât timp fabrica înființată fără autorisația prefectului subsistă.

Că de aceea motivele propuse au a fi respinse.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 229

FALS. — Înșelăciune. — Dacă același fapt pôte constitui și fals și înșelăciune. (Art. 127, 332 și 334 din codul penal).

Stabilirea de către instanța de fond a elementelor ce constituie falsul, exclude înșelăciunea de ôre-ce acelaș fapt nu pôte constitui și fals și înșelăciune.

No. 270. — Respingerea recursului făcut de Demetriu Filipidis contra decisiel curței de apel din Galați, secția I, cu No. 1.026 din 1899.

21 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat Bôrș, în desvoltarea motivelor de casare, și
 Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;
 Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Greșită aplicațiune a art. 127 din codul penal și violarea luf. Recurentul se semnează drept frații Statatos, expeditorii unui vagon cu cărbuni la magazia gării Brăila, pe o fôie de expedițiune deja falsificată de Georgescu și Ștefănescu, impiegați incasatorii ai căilor ferate române, pe lângă șa gară. Prin această subsemnătură recurrentul obține dreptul ca să primescă cantitatea de cărbuni constatată de sus și impiegați ca supra greutate, și ast-fel, în locul recurrentului, numiții impiegați ia în profitul lor prisosul de cărbuni dăruit de recurrent, de și în realitate se cuvenea fraților Statatos. Acest fapt, ast-fel săvârșit, nu constituie, în cât privesce pe recurrent, un fals în acte private după cum curtea de apel din Galați 'l stabilește, ci pur și simplu cum vom demonstra, o înșelăciune calificată, prevăzută de art. 334 din codul penal, dar care și acesta, în specie, nu este, întru cât nici o plângere nu s'a formulat de frații Statatos«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Demetriu Filipide, fiind dat în judecată pentru faptul că a semnat pe frații Statatos, fără scirea și consimțimântul lor, pe foile de expedițiune pentru primirea supragreutăților constatate asupra vagonelor cu cărbuni ce dênșii expediase ;

Că faptul imputat fiind considerat ca bine constatat, curtea de apel aplică dispozițiunile art. 127 și 60 ultimul, aliniat din codul penal, și condamnă pe recurrent la trei luni închisore ;

Considerând că este a se sci dacă a putut fi aplicat art. 127 din codul penal, și în această privință curtea nu omite a constata existența condițiunilor legale pentru aplicarea art. 127 din codul penal ;

Considerând că stabilirea elementelor cerute pentru fals, acesta exclude înșelăciunea de ôre-ce același fapt nu pôte fi și una și alta ; că nu pôte fi înșelăciune de cât numai dacă s'ar fi constatat intenția și elementele faptului de înșelăciune cerute de art. 332 sau 334 din codul penal, și cel mult s'ar putea dice că faptul comis a servit spre a comite o înșelăciune, însă și aceste relațiuni de mijloc și de scop, trebuiau să fie constatate și apreciate de instanța de fond, și fiind că

instanța de fond a apreciat faptele subsemnându-le numai sub art. 127 din codul penal, pentru acesta nu se poate incrimina decizia ;

Gă de aceea, mijlocul nefiind fondat, are a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 230

COMPETINȚĂ. — Furt. — Cum se determină competența. — Valoarea obiectului furat. — Cuantumul despăgubirilor cerute de partea civilă. (Art. 525 din procedura penală ; art. 354 și 308 din codul penal ; art. 45 din legea pescuitului ; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle).

Pentru determinarea competenței nu trebuie să se țină seama de cât de valorea obiectului furat, nu și de cuantumul daunelor cerute de partea leșată.

Ast-fel, în delictul de furt simplu, dacă valoarea obiectului furat nu trece peste 100 lei, judecătorul de ocol este competent a judeca, ori-care ar fi valoarea despăgubirilor cerute de partea civilă.

No. 278. — **Regularea competenței în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Ilie Ștefan Dragu și alții.**

22 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. G. Ștefănescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Ilie Ștefan Dragu și alții, fiind dați judecăței pentru faptul că au furat pește din Balta Brateșului, judele ocolului Peschia, prin cartea de judecată cu No. 417 din 1899, și a declinat

competința de a judeca afacerea pe motiv că, după cum partea civilă a cerut și a susținut pe lângă delictul de furt și tăinuire, s'a mai comis și delictul de distrugere, prevăzut și pedepsit de art. 354 din codul penal ;

Că tribunalul Covurluii, la care afacerea a fost trimisă, prin sentința cu No. 149 din 1899, și a declinat de asemenea competența pe motiv că faptul nu constă de cât din furt și tăinuire, și, conform art. 71 din legea judecătorilor de pace și 45 din legea pescuitului el trebuie a fi judecat de judecătoria de ocol ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că judele de ocol și declină competența ținând seamă de cererea părții civile, trecând suma de 100 lei pentru peșcele furat ;

Că, însă, tribunalul asemenea și a declinat competența intru cât partea civilă a declarat că valoarea peșcelui furat e de 100 lei ;

Că intru cât astfel e stabilit că valoarea peșcelui furat e numai de 100 lei, oricare ar fi valoarea daunelor ce partea reclamă conform art. 71 din legea judecătorilor de ocol și 45 din legea pescuitului, judecarea cauzei e numai de competența judecătorului de ocol, fiindcă n'are a se lua în considerare de cât valoarea obiectului furat pentru determinarea competenței, nu însă și a daunelor ce de altminterlea s'ar cere.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procur St. Stătescu :

Regulează competența, etc.

Trămite afacerea, etc.

Penal, secția II.

No. 231

ATENTAT LA BUNELE MORAVURI. — Atițarea minorilor la desfrii pentru satisfacerea pasiunilor agentului provocator. — Dacă acest fapt constituie delictul de atentat la bunele moravuri. (Art. 267 din codul penal).

Comit delictul de atentat la bunele moravuri, prevăzut și pedepsit de art. 267 din codul penal, nu numai aceia cari intervin

pentru coruperea tinerilor ca proxeneți, ei și acei cari, pentru satisfacerea propriilor lor pasiuni, așifă obicinuut pe tineri mai mici de 21 ani, provocând desfrinarea sau corupțiunea lor.

No. 279. — Casată, în urma recursului făcut de D. procuror general al curței de apel din Galați, decizia acelei curți, secția I, cu No. 79 din 1900, dată în procesul lui Bogdan Diaconovici.

22 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludsiuni, conchi-dend la casarea recursului;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

» Bogdan Diaconovici, de nenumărate ori, asupra unui mare număr de minori, a săvirșit acte de desfrinare și corupțiune; fiind dat judecâtei conform art. 267 din codul penal, atât tribunalul Putna, cât și curtea de apel din Galați, l-a achitat pe motiv că, după art. 267 din codul penal, nu se pedepsește de cât mijlocitorii între victimă și agentul corupător, iar nu cei ce corup pe minori pentru satisfacerea pasiunilor lor personale.

» Curtea, achitând pe asemenea motiv, dă o greșită interpretare art. 267 din codul penal. Legiuitorul, prin acest articol, nu face această deosebire. Nici în drept, nici în morală nu există nici un motiv și nici o rațiune ca acel care corupe un mare număr de minori pentru satisfacerea pasiunilor sale personale să nu fie pedepsit. Legiuitorul a avut în vedere a protegia pe minor, fără a se uita că profită desfrinarea; prejudiciul social fiind mult mai mare când cine-va corupe minori pentru satisfacerea pasiunilor sale, de cât atunci când săvirșește de mijlocitor. Legiuitorul avend în vedere intențiunea culpabilă și prejudiciul cauzat.

» De și prin alin. II din art. 267 se prevede că dacă îndemnătorii desfrinării sunt tatăl, mama sau alte persoane însărcinate cu privegherea minorilor, pedepsa va fi mai mare, dar de aci nu se pôte deduce că prin alin. I legiuitorul a înțeles să pedepsească numai mijlocitorii, de ore-ce alin. II nu prevede de cât o circumstanță agra-

»vantă, care nu p \acute{o} te modifica principiul general stabilit in alin. I din »art. 267 din codul penal».

Av \acute{e} nd in vedere c \acute{a} prin decizia supus \acute{a} recursului, a cur \acute{t} eii de apel din Gala \acute{s} i, se declar \acute{a} c \acute{a} e dovedit c \acute{a} Bogdan Diaconovici a ademenit tineri mai mici de 21 ani \acute{s} i 'i-a corupt ca s \acute{a} 'si satisfac \acute{a} cu d \acute{e} n \acute{s} iul pasiunile;

Av \acute{e} nd in vedere c \acute{a} curtea de apel e de p \acute{a} rer \acute{e} c \acute{a} n'ar putea fi pedepsit faptul acela conform art. 267 din codul penal, fiind-c \acute{a} dup \acute{a} art. 267 din codul penal se pedepsesc ca agen \acute{t} i de corup \acute{t} ione acei cari servesc de intermediari, de instrumente a prostitu \acute{t} iei, ceea ce s'ar confirm \acute{a} \acute{s} i prin art. 267, alin. II;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} art. 267, alin. I din codul penal, prevede ca o specie de atentat la bunele moravuri faptul c \acute{a} se a \acute{s} it \acute{a} , se favoris \acute{a} s \acute{a} u se inlesnesce obic \acute{u} nuit desfrinarea s \acute{a} u corup \acute{t} ionea tinerilor de ambele sexe; iar alin. II, prevede ca circumstan \acute{t} \acute{a} agravant \acute{a} a aceluia \acute{s} i fapt de tat \acute{a} l, mama, epitropii s \acute{a} u alte persoane in \acute{s} acinate cu privegherea tinerilor;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} termenii art. 267 din codul penal nu a \acute{u} in vedere numai pe acei cari intervin pentru coruperea tinerilor ca proxene \acute{i} , ci \acute{s} i pentru acei cari, pentru satisfacerea propriilor lor pasiuni, a \acute{s} it \acute{a} obic \acute{u} nuit pe tineri mai mici de 21 ani, provoc \acute{a} nd desfrinarea s \acute{a} u corup \acute{t} ionea lor;

C \acute{a} a \acute{s} it \acute{a} rea p \acute{o} te fi spre satisfacerea pasiunilor altuia, s \acute{a} u pentru propriile sale pasiuni, in \acute{s} \acute{a} ac \acute{e} st \acute{a} condi \acute{t} ie nu este in textul legii \acute{s} i nu are a fi introdus, spre a sc \acute{a} pa numai pe acei cari s \acute{e} vir \acute{s} esc faptul prev \acute{e} du \acute{t} pentru satisfacerea propriilor lor pasiuni, fapt care, s \acute{e} vir \acute{s} it in mod obic \acute{u} nuit \acute{s} i av \acute{e} nd de efect coruperea tinerilor, este un atentat la bunele moravuri;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} ceea ce a preocupat \acute{s} i trebuia s \acute{a} preocupe pe legiuitor este preservarea tinerilor mai mici de 21 de ani de desfrinare s \acute{a} u corup \acute{t} ione, iar dac \acute{a} a \acute{s} it \acute{a} rea la desfrinare a tinerilor a servit pentru agentul in \acute{s} u \acute{s} i, s \acute{a} u pentru cei de al treilea, ac \acute{e} st \acute{a} distinc \acute{t} ie p \acute{o} te s \acute{a} serve pentru a 'i pelep \acute{s} i in mod deosebit, consider \acute{a} ndu-se un fapt mai imoral s \acute{a} u mai pervers de c \acute{a} t cel-alt, \acute{s} i p \acute{o} te determina a introduce diferite dispozi \acute{t} ii in codul penal, dar a \acute{s} a precum e formulat \acute{a} dispozi \acute{t} ia alin. I a art. 267, ea coprinde ambele casuri;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} nu se p \acute{o} te invoca alin. II al art. 267 din codul pe-

nal spre a se susține că alin. I ar privi numai pe mijlocitorul, fiind-că acest al doilea aliniat are de scop a agrava pedeapsa în împrejurările arătate; însă nu înlătură pedepsirea celui care obicnuit ațîță la desfrînarea tinerilor mai mici de 21 ani pentru propriile sale pasiuni; iar a susține că faptul acestuia n'ar avea a fi pedepsit, la acesta nu se silesce însăși dispoziția alin. I, art. 267 din codul penal.

Pentru aceste motive și în unire cu concluziile D-lui procuror general D. Alexandresco :

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 232

CURTEA CU JURAȚI.—Cestiuni puse juraților.—Cum se pun.— Omucidere cu voință spre a înlesni un furt. — Modul cum aū a fi puse cestiunile în acest cas. (Art. 361 din procedura penală).

Cestiunile ce aū a fi puse juraților sunt acelea ce rezultă din actul de acusațiune.

Ast-fel, când un acusat a fost trimis d'înaintea juraților sub acusațiunea că a săvîrșit omucidere cu voință în scop de a prepara, a înlesni sau a executa un furt, cu drept cuvînt președintele curței pune mai întîi juraților o cestiune reparată asupra faptului principal al omuciderii cu voință, și apoi, ca circumstanță agravantă, pe aceea relativă la faptul dacă acea omucidere cu voință a avut de scop prepararea, înlesnirea sau executarea delictului de furt.

No. 280. — Respingerea recursului făcut de Iohan Dejső, ăis și Ion Deju, contra deciziei curței cu jurați din județul Ilfov cu No. 48 din 1899.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat Dimopol, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»I. Rea constituire a juriului și violarea art. 227 din procedura penală.

»Uoul dintre jurați nu figurază în lista prefecturei de Ilfov, și, ca »atare, nu avea calitate de a fi jurat și de a mai judeca«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că se constată din procesul-verbal al audienței că, în comisiunea juraților, cari au pronunțat verdictul în procesul recurentului, a figurat și juratul Mironescu C., cu domiciliul în strada Rotarilor No. 18 ;

Considerând că de și este adevărat că acest jurat figura în lista generală trienală sub numele de Mironescu N., însă, din lucrările aflate în dosarul curței cu jurați al sesiunii întâi, din Decembrie 1899, în care sesiune recurentul a fost judecat, acest jurat a cerut, și președintele curței, prin jurnalul de la 1 Decembrie 1899, a admis rectificarea numelui din Mironescu N. în acela de Mironescu C., adevăratul său nume, rectificare care de alt-fel se vede trecută și în lista juraților cari au figurat în acea sesiune și care s'a comunicat recurentului la 4 Decembrie 1899, adică posterior acestei rectificări ;

Considerând că de altminterlea recurentul cu nimic nu a dovedit că în lista comunicată lui la 4 Decembrie 1899 de către portărel numele lui Mironescu nu era rectificat ;

Că așa fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 284 din procedura penală. Nu mi s'a comunicat cu »lista juraților, numele, profesiunea și domiciliul fie-cărui jurat, ca »să pot exersa în mod real dreptul de recusare.

»Nu se arată în procesul-verbal al portărelului, cu data de 4 Decembrie 1899, numele, profesiunea și domiciliul juraților, spre a se »putea controla îndeplinirea formalităților legale«.

Considerând că se constată din dosarul curței cu jurați, cuprindător de lucrările sesiunii din Decembrie 1899, că în lista juraților se vede trecut, pe lângă numele și pronumele fie-cărui jurat, atât profesiunea cât și domiciliul său ;

Că așa fiind, este învederat că o listă ast-fel alcătuită a fost comunicată și recurentului, întru cât deusul cu nimic nu a dovedit contrariul ;

Că, de a oea, mijlocul de casare are a fi respins ca inesact în fapt și neîntemeiat ;

Asupra motivului III :

„Violarea art. 361 din procedura penală. Prima cestiune trebuia pusă numai în privința omorului ca fapt material. Căderea cestiunii trebuie separat pusă în privința voinței».

„A doua cestiune nu este conformă cu decizia camerei de punere sub acuzare și cu actul de acuzare. Iohan Deju a fost dat în judecată pentru omor cu voință, în scop de a exercita delictul de furt. Președintele curții a modificat de la sine expresiunea relativă la circumstanța agravantă, punând cestiunea ast-fel. Acastă omucidere cu voință a avut de scop a prepara, a înlesni sau a executa delictul de furt. Aceste cestiuni complexe și alternative sunt contrarii legii, ca fiind de natură a influența verdictul juraților și a împiedica pe aceștia de a se pronunța hotărît și cu liberă voință» ;

Considerând că dupe dispozițiunile art. 361 din procedura penală cestiunile ce au a fi puse juraților, sunt acelea ce rezultă din actul de acușățiune ;

Consi lerând că, în specie, recurentul fiind trâmîs d'inaintea juraților sub acușățiunea că a săvirșit omucidere cu voință, în scop de a prepara, a înlesni sau a executa un furt, cu drept cuvânt președintele curții a pus mai înteu juraților o cestiune separată asupra faptului principal al omuciderii cu voință, și apoi, ca circumstanță agravantă pe aceea relativă la faptul dacă acea omucidere cu voință a avut de scop prepararea, înlesnirea sau executarea delictului de furt ;

Că proce lând ast-fel, președintele a pus cestiunile conform prescripțiunilor legii, și dar mijlocul de casare are a fi respins ca neînțemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 233

ESCROCHERII SAU ÎNȘELĂCIUNE. — Elementele esențiale ale acestui delict. (Art. 332 din codul penal).

Înșelăciunea, în sensul codului penal, se deosibesce de ceea ce se înțelege prin înșelăciune în viața comună, și pentru ca să evite

înşelăciune în sensul codului penal trebuie să evite anume condițiile pozitive cerute de art. 332 din codul penal.

Ast-fel, dupe acest text de lege, condițiile esențiale ale delictului de înşelăciune sunt: intenția din partea agentului de a 'și procura un folos, și nascerea unei amăgiri în paguba altuia prin mijlocele următoare: sau făcând să trecă de adevărate fapte mincinoase, sau prefăcând în mincinoase fapte adevărate, ori suprimându-le de tot.

281. — **Casarea**, dupe divergință, a deciziei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 714 din 1899, în urma recursului făcut de Th. Mateescu.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului D-lui consilier N. Predescu;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni, și

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 332 din codul penal, chiar admitând ca veridic faptul de înşelăciune, așa precum Curtea de apel 'l afirmă, ca săvârșit de recurent la 1895, în prejudiciul părților civile, totuși, prin acceptarea acestora, a obligațiunei de împrumut dată lor de recurent și purtând data de 15 Februarie 1896, ori-ce fapt anterior săvârșit de recurent, nu poate fi considerat de cât ca anulat și neavenit.

»Deci nu mai poate fi vorba de înşelăciune în termenii art. 332 din codul penal faptul cine va da a se folosi de averea altuia și în prejudiciul, când consimțimentul păgubașului lipsesce, va fi viciat.

»Intru cât părțile civile, benevolente, s'a'u mulțumit cu darea înscrisului de împrumut sus menționat, nu se poate susține că consimțimentul lor a fost surprins prin manopere viclene, — acestea fiind acoperite, și totuși curtea de apel, condamnându-le în baza art. 332 din codul penal, violază acest text de lege;»

Considerând că pentru a declara că într'un cas există faptul de înşelăciune, trebuie mai întâiu să recunoștem că înşelăciunea în sensul codului penal se deosibesce de înşelăciunea precum se înțelege în viața comună, că de aceea trebuie ca să existe anume condițiile po-

sitive ale art. 332 din codul penal, de a căruî aplicare e vorba în specie, pentru ca să se declare existența faptului de înșelăciune;

Considerând că dupe art. 332 din codul penal condițiile esențiale sunt intenția de a 'și procura un folos, nascerea unei amăgiri în paguba altuia prin mijlocele acestea, sau făcând să treacă de adevărate fapte mincinoase, sau prefăcând în mincinoase fapte adevărate, orî surprimându-le de tot;

Considerând că faptul pus înainte spre a provoca amăgirea trebuie să fie concret și special, de aceea exprimarea de părerea reflecției, judecăței sau asigurării în privința unor calități inerente unei persoane sau unui lucru care sunt relative, nu pot fi considerate ca condiție suficientă pentru înșelăciune;

Că asemenea, faptul pus înainte trebuie să fie fals într'adevăr, ca sub acest raport dacă prin orî-carî propunerî în sine chiar adevărate, în mîntea cui-va se nasc concludsi eronate pentru care crede că a fost înșelat, nu există pentru această înșelăciune în sensul codului penal;

Considerând, că în specie, curtea de apel, prin decisia supusă recursului, susține că recurentul a comis înșelăciune, pentru că în anul 1895 a luat bani de la locuitorî de la țără spre a le realiza împrumuturî, pe care în definitiv nu le-a realizat; și cu tôte că în urma neposibilităței nerealisărei, recurentul s'a obligat a restitui banî primitî;

Că și în aceste condiții de specia, nu sunt mijlocele cerute de art. 332 din codul penal spre a fi produs amăgirea, fiind-că faptul propus de recurent, adică înlesnirea realisărei de împrumuturî, nu era în sine nici fals, nici imposibil, și dacă recurentul în urmă n'a realizat împrumuturile, din orî-ce cauză ar fi, această împrejurare supravenită în urmă, nu îndrituesce a țice că sunt condițiile înșelăciunei;

Că de aceea, motivul fiind întemeiat, are a se admite.

Pentru aceste motive,

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 234

DELICT SILVIC. — Parte civilă. — Opoziție — Dacă există drept de opoziție pentru Stat ca parte civilă.

Dreptul de a face opoziție îl are ori-ce parte judecată în lipsă, afară de cazul când legea a prescris alt-fel.

Ast-fel, legea neînchidând părței civile calea opozițiunii, Statul, pentru infracțiunile la legea silvică săvârșite în pădurile sale, are dreptul a usa de această cale când este constituit parte civilă.

No. 283. — **Casată, în urma recursului făcut de Stat, sentința tribunalului Tulcea cu No. 1.087 din 1899, dată în afacerea cu Ion Leonte Pușcariu.**

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. Dim. Alexandresco, procuror general, în concluziuni, în absența intimatului ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Greșită interpretare a art. 183 din procedura penală și violarea art. 42 din codul silvic.

»Art. 183 din procedura penală, vorbind de opozițiunea condamnatului, nu a ridicat dreptul părței civile de a face opozițiune, mai cu seamă când, în materie de delict silvic, dupe art. 2, agenții silvici și, prin urmare, Statul, prin avocatul său, urmăresce în justiție nu numai despăgubirile civile, ci și penalitatea, independent dacă procurorul a susținut sau nu aplicarea pedepsei, în lipsa Statului«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Ion Leonte Pușcariu fiind dat în judecată pentru delict silvic, judele ocolului Babadag îl achită de faptul imputat, iar șeful ocolului silvic interjetând apel, tribunalul Tulcea, prin sentința cu No. 1.082 din 1899, dată în urma opozițiunii Statului, respinge această opozițiune ca inadmisibilă, pe motiv că prin sentința aceluiași tribunal No. 655 din 1899 respingându-se apelul Statului ca parte civilă, și inculpatul nefăcând opozițiune contra acestei sentințe, tribunalul a

desistat definitiv judecarea faptului penal și deci și judecarea despăgubirilor civile;

Că Statul, ca parte civilă constituită la prima instanță, făcând apel, tribunalul îl respinge apelul în lipsă, iar asupra opozițiunii întemeiându-se pe dispozițiunile art. 183 din procedura penală, de unde declară că ar rezulta că numai prevenitul are drept a face opozițiune, nu și partea civilă, îl respinge opozițiunea ca neadmisibilă;

Considerând că, dupe dreptul comun, dreptul de a face opozițiune îl are ori-ce parte judecată în lipsă, afară de cazul când legea a prescris alt-fel;

Că nicăeri nu se vede că această cale este închisă părții civile, și art. 183 citat nu prevede de cât cazul când prevenitul usază de acest drept;

Că partea civilă, având drept a face apel, are și dreptul de a face opoziție;

Că, prin urmare, Statul pentru infracțiunile la legea silvică săvârșite în pădurea Statului, fiind și parte civilă constituită, putea și avea dreptul a face opozițiune;

Că, prin urmare, tribunalul, respingând ca neadmisibilă opozițiunea făcută de Stat, a comis un exces de putere și, deci, motivul fiind fondat, urmază a se admite.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 235

DELICT SILVIC.— Flagrant delict. — Proces-verbal de constatare.—Forța sa probantă. (Art. 39 din codul silvic).

In delictele silvice, procesele-verbale ce constată un flagrant delict fac deplină probă până la înscrierea în fals.

No. 289. — Casarea sentinței tribunalului Tulcea cu No. 162, în urma recursului făcut de Stat, în proces cu P. Gherasim.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. procuror general D. Alexandresco ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Violare de lege și exces de putere.

» Procesul-verbal constatând un flagrant delict, nu se poate admite » proba cu martori. Că chiar admițându-se proba testimonială, tri- » bunalul nu putea refusa să citeze din nou pe martorul Statului care » a absentat«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că se constată din procesul-verbal, încheiat de agen- » tul silvic respectiv, că delicuentul a fost surprins în pădurea Statului » la orele 12 din noapte cu un car cu 37 arbori verzi, esență tei, tăiați » din acea pădure ;

Considerând că întru cât acest fapt, așa cum este stabilit, consti- » tue un flagrant delict, dupe dispozițiile art. 39 din codul silvic, pro- » cesele-verbale care constată flagrantul delict fac deplină probă până » la înscrierea în fals ;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul a admis o contra-probă » cu martori, a nesocotit dispozițiunile art. 39 sus citat și, de aceea, » mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 236

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — Omisiune de a se pronunța asupra unui asemenea mijloc de apărare. — Omisiune esențială.

Omisiunea ce judecata face de a cerceta și a se pronunța asupra mijlocului invocat în apărare de un inculpat și întemeiat pe autoritatea lucrului judecat este esențială, și, deci, atrage ca- » sarea hotărîrii.

No. 292. — Casarea deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 883 din 1899, în urma recursului făcut de Ion Cazacu Mare.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. N. Bagdat ;

Pe D. Ióchimovici, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Omisiunea esențială. Am arătat tribunalului și curței de apel că pentru faptul ce mi se impută pe cale corecțională, m'am judecat cu M. Rusu, cu ocazia contestației făcută de acela la executarea cărții de judecată în cestiune, cu care ocaziune am invocat manopere dolosive întrebuințate de mine pentru obținerea cărții de judecată, contestație ce a fost respinsă, cu toate acestea, curtea nu se pronunță de loc, nici macar în trecut asupra acestui mijloc de apărare peremptorie, prin acesta curtea comite o omisiune esențială».

Având în vedere deciziunea curței de apel supusă recursului ;

Considerând că se constată din procesul-verbal al acelei deciziuni că recurentul, prin apărătorul său, a invocat ca mijloc de apărare autoritatea lucrului judecat, rezultând din faptul că, cu ocazia contestațiunii făcută de partea reclamantă d'inaintea judelei de ocol, la executarea cărții de judecată care face obiectul discuțiunii, reclamantul a invocat manoperile dolosive întrebuințate de recurent pentru obținerea unei cărți de judecată, contestațiune ce a fost respinsă de judele de ocol, constatând că, comunicarea cărții de judecată rămasă definitivă, s'a făcut în conformitate cu legea ;

Considerând că curtea de apel omite cu desăvîrșire a se pronunța asupra acestui mijloc de apărare invocat de recurent, omisiune care este esențială, de ôre-ce, dacă s'ar fi putut stabili acest punct, procesul ar fi putut lua cu totul altă soluțiune ;

Că, dar, acest mijloc este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 237

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Condițiuni. — Pensionari. —
Quantumul pensiei. (Art. 258 din procedura penală).

Funcționarii în retragere, cari se bucură de o pensie anuală de 1.500 lei, pot fi jurați în materie criminală.

No. 293. — **Casată** decisiunea curței cu jurați din județul Fălciu No. 27 din 1899, după recursul făcut de Constantin D. Mazăre și alții.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat Theodorescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare relativ la vicioasa constituire a juriului :

» Vicioasă constituire a comisiunei juraților, întru cât au jurat în
 » ea persoane cari nu întrunea condițiunile cerute de art. 258 din
 » procedura penală.

» În adevăr, din procesul-verbal al ședinței, se constată că la jude-
 » carea noastră au luat parte în comisiunea juraților D-nii : Dumitru
 » Munteanu, Constantin Trifan și Theodor Dabija, cel d'ânteu com-
 » mercial care plătea o patentă de clasa III, iar cel de al doilea pen-
 » sionari, cu câte o pensiune mai mică de cât 1.500 lei, după cum do-
 » vedim cu certificatele administrației financiare din județul Fălciu.

» Ast-fel fiind, am fost judecați de nisce judecători cari nu puteau
 » fi judecătorii noștri firești, violându-se sus disul articol din proce-
 » dura penală.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Vedând art. 258, alin. 5 din procedura penală ;

Considerând că după dispozițiunile acestui articol au dreptul de a
 fi jurați funcționarii în retragere, cari se bucură de o pensiune a-
 nuală de lei 1.500 ;

Considerând că, în specie, se constată că între jurații cari au ugu-

rat în comisiunea de judecată a recurenților se găsea și juratul Constantin Trifan, trecut pe listă ca pensionar cu o pensie după buget de 996 lei din care scăzându-se reținerile, nu primesce de cât lei 816 bani 60 anual, după cum rezultă din certificatul administrației financiare a județului Fălciu No. 4.727 din 1900, prezentat de recurenți ;

Considerând că, ast-fel fiind, juratul Constantin Trifan, negăsindu-se în condițiunea cerută de citatul art. 258, alin. 5 din procedura penală, dânsul nu putea funcționa ca jurat, și, dar, prezența sa în comisiune viciind lucrările juriului, atrage nulitatea deciziunii ;

Considerând că acest mijloc de casare fiind relativ la constituirea juriului este de ordine publică, și, dar, poate fi invocat pentru prima oară în casație ;

Considerând că de și procurorul tribunalului printr'o telegramă adresată parchetului acestei curți arată că acest jurat ar fi terminat cursul unei școli secundare, totuși, acest fapt nu poate fi ținut în seamă, întru cât nu este dovedit, și în lista ce se găsește în dosarul curții cu jurați, juratul în chestiune se vede înscris ca pensionar ;

Că de aceea acest mijloc este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare invocate :

Casăză, etc.

Penal, secția II.

No. 238

NAVLU. — Locația unui vas. — Ce e dator a plăti chiriașul. —

Daune provenite din culpa chiriașului. — Cum se regulază plata daunelor. (Art. 574 și 575 din codul comercial și art. 1.082 din codul civil).

Chiriașul unui vas e dator a plăti sau jumătatea navlului convenit, sau întreg navlul convenit, sau în raport cu navlul convenit. În ceea ce privește daunele ce chiriașul este obligat, în unele cazuri, să plătească căpitanului sau proprietarului vasului, fiind că aceste daune se regulază une-ori luându-se în seamă întregul număr al transporturilor de efectuat, iar alte ori numai un singur transport, instanța judecătorească este datoră, în regularea daunelor provenite prin culpa chiriașului, să distingă

și să motiveze pentru ce adoptă unul sau altul din aceste moduri de regulare a daunelor.

No. 66. — Casată, după divergență, decisiunea curței de apel din București, secția III, No. 10 din 1899, după recursul făcut de James Cowan în proces cu M. Frangulea și D. Metaxa.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. avocat Rosenthal, din partea recurentului James Cowan, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat T. Stelian, din partea intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Rea aplicare a art. 574 din codul comercial, nemotivare și exces de putere.

»Curtea, constatând culpa D-lor Metaxa și Frangulea și declarând că e loc a se aplica dispoziția art. 574 din codul comercial nu avea nici un drept de apreciere, ci trebuia să se acorde ca daune jumătatea valorii întregului navlu. Curtea, acordându-ne numai jumătatea valorii navlului unui singur transport de și dovedisem că vasele noastre au stat în inacțiune întreaga campanie a anului 1897, în care timp aveam de transportat 8.000 tone, dovadă că nici nu eram datorii a o face, aplică greșit art. 574 din codul comercial, dă o decisiune nemotivată și comite un exces de putere».

Având în vedere că prin decizia supusă recursului se constată și se declară că culpa în privința neexecutării convențiilor pentru efectuarea transporturilor de piatră la care se obligase Cowan, privesc pe Frangulea și Metaxa și că Cowan are pentru acesta drept la daune ;

Că în privința determinării daunelor curtea de apel susține, îndemnată și prin concluziile depuse, că după dispozițiile art. 574 din codul de comerț, despăgubirea are a fi de jumătatea navlului, și apoi ținând seamă că sezonul fiind înaintat, nu era probabil, precum declară curtea de apel, să se poată transporta în campania aceluiași an mai mult de vre-o 2.600 tone, de aci ar urma ca jumătatea navlului

căvenit este de 4.500 lei care avea a fi renumărate lui Cowan ca daune căvenite ;

Considerând că este de a se sci dacă daunele căvenite, în specie, căpitanului vasului din cauza neexecutării convențiilor pentru transportarea bolovanilor, aŭ a fi regulate după regulile art. 574 din codul comercial, ast-fel precum curtea de apel face ;

Considerând că după art. 574 din codul comercial, chiriașul unuŭ vas e dator a plăti saŭ jumătatea navlului căvenit, saŭ întreg navlul căvenit, saŭ în raport cu navlul căvenit, în diferite trei ipotese regulate prin alin. 1, alin. 2 și alin. 3 al art. 574 din codul de comerț ;

Că fiind, însă, una din ipotese daunele ce aŭ a fi recunoscute conform legii, fără o apreciere a împregiurărilor din partea judecătorilor de fond, spre a determina cuantumul în alt mod de cât acel determinat de codul de comerț, prin dispozițiile art. 574 din codul de comerț ;

Considerând că, afară de ipotesele prevădute de codul de comerț prin art. 574 mai există și alte casuri în care chiriașul pôte saŭ are a fi obligat la daune către căpitanul vasului, casurile care sunt prevădute saŭ prin art. 575 și următorii din codul de comerț, saŭ care pot fi regulate după regulile dreptului comun, art. 1.082 din codul civil ;

Considerând că în afară de acestea, chiar în cazul că chiriașul e obligat a plăti daune conform art. 574, este a se sci dacă la regularea acestor daune întregul număr al transporturilor de efectuat are a fi luat în considerare, saŭ numai un singur transport ;

Considerând că curtea de apel nu distinge, nici nu motivează pentru ce are a se aplica art. 574 din codul comercial așa precum 'l aplică la specia de față în regularea daunelor căvenite căpitanului vasului, din cauza neexecutării convențiilor prin culpa chiriașului ;

Că fără a ține sémă de felul speciei și de deslușirile arătate mai sus, curtea n'a putut aplica art. 574 din codul de comerț ;

Că, în acest sens, motivul fiind întemeiat, decizia are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Inceputul urmării. — Afip-te și publicațiuni. — Comandament. — Perimare. (Art. 500 din procedura civilă).

- 1) *In sistemul adoptat de procedura noastră civilă, numai afip-tele și publicațiunile constituiesc începutul unei urmării imobiliare, și, prin urmare, numai ele au de efect de a întrerupe perimarea comandamentului.*
- 2) *Efectele comandamentului fiind subordonate condițiunei de a se fi început urmărirea în termen de trei luni, rezultă că afip-tele și publicațiunile, cari constituiesc începutul urmării, sunt acte esențiale a căror nulitate se resfringe și asupra comandamentului, așa în cât perimarea lui nu mai poate fi împedicată dacă nouile afip-te și publicațiuni au fost făcute peste termenul de trei luni.*

No. 67. — Casată, în urma recursului făcut de Alexandrina Vidulescu, ca tutore, ordonanța de adjudecare a tribunalului Prahova, secția I, cu No. 4.550 din 1899, dată față de Mendel Predinger.

27 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. avocat M. Antonescu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. avocat Pretorian, în combateri, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în conclusiuni;

Deliberând, .

Asupra mijlocului II de casare, din cele suplimentare:

„Urmărirea nefiind începută în timpul vieței locot.-colonel Vidulescu, ea trebuia să încépă pentru minorii în urma comunicării titlului executoriū, făcându-se comandamentul în persōna minorilor, conform art. 398, 496 și următorii din procedura civilă, comunicându-se comandamentul și procurorului conform art. 499 și 500 din procedura civilă, formalitate care nu s'a îndeplinit, ceea ce atrage nulitatea vinđerei, mai cu sēmă că publicația pentru 4 Septembrie 1898 era nulă, fiind publicată pe când Vidulescu era încetat din

»vietă, și, prin urmare, comandamentul perimat (art. 503 din procedura civilă)«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului, din care rezultă că intimatul Predinger, având a lua de la locot.-colonel Vidulescu o sumă de 12.000 lei, în virtutea unei creanțe ipotecare investită cu formula executorie, a cerut tribunalului Prahova scoterea în vinzare a imobilului ipotecat; că această cerere fiind admisă de tribunal, s'a procedat la facerea comandamentului, ce s'a comunicat debitorului Vidulescu la 2 Februarie 1898, cum și la facerea afișelor și publicațiilor, cari au fost scose la 17 Martie 1898, fixându-se termenul vinzării la 4 Septembrie 1898; că în acest interval debitorul urmărit încetând din viață, creditorul a cerut tribunalului de a se face noui afișe și publicații pe numele recurente, ca tutore a minorilor săi fi, cerere care fiind încuviințată de către tribunal s'a și ordonat a se face noui afișe și publicații pe numele tutorei în ziua de 24 Iulie 1898, pentru termenul de 4 Septembrie 1898;

Considerând că ast-fel fiind faptele, este a se sci cari sunt actele cari constituiesc începutul unei urmăriri imobiliare, având de efect de a face să se întrerupă preempțiunea comandamentului prevădută de art. 500 din procedura civilă, și, în cas când aceste acte ar fi anulate, dacă anulările lor au de efect de a se resfringe și asupra comandamentului;

Având în vedere dispozițiile art. 500 din procedura civilă, care prescrie că dacă au trecut trei luni de la data comandamentului, urmărirea nu se mai poate face de cât după un nou comandament;

Considerând că această dispozițiune a legii are de scop a nu lăsa pe debitor un timp nemărginit sub amenințarea comandamentului și de a face ca această amenințare să se traducă în fapt printr'un act de procedură de acelea ce nu mai lasă nici o înduioală asupra deciziei luate de creditor de a urmări de îndată averea debitorului;

Considerând că art. 503 din procedura civilă prescrie că se procede la urmărirea imobiliară prin afișe și publicații făcute în modul arătat de articolele 504—510 din procedura civilă;

Considerând că din aceste dispoziții rezultă că, în sistemul adoptat de procedura noastră civilă, numai afișele și publicațiile constituiesc începutul unei urmăriri imobiliare, și, prin urmare, numai

ele aŭ de efect de a intrerupe perempțiunea comandamentului, ca unele ce în ochii legiuitorului sunt singure de natură a aduce o deșteptare serioasă debitorului, prin faptul că'i ridică chiar disponibilitatea imobilelor urmărite, conform art. 514 din procedura civilă ;

Având în vedere că, în specie, de și primele asifte și publicațiunii s'aŭ făcut la 17 Martie 1898, adică în intrul termenului de trei luni de la comandament, așa cum prescrie art. 500, însă, dupe cererea creditorului de a fi anulate, ca unele ce nu erau făcute pe numele minorilor, reprezentați prin tutorea legală, încuviințându-se a se face noui asifte și publicațiunii, aceste asifte nu s'aŭ făcut de cât la 24 Iulie 1898, în urma expirării celor trei luni de la comandament ; că, dar, este a se cerceta ce înriurire pôte avea asupra comandamentului înlăturarea primelor asifte și publicațiunii și încuviințarea de a se face și alte asifte noui ;

Considerând ca rezultă din dispozițiunile art. 737 din procedura civilă, că o procedură nu se va anula de cât de la actul care a dat nascere la acea nulitate, ceea ce însemnéază că efectul unei nulități se opresce la actul nul și nu se resfringe asupra actelor anteriore ce rămân în vigore ;

Considerând însă că acest principiu suferă excepțiune ori de câte ori actul de procedură declarat nul este esențial actelor anteriore și trebuie a se face într'un termen de rigore, căci în asemenea cas actul de procedură constituie condițiunea de care depinde existența actelor anteriore, și în lipsa îndeplinirei condițiunei actele ce depind de dânsa nu mai pot avea ființă ;

Considerând că, în materie de urmărire imobiliară, efectul comandamentului fiind subordonat condițiunei de a se fi început urmărirea în termen de trei luni, este evident că asiftele și publicațiunile cari, dupe cum s'a arătat mai sus, constituiesc începutul urmărireii, sunt acte esențiale pentru existența comandamentului și prelungirea efectelor saŭ perimarea lui vor depinde de la hotărîrea tribunalului, când va fi chemat a se pronunța asupra nulităților ce se vor ridica în privința acelor asifte și publicațiunii ;

Considerând că, în specie, motivul pentru care însuși creditorul a cerut anularea primelor asifte și publicațiunii a fost că ele nu erau făcute pe numele minorilor defunctului Vidulescu, reprezentați prin tutorea legală ; că, prin urmare, primele asifte și publicațiunii fiind

anulate pentru această cauză, nu mai puteau împiedica perimarea comandamentului; că, de altă parte, nouile afișe și publicațiunile fiind făcute peste trei luni de la data comandamentului, acest comandament se găsea perimat;

Că dar, în această stare de drept și de fapt, tribunalul, procedând la vânzarea imobilului urmărit fără să fi fost făcut un nou comandament, cel d'ântăi fiind perimat, a violat art. 500 din codul de procedură civilă.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 240

AUDIENȚELE INSTANȚELOR JUDECĂTORESCİ. — Publicitate. — Dacă se cer forme sacramentale pentru constatarea publicității. (Art. 118 din procedura civilă).

COMPUNEREA INSTANȚELOR JUDECĂTORESCİ. — Hotărîre judecătorească dată de un număr de judecători cari n'au luat parte la toate ședințele de înfașurare. — Când se casază. — Interpretarea art. 37 din legea organică a curții de casație.

1) *Publicitatea unei audiențe trebuie, în genere, să fie constatată chiar prin actele făcute de o judecătorie, însă legea nu cere forme sacramentale pentru constatarea publicității, fiind destul cu dînsa să rezulte din cuprinsul actului, încheierii sau hotărîrii instanței judecătorești.*

2) *Asemănat art. 37, alin. II din legea organică a curții de casație, o hotărîre judecătorească este supusă casării când s'a dat de un număr de judecători cari nu au luat parte la toate ședințele de înfașurare.*

Acest text de lege nu și poate găsi aplicarea lui de cât în cazul când, cu ocaziunea înfașurării unui proces, o singură ședință nu este suficientă pentru complectarea desfășurării a procesului și se prelungește pentru o zi următoare, căci, în asemenea cas, diferitele înfașurări ale procesului nu formează de cât una și aceeași ședință, iar judecătorii trebuie să fi aceiași pentru a se pronunța sub impresia dezbaterilor ce s'au urmat.

Când însă judecarea procesului suferă mai multe amânări pentru complectarea instrucțiunii prin noi mijloace de probațiune, în asemenea cas procesul se examinează din nou în întregul lui

și schimbarea complectului judecătoresc nu pôte avea nici o înriurire legală în cauză.

No. 299. — **Respingerea recursului** făcut de Petre Cuși, State Cio-
rășteanu, Niță Leocă și Gheorghe Baba dis Gruia, contra deciziei
curței de apel din Galați, secția II, cu No. 3 din 1900.

28 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G.
P. Petrescu ;

Pe D. avocat Petre Borș, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra primului motiv :

I. »Violarea art. 118 din codul, procedură civile sau lipsa de pu-
blicitate.

»Acastă afacere s'a pertractat în două ședințe, audiența din 10
»Decembre 1899. La prima s'a făcut instrucțiunea în privința inte-
»rogatorului acusaților și audiărei unora din martori, și la cea de a
»dua s'a ascultat restul martorilor, s'a făcut pledările și s'a pronun-
»țat decisiunea condamnătoare cu No. 3 din 1900.

»Primul jurnal cu No. 2.481 nu s'a dat și citit în audiență publică
»și nici cel puțin nu conținea în frontispiciul său »audiență publică«,
»ci numai expresiunea »audiența de la 10 Decembre 1899«. Publi-
»citatea fiind regulă de ordine publică prescrisă instanțelor judecă-
»toresci la darea jurnalelor de desbateri, de instrucțiunii și la pro-
»nunțarea hotărârilor, onor. curte de apel a violat precitatul text
»de lege«.

Având în vedere art. 118 din codul de procedură civilă, care exige
ca toate măsurile și actele luate și făcute de către judecătorii unei
instanțe să se urmeze într'un mod public și în fața părților ;

Că de și publicitatea unei audiențe, în genere, trebuie să fi con-
statată chiar prin actele făcute de către o judecătorie, totuși, în specie,
recurenții. pe de o parte, nu au dovedit prin nimic că jurnalul curței
cu No. 2.481 din 10 Decembre 1899 s'ar fi urmat fără publicitate
și în secret, iar de altă parte, din conținutul său, din faptele consta-

tate ce s'a urmat, din prezența procurorului, a acușărilor, a apărătorilor, a martorilor ascultați, din pledoariile și cererile apărătorilor, din audierea și confruntarea martorilor, rezultă într'un mod evident că și ascultarea martorilor și interogatorul acușărilor s'a urmat în public și cu toate garanțiile pentru publicitate cerute de lege ;

Că ast-fel fiind lucrurile, acest prim motiv rămâne nefondat intru cât legea nu cere formele sacramentale pentru a constata publicitatea, și intru cât din chiar arătările jurnalului curței se vede că publicitatea a existat atât la cercetarea procesului, cât și la pronunțarea decisiunii ce a urmat'o.

Asupra motivului II de casare :

II. „Violarea art. 37, § 2 din legea de organizație a curței de casație. Decisiunea s'a dat de un număr de judecători cari n'a luat parte la toate infățișările. Din membrii cari au pronunțat decisiunea, numai trei au participat și la prima audiență, restul de doi membri au fost judecători noi. Acastă constituie o viciată compunere a instanței, care nu pot fi acoperită nici prin tăcerea părților, nici prin consimțimentul lor. (Decisia curței de casație, secția I, cu No. 447 din 19 Noembre 1891)“.

Având în vedere dispozițiile art. 37, alin. II din legea curței de casație, după care o hotărîre judecătorească este supusă casării când s'a dat de un număr de judecători cari nu au luat parte la toate ședințele de infățișare ;

Considerând că acest text de lege nu și poate găsi aplicarea lui de cât în cazul când, cu ocaziunea infățișării unui proces, o singură ședință nu este suficientă pentru complectarea desfășurare a procesului și se prelungește pentru o zi următoare, căci, în asemenea cas, diferitele infățișări ale procesului nu formeză de cât una și aceeași ședință, iar judecătorii trebuiesc a fi aceiași pentru a se pronunța sub impresiunea desbaterilor ce s'a urmat ;

Că nu mai este tot ast-fel, însă, când însăși judecarea procesului suferă mai multe amânări pentru complectarea instrucțiunii prin noul mijloc de probațiune; căci în asemenea cas, procesul se examinează din nou în întregul lui și schimbarea completului judecătoresc nu poate avea nici o înțurire legală în cauză ;

Că, de altmintrelea, pe lângă că această interpretare a legii este fondată pe o distincțiune rațională, dar ea concordă încă și cu sistemul

de rotațiune a judecătorilor din diferitele secțiuni ale aceleiași tribunal, conform legii noastre de organizare judecătorească ;

Că de nu s'ar admite interpretarea art. 37, alin. II din legea curții de casație, cu distincțiunea de mai sus, apoi judecarea proceselor ar deveni, în cele mai multe cazuri, anevoioasă și adesea-orî chiar imposibilă ;

Considerând că ast-fel fiind, pe cât timp, în specie, nu este vorba de continuarea aceleiași ședințe, motivul urmăzător se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandrescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 241

APEL. — Hotărîre. — Dacă instanța de apel 'și pôte întemeia hotărîrea pe instrucțiunea de la prima instanță.— Condițiunii. CONSTITUIREA INSTANȚELOR JUDECĂTORESCİ.— Continuarea unui proces. — Amânarea unui proces. — Când se pôte constitui cu alți judecători.

- 1) *Instanța de apel 'și pôte întemeia decizia sa pe instrucțiunea urmată înaintea primei instanțe, destul numai să motiveze din ce anume probe și-a format convingerea.*
- 2) *De și nu este permis unei instanțe judecătorești de a schimba complectul judecătorilor când se află în continuarea judecătorești unui proces, nimic însă nu oprește pe acea instanță de a schimba judecătorii când întreaga judecată a procesului se amână pentru o dată posterioară și când întreaga cercetare a procesului are să fie examinată din nou.*

No. 301. — **Respingerea recursului făcut de I. N. Amzulescu contra deciziei curții de apel din Craiova, secția II, No. 903 din 1899.**

28 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Horia Rosetti, în dezvoltarea motivelor de casare

Pe D. procuror general, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Rea constituire a tribunalului și implicit a curței de apel, prin
 » faptul că curtea de apel prea 'și întinde suverana ei apreciere în
 » procesul meu, și acesta precum voi arăta înaltei curți, nu mai consti-
 » tue suverană apreciere, ci răpirea dreptului de apărare, mă explic:
 » Tribunalul, în ziua de 16 Decembre 1897, mă condamnă în lipsă la
 » un an de zile închisore, basat pe dispozițiunile martorilor ascultați
 » în lipsa mea, și tribunalul, când mă condamnă, era compus din D-nii
 » Paraschivescu președintele și D. Al. Antonescu, ca judecător (veți
 » fi la dosarului tribunalului). Am făcut opoziție, și înainte de a se jude ca
 » tribunalul, prin diferite jurnale, a admis ca martorii ce au fost ascul-
 » tați în lipsa mea să fie ascultați în prezența mea. În ziua de 11 Fe-
 » bruarie 1899, tribunalul era compus ast-fel, adică: D. Paraschivescu
 » și D. Frumuseanu, și am cerut acestui din urmă tribunal să 'mî citeze
 » martorii deja admiși de densus, și ascultați în lipsa mea înainte de
 » a face opoziție, și tribunalul, de și era un alt complet, 'mî respinge
 » cererea, condamnându-mă pe depozițiunii de martorii ascultați la alt
 » complet de tribunal. Am făcut apel și curtea, de ore-ce nu m'am
 » presintat, 'mî-a respins apelul ; am făcut opoziție și curtea de apel
 » în suverana ei apreciere 'mî respinge cererea de martori care am
 » cerut atât curței cât și tribunalului, basându-și condamnațiunea
 » pe depozițiunii de martori cari au depus în lipsa mea, și ast-fel că
 » curtea, adoptând motivele celui de al doilea complet rău consti-
 » tuit, devine și ea într'un mod implicit rău constituit«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată
 că curtea de apel, pentru a condamna pe recurent, se întemeiază pe
 instrucțiunea urmată în cauză, cum și pe depunerile martorilor as-
 cultați la tribunal ;

Considerând că instanța de apel își poate întemeia decisiunea ei pe
 instrucțiunea urmată înaintea primei instanțe, destul numai să mo-
 tiveze din ce anume probe și-a format convingerea ;

Că, în specie, curtea de apel, declarând că și-a format pe deplin
 convingerea de culpabilitatea recurentului din depunerile martorilor
 ascultați la tribunal, n'a comis vre-un exces de putere respingând

cererea recurentului de a se audia noul martori, întru cât a motivat această respingere, și întru cât alegerea dovezilor pe care își întemeiază convingerea ei, intră în suverana apreciere a instanței de fond;

Că de asemenea, dacă nu este permis unei instanțe judecătorești de a schimba complectul judecătorilor, când se află în continuarea judecăței unui proces, nimic nu oprește însă pe aceea instanță de a schimba judecătorii, când întraga judecată a procesului se amână pentru o dată mai în urmă și când întraga cercetare a procesului are să fie examinată din nou;

Că, ast-fel fiind, din ambele puncte de vedere, mijlocul urmăzător se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 242

CURTEA DE COMPTURI. — Casieri generali. — Răspunderea lor pentru delapidările săvârșite de recomandații lor. — Solidaritate cu controlorii. (Art. 22 și 129 din legea comptabilităței generale a Statului; art. 88 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe).

Casierii generali sunt răspunzători de faptele și delapidările săvârșite de toate persoanele cari au fost numite dupe recomandația lor, independent de modul cum s'ar fi urmat delapidarea, și chiar dacă aceste fapte nu li se pot imputa neglijenței lor, ci altor prepuși ai lor, și această răspundere a casierilor este solidară împreună cu toți controlorii.

No. 68. — **Respingerea**, dupe divergință, a recursului făcut de N. Eustațiu contra deciziei curței de compturi, secțiunii-unite No. 2 din 1899.

28 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului dresat în cauză de D. consilier I. P. Petrescu ;

Pe D. avocat Al. Djuvara, în desvoltarea motivului de casare ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Greșita interpretare a art. 88 din legea de constatare și percepere și violarea art. 22 și 129 din legea asupra comptabilității publice. În adevăr, înalta curte de compturi, fără a ține seamă că casierii generali de județe nu sunt de cât supraveghiătorii gestiunii receptorilor, interpretează greșit art. 88 din legea de constatare și percepere, când face să cadă asupra casierului general răspunderea gestiunii unui receptor, în afară de condițiunile prevădu te de art. 129 din legea comptabilității publice, care articol cere ca să nu fie condamnat casierul general de cât atunci când se va dovedi că deficitul receptorilor aū provenit dintr'o lipsă de priveghere și control din partea sa«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă următoarele : Ministerul de finance, prin decisiunea sa cu No. 78.159 din 1897, constată și declară că D. N. Eustațiu, dupe legile financiare și de comptabilitate publică, este răspunđător solidar pentru o delapidare urmată, prin falșificarea unor acte de către receptorul Niculescu, de ore-ce D-sa, în calitate de casier general al județului Vlașca, făcuse recomandăția aceluī receptor, și de ore-ce nu se încredințase dacă raporturile ce primea de la controlorii respectivi, erau adevărate și făcute în spiritul legei de responsabilitate a legilor financiare ; că Eustațiu făcând apel contra acestei decisiuni, înalta curte de compturi, secția II, prin decisia sa cu No. 34 din 1898, îi admite apelul, și, infirmând decisia ministerului, îl apără personal de plata sumei de 16.337 lei, 61 bani, delapidată de receptorul Niculescu ; că ministerul de finance, făcând recurs contra decisiunii curței de compturi, această înaltă curte, în urma unei divergențe ivite, prin decisiunea sa cu No. 285 din 27 Noembrie 1898, casază decisiunea cu No. 34 a curței de compturi, și trimite pricina a se judeca din nou ;

Având în vedere că înalta curte de compturi, prin decisiunea sa cu No. 2 din 1899, dată în secțiunii-unite, admitând modul de interpretare dat de această înaltă curte articolelor 22 și 129 din legea comptabilității publice și art. 88 din legea de constatare și percepere, respinge, de astă-dată, apelul lui N. Eustațiu ;

Considerând că din combinațiunea textelor de lege, mai sus enunțate, rezultă că casierii generali sunt răspunzători de faptele și de lapidările săvârșite de toate persoanele cari au fost numite dupe recomandațiunea lor, independent de modul cum s'ar fi urmat delapidarea, și chiar dacă aceste fapte nu li se pot imputa neglijenței lor, ci altor prepuși ai lor, și că această răspundere a lor este solidară împreună cu toți controlorii.

Că, ast-fel fiind, motivul de casare urmăzează a fi respins ca nelinte-meiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 243

ASIGURARE. — Plata primei. — Dacă este valabilă făcută în mâ-nile unui agent. — Probă testimonială pentru dovedirea cali-tății agentului. — Neadmisibilitatea ei de instanța de fond.
INTEROGATOR. — Societate de asigurare. — Cum răspunde la un interogator în justiție.

1) Din faptul că primele de asigurare au a fi plătite la sediul societății și nu la acela al agenților, nu se poate deduce și declara nevalabilă plata făcută în mâ-nile unui agent, pe care ori-cine îl putea considera ca fiind în drept a încasa prima și a da atestare pe poliță.

Ast-fel fiind, când instanța de fond refuză ca inutilă proba testi-monială cerută pentru a dovedi că persoana în mâ-nile căreia asiguratul a achitat prima, era considerată ca agent, putând a face asigurări și a încasa plata primei, acesta însemneză a lipsi pe parte de un mijloc esențial de dovadă, și, prin urmare, deciziunea sa este casabilă.

2) O societate comercială anonimă, precum este în specie societatea de asigurare «Dacia-România», poate să răspundă la un in-terogator în justiție prin directorul său general, sau prin ori-ce altă persoană îndrituită de societate prin procură specială.

No. 71. — Casată, în urma recursului făcut de Haim Grünberg, de-cisiunea curții de apel din București, secția I, cu No. 16 din 1899, dată în procesul cu societatea «Dacia-România».

28 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. Const. Gh. Ioan, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-niș V. Athanasovici și Sipsom, avocații intimatelor în combatere ;
Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

I «Exces de putere și nemotivare. Am cerut să dovedesc cu martori că Kaufman a avut mandat de a primi de la asigurați prima de asigurare, fie acel mandat scris, fie nescris; că Kaufman a fost timp îndelungat incasator atitrat al societății la Galați, și aci el, în tot acest timp, a făcut încasări, și această cerere ne-a fost refuzată pe nedrept, fără ca instanțele de fond să motiveze suficient acest refuz, care, în materie comercială, e de drept comun și admisibilă această dovadă în toate cauzele».

II »Eróre grosieră de fapt și denaturarea mijloacelor mele de apărare».

»Am susținut înaintea tribunalului și a curței că polița achitată de către agentul societății era valabilă, independent de faptul dacă am numărat sau nu acelui agent banii, iar curtea ca și tribunalul raționează, în ipotesa că eu aș fi susținut că pot în orî-ce moment, fără voia societății sau a agentului, incasator, să opun societății compensațiunea între prima ce'i datoresc și o sumă de bani ce m'ar datori agentul ei incasator. Și cu acesta, instanțele de fond, grav eronate asupra acestui fapt și denaturând modul meu de apărare, rezemându-se pe temeiuri eronate, dau o hotărîre casabilă».

Având în vedere decisia supusă recursului, din care se constată că Haim Grünberg, chemând în judecată pe societatea »Dacia-România», pentru a'i plăti suma de 20.000 lei, valoarea chereștelei asigurată cu No. 168, 157 și 16.585, în urma distrugerii prin incendiu a chereștelei, curtea de apel, adoptând motivele din sentința tribunalului Ilfov, declară ca și tribunalul că numai asigurarea chereștelei, prin polița No. 168157 pentru 10.000 lei, în virtutea poliței No 168545 este valabilă ;

Având în vedere că motivele prin care instanțele de fond ajung la

acea soluțiune, sunt că asiguratul are a plăti prima pentru cel d'ânteu am efectiv în numerariu cu anticipație la sediul societăței, sau la agențiile autorizate de direcțiune; că singurul agent autorizat de »Dacia-România», pentru a face asigurări și a incasa prima în orașul Galați este Henry Krasnopolschy, și că plata primei nu a fost făcută acestuia, ci unui ôre-care Kaufman, precum rezultă din atestarea făcută pe poliță, căruia Krasnopolschy n'a putut delega puterile ce le avea de la societate, și de aceea nu se pôte dice că societatea a primit prima datorită, iar în cât privesce proba testimonială invocată pentru a dovedi că Kaufman era mandatarul societăței, ca inutilă o respinge curtea de apel;

Considerând că nu se pôte dice, precum susțin instanțele de fond, că polița pe care se încredințază plata primei de Kaufman este nevalabilă, pentru că Krasnopolschy singur ar fi agentul autorizat al societăței »Dacia-România», căci conferirea agenției din partea societăței de asigurare lui Krasnopolschy, nu înseamnă că Krasnopolschy nu ar putea a se servi de auxiliari, prin cari să pôtă face asigurări, să pôtă da polițe în regulă în cât privesce forma, precum și este polița în specie, și să pôtă incasa prima cuvenită;

Că de altmintrelea, dacă primele aũ a fi plătite la sediul societăței sau al agenției, nu se pôte declara nevalabilă plata primei, fiind că s'a făcut în mâinile unui agent pe care fie-care 'l putea considera ca fiind în drept a incasa și prima;

Că, prin urmare, nu erau decisive în cauză numai faptele ce instanța de fond le relevă, ci totul atărnă de la împregiurarea dacă Kaufman era considerat ca agent, putând a face asigurări, a da polițe și a incasa asemenea plata primei;

Considerând că așa fiind, admiterea probei testimoniale, precum recurentul a cerut'o, era absolut necesară; că înlăturarea acestor probe, înseamnă a lipsi pe parte de un mijloc esențial de dovedire că Kaufman putea să primescă plata primei în ori-ce mod, și a atesta faptul plăței pe poliță, iar înlăturarea probei testimoniale cerută de recurent, nu se justifică prin motivele cuprinse în sentințele instanțelor de fond, cu totul nepertinente în acastă privință; că de aceea, motivul fiind întemeiat, decisiunea urmază a fi casată;

În cât privesce motivul II, el se respinge ca fără interes, intru cât el se confundă cu motivul I, de ôre-ce dacă Kaufman putea incasa

prime, atestarea de plata primei de către Kaufman, liberază pe recurent față de societate.

Asupra motivului III de casare :

» Violarea art. 450 din codul comercial, pentru două motive :

» a/ Acest articol nu se aplică de cât atunci când asiguratul de fapt nu 'și-a asigurat de cât parte din valoarea obiectelor asigurate, nu și atunci când el în realitate a asigurat totul, dar, prin o împrejurare independentă de voința lui, cum a fost în specie anularea unei părți din polița de asigurare pentru vițiul de formă sau altă cauză, anulare obținută contra asiguratului ; atunci art. 450 e inaplicabil și dauna trebuie plătită totă până la concurența cel puțin a sumei valabil asigurată ;

» b/ Pentru cazul când art. 450 din codul comercial ar fi aplicabil, în specie, totuși, el a fost aplicat greșit, în modul cum curtea a făcut calculul cifrei convenită ca despăgubire.

» În orî-ce cas, calculul tribunalului era mai aproape de adevăr. Dar chiar dacă drept ar fi încă sub acest raport, decisiunea ar fi casabilă, pentru că nu motivează pentru ce schimbă modul de calcularea l tribunalului, decî e casabilă și pentru nemotivare ».

Considerând că, chiar dacă s'ar presupune că numai o poliță e valabilă, și că recurentul n'ar fi asigurat tot depositul de chereștea, ci numai o parte, în valoare de 10.000 lei, pentru determinarea cuantumului daunelor convenite recurentului, instanța de fond avea a aplica art. 450 din codul comercial, și nu dovedește întru ce ar fi violat art. 450 din codul comercial, nici întru cât calculul făcut ar fi greșit că de aceea și acest motiv are a fi respins.

Asupra motivului IV de casare :

» Esces de putere și violarea art. 123 din procedura civilă.

» Am cerut a face proba cu interogatorul personal al directorului societății » Dacia-România », și tribunalul, dupe ce a admis acest interogator, a revenit asupra dispozițiunei sale și a hotărît ca societatea să răspundă ca o administrațiune publică, prin un mandatar special, căruia să comunice înscris cestiunile la cari să răspundă. » Asupra apelului meu, curtea a menținut acest mod de a vedea al tribunalului, și, prin urmare, a comis un exces de putere și a violat art. 233 din procedura civilă, ceea-ce face decisia casabilă ».

Considerând că » Dacia-România », ca societate comercială anonimă,

nu face parte din stabilimentele publice, fiind-că ar reprezenta o personalitate juridică, precum susține curtea de apel prin decisiunea supusă recursului, ci de și considerată ca având caracterul pôte impropriu de persoană juridică, ea este o instituție privată ;

Considerând, însă, că fiind vorba de supunere la interogator a unei societăți de asigurare, se pôte supune saū directorul general, saū persoăna care e îndrituită de societate prin procură specială ;

Considerând că, întru cât se constată că Krasnopolschy era împuternicit prin procură specială de societatea »Dacia-România» de a răspunde la interogator, art. 233 din procedura civilă, a cărei aplicare în mod analog era indicată, nu s'a violat, și de aceea și acest motiv are a se respinge.

Pentru aceste motive,

Respinge motivele III și IV și casază pentru motivul I.

Civil, secția II.

No. 244

COMPETINȚĂ. — Contravenții la legea firmelor. — Cine le judecă. (Art. 525 din procedura penală; art. 69 din legea judecătorilor de ocôle; art. 9, 381, 385 din codul penal; art. 22 din legea firmelor).

Dacă legiuitorul, prin art. 69 din legea judecătorilor de ocôle, a dat în competența acestor instanțe toate contravențiunile, prin acēsta a înțeles a se referi numai la contravențiunile polițienesci prevădute de codul penal, saū de legi speciale când acele contravenții se pedepsec în limitele și conform codului penal.

Ast-fel, contravențiunile la legea pentru înscrierea firmelor, pedepsindu-se cu o pedepsă mult mai mare de cât cea prevădută de codul penal pentru contravenții, iar pe de altă parte acea lege nearătând instanța judecătorească ce are a judeca contravențiunile la acea lege, este învederat că asemenea contravențiuni sunt de competența tribunalului de a le judeca.

No. 302. — Regularea comp-tinței în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți în cauza lui Ene Dionisie.

29 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni ;
Deliberând,

Având în vedere că Ene Dionisie, fiind dat în judecată pentru o contravenție la legea firmelor, tribunalul Dorohoiu, prin sentința cu No. 395 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că aceste contravențiuni la legea firmelor nu pot fi judecate de cât de judecătorii de pace. Că judele ocolului Mihăileni, prin cartea de judecată cu No. 114 din 1900, și-a declinat asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că aceste contravențiuni fiind pedepsite după o lege specială, constituie nisce delicta excepționale, și nu pot fi judecate de cât de tribunal ;

Că ambele hotărâri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 9, 381 și următorii din codul penal, că pedepse pentru contravențiuni sunt închisórea polițienescă până la 15 zile și amendă până la 25 lei ;

Considerând că, în specie, după art. 22 din legea înscrierii firmelor, infracțiunile la acea lege se pedepsesc cu amendă de 25 lei până la 1.000 lei ;

Considerând că dacă legiuitorul, prin art. 69 din legea judecătorilor de ocóle, a dat în competența acestor instanțe toate contravențiunile, prin acesta a înțeles a se referi numai la contravențiunile polițienesci prevădute de codul penal, sau de legi speciale, când aceste contravențiuni se pedepsesc în limitele și conform codului penal ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât pedepsa prevădută de art. 22 din legea pentru înscrierea firmelor este amenda de la 25 până la 1.000 lei, adică mult mai mare de cât cea prevădută la art. 385, alin. IX din codul penal, iar pe de altă parte acea lege ne-rătând instanța judecătórescă ce are a judeca contravențiunile la acea lege, este învederat că faptul imputat contravenientului că a exercitat comerțul fără a și înscrie firma sa, este de competența tribunalului de a judeca ;

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Regulând competența, trãmite, etc.

Penal, secția II.

No. 245

CURTEA CU JURĂȚI. — Jurați. — Incapacitate. — Constituire.
(Art. 262 din procedura penală).

Sunt incapabili de a fi jurați cei ce nu știu citi și scrie românește. Ast-fel, când se va constata că în comisiunea de judecată a juraților a figurat ca jurat o persoană ce nu știe citi și scrie românește, verdictul este nul, și constituirea juriului fiind de ordine publică, această nulitate se poate invoca pentru întâia oară în cauză.

No. 311. — Casarea deciziunii curței cu jurați din județul Dâmbovița cu No. 2 din 1900, în urma recursului făcut de Nae Marin Butucă și alții.

29 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D consilier Gh. Liciu ;

Pe D. C. Nicolaescu, în susținerea motivelor, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Rea constituire a curței juraților.

» Juratul Marin Tudor, nu știe nici citi, nici scrie românește. S'a » violat deci dispozițiunile art. 262, alin. IV din procedura criminală ».

Având în vedere deciziunea curței cu jurați supusă recursului ;

Vedând art. 262 din procedura penală ;

Considerând că dupe dispozițiunile alin. IV de sub citatul articol sunt necapabili de a fi jurați cei ce nu știu citi și scrie românește ;

Considerând, în specie, că în comisiunea juraților, care a pronunțat verdictul contra recurenților, a figurat ca jurat și Marin Tudor din comuna Coposaru, plasa Cobia, județul Dâmbovița ;

Că, însă, acest jurat nu știe nici citi, nici scrie, dupe cum se vedesce din actele prezentate de apărătorul recurenților și din a căror autentificare cu No. 645 din 1891 și No. 204 din 1893, tribunalul Dâmbovița constată că în adevăr numitul Marin Tudor nu știe carte ;

Considerând că ast-f-l fiind, acest jurat fiind necapabil de a figura în comisiunea de judecată, verdictul juraților este nul și, dar, mijlocul de casare este întemeiat ;

Considerând că fiind vorba de constituirea juriului, motivul este de ordine publică, și, dar, poate fi propus direct dinaintea acestei Curți ;

Pentru aceste motive, de acord cu D. procuror general D. Alexandresco ;

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 246

CURTEA DE COMPTURI. — Controlori financiari. — Delapidare. — Responsabilitatea controlorilor. — Condițiile acestei responsabilități. (Art. 129 din legea comptabilității; art. 88 din legea de constatare ; art. 26 din instrucțiunile de serviciu ale controlorilor).

Controlorii sunt răspunzători numai pentru delapidările provenite din cauza neglijenței, adică a lipsei de supraveghiere și control, sau rea supraveghiere asupra serviciilor încredințate controlorului lor.

No. 72. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance, contra deciziei înaltei curți de compturi, secția II, No. 74 din 1999, în proces cu M. B. Silișteanu.

29 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

S'a prezentat intimatul asistat de D. avocat N. Durma ;

S'a ascultat D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Greșită aplicare a art. 129 din legea asupra comptabilității publice și violarea art. 88 din legea de constatare și percepere de orice înalta curte de compturi, pe considerantul că ministerul de finance nu arată imputările ce se pot aduce D-lui M. B. Silișteanu,

»In ce priveste priveghierea și controlarea gestiunii fostului percep-tor I. Ionescu, scutesce pe D. Silișteanu de plata sumelor delapidate »de numitul fost percep-tor».

Având în vedere decisiunea curței de compturi supusă recursului;

Vedând art. 87, alin. 129 din legea comptabilității generale a Sta-tului, cum și art. 88 din legea de constatare și art. 26 din instruc-țiunile de serviciu ale controlorilor ;

Considerând că rezultă din toate aceste dispozițiuni ale legii că, controlorii sunt răspunzători numai pentru delapidările provenite din cauza neglijenței, adică a lipsei de supraveghiere și control, sau rea supraveghiere asupra serviciurilor încredințate controlului lor ;

Considerând că, în specie, curtea de compturi stabilește în fapt că condamnarea intimatului Silișteanu de către ministerul de finance, nu se întemeiază pe neglijența sa sau lipsa de control a numitului, iar din actele pe cari curtea le a avut în vedere rezultă că delapidarea nu e provenită din cauza lipsei de control și de priveghiere a intima-tului în calitatea sa de controlor;

Că față cu aceste constatări de fapt, cu drept cuvânt, curtea de compturi a declarat că intimatul nu are a răspunde de suma de lei 2.981, bani 85, delapidată de fostul percep-tor al circumscripției IV Drăgănesci din județul Prahova, și de aceea mijlocul de casare: are a fi respins ca neîntemeiat ;

Pentru aceste motive ;

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 247

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Debitori solidari răspunzători. —
Contestație pe motiv că partagiul nu s'a făcut. — Nepronun-țarea tribunalului asupra acestei contestații. — Daca este
esențială.

Omisiunea ce face tribunalul de urmărire de a se pronunța asu-pra contestației debitorilor urmăriți, tinzând la suspendarea vinderei pe motiv că imobilul urmărit face parte dintr'o uni-versalitate de bunuri și partagiul nu s'a făcut încă, nu este esențială, dacă prin actul de ipotecă se prevede că toți debi-

tori sunt ființi solidar răspunzători în cas de neplata împrumutului.

No. 74 — Respingerea a parte din motivele de casare din recursul făcut de Nicolae Carol Grüne și Carol Grüne contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat cu No. 3.320 din 1899, în proces cu Ath. Lipati și N. Bălescu, iar asupra motivului III, s'a ivit divergență de opinii.

29 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului dresat în cauză de D. consilier G. Liciu ;
Pe D. avocat Popovici-Costi, în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. avocat V. Lascăr și N. Papadat, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare, în ce privește partea b :

„Tot cu ocazia opoziției la urmărire, care s'a discutat în ziua de 9
»Martie 1899, recurenții au mai invocat și un alt motiv, tinzând la
»suspendare, motiv întemeiat pe art. 494 din procedura civilă, fiind
»proprietatea indiviză a ambilor debitori și făcând parte dintr'o uni-
»versalitate de bunuri succesoriale, el nu putea fi urmărit și vindut
»mai înainte de a se fi provocat și obținut de către creditor eșirea
»din indiviziune, partagiul averii succesoriale.

„Tribunalul, însă, nu numai că nu a ținut seamă de acest mijloc de
»apărare invocat, înscris și oral, dar nici măcar nu l-a examinat și
»nici nu s'a pronunțat asupra lui, comițând cu chipul acesta un nou
»exces de putere“.

Având în vedere că se constată că I. Ath. Lipati, urmărind vânzarea silită, în baza unui act de ipotecă, a moșiei Broșteoi-Măcrișoia, proprietatea debitorilor urmăriți Nicolae C. Grüne, și C. Grüne acest imobil s'a adjudecat definitiv asupra lui N. Bălescu, cu prețul de 266.000 lei ;

Considerând că debitorii Nicolae C. Grüne și Carol Grüne sunt ființi solidari răspunzători în cas de neplata împrumutului, cum se constată din actul de ipotecă înscris la No. 85 din 1896 ;

Că, de și tribunalul omite a se pronunța asupra contestațiunii debitorilor, tinzând la suspendarea vânzării pe motiv că moșia face parte dintr'o universalitate de bunuri și partagiul nu este efectuat,

totuși, această omisiune nu este esențială întru cât în lotul orî-cărui dintre debitorii ar fi căduți în urma partagiului, fie-care dintre ei este ținut solidar răspundător dupe actul de ipotecă;

Că, prin urmare, în ce privește acest punct, motivul este nefondat și are a se respinge.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 458 din codul civil, ceea-ce constituie o cestiune de ordine publică, fiind vorba de un incapabil. În adevăr, conform acestui articol, cei puși sub consiliul judiciar sunt opriți de a pleda fără asistența consiliului judiciar,—ori, în specie, cu ocasiunea contestațiunei, unul dintre recurenții Nicolae Grüne care era în acel moment pus sub consiliul judiciar în virtutea unei sentinței definitive,— a pledat în ziua de 22 Martie 1899 înaintea tribunalului fără să fie asistat de consiliul judiciar, ba ceea ce e mai grav — fiind supus unui interogator, — a dat fără prealabilă autorizare a acestuia nisce răspunsuri de o mare gravitate, cari au avut de rezultat compromiterea totală a averii sale (v. jurnalul No. 78, din 22 Martie 1899)».

Având în vedere că se constată că tribunalul, admitând contestațiunea debitorilor, i-a supus la o cauțiune de 12.000 lei; că la termenul fixat pentru a depune cauțiunea nu s'a prezentat de cât debitorul Nicolae C. Grüne;

Că, tribunalul, constatând că la termen cauțiunea nefiind depusă, a respins contestațiunea ;

Considerând că acea contestațiune se putea respinge în lipsa contestatorilor, tocmai pentru nedepunerea cauțiunei ;

Că, dacă însă debitorul urmărit, care are consiliu judiciar, însuși fiind față, întreat de tribunal a răspuns, acesta nu a putut compromite și nu e o cauză de nulitate; că de aceea și acest motiv se respinge ;

Asupra motivului IV de casare :

»Exces de putere. În ziua de 11 Octobre 1899, fixată pentru vânzare, Carol Grüne, unul dintre debitorii urmăriti a ridicat și formulat înscris un incident relativ la neregulata citare a fiului său Nicolae Grüne, cel-alt debitor tinzând la anularea actului respectiv; Tribunalul nici nu examinează incidentul, nici nu se pronunță asupra lui și procede la adjudecarea provisorie ;

»Carol Grüne avea și dreptul și interesul, fiind-că era debitor so-
»lidar cu densus și coproprietar în indivisiune, de a ridica acest in-
»cident, fiind-că era procuratorul și în același timp consilierul judi-
»ciar al fiului său (v. actul de ipotecă)«.

Considerând că se constată că cererea făcută pentru a se amâna
adjudecarea provisorie, pe motiv că Carol Grüne nu s'a prezentat
fiind rău citat, este posterioară adjudecațiunii, dupe cum rezultă din
chiar coprinsul acelei petițiuni ;

Că, prin urmare, cererea de amânare pe acest motiv nefiind făcută
înainte de a se proceda la adjudecare, tribunalul, fără să comită
verî-un exces de putere, a procedat la vânzare, și, deci și acest motiv
are a se respinge ca nefondat ;

Asupra motivului V de casare :

»Violarea art. 571, 572 și 573 din procedura civilă.

a) »Tabloul de ordinea creditorilor, care trebuia făcut de către
»judecătorul-comisar la patru săptămâni dupe prima publicație de
»vânzare, nu se constată că s'a făcut în termenul prescris de art. 753
»alin. II (Cas. II, 20 Maiü 1896) ;

b) »In tabloul de ordine nu figurează numele recurentului Nicolae
»Grüne ca creditor ipotecar al imobilului urmărit, de și în realitate
»densus era și este creditor ipotecar în primul rang, pentru suma
»de 146.000 lei, al imobilului urmărit (v. certificatul) și anume asu-
»pra părței indiviđe, din moșia Broșteni, proprietatea tatălui său
»Carol Grüne, și în această calitate de creditor avea interes legitim
»să figureze în tablou (Cas. s. II, 18 Decembre)«.

Considerând că, întru cât, în fapt, se constată că tabloul de ordi-
nea creditorilor este făcut în conformitate cu dispozițiunile art. 573,
din procedura civilă, motivul urmază a se respinge ca inexact în
fapt ;

Considerând că, în ce privește partea I din motivul I, și întreg mo-
tivul al III-lea, invindu-se divergență de opiniuni, se amână afacerea
la 31 Maiü, pentru a se discuta din nou de complectul prevedut de
art. 22 din legea organică a acestei înalte curți.

Pentru aceste motive,

Respinge etc.

Civil, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

—
SECȚIUNEA I
—

No. 248

LEGEA DE URMĂRIRE.—Urmărire făcută fără un titlu legal de datorie.—Anulare. (Art. 1 și 20 din legea de urmărire).

Cu drept cuvânt judecata anulează urmărirea îndreptățită contra cui-va cu legea de urmărire, când constată în fapt că autoritatea ce urmărește nu are nici un titlu legal de datorie.

No. 144.—Respingerea recursului făcut de primăria comunei Ploesci contra sentinței triunalului Prahova, secția I, No. 306 din 1899, în proces cu P. Niculescu-Oțetaru.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauza de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat Costescu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. G. Nogulescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

I. »Tribunalul Prahova, secția I, pronunțând hotărîrea civilă
»No. 306 din 1899, în materie fiscală comunală, a violat art. 6 și 8
»din legea pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale,
»combinat cu art. 173 din legea vamală, art. 102 și 144 din regula-

»mentul pentru constatarea și urmărirea veniturilor comunale și
 »art. 1 din legea generală de urmărire, care prevede în mod clar că
 »comuna are drept să constate prejudiciile ce i se aduc în materie
 »fiscală, în specie, în materie de accise de către comercianții prin
 »declarări nesincere și meșteșugite, să stabilească diferența între taxa
 »vărsată de comercianții și între aceia ce trebuie să verse și să ur-
 »mărească în urma unei constatări legale, încasarea diferenței de
 »taxe, cu legea de urmărire, fără să fie nevoie să constate în prea-
 »labil fraudă, pe cale corecțională, cum pretinde tribunalul în
 »hotărîrea sa, și apoi în baza unei hotărîri care l-ar acorda despăgu-
 »birii civile se poate numai începe urmărirea.

»Menționata hotărîre No. 306 din 1899 e lipsită de baza legală :
 1) »Fiind-că nu se fondază pe nici o depozițiune precisă a legei,
 »care să ia comunei dreptul în mod expres de a urmări prin ajuto-
 »rul legei de urmărire, încasarea diferenței de taxe, pe care prin
 »forme legale constatase că datoresce P. Niculescu-Oțetaru.

2) »Pentru că textul art. 7 din legea de urmărirea veniturilor co-
 »munale și textului art. 66 din regulamentul de urmărire și perce-
 »perea veniturilor comunale, invocate de tribunal în consideranțele
 »menționatei hotărîri, sunt străine materiei, și faptele constatate, pe
 »carî în specie le judecă tribunalul, de orice acele texte de lege se
 »referă numai la casurile când se ivesc contestații asupra felului și
 »calității mărfurilor, în momentul introducerii mărfurilor în comună
 »și când mărfurile se află în ființă în fața accisarilor, carî voesc să
 »le taxeze, iar nu la cazul ce în specie, când fraudă se comite prin
 »mijlocele prevăzute în art. 102 din regulamentul pentru constata-
 »rea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, căci ne mai
 »existând mărfurile în prezența accisarului, este posibil expertisa
 »prescrisă de menționatul articol și de art. 173 din legea vamală,
 »care este aplicabil în cazul nostru, dupe dispozițiunile art. 8 din
 »legea de urmărire și percepere a veniturilor comunale.

»Prin urmare, fiind că din declarația meșteșugită făcută de P.
 »Niculescu, la 8 Decembrie 1898 și mai ales din actele ce însoțesc
 »de cea declarație coprinsă în dosarul comunei No. 68 din 1899, re-
 »sultă că acest comerciant a introdus în comună o amestecătură de
 »5.636 litri spirt rafinat, având tăria de 90 grade, cu 5.532 litri
 »oțet, având tăria acetică de 20 centigrade, echivalentă în tărie cu

„esența de oțet și că din eróre, fostul primar Radovici a dat ordin să fie taxat ca oțet ordinar, numai cu 191 lei, bani 30, pe când trebuia taxat conform realității cu esența de oțet cu suma de 3.340, aducându-se cu prima taxare un prejudiciu comunei de 3.148 lei, 70 bani; comuna, prin biuroul său de accise, a fost în drept să constate această amăgire și diferența de taxe versate în minus, de comerciantul Nicolescu și să-l supună averea lor la urmărire pentru încasarea acelei diferențe de valórea acelei taxe, căci această amăgire fiind prevădută de art. 173 din legea vamală și art. 166 din regulamentul de perceperea taxelor comunale ca înșelăciune, dreptul comunei de a cere pagubele din acest delict nu era încă atins, prin prescript, pentru că din momentul perpetrării faptului, 8 Decembrie 1898, și până în momentul constatării, 5 Maiu 1899, și a urmării în averea mobilă a delicuentului, nu expirase termenul de trei ani prevădută de art. 594 din procedura penală (art. 102 din regulamentul de percepere, art. 173 din legea vamală și art. 8 din legea de perceperea taxelor comunale)».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că P. Nicolescu-Oțetaru, intimat ađi în recurs, la 1 Decembrie 1898, void a introduce în urbea Ploesci o cantitate óre-care de spirt denaturat cu oțet, a făcut cerere la primărie spre a fi taxat, alăturând un certificat din care se constată că spirtul fusese denaturat cu oțet; că primarul de atunci a dispus să fie taxat ca oțet, și intimatul plătind taxa ce i s'a pretins sub recepisa serviciului de accise al comunei Ploesci cu No. 2.970 din 2 Decembrie 1898, a introdus oțetul în comună și l-a pus în consumațiune; că dupe trecere de câte-va luni, schimbându-se autoritatea comunală, primăria comunei Ploesci, —recurenta de ađi—cu o somațiune din partea serviciului acciselor, la 1 Iulie 1899, a pus în urmărire pe intimatul P. Nicolescu-Oțetaru pentru suma de lei 3.148, bani 70, tot pentru cantitatea de spirt denaturat cu oțet, ce introdusese în comună la Decembrie 1898, sumă pe care o pretindea primăria ca diferență de calcul, sub cuvânt că a fost rău taxat pentru oțet, urmând a plăti pentru spirt; că intimatul, în conformitate cu dispozițiunile art. 20 din legea de urmărire, depunând suma pentru care era urmărit, a făcut contestațiune la acea urmărire înaintea autorității comunale, care i-a respins conțestațiunea; că intimatul făcând apel, tribunalul, prin sen-

tința atacată ași cu recurs, a admis apelul și a anulat urmărirea, ordonând a se restitui intimatului suma ce depusese și pentru care era pus în urmărire ;

Având în vedere că tribunalul constată în fapt, că intimatul Nicolescu, la introducerea amestecăturii de spirt și oțet în oraș, a făcut declarațiune pentru felul și calitatea mărfel ce voia a introduce, și a achitat atunci taxa ce i s'a cerut de către agenții acciselor ;

Având în vedere că tribunalul mai stabilește în fapt, că nu era făcută în cauză nici o constatare legală, din care să rezulte că intimatul Nicolescu a voit să fraudeze comuna, constatare pe baza căreia să se fi stabilit diferența în plus a taxei pretinse de primărie ;

Considerând că în asemenea împrejurări, instanța de fond, judecând că nu există nici un titlu legal de datorie, în temeiul căruia, față cu dispozițiunile art. 1 din legea de urmărire, să pôtă fi urmărit intimatul, cu drept cuvânt a anulat urmărirea îndreptată în contra lui ;

Considerând că ast-fel fiind, motivele de casare devin neintemeiate ;

Pentru aceste motive,

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 249

DAUNE INTERESE.— Succesiune sub beneficiu de inventariu.—
Mijloc de apărare. — Omission. — Casare. (Art. 713 din codul civil).

Omissionea ce judecata face de a se pronunța asupra mijlocului de apărare ce o parte invocă și intemeiat pe faptul că fiind moștenitor beneficiar nu pôte să răspundă de cât în măsura emolumentului său, adică până în concurența valorii bunurilor ce a primit, este esențială, întru cât un asemenea mijloc este de natură a modifica, măcar în parte, soluțiunea procesului, și, deci, hotărîrea ce dă este casabilă.

No. 148. — **Casarea** decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 57 din 1899, în urma recursului făcut de ministerul do-

menielor, în calitate de moștenitor al fraților Nediof, în proces cu Eftimie Radovici.

19 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré :

Pe D. avocat M. Antonescu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Em. Antonescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Nemotivare și exces de putere, căci tribunalul a numit o expertisă și expertul evaluează reparațiunile provenite din neglijența chirieșilor la 460 lei, cu toate acestea, curtea admite despăgubirea de 800 lei, fără să motiveze cu nimic această apreciere contrarie expertisel».

Având în vedere că obiectul procesului de față, ast-fel cum a fost dedus în judecata instanțelor de fond consistă în cererea D-lui Eftimie Radovici —intimat ađi în recurs— de a se condamna Statul, ca moștenitor al fraților Nediof, la plata sumei de opt mii lei, despăgubiri pentru stricăciunile ce le-au cauzat ca chiriași ai unui imobil din Caracal, proprietate a intimatului și ca pagube provenite din lipsa de folosință a aceluși imobil, pe timpul cât ar dura reparațiunile spre a se aduce în bună stare de locuit ;

Considerând că tribunalul și curtea de fond, care prin decisiunea atacată ađi cu recurs, adoptă în totul motivele de fapt și de drept din sentința primilor judecători, pe baza actului de expertisă, dresat în cauză, și în puterea dreptului suveran de apreciere, când este vorba de cestiune de fapt, apreciând suma cuvenită intimatului ca despăgubiri, cu privire la ambele capete de cerere ale acțiunii dedusă în judecata lor și fixând acea sumă, în total, la 800 lei; prin acest mod de a proceda, departe de a comite un exces de putere și de a da o hotărrire nemotivată, după cum se pretinde prin mijlocul de casare în cestiune, din contra, a motivat în destul hotărrirea și n'a făcut de cât un us legitim de dreptul suveran de apreciere în cestiune de fapte ;

Că ast-fel fiind, primul mijloc de casare, este neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Omisiune esențială și violarea art. 713 din codul civil, căci Statul a invocat înaintea curței calitatea sa de moștenitor, sub beneficiu de inventar, indicând și suma ce mai are în această calitate, iar curtea nu statuiează nimic asupra acestui punct«.

Având în vedere că din decisiunea atacată se constată că Statul — recurentul de ași — a invocat d'înaintea curței de fond, ca mijloc de apărare, că, fiind moștenitor beneficiar, nu poate să răspundă de cât în măsura emolumentului său, adică până în concurența valorii bunurilor ce a primit, care este numai de 830 lei (art. 713 din codul civil);

Considerând că, curtea de fond, omițind a statua asupra acestui mijloc de apărare, care era de natură a modifica măcar în parte soluțiunea procesului, suma acordată ca despăgubire, împreună cu procentele și cheltuelile de judecată, fiind mai mare de cât aceea de 830 lei cât valorizează bunurile succesiunii, prin această procedură a comis o omisiune esențială, și, deci, din acest punct de vedere, a pronunțat o hotărîre casabilă;

Că, ast-fel fiind, mijlocul al doilea și ultim de căsare, este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 250

LEGEA DE URMĂRIRE. — Contestație. — Depunerea sumei urmărită. — Dacă se cere această depunere și pentru terțiile persoane când fac contestație. (Art. 20 din legea de urmărire).

Obligația prescrisă de art. 20 din legea de urmărire, celor ce fac contestație de a depune suma urmărită, se impune numai celor care sunt direct și personal responsabili către Stat sau comună, în scopul numai ca Statul sau comuna să și potă asigura creanțele lor în cazul când debitorii ar încerca să și frustreze, nu și terților persoane cu cari Statul nu are nici o legătură juridică, căci nu există nici o rațiune a li se cere consemnarea sumei datorită de alții, în cazul când asemenea persoane fac contestație la urmărire spre a și apăra averea lor.

No. 150.—**Casarea** sentinței tribunalului Bacău cu No. 14 din 1900, dupe recursul făcut de prima societate de credit funciar român din Bucuresci, în proces cu ministerul de finance.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe D. avocat Gr. Vulturescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. Niculescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat în următoarea coprindere:

»Rea aplicare și greșită interpretare a art. 20 din legea de urmărire, tribunalul a respins apelul societății pe motivul că societatea »creditului funciar, creditorea ipotecară și pusă în posesiunea moșiei »Doftana Beleghetu, făcută contra urmării de către Stat a 2.000 »butucii de pe pădurea Doftana pentru datoria unui debitor al Statului, trebuia, conform art. 20 din legea de urmărire, să depună mai »întâi 8.000 lei la care era condamnat acel debitor al Statului, or, obligațiunea din art. 20 al legii de urmărire, este impusă »numai acelor care sunt personal responsabili către Stat, iar nu și »terțiilor persoane«.

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care reese că Statul, intimat ași în recurs, pentru a incasa o amendă de 8.000 lei, la care era condamnat D. N. Ghica, proprietarul moșiei Doftana, a sechestrat 2.000 butuci ce a găsit în pădurea acelei moșii;

Că, contra acelei urmării, creditul funciar rural din Bucuresci —recurentul de ași— la care moșia Doftana era ipotecată, a făcut contestațiune, susținând că întru cât D. Ghica n'a plătit ratele împrumutului și creditul a fost pus în posesiunea moșiei cu tot ce se afla pe ea, apoi cei 2.000 butuci trebuie să fie apărați de urmărire;

Că atât administratorul financiar cât și tribunalul, prin sentința supusă recursului, au declarat contestațiunea de inadmisibilă, pe motiv că creditul nu s'a conformat prescripțiilor art. 20 din legea de urmărire, de a depune suma urmărită;

Considerând că obligațiunea prescrisă de art. 20 din legea de urmărire se impune numai acelor cari sunt direct și personal respon-

sabili către Stat sau comună, în scopul numai ca Statul sau comuna să-și poată asigura creanțele lor în cazul când debitorii ar încerca să-i frustreze;

Că, dar, față cu terțiile persoane, cu care Statul nu are nici o legătură juridică, nu există nici o rațiune a li se cere consemnarea sumei datorită de alții, în cazul când asemenea persoane fac contestațiune la urmărire spre a-și apăra averea lor, precum este în cazul de față;

Considerând că, ast-fel fiind, când tribunalul s'a întemeiat pe art. 20 din legea de urmărire, pentru a respinge contestațiunea creditului funciar-rural, care este o terție persoană în cauză, pe motivul că nu depusese suma pentru care era urmărit, a dat o greșită interpretare menționatului articol, și din acest punct de vedere, motivul se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 251

CESIUNE, — Pădure. — Dreptul de a exploata o pădure. — Drept incorporal. — Taxe de timbru. (Art. 25 din legea timbrului din 1881).

Dreptul de a exploata o pădure fiind un drept incorporal, cesiunea acestui drept de exploatare constituie cesiunea unui drept incorporal, supus dupe art. 25, alin. II din legea timbrului din 1881 la taxa timbrului proporțional de 10 bani la suta de lei.

No. 152. — **Respingerea recursului** făcut de ministerul de finanțe contra sentinței tribunalului Tutova, No. 528 din 1899, în proces cu Moise Litman și alții.

24 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. avocat N. Niculescu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. A. Drăghici, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

»Exces de putere prin denaturarea actului care a dat loc la procesul-verbal de contravenție; greșită aplicare a art. 25, alin. II și violarea art. 33, alin. I din legea timbrului din 1886, întru cât actul în chestie nu constituie dupe cum a decis tribunalul un act de cesiune de creanță sașă de alt drept incorporal, nici subrogațiune într-o creanță sașă într'un alt drept incorporal supuse la taxa timbrului proporțional de 10 bani la sută, prevăzută de art. 25, alin. II, nici o vinzare de pădure, în sensul art. 33, alin. I, supusă la plata taxei de înregistrare de două la sută«.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că, intimaiți de așă, Moise Litman și Leiba I. David, cumpărând de la D. N. Costandachi o pădure pentru exploatare, au plătit taxa de înregistrare de 2%, conform art. 33 din legea timbrului din 1881; că numiiți intimaiți au cedat în urmă dreptul lor de exploatare către Costache Dumbravă, plătind pentru această cesiune taxa proporțională de 10 bani la suta de lei;

Având în vedere că agentul fiscal, prin procesul șău verbal, îi declară în contravențiune și l-a condamnat să plătească 2 lei la suta de lei și amendă, iar tribunalul de Tutova, prin sentința supusă recursului, primesce apelul intimaiților de așă și anulează procesul-verbal de contravenție;

Considerând că intimaiți cumpărând dreptul de a exploata o pădure, care este un drept incorporal, cesiunea acestui drept de exploatare constituie cesiunea unui drept incorporal, supus dupe art. 25, alin. II din legea timbrului la taxa timbrului proporțional de 10 bani la suta de lei;

Că, dar, în specie, nefiind o vinzare de pădure, precum se pretinde de recurent, nu era loc la aplicarea art. 33, și, tribunalul, anulând procesul-verbal pentru acest motiv, n'a violat textele de lege menționate și n'a comis exces de putere.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 252

VÎNÐARE. — **Vîndarea lucrului altuia.** — **Dacă este valabilă.** — **Suspendarea plăţii preţului.** — **Temere de evicţiune.** — **Dacă preţul trebuie consemnat.** (Art. 1.294, 1.021 şi 1.364 din codul civil).

Vîndarea lucrului altuia este valabilă în acest înţeles că vîndătorul, care nu şi-a îndeplinit obligaţiunea de a strămuta asupra cumpărătorului proprietatea lucrului, nu poate cere rezoluţiunea vînderei, dar cumpărătorul, care are cuvînte a se teme de evicţiune, nu este totuşi îndatorat să plătească preţul în mîna vîndătorului, ci trebuie să 'l consemneze.

No. 153. — **Casată**, în urma recursului făcut de Benedek Ianoş, deciziunea curţii de apel din Bucureşti, secţia III, cu No. 121 din 1899, dată în procesul cu Bertolan Solomon.

24 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. D. Şoimescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, şi

Pe D. Sc. Borosnay, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

»Violarea art. 969, 1.361 şi 1.364 din codul civil, prin aceea că onor. curte a dispensat pe cumpărătorul de obligaţiunile ce contractaseră faţă cu vîndătorul, şi chiar de aceea de a depune restul de preţ, dînd loc şi la o despăgubire fără cauză.

»Majoritatea, în neunire cu minoritatea, se erijeză în protecţiunea drepturilor unor persoane necunoscute şi consacră în favoarea cumpărătorului dreptul de a viola sus şisele texte de lege şi de a deţine un imobil, sau de a beneficia de parte din preţ pe nedrept.

Avînd în vedere că se constată că Bertolan Solomon, cumpărînd imobilul din strada Archangel-Teiu, a achitat parte din preţul acestui imobil, iar restul s'a opus a'l achita, pentru motivul că acel imobil aparţinînd la doi proprietari, recurentului de astăzi şi soţiei sale Francisca, şi achitînd pe recurent cu mai mult de jumătate din

valórea convenită, acesta nu póte pretinde și partea din prețul care se cuvine soției sale decedate, și al cărei moștenitor nu a probat că este ;

Având în vedere că curtea de apel din București, secția III, prin decisiunea supusă recursului, primind de bune argumentele defendo-
rului Bertolan Solomon, respinge acțiunea recurentului, care ȃice
curtea, nu póte pretinde nici înapoierea imobilului care nu 'i apar-
ține de cât pentru jumătate, nici parte din prețul care se cuvine so-
ției sale ;

Având în vedere că curtea constată că Benedek Ianoș, vânzătorul,
a recunoscut că imobilul vândut lui Bertolan a fost cumpărat de
dânsul și soția sa Francis a ; că Bertolan, deținând imobilul cu pre-
țul de 3.000 lei, fără să se fi încheiat ver-un act de cumpărătoare,
nu a dovedit cu nimic că a plătit mai mult de 1.800 lei din acel
preț, sumă recunoscută ca primită de vânzător ;

Considerând că, ast-fel fiind lucrurile, cumpărătorul nu póte de-
ține întregul imobil fără a răspunde obligațiunei sale de a achita
prețul integral (art. 1.361 din codul civil), și, prin urmare, nu póte
profita de o parte a imobilului pe care nu a plătit-o, sau de o parte a
prețului ;

Că temerea cumpărătorului de a fi evins de jumătatea locului
cumpărat, nu 'i dă drept de a profita de suma ce mai are de com-
plectat la preț, și această sumă urma să fie depusă, până la tranșarea
cesiunei de a se sci cui se cuvine restul prețului pentru imobilul în
litigiū, conform cu art. 1.364 din codul civil ;

Că, în specie, prin judecarea curței, dându-se loc la o deposedare
a recurentului fără cauză, sau la o avantagiare a cumpărătorului de a
beneficia pe nedrept de parte din preț, decisiunea curței e dată cu
violarea regulilor de la vânzări, și motivul de casare invocat, fiind
intemeiat, urmăză a se admite.

Pentru aceste motive,
Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 253

MĂRTURISIRE JUDICIARĂ. — Indivisibilitatea ei. — Dacă acest principiu este absolut. — Când se poate schimba o mărturisire. (Art. 1.206 din codul civil).

Principiul indivisibilității mărturisirii nu este așa de absolut în cât ori-ce s'ar afirma prin mărturisirea unei părți, să se potă lua și considera ca adevăr indiscutabil, când judecătorul are elemente de convingere irefutabile spre a constata că o parte a mărturisirii este făcută în mod meștesugit spre a ascunde adevărul, și în acest cas judecătorul poate schimba mărturisirea și înlătura partea ce a constatat că nu este adevărată.

No. 154. — **Respingerea recursului făcut de Moritz Steiner și Hana Iancovici contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, No. 75 din 1899, în proces cu I. Lieblich.**

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. Em. Pantazi, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. I. Drăghicî, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Exces de putere și rea interpretare a art. 1.206 din codul civil.

»Singura dovadă ce D. Lieblich, avea în menținerea acțiunii, era răspunsul la interogator luat lui M. Steiner.

»Judecata înlătură acest răspuns, înlocuindu-l printr'o mărturisire extra-judiciară, pe care o admite ca probă completă. Judecând »că o mărturisire extra-judiciară nu s'ar putea revoca de cât ca și o »mărturisire judiciară, dovedindu-se eróre de fapt, de și nici nu era »vorba de revenirea asupra unei mărturisirii, ci de interogatoriū nou«.

Considerând că principiul indivisibilității mărturisirii, pus de legiuitor prin dispozițiunile art. 1.206 din codul civil, nu este așa de absolut în cât ori ce s'ar afirma prin mărturisirea unei părți să se potă lua și considera ca adevăr indiscutabil, când judecătorul are elemente de convingere irefutabile spre a constata că o parte a mărturisirii este făcută în mod meștesugit spre a ascunde adevărul; și dovadă invederată că este așa, rezultă din chiar partea finală a dispo-

sițiunei textului de lege în cestiune, căci dupe cum mărturisirea pôte fi revocată de cel ce a făcut'o, dacă va proba că a făcut'o din eróre de fapt, tot așa logic este a se putea scinda contra lui, când se va putea dovedi cu evidentă că o parte din mărturisirea sa este făcută numai în scopul de a înlătura adevêrul ;

Că, dar, ori de câte ori judecătorul fondului pôte, din acte ce nu suferă discuțiune, să constate în fapt că o parte a mărturisirii făcută de una din părți nu este adevêrată, de atâtea ori pôte să scindeze acea mărturisire, spre a stabili purul adevêr, de care, numai, trebuie să se călăușit la pronunțarea hotărîrii sale ;

Că ast-fel fiind, și intru cât în specie, instanța de fond constată că recurentul, cu ocasiunea unui alt proces al cărui obiect era tot pentru plată de chirie, între aceleași părți (cartea de judecată a judeului ocolului I București, cu No. 1.418 din 1894), a mărturisit contrariul celor afirmate în instanța angageată cu privire la procesul de față, și nu a putut dovedi, conform cerințelor părții finale a textului de lege în cestiune, că a făcut din eróre de fapt acea declarațiune, apoi, cu drept cuvânt și interpretând bine dispozițiunile art. 1.206 din codul civil, a procedat instanța de fond, când a înlăturat partea din mărturisire ce a constatat că nu era adevêrată. Și, deci, în asemenea împrejurări, neputând fi vorba de violarea citatului text de lege, motivul de casare devine nelătemeiat ;

Considerând de alt-mintrelea, că nefiind exact în fapt, dupe cum se susține prin motivul de casare, că instanța de fond s'a întemeiat numai pe mărturisirea recurentului, ci și pe actele prezentate de intimat, precum și pe alte împrejurări ale cauzei, apoi, și din acest punct de vedere, motivul de casare este neîntemeiat și, ca atare, urmază a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 254

PERIMARE. — Efectele ei. (Art. 257 din procedura civilă).

Perimarea nu pôte stinge de cât instanța angagiata.

No. 155. — Respingerea recursului făcut de ministerul domeniilor

contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 60 din 1899, în proces cu Anastasia Sion.

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hențescu;

Pe D. N. I. Flămânda, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe D. B. Missir, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

»Violare și rea interpretare a art. 257 și art. 258 din procedura civilă. Curtea de apel prin deciziunea No. 60 din 1899, a respins apelurile făcute de avocatul Statului contra sentințelor tribunalului Putna No. 287 din 1897 și 512 din 1897, în procesele cu D-na Anastasia Sion, pe motiv ca Statul, făcând opoziție în contestație la confirmarea hotărâniciei moșiei Răstoca, a lăsat să treacă două ani de la cel din urmă act de procedură, fără să reîncepă judecata. Numita curte, prin deciziunea sus citită, a perimat numai opoziția Statului, lăsând în picioare efectele sentinței pronunțate în lipsă, cu No. 152 din 1892; că opoziția făcută de Stat a fost admisă și tribunalul de Putna ordonase verificarea hotărâniciei pe fața pământului, formând astfel un tot cu contestația rezolvată prin sentința opoșată.

»Că tribunalul nu putea să perime una fără de alta, ci instanța întreagă, după cum ține art. 257 din procedura civilă, și, deci, interpretază greșit legea, mai cu seamă că opoziția noastră fusese admisă în principiu.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care rezultă că Statul făcând contestație la executarea hotărâniciei moșiei Răstoca, proprietatea D-nei Anastasia Sion—intimată așii în recurs,—hotărânicie ce se efectuase cu paza formelor legale, după cererea și stăruința numitei intimată, tribunalul Putna, prin sentința cu No. 125 din 1892, a respins ca nesusținută contestația Statului; că, în contra acestei sentințe, Statul făcând opoziție și nestăruindu-se în judecarea ei timp de mai mult de 2 ani, intimata a cerut, și tribunalul, prin sentința cu No. 287 din 1897, a declarat perimată acea opoziție;

că Statul, în urma acestora, cerând a se pune în curs de judecată opozițiunea ce făcuse contra sentinței cu No. 125 din 1892, prin care i se respinsese ca nesusținută contestația, tribunalul, prin sentința cu No. 512 din 1897, a respins ca neadmisibilă cererea Statului, întru cât fusese perimată opozițiunea; că, în contra sus citatelor sentințe cu No. 287 și 512 din 1897, Statul făcând apel, curtea de fond, prin decisiunea supusă ađi recursului, a respins apelul ca neintemeiat;

Considerând că ast-fel stând lucrurile, ceea ce a fost dedus în judecata instanțelor de fond prin procesul de ađi, este contestația la executarea hotărniciei moșiei Răstóca, iar nu și acțiunea în revandicare făcută de intimata Anastasia Sion, cu ocasiunea acestei hotărnicii, contra locuitorilor din Mândresci, acțiune în care Statul era chemat în garanție de acești locuitori, și cari s'aú judecat deosebit de contestațiunea Statului, după cum constată în fapt, curtea de fond, prin decisiunea supusă recursului;

Că dar, instanța angagiată, prin procesul de față neavând de obiect de cât contestația Statului la executarea hotărniciei moșiei Răstóca, iar peremțiunea față cu dispozițiunile art. 257, combinat cu 258 din procedura civilă neputând să aibă efect de cât de a stinge instanța angagiată, cu drept cuvânt și făcând o bună aplicațiune a citatelor texte de lege a judecat curtea de fond, când a declarat perimată opozițiunea care are de efect de a stinge întréga instanță care coprinde virtual numai contestațiunea Statului, lăsând să subsiste, spre a'și produce efectele ei, hotărirea cu totul distinctă, obținută în mod definitiv de intimată, în privința acțiunii în revandicare, în care Statul a figurat ca chemat în garanție;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare, este neintemeiat.

Pentru aceste motive,

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 255

TRANSAȚIE. — Interpretare. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

CESIUNE. — Notificare. — Cesiune de drepturi succesoriale. — Dacă trebuie notificată. (Art. 1.393 din codul civil).

INCEPUTUL DE DOVADĂ SCRISĂ. — Constatarea dacă un act p^ote fi luat ca început de dovadă scrisă.—Apreciere suverană a judecătorului fondului.

PRESCRIȚIE. — Intrerupere. — Chemare în judecată. — Dacă intrerupe prescripția și pe cât timp. (Art. 1.865 din codul civil).

DOBÂNȚI. — Prescripție. — Timpul prin care se prescriu dobânzile (Art. 1.907 din codul civil).

JURĂMÎNT DECISORIŪ. — Când se p^ote presta. — Apreciere suverană. (Art. 239 și 242 din procedura civilă).

- 1) *Instanțele de fond interpretă în mod suveran actele de transacție intervenite între părți. și hotăririle lor scapă, în această privință, censurei curței de casație.*
- 2) *Formalitatea notificărei prevădută de art. 1.393 din codul civil, nu se aplică la cedarea unor drepturi succesoriale.*
- 3) *Cestia de a se sci dacă un act, exhibat de părți într'un litigiū, constitue sau nu un început de dovadă scrisă, este o cestia de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului.*
- 4) *Cererea în judecată constitue o intrerupere a prescripției, și această intrerupere duréză pe tot timpul cât ține litigiul.*
- 5) *Dobânzile se prescriu prin trecere de cinci ani.*
- 6) *Jurămîntul deferit de o parte, se p^ote face în audiența următoare, afară numai dacă împregiurările cer ca să se sevîrșescă îndata, și legiuitorul a lăsat cu totul la înfelepciunea judecătorului de fond cestia dacă jurămîntul trebuie să se facă în audiența următoare, sau chiar în aceeași zi, și hotărîrea sa în această privință scapă censurei curței de casație.*

No. 156. — Respins recursul făcut de Ana N. Strâmbeanu, Nae N. Strâmbeanu, Elvira C. Simon și C. Simon contra decisiunei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 11 din 1899, în proces cu G. Târnoveanu.

26 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D-nii avocați Misir și M. D. Sipsom, în dezvoltarea motivelor I, II, V, III și IV de casare, și

Pe D. Mihail Antonescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Am propus înaintea curței că C. Târnoveanu, având mai mulți «clironomi, unii din cari ne-au și somat a nu plăti lui G. Târnoveanu, »partea lor din creanțele reclamate, dânsul nu are calitate a reclama »în contra noastră, de cât partea aferentă lui din sus și sa creanță.

»Curtea n'a ținut seamă de acest mijloc de apărare și ne condamnă »a plăti lui G. Târnoveanu întreaga creanță de 1.800 napoleon, pe »motiv că printr'o transacțiune, toți moștenitorii lui C. Târnoveanu, »au cedat lui G. Târnoveanu, drepturile lor asupra creanțelor în »litigiu.

»Curtea n'a bine voit a observa că, prin și sa transacție, cei-alți »moștenitori cedază D-lui G. Târnoveanu creanțele succesiunii tre- »cute în inventar și cunoscute lor, nu însă și creanța de 1.800 na- »poleoni, care n'a fost trecută în inventar și pe care n'au avut-o în »vedere în momentul transacțiunii.

»Cu modul acesta, curtea, printr'o eroré gravă de fapt, violând prin- »cipiul divisibilităței creanțelor între moștenitori, precum și art. 1.393 »din codul civil, ne-a obligat a plăti întreaga sumă datorită defunc- »tului C. Târnoveanu numai unuia din moștenitorii lui«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care Curtea de fond, statuând în apel, asupra acțiunii intentată la prima instanță de Constantin Târnoveanu autorul intimatului în recurs, Gheorghe Târnoveanu, contra recurenților de și sa, Ana N. Strâmbeanu, Nae N. Strâmbeanu și Elvira C. Simon, în calitate de moștenitori ai defunctului Nae Strâmbeanu, îi condamnă, în baza a două acte de creanțe, semnate de numitul defunct, să plătescă lui Gh. Târnoveanu : 1) suma de 14.149 lei, 30 bani, în aur, cu dobândă conform, actului, de 1½ la sută pe lună, de la data lui 23 Septembrie 1875 și până la achitare, și 2) suma de 10.148 lei 50 bani în aur, cu aceeași dobândă de la 15 Maiu 1875, data unui alt înscris și până la achitare ;

Considerând că Curtea de fond, interpretând actul de transacțiune intervenit între intimatul Gh. Târnoveanu și comoștenitorii săi, a hotărît că, prin acea transacțiune, au intrat în patrimoniul exclusiv al lui Gh. Târnoveanu toate creanțele rămase de la defunctul său părinte, între cari și aceea de 1.800 napoleon, pe baza căreia intimatul își sprijinea primul cap de cerere din acțiune ;

Considerând că față cu o asemenea interpretare a actului de transacțiune, făcută în mod suveran de instanța de fond, decisiunea sa în această privință scapă controlului înaltei curți ;

Că în ceea-ce privește formalitatea notificațiunei cerută de art. 1.393 din codul civil această formalitate neaplicându-se la cedarea unor drepturi succesoriale, căci ea nu constituie o cesiune de creanță, dreptul cedat fiind un drept de proprietate, unde nu există nici creditor, nici debitor căruia să i se facă notificarea, apoi nici partea finală din mijlocul de casare în cesiune, privitoare la violarea sus citatului text de lege nu e întemeiată ;

Asupra motivului al II-lea de casare :

»Tatăl nostru, N. Strâmbeanu, datora către tatăl intimatului Târnoveanu două deosebite sume, cu două deosebite zapise, una de 1.800 »napoleonî și alta de 525 napoleonî. Am invocat înaintea curței o chitanță relativă la achitarea creanței de 1.800 napoleonî prin care C. Târnoveanu declară că a mai primit 1.321 lire. Am invocat aceste »cuvinte »am mai primit», ca făcând verosimil faptul pretins de noi și »constatat în scriptele tatălui nostru, cum că în afară de 1.321 lire »mai plătitese lui C. Târnoveanu și alte sume, achitându-se astfel »apropo întréga datorie de 1.800 napoleonî și am cerut să fim admiși »a complecta proba acestui fapt prin martori ;

»Curtea, printr'o confusiune între sus arătatele două deosebite cerențe, declară că cuvintele invocate de noi din chitanța lui C. Târnoveanu s'ar raporta la sumele achitate acompto creanței de 525 »napoleonî, și pentru acest motiv că nu constituiesc un început de »dovadă scrisă despre achitarea creanței de 1.800 napoleonî. Astfel »Curtea, printr'o eroare vedită de fapt, rezultând chiar din actele ce »le-a avut înaintea sa și cu exces de putere nu ne-a permis dovada »prin martori, violare art. 1.197 din codul civil».

Considerând că cesiunea de a se sci dacă un act exsibat de părți într'un litigiu constituie sau nu un început de dovadă scrisă, fiind o cesiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, scapă controlului curței de casațiune ;

Că astfel fiind, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului al III-lea de casare :

»Curtea ne obligă a plăti dobânda convențională de 18 la sută pe »an de la 1875 și pină la numărătore neîntrerupt, îndepărtând

»prescripțiunea dobândilor invocată de noi, pe motiv că creditorele a reclamat în justiție la 1879, Februarie 19, și că în timpul instanței, de și a fost părăsită până la 13 Iunie 1897, prescripțiunea cincinală nu se aplică. Principalul motiv pentru care legiuitorul a prescurtat timpul ordinar al prescripțiunii în casurile prevăzute de art. 1.907 din codul civil fiind temerea ruinei debitorului prin neglijența creditorului, motiv dictat de umanitate și, prin urmare, de interes public, urmăzând ca nu trebuie exclus din aplicațiunea acestei dispozițiuni nici un cas la care acest motiv se aplică.

»Curtea, dar, obligându-ne a plăti dobânzii de 18 la sută acumulate timp de 24 ani, a interpretat rău și a violat art. 1.907 din codul civil».

Considerând că cererea în judecată, dupe, dispozițiunile art. 1.865 din codul civil, constituind întrerupere a prescripțiunii, care întrerupere trebuie să dureze pe tot timpul cât ține litigiul, de orice nu este nici o dispozițiune contrarie în lege, apoi, bine și fără violarea art. 1.970 din codul civil care prevede prescripțiunea cincinală pentru dobânzii, a judecat curtea de fond, când le-a acordat de la data actelor de creanță, conform stipulațiunii exprese din acele acte, întru cât de la acea dată și până la intentarea acțiunii nu se împlinise prescripțiunea de cinci ani prevăzută de sus citatul text de lege ;

Că, dar, și acest motiv este neintermeiat.

Asupra motivului al IV-lea de casare :

»In tot cazul, curtea n'a putut aplica întreruperea prescripțiunii și în privința dobândilor creanței de 525 napoleon, întru cât din dosarul tribunalului și din chiar hotărîrea apelată, rezultă că reclamațiunea acestei creanțe formulată la 19 Februarie 1879 a fost retrasă la 16 Octombrie același an, și n'a fost din nou intentată de cât după 18 ani, anume la 13 Iunie 1797.

»Curtea, dar, obligându-ne a plăti procente de la 18 la sută pentru creanța de 525 denapoleon și de la 16 Octombrie 1879, când cererea în judecată a fost retrasă, până la 13 Iunie 1897, când acea cerere a fost din nou făcută, a comis o erore grosieră de fapt și a violat art. 1.907 din codul civil».

Considerând că acest motiv nefiind propus și discutat la instanțele de fond și nefiind de ordine publică, nu poate fi ridicat pentru prima oară în casațiune.

Asupra ultimului motiv de casare :

» Am deferit jurământ decisoriu d-lui G. Târnoveanu și contra opunerilor noastre. Curtea a admis a se săvârși prestarea jurământului chiar în aceeași zi, în prezența numai a procuratorului părții care a deferit jurământ, fără ca însăși partea să fie prezentă și fără să fie chemată formal spre a fi față.

» Violând ast fel art. 242, combinat cu art. 239 din procedura civilă».

Considerând că după dispozițiunile art. 239 din procedura civilă jurământul se face în audiența următoare, afară numai dacă împrejurările cer ca să se săvârșescă îndată ;

Considerând că din această dispozițiune, rezultând că legiuitorul a lăsat cu totul la înțelepciunea judecătorilor de fond cesțiunea dacă jurământul trebuie să se facă în audiența următoare, sau chiar în aceeași zi, deciziunea curții de fond în această privință scapă censurii curții de casațiune ;

Considerând că dacă judecătorul de fond, față cu împrejurările procesului, poate decide ca jurământul să se presteze chiar în audiența în care s'a deferit, acesta o poate face, atât în cazul când partea care l-a deferit este prezentă personal în instanță, cât și în cazul când este reprezentată printr'un mandatar împuternicit cu dreptul de a transige prin jurământ, căci legea nu face o distincțiune în această privință ;

Considerând că așa rezultând din copriusul art. 239 din procedura civilă, dispozițiunea prescrisă de art. 242 aceeași procedură, în sensul că jurământul să se săvârșescă tot-d'a-una față cu partea adversă sau și în lipsa ei, dacă s'a chemat formal, nu și poate avea aplicațiunea logică și juridică alt-fel de cât că, legiuitorul preocupându-se de aceea ce are a se întâmpla mai des, adică de cazul când ar fi a se presta jurământul în audiența următoare, a voit ca în acest caz să se presteze față cu partea adversă, care neapărat că se poate prezenta în persoană, sau prin mandatar autorizat în acest scop, nefiind dispoziție contrarie în lege, sau și în lipsa părții adverse, dacă s'a chemat formal, căci fără această dispozițiune de lege (art. 242 din procedura civilă) și numai cu aceea din art. 239 s'ar fi putut naște cesțiunea dacă pentru cazul când s'a decis a se săvârși jurământul în audiența următoare, mai este sau nu necesară prezența adversarului la audiență,

sciut fiind că atunci când este a se presta jurământul și de o dată săvârșit, soluțiunea procesului asupra punctului tranșat printr'ensul se impune judecătorului în acel mod ; așa că rolul părții care l'a deferit se reduce la nimic și, deci, nici prezența ei în instanță nu ar mai fi neapărat necesară. Or legiuitorul, tocmai pentru ca, pe de o parte, să evite o asemenea discuțiune ce s'ar fi putut ivi față numai cu dispozițiunile art. 239 din procedura civilă, iar pe de alta, spre a da o mai mare solemnitate prestărei jurământului, a edictat dispozițiunile art. 242 din procedura civilă ;

Considerând că ast-fel fiind și întru cât curtea de fond constată în specie că mandatarul recurentei Ana N. Strâmbeanu, care a deferit jurământul, era investit cu acest drept prin procură, apoi bine și în mod legal s'a putut proceda la prestarea jurământului, chiar în audiența în care s'a deferit și numai în fața mandatarului recurentei ;

Că ast-fel fiind și acest ultim motiv de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motiv :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 256

MARTORI. — Legiuirea Caragia. — Tăgăda actului său cărței. — Chemarea martorilor semnați ca asistenți. (Art. 19, partea VI, cap. II, codul Caragea).

Asemănat art. 19, partea VI, cap. II din codul Caragea, când la judecată să tăgăduesce cartea sau actul, se recurge la martorii semnați ca asistenți în josul cărței sau actului.

No. 157. — Respingerea recursului făcut de Stanca Matei Pleșea, contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, No 6 din 1899, în proces cu Dumitrana Ion și alții.

26 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat I. Brătescu, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. avocat Iorgu Părvulescu, în combateri, și
 Pe D. procuror St. Stătescu, fiind minori în cauză;
 Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 8, partea VI din cap. II al legii lui Caragea, precum și art. 19 din disul capitol și carte, de ôre-ce curtea a admis »proba cu martori, refusându-se însă noă proba contrarie și rēu a »considerat de bun un act care nu întrunea condițiile cerute de acēstă »lege«.

Avēnd în vedere că, din decisiunea atacată prin recursul de față, rezultă că Ion Mîndrulete, a intentat proces contra moștenitorilor defunctului Tudor Cherciu, și anume contra Dumitranei Ion Ianoș Hohu, Stanchei Matei Pleșea și minorei Ilinca Cherciu, represintată prin tutorele sēu Petre Mărgărit, reclamând de la dēnșii suma de 100 galbeni, coprinsă în actul de împrumutare cu data de 1861, Decembre 11, și suma de 458 lei vechi, coprinsă în actul de împrumutare cu data de 21 Februarie 1852 și cedată lui de P. Pais, fiul protopopului G. Pais; că tribunalul de Gorj 'i-a dat câștig de cauză, obligând pe intimați să 'i plătescă ambele sume de bani; că curtea din Craiova, asupra apelului intimaților de la prima instanță, fiind-că actele de împrumutare erau semnate prin punere de deget și se tăgăduiau, s'a dispus chemarea persônelor ce au fost față la alcătuirea lor ca martori, și a confirmat sentința tribunalului de Gorj în privința datoriei de 100 galbeni, de ôre-ce s'au găsit duoi din acei martori încă în viēță cari au arētat că, în adevăr, Tudor Cherciu s'a împrumutat în anul 1861 cu o sută galbeni de la Ion Mîndrulete, a infirmat'o însă în privința sumei de 458 lei vechi, de ôre-ce martorii semnați ca asistenți în josul actului de împrumutare, cu data de 21 Februarie 1852, n'au putut fi ascultați, fiind încetați din viēță și, ast-fel, creanța acēsta rămănea ca nedovedită de reclamant;

Considerând că art. 19, partea VI, cap. II din codul Caragea, prevede că dacă se tăgăduesce cartea sau actul, se recurge la martorii semnați ca asistenți în josul lui;

Că, departe de a fi violat acest text de lege, dupe cum se pretinde prin motivul propus, curtea din Craiova s'a conformat, dinpotrivă, în tocmăi literei și spiritului lui, de ôre-ce, dupe cum am arētat, a chemat pe martorii asistenți ce se aflau încă în viēță și n'a considerat

unul din actele produse drept bun de cât dupe răspunsul lor afirmativ, respingând pe cel-alt act care nu se putea dovedi prin martorii dintr'insul încetați din viață;

Că, ast-fel fiind, motivul e nefundat și, deci, recursul câtă a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, de acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 257

VÎNDAREA BUNURILOR STATULUI. — Nepredarea unui lot în posesia cumpărătorului din cauză că numai aparținea Statului. — Dacă Statul poate invoca beneficiul art. 11 din legea vânzării bunurilor. — Restituirea prețului aceluși lot. (Art. 1.340 din codul civil; art. 11 din legea vânzării bunurilor).

Statul nu se poate pune la adăpostul nerăspunderii de evicțiune, pe baza art. 11 din legea vânzării bunurilor Statului, când nu poate preda o parte din loturile vândute, pentru că aparțin altui proprietar, și în acest cas, Statul, trebuie să restituie prețu lotului pe care nu a putut să îl pună în posesie pe cumpărător

No. 158. — Respingerea recursului făcut de ministerul domeniilor contra decisiunii curței de apel din București, secția III, cu No. 40 din 1899, în proces cu obștea locuitorilor cumpărătorii moșiei Aninosa a Statului și Ștefan Costescu.

26 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hențescu ;

Pe D. avocat M. Antonescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat N. Noreanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 11 din legea vânzării bunurilor Statului din 12 Aprilie 1881.

„Rău interpretează curtea dispozițiunile art. 11 din legea mai sus citată, când condamnă pe Stat să plătească valoarea unei grădini numită a lui Dănilă, de ore Statul, conform acestui articol nu răspunde de evicțiune în nici un caz și sub nici un motiv, el nu garantează nici întinderea, nici calitatea pământului. Statul a vândut locuitorilor nu petice de pământ separate și sub diverse numiri, el a vândut moșia Aninósa, așa cum o stăpânea și așa cum era bine cunoscută locuitorilor cari au cerut cumpărarea ei. Mai mult, conform ultimei dispozițiuni a art. 11, cumpărătorul este de drept presupus că a cunoscut toate împrejurările moșiei ce a cumpărat și nici o probă contrarie nu se admite contra acestei presumpțiuni, așa că locuitorii cari au cumpărat întreaga moșie Aninósa, trebuia să cunoască toate împrejurările în cari se găsea această moșie».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Statul—recurentul de ađi—în anul 1888, a vândut moșia sa Aninósa locuitorilor din această comună intimați în recurs că; Statul, neputând preda cumpărătorilor și grădina numită a lui Dănilă, ce era cuprinsă în imobilul vândut, din cauză că acea grădină a rămas ca proprietate a D-lui Stefan Costescu, câștigată de acesta de la Stat prin hotărîre rămasă definitivă, numiții locuitori au intentat acțiune contra Statului, cerând restituirea prețului vinđerei pentru acea grădină; că curtea de apel, prin decisiunea atacată ađi cu recurs, respingând apelul Statului în contra sentinței tribunalului, Statul a rămas obligat să plătească locuitorilor suma de 1.200 lei, valoarea grădinei în cesiune;

Considerând că curtea de fond constată, în fapt, că atât din actul de vinđare, cât și din fóia de licitațiune a ministerului, precum și din publicațiunile inserate în *Monitorul Oficial*, rezultă că Statul a vândut locuitorilor și grădina care era proprietatea lui Dănilă;

Considerând că, față cu o asemenea constatare de fapt, nu poate fi vorba de evicțiune, căci cumpărătorii n'au fost puși de loc în posesiunea grădinei lui Dănilă, și tot ce se poate pune în discuțiune este neexecutarea obligațiunei Statului de a preda imobilul vândut în întregime lui;

Că, în acest caz, Statul neputându-se pune la adăpostul nerăspunderii de evicțiune, pe baza art. 11 din legea vinđerei bunurilor Statului, cu drept cuvânt a înlăturat curtea de fond acest mijloc de

apărare al Statului, întemeiat pe dispozițiunile sus citatului text de lege ;

Că, de asemenea, curtea de fond, constatând în fapt că nu s'a dovedit prin nimic că cumpărătorii cunoscău că grădina lui Dănilă este proprietatea lui St. Costescu, și fiind-că o asemenea cunoștință trebuie să fie împărtășită de ambele părți, și că, după art. 1.340 din codul civil, ea urmează să resulte manifest din condițiunile contractului de vânzare, iar nu să fi existat numai în mintea uneia din părțile contractante, apoi, cu drept cuvânt a decis instanța de fond că nu poate fi aplicabilă, în specie, presumpțiunea unei atare cunoștințe, prevădută în ultima dispozițiune a art. 11 din legea vânzării bunurilor Statului ; și, deci, acest text de lege, în întregul lui, nefiind violat de instanțele de fond, dupe cum se pretinde prin mijlocul de casare invocat, recursul devine neîntemeiat și, ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 258

SOCIETATEA DE ASIGURARE „GENERALA” DIN BRĂILA. — Asigurări. — Incendii. — Despăgubiri. — Experți. — Supraexpert. — Cine 'l numesce. — Dacă la numirea acestuia se citează părțile. (Art. 7 din condițiile generale de asigurare ; art. 71 din procedura civilă).

După dispozițiile capitolului 7 din condițiile generale de asigurare ale societății de asigurare «Generală» din Brăila, în cas de incendiu, despăgubirile convenite asiguraților se constată de doi experți, ce se vor numi, unul din partea societății, iar altul din partea asiguratului, iar la cas de neînțelegerea experților asupra daunelor, experții vor proceda la numirea unui supraexpert, și, în cas când nici asupra numirii acestuia nu se vor înțelege, supra-arbitrul va fi numit din oficiu de președintele tribunalului Brăila, dupe cererea și stăruința părții mai diligente, și această numire o va face fără citarea părților.

No. 159. — Respingerea recursului făcut de societatea generală de asigurare contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 166 din 1899, în proces cu N. Hristodorescu și alții.

26 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hențescu ;

Pe D-nii avocații C. G. Cociaș și I. Saita, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. Christescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare în următoarea cuprindere :

„Exces de putere și violarea art. 71 din procedura civilă. Oricine pretinde un drept sau un lucru înaintea justiției, trebuie să formeze o cerere. Președintele chiamă pe părți la înfățișare printr'o citațiune ; în specie, cererea s'a făcut, dar societatea nu a fost citată, violându-se art. 71 din procedură și numai prin exces de putere s'a emis o ordonanță, care nu poate să ne fie opozabilă „.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că intimații de ați în recurs N. Hristodorescu, I. Dimitriu și I. Ioachimescu, proprietarii ai fabricii de făină din comuna Bucov, județul Prahova, numită „Victoria“, având asigurată la societatea generală de asigurare din Brăila (recurenta), sus țisa fabrică a fost distrusă de incendiu ;

Considerând că după dispozițiunile capitolului 7 din condițiunile generale de asigurare, în cas de incendiu, despăgubirile cuvenite asiguraților se constată de două experți, ce se vor numi unul din partea societății și altul din partea asiguraților ; iar la cas de neînțelegerea experților asupra daunelor, experții vor proceda la numirea unui supra-expert, și, în cas când nici asupra numirii acestuia nu se vor înțelege, el—supra-expertiul—va fi numit din oficiu de președintele tribunalului Brăila, dupe cererea și stăruința părții mai diligente ;

Considerând că curtea de fond constată, în fapt, că părțile, în conformitate cu dispozițiunile sus citatului capitol din condițiunile de asigurare, au numit fie-care câte un expert, care să procedă la constatarea daunelor ; că experții nu s'au putut înțelege nici asupra daunelor și nici asupra numirii supra-expertului ; că, dupe acestea, asigurații au cerut și judecătorul de ședință, care ținea locul presidentului, prin ordonanța cu No. 4.592 din 1899, fără citarea părți-

lor, a numit din oficiu expert pe inginerul M. Hofman, care a fixat cuantumul daunelor ;

Considerând că, în conformitate cu condițiunile generale de asigurare, cari formeză legea părților, încheierea prezidențială, prin care s'a numit supra-expertul, fiind dată asupra diferendului născut între cei doi experți, ce fusese numiți de părți, iar nu asupra vreunei neînțelegeri ivită între părțile litigante, și întru cât nici prin condițiunile generale de asigurare, nici prin verI-un text de lege special nu se prevede citarea părților la numirea supra-expertului, prin urmare, în principiu, numirea supra-arbitrului urmază a se face fără să se citeze părțile ;

Că ast-fel fiind, nu pôte să fie vorba, după cum se pretinde prin mijlocul de casare în cestiune, de violarea art. 71 din procedura civilă, de ôre-ce acest articol dispune citarea părților în cazul când se introduce în justiție o acțiune introductivă de instanță, sau o cerere de natură a deslega un litigiu între părți ;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

S E C T I U N E A I I

No. 259

DREPT ELECTORAL. — Apel în casație. — Nealăturarea hotărîrii apelate. — Neprezentarea apelantului. — Respingere.

Când apelantul în casație, în materie electorală, nu alătură hotărîrea atacată cu apel și nici se prezintă la ziua fixată spre a-și susține apelul, acest apel cată a se respinge.

No. 1. — Respingerea apelului făcut de Haralambie Moțățeanu contra sentinței electorale a tribunalului Dolj, din anul 1900.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând :

Având în vedere că apelantul nu a alăturat pe lângă petițiunea de apel și sentința ce atacă, spre a se avea în vedere de Curte și nici astăzi nu s'a prezentat ca să-și susție apelul ;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 260

DREPT ELECTORAL. — Apel în casație. — Neproducerea încheierei consiliului comunal. (Art. 45 din legea electorală).

Când se constată că înaintea tribunalului apelantul nu s'a prezentat spre a'și susține apelul ce făcuse în contra încheierei consiliului comunal, ast-fel că tribunalul i-a respins apelul ca nesusținut, și la Curtea de casație apelantul nu produce încheierea consiliului comunal, spre a se vedea motivul pentru care s'a admis sau s'a respins o cerere de înscriere, într'un atare cas apelul în casație are a fi respins.

No. 2. — Respingerea apelului făcut de Ștefan Halunga contra sentinței electorale a tribunalului Bacău No. 122 din 1900.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Având în vedere că din sentința apelată se constată că apelantul nu s'a prezentat înaintea tribunalului pentru a'și susține apelul ce făcuse în contra încheierei consiliului comunal, ast-fel că tribunalul l'a respins apelul ca nesusținut și nedovedit ;

Considerând că astăzi apelantul nu prezintă acestei Curți încheierea șisului consiliu comunal, spre a se vedea motivele pentru cari nu l'a înscris în listele electorale ale colegiului II de Cameră și comună din orașul Bacău.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 261

DREPT ELECTORAL. — Apel în casație. — Apel direct contra încheierei consiliului comunal. — Neadmisibilitate. (Art. 45 din legea electorală).

Este neadmisibil apelul făcut direct la Curtea de casație în contra încheierei consiliului comunal, fără să se fi usat mai întâiu de dreptul de apel la tribunal.

No. 4. — Respingerea apelului făcut de Dumitru Şandru contra încheierii consiliului comunei Burdujeni cu No. 11 din 1900.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Având în vedere că numitul a făcut apel direct la această Curte în contra încheierii consiliului comunal care a dispus ştergerea sa din alegătorii colegiului al III-lea ;

Considerând că, după dispoziţiunile art. 45 din legea electorală, nemulţumiţi pe încheierile consiliului comunal au dreptul a apela acea încheiere la tribunalul judeţului ;

Că aşa fiind, apelul de faţă fiind îndreptat direct la Curtea de caşaţie este neadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secţia II.

No. 262

DREPT ELECTORAL. — Cens. — Colegiul I de Cameră şi Senat. —

O dare fonciară în judeţul în care voesce a fi înscris. — Complectarea censului cu proprietăţi din alt judeţ. (Art. 2, 3, 8 şi 35 din legea electorală).

DREPT ELECTORAL. — Domiciliu politic. — Cum se face alegerea domiciliului politic. — Schimbarea domiciliului politic. — Declaraţiunile cerute de lege. (Art. 35 şi 36 din legea electorală).

DREPT ELECTORAL. — Colegiul I comunal. — Dispensă de cens. — Invătământul secundar.

DREPT ELECTORAL. — Naţionalitate. — Inscrisiere în liste. — Presumpţie de naţionalitate română. — Contestăţie. — Dovadă.

1) *Legiuitorul voind a face din colegial I de Cameră dintr'un judeţ colegiul proprietarilor aceluï judeţ, este învederat că pentru ca o persoană să pôtă face parte din colegiul I de Cameră dintr'un judeţ ôre-care, nu este destul a'şi avea domiciliul politic în acel judeţ, ci trebuie să mai aibă în acel judeţ şi un venit fonciar ôri cât de mic, putându-şi compl.cta censul cu venitul proprietăţilor ce ar avea în alte judeţe.*

Tot așa și pentru colegiul I de Senat pentru alegătorii nedispensași de cens.

- 2) Când o persoană plătește darea sau are proprietăți în mai multe locuri, este liberă a-și alege domiciliul său politic în oricare din acele locuri ar voi, neputând însă exercita dreptul său de alegător de cât într'un singur județ, și pentru acesta trebuie să facă înscrisă declarație de alegerea domiciliului cu trei luni înaintea termenului încheierii listelor provisorii, atât la autoritatea comunală a locului unde a votat până atunci, cât și la primăria unde voește a-și stabili actualul domiciliu politic.*
- 3) Alegătorul care și-a exercitat drepturile politice într'un județ nu va putea să voteze în alt județ de cât dupe ce va fi făcut declarațiile de schimbare de domiciliu politic.*
- 4) Cei ce au absolvit cursul secuudar au dreptul a figura în colegiul I comunal cu dispensă de cens.*
- 5) Cei înscrși în listele electorale de consiliul comunal ca întrunind condițiile prescrise de legea electorală comunală pentru a fi alegători, sunt presupuși români până la proba contrarie, probă ce trebuie făcută de cei ce contestă.*

No. 18. — Admiterea în parte a apelului făcut de I. I. Cesarie și alții contra sentinței tribunalului Vlașca No. 107 din 1900.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Epurescu în susținerea motivelor de apel ;
Deliberând, și

Având în vedere că apelanții cer ca, reformându-se sentința apelată să se ordone ștergerea din listele electorale a persoanelor arătate anume în petițiunea de apel;

În cât privește pe locotenentul Al. Teodorescu și Ion Giuresiei :

Având în vedere că se constată din încheierea consiliului comunal că cel d'ântéiu plătește impositul fonciar în orașul Constanța, iar cel de al doilea în Bucuresci, și din nimic nu rezultă că dênșii ar plăti ver-o dare fonciară în județul Vlașca ;

Având în vedere că, după art. 2 din legea electorală, corpul electoral este împărțit în fie-care județ în trei colegii ; că de aci reese că corpul electoral se împarte pe județe ; că de asemenea rezultă din art. 3 și următorii din legea electorală că colegiul I de Cameră și I de Senat represintă proprietatea ;

Considerând că întru cât legiuitorul regulează prin art. 3 și următorii din lege că censul pentru colegiul I de Cameră și Senat se bazează pe proprietate, iar pe de altă parte corpul electoral împărțindu-se pe județe, de aci rezultă că legiuitorul nu a avut în vedere de cât proprietari dintr'un județ ; că ast-fel fiind, pentru ca cine-va să 'și pótă exercita dreptul electoral pentru colegiul I de Cameră și Senat, când nu este dispensat de cens, pentru acest din urmă colegiū într'un județ nu se pótă servi cu censul ce ar avea în proprietăți situate în alte județe, ci trebuie să plătescă o dare fonciară cât de mică și în județul în care cere a figura ca alegător ;

Că așa fiind și întru cât locotenentul Al. Teodorescu și Ión Giuresici nu plătesc nici un impozit fonciar în județul Vlașca, dênșii nu pot figura în colegiul I de Cameră și Senat din acel județ pe basa censului.

În cât privește pe C. Dristorian și general Al. Carcalețianu :

Considerând că, după art. 35 din legea electorală, când cine-va plătește dare saū are proprietăți în mai multe locuri, este liber a 'și alege domiciliul său politic în oricare din acele locuri ar voi, nepuțând însă exercita dreptul său de alegător de cât într'un singur colegiū ; că în acest cas este dator a face înscrisă declarațiune de alegerea domiciliului, cu trei luni înainte termenului încheierii listelor provisorii, atât la autoritatea comunală a locului unde a votat până atunci, cât și la primăriile unde ar putea să 'și stabilească domiciliul politic, pentru a nu figura de cât într'o listă ;

Considerând de asemenea că, după dispozițiunile art. 36 din aceeași lege, alegătorul care 'și-a exercitat drepturile politice într'un județ nu va putea să voteze și în alt județ de cât după ce va fi făcut declarațiunea de schimbarea domiciliului conform art. 35 ;

Considerând, în specie, din actele prezentate de apelanți, se constată că atât D. C. Dristorian și D. general Carcalețianu își exercită drepturile politice în București, unde figurază înscriși în listele electorale ale anului curent 1900 ; iar din încheierea consiliului comunal care a dispus înscrierea numiților în listele electorale în județul Ilfov nu rezultă că dênșii ar fi îndeplinit dispozițiunile art. 35 și 36 din legea electorală ;

Că așa fiind, numiții nu pot figura în listele electorale de Cameră și Senat din județul Vlașca.

In cât privesce cererea de ștergere a lui P. Georgescu :

Considerând că rezultă din încheierea consiliului comunal cu No. 12 din 1900 că numitul este pensionar al Statului și că îndeplinește ast fel condițiunile cerute de art. 4, lit. b și art. 9, lit. f, din legea electorală și art. 4, alin. I, lit. b din legea electorală comunală ;

Că intru cât apelanții nu au dovedit cu nimic că P. Georgescu nu ar întruni condițiunile sus citate, urmază a fi menținut între alegătorii colegiului I de comună, al II-lea de Cameră și Senat.

In cât privesce cererea apelanților de a se șterge Elie I. Miulescu din listele electorale :

Considerând că se constată din încheierea consiliului comunal cu No. 55 din 1900 că numitul Miulescu are un venit mobilier în județul Vlașca de 5.000 lei anual, ast-fel că întrunesc condițiunile cerute de art. 3 și 8 din legea electorală ;

Că intru cât apelanții nu au putut dovedi așî că numitul ar fi perdut censul său că nu ar întruni toate cele-alte condițiuni cerute pentru a putea fi alegător, urmază că densus se rămână bine înscris în colegiul I de Cameră și Senat din acel județ.

In cât privesce cererea de a se șterge din liste N. I. Caban, Al. I. Paiziu, D. D. Lăzărescu, N. I. Gheorghe, D. Lăzărescu, Anastasie Ion și Ilie Dimitrescu :

Considerând că se constată din încheierile consiliului comunal cu No. 62, 80, 82, 98, 102 că numiții au absolvit cursul secundar, ast-fel că sunt scutiți de cens, și, prin urmare, au dreptul a figura între alegătorii colegiului I de comună, iar apelanții nu au dovedit cu nimic că toate aceste persoane sau parte dintr'ensii ar fi perdut dreptul de alegător.

In ce privesce cererea de a se șterge din liste N. G. Spirescu și Mihail Dumitrescu ca nefiind Români de nascere sau naturalizați :

Considerând că se constată din încheierile consiliului comunal cu No. 10 și 28 din 1900 că aceste persoane plătesc imposit funciar, cel d'ântăiū lei 36 anual, iar cel pe al doilea lei 12, ban 60 imposit funciar și lei 37 patentă ;

Că intru cât consiliul comunal constată că numiții întrunesc condițiunile prescrise de legea electorală și legea electorală comunală pentru a fi alegători, presupțiunea este că densusii sunt români până la o probă contrarie, probă că apelanții nu au putut a o face.

In ce priveste cererea de ștergere din liste a lui Ión Ionescu :

Considerând că rezultă din încheierea consiliului comunal cu No. 6 din 1900 că numitul plătesce impozit funciar anual de lei 72 pentru imobilul din orașul Giurgiu ;

Că ast-fel fiind întrunesc condițiunile cerute de art. 3 și 9 din legea electorală și art 4 din legea electorală comunală, iar apelanții nu au dovedit cu nimic că această persoană ar fi pierdut censul său că nu ar întruni cele-alte condițiuni pentru a putea fi alegător.

In cât priveste pe Ene Siu, Sandu V. Hăinaru, Zamfir Popescu, Ión M. Mitilineu, Anastase Ión, Ilie Dimitrescu și Gheorghe H. Peiu, apelanții prin apărătorul lor, au renunțat a mai susține apelul în cât priveste aceste persoane.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 263

FALIMENTE PUBLICE. — Elementele acestui delict. — Condam-nare pentru acest delict fără a se stabili elementele lui. — Violare de lege. — Casare. (Art. 123 din codul penal).

- 1) *Elementele delictului de fals în acte publice prevădute și pedep-sit de art. 123 din codul penal sunt : calitatea de funcționar public, alterarea în act care să causeze un prejudiciu și inten-ția frauduloasă.*
- 2) *Este casabilă hotărîrea care condamnă pe un inculpat pentru delictul de fals în acte publice, dacă nu stabilește că faptul im-putat celui prevenit întrunesc toate elementele acestui delict.*

No. 312. — **Casarea** deciziunii curței de apel Iași, secția II, cu No. 803 din 1899, în urma recursului făcut de C. Ionescu.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat P. Borș, în desvoltarea motivului de casare, și
 Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;
 Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 123 din codul penal și art. 204 același cod.

»a/ Represiunea delictului prevădută de art. 123 din codul penal
 »se justifică când instanța de fond stabilește, prin deciziune și ele-
 »mentul indispensabil al intențiunii frauduloase ceea ce onor. curtea
 »de apel omite de a face.

»În al doilea loc sus citatul text de lege devine neexplicabil în
 »speță întru cât falsul nu se raportează la acte publice, care să fi fost
 »de atributul funcțiunii agentului, ceea ce nu este, fiind-că recu-
 »rentul nu era de cât un simplu copist-archivar la judecătoria de
 »Pășcani, și

»b/ Tot de asemenea în privința penalității aplicate pe baza art.
 »204 din codul penal, se violază acest text de lege, întru cât in-
 »stanța de fond omite a stabili elementul indispensabil al intenției
 »frauduloase«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului ;

Considerând că elementele cerute de art. 123 din codul penal
 sunt : calitatea de funcționar public, alterarea în act care să cauzeze
 un prejudiciu și intenția frauduloasă.

Considerând în specie că, curtea de apel, pentru a admite apelul
 făcut de ministerul public, contra sentinței achitătoare, care se întemeiează
 tocmai pe lipsa elementelor cerute de acest articol 123, și, prin
 urmare, pe neexistența delictului în sine, se mărginesc numai a
 expune faptele și împrejurările în care recurentul ar fi săvârșit de-
 lictul, fapte care de alt-fel nu erau contestate fără însă a stabili
 dacă acest fapt intrunesc toate elementele delictului prevădută de
 art. 123 din codul penal și în special dacă există intențiune fraudu-
 lousă din partea recurentului ;

Că decizia fiind nemotivată în cât privește stabilirea elementelor
 esențiale ale art. 123 din codul penal, pentru acesta mijlocul de ca-
 sare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 264

CASAȚIE.— Recurs penal. — Indecare fără citarea recurentului.— Opoziție.— Neadmisibilitate. (Art. 417 și 429 din procedura penală).

Recursul în materie penală putându-se judeca și în lipsa recurentului care nu se citează, decizia dată asupra unui asemenea recurs, chiar când recurentul este lipsă și recursul se respinge, nu este considerată nici o dată ca dată în lipsă, și deci o asemenea decizie nu poate fi atacată pe calea opoziției.

No. 313.— Respingerea opoziției făcută de Melidon și Manole Luca contra deciziei acestei înaltei Curți, secția II, cu No. 168 din 1900, ca inadmisibilă.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că din copriinderea art. 417 din procedura penală, care prescrie că recurentul trebuie, sau în persoană, sau prin al său împuternicit, să facă la grefa instanței judecătorești, a cărei deciziune voesce a ataca, declarare verbală cum că voesce a merge, adică să fie față înaintea curții de casație, reese lămurit că recursurile în materie penală, se pot judeca și în lipsa recurenților, fără ca ei să fie citați ; că din momentul ce părțile nu se citează și recursurile se pot judeca în fond și în lipsa părților, rezultă că judecații în lipsă n'au dreptul de opozițiune ;

Că decisiunile date asupra recursurilor în materie penală, chiar când resping recursul, nu sunt nici-o-dată considerate ca date în lipsă, chiar dacă recurentul a fost lipsă ;

Că, de altmintrelea, art. 429 din procedura penală prevede formal că cererea de casație fiind respinsă, partea care o va fi format nu va mai putea să o reînvoiască sub nici un pretext și în nici un mod ;

Că, prin urmare, opoziția de față cată a se respinge ca inadmisibilă.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

COMPETINȚĂ. — Furt simplu. — Valoarea obiectului furat ce nu trece peste 100 lei. — Circumstanță agravantă. (Art. 308 și 165 din codul penal; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle; art. 525 din procedura penală).

Furtul simplu, când valoarea obiectului furat nu trece peste 100 lei, de și dupe art. 71 din legea judecătorilor de ocóle este dat în competența acelor judecătoria a'l judeca, însă întru cât dreptul judecătorului de ocol de a judeca este limitat, neputând pronunța altă pedepsă de cât cea prescrișă de citatul articol 71, urmază că atunci când din cauza unei circumstanțe agravante, cum este aceea din art. 165 din codul penal, se pôte ca pedepsa să trecă peste limitele competenței judecătorilor de ocóle, asemenea delictे au a se judeca de tribunalele corecționale.

No. 314.—Regularea competenței, în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte Curți, în cauza lui Ștefan Ionescu și Ion Mărgineanu.

17 Aprilie 1900.

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat;

Pe D. procuror în conclusiuni;

Deliberând, și

Având în vedere că Ștefan Ionescu și Ion Mărgineanu, fiind dați judecăței pentru faptul de furt, judele ocolului R.-Sărat, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că inculpatul Ștefan Ionescu, pe când se găsea în exercițiul funcțiunii sale ca sergent de poliție, a furat, lemne în prejudiciul primăriei comunei R.-Sărat, ce se aduceau pentru încălzitul localului polițienesc din gară și le-a dat inculpatului Ion Mărgineanu spre a i le duce acasă la densus;

Că tribunalul R.-Sărat, la care afacerea a fost trâmășă, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că, dupe dispozițiile art. 71 din legea judecătorilor de ocóle, delictelē de furt, prevădute și pedepsite de art. 308 din codul penal, când valoarea obiectului furat nu trece peste 100 lei, sunt de competența jude-

cătorilor de ocóle, chiar în cazul circumstanței agravante din art. 165 din codul penal ;

Că ambele hotărîri rămânînd definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că din actele de instrucțiune încheiate în cauză, rezultă că Ștefan Ionescu, unul din delincenți, în calitate de sergent de poliție și aflându-se în exercițiul funcțiunii sale la comisariatul gărei din orașul R.-Sărat, a luat din lemnele ce se procurau de primărie pentru încălzitul localului acelei comisii și le-a trimis acasă la dînsul prin cel-alt delincuent, fapt care constituie delictul de furt prevăduț și pedepsit de art. 308 din codul penal ;

Considerând că de și judecătorii de pace, prin art. 71 din lege, au competența a judeca faptul prevăduț de art. 308 din codul penal, însă, întru cât dreptul judecătorului de a judeca este limitat, ne putînd pronunța altă pedepsă de cât cea prescrisă de art. 71 din lege, urmeză că atunci când din cauza unei circumstanțe agravante, ca aceea din art. 165 din codul penal, prin care presupune o pedepsă ce trece peste limitele competenței judecătorilor de pace, asemenea delictе аă să fie judecate de tribunal.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 266

COMPETINȚĂ. — Lovire simplă cu circumstanță agravantă din art. 165 din codul penal. (Art. 238 și 165 din codul penal ; art. 525 din procedura penală ; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle).

Delictul de lovire simplă, însoțit de circumstanța agravantă din art. 165 din codul penal, este de competența tribunalului corecțional a'l judeca.

No. 315. — **Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror-general al acestei curți, în cauza lui Gh. Brejanschy.**

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi, și

Pe D. procuror, în concluziuni;

Deliberând :

Având în vedere că G. Brejanschy, fiind dat în judecată pentru faptul de lovire comis asupra lui Ion Tablet, judele de ocol din R.-Sărat și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motiv că, după art. 71 din legea judecătorilor de ocole, judecătorul de ocol nu poate judeca de cât lovirile simple prevădute de art. 238, nu și cele săvârșite de funcționarii publici, conform art. 163 din codul penal;

Că tribunalul, la care afacerea a fost trimisă, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că judele de ocol poate judeca nu numai lovirile simple, ci și cele pedepsite cu pedepse mai mari de cât cele prevădute de art. 238 din codul penal;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că din lucrările aflate în dosarul cauzei se constată că delicuentul, în exercițiul funcțiunii de oficer de gardiști, a aplicat lovituri sergentului Ion Tablet;

Considerând că, conform art. 71 din legea judecătorilor de pace, aceste instanțe au competența a judeca faptul prevădut de art. 238 din codul penal; că judecătorii de pace, în aplicarea art. 238 din codul penal, pot ține seamă de ori-ce circumstanțe agravante, precum e și circumstanța consistând în calitatea delicuentului, prevădută în art. 165 din codul penal;

Considerând că fiind limitat dreptul judecătorilor de ocol de a pronunța altă pedepsă de cât cea prescrisă de art. 71 sus citat, și întru cât pedepșa prescrisă de art. 165, care ar putea fi pronunțată, trece peste competența judelei de ocol, de aceea urmază necesitatea a recunoște că numai tribunalul e competente de a judeca asemenea delict;

Că de aceea, cauza are a fi trimisă spre a fi judecată de tribunalul Râmnicu-Sărat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 267

DELICT SILVIC. — Flagrant delict. — Constatare. — Cum trebuie să se facă și când. — Proces-verbal. — Semnarea lui. — Refusul delicuentului de a 'l semna. — Mențiune de acesta. — Cum trebuie făcută. (Art. 36 din codul silvic).

In materie de delict silvic, în cas de flagrant delict, agenții în drept a constata faptul, sunt datorți a constata pe dată delictul și a încheia proces-verbal semnat de dânsii și de delicuent, iar în cas de refus din partea acestuia, să se facă mențiune în procesul-verbal, și această mențiune să se facă chiar în corpul procesului-verbal, nu deosebit; iar dacă se face deosebit, să fie semnată de agentul ce a încheiat actul de constatare.

No. 319. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Dâmbovița No. 225 din 1900.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Tribunalul a anulat procesul-verbal dresat de gardianul silvic, pe »motiv că de și se coprinde într'ênsul mențiunea »că delicuentul nu »a voit să semneze«, nu se constată însă că a fost chemat la redac- »tarea procesului-verbal; ori, pe de altă parte, art. 36 din codul sil- »vic nu cere ca să se facă dovadă că delicuentul a fost sau nu che- »mat la dresarea actelor, c icere ca, în cas de refus din partea deli- »cuentului de a semna procesul-verbal, ca să facă mențiune, iar pe

»de alta, chiar dacă art. 36 ar fi cerut acesta, totuși mențiunea că »delicuentul a refuzat de a subscrie, cuprinde implicit pe aceea că a »fost de față la dreserea actelor«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Ghiță I. St. Popa, fiind dat judecăței pentru delictul prevăzut de art. 19 din codul silvic, tribunalul, l-a aparat de verice amendă și despăgubiri, pe motiv că procesul-verbal care constată delictul ar fi isbit de nulitate, căci nu constată că delicuentul ar fi fost vestit a fi față la încheierea procesului-verbal, iar dânsul ar fi refuzat atât a fi față cât și de a subscrie acel proces-verbal ;

Considerând că dupe dispozițiunile art. 36 din codul silvic, ceea ce acest articol prescrie este ca, în cas de flagrant delict, agenții în drept a constata delictul, sunt datorii a constata pe dată delictul și a încheia proces-verbal semnat de dânsul și de delicuent ; iar în cas de refus din partea acestuia să se facă mențiune în procesul-verbal ;

Considerând, în specie, că de și se vede încheiat un proces-verbal care constată flagrantul delict, însă acest proces nu se vede semnat de delicuent ;

Că, de și se vede făcută o mențiune că delicuentul ar fi refuzat să subscrie, însă asemenea mențiune fiind făcută nu în procesul-verbal ci cu totul deosebit, și fără ca cel puțin aceea mențiune să fie subscrisă de agentul ce a încheiat actul de constatare, nu poate forma o constatare în sensul cerut de art. 36 din codul silvic ;

Că, prin urmare, procesul-verbal fiind nul din acest punct de vedere, precum și instanțele de fond l-a declarat nul, mijlocul de casare a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 268

**FALIMENT. — Fixarea încetării plăților. — Cestiile de fapt. —
Apreciere suverană a instanțelor de fond.**

Fixarea încetării plăților este o cestiune de fapt lăsată la aprecierea judecătorilor de fond, și, prin urmare, nesupusă censurei curței de casație.

No. 77. — **Respingerea recursului făcut de judele sindic al tribunalului Constanța contra deciziei curței de apel Galați, secția II, cu No. 46 din 1899, în proces cu C. Abramovici și Isac Segal.**

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. președinte N. Mandrea ;
Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat B. Misir, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere și omisiune esențială.

»Curtea de apel nu vede în data de 17 Octombrie 1898, când tribunalul a fixat încetarea plăților, de cât o jenă momentană. Ea stabilește, în suverana sa apăsătoare, această dată, cu 8 luni posterior, la 17 Iunie 1899.

»Deciziunea sa se motivează pe lipsa de probe că sindicatul aduce o singură probă, o cambie de 1.099 lei, a lui D. Frigator, protestată la acea dată din Octombrie 1898, pe care s'a și băsat falitul de a cere declararea sa în faliment, și pe împregiurarea că la acea dată falitul a mai plătit lui Frigator alte 2 cambii și că i s'a acordat credit de alți creditorii. Sindicatul, însă, când a cerut a se respinge apelul contestatorilor Abramovici și Segal și a se confirma hotărîrea tribunalului, s'a întemeiat și s'a referit la toate acele probe exhibate în prima instanță, cari dovezi s'a și avut în vedere de tribunal când a fixat 17 Octombrie 1898 ca dată a încetării plăților. Aceste dovezi sunt următoarele :

a) Procesul-verbal al verificării creanțelor care atestă că anterior constituirei ipotecilor către Abramovici și Segal erau mai multe cambii scădute și neplătite, nu numai cea a lui D. Frigator, precum între altele și 2 cambii ale lui Iacob Cohen, care ceruse și el declararea în faliment.

b) Scrisoarea colectivă, adresată falitului la 3 Februarie 1899 de către Abramovici și Segal, prin care autorisa pe falit să achite cu din banii ce 'i împrumută cambiile neplătite, ceea ce denotă că dînsul, înainte de a 'și lua de la falit garanțiile pentru sumele creditate, aveau cunoscință de insolabilitatea acestuia, și în fine.

»c/ Mărturisirea făcută chiar de Avramovicî la tribunal că scia înaintea de contractarea împrumutului ipotecar cu Hagi Handy, că acesta datoră în piață o sumă de aproape 12.000 lei în virtute de »cambii scădute și neplătite«.

»Curtea de apel, fără îndoială, are putere discreționară, cum o are »ori-ce instanță de fond, a stabili faptul și data încetării plăților. Ea »insă nu putea, în mod arbitrar, cu ocasiunea acelei aprecieri, să inutilizeze și să înlătore probele exhibate la prima instanță și carel au »fost baza apărării sale la curtea de apel.

»Acele probe au fost obiectul desbaterilor, totuși curtea le-a eliminat fără veri-o examinare, ca și când nu s'ar fi propus. Asemenea trunchiare și eliminare a dovezilor noastre constituie un manifest exces de putere. Dar, apoi, în conclusiunile noastre trecute în »practicarea decisiunii, grefa curței, milostivindu-se a face mențiune »expresă de scrisoarea colectivă sus menționată, pe care nu ne-am »basat cel puțin asupra acestei probe care, dacă se examina, ar fi dat »o altă soluțiune cauzei. Onor. curte nu ține absolut nimic ceea ce »constituie o omisiune esențială«.

Având în vedere decizia supusă recursului ;

Considerând că Curtea de apel, pentru a fixa data încetării plăților falitului Hagi Hamdi la 17 Iunie 1899, stabilește în fapt, că numai de la acea dată numitul n'a mai putut face față creanțelor sale, când s'a și cerut declararea sa în stare de faliment ; iar în cât privește susținerile recurentului că încetarea de plăți a falitului, dată încă de la 17 Octombrie 1898, Curtea stabilește de asemenea că posterior acestei epoci falitul a mai achitat alte cambii de diferite valori, și că dacă singura cambie produsă în instanță nu a fost achitată la termenul de 17 Octombrie 1898, neplata ei era din cauză de împrejurare momentană, care nu putea dovedi o stare de încetare de plată ;

Considerând că întru cât fixarea epocii încetării plăților, este o chestiune de fapt lăsată la aprecierea judecătorilor de fond, decisiunea Curței în această privință nu poate fi censurată de această Curte ;

Considerând de asemenea că în ce privește faptul că Curtea ar fi omis a se pronunța asupra unei scrisori colective adresată de intimați falitului, se constată că acea scrisoare a fost produsă de intimați în instanță, iar nu de către falit ; așa că dacă Curtea nu s'a pronunțat asupra ei, nu se poate prevala recurentul a cere casarea pentru asemenea omisiune.

Că, dar, din toate aceste puncte de vedere mijlocul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 269

MARTORI. — Utilitatea și oportunitatea chemării și ascultării martorilor. — Aprecierea suverană a judecătorilor fondului. — Respingerea acestei probe. — Nemotivare. — Casare.

De și instanțele de fond sunt suverane să admită sau nu proba cu martori, când asemenea probă se cere de părți, însă respingerea unei asemenea cereri urmăzătoare să fie motivată de instanța ce o refuză.

Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței ce refuză proba cu martori cerută de o parte pe motiv că o asemenea probă nu ar putea aduce nici o soluție utilă cauzei, când această probă era cerută tocmai pentru dovedirea unui fapt esențial în cauză, pentru care nu se administrase nici o probă, fapt ce dovedindu-se, putea schimba cu totul soluția pricinii.

No. 79. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, No. 1.648 din 1899, în urma recursului făcut de D. Bârsan în proces cu C. Dinerman.

17 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandra ;

Pe D. avocat I. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Dimopol, în combateri ;

Deliberând,

Asupra părții a II-a din mijlocul de casare :

» Tribunalul îmi respinge proba cu martori spre a dovedi că sacii » s'au luat și chitanța nu 'mî-a restituit'o«.

Avînd în vedere sentința supusă recursului ;

Considerînd că se constată că recurentul la interogatorul ce i s'a.

făcut de tribunal a declarat că chitanța ce se prezintă de intimat e relativă la afacerea pentru care se judecă, adăugând însă că sacii l'a restituit părții în drept a l'i primi, cerând pentru dovedirea acestui punct a i se admite proba cu martori ;

Considerând că de și instanțele de fond sunt suverane a admite saū nu proba cu martori, când asemenea probă se cere de părți, însă respingerea unei asemenea cereri urmază să fie motivată de instanța ce o refuză ;

Considerând că faptul restituirei sacilor putend fi dovedit cu martori, Curtea nu putea înlătura admiterea acestei probe prin simplul cuvânt că nu ar putea aduce nici o soluțiune utilă cauzei, întru cât prin dovedirea restituirei sacilor însăși acțiunea avea a fi respinsă ;

Că refuzându-se proba cu martori s'a împedicat partea a dovedi un fapt esențial în cauză pentru care nu se administrase nici o probă, pentru ca să se pótă dice în definitiv că judecătorii fondului erau în drept a aprecia utilitatea admiterei probei cu martori ;

Că așa fiind, când tribunalul a refuzat recurentului o asemenea probă, a săvîrșit un învederat exces de putere, și, dar, mijlocul de casare este întemeiat

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 270

DREPT ELECTORAL. — Nedemnitate. — Condamnare pentru abus de încredere. (Art. 19 din legea electorală).

Sunt nedemni de a fi alegători cei condamnați pentru delictul de abus de încredere.

No. 28. — Respingerea apelului făcut de Grigore V. Ionescu, contra sentinței electorale a tribunalului Iași, secția II, cu No. 57 din 1900.

18 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Avend în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tri-

bunalului, să se ordone înscrierea lui în listele electorale ale comunei Podu-Ilóiei ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul a fost condamnat pentru delictul de abus de încredere ;

Că așa fiind, conform art. 19 din legea electorală, este nedemn de a fi alegător ;

Că, prin urmare, apelul său are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 271

DREPT ELECTORAL.—Cens.— Parafernă.—Dacă servă de cens bărbatului.

Contribuțiile ce femeea plătesc pentru averea sa parafernală nu pot servi soțului ca cens electoral, întru cât dănsul nu are usufructul legal asupra unei asemenea averi.

No. 30.— Respingerea apelului făcut de Colonel Costache Profiriu contra sentinței electorale a tribunalului Iași, secția II, cu No. 88 din 1900.

18 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele colegiului I de Cameră;

Având în vedere că se constată că tribunalul a dispus ștergerea numitului din listele electorale, pe motiv că imobilul, în baza venitului căruia a fost înscris, nu era dotat, ci avere parafernală a soției sale, de ôre-ce în actul de cumpărătore nu se specifică că banii cu care s'a plătit prețul au fost dotați ;

Considerând că din actele prezentate rezultând că imobilul în cestiune fiind avere parafernală, asupra căruia apelantul nu are usufructul legal, venitul nu i se poate ține în sémă ca cens electoral, deci,

tribunalul, în conformitate cu dispozițiunile art. 14 din legea electorală, legal a dispus ștergerea apelantului din listele electorale.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 272

COMPETINȚĂ. — Lovirea cu voință a părinților săi legitimi. (Art. 238 și 243 din codul penal ; art. 71 din legea judecătorilor de ocôle ; art. 525 din procedura penală).

Faptul de a lovi cu voință pe părinții săi legitimi și care constituie delictul prevăzut de art. 243 din codul penal, este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca, iar nu de a judecătorului de pace, de și este pedepsit de art. 238 din același cod.

No. 325.—Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza femeii Maria T. Butoianu.

18 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. procuror în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Maria T. Butoianu fiind dată în judecată pentru faptul că a bătut pe tatăl său, judele ocolului Râmnicu-Sărat și-a declinat competența de a judeca afacerea prin cartea de judecată No. 4 din 1899, pe motiv că, faptul fiind prevăzut de art. 238 și 243 din codul penal, după art. 71 din legea judecătorilor de ocôle, ese din competența sa de a judeca ;

Că tribunalul R.-Sărat, prin sentința cu No. 357 din 1900, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că, după dispozițiunile art. 71 din legea judecătorilor de ocôle, delictul de lovire prevăzut de art. 238 din codul penal, cu circumstanța a-

gravantă din art. 243 din codul penal, este de competența judecatorului de ocol;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că faptul imputat delincvenței este că ar fi lovit cu voință pe tatăl său legitim, delict prevăzut și pedepsit de art. 243 din codul penal;

Considerând că întru cât acest articol nu este menționat între cele enumerate de art. 71 din legea judecătorilor de ocole, de aci rezultă că asemenea delikte sunt de competența tribunalului ale judeca în primă instanță;

Că dacă pentru aplicarea pedepsei unui asemenea delincvent trebuie a se recurge la art. 238 din codul penal, acesta nu poate motiva întinderea competenței judelei de ocol, întru cât faptul prevăzut de art. 243 din codul penal constituie un delict special.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 273

DREPT ELECTORAL. — Nedemnitare. — Dacă nedemnitărea se poate prescri veri-o-dată. (Art. 19 din legea electorală; art. 7 din legea pentru alegerea consiliului comunal).

Nedemnitărea de a putea fi alegeător, prescrisă de art. 19 din legea electorală și art. 7 din legea pentru alegerea consiliilor comunale, este generală și perpetuă, așa că urmăresce persoana condamnată pentru crimele și deliktele prevădute în acele articole în timp nemărginit fără a se putea prescrie.

No. 48. — Respingerea ca neintemeiat a apelului făcut de Haralambie Dimitrescu contra sentinței electorale a tribunalului Vâlcea cu No. 142 din 1900.

19 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D-nii Poni și Cireșianu, în susținerea motivelor de apel;

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința apelată, să se mențină înscrierea sa în listele electorale așa cum era înscris de consiliul comunal din comuna Sărăcinesci;

Considerând că întru cât este stabilit în fapt că apelul făcut de contestatorul Nicolaescu, s'a înregistrat la greșa tribunalului, acel apel este făcut regulat așa cum prescrie art. 11 din legea electorală comunală;

Că așa fiind, chiar de ar fi constant că, în specie, nu era în discuțiune de cât înscrierea apelantului în colegiul II de comună, iar nu și în al III-lea colegiu de Cameră, totuși apelul fiind regulat introdus prin înregistrarea lui la greșă motivul este neîntemeiat;

Considerând de asemenea că nedemnitățile de a putea fi alegător prescrisă de art. 19 din legea electorală și art. 7 din legea electorală comunală este generală și perpetuă, așa că urmăresce persoana condamnată pentru delictele și crimele prevăzute în acele articole în timp nemărginit, fără a se putea prescrie;

Că, dar, și din acest punct de vedere, motivul este neîntemeiat, și de aceea apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 274

DREPT ELECTORAL. — Cerere de înscriere făcută direct la tribunal. — Neadmisibilitate. (Art. 45 din legea electorală).

Cererea de înscriere făcută direct înaintea tribunalului este neadmisibilă, întru cât la tribunal nu se pot adresa de cât apelurile ce se fac în contra hotărârilor consiliului comunal.

No. 57. — Respingerea apelului făcut de Al. Petrescu contra sentinței tribunalului Brăila No. 112 din 1900.

19 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Pavelescu, procuratorul apelantului, în susținerea apelului;

Deliberând,

Având în vedere că se constată că apelantul fiind șters din listele electorale încă din anul 1899, tribunalul Brăila, prin sentința No. 154 din 1899, rămasă definitivă, a dispus înscrierea sa în liste;

Că, în urma dobândirii acestei sentinței apelantul nu a dovedit cu nimic că ar fi cerut consiliului comunal reinscrierea sa în listele anului curent 1900, și că consiliul ar fi refuzat sau omis de a-l înscrie;

Că, în asemenea condițiuni, cererea sa de înscriere d'a dreptul la tribunal nu poate fi admisibilă, întru cât, după art. 45 din lege, nu se pot adresa tribunalului de cât apelurile ce se fac în contra hotărîrilor consiliului comunal, ceea ce, în specie, apelantul nu a dovedit că consiliul ar fi dat vre-o hotărîre în această privință.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 275

MARTORI.— Respingerea acestei probe.— Nemotivare.— Exces de putere.— Casare.

Săvârșește un adevărat exces de putere tribunalul când judecă un apel corecțional fără a cita martorii ce apelantul a propus prin petiția sa de apel și fără a motiva prin considerantele hotărîrii sale pentru ce înlătură această probă propusă în descărcare, și, deci, sentința sa este casabilă.

No. 331.— Casarea sentinței tribunalului Putna, No. 256 din 1900, în urma recursului făcut de Anasica G. Banu.

19 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat Filits, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului III de casare :

„Violare de lege. În apel a cerut să se citeze martorii în descărcare, și, cu toate acestea, tribunalul 'mi refuză acesta, suprimând „dreptul de apărare”.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că din actele din dosar se constată că recurenta, prin petițiunea introductivă de apel, a propus mai mulți martori în apărarea sa, cerând a fi citați pentru ziua judecăteli ;

Că tribunalul nu numai că nu a citat acești martori cu ocazia judecării apelului, dar nici nu se pronunță prin considerantele sale, pentru ce anume înlătură această probă propusă în descărcare ;

Că ast-fel fiind, tribunalul săvârșește un invederat exces de putere, și, de aceea, acest mijloc este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 276

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Contestație. — Înlăturare a taxei speciale. — Cererea de către contestator a unui termen spre a se conforma legii timbrului. — Respingere. — Anularea contestației. — Vințare. — Violare de lege. — Casare. — (Art. 41 din legea timbrului).

În materie de urmărire imobiliară se violază dispozițiunile art. 41 din legea timbrului dacă tribunalul declară nulă o contestație, pe motiv că nu s'a alăturat pe lângă contestație și taxa specială cerută de legea timbrului, când contestatorul a cerut un termen spre a se conforma citatului art. 41, depunând ca amendă taxa întreită. În acest cas, dacă se procedează la vințare, ordonanța de adjudecare este casabilă.

No. 84. — Casarea ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu No. 1.923 din 1899, în urma recursului fă-

cut de Elena Floru și D. N. Floru ca soț, în proces cu I. Marcus, Societatea creditului funciar urban din București și O. Calaya.

19 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat St. Șeineanu, în dezvoltarea motivelor ; și

Pe D. avocat Gr. Duca, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

» Exces de putere și violarea art. 71 din procedura civilă și art. 41 din legea timbrului din 1886, căci fiind o contestațiune la vânzare din partea D-lui D. Floru, tribunalul a judecat contestațiunea și a respins-o fără să fie părțile citate, și în lipsa debitorului urmărit, precum și art. 529 din procedura civilă ».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că se constată că mai înainte de adjudecarea provisorie soțul recurentei a făcut o contestație tinzând la anularea întregel urmăririi, contestațiune ce a fost fixată a fi judecată în ziua de 23 Februarie 1899, adică în aceeași zi cu adjudecarea provisorie ;

Că în această zi contestatorul, prin apărătorul său, a cerut amânarea judecării contestațiunii, și, prin consecință, a vânzării imobilului, întru cât procedura în ce privea contestațiunea nu era îndeplinită, iar în al doilea rând a cerut a i se acorda un termen, pentru ca, conform art. 41 din legea timbrului din 1886, să depună de trei ori taxele pentru contestațiune, care nu era făcută pe timbru legal și cu taxa specială de lei cinci-deci ;

Considerând că față cu aceste cereri, tribunalul se mărginește pur și simplu a anula contestațiunea pe motiv că nu e făcută conform cu cerințele legii timbrului și fără să se pronunțe asupra cererei de amânare, pe motiv că procedura nu era îndeplinită în privința contestațiunii ;

Considerând că prin dispozițiunile art. 41 din legea timbrului din 1886 se prescrie că dacă vre-una din cererile prevăzute prin art. 20, alin. 2 și 25 ; art. 21, alin. 5, 6 și 7, și art. 22, alin. 1, se va fi făcut fără să se achita în același timp și taxele speciale, așa cum se sta-

tuéză prin dișele articole, acea cerere nu va fi nulă de drept la diua-
infățșereș, dacă partea care a făcut'o va voi a se da curs cerereș sale,
va trebui să justifice plata unei amende egale cu de trel orș taxele
datorite ;

Considerând, in specie, că soșul recurenței făcând contestațiune la
vinđare, fără însă a alătura și taxa specială, tribunalul nu putea de-
clara nulă acea contestațiune, când i s'a cerut de contestator un ter-
men pentru a se conforma art. 41 din legea timbrului, mai cu ose-
bire că pentru acea și părțile ce figuraș in instanța de urmărire
nici nu erau citate in acea contestație ;

Că așa fiind, când tribunalul a declarat nulă acea contestație, pen-
tru motivele sus arătate, și a procedat la vinđarea imobilului, a ne-
socotit dispoșiuniile art. 41 din legea timbrului sus citat, și art. 71
combinat cu art. 529 din procedura civilă, și, dar, mijlocul de casare
este intemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 277

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Afște și publicații. — Netrecerea
numelui creditorilor. — Anularea urmărirei. (Art. 504 și 512
din procedura civilă).

*Netrecerea in afștele și publicațiunile de vinđare a profesiunei
creditorului, care este o formalitate esențială, atrage nulitatea
urmărirei.*

No. 85. — Casarea ordonanței de adjudecare a tribunalului Olt
No. 980 din 1899, in urma recursului făcut de Ión Badea, in pro-
ces cu Stan Calotă.

19 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in causă de D. consilier D.
Hentzescu ;

Pe D. avocat Al. Mimi, in desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. P. P. Poni, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

„Violarea art. 504 și 512 din procedura civilă, de óre-ce în publicațiunii nu se arată indicațiunile prescrise, sub pedépsă de nulitate, de aceste articole».

Avënd în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Vêdënd art. 504 și 512 din procedura civilă ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 504 sus citat că afip-tele și publicațiunile vor coprinde, între altele, numele, pronumele, profesiunea și domiciliul ori reședința creditorului ce urmăresce și ale debitorului urmărit, iar prin art. 512 se prescrie că aceste formalități vor fi observate sub pedépsă de nulitate ;

Considerând, în specie, că se constată că recurentul a dovedit la tribunal, fapt de alt-fel necontestat nici de părft, nici de tribunal, că în afip-te și publicațiunile de vânđare nu s'a trecut și profesiunea creditorului ;

Considerând că întru cât acéstă formalitate este esențială, neîndeplinirea ei atrage nulitatea urmăririi conform art. 512 din procedura civilă, ast-fel că, din acest punct de vedere, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 278

DREPT ELECTORAL. — Colegiul I comunal. — Dispensă de cens. — Terminarea învățământului secundar. — Trecerea examenului de învățături preoțesci (catihet). (Art. 4, partea I din legea electorală comunală).

Pentru a putea fi înscris în colegiul I comunal cu dispensă de cens, trebuie a dovedi absolvirea unei școli de învățământ secundar.

Trecerea examenului de învățături preoțesci (catihet) nu echivaléză cu terminarea învățământului secundar.

No. 70. — **Respingerea apelului** făcut de preotul Ștefan Iliescu contra sentinței electorale a tribunalului Fălciu cu No. 54 din 28 Februarie 1900.

20 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Filip Gesticone, în susținerea apelului, și Pe D. avocat V. Caligari, în combatere;

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale ale colegiului înteiu comunal din orașul Huși, cu dispensă de cens, având terminat învățământul secundar ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul, preotul Ștefan Iliescu, nu întrunesc condițiunile cerute de art. 4, partea I, alin. d din legea pentru alegerea consiliilor comunale, de ore ce certificatul cu No. 153 din 1850, ce a prezentat, constată numai că numitul a trecut în acel an examen de învățături preoțesci, catihet, ceea ce nu dovedesc că numitul a trecut și absolvit o școală de învățământ secundar, cum cere legea prin sus menționatul text de lege ;

Că așa fiind, apelul său are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 279

DREPT ELECTORAL. — Alegător comunal. — Condiții de domiciliu sau reședință. (Art. 2 din legea pentru alegerea consiliilor comunale).

Pentru a putea fi alegător comunal într'o comună, se cere, între alte condiții, și aceea de a avea domiciliul real său o reședință de șese luni în acea comună.

No. 78. — **Admiterea apelului** făcut de G. Gavrilescu contra sentinței electorale a tribunalului Fălciu cu No. 56 din 1900.

20 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. V. Caligari în susținerea apelului ;

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința apelată, să se ordone ștergerea lui Ión Ionescu și Ión Michiu din listele electorale ale colegiului al doilea comunal din orașul Huși, ca neavând reședința în acel oraș ;

Având în vedere că, dupe art. 2 din legea pentru alegerea consilierilor comunale, pentru a fi alegător comunal într'o comună, se cere, între alte condițiuni, și aceea de a avea domiciliul real sau o reședință de 6 luni în acea comună ;

Considerând că, în specie, din chiar sentința apelată se constată că Ión Ionescu și Ión Michiu nu au domiciliul real sau o reședință în orașul Huși, întru cât cel d'ânteu, Ión Ionescu funcționează ca notar la comuna rurală Grozesci, unde și are și reședința, iar cel de al doilea, Ión Michiu, este funcționar în serviciul veterinariei, cu reședința în comuna rurală Drănceni ;

Că așa fiind, întru cât dênșii nu au domiciliul real sau reședința în orașul Huși, dênșii nu pot fi alegători comunali în acel oraș ;

Că așa fiind, rău tribunalul a menținut pe Ión Ionescu și pe Ión Michiu ca alegători comunali în orașul Huși, și, deci, apelul făcut de N. G. Gavrilescu urmează a fi priinit.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 280

DREPT ELECTORAL. — Domiciliu politic. — **Inscriere în alt județ fără declarație de schimbare de domiciliu.** (Art. 35 din legea electorală).

Cel ce și-a exercitat dreptul de alegător într'un județ nu poate figura ca alegător în alt județ, dacă nu a făcut declarațiile cerute de lege pentru schimbarea domiciliului seu politic.

No. 80. — **Admiterea, în parte, a apelului făcut de V. Caligari, în contra sentinței electorale a tribunalului Fălciu, No. 67 din 1900.**

20 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelantul V. Caligari, în susținerea apelului;
Deliberând :

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința apelată, să se ordone ștergerea lui Gr. Iamandi și Mihaï Lecache din din colegiul I de Senat, din județul Fălciu, pe motiv că cel d'antéïu Grigorie Iamandi 'și are domiciliul politic în județul Vaslui și nu a îndeplinit formalitățile cerute de legea electorală pentru strămutarea domiciliului, iar cel de al doilea Mihaï Lecache, nu are censul cerut de lege ;

Având în vedere în ceea ce privește pe Gr. Iamandi, că din certificatul cu No. 891 din 1900, liberat de primăria comunei urbane Vaslui și No. 1.451 din 1900, liberat de prefectura județului Vaslui, se constată că numitul figurează ca alegător în colegiul I de Cameră și Senat din județul Vaslui, unde 'și-a și exercitat dreptul de vot în anul 1899 și că este consilier județian și vice-președinte al consiliului județian din județul Vaslui ;

Că, dar, întru cât se constată că densus a făcut opțiune de domiciliu politic, prin exercitarea dreptului de vot în județul Vaslui, și întru cât din sentința apelată și din acte nu se constată că numitul Gr. Iamandi a îndeplinit dispozițiunile art. 35 din legea electorală pentru schimbarea de domiciliu, densus fără drept figurează înscris în colegiul I de Senat din județul Fălciu, și, deci, în această privință, apelul făcut de V. Caligari are a fi admis ;

Considerând în ceea ce privește pe Mihaï Lecache că apelantul V. Caligari nu a dovedit cu nimic că numitul nu ar avea [censul cerut de art. 8 din legea electorală pentru colegiul I de Senat ;

Că, dar, în această privință, apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 281

DREPT ELECTORAL. — Colegiul II de Senat. — Dispensă de cens. — Profesori. — Ce a înțeles legea prin profesori. (Art. 9 din legea electorală).

Fac parte din colegiul II de Senat, cu dispensă de cens, profesorii școlilor din orașe ale Statului, sau ai școlilor secundare recunoscute de Stat și prin profesor, legea electorală nu a putut înțelege de cât pe aceia pe cari 'i-a considerat ca profesori și legea instrucțiunii publice, adică pe profesorii provizori sau defnitivi, iar nici de cum pe sumplinatorii catedrelor vacante.

No. 81. — Admiterea apelului făcut de V. Bălănescu contra sentinței electorale a tribunalului Fălciu, cu No. 61 din 1900.

20 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat V. Caligari, în susținerea apelului;

Deliberând:

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința apelată, să se ordone ștergerea lui Ch. Săvescu din listele electorale ale colegiului II de Senat, din județul, Fălciu, ca neavând censul cerut de legea electorală, nici dispensă de cens;

Având în vedere sentința apelată din care reese că George Săvescu a fost înscris și menținut de tribunal în colegiul II de Senat ca dispensat de cens, fiind că ar fi profesor suplinitor la gimnasiul din Huși;

Având în vedere art. 9, alin. e din legea electorală, considerând că, după acest text de lege, face parte din colegiul II de Senat, cu dispensă de cens, profesorii școlilor din orașe a Statului, sau ai școlilor secundare recunoscute de Stat;

Considerând că prin profesor legea electorală nu a putut înțelege de cât pe aceia pe cari 'i-a considerat ca profesori și legea instrucțiunii publice, adică pe profesori, provizori sau defnitivi, iar nici de cum pe suplinitorii catedrelor vacante;

Că, așa fiind, tribunalul a dat o rea interpretatie a art. 9 din legea electorală, menținând pe Gheorghe Săvescu în colegiul II de Senat

Că, prin urmare, apelul are a fi admis.

Pentru aceste motive:

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 282

DREPT ELECTORAL. — Colegiul II de Cameră. — Dispensă de cens. — Invățământ primar. (Art. 4 din legea electorală).

Fac parte din Colegiul II de Cameră, cu dispensă de cens, cei ce au absolvit învățământul primar.

No. 100. — **Admiterea apelului** făcut de Mihail Ciorăscu în contra sentinței electorale a tribunalului Dolj, secția II, cu No. 176 din 1900.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând :

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în Colegiul II de Cameră din județul Dolj ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul întrunește condițiunile cerute de art. 4 din legea electorală, de orice din certificatul liberat de primăria locală se constată că numitul a absolvit învățământul primar, în virtutea cărui titlu a și fost înscris de consiliul comunal ;

Că, în acest caz, apelantul fiind scutit de cens, apelul său e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 283

DREPT ELECTORAL. — Nedemnitate. — Delictul de mituire. — Neprescripibilitatea nedemnității. (Art. 19 din legea electorală ; art. 7 din legea pentru alegerea consiliilor comunale).

Sunt nedemni a fi alegători cei condamnați pentru mituire, și această nedemnitate este perpetuă, neputându-se prescrie după vre-o trecere de timp.

No. 109. — **Respingerea apelului** făcut de Petre Ruscanu în contra sentinței electorale a tribunalului Suceava cu No. 64 din 1900.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Borș, în susținerea apelului ;

Deliberând :

Având în vedere că apelantul cere ca reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale comunale și de Cameră din comuna Lepezile ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul nu întrunește condițiunile cerute de art. 7 din legea electorală comună și art. 19 din legea electorală, de orice numitul a fost condamnat pentru mituire în mod definitiv, și această nedemonitate, după legea electorală, este perpetuă, neputându-se prescrie după vre-o trecere de timp.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 284

DREPT ELECTORAL. — Cans. — Nuda proprietate.

Nudul proprietar al unui imobil neavând usufructul acelui imobil, nu poate fi înscris ca alegător în baza censului acelui imobil.

No. 111. — Admiterea în parte a apelului făcut de Atanasie Gheorghiu contra sentinței electorale a tribunalului Iași, secția II, cu No. 88 din 1900.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant, în susținerea apelului ;

Deliberând :

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea din listele electorale ale colegiului I de Cameră a D-lor Pastia Niculae, Socor Gabriel doctor, Ventura Ion, Alexandrescu Mihail și Busnea Emanoil ;

În ce privește cererea de ștergere a lui Busnea Emanoil :

Considerând că din actele prezentate se constată că numitul nu plătește nici o dare în județul Iași, și astfel nu întrunesc condițiunile cerute de art. 3 din legea electorală, întru cât moșia cumpărată de dânsul e situată în județul Botoșani; că, de asemenea, din actul prezentat, se constată că dânsul a cumpărat numai nuda proprietate, așa că neavând usufructul moșiei, nu poate avea dreptul de alegător în baza censului acelei moșii;

Că în cât privește cele-alte persoane contestate, apelantul neprezentând actele, apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 285

DREPT ELECTORAL. — Alegător comunal. — Condiții. — Posesia de Stat a calității de român — Satisfacerea legii de recrutare. (Art. 2 și 3 din legea electorală comunală).

Cel ce dovedește că 'și are domiciliul real într'o comună în care 'și plătește darea directă, patenta și licența, și că are posesiunea de Stat a calității de român, prin aceea că a figurat înscris în liste și în trecut, și că a îndeplinit și cerințele legii de recrutare, are dreptul a figura alegător comunal în aceea comună.

No. 119. — Admiterea apelului făcut de N. V. Simfano contra sentinței electorale a tribunalului Dolj, secția II, cu No. 183 din 1900.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Panait Ionescu, procuratorul apelantului;

Deliberând:

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale pentru comună în comuna Bechetu;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul întrunesc condițiunile cerute de art. 2 și 3 din legea electorală comunală, întru cât dânsul are domiciliul în comuna Bechetu, unde 'și plă-

tesce darea directă, patentă și licență, fiind cărciumar, că are posesiunea de Stat prin aceea că a figurat înscris și în trecut și că, în fine, a îndeplinit și dispozițiunile legii de recrutare.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 286

**DREPT ELECTORAL.— Alegător înscris cu dispensă de cens.—
Până când continuă a fi înscris.**

Cel ce este înscris ca alegător într'un județ cu dispensă de cens, continuă a figura în virtutea dispensei și pe viitor până nu se va dovedi că și-a pierdut dreptul de alegător prin neîntrunirea celor lalte condiții cerute de lege.

No. 126.— Respingerea apelului făcut de A. E. Aninos contra sentinței electorale a tribunalului Romanai, cu No. 137 din 1900.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Acultând pe D. I. Vericeanu, procuratorul apelantului.

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea din listele electorale pentru Cameră și Senat a D-lui A. Hăntescu, neavând domiciliul în acest județ și nemaî plătind nici o dare în acel județ ;

Considerând că din actele prezentate se constată că contestatul A. Hăntescu intruneste condițiunile cerute de art. 8 din legea electorală pentru colegiul I de Senat, întru cât numitul se găsește deja înscris în acest colegiu cu dispensă de cens ca farmacist;

Că ast-fel fiind, densusl având deja domiciliul politic în acel județ, continuă a-l avea încă în virtutea dispensei și pe viitor, nefiind dovedit că ar fi pierdut dreptul de alegător prin neîntrunirea celor-alte condițiunilor cerute de lege.

Pentru aceste motive :

Respinge etc.

Electoral, secția II.

DREPT ELECTORAL. — Proprietar. — Titluri legale translativ de proprietate.

DREPT ELECTORAL. — Incheierile consiliului comunal. — Când rămân definitive. — Dacă consiliul comunal poate reveni asupra lor. — Contestație în termen.

- 1) *O persoană nu poate fi considerată ca proprietară a unor imobile cari să'i dea dreptul de a fi alegător numai pe baza actelor cari constată că imobilele sunt trecute pe numele său și că densusul plătesce impozitul, ci se cere neapărat ca acea persoană să fie proprietară al acelor imobile în virtutea unui titlu legal translativ de proprietate.*
- 2) *Decisuniile consiliului comunal, în materie electorală, nu pot fi considerate ca definitive de cât atunci când termenul de apel a expirat, astfel că consiliul comunal poate reveni asupra înscrierii unei persoane în listele electorale când înscrierea sa a fost contestată în intrul termenului în care se putea încă contesta înscrierea.*

No. 127. — Respingerea apelului făcut de Gh. Sp. Anastasiu Soareanu contra sentinței electorale a tribunalului Buzău, No. 26 din 1900.

21 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. C. D. Sărățeanu, în susținerea apelului;

Deliberând,

Având în vedere că, apelantul cere ca reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale colegiul I de Cameră și Senat din județul Buzău;

Considerând că o persoană nu poate fi considerată ca proprietară a unor imobile cari să'i dea dreptul de a fi alegător numai pe baza actelor cari constată că imobilele sunt trecute pe numele său și că densusul plătesce impozitul, ci se cere neapărat ca acea persoană să fie proprietar al acelor imobile în virtutea unui titlu legal translativ de proprietate;

Considerând, în specie, că de și apelantul a prezentat certificatul percepției Mizil, și chitanțele de plata impozitului funciar cu cari voese a dovedi că posedă în orașul Mizil prăvălii și case, însă nu a do-

vedit cu nici un act că acele imobile ar fi în adevăr proprietatea sa, dobândite în vre-un mod ôre-care;

Considerând că ast-fel fiind și întru cât tribunalul stabilește din actele ce i s'au prezentat că imobilele din Mizil au fost trecute pe numele apelantului în rolurile de contribuțiuni, numai dupe o simplă cerere a mumei apelantului, fără ca pentru acesta să existe vre-un act ôre-care translativ de proprietate, este, învederat că numitul nu este în drept a figura pe listele electorale în virtutea censului rezultat din venitul acelor imobile ;

Considerând, în fine, că decisiunile consiliului comunal în materie electorală nu pot fi considerate ca definitive de cât atunci când termenul de apel a expirat ;

Că, dar, cu drept cuvânt consiliul comunal a putut reveni asupra înscrierii apelantului în listele electorale, când înscrierea sa a fost contestată în întrul termenului în care se putea încă contesta înscrierea. Că, de aceea, din toate aceste puncte de vedere, apelul de față este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 288

DREPT ELECTORAL. — Naționalitate. — Posesie de Stat.

Cel ce are în favoarea sa posesiunea de Stat a calității de român, prin faptul că și-a exercitat în mod continuu și neîntrerupt drepturile sale electorale, are dreptul de a fi alegător, și cel ce'l contestă trebuie să dovedescă că nu este român.

No. 146. — Respingerea apelului făcut de C. M. Ciocazan contra sentinței electorale a tribunalului Dolj secția I, cu No. 153 din 1900.

22 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant și

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința

tribunalului să se ordone ștergerea lui Ión B. Cornescu din listele electorale ale colegiului I de Cameră, I de Senat, și I de Comună ;

Având în vedere că ștergerea lui Ión B. Cornescu din listele electorale să cere pe motiv că n'ar avea calitatea de cetățean român ;

Considerând că tribunalul stabilește în favoarea numitului posesiunea de Stat, de ore ce 'și-a exercitat în mod continuu și neîntrerupt drepturile sale electorale ;

Că intru cât din actele prezentate, astăzi de apelant nu se dovedește cu suficiență că contestatul n'ar avea calitatea de cetățean român, apelul urmăzează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 289

DREPT ELECTORAL. — Formarea listelor electorale. — Competința consiliilor comunale. — Cerere introductivă direct la tribunal. — Neadmisibilitate. (Art. 44 și 45 din legea electorală).

Consiliile comunale însărcinate cu formarea listelor electorale sunt singure competente de a primi și rezolva reclamațiile privitoare la înscrierile sau omisiunile ce ar comite în acele liste, și tribunalul de județ nu constituie în privința lor de cât o instanță de apel, și pentru ca tribunalul să pôtă fi sesizat trebuie să existe în prealabil o hotărîre dată în prima instanță de consiliul comunal, căci nu se pôte concepe un apel de cât în contra unei hotărîri susceptibile a fi menținută sau reformată. Ast-fel este neadmisibilă cererea de înscriere făcută direct înaintea tribunalului.

No. 147. — Respingerea apelului făcut de căpitan Spiridon Ciamașan contra sentinței electorale a tribunalului Roman, cu No. 58 din 1900.

22 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să ordone înscrierea sa în colegiul I de Cameră și I de Senat din județul Roman ;

Având în vedere sentința apelată, de unde rezultă că căpitan Spiridon Caimacan a cerut direct de la acel tribunal înscrierea sa în colegiul I de Cameră și I de Senat, și că tribunalul Ț-a respins această cerere ca neadmisibilă, pe motiv că dânsul nu a făcut nici o asemenea cerere înaintea consiliului comunal;

Având în vedere art. 44 și 45 din legea electorală;

Considerând că, dupe sus menționatele texte de lege, consiliile comunale însărcinate cu formarea listelor electorale sunt singure competente de a primi și rezolva reclamațiunile privitoare la înscrierile sau omisiunile ce ar comite în acele liste; că, tribunalul de județ nu constituie în privința lor de cât o instanță de apel, și, pentru ca tribunalul să pôtă fi sesizat, trebuie să existe în prealabil o hotărîre dată în prima instanță de consiliul comunal, căci nu se pôte concepe un apel de cât în contra unei hotărîri susceptibile a fi menținută sau reformată;

Că așa fiind, cu drept cuvânt tribunalul a declarat neadmisibilă cererea lui căpitan Spiridon Caimacan.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 290

DREPT ELECTORAL. — Alegător comunal. — Cerere directă la tribunal. — Admisibilitate. (Art. 11 din legea pentru alegerea consiliilor comunale).

Inscrierea în listele electorale ca alegător comunal se pôte cere și direct la tribunal.

No. 194. — Respingerea, ca nedovedit, a apelului făcut de Mihail Rădulescu, contra sentinței electorale a tribunalului Olt, cu No. 95 din 1900.

24 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tri-

bunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale comunale din comuna Bălănesci;

Considerând în drept că de și este adevărat că în ce privește cererile de înscriere în listele electorale comunale, ele se pot face și direct la tribunal, fără să fi făcut vre-o cerere la consiliul comunal, dupe cum rezultă din art. 11 din legea electorală comunală și că, prin urmare, reîn tribunalul 'i-a respins ca neadmisibilă cererea; în fapt însă, cu nimic nu dovedesce că ar avea censul cerut de legea electorală comunală și că ar întruni și cele-alte condițiuni pentru a putea figura în listele electorale comunale.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 291

DREPT ELECTORAL. — Imobil cumpărat cu bani dotali. — Dacă poate servi drept cens soțului.

Imobilul cumpărat cu bani dotali fiind considerat ca dotal, dacă în actul de cumpărare se face mențiune că este cumpărat cu bani dotali, contribuțiunile ce soția plătește pentru acest imobil trebuie să se țină în seamă drept cens bărbatului, chiar dacă în actul dotal nu se pune ca condițiune că imobilul ce se va cumpăra cu bani dotali va fi dotal.

No. 216. — **Admiterea apelului făcut de Const. Vasiliu contra sentinței electorale a tribunalului Vaslui, No. 138 din 1900.**

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale ale colegiului I de Cameră și I de Senat din județul Vaslui;

Având în vedere că din sentința apelată se constată că tribunalul a respins cererea numitului de a fi înscris, pe motiv că imobilul din Vaslui, cu care apelantul și completează censul, nu ar fi dotal, ci avere parafernala a soției;

Considerând că din actul dotal al apelantului, interpretat de tribunal, se constată că s'a constituit dotă 8.000 lei numerar, cu condițiune ca cu acești bani să se cumpere un imobil;

Că dacă în actul dotal nu se spune expres că imobilul cumpărat cu bani dotali va fi dotal, totuși, conform principiului din codul civil, relativ la contractul matrimonial, imobilul cumpărat cu bani dotali este considerat ca dotal, dacă în actul de cumpărare se face mențiune că acest imobil este cumpărat cu bani dotali; că, dupe cum rezultă din chiar actul de cumpărătore presintat de apelant, această mențiune există în act;

Considerând că, prin urmare, imobilul în cestiune urmând a fi considerat ca dotal, contribuțiunile ce soția plătesce pentru acest imobil trebuie a fi ținut în sémă bărbatului pentru complectarea censului;

Că ast-fel fiind stabilit, apelantul are censul cerut de art. 3 și 8 din legea electorală pentru a fi înscris în colegiul I de Cameră și I de Senat din județul Vaslui.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 292

DREPT ELECTORAL. — Cens. — Complectarea lui cu contribuțiile din mai multe județe. — Dacă se poate complecta și cu veniturile imobilelor din Dobrogea.

Censul poate fi complectat cu contribuțiunile ce cine-va plătesce în mai multe județe.

Ast-fel, censul unui cetățen cu domiciliul politic în România de dincoace de Dunăre poate fi complectat și cu venitul imobilelor ce el are în România de dincolo de Dunăre (Dobrogea).

No. 217. — **Respingerea apelului făcut de Ion Stătescu, contra sentinței electorale a tribunalului Romanați cu No. 179 din 1900.**

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Vericeanu, în susținerea apelului ;

Deliberând,

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea preotului D. Ionescu din listele electorale ale colegiului I de Cameră și II de Senat din județul Romanați;

Având în vedere că motivul apelului este că preotul D. Ionescu figurează înscris cu censul pentru venitul proprietății ce are în Dobrogea, care completează censul ce are în județul Romanați;

Considerând că, în principiu, dupe legea electorală, censul poate fi completat cu contribuțiunile ce cine-va plătesce în mai multe județe; că este a se ști dacă, la determinarea censului cuiva, care avea să fie înscris într'un colegiu ore-care dintr'un județ din România de dincoace de Dunăre, se poate ține seamă și de venitul unei proprietăți ce are în Dobrogea;

Considerând că conform organizării încă în vigoare în Dobrogea, cetățenii cu domiciliul politic într'un județ al României de dincolo de Dunăre, țin Dobrogea, nu au aceleași drepturi politice ca cetățenii de dincoace de Dunăre, conform Constituției și legii electorale; ca mărginire, drepturile politice ale cetățenilor în România de dincolo de Dunăre este, din cauza presupusei neapținutini, de a recunoște acelor cetățeni plenitudinea drepturilor politice;

Considerând că, de altminterlea, în cât privește dreptul de proprietate asupra imobilelor rurale, de și dispoziții speciale nu sunt pentru acele districte de dincolo de Dunăre, acesta însă nu privește natura folosinței și întinderea folosinței dreptului de proprietate, în care privință se aplică regulile codului civil; că asemenea, în cât privește regularea plății impozitului fonciar, aceleași dispoziții se aplică în întreaga Românie;

Considerând că un cetățean, cu domiciliul politic în România de dincoace, pentru determinarea censului, spre a fi înscris într'un colegiu ore-care, conform legii electorale generale, este în drept a i se ține în seamă de venitul imobilelor ce el are în România de dincoace de Dunăre, întru cât impozitul fonciar este impus chiar prin aceleași reguli și întru cât incapacitatea politică mărginită a cetățenilor de dincolo de Dunăre nu este din cauza felului proprietății din acea parte a României;

Că, de aceea, censul unui cetățean cu domiciliul politic în România

de dincoala de Dunăre pôte fi complectat și cu venitul imobilelor ce el are în România de dincolo de Dunăre ;

Considerând că, întru cât, în specie, se constată că censul, cu care este înscris contestatul preot D. Ionescu ca alegător în județul Romanași, este complectat cu din venitul unui imobil rural din partea Dobrogei, cu drept cuvânt tribunalul a respins contestațiunea, și, deci, apelul are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 293

DELICT SILVIC. — Despăgubiri civile. — Quantumul lor — Apreciere suverană a judecătorului fondului.

In materie de delict silvic, instanța de fond este suverană să aprecieze asupra quantumului despăgubirilor civile constatate prin actul de estimațiune.

No. 343. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Constanța No. 114 din 1900 în proces cu Ión Condrea.

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G.

P. Petrescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

• Procesul-verbal de constatarea delictelor, făcând dovadă până la »proba contrarie, tribunalul nu putea reduce suma pronunțată de »agentul însărcinat de lege, ca despăgubiri cuvenite Statului«.

Având în vedere că Ión Condrea, fiind dat în judecată pentru fap-tul de delict silvic, prevăzut de art. 19 din codul silvic, judele de ocol l-a condamnat la 20 lei amendă și 40 lei despăgubiri civile ;

Că tribunalul, asupra apelurilor făcute, atât de Stat, cât și de in-culpat, confirmă cartea de judecată, respingând ambele apeluri ;

Considerând că, în materie de delict silvic, instanța de fond este suverană să aprecieze asupra cuantumului despăgubirilor civile constatate prin actul de estimațiune ;

Că, de altmintrelea, nici dispozițiunile art. 39 din codul silvic, care se ocupă de forța probantă a proceselor-verbale constatătoare ale delictului, nu sunt violate, despre care nici nu este vorba în specie ;

Că, de aceea, motivul nefiind fondat, are a se respinge.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror,

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 294

DELICT SILVIC. — Permisie de a tăia lemne dintr'o anumită pădure. — Dacă poate tăia din altă pădure.

Acel care obține dreptul a tăia un copac dintr'o pădure a Statului, anume arătată în biletul de permisiune ce i s'a dat, nu poate a se introduce în altă pădure și a tăia, căci atunci ar comite un delict silvic.

No. 347. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea No. 230 din 1900.

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

» Violare de lege și exces de putere. Chiar dacă titularul biletului, » presintat de delicuenții, avea drept să trimită alte persoane să taie » lemnul cumpărat, delicuenții nu avea drept să intre în pădurea care » nu era dată exploatărei și să fasoneze dăge în pădure, ci să taie și » se ridice lemnul cumpărat din pădurea dată exploatărei și prevădută » în bilet. Făcând ast-fel au comis delict silvic«.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că tribunalul, ca și judele de ocol, a achitat pe Gheorghe Pascale și Simeon Batog de delictul silvic ce li se imputa, de ore-ce din depunerile martorilor se stabilește că numiții au fost învoțiți de către Usum Toma, care avea permisiune în regulă să fasoneze un ștejar;

Considerând că nu e îndoială că acel autorizat a tăia dintr'o pădure a Statului un arbore, în virtutea unui bilet în regulă obținut de la ocolul silvic, putea însărcina pe cine-va de a fasona lemnul;

Considerând că dacă copacul ce s'a fasonat nu e din pădurea anume arătată în bilet, ci din altă pădure, totuși, ca să fie delict silvic, trebuie să fie constatat că preveniții presupuși ar fi tăiat lemnul, ceea ce instanța de fond negă;

Că așa fiind, de și, în principiu, acel care obține dreptul a tăia un copac dintr'o pădure a Statului anume arătată, nu poate a se introduce în altă pădure și a tăia, totuși, în specie, motivul nu poate fi admis, întru cât nu se constată că însăși preveniții ar fi tăiat copacul;

Că, în acest sens motivul are a fi respins;

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 295

CONTRAVENȚII LA REGULAMENTUL ASUPRA COMEICIULUI CU SUBSTANȚE MEDICAMENTÓSE ȘI OTRĂVITÓRE. — Constatare. — Proces-verbal. — Dovezi. — Îndreptarea neregularităților în urma constatărei contravenției. (Art. 11 și 13 din regulamentul asupra comericiului cu substanțe medicamentóse și otrăvitoare; art. 119 și 139 din legea sanitară).

1) *Faptul că instanța de fond s'a întemeiat, pentru a condama pe un contravenient la regulamentul asupra comericiului cu substanțe medicamentóse și otrăvitoare și la legea sanitară, pe un proces-verbal ce nu ar fi încheiat de o comisiune ce nu era constituită în conformitate cu acel regulament, nu poate atrage casarea hotărîrii, când se constată că judecata 'și-a format convingerea sa dintr'un complex de dovezi și măi ales din con-*

stătarile de visu făcute de ea, și că hotărîrea sa se susține pe cele-alte dovezi, nu numai pe acel proces-verbal de constatare.

2) Faptul că un contravenient la legea sanitară și la regulamentul asupra comerțului cu substanțe medicamentose și otrăvitoare a îndreptat, în urma constatărei contravenției, neregularitățile constatate, nu'l apără de contravenția ce s'a constatat în sarcina sa.

No. 351. — Respingerea recursului făcut de Constantin R. Iliescu contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 92 din 1900.

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat R. Dragomirescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II și III de casare :

I. »In contra art. 4 și 46 din regulamentul pentru consiliile de igienă, publicat în *Monitorul Oficial* No. 153 din 7 Octombrie 1893, »combinat cu art. 59 și 114 din legea sanitară, publicată în *Monitorul Oficial* No. 62 din 1883, numai un medic și un veterinar s'au »constituit în consiliu de igienă și, fără competență, m'au »revisuit și »au încheiat un proces-verbal pe baza căruia am fost dat judecăței »ca contravenient la regulamentul asupra comerțului cu substanțe »medicamentose și otrăvitoare.

II. »Că atât tribunalul, cât și curtea, s'au basat numai pe menționatul proces-verbal, redactat numai de acele două persoane, care nu »forma un consiliu de igienă, nici nu erau delegați de consiliul sanitar superior, nici de comisia farmaceutică, nici de consiliul de igienă și nici nu au fost asistate, cum cere regulamentul, de către »un agent al poliției judecătorești.

III. »Că chiar dacă procesul s'ar fi încheiat de consiliul de igienă »în corpore, s'au de o delegație a consiliului sanitar superior ori a »comisiunii farmaceutice și a consiliului de igienă, totuși, un aseme-

„nea act ar fi fost nul, căci la revisuirea mea nu a asistat un agent al poliției judecătorești“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Constantin R. Iliescu, fiind dat în judecată pentru faptul că, în calitate de diriginte al drogueriei din Craiova, a contravenit dispozițiilor art. 11 și 13 din regulamentul asupra comerțului cu substanțe medicamentose și otrăvitoare, precum și dispozițiilor art. 119 și 139 din legea sanitară, a fost condamnat la 100 lei amendă în folosul comunei și la închiderea prăvăliei pe timp de 15 zile;

Considerând că tribunalul, ale cărui motive sunt adoptate în totul de curtea de apel, pentru a stabili faptul imputat recurentului, se întemeiază pe procesul-verbal încheiat de membrii consiliului de igienă și salubritate publică în ziua de 8 Maiu 1891, semnat chiar de către recurent, pe încheierea comisiei farmaceutice din Bucuresci No. 432 din 1898 și a consiliului sanitar superior No 623 din 1898, cum și pe observațiunile făcute de tribunal în registrele inculpatului;

Considerând că, întru cât instanțele de fond au motivat că s'au format convingerea lor dintr'un complex de dovezi și mai ales din constatările de visu ale judecătorului tribunalului, faptul că ele s'au întemeiat și pe procesul-verbal din 8 Maiu de constatarea contravențiunii a cărui nulitate este invocată pentru prima oară astăzi, nu poate atrage casarea decisiunii curței de apel, de orice ce ea se susține pe cele-lalte dovezi;

Că, prin urmare, câte și trele aceste mijloce de casare trebuiesc a fi respinse ca neintemeiate.

Asupra mijlocului IV de casare :

„Admițând ipotesa că în legea sanitară, sau în veru un regulament al ei, ar sta scris că și două persoane ar putea, fără nici o delegație, să facă revisuirea farmaceutice, chiar și fără asistența agentului poliției judiciare, totuși, dacă acele persoane vor forma actul lor de constatare, în condițiunile procesului-verbal de la 8 Maiu 1898, pe care s'a basat onor. tribunal Dolj, sec.ția II și onor. curte de Craiova, sec.ția II, un asemenea act este nul, fiind-că registrul cerut de art. 11 din regulamentul respectiv s'a ținut de mine în regulă de la 1896 până astăzi, și am avut balanțele cerute de art. 13 același regulament, după cum se constată din un alt proces-verbal, redactat de două

„doctori în medicină și un farmacist chimist, că am registre în regulă și cupóne separate pentru substanțe otrăvitoare, așa că nu meritam să fi dat judecâtei“.

Considerând că dacă recurentul, în urma constatărei contravențiunii din 8 Maiu 1899, a provocat o altă inspecțiune, pentru a se constata îndreptarea neregularităților, procesul-verbal facheiat cu această ocaziune, fiind posterior aceuia dresat pentru constatarea contravențiunii urmate la data de 8 Maiu 1899, cu drept cuvânt instanțele de fond nu l-au ținut în sémă și l-au considerat inutil spre a le schimba convingiunea deja făcută pentru existența unei contravențiunii anterior urmată ;

Că, prin urmare, și acest motiv nefiind fondat, trebuie să și densusul a se respinge.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror ;

Respinge, etc.

Penal, secțiia II.

No. 296

LEGITIMA APĂRARE. — Provocare. — Constatarea faptelor din cari rees. — Aprecierea suverană a judecătorilor fondului. (Art. 250 și 256 din codul penal).

Constatarea și aprecierea faptelor din cari ar resulta provocarea sau legitima apărare sunt lăsate la suverana apreciere a instanțelor de fond.

No. 352. — Respingerea recursului făcut de D. Ghisdăvescu contra deciziei curței de apel Craiova, secțiia II-a No. 93 din 1900.

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea dreptului de apărare. La tribunal s'au ascultat numai

»martorii acușăiunei. Curtea, intemeindu-se pe arătările lor făcute la
 »prima instanță, a fost suverană să aprecieze că din acelea ar resulta
 »că eu sunt provocatorul. Dar când asupra acușăiunei ce 'mî aducea
 »procurorul curței, eu am cerut de la curte să se asculte și martorii
 »mei, pe careli propusesem la tribunal, și când n'au fost ascultați,
 »pentru a dovedi fapte petrecute anterior acelor de cari avea
 »cunoscianță martorii acușăiunei, adică, că provocatorul a fost D-na
 »Maria Godini, curtea nu putea să 'mî respingă acest mijloc de pro-
 »bațiune acordat de lege, fără a nesocoti dreptul sacru al apărării».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că D. Ghisdănescu a fost condamnat la 10 zile închisore și 300 lei despăgubiri civile pentru bătae gravă aplicată lui Serafino Godini și insultă adresată soției acestuia Maria Godini; că curtea de apel, pentru a stabili faptul, se întemeiază pe actele făcute în cauză, pe certificatul medicului, cum și pe depunerile martorilor audiați, și respinge ca inutilă proba cu martori invocată de recurent în apărare;

Considerând că faptul, ast-fel cum este stabilit de curte, în sarcina recurrentului, a fost motivat, după chiar declarația acestuia, de cuvintele insultătoare ale Mariei Godini și de palma ce primise de la soțul acesteia Serafino Godini;

Că aceste fapte, neconstituind lovirii sau violențe mari, după cum cere art. 250 din codul penal pentru a exista provocațiune, tribunalul, fără să violeze dreptul de apărare, a respins proba cu martori cerută de recurent, intru cât declară că 'și-a format convingerea din acte și depunerile de martori;

Că, prin urmare, motivul nefiind fondat, urmază a fi respins.

Asupra motivului II de casare :

»Omisiune esențială și exces de putere. Faptul de legitimă apărare, asemenea este lăsat la suverana apreciere a instanțelor de fond.

»Arătările procurorului, prin procesul său verbal, cum și depunerile martorilor au putut forma suficiente elemente de convingere pentru curtea de apel, că lovitura dată nu a fost eodem momenta concomitanta cu atacul material actual și injust al adversarului, nici pentru a'l infrunta, ci a fost post factum. Or, evident că curtea de apel a putut țice că acest atac e o provocațiune din partea adversarului și care servește în favorea mea ca o scuză legitimă. Incă,

„mai cu osebire, ceea ce eu alegam, era o cauză justificativă pentru mine în momentul aceluia atac brusc și instantaneu și care exclude orice imposibilitate din partea-mi; susțineam că primind acel atac, starea mea fizică era în așa grad turburată, că în acel moment nu mai puteam a-mi da seama de ce s'a petrecut, ori-ce reflexiune dispărând în mine. Certificatul medical al Doctorului Antonini la care ne raportam și pe care mă întemeiam în aprecierea mea, dovedea de altminteralea că vătămurile produse din cauza contuziunii suferite au avut efectul acelei turburări care m'a ridicat ori-ce reflexiune. Curtea, în loc să examineze acest act de expertiză și să discute asupra forței sale probante, l'înălătură din ori-ce examinare, și numai ast-fel de procedură de nemotivare, și prin înălăturarea probei mele, mă face responsabil și mă condamnă».

Considerând că curtea de apel declară că recurentul când a comis faptul imputat nu se găsea în legitimă apărare:

Că pentru a stabili acesta, curtea analizează faptul ast-iel cum rezultă din depunerile martorilor și din actul medical prezentat de recurent, pe care l'a avut în vedere și prin care acesta voia să dovedească că, în urma palmei ce a primit de la Serafino Godini, și-ar fi pierdut usul rațiunii când a comis faptul ce i se impută;

Că, întru cât curtea se întemeiază pe acte și depunerile de martori, nu poate fi vorba de nemotivare, de ore-ce stabilește că nu există legitimă apărare, și în această privință faptele din cari rezultă sunt lasate la aprecierea suverană a instanțelor de fond;

Că, prin urmare, și acest motiv nefiind fondat, are a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Statescu ;

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 297

EXPROPRIERE PENTRU CAUZĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Sentința de expropriere. — Citarea părților. — Aprecierea tribunalului. (Art. 20 din legea de expropriere).

In materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică, pentru darea sentinței de expropriere, citarea părților este lasată la facultatea tribunalului.

No. 86. — Respingerea recursului făcut de Ioan Stan Mitriș, Ilie Stan Mitriș, Stan Dumitru Ioan, Cioacă G. Crăciun, St. Mitriș și Constantin Cr. St. Mitriș contra sentinței tribunalului Romanai, cu No. 738 din 1899, în proces cu direcția generală a căilor ferate.

25 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. avocat N. Niculescu, în combaterea motivelor de casare, în lipsa recurenților :

Deliberând,

Asupra motivului de casare ;

„Violare de lege, de ôre-ce nu am fost citați în regulă spre a fi prezenți la ziua înfățișării, căci ne cunoscea moștenitorii“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că tribunalul a pronunțat sentința de expropriere a 600 metri pătrați de teren din comuna Vișina, județul Romanai, proprietatea moștenitorilor defunctei Mitra Begu, fără a dispune citarea părților pentru ziua judecătorești ;

Considerând că în textul art. 20 din legea de expropriere se spune categoric că, în urma îndeplinirii formalităților legale, tribunalul va putea pronunța hotărîrea de expropriere fără să cheme pe părți, cari însă vor putea fi ascultate dacă se vor prezenta ;

Că, prin urmare, citarea părților fiind lăsată la facultatea judecătorului și tribunalul motivând necitarea părților din cauza naturei urgente a afacerii, legea nu se găsește violată, și, deci, motivul de casare are a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 298

CALOMNIE. — Denunțare calomnioasă. — Elementele acestui delict — Condamnare. — Nesta bilirea elementelor. — Violarea legii. — Casare. (Art. 298 din codul penal).

Pentru ca să existe delictul de denunțare calomniosă în sensul art. 298 din codul penal, nu este suficient să se constate numai existența caracterelor materiale ale delictului, adică o denunțare în formă regulată, dată unei autorități, ci trebuie să existe și elementele moralității sale, adică că acea denunțare s'a făcut de delicuent cu știință că faptul denunțat este fals. Ast-fel, este casabilă, ca dată cu violarea legii, hotărîrea ce condamnă pe delicuent fără a stabili elementele delictului.

No. 353. — Casarea deciziei curței de apel din Galați, secția II, No. 165 din 1900, în urma recursului făcut de C. Vasiliu.

26 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Cuculi;

Pe D. avocat P. Borș, în desvoltarea motivului de casare;

Pe D. avocat Miteanu, parte civilă, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 398 din codul penal. Curtea mă condamnă pentru »denunțare calomniosă; însă pentru ca să existe o calomnie în sensul legii nu e suficientă afirmațiunea instanței de fond, că faptele »imputate nu ar fi adevărate; se mai cere ca element esențial al delictului spontaneitatea și cunoscința personală a imputatorului că »acusațiunea sa este mincinosă, așa că este inadmisibil a deduce réua »intențiune din auzițe de la alte persoane. În tot cazul curtea dă o »hotărîre nemotivată, căci nu arată de unde trage concludiunea ce »face«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Vedând art. 298 din codul penal;

Considerând că pentru ca să existe delictul de denunțare calomniosă în sensul art. 298 sus citat, nu este suficient ca să se constate numai existența caracterelor materiale ale delictului, adică o denunțare în formă regulată dată unei autorității, ci trebuie să existe și elementele moralității sale, adică că acea denunțare s'a făcut de delicuent cu știință că faptul denunțat este fals;

Considerând, în specie, că independent de faptul rezultat din decisiunea curții, cum că cea mai mare parte din imputările ce recurentul aducea reclamantului Miteanu au fost constatate ca adevărate, totuși, curtea de apel urma să indice prin decisiunea sa anume actele și impregiurările din care dânsa a dedus știința recurentului, că ceea ce dânsul denunța era neadevărat ;

Că întru cât existența acestui element esențial al delictului nu este anume constatată de curte, aceea decisiune este dată cu violarea art. 298 din codul penal, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 299

DELICT SILVIC. — Proces-verbal de constatare. — Flagrant delict. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului pentru a decide dacă este sau nu flagrant delict. — Martori. — Apreciere suverană. (Art. 39 din codul silvic).

- 1) *Cestiunea de a se ști dacă delictul silvic constatat prin proces-verbal este un flagrant delict, este lăsată la aprecierea instanței de fond, și dacă această instanță declară că faptul constatat nu este flagrant delict, atunci poate admite proba cu martori cerută de delicuent pentru combaterea procesului-verbal.*
- 2) *Instanțele de fond sunt suverane să admită sau nu proba testimonială cerută de părți, destul să motiveze hotărîrea lor în această privință.*

No. 361. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Neamțu No. 132 din 1900, în proces cu Iordache Samoilă Manolache.

26 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Cuculi, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Tribunalul a violat dispozițiunile art. 39 din codul silvic, când a pus temeiū pe depunerile martorilor, căci această dovadă era inadmisibilă față cu procesul-verbal No. 81 din 1899, dresat de primarul comunei Taslău, act aflat la dosar, prin care se constată flagrantul delict silvic imputat inculpatului«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că din procesul-verbal încheiat de primarul comunei Taslău, se constată că dupe declarațiunile făcute de pădurarul Statului, s'ar fi găsit în pădurea Statului mai mulți arbori tăiați de curând, iar tribunalul s'a întemeiat pe martorii invocați de preveniți pentru a'î achita ;

Considerând că dacă faptul constatat prin procesul-verbal este un flagrant delict, acesta este și de aprecierea instanței de fond, de orice e lăsată și la aprecierea ei, dacă în intervalul de la comitere, delictul constatat prin procesul-verbal este flagrant delict ; că nefiind considerat faptul constatat ca flagrant delict, în asemenea condițiuni tribunalul s'a putut cu drept cuvânt întemeia pe proba cu martori, invocată de delicuenți la judele de ocol, pentru a 'î achita, fără ca prin acesta să violeze în ceva dispozițiunile art. 39 din codul silvic, și, de aceea, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

»Chiar dacă s'ar admite că nu e vorba de un flagrant delict, tribunalul nu putea fără a comite un exces de putere, să respingă dovada cu martori propusă de noi, și respingând această probă, a violat dispozițiunile art. 46 din codul silvic și 185 din proc. penală«.

Considerând de asemenea că, tribunalul pentru a respinge dovada cu martori propusă de avocatul Statului pentru prima dată d'înaintea sa, declară prin sentința sa că, având destule alte elemente de convingere pentru nevinovăția delicuenților, găsește neadmisibilă asemenea probă ;

Că, întru cât, tribunalul motivează anume pentru ce înlătură proba cerută de Stat, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 300

DREPT ELECTORAL. — Naționalitate. — Dacă cei ce au cerut recunoșcerea calității de cetățian român, dar care nu a fost încă votată, pot fi alegători. (Art. 16 din legea electorală).

Pentru a fi alegător trebuie a fi român de naștere, sau a fi dobândit înpământenirea.

Ast-fel, nu poate fi alegător cel ce a făcut cerere de a i se recunoște calitatea sa de cetățian român, dar care încă n'a fost votată de Corpurile legiuitoare.

No. 238. — **Admiterea apelului** făcut de P. Marinescu contra sentinței electorale a tribunalului Teleorman, cu No. 94 din 1900.

27 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Al. Culoșu, în susținerea apelului;

Deliberând :

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului să se ordone ștergerea lui Toma Alecu din colegiul II de Senat și din colegiul I de Cameră, din județul Teleorman ca fiind străin;

Considerând că din actele prezentate se constată că Toma Alecu nu întrunesc condițiunile cerute de art. 16, alin. a din legea electorală, care cere ca condițiune, pentru a fi alegător, să fie român de naștere sau a fi dobândit înpământenirea, de ôre-ce din certificatul No. 598 din 1900 liberat de președenția Adunării deputaților, se constată că Toma Alecu a făcut la Cameră cerere de a i se recunoște calitatea sa de cetățian român, care se află încă la comisiunea de indigenate; că, așa fiind, apelul are a fi admis ca întemeiat.

Pentru aceste motive:

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 301

DREPT ELECTORAL. — Contestații. — Apel în casație. — Alegător înscris în alte colegii de cât acela în care contestă. — Neadmisibilitate. (Art. 45 și 46 din legea electorală).

Un alegător înscris într'un colegiu nu are drept să facă apel în casație contra înscrierilor sau ștergerilor făcute în alte colegii.

No. 260. — Admiterea, în parte, a apelului făcut de G. Mihăileanu și alții în contra sentinței electorale a tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 4 din 29 Februarie 1900.

27 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant, în susținerea apelului;

Pé contestatul, Grigore I. Boboc, în combateri;

Deliberând:

Având în vedere că, apelanții cer ca reformându-se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea lui Grigore S. Boboc din listele electorale ale colegiului I de Cameră și II de Senat, din județul Ilfov și din colegiul I de comună din București, ca neavând censul legal;

Având în vedere în ceea ce privește cererea apelanților de a șterge Gr. S. Boboc, din colegiul I de Cameră, că apelantul G. Mihăileanu, singur presinte în instanță dintre apelanți, nu este alegător în colegiul I de Cameră, după cum se dovedește din chiar actele prezentate de dânsul, și, deci, nu are calitatea a cere înscrierea sau ștergerea din colegiul I de Cameră, căci de și art. 45 și 46 din legea electorală dice că: alegătorii nemulțumiți vor putea apela la tribunal și la această curte, însă a înțeles că alegătorii fie-cărui colegiu, nu alegătorii din diferite colegii, să contesteze drepturile unor alegători din alte colegii;

Că, prin urmare, în privința cererei de a se șterge Grigore S. Boboc din colegiul I de Cameră, apelul câtă a se respinge ca neadmisibil;

Considerând în ceea ce privește cererea de a se șterge Gr. S. Boboc din colegiul II de Senat și I de Comună, că apelantul G. Mihăileanu are calitatea a cere această ștergere, fiind dovedit din actele ce a prezentat, că dânsul este alegător în aceste colegii;

Că, prin urmare, în această privință apelul este admisibil;

Având în vedere că din actele prezentate de apelant și de contestatul Grigore S. Boboc, se constată că numitul Grigore S. Boboc nu are censul cerut de art. 9 din legea electorală și de art. 4, partea I din legea pentru alegerea consiliilor comunale, pentru a putea fi înscris în colegiul II de Senat și în colegiul I de Comună;

Că, dar, în această privință, apelul este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 302

DREPT ELECTORAL. — Etate. — Majoritate. — Devenirea major în intervalul până să se judece apelul în casație.

Persoana ce devine major în intervalul până să se judece apelul său electoral în casație, are dreptul a fi înscris ca alegător.

No. 277. — Admiterea apelului făcut de G. Th. Christescu, contra sentinței electorale a tribunalului Prahova, secția II, cu No. 35 din 1900.

27 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant, în susținerea apelului;

Pe D. avocat Radian, din partea contestatorului, în combateri;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să ordone înscrierea sa în colegiul I de Senat din județul Prahova, ca având censul și vârsta legiuită ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul G. Th. Christescu întrunește condițiunile cerute de art. 8 din legea electorală, pentru a putea fi înscris în colegiul I de Senat, de ôre-ce din sentința apelată se constată că densusul a fost șters de tribunal din listă ca fiind minor, iar prin copia de pe jurnalul No. 2.451 din 17 Aprilie 1900 al tribunalului Prahova, secția II, prezentată de apelant, se constată că densusul a devenit și a fost recunoscut ca major ;

Că, întru cât astăzi, când densusul cere de la această curte înscrierea sa ca alegător, este major, apelul său urmează a fi admis.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 303

DREPT ELECTORAL. — Dispensă de cens. — Absolvirea învățământului primar. — Dovadă. (Art. 4 din legea electorală).

Certificatul liberat de un învățător unei persoane, cum că acea

persoană a absolvit învățământul primar, nu 'i pôte servi întru cât un asemenea certificat nu pôte înlocui certificatul că a absolvit cursul primar în școlile publice prevădute de legea instrucțiunei publice.

No. 279. — Respingerea apelului făcut de Eduard Ulle contra sentinței electorale a tribunalului Botoșani, cu No. 122 din 1900.

28 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Filitis;

Deliberând, și

Având în vedere că apelatul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea lui Costache Dascălu în listele electorale ale colegiului II de Cameră din acel județ;

Considerând că, din actele prezentate se constată că Costache Dascălu, a cărui înscriere se cere de apelant, nu întrunesc condițiunile cerute de art. 4, alin. d din legea electorală, întru cât certificatul prezentat de apelant și liberat de un învățător, nu pôte înlocui certificatul că a absolvit cursul primar în școlile prevădute de legea instrucțiunei, mai ales că acest act nu constată că apelantul a urmat cursul primar în ver-o școlă publică.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 304

DREPT ELECTORAL. — Autoritatea lucrului judecat. — Contestatie. — Dovedă. — Cine trebuie să o facă.

DREPT ELECTORAL. — Cens. — Dovedirea lui.

- 1) *Cel înscris în listele electorale în baza unei sentințe a tribunalului, rămasă definitivă, are dreptul a continua a figura în listele electorale, și contestatorul trebuie să dovedescă că 'și-ar fi pierdut censul său că nu ar fi întrunind cele-l-alte condiții prescrise de legea electorală.*
- 2) *Censul se dovedește numai cu chitanțele de contribuții, cu rolurile sau cu avertismentele împlinitorilor de dări, ast-fel,*

că censul nu poate fi dovedit cu un act de cumpărător al unui imobil.

No. 313. — Admiterea, în parte, a apelului făcut de Tr. Negulescu și alții contra sentinței electorale a tribunalului Prahova, secția II, cu No. 9 din 1900.

28 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Pretorian, din partea apelanților ;

Pe D. D. Ștefănescu, din partea contestatorilor ;

Deliberând, și

Având în vedere că, apelanții cer ca reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea în listele electorale ale colegiului I de Cameră din acel județ a D-lor : Cristu I. Negoescu, I. I. Negoescu, Anton A. Arion, Nae N. Mateescu, N. G. Focșeneanu, Stelian Cristescu, Preotul Samson D. Popescu, V. Dușescu, Virgiliu Popescu, Căpitan Al. Urlățeanu, Gh. Paspali și D. G. Rădulescu ;

În ce privește cererea de înscriere a D-lor Anton A. Arion, N. Focșeneanu, Preotul Samson D. Popescu, V. Dușescu, Căpitan Al. Urlățeanu, G. Paspali și D. G. Rădulescu ;

Considerând că din actele prezentate de apelanți se constată că :

D. Anton A. Arion, posedă în comuna Predeal o vilă construită și devenită locuibilă în anul 1899, trecută în registrul de scutiri la No. 34 din 1899, cu un venit anual de lei 2.000 și care nu e impusă încă la impozitul funciar, nefiind expirat termenul de trei ani ;

Nicolae G. Focșeneanu plătește în comuna Breaza-de-Sus și de Jos un impozit funciar de lei 79, fiind înscrisă în roluri la No. 417 și 414 ;

Preotul Samson D. Popescu, de asemenea se găsește înscris în rolurile de contribuțiunii la No. 439 și 868, cu un venit funciar mai mare de 2.000 lei anual ;

Vasile Dușescu se găsește înscris în rolurile de contribuțiunii ale comunei Văleni la No. 912, cu un impozit funciar la un venit ce trece de 2.000 lei anual ;

Considerând că ast-fel fiind, toate aceste persoane întrunind condițiile cerute de art. 3 din legea electorală, au dreptul a figura în listele electorale ale colegiului I de Cameră din acel județ ;

Considerând de asemenea că, în cât privește pe Căpitan Al. Urlățeanu, G. Paspali și D. G. Rădulescu, aceste persoane au figurat înscrisi în listele electorale ale colegiului I de Cameră din anul expirat, cum și cele din anul curent, în virtutea sentinței tribunalului Prahova No. 1.659 din 1899, rămasă definitivă, care constată că numiții au censul cerut de art. 3 din legea electorală, care contestatorii n'au dovedit cu nici un act că ar fi pierdut censul, sau nu ar fi întruind cele-alte condițiuni prescrise de legea electorală pentru a putea figura în acest colegiu ;

În cât privește cererea de înscriere a D-lor Cristu Negoescu, Ion I. Negoescu, Nae Mateescu, Stelian Cristescu și Virgiliu Popescu :

Considerând că din certificatele percepției circumscripției II și III din București, cu No. 902 și 191 din 1900, se constată că Cristu Negoescu și Ion I. Negoescu, figurează înscrisi în rolurile comunei București No. 227 și 651, cu un impozit funciar pentru imobilele ce posedă în acest oraș ;

Că, întru cât dănușii nu au dovedit cu nici un act că posedă avere și în județul Prahova și că plătesc în acel județ vre-o dare funciară cât de mică, nu pot figura ca alegători în acel județ, în virtutea censului ce ar avea la București, stabilit fiind că colegiul I de Cameră reprezintă proprietatea ;

Că de și Ion I. Negoescu a prezentat un act de cumpărătore cu data Octombrie 1899, din care rezultă că dănușul posedă un teren în comuna Sinaia, însă, întru cât censul nu se poate dovedi de cât cu chitanțele de contribuțiuni, cu rolurile sau cu avertismentele implinitorilor de dări, acest act nu poate fi luat în considerație ;

Considerând că în cât privește pe Nae Mateescu, Stelian Cristescu, și Virgiliu Popescu, din certificatele prezentate de apelanți, se constată că numiții nu posedă censul cerut de legea electorală pentru a putea figura între alegătorii colegiului I de Cameră ;

Având în vedere că apelanții, prin procuratorul lor, au declarat că renunță a mai susține apelul pentru persoanele ce nu sunt trecute în petițiunea definitivă și anume : G. Lungescu, I. Enescu, M. S. Minovic, M. V. Georgescu, Niță G. Cosmeanu, Niță Arsenie și Stoica Ionescu.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 305

DREPT ELECTORAL. — **Colegiul I de Senat.** — **Dispensă de cens.** — **Farmacisti.** — **Dacă fac parte din colegiul I sau II de Senat.** — **Doctori în medicină.** — **Licențiați în matematici.** (Art. 8 și 9 din legea electorală).

DREPT ELECTORAL. — **Domiciliu politic.** — **Schimbare.** — **Inscriere în alt județ.** (Art. 35 și 36 din legea electorală).

1) *Licențiații în farmacie, chiar având o practică în profesiunea lor de șese ani, nu pot face parte din colegiul I de Senat, cu dispensă de cens, asemenea licențiași nefăcând parte din categoria licențiașilor prevăduși de art. 8 din legea electorală.*

Farmacisti fac parte din colegiul II de Senat, cu dispensă de cens.

2) *Doctorii în medicină, cu o practică de șese ani în profesiunea lor, fac parte din colegiul I de Senat, cu dispensă de cens.*

3) *Licențiașii în matematici, cu șese ani de practică în profesiunea lor, au dreptul a fi alegători în colegiul I de Senat cu dispensă de cens.*

4) *Alegătorul înscris într'un județ unde 'și are domiciliul politic nu poate figura în listele electorale ale altui județ, dacă n'a făcut cerere de schimbare de domiciliu politic în termenile și condițiile prescrise de art. 35 și 36 din legea electorală.*

No. 315. — **Admiterea, în parte, a apelului făcut de Ion Chirilă contra sentinței electorale a tribunalului Iași, secția II, No. 119 din 1900.**

28 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. F. Gesticone, din partea apelantului, și

Pe D. Al. Gheorghiu, din partea contestaților ;

Deliberând :

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința apelată, să se ordone ștergerea din listele electorale ale colegiului I de Senat numai a D-lor : Criviș Nicolae Doctor, Turcanovici N. Dr., Pătrașcu Mitra și Vișenescu, Constantin cum și înscrierea în același colegiu a D-lui Rașcan Aurele, renunțând la cei-alți.

În ce privește pe Pătrașcu Mihail :

Având în vedere că rezultă din sentința apelată că tribunalul, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 8, alin. f din legea electorală, a

menținut pe Pătrașcu Mihail, licențiat în farmacie și care a profesat 6 ani în colegiul I de Senat ;

Considerând că de și legiuitorul prin art. 8, alin. *f* a prevădut că fac parte din colegiul I de Senat, cu dispensă de cens, toți acei cari posedă titlul de licențiat sau doctor în ori-ce specialitate și cari vor fi exercitat profesiunea în timp de 6 ani, însă, prin acesta s'a referit cu totul la alte specialități de cât aceea a farmaciștilor, căci, această categorie a prevădut'o deosebit prin art. 9, alin. *d*, și care urmează a se aplica în specie ;

Că, dar, Pătrașcu Mihail, nefăcând parte din categoria celor din art. 8, alin. *f*, nu poate figura între alegătorii colegiului I de Senat, ci numai în colegiul II de Senat, conform art. 9, alin. *d* din legea electorală.

În cât privește pe Crivăț Nicolae Doctor, N. Țurcanovici Doctor și Vișenescu Constantin :

Considerând că din actele prezentate de procuratorul acestor persoane se constată că dânsii au fost înscrși cu dispensă de cens, având cel întâiu și al doilea diploma de doctori în medicină, și cu o profesiune mai mult de 6 ani, iar cel de al treilea fiind profesor cu titlul de licențiat în matematici, iarăși cu o practică de peste 6 ani ;

Că, întru cât aceste persoane au figurat înscrise în anii precedenți, dânsii sunt în posesia dreptului lor electoral, ast-fel că nu pot perde acest drept fără ver-o manifestațiune expresă din partea de a'și schimba domiciliul politic din locul de unde s'a exercitat acest drept, fapt ce nu se dovedește cu nimic de apelant ;

Că de aceea, aceste persoane au a fi menținute în listele electorale ale colegiului I de Senat din județul Iași.

În ce privește cererea de înscriere a lui Rașcan Aurel :

Considerând că de și numitul dovedește cu certificatul percepției Iași, că plătește în acel oraș un impozit funciar de lei 126 anual, însă, din certificatele orașului Vaslui, cu No. 652 și 653 din 1900, rezultă că dânsul se găsește înscris în listele electorale ale colegiului I de Cameră și Senat, pe anul curent 1900, că a figurat în același mod și în listele anului precedent, și 'și-a-exercitat chiar dreptul de vot în anul 1899, cu ocazia alegerii de deputați din Vaslui ;

Că, întru cât dânsul nu a făcut cerere de schimbarea domiciliului politic la Iași, în termenul și condițiunile prescrise de art. 35 și 36

din legea electorală, cererea de înscriere în colegiul I de Senat, din județul Iași, este neadmisibilă ;

Având în vedere, în fine, că procuratorul apelantului a renunțat a mai susține apelul, în cât privesce pe Dumitrescu Dragomir, Ho-gași Calistrat, Movilă Nicolae, Voșoridi M. Gabrielescu, N. Lazariu, I. G. Racoviță, Ștefan Speranță, T. Rosnovanu, M. Anton și Cerchez N. Cristodulo.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 306

DREPT ELECTORAL. — Naționalitate. — Posesie de Stat. — Contestație. — Cine trebuie să facă proba.

Faptul că o persoană 'și-a exercitat mai mulți ani d'a-rëndul dreptul de alegător într'o comună unde a fost ales și confirmat primar, constituie o presumpție că este român, și cel ce'i contestă naționalitatea de român, trebuie să dovedescă acésta.

No. 318. — Admiterea apelului făcut de Teodosie Mihăilescu contra sentinței electorale a tribunalului Prahova, secția II, cu No. 34 din 1900.

28 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant în persoană, cum și pe contestatorul Popescu ;
Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele electorale ale colegiului III de Cameră din acel județ ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul Teodosie Mihăilescu întrunesc condițiunile cerute de art. 5 din legea electorală, întru cât are domiciliul în comuna Tâtarani, unde 'și plătesce dările, comună în care în diferite rënduri a fost ales și con-

fîrmat primar, și unde 'și-a exercitat în trecut dreptul de alegător, ceea ce dovedește, până la o probă contrarie, că este român de origine, probă ce nu s'a făcut de contestatorul Popescu.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 307

DREPT ELECTORAL.—**Colegiul I comunal.**—**Dispensă de cens.**—**Absolvirea învățământului secundar.**—**Absolvirea școlii practice de agricultură de la Roman și a școlii silvice de la Brănesci.** (Art. 4 din legea electorală comunală).

Absolvirea școlii practice de agricultură din Roman și a școlii de silvicultură din Brănesci nu echivalază cu absolvirea unui curs secundar al unei școle recunoscută de Stat, astfel că absolvenții unor asemenea școle nu pot fi alegători în colegiul I de comună, cu dispensă de cens.

No. 319.—**Respingerea apelului făcut de Gheorghe Codrescu contra sentinței electorale a tribunalului Botoșani, cu No. 134 din 1900.**

29 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere, ca reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea în listele electorale ale colegiului I de comună, din comuna Botoșani, a lui Teodor Andronescu ;

Considerând că din actele prezentate se constată că Teodor Andronescu nu întrunește condițiunile cerute de art. 4, alin. I din legea pentru alegerea consiliilor comunale, de orice absolvirea școlii practice de agricultură din Roman, și a școlii de silvicultură din Brănesci, nu echivalază cu absolvirea unui curs secundar al unei școle recunoscută de Stat, cum cere citatul articol ;

Că, prin urmare, apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 308

DREPT ELECTORAL. — Dispensă de cens. — Colegiul II de Cameră și Senat. — Pensionari. (Art. 4 și 9 din legea electorală).

Numai pensionarii Statului pot face parte din colegiul II de Cameră și Senat cu dispensă de cens, nu și pensionarii județelor, comunelor și stabilimentelor publice.

No. 325. — Respingerea apelului făcut de Gheorghe Gheorghescu contra sentinței electorale a tribunalului Dolj, secția II, cu No. 264 din 1900.

29 Aprilie 1900

CURTEA,

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul Gh. Gheorghescu a cerut a fi înscris la colegiul II de Senat din Dolj, că tribunalul, secția II, prin sentința supusă apelului, n'a admis, pe temeiul că n'are posesia cerută de art. 9, litera F din legea electorală, întru cât pensia ce i se cuvine ca funcționar al Statului și ca funcționar al județului nu completează suma de 1.000 lei;

Considerând că tribunalul admite ca ceva ce se sub înțelege, că pensia de 1.000 lei ar putea da dreptul electoral de a fi înscris la colegiul II de Senat, chiar dacă pensia i se cuvine ca fost funcționar al județului; că, însă, nu i se poate recunoște acest drept, pentru că apelantul nu are pensia de 1.000 lei, întru cât din pensia de 97 lei, ce are drept a primi de la județ, trebuie să sufere, pe timp de 6 ani, câte 71 lei reținere pe fie-care lună, în folosul casei pensiilor, conform legii pensiilor județene;

Considerând că dacă la determinarea sumei cuvenită ca pensie, s'ar ține seama și de pensia ce cine-va ar percepe ca fost funcționar al județului, soluția tribunalului Dolj e adevărată, că adică în timp de 6 ani nu se poate dice că aș pensie lunară de câte 97 lei, când pe fie-care lună trebuie să se reție câte 71 lei, căci, dacă se fac reținerile tocmai pentru ca să'i serve să aibă dreptul la pensie, atunci pensia ce o are în timp de 6 ani este numai suma după acea reținere, ast-fel că, din acest punct de vedere, soluția tribunalului este adevărată;

Considerând însă că apelantul n'are drept a fi înscris la colegiul II de Senat, pentru că pensia de 1.000 lei, ce dă dreptul de a fi înscris la colegiul II de Senat, trebuie să fie o pensie ce se cuvine cui-va ca fost funcționar al Statului, nu al județului; că, într'adevăr, dacă art. 4 din legea electorală dispensează pe pensionarii Statului de cens pentru colegiul II de Cameră, iar art. 9, în genere, pe pensionarii cari au 1.000 lei pensie îi consideră ca dispensați, și în cazul art. 9 din legea electorală, avem tot pensionari de a'î Statului; că dacă nu se face mențiune în art. 9 din legea electorală ca în art. 4, că pensionarii să fie de a'î Statului, acesta era ne necesar, de ôre-ce, când s'a elaborat și publicat legea electorală, nu era de cât pensionari de a'î Statului, și legea nu putea să aibă în vedere, prin art. 9, pe pensionarii județului, cărora li s'a recunoscut dreptul la pensie, abia 11 ani după legea electorală;

Considerând că excluderea pensionarilor județeni se justifică și prin considerațiunea că venitul cui-va e reprezentat prin impozitele ce se plătesc către Stat, nu însă prin țecimile către județ sau comună;

Considerând că dacă prin pensionarii din art. 8 al legii electorale am trebui să înțelegem și pe acei cari au o pensie de la județ, atunci am trebui să admitem ca pensionari și pe acei cari au pensie de la comună sau de la un stabiliment public;

Considerând că ast-fel apelantului neputându-i-se ține sémă de pensia ce el o are ca fost funcționar al județului,—și ca pensionar al Statului, neavând în total de cât 500 lei,—invederat că n'are dreptul a fi înscris ca alegător la colegiul II de Senat;

Că ast-fel fiind, apelul urmëază a se respinge ca neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 309

DREPT ELECTORAL.—Alegător cu censul în mai multe județe.—
Unde trebuie să fie înscris spre a vota. — Domiciliu politic.
(Art. 35 și 36 din legea electorală).

Un alegător care are censul în mai multe județe nu poate fi admis a vota de cât într'unul singur, dupe a sa alegere, și, o-dată ce a figurat înscris și a votat într'un județ, nu poate fi înscris și vota în alt județ, de cât făcând declarațiunea prevădută de art. 35 din legea electorală, relativă la schimbarea de domiciliu politic.

No. 328. — Admiterea apelului făcut de Iuliu Brezoianu contra sentinței electorale a tribunalului Prahova, secția II, No. 13 din 1900-

29 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Stăfănescu, în susținerea apelului ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea lui Stefan Nicolaș, Ilie St. Nicolaș, Costică Nicolaș și Nicolae St. Nicolaș din colegiul I de Cameră și I de Senat din județul Prahova ;

Considerând că din certificatele primăriei orașului Buzău No. 2.409, 2.410, 2.411 și 2.412 din 1900 se constată că contestații Stefan Nicolaș, Ilie Nicolaș, Costică Nicolaș și Nicolae St. Nicolaș, domiciliați în orașul Mizil din județul Buzău, figurează înscrisi atât în anul current 1900, cât și în anul expirat 1899, în listele electorale din acel județ în colegiul I de Cameră și I de Senat ;

Considerând că înscrierea numiților a fost admisă și în județul Prahova, pe motiv că au censul cerut în acest județ, unde au proprietăți ;

Considerând că un alegător care are censul în mai multe județe, nu poate fi admis a vota de cât într'unul singur, după a sa alegere ;

Că, intru cât numiții au votat până acum în județul Buzău, unde sunt înscrisi și anul acesta, tribunalul de Prahova în mod ilegal a dispus înscrierea lor în județul Prahova, fără ca numiții să fi cerut ștergerea lor din județul Buzău, prin declarațiunea prevădută de art. 35 din legea electorală ;

Că, prin urmare, apelul are a fi admis.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 310

DREPT ELECTORAL. — Cerere directă la tribunal pentru înscriere. — Când se poate face. (Art. 44 și 45 din legea electorală).

Numai în cazul când cine-va a figurat înscris în listele provisorii, iar în cele definitive se vede omis, se va putea adresa de-a dreptul la tribunal pentru a cere înscrierea sa, de ôre-ce, în acest caz 'i-a lipsit posibilitatea de a provoca o hotărîre a consiliului comunal, întru cât pe listele provisorii era mulțumit, iar cele definitive desesiséză consiliul comunal de cercetarea cererilor electorale.

No. 360. — Respingerea apelului făcut de Th. Florescu contra sentinței electorale a tribunalului Vâlcea No. 181 din 1900.

29 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant, în susținerea apelului ;
Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea lui Ión Th. Florescu în colegiul I de Senat din județul Vâlcea ;

Considerând că, conform dispozițiunilor art. 44 și 45 din legea electorală, în timp de trei săptămâni de la afișarea listelor provisorii, ori-ce alegător, care voesce să cêră înscrierea sa și ștergerea cul-va, trebuie să se adreseze cu cerere la consiliul comunal, care pentru colegiile de Cameră și de Senat constituie prima instanță ;

Că apoi, după încheierea listelor definitive, acel nemulțumit pe hotărîrea consiliului comunal, va putea apela la tribunal ;

Considerând că numai în cazul când cine-va a figurat înscris în listele provisorii, iar în cele definitive se vede omis, se va putea adresa de-a dreptul la tribunal pentru a cere înscrierea, de ôre-ce în acest caz 'i-a lipsit posibilitatea de a provoca o hotărîre a consiliului comunal, întru cât pe listele provisorii era mulțumit, iar cele definitive desesiséză consiliului comunal de cercetarea cererilor electorale ;

Considerând că din sentința apelată se constată că apelantul a figurat pentru prima ôră înainte tribunalului, care 'i respinge cererea pe acest motiv ;

Că apelantul neprezentând astăzi listele provisorii, pentru a se constata dacă fusese trecut în acele liste, în care cas nu mai putea reclama la tribunal pentru prima oră, apelul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 311

ATENTAT LA PUDORE. — Etatea pacientului. — Competință. — Constatările și ordonanța judecătorului de instrucțiune. — Proba contrarie — Cine trebuie să o facă. (Art. 264 din codul penal).

PROBE. — Admiterea sau înlăturarea lor. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. — Condițiuni.

1) În delictul de atentat la pudore, prevăzut și pedepsit de art. 264 din codul penal, pentru a determina etatea victimei, și, prin urmare, competența instanțelor de judecată, constatările și ordonanța judecătorului de instrucțiune se iaă de basă, și prevenitul, dacă crede că victima a fost mai mică sau mai mare de 15 ani, trebuie să propună acesta la judecată și să o dovedească.

2) Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze toate dovedile ce i se aduc, și pot, motivând însă hătărirea lor, să înlătore pe unele și să primescă pe altele cari le fac convingerea.

No. 365. — Respingerea recursului făcut de Mitică Georgescu, dis Condrea, contra deciziei curței de apel din București, secția III, cu No. 16 din 1900.

29 Aprilie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P.

Petrescu ;

Pe D. avocat Filitis, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Incompetință. Din rechisitorul definitiv al D-ului prim-procuror

»cu No. 14.528, din certificatul medical vișat la 17 Iunie 1899 de »D. jude de instrucție, și din actele aflate în dosarele respective se »stabilește că pacientul era minor, mai mic de 15 ani impliniți.

»In conformitate cu art. 264, alin. 2 din codul penal, faptul de »atentat contra pudorei asupra unui copil mai mic de 15 ani, con- »stitue o crimă, pedepsită cu maximul reclusiunii, prin urmare, fap- »tul cade în competența curței cu jurați. Este o incompetență »ra- »tione materiae«, fiind-că materia crimelor e rezervată juraților și o »incompetență juridicțională, întemeiată pe constatarea puterei atri- »buită de onor. curte de apel de a judeca crima prevădută și pedep- »sită de art. 264, alin. 2 din codul penal«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Mitică Georgescu, dis Condrea, a fost condamnat, în baza art. 264 combinat cu 43 și 60 din codul penal, la 18 luni închisore corecțio- nală pentru delictul de atentat la pudore asupra unui minor de sex bărbătesc;

Considerând că faptul fiind considerat ca delict, inculpatul a fost trimis înaintea instanțelor corecționale prin ordonanța definitivă a judecătorului de instrucțiune, care stabilește că pacientul, când a suferit atentatul, avea 15 ani, după propria-i mărturisire făcută la primele cercetări;

Considerând că de și în unele acte de instrucțiune s'a trecut că pacientul ar fi avut mai puțin de 15 ani, totuși acesta a rămas ne- dovedită, și ceea ce, în specie, trebuie să se aibă în vedere, pentru a determina competența instanțelor de judecată, este ordonanța de- finitivă a judecătorului de instrucțiune, care resumă întreaga instruc- țione, și care stabilește că pacientul având etatea de 15 ani, faptul constituie delictul prevădut și pedepsit de art. 264 din codul penal, și, deci, de competența instanțelor corecționale de a 'l judeca;

Că recurentul nedovedind nici astăzi cu nimic că pacientul ar fi avut mai puțin de 15 ani, și că, deci, instanțele corecționale au fost incompetente »ratione materiae« de a judeca, motivul rămâne ne- fondat, și, deci, trebuie a fi respins.

Asupra motivului II de casare :

»Exces de putere; înainte onor. curții am cerut martorii, ca să se »stabilască alibiul. Martorii au fost admiși și ascuțați. Ei au decla- »rat formal că în timpul comiterii faptului mă aflam într'alt loc,

„deosebit și depărtat de acela unde s'a comis crima. Alibiul constat evidentăză nevinovăția unui prevenit. Onor. curte trece peste depunerile martorilor, le dă o interpretare imposibilă și excesivă, și le înlătură în mod cu totul arbitrar».

Considerând că curtea de apel, pentru a stabili vinovăția recurentului se întemeiază pe actele de instrucțiune făcute în cauză, pe depunerile martorilor, atât ai acușățiunii cât și ai apărării, cum și pe presupțiunii deduse din împrejurările în care s'a petrecut faptul;

Având în vedere că instanța de fond este suverană să aprecieze toate dovedile ce i se aduc, și poate, motivând, să înlătore pe unele și să primescă pe altele care 'i fac convințiunea;

Că întru cât curtea, în specie, motivează pe deplin hotărîrea sa, faptul că a înlăturat depunerile martorilor apărării nu constituie un exces de putere, și, deci, și acest motiv trebuie a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului III de casare :

„Omisiune esențială. În adevăr înaintea curței de apel am învoțat în apărarea mea un certificat medical, din care rezultă incapacitatea mea. Onor. curte omite cu desăvîrșire acest punct în considerantele sale, și nu 'l discută de fel, comițînd ast-fel o omisiune esențială, care constituie o nulitate de drept».

Considerând că de și curtea nu discută de ce înlătură mijlocul de apărare tras din constatările făcute în raportul medico-legal, totuși, această omisiune nu este esențială, de ôre-ce, acest mijloc de apărare ar fi putut fi înlăturat prin diferite alte considerațiuni deduse din cele-alte probe, și actul nefiind prin el însuși decisiv în cauză, judecata ar fi putut avea aceeași soluțiune;

Că, prin urmare, și acest ultim motiv nefiind fondat, trebuie a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu ;

Respinge, etc.

Penal, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECTIUNEA I

No. 312

- PACT COMISORIŪ. — Determinarea caracterului. — Efectele lui. — Condiție resolutorie. — Tacită sau expresă. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 969, 1.004 și 1.012 din codul civil).**
- CONVENȚII SAŪ CONTRACTE. — Pact comisoriŪ. — Clausă resolutorie. — Voința părților d'a renunța. — Faptele din cari se deduce. — Interpretare suverană a judecătorilor fondului.**

- 1) Determinarea caracterului pactului comisoriŪ, și dacă efectele lui sunt ale unei condiții resolutorii exprese sau tacite, este o cestiune de interpretare a intențiunei părților contractante și, dar, ca atare, lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond.*
- 2) Interpretarea faptelor din cari se deduc voința părților contractante d'a renunța, — în urma neindeplinirei condițiunei, — la clausa resolutorie, chiar când s'ar admite că condițiunea a fost stipulată ca o clausă resolutorie expresă, este de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 164. — Respingerea recursului făcut de I. H. Archbold și alții contra decisiunei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 146 din 1898, în proces cu Robert Van-Saenen.

2 Mai 1900.

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. V. Lascar, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. M. Kornea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Exces de putere, violarea art. 969, 1.004 și 1.012. din codul civil și greșită aplicare a art. 1.020 din codul civil, de ôre-ce curtea consideră stipulațiunea prevădută în convenția intervenită între părți ca o clausă resolutorie tacită, iar nu ca un pact comisoriu, denaturând ast-fel conținutul actului și dând, prin exces de putere, acestei stipulațiuni nepermisore de două interpretări un alt înțeles de cât cel ce rezultă din act, și în al doilea rând consideră pactul comisoriu ca desființat, prin faptul că în urma neîndeplinirei condițiunilor convențiunei, adică după 1 Martie 1898, așa fi făcut acte de proprietar, violând ast-fel sus citatele texte de lege, după care neîndeplinirea condițiunei desființând convențiunea de drept, trebuia o convențiune expresă pentru ca să se pôtă dice că am renunțat la pactul comisoriu din contractul nostru“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că intimatul Robert Van-Saenen cerând tribunalului din Brăila ca să oblige pe recurenții T. H. Archbold și Luigi Giuliani să iscălescă actul de vânzare al imobilului din Brăila, numit Baia Diana, în condițiunile convenției din 15 Februarie 1896, atât tribunalul cât și curtea de apel din Galați au admis cererea și au condamnat pe numiții să iscălescă acel act, iar în cas de refus din partea lor, hotărîrea judecătorească să le fie opozabilă ca titlu de vânzare ;

Că înainte instanțelor de fond recurenții se apărau în contra pretențiunilor lui Robert Van-Saenen, susținând că convenția din 15 Februarie 1896, ce li se cere a o executa, a rămas nulă și fără efect, căci prin acea convențiune se stipulase într'un mod expres că convenția să fie considerată ca fără ființă, dacă într'un termen determinat nu se vor îndeplini ôre-carî condițiunii, și că acele condițiuni nu s'au realizat în termenul stipulat ;

Având în vedere că curtea constată că pactul comisoriu, admis de-

părți prin convenția de la 15 Februarie 1896, nu constituie o clausă resolutorie expresă, ci reproduce numai clausa resolutorie ce este conținută, după art. 1.020 din codul civil, în ori-ce contract sinagmatic; că chiar dacă ar fi considerată ca o clausă resolutorie expresă, totuși părțile sunt în drept să renunțe la efectele lui și, în specie, din împregiurările cauzei și din faptele petrecute, rezultă că Archbold și Giulini nu numai nu au manifestat voința de a beneficia de clausa resolutorie, ci din contra, printr'un șir de fapte executate, ei au lăsat să se înțeleagă că voesc a executa convenția chiar în urma neîndeplinirii condițiilor în termenul convenit;

Considerând că determinarea caracterului pactului comisoriu și dacă efectele lui sunt ale unei condiții resolutorii exprese sau tacite, este o cestiune de interpretare a intențiunii părților contractante și, dar, ca atare, lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond;

Că de asemenea scapă de sub censura acestei curți constatarea și interpretarea faptelor din cari se deduce voința părților d'a renunța, în urma neîndeplinirii condițiunii, la clausa resolutorie, chiar când s'ar admite că condițiunea a fost stipulată ca o clausă resolutorie expresă;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 313

FILIAȚIUNE. — Stare civilă. — Declarațiunea unui copil de către o persoană ca fiind legitim al său. — Dacă se poate combate prin proba comună. — Contestarea stărei civile din actul de naștere. — Când se poate face. — Posesie de Stat. (Art. 295 din codul civil).

- 1) *Declarațiunea făcută înaintea oficerului stărei civile de către o persoană cum că copilul a cărei naștere o declară este al său legitim, nefiind o constatare a oficerului stărei civile, un asemenea fapt se poate combate prin proba comună.*
- 2) *Starea civilă a unei persoane, constatată prin actul său de*

nascere, se pöte contesta când nu are o posesie de Stat conform cu acel act.

No. 165. — **Respingerea recursului făcut de Eugenia I. Rădulescu contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 163 din 1898, în proces cu Elena C. Iliescu și alții.**

2 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;
Pe D. avocat P. Bors, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. Bălănescu, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare invocat :

»Violarea art. 32, 292, 295, 296 și 286 din codul civil și manifest
»exces de putere. Căsătoria dintre repausatul meu tată Ion Rădulescu
»cu mama mea Ana Rădulescu, care se află în viață, mi s'a contes-
»tat de adversara mea sora Elena. Eu am dovedit'o, și curtea de
»apel confirmă acest fapt, cu extractul de nascere de la oficerul stă-
»reii civile, am paternitatea, maternitatea și concipimentul meu în cur-
»sul căsătoriei și, în fine, am dovedit indentitatea mea de sicut a ră-
»pauosatului I. Rădulescu, fapt material admisibil după lege, doctrină
»și jurisprudență, a se aproba cu martorii, ceea ce am făcut.

»Or am probat legalmente și deplin cele cinci condițiuni esențiale
»ce constituiesc adevărata legitimitate.

»Totuși curtea de apel admite contestația legitimității mele, in-
»temeindu-se pe martorii și pe experții medici, doborând cu molul
»acesta presumpțiunea legală și puterea actului autentic a cărui ve-
»racitate nu putea după lege a fi răsturnată de cât numai prin in-
»scriere de fals, ceea ce nu s'a făcut. Justificarea dar a motivului
»nostru de casare este evidentă«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
recurenta Eugenia I. Rădulescu, cerând tribunalului Dolj ca intimata
Elena C. Iliescu să ȳ recunoască în principiu dreptul la jumătate ave-
rea defunctului I. N. Rădulescu, atât tribunalul cât și curtea din
Craiova ȳ-au respins acțiunea ca nefondată ;

Având în vedere că reclamanta a invocat în susținerea drepturi-

lor sale actul de nascere cu No. 27 din 1869 al oficerului de stare civilă din Craiova, din care rezultă că Rădulescu a declarat că Eugenia și Elena sunt fiicele sale legitime, născute în aceeași zi și de către soția sa Anica, și mai invocă faptul că intimata Elena Ilescu a fost dotată ca fată legitimă a lui Rădulescu;

Având în vedere că instanța de fond stabilește în fapt următoarele: În anul 1869, Maiu 5, I. N. Rădulescu, prezentându-se la oficerul stărei civile din Craiova, a declarat două fete, Eugenia și Elena, ca fiice ale sale legitime, născute din soția sa Anica;

Că una din aceste fete, Elena, este crescută în casa sa de dânsul și soția sa, iar cea-altă de o altă femeie, afară din casă. Că în anul 1878 mure acest Rădulescu, iar mai târziu soția sa Anica dotază pe Elena cu averea defunctului, asupra căreia averi recurenta cere a i se recunoște dreptul pe jumătate, considerând-o ca fiică legitimă a lui Rădulescu și soră cu intimata Ilescu;

Considerând că curtea constată, din expertisa medicală făcută la tribunal, că Anica Rădulescu, soția defunctului Rădulescu, nu a gestat nici o dată și ast-fel declarația făcută oficerului de stare civilă de soțul său este neadeverată și mai constată că recurenta nu are posesia de Stat conform actului său de nascere;

Considerând că ast-fel fiind constatate faptele, curtea a putut înălătura presumpțiunea actului de nascere, de ôre-ce faptul înălăturat nu e constatat de oficerul stărei civile, ci numai s'a declarat lui, și contra unor asemenea fapte este admisă proba comună;

Că intimata a putut contesta starea civilă a recurentei, căci art. 295 din codul civil permite acesta, când cel contestat nu are posesia de Stat conform titlului său, precum, în specie, curtea a constatat;

Că, prin urmare, curtea recunoscând recurentei calitatea de fiică legitimă a defunctului Rădulescu, și deci, dreptul la succesiunea averii acestuia pe jumătate, a dat o bună aplicare principiilor de drept și n'a comis nici un exces de putere, mai ales că se constată că intimata n'a susținut nici o dată că este fiică a lui I. N. Rădulescu, nici s'a prezentat în justiție în această calitate; iar faptul dotării și recunoșterii ca atare de către Anica Rădulescu nu 'i pôte folosi recurentei, căci nu Anica posedă averea, ci intimata Elena, și numai din actele și faptele acestea ar fi putut reclamanta trage veri-un argument.

Asupra motivului II:

» Omisiune esențială și violarea art. 290 și 291 din codul civil. În urma divergenței făcute la curtea de apel, când s'a complectat cu numărul de cinci membrii, eu am opus adversarei un nou motiv de apărare ce mai înainte nu 'l propusesem, și susținem că adversara în definitiv se opune la acțiune în partaziul averii successorale de la tata, denegând paternitatea, ceea ce face obiectul unei acțiuni în denegare pe cale principală și că admitând că s'ar putea excipa pe calea de apărare, totuși atarî cererile se găsește prescise după art. 290 și 291 din codul civil. Majoritatea curței care 'mî respinge apelul adoptă pur și simplu opinia consilierului Urdărianu, care făcuse divergență, fără a statua nimic asupra mijlocului peremptoriu invocat de mine și care indica prescripțiunea, ori-ce drept adversarei mele surorilor de a nu 'mî cunósce legitimitatea ».

Considerând că o-dată stabilit că intimata Elena C. Iliescu a putut contesta starea civilă a recurenteî, întru cât acesta nu avea posesia de Stat conform titlului său, și intimata nefăcând contestația sa de cât ca un mijloc de apărare contra unui act, contra căruia orî-cui fi este permis a dovedi contrariul, apoi nu pôte fi vorba de o acțiune în desavuare și, prin urmare, nici de prescripția din art. 290 și 291 din codul civil, relativă la asemenea acțiuni;

Că curtea nu comite nici omisiune, căci se ocupă și motivează de ce, în specie, nu e acțiune în desavuare.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 314

ACȚIUNE POSESORIE. — **Condițiunii spre a putea fi admisă ca întemeiată.** (Art. 1.846 și 1847 din codul civil și art. 60 din legea judecătorilor de ocóle).

Acțiunile posesorii nu vor putea fi admise ca întemeiate de cât dacă întrunesc toate cerințele prescise de lege, între cari și aceea ca posesorul să posedă animo domini.

No. 167. — **Respingerea recursului făcut de C. N. Rădulescu și alții**

contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 712 din 1898,
in proces cu Osias Abramovici.

3 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in cauză de D. consilier Ciru
Oeconomu ;

Pe D. G. Avinian, in desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. I. B. Constantinescu, in combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II și IV de casare invocate, in următoarea co-
prindere :

I. »Violarea art. 60 din legea judecătorilor de ocôle, de ôre-ce noi
»am dovedit cu cercetarea locală, cu mărturisirea însuși a intimatu-
»lui, că ne-a turburat posesiunea și cu arătările martorilor noștri,
»căci intimatul a refusat a aduce martori, că posedăm pacnic, pu-
»blic și sub nume de proprietar, de vreme ce avem închiriat locul
»altora cari ne plătesc chirie, ca la adevărați proprietari. In contra
»acestora judecătorul și tribunalul, fără să explice de ce, susține că
»n'am avea o posesiune valabilă«.

II. »Nemotivare, exces de putere și violarea art. 1.846 și 1.847
»din codul civil, de ôre-ce de și am dovedit, cum arătați in primul
»nostru motiv, valabilitatea posesiunii noastre, totuși, prin exces de
»putere, judecătorul și tribunalul dice că am fi fost când-va despro-
»prietăriți și deposedați, cum se dovedesce cu acte, fără ca să a-
»rate actele pe cari se întemeiază și fără să motiveze«.

IV. »Necompetință de ordine publică, de ôre-ce judecătorul a nu-
»mit expert, fie chiar după cererea părților, cari nu puteau transige
»spre a măsura proprietățile și a decide dacă intimatul deține mai
»mult după usurpațiune, acésta neputându-se face de cât pe calea ac-
»țiunii in revendicare, care eșia din competența judecătoriei și a tri-
»bunalului in apel«.

Având in vedere sentința supusă recursului, care adoptă in totul
fatele și motivele din cartea de judecată a judelui ocolului V Bucu-
resci cu No. 2.809 din 1898 ;

Având in vedere că din acésta carte de judecată rezultă că recu-
renții de ađi, C. N. Rădulescu și Petra Radu Popescu, intentând ac-

țiune în tulburare de posesie contra intimatului în recurs Osias Abramovici, a cerut ca acesta să fie obligat a desființa împrejmuirea cu uluci ce a făcut pe locul situat în strada Parfumului No. 9 și 11; că judecătorul de ocol, după ce a ascultat martorii și a făcut o descindere locală, a respins acțiunea reclamanților, pe motiv că de și dênșii au posedat în urmă, însă n'au posedat ca proprietari, căci autorul lor, Necula Ilie, fusese desproprietărit prin sentința tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 235 din 1889, pe baza actului său de vinzare transcris de tribunalul de notariat Ilfov sub No. 1.331 din 1889, iar intimatul a fost pus prin justiție în posesiunea locului în litigiu și că în definitiv ca cumpărător al aceluși loc, printr'o măsurătoare făcută la fața locului, după cererea chiar a recurenților, de către un inginer expert, ce a fost numit din oficiu de judecătorie, s'a constatat că intimatul, prin împrejmuirea făcută, posedă numai terenul ce i se vinduse;

Considerând că întru cât judele de ocol constată în fapt că posesiunea recurenților nu întrunea toate condițiunile cerute de art. 1.846 și 1.847 din codul civil, și anume că dênșii nu posedau *animo domini*, pentru ca posesiunea lor să pôta duce la prescripțiune, și întru cât prin cartea de judecată se arată lămurit pe ce anume împrejurări de fapt și acte se întemeiază această constatare, apoi, față cu dispozițiunile art. 60 din legea judecătorilor de ocôle, care stabilește că acțiunile posesorii nu vor putea fi admise ca fondate de cât dacă întrunesc toate cerințele prescrise prin acest articol, între care și cea mai sus vorbită, bine au judecat instanțele de fond, când, în asemenea împrejurări, au respins acțiunea recurenților.

Asupra motivului III :

» Omisiune esențială. Judecătorul stabilind principiul că actele sunt » elemente de convingere în posesoriu, și că actele aduse de părți » sunt convingătoare, înălțurând actele prezentate de noi, precum rezultă din conclusiunile scrise aflate la dosar, și cum mai ales cartea de » judecată No. 1.882 din 1890 definitivă, dată în posesoriu cu autorii » intimatului, cari au fost obligați să desființeze ulucile făcute în ace- » leași condițiuni ca și astăzi, comite o omisiune esențială și un exces » de putere«.

Considerând că judele de ocol stabilind, pe de o parte, că din constatarea locală și actele prezentate de intimat rezultă netemeinicia ac-

țiunei recurenților, iar pe de altă parte, arătând că a avut în vedere actele prezentate de ambele părți, constată prin această implicite că din toate actele prezentate de recurenți, și, deci, și din cartea de judecată cu No. 1.882 din 1890, nu rezultă că acțiunea lor ar fi întemeiată ;

Că, prin urmare, neputând fi vorba de omisiune esențială și exces de putere, după cum se pretinde prin acest ultim mijloc de casare, recursul devine neîntemeiat și din acest punct de vedere, și, ca atare, cătă a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 315

VÎNÐARE.— Act de vîndare. — Neseemnarea lui de cumpărător. — Presentarea lui la tribunal spre a cere legalizarea și transcrierea. — Voința lui de a cumpăra. (Art. 721 și 722 din codul civil).

Intr'o vîndare, de și se constată că una din părțile cumpărătoare n'a semnat actul de vîndare-cumpărare, însă, din faptul că dînsa s'a prezentat la tribunal și a cerut împreună cu celelalte părți legalizarea și transcrierea actului de vîndare, renunșând chiar la căutarea sarcinilor ce ar greva imobilul cumpărat, rezultă în de ajuns voința lui de a consimți la acea vîndare-cumpărare.

No. 169. — Respingerea recursului făcut de Stan Vlad și alții contra decisiunii curței de apel din București, secția III, cu No. 86 din 1891, în proces cu Badea Andrei Țarșavulea și alții.

3 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D, consilier Al. Giani ;

Pe D. avocat Durina, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe intimați, în obiecțiunile lor ;

Deliberând, .

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Omisiune esențială și violarea art. 1.172 din codul civil.

»Am susținut înaintea curței de apel că actul de vîndare n'are-

»nici o valóre, de óre-ce fiind legalisat de primar, deci, de un oficer incompetent, cáci noi nu scim carte, urméză cá e nul (art. 1.172 din codul civil).

»Cá actul este lipsit de autentificare și pe acésta nu o póte suplini transcrierea, cá noi am plátit continuú fiscul de la 1872 și n'am remis pretinsului cumpérátor titlurile asupra tutulor acestor puncte. Curtea tace, omite esențialmente a se pronunța și nu motivéză de cât asupra faptului dacá a fost sau nu substituire de persoane cu ocasiunea transcrierei și ne respinge prin violarea sus citatului text de lege.

II. »Eróre grosieră de fapt :

a) »Curtea spune în ultimul său considerant cá »actele autentice se pot face chiar de persóna care nu scie carte«, când nu e vorba, în specie, de act autentic, ci de act legalisat de primar ;

b) »Asemenea comite o a doua eróre în același considerant, când spune cá constatarea tribunalului cá părțile au convenit de a face vindárea este suficientă pentru probațiunea convenției, când tribunalul nicáeri nu face o asemenea constatare și nici n'ar fi putut a face cu ocazia transcrierei«.

Avénd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă cá Stan Vlad, Stoica Vlad și Petre Vlad—recurenții de adf—au chemat în judecată pe Stan Țarțavulea, acum decedat, și reprezentat prin Badea Andrei Țarțavulea, Badea Țarțavulea, Constantin Țarțavulea, Stanca Dumitru Țane, Preotul Neculai Stănescu și Radu Țarțavulea—intimați în recurs—pentru anularea unui act de vindáre din 14 Octombore 1872, pe motiv cá nu coprinde consimțimentul vindátorilor, de óre-ce dênșii nici au semnat actul de vindáre, nici nu s'au prezentat la tribunal pentru a cere legalizarea și transcripțiunea aceluí act, și care nici n'a fost semnat de cumpérátor ; cá tribunalul a respins acțiunea ca nefintemeiată și curtea de apel, prin decisiunea atacată cu recurs, respingénd apelul recurenților, a confirmat sentința tribunalului ;

Consideránd cá instanțele de fond constatá în fapt cá atât recurenții, în calitate de vindátori, cât și Stan Țarțavulea, autorul intimațiilor, în calitate de cumpérátor, s'a prezentat înaintea tribunalului și au cerut legalizarea și transcrierea actului de vindáre ; iar tribunalul, luánd act de consimțimentul părților, în conformitate cu dis-

pozițiunile art. 721 și 722 din procedura civilă, a ordonat transcripțiunea actului, care s'a și transcris în registrul de vânzări la No. 192 din 1872 ;

Considerând că ast-fel fiind, de și se constată că autorul intimațiilor nu a semnat contractul de vânzare, dar voința lui de a consimți la vânzare rezultând din faptul că dânsul a cerut împreună cu reclamantii legalizarea și transcrierea contractului de vânzare, renunțând chiar la căutarea sarcinilor ce argreva imobilul cumpărat, și, în afară de acesta, instanțele de fond mai constatând în fapt că consimțimentul lui Stan Țarțavulea la vânzare resulta încă și din aceea că dânsul chiar din anul 1872, de când s'a făcut înscrisul, a posedat pământul cumpărat, plătind și toate dările către Stat, apoi neapărat că, în asemenea împrejurări, consimțimentul părților contractante, la vânzarea constatată prin actul a cărui anulare face obiectul procesului de față, este pe deplin stabilit; și, dar, cu drept cuvânt instanțele de fond au respins ca neîntemeiată acțiunea.

Că, prin urmare, motivele de casare devin nefondate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 316

PERIMARE. — Cerere de redeschidere. — Plata și scoterea citațiilor. — Dacă este act de procedură întreruptiv al perimării. (Art. 256 și 257 din procedura civilă).

Numai plata și scoterea citațiilor este un act de procedură, de natură a întrerupe perimarea, nu o simplă cerere de redeschidere, căci numai prin scoterea citațiilor redeschiderea devine un act serios.

No. 170. — Casarea, dupe recursul făcut de ministerul domeniilor, a deciziunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 122 din 1898, în proces cu Efrosina Poroineanu, reprezentanta drepților boerilor Jieni, Constantin Poroineanu și alții.

3 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hénzescu, și

D. avocat Al. Rioșeanu, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. avocat I. Vilacrosse, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea și greșita aplicare a art. 256 și 257 din procedura civilă.

„Curtea de apel din Craiova respinge în adevăr cererea de pre-remptiune a Statului, pe motiv că dânsa a fost fundată de o cerere de redeschidere făcută de către intimații de ađi, de și constată în fapt că această cerere de redeschidere n'a fost urmată de scóterea și comunicarea citațiunilor, și cu tóte că din art. 256 din procedura civilă rezultă neîndouios că cererea de redeschidere nu constituie un act de procedură, de natură a întrerupe preremptiunea, de cât atunci când e urmată de scóterea și comunicarea citațiunilor“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, care adoptă în totul motivele din sentința tribunalului Romanați cu No. 159 din 1897, din care se constată că la 1847, cu petiția înregistrată de acel tribunal la No. 4.389 din 29 Noembre, Cănuț Jianu și alții, — autori ai intimațiilor de ađi în recurs — depunând spre confirmare hotărnicia moșiei lor Fălcoiu, au chemat în judecată pe monastirea Bistrița, reprezentată astăđi de Stat, pentru ca față cu numita monastire, proprietară vecină, să se confirme planul și hotărnicia acelei moșii ; că această acțiune a stat în nelucrare mai mult de 27 ani, de la 1868 până la 1896, când reprezentanții boerilor jienți, prin petiția înregistrată la No. 4.802 din 13 Martie acel an, au cerut redeschiderea dosarului și punerea afacerii în curs de judecată ; că dupe acesta, la 12 Iulie același an (1896), prin adresa cu No. 632, Statul a cerut a se declara perimată acțiunea făcută de către boerii jienți la 1847 ; că de și nu s'au emis citațiuni părților, pe baza cererii de redeschidere făcută de intimați și mai înainte de a se formula cea de perimare, făcută de Stat, totuși, instanțele de fond, prin sus citata sentință și prin decisiunea atacată cu recurs, au respins cererea de perimare, pe motiv să nescóterea citațiunilor n'ar fi provenit din negligența celor cari formulase cererea de redeschidere, de óre-ce dosarul fiind trâmisi curței de apel de mai înainte, nu s'a putut obține de cât dupe ce se

făcuse de Stat cererea de perimare și că, ast-fel, dênșii, în lipsă de dosar, nu ar fi putut să scie cine trebuiesce citat și ce taxă trebuia să plătescă pentru acesta ;

Considerând că art. 256 din procedura civilă dispune că judecata se va reîncheie dupe o nouă cerere și noul citațiuni ; că de aci rezultă că numai când ambele formalități vor fi îndeplinite, cererea de re-deschidere este un act de procedură valabil și de natură a întrerupe cursul perempțiunei ; că numai prin îndeplinirea dispozițiunilor finale dintr'acest articol, relativ la scóterea citațiunilor, re-deschiderea devine un act serios, iar alt-fel, prin suspendări, referate și re-deschideri, fără îndeplinirea scóterei și comunicării citațiunilor, procesul s'ar perpetua și perempțiunea ar fi o instituție ilusorie ;

Considerând că perempțiunea fiind creată de legiuitor prin art. 257 din procedura civilă, în scopul de a pune capăt judecăților ce s'ar prelungi mai mult de două ani, numai din cauza neglijenței acelor ce, având cale deschisă a urmări un drept în justiție, nu stărnesc în acest timp de două ani, rezultă de aci că actul care póte să constate diligența părții interesate spre a se continua judecata, trebuie să fie de natură a dovedi în mod neîndoiuos că acea parte a făcut tot ce'l-a stat prin putință pentru ca judecata să'și urmeze cursul ei și că numai din împrejurări cu totul neatârinate de voința ei s'a întrerupt timp mai îndelungat de două ani ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, instanțele de fond nu stabilesc prin nimic că intimații ar fi cerut și stărui în aducerea dosarului de la curtea de apel, spre a se scóte și comunica citațiunile părților mai înainte de împlinirea termenului de două ani, prevădut de lege pentru perempțiune, apoi nu se póte susține că dênșii, intimații, ar fi făcut tot ce ar fi trebuit pentru a nu se perima acțiunea ;

Că, de alt-mintrelea, chiar în lipsa dosarului de la tribunal, reprezentanții boerilor jiení, dacă ar fi fost diligenți, ar fi putut scóte citațiunile și stărui în comunicarea lor, căci nu se póte admite că nu sciañ ce anume părți figurañ în proces, de óre-ce dênșii erau cei cari purtau acțiunea contra Statului, singurul lor adversar ; și deci, imotivul ce se aduce de instanțele de fond în această privință, că adică intimații n'añ putut, în lipsă de dosar, să scie cine trebuia citat și ce taxă trebuia să plătescă pentru acesta, nu póte fi serios.

Considerând dar că instanțele de fond, în impregiurările mai sus arătate, respingând cererea de perimare făcută de Stat, a violat dispozițiunile art. 256, combinat cu 257 din procedura civilă, și, deci, mijlocul de casare invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 317

CONVENȚII SAŢI CONTRACTE. — Donațiune. — Interpretarea clauselor lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

Interpretarea clauselor unei convențiuni și unei donațiuni este o chestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond.

No. 171. — **Respingerea recursului** făcut de Irena Cortaszi contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 117 din 1899, în proces cu N. Bossy și Th. Gazan.

3 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D-nii avocați N. Ceaur-Aslan și D. T. Țaciū, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Procuror St. Stătescu, în conclusiuni, fiind minor în cauză;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare, în următoarea coprindere :

I. »Curtea admitând apelul, a violat art. 942 și 969 din codul civil »câci atât prin actul de donațiune, cu data din Iunie 1887, cât și prin »convențiunea din Iulie 1896, donatara Irena Cortaszi a stipulat, în »mod expres și reiterat, că capitalul donat nu putea să intre în pro- »prietatea minorilor de cât la ajungerea lor la vârsta legiuită, ori »la căsătoria lor, și, în nici un cas, în mâinile D-lui V. Bossy sub »nici un cuvânt D. V. Bossy, dispunând de acel capital, în achizițiu- »nea imobilului Berindei — ori și care ar fi calitatea în care D-sa »a făcut acésta, a dispus de un capital ce nu putea fi nici la dispo- »ziția sa, nici la aceia a minorilor ; s'a mai călcat în același timp și

o dispoziție formală a convenției dintre părți, dispoziție ce oprea pe minore de a face eventual vre-o plasare a capitalului fără expresă adesiune a donatarei.

II. A violat art. 551, 552 și următoarele din codul de procedură civilă hotărînd D. V. Bossy era în drept a depune drept preț creanța sumei de 60.000 lei donați, pe când creanța în cestiune nu este, în tot cazul, proprietate a minorilor de cât pentru nuda proprietate, pe când usufructul este al donatarei, ast-fel în cât prețul pretins depus, nu este reprezentat de cât printr'o creanță ce nu are o valoare reală, de oare ce usufructul este al donatarei.

Apoi acea creanță nu se află în condițiunile de la art. 552 din codul de procedură civilă și din împregiurarea că actul de donațiune se afla atacat în revocațiune înaintea tribunalului de Ilfov, secția II.

Avînd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurenta Irina Cortazzi, pe când se afla în căsătorie cu D. V. Bossy, intimat în recurs, a dăruit, prin act autentic, fiicelor sale Marta și Magdalena 60.000 lei, rezervându-și întreg usufructul până la majoritatea donatarelor, sau până la mărițișul lor, iar de la această epocă, usufructul se reduce la o treime; că, în anul 1896, D. V. Bossy, în calitate de părinte și administrator legal al averii fiicelor sale, care aveau nuda proprietate a capitalului de 60.000 lei, în unire cu D-na Cortazzi, dă cu ipotecă această sumă lui Th. Gazan, intimat și acesta în recurs, care nefiind următor cu plata procentelor stipulate de 12% pe an, atât D. Bossy, în numele minórelor sale copile, cât și usufructuava D-na Cortazzi, au pus în urmărire imobilul ipotecat Berendeiul-Vechiú, cu trupurile sale anexate, și la licitațiune imobilul rămînd pe séma D-lui Bossy, în calitate de reprezentant al fiicelor sale, a pus creanța drept preț pentru a obține ordonanța de adjudecare; că la această depunere a creanței ca preț de cumpărare, D-na Irina Cortazzi a făcut contestațiune, pe motiv că D-sa este usufructuară asupra acestui capital, pe când fiicele sale nu au de cât nuda proprietate, și că, prin faptul depunerii creanței drept bani, usufructul său s'ar găsi de nu periclitat, cel puțin micșorat; că curtea de fond, prin decisiunea atacată cu recurs, a respins această contestațiune ca neîntemeiată;

Considerînd că acestea fiind faptele acestui proces, tótă cestiunea dedusă în judecata acestei curți, cu privire la primul motiv de casare

și întâia parte din al doilea, este aceea de a se ști dacă bine sau nu s'a primit creanța de 60.000 lei, drept preț al imobilului ipotecat ce s'a adjudecat asupra intimatului V. Bossy, în calitate de părinte și administrator al averii fiicelor sale minore ;

Considerând că curtea de fond, spre a se pronunța asupra acestui punct, trebuind să interpreteze actul de donațiune din Iunie 1887 și convențiunea din Iulie 1896, și apreciând în mod suveran cum s'au petrecut lucrurile în fapt, decide că recurenta, prin convențiunea de mai sus și prin participarea sa la împrumutul ipotecar, a consimțit implicit ca la scadență, dacă debitorul nu achită procentele, să se urmărească imobilul, iar minorele sale fiice să se potă purta adjudecarea, în scop de a salva interesele sale proprii, în carel intră și dreptul de a depune creanța drept bani, de și nu avea de cât nuda proprietate asupra acelei creanțe. Că, în afară de acesta, curtea de fond constată în fapt că nu s'a dovedit cu nimic că recurenta ar fi în pericol de a pierde o parte din usufructul său, de orice creanța rămâne asigurată în imobilul cumpărat ; și că, în fine, chiar dacă ar resulta o pierdere parțială a procentelor sale, acesta nu pôte fi de cât consecuența faptului de a fi consimțit la plasarea capitalului către Gazan.

Considerând dar că curtea de fond resolvând litigiul dintre părți, prin interpretarea sus vorbitelor acte intervenite între ele și printr'o constatare cu totul de fapt, decisiunea sa, în această privință, scapă controlului curței de casație. Că, prin urmare, neputând fi vorba, în specie, de violarea art. 942, 969 și 551 cod'ul civil, întâiul motiv de casare, precum și parte din motivul al doilea, privitoare la violarea acestor texte de lege, devin neîntemeiate ;

Că, în ceea ce privește partea finală din cel al II-lea și ultim motiv de casare, această cestiune nefiind propusă la curtea de fond, și nefiind de ordine publică, nu pôte fi rădicată pentru primă oră în casațiune.

Că ast-fel fiind, motivele de casare invocate sunt nefatemeiate și ca atare urmază a fi respinse.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror ;

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 318

EXPERTISĂ. — Mijloc de apărare întemeiat pe efectuarea neregulată a expertisei. — Omisiune esențială. — Casare.

Omisiunea ce instanța judecătorească face de a se pronunța asupra unui mijloc de apărare propus de o parte și întemeiat pe faptul neregulatei efectuări a unei expertise de către inginerul delegat a o face, mijloc esențial în cauză, este de natură a atrage casarea hotărârii, mai cu seamă când hotărârea se întemeiază pe acea hotărâre.

No. 174. — Casarea decisiunii curții de apel din București, secția II, cu No. 192 din 1899, în urma recursului făcut de Al. I. Panaitescu și alții, în proces cu Grigore Năstăsescu.

5 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M.

Buiucliu ;

Pe D. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Durma, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului al II-lea de casare în următoarea cuprindere :

„Violarea art. 223, 224 și 225 din codul de procedură civilă și nemotivare.

„Tribunalul Argeș în executarea comisiunii rogatorie cerută de curtea de apel, în virtutea jurnalului său din 28 Octombrie 1898, delé,ă pe D. supleant a merge la fața locului și a proceda conform legii. D. supleant, asupra petițiunii adversarului, fixează ziua acestei cercetări locale pentru 23 Iunie 1899, pentru când să fie citate părțile și inginerul Emil Trepteanu. Noi ne-am dus la acea zi la localitate în ziua de 23 Iunie, cum am fost înștiințați prin citațiile ce le prezentăm chiar înaltei curți, dar nu a fost la localitate nici inginerul nici judecătorul. Judele supleant nici n'a fost de loc la fața locului, spre a observa dacă procedura a fost bine îndeplinită și a controla lucrarea. Probă e că nu s'a încheiat nici un proces-verbal, cum cere art. 223 și 225 din codul procedurii civile, și sfidă pe adversarii noștri a ne arăta un atare proces-verbal efec-

»uat. Dacă apoi cercetarea trebuind a avea loc la 23, și la care trebuia să fie față în localitate și de când numai trebuia să'și începă lucrarea, D. Trepteanu vine la localitate în ziua de 18 Iunie singur și încheie raportul său de expertisă la acea dată. D-sa, deci, începe lucrarea la o zi când părțile n'au fost citate, când noi nu șiam nimica, ca să'î dăm actele noastre și lămuririle cuvenite; toate acestea contrariî art. 224 din procedura civilă. Are însă nu curagiul, nici temeritatea să menționeze în raportul său că »părțile fiind față«, »afirmarea este cea mai inexactă și cea mai grosieră lipsă de adevăr ce se poate dice.

»Practicaua decisiunii curței de apel este aci față, pentru a arăta că apărătorul nostru, D. Danielopolu, a invocat la curtea de apel aceste vicii ale cercetării locale, făcută cu călcarea regulilor de procedură precitate; deci, avem dreptul a susține că ne putem prevala de atare nulitate la înalta curte, conform jurisprudenței sale. Cum dar curtea de apel putea pune temeiū pe atare expertisă și când: considerând că din cele două expertise ordonate de curte se constată încălcările făcute de frații Panaitescu, etc.

»Dar hotărîrea sa este și nemotivată, întru cât nu examinează și nu se pronunță asupra acestor nulități propuse de noi prin apărătorul nostru, și cari nulități atrăgeū anularea expertisei. Am obiectat la fond, tot prin apărătorul nostru, neadmisibilitatea martorilor propuși de adversari, cari fiind Vitomiresci, sunt interesați în cauză și suspecti, și asupra acestui punct curtea trece și nu dice nimica, de și se întemeiază pe arătările lor.

Având în vedere că din decisiunea atacată prin recursul de față rezultă că fiind sesizată prin apelul lui Grigore Năstăsescu, contra sentinței tribunalului Argeș N. 427 din 1894, prin care i se respingea contestația făcută la hotărnicia moșiei Dănicel, a fraților Panaitesci, formăluită de inginerul Spiroiu, curtea din Bucuresci, secția II, spre a se pronunța în cunoștință de cauză, a orânduit o nouă expertisă, care s'a efectuat de inginerul Dim. Ionescu Bane; apoi, la ziua înfățișerei negăsindu-se încă destul de luminată a mai ordonat una, care, rëndul acesta, s'a săvârșit de inginerul Trepteanu în ziua de 18 Iunie 1899; că, la 22 Septembrie acel an, prezentându-se părțile d'înaintea curței spre a se judeca, avocatul fraților Panaitesci, intimați în apel, a ridicat incidentul că expertisa inginerului

era nulă față cu aceștia, de ôre-ce fusese făcută în nebiința lor și în altă și de cât cea hotărîtă pentru acesta. În adevêr, ȃcea el, citația supleantului tribunalului Argeș era pentru ziua de 23 Iunie 1899, pe câtă vreme actul de expertisă al inginerului Trepteauu se vede încheiat la 18 Iunie cu câte-va zile mai înainte; că Curtea, fără a ȃce nici un cuvênt asupra acestui incident, a procedat cu judecata înainte și a dat câștig de cauză lui Gr. Năstăsescu, respingênd cererea fraților Panaitescu de a li se confirma hotărnicia ;

Considerând că punctul de apărare propus de frații Panaitescu în privința neregulatei efectuării a expertisei inginerului Trepteauu, fiind esențial în cauză, curtea de apel era ținută să motiveze pentru ce nu ține sémă de dênșul ;

Că acest lucru era cu atât mai obligatoriù pentru curte, cu cât ea, în decisiunea sa, se referă la expertisa lui Trepteauu, și pune temeiu pe dênșă pentru a administra apelul lui Gr. Năstăsescu contra fraților Panaitescu ;

Că nedând nici un motiv în această privință, cu drept cuvênt recurenții atacă decisiunea ei pentru nemotivare, și deci, recursul lor cată a fi admis.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 319

DAUNE INTERESE. — Quantumul lor. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond. — Nemotivarea hotărîrii. — Casare.
(Art. 123 din procedura civilă. (Art. 37 din legea curții de casație).

Dacă instanța de fond, în materie de daune interese, are prin chiar natura lucrurilor o mare latitudine în aprecierea quantumului daunelor, și dacă în principiu această apreciere scapă censurei curței de casație ca cestiune de fapt, acest drept însă nu scutesce pe instanța de fond a îndeplini cerințele esențiale ale ori-cărei hotărîri judecătorești, de a arăta temeiurile de drept sau de fapt pe cari își întemeiază aprecierea quantumului, căci numai în modul acesta se pôte vedea dacă elementele de apreciere, pe cari s'a basat instanța de fond, nu sunt lipsite de un

motiv legal, sau nu conțin erori grave de fapt, în cari cazuri hotărîrea dată ar fi supusă censurei curței de casație și casabilă pentru nemotivare.

No. 175. — **Casarea** decisiunii curței de apel București, secția I, cu No. 38 din 1898, în urma recursului făcut de I. L. Gutman, în proces cu primăria Capitalei București.

8 Martie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. Consilier Ciru Oeconomu ;
Pe D. Cihoschi, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Mitescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Violarea art. 123 din procedura civilă și 37 din legea curței de casație, prin nemotivarea dispoziției decisiunii, pentru că nu stabilește pe ce elemente și fondază curtea aprecierea, că valoarea imobilului expropriat era mai mică de cât suma fixată de tribunal, » acesta este atât mai mult, că primăria nici n'a înfățișat ver-un element de apreciere, ver-o probă contra celor stabilite de prima instanță ».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că cu ocaziunea alinierii străzii Brezoianu, s'a luat de către primăria Capitalei, din proprietatea recurentului S. L. Gutman, situată între acea stradă și bulevardul Elisabeta, o suprafață de 31 m.p. și 50 cm., dărâmându-se și ulucile ce închideau acest loc; că Gutman intențând acțiunea în despăgubire primăriei, tribunalul de Ilfov, secția III, după cercetare la fața locului prin martori și experți, a fixat aceea despăgubire la suma de 6.000 lei, în care intră atât valoarea locului, cât și a ulucilor; că primăria Capitalei, nemulțumită pe această evaluare, a făcut apel, plângându-se că suma acordată lui Gutman de tribunal era exagerată; că curtea de fond, prin decisiunea atacată așfi cu recurs, în aprecierea sa, găsind că suma alocată de tribunal era prea mare, o reduce la 2.000 lei, cu dobândă legală de la intențare;

Considerând că asupra apelului făcut de primărie curtea de fond

probă în totul faptele și motivele tribunalului, declarând ast-fel în-culpă pe primărie; că în ce privește însă cifra daunelor, o reduce de la 6.000, cât fusese acordată de tribunal, la 2.000 lei, pentru sin-gurul cuvânt că suma dată de prima instanță era prea mare, dar fără a arăta pentru care motive această sumă se găsea a fi prea mare și trebuia a fi redusă;

Considerând că dacă instanța de fond, în materie de daune inte-rese are, prin chiar natura lucrurilor, o mare latitudine în aprecierea cuantumului daunelor, și dacă în principiu această apreciere scapă de censura curții de casațiune, ca cestiune de fapt, acest drept însă nu scutesce pe instanța de fond a îndeplini cerințele esențiale ale ori-cărei hotăriri judecătorești de a arăta motivele de drept său de fapt pe cari și întemeiază aprecierea cuantumului, căci numai cu modul acesta se poate vedea dacă elementele de apreciere, pe cari s'a basat instanța de fond, nu sunt lipsite de un temei legal, sau nu conțin erori grave de fapt, în care casuri hotărirea dată ar fi supusă censurii curții de casație;

Considerând că după art. 123 din procedura civilă, combinat cu art. 37 din legea organică a acestei înalte curți, lipsa de mo-tivare atrage nulitatea hotăriri; că întru cât curtea de fond nu arată, în specie, motivele pe cari și-a întemeiat aprecierea sa când a re-lus cuantumul despăgubirilor ce se acordase de tribunal, în baza dovedilor aduse de recurent, decisiunea atacată în această privință este cu totul nemotivată, și ea urmază, deci, să fie casată, conform sus citatelor texte de lege.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 320

CREDITUL FUNCJAR. — Neplata anuităților. — Dreptul credi-tului. — Punerea sa în posesiune. — Incasarea veniturilor și a recoltelor. — Ce se înțelege prin venituri și recolte — Ar-bori vânduți din pădure și tăiați de cumpărător înainte de pu-nera creditului în posesiune, însă neridicați încă. — Ai cui suut. (Art. 57 și 58 din legea creditului funcjar).

Creditul funciar este în drept, în cas de neplată a anuităților capitalului împrumutat la termen, să cêră punerea sa în posesiunea imobilului ipotecat, și să ia veniturile saū recoltele ce se vor afla pe proprietate, pentru a se plăti cu ele sarcinile împrumutului.

Prin venituri saū recolte nu se pôte înțelege de cât acele cari s'ar afla încă în momentul sechestrării în mâna și în stăpânirea debitorului, iar nu și acele obiecte cari, de și aflătore încă pe moșie, ar fi trecute prin acte în regulă și făcute cu bună credință, asupra terțiilor persône.

Ast-fel, arborii cumpărași de un terțiu din pădurea situată pe moșia ipotecată la credit, tăiași de densus înainte ca creditul să fi luat moșia în stăpânire, însă neridicași încă, constituie o avere a sa proprie, eșită din posesiunea debitorului creditului, și, deci, creditul nu are nici un drept asupra-î.

No. 177. — Respingerea recursului făcut de prima societate de credit funciar rural din București contra deciziei curței de apel din Iași, secția I, No. 10 din 1900, în proces cu N. Sandu și alții.

8 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. Oeconomu ;

Pe D-nii advocați Gr. Vulturescu și M. Pherechydé, în susținerea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. C. Arion, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare, în următorea coprindere :

„Greșită interpretare și violarea dispozițiunilor art. 58 din legea „creditului funciar. În adevăr, art. 58 din legea creditului funciar „dispune că pe tot timpul cât va dura sechestrul, societatea va „lua veniturile și recoltele ce se vor afla pe proprietate, orî-care „ar fi opozițiunea saū poprirea, ceea ce însemnă că aparține „societăței tot ce se află pe proprietate în momentul punerii sale „în posesiune și cât va dura sechestrul, fără să distingă între re- „coltele saū produsele pendinte și cele culese. De ôre-ce din totă „economia legii și statutelor creditului funciar rezultă că drepturile „și privilegiile creditului funciar asupra venitului imobilului ipote- „cat lui iaū nascere din momentul înscripțiunei actului de înpru-

»mut, curtea de apel din Iași de și recunoște că drepturile și privilegiile societății asupra venitului nasc din momentul înscripțiunii actului de împrumut, interpretând însă greșit dispozițiunea art. 58 din legea creditului funciar, stabilește că societatea n'ar avea dreptul la punerea ei în posesiune de cât asupra veniturilor neculese și ajunge ast-fel la concluziunea că-butucii tăiați din pădurea Doftana, pe cari 'i consideră ca venit al moșiei, de și se află pe moșia Doftana în momentul punerii în posesiune a societății, nu aparțină societății, ci D-lui Sandu, și violază ast-fel drepturile și privilegiile creditului asupra venitului moșiei ipotecate».

Având în vedere că din decisiunea atacată prin recursul de față rezultă că, prin contract în regulă, urmat de o declarațiune autenticată de tribunalul Ilfov la 24 Iunie 1898 și transcrisă de tribunalul Bacău la 26 Iunie același an, David Grumberg ia cu arendă de la Nicolae N. Ghica moșiile Doftana și Beleghetu, ipotecate creditului funciar rural, d'impreună cu câte un cupon de pădure din fie-care din aceste moșii, spre a le exploata în fie-care an, obligându-se a plăti ratele către credit în patru căștiuri, la epoci determinate, și recunoscând dreptul creditului, în cas când s'ar abate de la angagiamentele sale, să useze contra sa de toate drepturile și privilegiile ce 'i sunt acordate prin legi, statute și regulamente, luând moșiile în stăpânire și arendându-le altei persoane; că, prin contract autenticat la 26 Iunie 1898 și transcris la 1 Septembrie același an de tribunalul Bacău, același Grumberg vinde lui Herș Marcovici 20.000 arbori de pe moșia Doftana, cu obligație pentru cumpărător de a plăti anumite sume către creditul funciar; că, la rândul său, Herș Marcovici cedeză lui Nicolae Sandu, prin act autenticat de tribunalul Bacău la 28 Aprilie 1899, contractul său cu David Grumberg în privința celor 20.000 arbori de pe moșia Doftana; că, posterior acestor fapte, neplătindu-se creditului ratele datorite, acesta cere și obține trimiterea sa în posesiunea moșiilor Doftana și Beleghetu, d'impreună cu pădurile de pe ele, coprinzându-să în această luare în posesiune și cei 20.000 arbori cumpărați de N. Sandu, tăiați însă neridicați încă de deasul; că N. Sandu făcând contestațiune, obține de la curtea de apel din Iași, a cărei decisiune se atacă de creditul funciar prin recursul de față, distragerea din posesiunea creditului a celor 20.000 arbori cumpărați de N. Sandu de la H. Marcovici;

Considerând că art. 57 din legea creditului funciar dă drept societății, în cas de neplată a anuităților capitalului împrumutat la termen, să cêră punerea sa în posesiunea imobilului ipotecat, iar art. 58 'i dă dreptul să ia veniturile sau recoltele ce se vor afla pe proprietate, pentru a se plăti cu ele sarcinile acolo prevădute;

Considerând că prin venituri și recolte nu se pôte înțelege de cât acele cari s'ar afla însă în momentul secestrării în mâna și în stăpânirea debitorului;

Că a se întinde acest drept asupra tuturilor obiectelor aflate pe moșie, chiar asupra acelor trecute prin acte în regulă și făcute cu bună credință asupra terțiilor persoane, este a se adăuga la lege și a se crea în favorul creditului un privilegiu neprevădut de legiuitor;

Că, în specie, cei 20.000 arbori de pe Doftana, cumpărați de N. Sandu cu mult înainte de luarea imobilului în stăpânire de către credit, tăiați de densusul, însă neridicați încă, constituiesc o avere a sa proprie, eșită din posesiunea debitorului creditului, și, deci, acesta n'are, după lege, nici un drept asupra'î;

Că, deci, bine a judecat curtea din Iași, admitând contestația lui N. Sandu.

Asupra motivului II:

»Exces de putere și violarea legii părților și a principiului de drept
»că nimeni nu pôte avea alte drepturi și obligații de cât acelea ce li
»s'au transmis de către autorii lor.

»In adevăr, D. N. Sandu având drepturile sale dobândite de la
»Marcovici, iar acesta de la D. Grümberg, care prin acte autentice și
»transcrise se obligase a plăti ratele la credit și, în cas de neurmare,
»a fi deposedat, D. Sandu este ținut la aceleași obligațiuni ca și au-
»torul său și supus mai cu sêmă la deposedare, pe cât timp ratele
»nu au fost achitate societății;

»Curtea considerând pe D. Sandu ca un terțiu, fără să motiveze
»de ce obligațiunile autorului său nu 'i sunt opozabile, a comis un
»exces de putere prin violarea legii părților și a principiului de drept
»că succesorii răspund de actele autorilor lor«.

Având în vedere că curtea din Iași, recunoscând lui N. Sandu dreptul asupra celor 20.000 arbori tăiați din Doftana, nu s'a pronunțat asupra prețului ce dătoresce cumpărătorul a plăti creditului, conform obligațiunei personale ce 'și-a luat prin actul de cumpărător, obli-

gațiune ce și astăzi d'inaintea acestei curți el a declarat că o are și că o va îndeplini până la concurența prețului pădurei;

Că ast-fel fiind, curtea recunoscând lui N. Sandu un drept exclusiv asupra mărfii cumpărate de d'nsul, fără a 'l dispensa de obligațiunea de a plăti prețul către dredit, a făcu o bună aplicațiune a legii.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 321

EXECUTARE SILITĂ. — Urmărire imobiliară. — Contestațiune. —

Dacă contestatorul trebuie să nu să dea cauțiunea. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 401 din procedura civilă).

Contest torul care cere suspendarea unei executărei silite nu e dispensat de cauțiune în mod absolut, de ôre-ce tribunalul său curtea pot suspenda sau menține executarea cu sau fără cauțiune, acesta fiind un drept suveran de apreciere al lor.

No. 178. — Respingerea recursului făcut de căpitan D. Mândăchescu contra decisiunei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 254 din 1899, în proces cu George A. Caramfil.

9 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. Sărățeanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Em. Culoğlu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea, rea interpretare și rea aplicare a art. 530, 531, 532 și »533 din procedura civilă.

»Curtea de Galați, prin decizia No. 254 din 1899, dată între mine »și Caramfil asupra contestației ce am făcut la vânzarea cerută de »D-lui a imobilului meu din Constanța, ce 'l posed în indivisiune cu »D-lui, a înlăturat unul din elementele indispozabile pentru apli- »carea acestor articole, acela ca suspendarea să fi fost cerută de o »terță persoană, pe când revendica în tot sau în parte imobilul ur- »mărit, pe când face cereri incidente (oposiții sau contestații) ce in-

»fluentează asupra prețului, curtea din Galați, creștându-se obligată să »facă aplicația acestor articole, a nesocotit dispozițiunile art. 401 »și următorii din procedura civilă, care 'i dă facultatea de a face sus- »pendarea fără cauțiune, ast-fel că, recunoscând dreptul cererei mele »ca, în specie, se poate, usând de acea facultatea, să suspende vinđa- »rea fără cauțiune«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că intimatul în recurs G. A. Caramfil a vândut căpitanului D. Mândăchescu o vilă din orașul Constanța, situată alături cu altă vilă a aceluiași Mândăchescu; că prețul cumpărării a fost fixat de părți la suma de 25.000 lei, pe care cumpărătorul trebuia să 'i răspundă în termen de 3 ani; că pentru asigurarea acestei sumi, Mândăchescu, pe lângă garanția imobilului cumpărat, a afectat cu ipotecă și vila sa proprie;

Că creditorul Caramfil nefiind plătit la timp, a pus în urmărire ambele vile; că Mândăchescu a făcut contestația care formeză obiec- tul procesului de față, cerând suspendarea vinđerei, pe motiv că a intentat o acțiune principală în anularea actului de vinđare-cumpă- rare mai sus menționat; că curtea de apel din Galați găsind contes- tația fondată și că e loc la suspendarea vinđerei, conform art. 532 din procedura civilă, obligă pe recurent, debitorul urmărit la 5.000 lei cauțiune, pentru asigurarea daunelor în cas când s'ar respinge ac- țiunea sa în anulare;

Considerând că raționând chiar pe temeiul art. 401 din procedura civilă, după cum pretinde recurentul prin motivul propus, contesta- torul care cere suspendarea unei executări silite nu e dispensat de cauțiune în mod absolut, de ôre-ce tribunalul său curtea, după acest articol, poate să suspende sau să menție executerea cu sau fără cauțiune;

Că, în specie, curtea găsind apörtun, în aprecierea sa, să supună pe contestatorul Mândăchescu la o cauțiune de 5.000 lei, a usat de un drept de suverană apreciere ce 'i acordă legea în toate casurile, și cu atât mai mult cu cât nici Mândăchescu nu s'a opus la acesta, cerând numai a fi supus la o cauțiune mică;

Că ast-fel fiind, motivul e neintemeiat, și, deci, recursul cată a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 322

PATRON. — Lucrător. — Fabrică. — Accidente. — Datoria patronului. — Faptul de a pune să lucreze copii la aparate ce pot da loc la accidente. — Responsabilitatea patronului în cas de accident, chiar dacă a luat măsuri de siguranță și a făcut recomandății acelor copii. (Art. 999 din codul civil).

Patronul este dator să ia toate măsurile de siguranță pentru lucrătorii săi, mai cu seamă când întrebuințează copii cari nu au experiența necesară și prudența ce se cere la o lucrare ce nu este scutită de pericol.

Faptul în sine de a pune copii să lucreze la mașini și aparate a căror întrebuințare poate da naștere, — dacă nu se ia toate precauțiile necesare, — la accidente, constituie o imprudență din partea patronului, independent de măsurile de siguranță ce va fi luat și recomandățiile ce va fi făcut acelor copii, întrucât, din cauza vârstei lor, copii nu și pot da seamă în de ajuns de pericolul ce îi amenință dacă nu se țin de acele recomandății. Așa dar, imprudența patronului de a întrebuința copii la mașini și aparate al căror us nu e scutit de pericol, face pe patron răspunzător de orice accidente s'ar întâmpla acelor copii.

No. 6. — Casată decisiunea curței de apel din Galați, secția II, cu No. 201 din 1899, în urma recursului făcut de Costache Grigoriu, în proces cu Ludovik Ioseck.

11 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiuciu ;

Pe D-nii avocați Em. Porumbaru și I. Păunescu, din partea recurentului Costache Grigoriu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Vasile Lascar, din partea intimatului Ludovik Ioseck, în combateri, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

»Curtea comite un exces de putere. Patronul e dator, orî de câte ori întrebuințează minori în fabrică să țină compt de ușurința vârstei și să nu 'i pună la lucrări periculoase, la lucrări cu mașini cari

»pot da nascere la rupere de mâini. Nu trebuie să se cêră unui copil
»o prudență care nu e de vârsta lui.

»Principiul că patronul trebuie să îngrijescă de siguranța lucrăto-
»rului ce întrebuițează și că, în cas contrariu, e răspunzător chiar de
»accidentele întemulate prin vina lucrătorilor, se aplică cu mai multă
»severitate, când e vorba de copii.

»Patronii trebuie să țină sêmă de înexperiența și de ușurința co-
»piilor și să'i apere chiar de accidentele cari se pot întempla din
»causa lor.

»Curtea a violat acest principiu, comițând ast-fel un exces de
»putere«.

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că
copila Ecaterina, fiica recurentului Costache Grigoriu, în vîrstă de
14 ani, fiind tocmită ca lucrătoare la fabrica de paste făinoase a lui
Ludovik Ioseck, intimat așI, cu însărcinarea de a pune pastă sub
presă, într'o ți cilindrul preseii 'i-a apucat mâna și 'i-a zdrobit'o așa
în cât a rêmas privată de usul acelei mâini pe tótă vieța; că părin-
tele reclamând, tribunalul de Covurluiu a condamnat pe stăpânul
fabricii la 5.000 lei despăgubiri;

Că Ioseck făcênd apel, curtea reformeză sentința tribunalului și
apără pe Ioseck de ori-ce despăgubiri, răspunzând reclamantului,
care, pentru a deduce responsabilitatea patronului, se basază pe fap-
tul că el a întrebuițat în fabrica sa o copilă minoră, fără nici o ex-
periență, că întrebuițarea unei minore într'o fabrică de paste nu
constitue nici o imprudență, de vreme ce regulamentul indus.riilor
insalubre, între care se numără și fabrica de paste a lui Ioseck, per-
mite angajarea lucrătorilor de 14 ani;

Având în vedere că rezultă din principiile generale în materie de
responsabilitate, și în special din art. 999 din codul civil, că patro-
nul este dator să ia tôte măsurile de siguranță pentru lucrătorii săi,
mai cu sêmă când întrebuițează copii cari nu au experiența necesară
și prudența ce se cere la o lucrare ce nu este scutită de pericol;

Că afară de acêsta, faptul în sine de a pune copii să lucreze la
mașini și aparate a căror întrebuițare pôte da nascere, dacă nu se
iaă tôte precauțiunile necesare, la accidente, constitue o imprudență
din partea patronului, independent de măsurile de siguranță ce va fi
luat și recomandațiile ce va fi făcut acelor copii, întru cât din cauza

vârstei lor, copiii nu'și pot da în de-ajuns sémă de pericolul ce'i amenință, dacă nu se țin de acele recomandații;

Că, dar, imprudența patronului de a întrebuița copii la mașini și aparate al căror us nu e scutit de pericol, face pe patron răspundător de orî-ce accidente s'ar întempla acelor copii;

Că așa fiind, rēu curtea de apel a respins pretențiunile recurențului și a declarat pe Ioseck, patronul fabriciei, nerēspundător de nenorocirea întemplată copilei reclamantului, pe motiv că regulamentul industriilor insalubre permite întrebuițarea copiilor de 14 ani, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta pe cele-alte motive,
In unire cu concluziunile D-lui procuror de secție St. Stătescu;
Casază, etc.

Civil, secțiunî-unite.

No. 323

CONVENȚII SAŪ CONTRACTE. — Prelungire. — Condiție suspensivă. — Obligații corelative. — Cestiune de interpretare. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

CONVENȚII SAŪ CONTRACTE. — Obligație supusă unei condiții suspensive. — Neîndeplinirea condiției. — Dacă obligația produce verî-un efect.¶

- 1) *Cestiunea dacă prelungirea unui contract s'a făcut sub o condițiune suspensivă sau că a dat nascere la două obligațiuni corelative, fiind o cestiune de fapt și de interpretare de convenție, intră în atributul suveran al instanțelor de fond și hotărîrea lor în astă privință scapă censurei curței de casație, afară numai dacă prin interpretare s'a schimbat însăși natura tocmelei.*
- 2) *Obligațiunea supusă unei condițiuni suspensive nu produce nici un efect dacă condițiunea nu s'a îndeplinit.*

No. 181. — Respingerea recursului făcut de Athanasie Manoilidis contra decisiunei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 101 din 1899, în proces cu Maria Vera.

12 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe D. avocat M. Antonescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. N. Mitescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Curtea a comis un exces de putere, a violat art. 1.017 din codul
»civil, și a denaturat convențiunea părților când a decis că prelun-
»girea contractului cu un an a fost supusă condițiunei suspensive,
»dacă Manoilidis de la 23 Aprilie 1895 va preda fabrica cu inven-
»tariu în regulă, căci din interogatoriū și scrisorile invocate în deci-
»siune nu rezultă alt-ceva de cât că Manoilidis ar fi fost obligat să
»predea fabrica cu inventariu la 23 Aprilie 1895 și D-na Vera era
»obligată să prelungească contractul încă pe un an, ceea ce nu im-
»plică ideea de obligație cu condițiune suspensivă, ci existența a două
»obligațiuni corelative, în care cas neîndeplinirea unei obligațiuni
»nu atrage de cât rezoluțiunea învoelei, dacă se cere în justiție. În
»specie, n'a fost cerere de rezoluțiune în justiție, din contră, D-na
»Vera a lăsat pe Manoilidis să se bucure de fabrică și după termenul
»de 23 Aprilie 1895. Calificarea de obligațiune, sub condițiune sus-
»pensivă dată de curte, în specie, este o gravă erore juridică, căci
»însăși D-na Vera, la 5 August 1895, prin somațiunea adresată lui
»Manoilidis, declară că nici la acea dată, cu mult posterioară zilei de
»23 Aprilie 1895, dânsa nu considera obligațiunea de prelungire a
»contractului ca neexistentă«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
la 17 Decembre 1882, între Maria D. Vera, intimată în recurs, și
recurentul Atanasie Manoilide, a intervenit un contract autentic, prin
care cea d'ânteiū concede celui de al doilea, pentru un termen de
12 ani, începător de la 23 Aprilie 1883, și fără vre-o plată de chirie
său despăgubire, o porțiune de teren de pe moșia sa Barboși, jude-
țul Covurluiū, pentru a construi pe dânsa o fabrică de spirt cu de-
pendințele ei și cu îndatorire de a înființa canaluri și conducte subte-
rane pentru aducerea apei din Siret, necesară alimentării fabriciei,
obligându-se Manoilide ca, la expirarea termenului, să predea în stare

bună proprietăresel moșiei, toate construcțiunile fabricel, cu mașinările și aparatele, afară de acelea cari n'ar face parte integrantă cu solul, însă chiar pe acestea, dacă va voi să le oprască proprietăresa, să fie obligat a i le ceda după o evaluațiune ce s'ar face, sau după înțelegerea dintre părți; că, conform acestui contract, Manoilide a construit fabrica și a stăpănit'o 12 ani, și la expirarea acestui termen, 23 Aprilie 1895, pretinșând că i se mai prelungise contractul pe un an, nu a predat fabrica și a continuat a o stăpăni; că, în această stare de lucruri, la 7 Octombrie 1895, Maria D. Vera a chemat în judecată pe Manoilide pentru a fi obligat să facă reparațiunile necesare la construcțiunile fabricel, cum și a delasa în proprietatea sa toate mașinele și aparatele cari au servit la fabrică în tot timpul cât a funcționat; că tribunalul de Covurluiu a admis în parte acțiunea Mariei D. Vera și a obligat pe Manoilide să 'i plătescă o sumă de 9.660 lei pentru reparațiunile necesari localului fabricel și grajdului de vite; să 'i delase în proprietatea sa coșul fabricel cu cilindrele lui de fer, puțul cu conductele și cu toate țevile, rămânând în proprietatea lui Manoilide cele-alte mașinării și aparate; și, în fine, să predea Mariei D. Vera mașinele și aparatele prevădute la No. 1, 2, 4, 5, 9, 12, 13 și 16 din actul de expertisă cu data de 24 Februarie 1896, dresat de expertii I. Poujollat, A. Caraman și Filip Vreto, atunci însă numai când Maria Vera 'i va plăti valoarea lor în sumă de 37.200 lei; că ambele părți, nemulțumite pe sentința tribunalului, au făcut apel și curtea de Galați, după ce mai întâiu a conexas apelurile, statuând asupra lor, prin decisiunea atacată ađi cu recurs, a respins apelul lui Manoilide, și, admittend pe cel făcut de Maria D. Vera, obligă pe Manoilide să plătescă acesteia: 1) 9.660 lei pentru diferite reparațiuni; 2) Să 'i delase coșul fabricel cu cilindrele lui de fer, puțul cu conductele și țevile, cazanul de abur prevăduț în raportul expertilor; 3) Să 'i cedeze mașinele și aparatele ce ar fi avut drept, după contract, să ridice, în schimbul sumei de 31.700 lei, cât s'a prețuit de curte; 4) 200 lei cheltueli de judecată;

Considerând că cestiunea dacă prelungirea unui contract s'a făcut sub o condițiune suspensivă, sau că a dat naștere la două obligațiuni corelative, fiind o cestiune de fapt și de interpretare de convențiune, ce intră în atributul suveran al instanțelor de fond, hotărîrea lor în această privință scapă de sub censura curței de casație,

întru cât nu se dovedește că prin interpretarea dată s'ar fi denaturat însăși natura convențiunei ;

Considerând că recurentul n'a dovedit cu nimic că curtea de fond a denaturat scrisorile presintate de partea intimată în sprijinirea alegațiunei sale, căci din acele scrisori nu rezultă în mod clar și indiscutabil, — după cum pretinde ați recurentul prin motivul de casare — că, independent de obligațiunea lui Manoilide de a preda fabrica cu inventar la 23 Aprilie 1895, intimata Maria D. Vera era obligată să prelungească contractul încă pe un an, fără nici o condițiune ;

Considerând asemenea că, dacă este adevărat, după cum se afirmă de recurent, ea însăși, intimata, la 5 Aprilie 1895, prin somațiunea adresată lui Manoilide, declară că dânsa nu consideră obligațiunea de prelungire a contractului ca neexistentă, nu este mai puțin adevărat însă că din această declarațiune nu rezultă cătuși de puțin că acea obligațiune încetase vre-un moment de a fi supusă condițiunei suspensive sub care a fost creată, și, deci, condițiunea neîndeplinindu-se, adică Manoilide nepredând fabrica la 23 Aprilie 1895, cu inventar în regulă, conform contractului, cu drept cuvânt a hotărît curtea de fond că obligațiunea intimatei nu putea să producă nici un efect ;

Că ast-fel fiind, motivul de casare sus arătat este neintemeiat.

Asupra motivului II :

»Nemotivare și exces de putere.

»Curtea decide că Manoilide, prin somațiunea din 3 Aprilie 1896, n'a pus în întârziere pe D-na Vera pentru predarea fabricii, de și »contrariul rezultă din această somațiune ; iar argumentarea curței, »că somațiunea din 3 Aprilie 1896 n'a putut constitui o punere în »întârziere, pentru că Manoilide a mai făcut încă o somațiune la 2 »Decembre 1896, nu poate constitui o motivare serioasă, căci face- »rea unei somațiuni posterioare, în care se și referă la somațiunea »anterioară nu poate să aibă de efect infirmarea punerii în întârziere »ce a avut deja loc. De altmintrelea, somațiunea din Decembre 1896 »avea de scop să anunțe pe D-na Vera că dacă nu va primi fabrica, »Manoilide o va părăsi, neputând să 'i-o păzescă la infinit. Prin ur- »mare, D-na Vera fiind pusă în întârziere de la 3 Aprilie 1896, Ma- »noilide nu poate fi responsabil de deteriorările posterioare«.

Considerând că curtea de fond constată, în fapt, că somațiunea lui Manoilide de la 3 Aprilie 1896 se refera la alte fapte de cât la pre-

darea construcțiilor, așa că nu putea avea efectul pe care numitul voia să i'l atribue; că curtea mai constată de asemenea, tot în fapt, că Manoilide a continuat a ocupa fabrica până la 7 Decembrie 1896, când numai a pus-o la dispozițiunea proprietăresei Maria D. Vera, și mai constată, în fine, că la această dată construcțiunile fabricii erau în proastă stare;

Considerând că întru cât instanța de fond, pe baza acestor constatări de fapt și în conformitate cu dispozițiunile art. 1.074 din codul civil, a pus în sarcina lui Manoilide daunele cauzate construcțiilor fabricii prin culpa lui, până la 7 Decembrie 1896, când a delăsat fabrica la dispozițiunea proprietăresei, iar nu și pe cele survenite în urmă, apoi și acest al doilea motiv de casare este neintemeiat.

Asupra motivului III :

» Omisiune esențială. Am invocat înaintea curții că dacă Manoilide n'a putut evacua și preda fabrica la timp, cauza a fost însăși D-na Vera, care prin ajutorul parchetului și al administrației, l-a oprit a demonta mașinile și de a preda fabrica, ceea ce se constată din procesul-verbal al ajutorului de sub-prefect din 7 Noembrie 1895, pe care l-am prezentat curții prin acest act, Manoilide stabilind că întârzierea de predarea fabricii a provenit din cauza D-nei Vera, nu mai era posibil să se pună în sarcina lui deteriorările survenite la fabrică în urmă, când este constant din raportul Poujollat, Caraman și Vreto, că la 24 Februarie era în bună stare, ceea ce constată și » curtea «.

Considerând că întru cât curtea de fond constată, printr'o serie de fapte, că recurentul, prin culpa sa, n'a delăsat fabrica la dispozițiunea intimatelor de cât la 7 Decembrie 1896, prin acesta constată și stabilește în de-ajuns și în mod implicit că nu din culpa intimatelor s'a întârziat a se face predarea la timp, și, deci, procesul-verbal al ajutorului de sub-prefect, cu data de 7 Noembrie 1895, nu are importanța ce i se atribue;

Că, prin urmare, dacă curtea de fond în considerantele decisiunii sale nu vorbește de acest proces-verbal, acesta nu poate constitui o omisiune;

Că, în orî-ce chip, chiar omisiune de ar fi în această privință, totuși, ea nu este esențială, de orice curtea constată în fapt că și mai înainte de data de 7 Noembrie 1895, când se pretindea că inti-

mata, prin ajutorul administrației, ar fi împedicat pe Manoilide să facă predarea, fabrica era deja ruinată (jurnalul de la 3. Noembrie 1895) ;

Că ast-fel fiind, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivelor IV, V și VI :

IV. »Nemotivare, exces de putere și omisiune esențială ; curtea lasă în proprietatea D-nei Vera cazanul de abur, cu toate că acest cazan nu făcea parte integrantă cu solul, cum se exprimă art. 5 din contract. Curtea sprijină această soluție pe raportul expertului maior Cupșa, de și acest expert arată că nu se poate pronunța asupra acestei cestiuni, iar constatarea făcută de expert și de curte că cazanul era învelit în zidărie și că la scoterea lui a trebuit să se strice toată zidăria, nu indică că cazanul făcea parte integrantă cu solul, pentru că din acestea nu rezultă că cazanul era încorporat cu solul și nici măcar cu zidăria. Curtea omite a se pronunța asupra expertisei lui Poujollat, Caraman și Vreto, care conchide în mod formal că cazanul nu era încorporat cu solul, și, prin urmare, nu motivează în contra acestei expertise«.

V. »Nemotivare, exces de putere și omisiune esențială ; curtea acordă D-nei Vera tuburile de la conductul de apă, fără a motiva pentru ce și nu se pronunță asupra raportului Cupșa, din care se constată în mod expres că aceste tuburi nu făceau parte integrantă cu solul«.

VI. »Nemotivare și omisiune esențială. Am invocat înaintea curței că canalul de scurgere ce Manoilide era obligat a face conform art. 4 din contract, l-a făcut conform planului direcției drumului de fer dat lui de proprietar, și, prin urmare, Manoilide era descărcat de această obligație. Cu toate acestea, curtea omite a se pronunța asupra acestui mijloc și condamnă pe Manoilide a plăti costul unui canal deja făcut după chiar indicațiunile proprietarului«.

Considerând că cestiunile cari fac obiectul acestor motive de casare fiind privitoare numai la interpretarea unor clause din contract și la constatarea eminate de fapt, scapă controlului curței de casație ;

Că, deci, și aceste motive fiind neîntemeiate, recursul de față devine nefondat și, ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 324

CONTRAVENȚII LA LEGEA IMPOSITULUI FUNCICIAR. — Imobil dotat. — Dacă privesce pe soția proprietară sau pe soțul usufructuar. (Art. 1.242 și 1.243 din codul civil ; art. 1 și 13 din legea impositului funciar).

Bărbatul având administrația averii dotale, el este supus la toate obligațiunile unui usufructuar.

Ast-fel, dacă ar resulta vre-o contravenție pentru neplata impositului funciar al imobilului dotat, această contravenție nu poate să privescă de cât pe soțul usufructuar.

No. 182. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra sentinței tribunalului Tutova cu No. 543 din 1899, în proces cu Urania Conduriotti.

15 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr.

M. Buiucliu ;

Pe D. Gr. Nicolescu, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe D. C. Plesnilă, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere și violarea art. 1 din legea asupra impositului funciar și a art. 5 din legea de urmărire în spiritul lor, întru cât » tribunalul reformează decisiunea No. 12.895 din 1899, dată de administratorul financiar asupra contestației făcută de D-na Urania » Conduriotti, sub cuvânt că urmărirea pentru plata foncieri moșiei » Pogonesci, proprietatea acestei dămne, trebuia să fie îndreptată în » contra soțului D-nei Conduriotti ca usufructuar al dișei moșii, pe » câtă vreme fonciera fiind un imposit ce se datorază de proprietate, » indiferent este contra cărei persoane : proprietar, usufructuar sau a- » rendaș, se urmărește plata acestui imposit, după cum rezultă din art. 1 » și 5 sus menționate«.

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că D-na Urania Conduriotti — intimată ađi în recurs — prin proces-verbal dresat de controlorul fiscal N. G. Cantacuzino în điua de 29

Ianuarie 1899, și aprobat de ministerul de finance, a fost condamnată la amendă pentru contravențiune la legea impositului funciar ; că contravențiunea ce i se impută consistă în aceea că, fiind domiciliată la Roma, unde soțul său e acreditat ca ministru al Greciei, și dobândind la 1898 prin succesiune de la tatăl său, N. Constantinidi, o moșie care era înscrisă în rol cu un impozit de $6\frac{0}{10}$, a continuat a plăti acest impozit fără a cere să fie urcată la $12\frac{0}{10}$, ca una ce era domiciliată în străinătate, și că așa fiind, fapta sa, față cu dispozițiunile art. 1 și 13 din legea funciară, ar constitui o contravențiune la citata lege ; că, în baza sus menționatului proces-verbal de contravențiune, intimata Urania Conduriotti fiind urmărită de administrația financiară a județului Tutova să plătească Statului 5.250 lei, impozitul întreit a diferenței de $7\frac{0}{10}$, calculat asupra venitului de 25.000 lei, plus 4.200 lei decimii adiționale cuvenite Statului, județului și comunei, a făcut contestațiune la această urmărire, consemnând mai întâi suma, în conformitate cu dispozițiunile art. 20 din legea de urmărire, și tribunalul de Tutova, prin sentința atacată aici cu recurs, a apărât-o de amenda la care era condamnată și anulează urmărirea îndreptată în contra intimatei, a ordonat restituirea sumei ce o consemnase ;

Considerând că instanța de fond constată, în fapt, că moșia, pentru impozitul căreia se pretinde că s'a comis contravențiunea, care a dat naștere la urmărirea îndreptată în contra intimatei, este dotală ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 1.242 și 1.243 din codul civil, bărbatul având administrațiunea averii dotale, el este supus la toate obligațiunile unui usufructuar ;

Considerând că așa fiind, cu drept cuvânt a hotărît tribunalul că dacă contravențiunea ar resulta din neplata impositului funciar pentru această moșie, în conformitate cu legea impositului funciar, apoi acesta nu poate să privească de cât pe soțul intimatei care este usufructuar al acelei moșii ; și, deci, motivul de casare invocat fiind neîntemeiat, ca atare urmăzător a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 325

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Proces-verbal de constatare. — Trimiterea lui la primărie spre confirmare. — Termen. — Hotărâre de confirmare. — Dacă trebuie să conțină data. — Termen. — Apel. — De când curge termenul. (Art. 115 din regulamentul de constatare, percepere și urmărire a veniturilor comunale).

Procesul-verbal de constatare a unei contravenții la legea și regulamentul de constatare, percepere și urmărire a veniturilor comunale, trebuie să se trimită, în 24 ore cel mult de la data încheierii lui, și prin îngrijirea șefului biroului unde a fost redactat, primăriei, care, după ce 'l va fi examinat, va decide, în termen de cinci zile, dacă se cuvine sau nu a'î da urmare.

De aci rezultă că decizia confirmătoare a procesului-verbal de constatare trebuie să arate neapărat data când a avut loc confirmarea procesului-verbal, pentru că această dată este cerută de legiuitor nu numai spre a se determina termenul de apel, care curge de la data comunicării procesului-verbal confirmat de primărie, dar și pentru a se putea constata dacă procesul-verbal s'a confirmat înăuntrul termenului de cinci zile prevăzut de lege.

No. 183. — Casarea cărței de judecată a județului ocolului Stemnic cu No. 780 din 1899, în urma recursului făcut de S. Donică, în proces cu primăria comunei Drăgușani și Neron Lupașcu.

15 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari ;

Pe D. avocat Rădulescu, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. Ch. Tomulescu, în combateri, și

Pe D. Neron Lupașcu, în explicațiunile date ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare, în următoarea coprindere :

„Violarea art. 115 din legea pentru constatarea și perceperea veniturilor ; deciziunea confirmătoare a procesului-verbal de către consiliul comunal nefiind dată».

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului, din care rezultă că prin procesul-verbal No. 2.004 din 3 și 4 Decembrie 1899, dresat de președintele comisiunii interimare a comunei Drăgușani, județul Vaslui și confirmat prin deciziunea consiliului comunal

respectiv sub No. 2.017 din 1899, Donică Sarchis, recurentul de ađi, și Neron Lupașcu, fiind condamnați la câte 10 lei amendă pentru infracțiune la legea pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale și la confiscarea a 16 vase cu vin, proprietatea recurentului Sarchis Donică, aflate în beciul caselor lui Neron Lupașcu din Tatomiresci, numiții au făcut apel la judele de ocol, care, prin cartea de judecată atacată ađi cu recurs, a respins apelul recurentului Sarchis Donică, menținând, în ceea ce 'l,privesce, condamnarea la amendă și confiscarea, și, admitând apelul lui Neron Lupașcu, 'l-a apărat pe acesta de amenda la care era condamnat ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 115 din regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, fie-care proces-verbal de constatarea vre-unei contravențiunii la sus citata lege trebuie a se trimite în 24 ore cel mult de la data încheerii lui, și prin îngrijirea șefului biuroului unde a fost redactat, primăriei, care, după ce 'l va fi examinat, va decide, în termen de cinci zile, dacă se cuvine său nu a 'l da urmare ;

Considerând că din această dispozițiune rezultă că decisiunea confirmătoare a procesului-verbal de constatare trebuie să arate neapărat data când a avut loc confirmarea procesului-verbal, pentru că această dată este cerută de legiuitor nu numai spre a se determina termenul de apel, care curge de la data comunicării procesului-verbal confirmat de primărie, dar și pentru a se constata dacă procesul-verbal s'a confirmat înăuntru termenului de cinci zile prevăduț de lege;

Că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, de și recurentul a dedus în judecata instanței de fond cestiunea lipsei de dată a decisiunei prin care s'a confirmat procesul-verbal de constatarea contravențiunei, care lipsă se și vede în această decisiune, redactată la finele procesului-verbal, în care este trecut numai numărul 2.017 și 1899 Decembre, fără să arate ziua, și, totuși, judele de ocol, fără a rezolva această cestiune, a respins apelul recurentului și a confirmat procesul-verbal, apoi, învederat că prin o asemenea procedură, a violat dispozițiunile sus citatului text de lege ;

Că, prin urmare, motivul de casare în cestiune este întemeiat ;

Pentru aceste motive,

Și fără a se mai discuta cele-alte mijloce de casare invocate :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 326

CONTRAVENȚII VAMALE. — Recurs. — Termen. (Art. 191 din legea vamală).

Termenul de recurs în casafie, în materie de infracțiune la legea vamală, este de o lună de la pronunțarea sentinței tribunalului, și dacă ultima zi de recurs se împlinesce într'o zi de sărbătoare legală, această ultimă zi se amână pentru cea d'ânteiu zi de lucru.

Ast-fel, dacă ultima zi cade în ziua de 25 Decembre, zi de sărbătoare, Crăciunul, cea d'ânteiu zi de lucru următoare este ziua de 28 Decembre, când se poate face recursul, și, deci, recursul făcut în ziua de 29 Decembre este tardiv.

No. 187. — Respingerea, ca neadmisibil a recursului făcut de ministerul de finanțe contra sentinței tribunalului Tulcea, cu No. 328 din 1899, în proces cu C. Teologu, și alții.

16 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré;

Pe D. Dimopol, din partea intimaților, care ridică incidentul că recursul e tardiv, și

Pe D. N. Nicolescu, din partea Statului, care se referă la aprecierea curței;

Deliberând,

Asupra motivului de inadmisibilitate a recursului, ridicat de partea intimată;

Având în vedere că după art. 191 din legea vamală termenul de recurs în materie de infracțiuni la acea lege este de o lună de la pronunțarea sentințelor tribunalelor;

Având în vedere că, în specie, din sentința supusă recursului, dată în materie de contravenție la legea vamală, se constată că acea sentință a fost pronunțată în ziua de 25 Noembrie 1899, iar recursul se vede primit la această înaltă curte în ziua de 29 Decembrie același an; că ziua de 25 Decembre, când se împlinea luna acordată de lege pentru a face recursul, era feriată, fiind Crăciunul; că cea d'ânteiu zi de lucru următoare era ziua de 28 Decembre când, după art. 731.

din procedura civilă, urma recurentul să 'și depună recursul său la grefa acestei înalte curți;

Că Statul făcând recursul a doua oară, adică la 29 Decembre '1-a făcut peste termenul legal de o lună;

Considerând că ast-fel fiind, recursul de față urmăzează a se respinge ca neadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 327

CONTRA-INSCRIS SAU ACT SECRET. — Modificarea unui act public. — Intre cine are putere contra-inscrisul. (Art. 1.175 din codul civil).

Contra-inscrisurile sau actele secrete ce modifică dispozițiile unui act public nu are putere de cât între părțile contractante și succesorii lor universală și nu pot fi opuse terților.

No. 190. — Respingerea recursului făcut de Maior N. Cristescu contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 123 din 1898, în proces cu I. Uroșescu, și alții.

17 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe D. B. Missir, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Stroescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. » Rea aplicare a art. 1.206 din codul civil, relativ la indivisibilitatea mărturisirii. Eu am mărturisit că ipoteca e simulată ; pentru că și vânzarea imobilului asupra căruia e înscrisă ipoteca, e simulată și făcută numai în scop de a'mi garanta proprietatea. Curtea despărțind mărturisirea, a ajuns a admite că ipoteca e nulă,

»fără să vadă că și vinđarea e nulă și avea interes a mai discuta »ceștiunea«.

II. »Exces de putere și rea aplicare a art. 1.175 din codul civil«.

»In adevăr, când am invocat contra-înscrisul, care proba că vinđarea era simulată, fictivă, curtea 'mî respinge apărarea pentru că »n'ăși fi făcut o acțiune în anulare și pentru că n'ăși putea opune »contra-înscrisul celor de al treilea. Curtea a comis un exces de putere și a aplicat greșit textul legii citat, căci nu e nevoie de o acțiune când mă apăr, și pot opune orî-ce excepțiune de apărare în »mod incidental; apoi un creditor hirografar nu e un terțiu ci un »ayant cause al debitorului, căci n'a dobîndit nici un drept special »asupra imobilului; ce e mai mult, curtea a invocat en officio, acest »argument din urmă și fără să 'mî fi dat cuvîntul ca să mă apăr«.

Avînd în vedrre decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Ion Uroșescu, în calitate de creditor al lui Bădulescu, a cerut anularrea unei datorii ipotecare ce debitorul său constituise maiorului N. Cristescu, recurentul de ađi, pe un pămînt în întindere de 112 hectare, cumpărat de Bădulescu de la numitul maior Cristescu cu act în regulă, pe motiv că atât creanța cât și ipoteca erau simulate și făcute în scopul de a se pune la adăpostul urmăririlor ce s'ar îndrepta de către dînsul (Uroșescu), asupra averii debitorului său Bădulescu; că tribunalul, întemeindu-se pe o serie de presupțiuni arătate a-nume în sentința sa, admite acțiunea lui Uroșescu și anulează actul de ipotecă ca fiind simulat;

Considerînd că este inexact în fapt că recurentul ar fi mărturisit, la interogatorul ce i s'a luat, că atât vinđarea cât și ipoteca erau simulate și făcute în scop de a 'i garanta proprietatea; căci, la singurul interogatoriu ce i s'a luat, acela adică de la tribunal, dînsul nu numai nu a pretins că vinđarea era simulată; dar, din contra, din răspunsul ce a dat, rezultă recunoscerea sa că vinđarea a fost serioasă; că, dar, neputînd fi vorba, în specie, de scindarea unei mărturisiri, motivul tras din violarea art. 1.206 din codicele civil, urmînd a fi respins ca neîntemeiat;

În ce privește cel de al doilea motiv de casare:

Considerînd că curtea de apel, pentru a respinge contra-înscrisul ce recurentul de astăđi presintă pentru prima oră înainte curței și prin care voia să probeze că vinđarea era simulată, se întemeiază între altele, pe dispozițiunile art. 1.175 din codul civil;

Considerând că este necontestat că prin acest act secret se modifică dispozițiunile actului public al vinzării;

Considerând că după termenii chiar întrebuițați în acest articol 1.175, un asemenea act n'are putere de cât între părțile contractante și succesorii lor universal și că el nu poate avea efect în contra altor persoane;

Considerând că creditorul ipotecar, în specie Uroșescu, nefiind parte contractantă la acest contra-inscris, nici succesor universal, el este o altă persoană, și, dar, curtea cu drept cuvânt a declarat că acest contra-inscris nu 'i este opozabil;

Că, deci, decisiunea curței menținându-se pe acest motiv, urmază că și acest al II-lea mijloc de casare să fie respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 328

DREPT REAL. — Transmiterea lui. — Exercițiul lui de către acela căruia i s'a transmis. — Terțiu deținător. (Ar. 1.169 și 1.191 din codul civil).

CASAȚIE. — Omișiune d'a se pronunța asupra unei cestii ce poate schimba soluția procesului. — Omișiune esențială.

APEL. — Curtea de apel. — Respingerea în totul a apelului. — Dacă curtea poate schimba limitele terenului revendicat, fixându-le în alt-fel de cât tribunalul.

CASAȚIE — Cestiune neprimitoare de altă judecată. — Casare fără trimitere. (Art. 39 din legea curței de casație).

- 1) *Acela căruia i s'a transmis, prin acte în regulă, un drept real, are exercițiul acestui drept contra orî-cărui posesor sau deținător al lucrului supus acestui drept; fără a fi nevoie să se stabilească veri-un raport juridic între acela în contra căruia se urmărește exercițiul acestui drept și între persoana ce a transmis acest drept.*
- 2) *Omișiunea ce judecata face d'a se pronunța asupra unei cestiuni a cărei soluție nu ar fi putut schimba în nimic rezultatul procesului nu este esențială, și, deci, nu poate atrage casarea hotărîreii.*
- 3) *Curtea de apel nu poate, fără a săvîrși un exces de putere. ca*

respingând în totul un apel, să fixeze, prin dispozitivul hotărîrii sale, limitele unui teren revendicat în alt mod de cât cum le determinase tribunalul.

4) Când cestiunea nu este de natură a primi o altă urmare de judecată, casarea se face fără trîmitere.

No. 191. — Casarea, fără trîmitere, pe baza ultimului motiv, a decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 41 din 1899, în proces cu Moise Țulucă.

17 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni;

Pe D. avocat M. Antonescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. D. Nenișescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare în următoarea cuprindere:

„Curtea de apel a comis un exces de putere și a violat art. 1.160 și 1.191 din codul civil, admitînd acțiunea în revendicare a lui Moise Țulucă, fără ca acesta să fi produs verî-un act opozabil lui G. Ghica Năstăseanu sau autorilor lui, căci actele exhibate de revendicant emana de la persoane cu care G. Ghica Năstăseanu nu are nici un raport „juridic“.

Avînd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obiectul procesului debătut la instanțele de fond consistă în cererea lui Moise Țulucă — intimat în recurs — ca să fie obligat G. G. Năstăseanu (recurentul de ađi) — să’i delase în plină proprietate și posesiune un codru de pămînt din hotarul comunei Rucăru, plaiul Dâmbovița, ce începe de din jos de întărcătore în sus până în bradul trăsniț, pretinđînd că acest pămînt face parte din proprietatea sa numită „Grópa Românului“ și că se stăpănesce pe nedrept de G. G. Năstăseanu; că tribunalul de Muscel, pe baza actelor prezentate de Moise Țulucă, și în urma unei constatări locale cu martori, propuși de ambele părți, și expert, a admis ca întemeiată acțiunea și a obligat pe Năstăseanu să delase în proprietatea și posesiunea reclamantului trupul de pămînt revendicat și arătat în schița de plan formată de inginerul expert căpitan G. Murguleț; că, în urma apelului făcut de Năstăseanu, curtea de

fond, prin decisiunea atacată ađi cu recurs, adoptând în totul motivele de fapt și de drept din sentința primilor judecători și pe baza unei noi constatări locale cu martori și expert, ce s'a ordonat de dēnsa, a respins apelul și a dispus ca G. Năstăseanu să lase în posesiunea și proprietatea lui Moise Țulucă terenul figurat între punctele A, C, B, D, pe schița de plan făcută de expertul N. N. Furcă la 5 Octombrie 1897, schiță de plan care s'a vizat de curte;

Avēnd în vedere că instanțele de fond constată că reclamantul Moise Țulucă, în dovedirea dreptului său de proprietate asupra terenului revendicat, a exhibat următoarele acte: actul din 1853, legalizat de sfatul satului Rucăr; actul de schimb autentificat de tribunalul Muscel la 30 Aprilie 1885, transcris în registrul de transcripțiunii sub No. 214 acel an, și actul de vinđare autentificat de același tribunal sub No. 105 din 1889 și transcris sub No. 354 din 1889, acte din cari constată instanțele de fond că peticul de proprietate, numit »Grópa Románului«, 'l are dobēndit reclamantul cu titlul de schimb și cumpărátore de la M. Cioplea și acesta 'l avea cumpărat de la Nicolae Gheorghe Fințoiu cu actul din 1 Martie 1853, legalizat de sfatul satului Rucăr la 7 Maiu acel an;

Considerând că prin aceste acte transmițēndu-se lui Moise Țulucă un drept real, el are exercițiul acestui drept contra oricărui posesor sau deținător al lucrului supus acestui drept, fără a fi nevoie să se stabilēscă, după cum se pretinde în motivul de recurs, verii un raport juridic între cel în contra cărui se urmărește exercițiul acestui drept și între persóna ce a transmis acest drept, și, deci, motivul de casare este neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Omisiune esențială și nemotivare. Am invocat înaintea curței de »apel că Moise Țulucă posedă mai mult pământ de cât afirmă el însuși că are drept în petițiunea ce dăduse judeului de ocol pe cale »posesorie și am cerut ca să se mēsoare de un expert pământul ce »posedă. Curtea nu s'a pronunțat asupra acestei propuneri și cu tóte »acestea îi admite acțiunea acordându'í peste posesiunea ce are și care, »chiar după expertisa de la tribunal este mai mare de cât întinde- »rea ce însuși Moise Țulucă declarase în justiție că are moșia sa«.

Considerând că acest motiv este neexact în fapt, de óre-ce la curtea de fond nu a fost vorba de cât despre mēsurátorea terenului în

litigiū, ce se revendică, iar nu despre acela din proprietatea numită »Grópa Românului«, pe care Moise Țulucă 'l posedă deja;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului III:

»Omisiune esențială. Am propus că este inadmisibil ca Moise Țulucă să aibă dreptul a mai revendica în baza actelor ce a exhibit, »căci este imposibil ca el să fi dobândit pentru un preț așa de minim »mai mult de cât posedă. Curtea omite cu desăvârșire a se pronunța »asupra acestui motiv«.

Considerând că soluțiunea cestiunei care face obiectul acestui motiv de casare nu putea schimba în nimic rezultatul procesului, căci indiferent cu ce preț Moise Țulucă avea cumpărat imobilul ce revendica, destul că curtea de fond stabilește că face parte din proprietatea lui;

Că, dar, omisiunea curței de fond, în această privință, nefiind esențială, și acest motiv devine neîntemeiat.

Asupra motivului IV:

»Violarea art. 1.890 și 1.198 din codul civil. Nemotivare.

»Curtea de apel respinge proba cu martorii invocată de G. G. Năstăseanu, pentru a stabili în favoarea sa posesiunea de 30 ani, și, »prin urmare, prescripțiunea motivând că rezultă din depozițiile martorilor intimatului ascultați cu ocaziunea cercetărei ordonată de »curte, și la cercetarea ordonată de tribunal că Năstăseanu nu a »vut posesiunea ce pretinde, cu toate că curtea n'a ordonat cercetare »asupra acestui punct, iar cercetarea ordonată de tribunal asupra »posesiunii nu s'a concretizat printr'un plan făcut de inginer după »arătarea martorilor, expertul de la tribunal făcând planul fără ca »martorii să'i fi arătat punctele posesiei«.

Considerând că intru cât curtea de fond constată, în fapt, că atât din depozițiunile martorilor ascultați cu ocaziunea cercetărei efectuată de tribunal, cât și din acelea ale martorilor ascultați la cercetarea ordonată de dânsa, în care trebuia să se dovedescă tocmai cine a posedat terenul în litigiū, se stabilește pe deplin că recurentul Năstăseanu și autorii lui n'au avut posesiunea de 30 ani, pretinsă de dânsul, spre a opune prescripția achisitivă, apoi, cu drept cuvânt, curtea de fond a putut să refuze a se mai asculta și alți martori, după cum cerea recurentul, și, deci, neputând fi vorba de nemoti-

vare și violarea textelor de lege, arătate în motivul de casare în cesiune, și acest motiv este nefundat.

Asupra ultimului mijloc :

» Exces de putere. Curtea, în urma opozițiunii lui Năstăseanu, nu se mărginește a-l respinge opozițiunea ca să rămână definitiv hotărîrea tribunalului, ci schimbă obiectul procesului și condamnă pe Năstăseanu a lăsa în posesiunea lui Țulucă o întindere de pământ mult mai mare de cât îi acordase tribunalul.

Considerând că, independent de cesiunea dacă curtea de fond, prin dispozițiunea deciziunii sale, a dat intimatului o mai mare întindere de teren, sau tot atât cât îi dăduse și tribunalul, dar întru cât a fost sesizată, prin apelul făcut de recurentul Năstăseanu, pe care apel nu l-a găsit întemeiat, apoi nu putea face de cât să-l respingă ca atare, rămânând hotărît în contra lui numai aceea ce dispusese tribunalul ;

Că, dar, curtea de fond, prin dispozițiunea deciziunii sale, fixând limitele terenului revendicat în alt mod de cât cum le determinase tribunalul, prin această procedură a comis un exces de putere, și, deci, din acest punct de vedere, deciziunea supusă recursului este casabilă ;

Considerând însă că cesiunea nefiind de natură a primi o altă urmare de judecată, casarea, față cu dispozițiunile art. 39 din legea organică a acestei curți, urmează a se face fără trimitere.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 329

PĂMÎNT RURAL. — Acțiune în anularea vânzărilor. — Dacă hotărîrile tribunalului sunt supuse apelului său recursului. — Dacă se poate propune pentru prima dată în casație motivul că cumpărătorul era străin. (Art. 7 din legea rurală de la 1864; art. 8 și 14 din legea de la 18 Februarie 1879).

1) Hotărîrile date de tribunale în anularea vânzărilor de pământuri date sătenilor clăcași prin legea rurală sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau de recurs în casație.

2) Nu se poate propune pentru prima dată în cauză motivul întemeiat pe faptul că cumpărătorul unui pământ rural era străin, și, deci, nu putea cumpăra un asemenea pământ, dacă n'a fost propus la instanța de fond.

No. 192. — Respingerea, ca neadmisibil a recursului făcut de Iordan Trinca contra sentinței tribunalului Romanași, cu No. 552 din 1899, în proces cu Radu Diaconu.

19 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Duca ;
Pe D. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, care puse concluziunii pentru respingerea recursului ca neadmisibil ;

Deliberând,

Asupra admisibilității recursului și cu privire la motivele de casare invocate :

I. »Violarea art. 1.201 din codul civil său a autorității lucrului judecat, trasă din hotărîrea aceluiași tribunal, cu No. 215 din 1894.

II. »Violarea art. 1 din legea de la 13 Februarie 1879, și exces de putere.

III. »Omisiune esențială asupra propunerii mele, că adversarul nu poate stăpâni imobile rurale în România».

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Radu Diaconu—intimat așî în recurs—cerînd tribunalului de Romanași anularea vînderei săvîrșită de dînsul către Iordan Trinca—recurentul de așî—a pămîntului ce'i fusese dat după legea rurală, tribunalul, prin sentința atacată așî cu recurs, considerînd-o asemenea alienațiune ca proibită de Constituțiune, o anulează ;

Că, prin urmare, e vorba de un litigiu privitor la o înstrăinare de pămînt rural în contra dispozițiunilor art. 7 din legea din 1864, combinat cu art. 8 și 14 din legea de la 18 Februarie 1879 ;

Considerînd că, după sus citatele texte de lege, hotărîrile date de tribunale în anularea vîndărilor de pămînturi de asemenea natură sunt definitive și executorii, fără drept de apel său de recurs în cauză ;

Că ast-fel fiind, și întru cât la instanța de fond nu s'a discutat

cestiunea dacă intimatul Radu Diaconu avea sau nu calitatea de a cumpăra, și, dar, nu se poate aduce pentru prima dată în discuțiune d'înaintea curței de casațiune, după cum face recurentul prin ultimul mijloc de casare; prin urmare, față cu textele de lege mai sus citate, recursul de față devine neadmisibil și, ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive:

Declară recursul neadmisibil, etc.

Civil, secția I.

No. 330

DEPOSIT VOLUNTAR. — Martori. — Valoare ce trece de 150 lei. — Neexistența unui început de dovadă scrisă. — Neadmisibilitate. (Art. 1.597, 1.191 și 1.198 din codul civil).

Proba testimonială nu este admisibilă pentru a se dovedi un deposit voluntar, dacă nu există un început de dovadă scrisă, când valoarea obiectului în litigiu trece de 150 lei.

No. 194. — Respingerea recursului făcut de Maria Ganea Ion Țițirigă, tutricea casei defunctului său soț, contra sentinței tribunalului Romanai, cu No. 131 din 1899, în proces cu Stan Códă.

22 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. avocat Poni, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. Alexandrescu, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. »Violarea art. 1.198 din codul civil, de ore-ce tribunalul 'mî respinge dovada cu martori, spre a proba acțiunea mea, de și eram în imposibilitate de fapt de a'mî procura o dovadă scrisă.

II. Exces de putere, nemotivare și omisiune esențială; tribunalul

»nu discută mijlocul meu de apărare prin care arătam că, în specie, »o probă înscrisă 'mi era imposibil de a'mi procura«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurenta Maria Ganea Ion Țițirigă, tutorea fiului său minor, deschizând proces în contra lui Stan Códă, intimat ađi în recurs, a cerut restituirea a 50 oi ce 'i-a dat spre pază, sau, în cas contrariu, să 'i plătescă 450 lei, calculat a 9 lei fie-care oie; că în dovedirea acestei acțiuni recurenta cerând admiterea probei cu martori, atât judecătorul de pace, cât și tribunalul, prin sentința supusă recursului, au respins cererea, proba testimonială fiind neadmisibilă;

Considerând că tribunalul constată în fapt că recurenta tindea a stabili prin martori existența unui deposit voluntar; că recurenta nu avea un început de dovadă scrisă; că proba scrisă era posibilă, în specie, și că valoarea obiectului în litigiu trecea de 150 lei vechi;

Considerând că, în asemenea împrejurări, față cu dispozițiunile art. 1.597 și 1.191, combinat cu 1.198 din codul civil, cu drept cuvânt tribunalul a respins proba testimonială;

Că ast-fel fiind, și întru cât din sentința atacată cu recurs se constată că recurenta nici n'a propus la instanțele de fond să dovedească că a fost în imposibilitate să 'și procure o dovadă scrisă, motivele de casare devin nefundate, și, ca atare, urmésă a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 331

POPRIRE. — Validare. — Hotărîrea în baza căreia se face poprirea anulată judecătorește. — Cerere de validare. — Respingere. — Autoritatea lucrului judecat. (Art. 1.201 din codul civil).

Când se face o poprire în baza unei hotărîri ce a fost anulată printr'o hotărîre rămasă definitivă, și se cere validarea acestei popriri, cu drept cuvânt judecata respinge cererea de validare, întemeiându-se pe autoritatea lucrului judecat.

No. 195. — Respingerea recursului făcut de Wilhelm Funt, contra sentinței tribunalului Covurlui, secția II, cu No. 394 din 1899 în proces cu Ion Dobrovici și Vasile Staicovici.

22 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;
Pe D. Pantazi, în desvoltarea motivului de casare, și
Pe D-nii Em. Vulpe și I. Țepeluși, în combateri ;
Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocate în următoarea cuprindere :

»Greșită interpretare și violare a art. 1.201 din codul civil. Tribunalul 'mî respinge apelul făcut în poprirea Dobrovici, contra lui Staicovici, pe motiv că mult mai înainte voind a declara în faliment pe acest Dobrovici, tribunalul atunci 'mî-a respins cererea, invocând în unul din considerantele sale lipsa de capacitate a debitorului Dobrovici, care de și concordatar, nu luase încă în primire averea sa, și acea hotărîre rămânend definitivă prin neapelare, apoi creanța mea nu o pot ađi executa fiind lucrul judecat. Cu alte cuvinte, tribunalul aplică autoritatea lucrului judecat, basat pe unul din motivele sentinței ce 'mî respinge declararea în faliment și ađi era vorba de poprire ; cu alte cuvinte o cauză cu totul diferită, în primul cas fiind vorba de faliment, și ađi fiind în cestiune executarea creanței mele prin poprire. Prin urmare, tribunalul a violat art. 1.201 din codul civil, aplicand autoritatea lucrului judecat la hotărîri cu cause diferite, și pentru lucrul judecat se cere eadem res, eadem causa, eadem conditio personarum.

»Autoritatea lucrului judecat resultă din dispozitivul hotărîrii, iar nu din motivele ei cari n'au autoritatea lucrului judecat într'o nouă instanță fondată pe o cauză diferită. O hotărîre n'are autoritatea lucrului judecat de cât în privința punctelor decise prin ea, iar nu în privința celor ce se indică în mod esențial în considerantele sale. »Ceea ce formeză autoritatea lucrului judecat, nu e de cât dispozitivul unei sentințe, iar nu motivele enunțiate».

Avend în vedere sentința supusă recursului, din care resultă că recurentul Vilhelm Funt poprind în n.ăinele lui V. Staicovici suma de 1.262 lei, ce pretindea că are a lua de la Ion Dobrovici în temeiul cărței de judecată a judeului ocolului I Galați, cu No. 195 din 1896, și cerend validarea acestei popriri, atât judele de ocol, prin cartea de judecată cu No. 2.127 din 1899, cât și tribunalul, prin sentința atacată ađi cu recurs, au respins cererea de validare, întemeiandu-se

pe autoritatea lucrului judecat, rezultând din sentința definitivă a aceluiași tribunal cu No. 30 din 1899, prin care se declară nulă cartea de judecată cu No. 195 din 1896, în virtutea căreia se făcea acum poprirea ;

Considerând că din sentința atacată cu recurs se constată că, cu ocasiunea pronunțării sentinței cu No. 30 din 1899, când se cerea declararea lui Dobrovici în stare de faliment, discutându-se validitatea actelor pe baza cărora se sprijinea acea acțiune, s'a judecat și stabilit atunci judecătoresce, prin considerantele acelei sentințe, că cartea de judecată cu No. 195 din 1896 era nulă ca fiind dată pe temeiul unor cambii emise la un moment când subscriitorul lor era incapabil, fiind falit, iar ca consecință a acestui raționament, prin dispozitiv s'a respins acțiunea de declarare în stare de faliment ;

Considerând că această hotărîre rămânând definitivă, cu drept cuvânt a admis-o tribunalul ca constituind lucru judecat în privința validității cărței de judecată pe baza căreia se făcea acum poprirea a cărei validare face obiectul procesului de față, căci nulitatea acestei cărți de judecată a fost declarată în mod incidental și implicit prin menționata sentință față de recurentul de astăzi ;

Că ast-fel fiind, motivul de casare devine neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 332

ACȚIUNE POSESORIE. — Turburare de posesiune. — Condițiuni pentru acțiunea în turburare. — Martori. — Respingere. (Art. 1.846 și 1.847 din codul civil ; art. 60 din legea judecătorilor de ocôle).

Intr'o acțiune în turburare de posesiune, instanța de apel este în drept să respingă proba testimonială cerută de o parte, când constată în fapt că acțiunea în turburare de posesiune intru-nesce toate condițiunile cerute de lege, că a fost introdusă în justiție în cursul anului de turburare, și că cel care a fost turburat a posedat mai mult de un an înainte de a fi turburat în posesiunea locului în litigiu.

No. 196. — **Respingerea recursului făcut de primăria oraşului Constanţa contra sentinţei tribunalului Constanţa, cu No. 276 din 1899 în proces cu I. R. Maurer.**

22 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;
Pe D. Aslan, în desvoltarea motivelor de casare, şi

Pe D. Dărăscu, în combatere;

Deliberând,

Asupra motivului de casare, în următoarea cuprindere :

I. »Exces de putere şi nemotivare, de ôre-ce apelul fiind devolutiv, tribunalul rău a respins cererea noastră de noui martori, căci »o probă pe care am administrat'o în complect la prima instanţă, putem s'o complectăm în apel, şi, afară de acésta, martorii reclamantului, ascultaţi la judecătorul de pace, erau toţi persoane interesate »şi în relaţiune cu reclamantul, contrariu dispoziţiilor art. 193 şi 195 »din procedura civilă«.

II. »Violarea art. 60 din legea judecătorilor de pace, căci nu e »destul să se dovedéscă că n'a trecut un an de la deposedare, pentru ca o acţiune posesorie să fie admisă, mai trebuie încă să se dovedéscă că cel deposedat a posedat cel puţin un an înainte şi posesiunea sa să întrunéscă condiţiile cerute de art. 1.846 şi 1.847 »din codul civil; lucru ce nu s'a dovedit la instanţa de fond«.

Având în vedere sentinţa supusă recursului, din care rezultă că primăria de Constanţa —recurenta de aşi— fiind obligată prin cartea de judecată a judeţului ocolului Constanţa, cu No. 244 din 1899, să lase în posesiune lui I. R. Maurer —intimat în recurs— un loc de vie în mărime de 1.028 metri patraţi, şi primăria făcând apel în contra citatei cărţi de judecată, tribunalul, prin sentinţa atacată cu recurs, a respins apelul ca neîntemeiat;

Considerând că întru cât tribunalul constată în fapt că acţiunea în tulburare de posesiune, intentată de intimatul Maurer în contra primăriei, întrunesc toate condiţiunile cerute de art. 1.846 şi 1.847 din codul civil, precum şi că reclamaţiunea fu justiţie a fost făcută în cursul anului de tulburare şi Maurer a posedat mai mult de un an înainte de a fi tulburat în posesiunea locului în litigiu; că adică întru

cât instanța de fond constată în fapt că acțiunea întrunea toate condițiunile cerute de art. 60 din legea judecătorilor de ocôle, spre a fi admisă, apoi invederat că, față cu o asemenea constatare făcută în mod sumar de instanța de fond, dânsa a fost în dreptul ei să găsească că era inutil a se mai asculta și alți martori, apreciind că de pozițiunile celor ascultați deja la prima instanță au fost de natură a determina convingerea sa; și, dar, hotărîrea tribunalului, cu privire la cestiunile arătate în motivele de casare, scapă controlului curței de casație;

Că ast-fel fiind, recursul devine nefutemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 333

LEGEA MAXIMULUI. — Taxă de accise. — Obiecte fabricate în interiorul comunei și destinate exportului. — Inapoierea taxelor percepute pentru materiile prime și combustibilul. — Când și pentru ce fabricate se restituie. (Art. 2 din legea maximului).

Pentru obiectele fabricate în interiorul comunei și destinate exportățiunei, primăria este datore să inapoeze, în momentul exportărei, taxele ce a perceput la materiile prime și la combustibil ce au servit la fabricățiune, și acestă inapoiare se face fără distincțiune între fabricatele supuse taxei de consumățiune locală și acelea ce nu sunt supuse unei asemenea taxe.

No. 199. — Respingerea recursului făcut de primăria comunei Capitalei contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 206 din 1899, în proces cu Lambru T. Rovaciu și alții.

23 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Duca;

Pe D. N. Mitescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Em. Pantazi, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violare și greșită interpretare a art. 2, alin. 6, din legea maximului, combinat cu art. 43 din regulamentul acelei legi.

»In adevăr, din aceste texte de legi și din lucrările preparatorif »ale legii maximului rezultă că restituirea taxelor de accise pentru »materii prime și combustibile intrate în fabricatele din interiorul »comunei destinate exportățiunei, numai atunci are loc când acele »fabricate sunt supuse la taxe de accis în interiorul comunei, iar nu »și când, cum este în specie, fabricatele sunt scutite de taxe; tribu- »nalul și curtea, admitând interpretarea că restituirea are loc în toate »casurile, au violat sus citatele texte de lege«.

Având în vedere că legea asupra maximului taxelor și contribu- »țiilor comunale, după ce, în art. 2, pune ca principiu că taxele de »accis se vor percepe asupra obiectelor la intrarea lor în comună re- »cunoște în alin. 2 de sub același articol dreptul de a se percepe taxe »și asupra unora numai din obiectele produse, fabricate, preparate sau »recoltate în interiorul comunei; că în citatul aliniat se prevede că »taxa de la aceste obiecte se va percepe în momentul scóterei lor din »fabrică sau deposit pentru a fi puse în consumățiune;

Considerând că aliniatul 2 de sub art. 6 prevede, pentru obiectele »fabricate în interiorul comunei și destinate exportățiunei, înapoiarea, »în momentul exportărei, a valorii taxelor incasate de comună la ma- »terii prime și combustibile; că acest aliniat nu face nici o distinc- »țiune între fabricatele supuse taxei de consumățiune locală și acelea »ce nu sunt supuse unei asemenea taxe; că, dar, a se admite, după »cum pretinde recurentul, că acest aliniat nu visedă de cât fabrica- »tele supuse unei taxe de consumățiune, și că pentru fabricatele ne- »supuse unei asemenea taxe nu se pot cere restituirea valorii taxe- »lor materiei prime și combustibile, ar fi a se face o distincțiune pe »care legea nu o face;

Considerând, pe lângă acesta, că, cu privire cum taxa de consuma- »țiune, prevădută de alin. 2 de sub art. 2 din citata lege, se percepe »adică în momentul punerii în consumățiune a acelor obiecte, și, »dar, că această taxă nu se percepe când acele obiecte ar fi destinate »exportățiunei, o asemenea distincțiune ar rămânea neexplicabilă în- »tr'un mod rațional, căci și într'un cas și într'altul comuna nu a

perceput o altă taxă de cât aceea pentru materiile prime și pentru materiile combustibile, și de asemenea și într'un cas și în cel-alt. comuna în care vor fi introduse acele fabricate are să percăpă la intrarea lor în comună taxa de accis prevădută de art. 2, partea I. din citata lege;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 334

ACȚIUNE. — Calitatea părților litigante. — Dacă este o cestiune de fond sau o excepție ce trebuie propusă înainte de ori-ce apărare în fond. — Revendicare. — Calitatea de proprietară a revendicantului. — Când se pôte ridica.

Cestiunea de calitate a părților este o cestiune de fond, iar nu o excepțiune din cele prevedute de lege a fi propuse înainte de ori-ce apărare asupra fondului.

Ast-fel, o parte de la care se revendică un imobil, pôte cere, în ori-ce stadiu al procesului, ca partea ce revendică să 'și justifice calitatea de proprietară asupra imobilului revendicat și o asemenea cestiune ridicată în cursul procesului nu se pôte respinge ca tardivă.

No. 200. — Casarea, după recursul făcut de epitropia generală a spitalelor și ospiciilor casei Sfântului Spiridon, cu sediul în Iași, a decisiunei curței de apel din Galați, secția I, cu No. 137 din 1898, în proces cu obștea locuitorilor clăcași de pe moșia Unțesci, județul Tutova.

23 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde;

Pe D. T. Stelian, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe D. avocat A. Drăghici, în combateri;

Deliberând :

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere. Representantul epitropiei observând că numele locuitorilor coprinși în procura cu care se făcuse procesul și apelul, nu corespundea cu numele locuitorilor coprinși în tabela *a*, ca improprietăriți pe moșia Unțesci, a cerut, în audiența din 4 Maiu 1898, ca reclamanții apelanți să 'și justifice calitatea de proprietari asupra pământului revendicat. Curtea însă 'i-a respins cererea, sub cuvânt că la o precedentă înfățișare epitropia a primit discuțiunea cu apelanții fără să ridice nici o discuțiunea supra calității lor și, de aceea, n'ar mai fi avut dreptul să se prevaleze de un asemenea mijloc.

»Decițând ast-fel, curtea a comis un exces de putere întru cât necestiunea de calitate a părților fiind de fond, pôte fi propusă ori când, nu numai în limine litis«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că obștea locuitorilor de pe moșia Unțesci, din județul Tutova, a intentat proces în contra recurentei epitropii a spitalului Sfântu Spiridon din Iași, pentru revendicarea a 29 fălci pământ care li s'a călcat de epitropie, proprietara acelei moșii ; că epitropia opunând acțiunei în revendicare autoritatea lucrului judecat, rezultând din hotărțirea tribunalului Tutova cu No. 364 din 1882, rămasă definitivă, curtea de apel din Galați examinează dacă există elementele cerute de lege pentru constituirea autorității lucrului judecat și găsește că nu este identitate de obiect ; apoi, intrând în judecarea cererei locuitorilor, admite în parte acțiunea lor și condamnă pe epitropie să restitue locuitorilor 19 fălci și 61 prăjini ;

Având în vedere că din jurnalul curței cu data de 27 Februarie 1898 se constată că avocatul epitropiei a ridicat incidentul întemeiat pe motivul că cea mai mare parte din numele locuitorilor subscriși în procura cu care se făcuse acțiunea și apelul nu corespunde cu acelea înscrise în tabela litera *a* de improprietărire conform legii rurale, iar curtea respinge acest incident de amânare, pe motivul că la 31 Octombrie 1897, când s'a admis cercetarea locală efectuată, locuitorii au fost reprezentați ca apelanți tot în basa acelei procuri, și de ôre-că epitropia la acel termen a acceptat discuțiunea procesului, fără să ridice ver-o obiecțiune asupra calității lor, apoi nu mai e în drept să se prevaleze de acest mijloc ;

Considerând că cestiunea de calitate a părților este o cestiune de fond, iar nu o excepțiune din cele prevăzute de lege a fi propusă înainte de orî-ce apărare asupra fondului ;

Că, prin urmare, recurenta epitropie putea în orî-ce stadiu al procesului cere ca revendicanții să 'și justifice calitatea de proprietari asupra pămîntului revendicat, și o asemenea cestiune ridicată în cursul procesului nu se putea respinge ca tardivă ;

Că, în specie, curtea respingînd'o ca atare, a comis un invederat exces de putere, și motivul fiind întemeiat, urmază a fi admis.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 335

APEL. — Acțiune intentată și judecată pe cale civilă. — Cum se judecă apelul. — Termenul apelului.

Dacă o acțiune a fost intentată la prima instanță pe cale civilă și părțile s'aũ judecat în civil fără ca vre-una din ele să ridice vre-o obiecțiune în această privință, neapărat că și apelul urmază a se judeca după procedura codului civil, ast-fel că termenul de apel este cel prevăzut de procedura civilă.

No. 201. — Respingerea recursului făcut de ministerul de război contra decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 118 din 1899, în proces cu Z. Rădulescu.

24 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. D. Comșa, în desvoltarea motivului I de casare, renunțând la cele-alte, și

Pe D. Petrovici, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate în următorea coprindere :

»Violarea art. 904 din codul de comerciũ.

»In adevăr Z. Rădulescu a făcut apel la 5 Noembre 1893 contra unei sentințe pronunțată contradictoriu la 7 Septembrie 1893, prin urmarea într'un termen mai mare de 30 zile din ziua pronunțării sentinței, după cum cere art. 904 pentru sentințele date contradictoriu; curtea respingând incidentul de neadmisibilitatea apelului ridicat de reprezentantul ministerului a violat articolul deja citat».

Considerând că întru cât curtea de fond constată în fapt că acest proces la prima instanță, a fost introdus pe cale civilă și părțile s'au judecat în civil, fără ca vre-una din ele să ridice nici o obiecțiune în această privință, neapărat că apelul urma a se judeca după procedura codului civil; și, deci, nu putea fi vorba, în specie, a se calcula termenul de apel în conformitate cu dispozițiunile art 904 din codul comercial;

Că ast-fel fiind, recursul de față devine neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 336

ACȚIUNE. — Judecare. — Ce cestiuni pot să resolve instanțele judecătorești. — Excepțiune. (Art. 89 din legea judecătorilor de ocol).

ACȚIUNE. — Judecare. — Lipsa piritului. — Când trebuie admisă acțiunea. (Art. 150 din procedura civilă).

BUNA CREDINȚĂ. — Réua credință. — Elementele și împrejurările din cari se deduc. — Cestiuni de fapt. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond.

1) *Instanțele judecătorești nu pot să resolve de cât cestiunile deduse de părți în judecata lor, și la acest principiu legiuitorul nu a făcut de cât o singură excepțiune prin art. 89 din legea judecătorilor de pace, prin care a ordonat judecătorului de ocol de a se pronunța asupra tuturilor împrejurărilor cauzei, chiar când nu sunt invocate de părți.*

Acestă excepțiune însă se aplică numai înaintea judecătorilor de ocol, nu și în apel înaintea tribunalului.

2) *În lipsa piritului la ziua înfățișării, judecata nu este finută să admită conclusiunile părții reclamante prezentă de cât numai dacă i se vor părea juste și bine întemeiate.*

3) *Elementele și impregiurările cari pot să determine convingerea judecătorului de fond în privința bunei sau relei credințe, sunt cestiuni cu totul de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 202. — Respingerea motivelor I, II, V și VI din recursul făcut de Ivan G. Mustăță contra sentinței tribunalului Teleorman, cu No. 169 din 1899, dată în proces cu Stanca Pavel Pietreanu și soțul său, iar în privința motivelor III și IV s'a ivit divergență.

24 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Giani, și

Pe D. avocat G. Săndulescu-Nenoveanu, în desvoltarea motivelor de casare, în lipsa intimaților ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Violarea formelor esențiale prevădute de art. 89 din legea judecătoriașilor de pace din 1896, și referitoare la pronunțarea hotărârii de către judecătorul de ocol din Alexandria, vicii cari, conform art. 38 din legea organică a curței de casație, combiaat cu art. 735, alin. II din procedura civilă, zădărnicesce absolut judecata instanțelor de fond, vicii cari trebuiaș din oficiu de tribunal a fi văđute, judecate și formele vicióse anulate, călcarea lor atingând ordinea publică în distribuirea justiției, care reclamă ca judecătorul care a ascultat pe părți, același trebuie să și hotărască, principiu pe care partea vătămata, de și nu 'l-ar fi propus înaintea instanțelor de fond, póte să se prevaleze de el pentru prima óră în casație. |

»In adevăr, prezentându-mă înaintea judecătorului din Alexandria în ziua de 4 Ianuarie 1899, și desvoltându'mi acțiunea mea, judecătorul închide desbaterile, lipsă fiind adversara mea Stanca P. Pietreanu, și amână pronunțarea hotărârii la 5 Ianuarie, de la 5 amână succesiv la 25 și 30 Ianuarie, la 12 Februarie și 15 Februarie, când se pronunță cartea de judecată cu No. 192 din 1899, dar care în loc să fie pronunțată de judecătorul titular D. Popescu Drașna, care mă ascultase și instruisse pricina, ea s'a pronunțat de ajutorul său

»Drăgănescu, care absolut nu pipăise pricina mea. Acest viciu radical
»fiind, tribunalul Teleorman, investit fiind cu puterea de a judeca în
»virtutea principiului devolutiv al apelului, trebuia din oficiu să'l ob-
»serve și să fi anulat cartea de judecată«.

Considerând că acest mijloc de casare nu este exact în fapt, căci
cartea de judecată cu No. 192 din 1899 de și a putut să fie pronunțată
în ședință de ajutorul judecătorei, dar se vede semnată de însuși jude-
cătorul titular, care ascultase și instruisese pricina, ast-fel că nu pôte
să fie vorba, în specie de, violarea formelor esențiale prevăzute de
art. 89 din legea judecătorilor de pace și referitoare la pronunțarea
cărților de judecată, după cum se pretinde prin mijlocul de casare
sus arătat.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 89 din legea judecătorilor de ocole, residând în
»violarea apărării mele, apărare conferită pentru imprecinații de le-
»giuitor prin sus indicatul articol al instanțelor de fond. În adevăr,
»chiar dacă s'ar susține că tribunalul nu putea din oficiu să proclame
»nulitatea cărței de judecată pe temeiul principiului de ordine pu-
»blică mai sus indicat, fără ca viciile să fi fost relevate de mine, tutuși
»apelul devolutiv fiind și investind pe tribunal cu plenitudinea pu-
»terei de a instrui și judeca pricinile pipăite în prima instanță de
»judecătorul de ocol, tribunalul urma cu de la sine putere, de și ve-
»dea că nu invocam eū nulitatea și conform cu articolul mai sus in-
»dicat, să fi pus în desbaterea mea nulitatea hotărîrii ce eū ata-
»casem cu apel«.

Considerând că fiind de principiu că instanțele judecătorești nu
pot să resolve de cât cestiunile deduse de părți în judecata lor, iar
la acest principiu legiuitorul, prin dispozițiunile finale ale art. 89 din
legea judecătorilor de pace, pentru considerațiune că imprecinații ar
putea fi lipsiți de apărători la țară, a ordonat, prin excepțiune, jude-
cătorului de ocol de a se pronunța asupra tuturilor împregiurărilor
cărței, chiar când nu sunt invocate de părți, însă numai când părțile
se judecă înaintea judecătorilor de ocol, și cum excepțiunile sunt de
strictă interpretare, nu se mai pôte susține cu succes că îndatorirea
impusă judecătorilor de ocol prin sus menționata dispozițiune de
lege, ar putea privi și pe judecătorii de la tribunale; și, deci, mijlo-
cul de casare în cestiune devine neintemeiat.

Asupra motivului V :

»Exces de putere, când în lipsa adversarei mele singură îndri-
»tuită de lege a combata presupțiunea legală stabilită de art. 1.899,
»tribunalul cu de la sine putere se constituie ast-fel adversarul meu,
»fără ca cel puțin să mă fi provocat din oficiu a'mi desvolta elemen-
»tele bunele mele credințe în sensul desideratelor sale«.

Considerând că, după dispozițiunile art. 150 din procedura civilă,
în lipsa apăraturii la ziua înfățișării, judecătorul nu este ținut a ad-
mite concluziunile părții reclamante prezente, de cât numai dacă i se
vor părea juste și bine întemeiate, ast-fel că și acest mijloc de ca-
sare devine nefondat.

Asupra ultimului mijloc :

»Eróre grosieră de fapt, și, deci, nemotivare referitoare la proba-
»țiunea bunele mele credințe, când onor. tribunal afirmă că eu n'am
»produs elemente doveditoare în acest sens.

»Înainte judecătorului de ocol am depus concluziuni scrise, la
»care după ce m'am desvoltat apelul înainte tribunalului, m'am
»referit la ele. Și din acele concluziuni onor. tribunal, de le-ar fi exa-
»minat ar fi trebuit să raționeze dacă în cauză am fost sau nu de bună
»credință, ar fi putut vedea în devër, de ar fi avut în vedere ale mele
»concluziuni, că buna mea credință consistă în sentimentul format în
»cugetul meu, dobânditorul asupra capacității celui ce înstrăinează.

»În credința mea, acel care a transmis e proprietarul imobilului,
»cât și în împregiurarea lipsei de orî-ce viciu al transmiterei, viciu pe
»care eu achisitorul să fi fost în stare a'l vedea și a'l judeca. Atâtea
»elemente pe care onor. tribunal de ar fi pipăit clar concluziunile
»mele și asupra lor ar fi raționat, ar fi ajuns să conchidă că am fost
»de bună credință. A afirma, cum a afirmat onor. tribunal, nu este
»nicî a motiva, nicî a judeca«.

Considerând că elementele și împregiurările care pot să determine
convingerea judecătorului de fond, în privința bunele sau relele cre-
dințe, fiind cestiuni cu totul de fapt, scapă controlului înaltei curți
de casațiune, și, deci, nicî acest ultim mijloc de casare nu este în-
temeiat ;

Pentru aceste motive :

Respinge sus arătatele mijloce de casare, iar în privința motivelor
III și IV iviindu-se divergență etc.

Civil, secția I.

No. 337

CITAȚII, — Unde trebuie adresate. — Domiciliu ales. — Praurător cunoscut. — Citarea prin Monitor. (Art. 74 și 97 din procedura civilă).

Procedura nu este bine îndeplinită când partea nu a fost citată la domiciliul ales de dânsa sa și printr'unul din procuratorii săi cunoscuți, ci numai prin „Monitorul Oficial” și prin afișarea citației la ușa instanței ce a emis citația.

No. 203. — Casarea, după recursul făcut de E. Teodorini și Aurora Teodorini, a deciziunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 42 din 1898, în proces cu primăria urbei Craiova.

24 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Petrescu;

Pe D. avocat Saita, în dezvoltarea motivelor I și II de casare;

Pe D. Grădișteanu, în dezvoltarea motivelor III și IV, și

Pe D. Boerescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra primelor trei mijloce de casare, în următoarea coprindere:

I. „Violarea art. 75 din codul de procedură civilă combinat cu art. 97 din codul civil.

„In adevăr, în ședința de la 6 Aprilie 1894, înaintea curței chiar, fiind prezente în persoană noi ambele recurente, avocatul, nostru D. I. A. Mitescu a declarat că ambele ne alegem domiciliul în Craiova la D. I. A. Mitescu pentru judecarea acestui proces. Cu toate acestea, curtea, indusă în eroare de declarațiile primăriei Craiova că nu știe unde să ne citeze, ordonă citarea noastră să se facă în modul prevăzut de lege pentru persoanele care n'au nici domiciliu real, nici domiciliu ales, violând ast-fel textele de lege ce am invocat, și judecându-ne fără ca noi să fi avut cunoștința de termenul de înfățișare».

II. „Violarea art. 74 și 75 din procedura civilă, combinat cu art. 87 din codul civil.

„Domiciliul nostru rael fiind la Craiova, unde ne-am născut, unde

»am crescut și unde avem și proprietăți și acum în strada Justiției
 »No. 7, primăria nu putea dice că domiciliul nu ne era cunoscut;
 »când dar, curtea, după cererea primăriei, dispune să fim citate prin
 »*Monitor*, și la ușa ședințelor curței, nesocotesc și violază textul
 »de lege ce am invocat și ne judecă în lipsă fără a ne fi citat«.

III. »Dar curtea de apel a violat art. 75 din procedura civilă,
 »chiar dacă nu admite, ceea ce nu este de fapt, că nu am mai fi do-
 »miciliate în Craiova, pentru că, după cum se constată din dosar,
 »subscrisele aveam procuratori cunoscuți cari au figurat în proces și
 »la care trebuia să se adreseze citațiile noastre. În special, D. N.
 »Xenopol era procuratorul nostru al ambelor«.

Având în vedere că cesiunea dedusă în judecata acestei curți, cu
 privire la sus arătatele motive de casare, este aceea de a se ști dacă
 recurentele Elena și Aurora Teodorini, ce se găseau în proces cu
 primăria comunei Craiova, au fost bine și în mod legal citate, sau
 că procedura nu a fost regulat îndeplinită față cu dăsele, la înfăți-
 șarea de la 18 Martie 1898, când s'a pronunțat decisiunea supusă
 recursului;

Având în vedere că se constată în fapt că în audiența de la 6 A-
 prilie 1894 fiind prezente înaintea curței de apel ambele recurente,
 avocatul lor I. A. Mitescu a declarat că clientele sale 'și aleg domi-
 ciliul în Craiova, la dănsul (I. A. Mitescu), pentru judecarea contes-
 tațiunii care face obiectul procesului de față; că după acesta a avut
 loc mai multe înfățișeri la cari s'au prezentat recurentele prin alți
 mandatarî, împuterniciți cu procuri în regulă, precum Em. Porum-
 baru, N. Xenopol (la 27 Aprilie 1894), M. Alexandrescu la 30
 Ianuarie 1895 și 10 Aprilie 1895; că acesta, în baza procurei sale,
 prin petiția registrată de curtea de apel sub No. 5.768 din 1895, a
 cerut ca clientele sale să fie citate în comuna Șipotete, cătunul Vlă-
 deni, județul Iași; că, apoi, după mai multe simple amânări nepre-
 sentându-se nici una din părți, curtea de apel, prin jurnalul No. 1,978
 din 1896, a suspendat afacerea; că la 18 Decembre 1896 primăria
 a cerut redeschiderea procesului și citându-se părțile pentru 28 Fe-
 bruarie 1897, afacerea a luat mai multe amânări; că în audiența de
 la 5 Decembre 1897, penultima înfățișare, D. Opreșan, avocatul pri-
 măriei, pe baza unui proces-verbal dresat de primarul comunei Și-
 potete, județul Iași, prin care se constată că recurentele s'au mutat

de mai mult timp din acea comună fără să se scie unde, a cerut, și curtea de apel a admis, ca dênsele să fie citate prin *Monitorul Oficial* și la ușa ședințelor curței; că, în fine, recurențele fiind citate în acest mod pentru înfățișarea de la 18 Martie 1898, la această dată, în lipsa lor, li s'a respins ca nesusținut apelul ce făcuse în contra-sentinței civile a tribunalului Dolj, secția comercială și de notariat, cu No. 28 din 1893, prin care li se respinsese contestațiunea la urmărirea îndreptată în contra lor, pe baza unei hotărâri definitive;

Considerând că ast-fel fiind faptele, este necontestat că recurențele au declarat că 'și aleg domiciliul, în acest proces, la D. avocat I. A. Mitescu din Craiova; că dênsele nu au declarat în urmă că 'l schimbă, de ôre-ce curtea de fond nu constată că avocatul Alexandrescu, care a cerut prin mai sus citata petițiune ca clientele sale să fie citate în comuna Șipotele, avea dreptul prin procură să facă o asemenea cerere; că, de altmintrelea recurențele aveau și procuratori cunoscuți în țără, pe D-nii Porumbaru, Xenopol și Alexandrescu, cărora li s'ar fi putut înmâna citațiunea;

Considerând, dar, că întru cât recurențele nu au fost citate la domiciliul ales de dênsele în acest proces, domiciliu unde, față cu dispozițiunile art. 97 din codul civil, combinat cu art. 74 din procedura civilă, trebuia să li se înmâneze citațiunile, și nici au fost citate prin verii-unul din procuratorii lor cunoscuți, procedura n'a fost bine și în mod legal îndeplinită; când recurențele au fost citate numai prin *Monitor*, și deci, din acest punct de vedere recursul devine întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta ultimul mijloc de casare :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 338

APEL. — Acțiune respinsă ca nesusținută. — Opoziție. — Respingerea ei ca nejustificată. — Apel. — Ce trebuie să judece instanța de apel. (Art. 154 și 316 din procedura civilă).

Opozițiunea fiind continuarea aceleiași instanțe și neformând o alta separată, iar apelul fiind devolutiv de instanță, instanța de apel nu are să judece dacă bine sau rău tribunalul a res-

pins ca nejustificată oosițiunea apelantului, ci trebuie să judece apelul și, prin urmare, acțiunea în fond.

No. 205. — Casarea după recursul făcut de Damian Drăgănescu, decizia curței de apel din Iași, secția I, No. 63 din 1899, în proces cu Garabet Beraru.

24 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;

Pe D. avocat Sipsomo, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe D. Buicliu, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni, fiind minor în cauză:

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat, în următoarea cuprindere:

» Violarea art. 316 și următorii din cartea III, titlul I, din procedura civilă și exces de putere.

» Damian Drăgănescu, în termenul legal, a făcut apel la curtea de apel din Iași contra sentinței tribunalului Iași, secția II, No. 156 din 21 Aprilie 1898, dată asupra opoziției la judecată în absență, prin care se respinge cesțiunea sa contra adversarului și se admite pe aceea a adversarului, acțiunile fiind jonctionate, condamnând pe Drăgănescu a plăti o sumă de 6.000 lei.

» Cu toate că, după o înfățișare, ce avusesem un preparator necesar la judecata fondului procesului, dar la o altă înfățișare curtea o presce cursul judecăteli fondului, pentru cuvântul că trebuie să se examineze dacă Drăgănescu a avut în adevăr motive de a absenta în ziua când s'a dat sentința cu No. 97.

» Am obiectat că nu este necesară la curte o asemenea cercetare întrucât apelul fiind devolutiv întreaga afacere este supusă judecăteli sale, dar curtea prin exces de putere a menținut dispoziția sa și a obligat pe Drăgănescu să probeze înaintea sa cauza ce l-a împiedicat de a se înfățișa la judecata tribunalului pronunțată în lipsă.

» Am prezentat un martor care scia că Drăgănescu fusese bolnav în ziua judecăteli.

» După ascultarea acestui martor, apreciind că nu am justificat mijlocele opozițiunii, curtea circonscrie discuția numai la această ces-

»tiune și respinge apelul, confirmând sentința tribunalului No. 156, »care, la rândul său menține pe cea cu No. 97, dată în lipsă și prin »care Damian Drăgănescu e condamnat.

»Prin acest mod de interpretare a principiilor procedurii civile- »Drăgănescu este judecat și condamnat fără să fi fost apărât«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că d'inaintea tribunalului Iași intentase Damian Drăgănescu și Garabet Beraru acțiune unul contra celui-alt pentru daune; că aceste ambe acțiuni au fost conexe; că tribunalul, prin sentința sa cu No. 97 din 1898, în lipsa lui Damian și în prezența lui Garabet Beraru, a respins acțiunea lui Damian Drăgănescu și a admis pe a lui Garabet Beraru, adjudecându-i 6.000 lei, că Damian Drăgănescu făcând opozițiune, tribun. de Iași, prin sentința No. 156 din 1898, a respins ca nejustificată opoziția sa că, Damian făcând apel contra acestei sentințe cu cu No. 156 din 1898, curtea din Iași, prin deciziunea atacată ași cu recurs, stabilește că din depunerile martorilor ascultați de dânsa nu s'a putut justifica opoziția făcută de Drăgănescu la prima instanță; și ast-fel respinge apelul ca neltemeiat;

Considerând că, după dispozițiunile art. 154 din proc. civilă, opoziția fiind continuarea aceiași instanțe și neformând o alta separată, iar apelul fiind devolutiv de instanță, nu se mai putea susține, în specie, că apelul făcut de Drăgănescu purta numai asupra cestiunii de a se sci dacă bine sau rău 'i s'a respins ca nejustificată opozițiunea făcută de dânsul la prima instanță, ci chiar asupra fondului procesului, adică asupra primei hotăriri cu No. 97 din 1898, prin care i se respinsese acțiunea ca nesuținută față cu adversarul său și fusese condamnat către dânsul la 6.000 lei;

Considerând că o atare soluțiune, în drept, se invederează prin aceea că tribunalul respingând opozițiunea a confirmat prima hotărire - dată în lipsă;

Că, de altmintrelea, în fapt, recurentul Drăgănescu, prin motivele de apel, cerând a i se admită acțiunea intentată la prima instanță, din acesta rezultă invederat că dânsul, făcând apel, a țuteles că voesce a se judeca procesul în fond;

Considerând că, în asemenea împrejurări de drept și de fapt, tot ce avea de făcut curtea de fond era să cerceteze motivele apelului și argumentele atât pentru apărarea apelantului de condamnățiunea sa

la 6.000 lei, cât și pentru susținerea acțiunii sale, iar nu să nesocotască acest drept de apel, recunoscut în mod formal prin dispozițiunile art. 316 din procedura civilă, părții nemulțumite pe sentința unui tribunal;

Că, ast-fel fiind, curtea de fond, prin procedarea sa, a comis un adevărat exces de putere și a violat dispozițiunile sus citatelor texte de lege;

Și, dar, mijlocul de casare invocat fiind întemeiat, recursul de față devine fondat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 339

HOTĂRÎRI. — Dreptul de ale ataca pe căile legale de retrac-tare sau reforme. — Dacă acest drept există prin lege sau prin faptul că este menționat în hotărîre. — Recurs în casație.

Dreptul de a ataca hotărîrile judecătorești pe o cale legală de re-tractare sau reformare, opoziție, apel, recurs, revisuire, stă în puterea legii, iar nu în faptul dacă despre un asemenea drept sau făcut sau nu vorbire în hotărîrea supusă veri-uneia din sus menționatele căi.

Ast fel, este neadmisibil recursul făcut contra unei sentințe a tri-bunalului contra căreia există drept de apel, chiar dacă în sen-tință se dice că este supusă recursului, fără a spune că este su-pusă apelului.

No. 208. — Respingerea ca neadmisibil, a recursului făcut de Ni-colae Gheorghiu contra sentinței tribunalului Mehedinți, secția II, cu No. 295 din 1898, în proces cu Elena N. Anitescu, în calitate de tutore a minorilor săi copii.

26 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat Igiroșeanu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. avocat Durma în combateri, și
 Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;
 Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat în următoarea coprindere :

„Violarea art. 57 din procedura civilă, de ôre-ce tribunalul, cu tôte
 »că prin petiția de intentarea acțiunei și prin concluziile puse în in-
 »stanță de partea reclamantă, a cerut suma de 2.000 lei, valoarea
 »unei păduri, totuși tribunalul pronunță sentința sa în ultimă in-
 »stanță«.

Considerând că dreptul de a ataca hotărîrile judecătorești pe o cale
 legală de retractare sau reformare, opoziție, apel, recurs, revedere,
 stă în puterea legii, iar nu în faptul dacă despre un asemenea drept
 s'a făcut sau nu vorbire în hotărîrea supusă verii-unuia din sus
 menționatele căi ;

Că, ast-fel fiind, deși, în specie, nu s'a spus în sentința atacată ađi
 cu recurs că era supusă apelului, ci numai recursului, dar întru cât re-
 curentul nu a atacat'o cu apel, ceea ce era în drept să facă, nu pôte
 ađi, omisso-medio, să se adreseze către această înaltă curte cu recur-
 sul, care urmează ast-fel a se declara neadmisibil.

Pentru aceste motive,

Și în unire cu D. procuror :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 340

**PĂMÈNT RURAL. — Acțiune în revendicare. — Declarație fă-
 cută la primărie de improprietarit că renunță la pământ. —
 Declarație anterioară promulgărei legii rurale. — Nepronun-
 țarea instanței dacă această declarație este nulă sau nu. — Omi-
 siune esențială.**

*Intr'o acțiune în revendicare a unui pământ dat după legea ru-
 rală, nepronunțarea tribunalului asupra mijlocului de apă-
 rare propus de revendicant și întemeiat pe faptul că declara-
 ționea ce i se opune, și prin care dânsul a declarat la primă-
 ria comunei sale că renunță la pământul dat dupe legea ru-
 rală ca neavând cu ce să 'l plătescă, este nulă, fiind făcută ina-
 întea promulgărei legii rurale, constituie o omisiune esențială,
 de natură a atrage casarea hotărîrei.*

No. 210 bis. — Casarea, după recursul făcut de Marin Anton, a sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 282 din 1897, dată în proces cu Vasile Barbu și primăria Cătrunești-Măinesca.

30 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. M. Pherekyde, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. C. D. Sărățeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Eröre grosieră de fapt, nemotivare și contradicere în hotărîrea tribunalului, întemeiându-se pe un act renunțator la drepturile date de legea de la 15 August 1864, înaintea existenței acestei legi.”

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurentul Marin Anton, revendicând de la intimatul Vasile Barbu un pământ de 7 pogone și 19 prăjină, cu care a fost impropriat prin legea de la 1864, tribunalul de Ilfov l-a respins acțiunea pe motivul că revendicantul nu poate avea nici un drept asupra acelui pământ de orice dănsul, la 30 Aprilie 1864, a dat declarațiune către primăria Cătrunești că, neavând bani cu care să plătească prețul pământului, se lepădă de drepturile acordate prin legea din 1864, iar numita primărie a vândut acel pământ, prin tatăl intimatului, către acesta din urmă, care a și achitat prețul și care precum constată tribunalul, nu fusese impropriat cu alt pământ ;

Considerând că intimatul Vasile Barbu recunoște că recurentul, Marin Anton, a fost impropriat dupe legea rurală din 1864 asupra pământului în litigiu, însă l-a opune declarațiunea lui mai sus menționată către primărie ;

Că recurentul, din parte-l, susține că n'are nici o cunoștință de acest act, și că, ori cum, declarațiunea, având data de 30 Aprilie 1864, nu putea fi făcută și nici primăria nu putea s'o primască, nici să facă încheierea sa din 12 Mai 1864, prin care constată acceptarea pământului refuzat de Marin Anton de către Barbu Mihai, tatăl intimatului, înainte ca legea rurală să fi fost promulgată ;

Considerând, în adevăr, că legea rurală s'a promulgat în ziua de

15 August 1864, iar actele produse de intimat, ca apărare, și pe cari se basază tribunalul, aŭ o dată anterioră ;

Că recurentul propunând nulitatea acelor acte de o însemnătate esențială în cauză, tribunalul era dator să motiveze pentru ce nu ține sēmă de finele lui de neprimire ;

Că, nefăcënd'o și nearătând pentru care cauză Marin Anton putea valabil refusa un pământ rural și primăria dispune de dēnsul înainte ca legea în virtutea căruia el era dat sa fi fost promulgată, tribunalul a pronunțat o hotărîre nemotivată, și, deci, motivul de casare invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 341

TESTAMENT. — Substituție fideicomisariă. — Constatarea ei. — Cestie de fapt. — Aprecieare suverană a instanțelor de fond.

Cestiunea de a se sci dacă un testament conține o substituție fideicomisariă sau nu, e o cestiune de fapt rezervată exclusiv instanțelor de fond, suverane în a o aprecia din termenii și clausele testamentului.

No. 211. — **Respingerea recursului** făcut de căpitan D. Haralambie și alții contra decisiiei curței de apel din București, secția I, cu No. 45 din 1899, dată în proces cu Constantin D. Maratheias.

30 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. I. Lahovari ;

Pe D-nii avocați B. Brătianu și V. Lascar, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați C. Ghiță Ioan și C. Boerescu, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„ Exces de putere și denaturarea dispozițiunilor testamentului de-

»funcțului D. Maratheia, intru cât curtea afirmă că din termenii testamentului nu există substituțiune; că testamentul nu impune legatarului obligațiunea de a transmite la morțea sa legatul celui substituuit, că 'i face o simplă recomandațiune, liber de a o executa sau nu, acesta în disprețul termenilor formali ai testamentului».

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă: în luna Ianuarie 1881, încetând din viață Dumitru Maratheia, a lăsat ca moștenitori pe Elena G. Vlahopapadopol, Afrodita Zinis, Anastasia Șoimescu, astăzi decedată și represintată prin fiii săi, maior și căpitan Haralambie, și pe Constantin D. Maratheia, iar ca avere a lăsat moșia Buciumeni și altă avere prevădută în inventar; că Dumitru Maratheia, prin testamentul din 4 Iulie 1875, a lăsat cotitatea disponibilă de o pătrime din averea sa lui Constantin Maratheia, iar fetelor să împarță cele-alte tref pătrimi cu fratele lor Constantin, după ce mai întâiu vor raporta zestrele ce au primit; că, prin transacțiunile autentificate sub No. 4.302 și 10.028 din 1881, a căror anulare s'a cerut astăzi, fetele au recunoscut testamentul din 1875 de valabil, declarând că și-au primit toate drepturile, și că să rămăe stinse în virtutea acestor transacțiuni ori-ce fel de pretențiuni ar avea în succesiunile maternă și paternă; că Elena G. Vlahopapadopol, Afrodita Zinis, astăzi S. Terjopol, și căpitan și maior Haralambie, susțin astăzi că convențiunile din 1881 nu 'i pot obliga, fiind-că sunt destituite de ori-ce valoare juridică, și în sprijinirea cererei de anulare au invocat că transacțiunile constituesc o confirmare a testamentului; că testamentul, coprinzând o substituțiune fideicomisariă, este isbit de nulitate radicală de ordine publică, care nu se poate confirma; că confirmarea este nulă atât pe temeiul art. 1.190, cât și pe temeiul art. 1.713 din codul civil;

Considerând că cestiunea de a se sci dacă testamentul conține o substituțiune fideicomisariă sau nu, e o cestiune de fapt rezervată exclusiv instanțelor de fond, suverane în a o aprecia din termenii și clausele aceluși testament;

Că, în specie, din termenii testamentului curtea constată că densusul nu coprinde o substituțiune, căci Constantin D. Maratheia, prin voința testatorului, a fost făcut deplin și absolut proprietar pe cotitatea disponibilă, putând dispune de dânsa și a o înstrăina; că dispozițiunea de a remite lucrul legat unui substituuit nu este de cât o recomandațiune făcută legatarului, care poate sau nu să o îndeplinescă;

Că, față de aceste constatări de fapt, motivul de casare devine neintemeiat.

Asupra motivului II :

»Violarea și greșitul înțeles al art. 1.190 din codul civil, întru cât »declară valabile actele de confirmațiune, de și nu fac mențiune de »motivul acțiunii în nulitate, nici de intențiunea noastră de a repara »viciile testamentului«.

Având în vedere că se constată că recurenții pretinzând că actele confirmative ale testamentului sunt nule pe temeiul art. 1.190 din codul civil, curtea, examinând textul ambelor transacțiuni, găsește că motivul acțiunii în nulitate este precizat, precum și intențiunea de a repara viciul este arătat într'ensele;

Considerând că ast-fel fiind, acest motiv este neexact în fapt și, ca atare are a fi respins.

Asupra motivului III :

»Am invocat și dezvoltat pe larg înaintea curței nulitatea transacțiunii și pe temeiul că nici D-na Afrodita Zinis, nici D-na Vlaho-papadopol, n'a fost autorizate special de soții lor, conform art. 199 »din codul civil. Curtea ne tăgăduiesc dreptul de la sine de a mai »invoca acest motiv, sub cuvânt că am renunțat la acesta. Judecând »ast-fel, curtea comite o evidentă eróre gravă de fapt și un exces »de putere«.

Având în vedere că curtea de apel a constatat în fapt d'inaintea sa și a declarat-o în decisiune că soțiile aveau autorizațiunea soților lor de a da procurile pentru a încheia acele transacțiuni, ast-fel că curtea nu se vede a fi comis verî-un exces de putere.

Asupra motivului IV :

»Am cerut a se declara nulă transacțiunea în întregul ei, pentru »cuvântul că mandatarul nostru nu avea nici un fel de mandat de a »transige și asupra drepturilor noastre în succesiunea mamei; că a- »cestă transacțiune fiind indivisibilă, urmază a se anula în întregul »ei. Curtea recunoște că această transacție este indivisibilă ; respinge »totuși acțiunea noastră, pentru cuvântul că n'am cerut să probăm »că C. Maratheia a primit ceva din succesiunea mamei.

»Judecând ast-fel, curtea comite un exces de putere și violază »art. 1.546 din codul civil, pentru că curtea nu era chemată să se »pronunțe asupra verî-unei cereri în restituirea bunurilor provenite

»din succesiunea mamei, ci dacă convențiunea ast-fel încheiată este un act care ne obligă să nu«.

Considerând că asupra acestui motiv curtea constată, în fapt, că prin transacțiunile a căror nulitate se cere nu s'a atribuit nimic lui C. D. Marathea din succesiunea maternă; că nici C. Marathea primit ceva din averea maternă, asemenea că nici s'a administrat sau s'a cerut a se administra la curte ver-o probă ca să se stabilească că Const. D. Marathea ar fi primit ceva din succesiunea mamei sale; că simpla mențiune făcută din eróre în act despre succesiunea maternă, fără ca să se fi articulat măcar care nume avere este maternă, nu poate vicia transacțiunea și nici nu poate face a se susține că mandatarul și-a transgresat puterile, ast-fel că curtea n'a călcat principiul indivisibilității transacțiunilor și nici exces de putere a comis.

Asupra motivului V:

»Curtea denaturază actele de transacțiune, întru cât stabilește că aceste transacțiuni constituie și un act de vânzare, prin care repausata Anastasia Șoimescu și G. Vlahopapadopol au vândut drepturile lor succesoriale și că ast-fel nu mai au dreptul de a urmări nulitatea testamentului, chiar dacă ar cuprinde o substituție fidei comisară, fiind-că prin dișele acte s'au desbrăcat și au cedat toate drepturile lor lui C. Marathea«.

Considerând că curtea interpretând transacțiunile încheiate între părți constată că recurenții, în schimbul sumelor primite, s'au desbrăcat în mod irevocabil în favoarea intimatului de toate drepturile ce au avut în succesiunea lui Dumitru Marathea, și că aceste transacțiuni, și din aceste puncte de vedere, urmăză a și produce efectele lor juridice.

Asupra motivului VI:

»Omisiune esențială, întru cât curtea nu răspunde asupra motivului propus și susținut că transacțiunile sunt nule, fiind viciate prin dol«.

Considerând că asupra viciului transacțiunilor pentru dol, de ôrece apelanții au declarat înaintea curței că în apel nu mai susțin acest motiv, curtea n'avea a se pronunța asupra lui, și ast-fel fiind, omisiune nu există și în tot cazul ea nu e esențială;

Că, prin urmare, și acest ultim motiv e neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 342

INDIVISIUNE. — Partagiū. — Vinđarea publică pentru eşire din indivisiune. — Ordonanța de adjudecare. — Incidente ivite în cursul vinđerei. — Hotăriri ce le resolvă. — Apel. — Dacă sunt impuse. (Art. 316 din procedura civilă).

De și ordonanțele de adjudecare date în materie de eşire din indivisiune nu sunt susceptibile de apel, însă, dacă cu ocaziunea unor asemenea vinđeri s'a ivit veri-un incident de natură contencioasă, hotărirea tribunalului care resolvă acest incident este supusă apelului.

No. 213. — Casarea, dupe recursul făcut de Hrisica I. Scurtopol și Ion C. Scurtopol, a decisiunii curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 172 din 1899, în proces cu Iani Constantinide.

31 Maiū 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch.

Pherekyde ;

Pe D. avocat Porumbaru, în desvoltarea motivului de casare, iar intimatul a depus un memoriū scris care s'a atașat la dosar :

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Violarea art. 316 și 689 din procedura civilă; curtea de apel de-
»clarând inadmisibil apelul meu contra jurnalului tribunalului Me-
»hedinți, secția I, No. 4.362 din 1899, a violat principiul celor două
»grade de jurisdicțiune și regula înscrisă în cele două articole men-
»ționate. Că apelul este calea de drept comun pentru reformarea
»hotăririlor judecătorești și că el nu pôte fi refusat de cât în casu-
»rile când legea, prin o dispoziție oficială, derogă de la această regulă
»generală«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
Hrisica Scurtopulo, recurenta de ađi, fiind în indivisiune cu Iani
Constantinide, intimat în recurs, asupra imobilului numit »Poarta
de fer« din județul Mehedinți, a cerut partagiul; că tribunalul, dupe
ce a constatat că imobilul nu se putea împărți în natură, a hotărît
vinđarea lui prin licitațiune publică, spre a se împărți prețul între

copărtași; că făcându-se licitațiunea și imobilul rămânând adjudecat asupra recurentei, dânsa a voit a depune drept preț două hotăriri definitive, prin care avea a primi o sumă de bani echivalentă; că tribunalul, prin jurnalul cu No. 4.362 din 11 Noembrie 1899, respingându-i această cerere, recurenta a făcut apel în contra sus menționatului jurnal și curtea de fond, prin decisiunea atacată ași cu recurs, a respins apelul ca inadmisibil, pentru motivul că vânzările de bună-voia pentru eșire din indivisiune nefiind litigiuri, nu sunt supuse apelului, și nici incidentele acestor vânzări, ci numai anulărea pe cale de acțiune principală;

Având în vedere că acestea fiind faptele procesului debătut la curtea de fond, cesiunea dedusă în judecata acestei curți prin recursul de față este aceea de a se ști dacă încheerile tribunalului care a procedat la vânzarea voluntară pentru eșire din indivisiune, relativ la diferite incidente ce se pot ivi înainte de emiterea ordonanței de adjudecare, sunt sau nu susceptibile de apel;

Considerând că adevărat fiind în drept că ordonanțele de adjudecare în materie de eșire din indivisiune nu sunt susceptibile de apel, pentru cuvântul că rolul tribunalului este mărginit în îndeplinirea formelor ce legea cere pentru vânzarea prin licitațiune publică a imobilului ce era în indivisiune și liberarea ordonanței pe numele persoanei asupra căreia imobilul a fost adjudecat, așa că în aceste condițiuni vânzarea nu poate avea de cât caracterul unei convențiuni făcute sub privegherea justiției, în care părțile n'aș putut fi presupuse a avea interese contrarii; de aci rezultă că ori de câte ori astfel de considerațiuni dispăre, și cu ocaziunea unor asemenea vânzări s'a ivit veru-un incident de natură contencioasă, iar apelul este îndreptat în contra modului cum acest incident s'ar fi judecat de tribunal, de atâtea ori dreptul de apel există și rezultă în mod virtual din dispozițiunile art. 316 din procedura civilă, pentru partea nemulțumită pe hotărîrea tribunalului în privința unui asemenea incident, care poate fi de natură a vîda însuși fondul dreptului ce partea nemulțumită pretinde că are;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, este necontestat că jurnalul tribunalului ce a fost atacat cu apel rezolva un adevărat litigiu dintre părți, și anume că nu se putea primi hotărîrea depuse de recurenta drept preț al vânzării, rezolvare ce a fost de

natură a opri pe tribunal să emită ordonanța de adjudecare pe numele recurentei, învederat că curtea de fond, în aceste condițiuni refuzând recurentei dreptul de apel, prin această procedură a violat dispozițiunile art. 316 din procedura civilă, și, deci, mijlocul de casare invocat fiind întemeiat, urmăzează a se admite recursul.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 343

PRIVILEGIU ȘI IPOTECĂ. — Act de ipotecă. — Specializarea imobilului ipotecat atât prin hotarele sale cât și prin întinderea sa. — Dacă se consideră ca ipotecată și partea ce trece peste acele hotare și întindere. (Art. 1.774 din codul civil).

Dacă printr'un act constitutiv de ipotecă se specializează imobilul ipotecat atât prin hotarele sale, cât și prin suprafața sa, judecata nu poate, fără a comite un exces de putere, ca, interpretând clauza din actul de ipotecă că se ipotecază imobilul „și ori-ce alte trupuri sub ori-ce denumiri vechi sau noi din cari se compun”, să decidă că s'a ipotecat și partea din imobilul ce trece peste hotarele și întinderea specificate în act.

No. 215. — Casarea, dupe recursul făcut de Paulina Apostolescu, a decisiunii curței de apel din București, secția III, cu No. 174 din 1899, în proces cu N. Nicolău.

31 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilieru Ciuru Oeconomu ;

Pe D-ii advocați M. Antonescu și Al. Djuvara în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat M. Schina în combateri ;

Deliberând,

Asupra întâiului motiv de casare invocat :

» Exces de putere, nemotivare, violarea art. 1.326 din codul civil.

» Cu toate că actul de ipotecă, în baza căruia creditul funciar rural s'îmi-a urmărit moșia, și ordonanța de adjudecare coprindea în mod

„lămurit limitele și întinderea moșiei ipotecate și vindute, curtea, printr'un maniest exces de putere a decis ca adjudecatarul C. Nicolaă să fie puș nu numai în posesiunea moșiei Dărmonesci, cu trupurile ei, în limitele prevădute în actul de ipotecă și ordonanțele de adjudecație, ci și asupra altor trupuri de moșie numite Pojonata, Marinésca și Valea-Nandrei, cari sunt cu desăvârșire separate de moșia Dărmonesci, cu trupurile ei, prin Riul-Dómnei, și sunt afară de limitele prevădute în act. În acest mod curtea a acordat lui C. Nicolaă, afară de imobilul cumpărat la licitațiune, încă un imobil în întindere mai mare de cât cel d'ântéiu».

Avënd în vedere că Paulina Apostolescu, recurenta de astăzi, împutându-se de la creditul funciar rural cu o sumă de 20.000 lei, a constituit ca ipotecă o proprietate a sa din județul Muscel; că debitoră nefiind următoare cu plata regulată a ratelor, creditul funciar a scos în vânzare imobilul ipotecat; că tribunalul de Muscel, cu ordonanța No. 1.115 din 1899, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, a adjudecat asupra lui C. N. Nicolaă imobilul ipotecat; că procedându-se la punerea în posesiune a cumpărătorului asupra imobilului ipotecat, Paulina Apostolescu a făcut contestațiune la tribunal, pe motivul că adjudecatarul a fost pus în posesiune nu numai asupra pământului în întindere de 461 pogone și 871 stânjeni patrați, cu delimitările arătate în ordonanță, ci și asupra unei alte porțiuni de pământ, și anume: trupurile Pojorata, Marinésca și Valea-Nandrei, cari sunt despărțite prin Riul Dómnei; că tribunalul 'i-a respins contestația și curtea de apel prin decisiunea atacată cu recurs, a confirmat sentința tribunalului;

Considerând că este constant în fapt că în actul de constituțiune al ipotecii se arată ca limită, despre Vest, a imobilului ce se ipoteca, Riul-Dómnei, și că acest Riú este desemnat ca limită nu numai în privința diferitelor trupuri său fășii enumerate în actul de ipotecă, dar și în privința trupului principal Dărmonesci; că este de asemenea constant că în sus dișul act se declară ca suprafața a imobilului ipotecat 461 pogone și 879 stânjeni patrați;

Avënd în vedere că în ordonanța de adjudecare se arată aceleași limite și aceeași suprafață ca în actul de ipotecă și că, dar, cumpărătorul n'a cumpărat de cât ceea ce fusese ipotecat;

Considerând că este constant că prin respingerea contestațiunii făcută de recurentă, s'a recunoscut cumpărătorului dreptul de a stăpâni imobilul vindut nu numai până în riul Dómnei, dar și dincolo de acest

hotar, precum de asemenea s'a recunoscut dreptul la o suprafață nu numai de 461 pogone și 879 stânjeni pătrați, cât se prevedea în actul de ipotecă și în ordonanța de adjudecare, dar la o sumă de 500 pogone mai mult, fapte de altmintrelea recunoscute de instanțele de fond ;

Considerând că de și în actul de ipotecă, după ce se arată că se ipotecază moșia Dârmonesci cu trupurile Soitariu, Valea lui Stan, Olteni și Băjeasca, se adaugă »și ori-ce alte trupuri sub ori-ce denumiri vechi sau noui, din cari se compun, etc.« ;

Considerând însă că îndată după această enumerare se indică, pentru a determina întinderea nu numai a fie-cărui din aceste trupuri, dar și a moșiei Dârmonesci, ca hotar al imobilului ce se ipotecază, rful Dómnului, și că având acest imobil suprafața mai sus arătată de 461 pogone și 879 stânjeni pătrați ;

Considerând că din momentul ce prin actul de constituțiune al ipotecii se specializa imobilul ipotecat prin arătarea hotarelor și prin suprafața sa, curtea de apel nu putea, fără a comite un exces de putere, să nu fie sémă de această specializare și să dea acelor expresiuni înțelesul că printr'insele s'a afectat la plata creanței și părțile de pământ de dincolo de acest hotar și o suprafața înduoit mai mare de cât aceea prevădută în actul de constituțiune al ipotecii ;

Considerând că excesul de putere este cu atât mai învederat cu cât »specificarea anume a naturii și situațiunii imobilului asupra căruia se consimte ipoteca, este, în virtutea art. 1.774 din codicele civil, unul din principiile fundamentale în materie de ipotecă« ; că expresiunile »ori-ce alte trupuri, sub ori-ce denumiri«, chiar când constant ar fi că aceste trupuri au făcut tot-d'a-una parte din moșia Dârmonesci, nu puteau fi privite, din momentul ce hotarul acestei proprietăți era specificat în act ca făcând parte din imobilul ipotecat, de cât numai atunci când ele ar fi fost înăuntrul acestui hotar ; când însă este constant că acele trupuri sunt dincolo de acel hotar, care a fost recunoscut ca atare chiar pentru moșia Dârmonesci, a se interpreta acele cuvinte în înțelesul dat de curtea de apel, este a se recunoște un drept de ipotecă asupra unor trupuri de moșie a căror natură și situațiune nu erau specificate în actul de ipotecă și, dar, a se recunoște dreptul pentru instanțele judecătorești de a deroga, sub motivul de interpretare, la dispozițiunile formale și precise ale citatului articol 1.774, ceea ce este inadmisibil.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta pe cele-alte motive:
Caséză, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECIZIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECTIUNEA II

No. 344

DREPT ELECTORAL. — Domiciliu sau reședință. — Plata dărei
căilor de comunicație.

*Plata dărei căilor de comunicație într'o comună este o presumpție
că cel ce plătește această dare și are domiciliul său reședința
în acea comună.*

No. 362. — Admiterea apelului făcut de D. Ștefănescu Mitu contra
sentinței electorale a tribunalului Prahova, secția II, cu No. 10
din 1900.

2 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Ștefănescu în susținerea apelului;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca reformându-se sentința tri-
bunalului să se ordone ștergerea D-lor Virgiliu Popescu, Iosif Bucur
și Dim. Zăgănescu din listele electorale ale colegiului II de Cameră
din acel județ.

În cât privesce pe Iosif Bucur :

Considerând că se constată din listele electorale, prezentate de a-

pelant, că numitul nu plătesce nici o dare în județul Prahova și în special în orașul Ploesci, unde figurază ca alegător;

Că așa fiind, numitul neîntrunind nici una din condițiunile cerute de art. 4 din legea electorală, apelul în privința sa este întemeiat.

În ce privește pe Virgiliu Popescu și Dim. Zăgănescu :

Considerând că din listele electorale prezentate, de apelant, se constată că numiții plătesc darea căilor de comunicație în orașul Ploesci, ceea ce presupune că dășii și au domiciliul și reședința în acel oraș;

Că întru cât apelantul nu a dovedit cu nimic contrariul celor rezultate din listele electorale, numiții au dreptul a figura în colegiul II de Cameră, fiind scutiți de cens, așa că apelul în privința lor este neîntemeiat;

Având în vedere și declarațiunea făcută de apelant că renunță a mai susține apelul în ce privește pe toate cele-alte persoane coprinse în sentința apelată.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția H.

No. 345

DREPT ELECTORAL. — Colegiul I de Senat. — Dispensă de cens. — Diploma Academiei naționale din Paris și diploma societății de naturaliști din Iași. (Art. 8 din legea electorală).

Diploma Academiei naționale din Paris și diploma societății de naturaliști din Iași, nu pot echivala cu diploma de doctor sau licențiat în agronomie, de ôre ce aceste acte nu emană de la o facultate recunoscută, ast-fel că cel ce posedă asemenea diplome nu pôte fi înscris în colegiul I de Senat cu dispensă de cens.

No. 379.—**Admiterea apelului** făcut de Atanasie A. Gheorghiu contra sentinței electorale a tribunalului Iași, secția I, cu No. 120 din 1900.

2 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Toma Stelian, în susținerea apelului;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tri-

bunalului, să se ordone ștergerea lui G. Drăghici din listele electorale ale colegiului I de Senat din județul Iași;

Considerând că din actele prezentate se constată că Gh. Drăghici întrunește condițiunile cerute de art. 8, alin. f din legea electorală, de ore-ce diploma Academiei naționale din Paris și diploma societăței de naturaliști din Iași, în virtutea cărora a fost înscris în colegiul cu dispensă de cens, nu pot echivala cu diploma de doctor sau licențiat în agronomie, întru cât aceste acte nu emană de la o facultate recunoscută.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 346

DELICT SILVIC. — Apel. — Competința curței de apel.

Numai în cas când delictul silvic imputat la mai multe persoane a fost comis la aceeași epocă și dacă delincuenții au fost condamnați solidar la plata unor despăgubiri civile ce trec de 300 lei, afacerea se judecă de tribunal în prima instanță cu drept de apel la curte.

No. 370. — Respingerea recursului făcut de Stat contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 122 din 1900.

2 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Violarea principiului de drept pus prin art. 6 și 57 din procedura civilă, căci curtea din Iași nu putea ca să divizeze amenda pentru fie-care delincuent în parte și să dică că amenda la care trebuie să fie condamnați fie-care din ei, neîntrecând suma de 300 lei, judecarea procesului n'a fost de competența tribunalului. Competința

»se regulează după cererea introductivă, și prin acea cerere s'a cerut
 »condamnarea tutulor delincenților la o sumă mai mare de 300 lei,
 »delictul fiind unul însă săvârșit de mai mulți inculpați împreună,
 »pentru a se determina competența, se caută ce pedepsă se aplică
 »faptului în sine, iar nu cum o suferă inculpații acea pedepsă, că
 »de ore-ce curtea a considerat, în specie, nu ca un delict săvârșit de
 »mai mulți indiviți, ci mai multe delikte separate. Neprimind ape-
 »lul, a judecat chiar fondul, de și era chemată a se pronunța asupra
 »destinatorului, ast-fel s'a violat principiile menționatele articole,
 »precum și art. 43 din codul silvic«.

Având în vedere decizia curței de apel, supusă recursului ;

Considerând că apelul făcut de Stat contra sentinței tribunalului se respinge de curtea de apel pentru motivul că e vorba de delikte silvice săvârșite de diferite persoane, a căror amendă nu întrece suma de 300 lei ;

Considerând că constatarea curței de apel se confirmă prin cele cuprinse în procesul-verbal de constatarea delictelor silvice, cât și prin tabloul anexat, că în adevăr, la diferite epoce, diferiți indiviți au comis delict silvic, pentru care fie-care e supus la despăgubiri și amendă în mod deosebit ;

Considerând că motivul, pentru ca să fie întemeiat, ar trebui să fie constant în specie și constatat că este vorba de un delict silvic comis la aceeași epocă de diferite persoane, pentru care delincenții ar fi fost supuși la plată în mod solidar a despăgubirilor civile, și a amendei, ceea ce în specie nu e, pentru care și motivul are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 347

OBLIGAȚIUNI. — Restituire. — Condamnare. — Dacă judecata poate obliga la plata valorii unui obiect la cas când nu s'ar putea restitui.

CASAȚIE. — Omisiune. — Nepronunțare asupra unui declinatoriu de competență. — Pronunțare implicită.

PARTEA CIVILĂ. — Acțiune civilă. — Calea civilă. — Declinare de competență. — Alegerea calei penale. — Dacă se poate opune părții civile maxima „una via electa“.

- 1) O instanță de fond poate, ca mijloc coercitiv, să oblige la plata valorii unui lucru óre-care, când acel obiect nu s'ar restitui, sau nu s'ar putea restitui, în natură, și acesta pentru a da o sancțiune executărei hotărârii ce pronunță.
- 2) Din momentul ce o instanță judecătorească discută și analizează faptele cari au dat nascere unui proces și conchide că faptul în sine nu întrunesc elementele delictului pentru care un inculpat era dat în judecată, prin acesta se pronunță implicit asupra competenței sale de a judeca acel proces.
- 3) Partea vătămată poate urmări acțiunea pentru interesele sale civile la instanța penală, chiar dacă s'a adresat mai întâi la instanța civilă care și-a declinat competența, pentru că situația este identică, fie că instanța civilă și-a declinat competența, fie că partea vătămată renunță să urmărească acțiunea civilă pe calea civilă, și nu i se poate opune maxima „una via electa“.

No. 375. — Respingerea recursului făcut de Elena G. Constantinescu și Zoe Ștefănescu contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 62 din 1900.

2 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului dresat în cauză de D. consilier Cuculi; Pe D-nii avocați Maxim Leș, Otetelișanu și Ilescu, din partea recurentelor, în susținerea motivelor, și

Pe D-nii avocați Cernea și Drăghici, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

I. „Exces de putere. Curtea de apel, prin decisiunea atacată, dă mai mult de cât se cere; prin petiția de intentarea acțiunii și prin pledoariile s'a cerut restituirea unei cambii, și curtea condamnă la restituirea cambii saú la plata sumei de 10.000 lei, ce nu se ceruse.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că se constată din această decisiune că curtea obligând pe recurente la restituirea poliței, a dispus ca, în cazul când aceea poliță nu va fi restituită în natură, se fie obligate recurentele la plata sumei de lei 10.000 valoarea ei;

Considerând că independent de cestiunea de a se ști dacă curtea de apel putea sau nu condamna pe recurente în specie la restituirea cambiei, fapt care formeză obiectul motivului V rămas în divergență, nu este mai puțin adevărat, însă, că o instanță de fond, ca mijloc coercitiv, poate obliga la plata valorii unui lucru ore-care, când acel obiect nu s'ar restitui sau nu s'ar putea restitui în natură și acesta pentru a da o sancțiune executorie deciziunii ce pronunță;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

II. »Omisiune esențială și exces de putere.

»Prin jurnalul curței de la 17 Decembrie 1899 se vede că am cerut ca curtea să constate că afacerea este civilă, și, deci, nu era în competența instanței corecționale se judece această afacere.

»Curtea decide că are să se pronunțe la judecarea fondului, asupra acestei cereri, nu se pronunță și comite o omisiune esențială și trece peste dânsa, — exces de putere de ore-ce afacerea este civilă«.

Considerând că din momentul ce curtea discută și analizează faptele care au dat naștere acestui proces, și conchide că faptul în sine nu intrunesc elementele delictului prevăzut de art. 327, 332 sau 308 din codul penal, prin acesta se pronunță implicit asupra competenței sale de a judeca ;

Că de aceea și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivelor III și VI de casare :

III. »Omisiune esențială și exces de putere.

»D. Mușceleanu, intimatul de așteptare, s'a plâns la D. jude-instructor, care, după examinarea actelor și a depozițiilor de martori, clasază afacerea. Intentază atunci acțiune la tribunalul comercial care și declină competența și hotărăște că afacerea este civilă.

»Dosarul se duce la tribunalul unde este pendinte. D. Mușceleanu părăsește această cale și revine din nou la instanța corecțională.

»Am ridicat incidentul »una via electa« atât la tribunalul corecțional, cât și la curtea apelativă.

»Curtea omite a se pronunța asupra lui și comite prin acesta o omisiune esențială, și trece asupra incidentului, comițând prin acesta un vedit exces de putere«.

VI. »Era lucru judecat întru cât afacerea fusese dusă cu plângere

»în regulă înaintea D-lui jude-instructor și unde D. Mușceleanu se »constituie chiar parte civilă.

»Prevenitele de atunci, recurențele de astăzi, fiind achitate, trebuia D. Mușceleanu se opoazeze ordonanța și nefăcând acest lucru »calea corecțională era închisă pentru densus, fiind lucrul judecat«.

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că partea civilă făcând plângere la parchetul tribunalului de Ilfov și acesta, în urma cercetărilor, clasând afacerea, reclamantul Mușceleanu s'a adresat tribunalului comercial care și-a declinat competența de a judeca, găsind că afacerea este civilă și a dispus din oficiu trimiterea cauzei spre a fi deferită tribunalului civil, fără ca o asemenea cerere să fi fost făcută de reclamantul Mușceleanu ;

Că în urmă Mușceleanu nu a mai urmărit afacerea d'înaintea tribunalului în civil și a introdus o acțiune de a dreptul la instanța corecțională ;

Considerând că nimic nu se opunea ca partea vătămată să urmărească acțiunea pentru interesele sale civile la instanța penală, întru cât instanța corecțională în specie și-a declinat competența, care sentința a rămas și definitivă în urma respingerii apelului îndreptat contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială ;

Că situația este indentică, sau că instanța comercială sau civilă și declină competența, fie că partea vătămată renunță a urmări acțiunea civilă, pe calea civilă ; că, în toate aceste cazuri, partea vătămată dacă urmărește satisfacerea intereselor d'înaintea instanței penale, care are a judeca acțiunea publică, nu se poate opune maxima »una via electa« ;

Că, prin urmare, în specie, această maximă în sine nu este violată, și tocmai și pentru această omisiune dacă e, fiind-că anume curtea nu se pronunță, ea nu e esențială ;

Că de aceea ambele motive au a fi respinse.

Asupra mijlocului IV de casare :

»Exces de putere.

»Curtea consideră constatat în fapt după simple presumpțiuni, fără »nici o probă«.

Considerând că curtea de apel, pentru a pronunța deciziunea suspusă recursului, a avut în vedere toate actele de instrucțiune încheiate în cauză cum și instrucțiunea urmată înaintea sa, din complexul căroră și din diferite alte împrejurări de fapt conchide la absolvirea recurențelor ;

Că în această privință deciziunea fiind suficient motivată și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Având, în fine, în vedere că în cât privesce mijlocul V de casare, s'a ivit divergență de opinie, acest mijloc urmază a fi discutat din nou în complexul prevăzut de art. 22 din legea organică a acestei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc

Penal, secția II.

No. 348

DREPT ELECTORAL. — Naționalitate. — Naturalizare. — Dacă naturalizarea tatălui profită copiilor născuți deja la epoca naturalizării.

Naturalizarea fiind un drept personal, naturalizarea tatălui nu profită copiilor deja născuți la epoca dobândirii ei.

No. 390. — Admiterea apelului făcut de D. Hristescu și alții contra sentinței tribunalului Vlașca cu No. 119 din 1900.

3 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Iacovache, în susținerea apelului ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului să se ordone ștergerea lui Alex. C. Govea, Dimitrie C. Govea, M. C. Govea și Eftimie G. Niculescu din listele colegiului II de Cameră.

În ce privesce pe Alex. C. Govea, D. C. Govea și M. C. Govea :

Considerând că actelele prezentate se constată că numiții sunt străini, de oré-ce sunt născuți dintr'un părinte străin care a fost naturalizat în anul 1881 când copiii erau minori ;

Considerând că naturalizarea fiind un drept personal nu profită copiilor deja născuți la epoca dobândirii ei ;

Că pentru ca aceștia să fie alegători trebuie să îndeplinescă condițiunile art. 18 din codul civil, ceea ce în specie nu s'a îndeplinit ;

Că, prin urmare, în privința lor apelul are a fi admis ;

Considerând că în ce privesce pe Eftimie G. Niculescu, din certi-

ficatul prezentat se constată că a cerut Corpurilor legiuitoare împă-
mântinirea, care încă nu i-a fost acordată până acum;

Că, prin urmare, neîntruind condițiunea cerută de art. 16, alin. 1
din legea electorală și în privința sa apelul are a fi admis;

Că în ce privesce pe Alex. Alexandrescu și Belis Alex. Alexan-
drescu, apelantul a declarat că renunță.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 349

DREPT ELECTORAL. — Colegiul II de Senat și Cameră. — Cole-
giul I de comună. — Bacalaureații. — Dispensă de cens. (Art. 4
și 9 din legea electorală ; art. 4 din legea pentru alegerea consi-
liilor comunale).

*Bacalaureații au dreptul a fi alegători în colegiul al doilea de
Senat și Cameră și anteiul de comună, cu dispensă de cens.*

No. 396. — Admiterea apelului făcut de Al. Chirișescu contra sen-
tinței electorale a tribunalului Ilfov, secția I, No. 66 din 1900.

3 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca reformându-se sentința tri-
bunalului, să se ordone înscrierea lui Cesar Colescu Vartic în cole-
giul II de Cameră, II de Senat și I de comună ;

Considerând că din actele prezentate se constată că Cesar Colescu
Vartic întrunesc condițiunile cerute de art. 4 și 9 din legea electo-
rală, cum și art. 4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale, de
ore-ce, fiind bacalaureat, se află în casurile de dispensă prevădute de
aceste texte de lege pentru a figura în colegiul II de Cameră, II de
Senat și I de comună.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 350

CONDAMNARE. — Hotărîre rămasă definitivă nefiind nici opo-
sată, nici apelată. — Contestație la executare.

*Condamnatul care n'a usat de nici una din căile ordinare pre-
scrise de lege pentru reformarea hotărîreii condamnatore, adică
nici de calea opoziției, nici de aceea a apelului, de și hotărîrea
îi-a fost comunicată, și a lăsat ca acea hotărîre să rămână de-
finitivă, nu pôte ca, pe calea extraordinară a contestației la
executare, să reformeze acea hotărîre.*

No. 376. — Respingerea recursului făcut de Gheorghe Hriscu con-
tra sentinței tribunalului Iași, secția I, No. 36 din 1900.

3 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Cuculi, și
Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Nulitate de citație, căci n'am fost citat sub numele de Gh. Hriscu,
»care este acel ce îl port, ci sub numele de G. Primarul, care nu
»îl-am purtat nici o-dată. N'am avut cunoștință de termen și nu
»este adevărat că așa fi subscris prin punere de deget, cum pretinde
»D-nu sub-comisar în procesul său verbal, lucru ce am declarat în
»întea tribunalului că m'am înscris în fals«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată
că recurentul de ași fiind condamnat de judele ocolului I Iași, prin
cartea de judecată No. 442 din 1899, la cinci zile închisore corec-
țională și 30 lei despăgubiri civile către Fridel și Rifca Grinberg
pentru lovire, a făcut contestație la executarea acestei cărți de ju-
decată rămasă definitivă, cerând anularea ei pe motiv că n'a avut
cunoștință de termenul fixat pentru judecată, fiind citat sub un alt
nume ;

Că atât judele de pace, cât și tribunalul în apel, a respins și-a con-
testație ca neîntemeiată ;

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosarul cauzei
că recurentul primind copie de pe cartea de judecată, ce se execută,

n'a usat de nici una din căile ordinare prescrise de lege pentru a cere reformarea ei ;

Că nefăcând nici opoziție, nici apel, acea carte de judecată a rămas definitivă și executorie ;

Că în această stare de lucruri, bine instanțele de fond au respins contestațiunea recurentului, întru cât nu pe această cale extraordinară se putea anula cartea de judecată în chestiune, și, dar, motivul de casare câtă a se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 351

COMPETINȚĂ. — Loviri aplicate părinților de către fiu. (Art. 243 și 238 din codul penal ; art. 525 din proced. penală ; art. 71 din legea judecătoriilor de ocôle din 1896).

Delictul de loviri aplicate de fiu părinților săi este de competența tribunalului corecțional a'l judeca.

No. 380. — Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în] cauza lui Nicolae M. Gheorghe.

3 Maiu 1900

GURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Li-ciu, și

Pe D. procuror în conclusiuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că Nicolae M. Gheorghe fiind dat în judecată pentru faptul de bătae comis asupra tatălui său, judele ocolului Calafat, prin cartea de judecată No. 187 din 1900, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că acest fapt este pedepsit de art. 243 din codul penal, care nu intră în competența judecătoriilor de ocôle, conform art. 71 din legea lor organică ;

Că tribunalul Dolj, secția I, la rëndul său, prin sentința cu No.

950 din 1900, 'și-a declinat de asemenea competența, de ôre-ce faptul este prevăduț de art. 238, care este de competența judecătoriailor de ocôle ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că faptul imputat delicuentului este că ar fi lovit cu voință pe tatăl său legitim, delict prevăduț și pedepsit de art. 243 din codul penal ;

Considerând că întru cât acest articol nu este menționat între cele enumerate de art. 71 din legea judecătoriailor de ocôle, de aci rezultă că asemenea delicte sunt de competența tribunalului a le judeca în prima instanță ;

Că dacă pentru aplicarea pedepsei unui asemenea delicuent trebuie a se recurge la art. 238 din codul penal, acesta nu pôte motiva întinderea competenței judelei de ocol, întru cât faptul prevăduț de art. 243 din codul penal constituie un delict special.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 352.

HOTĂRIRE. — Probe. — Suveranitatea instanței de fond în aprecierea dovedilor.

CASAȚIE. — Nepronunțarea instanței de fond asupra unor acte. — Când constituie omisiune esențială.

- 1) *Instanța de fond este suverană să aprecieze dovedile pe cari 'și întemeiază hotărirea sa și să combată pe acelea cari nu 'i inspiră credință pentru constatarea adevărului.*
- 2) *Nepronunțarea judecătorei asupra unor acte ce n'ar fi putut schimba soluția procesului nu constituie o omisiune esențială care să atragă casarea hotăriri.*

No. 89. — Respingerea recursului făcut de E. Boulet contra decisei curției de apel din Craiova, secția II, No. 19 din 1897 în proces cu I. Claus tutorele minorilor defunctului B. Marsegalia.

3 Maiu 1900.

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Rem.

N. Opreanu ;

Pe D. avocat P. Borș, în desvoltarea motivului de casare ;

Pe D. avocat Căpitănescu, în combateri, cerând și cheltueli ;

Pe D. Procuror St. Stătescu, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Nemotivare sau violarea art. 123 din procedura civilă și exces de putere. Dacă la instanța de apel ne-am fi sprijinit numai pe actele »exibate la tribunal, am fi înțeles că onor. curte de apel să fi respins pur și simplu apelul nostru apropiindu-și motivele primei instanțe. Când însă în fapt se dovedesce că ne-am servit în apel »de mai multe acte probatorii, Onor. curtea de apel nu putea trece »peste ele ca cum nu s'ar fi propus și invocat, fără cel puțin a le »examina și discuta, singura măsură care ar fi putut pune pe înalta »curte în pozițiune de a exercita controlul său asupra temeiniciei »admiterei sau respingerei lor.

»Procedura, dar, a onor. curții de apel de a adopta pur și simplu »sentința tribunalului, nediscutând, nexaminând și nepronunțându-se »asupra nouilor acte probatorii neexibate și nepropuse la prima instanță, justifică pe deplin motivul nostru de casare«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că E. Boulet, chemând în judecată pe Ión Claus pentru a'î plăti, în calitate de tutore al minorilor defunctului B. Marsegalia, suma de 11.915 lei, ce casa Marsegalia îi datora pentru lucrările ce a efectuat ca tașeron la antreprisa numitei case pentru construcția șoselei Lotru-Câineni, tribunalul a respins această acțiune pe motiv că E. Boulet luând în căsătorie pe Giacomina Marsegalia, muma minorilor, acțiunea ar fi făcută de convență cu numita în dauna minorilor, căci reclamantul a trebuit să fie deja achitat de către casa Marsegalia de sumele ce i s'ar fi datorat din bani încasați de la Stat de către D-na Marsegalia ;

Că curtea de apel, adoptând în totul motivele din sentința tribunalului, respinge apelul lui E. Boulet, considerând că instanța de fond este suverană să aprecieze dovețile pe care și întemeiază de-

cisiunea și să combată pe acelea care nu'i inspiră credință pentru constatarea adevărului ;

Considerând că în specie curtea de apel, adoptând motivele tribunalului, stabilește și declară că din computurile prezentate în susținerea acțiunii, care i-au fost date de chiar muma minorilor și din diferitele împrejurări ale cauzei, acțiunea ar fi făcută de convență cu actuala sa soție și muma minorilor intimați ;

Considerând că procedând astfel curtea a respins în mod virtual actele ce apelantul a mai invocat ca probe înaintea ei, căci le-a creșut a fi produsul convenței dintre apelant și soția sa, și astfel n'a mai creșut necesar de a le combate în mod expres și special ;

Că de altminteri omisiunea curței de a se pronunța asupra acelor acte nu este esențială, de orice dintr'ensele nu rezultă că nu ar fi convență, cum stabilește curtea, pentru ca afacerea să fi avut altă soluțiune.

Ca de aceea motivul nefiind fondat are a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Civilă secția II.

No. 353.

DREPT ELECTORAL. — Cens. — Lipsa de cens. — Cum trebuie dovedită.

DREPT ELECTORAL. — Contestație. — Obligația pentru contestatari de-a prezenta listele electorale.

- 1) *Lipsa de cens nu se poate dovedi cu certificatul perceptorului comunei de reședință a județului, ci trebuie un certificat de la administrația financiară a județului, căci se poate ca alegătorul contestat să n'aibă avere imobiliară în orașul de reședință și să aibă în județ.*
- 2) *Contestatorii care cer ștergerea unui alegător trebuie să prezinte listele electorale spre a se putea vedea cu ce anume cens său dispensează de cens figurează înscrisă persoana a cărei ștergere se cere.*

No. 445. — **Respingerea apelului făcut de Pană Buescu, C. F. Robescu, V. Ilescu și I. Atanasiu contra sentinței electorale a tribunalului Ilfov, secția II, No. 234 din 1900.**

4 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. Arțăreanu, procuratorul recurenților ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelanții cer ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea din listele electorale de Cameră, Senat și comună, din diferite colegii, a persoanelor anume prevăzute în sentință ;

Considerând că într-un cât apelanții cer ștergerea acelor persoane pentru lipsa de cens, certificatele percepțiilor Capitalei nu sunt suficiente a dovedi lipsa de cens a acelor alegători, de orice-cel și o persoană nu ar poseda censul în București, totuși ar putea avea un asemenea cens în comunele rurale din județul Ilfov, ceea ce nu s'ar putea stabili de cât cu certificatul administrației financiare ;

Considerând de asemenea că, de către apelanți nu se produc nici listele electorale, spre a se putea vedea cu ce anume cens să dispensare de cens figurează înscrise persoanele a căror ștergere o cer ;

Că, dar, din ambele aceste puncte de vedere, apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive.

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 354

DREPT ELECTORAL. — Alegător comunal. — Condițiuni. (Art. 2 din legea pentru alegerea consiliilor comunale).

DREPT ELECTORAL. — Alegător comunal. — Incapacitate. — Faliți nereabilitați. (Art. 6 din aceeași lege).

DREPT ELECTORAL. — Naționalitate. — Români de alte State. — Cerere de recunoștere a calității de cetățean român. — Când 'i dă dreptul d'a fi alegător.

- 1) Pentru ca o persoană să pǎtă fi alegător comunal într-o comună, trebuie să plătească o dare cât de mică către Stat în acea comună.
 - 2) Faliții nereabilitați sunt incapabili d'a fi alegători comunali.
 - 3) Românii din alte State, stabiliți în România, nu pot fi alegători dacă nu li s'a recunoscut calitatea de cetățeni români.
- Ast-fel, simpla cerere adresată Corpurilor legiuitoare de către un

român din alt Stat de a i se recunoște calitatea de cetățen român, nu 'i dă dreptul d'a fi alegător dacă această cerere n'a fost încă votată.

No. 464. — Admiterea în parte a apelului făcut de **C. Ionescu și alții** contra sentinței electorale a tribunalului **Vlașca No. 113** din 1900.

5 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant în susținerea apelului ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelanții cer ca, reformându-se sentința apelată, să se ordone ștergerea din colegiul al II-lea de comună din orașul Giurgiu a următoarelor persoane : **Alex. C. Dumitrescu Poenaru, Ghiță Păunescu, Hagi Christache Mihail, Manole V. Periețeanu, Anghel P. Boscu, Gheorghe V. Stoenescu, Gheorghe V. Lalu, Nicolae Ionescu, Sterie Constantinescu, Gh. Marinescu, Grigore C. Mierlescu, Răducanu Ionescu, Alex. I. Popescu, Eftimie Nicolescu, Niță Predescu, Dumitru Stănescu, E. Nițulescu, Lăzărescu Dumitru, Gh. I. Calianu, A. Constantinescu și Al. Alexandrescu;**

Având în vedere că apelanții au declarat ađi în instanță că renunță a mai cere ștergererea următoarelor persoane, pentru cari și retrag apelul : **Dimitrie Stănescu, E. Nițulescu, Lăzărescu Dumitru, Gh. I. Calianu, A. Constantinescu și Al. Alexandrescu ;**

Având în vedere, în ceea ce privește pe **Alexandru C. Dumitrescu Poenaru**, că din certificatul No. 390 din 1900 al percepției orașului Giurgiu se constată că numitul nu plătește în Giurgiu nici o dare către Stat ;

Că așa fiind, deusul nu întrunesc condițiunile cerute de **art. 2, alin. d** din legea electorală comunală, pentru a putea fi alegător comunal în Giurgiu și, deci, în privința sa apelul este întemeiat ;

Având în vedere, în ceea ce privește pe **Ghiță Păunescu, Hagi Christache Mihail, Manole V. Periețeanu, Anghel P. Boscu, Gh. V. Stoenescu și Gh. V. Lalu**, că din certificatul No. 5.256 din 1900 al grefei tribunalului Vlașca se constată că numiții au fost declarați în stare de faliment și nu au fost încă reabilitați ;

Că așa fiind și în conformitate cu **art. 6, alin. b** din sus mențio-

nata lege, dênşii sunt incapabili de a fi alegători şi, deci, în privinţa lor apelul este întemeiat ;

Având în vedere, în privinţa lui N. Ionescu, Sterie Constantinescu, Gh. Marinescu, Grigore C. Mierlescu, Răducanu Ionescu şi Alex. I. Popescu, că din extractele din registrul actelor de morţi ale primăriei Giurgiu cu No. 187 din 1895, 13, 365, 55, 105 şi 124 din 1899, se constată că numiţii au încetat din viaţă ;

Că, prin urmare, dênşii au a fi şterşi din listele electorale ;

Având în vedere, în privinţa lui Eftimie Niculescu că din certificatul No. 1.068 din 1900 al direcţiunii cancelariei Adunării deputaţilor, se constată că numitul a făcut cerere la acea Adunare pentru a i se recunoşce calitatea de cetăţen român în anul 1899 şi că această cerere n'a fost încă votată de Adunare ;

Că, prin urmare, numitul nu are încă dreptul a fi înscris ca alegător, nefiind cetăţen român ;

Având în vedere, în privinţa lui Niţă Predescu, că apelanţii cer ştergerea lui din liste pe motiv că a încetat din viaţă ;

Considerând însă că din extractul No. 519 din 1899 se constată că ar fi încetat din viaţă un Păun Predescu, iar nu Niţă Predescu ;

Că aşa fiind, în privinţa acestuia apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secţia II.

No. 355

DREPT ELECTORAL. — Nedemnitare. — Condamnare la fals în acte publice. (Art. 19 din legea electorală).

Sunt nedemni a fi alegători cei condamnaţi pentru delictul de fals în acte publice.

No. 470. — Admiterea apelului făcut de D. Stăfănescu (Mitu) contra sentinţei electorale a tribunalului Prahova, secţia II, No. 19 din 1900.

5 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe apelant în susținerea apelului ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere, ca reformându-se sentința tribunalului, să se ordone ștergerea lui Alexandru Auguston din colegiul al II-lea de Cameră din județul Prahova, ca neavând dreptul a figura în acel colegiu ;

Considerând că din actele prezentate se constată că Alexandru Auguston nu împlinesce condițiunile art. 4 din legea electorală, întru cât din decisiunea corecțională No. 575 din 1898 a curței de apel din București, secția III, se constată că numitul a fost condamnat la un an de zile închisore corecțională pentru delictul de fals în acte publice, ceea ce, conform art. 19 din legea electorală, 'l face nedemn de a fi alegător ;

Că așa fiind, apelul are fi admis ;

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 356

DREPT ELECTORAL—Colegiul I comunal.—Dispensă de cens.—
Absolvirea gimnasiului de maturitate din Cernăuți. (Art. 4 din
legea pentru alegerea consiliilor comunale).

Certificatul de absolvirea gimnasiului de maturitate din Cernăuți
constitue o diplomă de absolvirea unui curs secundar, și, prin
urmare, constitue o dispensă de cens pentru colegiul întâi comunal.

No. 479.— Admiterea apelului făcut de Ión Profir Popescu contra
 sentinței tribunalului Botoșani No. 184 din 1900.

5 Mai 1900

CURTEA,

Deliberând și

Având în vedere că apelantul cere ca, reformându-se sentința tribunalului, să se ordone înscrierea sa în listele colegiului I de Cameră din Botoșani ;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul întrunește condițiile cerute de art. 4, alin. d din legea pentru alegerea consiliilor comunale, de orice certificat de absolvirea gimnaziului de maturitate din Cernăuți, constituind o diplomă de absolvirea unui curs secundar, apelantul este dispensat de cens pentru a figura în colegiul I comunal ;

Că cele-alte condițiuni nefiind contestate, apelul are a fi admis.

Pentru aceste motive :

Admite, etc.

Electoral, secția II.

No. 357

DREPT ELECTORAL.—Contestație.—Cerere de ștergere.—Obligație pentru coteștator d'a prezinta listele.

Contestatorul care cere ștergerea unei persoane din listele electorale pe motiv că acea persoană nu plătește nici o dare către Stat, trebuie să prezinte listele electorale spre a se vedea dacă nu cumva acea persoană e dispensată în mod legal de plata vreunei dări.

No. 483. — Respingerea apelului făcut de Gheorghe Pogor și alții contra sentinței electorale a tribunalului Botoșani No. 63 din 1900.

5 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Filitis în susținerea apelului ;

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ștergerea D-lor Panait Gheorghe, Ion Agache și Ion Bălțeanu din listele electorale ale comunei Comandăresci, pe motiv că nu plătesc nici o dare către Stat, renunțând la cele-alte persoane arătate în petițiunea de apel ;

Considerând că de și din certificatele prezentate se constată că numiții nu plătesc nici o dare către Stat, totuși, întru cât apelantul nu prezintă listele electorale spre a se vedea dacă nu cumva numiții sunt dispensați în mod legal de plata vreunei dări, apelul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Electoral, secția II.

No. 358

DELICT SILVIC. — Flagrant delict. — Când există. — Martori. — Când este admisibilă această probă. (Art. 36 din codul silvic).

- 1) *Există flagrant delict în materie de delict silvic numai în cazul când constatarea este făcută în momentul săvârșirii delictului.*
- 2) *În materie de delict silvic, proba testimonială este admisibilă în cas când nu e vorba de un flagrant delict.*

No. 386. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Prahova, secția I, No. 208 din 1900.

8 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. procuror în conclusiuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Tribunalul Prahova, secția I, a făcut o eronată aplicație a art. 36 din codul silvic, căci brigadierul silvic constată flagrantul delict. »Procesul-verbal este înscris până la înscrierea în fals, și proba cu »martori nu mai este admisibilă «.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că se constată atât din sentința tribunalului, cât și din procesul-verbal încheiat de agentul silvic, că delictul a fost săvârșit de delicuent în ziua de 26 August 1899, pe când procesul-verbal a fost încheiat la 29 August 1899.

Considerând că intru cât prin art. 36 din codul silvic flagrantul delict este numai în cazul când constatarea este făcută în momentul săvârșirii delictului tribunalul a putut considera, în specie, că nu există un flagrant delict, și, prin urmare, admitând proba cu martori, nu a violat întru nimic dispozițiunile art. 36 sus citat, așa că motivul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

COMPETINȚĂ. — Loviri. — Delictul de lovire comis de un primar și notar. (Art. 525 din procedura penală; art. 238 și 165 din codul penal; art. 71 din legea judecătorilor de pace din 1896).

Delictul de lovire prevădută de art. 238 din codul penal, cu circumstanța agravantă din art. 165 același cod, este de competența tribunalului corecțional a' l judeca, de ôre-ce art. 165 din codul penal nu este prevădută de art. 71 din legea judecătorii de pace — articol care determină competența acelor judecătorii în materie corecțională, — printre delictele deferite acelor judecătorii.

No. 392. — Regularea competenței, în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte Curți, de a se pronunța un regulament de competență în cauza lui Iacob Dumitrescu și Al. Armășescu.

8 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat;

Pe D. procuror în concluziuni.

Deliberând, și

Având în vedere că I. Dumitrescu și Al. Armășescu fiind dați în judecată pentru faptul că cel întâi, în calitate de ajutor de primar, iar secundul notar, au maltratată și bătut pe Haralambie Ión Grigore Răpeanu, judele ocolului Horez, prin cartea de judecată No. 587 din 1900, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că delictul de față este prevădută de art. 238 din codul penal, cu circumstanța agravată prevădută de art. 165 același cod;

Că tribunalul Vâlcea, prin sentința No. 156 din 1900, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că delictul săvârșit este prevădută de art. 238, combinat cu art. 165 din codul penal, într-o cât calitatea de funcționari publici a inculpaților nu schimbă natura delictului într-o nimic;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă Curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Vedând art. 71 din legea judecătorilor de pace ;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, judecătorii de pace judecă cu drept de apel faptele prevădute și pedepsite de art. 238 din codul penal ;

Considerând, în specie, că inculpații fiind dați judecăței pentru delictul prevădut de art. 238, combinat cu art. 165 din codul penal, acest fapt ar trebui să fie judecat de judele de ocol, chiar dacă există circumstanța agravantă a art. 165 din codul penal ;

Că însă, limitat fiind dreptul judecătorilor de pace a pronunța altă pedepsă de cât cea prevădută de art. 71, și întru cât o pedepsă pronunțată, conform art. 165 din codul penal, ar putea trece peste limita competenței recunoscută judecătorilor de pace, de aceea, urmând necesitatea a recunoște că tribunalul e competente de a judeca acest fapt.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 360

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Când se poate cere pronunțarea unui regulament de competență. — Condiții. (Art. 525 procedura penală).

Pentru a se pronunța un regulament de competență, se cere existența unui conflict între două jurisdicții ale căror sentințe să fie rămase definitive.

Ast-fel, când o judecătorie de pace și-a declinat competența, și tribunalul corecțional, sesizat de afacere prin apelul procurorului, și declină și el competența declarând că afacerea este de competența judecătorului de pace, în acest cas nu se poate cere să se pronunțe de curtea de casație un regulament de competență, de ôre-ce aceste hotăriri nu sunt definitive, cartea de judecată fiind supusă apelului, iar contra sentinței tribunalului putea să se facă recurs, pentru motivul că n'a evocat fondul și n'a judecat cauza.

No. 393. — Neadmiterea cererii făcută de D. procuror general al acestei înalte curți de a se pronunța un regulament de competență în cauza lui N. Zamfir Nițu.

8 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. procuror în concluziuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că se constată că judecătorul ocolului Podgoria din Muscel, prin cartea de judecată din 10 Septembrie 1899, a declarat că faptul imputat lui Niculae Zamfir Nițu este tâlhărie, conform art. 317 codul penal, pentru care și-a declinat competența ;

Că, în urma apelului făcut de procurorul tribunalului, tribunalul de Muscel, prin sentința din 8 Martie 1900, declară că faptul imputat constituie contravenție, de competența judelei de ocol, admite apelul și și declină competența ;

Având în vedere că în această situație se cere regulare de competență ;

Considerând că pentru regulare de competență se cere existența unui conflict între două jurisdicții a căror sentințe să fie rămase definitive ;

Că, în specie, pare a fi conflict, pentru că atât judecătorul de ocol cât și tribunalul și declină competența, însă aceste hotăriri nu sunt definitive, de ôre-ce cartea de judecată a fost supusă apelului ; iar contra sentinței tribunalului putea să se facă recurs pentru motivul că n'a evocat fondul și n'a judecat cauza ;

Că pentru acesta neexistând condițiile cerute, n'are a se pronunța regulamentul de competență.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Declară, etc.

Penal, secția II.

No. 361

CURTEA DE COMPTURI. — Apel. — Constatare că apelantul mai datoresce o sumă mai mică din ceea ce se constatase asupra sa. — Ce trebuie să facă curtea. (Art. 57 din legea sa organică).

Curtea de compturi este datore, când judecă în apel o decisiune a administrației financiare după apelul unui mănuior de bani publici condamnat la o sumă de bani, să admită în parte

apelul dacă stabilește că din suma ce se constatare în sarcina aceluî mînuitor, a mai rămas de incasat o sumă mai mică și să'l condamne numai la această sumă.

No. 92. — Casarea decisiiei curței de compturi, secția II, No. 52 din 1899, în urma recursului făcut de Ión I. Botez.

8 Maiü 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. avocat Stelian Dumitrescu, în dezvoltarea motivelor de casa;

Pe D. procuror în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

„Curtea violéză art. 57 din legea sa organică, căci de și constată
„că rămășița a fost redusă de la 36.742 lei, 52 bani, la 8.511 lei,
„totuși menține întréga condamnațiune pronunțată de administrația
„financiară“.

Avënd în vedere decisiunea curței de compturi, supusă recursului;

Considerând că se constată din această decisiune că curtea stabilește și recunósce că din suma de 36.742 lei, rămășițe constatate în sarcina recurentului prin compturile de gestiune, a mai rămas neincasată numai o sumă de lei 8.511, bani 5.

Considerând că întru cât recurentul se găsea condamnat prin decisia administrației financiare a județului Bacău la întréga sumă de 36.742 lei, urma neapărat ca curtea de compturi, cu ocazia judecării apelului ce recurentul introdusese în contra acelei decisiuni, să admită în parte apelul și să reducă prin dispozitivul decisiunei din întréga sumă, ceea ce se constatare ca incasate; că, însă, curtea de compturi mîrginindu-se a respinge pur și simplu apelul și a menține decisiunea apelată, a violat dispozițiunile art. 57 din legea sa organică și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta primul mijloc invocat :
Caséză, etc.

Civil, secția II.

PLATĂ. — Către cine se poate face plata. — **Probă.** — Cine trebuie să facă proba în justiție. — Chitanța liberatorie. — Declararea în fals a renunțării de către creditor. — Cine trebuie să dovedească că renunțarea este a creditorului. — Dacă actele dintr'o procedură penală pot servi de probă în civil. (Art. 1.203 codul civil).

- 1) Plata trebuie să se facă sau însuși creditorului, sau mandatarului său împuternicit anume pentru acesta.
- 2) Cel ce face o propunere în justiție trebuie să o dovedească.
Ast-fel, debitorul, care pretinde că s'a liberat de datoria sa, producând o chitanță semnată de creditorul său și acesta declară fals semnătura din chitanță, trebuie să dovedească că semnătura din chitanță este adevărată a creditorului.
- 3) Actele dintr'o procedură penală sunt și ele o probă, ast-fel că judecătorul civil trebuie să le primescă ca elemente când părțile le invocă ca probă, fiind că judecătorul trebuie să țină seamă de ori-ce fapt sau act invocat de parte ca probă, însă are putere discreționară de a aprecia valoarea probei prezentate de părți.

No. 94. — Respingerea recursului făcut de direcția generală a căilor ferate contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 2.994 din 1899, în proces cu B. Courant.

8 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N.

Opreanu ;

Pe D. Gr. Duca, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Rădulescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare :

I. »Rea interpretare a art. 105 din legea comptabilității generale
» Statului și violarea principiului probelor.

»Chitanța de plată a fost semnată de titular și trebuie considerată
»sinceră acea semnătură până ce D. B. Courant ar fi constatat și
»dovedit tribunalului că semnătura este falsificată, probă ce în nici
»un cas nu putea fi cerută direcțiunei«.

II. »Exces de putere. Tribunalul nu putea pune temeiul pe actul

» de expertisă format de instrucția penală, cu atât mai mult că curtea » de apel l-a înlăturat și achitat pe Heinrich Nahmias, care fusese » inculpat de fals, după cererea chiar a D-lui B. Courant, parte civilă în acel proces corecțional».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 102 din **legea contabilității generale a Statului ;**

Având în vedere, în specie, că tribunalul, pentru a obliga direcția căilor ferate la plata sumei de lei 1.246, banii 65, către intimatul Courant, constată și declară, prin sentința sa, că de și direcția se opune la plata acestei sume sub cuvânt că ar fi achitată deja intimatului prin însărcinatul său Marcu Moise, totuși, întru cât direcția nu a dovedit cu nimic că plata a făcut-o persoanei în drept a o primi, sau că persoana ce a primit-o avea un mandat în regulă, pentru această direcția nu se poate considera ca liberată de plata sumei pretinsă de intimat ;

Considerând că ținând seamă de constatările și argumentările instanței de fond, nu se poate dice că s'ar fi violat art. 105 din **legea contabilității Statului**, de ore-ce tribunalul, a cărui sentință e supusă recursului, prescrie că plata trebuie să se facă sau creditorului însuși, sau mandatarului împuternicit anume pentru acesta ;

Considerând că instanța de fond mai declară că **iscălitura lui B. Courant** după borderou nu este a lui, fiind că direcția nu a dovedit acesta, întru cât din actul de expertisă aflat în dosarul instrucțiunii se constată că iscălitura lui Courant e falsă ;

Considerând mai întâi că nu se poate susține că s'a intervertit sarcina probației, de ore-ce direcția care invocă borderoul subscris de Courant era ținută a dovedi, întru cât se contestă că iscălitura lui Courant era chiar a lui, că nu se poate dice că acel care contestă subscrierea avea să dovedească, fiind că acel care a făcut plata avea să dovedească că plata s'a făcut în regulă și condițiile unei asemenea plăți, în specie, constau în aceea că borderoul era iscălit chiar și de Courant, titularul creanței ;

Considerând însă că instanța de fond nu se mărginesce a declara că direcția n'a dovedit, ci mai adaugă că din expertisa ce se află în instrucția penală urmată contra lui Marcus se constată că iscălitura e falsă, și recurentul susține prin motivul II că tribunalul nu putea face acesta ; că, dar, este a se sci dacă judecătorul civil poate a'și

forma convingerea întemeiându-se pe un fapt constatat în o instrucție penală urmată în privința unei părți ce este și în cauza civilă ;

Considerând că actele dintr'o procedură penală sunt și ele o probă, ast-fel că judecătorul civil trebuie să le primescă ca elemente, când părțile le invocă ca probă, fiind că judecătorul trebuie să țină seamă de orî-ce fapt sau act invocat de parte ca probă ; că însă judecătorul are putere discreționară de a aprecia valoarea probei prezentată de părți în sensul art. 1.203 din codul civil ;

Că, prin urmare, în specie, tribunalul putea a 'și întemeia convingerea asupra falsității iscăliturii lui Courant și din instrucția penală urmată după plângerea lui Courant contra lui Marcus, acesta cu toate că în acea instrucție n'a figurat și direcția căilor ferate pentru că un fapt sau un act dintr'o instrucție penală poate servi ca probă și într'un proces civil contra unei părți care n'a figurat în acea instrucție ;

Că, așa fiind, nu se poate imputa tribunalului exces de putere pentru că a pus temeiū pe expertisa din instrucția penală pentru întărirea că iscălitura lui Courant e falsă ;

Că, de aceea, ambele motive, ca neîntemeiate, au a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 363

CASAȚIE. — **Materie comercială.** — **Termen de recurs.** — **De când curge.** (Art. 897 din codul comercial).

Termenul de recurs în casație, în materie comercială, este de patru-deci de zile, socotite de la pronunțarea hotărîrii, când hotărîrea este dată contradictoriu.

No. 95. — **Declaraarea, ca neadmisibil, a recursului făcut de Voichița M. Balan contra sentinței tribunalului Tutova cu No. 202 din 1899, cu Marcu Reinștein.**

8 Maiu 1900

CURTEA,

S'a ascultat intimatul, care ridică incidentul de tardivitate a recursului, cerënd respingerea lui ;

Recurentul recunoșce că în adevăr recursul este tardiv ;

Deliberând :

Având în vedere că, după art. 897 din codul comercial, termenul de recurs în ccașiune este de 40 zile, socotite de la pronunțarea decisiunii, când hotărîrea este dată contradictoriu ;

Având în vedere că, în specie, hotărîrea supusă recursului, este pronunțată contradictoriu în ziua de 9 Noembrie 1899, și recursul se vede primit la 25 Ianuarie 1900, prin urmare, peste termenul prevăzut de art. 897 din codul comercial ;

Că, de aceea, recursul urmăze a fi declarat inadmisibil.

Pentru aceste motive :

Declară inadmisibil, etc.

Civil, secția II.

No. 364

PROBE. — Martori. — Aprecieze suverană a instanțelor de fond.
CUMUL DE DELICTE. — Diferite delictes supuse la deosebite pedepse. (Art. 40 din codul penal).

1) *Instanțele de fond sunt în drept să aprecieze utilitatea unei dovezi ce se cere de părți, și, prin urmare, să respingă o asemenea cerere ori de câte ori și formeză convingerea din alte probe și impregiurări ale instrucțiunii urmate în cauză.*

2) *Dispozițiile art. 40 din codul penal au a se aplica veri de câte ori există un cumul de delictes.*

Ast-fel, instanțele de fond fac o bună aplicare a acestui articol când constată că un inculpat a comis diferite delictes supuse la deosebite pedepse.

No. 397. — Respingerea recursului făcut de Mihel Rosenblum și Moise Zisu Iohan, dis și Moise Zisman, contra decisiiei curței de apel din Iași, secția I, No. 118 din 1900.

9 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi, și

Pe D. procuror, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea dreptului de apărare și nemotivare. In interesul apărării noastre am cerut la curtea de apel a ni se aproba proba testimonială, dar onor. curte de apel ne respinge această cerere fără a »motiva«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că Mihel Rosenblum și Moise Zisu Iohan, și Moise Zisman, au fost condamnați la câte 5 zile închisoare corecțională și solidar la despăgubiri civile, în baza art. 239, 299, 183, 185, 40 și 60 din codul penal, pentru că împreună cu alții au insultat și lovit cu voință pe Vasile Tăbuc și pe nisce sergenți de oraș în exercițiul funcțiunii lor, ultragiându-i și cauzându-le incapacitate de lucru ;

Că tribunalul, pentru a stabili faptele imputate recurenților, și întemeiază hotărîrea, ale cărei motive au fost cu totul adoptate de curte, pe actele de instrucțiune încheiate în cauză, pe depunerile martorilor audiați înaintea sa, cum și pe certificatele medicale ale pacienților ;

Considerând că curtea de apel respinge proba cu martori cerută de recurenți înaintea sa ca inutilă, față de faptele stabilite prin instrucțiunea urmată înaintea tribunalului ;

Considerând că instanțele de fond sunt în drept să aprecieze utilitatea unei dovediri ce se cere de părți, și, prin urmare, să respingă o asemenea cerere ori de câte ori și formeză convingerea din alte probe și împrejurări ale instrucțiunii urmată în cauze ;

Că așa fiind, motivul cată a se respinge ca nefundat.

Asupra motivului II de casare :

Greșită aplicare a art. 139 din codul penal. Curtea ne-a agravat penalitatea, aplicându-ne greșit acest text, pe motiv că sergenții ar fi »suferit incapacitate de lucru, unul 5, altul 4 și altul 3 zile. Intru »cât, pentru ca să existe un atare delict, necesită a fi dovedit prin »tr'un visum-reperto al unui medic, care singur este competente a »a se pronunța asupra gravității loviturilor, și intru cât constatarea »acestui fapt nefiind confirmată prin nici un act medical, evident »dar că onor. curte a făcut o greșită aplicațiune a art. 239 din codul penal«.

Considerând că, pentru a aplica pedepsa agravantă rezultând din dispozițiunea art. 239 din codul penal, tribunalul a stabilit că pa-

cienții aŭ suferit o incapacitate de lucru, constatând acesta prin certificatele medicale aflate la dosar ;

Că curtea de apel, adoptând motivele primei instanțe, a făcut și dănsa o bună aplicațiune a dispozițiunei citatului text de lege, și, deci, și acest motiv de casare are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului III de casare :

» Violarea art. 40 din codul penal.

» Rău se afirmă că sunt două delictе, căci quasi eodem momento » s'a săvârșit ambele fapte, că unul este continuarea altuia, și, deci, » două delictе continue nu sunt de cât unul și același ».

Având în vedere că dispozițiunea art. 40 din codul penal are a se aplica veri de câte ori există un cumul de delictе ;

Considerând că, în specie, instanțele de fond, constatând că recurenții aŭ comis diferite delictе, supuse la deosebite pedepse, aŭ făcut o bună aplicațiune a citatului articol ;

Că, dar, și acest motiv are a se respinge ca nefondat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 365

COMPETINȚĂ. — Culegerea porumbului înainte de timp. — Contravenții la legea sanitară. — Contravenții de simplă poliție. (Art. 525 din procedura penală ; art. 155 din legea sanitară¹ ; art. 385 din codul penal ; art. 69 din legea judecătorilor de pace din 1896).

De și art. 155 din legea sanitară prevede ca administrațiile locale să mijlocască ca porumbul să se culegă la timpul potrivit, fără însă ca acel articol să pedepsască pe acele persoane ce culeg porumbul înainte de timp, ci impune numai autorității administrative sarcina de a lua cuvenitele măsuri ; de aci rezultă că persoanele cari vor contraveni dispozițiilor și regulamentelor făcute de administrație în această privință aŭ a se pedepsi conform art. 385, alin. 9 din codul penal, contravenție ce este de competența judecătorilor de ocôle a o judeca.

No. 403. — Regularea competenței în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Fl. G. Roșu ș. a.

9 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror în conclusiuni;

Deliberând, și

Având în vedere că Fl. G. Roșu și Dumitru I. Bălan, fiind dați în judecată pentru faptul că au cules porumb înainte de epoca fixată prin regulamentul acelei comune Călugăreni, unde numiți au domiciliu, judele ocolului Vela din județul Dolj, prin cartea de judecată cu No. 2 770 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motiv că, conform art. 35 din regulamentul poliției sanitare de județe, combinat cu art. 175 din legea sanitară, pedepsa ce s'ar cuveni inculpaților ar trece peste limitele contravenției de simplă poliție;

Că, tribunalul Dolj, secția II, prin sentința cu No. 680 din 1900, la rândul său, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea pe motiv că delictul săvârșit este prevăzut de art. 385, alin. 9 din codul penal, și deci, conform art. 69 din legea judecătorilor de ocole intră în competența acestor instanțe;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel intrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 155 din legea sanitară că administrațiunile locale vor îngriji ca porumbul să se culegă la timpul potrivit, fără însă ca acel articol să pedepsască pe acele persoane ce culeg porumbul înainte de timp;

Că întru cât legea sanitară impune numai autorității administrative sarcina de a lua cuveniitele măsuri, de aci rezultă că persoanele cari vor contraveni dispozițiilor și regulamentelor făcute de administrație în această privință au a se pedepsi conform art. 385, alin. 9 din codul penal, care, după art. 69 din legea judecătorilor de pace, asemenea contravențiunii se judecă de judecătorul de ocol.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc ¹⁾.

Penal, secția II.

¹⁾ În același sens o mulțime de decisiuni date tot în acest an 1900.

cienții aŭ suferit o incapacitate de lucru, constatând acesta prin certificatele medicale aflate la dosar ;

Că curtea de apel, adoptând motivele primei instanțe, a făcut și dăna o bună aplicațiune a dispozițiunei citatului text de lege, și, deci, și acest motiv de casare are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului III de casare :

»Violarea art. 40 din codul penal.

»Rău se afirmă că sunt două delictе, căci quasi eodem momento s'a săvârșit ambele fapte, că unul este continuarea altuia, și, deci, »două delictе continue nu sunt de cât unul și același-.

Având în vedere că dispozițiunea art. 40 din codul penal are a se aplica veri de câte ori există un cumul de delictе ;

Considerând că, în specie, instanțele de fond, constatând că recurenții aŭ comis diferite delictе, supuse la deosebite pedepse, aŭ făcut o bună aplicațiune a citatului articol ;

Că, dar, și acest motiv are a se respinge ca nefondat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 365

COMPETINȚĂ. — Culegerea porumbului înainte de timp. — Contravenții la legea sanitară. — Contravenții de simplă poliție. (Art. 525 din procedura penală ; art. 155 din legea sanitară¹ ; art. 385 din codul penal ; art. 69 din legea judecătorilor de pace din 1896).

De și art. 155 din legea sanitară prevede ca administrațiile locale să mijlocescă ca porumbul să se culegă la timpul potrivit, fără însă ca acel articol să pedepsescă pe acele persoane ce culeg porumbul înainte de timp, ci impune numai autorității administrative sarcina de a lua cuvenitele măsuri ; de aci rezultă că persoanele cari vor contraveni dispozițiilor și regulamentelor făcute de administrație în această privință aŭ a se pedepsi conform art. 385, alin. 9 din codul penal, contravenție ce este de competența judecătorilor de ocôle a o judeca.

No. 403.—Regularea competenței în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Fl. G. Roșu ș. a.

9 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu, și

Pe D. procuror în conclusiuni;

Deliberând, și

Având în vedere că Fl. G. Roșu și Dumitru I. Bălan, fiind dați în judecată pentru faptul că au cules porumb înainte de epoca fixată prin regulamentul acelei comune Călugăreni, unde numiți au domiciliu, judele ocolului Vela din județul Dolj, prin cartea de judecată cu No. 2 770 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motiv că, conform art. 35 din regulamentul poliției sanitare de județe, combinat cu art. 175 din legea sanitară, pedepsa ce s'ar cuveni inculpaților ar trece peste limitele contravenției de simplă poliție;

Că, tribunalul Dolj, secția II, prin sentința cu No. 680 din 1900, la rândul său, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea pe motiv că delictul săvârșit este prevăzut de art. 385, alin. 9 din codul penal, și deci, conform art. 69 din legea judecătorilor de ocolă intră în competența acestor instanțe;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 155 din legea sanitară că administrațiunile locale vor îngriji ca porumbul să se culegă la timpul potrivit, fără însă ca acel articol să pedepsască pe acele persoane ce culeg porumbul înainte de timp;

Că întru cât legea sanitară impune numai autorității administrative sarcina de a lua cuveniitele măsuri, de aci rezultă că persoanele cari vor contraveni dispozițiunilor și regulamentelor făcute de administrație în această privință au a se pedepsi conform art. 385, alin. 9 din codul penal, care, după art. 69 din legea judecătorilor de pace, asemenea contravențiunii se judecă de judecătorul de ocol.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, etc ¹⁾.

Penal, secția II.

¹⁾ În același sens o mulțime de decisiuni date tot în acest an 1900.

No. 366

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Jurați. — Condiții. — Neobservarea condițiilor. — Motiv de ordine publică. (Art. 39 din legea de expropriere).

Fac parte din juriul special însărcinat cu fixarea indemnisațiilor convenite expropriațiilor toți contribuabilii domiciliați în orașul său plasa unde urmează a funcționa și cari plătesc darea fonciară cea mai mare.

Acastă dispoziție este de ordine publică și neobservarea ei poate fi invocată d'a-dreptul în casație.

No. 97. — **Casarea** decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Brăila, din 16 Octombrie 1899, în urma recursului făcut de direcția căilor ferate române, în proces cu locuitorii comunei Chițcani.

9 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat G. Avenianu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 39, combinat cu 40 și 53 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică, întru cât unul dintre jurații cari „aū decis nu este proprietar, nici plătesce ver-o dare fonciară, și „anume juratul Iorgu I. Perianu, în cât el nu avea calitatea de a fi „jurat și participarea lui în comisiune viciază operațiunile juriului“.

Având în vedere că din procesul-verbal de operațiunile juriului, chemat a se pronunța asupra indemnisației convenită pentru pământul expropriat locuitorilor din cătunul Lacu-Sărat, plasa Vădeni, județul Brăila, se constată că în comisiunea juraților cari aū hotărât asupra indemnisației a luat parte și juratul Iorgu I. Perianu ;

Având în vedere dispozițiunea art. 39 din legea de expropriere din anul 1864 ;

Considerând că din acest text de lege rezultă că fac parte din juriul special însărcinat cu fixarea indemnisațiilor convenite expropriațiilor toți contribuabilii domiciliați în orașul său plasa unde urmează a funcționa și cari plătesc darea fonciară cea mai mare ;

Considerând că aceste dispozițiuni e-țe de ordine publică și dar pôte fi invocată d'a-dreptul în casațiune;

Considerând că din certificatul administratorului financiar de Brăila, cu No. 5.742 din 1900, se constată că Iorgu I. Perianu, din comuna Filipesci, acel județ, nu figurază înscris cu impozit funciar la nici una dia comunele cari aparțin plășei Vadeni, din acel județ;

Că ast-fel fiind, comisiunea juraților a fost compusă cu violarea art. 39 din lege, întru cât a funcționat ca jurat o persoană ce nu aveaă calitatea de a fi jurat, și, dar, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 367

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Casație. — Cestiunii de fapt. — Constatare. — Aprecierē. — Suveranitatea judecătorilor fondului.

Constatările de fapt și elementele din cari judecătoria fondului deduc aprecierile lor sunt de atributul suveran al acelor judecătoria și hotăririlor lor în acéstă privință nu sunt supuse censurei curței de casație.

No. 98. — Respingerea recursului făcut de casa județului Dolj contra decisiēi curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 1 din 1900, în proces cu general I. Argintoianu.

9 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în causă de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. avocat D. Comșa, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. avocat Em. Porumbaru, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlócelor de casare invocate :

I. »Curtea a comis un exces de putere și o eróre grosieră de fapt »dând D-lui general Argintoianu suma de lei 14.786 pentru 13 hectare pământ, atunci când din actele prezentate înaintea curței de »noi se dovedea că venitul unui hectar de pământ din moșia expro-

»priată, după însăși declarația făcută de D-sa la administrația financiară, venitul unui hectar de pământ nu trece peste suma de 8 lei.
 »Tote acestea le-a făcut curtea fără a ține socotela de dispozițiunile art. 58 din sus menționata lege.

II. »Omisiune esențială și nemotivare.

»De și am susținut înaintea curței că, după cum rezultă din declarația făcută de însăși generalul Argentoianu la comisia de recensământ, venitul terenului expropriat este de 4 lei pogonul, totuși curtea omite a se pronunța asupra acestui punct. Acesta este o omisiune esențială, de orice fel, după art. 58 al legii de expropriere din 1900, care, dacă se aplică de sigur și instanței de fond superioare, după acest articol unul din elementele care trebuie să conducă pe instanțele de fond în aprecierea lor este și venitul imobilului, după cum rezultă din rolul contribuțiilor directe.

»De asemenea curtea nu și motivează deciziunea, căci, după ce afirmă și dăna că pământul este de bună calitate, nu ne arată elementele din care și face convingerea asupra evaluării terenului expropriat. Nu e suficient ca instanța de fond să spuie că apreciază valoarea unui teren la suma de . . . , ea trebuie să ne dea și elementele apreciațiunii sale, pentru ca curtea de casație să și poată exercita cenzura și să vadă dacă nu s'a comis ver-erore grosieră de fapt sau ver-un exces de putere».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că pentru pământurile de pe moșia din comuna Breasta a D-lui general I. Argetoianu, declarată expropriată în vederea lucrărilor suplimentare ce era chemat a face consiliul județian din Dolj pentru rãcordarea șoselei cu podul de pe Jiu, comisiunea de arbitri, constituită conform legii din 1900 care a modificat în parte legea de expropriere din 1864, și chemată a se pronunța asupra indemnisațiunii, a decis ca prefectul județului, care a apărat interesele județului, să plătescă expropriatului suma de 16.270 ;

Că curtea de apel din Craiova, statuând în ultima instanță asupra apelurilor ambelor părți, a redus suma indemnisației la 14.786 lei;

Considerând că, pentru a motiva deciziunea sa, curtea se întemeiază pe constatarea făcută la fața locului de comisiunea arbitrilor, apreciând în parte valoarea fie-cărui pământ expropriat după natura și calitatea sa, și fiind sémă și de venitul de care a fost privat expropriatul de la epoca deposedării sale ;

Considerând că constatările de fapt și elementele din cari judecătorii fondului deduc aprecierile lor sunt de atributul suveran al instanțelor de fond, și decisiunile lor în această privință nu sunt supuse censurei curței de casațiune ;

Că, așa fiind, mijlocul de casare câtă a fi respins ca neintemeiat, întru cât decisiunea supusă recursului este suficient motivată, și nu poate fi vorba de nici o omisiune esențială care ar atrage casarea ei.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 368

DELICT SILVIC. — Introducere de vite în pădure. — Elementele acestui delict. (Art. 23 din codul silvic).

Simplul fapt al introducerii vitelor în pădurile supuse regimului silvic se pedepsește de legiuitor, fără a se cere, ca element al delictului, voința sau intenția doloasă a proprietarului sau a păzitorilor vitelor, și numai forța majoră apără pe un delictuent de pedepsă.

No. 7. — Casarea sentinței tribunalului Ialomița cu No. 1.226 din 1899, în urma recursului făcut de Stat, în proces cu Hagi Assan.

11 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C.

C. Ștefănescu, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

»Violarea art. 23 din codul silvic, de ôre-ce este suficientă găsirea »vitelor într'o pădure supusă regimului silvic pentru a face pe stă- »pânul vitelor pasibil de penalitatea prevădută de acest articol, afară »numai de introducerea prin cas de forță majoră, ceea ce nici s'a in- »vocat de inculpat; prin urmare, tribunalul, mai cerând și alte ele- »mente, voința inculpatului, a interpretat greșit sus menționatul »text de lege«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 23 din codul silvic ;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, simplul fapt al introducerii vitelor într'o pădure supusă regimului silvic se pedepsește de legiuitor fără a se cere ca element al delictului voința delicuentului de a le introduce și numai forța majoră poate apăra pe un delicuent de pedepsă ;

Considerând că expresia introducerii nu înseamnă că dacă nu e un act de voință al omului, fie proprietarul, ori păzitorul vitelor, nu poate fi contravenție, fiind-că pentru contravenție la legea silvică se pedepsește faptul în sine, fără a se ține seamă de veri-un act de voință al delicuentului ;

Că a se da o altă interpretare citatului art. 23 ar fi ca aplicarea dispozițiilor codului silvic, în această privință, să devină ilusorie și fără efect ;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul a achitat pe delicuent numai pe simplul motiv că vitela s'ar fi introdus în pădure fără voința și cunoștința lui, a nesocotit dispozițiunile art. 23 din codul silvic, întru cât veri-un caz de forță majoră nu e constatat.

Pentru aceste motive,

În unire cu concluziunile D-lui procuror St. Stătescu :

Caséză, etc.

Penal, secțiunile-unite.

No. 369

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Ordonanță de adjudecare. — Cine poate face recurs contra ei. — Recurs făcut de un creditor ipotecar ce nu a figurat la fond. — Admisibilitate. (Art. 559 și 506 din procedura civilă).

Pot face recurs în contra unei ordonanțe de adjudecare debitorul urmărit, creditorii săi ori-ce altă persoană interesată, fie că au figurat sau nu înaintea instanței de urmărire, de ore-ce, prin inserarea afișurilor și publicațiilor în Monitorul Oficial, aceste persoane fiind puse în cunoștința urmăririi și chemate a se prezenta la tribunal, instanța de urmărire este legată și față cu dărușii, și, deci, pot face recurs contra ordonanței de adjudecare, chiar dacă nu s'au prezentat și n'au luat concluzii

*înaintea instanței de urmărire; în acest cas, rămânând întregă
cesiunea dacă ei pot sau nu să invoce cutare sau cutare mij-
loc de casare, omisso medio.*

No. 8. — Respingerea incidentului de neadmisibilitate a recursului
făcut de Elias Ios. Cohen contra ordonanței de adjudecare a tri-
bunalului Ilfov, secția de notariat, cu No. 2.558 din 1899, în
proces cu C. C. Steriu și I. I. Machedon.

11 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat C. G. Ioan, din partea intimatului C. C.
Steriu, asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, și

Pe D. avocat N. Mitescu, din partea recurentului Elias I. Cohen,
în combateri;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului ridicat de par-
tea intimată și basată pe faptul că recurentul nu a figurat în proces
înaintea instanței de fond:

Având în vedere că, după art. 559 din procedura civilă, sunt în
drept a face recurs, în contra ordonanței de adjudecare debitorul ur-
mărit, creditorii săi ori-ce altă persoană interesată, fără ca acest text
de lege să facă ver-o deosebire dacă aceste persoane au figurat sau
nu înaintea instanței de urmărire;

Considerând că, de altminterlea, persoanele ce, după sus menționa-
tul text de lege, au dreptul de a face recurs, sunt puse în cunoștință
de urmărire și chemate a se prezenta la tribunal, întru cât art. 506,
alin. 3 din procedura civilă prescrie că afișele și publicațiunile —
afișe și publicațiunile ce se aduc la cunoștința tuturilor prin inserarea
lor în *Monitorul Oficial*, — trebuie să coprească somațiunea către toți
aceia cari ar pretinde veri-un drept de proprietate, usufruct, servi-
tute, chirie, privilegiu, ipotecă, etc., ca înaintea adjudecării să se
presinte la tribunal spre a'și arăta pretențiilor lor;

Că dar, față de toate aceste persoane, instanța de urmărire este le-
gată și, deci, dînsii fiind chemați înaintea instanței de fond, pot face
recurs în contra ordonanței de adjudecare chiar dacă n'au luat con-
clusiv în instanță; în acest cas, rămânând întregă cesiunea dacă ei pot
sau nu să invoce cutare sau cutare mijloc de casare, omisso medio;

Că dar, în specie, fiind constant și netăgăduit, nici chiar de partea intimată, că recurentul este creditor ipotecar al imobilului urmărit, era în drept a face recurs în contra ordonanței de adjudecare, și, deci, urmază ca recursul de față să fie declarat admisibil.

Pentru aceste motive :

Respiinge incidentul de neadmisibilitatea recursului, etc.

Civil, secțiunii-unite.

No. 370

COMPETINȚA SECȚIILOR-UNITE ALE CURȚEI DE CASAȚIE. —
Cas în care afacerea se trimite în secții-unite. (Art. 74 din legea organică a curții de casație).

Asemănat art. 74 din legea organică a curții de casație, ori de câte ori dupe casarea unei hotărâri se invocă de aceeași parte acelaș motiv pentru a doua oară și când hotărârile instanței de fond susțin aceeași părere, cauza urmază a fi judecată în secțiunii-unite.

No. 418. — Trimiterea afacerii spre a fi judecată de secțiile-unite în urma recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Ialomița No. 195 din 1900.

15 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Luciu;
 Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 23 din codul silvic, de ore-ce pentru aplicarea
 »acestui text de lege este de ajuns faptul material al gășirei vitelor
 »în pădurea supusă regimului silvic, fără a mai fi nevoie să stabilim
 »că proprietarii vitelor le-au introdus cu voință, când nu se probază
 »că vitele au fost introduse prin vre-un cas de forță majoră».

Considerând că acest mijloc de casare a mai fost invocat d'înaintea
 acestei curți cu ocazia judecării recursului făcut tot de Stat contra
 sentinței tribunalului Constanța No. 326 din 1899, sentință ce a fost

casată pentru acest motiv, și afacerea a fost trimisă spre a fi judecată de tribunalul Ialomița, care a pronunțat sentința supusă recursului ;

Că, prin urmare, conform art. 74 din legea organică a acestei curți, ori de câte ori dupe casarea unei hotăriri se invocă de aceeași parte același motiv pentru a doua oară și când hotărârile instanței de fond susțin aceeași părere pe același motiv cauza urmază a fi judecată în secțiunile unite.

Pentru aceste motive,

De acord cu d. procuror general D. Alexandresco :

Trimite la secții-unite, etc.

Penal, secția II.

No. 371

DELICT DE PRESĂ. — Condamnare în lipsă. — Opoziție. — Termen. — Calcularea termenului. (Art. 483 din procedura penală).
DELICT DE PRESĂ. — Opoziție. — Respingerea ei ca tardivă. — Introducerea în cauză a unui alt delicuent și condamnarea lui. — Exces de putere. — Casare.

1) *In materie de delict de presă condamnatul în lipsă de curtea cu jurați are dreptul de opoziție în termen de 15 zile nelibere, oșbit de câte o zi pentru fie-care distanță de două miriametre, socotite din ziua primirei copiei de pe decisiune, în persoană sau la domiciliu.*

Ast-fel, este casabilă decisiunea curței care respinge, ca tardivă, opozițiunea celui condamnat în lipsă pentru delict de presă, când nu i s'a ținut în seamă, la calcularea termenului, de câte o zi pentru fie-care două miriametre de distanță de la reședința curței la domiciliul delicuentului.

2) *In cas când curtea cu jurați respinge ca tardivă opozițiunea făcută de cel condamnat în lipsă pentru delict de presă, această decisiune este definitivă și închide instanța, ast-fel că este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiua curței, când respingând, pe de o parte, opoziția ca tardivă, apoi, pe baza declarațiunei oponentului, introduce în cauză pe un alt delicuent, pentru același delict de presă, și 'l condamnă pe acesta fără ca să existe o nouă cerere de intentarea unei asemenea acțiuni.*

No. 419. — Casarea decisiunilor curței cu jurați din județul Ilfov cu No. 23 și 24 din 1900, dupe recursul făcut de I. V. Haritonov și Sterian Grigoriu.

15 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. avocat C. D. Sărățeanu, din partea recurentului St. Grigoriu, și

Pe D. avocat Camil Dumitrescu, din partea recurentului I. V. Haritonov, ambii în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

În ce privește recursul făcut de Șterian Grigoriu asupra mijlocului de casare :

„Opoziția mea a fost în termen, de ore-ce curtea nu a ținut socotă de distanță în calculele ce trebuia să facă pentru determinarea timpului înăuntrul căruia trebuia să fac opoziție conform art. 483 din procedura penală“.

Vedând decisiunea supusă recursului ;

Vedând art. 483 din procedura penală ;

Considerând că după dispozițiunile acestui articol, în materie de delict de presă, condamnatul în lipsă are dreptul de opozițiune în termen de 15 zile nelibere, osebit de câte o zi pentru fie-care distanță de două miriametre, socotite din ziua primirei copiei decisiunii, în persoană sa la domiciliul său ;

Considerând în specie că se constată, din dosarul cauzei că recurentului judecat în lipsă de judecătorii curței juraților i s'a comunicat copia dupe decisiunea dată în lipsa sa la 12 Martie 1899 ; iar opozițiunea se vede primită de președintele curței cu jurații la 27 Martie 1899 ;

Că întru cât era constatat că recurentul domicilia în Tulcea, curtea urma neapărat ca, pe lângă termenul de 15 zile în care densusul avea a face opozițiune să i se calculeze și distanța dintre București și Tulcea, așa că, conform citatului art. 483, ținându-se seamă de acea distanță, socotită o zi pentru fie-care două miriametre, opozițiunea sa era introdusă în termen, și, prin urmare, prin exces de putere și violarea art. 483 din procedura penală, curtea a declarat tardivă acea opozițiune ;

Că de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

În ce privește recursul făcut de I. V. Haritonov asupra părții a doua a mijlocului de casare :

»Curtea cu jurați din Ilfov a fost desesizată prin condamnarea lui »Sterian Grigoriu; nu putea, deci, să introducă afacerea fără o nouă »acțiune contra mea.

»Dacă ministerul public voia să intente, trebuia să procedeze pe »calea regulată printr'o acțiune separată».

Considerând că se constată că curtea cu jurați judecând opozițiunea făcută de Grigoriu, dupe ce o declară tardivă, apoi, pe basa declarațiunei lui Grigoriu introduce în cauză pe recurentul Haritonov, și, judecând din nou afacerea, îl condamnă pe numitul pentru același fapt la 15 zile închisore;

Considerând că intru cât curtea respinsese deja opozițiunea lui Grigoriu, decisiunea sa în această privință era definitivă și închidea instanța, așa că introducând în cauză pe Haritonov fără ca să existe o nouă cerere de intentarea unei asemenea acțiuni, prin această curtea, săvârșește un învederat exces de putere, și prin urmare și acest mijloc este întemeiat;

Că, dar, ambele decisiuni au a fi casate, având curtea de trimitere a constata care este adevăratul autor al articolelor incriminate.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 372

DELICT. — Acțiunile la cari dă nascere un fapt delictuos. — Acțiune publică. — Acțiune privată. — Cui aparține aceste acțiuni. — Unde și cum se poate urmări acțiunea părții civile. — Renunțarea părții civile la ori-ce despăgubiri. — Stingerea acțiunei private. — Recurs făcut de partea civilă ce a renunțat la despăgubiri. — Neadmisibilitate.

- 1) *Un fapt delictuos dă nascere la două acțiuni: acțiunea publică pentru aplicarea pedepsei prevădută de codul penal, și care aparține ministerului public, și acțiunea privată care aparține părții vătămăte pentru prejudiciul cauzat.*
- 2) *Acțiunea părții civile poate fi urmărită de o-dată cu acțiunea publică inaintea instanței penale, sau separat, pe cale principală, inaintea instanței civile, și când partea vătămătată chiamă pe inculpat inaintea instanței corecționale, tribunalul consti-*

tuit în penal cu reprezentantul ministerului public, judecă ambele acțiuni în aceeași instanță.

3) Dacă partea vătămată renunță la despăgubirile civile, acțiunea privată este stinsă și reclamantul, din acest punct de vedere, nu poate cere reformarea hotărîrii la care este considerat, prin efectul renunțării sale, că nu a luat parte.

Ast-fel, este neadmisibil recursul părții civile făcut contra hotărîrii achitătore a inculpatului când se constată că dănsul a renunțat înaintea instanțelor de fond la ori-ce despăgubiri din partea inculpatului.

No. 420. — Respingerea recursului făcut de Sava Dumitrache, ca parte civilă, contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 286 din 1900.

16 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. Predescu;

Deliberând, și

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurentul de ađi a intentat acțiune penală la tribunalul Tulcea în contra lui Elefterie Nicolescu pentru faptul de lovire și insultă, renunțând însă formal în instanță la ori-ce despăgubire din partea inculpatului;

Că tribunalul, din instrucțiunea urmată în cauză, neputând să stabilească faptele imputate inculpatului, îl achită de ori-ce penalitate;

Considerând că un fapt delictuos dă naștere la două acțiuni, acțiunea publică pentru aplicarea pedepsei prevădută de codul penal și care aparține ministerului public, și acțiunea privată care aparține părții vătămate, pentru repararea prejudiciului cauzat;

Acțiunea părții civile poate fi urmărită de o-dată cu acțiunea publică, în instanță penală, sau separat pe cale principală înaintea instanțelor civile;

Considerând că dacă partea vătămată chiamă pe inculpat înaintea instanțelor corecționale, ca în specie, tribunalul, constituit în penal cu reprezentantul ministerului public, judecă ambele acțiuni în aceeași instanță;

Că partea vătămată, renunțând la despăgubirile civile, acțiunea

privată este stinsă și reclamantul, din acest punct de vedere, nu poate cere reformarea hotărîrii, la care este considerat, prin efectul renunțării sale, că nu a luat parte;

Că, prin urmare, recurentul neconstituindu-se parte civilă, recursul făcut de dînsul, în această calitate, este inadmisibil și, deci, este fără interes de a se discuta motivele de casare invocate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 373.

DELICT SILVIC. — Introducere de vite. — Când se pedepsește.
(Art. 23 din codul silvic).

Dupe sensul art. 23 din codul silvic introducerea de vite în păduri constituie un delict și este pedepsită numai pentru cauzele când pășunarea în păduri este oprită, iar nu și atunci când ea este permisă sub ôre-cari condiții fixate prin învoială.

No. 431. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Teleorman No. 208 din 1900 cu Stanciu Ión și alții.

16 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;

Pe D. avocat Bómbă, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în conclusioni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Tribunalul a comis un exces de putere, de ôre-ce prin circulara cu No. 37.120 se permite pășunarea numai dupe o prealabilă învoire, ceea ce delicuenții n'au avut».

Avënd în vedere că din sentința supusă recursului se constată că atât judele de ocol, cât și tribunalul a achitat pe Stancu Ión și alții de faptul că au introdus vite pentru a pășuna în pădurea Statului, pe motiv că pășunarea era permisă în acea lună printr'un ordin circular al ministerului de domenii ;

Considerând că, după sensul art. 23 din codul silvic, introducerea de vite în pădure constituie un delict și este pedepsită numai pentru casurile când pășunarea în pădure este oprită, iar nu și atunci când ea este permisă sub orice-cari condițiuni fixate prin învoială;

Considerând că pășunarea în pădurile Statului, în lunile Maiu, Iunie și Iulie din anul 1899, fiind învoită de către ministerul domeniilor prin circulara cu No. 33.339 din acel an, sub orice-cari condițiuni de plată, urmăzând că introducerea vitelor în pădurea Statului de pe teritoriul comunei Bucovu-Adunații, în luna Iunie 1899, de către mai mulți săteni, nu poate să constituie delictul silvic prevăzut de citatul articol, chiar dacă acei săteni n'au îndeplinit condițiunile prevăzute în circulara ministerială, rămânând negreșit ca Statul să 'și urmărească, pe calea judecăteli civile, pretențiunile ce crede că are contra acelor săteni pentru plata pășunatului și alte daune;

Considerând că tribunalul achitând pe săteni de delictul silvic: ce li s'au imputat, în condițiunile mai sus expuse, a făcut o bună aplicațiune a legii, și ast-fel motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco:

Respinge, etc.

Penal, secțiia II.

No. 374.

CITAȚII. — Obiectul citării. — Dacă se poate da termenul în cunoștința părții de către instanța chemată a judeca. — Dacă acesta se poate face și în penal. — (Art. 203 din procedura penală).

Citarea părților având de obiect girantarea principiului ca nimeni să nu potă fi judecat fără ca să fi fost pus în măsură de a se apăra, scopul legiuitorului este pe deplin atins când însăși instanța care e chemată a judeca dă, în ședință publică, termenul în cunoștința părții, care 'l privesce, chiar în materie penală, căci în asemenea cas nici o învoială numai poate exista că dăna cunoșce termenul de înfățișare, și, prin urmare, este pusă în măsură de a se apăra.

No. 433. — Respingerea recursului făcut de Dumitru C. Amărăscu contra deciziei curții de apel Craiova, secțiia II, No. 808 din 1899.

16 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. avocat I. Saita, din partea recurentului Dumitru C. Amărăscu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

P. D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Anulându-mi opozițiunea, fără să fi fost legalmente citat, curtea violază dispozițiunile art. 203 din codul de procedură penală și toate principiile în materie de citațiuni și comite exces de putere“.

Având în vedere decisiunea curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 808 din 1899, ce se atacă cu recurs ;

Având în vedere că din această decisiune rezultă că Dumitru C. Amărăscu, condamnat în lipsă pentru bancrută simplă, a făcut opoziție: că la ziua fixată pentru cercetarea opoziției el s'a prezentat în instanță, a cerut amânarea procesului și, obținând această amânare, a luat în cunoștință termenul ce i s'a dat și pus în vedere de curte; că la noul termen când a fost a se cerceta procesul, Dumitru C. Amărăscu a lipsit, iar curtea a anulat opoziția ca nesusținută în virtutea art. 203 procedura penală ;

Că, dar, cestiunea dedusă în cercetarea acestei curți consistă într-o să se știe dacă cu ocazia amânării cercetării unui proces partea se poate considera regulat citată pentru înfățișarea viitoare, când instanța judecătorească i-a dat termenul în cunoștință în ședință publică și partea nu ridică nici o obiecțiune în privința acestei încunoștințări a noului termen de judecată ;

Considerând că citarea părților are de obiect garantarea principiului că nimeni să nu potă fi judecat fără ca să fi fost pus în măsură de a se apăra ;

Că dacă citarea părților este făcută în acest scop, apoi scopul legiuitorului este pe deplin atins, când însăși instanța, care e chemată a judeca, dă în ședință publică termenul în cunoștință părții care îl primesce ; că în asemenea caz nici o îndoială nu mai poate exista că dânsa cunoște termenul de înfățișare și, prin urmare, este pusă în măsură de a se apăra ;

Considerând că, de altminterlea, nici un text de lege nu opresce pe

instanțele judecătorești, cu ocazia amânării înfățișării unui proces, de a da noul termen în cunoștința părților ;

Că această procedare, departe de a fi prejudiciabilă părților, le scutește în general de cheltuelile de procedură și, în tot cazul, dăsele nu sunt în drept de a se plânger, căci ele, consimțind de a primi în-cunoștințarea termenului în acest mod, ele nu mai pot fi primite a se plânger că au suferit o vătămare din propriul lor fapt ;

Considerând că, ast-fel fiind, mijlocul de casare nu este fondat în drept, și, deci, urmază a fi respins.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandrescu :

Respinge etc.

Penal, secția II.

No. 375

DELICT SILVIC. — Martori. — Proces-verbal încheiat fără observarea condițiilor legii. — Admisibilitatea probei testimoniale pentru dovedirea delictului. (Art. 41 din codul silvic).

Când constatarea unui delict silvic nu s'a făcut în condițiile cerute de lege, proba testimonială este admisibilă pentru dovedirea faptelor imputate delicuenților.

No. 434. — Casarea sentinței tribunalului Putna cu No. 484 din 1900, în urma recursului făcut de Stat.

17 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. procuror general, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

„Tribunalul a comis exces de putere refuzându-mi proba testimonială, singurul mijloc de probațiune invocat în cauză“.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că se constată din sentința tribunalului că, pentru un

delict silvic săvârșit în luna Martie 1899, șeful ocolului silvic a încheiat procesul-verbal de constatare în Iulie 1899 fără asistența primarului său altul agent administrativ, așa cum cere art. 41 din codul silvic;

Că, în adevăr, acel act încheiat în acele condițiuni nu putea face probă în contra delincuenților; că, de aceea, reprezentantul Statului a cerut a i se admite proba cu martori spre a dovedi existența delic-tului; că asemenea probă era admisibilă pentru dovedirea faptului imputat delincuenților, și tribunalul, refuzând asemenea cerere, a săvârșit un învederat exces de putere, și dar mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 376

CONTRAVENȚII DE SIMPLĂ POLIȚIE. — Aruncare de murdă-rii în mod singuratic înaintea locuinței. — Competință. (Art. 385 din legea sanitară).

CONTRAVENȚII LA LEGEA SANITARĂ. — Ținere de necură-țenii în mod permanent în curtea locuinței. — Competință. (Art. 16 și 175 din legea sanitară).

- 1) *Faptul aruncării de murdării înaintea locuinței în mod sin-guratic, constituie contravenția prevădută și pedepsită de art. 385 din condica penală, și este de competența judecătorului de ocol a o judeca.*
- 2) *Faptul ținerei de necurățenii în curtea locuinței în mod per-manent, constituie un delict ce se pedepsește de art. 175 din legea sanitară și este de competența tribunalului a l judeca.*

No. 437. — Regularizarea competenței, în urma cererii făcută de D. prim-procuror al tribunalului Prahova, în cauza lui Gabriel B. Pena.

17 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. procuror general, în concluziuni;

Deliberând, și

Având în vedere că Gabriel B. Pena fiind dat în judecată pentru contravenție la legea sanitară, judele ocolului I din Ploescl, prin cartea de judecată din 10 Septembre, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că inculpatul este dat judecăței pentru faptul prevăzut de art. 16 din legea sanitară, și nici un text de lege nu prevede ca un asemenea fapt să se judece de judele de ocol;

Că tribunalul Prahova, sesizat de afacere, și-a declinat de asemenea competența, prin sentința cu No. 395 din 1900, pe motiv că faptul inculpatului e o contravenție la legea sanitară, prevăzut de art. 16 și art. 1 din regulamentul comunal, și deci de competența judecătorilor de pace;

Că ambele hotărâri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că, după dispozițiunile art. 385, alin. b, se consideră ca contravențiune, care se pedepsește în conformitate cu dispozițiunile citatului articol, faptul aruncării de murdării înaintea locuinței în mod singularic; că, din contra, faptul ținerii de necurățenie în curtea locuinței în mod permanent se pedepsește conform art. 175 din legea sanitară și este considerat ca delict;

Considerând că se constată că Gabriel B. Pena a contravenit dispoziției art. 175 din legea sanitară, prin faptul că ținea în curtea locuinței sale, în mod permanent, o mare cantitate de gunoi și băligar;

Că întru cât penalitatea prevăzută de art. 175 din legea sanitară este de lei 50—1.000, amendă care excedă competența judelei de pace, faptul imputat numitului este de competența tribunalului de a-l judeca.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco;

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 377

APEL. — Materie corecțională. — Raportul judecătorului. — Formalitate substanțială. — Constatarea citirei raportului. — Neîndeplinirea acestei formalități. — Nulitatea deciziei. (Art. 204 din procedura penală).

Apelul, în materie corecțională, trebuie să se judece după ce mai întâi se va citi raportul făcut în cauză de unul din judecători, și îndeplinirea acestei formalități substanțiale, a cărei neobservare atrage nulitatea hotărârii, de și nu trebuie să fie arătată prin termeni solemni, totuși trebuie să rezulte din ore-cari împregiurări sau din ore-cari termeni cari să nu lase nici un fel de îndoială în privința acésta.

Ast-fel, raportul judecătorului neputând fi considerat ca o lucrare de instrucție, este casabilă decizia în care, fără să se menționeze dacă s'a citit raportul, se țice că mai înainte de a se începe desbaterile asupra apelului, s'a citit diferitele lucrări de instrucție din dosarul cauzei.

No. 440. — Casarea deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 223 din 1900, în urma recursului făcut de Haim Froim Sand.

17 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului IV de casare :

»Violarea art. 204 și 205 din codul procedurii penale.

»Se constată, în specie, că apelul meu, făcut contra hotărârii tribunalului Tutova No. 89 din 1900, s'a judecat fără să se fi citit raportul, nici hotărârea apelată, nici chiar actele de instrucțiune. Numai după ce curtea a intrat în camera de deliberare, se țice că s'a avut în vedere actele de instrucțiune. Citirea raportului este o formalitate substanțială, care este o condițiune absolut indispensabilă în judecata apelurilor corecționale, pentru ca instanța de apel să fie pusă în pozițiune a cunoște toate fazele și împregiurările apelului ce să a' l judeca. Evident dar că neobservarea acestei formalități pre-crisă de precitații articoli de lege atrage nulitatea deciziunii«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că art. 204 din procedura penală prescrie ca apelul, în materie corecțională, să se judece după raportul unui judecător ; că această formalitate, având de obiect a face cunoscut într'un mod complet judecătorilor toate fazele și împrejurările cauzei, citirea raportului, constituie o formalitate substanțială, care trebuie observată sub pedepsă de nulitate ;

Considerând că dacă îndeplinirea acestei formalități nu trebuie arătată prin termeni solemnii, totuși însă ea urmărește cel puțin să rezultă din ore-carți împrejurări sau din ore-carți termeni cari nu ar lăsa îndoielă despre îndeplinirea acestei formalități ;

Considerând, în specie, că se constată din procesul-verbal al decisiunii că mai înainte de a se începe debaterile asupra apelului făcut de recurent, nu s'a citit raportul făcut de judecătorul delegat, iar din considerantele decisiunii rezultă numai că s'a avut în vedere de curte actele de instrucțiune ;

Considerând că întru cât raportul judecătorului nu poate fi considerat ca o lucrare de instrucțiune, rămâne învederat că acest raport nu a fost citit ast-fel cum prescrie art. 204 și 205 din procedura penală, și, prin urmare, lipsa îndeplinirii acestei formalități atrage nulitatea acestei decisiuni ;

Că, de aceea, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate,
De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 378

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —
Constituirea juriului. — Număr. — Recusare. (Art. 46 din legea de expropriere).

Juriul se consideră constituit când nouă jurași sunt față, dar el el poate delibera și judeca în număr de șapte.

Dar pentru ca fie-care parte să poată exercita dreptul de recusare, trebuie ca comisia jurașilor să fie compusă din nouă jurași, pentru ca în urma recusărilor să rămână cel puțin șapte jurași.

No. 101. — Casarea decisiunii de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Prahova, secția II, din 8 Maiu 1899, în urma recursului făcut de direcția căilor ferate române, în proces cu Radu Văcărescu.

17 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu, și

Pe D. avocat G. Avenianu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Violarea art. 46 din legea de expropriere. De și s'a presintat cei 11 jurați, judecătorul-director a compus juriul numai cu 8 jurați și recusându-se unul din ei a rămas numai 7. Această procedare este vicioasă, pentru că juriul trebuia constituit cu 9 jurați ; fiind numai unul recusat, trebuia se rămână pentru lucrare 8 jurați, iar nu 7“.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului ;

Vădând art. 46 din legea de expropriere din anul 1864 ;

Considerând că după dispozițiunile acestui articol, juriul se consideră constituit când nouă jurați sunt față ; dar el poate judeca și delibera în număr de șapte ;

Considerând, în specie, că cu ocazia fixării indemnității convenită intimatului Văcărescu, au răspuns la apelul nominal 8 jurați ordinari și 3 suplimentari ; că judele-director excludând pe cei trei jurați suplimentari, a constituit comisiunea numai cu cei opt jurați ordinari, din care direcția recusând pe unul dintr'eoșii și fără ca cealaltă parte să fi putut exercita dreptul de recusare, au rămas numai 7 jurați ordinari pentru judecare ;

Considerând că comisia juraților trebuie să fie compusă din nouă jurați pentru ca părțile să potă exercita dreptul de recusare și ca în urmă să rămână cel puțin 7 jurați pentru judecare ; că ast-fel judele-director nu putea exclude pe toți trei jurații suplimentari, căci prin acesta juriul a rămas constituit numai cu 8 jurați, iar nu cu 9, cum prescrie art. 46 sus citat ;

Că, dar, această constituire fiind viciată, atrage casarea lucrărilor comisiunii, și, dar, mijlocul invocat este întemeiat ;

Considerând că, în specie, fiind vorba de constituirea juriului, motivul de casare este de ordine publică, și, dar, poate fi invocat de-a dreptul în cașăție.

Pentru aceste motive :

Casăză, etc.

Civil, secția II.

No. 379

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Supralicitare. — Cerere de Amânare făcută de toate părțile. — Refusul tribunalului. — Casare. (Art. 534 din procedura civilă).

Tribunalul care a dispus vinđarea silită are a supraveghia în-deplinirea formelor prescrise pentru vinđarea silită, dar n'are misiunea a stărui în vinđarea imobilului ori cum, cu toate că părțile cer să nu se mai dea urmare.

Ast-fel, dacă, în urma unei adjudecări provisorii, debitorul, creditorul și însuși adjudecatorul provisorii, prin urmare singurele persoane interesate cari puteau cere continuarea vinđerei silită și ținerii licitației pentru adjudecarea definitivă, cer a nu se mai continua vinđarea, tribunalul nu poate de cât să ia act de cererea făcută și să claseze dosarul vinđerei.

No. 102. — **Casarea**, după recursul făcut de Maria Gh. Jurist, tutorea legală a minorilor săi copii, a ordonanței de adjudecare a tribunalului Neamțu cu No. 376 din 1899, dată în proces cu Al. Lazariu, Adolbert Kerzel și alții.

17 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Brătescu, în susținerea motivelor de casare ;

Pe D. avocat F. Gesticone, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandrescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului IV de casare :

» Exces de putere și violarea tuturilor regulilor prevăđute de procedură relative la vinđare, de óre-ce atât creditorul, cât și debitorul,

»aŭ cerut amânarea vinzerei și nici un adjudecatar nu s'a opus, și cu
»tôte aceștea tribunalul cu de la sine putere a procedat la vinzare».

Având în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului;

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că Adolbert Kercel, ca succesor al fratelui său Iosef Kercel, în virtutea unei creanțe ipotecare, a scos în vinzare imobilul lui Gh. Jurist, vinzare care s'a continuat în persoana minorilor în urma încetării din viață a lui Jurist;

Că în ziua de 1 Septembrie 1899, prin îndeplinirea formelor legale, imobilul s'a adjudecat în mod provisoriu asupra D-lui V. Zelesnicof, anunțând părțile a se prezenta la supralicitare în ziua de 10 Septembrie;

Că la acest termen pentru supralicitare prezentându-se creditorul, debitorul și adjudecatarul, ei au cerut tribunalului amânarea vinzerei, pe motiv că prețul eșit la licitație este mic în raport cu valoarea imobilului, ceea ce este în detrimentul minorilor, cerere care a fost refuzată de tribunal;

Considerând că tribunalul care a dispus vinzarea silită are a supraveghia îndeplinirea formelor prescrise pentru vinzare silită, dar n'are misiunea a stăruî în vinzarea silită a imobilului ori cum, cu tôte că părțile cer să nu se mai dea urmare;

Considerând că dacă în urma unei adjudecății provisorii, ca în specie, debitorul, creditorul urmăritor și însuși adjudecatarul provisoriu, prin urmare singurele persoane interesate cari puteau cere continuarea vinzerei silite și ținerii licitației pentru adjudecarea definitivă, cer a nu se mai continua vinzarea silită, tribunalul nu putea de cât a lua act de cererea făcută și a clasa dosarul vinzerei silite; că dreptul de amânare a părților și îndatorirea tribunalului pentru amânare rezultă din art. 534 din procedura civilă;

Considerând că dacă tribunalul a refuzat cererea de amânare și a procedat la vinzarea imobilului în contra voinței exprese a tuturilor părților interesate în cauză, a săvârșit un invederat exces de putere, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cele alte mijloce de casare invocate :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 380

DELICT POLITIC. — Delict electoral. — Cum trebuie sesizată curtea cu jurați. (Art. 226 din procedura penală; art. 129 din legea electorală; art. 39 din legea organică a curței de casație).

După cum în materie criminală, curtea cu jurați nu poate judeca de cât dacă i s'a deferit judecarea prin decizia camerei de punere sub acuzare, de asemenea și în materie de delict politic deferirea spre judecare de curtea cu jurați este neapărat ordonanța judeului-instructor, și neexistând o asemenea ordonanță, neobservarea acestei forme substanțiale atrage nulitatea deciziei, și acest motiv fiind de ordine publică, se poate invoca pentru prima oară în casație.

In asemenea cas, casarea se face fără trimitere.

No. 444. — Casarea fără trimitere a deciziei curței cu jurați din județul Dolj cu No. 20 din 1900, în urma recursului făcut de G. I. Mincu, I. Solescu, Solea Stanciu și alții.

22 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Violarea art. 226 din codul instrucției criminale și exces de putere. Curtea cu jurați a intrat în cercetarea acestui delict politic »fără să existe o ordonanță a judeului-instructor pe baza căreia să fie »sesizată. Casarea cade a se face pentru acest motiv fără trimitere, »nefiind cauză în starea cum este judecabilă de o curte cu jurați».

Având în vedere deciziunea curței cu jurați supusă recursului;

Vedând art. 226, alin. II din procedura penală;

Considerând că prin dispozițiunile acestui text de lege, așa cum a fost modificat prin legea din 17 Aprilie 1875, se prescrie că curtea juraților va intra în cercetarea de'ictelor politice în urma trimiterii ce i se va face prin ordonanța judecătorului de instrucție;

Considerând, în specie, că recurenții, ca preveniți de delictul pre-

vădut de art. 129 din legea electorală cerându-se a fi judecat de tribunal, acesta 'și-a declinat competența, iar ministerul public a trimis afacerea la curtea cu jurați din Dolj fără să i se fi deferit prin o ordonanță a judeului-instructor după cum prescrie art. 226 sus citat;

Considerând că precum în materie criminală curtea cu jurați nu poate judeca de cât dacă i s'a deferit judecarea prin decizia camerei de punere sub acuzare, asemenea și în materie de delict politic, deferi-rea spre judecare de curtea cu jurați este neapărată ordonanța judeului-instructor; că neexistând în specie, asemenea ordonanță, neobservarea acestei forme substanțiale atrage nulitatea deciziei;

Că de aceea motivul fiind de ordine publică, poate fi invocat direc în casație;

Vădând și art. 39 din legea organică a acestei curți.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror,

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 381

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Naționalitate. — Probă. —
(Art. 259 din procedura penală).

Faptul că o persoană care a luat parte ca jurat în comisiunea de judecată figurază în listele electorale ca alegător presupune că are calitatea de cetățen român, și cel ce pretinde că nu are o asemenea calitate este ținut să dovedească acesta.

No. 453. — Respingerea recursului făcut de Constantin N. Iovipale contra deciziei curței cu jurați din județul Dolj No. 69 din 1900.

22 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Bagdat;

Pe D. avocat Policrat, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. procuror în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Nulitatea verdictului juraților de Dolj. Printre jurații cari au

»pronunțat verdictul figurând și Toma Stanovicî, bulgar naturalizat, »acest verdict este nul și neavenit«.

Considerând că, de și după dispozițiunile art. 259 procedura penală, nu pôte fi jurat de cât acei ce se bucură de drepturile publice, adică acei cari au calitatea de cetățen român; în specie însă, din chiar actele prezentate de recurent, se stabilește că juratul Toma Stanovicî, care a figurat în comisiunea de judecată, este înscris în listele electorale ale colegiului I de Cameră Senat și comună din județul Dolj, ceea ce presupune că dânsul are calitatea de cetățen român, fără de care nu pôte figura în listele electorale ;

Considerând că întru cât recurentul, cu actele prezentate, nu a putut dovedi contrariul acestei presumpțiuni, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Considerând că, în cât privește mijlocul al II-lea de casare, recurentul ne mai susținându'l, acest mijloc nu mai pôte face obiectul vre-unei discuțiuni.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 382

CEȘTIUNI DE FAPT. — Constatarea și aprecierea faptelor. —

Apreciere suverană a instanțelor de fond.

PARTE CIVILĂ. — Achitarea inculpatului. — Lipsă de prejudiciu. — Necondamnare la despăgubiri civile.

- 1) *In cea ce privește constatarea și aprecierea faptelor, instanțele de fond sunt suverane și hotărârile lor nu pot fi censurate în această privință de curtea de casație.*
- 2) *Când instanța de fond constată că partea civilă nu a suferit nici un prejudiciu, cu drept cuvânt nu condamnă la despăgubiri civile pe inculpatul achitat.*

No. 457. — Respingerea recursului făcut de direcțiunea căilor ferate române, ca parte civilă, contra decisiil curței de apel din București, secția II, No. 108 din 1900.

23 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat Capeleanu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat Mănescu-Călărăși, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

I. »Eróre grosieră de fapt și, ca consecință a ei, falsă motivare, »resultând din faptul următor :

»Onor. curte de apel constată atât din susținerile noastre, cât și »în fapt, că controlul biletelor bianco nu se putea face în mod exact, »de óre-ce nu toate aceste bilete ajungeau la direcțiune și constată »iarăși că în aceste bilete se punea o sumă mai mare în cotor de cât »în permisul care se elibera călătorului, iar diferența 'și-o însușea »Bălcescu.

»Față cu aceste constatări, instanța de fond, în loc să ajungă la »acordarea de despăgubiri în sumă egală cu suma ce Bălcescu și- »a însușit, ne respinge cererea, pe motiv că acest fapt al lui Băl- »cescu nu putea cauza nici un prejudiciu, de óre-ce aceste bilete »trebuind a fi reintórse administrației căilor ferate române, acesta se »putea despăgubi de la casier«.

»II. Violarea art. 11 din procedura penală, de óre-ce curtea de apel »constată în fapt că cele denunțate de noi contra lui Bălcescu și a- »nume falsificarea biletelor bianco și sustragerea unor sume de bani »sunt adevărate, 'l achită însă pe inculpat pe motiv că nu ar fi »avut intenție fraudulósă când a comis faptele ce i se impută. Din »momentul ce dar faptul există, din momentul ce pagubă am avut »din acest fapt, evident că urma să ne acorde despăgubirile cerute.

»Curtea ne respinge cererea de despăgubiri pe motivul achitărei«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că curtea de apel a respins atât apelul procurorului cât și al direc- ției căilor ferate, făcut în contra sentinței tribunalului Ilfov secția III, No. 953 din 1900, prin care Constantin Bălcescu este achitat de fap- tul că, în calitate de casier la casa de bilete No. 5 din gara de Nord, ar fi falsificat mai multe bilete bianco, trecând în biletele călătorilor sume mai mici de cât în cotorul corespunđător și că a sustras și o sumă de 300 lei în numerar ;

Că curtea de apel stabilește și motivează că alterarea materială a biletelor nu poate să constituie singură și prin sine însăși delictul de fals ce se impută recurentului ; că în impregiurările în cari s'a comis alterarea, nu se poate stabili că inculpatului a lucrat cu intențiune frauduloasă, pentru a fi delictul de fals, ci este rezultatul unor erori materiale, legitimate prin chiar regulamentele în vigore ale direcțiunei căilor ferate, ca nisea fapte întâmplătoare ;

Considerând că în ce privește constatarea și aprecierea faptelor, instanța de fond este suverană și decisiunea sa nu poate fi censurată din acest punct de vedere ;

Că curtea de apel motivează că faptul recurentului nu poate cauza nici un prejudiciu direcțiunei căilor ferate, de ôre-ce diferențele ce ar exista, fie în minus fie în plus, se bonifică sau se împlinesc din partea casierului, conform regulamentelor în vigore, și că în ce privește sustrațiunea sumei de 300 lei nu se dovedesce cu nimic ;

Că, față cu toate aceste constatări în fapt, curtea declară că nu se poate acorda direcțiunei despăgubiri civile ;

Considerând că întru cât curtea constată că, în specie, nu este prejudiciu pentru direcțiune, cu drept cuvânt nu a condamnat pe inculpatul achitat la despăgubiri civile ;

Că prin urmare, ambele motive nefiind fondate, au a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secțiua II.

No. 383

PROBE.—Aprecieria suverană a instanțelor de fond.

Instanțele de fond, pentru constatarea adevărului, sunt suverane să aprecieze dovezile pe cari și întemeiază hotărârile lor și să înlătore pe acelea cari nu îi inspiră credință.

No. 464.—Respingerea recursului făcut de Iorgu Condeescu contra decisiiei curței de apel din Craiova, secțiua II, No. 146 din 1900.

23 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în causa de D. consilier D. Cuculi ;
Pe D. avocat Lungeanu, în desbaterea motivelor de casare :

Pe D. procuror în concludiuni;

Deliberând,

Asupra modului de casare:

»Exces de putere și violarea dreptului de apărare, dat în judecată pentru furt de la stăpânul meu, un comerciant; am cerut ca să se aducă registrele din carî să se vadă că lucrurile pretinse furate erau trecute ca date mie drept salariu. Proba cerută era preemptorie de fond, fiind-că registrele aduse puteau face dovadă completă, despre nevinovăția mea, și, deci, putea rezolva procesul. Curtea, totuși, refuză această cerere regulat formulată de mine și prin această constituie un vedit exes de putere«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că Iorgu Condeescu fiind dat în judecată pentru furt de la stăpân, a fost condamnat la 7 luni închisore corecțională și la 50 lei amendă, în baza art. 309, alin. III din codul penal;

Că curtea de apel formându-și convingerea din actele de instrucțiune urmate în cauză, din depunerile martorilor audiați, cum și din propria mărturisire a recurentului, îi respinge cererea de a se aduce registrele stăpânului său, cu carî voia să dovedească că banii și obiectele ce le-a luat de la acesta, erau trecute în comptul lui în registre, ca salariu ce i se cuvenea;

Considerând că instanța de fond este suverană să aprecieze dovedile pe carî își întemeiază decisiunea și să înlătore pe acelea carî nu 'i inspiră credință pentru constatarea adevărului;

Considerând că, în specie, curtea de apel declară și motivează că și-a format pe deplin convingerea despre culpabilitatea recurentului din depunerile martorilor audiați, din antecedentele inculpatului, cum și din propria 'i mărturisire scrisă și subscrișă de dânsul că cu banii furați a plătit datoriile rudelor sale și, în consecință, respinge cererea recurentului de a 'și dovedi nevinovăția sa cu registrele stăpânului său;

Că, procedând, ast-fel curtea nu violază întru nimic dreptul de apărare și, deci, motivul nefiind fondat are a se respinge.

Pentru aceste motive.

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 384

CURTEA CU JURAȚI. — Tâlhărie. — Cestiuni puse juraților. — Circumstanțe agravante. — Cum trebuiesc puse în asemenea caz cestiunile. — Cestiuni complexe. — Nullitatea verdictului. (Art. 317 din codul penal; art. 361 și 367 din procedura penală).

In crima de tâlhărie, când președintele curței cu jurați, după ce a pus juraților o primă cestiune în care se coprinde elementele tâlhăriei, pune o a doua cestiune prin care se cere juraților să declare dacă acusatul la comiterea crimei, a întrebuințat bătăi și casne din cari s'a cauzat mórtea pacientului, această a doua cestiune, ast-fel pusă, prin cari jurații sunt întrebați de o dată asupra circumstanței agravante de întrebuințare de bătăi și casne, cât și asupra aceleia dacă acele bătăi și casne au pricinuit mórtea pacientului, constituie o cestiune complexă, pentru că ridică juraților puțința de a delibera și a se pronunța în mod separat pentru fie-care circumstanță ce are un efect deosebit în cât privesce pedepsa, și procedând ast-fel să violează legea, iar verdictul este nul.

No. 465. — Casată decisiunea curței cu jurați din județul Ilfov No. 34 din 1900, după recursul făcut de Ión Gheorghe Canest.

23 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de incasare invocat din oficiu:

„Că cestiunea de a doua pusă juraților că dacă acusatul a săvîrșit faptul de tâlhărie prin întrebuințare de rele tratamente, bătăi și casne și din cauza acestor maltratări s'a pricinuit mórtea pacientului, este o cestiune complexă.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului, din care se contată că recurentul Ión Gheorghe Canest, dis Gheorghe Ion, fiind declarat culpabil pentru crima de tâlhărie, prevădută și pedepsită de art. 317 și 320 din codul penal, a fost condamnat la muncă silnica pe tótă viața;

Considerând că prima cestiune pusă juraților coprinde elementele

tălării, prevădută și pedepsită de art. 317 din codul penal, iar prin a doua cestiune se cere juraților să declare și dacă acusatul la comiterea crimei a întrebunțat bătăi și casne din cari s'a cauzat mórtea pacientului;

Considerând că ast-fel pusă cestiunea a doua, prin care jurații sunt întrebați de o-dată asupra circumstanței agravante de întrebunțare de bătăi și casne, cât și asupra aceluia dacă acele bătăi și casne a pricinuit mórtea pacientului, constituie o cestiune complexă, pentru că ridică juraților puțința de a delibera și a se pronunța în mod separat fie-cărei circumstanțe, din care fie-care are un efect deosebit în cât privesce pedépsa;

Că, procedând ast-fel președintele curței cu jurații, s'a violat dispozițiunile art. 361 și 368 din procedura penală și verdictul fiind nul, din acest punct de vedere, decisiunea curței cu jurații, care condamnă pe recurent în baza acestui verdict e nulă;

Că, prin urmare, decisiunea supusă recursului, are fi casată din acest punct de vedere;

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu;

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 385

CURTEA CU JURAȚI. — Lista juraților. — Comisiunea de judecată. — Dacă la ziua judecării trebuie să se facă două liste, una a juraților prezenți și una a celor ce compun comisia de judecată. (Art. 290, 296 și 297 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Martori ai acușățiunei ascultați și necomunicați acușăților. — Dacă verdictul și decisiunea sunt casabile. (Art. 340 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Verdictul juraților. — De cine trebuie semnat. — Nesemnarea lui de toți cei obligați a'l semna. — Nulitate. — Mai mulți acușăți. — Cui profită această nulitate. (Art. 373 din procedura penală).

1) *Legea nu cere ca să se facă două liste de jurați la ziua judecării, una a juraților prezenți, nescuzați și nedispensați, al căror nume s'au pus în urnă și din cari s'a tras la sorți comisiunea de judecată, și o altă listă în cari să se trecă numele*

juraților ce au format comisiunea de judecată, destul numai dacă în procesul-verbal al audienței se arată numărul juraților ce au răspuns la apelul nominal, de modul cum a fost alcătuită comisiunea de judecată și numele juraților cari au compus această comisiune.

De asemenea nefacerea a două liste deosebite n'a putut pune pe acusați în imposibilitate d'a controla capacitatea juraților, dacă se constată că s'a comunicat acusaților lista generală a juraților sesiunii, cas în care dênșii au fost puși în putință să exerciteze controlul lor asupra capacităței juraților ce au răspuns la apelul nominal și din cari s'a format comisiunea de judecată.

2) *Ascultarea unor martori ai acusațiunei și cari n'au fost trecuți în lista martorilor comunicată acusaților nu atrage nulitatea verdictului și a decisiunei, dacă se constată că acusații nu au făcut înaintea curței cu jurați nici o opunere la ascultarea lor.*

3) *Declarația juraților trebuie să fie scrisă de primul jurat, de președintele curței și de grefier, și această condițiune fiind esențială, lipsa uneia din aceste semnături atrage nulitatea verdictului.*

Ast-fel este casabilă decisia curței cu jurați când se constată că verdictul juraților nu este semnat și de grefier.

În asemenea cas dacă sunt mai mulți condamnați, se casază numai pentru condamnatul al căruî verdict nu pörtă toate semnăturile cerute de lege.

No. 470. — **Casată** decisiunea curței cu jurați din județul Roman cu No. 4 din 1900, numai în ceea ce privesce pe Iosub Gruber, după recursul făcut de acesta, și Haim Vaserman, Ștrul Covler și Meer Covler.

23 Maiü 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D-nii avocați : P. Borș, M. Valerian, Gaster și Cancicof, din partea recurenților, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în conclusiunî ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare, referitor la toți recurenții și desvoltat de D. M. Valerian :

I. »Violarea art. 290, 296 și 297 din procedura criminală, căci

»lipsesce din dosar atât lista ce trebuia să fie ținută de grefier și de »președinte, prin care să se constate cari jurați au fost prezenți și »cari absenți din cei comunicați, cât și lista de jurați cari au format »comisiunea de judecată după ordinea eșirei la sorți și după recusări, »nefiind suficientă numai constatarea în procesul-verbal că comisiu- »nea s'a format prin acei 12 jurați.

»Intr'adevăr, legiuitorul dându-mi dreptul ca să controlez dacă »jurații cari au luat parte la formarea celor 12 jurați eșiți la sorți »au fost sau nu capabili, a înțeles să'mi dea și posibilitatea acestui »control, care nu poate fi de cât prin alcătuirea listei juraților pre- »senți la formarea celor 25 de jurați ceruți de lege, ast-fel cum se »obicinuesce la toate curțile cu jurați din țără».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că au fost condamnați: 1) Haim Vaserman la pedepsa reclusiunii pe timp de 5, ani în baza art. 225, 226, 227, 232, 238, alin. 2 și 40 din codul penal, combinat cu art. 60, alin. c; 2) Iosub Gruber, la aceeași pedepsă, în baza art. 225, 226, 227, 232 și 60 din codul penal; 3) Ștrul Covler, la 5 ani închisore corecțională, în baza art. 225, 234 ultimul aliniat și 60, alin. 2 din codul penal; 4) Meer Covler, la 1 an închisore corecțională, în baza art. 238, 241, 60, alin. 3 și 63 din codul penal;

Considerând că art. 290 din procedura codului penal prescrie: »În fie-care cauză și înaintea deschiderii audienței se va face apelul nominal al juraților nescuzați și nedispensați în prezența juraților, a acusatului și a ministerului public.

»Numele fie-cărui jurat, care va răspunde la apelul nominal, se va pune într'o urnă.

»Acusatul mai întâi și apărătorul său și ministerul public vor putea face fie-care câte șese recusări, fără arătare de motive.

»Comisiunea juraților este formată îndată ce numărul juraților »nerecuzați se va fi ridicat la 12».

Considerând că întru cât din procesul-verbal de audiență al președintelui curței juraților se constată că toate aceste formalități pri- vitore la constituirea juriului de judecată, au fost îndeplinite în a- cestă cauză și, pe de altă parte, legea neprescriind a se face oșebite liste în cari să se trecă numele juraților cari au răspuns la apel și acele ale juraților cari compun juriul de judecată, constatarea făcută de președintele curței în procesul său verbal de numărul juraților

carî au răspuns la apel, de modul cum a fost juriul de judecată alcătuit și trecerea în acest proces-verbal a numelor juraților carî au compus comisiunea juraților, sunt constatări suficiente pentru o regulată constituire a juriului de judecată ;

Considerând că nefacerea de osebite liste, în carî să se trecă numele juraților carî au răspuns la apel și acelea ale juraților carî au compus comisiunea, n'a putut pune pe acușați, după cum susțin, în imposibilitate de a controla capacitatea juraților, de ôre-ce se constată că s'a comunicat acușaiilor lista generală a juraților sesiunei, și, deci, au fost puși în putință să exercite controlul lor asupra capacității celor 27 jurați ordinari carî au răspuns la apelul făcut în prezența acușaiilor, precum și asupra celor 12 jurați din comisiune ; că, afară de acesta, netemeinicia în fapt a motivului de casare invocat rezultă și din aceea că recurenții nu articulează în mod serios veri-o incapacitate pentru nici unul din jurații carî au compus comisiunea de judecată, dar nici chiar pentru veri-unul din cei carî figurează în lista generală a juraților sesiunei ce le-a fost comunicată ;

Motivul de casare invocat cătă, deci, a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare, referitor asemenea la toți acușaii și dezvoltat de D. avocat Petre Borș :

» Violarea art. 340 din codul procedurii penale.

» După dispozițiunile acestui text de lege, trebuia a se notifica acușaiilor lista martorilor acușaiunei cu 48 ore înainte de ziua de 21 Martie 1900, când a avut loc înfățișarea, dar îndeplinirea căreia formalității s'a omis a se face.

» Comunicarea ce se țice a se fi făcut la 20 Noembrie 1899 prin procesele-verbale No. 456 din 1899 nu are nici o valoare, întru cât lista martorilor prezentați de acușaiune la acea dată n'a rămas neștrămutată ; vom dovedi cum doi martori noi notificați de al procurorului general au fost audiați la înfățișarea de la 21 Martie 1900 «.

Considerând că de și se constată că Gh. Constantinescu și Ștefan Sandu, martorii acușaiunei, au fost ascultați fără ca în lista martorilor comunicată acușaiilor să fi fost trecuți și dênșii, totuși nefăcându-se de acușai înaintea curții juraților nici o opunere la ascultarea lor, martorii au putut fi ascultați, fără ca să vieceze întru nimic judecata causei ;

Prin urmare, și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului III, privitor asemenea pe toți recurenții și dezvoltat de D. avocat V. Cancicof :

„Violarea art. 259 din procedura penală, prin aceea că comisiunea »juraților a fost vicios constituită, figurând în ea D. Capri Iacob, care »nu se poate bucura de drepturile publice, fiind străin nenaturalizat ; »regulile asupra constituirei juriului fiind de ordine publică, neob- »servarea lor atrage nulitatea decisiunii No. 4 din 1900, prin care »am fost condamnat, și o putem invoca pentru prima dată înaintea »înaltei curți de casație».

Considerând că recurentul, nedovedind astăzi cu nimic că juratul Capri Iacob, care a luat parte în comisiunea de judecată, nu are calitatea de cetățean român, motivul invocat are a fi respins ca nedovedit.

Asupra motivului IV de casare, privitor numai la recurentul Iosub Gruber și dezvoltat de D. avocat Max Gaster :

„Violarea art. 373 din procedura codului penal.

„Declarațiunea juraților, actul cel mai important, pe care se ba- »sază condamnarea lui Iosub Gruber, este nulă, nefiind semnată și »de D. grefier al curții; în consecință, decisiunea curții cu jurați din »Roman, care îl condamnă, este dată cu violarea sus citului text »de lege».

Considerând că, după dispozițiunile art. 373 din procedura penală, declarațiunea juraților va trebui să fie scrisă de primul jurat, de președintele curții și de grefier ;

Considerând ca această condițiune este substanțială și lipsa uneia din semnăturile cerute de acest articol atrage nulitatea verdictului ;

Considerând că, în specie, se constată că verdictul juraților, prin care se declară culpabil acuzatul Iosub Gruber de omor cu voință și precugetare asupra persoanei lui Gheorghe Vizitiu, este semnat numai de primul jurat și de președinte, iar nu și de grefier ;

Că, prin urmare, această omisiune, făcând verdictul inexistent, deci motivul de casare invocat este întemeiat și decisiunea are a fi casată din acest punct de vedere și numai în ce privește pe condamnatul Iosub Gruber.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 386

PENSII. — Dispensă de vârstă. — Infirmitate. — Constatare.
(Art. 4 din legea pensiilor de la 10 Maiu 1890 și art. 62 din regulamentul acelei legi).

Nu se violază legea când judecata, pentru a recunoște dreptul la pensie cu dispensă de vârstă unui funcționar devenit infirm în timpul și din cauza serviciului, se întemeiază pe un certificat liberat de trei medici și aprobat de consiliul sanitar superior.

No. 110. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finanțe contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția III, No. 14 din 1900, în proces cu G. N. Cordea.

24 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat V. Maniu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Stelian, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

I. »Greșită interpretare a art. 4, lit. b din legea pensiunilor de la 10 Maiu 1890, întemeiându-se curtea pe afirmațiunile de fapte, inexacte, pe interpretări și considerațiunile abătute de la litera și spiritul legilor dezbătute de curte. Așa că nu pôte fi nici vorbă de o simplă constatare de fapte, ca motiv de respingere a mijlocului nostru de casare«.

II. »Violare și greșită interpretare, împinsă până la înlăturarea art. 62, alin. 2 din regulamentul legii pensiunilor civile prin anihilarea și contestațiunea autorității sale, afirmându-se eronat că regulamentul ar fi modificând legea de la art. 4, lit. b, făcând să depindă dreptul particularului de la o simplă apreciere a autorității, pierdând însă majoritatea curței din vedere adevărata misiune cu care este însărcinată legea, acea maltratată autoritate, singură presupusă de a avea cunoștință exactă de cazul accidentului«.

III. »Erori grave de fapte, împinse până la denaturare, fapte pe care sunt basate greșitele interpretațiuni în măsură prea largă de textele unor legi și regulamente, având un caracter cu totul special, prin urmare interpretațiuni inadmisibile mai ales în materie de dis-

»pense și favorurile condate prin întâiū articole de legi și regulamente cari recer imperios interpretațiunii restrictive«.

IV. »Exces de putere și necompetință, comis prin faptul că s'a înlocuit autoritatea legii de la art. 62, alin. 2 din regulamentul pensiunilor și art. 4, lit. b din legea pensiunilor prin raționamentele și vederile magistraților, abătute cu totul de la litera și spiritul citatelor articole, confundându-se suveranitatea legiuitorului cu suveranitatea judecătorului, depășindu-se în mod învederat căderile judecătorești«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că curtea de apel, pentru a recunósce recurentul dreptul la pensiuue cu dispensă de vârstă, constată și declară prin decisiunea sa, că infirmitatea de care recurentul a fost lovit, este provenită în timpul serviciului și din cauza serviciului, ast-fel că densusul se găsește în condițiunile cerute de art. 4 din legea pensiunilor din 10 Maiū 1890 ;

Considerând că de altmintrelea, curtea de apel, prin decisiua supusă recursului, stabilește că atât condițiunile cerute de art. 4, lit. b din legea pensiilor, cât și ale art. 62 al regulamentului la acea lege, există ;

Considerând că într'adevăr art. 4, lit. b din legea pensiilor nu e violat dacă curtea de apel pune temeiū pe un certificat a trei meoici, aprobat de consiliul superior, căci, în specie, consiliul superior n'are a da un certificat după o cercetare a persónei, ci nu pôte de cât să se pronunțe dacă pe temeiul celor constatate de medicul conclusia lor e justificată ;

Considerând că asemenea nu se pôte dice că ar fi violat art. 62 din regulament, întru cât curtea pune temeiū pe certificatul ministerului domeniilor, care declară însărcinările ce a avut în timpul în care a avut a le îndeplini, precum și înlocuirea lui din cauza imposibilităței de a mai îndeplini serviciul, și întru cât ministerul domeniilor nu certifică că bóla care a cauzat neputința a provenit din cauza serviciului, fiind că ministerul domeniilor nu e autoritate medicală ca să fi dat un certificat precum recurentul cere ; că existând însă un certificat din partea autorității de care depindea Cordea, scopul dispozițiunei art. 62 a regulamentului e satisfăcut ;

Că de aceea, motivele invocate fiind neintemeiate, ele cată a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiua II.

No. 387

CONTRAVENȚII LA LEGEA PESCUITULUI — Cu ce este liber pescuitul. (Art. 20 din legea pescuitului și art. 14 din regulamentul acestei legi).

Pescuitul este permis numai cu undița și cârlige cârmace, instrumente ce nu rănesc pecele, și interzis cu totul cu cârligele fixate.

No. 480.— Casarea sentinței tribunalului Tulcea No. 322 din 1900, în urma recursului făcut de Stat în proces cu Mihai Sava și alții.

30 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bădat, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violare de lege și greșită interpretare a cuvântului cârlige (cârmace), prevăzut de art. 14, alin. b din legea pescuitului“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, intimat fiind surprins de agentul regiei bălților Statului în momentul când prindea pește din bălțile Statului, cu cârlige, și, numiții fiind dați judecăței pentru acest fapt, atât tribunalul, cât și judele de pace l-au apărât de veri-ce penalitate, pe motiv că după legea și regulamentul pescuitului ar fi permis pescuitul cu cârlige cârmace ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 20 din legea pescuitului și art. 14 din regulamentul acestei legi, că pescuitul este permis numai cu undițe și cârlige cârmace, instrumente care să nu rănescă pecele ;

Considerând că tribunalul pentru a achita pe preveniți urma a stabili pentru apărarea dispozițiunilor articolelor sus citate dacă în adevăr cârligele cu cari densesi pescuia, erau în adevăr din acelea cârlige cârmace, cari nu rănesc pecele, întru cât în lege pescuitului exista o deosebire între cârligele cârmace și acelea fixate, permis fiind pescuitul cu cele d'ântei și interzis cu desăvârșire cele după urmă ;

Că, prin urmare, când tribunalul a pronunțat achitarea delicuenților pe simplu cuvânt că legea nu face deosebire între aceste feluri de cărlige, nesocotesce dispozițiunile art. 20 din legea pescuitului și art. 14 din regulamentul acestor legi, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 388

CURTEA CU JURAȚI.— Casație.— Martori.— Motivele ce se pot invoca în recurs contra deciziei curței cu jurați.

Faptul că judecătorul de instrucție nu a ținut în seamă cererea prevenitului de a cita înaintea sa și a curței cu jurați martori propuși de el, nu poate forma un motiv de casare în contra deciziei curței cu jurați, fiind-că în contra acestei deciziuni numai nulitățile de procedură pentru judecarea la curtea cu jurați pot servi ca motive de casare.

No. 483.—Respingerea recursului făcut de Niculae C. Maxim contra deciziunii curței cu jurați din județul Roman No. 3 din 1900.

30 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Liciu;
Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. »Eă, fiind apărât înaintea juriului de D. avocat C. Rădoi, din oficiu, de și 'i-am pus în vedere de a recusa pe D. jurat Vasile Prisăcariu, căruia fiindu'i angajat a 'i face o cantitate de cărămidă, și nedându'mi materialul necesar în timpul verei, 'mă-am perdut timpul, ast-fel că încă din luna Iulie 'i-am declarat că voi face proces de daune de 200 lei, motiv care m'a pus în discordie cu D sa, cu atât mai mult că în urma închiderii mele în prevenție pentru faptul ce 'l-am comis, dănsul cu de la sine putere s'a dus la locuința mea, 'mă-a ridicat un stângen de lemne ce 'l aveam în proprietatea mea

»și alte obiecte de gospodărie, după cum voiü proba la termenul re-
»cursului cu certificatul primăriei locale.

II. »La instrucția ce mi s'a făcut de D. jude de instrucție respec-
»tiv, am mijlocit a se cita la instrucție și înaintea curței cu jurați pe
»martorii Vasile Prichieni, din comuna Bălusesci, din acest județ și
»Niculae Rumeșă, din comuna Cotu-Vameșului, cu care voiam a proba
»reaua mea viêtă conjugală cu soția mea ce se țice că am impușcat'o,
»și torturele ce am suferit de la ea, cari martori nu s'aü citat înain-
»tea curței cu juri«.

Avënd în vedere decisiunea curței cu jurați, supusă recursului;

Considerând că se constată din procesul-verbal al decisiunei, că la
tragerea la sorti a comisiei juraților, nici acusatul nici apărătorul
sëu, nu aü cerut recusarea juratului Vasile Prisăcariu ;

Considerând de asemenea că la judecarea procesului de la curtea
cu jurați, nu se constată că recurentul ar fi cerut citirea martorilor
despre care face mențiune în mijlocul al duoilea de casare ;

Că chiar de ar fi exact că ar fi făcut asemenea la instrucțiune, to-
tuși, din faptul că judele-instructor nu a ținut în sémă asemenea ce-
rere, recurentul nu pöte propune un motiv înaintea curței de casa-
ție fiind-că numai nulitățile de procedură pentru judecarea la curtea
cu jurați pot servi ca motive de casare ;

Că ast-fel fiind, din töte aceste puncte de vedere, mijlócele de ca-
sare aü a fi respinse ca inexacte în fapt, și neîntemeiate.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco.

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 389

COMPETINȚĂ. — Lovire saü ränire prin imprudență. (Art. 525
din procedura penală; art. 249 din codul penal; art. 71 din legea
judecătörilor de ocöle din 1896).

*Delictul de lovire și ränire din imprudență este de competența ju-
decătörilor de pace a 'l judeca.*

No. 494. — Regularea, competenței, în urma cererei făcută de D. pro-
curor general al acestei înaltei curți de a se pronunța un regula-
ment de competență în cauza lui Ión Procopi.

30 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gh. Petrescu ;

Pe D. procuror general, în conclusiuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că Ión Procopi fiind dat în judecată pentru delictul de rănire, judele ocolului Bistrița, din județul Bacău, prin cartea de judecată No. 941 din 1899, 'și-a declinat competența pe motiv că din actul medical rezultă că rănirea a fost gravă și a produs incapacitate de lucru pe timp de 8—10 zile ;

Că tribunalul Bacău, la rândul său, 'și-a declinat de asemenea competența prin sentința No. 779 din 1900, pe motiv că faptul imputat preveniturii ar fi prevădută de art. 249 din codul penal și după art. 71 din legea judecătoriilor de ocóle faptul intră în competența acestor instanțe ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel intrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că se constată din actele aflate în dosar că Ión Pricope a fost dat judecăței pentru faptul că în calitate de cantonier pe linia drumului de fer, a lăsat deschisă bariera, pe timpul când urma a trece un tren pe linie, ast-fel că reclamantul trecând linia tocmai când trenul sosea, a fost lovit de mașină sfărâmându-le căruța, și rănindu-și pe dênșii ;

Considerând că ast-fel fiind faptele ceea ce se impută delicuentului este o rănire din imprudență, prevădută și pedepsită de art. 249 din codul penal; că după art. 71 din legea judecătoriilor de pace, asemenea delict este de competența judecătoriile de pace, independent dacă rănirea a cauzat reclamanților vre-o incapacitate de lucru.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco.

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 390

CASAȚIE. — Recurs penal. — Pedepsă executată. — Dacă condamnații a căror pedepsă s'a executat au motiv a face recurs. ESCROCHERIE. — Folos. — Cum trebuie să fie folosul. — Material sau moral. — (Art. 362 din codul penal).

- 1) *In materie penală cei condamnați pot face recurs, chiar dacă și au făcut pedepșa la care au fost osândiți de instanțele de fond când ei urmăresc prin recursul făcut în scopul de a nu li se executa pedepșa, ci de a scăpa de efectele condamnării, cum ar fi pierderea drepturilor politice și a unor drepturi civile.*
- 2) *In delictul de escrocherie, prevăzut de art. 332 din codul penal folosul trebuie să fie tot d'a-una material, și este indiferent dacă folosul urmărit este actual.*

Ast-fel, nu există delict de escrocherie, când folosul urmărit este un folos moral.

No. 496. — Casată deciziunea curții de apel din București secția I, cu No. 608 din 1899, după recursul făcut de M. Bunescu și P. Stroescu, condamnați pentru escrocherie.

30 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, asupra neadmisibilității recursului, întru cât recurenții și-au executat pedepșa ;

Pe D. C. Cernescu, avocat din partea recurenților Bunescu și Stroescu, în combaterea incidentului ;

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de D. procuror pentru neadmisibilitatea recursului întru cât recurenții și-au făcut pedepșa :

Având în vedere că se constată că lui Marin Bunescu și P. Stroescu în urma apelului ce ei au făcut contra sentinței tribunalului de Teleorman No. 1.229 din 1899, li s'au redus pedepșa la 2 1/2 luni închisore ; că această pedepsă ei o săvârșise înainte de a li se cerceta recursul făcut, de ore-ce ei erau și arestați la epoca pronunțării deciziei din partea curții de apel ;

Considerând că în asemenea condiții, nefiind din partea recurenților faptul executării voluntar a pedepșei, nu se poate dice că ei

n'au interes de a face recurs, căci de și ei au săvârșit pedepsa, ei urmăresc prin recursul făcut și susținut, nu scopul de a nu li se execute pedepsa, ci a scăpa de altminterlea de efectele condamnării pentru faptul de înșelăciune, adică de pierderea drepturilor politice și a unor drepturi civile, că de aceea, incidentul are a fi respins ;

Pentru aceste motive, curtea, respinge incidentul ridicat de D. procuror ;

După care s'a ascultat :

D. avocat G. Panu și C. Cernescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

D. procuror Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare I și II :

1. »Eróre grosieră de fapt. Curtea, însușindu-și motivele tribunalului, condamnându ne pentru delictul de escrocherie, s'a încercat a găsi în faptul nostru cele trei elemente ale delictului, din care unul se scie că este împărțășirea de folos material. În acest scop ea afirmă că noi am fi incasat cotisații pentru diferitele cluburi socialiste.

»Or, această afirmare este o patentă neesactitate. Din depunerile nici unui martor, din sute câți s'a ascultat, precum și din declarațiile inculpaților și a tuturilor actelor nu se constată absolut, nici măcar nu este vorbă că am incasat un ban«.

2. »Violarea art. 332 și 333 din codul penal.

»Curtea admitând în totul motivele tribunalului, admitând în ipotesă că noi nu am fi incasat nici un ban, încă găsește că elementul esențial al escrocheriei, împărțășirea folosului are loc, căci susține curtea, că în materie de escrocherie nu se cere numai de cât să fie un folos material, e destul să fie ore-care folos moral, chiar posibil în viitor«.

Având în vedere că prin decizia curței de apel din Bucuresci supusă recursului, curtea adoptă considerațiunile de fapt și de drept din sentința tribunalului Teleorman ;

Având în vedere că prin sentința tribunalului Teleorman se stabilește că faptul imputat lui Banghereanu Ficșinescu și alții, este înșelăciune, prevădută de art. 332 și 333 din codul penal ; că Banghereanu, Ficșinescu și Marinescu, ca agenți principali, cu ajutorul și stăruința fanatică între alții și a copreveniților recurenți, înființază cluburi în comune rurale în scopul aparent pentru luminarea clasei inculte

țeranilor, dar în realitate pentru a creea venitură pentru clubul socialist central și pentru jurnalul Lumea Nouă, întru cât fie-care club înființat avea a vërșa clubului central, o cotisație anuală, un abonament la acel ziar și plata broșurelor socialiste, a registrelor și a colecțiilor de legi, trâmise de la clubul central ; că tribunalul stabilește că faptul imputat însusesce elementele art. 332 din codul penal, întru cât există prejudiciu cauzat, manopere frauduloase și împărțirea de folos ;

Având în vedere că în cât privesce împărțirea de folos tribunalul declară că cea mai mare parte din cotisațiile cluburilor au fost incasate și trâmise de Banghereanu și Ficșinescu, ast-fel că ei au tras un folos ; că nu se constată că cel-l'altî inculpați și preveniți ar fi împărțit personal din sumele ce el percepeau, ast-fel că în privința lor n'ar' exista al treilea element al înșelăciunei ; că, însă, tribunalul, înlătură obiecția aceea, afirmând că după art. 332 din codul penal, folosul ce trebuie să tragă nu trebuie să fie numai bănesc și nici chiar numai material, ci el pôte fi și moral ;

Considerând că mărginind discuția asupra existenței elementului al treilea, este a se sci dacă părerea tribunalului în această privință este întemeiată, că expresile »împărțâși folos« indică că nu e vorba de un folos moral, ci de un folos material ; că acesta se confirmă prin însăși art. 334 care prevede forme speciale ale înșelăciunei și indică în ce are să consiste împărțâșirea de folos ; că producerea amăgirei e cu scop ca să i să dea bani mobili său obligațiuni, dispozițiuni, bițeturi, promisiuni, chitanțe său înscrieri liberătore ;

Considerând că expresiile împărțâși folos din art. 332 exclud un folos moral, acesta se dovedește și prin originea textelor art. 332 și 333, luate din § 241 și 242 din codul penal prusac ; că expresiile »împărțâși folos« din art. 332 reproduc expresiile din § 241 codul prusac »in gewinnsuchtiger absicht« care indică că intenția consistă în urmărirea unui folos material său bănesc, pe care n'are dreptul delicuentul a'l pretinde ; că prin asemenea folos material său bănesc, are a se înțelege orî-ce ameliorare a situației materiale, precum acesta, în mod constant, se susține și în teorie și în practică, în cât privesce acest element ; că ceia-ce teoria și practica în cât privesc acel element din § 241 codul penal prusac a stabilit, se consacră și prin § 263 codul penal al imperiului german prin expresiile »einen rechtswi-

drigen Vermolgensvonheil zu verschaffen“ adică procurarea unui folos bănesc, pe care n'are dreptul al pretinde ;

Considerând că pentru aplicarea art. 332 din codul penal, folosul trebuie să fie tot-d'a-una material; că, însă, este indiferent dacă folosul urmărit este actual și în acest sens și un folos material ce se urmărește este suficient numai să fie folosul material ;

Considerând că recurenții nu au urmărit un folos material, această o constată instanțele de fond; că de aceea art. 332, ast-fel precum trebuie a se aplica, nu se poate aplica, căci lipsește elementul cerut de art. 332 împărțire de folos ; că de aceea decizia are a fi casată ;

Pentru aceste motive, curtea, admitând motivul I și II de casare, casază, etc. Penal, secția II.

No. 391

DELICT SILVIC. — Despăgubiri civile. — Restituirea lemnelor sau arborilor tăiați. — (Art. 19 din codul silvic).

In delicta silvice, restituirea arborilor sau lemnelor tăiate nu exclude acordarea de despăgubiri civile Statului, ori cât de minime.

No. 498. — Casarea sentinței tribunalului Tulcea No. 344 din 1900 în urma recursului făcut de Stat în proces cu Nicolae Popa Olteanu și altu.

31 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu.

Pe D. procuror în conclusiun' ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 19 din codul silvic și exces de putere. Existență despăgubirilor civile fiind stabilită prin procesul-verbal, nu se putea apăra delincuenții“.

Considerând că în cas de infracție la legea silvică, această prescrie amendă, restituire și despăgubiri civile (art. 19 modificat).

Că, în specie, fiind vorba de arbori tăiați din pădurea Statului care s'a restituit urma să fie pronunțată nu numai amendă, dar și despăgubiri civile și că restituirea lemnelor tăiate nu exclude acordarea de despăgubiri civile ori-cât de minime, și expresiile »dacă va fi cazul« din aliniatul 2 al art. 19 nu însemnă că în cazul de restituire a arborilor sau a lemnelor tăiate n'ar fi loc a se acorda și despăgubiri civile, fiind-că prin restituirea lemnelor nu se poate dice că s'a înălțurat ori-ce cauză prin care s'a cauzat Statului pagubă; că de aceea, poate instanța de fond în asemenea cas să aprecieze, dar trebuie totuși să acorde o despăgubire ori-cât de minimă ;

Considerând că în afară de infracțiunile constând în tăiere de arbori, pot să fie infracțiunile care se pedepsesc cu amendă dar care n'au cauzat o pagubă Statului; că în acest cas, în adevăr se va putea ca instanța de fond să nu acorde și să nu condamne la despăgubiri civile, ceia-ce în speță nu e ;

Că așa fiind, motivul e întemeiat și sentința are a fi casată ;

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 392

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Necompatibilitate. — Invătător. (Art. 259 și 263 din procedura penală).

Invătătorii de școle primare nu pot fi jurați și participarea unei asemenea persoane în comisiunea de judecată atrage nulitatea verdictului și a deciziei.

No. 514. — Casarea, deciziunii curței cu jurați cu No. 3 din 1900, din județul Prahova, în urma recursului făcut de Radu Năstase Stanciu.

31 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;

Pe D. avocat Moiescu, în desvotarea motivului de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»S'a violat art. 263 din procedura penală, de óre-ce a luat parte

„In comisiunea juraților D. C. G. Constantinescu, învățător de școală primară, care a fost trecut în lista juraților ca institutor, iar nu ca învățător, așa că acusații nu puteau ști cine este D. C. G. Constantinescu“.

Având în vedere decizia supusă recursului, din care se constată că recurenții de ași Radu Năstase Stanciu, Marin Radu Vălcereanu și G. Tudor Feraru, au fost condamnați împreună cu alții de curtea cu jurați pentru că prin întrebuițare de bătai și rele tratamente, având și arme asupra lor, au răpit bani și obiecte de la femeia Dobrița Radu Crivețeanu, precum și pentru furt prin efracție de la Ion Ștefan Joița ;

Având în vedere că din procesul-verbal din 3 Martie anul curent, al președintelui curței cu jurați, se constată că în comisiunea juraților, cari au judecat pe recurenți, a figurat și juratul C. G. Constantinescu, cu titlul de institutor ;

Considerând că după dispozițiunile art. 259 din procedura penală, nimeni nu va putea îndeplini funcțiunea de jurat, dacă nu va avea 25 de ani deplin, dacă nu se va bucura de drepturile publice civile și de familie și dacă se va afla în veri-unul din casurile de necapacitate sau de incompatibilitate prevăzută de articolele următoare ;

Că din termenii acestui articol, rezultă că legiuitorul oprește în mod imperativ de a fi jurat pe acela care se află în veri-unul din casurile de incompatibilitate enumerate de lege, și neobservarea acestei prohibițiuni, atrage nulitatea verdictului, de ôre-ce fiind asimilată în cele-alte prohibițiuni relative la etate, la folosința drepturilor și la necapacitate este creată ca și acestea în vederea unui interes public, și, prin urmare, acusatul se poate prevala de neobservarea ei ;

Considerând că între casurile de incompatibilitate enumerate de art. 263 se prevede și acela de învățător de școlile primare ;

Considerând că, în specie, din certificatul revisorului școlar al județului Prahova, cu No. 637 din 1900, se constată că G. C. Constantinescu este învățător la școla primară rurală mixtă No. 7 din Ploesci ;

Că funcțiunea de învățător fiind incompatibilă cu aceea de jurat, participarea sa în comisiunea de judecată a recurenților, viciază comisiunea și atrage nulitatea verdictului la care a luat parte, și, prin urmare, și deciziunea dată pe baza acestui verdict ;

Că, prin urmare, motivul fiind fondat, are a se admite.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — **Contestație.** — **Cauțiune.** — Cine trebuie să dea cauțiunea. — Dacă este scutit veri-un contestator. — Cuantumul cauțiunei. — Termenul în care trebuie depusă. — **Apreciere suverană.** (Art. 533 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARA. — **Adjudecare.** — **Depunerea prețului.** — **Termen.** — **Nedepunerea prețului pe jumătate** în cele două săptămâni ce urmează după adjudecare. — Dacă atrage nulitatea ordonanței de adjudecare. (Art. 551 și 553 din procedura civilă).

1) *Oponentul care cere suspendarea unei urmăriri imobiliare, e ținut să de o cauțiune, echivalentă cu a treia parte a valorii presumate a imobilului, ca garanție a daunelor-interese la cari ar putea fi condamnat în cazul când cererea sa s'ar găsi nedreaptă, și de această cauțiune nu este scutit nici debitorul urmărit pentru ori-ce fel de contestație ce ar face; numai adevăratul proprietar al imobilului urmărit, și care s'ar afla în posesiunea sa, poate fi scutit de cauțiune, când din eroré imobilul său s'ar fi scos în vânzare pe numele debitorului urmărit.*

In ceea ce priveste cuantumul cauțiunei și termenul în care trebuie să fie depusă, acestea sunt lăsate la aprecierea judecătorului fondului.

2) *Adjudecatarul este obligat să depună la casa de depuneri și consemnațiuni jumătate din prețul adjudecațiunei, în două săptămâni după adjudecare, iar cea-altă jumătate cel mai târziu în cele-alte două săptămâni următoare.*

Depunerea jumătăței din preț în cele două săptămâni ce urmează după adjudecare este imperios cerută de lege, și dacă această depunere nu se face, tribunalul de la sine său după cererea uneia din părțile interesate, va scóte lucrul din nou în vânzare pe sêma adjudecatarului, iar dacă tribunalul a liberat ordonanța de adjudecare adjudecătorului ce a depus prețul integral în termenul de patru săptămâni de la adjudecare, fără însă ca să fi depus prima jumătate din preț în cele două săptămâni de la adjudecare, acea ordonanță este casabilă.

No. 113. — **Casarea**, după divergință, a ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu No. 3.320 din 1899, după recursul făcut de Nicolae Carol Grüne și Carol Grüne, în procesul cu I. Ath. Lipati și N. Bălescu.

31 Maiu 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. avocat C. Popovici-Costi, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați V. Lascăr și N. A. Papadat, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I partea a, rămas în divergență :

»Violarea art. 530, combinat cu art. 531 și 532 din procedura civilă. Exces de putere. a/ Debitorii au cerut de la tribunalul de notariat, prin contestația ce introduseseră în contra urmăririi, ca să se amâne sau să se suspende vânzarea până ce se va rezolvi mai întâi acțiunea principală intentată de ei, acțiune care avea de obiect anularea actului de ipotecă, în virtutea căruia creditorul urmăritor Ilie Ath. Lipati cere vânzarea imobilului ipotecat. Tribunalul, însă, în contra textului și spiritelor citatelor articole, nu a voit să suspende urmărirea de cât cu condițiune ca debitorii să depună o cautiune de 12.000 lei, fără să țină socoteli că nu era loc a se cere cautiune, pentru motivul că moșia Brosceni se află în posesiunea lor, lucru netăgăduit de creditorul urmăritor, și că, în specie nu era vorba de o contestație prin care să se fi revendicat de către un terțiu proprietatea imobilului urmărit, era vorba de anularea titlului în virtutea căruia să exercită urmărirea. Tribunalul trebuia deci să suspende urmărirea și încă fără cautiune.

»Ast-fel fiind, tribunalul a comis un adevărat exces de putere, respingând contestația, pentru motivul că debitorii nu au depus cautiunea la care 'i obligase«.

Având în vedere că din ordonanța de adjudecare supusă recursului, se constată că debitorii urmăriți Nicolae C. Grüne și Carol Grüne au cerut tribunalului, în ziua de 9 Martie 1899, să suspende vânzarea moșiei Broșteni-Măcrișoaia, cerută de creditorul ipotecar I. Ath. Lipati, pe motivul că au intentat acțiune pe cale principală pentru anularea actului de ipotecă ce se execută ;

Că tribunalul a admis în principiu cererea de suspendare, însă a obligat pe contestatorii să depună o cautiune de 12.000 lei până în ziua de 22 Martie același an; că la același termen tribunalul constatând că cautiunea nu este depusă, a respins contestațiunea și a

procedat la vinđare, adjuđecând provisoriu asupra intimatului de ađi Nicolae Bălescu, care a și rămas adjuđecatar definitiv ;

Considerând că art. 533 din procedura civilă, pune ca principiu general că oponentul, care cere suspendarea unei urmăriri imobiliare, e ținut să dea o cauțiune echivalentă cu a treia parte a valórei presumate a imobilului, ca garanție a daunelor-interese, la care ar putea fi condamnat în cazul când cererea s'ar găsi nedreptă ;

Că în ce privesce cuantumul acelei cauțiunii, cum și termenul în care trebuie să fie depusă, instanța de fond este suverană să fixeze acest lucru ;

Considerând că din menționata dispozițiune a citatului art. 533 nu póte resulta nici o excepțiune pentru debitorul urmărit, de a fi dispensat de cauțiune în orî-ce cas de contestațiune ce s'ar face, ci ar putea rezulta scutire de cauțiune numai pentru un terțiú, care ar fi adevăratul proprietar al imobilului urmărit, imobil aflat în posesiunea sa și care din eróre s'ar fi scos în vinđare pe numele debitorului urmărit, ceea ce nu este în specie ;

Considerând ast-fel că în specie, fiind vorba de o contestațiune a debitorilor relativă la anularea actului de ipotecă, în baza căruia se făcea urmărirea, cu drept cuvânt tribunalul a respins cererea de suspendarea vinđărei, pe motiv că contestatorií n'au depus cauțiunea la termenul fixat ;

Că, prin urmare, motivul nefiind fondat, are a se respinge.

Asupra motivului III rămas în divergință :

»Violarea art. 551, combinat cu art. 553 din procedura civilă. In-
duoit exces de putere.

a) »Nedepunerea prețului. Art. 553 din procedura civilă pre-
»scrie în adevăr, în mod imperativ, că în cazul când adjuđecatarul nu
»a depus prețul în termenul prevăđut de art. 551 din procedura ci-
»vilă, tribunalul este dator să pună din nou în vinđare, pe socotéla
»acestui, dacă verí-una din părțile interesate o cere. În specie, ad-
»juđecarea avénd loc la 20 Octombre 1899, cu prețul de 266.000 lei,
»adjuđecatarul N. Bălescu ar fi trebuit să depună, cel mai târđiu până
»la 5 Noembre 1899, suma de 133.000 lei, adică jumătate din preț,
»dar nu a depus'o. Debitorií expropriați, constatând că densus nu se
»conformase acestei obligațiuni, au cerut tribunalului ca să scóta
»imobilul din nou în vinđare, iar cererea lor nu a fost ținută în sérmă,
»căci tribunalul a liberat ordonanța ;

b) »Dar cu această ocaziune tribunalul comite un al doilea exces de putere, căci pe când în ordonanța care este resumatul lucrărilor relative la urmărire se afirmă că »tribunalul« a pus petiția la dosar, »în realitate, însă, nu tribunalul, ci președintele singur și cu de la sine putere a luat această dispoziție fără ca în prealabil să fi pus această cerere în deliberarea complectului tribunal, care chiar de ar fi fost de părerea președintelui, era dator, conform textului și spiritului art. 553 din procedura civilă, să încheie un jurnal constatând respingerea ei, formalitate care în fapt nu s'a observat, căci »în dosarul cauzei nu există un asemenea jurnal«.

Considerând că după dispozițiunile art. 551 din procedura civilă, adjudecatorul este obligat să depună la casa de consemnațiuni jumătate prețul în două săptămâni după adjudecare și cea-altă jumătate în cele-alte două săptămâni următoare, cel mai târziu ;

Că sancțiunea acestei obligațiuni este coprinsă în art. 553, care dispune că dacă la expirarea acestor termene, adjudecatorul nu va aduce recepisa de depunerea prețului, tribunalul său de la sine. său după cererea uneia din părțile interesate, va scóte lucrul din nou în licitațiune pe séma adjudecatorului ;

Considerând că cesțiunea este de a se sci dacă legiuitorul, prin citatul art. 551, a fixat două termene de câte două săptămâni, și, prin urmare, dacă după expirarea celui d'ântéiu se póte cere revinderea, pentru nedepunerea a jumătate din preț, său din contră a fixat un singur termen de patru săptămâni, în care trebuie să se depue prețul integral ;

Considerând că din termenii și modul cum este redactat art. 551, rezultă lămurit că legiuitorul a obligat pe adjudecator să depună prețul în două termene, și că sancțiunea prevădută de art. 553 se aplică după expirarea fie-cărui din aceste termene, după cum acesta se prevede expres prin art. 606 din procedura genoveză, după care a fost reprodus citatul art. 551 ;

Considerând că prin asemenea dispozițiune, legiuitorul n'a voit să favorizeze numai pe adjudecator, de a putea depune prețul, în rate, său în total în cursul a patru săptămâni, căci atunci ar fi prevădută acesta expres, ci a voit ca, pe de o parte, adjudecatorul să fie înlesnit de a putea plăti prețul, în două rate egale, iar pe de altă parte să se póta constata, de către alte părți interesate, după expirarea unui termen scurt de două săptămâni, dacă adjudecatorul este cumpără-

tor solvabil și de bună credință, sau este din contră o persoană interpusă pentru a prelungi urmărirea prin neplata prețului în interesul debitorului urmărit sau pentru alt scop, și ast-fel să se potă face revinderea cât mai curând, înălăturând pe un asemenea adjudecatar ;

Considerând că, în specie, se constată că la 20 Octombree având loc adjudecațiunea asupra intimatului de ađl N. Bălescu, pe prețul de 266.000 lei, cele două săptămâni în care trebuia să depue jumătate din preț, adică 133.000 lei, a expirat la 5 Noembrie; că la această dată nefind depusă această sumă, recurenții de ađl au cerut în ziua de 15 Noembrie scóterea imobilului din nou în vânđare, de óre-ce tocmai la 12 Noembrie se depusese numai 100.000 lei, iar la 13 Noembrie încă 100.000 ;

Că tribunalul, neținând seamă de cererea debitorilor și liberând D-lui Bălescu ordonanța de adjudecare, pentru că depusese tot prețul în cursul a patru săptămâni, a comis un exces de putere și a violat dispozițiunile art. 551 și 553 din procedura civilă ;

Că, prin urmare, ordonanța de adjudecare supusă recursului are a fi casată pentru motivul III, partea a/, iar în ce privesce partea b/ a acestul motiv rămâne fără interes a se mai discuta ;

Pentru aceste motive :

Respinge, motivul I, partea a/ ca nefondat și motivul III, partea b/ ca fără interes și admite motivul III partea a/.

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 394

PENSII. — Mórtea pensionarului. — Transmiterea pensiei la soție și copii. — Regularea drepturilor lor de către ministerul de finance. — Unde se pot adresa moștenitorii contra decisiiei ministeriale. (Art. 18 și următorii, 24 din legea pensiilor din 1890 ; art. 56 și 68 din regulamentul acelei legi).

In cas de transmiterea pensiunei unui pensionar decedat către soția și copiii săi, succesorii nemulțumiți cu regularea drepturilor lor, făcută de ministerul de finance, nu se pot adresa la vre-o comisiune specială, sau cu apel la curtea respectivă, ci

trebuie să se adreseze, conform dreptului comun, pe calea judecătorești ordinare. Neobservarea acestei reguli se poate invoca direct în casafie.

No. 114. — Casarea, fără trimitere, a deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 9 din 1900, în urma recursului făcut de ministerul de finanțe în proces cu Maria Bălăceanu.

31 Mai 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. avocat N. Maniu, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. avocat Dimcea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare în următoarea cuprindere :

»Necompetința curței *ratione materiae* și exces de putere. În instanța curței de apel s'a relevat din partea ministerului că în ces-tiune nu era creare sau regularea unui drept la pensiuine, ci numai o simplă formalitate de transmitere de pensiuine, prin incheierea mi-nisterului, fără nici o formalitate.

»S'a mai pus în vederea curței că după dispozițiunile legii de pen-siuine din 1890, de la art. 18, 20, alin. 3, 22 și din articolele re-gulamentului de pensiuine 54 și 56, alin. 2, nu pot fi supuse apelu-lui decisiunile ministerului de simplă reversibilitate ;

»Legiuitorul din 1890 a însărcinat, prin citatul art. 56, alin. 2 din »regulamentul pensiilor, pe ministerul finanelor, cu simpla operațiune »de transmitere fără nici o formalitate ; deci fără apel, supunând a-pelului prin art. 20, alin. 3 din legea pensiilor, combinat cu art. 54 »din regulamentul pensiilor din 1890, numai decisiunile comisiunii »instituite cu atribuțiunii judecătorești. Onor. curte de apel însușin-»du'și fără cădere dreptul de a judeca cauza introdusă prin apelul »neautorizat de legea specială a pensiunilor civile, a depășit, credem »noi, atribuțiunile conferite și prin citata lege ;

»Vădita necompetință *ratione materiae*, fiind de ordine publică, »urma ca curtea să și decline competența din oficiu, în înțelesul »art. 109 din procedura civilă, bine știind că ea nu poate fi acoperită »nici chiar prin o absolută tăcere a părților, dar că constituie un ex-

»ces de putere și în toate casurile, în ori-ce stare a procesului, un mijloc de casare pentru partea leșată, în special, pentru o instituțiune publică, cum este casa de pensiuini ;

»In această convingere se invocă acest mijloc de casare«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care se constată că în anul 1899, încetând din viață C. N. Bălăcescu, care era așezat la pensiuine cu 225 lei lunar, pentru 30 ani serviți, în baza legii din 1868, soția sa Maria, recurenta de ađi, a cerut să se trecă asupra sa pensiuinea soțului decedat, cu care a avut copii legitimați ;

Că ministerul de finance, prin încheierea No. 86.088, din 4 Decembrie 1899, în urma cererei recurteii, a decis ca dânsa să primescă trei părți din suma de 225 lei lunar, ce primea soțul său, acesta în conformitate cu art. 27 din legea pensiunilor din 1890 și 56, alin. 2 din regulamentul acestei legi, combinat cu art. 9 din legea din 1868 ;

Că recurenta făcând apel în contra acestei decisiuni, curtea de apel a reformat decisiunea adusă în apel și a acordat numitei întreaga pensiuine de 225 lei lunar ;

Considerând că prin art. 18 și următorii din menționata lege de la 1890 și art. 68 și următorii din regulamentul ei, se prevăd dispozițiunii numai pentru regularea unui nou drept de pensiuine, de către o comisiune specială, cu drept de apel la curtea respectivă, iar nu și pentru transmiterea unui drept de pensiuine deja regulat către succesorii pensionarului, căci în această privință să dispune în mod expres prin art. 56, alin. 2 din menționatul regulament că asemenea drepturi să reguléză de către ministerul de finance, fără altă formalitate ;

Considerând că din combinațiunea acestei dispozițiunii rezultă că, în cas de nemulțumire a succesoriilor unui pensionar cu regularea drepturilor lor, făcută de ministerul de finance, dânsii nu se pot adresa la vre-o comisiune specială, sau cu apel la curtea respectivă, ci numai pe calea judecătoreii ordinare, căci în lipsă de o dispozițiune specială, urméză să se aplice dreptul comun ;

Considerând că o asemenea interpretare rezultă și din sus đisul art. 24 din menționata lege de la 1890, care prevede că rectificările de pensiuini se fac prin hotăriri judecătorești, rămase definitive, ađică după dreptul comun ;

Considerând că, în specie, fiind vorba de transmiterea dreptul

de pensiuă a decedatului C. N. Bălăcescu către soția și copiii săi, au urmat negreșit ca acești moștenitori, cari nu erau mulțumiți cu regularea făcută de ministerul de finance, să pornescă proces și să se judece pe calea ordinară, iar nu prin apel direct la curtea din Galați, după cum a procedat ;

Considerând, prin urmare, că menționata curte, judecând această afacere în condițiile expuse, a judecat fără competență și prin exces de putere, așa că acest motiv care se poate invoca direct în casăție, ca fiind de ordine publică, este fondat, și menționata decisiune urmează să se caseze, fără a fi necesitate de a se mai discuta și celelalte motive.

Pentru aceste motive :

Casează fără trimitere, etc.

Civil, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

No. 395

PARTAGIŪ. — Vinđare voluntară prin licitație publică. — Ordonanță de adjudecare. — Ce este și cum se pöte ataca. (Art. 689 din procedura civilă).

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — Ordonanță de adjudecare pentru eșirea din indivisie. — Dacă constituie lucru judecat. (Art. 1.201 din codul civil).

- 1) *Ordonanțele de adjudecare date în materie de eșire din indivisiune nefiind de cât nisce convenții făcute între părți sub privegherea justiției, sunt ca atare atacabile pe calea acțiunei principale, ca ori-ce convenție isbită de nulitate.*
- 2) *Lucrul judecat nu pöte să rezulte de cât dintr'o sentință judecătorească definitivă.*

Ast-fel, ordonanța de adjudecare pronunțată pentru eșire din indivisiune fiind susceptibilă, ca ori-ce contract, să fie atacată prin acțiune principală, nu pöte fi invocată ca lucru judecat.

No. 219. — Casarea, după recursul făcut de ministerul domeniilor, a decisiel curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 124 din 1899, în proces cu Ecaterina Emil Ghica, Emil Ghica și alții.

2 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului, făcut în cauză de D. consilier I. Duca.

Pe D. M. Antonescu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe D. avocat N. A. Papadat, în combateri, și

D. procuror general, în concludiuni, fiind minorul în cauză;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Exces de putere, violarea art. 689 din procedura civilă și greșită aplicare a art. 1.201 din codul civil.

»Curtea de apel respingând apelul Statului, contra sentinței tribunalei Romanai, prin care a fost respinsă ca neadmisibilă acțiunea Statului, pentru anularea ordonanței de adjudecare a acelui tribunal cu No. 1.453 din 1897, a comis un exces de putere nescotind dreptul Statului de a cere, pe cale de acțiune principală, anularea acestei ordonanțe, violând și art. 689 din procedura civilă care neacordând dreptul de recurs în contra ordonanțelor de adjudecare pentru eșire din indivisiune, cum e în specie, le consideră ca nise contracte făcute sub autoritatea justiției, și, prin urmare, supuse acțiunii în nulitate.

»Curtea motivează în mod eronat soluțiunea sa pe excepțiune de lucru judecat, nefiind în discuție o sentință judecătorească definitivă, ci o ordonanță de adjudecare pe cale de eșire din indivisiune susceptibilă ca ori-ce contract de a fi atacat prin acțiune principală.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că punându-se în vânzare moșia Criva, pentru eșire din indivisiune, Statul ca adjudecator, nu a depus prețul oferit de dănsul, așa că moșia s'a scos din nou în vânzare pe comptul său, cumpărându-se de intimații de ași cu un preț mai mic de cât acela ce eșise la prima adjudecațiune; că în contra ordonanței de adjudecare cu No. 1.453 din 1897, Statul făcând apel, intimații au opus excepțiunea de neadmisibilitatea apelului, și curtea din Craiova secția I, prin decisiunea cu No. 147 din 1897, a respins această excepțiune ca neintemeiată; că în contra acestei decisiuni făcându-se recurs, ea a fost casată prin decisiunea acestei curți cu No. 203 din 1898, cu reserva pentru Stat de a cere anularea ordonanței prin acțiune pe cale principală; că Statul, în urmă, intentând o asemenea acțiune principală, tribunalul

de Romanai, prin sentința cu No. 65 din 1899, a respins'o pe motiv că se pronunțase deja asupra mai multor incidente contencioase ivite cu ocaziunea dărei ordonanței, incidente care formeză astăzi motivele Statului în cererea de anulațiune a vînderei și că ast-fel nu s'ar mai putea pronunța asupra lor fără a viola autoritatea lucrului judecat; că în contra sus citatei sentințe Statul făcînd apel, curtea din Craiova, prin decisiunea atacată ași cu recurs, a adoptînd în totul motivele din sentința tribunalului, a respins apelul ca neintemeiat;

Considerînd că ordonanțele de adjudecare date în materie de eșire din indivisiune, nefiind de cât nisce convențiuni făcute între părți sub privigherea justiției, sunt ca atare atacabile pe calea acțiunei principale, ca ori-ce convențiuni isbite de nulitate;

Considerînd, dar, că în specie, obiectul acțiunei intentată de Stat, consistînd în anularea unei asemenea ordonanțe, instanțele de fond, pe de o parte, au comis un invederat exces de putere când au refuzat dreptul Statului de a cere pe cale de acțiune principală anularea ordonanței de adjudecare, iar pe de alta, au motivat în mod eronat hotărîrile lor, când s'au întemeiat pe excepțiunea lucrului judecat, de ore-ce nu era în cestiune o sentință judecătorească definitivă, din care numai ar fi putut să resulte lucru judecat, ci, după cum s'a dis mai sus, era o ordonanță de adjudecare pronunțată pentru eșirea din indivisiune, susceptibilă ca ori-ce contract de a fi atacat prin acțiune principală.

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive:

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco.

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 396

ACT DE PAUPERTATE. — Cine trebuie să dovedescă că cel ce se servă de un asemenea act are avere.

OPOZIȚIE. — Justificare. — Dacă se poate justifica în persoana avocatului. — În ce cas. — Când trebuie justificată în persoana părții. (Art. 154 din procedura civilă).

MANDAT. — Mai mulți mandatarî. — Cum se pot presenta în justiție. — Aplicarea art. 154 din procedura civilă. — Când se aplică. — O parte reprezentată prin doi tutori. — Lipsa

unula de la înfățișare. — Dacă se aplică art. 151 din procedura civilă. (Art. 918 și 1.515 din codul civil; art. 151 din procedura civilă).

- 1) *Cel ce pretinde că partea ce se servă de act de paupertate are avere trebuie să dovedească acesta.*
 - 2) *De și opoziția se poate justifica în persoana avocatului impuniternicit cu procurură generală de către partea ce a fost condamnată în lipsă, însă dacă pentru înfățișarea când a avut loc judecata în lipsă nu a fost citat avocatul, ci însăși partea, în asemenea caz justificarea opoziției în persoana părții citate este bine și legalmente făcută.*
 - 3) *Ori de câte ori sunt mai mulți mandatarî, unul singur poate reprezenta pe mandant, dacă legea saă contractul nu hotărăsc anume alt-fel.*
- In basa acestuî principiu, art. 151 din procedura civilă are a se aplica numai dacă din duoi saă mai mulți intimați lipsesece unul, iar nu și când există unul singnr reprezentat prin duoi tutori, din cari unul a lipsit de la înfățișare.*

No. 220. — Respingerea recursului făcut de direcția căilor ferate române, contra decisiunei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 135 din 1899, în proces cu Clara Brudea, tutorea minorei Elena Theodorescu și Ion Brudea.

2 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al.

Degré ;

Pe D. N. Brezeanu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. G. Barozi, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în conclusiuni, fiind minorî în cauză ;

Deliberând,

Asupra motivuluî I de casare :

„Violarea art. 1 și 30 din legea timbruluî, de ôre-ce curtea de „fond a primit opoziția fără să existe proba legală de scăpătăciune“

Avënd în vedere că prin decisiunea acesteî înalte curți cu No. 444 din 1897, casându-se aceea a curței de apel din Iași, secția II, cu No. 202 din 1896, și curtea din Galați judecând ca instanță de trămitere, prin decisiunea supusă ađl recursuluî, a admis apelul făcut

contra sentinței tribunalului Iași, secția I, cu No. 171 din 1896, de către Clara Brudea tutorea minorei Elena Theodorescu și Ioan Brudea cotutore—intimați ași în recurs—și a condamnat pe direcțiunea căilor ferate române—recurentă—la 7.000 lei daune-interese, constatând culpa direcțiunii care a neingrijit să desființeze clădirea lui Garabet Berariu, clădire care fiind făcută în disprețul legii de poliție și exploatare a căilor ferate, la o distanță prea apropiată de linia drumului de fer Pascani-Iași, s'a incendiat prin scânteile unei locomotive ce a trecut p'acolo și de la acea clădire s'a comunicat focul la casele minorei, care s'aș distrus cu desăvârșire ;

Considerând, în ce privește motivul de casare sus citat, că, întru cât curtea de fond constată în fapt că minora Elena Theodorescu a avut un act de paupertate, pe baza căruia a făcut apelul la curtea din Iași, și, întru cât recurenta direcțiune, nu a dovedit că după liberarea acestui act și până la epoca judecării apelului de către curtea de trimitere, minora ar fi dobândit avere, apoi evident că în asemenea împregiurări, starea de scăpătăciune a minorei, era pe deplin justificată, și, deci, motivul de casare devine neîntemeiat.

Asupra motivului II :

„Exces de putere, violarea art. 154 din procedura civilă și eróre „grosieră de fapt. Curtea de fond de și recunoște că mandatarul a-vând o procură generală, urma să justifice în persóna sa cauza lipseii, totuși primesce justificarea opoziției în persóna clienței, cu tóte „că avocatul susținuse prin cerere scrisă la curte că fusese bolnav „la ziua înfățișării“.

Considerând că de și opozițiunea se póte justifica în persóna avocatului imputernicit cu procură generală de către partea care a fost condanată în lipsă, însă dacă pentru înfățișarea când a avut loc judecata în lipsă, nu a fost citat avocatul, ci însăși partea, cum constată curtea de fond că este în specie; în asemenea casuri, față cu dispozițiunile art. 154 din procedura civilă, justificarea opozițiunii în persóna părții citate este bine și legalmente făcută ;

Că, dar, și acest mijloc de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului III :

„Noú exces de putere și violarea art. 151 din codul procedurii civile, de óre ce apelanții nu mai puteau face opozițiune valabilă „în urma aplicării art. 151 în persóna lor, și curtea de apel din „Galați nu putea desființa decizia curței din Iași în această privință“.

Considerând că reese din art. 918 și 1.515 din codul civil, articolele cari copriind aplicațiunii speciale ale unei reguli generale de drept, că ori de câte ori sunt mai mulți mandatarî, unul singur pôte reprezenta pe mandant, dacã legea saũ contractul nu hotãrãsca a-nume alt-fel;

Considerând cã fațã cu acest principiu, neîndoios este cã art. 151 din procedura civilã are a se aplica numai dacã din duoi saũ mai mulți intimați lipsesce unul, iar nu când existã un singur intimat, saũ cum este în cazul de fațã, un singur apelant, reprezentat prin duoi tutori, din cari a lipsit unul;

Considerând cã în asemenea împrejurãri, curtea de trãmitere, care avea a se pronunța asupra admisibilitãței opozițiunii fãcutã de partea apelantã, adicã de minorã reprezentatã prin tutorii sãi, a fost în tot dreptul se vadã cã prima curte, a cãrei decizie fusese casatã, aplicase rãu art. 151 din procedura civilã pentru partea apelantã, de ore-ce acestã aplicațiune îi rãpea pe nedrept opozițiunea acordatã de lege prin art. 154 din procedura civilã și, deci, nici acest motiv de casare nu este întemeiat.

Asupra motivelor IV și V:

IV. »Rea interpretare a art. 9, 15, 13 și 16 din legea de poliție »a cãilor ferate romãne.

»In adevãr, direcția generalã prin nici un text de lege nu este obligatã a urmãri contravențiunile la lege cari amenințã siguranța publicului afarã din tren; acestea sunt date prin lege în sarcina administrației polițienesci, și când curtea de fond face dintr'un singur »cãrãuș geandarmul societãței, rãu interpreteazã sus șisele articole de lege«.

V. »Violarea principiului de drept cã un fapt licit nu pôte angagia »responsabilitatea civilã a cui-va nici constitui un quasi-delict«.

Considerând cã cestiunile cari fac obiectul acestor mijlõce de casare fiind judecate de acestã înaltã curte prin decisiunea cu No. 444 din 1897, prin care s'a casat prima decisiune pronunțatã în acest proces de cãtre curtea din Iași, și curtea de trãmitere, prin decisiunea supusã ađi recursului, nefãcând de cãt sã se conformeze vederilor și regulilor de drept ale acestei înalte curți, cu privire la sus arãtatele cestiuni, apoi, și aceste motive devin neîntemeiate.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 397

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Mijloce de apărare esențiale invocate de contravenient. — Nepronunțarea instanței asupra lor. — Omisiune esențială. — Casare.

Când celc: a fost dat judecăței pentru contravenție la plata aciselor comunale prezintă chitanțe din partea accisarului, cu cari voesce a dovedi că a plătit chiar pentru mai multă cantitate de băuturi spirtoase de cât acea arătată ca introdusă în fraudă, și instanța judecătorească nu se pronunță asupra unor asemenea mijloce de apărare de natură a schimba soluția procesului, prin această comite o omisiune esențială care atrage casarea hotărîrii.

No. 224. — Casarea, după recursul făcut de T. Petrescu, a cărței de judecată cu No. 357 din 1898, a judeului de ocol Sabaru, în proces cu Ion Dumitrescu și primăria Ciorogârla.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. D. Budișteanu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. St. Cornea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat în următoarea cuprindere :

»Omisiune esențială. Am prezentat chitanțele accisarului din care rezultă că am plătit pentru mai multă cantitate de cât acea arătată de el și că el lucra cu mai multe registre, judecata nu s'a pronunțat însă asupra acestui punct esențial«.

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului, din care rezultă că prin procesul-verbal încheiat de primarul comunei Ciorogârla-Darvari în ziua de 21 Iunie 1898 și confirmat prin încheierea No. 28 din 1898 al consiliului comunal al acelei comune, T. Petrescu, recurentele de astăzi, a fost condamnat să plătească lui I. Dimitrescu, antreprenorul accisului băuturilor spirtoase lei 1.092, valoarea spiritului introdus în comună, fără a plăti taxa accisului, spirt care nemaî existând, nu s'a putut confisca, și lei 373 amenda în folosul casei comunale ; că, recurentul făcând apel în contra acestui proces-verbal, judele de ocol, prin cartea de judecată atacată aqđ cu recurs, a respins apelul și a menținut condamnațiunea ;

Considerând că se constată din cartea de judecată supusă recursului că recurentul T. Petrescu a prezentat mai multe chitanțe liberate de accisarul comunei, și a susținut că din acele chitanțe se dovedește că a plătit pentru mai multă cantitate de spirt de cât aceea arătată de accisar, precum și că acesta lucra cu mai multe registre, fiind accisar și al altor comune din jurul capitalei și libera recipise cu intențiunea de a produce confuziune;

Considerând că judele de ocol nepreocupându-se cătuși de puțin de aceste mijloce de apărare, cari ar fi putut schimba soluțiunea procesului, dacă s'ar fi constatat de adevărate; printr'o asemenea procedare, a comis o omisiune esențială, și, dar, mijlocul de casare, în cesiune, este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare invocate :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 398

CESIUNE. — Contract de cumpărare de pădure de la Stat. — Cesiunea lui. — Neacceptarea cesiunii de către Stat. — Dacă Statul mai poate reclama vre-o taxă de timbru pentru această cesiune. — Plata taxei. — Restituire.

Când cesiunea unui contract de cumpărare de pădure de la Stat nu a avut fință din cauză că ministerul n'a acceptat cesiunea, Statul nu este în drept a reclama plata vre-unei taxe de timbru pentru această cesiune, și dacă vre-o taxă s'a plătit Statul este ținut să o restituie.

No. 225. — Casarea, după recursul făcut de Constantin G. Neniță, a sentinței tribunalului Tecuciū No. 282 din 1896, în proces cu ministerul finanelor.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari ;

Pe D. B. Cancicof, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. N. Niculescu, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Greșită aplicare și violarea art. 33 din legea timbrului și a art. 25 și 27 întru cât declarația ce mi se cesiona se consideră ca și cum n'a avut nici o dată ființă, întru cât era subordonată la acceptarea ministerului domeniilor, care neacceptând contractul a căzut de la sine și eu nu eram ținut a plăti taxa de înregistrare».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că G. G. Neniță, recurentele de astăzi, cumpărând pentru periodul 1890—1894, pe preț de 17.848 lei, de la Stroe R. Moisoiu, nisce parchete de pădure, ce și acesta le avea cumpărate de la Stat, a fost condamnat prin proces-verbal de contravențiune, dresat de casierul general al județului Tecuci, să plătească 1.169 lei ca amendă pentru că nu plătitese taxa de înregistrare la acest contract de cumpărare, conform art. 33 din legea timbrului ; că dânsul, nemulțumit pe această condamnățiune, a făcut apel și tribunalul prin sentința atacată azi cu recurs, a respins apelul ca neîntemeiat menținând condamnățiunea ;

Considerând că din sentința atacată cu recurs se constată că recurentul C. Gh. Neniță a prezentat tribunalului un certificat (sub No. 47.621 din 2 Septembrie 1892) eliberat de ministerul domeniilor, doveditor că ministerul n'a aprobat cererea de a fi recunoscut dânsul (recurentul Neniță) ca antreprenor pentru exploatarea parchetelor în raporturile cu Statul, continuând a considera pentru lichidarea acestor raporturi tot pe Moisoiu ;

Având în vedere că cesiunea contractului de cumpărare de pădure de către antreprenorul pădurei D. Moisoiu, era subordonată la acceptarea ministerului ;

Că ministerul neacceptând această cesiune contractul urmat între Moisoiu și recurent nu și-a avut ființa lui juridică și, în atare cas, ministerul nu poate reclama plata unei taxe pentru un contract de cesiune inexistent și nici cesionarul Neniță nu poate fi considerat ca contravenient la legea timbrului ;

Având în vedere că chiar dacă s'ar fi plătit vre-o taxă pentru acest contract de cesiune, întru cât el nu s'a perpetrat prin neacceptarea Statului, ci a rămas un simplu proiect între cedentele Moisoiu și ce-

sionarul Neniță, Statul ar fi trebuit, conform art. 46 din legea timbrului, s'o restituie ;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat devine întemeiat, și ca atare, cată a fi admis.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 399

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Efectele procesului-verbal de constatare. — Casurile cu cari primăria le pôte opri. — Revenirea asupra încheierii prin care le-a oprit. — Constatarea contravenției. — Flagrant delict. (Art. 101 și 115 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

- 1) *Primăria nu pote opri efectele procesului-verbal ce constată o contravenție la plata acciselor comunale, de cât în casurile de omisiune a vre-uneia din formalitățile preserise de lege pentru constatarea infracțiunilor și de exces de putere din partea funcționarilor cari au redactat procesul-verbal, și dacă din eróre a oprit efectele procesului-verbal pentru alte cause, pôte reveni și lăsa ca procesul-verbal să 'și aihă efectele sale.*
- 2) *In materie de contravenție la plata acciselor comunale, constatarea se face de agenții comunale fără a fi necesitate de o informație judiciară în cas de flagrant delict.*

No. 226. — Respingerea recursului făcut de T. Petrescu contra cărței de judecată a judeului ocolului Sabaru cu No. 341 din 1898, în proces cu I. Dumitrescu.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe D. Budișteanu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii Giani și Cornea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

„Exces de putere. Faptul pentru care recurentul este condamnat, fiind deja judecat, și consiliul comunal prin încheierea sa de la 1 Iunie 1898 având deja respinsă confirmarea procesului-verbal în ces-

»tiune, nici consiliul comunal, nici tribunalul nu puteau învia acel »proces-verbal din nou și a judeca de două ori aceeași cestiune. Judecata respingând, și ceea ce este mai mult, respingând fără a motiva acest mijloc de apărare, a comis un adevărat exces de putere».

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului din care rezultă că T. Petrescu, recurentele de astăzi, prin proces-verbal dressat de primarul comunei Ciorogârla, în ziua de 31 Maiu 1898 și confirmat de consiliul comunal al numitei comune, fiind condamnat la 50 lei amendă și confiscarea unei lădi de bere, unui cal și unei brisce, pentru cauză de contrabandă la accis, a făcut apel și judele de ocol prin cartea de judecată atacată cu recurs a respins apelul ca neîntemeiat menținând condamnarea;

Considerând că după dispozițiunile art. 115 din regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor, că numai din eróre și fără să se observe dispozițiunile art. 115 din citatul regulament s'a oprit prin cea întâi încheiere efectele procesului-verbal de contrabandă și întru cât consiliul comunal se găsea încă înăuntrul termenului de cinci zile prescris de prima parte a art. 115 citat, pentru aprobare, apoi evident că în asemenea împregiurări consiliul comunal a putut să revină asupra primei încheieri, nici un text de lege neridicându'î acest drept;

Că, dar, omisiunea nefiind esențială, mijlocul de casare în cestiune devine neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 101 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale. În ori-ce cas, constatarea la domiciliul »recurentului nu se putea face conform art. 101, alin. I de cât cu »autorizațiunea justiției, autorizație care nu se vede a fi existat; prin »urmare procedura nulă și ilegală».

Considerând că procesul-verbal de contrabandă, fiind dressat chiar în ziua de 31 Maiu 1898, când s'a comis faptul și constatând astfel un flagrant delict, nu mai putea fi vorba de obținerea unei informațiuni judiciare în conformitate cu dispozițiunile art. 101 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale;

Că, dar, și acest al doilea și ultim motiv de casare fiind neîntemeiat, urmăză a se respinge recursul.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 400

CONTRAVENȚII LA LEGEA TIMBRULUI. — Recurs. — De când curge termenul. — Dacă trebuie alăturată pe lângă recurs și sentința. — Când este obligatorie această alăturare. (Art. 46 din legea organică a curței de casație; art. 42 și 57 din legea timbrului din 1886).

Dispozițiunea din art. 46 din legea organică a curței de casație, care prevede că cererea în casație trebuie să fie însoțită de copia hotărîrii atacate, care însă se poate depune și în urmă, însă tot în intrul termenului de recurs, nu 'și poate avea aplicația de cât în cazul când hotărîrea atacată a fost comunicată părții și când termenul de recurs curge de la comunicare, iar nu și când hotărîrea n'a fost comunicată și când termenul curge de la data pronunțării ei.

Ast-fel, în materie de contravenție la legea timbrului, lege specială și posterioară lezei organice a curței de casație, termenul de recurs curge de la pronunțarea sentinței, fără a mai fi trebuință de alăturarea sentinței atacate cu recurs.

No. 227. — Respingerea, după divergență, a incidentului de neadmisibilitate a recursului făcut de S. I. Halfon și M. N. Halfon contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 521 din 1899, în proces cu ministerul de finanțe.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Ștefănescu, în susținerea incidentului, și Pe D. Angelescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, pe motiv că, pe lângă petiția de recurs, nu s'a alăturat înăuntrul termenului util de recurs, de o lună, copia de pe hotărîrea atacată cu recurs:

Considerând că dacă, după dispozițiunile art. 46 din legea organică a curței de casație, cererea în casație trebuie să fie însoțită de copia hotărîrii atacate, sau să se depună la greșea curței și mai în urmă însă tot în intrul termenului de recurs, această dispozițiune nu 'și poate avea aplicațiunea de cât în cazul când hotărîrea atacată a fost comunicată părții și când termenul de recurs curge de la comunicare, iar nu și când hotărîrea n'a fost comunicată și când termenul curge de la data pronunțării ei, ca în specie, căci întemplan-

du-se ca hotărîrea să nu fie redactată încă până la expirarea termenului de recurs, după cum s'a și susținut ađi d'înaintea acestei curți, fără să se conteste de partea intimată, evident că, în asemenea cazuri, nu se pôte nimic imputa părții recurente, pentru ca să piardă dreptul de recurs în casațiune;

Că, de altmintrelea, în specie, întru cât este vorba de o contravențiune la legea timbrului, lege specială și posterioară legii organice a curții de casațiune, care prin dispozițiunile art. 42' (legea timbrului din 19 Martie 1886 abrogă ori-ce dispozițiunii anterioare și contrarii ei, și întru cât prin art. 57 bis, care fixeză termenul de recurs la o lună de la data sentinței și nici prin verî-un alt text nu se cere ca pe lângă petiția de recurs să se alăture și copia de pe hotărîrea atacată, apoi, și, din acest punct de vedere, incidentul devine neîntemeiat;

Că, ast-fel fiind, incidentul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 401

ZID COMUN.— **Dovada necomunităței.**— Cum se face. (Art. 590 și 591 din codul civil).

PRESCRIPȚIE. — **Dacă pôte fi invocată pentru prima oră în casație.**

- 1) *Dovada despre necomunitatea unui zid se pôte face și prin alte semne, nu numai prin semnul înclinărei culmei zidului, precum și prin alte impregiurări și constatări de fapt întru cât dispozițiile art. 591 din codul civil sunt enunciative, nu limitative, destul numai ca aceste impregiurări și constatări de fapt să fie de natură a face convingerea judecătorului, și hotărîrea sa în această privință nu cade sub cenzura curții de casație.*
- 2) *Prescripția nu pôte fi invocată pentru prima oră în casație dacă n'a fost invocată la fond.*

No. 228. — **Respingerea recursului făcut de C. Constantinescu contra sentinței tribunalului Mehedinți, secția II, cu No. 58 din 1899, în proces cu Petre I. Pesticof.**

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D. avocat M. Sipsomo, în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D-nii avocați B. Cernea și N. Economu, în combateri;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. »Exces de putere și violarea art. 590 și 591 din codul civil.
»Zidul în cestiune servind de despărțire între proprietatea subsem-
»natului și a D-nului I. Pesticof, se socotesc comun, întru cât nu
»există titlu sau semne contrarii«.

II. »Exces de putere, nemotivare și violarea de lege, întru cât am
»câștigat asupra zidului în cestiune dreptul de servitute prin trece-
»rea timpului de peste 30 ani, mijloc invocat pe care tribunalul l'
»înlătură fără a spune pentru ce«.

III. »Rea interpretare și denaturare de acte. Tóte expertisele con-
»stată că există un singur zid de despărțire între ambele proprie-
»tăți și tribunalul se mulțumesc numai a spune că zidul nu este
»comun, când dovedit este că nu există de cât un singur zid«.

Considerând că din combinațiunea art. 590 cu 591 din codul civil
resultă că dispozițiunile acestui din urmă text de lege sunt enuncia-
tive, iar nu limitative, și dovada despre necomunitatea unui zid se
póte face și prin alte semne afară de semnul înclinării culmei zidu-
lui, precum și prin alte împregiurări și constatări de fapt, destul nu-
mai ca acestea să fie de natură a face convingerea judecătorului
despre o asemenea necomunitate;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, tribunalul con-
stată în fapt că din experiențele ordonate în cauză și din cercetările
locale efectuate, și-a format convingerea despre necomunitatea zi-
dului în litigiu, hotărîrea sa în această privință scapă de sub censura
curței de casațiune;

Că, în ceea ce privesce prescripția, care face obiectul motivului
al II-lea de casare, această cestiune nefiind propusă la instanța de fond,
ci numai enunțată în trecét de către recurent, fără să propună și să
administreze ver-o probă în dovedirea tutulor condițiunilor cerute
pentru o prescripțiune, nu mai póte fi ridicată și desbătută pentru
prima óră în casațiune. Și, deci, motivele de casare devenind nefon-
date, ca atare, urméză a fi respinse.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 402

SOCIETATE COMERCIALĂ. — Trecerea unui imobil al societății în patrimoniul exclusiv al unuia din asociați prin învoială între ei. — Ce act constituie acesta. — Vânzare. — Taxe de timbru. (Art. 78 din codul comercial ; art. 33 din legea timbrului.

O societate comercială constituind o persoană juridică distinctă de aceea a asociaților, de îndată ce un imobil a trecut din patrimoniul ei în al celui exclusiv al unuia din asociați prin învoiala asociaților, de și societatea subsistă și nu este în stare de lichidare, acest act nu constituie o împărțelă și nici o vânzare pentru egrire din indivisiune, ci un act de mutațiune de proprietate, un act de vânzare și deci supus la plata taxelor prevădute de legea timbrului pentru vânzări.

No. 229. — Respingerea recursului făcut de S. I. Halfon și M. N. Halfon contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 521 din 1899 în proces cu ministerul de finanțe.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré ;

Pe D-nii M. Schina și G. Anghelescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. D. R. Ștefănescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. »Instanța de fond face o eróre de fapt învederată, care, prin urmare, cade sub censura casației, întru cât transformă în act de vânzare un act pe care părțile îl intitulă act de împărțelă ; un act prin care părțile lasă lamurit să se vadă că au înțeles să iasă din indivisiune ; un act pe care secția de notariat l-a autenticat ca atare și care conține toate elementele constitutive ale unei împărțeli«.

II. »Comite exces de putere, întru cât sub cuvântul neconvingător că »societatea dintre noi nu e încă dizolvată, ne interzice nouă asociaților dreptul de a face, pentru regularea intereselor noastre personale, un act licit, care nu atinge în nimic ordinea publică și interesele terților și pe care, prin urmare, nici un text de lege nu îl prohibă«.

III. »Greșită aplicație a alin. III, art. 78 din codul comercial, după »care societatea nu constituie o persoană distinctă de cea a societăților »de cât față de terțiu ; mai observăm că, în specie, nici că e interes »de a se menține imobilul în cestiune în patrimoniul fictiv al firmei, »întru cât societatea noastră e în nume colectiv, ceea ce face că noi »asociații suntem nemărginiți și solidari responsabili chiar cu averea »noastră personală, și ast-fel tribunalul violază și art. 77 din codul »comercial«.

IV. »Face o greșită aplicație a art. 1, 33 și 38 din legea timbrului ; în adevăr, după judecata tribunalului fiind admis că, înainte de »disolvarea societății, imobilul cumpărat pe numele firmei nu poate »eși din patrimoniul ei, e evident că, după cum n'am putut face un »act de împărțelă, nu putem face între noi asociații nici un act de »vîndare avînd de obiect un imobil al firmei. Tribunalul, ca să fie »consecuent cu premisa care e temeiul hotărîrii sale, trebuia să de- »clare actul nul sub orî ce formă 'l-ar fi făcut părțile, și, prin ur- »mare, să ne restituie și taxa«.

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că firma comercială S. Halfon și filii a cumpărat la licitațiune publică, prin ordonanța tribunalului de notariat Ilfov cu No. 1.594 din 1896, imobilul lui Stefan Ioanid din Bulevardul Carol, drept suma de 670.000 lei, din care 350.000 ipoteca creditului funciar urban și lei 320.000 în numerar, care s'a răspuns din capitalul social ; că, mai în urmă, printr'un act intitulat act de împărțelă, autentificat de același tribunal sub No. 2.181 din 1899, firma a trecut imobilul în exclusiva proprietate a lui Solomon I. Halfon, unul din asociați, care 'și-a luat asupra'și datoria către credit, în schimbul sumei de 320.000 lei primită de cel-alt asociat Moritz N. Halfon din capitalul social ; că numiții Solomon I. Halfon și Moritz N. Halfon—recurenții de ađi—prin proces-verbal de contravențiune la legea timbrului, fiind obligați să plătescă suma de 6.400 lei fiscului, drept taxă de înregistrare pentru sus citatul act autentificat de tribunal, au făcut apel în contra aceluși proces-verbal, și tribunalul, prin sentința atacată ađi cu recurs, a respins apelul ca nefundat ;

Avînd în vedere că ast-fel fiind faptele procesului, cestiunea dedusă în judecata acestei curți, prin recursul de față, este aceea de a se sci dacă învoirea de mai sus, intervenită între asociați, trece drept

o împărțelă, sau drept o nouă vânzare supusă taxei proporționale de 2 lei la suta de lei (art. 33, No. 4 din legea timbrului);

Considerând că, după dispozițiunile art. 78, alin. III din codul comercial, o societate comercială, constituind o persoană juridică distinctă de aceea a asociaților, de îndată ce un imobil a trecut din patrimoniul ei în acela exclusiv al unuia din asociați, și pe cât timp societatea subsistă, nefiind în stare de lichidațiune, învederat că nu poate fi vorba de împărțelă și, prin urmare, nici de vânzare pentru eșire din indivisiune a unuia dintre coproprietarii devălmași, adică a unuia din asociați, spre a se putea susține că nu s'a petrecut o adevărată mutațiune de proprietate, ci numai o împărțelă, cas prevăzută de art. 33, No. 5, alin. 3 din legea timbrului;

Considerând, dar, că actul intervenit între Solomon I. Halfon și Moritz N. Halfon nu poate fi privit alt-fel de cât că operând o mutațiune de proprietate între firma S. Halfon et fil și Solomon I. Halfon, și, ca atare, bine a judecat tribunalul când a decis că trebuie a se aplica dispozițiunile art. 1, 33 și 38 din legea timbrului;

Că, ast-fel fiind, motivele de casare devin neintemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 403

VÎNDARE. — Neexecutarea obligațiilor de către vânzător. — Facultatea judecătorului de a-i acorda un termen pentru a le executa. (Art. 1.021 din codul civil).

CASAȚIE. — Nepronunțarea judecăței asupra unei cereri. — Când omisiunea este esențială.

- 1) *Judecata poate acorda vânzătorului un termen pentru executarea obligațiilor ce și-a luat prin contractul de vânzare.*
- 2) *Omisiunea ce judecata face de a se pronunța asupra unei cereri sau declarații scrisa dată de o parte nu este esențială dacă se constată că acea petiție nu emană chiar de la parte, ci de la un procurator al ei ce nu avea procură să facă o asemenea cerere sau declarație.*

No. 231. — Respingerea recursului făcut de D. A. Sturdza contra

decisiei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 139 din 1899, în proces cu Iorgu H. Vaia, personal și ca moștenitor al defunctului Al. H. Vaia, și alții.

6 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D-nii P. Borș și Drăghici, în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. T. Stelian, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare invocat :

»Exces de putere și greșită interpretare a art. 1.020, 1.021, 1.315 și 1.320 din codul civil. Curtea neținând seamă de art. 10 din contractul de vindere-cumpărare a moșiei Bogeștii, cu exces de putere și o greșită interpretare și se mulțumesc cu declarațiunile date de adversari, ce nu copriind de cât termene nehotărâte, pe când art. 10 sus citat reclamă declarațiunile autentice clare«.

»De și vinđarea a fost efectuată la 1892 și, conform art. 10, adversarii erau obligați a 'mi preda declarațiunile menționate în termenul convenit, lucru ce curtea constată că adversarii mei nu s'au conformat, ci le-au prezentat numai în audiență, când curtea le declară bune și valabile, preținđend că de și am somat pe adversarii la 1893 și 1897 înainte de intentarea acțiunii, cu toate acestea curtea, comițend un exces de putere și violând art. 1.020, 1.021, 1.315 și 1.320 din codul civil, interpretând că de ore-ce judecătorii pot da termene, consideră termenul ca dat de judecătorii și autorisă pe adversarii la prezentarea acestor acte, cari D-lor nu le aveau în momentul intentării acțiunii.

»Exces de putere patent, căci curtea nu pöte judeca părțile de cât asupra litigiului supus judecătii în momentul intentării acțiunii, iar nu în momentul ales de curte«.

Avend în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul Dimitrie A. Sturza a intentat acțiune contra intimaților Pannait și Iorgu H. Vaia și Elena G. Argenti, cerend resilierea contractului de vinđare a moșiei Bogeștii, cumpărată de densusul de la intimații, pe cuvânt că vinđătorii au contravenit dispozițiunilor art. 10 din contract, după care erau obligați ca în termen de 8 luni să producă de-

clarațiunile succesorilor defunctei Alexandra Cianguli, că nu mai au nici o pretenție asupra vinzării moșiei Bogeștil, rămasă pe urma bunului lor Hristea Vaia, și vindută recurentului de către intimații Vaia și Argenti;

Având în vedere că curtea constată că, în afară de declarațiile predate recurentului în ziua de 6 Martie 1897 de către frații Vaia, aceștia au mai produs în ședința curței încă două declarații autentificate de tribunalul Tutova; că, cu aceste două din urmă declarații curtea constată, în fapt, că intimații au produs patru declarațiuni autentice de la cei patru copii ai defunctei Alexandra Cianguli cari declarațiuni toate însușesc condițiunile cerute de art. 10 din contract;

Considerând că această cesiune fiind o cesiune de fapt, rezervată instanțelor de fond, partea întâiu a acestui motiv de casare e nefondată;

Considerând că, în ce privește producerea acestor declarații peste termenul de 8 luni prevăzut de art. 10 din contract, curtea constată din acte și impregiurările cauzei că intimații nu sunt în culpă; că, după expirarea termenului de 8 luni, recurentul a fost în completă înțelegere cu vinzătorii pentru executarea contractului, plătind cumpărătorul și procentele la sumele rămase neplătite din prețul vinzării;

Că, față de aceste constatări și față de dispozițiunile art. 1.021 din codul civil, dupe cari curtea putea acorda vinzătorilor un termen pentru executarea obligațiunei lor, cu drept cuvânt, și fără a viola verfun text de lege, curtea a respins cererea de resiliere și nici exces de putere n'a comis;

Că, prin urmare, acest motiv în întregul lui este neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Exces de putere și omisiune esențială. Panait H. Vaia a prezentat la curtea de apel un act de cesiune transmitor către dânsul a dreptului succesoral la moșia Bogeștil, de către Ion Ciangulia; însuși acest act a fost pentru mine un mijloc de apărare decisiv, prin care dovedeam nevalabilitatea declarațiunei din 1894 a lui Ciangulia, de care declarațiune curtea de apel are aerul a ține seamă, precum de asemenea m'am servit a demonstra călcarea art. 10 din contract prin chiar acel act de cesiune. S'a mai prezentat curței de apel și o petițiune din 19 Martie 1899 a aceluiași coproprietar fost al Bogeștilor cu drept succesoral, petiție adevărată de guvernatorul Basarabiei, de consulatul nostru de Odessa și de ministerul nostru de afaceri străine; prin acest act Ciangulia declară formal că nu renunță la dreptul de proprietate ce avea asupra țisei moșii cumpărată de

»mine de la frații Vaia, că revocă toate declarațiunile anteriore, prin
 »urmă și declarațiunea din 1898 autenticată de tribunalul Tutova
 »și că va deschide acțiune. Am atras oșehită atențiune instanțelor de
 »fond asupra acestui act și am dedus forța sa probantă și decisivă,
 »prin care demonstrem pericolul de evicțiune la care sunt expus, și
 »cum intimații, nu după opt luni ci nici dupe 7 ani, n'aū voit a se
 »conforma art. 10 din contract.

»Instanța de fond nu face absolut nici o mențiune despre aceste
 »acte, ca și când n'ar fi fost produse și discutate, așa că, prin aseme-
 »nea înlăturare a unor acte decisive în apărarea ce făceam, ea sevir-
 »șesce un manifest exces de putere, sustrăgându-le de la critica su-
 »premei curți și suprimând orî-ce drept de apărare. De altă parte,
 »prin emiterea ce face de a'mî examina forța probantă a actelor dis-
 »cutate și decisive în cauză și de a nu se pronunța asupra lor, ea dă
 »și o hotărîre nemotivată».

Considerând că din decizie se constată că Ion Ciangulia a dat, în
 afară de declarația din 1894, legalisată de notarul din Odesa la
 No. 208 din 1894, o altă declarație, autenticată de tribunalul Tu-
 tova la No. 840 din 1898, prin care confirmă și recunoșce de bună
 vinđarea moșiei Bogeștii către recurentul Sturza;

Că această din urmă declarație este făcută prin procuratorul Pana-
 ioti Bassagheorghi, în baza procurei legalisată de notarul din Kișineū
 (Basarabia) la No. 121 din 1897, dupe care la tribunalul Tutova s'a
 reținut copie legalisată ;

Că petițiunea prezentată curței cu data de 19 Martie 1899, despre
 care pretinde recurentul că curtea n'a ținut sémă, din această petiție
 se constată că Panaioti Bassagheorghi declară că revocă procura ce a
 dat'o lui Panaioti H. Vaia și că renunță la drepturile ce are în moșia
 Bogeștii, convenite lui în virtutea procurei ce are de la Ion Ciangulia ;

Considerând că de și se constată că asupra acestui act curtea nu
 se pronunță, însă omisiunea nu este esențială, de ore-ce acea petiție
 nu emană de la Ion Ciangulia, după cum se pretinde ađi de recurent,
 ci de la procuratorul acestui, care nu era în drept s'o facă, neavënd
 pentru această procură, dupe cum avuse se pentru a confirma vinđarea,
 și, în afară de acesta, renunțarea din acea petiție e posterioară decla-
 rației formale și autentice de confirmare ;

Că, prin urmăre, și acest motiv e nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 404

TERMENI. — Dacă termenii preveduți de lege se pot prelungi de judecată. (Art. 732 din procedura civilă).

REVISUIRE. — **Mărturii false.** — **Termeni.** — **Cerere făcută peste termen.** (Art. 290 și 296 din procedura civilă).

- 1) *Termenii regulați de legiuitor nu se pot prelungi de judecător, fiind de ordine publică.*
- 2) *Cererea de revizuire făcută în contra unei hotăriri și întemeiată pe motivul că acea hotărire s'ar fi basat pe mărturii mincinoase, este neadmisibilă dacă a fost făcută peste termenul de de două luni de la data de când partea care a făcut-o a aflat despre falsitatea martorilor.*

No. 233. — Respingerea recursului făcut de Eufrosina N. Zaharia și N. Zaharia, ca soț, pentru autorizare, contra decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 191 din 1899, în proces cu Stefana Al. Tănăsescu și Alecu Tănăsescu.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe D. Barozi, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Negulescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra întâiului și celui de al treilea motiv de casare, în următoarea coprindere :

I. »Violarea art. 290, alin. I și III din procedura civilă, întru cât »eū, dovedind că martorii ce au depus în procesul de fond din partea intimaților soților Ștefana și Alecu Tănăsescu, au făcut o mărturie mincinoasă și prezentând și acte noi; curtea, față de actele prezentate, emenând de la însuși acei martori, a înlăturat aceste dovești, respingându'mi cererea, violând asf-fel acest articol.

III. »Omisiune esențială, de ôre-ce eū am prezentat și discutat »înaintea curței, scrisôrea lui N. Bărbulescu, relativ la propunerea »de martori mincinoși, iar curtea în considerantele sale nu face nici »o mențiune despre acest act, nu se pronunță«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că, Eufrosina N. Zaharia, recurenta de ađi, a făcut cerere de revizuire în contra decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 21

din 1897, data în procesul ce a avut cu Stefana Al. Tănăsescu și Al. Tănăsescu, instanță în recurs, pentru anularea actului de vinzare autenticat de tribunalul Prahova sub No. 1.672 din 1892, întemeindu-și cererea de revisuire pe motiv că sus citata decisiune s'ar fi basat pe mărturii false; că curtea de apel, prin decisiunea atacată ași cu recurs, basându-se pe dispozițiunile art. 296, alin. II și 290, alin. III din procedura civilă, a respins că neadmisibilă cererea de revisuire, fiind făcută peste două luni de la data de când însuși recurenta arată că a aflat despre falsitatea martorilor;

Având în vedere că după art. 732 din procedură termenii nu se pot prelungi de judecătory, ei sunt de ordine publică;

Considerând că curtea de fond constată în fapt că cererea de revisuire ce era întemeiată pe dispozițiunile art. 290, alin. I și III, a fost făcută peste termenul de două luni acordat de lege prin art. 296, alin. II din procedura civilă;

Considerând că față cu o asemenea constatare, cestiunile cari fac obiectul sus arătatelor motive de casare, fiind privitoare la cercetarea revisuirii în fond, lucrul de care n'a avut a se preocupa curtea de apel, o-dată ce cererea de revisuire era tardivă; apoi, aceste cestiuni, coprinse în motivele de casare, nu mai pot fi aduse ași în cercetarea acestei curți; și, deci, motivele de casare sus arătate devin neîntemeiate;

Asupra motivului al doilea :

»Exces de putere și violarea dreptului de apărare, întru cât curtea de apel a refuzat a 'mă admite a face dovada prin alte mijloce permise de lege, că actul prezentat de mine, cu care dovediam arătarea mincinosă a martorilor, era găsit înăuntrul termenului de două luni pentru revisuire, cerut de art. 296, alin. II din procedura civilă«.

Considerând că întru cât curtea de fond, din dovada de care s'a servit recurenta în instanță, dovadă ce devenise câștigată procesului, a constatat și a stabilit în fapt că recurenta a avut cunoștință de neadevărul martorilor încă de la 24 Martie 1897, apoi a fost în tot dreptul să aprecieze că era inutil a mai admite și alte probe, spre a se dovedi că o altă dată ar fi trebuit a se lua ca punct de plecare pentru admisibilitatea cererii de revisuire; că, dar, și acest motiv fiind neîntemeiat, recursul de față urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 405

CONTRAVENȚII LA LEGEA LICENȚELOR. — Constatere. — Competința agenților financiari. (Art. 13 și 17 din legea licențelor).

Odată ce se constată că o cantitate oarecare de băuturi spirituoase s'a expedit dintr'o gară la adresa veri-unui cumpărător, vinderea acelor băuturi se consideră ca făcută în acea gară și agenții financiari din localitatea unde se află acea gară sunt competenți a constata contravențiunea la legea asupra licenței ce vindătorul acelor băuturi ar fi comis vindându-le fără a poseda licență.

No. 234. — Casarea, după recursul făcut de ministerul de finance, sentinței tribunalului Buzău cu No. 433 din 1897, în proces cu I. Filipescu.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hăntzescu ;

Pe D. avocat N. Niculescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Moșoiu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Greșită interpretare a art. 13 și 17 din legea licențelor. Eröre de fapt, nemotivare.

»Tribunalul, printr'o deducțiune ce face din sus citatele texte de »lege, mărginesce competența agenților chemați după lege a constata »contravențiile la legea pentru înființarea dreptului de licență asupra comercianților de băuturi spirituoase numai la locul unde s'a »comis ; apoi, printr'o gravă eröre de fapt și fără a motiva, afirmă că »s'ar fi săvârșit faptul imputat contravenientului în altă parte de cât în »județul Buzău, după cum se constată în mod manifest din acte«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, prin proces-verbal dresat de administratorul financiar al județului Buzău și confirmat de autoritatea superiöră, Ion Filipescu — intimat în recurs — fiind condamnat la 1.200 lei amendă și la confiscarea a 2 vase cu țuică, pentru faptul că a vindut țuică fără să aibă licența cerută de lege, a făcut apel și tribunalul, prin sentința atacată ađi cu

recurs, a anulat procesul-verbal de contravențiune și a ordonat restituirea vaselor confiscate, apărându'l și de amenda la care fusese condamnat, pe motiv că administratorul financiar din Buzău nu era competent de a constata contravențiunea despre care era vorba, de ôre-ce fiind comisă în județele Brăila și Ialomița, numai agenții financiarî din aceste circumscripțiuni erau competenți de a instrumenta;

Considerând că fiind constant, în fapt, că parte din butocele cu țuică vîndute de intimatul I. Filipescu au fost expediate din gara Buzău, pe adresele cumpărătorilor N. Dumitrescu și Gh. Popescu, din Călărași, rezultă de aci că vîndarea acelor butocele a avut loc în gara Buzău; și, în atare cas, tribunalul, afirmând contrariul și hotărînd că administratorul circumscripțiunii Buzău nu era competent să instrumenteze, a comis o gravă eróre de fapt și a violat dispozițiunile art. 17, combinat cu art. 13 din legea licențelor, care dă în cãderea agenților financiarî constatarea contravențiunilor sãvîrșite în circumscripțiunile în cari 'și exercită funcțiunile lor;

Că, ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat este întemeiat, și, dar, urmază a se admite recursul.

Pentru aceste motive:

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 406

MINORI. — Minori emancipați. — Causele pentru cari se pot împrumuta. — Formalități. — Eluderea acestor formalități. — Manopere meșteșugite. — Anularea actului. (Art. 401 și 429 din codul civil).

Minorul, fie chiar emancipat, nu se pôte împrumuta de cât pentru causă de mare nevoie sau de un folos invederat, și numai cu anumite formalități prescrise prin art. 401 și 429 din codul civil, și ori de câte ori se va putea dovedi în fapt că prin manopere meșteșugite s'a reușit a se eluda prescripțiile create de lege întru apărarea minorului, judecătorul, sesizat cu cercetarea lor, este în drept să le constate, și dovedind existența unor asemenea manopere să anuleze actele de înstrăinare făcute pe basa lor în detrimentul minorului.

No. 235. — Respingerea recursului făcut de I. Ch. Daniel contra

decisiunii curței de apel din Iași, secția II, cu No. 90 din 1898, în proces cu Alice D. Leca și Dimitrie I. Leca, ca soț pentru autorizare.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Missir, în dezvoltarea motivului de casare invocată, și

Pe D. avocat Cornea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocată :

»Violarea art. 429, combinat cu art. 401 din codul civil.

»Curtea admite că de și formele și condițiunile cerute de articolele citate sunt îndeplinite, totuși poate în urmă să examineze dacă în fapt a existat o mare necesitate sau un folos învederat spre a se contracta un împrumut de un minor emancipat. Curtea, dar, violăază principiile conținute în art. 429 și 401 din codul civil«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă următoarele : Alice D. Leca, intimată în recurs, obține separațiunea de patrimoniu la Martie 1893 și în Septembrie același an se împrumută de la I. Ch. Daniel, recurentul de astăzi, cu suma de lei 120.000. Acest împrumut se face cu autorizațiunea consiliului de familie și omologarea tribunalului, pentru că împrumutata era minoră emancipată prin căsătorie. Din suma împrumutată I. Ch. Daniel nu răspunde în numerar D-nei Alice D. Leca de cât 50.000 lei. El reține suma de 70.000 drept prețul unor obiecte de gospodărie și instrumente agricole ce intimata cumpărase de la soțul ei, și cu care preț se stingea datoria ce soțul avea către împrumutătorul Daniel. Împrumutul fiind contractat în aceste condițiuni, la scadența creanței I. Ch. Daniel urmăresce totalitatea veniturilor moșiei dotale Gioseni, a D-nei Alice D. Leca ; această cere invalidarea urmăririi, și această cerere formăză obiectul procesului de față. Curtea de apel, prin decisiunea atacată azi cu recurs, validăză urmărirea numai pentru suma de 50.000 lei și pe a treia parte din veniturile averii dotale, rezervând cele-alte două treimi pentru susținerea sarcinilor căsătoriei ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 429 combinat cu art. 401 din codul civil, minorul, fie chiar emancipat, nu se poate împrumuta

de cât pentru cauză de mare nevoie, sau de un folos invederat, și numai cu anumite formalități prescrise prin sus citatele texte de lege;

Considerând că legiuitorul a voit să îngrădească cu toate garanțiile posibile averea minorului, și că ori de câte ori se va putea dovedi în fapt, că prin manopere meșteșugite s'a reușit a se eluda prescripțiunile create de lege întru apărarea minorului de atâtea ori judecătorul, sesizat cu cercetarea lor, să fie în drept să le constate, și dovedind existența unor asemenea manopere, să anuleze actele de înstrăinare făcute pe baza lor, în detrimentul minorului, și nici un text de lege nu 'i ridică acest drept;

Considerând dar că, în specie, curtea de fond constatând, în fapt, manoperile întrebuițate de recurent spre a putea face să fie plătit de o creanță anterioară de 70.000 lei, ce avea să primescă de la soțul intimatelor, iar nu de la acesta, și reducând ast-fel obligațiunea minorei la adevăratele ei proporțiuni, adică în limitele sumei de lei 50.000, cât a constatat numai că se împrumutase minora de la recurent, printr'o asemenea procedare nu a făcut de cât să se conformeze principiilor și regulilor de drept relative la protecțiunea ce legea a voit să dea minorilor; și, deci, neputând fi vorba de violarea textelor de lege arătate în motivul de casare invocat, recursul de față devine neîntemeiat, și, ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 407

SUCCESIUNE. — Codul Caragea. — Dacă fetele moșteneau pe părinți. — Inzestrare. (Art. 9, partea III, cap. 16, și art. 17, partea IV, cap. III din codul Caragea).

Sub codul Caragea fetele nu moșteneau pe părinții lor, ci numai feciorii, cu obligație însă de a înzestra pe fete.

Ast-fel, o fată, fie căsătorită chiar după mărtea părinților și fraților ei, nu poate revendica nimic de la nepoții ei din moștenirea rămasă după urma părinților săi, dacă se constată că a fost înzestrată din averea părintescă.

No. 236. — Respingerea recursului făcut de Maria Ion Păun Surdu

contra sentinței tribunalului Vâlcea No. 222 din 1899, în proces cu C. T. Popescu, tutorele minorilor defunctei Maria C. T. Popescu.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari;

Pe D. P. P. Poni, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni, fiind minorii în cauză;

Deliberând,

Asupra motivului de casare în următoarea cuprindere :

„Violarea art. 9, partea III, cap. 16 din codul Caragea.

„Tribunalul, fără a i se presenta o fôie de zestre, mă consideră înzestrată de fratele meu și mă declară, în consecință, înlăturată de la succesiunea tatălui meu, de și ambiî atât tatăl cât și fratele meu, se constată că încetaseră din viață înainte de căsătoria mea. Viola-rea art. 17, lit. c. și d, partea IV, cap. III din legea Caragea; căci, conform acestor articole, fetele neînzestrate moștenesc de o por- trivă cu băieții“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Maria Ion Păun Surdu, recurenta de astăzi, acționând în judecată pe nepoții ei de frate, reprezentați acum prin tutorele lor C. T. Popescu, intimat în recurs, a cerut jumătate din averea repausatului ei părinte Stan Ciolacu, care se posedă de densusul fără drept ; că la ju- dele de ocol a câștigat în lipsa tutorelui, iar la tribunal în apel și-a vădit respinsă acțiunea ;

Considerând că succesiunea fiind deschisă sub codul Caragea, când fetele nu moșteneau, ci numai feciorii, cu obligațiune de a înzestra pe fete, și tribunalul constatând, în fapt, că de și tatăl și fratele recu- rentei încetase din viață înainte de căsătoria ei, dar că densusa fusese înzestrată din averea părintescă și că vinduse chiar din pământul rămas de la părintele ei $6\frac{1}{2}$ stânjeni, apoi, în asemenea împrejiu- rări, nu pôte să fie vorba de violarea textului de lege arătat în mo- tivul de casare, și, deci, recursul de față devine neintemeiat.

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco.

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 408

VINȚARE. — Când este perfectă. (Art. 1.295 din codul civil).

Vințarea este perfectă îndată ce părțile s'au înțeles asupra prețului și asupra lucrului, chiar dacă prețul nu se va fi numărat și lucrul nu se va fi predat.

No. 237. — Respingerea recursului făcut de Rudolf Tenner, ca procurator al D-nei Jeanna Xanto, contra sentinței tribunalului Tecuciă cu No. 340 din 1899, în proces cu ministerul de finance.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu;

Pe D. avocat Gr. Vulturescu, în desvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. avocat N. Niculescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare în următoarea coprindere :

» Violarea art. 5 din legea asupra impositului fonciar, căci după
» acel articol pădurile de obște nu sunt supuse impositului fonciar
» pe cât timp nu sunt puse în exploatare, și cu toate acestea tribu-
» nalul statuază că se poate pune la foncieră și o pădure nepusă în
» exploatare.

» Înaintea tribunalului am dovedit cu actele ce 'i-am prezentat că
» pădurea după hliza Penteleu, nu se putea exploata de către cum-
» părătorul acelei hlize D. N. Teodorescu, și că tăetura începută de
» D-sa fiind o violare a drepturilor D-nei Jeanna Xantho, D-sa 'l-a și
» oprit din tăere, sechestrând lemnele deja tăiate, nisce lemne tăiate
» de un usurpător, și cari nici n'au putut fi întrebuințate și nici
» vindute, nu constituiesc o exploatare de pădure și prin urmare, acest
» fapt nu putea autorisa pe Stat să treacă la foncieră încă din Maiu
» 1898 o pădure care nu era exploatată nici de D. N. Teodorescu,
» cumpărătorul hlizei Penteleu, nici de D. Xantho, și, prin urmare,
» Statul nu putea urmări și vinde lemne cari nu ea aparțineau de-
» bitorului său, D. N. Teodorescu«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că
recurenta Jenna Xantho, în anul 1897, a vândut D-lui N. P. Teodo-

rescu hlizele de pădure numite Papadopolo, Penteleu și Huleasca din comuna Poiana, județul Tecuci, stipulându-se în actul de vânzare că plata prețului să se facă în rate anume determinate și exploatarea pădurii de pe aceste hlize să nu se p^otă începe înainte de plata ratelor fixate pentru fiecare din hlize; ca impozitul fonciar către Stat să se plătească de către antreprenorul pădurii; că Teodorescu, după ce a pus în exploatare hliza Papadopolo, plătiind Statului impozitul fonciar, trecut în rolurile de contribuțiuni din anul 1897, a pus în exploatare înainte de a plăti rata de 23 Octombrie 1898 către proprietară și pădurea de pe hliza Penteleu, fără a plăti impozitul fonciar către Stat, pentru care Statul și făcuse somațiunile convenite; că, apoi, Statul începând urmărirea asupra lemnelor tăiate pentru despăgubirea sa de impozitul fonciar, D-na Xantho a făcut contestațiune pe motiv că lemnele sunt proprietatea sa, de ôre-ce Teodorescu nu avea drept să pună în exploatare pădurea de pe acea hliză înainte de a plăti rata de 23 Octombrie 1898; că tribunalul, găsind neîntemeiate motivele apelului făcut de recurenta Xantho în contra deciziunii administratorului financiar din Tecuci, prin care i se respinsese contestațiunea și pe baza art. 5 din legea asupra impozitului fonciar, a respins apelul prin sentința atacată ađi cu recurs;

Considerând că motivul de casare sus arătat este inexact în fapt, căci tribunalul, departe de a judeca în sensul că trebuie a se plăti fonciera și pentru o pădure nepusă în exploatare, din contră, constatând în fapt că vânzarea avusese loc și că pădurea era deja pusă în exploatare, a decis, în conformitate cu dispozițiunile art. 5 din legea impozitului fonciar, că trebuie a se plăti contribuțiunea fonciară înscrisă în volum;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare în cestiune devine neîntemeiat și, ca atare, cată a fi respins.

Asupra motivului al II-lea.

„Exces de putere și denaturarea actului de vânzare către N. Teodorescu, de ôre-ce tribunalul afirmă că pădurea tăiată aparține acestui din urmă, pe când din actul de vânzare rezultă până la evidentă că pădurea nu intră în posesiune cumpărătorului de cât după plata prețului convenit“.

Considerând că, după dispozițiunile art. 1.295 din codul civil vânzarea fii imperfectă de îndată ce părțile s'aă înțeles asupra prețului și asupra lucrului, de și încă prețul nu se va fi numărat și lucrul nu

se va fi predat, și tribunalul constatând, în specie, existența acestor două elemente necesare pentru validitatea vînderei, apoi și acest al doilea și ultim motiv de casare devine neîntemeiat și, ca atare, urmază a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 409

AUTENTIFICARE. — Formalitățile autentificării îndeplinite la domiciliul părții. — Unde se poate încheia procesul-verbal de autentificare. — Testamente. (Art. 19 și 33 din legea autentificării).

Dacă consimțimentul părții și toate cele-alte formalități esențiale care alcătuiesc autentificarea s'au îndeplinit la domiciliul părții, adică dacă judecătorul delegat a instrumentat la locuința părții, apoi procesul-verbal de autentificare se poate încheia fie la locuința părții, fie la tribunal.

No. 238. — **Respingerea recursului** făcut de Gheorghe Mândru, Sultana Mândru, tutorea legală a minorilor defunctului D. Mândru, și Maria Botez (născută Mândru), în contra decisiunii curții de apel din Iași, secția II, cu No. 1 din 1899, dată în proces cu Gavril Pop.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. Misir, în combateri, precum și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni, fiind minor în cauză ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

» Violarea art. 19 și 33 din legea autentificării actelor, combinate cu art. 26 din regulamentul serviciului interior al tribunalelor.

» Procesul-verbal său minuta de instrumentare nu s'a încheiat la domiciliul unde judecătorul a operat, ci mai în urmă la tribunal,

»și nu în conformitate cu cele petrecute, ci de un copist, după formulă.

»Curtea de apel, respingând motivul meu de apărare, sprijinit la instanțele de fond, a violat precizările articole de lege».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că recurenții Gheorghe Mândru, Maria Botez și Sultana Mândru, acești în calitate de tutore legală a minorilor defunctului C. Mândru, întentând acțiune în contra intimatului în recurs Gavril Pop, pentru anularea testamentului autentic al defunctei Zamfira Pop, tribunalul a respins acțiunea, și curtea de apel, prin deciziunea atacată așii cu recurs, a confirmat sentința tribunalului ;

Considerând că din dispozițiunile art. 19, combinat cu art. 33 din lege pentru autentificarea actelor, rezultă că dacă consimțământul părții și toate cele-alte formalități esențiale care alcătuiesc autentificarea, cum : constatarea identității, citirea actului din cuvânt în cuvânt, semnarea în fața judecătorului, vizarea exemplarelor pentru neschimbare, constatarea casului de bătă și indicarea cu precizie a locuinței unde s'a instrumentat (aceste din urmă două mai cu seamă pentru testamente, art. 33, No. 2), s'a îndeplinit la domiciliul părții, al cărui act se autentifică, adică dacă, cu alte cuvinte, judecătorul delegat a instrumentat la locuința părții, apoi procesul-verbal de autentificare se putea încheia, fie la locuința părții, fie la tribunal ;

Că dar, în specie, fiind constant că judecătorul care a instrumentat la locuința testatoarei Zamfira Pop, a îndeplinit acolo toate cerințele legii pentru autentificare, împregiurarea că a dresat procesul-verbal la tribunal, iar nu la locuința testatoarei și mai în urmă, însă tot în aceeași zi, nu viciază câtuși de puțin autentificarea ; și, deci, motivul de casare invocat, devenind neintemeiat, urmază a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 410

MOTIVAREA HOTĂRÎRILOR. — Acțiune în revendicare. — Casare. — Nepronunțare asupra unor acte prezentate de reclamant. — Nemotivare. — Casare.

Când într'o acțiune în revendicare instanța judecătorească respinge acțiunea pe motiv că terenul revendicat se posedă în indivisiune de reclamant și părît, și că dar mai înteu să se procedă la eșirea din indivisiune, fără a se pronunța asupra actelor prezentate de reclamant, și prin care tindea să dovedască că vinătorul de la care 'l-a cumpărat 'i-a vindut un lucru determinat, și că nu a fost nici o-dată posedat în indivisiune cu părîtul, prin acosta hotărîrea este nemotivată și, deci, casabilă.

No. 239. — Casarea, după recursul făcut de F. Popescu, a sentinței tribunalului Olt No. 105 din 1899, cu Al. M. Popescu și Avram N. Popescu.

9 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duce ;
Pe D. avocat Nicoleanu, din partea recurentului, în dezvoltarea
motivelor de casare ;

Pe D. avocat Poni, din partea intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Exces de putere, nemotivare și omisiune esențială. Tribunalul
„mi respinge apelul în contra cărței de judecată, și, prin urmare,
„cererea de revendicare a unei porțiuni de teren de la intimați, teren
„ce'l cumpărasem cu act în regulă de la Rădulescu, pe motiv că aș fi
„în devălmășie cu dênșii, cu tôte că în instanță prezentasem acte și
„hotărnicie, pe cari tribunalul nu le discută, de și chiar intimații, la
„interogatoriul făcut, declară că stăpânesc conform hotărniciei“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că
recurentul Florea Popescu revendicând o porțiune de pământ de la
intimații Alexandru și Avram N. Popescu, atât judele de pace cât și
tribunalul de Olt au respins acțiunea, pe motiv că pământul reven-
dicat posedându-se în indivisiune de reclamant și părîți, urmază ca
mai înteu să se procedă la eșirea din indivisiune ;

Având în vedere că se constată că înaintea tribunalului recla-
mantul a susținut că pământul ce 'l revendică l-a cumpărat cu act
în regulă de la V. Rădulescu ; că din acest act nu se constată că
vinătorul să fi stăpânit în indivisiune cu intimații, ci că a vindut un

lucru determinat ; că hotărârea tribunalului, dată pe cale posesorie, și prin care se constată că pământul în litigiu ar fi în indivisiune, nu poate avea nici un efect față de dânsul, întru cât astăzi revendică acel pământ în virtutea unui titlu ; că reclamantul a mai invocat și o hotărânicie, iar intimații au recunoscut că stăpânesc pământul în litigiu după hotărânicie ;

Considerând că asupra tuturilor acestor acte, asupra susținerilor și întemplinărilor reclamantului, precum și asupra recunoșterii intimaților, tribunalul nu dice nici un cuvânt și se mărginesce a declara că din cartea de judecată No. 645 și sentința aceluși tribunal No. 77 din 1898, date pe cale posesorie, se constată că părțile nu sunt divizate asupra terenului în litigiu ;

Că tribunalul respingând ast-fel cererea reclamantului fără a și motiva hotărârea sa, comite un exces de putere, și motivul fiind întemeiat urmază a fi admis.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 411

REVISUIRE — Dacă se poate cere revisuirea și pentru motivul că apărarea n'a fost completă în privința argumentelor de drept. (Art. 291 din procedura civilă).

Prin art. 291 din procedura civilă, ast-fel cum a fost interpretat prin legea din 13 Aprilie 1885, legiuitorul n'a înțeles a deschide calea revisuirii în favoarea persoanelor arătate în acel articol și atunci când cei însărcinați cu apărarea lor n'au invocat — în privința cestiunii de drept dedusă în judecată și asupra căreia instanța judecătorească s'a pronunțat — toate argumentele de drept ce s'ar fi putut invoca, căci este necontestat că erorile de drept comise de o instanță judecătorească se întredrețază de instanța superioară.

No. 240. — Casarea, după recursul făcut de consiliul general al județului Dâmbovița, a deciziunii curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 146 din 1899, în proces cu ministerul financelor și Scarlat Codreanu.

9 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Henzescu ;

Pe D. Meitani, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. M. Antonescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Exces de putere, interpretare și aplicațiune eronată a legii din »13 Aprilie 1885, privitoare la art. 291 din procedura codului civil. »Legea din 1885, ce a interpretat art. 291, a prevădut cazul când se »omite în apărare a se îmbrățișa toate punctele capitale hotărîtore »în proces, iar nu cazul când apărarea nu a combătut toate actele«.

Având în vedere că, prin decisiunea cu No. 163 din 1898 a curței de apel din Craiova, secția I, ministerul de finance, în calitate de comitent, a fost condamnat să plătească casei județului Dâmbovița o sumă de bani ce aparținea aceluși județ și care fusese delapidată de fostul casier Scarlat Codreanu ; că, pentru stabilirea cuantumului acestei sume, reprezentantul intereselor județului se întemeia pe procesele-verbale încheiate de agenții fiscoșului, iar avocatul Statului susținea, după cum rezultă din procesul-verbal al decisiunii, că nici un alt act nu poate face dovadă în privința cuantumului sumei delapidate de cât hotărîrea curței de compturi și că procesele-verbale invocate nu pot fi acte cari să facă dovadă ; că acest mijloc de apărare, invocat de avocatul Statului, curtea îl respinge, declarând că intervenirea unei hotărîri a curței de compturi, spre a fixa cotitatea sumei delapidată, nu este necesară, întru cât această cifră s'a constatat de agenții fiscoșului față de casierul culpabil și motivând în drept decisiunea sa în această privință ;

Având în vedere că în contra acestei decisiuni ministerul de finance a făcut cerere în revisuire, întemeiându-se pe dispozițiunea art. 291 din procedura civilă, interpretat prin legea din 13 Aprilie 1885, invocând ca motiv de revisuire o apărare necompletă în privința valorii probante a proceselor-verbale pe cari curtea le-a admis prin acea decisiune, ca probă a sumei delapidate ;

Considerând că prin decisiunea cu No. 146 din 11 Noembrie 1899, dată asupra cererii de revisuire și atacată astăzi cu recurs, curtea recunoște că singura probă cu care se poate stabili cuantumul dela-

pidat este hotărîrea curţii de compturi şi că procesele-verbale încheiate de agenţii fîscului n'aũ nici o forţă probantă ; că, dar, curtea 'şî retractează deciziunea a cărei revisuire s'a cerut, ca fiind eronată în drept ;

Considerând că prin citata lege interpretativă din 1885 legiuitorul n'a putut înţelege a deschide calea revisuierii în favoarea persoanelor arătate în art. 291 şi atunci când cei însărcinaţi cu apărarea lor n'a invocat, în privinţa cestiunii de drept dedusă în judecată, şi asupra căreia instanţa judecătorească s'a pronunţat, toate argumentele de drept ce s'ar fi putut invoca ;

Considerând că necontestat fiind că erorile de drept comise de o instanţă judecătorească se îndreptă de instanţa superioară, este inadmisibil ca legiuitorul să fi voit a deschide, în favoarea acestor persoane, pentru asemenea erori, pe lângă această cale şi pe aceea a revisuierii ; căci legea nu deschide pentru îndreptarea unei anume erori comise de o instanţă judecătorească de cât o singură cale ;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secţia I.

No. 412

REVISUIRE. — **Imprumutarea unui minor.** — **Perdere a unui titlu de creanţă.** — **Găsirea actelor de tutelă cu cari se pöte dovedi creanţa.** — **Dacă constitue un motiv de revisuire.** (Art. 290 din procedura civilă).

INTEROGATORIŪ. — **Cestiunea de a se sci dacă este pertinent şi concludent în cauză.** — **Aprecierea suverană a judecătorilor de fond.** (Art. 227 din procedura civilă).

- 1) Când o persoană ce a imprumutat pe un tutore pentru minor a perdut acţiunea intentată contra minorului, devenit major, pentru plata creanţei sale, din cauză că 'şî pierduse titlul său de creanţă, găsese mai târziu actele tutelii prin cari pöte dovedi creanţa sa, găsirea acestor acte constitue un motiv de revisuire.
- 2) Instanţele de fond sunt în drept să aprecieze în mod suveran dară un interogatoriu, propus de una din părţi, este relativ la faptele procesului, adică dacă este pertinent şi concludent în cauză, spre a putea duce la rezolvarea litigiului.

No. 241.—Respingerea recursului făcut de Stan I. Blegeanu contra sentinței tribunalului Prahova, secția II, cu No. 360 din 1899, dată în proces cu Marița Al. Popescu.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari ;

Pe recurent, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. Polizu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare în următoarea copriudere :

»În urmă am găsit actele consiliului de familie, încheiate în anul 1879, legalisate de onor. tribunal Prahova, secția II, prevăzute în dosarul tutelei defunctului Duță Rădulescu cu No. 1.808 din 1876, conform procesului-verbal încheiat de onor. tribunal în ziua de 25 Mai 1883, care s'a admis«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Nicolae Ionescu Blegeanu, tutorele minorei repausatului Duță Rădulescu, anume Marița, a fost autorizat în anul 1879 de consiliul de familie să se împrumute pentru minora cu 1.000 lei, pe cari 'i-a și luat împrumut de la Stan Ionescu Blegeanu, recurentele de astăzi ; că acesta a chemat în judecată, în anul 1883, pe fosta minora Marița, astăzi majoră și măritată după Alecu Popescu, și a reclamat plata creanței sale de 1.000 lei ; că, în cursul procesului, care a durat de la 1883 până la 1899, creditorul a pierdut actul său de creanță și tribunalul, prin sentința atacată azi cu recurs, în lipsa acestui act, 'i-a respins apelul, și prin urmare și acțiunea ;

Considerând că cestiunea care face obiectul sus arătatului motiv de casare, că acum a găsit actele tutelei, cu cari poate proba efectuarea acestui împrumut, constituind un motiv de revedere (art. 290, alin. I din procedura civilă), iar nu de casațiune, mijlocul de casare devine neintemeiat.

Asupra motivului al doilea :

»Tribunalul a respins chemarea la interogatoriū a moștenitorei defunctului, care urma să fie admisă să răspundă de fapt prin jurnalul încheiat de onor. tribunal Prahova, secția II, dosarul No. 1.808 și 1.809 din 31 Martie 1880«.

Considerând că din dispozițiunile art. 227 din procedura civilă rezultă că instanțele de fond sunt în drept să aprecieze, în mod suveran, dacă un interogatoriū propus de una din părți este relativ la faptele procesului, adică dacă este pertinent și concludent în cauză spre a putea duce la rezolvarea litigiului ;

Considerând dar că, în specie, tribunalul respingând cererea de chemare la interogator, pe motiv că faptele asupra cărora avea să fie întrebată intimata nu erau personale, hotărîrea sa în această privință scapă censurei curții de casație ;

Că, de altminterlea, întru cât recurentul n'a dovedit înaintea tribunalului că împrumutul s'a făcut cu formele cerute de lege (art. 401 din codul civil), apoi chiar dacă s'ar fi admis interogatoriul propus de dînsul, totuși nu putea fi util în cauză ; așa că, și din acest punct de vedere, motivul de casare devine neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 413

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Confiscarea mărfurilor. — Neremiterea lor șefului biroului chiar în ziua descoperirii. — Dacă acesta atrage nulitatea procesului-verbal de constatare. (Art. 110 din regulamentul de constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

Neremiterea mărfurilor confiscate către șeful biroului unde constatarea se va fi făcut chiar în ziua descoperirii contra-venției, nu atrage nulitatea procesului-verbal de constatare.

No. 242. — Respingerea recursului făcut de Al. C. Gheorghiu contra cărței de judecată a județului ocolului Mizil cu No. 1.329 din 1899, în proces cu primăria comunei Mizil.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. avocat Georgescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Antonescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Omisiune esențială. D. judecător nu se pronunță asupra motivului I de apel pus în instanță, că înainte de a proceda la constatarea unei presupuse fraude, făcusem deja declarație la biouroul acciselor că voesc să introduc în oraș patru vase cu țuică în ziua de 17 Decembre ; că numai în urma declarației și a permisului dat de biouroul acciselor cu No. 1.935 casierul comunal declară confiscate acele vase ; că o dată ce am făcut declarațiune de introducere în oraș, în intenția mea n'a fost fraudă, nici măcar încercarea de a fraudă comuna ;

»Că declarațiunea mea de introducere în oraș a acestor vase cu țuică a fost făcută înainte de dresarea procesului-verbal de presupusa contravenție, acesta constată însuși procesul-verbal al casierului ; D. judecătoresc omite a se pronunța asupra acestui motiv, dacă rezultă sau nu o contrabandă, când cerințele art. 53 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale s'a îndeplinit în momentul când am voit să introduc în interiorul orașului, prin barieră, marfa (art. 97 din regulament)«.

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului, din care rezultă că, prin procesul-verbal dresat de casierul comunei Mizil, împreună cu comisarul acelei comune, și aprobat de consiliul comunal, confiscându-se lui Al. C. Gheorghiu, recurentul de astăzi, patru vase cu țuică, pentru că le-a introdus în comună în mod fraudulos, dânsul a făcut apel, și judele de ocol, prin cartea de judecată atacată azi cu recurs, constatănd că recurentul nu făcuse declarațiunea prevădută de art. 53 din regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale și că procesul-verbal de confiscare a fost redactat în conformitate cu art. 105, 108, 110, 112 și 107 din citatul regulament, a respins ca nefondat apelul și a menținut confiscarea ;

Considerând că sus arătatul motiv de casare este neexact în fapt, căci judele de ocol se preocupă de cestiunea care face obiectul acestui motiv de casare, și constată că permisul cu No. 1.935 a fost luat de recurent în mod fraudulos chiar în ziua constatărei faptului (17 Decembre 1899) ;

Că, așa fiind, acest motiv de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 105, alin IV din citatul regulament, intru cât procesul-verbal e dresat numai de un singur agent (casierul comunal), »pe când urma a fi făcut de cel puțin două agenți ai accizelor pentru »a fi valabil ; că comisarul n'a instrumentat împreună cu casierul »procesul-verbal, ci numai a asistat la dresare de către casierul comunal, care singur făcea constatarea.

»Că faptul acesta rezultă din însuși procesul-verbal și chiar din »declarația primăriei făcută în instanță ; iar că din redacția procesului-verbal, de și recunoște că numai un singur agent a făcut constatarea, »considerând că e o eróre de redacție a procesului de contravenție, »considerante inadmisibile în drept«.

Considerând că și acest motiv este inexact în fapt, căci judele de ocol stabilește, prin cartea de judecată atacată cu recurs, că din procesul-verbal de confiscare se constată că a fost dresat de casierul comunal Sterie M. Mănculescu, împreună cu comisarul polițienesc I. Mihăescu, cari ambiș au și subseris procesul-verbal.

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului III :

»Violarea art. 108 și 112 din Țisul regulament ; obiecțiunii false »în procesul-verbal și contradicție complectă a declarațiunilor de »fapte. Procesul-verbal constată că, după cercetările în localitate, »presupusa contravenție a trecut la biurul accizelor unde am fost »present și eu, și că am declarat lucruri de cari nu am nici o cunoștință, nefiind presinte, nici somat a fi presinte, căci dacă eram »presinte trebuia a mi se citi procesul-verbal și declarația mea, a fi »somat a 'l semna și refusând să se constate acesta prin procesul-verbal. Din contră, procesul-verbal constată la fine că am fost invitat »a asista la procesul-verbal și am refusat, refusând și a 'l semna »atunci de unde rezultă că am fost presinte și am făcut declarația »din procesul-verbal? Când însuși procesul-verbal constată că am »fost absent?

»D. jude comite un exces și negă conținutul procesului-verbal, »considerând că declarația din procesul-verbal a 'și fi făcut'o la locul »contravenției, pe când din procesul-verbal rezultă contrariul, că »declarația am făcut'o la biurul accizelor.

»Apoi, prin contrațicere, D. judecător recunoște că am fost față la »redactarea procesului-verbal, însă omite a se pronunța asupra de-

»clarățiunii inexacte din acel proces-verbal, pe motiv că nu m'am în-
»scris în fals«.

Având în vedere că judele de ocol constată în fapt că contrave-
nientul a fost față la investigațiunile făcute de agenții comunali,
dar că a refuzat să asiste la redactarea procesului-verbal ;

Considerând că cestiunile cari fac obiectul acestui mijloc de casare
fiind cestiuni de fapt, scapă controlului curței de casație .

Asupra motivului IV :

»Exces de putere, violându-se art. 110 din regulamentul pentru
»constatarea și perceperea veniturilor comunale, că declarându-se
»confiscate acele patru vase cu țuică, prin procesul-verbal nu s'a făcut
»mențiune unde are a se remite marfa confiscată, dacă s'a depus saū
»se va depune în urma dresării procesului-verbal la veri-un biuroū
»dându-se chitanță și semnându-se și procesul-verbal de agentul ce
»primesce. D. judecător, violând acest text de lege, primesce a se jus-
»tifica această îndeplinire de formă printr'un proces-verbal dresat
»ulterior în ziua de 18 Decembre 1899, prin care se constată ridi-
»carea vaselor cu țuică, dar acest proces n'a fost confirmat prin de-
»cisiunea primăriei, nici măcar mențiune de el nu se face, și nu pôte
»fi adevărat conținutul lui; acest proces s'a făcut de ocazie în urma
»apelului, pentru a împlini lipsurile din procesul-verbal, cunoscute
»ca motive de apel, formele ulterioare nu sunt acelea esențiale, ce
»se cer la redactarea procesului când s'a descoperit o infracțiune, ci
»acelea de procedură ce se fac ulterior procesului de confiscare și cari
»nu le prevede legea sub pedepsă de nulitate. Redactarea unui pro-
»ces-verbal de contravențiune și confiscățiune, după împregiurări
»pôte dura mai multe zile, pentru a se aduna elementele ce constituie
»contrabanda, dar nu pot fi omise formele esențiale«.

Considerând că judele de ocol constată în fapt că la primele cer-
cetări făcute în ziua descoperirii contravențiunii, 17 Decembre
1899, vasele cu țuică confiscate aū fost sigilate în magasia unde erau
depuse; că apoi a doua zi, la 18 Decembre, s'aū ridicat de către aceiași
agenți și s'aū depus la biuroul accizelor din Mizil, unde s'aū grăduit,
constatându-se țăria țuicei, operațiune pentru care s'a dresat un pro-
ces-verbal, aliat la dosarul cauzei ;

Considerând că de și această operațiune nu s'a făcut în prima zi a
descoperirii contravențiunii, dar fiind o formalitate ulterioară, nepre-
scrisă sub pedepsă de nulitate, cerințele art. 110 din regulamentul

sus citat se găsesc îndeplinite; și, deci, nici motivul acesta nu este întemeiat.

Asupra motivului al V-lea :

» Exces de putere și violarea art. 53, 96 și 97 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale. Vasele cu țuică confiscate erau depuse la fabrica de gaz departe de oraș de peste un kilometru, unde nu este nici un control și nu se percepe nici o taxă, chiar gazul nu este supus taxei acciselor de cât în momentul introducerii prin barieră în oraș, recunoșcere făcută de primărie prin încheierea cu No. 11 din 1895, adresa No. 1.164 din 1895. Art. 97 consideră contrabanda numai atunci când mărfurile tarificate se vor introduce sau numai încerca prin locurile trecătoare afectate operațiunilor de perceperea taxelor. Or, în cazul de față, locurile afectate legalmente operațiunilor de perceperea acciselor sunt barierele orașului pe unde nu s'a făcut nici o încercare de introducerea mărfii, ele fiind depuse afară din aceste cercuri de operațiune. Că la declarația făcută pentru introducerea vaselor în oraș se cunoștea locul de unde plăcă, căci deja se mai introdusesse alte vase și s'a dat permisul de introducere No. 1.935 din 1899; în urma acestor forme, casierul comunal comite excesul de putere și le declară confiscate în magasia de la fabrica de gaz, unde nu se plătesc nici o taxă.

» D. judecător consideră că fabrica, de și afară din barierele orașului, dar aparținând teritoriului comunei, este o contrabandă, mărfurile ce ar staționa acolo fără să facă declarație la biuroul acciselor, conform art. 53 din Țisul regulament; pe când acest articol prevede clar ca declarațiunea să se facă în momentul când se introduce marfa în comună, ceea ce înseamnă în interesul orașului, prin bariere, după conglăsuirea art. 97 «.

Considerând că judele de ocol constatând în fapt că butoiele cu țuică confiscate au fost introduse încă de la 25 Noembrie 1899 într'o magasia de la fabrica de gaz a recurentului, care fabrică este în raionul comunei, fără ca până la data descoperirii contravențiunii să se fi făcut declarațiunea prevădută de art. 53 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, și acest motiv devine neîntemeiat.

Asupra ultimului motiv :

» Violarea art. 107, ultimul aliniat, că procesul-verbal nu constată

»In ce local s'a dresat, strada și comuna; iar D. judecător, prin considerantul său, completează această lipsă, că locul unde s'a dresat este biuroul acciselor din Mizil, interpretație greșită, dacă în act »nu se menționează«.

Considerând că instanța de fond constatând în fapt că procesul-verbal pentru dovedirea contravențiunii a fost dresat în biuroul accizelor, și nici o probă nefiind administrată întru dovedirea celor aleagate de contravenient, și acest ultim motiv se găsește nefondat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 414

CONVENȚII SAŪ CONTRACTE.—Puterea lor. — Cum trebuiesc aplicate.—Contract între o societate de asigurare și asigurați ca super-arbitrul să fie ales de presidentul tribunalului.—Dacă poate fi ales și de judecătorul ce ține locul presidentului.

Convențiile dintre părți au putere de lege și ele trebuiesc să fie aplicate întocmai și ad literam când sunt clare și precise și nu dă loc la interpretare.

Ast-fel, când în contractul intervenit între o societate de asigurare și asigurați se prevede că, în cas de litigiu, supra-arbitrul să fie numit de presidentul tribunalului, acest super-arbitru nu poate fi numit de cât de presidentul titular al tribunalului, iar nici de cum de judecătorul ce-i ține locul.

No. 244. — Casarea, în urma unei divergențe, după recursul făcut de »Generală«, societate română de asigurări generale, a deciziunii curții de apel din Galați, secția II, cu No. 166 din 1899, în proces cu N. Hristodorescu, Ion T. Dimitriu și Ion Ioachimescu.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. Missir, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. C. Christescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra părții finale din motivul al 2-lea rămas în divergență, consistând în aceea »că supra-expertul fiind ales de judecătorul de ședință »ce ținea locul presidentului, iar nu de însuși presidentul, după cum »se prevede în convențiune, s'a denaturat prin exces de putere voința părților«;

Considerând că din decisiunea atacată rezultă că ivindu-se neînțelegeri pentru alegerea super-arbitrului între experții numiți de societatea de asigurare »Generală« și intimații în recurs, asigurații la acea societate, super-expertul a fost numit, după stăruința părții mai diligente, de către membrul de ședință al tribunalului de Brăila, care în acea zi ținea locul presidentului aceluși tribunal ;

Considerând că după dispozițiunile capitolului 7 din convențiune, încheiată între societatea de asigurare »Generală« și asigurații, se prevede că fiind loc la numirea unui super-expert pentru evaluarea daunelor survenite, în cas când experții aleși de părți nu cad de acord, acea numire se va face de către presidentul tribunalului de Brăila, fără ca dispozițiunile să prevadă verii un cas în care presidentul să pótă fi înlocuit prin altă persoană ;

Considerând că convențiunile dintre părți au putere de lege, că ele trebuie să fie aplicate întocmai și ad literam, când, ca în cazul de față, sunt clare și precise și nu dau loc la interpretare ;

Considerând că curtea de apel, aprobând procederea tribunalului sub cuvânt că, după legea organizării judecătorești, magistratul care ține locul presidentului are dreptul să facă toate actele ce incumbă presidentului, aplică în cauză un principiu străin de specie, nefiind vorba de un act ce incumbă presidentului după lege, ci de un act deferit lui prin o convențiune, care convențiune nu prevede în nici un cas înlocuirea presidentului ;

Considerând că judecând ast-fel, în adevăr curtea a denaturat prin exces de putere voința părților, și, în consecință, a dat o decisiune casabilă.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 415

REVENDICARE. — Plus-valuta terenului revendicat prin construcțiile făcute de posesor. — Reana credință a constructorului invocată de revendicant. — Nepronunțarea instanței. — Omisiune esențială. — Casare.

Dreptul constructorului față cu proprietarul solului diferind după buna sau rea credință a aceluși constructor, omisiunea ce judecata face nepronunțându-se asupra mijlocului invocat de proprietarul solului revendicant, cum că constructorul a fost de rea credință, constituie o omisiune esențială care atrage casarea hotărârii.

No. 245. — Casarea, după recursul făcut de Lița Stanciu, a deciziunii Curței de apel din București, secția II, No. 126 din 1899, în proces cu Apostol Alexandrescu.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu;

Pe D. Vlădoianu, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe D. Xenopol, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare invocat:

»Omisiune esențială, de orice omite a se pronunța asupra unui punct cerut de noi, fiind-că nu se pronunță asupra opunerilor noastre de a se acorda lui Apostol Alexandrescu despăgubiri pentru construcțiunile ce a făcut pe întreg imobil. Atât oral înaintea Curței, cât și în concluziunile depuse, diceam: constructorul de rea credință nu are dreptul la o plus-valută a imobilului, și verice fel de construcțiunii ar fi făcut Apostol Alexandrescu pe acest loc, acesta nu 'i dă dreptul a cere plus-valuta, deci, Curtea de apel, dând lui Apostol Alexandrescu 5.000 lei fără ca să se pronunțe asupra opunerilor noastre, a făcut o omisiune esențială«.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă, ca fapte constante, că Lița Stanciu, recurenta de astăzi, după ce i s'a recunoscut, prin decizia rămasă definitivă, dreptul la o optime dintr'un loc, situat în strada Grădina-cu-Cai, astăzi Bulevardul Elisa-

beta, ce se poseda fără drept de Apostol Alexandrescu, a intentat acțiune contra Anei, soția lui Apostol Alexandrescu, revendicând o a doua optime din acel loc; că după ce prin sentința tribunalului de Ilfov s'a recunoscut dreptul numitei recurente și la o a doua optime din acel loc întreg locul a fost expropriat pentru cauză de utilitate publică de ministerul lucrărilor publice; că prin alcătuire de bună-voe Lița Stanciu a vîndut ministerului optimea deja cîștigată pe prețul de 10.000 lei, pe care 'i-a și primit, convenind părțile, una a vinde și cea-altă a cumpăra pe același preț de 10.000 lei și a doua optime când se va cîștiga definitiv; că Apostol Alexandrescu — asupra căruia trecuse și drepturile soției sale în acest imobil, — vinde de asemenea de bună-voia cele-alte șese optimi ce avea necontestat în acel loc, cu toate construcțiunile și îmbunătățirile aflate pe dînsul pe prețul de 67.000;

Avînd în vedere că, prin decisiunea atacată astăzi cu recurs, se recunoște recurenteii dreptul și la această a doua optime; se reduce însă din indemnizarea cuvenită de 10.000 suma de 5.000 lei, ca ne reprezentînd plus-valuta dobîndită din acel loc prin construcțiunile făcute pe dînsul de Apostol Alexandrescu;

Considerînd că înaintea Curței de apel recurenta de astăzi s'a opus la această cerere a lui Apostol Alexandrescu, pe motivul că dînsul fiind constructor de rea credință, nu pöte avea dreptul a pretinde plus-valuta ce ar fi rezultat din construcțiunile făcute de dînsul;

Considerînd că Curtea de apel nu se pronunță asupra acestuï mijloc de apărare;

Considerînd că această omisiune e esențială, de öre-ce dreptul constructorului cu privire la proprietarul solului difere după buna sau reaua credință a aceluï constructor; că, deci, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 416

EXPERTISĂ. — Respingere. — Nemotivare. — Omisiune. — Casare.

Dacă instanțele de fond sunt în drept a respinge o cerere de expertisă, sunt însă datore a 'și motiva decizia lor când resping o asemenea cerere, căci nemotivînd și nepronunțându-se asupra acestei cereri, decisiunea lor este casabilă.

No. 247.—Casarea, după recursul făcut de ministerul domeniilor, a deciziunii curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 67 din 1899, în proces cu C. N. Mihail.

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Henzescu;

Pe D. avocat D. Iancovicî, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Corbescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

»Omisie esențială și exces de putere.

»Curtea de apel, în majoritate, respingând apelul Statului și ordonând de a se vinde moșia Rogova prin licitație publică, fără a în-cuviința cererea Statului de a se face o nouă expertisă pentru a se constata dacă împărțirea se poate face prin o linie în lungul moșiei, care ar urma configurațiunea longitudinală a ei, comite un exces de putere, și curtea de apel omite de a motiva această respingere».

Având în vedere că ministerul domeniilor, cerând a se împărți în natură moșia Rogova, posedată în indivisiune cu C. N. Mihail, curtea de apel din Craiova, prin deciziunea supusă recursului cu No. 67 din 1899, găsește că numita moșie nu se poate împărți comod în natură și dispune vânzarea ei prin licitație publică;

Având în vedere că se constată, atât din procesul-verbal de audiență, cât și din concluziile scrise aflate la dosar, că înaintea curței s'a desbătut de părți dacă această moșie nu s'ar putea împărți în natură în lungimea ei și avocatul Statului a cerut o nouă expertisă care să se pronunțe în această privință;

Considerând că dacă instanțele de fond sunt în drept a respinge o cerere de expertisă, sunt însă datore a și motiva deciziunea lor; că, în specie, Curtea de apel nepronunțându-se asupra acestei cereri, a dat o deciziune care a rămas nemotivată în privința acestui punct, și, prin urmare, a comis un exces de putere;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 417

CASAȚIE. — Efectele casării unei hotăriri.

Efectul casării fiind de a pune pe părți în aceeași stare în care se află înainte de hotărîrea casată, urmează învederat că orice măsură luată în executarea unei asemenea hotăriri, precum și ori-ce alte hotăriri s'ar fi dat cu privire la acea hotărîre ce s'a casat, se consideră desființate deplin drept.

No. 248. — Respingerea, ca fără interes, a recursului făcut de minister contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 106 din 1899, în proces cu C. N. Mihail.

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Hențeseu ;

Pe D. avocat D. Iancovici, în dezvoltarea motivului ce a invocat, și

Pe D. avocat Porumbaru, în combateri ;

Deliberând, și

Având în vedere că Statul făcând cerere pentru eșire din indivisiune în moșia Rogova, posedată în devălmășie cu intimatul C. N. Mihail, și cerând ca această moșie să fie împărțită în natură, Curtea de apel din Craiova, prin decisiunea sa cu No. 67 din 1899, găsește că imobilul posedat în indivisiune nu se poate comod împărți în natură și dispune vânzarea lui prin licitațiune publică ;

Având în vedere că contra acestei decisiuni Statul a făcut și recurs și revisuire ; revisuirea, prin decisiunea Curței din Craiova cu No. 106 din 1899, fiind admisă numai în parte, Statul a atacat și această din urmă decisiune prin recursul de față ;

Având în vedere că această curte, prin decisiunea cu No. 247 din 1900, a casat prima decisiune a curței din Craiova cu No. 67 din 1899 și a trimis afacerea a se judeca din nou în întregul ei înaintea curței din Bucuresci ;

Considerând că efectul casării fiind de a pune pe părți în aceeași stare în care se află înainte de decisiunea casată, urmează învederat că ori-ce măsură luată în executarea unei asemenea decisiuni, precum și ori-ce hotăriri s'ar fi dat cu privire la decisiunea ce s'a casat,

se consideră desființată de plin drept și dar desființată în specie și decisiunea No. 106 din 1899, dată asupra cererii de revedere, făcută de Stat contra sus țisei decisiunii cu No. 67 din 1899, ce s'a casat ;

Considerând că ast-fel fiind, devine inutilă cercetarea recursului făcut de Stat contra citatei decisiunii cu No. 106 din 1899, dată asupra cererii sale de revedere și, dar, acest recurs urmază a fi respins ca fără interes.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 418

PĂMÊNT RURAL. — Inalienabilitate. — Dacă Constituția de la 1884 a interzis înstrăinarea pământurilor rurale. — Prescripție. — Dacă pământurile rurale sunt susceptibile de prescripție. (Art. 132 din Constituție; art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 din legea interpretativă din 1879).

- 1) *Art. 132 din Constituția de la 1884 menținând inalienabilitatea pământurilor rurale, cu excepțiile prevădute în legea rurală din 1864 și în cea interpretativă din 1879, n'a voit a face alt-ceva de cât să dea inalienabilităței un caracter constituțional și să prelungească termenul fixat pentru această stare de inalienabilitate, fără însă să oprască pe sătenii d'ași înstrăina pământurile lor, în total sau în parte, către comună sau la alți sătenii cari s'ar găsi în condițiile prevădute în acele legi.*
- 2) *Din momentul ce sătenii pot înstrăina pământurile lor, date după legea rurală, către comună sau alți sătenii, apoi acele pământuri sunt susceptibile și de prescripție, dacă înstrăinarea lor este făcută în conformitate cu dispozițiile legii rurale din 1864 și a celei interpretative din 1879.*

No. 249. — Casarea, după recursul făcut de Gheorghe Ion, a sentinței tribunalului Dâmbovița cu No. 446 din 1899, în proces cu Constanina Stan Stan.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni ;

Pe D. Cair, în dezvoltarea motivelor III și IV de casare, declarând că renunță la motivele I și II ;

Deliberând,

Asupra motivului IV de casare :

„Violarea și rea interpretare a legii rurale, cum și a art. 132 din »Constituțiune.

„Nici din textul legii rurale, nici din debaterile adunărilor de »revisuire nu rezultă că pământurile rurale nu se pot înstrăina între »consăteni. Respingerea prescripțiunei de 30 ani invocată de mine, »constitue o violare a acestor texte de lege«.

Considerând că prin art. 132 din Constituția de la 1884, legiuitorul menținând inalienabilitatea pământurilor rurale, cu excepțiunile prevădute în legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879, n'a voit a face alt-ceva decât să dea inalienabilităței un caracter constituțional și să prelungească termenul fixat pentru acésfă stare de inalienabilitate, fără însă să se opréscă sătenii de a'și înstrăina pământurile lor în total sau în parte, către comună sau la alți săteni, cari s'ar găsi în condițiunile prevădute în acele legi ;

Considerând, dar, că atât după art. 7 din legea de la 1864, cât și după art. 1 din legea de la 1879, sătenii putându-și înstrăina pământurile lor către comună sau alt sătean, apoi acele pământuri sunt susceptibile și de prescripțiune dacă înstrăinarea lor este făcută în conformitate cu mențiunile legii ;

Considerând că așa fiind, și întru cât, în specie, din sentința suspusă recursului, se constată că recurentul a invocat prescripțiunea ca mijloc de dobândire a pământului în litigiū, susținând că este sătean și că înstreinarea a fost făcută în conformitate cu sus citatele legi, de óre-ce nu era împroprietărit după legea rurală și nici nu posedă alt pământ de cât acela în litigiū, iar tribunalul a respins prescripțiunea ca inadmisibilă, fără să cerceteze în fond dacă era sau nu întemeiată, apoi printr'o asemenea procedare a violat dispozițiunile sus citatelor texte de lege, și, deci, motivul de casare devenind fondat, urméză a se admite recursul.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 419

CONTRAVENȚII LA LEGEA TIMBRULUI. — Comerciant. — Refuzul său de a prezenta registrele sale comerciale. — Neținerea unor asemenea registre. (Art. 62 din legea timbrului din 1886).

Art. 62 din legea timbrului, care impune comercianților obligația de a prezenta registrele când li s'ar cere de agenții fiscali sub pedepșa amendei, este aplicabil nu numai atunci când comerciantul refuză de a prezenta registrele sale agentului fiscal, dar și în cazul când dănsul nu ține asemenea registre.

No. 250. — Casarea, după recursul făcut de ministerul de finanțe, a sentinței tribunalului Iași, secția I, cu No. 266 din 1899, în proces cu User Feltz.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca ;

Pe D. D. R. Ștefănescu, în dezvoltarea motivului de casare ;¹

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Greșită interpretare și aplicare a art. 62 din legea timbrului, »întru cât după acest articol se consideră ca contravenienți, nu numai comercianții cari refuză, în sensul literal al cuvântului de a »prezenta registrele comerciale la cererea agenților fiscali, dar și pe »acei comercianți cari nu țin de loc registrele prescrise de art. 22 »și 23 din codul comercial«.

Având în vedere că, din sentința supusă recursului reese ca User Feltz, intimat în recurs, a fost condamnat la 135 lei amendă, pentru că ar fi contravenit la legea timbrului prin faptul că atunci când s'a prezentat la comptuarul său controlorul fiscal și l'a cerut registrele ce este obligat a ține prin codul comercial, a declarat controlorul că nu are asemenea registre pentru operațiunile ce face neavând necesitate de ele ;

Având în vedere că art. 62 din legea timbrului (de la 1881 cu modificările introdu-se prin legile din 1884 și 1886) impune comercianților obligațiunea de a prezenta registrele când li se vor cere de agenții fiscali, sub pedepșa de a fi supuși, în cas de refuz, osebit de

penalitățile prevăzute de codul comercial, la o amendă în folosul Statului, egală cu plata patentei pe un an;

Considerând că nu există nici o rațiune de a distinge între cazul când comercianții au registre, însă netimbrate, și refuză de a le prezenta, și cazul când nu au de loc, de orice termenii legii sunt generali și în ambele ipoteze prejudiciul este același pentru Stat;

Considerând că interpretarea dată de tribunal art. 62 din legea timbrului, în sens că contravențiunea prevăzută de citatul articol nu poate fi aplicată comerciantului care nu ține de loc registrele cerute de codul comercial, este contrariu scopului propus de legiuitor, care a voit prin edictarea acestei pedepse să constrângă pe comercianții de a ține registrele timbrate și de a nu eluda legea timbrului sub pretext că nu au registre.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 420

MARTORI.—*Expertisă.* — *Aprecieri suverană a instanțelor de fond.*

APEL.—*Cerere nouă.*—*Înțelesul ei.*—*Dotă.*—*Cerere de restituire din partea soției.*—*Opunerea soțului cerând ca soția să radieze ipoteca ce are asupra bunurilor soțului.*—*Dacă e o cerere nouă.* (Art. 327 din procedura civilă).

1) *Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze admiterea probei testimoniale și a cererii de a se face expertisă, destul numai să motiveze hotărîrea lor când resping asemenea cereri.*

2) *Prin cerere nouă, în sensul art. 327 din procedura civilă, se înțelege aceea prin care se tinde a se obține condamnări la un cup nou de cerere, cari n'au fost cerute la prima instanță.*

Așa dar, o cerere nu se poate considera ca nouă în apel, când slujise ca mijloc de apărare la acțiunea principală introdusă înaintea primei instanțe.

Ast-fel, la cererea de restituire a dotei făcută de soție contra fostului său soț, dacă acesta cere ca și fosta sa soție să radieze ipoteca ce are asupra imobilului soțului pentru garantarea zestrei, această cerere a soțului poate fi făcută în apel, neputînd fi considerat ca o cerere nouă, căci inscripția sau radierea unei ipoteci sunt nise accesorii ale datoriei principale despre cari se tratăză într'un proces.

No. 252. — Casarea, după recursul făcut de Basile Ștefănescu, a deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 108 din 1898, în proces cu Eufrosina I. Petcu.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Duca;
Pe D. Em. Porumbaru, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Cociasî, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare, în următoarea cuprindere :

I. »Exces de putere, violarea dreptului de apărare și rea aplicație a regulilor privitoare la probă.

»Curtea de apel, refusând a'mi admite proba cu martorii, când eu nu aveam altă probă pentru a dovedi liberațiunea mea și când mă găseam în unul din casurile în care legea declară admisibilă această probă, suprimă dreptul meu de a mă apăra și de a'mi dovedi liberațiunea » ;

II. »Exces de putere și rea aplicație a art. 1.204 din codul civil. »Curtea de fond, în loc de a se baza pe mărturisirea părții adverse în contra ei, face dintr'ênsa singura probă în contra mea, fără a stabili cel puțin că era loc a se întemeia pe principiul individualității și refusând cererea mea de expertisă ».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, prin care recurentul Basile Ștefănescu este obligat să restituie intimatei, fosta sa soție: 1) 9.000 lei, valoarea trusoului stabilit și prețuit prin fôia dotală; 2) 4.700 lei, despăgubiri primite de soț de la societatea »Dacia-România«, pentru un imobil dotal, distrus prin incendiū, și 3) 13.250 lei, valoarea unui loc dotal, situat în Brăila și vîndut de soț;

Considerând că atât propunerea de martori, cât și aceea de expertisă, neputînd să oblige pe instanțele de fond și fiind ast-fel lăsate la suverana lor apreciere, scapă controlului curței de casație, dacă se arată motivele pentru care instanțele de fond găsesc inutilă admiterea unor asemenea probe ;

Că, ast-fel fiind, și intru cât, în specie, curtea de fond arată că admiterea martorilor și ordonarea expertisei erau inutile în cauză, de ôre-ce față cu împrejurările procesului, că nici soțul nu a probat ce obiecte a predat soției sale din trusou și nici acele obiecte mai

există pentru a se putea evalua de experți, împrejurări pe care le arată acuma prin deciziunea sa, nu putea să'î dea veri-un element de apreciere asupra pretențiunilor recurentului relativ la valoarea trusoului, apoi, motivele de casare sus arătate devin neîntemeiate ;

Asupra ultimului motiv :

»Exces de putere și rea interpretare a art. 327 din procedura civilă. Curtea consideră ca cap nou de cerere iar nu ca apărare, propunerea mea de a nu fi condamnat la plata sumei de lei 13.100, de cât cu obligațiunea pentru adversara mea de a radia inscripțiunea ipotecară ce a luat'o pentru asigurarea acestei sume în averea mea imobilă, obligându-mă a face pentru acesta iar un proces.

»Curtea confundă situația mea de pârît cu cea de reclamant sau de apelant«.

Considerând că prin cerere nouă, în sensul art. 327 din procedura civilă se înțelege aceia prin care se tinde a se obține condamnățiunii la un cap nou de cerere, care n'au fost solicitate la prima instanță ; că de aci rezultă că o cerere nu se poate considera ca nouă în apel, când slujesce ca mijloc de apărare la acțiunea principală introdusă înaintea primei instanțe ; că inscripțiunea sau radiarea unei ipotecă nu pot fi considerate de cât ca nisce accesorii ale datoriei principale, despre care se tratăză într'un proces ;

Considerând că, ast-fel fiind, și întru cât, în specie, se constată din deciziunea atacată că asupra pretențiunei intimatelor de a fi obligat soțul ei la plata sumei de lei 13.250, dânsul a obiectat ca și soția să fie obligată a radia ipotecal uată pentru asigurarea acestei sume asupra magaziiilor sale din Turnu-Severin, și curtea de fond, a considerat această obiecțiune ca o cerere nouă, obligându'l a face pentru acesta un nou proces, iar nu ca un mijloc de apărare cum era, astfel că printr'o asemenea procedare a violat dispozițiunile sus citatului text de lege ; și, deci, în această privință numai, urmăză a se casa deciziunea actuală cu recurs, rămânând a'și produce efectele în ceea ce privesce cele-l'alte dispozițiuni ale ei.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 421

PRESCRIȚIE. — Revendicare. — Reședința revendicantului în circumscripția curței de apel unde se află nemișcătorul revendicat. — Cestiune de fapt. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 1.896 din codul civil).

Cestiunea de a se ști dacă revendicantul unui imobil a locuit sau nu, în diferite timpuri, în circumscripția curței de apel unde se află nemișcătorul, este o cestiune de fapt lasată la suverana constatare și apreciere a judecătorului de fond.

No. 255. — Respingerea recursului făcut de Ana Barbovič contra deciziunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 24 din 1899, în proces cu Păun C. Popescu.

16 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degré;

Pe D. Frumușanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Iulian, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

» Exces de putere, omisiune esențială, nemotivare. Curtea înlătură actele presintate de noi fără a arăta nici un motiv, acte a căror examinare se impunea cu atât mai mult cu cât chiar curtea, amânase judecata apelului, pentru ca să i se presinte aceste acte; că calitatea de moștenitoare a defunctului Nicolae Barbovič, am dovedit îndubitabil că am dreptul să stăpânesc averea ce am probat că nu reșise din patrimoniul defunctului până la mărtea sa. Protivnicul meu a invocat prescripțiunea decenală. Din actele presintate curței am arătat că imobilul revendicat, nu putea să fie coprins în justul titlu prezentat de intimat, deci acesta nu putea să fie coprins în justul titlu prezentat de intimat, deci acesta nu putea prescrie peste ceea ce era coprins în titlul său; buna credință prevăzută de art. 1.898 din codul civil și imperioasă cerută de art. 1.895, pentru a se putea câștiga un nemișcător prin zece ani de stăpânire, lipsese învedereat protivnicului meu, și curtea comite un exces de putere înlăturând actele ce am presintat, nemotivând pentru ce coprinsul actelor nu i pot forma convingerea; de neexistența bunei credințe,

„elemente esențiale pentru admiterea prescripțiunii prevădută de art. 1.895 din codul civil».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, care respingând apelul făcut de Ana Barbovici, recurenta de ași, a confirmat sentința tribunalului Gorj cu No. 592 din 1894, prin care se respinsese ca nefondată acțiunea pentru revendicarea unor prăvălii din Târgu-Jiu-lui, intentată de recurentă contra intimaților de astăzi Păun C. Popescu și a Marghiólei Barbovici ;

Considerând că în ceea ce privesce valoarea titlurilor în baza cărora Marghióla Barbovici și autorii ei a dobândit proprietatea imobilelor ce se revendică de recurentă, precum și valoarea justului titlu din 1882, în baza căreia deține intimatul Păun C. Popescu de la Marghióla Barbovici acest imobil, precum și buna credință ca element al prescripțiunii decenală ce s'a invocat de intimat, asemenea și cele-alte mijloce invocate în susținerea acțiunii ; curtea de fond, adoptând în totul motivele din sentința primilor judecători, din acele motive de drept și de fapt pe larg expuse în sentința tribunalului și-a format convingerea despre nețemeinicia acțiunii, ast-fel că, în mod implicit, nu a găsit întemeiate toate cele-alte argumente invocate în sprijinirea acțiunii și nu era obligată curtea de fond să răspundă în mod amănunțit la fie-care din acele puncte o-dată ce decisiunea sa este suficient motivată ;

Având în vedere că, singura cestiune de care a avut a se preocupa prin decisiunea sa, pe lângă acelea ce au fost debătute și la prima instanță, cestiunea care a fost dedusă pentru prima dată în apel, a fost aceea a duratei prescripțiunii, și anume că de la 1882, data titlului în baza căreia deține Popescu imobilul și până la 1894, data intentării acțiunii, recurenta nu și-ar fi avut locuința în circumscripțiunea curței de apel unde se afla nemișcătorul ei ; timp de șese ani ar fi locuit în București, afară de circumscripțiunea curței de apel din Craiova unde este situat imobilul ce se revendică și, în atare cas, față cu dispozițiunile art. 1.896 din codul civil intimatul nu ar fi avut timpul necesar pentru a prescrie ;

Considerând că, în această privință, curtea de fond, ascultând martorii propuși de ambele părți și resolvând în mod suveran diferendul dedus în judecată, decisiunea sa scapă controlului curței de casațiune ;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 422

EXPROPRIERE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —
Nefintrebuințarea pământurilor expropriate. — Dreptul pro-
prietarilor expropriați de a cere înapoierea lor. (Art. 67 din
legea de expropriere).

Proprietarii expropriați pot reclama înapoierea pământurilor
luate pentru lucrări de utilitate publică dacă acele terenuri
n'au fost întrebuințate în scopul pentru cari fuseseră expro-
priate.

No. 256. — Respingerea recursului făcut de Vasile I. Dan contra
decisiunii curței de apel din București, secția II, cu No. 135 din
1899, în proces cu primăria comunei București.

16 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ciru
 Oeconomu ;

Pe D-niș advocați N. Xenopol și B. Missir, în dezvoltarea motive-
 lor de casare, și

Pe D. avocat Al. Ulubeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Exces de putere și eróre gravă de fapt. Am fost expropriat de
 »juriu în 1884 de o întindere de 77 pogóne, 10 prăjinî, 45 stánjenî,
 »fapt recunoscut de primărie. Am cerut ca primăria să 'mî restituie
 »porțiunea ocupată în plus, de vreme ce am dovedit cu martori și
 »experți că primăria, în loc de 77, ocupă 87 pogóne.

»Curtea consideră totuși că exproprierea nu s'a făcut în 1884 pe o
 »întindere anumită de pogóne, că această întindere nu se póte cu-
 »nósce exact și privesce ca o renunțare din parte-mî la diferența de
 »10 pogóne faptul că am lăsat să trecă câți-va ani fără a reclama.

»Curtea comite ast-fel, pe lângă o eróre gravă de fapt, și un exces
 »de putere«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că,
 în anul 1884, cu ocaziunea rectificării și canalisării Dâmboviței și
 așezării filtrelor de la Joița, recurentul V. I. Dan, proprietarul mo-
 siei Băcu-Popesci, din județul Ilfov, a fost expropriat de primăria

Capitalei, în interesul lucrărilor ce acesta voia să facă, de o porțiune de teren ; că primăria, plătind recurentului indemnitatea hotărâtă de juriu și intrând în stăpânirea terenului expropriat, a făcut pe dânsul lucrările proiectate și l-a stăpânit în liniște până în 1891, când recurentul l-a intentat acțiunea care face obiectul procesului de față, prin care pretinde că i s'a luat o întindere de pământ mai mare de cât cea trebuincioasă pentru efectuarea lucrărilor și cere să i se delase acel pământ, în întindere de aproximativ 10 pogone, cu venitul lui de la 1882, independent de 60 pogone pământ neutilizat, plus daune, dobânzi și alte cheltuieli ; că tribunalul a respins această acțiune ca nesusținută ; că curtea din București, statuând în apel asupra afacerii, prin deciziunea atacată ași cu recurs, a respins apelul și, prin urmare, acțiunea ca neîntemeiată ;

Considerând că curtea de fond constată în fapt că deși terenul expropriat, în posesiunea căruia primăria a fost pusă, este, cu albia riului Dâmbovița și cu zonele laterale, de 87 pogone și 15 prăjină, totuși arată că exproprierea nu s'a făcut pe un număr hotărât de pogone, și, deci, nu se poate dice că primăria a luat mai mult de cât i s'a dat de juriul de expropriere ;

Considerând că, față de această constatare de fapt, făcută în mod suveran de curtea de fond, și dovedit fiind, după cum rezultă din deciziunea aceleiași instanțe, că recurentul a dat pământul primăriei fără protestare și a primit prețul lui, rămâne învederat că motivul e neîntemeiat și, ca atare, trebuie a se respinge.

Asupra motivului II :

»Greșită interpretare a art. 67 din legea de expropriere.

»Curtea interpretează acest articol în sensul că, pentru a putea cere înapoierea terenurilor expropriate, trebuie să fie cerute că acele pământuri nu pot servi la ver-o lucrare, pe când sensul legii nu vorbește de lucrări de utilitate în genere, ci de anumite lucrări pentru cari s'a făcut exproprierea.

»Curtea de altmintrelea, prin exces de putere, conchide din expertisă că dacă s'ar menține actualul sistem de alimentare, întregul teren ocupat de primărie l-ar fi necesar, pe când expertul declară categoric că ori-care ar fi sistemul adoptat, întindea actuală utilizată de primărie va fi tot-d'-una suficientă«.

Considerând că, după dispozițiunile art. 67 din legea de expropriere, proprietarii expropriați pot reclama înapoierea pământurilor

luate pentru lucrări de utilitate publică, dacă acele terenuri n'au fost întrebuințate în scopul pentru care fuseseră expropriate ;

Considerând că, în specie, curtea constată că nu s'a dovedit că sistemul de lucrări pentru alimentarea Capitalei cu apă, pentru care s'a expropriat pământul recurentului, ar fi fost abandonat de primărie, ast-fel că nu se poate ține că prisosul aceluși teren ar fi neutilizat spre scopul pentru care a fost expropriat ;

Că nu e exact că, pentru a ajunge la această concluziune, curtea se pune în contradicere cu actul de expertisă făcut în cauză, de ôre-ce expertul Mironescu constată că dacă, ipotetic, primăria ar persista în sistemul său de a lua apă de la Băcu-Joița, lucrările actuale ar trebui să fie transportate și înlocuite prin altele, așa în cât cu actuala întindere de teren, adică cu cea aflată în stăpânirea primăriei, să se satisfacă trebuințele întregii alimentări a Capitalei ;

Că contradicerea ce se impută curței e numai aparentă, expertul neexprimându-se destul de clar în concluziunea sa, pe care, totuși, o face nelindouioasă prin explicările de cari el o precedă ;

Că, ast-fel fiind, curtea usază de dreptul său de suverană apreciere atunci când respinge cererea recurentului basată pe art. 67 din legea de expropriere, motivând că nu se scie încă dacă tot pământul expropriat, sau numai parte din el, va fi necesar primăriei pentru lucrările ce poate să execute.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 423

MINISTERUL DE INTERNE. — Funcționarii administrației centrale a acestui minister. — Când nu pot servi sau gera afaceri particulare. — Advocat numit în funcție în acea administrație. — Dacă poate substitui alți advocați în afacerile în cari era procuratorul clienților săi. (Art. 24 din legea pentru organizarea serviciilor administrațiunei centrale a ministerului de interne).

După dispozițiunile art. 24 din legea pentru organizarea serviciilor administrației centrale a ministerului de interne, funcționarii administrației centrale nu pot servi sau gera afaceri ale

altor persoane numai în cazul când aceste afaceri au legătură cu funcțiile ce îndeplinesc.

Ast fel, avocatul care primesce o funcție în administrația centrală a ministerului de interne, fie chiar funcția de secretar general, poate substitui alți avocați în apărarea intereselor clienților săi, dacă însă avea de la aceștia procura cu dreptul de a substitui și alți avocați.

No. 257. — Respingerea recursului făcut de obștea locuitorilor din cătunul Țânțăreni, comuna Ploesciori, împroprietăriți pe moșia Berléscă-de-Sus, contra deciziunii curței de apel din București, secția II cu No. 4 din 1899, în proces cu Gr. Cireșeanu.

16 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hențescu;

Pe D. avocat M. Ferechide care ridică incidentul că D. Nenișescu, la 8 Mai, când a substituit pe D. avocat Crupenski, ocupa funcțiunea de secretar general la ministerul de interne, și această funcțiune fiind incompatibilă cu profesiunea de avocat, mandatul D-ului Nenișescu încetase și, în acest cas, ne mai putând substitui pe D. Crupenski, acesta n'a putut face în mod valabil recurs din partea obștei, și conchide cerând anularea recursului.

D. Nenișescu și Crupenski s'au opus la admiterea incidentului ținând că prin nici un text de lege, primirea unei funcțiuni publice nu ridică unui avocat dreptul de a substitui în drepturile sale pe un alt avocat.

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de intimat în sensul că D. avocat Nenișescu, procurator general al părții recurente, în timpul cât a substituit în drepturile sale pe D. avocat Crupenschi, încetase de a fi mandatarul obștei recurente, de ôre-ce primise funcțiunea de secretar general la ministerul de interne, și, că așa fiind, nu mai putea substitui în drepturile sale pe avocatul Crupenschi, iar acesta făcând și semcând recursul în numele obștei, fără să pôtă fi considerat ca mandatar al ei, a făcut recursul fără calitate, și, ca atare, urmază a se declara nul;

Considerând că după dispozițiunile art. 24 din legea pentru organizarea serviciilor administrației centrale a ministerului de interne,

funcționarii administrațiunii centrale nu pot servi sau gira afaceri ale altor persoane, numai în cazul când aceste afaceri au legătură cu funcțiunile ce îndeplinesc ;

Că ast-fel fiind, și, întru cât, în specie, nu este vorba despre o asemenea afacere, apoi bine și în mod legal, D. avocat Nenițescu, mandatarul obștei recurente, a putut substitui în drepturile sale pe D. avocat Crupenschi, având acest drept prin mandatul său, și, dar, recursul făcut și semnat de acesta din urmă, în numele obștei, este valabil făcut, și prin urmare incidentul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge incidentul.

În fond.

CURTEA,

Ascultând pe D. Nenițescu, în dezvoltarea motivului I de casare;
Pe D. Crupensky, în dezvoltarea motivelor II și III de casare, și
Pe D. Ferechide, în combateri.

Deliberând,

Asupra recursului de față:

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că, Gr. Cireșeanu, intimat în recurs, a intentat acțiune contra locuitorilor din cătunul Țânțăreni, cerându-le a delăsa în proprietatea și posesiunea sa o porțiune de teren de 7.925 m. p., sau 755 st. p., însemnată pe schița de plan a inginerului expert I. Ștefănescu Chirtoiu, cu literile *x, y, z*, și care teren este alătura cu prundul gârlei Teleajenul, coprint între linia frântă indicată pe schița de plan cu literile *A, a, b, c, d, e, f, g, h*, și între firul apei Teleajenul, cerând, în acelaș timp, a se confirma planul și cartea de hotărnicie, lucrată în anul 1893 de inginerul hotarnic Pericle Zăuceanu, despre vecinătatea cu șa obște, cu modificările introduse în acel plan de inginerul expert I. St. Chirtoiu; că tribunalul a admis această acțiune, și curtea de apel, prin decisiunea atacată ađi cu recurs, pentru motivele din sentința primilor judecători, pe cari le adoptă în totul și pentru considerantele pe larg dezvoltate în decisiunea sa, a respins apelul obștei și a confirmat sentința tribunalului.

În ceea ce privește primul motiv de casare:

„Însemnată greșelă de fapt. Curtea, pentru a întemeia decisiunea sa și a ne refusa o nouă și îngrijită cercetare, ține ca bună expertisa făcută la tribunal de inginerul Ștefănescu Chirtoiu, de și acesta

»făcând două lucrări apropiate asupra aceluiași obiect, aceste lucrări se deosebesc mult între ele. Curtea, chiar, nu ține în seamă de »cât o parte din lucrarea II-a neregulat făcută, care se ocupă de un »obiect nearătat de tribunal și în care părerea expertului nu este »motivată.

»Tot odată curtea explică deosebirea sus ținută, zicând că în lucrarea 'suplimentară s'a scăzut nicidecum porțiunile de pământ care nu »fuseseră scăzute în întregul lucrare. Aci este vădită greșelă de fapt, »căci în amândouă lucrările se ține lămurit că s'a scăzut aceleași »porțiunile de teren, deciziunea curții să sprijină, deci numai pe o »greșelă de fapt.

Considerând că cestiunile care fac obiectul acestui motiv de casare fiind cestiuni de fapt, constatate în mod suveran de curtea de fond, și acesta motivând și constatând în fapt, pentru ce anume cuvinte lucrarea inginerului expert I. Ștefănescu Chirtoiu, este valabilă și în mod legal făcută, apoi, deciziunea sa, în această privință, scapă controlului curții de casație ;

Că așa fiind, sus arătatul motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului :

»Exces de putere și omisiune de competență.

»La tribunal, când s'a discutat asupra locului unde trebuia să se »despartă prisosul în poligonul delimitării, s'a admis de amândouă »părțile a se alege în locul unde 'l alesese și hotarnicul Zăuceanu. »Curtea omite acesta, și trece peste voința părților, despărțind pre- »tinsul prisos în punctele X, Y, Z.

Considerând că curtea de fond, pe lângă considerările din deciziunea sa, pe care s'a întemeiat la pronunțarea hotărârii, adoptând și pe acelea din sentința tribunalului, iar acesta ocupându-se și de cestiunea care face obiectul acestui motiv de casare, învederează că curtea de fond a avut în vedere și această cestiune, și, dar, nu poate să fie vorba de omisiune, după cum se susține de partea recurentă, așa că și acest mijloc de casare este neîntemeiat.

Asupra motivului III :

»Călcarea dreptului de apărare. Ni s'a răpit proba cu martorii ce »ceream ca să dovedim că la două ani după delimitare un braț al Telé- »jenului 'și a strămutat cursul pe sub malul pământului locuitorilor, »și că, în urmă, acest braț s'a abătut în matca actuală, așa că pe te- »meiul art. 498 din codul civil, noi, locuitorii, am dobândit, prin pres-

»cripție de un an, tot pământul coprins între poligonul delimitărei noastre și cursul Teléjenului.

¶ » Curtea, neadmitându-ne dovedirea cu martori a acestui fapt, pe care se întemeia prescripția ce invocam, a violat dreptul nostru de »apărare«.

Considerând că, întru cât curtea de fond, examinează cererea obștei, relativă la dobândirea unei părți de teren prin prescripțiunea de un an, pe baza art. 498 din codul civil, și printr'o serie de împrejurări și constatări de fapt, stabilește că proba cu martori invocată de obște, era inutilă această apreciere scapă de sub controlul acestei curți, și, dar, nici acest ultim motiv de casare nefiind întemeiat, urmază a se respinge recursul.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 424

Recusare.—Cine trebuie să judece recusarea.—Cum trebuie să se completeze curtea sa tribunalul. (Art. 274, 276, 280, 281, 282 și 289 din procedura civilă; art. 18 din legea pentru organizarea judecătorească).

In cazul când una din părțile în litigiu propune o recusare fie în persoana unui judecător, fie în a două sau mai mulți, acei judecători recușați nu pot ei însuși să discute propunerea de recusare, ci trebuie să o judece judecătorii nerecușați, dacă sunt în completul prevăzut de lege, sau, în cas contrariu, să se completeze tribunalul sau curtea cu alți judecători, și, în lipsă de judecători, cu advocați, și acesta chiar când motivele de recusare n'ar intra în acele prevăzute de lege.

No. 258. — Casarea, după recursul făcut de Mihail Pavelescu, a sentinței tribunalului Vâlcea, cu No. 209 din 1899, în procesul cu N. Ch. Bogdănescu.

19 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe D. C. D. Sărățeanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și,

Pe D. avocat Paul Mironescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare în următoarea coprindere :

» Exces de putere, violarea regulilor stabilite pentru judecarea recusațiunii și a articolelor 281, 282, 283, 276, alin. 9 și 11 și 278 din procedura civilă. »

» Rea constituire a tribunalului Vâlcea, prin faptul că în procesul despre care tratăză sentința No. 209, dată la 8 Mai 1899, între mine și D. N. Ch. Bogdănescu, am fost judecat de judecătorii recusați, cari nu se puteau pronunța ei singuri asupra recusării în cât se poate judeca în urmă fondul.

» Violarea dreptului acordat litiganților prin art. 274, 275 și 276 din procedura civilă, de a recusa pe ori-ce judecător de-ore ce tribunalul a declarat că nu 'mi este permis a recusa pe toți membrii cari compunea complexul ce judeca.»

Având în vedere art. 274, 276, 280, 281, 282 și 283 din procedura civilă ;

Considerând că, din aceste texte de lege reese că, în cazul când una din părțile în litigiu propune o recusare, fie în persoana unui judecător, fie în a două sau mai mulți, acei judecători recusați nu pot ei însuși să discute propunerea de recusare, ci trebuie să o judece judecătorii nerecusați, dacă sunt în complexul prevădută de lege, sau, în cas contrariu, să se completeze tribunalul său curtea cu alți judecători, și, în lipsă de judecători, cu avocați, conform art. 18 din legea pentru organizarea judecătorească, și acesta chiar când motivele de recusare n'ar intra în acele prevădute de lege, căci procedura judecării recusațiunilor nu prevede nici o distincțiune în această privință ;

Că tribunalul, judecând în complexul de două și primind recusațiunea îndreptată în persoana ambilor judecători, aceștia nu puteau a o discuta tot ei, cum a făcut în specie, ci trebuiau să o presinte altul complex, constituit ad hoc, care să judece dacă este sau nu admisibilă acea recusare; că, procedând alt-fel, a violat sus citatele texte de lege, și, deci, a pronunțat o hotărîre casabilă.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 425

NULITĂȚI. — Acte de procedură. — Când trebuiesc propuse nulitățile unor asemenea acte. — Martori. — Nulitatea depunerilor lor. — Când trebuie propusă. (Art. 111, 195 și 735 din procedura civilă).

POSESIUNE. — Prescripție. — Cum trebuie să fie posesiunea spre a putea duce la prescripție. — Constatarea condițiilor. — Cestie de fapt. — Apreciere suverană a judecătorilor de fond. (Art. 1.847 din codul civil).

1) *Ori-ce cauză de nulitate a unui act de procedură este stinsă dacă nu s'a propus înaintea orî-cărei apărări asupra fondului său excepțiunei, afară de excepțiunile de necompetință.*

Ast-fel, nulitatea unor depuneri de martori, pe motiv că martorii nu ar fi fost întrebați dacă sunt în serviciul vre-uneia din părți sau în ori-ce alte relațiuni cu vre-una din ele, fiind o excepțiune de nulitate a unui act de procedură preparatoriu, este stinsă dacă nu s'a propus orî-cărei apărări asupra fondului.

2) *Cestiunea dacă o posesiune este continuă, neîntreruptă, publică și sub nume de proprietar, adică dacă întrunesc aceste condiții cerute de lege spre a conduce la prescripție, este o cestie de fapt care scapă censurei curței de casație.*

No. 259. — Respingerea recursului făcut de C. Gh. Vernescu contra decisiunei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 23 din 1899, în proces cu moșnenii Molani.

19 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte Gr. Lahovari ;

Pe D. avocat Lepădătescu, în desvoltarea motivului I și II, declarând că renunță la al III-lea ;

Pe D. avocat Em. Porumbaru, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare în următoarea coprindere :

„Violarea art. 195 din procedura civilă. În adevăr, după ce curtea de apel constată că judecătorul delegat de tribunal ca să ia depozițiunile martorilor, nu a observat formalitățile prescise de sus citatul articol, 'mî respinge cererea de anulare a acestor depozițiuni, pe motiv că în apel nu se pôte invoca, pentru întéia oră, o asemenea nulitate, fără a mai discuta prejudiciul ce am arătat că 'mî-aū causat

»aceste depozițiuni, confundându-se ast-fel nulitățile prevădute de art. 195, cu acele prevădute de art. 111 din același cod de procedură».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că D. C. Gh. Vernescu, recurentele de astăzi, făcând hotărnicia moșiei sale Glogova, a revandicat de la moșnenii Molani — intimați în recurs — o porțiune de teren ce i s'ar cuveni după hotărnicia celor 12 boeri din 1701 și după cartea de judecată a Banului Craiovei din 1750; că moșnenii au contestat această hotărnicie și au opus la acțiunea în revandicare prescripțiunea de 30 de ani și posesiunea lor de peste 40 de ani; că tribunalul, pe baza cercetărei locale efectuată în cauză, a depozițiilor martorilor ambelor părți și a actului de expertisă făcut de inginerul expert Crăciunescu, a respins acțiunea în revandicare și a menținut pe moșnenii în posesiunea lor; că curtea din Craiova, statuând în apel asupra acestei afaceri, prin decisiunea atacată azi cu recurs, pentru motivele expuse în decisiunea sa, și adoptând în totul și pe acelea din sentința primilor judecători, a respins apelul și a confirmat sentința tribunalului;

Considerând că după dispozițiunile art. 111 din procedura civilă, ori-ce cauză de nulitate a unui act de procedură este stinsă, dacă nu s'a propus înaintea ori-cărei apărări asupra fondului său excepțiunii, afară de excepțiunile de necompetință;

Considerând că nulitatea unor depozițiuni de martori, pe motiv că nu ar fi fost întrebați dacă sunt în serviciul vre-uneia din părți, sau în ori-ce alte relațiuni cu vre-una din ele (art. 195 din procedura civilă), fiind o excepțiune de nulitate a unui act de procedură preparatorie, este stinsă dacă nu s'a propus înaintea ori-cărei apărări asupra fondului;

Că ast-fel fiind, și, întru cât, în specie, curtea de fond constată în fapt că martorii cari au depus d'inaintea tribunalului, au fost întrebați dacă sunt rude cu părțile și că părțile, nu se vedea a fi cerut să fie interogați și dacă se afla în serviciul lor; apoi, cu drept cuvânt, curtea de apel a decis că acest motiv nu mai putea fi ridicat în apel;

Că de altmintrelea, chiar dacă sus arătatul motiv de nulitatea depozițiilor de martori, nu s'ar putea considera ca un act de procedură în sensul art. 111 din procedura civilă, totuși, întru cât după dispozițiunile art. 735 din procedura civilă, care prevede nulitățile în genere nulitatea nu poate fi admisă în ori-ce stare a procesului, de

cât în anume cele trei casuri arătate de sus citatul text de lege, și, întru cât, în specie, nu s'a susținut de partea recurentă d'înaintea curței de fond, că era vorba despre vre unul din acele casuri, apoi, și din acest punct de vedere motivul de casare în cestiune este neîntemeiat ;

Că, în afară de acestea, întru cât curtea de fond adoptă în totul motivele din sentința tribunalului și întru cât această sentință se susține pe lângă toate cele-l-alte motive arătate într'ênsa și pe depozițiunile celor-l'alți martori (al părții intime), cari au fost întrebați dacă sunt în serviciul părților sau în ori-ce alte relațiuni cu vre-una din ele, apoi, și pe aceste considerațiuni, sus arătatul motiv de casare, devine neîntemeiat.

Asupra motivului II ;

»Violarea art. 1.847 din codul civil :

»Este constatat și netăgăduit că posedez terenul în litigiu, și că »intimații moșnenii Molaniî tind să facă din prescripțiunea achisitivă »de 30 ani sorgintea acțiunii lor de revendicare a acestui teren.

»Urma, deci, ca pentru constatarea acestei prescripțiunii, ziișii moșnenii să dovedescă că dênșii au posedat acest teren în timp de 30 »ani, în condițiunile prescrise de art. 1.847 din codul civil, condițiunii »ce nu au dovedit, și pentru care cauză am cerut curței de fond să »ordone o altă constatare cu martorii, cerere respinsă fără motivare«.

Considerând că cestiunea dacă o posesiune este continuă, neîntreruptă, neturburată, publică și sub nume de proprietar, adică dacă întrunesc aceste condițiuni cerute de lege (art. 1.847 și urm. din codul civil), spre a putea duce la prescripțiune, este o cestiune »de fapt, care scapă censurei curței de casațiune ;

Că ast-fel fiind, și, întru cât curtea de fond, constată prin decisiunea sa, că din cercetarea locală ordonată de tribunal și efectuată în ziua de 30 Aprilie 1898, a găsit destule elemente de apreciere spre a 'și forma convingerea în privința condițiunilor ce întrunea posesiunea moșnenilor, evident că în asemenea împrejurări a fost în tot dreptul să găsească inutilă o nouă constatare locală cu martorii, cerută de recurent, și s'o refuze, ca atare ;

Că, dar, și acest al doilea și ultim motiv de casare fiind neîntemeiat, urmăzând a se respinge recursul.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 426

OPOZIȚIE. — Restituire de taxe de timbru. — Dacă există dreptul de opoziție.

TIMBRU. — Taxă de înregistrare. — Când se restituie. — (Art. 10 și 46 din legea timbrului).

- 1) *In materie de restituire de taxe percepute după legea timbrului, atât Statul cât și părțile judecate în lipsă au dreptul de opoziție.*
- 2) *Taxele de înregistrare percepute se restituie atunci când convențiile și actele ce părțile au proiectat de a face nu s'au operat în mod definitiv, fie prin voința lor, fie prin circumstanțe independente de voința lor, de ôre-ce taxa de înregistrare este un impozit pus asupra actului juridic intervenit între părți, iar nu o taxă pentru legalizarea instrumentului constătător aceluï act.*

No. 260. — Casarea, asupra motivului II, după recursul făcut de Nicolae Xantho și Gheorghe Xantho, a sentinței tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 322 din 1899, cu ministerul de finanțe.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citire raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Degres; Pe D. Vulturescu, în desvoltarea motivelor de casare;

P. D. Nicolescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

»Violarea art. 46 din legea timbrului și înregistrării. Prin aliniatele II și III ale acestui articol nu se prevede drept de opoziție în »contra încheerilor tribunalului, date în camera de consiliu pentru »înstituire de taxe, și cu toate acestea, tribunalul a admis opoziția »Statului, contra încheerii sale, prin care a dispus să ni se restituie »taxa de înregistrare«.

Considerând că este stabilit în drept că în materie de restituire de taxe percepute după legea timbrului atât Statul cât și părțile judecate în lipsă au dreptul de opozițiune; că dreptul de opozițiune este acordat părților de lege în regulă generală, afară numai când un text special îl refuză expres; că, în acest cas, legea timbrului nu edictează nicăeri ca aceste contestațiuni să fie judecate fără opozițiuni;

Considerând, în specie, că tribunalul, prin sentința supusă recur-
sului, declarând admisibilă opozițiunea făcută de Stat în contra jur-
nalului cu No. 5.647 din 1899, prin care se dispusesse restituirea de
către fisc a taxei de înregistrare, n'a violat art. 46 din legea tim-
brului, și, prin urmare, acest motiv este neîntemeiat;

Asupra motivului II :

»Greșită interpretare a art. 46 din legea timbrului și violarea
»art. 1 din această lege. Legea timbrului isbesce de taxă de timbru
»sau de înregistrare actele petrecute între părți, când însă conven-
»ția din act nu s'a efectuat, actul fie legalizat, fie nelegalizat, taxa de
»înregistrare trebuie restituită; căci din spiritul legii rezultă că taxa
»se percepe pentru act, iar nu pentru legalizare, și, în specia noastră,
»am constatat tribunalului contractul nostru de împrumutare nu
»s'a efectuat după autentificare și nici nu s'a înscris, ci am făcut
»imediat altul pentru aceeași sumă asupra acelorași imobile«.

Considerând că, din combinația art. 10 și 46 din legea timbrului,
reese că legiuitorul a înțeles a restitui taxa de înregistrare percepută
atunci când convențiunile și actele ce părțile au proiectat de a face
nu s'au operat în mod definitiv, fie prin voința lor, fie prin circum-
stanțe independente de voința lor, de ôre-ce taxa de înregistrare este
un impozit pus asupra actului juridic intervenit între părți, iar nu o
taxă pentru legalizarea instrumentului constatător aceluși act; că, în
specie, se constată că părțile au renunțat a mai realiza împrumutul
pentru care făcuse contractul pe care îl autentificase, dar pe care
nu l' înscrisese încă, și că a făcut imediat un altul pentru aceeași
sumă și asupra acelorași imobile, anulând primul contract pe care
l'a înlocuit cu acest al doilea act; că, dar, prin nerealisarea aceluși
împrumut, contractul dintre părți n'a fost operat în mod definitiv, și
tribunalul, interpretând greșit art. 10 și 46 din legea timbrului, a
respins fără drept cererea recurenților de a li se restitui taxele de
înregistrare percepute pentru împrumutul ipotecar nerealisat, prin
urmare neexistent, de ôre-ce li se reținea de către Stat acea taxă
fără cauză, și, deci, acest motiv e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge motivul I;

Casază pentru motivul II etc.

Civil, secția I.

No. 427

EPITROPIA AȘEDĂMINTELOR SF. SPIRIDON DIN IAȘI. —
Funcționarii și pensionarii ei. — Dacă intră în dispozițiile
excepționale ale art. 409 din procedura civilă. — (Art. 85 din
legea sanitară și art. 409 din procedura civilă).

Epitropia aședămintelor Sf. Spiridon din Iași, fiind o fundațiune privată, funcționarii și pensionarii acelei instituțiuni nu intră în categoria impiegaților prevăduți de art. 409 din procedura civilă.

No. 261. — Casarea, după recursul făcut de Epitropia generală a spitalelor și ospiciilor casei Sf. Spiridon din Iași, a deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 66 din 1897, în proces cu Dimitrie Stoianovici, în calitate de tutore a minorei Nathalia Maximescu și personal, Gheorghe Modărjan și Gh. Holban.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Hentzescu ;

Pe D. I. Stelian, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. F. Gesticone, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 409 din procedura civilă, căci funcționarii epitropiei Sf. Spiridon nu intră în categoria funcționarilor publici de cari vorbește art. 409 din procedura civilă. Imprejurarea că legea dispune în privința funcționarilor cari primesc salarii sau pensie din case publice, nu autorisă a generalisa idea pentru toți funcționarii în genere și a stabilimentelor de utilitate publică înființate din inițiativă particulară și cu fondul lor particular, fără să fie alimentat cu fonduri de ale Statului. Deci, cuvântul de casă publică implică în sine ospiciile și stabilimentele cari sunt propriu zise publice fiind-că trăesc din fondurile Statului«.

Considerând că cestiunea dedusă în judecata acestei curți, prin motivul incovtat, este aceea de a se ști dacă impiegații epitropiei Sântului Spiridon din Iași intră în categoria impiegaților prevăduți de art. 409 din procedura civilă ;

Considerând că impiegații prevăduți de citatul art. 409, sunt acei ce se plătesc din tesaurul public sau din ver-o altă casă publică;

Considerând că art. 85 din legea sanitară, edictând că epitropia Sântului Spiridon din Iași se administrează de o anumită administrațiune, în conformitate cu așezământul său de fundațiune și testamentele donatorilor, rezultă invederat că legea a recunoscut și a păstrat acestul așezământ caracterul unei fundațiuni private; că, prin urmare, impiegații săi pensionari plătiți din casa acestui așezământ, — recunoscut ca un așezământ privat, — nu se poate dice că suntem plătiți din o casă publică;

Considerând că necontestat fiind, că scopul acestui așezământ este de utilitate publică, dreptul de control și priveghiare ce legea rezervă ministrului de interne asupra administrațiunei acestui așezământ nu schimbă caracterul său de fundațiune privată, ci nu este de cât aplicarea și la acest așezământ a dreptului de control și priveghiare ce Statul are în privința ori-cărui așezământ de utilitate publică;

Considerând că ast-fel fiind, când Curtea de apel recunoște că G. Holban, în calitate de pensionar al epitropiei Sântului Spiridon, intră în dispozițiunea excepțională a citatului art. 409, dă o greșită interpretare acestui articol, și, prin urmare, motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 428

INCEPUT DE DOVADĂ SCRISĂ. — Constatarea dacă un act constituie un început de dovadă scrisă. — Cestiune de fapt. — Aprecieare suverană a instanțelor de fond.

Cestiunea de a se ști dacă un act poate sau nu constitui un început de dovadă scrisă este o cestiune de fapt, lăsată la suverana aprecieare a judecătorilor fondului.

No. 262. — Respingerea recursului făcut de Elena Rădulescu contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția III, No. 157 din 1890, în proces cu Ion Persu.

21 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier I. Prodan;

Pe recurenta, în susținerea motivelor, și

Pe D. Duca în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare în următoarea coprindere:

»Violarea și greșita aplicare a art. 1.197 din codul civil; eróre »gravă de fapt și nemotivare.

»În adevăr, pentru a dovedi depositul în sumă de 12.000 lei, ce »am lăsat în păstrarea D-lui Iancu Persu, am invocat proba cu mar- »torii, întemeiându-mă pe o carte postală și o scrisóre emanată de la »dénsul și care constituie un început de dovadă scrisă în sensul legel »carî fac admisibilă proba cu martorii.

»În aceste scrisori și mai cu sémă în cartea postală, D. Iancu »Persu recunósce că 'mî datoréză banî, prin scrisóre 'mî fixéză cum »are să 'mî plătésză lunar, iar prin cartea postală mă invită la dén- »sul ca să ne socotim.

»Tóte acestea dovedesc îndeajuns că între mine și D. Iancu Persu »nă existat și există daraveri de banî; curtea înlătură aceste scrisori »pe motiv că nu se referă cătușî de pușin la suma ce pretind eú, că »'i-am încredințat. Dacă prin aceste scrisori se arată și suma, »atuncî dovada era complectă și eú nu mă aveam trebuință să o com- »plectez prin proba cu martorii; dar tocmai că prin aceste scrisori se »menționéză de daraverile de banî dintre noi, am cerut să complec- »tez dovada sumei de banî ce 'i-am încredințat prin martorii.

»Curtea violéză, dar, și dá o greșită interpretare art. 1.197 din co- »dul civil, când înlătură acte ce emană de la adversarul meú, decla- »rându-le că nu constituie un început de dovadă scrisă, face eróre »groziera de fapt când susține că nu se referă la pretențiile mele, și »dá o hotărîre nemotivată, întru cât nu arată temerile pentru carî »susține că aceste scrisori nu se referă la daraverile bănescî, adică la »depositul de banî ce pretind de la D. Iancu Persu, dacă am cerut »proba cu martorii.

»Ca să dovedesc depositul, când am primit cartea postală să mă »duc să mă socotesc, eú nu m'am dus, am trâmîs pe d. Eraclie Ale- »xandrescu să primésză un rezultat al D-lui Persu față cu chemarea »să mă socotesc; 'mî-a adus răspuns să fiú fórte liniștită de banî, așa

»cum s'a angajat în scrisóre, are să vă dea, și la Ianuarie să se ducă
 »D. Alexandrescu să primescă 3.000 lei și restul 'l voiți primi cum
 »este în scrisóre.

»Când s'a dus, nu a mai putut lua nici un rezultat de la D.
 »Persu«.

Considerând că cestiunea de a se sci dacă un act póte său nu con-
 titui un început de dovadă scrisă, fiind o cestiune de fapt, lăsată la
 suverana apreciere a instanțelor de fond, scapă controlului curței de
 casație;

Că, ast-fel fiind și întru cât, în specie, curtea de fond, în suverana sa
 apreciere, a găsit că scrisorile invocate de recurentă, ca început de
 dovadă, nu se raportă la depositul sumei de 12.000 lei ce pretindea
 că are la intimatul I. Persu, cu drept cuvânt a respins proba testi-
 monială; și, deci, motivul de casare invocat fiind neintemeiat, urmază
 a se respinge recursul.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 429

**ACȚIUNE.—Apel.— Cum trebuiesc semnate. — Stabilirea iden-
 tității semnatarului. (Art. 69 din procedura civilă).**

*Dacă art. 69, alin. b din procedura civilă, cere ca petiția de in-
 tentarea unei acțiuni, și dar și petiția de apel, să coprindă
 numele și pronumele părților, etc., această cerință a legii n'are
 alt scop de cât acela de a se stabili într'un mod neîndoios iden-
 titatea persónelor litigante.*

*Ast-fel, când o parte litigantă 'și-a semnat, atât în petiția de in-
 tentarea acțiunei, cât și în aceea de apel, numele întreg, iar
 pronumele numai prin inițială, dar 'și-a indicat exact domici-
 liul unde a și fost citat, și a primit citația învederat că identita-
 tea sa a fost în-deajuns de stabilită.*

**No. 263.—Casarea, după recursul făcut de David Mihelsohn, a deci-
 sionei curței de apel din Bucuresci, secția II, No. 186 din 1899,
 în proces cu Frantz Jean Steclac.**

21 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Al. Gianni,

Pe D. Cesărescu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. Antonescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat, în următoarea cuprindere :

„Violarea art. 69 din procedura civilă, întru cât de și în petiția de intentarea acțiunii și cea de apel am omis a 'mî trece complet pronumele, dar indicându'mî domiciliul, prin acesta se stabilea îndestul de bine identitatea persoanei mele“.

Considerând că dacă art. 69, alin. b din procedura civilă, cere ca petițiunea de intentarea unei acțiuni și dar și petițiunea de apel să cuprindă numele și pronumele părților, etc., această cerință a legii n'are alt scop de cât acela de a se stabili într'un mod neîndoios identitatea persoanelor litigante ;

Că ast-fel fiind, și, întru cât, în specie, recurentul, atât în petiția de intentarea acțiunii, cât și în cea de apel, a semnat D. Mihelsohn, adică numai cu inițiala pronumelui său, dar 'și-a indicat exact domiciliul, unde a și fost citat și a primit citațiunea, învederat că era îndeejuns stabilită identitatea persoanei sale și nu mai putea fi nici un dubiū în această privință ;

Că, dar, în asemenea împrejurări, curtea de fond, anulând petițiunea de apel și cea de intentarea acțiunii făcută de recurent în contra intimatului Frantz Jean Steclac, a interpretat rău art. 69 din procedura civilă, și, dar, motivul de casare invocat fiind întemeiat, urmăzând a se admite recursul.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 430

SUCCESIUNE.—Acțiune în petițiune de ereditate.—Constatarea datei când a murit de cujus. (Art. 672 din codul civil).

Intr'o acțiune în petițiune de ereditate tribunalul este dator a constata data morței persoanei a cărei moștenire se reclamă spre

a se putea constata numărul moștenitorilor ce existau în momentul deschiderii moștenirii, ca ast-fel, să se p^otă precisa exact partea cuve ită reclamantului în acea moștenire.

No. 266. - Casarea, după recursul făcut de G. C. Târțeleanu, a sentinței tribunalului Romanași, cu No. 699 din 1899, în proces cu Tudora G. Stănculescu.

23 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiuciu :

Pe recurent în susținerea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Poni, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II :

I. » Violarea principiului autorității lucrului judecat.

» Prin decisiunea definitivă, cartea de judecată No. 592 din 1898, vocolul II, Caracal, se constată că drepturile Tudorei Stănculescu se » limitează la $\frac{1}{4}$ parte din imobilul în litigiu, toate drepturile sale fiind » deduse în instanță, de ôre-ce la acea epocă erau decedați atât tatăl » cât și frații Tudorei, pe care îi moștenise ; nu se p^ote recunoște » alte drepturi tot ca moștenitoare, de cât acelea cari îi erau acordate » prin decisiune definitivă.

II. » Violarea art. 672 și rea aplicare a art. 669 din codul civil; » tribunalul afirmă că, pe bătrânul Voicu Florea 'l-a moștenit Tudora » pentru $\frac{1}{4}$ parte, prin aplicațiunea art. 669 ca și cum ar fi rămas » patru copii ; când tribunalul constată că aũ rămas șese copii, tri- » bunalul, raționând ast fel, comite o învederată eróre de fapt și face » o greșită aplicare a art. 669.

» Tribunalul însă violază art. 672 când afirmă că, pe cei doi frați : » Simion și Ioniță, îi moștenesce numai Tudora «.

» Tocmai prin aplicațiunea art. 672, pe acești doi frați, îi moște- » nesce de o potrivă Tudora și cel-alți trei frați : Mihalache, Domnica » și Florica, ale căror drepturi le represint eũ asupra imobilului în » litigiu «.

» Nicı partea adversă, nicı tribunalul pe de altă parte, nu stabilește » că Simion și Ioniță ar fi supraviețuit tatălui lor Voicu, ca să 'l p^otă

»moșteni, așa că aplicarea art. 659 este perfect nejustificată și ne-motivată«.

Având în vedere că se constată în fapt că, Voicu Florea, încetând din viață, a lăsat ca avere un loc de casă în Caracal ; că, în urma acțiunii intentată de Tudora G. Stănculescu, intimata de astăzi, contra lui Gavril G. Târțeleanu, recurentele, s'a recunoscut aceștia, prin cartea de judecată cu No. 592 din 1898, a judecătorului ocolului II Caracal, rămasă definitivă, dreptul ca fiică a defunctului Voicu Florea, la o a patra parte din acel loc, iar lui Gavril G. Târțeleanu dreptul la cele-alte trei părți ca cumpărător de la frații reclamantei, lucru ce nu s'a contestat, constată cartea de judecată, nici de reclamantă ;

Având în vedere că numita Tudora Stănculescu intență în urmă o nouă acțiune, pretinzând că la mórtea defunctului Florea Voicu a rămas șese moștenitori ; că recurentul Târțeleanu nu a cumpărat de cât partea de moștenire de la trei din acei moștenitori ; că partea în acest loc a celor-alți doi moștenitori, ce se constată că sunt morți, fără descendenți sau ascendenți, se cuvine dăneși, în calitatea sa de soră ;

Având în vedere că asupra acestei acțiuni tribunalul județului Romanași, prin sentința atacată ađi cu recurs, îi recunoște pe lângă dreptul în sus ășa pătrime din acel loc și pe acela de șese din 18 părți, sau de o treime în restul acelui loc ;

Considerând că din momentul ce prin citata carte de judecată cu No. 592 din 1893, se recunoște asupra acestui loc intimata de astăzi dreptul la o pătrime, iar recurentului dreptul la cele-alte trei pătrimi, nu era suficient pentru rezolvarea acestei a doua acțiune a se stabili că defunctul Florea Voicu a avut șese moștenitori și că recurentul a cumpărat dreptul de moștenire asupra acestui loc numai de la trei din acei șese moștenitori, singurele fapte de cari tribunalul se ocupă, ci trebuia să constate data morței acelor doi moștenitori ; căci dacă frații, a căror moștenire se reclamă de Tudora Stănculescu, murise înainte de a cumpăra recurentul părțile celor-alți trei moștenitori, partea cuvenită celor doi moștenitori în acel loc s'a moștenit nu numai de recurent, dar și de cei-alți trei moștenitori, în virtutea art. 672 din codicele civil, și, prin urmare, în părțile vindute de acei trei moștenitori era coprinsă și partea ce li se cuvenea în moștenirea fraților morți ;

Considerând că tribunalul era dator cu atât mai mult să constate data morții, cu cât citata carte de judecată, ce se invoca de recurent înaintea tribunalului ca regulând într'un mod definitiv drepturile respective ale părților asupra acestui loc, lăsa a se presupune predecesul celor două moștenitori, căci dacă dânsul ar fi fost în viață în momentul când cauza a fost judecată de judecătoria de ocol, intimată de astăd: nu ar fi avut dreptul la o a patra parte, ci numai la o a șasea parte din acel loc; săd, dacă fiind morți și intimată singură ar fi avut dreptul la moștenirea părților convenite fraților morți în acel loc, dânsa nu putea recunoște recurentului dreptul la cele-alte trei părți din acel loc;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul admite dreptul exclusiv al intimatei asupra părților convenite în acel imobil fraților morți, fără a se preocupa de data morții acelor două moștenitori, nu fine semnă nici de dispozițiile citatului art. 672, nici de dreptul ce rezultă pentru părți din citata carte de judecată; că, dar, motivele invocate sunt întemeiate.

Pentru aceste motive.

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 431

SOMAȚIUNE. — Ce fel de act este. — Autoritatea lucrului judecat. — Dacă pôte fi invocată de persóna ce n'a figurat în litigiu.

- 1) *Somațiunea este primul act de executare.*
- 2) *Persóna ce nu a figurat într'un proces nu pôte invoca în procesul ce dânsa intentéză uneia din persónele ce a figurat în acel proces, ca lucru judecat, sentința ce s'a dat în acel litigiu.*

No. 269. — **Respingerea recursului** făcut de C. G. Bodeanu contra sentinței tribunalului Buzău No. 280 din 1899, în proces cu Elena N. Zaharia.

23 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. Buiucliu;

Pe D. avocat Pleșoianu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat C. D. Sărățeanu, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivelor II și III de casare :

»Violarea art. 1.262 din codul civil, pe care s'a basat hotărârile din anul 1895 că separația patrimoniilor este nulă pentru că executarea nu s'a început în termen de o lună, prin urmărirea începută și neîntrerupte, ci tocmai după 11 ani; ceea ce se constată în fapt și prin sentința atacată cu recurs și care se întemeiază tot pe articolul 1.262 din codul civil.

III. »Violarea art. 1.190 din codul civil pe care onor. tribunal se întemeiază și pe motivul că nulitatea separației patrimoniilor neînființată de ordine publică, este pasibilă de ratificarea bărbatului, fără însă să constate în fapt existența vre-unei ratificări în condițiunile cerute de acest articol de lege«.

Având în vedere că din sentința tribunalului Buzău cu No. 280 din 1899, supusă recursului și pronunțată asupra apelului făcut în contra cărței de judecată a județului ocolului I Buzău, cu No. 1.011 din 1898, rezultă că Elena N. Zaharia, intimată de astăzi, autorizată de soțul ei, a făcut coetestațiune contra urmării făcută de C. G. Bodeanu, creditorul soțului N. Zaharia, în averea mobilă a acestuia ; că Elena Zaharia, soția, susținea că dânsa a vând obținută o separațiune de patrimoniu, prin sentința No. 312 din 1883, făcuse soțului în acelaș an 1883 o somațiune de executare ; că în anul 1894 executase definitiv acea sentință, prin obținerea în plata creanțelor sale dotale, a mobilelor soțului condamnat, care mobile fac obiectul urmării de acum ; că C. Bodeanu, recurentele de astăzi, n'a devenit creditorul soțului de cât în anul 1898 ; că ast-fel, Bodeanu este un creditor posterior nu numai declarării de separațiune de patrimoniu, dar și executării definitive și că transmisiunea mobilelor soțului către soția sa în plata datoriei dotale s'a făcut în anul 1894, prin acte autentice și publice ;

Considerând că tribunalul constată în fapt că somațiunea care este primul act de executare, în urma obținerii sentinței de separațiune de patrimoniu pentru executarea acelei sentințe, cerută de art. 1.262 din codul civil, s'a făcut de către femeie în cursul lunii prevădută de sus citatul text ; că, cercetând împrejurările și faptele procesului, mai constată că în anul 1894, a executat definitivamente acea sentință și că pe cât l'a fost posibil soțului, ea a continuat neîntrerupt cu

executarea acelei sentințe, ast-fel că din toate aceste constatări de fapt făcute (în mod suveran) de instanțele de fond, se ved îndeplinite cerințele art. 1.262 și 1.307 din codul civil ;

Considerând că și afirmarea ce face astăzi recurentul, că tribunalul n'a constatat existența ratificării făcută de soț, se găsește neexactă în fapt ;

Considerând că ast-fel fiind urmează a se respinge aceste motive.

Asupra motivului I de casare :

» Omisiune esențială a se pronunța asupra hotărîrilor judecătorești definitive și executorii oposable D-nei Elena N. Zaharia, prin care s'a stabilit în anul 1895 că e nulă separația patrimoniilor din 1883, pe motiv că sentința nu s'a executat în termen de o lună, conform legii, ci tocmai după trecere de 11 ani a intervenit un act de cesiune între bărbat și femeie și ast-fel s'a respins atunci contestația ce făcuse D-na Zaharia la urmărirea averii mobile a soțului său, după cererea creditorului.

» Primul motiv de apel a fost : ca D. jude de ocol, prin exces de putere și violare de lege, a admis acum contestația D-nei Zaharia, nerespectând nici cartea sa de judecată No. 659 din 1895, nici sentința onor. tribunal No. 226 din 1895 care a confirmat acea carte de judecată, și a respins apelul D-nei Zaharia ca nefondat. După art. 1.264 din codul civil, creditorii bărbatului pot ataca separația de patrimoniu pronunțată și chiar executată cu fraude contra drepturile lor. Eu însă nu am atacat, ci am combătut contestația și am constatat cu hotărîri judecătorești definitive și executorii că D-na Zaharia nu are separația patrimoniilor, și că aceste hotărîri sunt oposable D-nei Zaharia ca una ce s'a judecat cu creditorii bărbatului său și i s'a respins contestația făcută atunci ca și acum la urmărirea averii mobile a soțului său«.

Având în vedere că recurentul n'a produs astăzi înaintea curții sentințele pronunțate mai înainte între soție și creditorii bărbatului ei după care s'ar fi refuzat soției cererea de separațiune de patrimoniu ;

Că de altminteri acele hotărîri în care creditorul Bordeanu n'a figurat, nu pot fi invocate de densusul ca având autoritatea lucrului judecat ; că creditorul Bordeanu nici n'a arătat în ce pozițiunea sa juridică de astăzi, ar fi identică cu aceea a acelor creditorii d'atunci, ast-fel că și motivul acesta de casare urmează a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra ultimului motiv de casare:

„Violarea art. 1.307 din codul civil, după care vinđarea nu se pöte face între sođi, de cât în cas de separație de patrimoniu, iar hotărřile judecătorești definitive și executorii din 1895 opozabile D-nei Zaharia stabilesc că D-sa nu are asemenea separație de patrimoniu“.

Avënd în vedere că cererea recurentului de a se invalida transmiterea mobilelor făcută în anul 1894, pentru că ar exista nise hotărřiri de care s'a vorbit mai sus, pronunțate între alte persoane și pentru alte situații de drept, este cu desevirșire inadmisibilă și nu se pricepe cum a putut fi violat art. 1.307 din codul civil atunci când el autorisă tocmai vinđarea între sođi, în cas de separație de patrimoniu ;

Că ast-fel fiind, și acest ultim motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 432

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Infracțiune descoperită în urmă. — Ministerul public. — Informație judiciară. — Dacă agenții acciselor mai sunt competenți a face veri o constatare. (Art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale ; art. 101 și 105 din regulamentul acelei legi ; art. 172 și 175 din legea vamală).

CONTRAVENȚII LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Proces-verbal de constatare. — Necitirea lui contravenientului. (Art. 120 din regulament ; art. 192 din legea vamală).

1) *Din obligația ce se pune prin art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale agenților acciselor ca și, în cas când contravenția s'a descoperit în urma comiterii ei, să se adreseze ministerului public pentru a obține o informație judiciară, nu se pöte deduce că s'a ridicat, în acest cas, acestor agenți dreptul d'a cerceta contravenția și d'a statua asupra confiscării și amendei. Singura deosebire între cazul când contravenția s'a descoperit în momentul comiterii ei și acela când s'a descoperit în urmă, este că în ultimul cas, agenții acciselor nu pot proceda la nici o constatare fără a se adresa în prealabil ministerului public pentru a obține o informație judiciară.*

2) *In materie de contravenție la plata acciselor comunale, citirea către contravenient a procesului-verbal de constatare fiind o formalitate posterioară constatăreii, neobservarea ei nu poate a-trage nulitatea procesului-verbal.*

No. 271. — **Respingerea, după divergență, a recursului făcut de A. Marcusohn contra sentinței tribunalului Bacău cu No. 247 din 1900, în proces cu primăria comunei Bacău.**

26 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Henzescu;

Pe D-nii avocați Sachelarie și I. Mitilineu, în desvoltarea motive-lor de casare, și

Pe D. avocat V. Cancicof, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Faptul de contrabandă a lumânărilor nefiind flagrant, perchisi-
 țiunile și constatăările făcute în prăvălia D-lui Marcusohn nu puteau
 fi efectuate de D. casier comunal, acesta trebuind, conform art. 101
 din regulamentul perceperei veniturilor comunale, să ceară minis-
 terului public informațiune judiciară, care trebuia să se facă ast-
 fel cum prescrie art. 45 din procedura penală, adică de D. judecător
 de instrucție sau și delegatul acestuia, care nu putea fi de cât un
 oficer al poliției judecătorești, iar nu un agent al fiseului; că ast-
 fel, conform art. 101 din regulamentul de constatare, combinat cu
 art. 45 din procedura penală, procesul-verbal cu No. 819 din 5 A-
 prilie a. c. al casierului comunal, precum și hotărîrea aprobativă a
 D-lui primar, sunt isbite de nulitate“.

Având în vedere că este constant că agenții accisilor, dobîndind
 convingerea că Ancel Marcusohn a introdus de mai puțin de un an
 în comuna Bacău luminări de stearin fără a plăti taxa de accis, s'au
 adresat ministerului public pentru a obține o informațiune judiciară
 conform art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea
 și urmărirea veniturilor comunale, combinat cu art. 8 din legea pen-
 tru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale și art.
 172 din legea vămilor, că procurorul a delegat cu această lucrare pe
 un agent al poliției judiciare; că agentul comunal, împreună cu acest

agent al poliției judiciare, prin procesul-verbal ce a redactat, constatând faptul de contrabandă, i-a confiscat luminările și i-a condamnat la amendă a patra parte din valoarea acelor luminări, care se va fixa după vinderea lor;

Considerând că din obligațiunea ce se impune prin citatul articol agenților acciselor, în cas când contravențiunea s'a descoperit în urma comiterii lor, a se adresa ministerului public pentru a obține o informațiune judiciară, nu se poate deduce că s'a ridicat, în acest cas, acestor agenți dreptul de a cerceta contravențiunea și de a statua asupra confiscării și amendei; căci art. 105 ce urmează (art. 175 din legea vămilor) recunoște acestor agenți dreptul de a constata infracțiunile la acea lege, și prin urmare și infracțiunile prevădute în precedentul articol 104; că singura deosebire între cazul când contravențiunea s'a descoperit în momentul comiterii ei și acela când s'a descoperit în urmă, este că, în ultimul cas, agenții acciselor nu pot procede la nici o constatare fără a se adresa în prealabil ministerului public pentru a obține o informațiune judiciară; că această obligațiune impusă agenților acciselor nu are alt scop de cât a opri pe acești agenți ca, sub pretextul de contrabandă, să se potă introduce singuri și din propria lor putere în domiciliul cetățenilor; că art. 101 n'a putut înțelege a obliga pe ministerul public și atunci când faptele denunțate nu trag după dânsese nici o pedepsă corporală, și dar nici intră în competența instanțelor corecționale a le judeca, să ceară judecătorului de instrucție d'a procede la constatarea lor; nici a voit să ridice procurorului dreptul când faptele nu presint de cât o simplă contravențiune la legea privitoare la accise comunale, să delege pe un agent al poliției judecătorești să procedă împreună cu agentul acciselor la constatarea lor;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este nefondat.

Asupra motivului II de casare, ast-fel cum s'a dezvoltat:

„Procesul-verbal de constatare este nul și din cauză că în el nu se arată domiciliul celor ce i-a făcut, nu se arată locuința lui Marcusohn, nu se fixase cifra amendei, ast-fel după cum prescrie art. 97, alin. II din regulament. Nu se arată locul, data și ora încheierii procesului-verbal, și nu s'a citit acest proces-verbal lui Marcusohn, atunci când a fost invitat să i iscălescă, ast-fel că s'a violat dispozițiunile art. 97, 107, 112 și 115 din menționatul regulament al perceperii veniturilor comunale: că dar, pria omisiunea

»acestor formalități, procesul-verbal al casierului comunal este nul, »conform art. 120 din citatul regulament, și cere a se declara ca »atare«.

Considerând că este inexact în fapt că procesul-verbal nu arată domiciliul nici al funcționarilor ce l-au redactat, nici acela al lui Marcusohn, precum de asemenea este inexact în fapt că în procesul-verbal nu se arată locul, data și ora încheierii;

Considerând că procesul-verbal luând de basă în fixarea amendei prețul cu care s'ar vinde luminările confiscate, și acest preț reprezentând adevărata lor valoare, nu se poate pretinde că s'a violat cu acest mod d'a fixa amenda verî-un text de lege;

Considerând că citirea procesului-verbal, chiar de s'ar presupune că nu s'a făcut, fiind o formalitate posterioară constatării, neobservarea ei nu poate atrage, în virtutea art. 120 din citatul regulament (art. 192 din legea vămilor), nulitatea procesului-verbal de constatare;

Considerând că ast-fel fiind, și acest motiv este nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 433

PĂMÎNT RURAL. — Competință. — Instanțele îndrituite de legea rurală din 1864. (Art. 24, 25—30 din legea rurală din 1864).

Instanțele îndrituite de legea rurală din 1864 spre a regula raporturile dintre proprietari și săteni, și prevădute de articolele 25—30 din citata lege, nu erau chemate de cât a constata numărul clăcașilor după moșie, deosebitele lor categorii, precum și suma de despăgubiri cuvenite proprietarului. Ori-ce alte contestații ce s'ar ivi între săteni și proprietar sunt de competența instanțelor judecătorești a le rezolva.

No. 276 — Respingerea recursului făcut de obștea locuitorilor comunei Fierbinții contra deciziei curței de apel din București, secția II, cu No. 109 bis din 1899, în proces cu Heraclie Arion.

28 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat Al. Rioșeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Incompetență, exces de putere și violarea art. 25—30 din legea rurală de la 15 August 1864.

»Obiectul acțiunii intentată locuitorilor de generalul H. Arion nu a fost pentru verii-o impresurare făcută de noi în urma aplicării legii rurale din 1864, ci pentru că el ar poseda mai mult ca peste 200 pogone, pecând după tabela lit. A trebuiau să aibă numai 1785 pogone, așa că prisosul ce li s'a dat atunci mai mult, când s'a delimitat pământurile, urmează a fi restituit D-lui general.

»Acesta a fost și obiectul conclusiunilor intimatului în apel, pentru care s'a ivit divergență între cei trei consilierii cari compunea curtea de apel, majoritatea de doi fiind de o părere, a se declara neadmisibilă și tardivă atare cerere. Totuși, în urma divergenței, curtea, complectată în numărul de cinci admite după proceduri preparatorii asemenea cerere și ne obligă să restituim D-lui general H. Arion, 207 pogone teren ;

»Curtea de apel, ca instanță judecătorească, nu era competentă după articolii de lege precitați pe cari îi violază, atari contestațiuni, pe cari numai instanțele administrative aveau căderea, la epoca și termenul prin acele legi, a le judeca și tranșa«.

Având în vedere că este neconstatat în fapt că suma pogonelor posedată de locuitorii după proprietatea Fierbinți, în virtutea legii rurale din 1864, este mai mare de cât cea prevădută în tabela lit. A, și că ceea ce se revendică de proprietar înaintea instanțelor de fond era acel prisos ;

Considerând că instanțele indrituite de legea rurală a regula raporturile dintre proprietarii și săteni, și prevădute în citatele art. 25—30 la cari se referă motivul de recus, nu erau chemate, în virtutea art. 24 din citata lege, de cât a constata numărul clăcașilor după acea moșie, deosebitele lor categorii, precum și suma de despăgubire cuvenită proprietarului ;

Considerând că acțiunea intimatului de astăzi în recurs n'a avut drept obiect înaintea instanțelor de fond anularea acestor încheieri, pentru a se putea pretinde că s'a violat citele art. 25—30 din legea rurală, ci dânsul, recunoscând acestor încheieri autoritatea lucrului judecat, a revendicat de la locuitorii pământul ce ei posed peste suma prevădută în acele încheieri, sau, în alte cuvinte, a revendicat ceea ce dânsii posedau peste titlul lor.

Considerând că o asemenea acțiune este de competența instanțelor judecătorești a o rezolva ; că, dar, motivul invocat este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECIZIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

—
SECȚIUNEA II
—

No. 434

DELICT SILVIC. — Găsirea lemnelor la casa delincventului. — Dacă constituie flagrant delict. — Proces-verbal de constatare. — Combaterea lui prin martori. (Art. 39 din codul silvic).

Faptul că lemnele tăiate și ridicate din pădurile Statului au fost găsite de agenții silvici la casa unui locuitor nu constituie un flagrant delict, și, în acest caz, procesul-verbal de constatare se poate combate prin martori.

No. 517. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Neamțu No. 405 din 1900.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Tribunalul, punând basă pe depunerile martorilor inculpatului, a violat dispozițiunile art. 39 din codul silvic, căci delictul imputat numitului constituie un flagrant delict, care a fost constatat de către agentul silvic; prin facheiere de proces-verbal, act atașat la

„dosarul cauzei, și care nu p \acute{o} te fi combătut de c \acute{a} t prin înscriere în
 „fals. Tribunalul, pun \acute{e} nd basă pe depunerile martorilor inculpa-
 „tului, a comis un exces de putere, viol \acute{a} nd dispozițiunile art. 46 din
 „codul silvic și art. 185 din procedura penală, c \acute{a} ci a trecut peste
 „marginile acordate de lege de a aprecia acele depuneri».

Av \acute{e} nd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă c \acute{a}
 pădurarul Statului, g \acute{a} sind trei arbori t \acute{a} aiși și ridic \acute{a} ți din pădurea
 Statului P \acute{a} ngarați în ziua de 23 Martie 1899, și, lu \acute{a} ndu-se pe ur-
 mele făcute în zăpadă, ar fi g \acute{a} sit acele lemne la locuința lui I. Oanca,
 dup \acute{a} care denunț \acute{a} nd faptul primarului respectiv acesta a încheiat
 procesul-verbal de constatare la 25 Martie 1899 ;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} ast-fel fiind faptele stabilite de tribunal, în specie,
 nu p \acute{o} te fi vorba de un flagrant delict în sensul prescris de art. 39
 din codul silvic ;

C \acute{a} , prin urmare, cu drept cuv \acute{e} nt, tribunalul a admis proba cu
 martori cerută de delicuent pentru a dovedi nevinov \acute{a} ția sa, și, de
 aceea, mijlocul de casare are a fi respins ca neînțemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 435

MARTORI. — Utilitatea și oportunitatea ascultării lor. — Apre-
 ciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 186 din procedura
 penală).

RĂPIRE DE MINORI. — Nestrămutarea minorului de la casa pă-
 rinților săi. — Dacă în acest cas există delictul de răpire de
 minori. (Art. 280 din codul penal).

- 1) *Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze utilitatea și o-
 portunitatea ascultărilor martorilor invoc \acute{a} ț de părți și a de-
 cide respingerea unei asemenea probă, ori de câte ori g \acute{a} sesc i-
 nutilă această probă.*
- 2) *Unul din elementele esențiale ale delictului de răpire de mi-
 nori este acela ca minorul să fi fost strămutat de la domiciliul
 părinților săi în altă parte.*

No. 521. — Respingerea recursului făcut de Teodora Stamatiade,
 ca parte civilă, contra deciziei curței de apel din București, secția
 III, No. 337 din 1900, în proces cu Răducanu I \acute{o} n și alții.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat ;

Pe D. avocat G. Danieleanu, în dezvoltarea motivelor de casare ;
Pe D-nii avocații P. Grădișteanu și Em. M. Porumbaru, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Curtea de apel, spre a'mi refusa cererea de a proba prin martori delictul prevăzut de art. 280 din codul penal, denaturază elementele cerute de acest articol ; pentru existența delictului țice :
»1) Că nu am arătat cine anume a întrebuințat manoperile frauduloase, dacă era numai unul, nu acuzam cinci, câteși cinci dar actualmente 'l-a comis ; 2) Că nu am arătat unde era așezat minorul.
»Dacă am țis că 'l-am înduplecat să părăsască pe mama sa, evident că era la mama sa până să 'l convingă să o părăsască ; 3) Țice că nu am arătat unde s'a strămutat. Dar puțin importă unde 'l-am făcut să se strămute. Legea nu cere să arăt și să dovedesc unde 'l-am făcut să se strămute, ci numai că 'l-am făcut să se mute de la mama sa, să o părăsască. Cu alte cuvinte curtea, denaturază condițiile art. 280, ca să găsească pretext a 'mi refusa de a le proba. Într'un cuvânt, curtea violază art. 280 și comite un exces de putere, nepermițându-mi singurul mijloc de a dovedi delictul, adică audierea de martori, căci despre delict nu 'și pôte procura victima delictului probă preconstituită«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Vădând art. 186 din procedura penală ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile acestui articol că martorii, pentru său contra, vor fi ascultați dacă cere trebuința ; că, prin urmare, din aceste dispozițiuni reiese că instanțele de fond sunt suverane a aprecia utilitatea și oportunitatea ascultării martorilor învoțați de părți și a decide respingerea unei asemenea probe cerută de părți, ori de câte ori găsește inutilă această probă ;

Considerând, în specie, că curtea, de apel pentru a refusa recurenței cererea de a se asculta martorii propuși la tribunal, cari nu au fost ascultați, precum și de a i se chema și alți martori, constată și declară, prin decisiunea sa, că faptele ce recurenta voesce a dovedi

cu acești martori, chiar de s'ar adevări, nu sunt de natură a constitui manoperile cerute de art. 280 din codul penal ;

Că, prin urmare, și întru cât curtea motivează în fapt pentru ce a-nume găsește inutilă cererea recurentei, decisiunea sa, în această privință, nu poate cădea sub censura acestei curți; și de aceea, mijlocul de casare are a fi respins.

Asupra mijlocului II de casare :

„Curtea mai afirmă că strămutarea minorului de la domiciliul său în altă parte este un element esențial al delictului prevăzut de art. 280. Eroré juridică și violare de lege ; căci art. 280 nu cere neapărat operarea strămutării de către chiar delincenții ei, se mulțumesc cu înduplecarea de către delincenți a minorului ca să se strămute chiar singur «.

Considerând că curtea de apel, pentru a respinge apelul făcut de recurentă în contra sentinței tribunalului, care apără pe intimați de ori-că penalitate pentru faptul de răpire de minori ce li se impută, stabilește în fapt, față cu instrucțiunea urmată înaintea sa și cu depozițiunile martorilor audiați de tribunal, că minorul fiind urmărit de poliție, a fost găsit domiciliând în Hotel Continental, acolo unde locuia și muma sa, recurenta de aji ;

Considerând că, întru cât decisiunea curții stabilește în fapt că minorul nu a fost strămutat de la domiciliul mamei sale, element esențial al delictului prevăzut de art. 280 din codul penal, curtea de apel a avut a declara că faptele, așa cum au fost prezentate de recurentă, nu întrunesc elementele constitutive ale delictului de răpire de minori ;

Că, de aceea, și acest motiv urmăzează a se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 436

COMPETINȚĂ. — Jitar. — Gardian câmpenesc. — Lovire. —
Ce delict constituie. — Ultragiu sau lovire. (Art. 525 din procedura penală ; art. 185 și 238 din codul penal ; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle).

Jitarul tocmit de sătenî, în mod particular, pentru a le păzi fêrinele, nu pôte fi privit ca funcționar administrativ în sensul

legei poliției rurale, cum ar fi un gardian câmpenesc, și, deci, faptul de a lovi sau răni pe un asemenea jitar nu constituie delictul de ultragiū, ci delictul de lovire sau rănire cu voință.

No. 527. — Regularea competenței, în urma cererii D-lui procuror general al acestei curți, în cauza lui Iorgu H. Mărculescu și alții.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;
Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că Iorgu H. Mărculescu și alți trei fiind dați judecăței pentru faptul de bătae comis în prejudiciul lui Ioan Horlogea, judele ocoului R.-Sărat, prin cartea de judecată cu No. 1.517 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motivul că pacientul era gardian câmpean când a fost bătut, și, deci, după art. 185 din codul penal, care prevede acest fapt, afacerea nu intră în competența acestor instanțe ;

Că tribunalul R.-Sărat, prin sentința cu No. 586 din 1900, și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că pacientul, când a suferit bătaia, nu era gardian câmpean al comunei, conform legii poliției rurale, ci numai jitaru angajat de săteni în mod particular, și ast-fel faptul e pedepsit de art. 238 din codul penal, care este de competența judecătorilor de ocóle ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că, în specie, tribunalul constată din chiar declarațiu-reclamantului că, în timpul când a fost bătut de inculpații Mărculescu și alți trei locuitori, densus era jitaru tocmit de săteni în mod particular pentru paza țérinelor, ast-fel că el nu pôte fi privit ca funcționar administrativ în sensul legii poliției rurale ; că, prin urmare, în acest cas, faptul imputat inculpaților constituie delictul de lovire, prevăduț și pedepsit de art. 238 din codul penal, și este, prin urmare, de competența judelei de pace a 'l judeca, în virtutea art. 71 din lege.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror,

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 437

PENSII. — Pensile medicilor morți din cauza bôlelor infecțioase contractate în timpul epidemiilor și în exercițiul funcțiunei. — Ce se înțelege prin epidemie. (Art. 177 din legea sanitară și art. 72 din regulamentul serviciului sanitar din 1894).

Există epidemie în sensul art. 72 din regulamentul sanitar din 1894 și al art. 177 din legea sanitară, care regulează drepturile la pensie ale urmașilor medicilor morți în urma unei boli infecțioase contractate în timp de epidemie și în exercițiul funcțiunei, nu numai când sunt mai multe cazuri de bolă infecțioasă, ci și când se ivesce numai un singur cas de asemenea bolă.

No. 116. — Casarea, după recursul făcut de Elena V. Tiron, a decisiunei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 37 din 1900, dată în proces cu ministerul de finanțe.

5 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe D. avocat Pictorian, în combateri, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni, fiind minorii în cauză:

Deliberând,

Asupra mijlocului III de casare:

III. »Violarea art. 72 din regulamentul legii sanitare.

»Curtea nu este mai norocită când prin cuvântul *epidemie* înțelege mai multe cazuri, însă nu un singur cas sporadic ca acesta »sub formă de epidemie.

»Pe lângă inesactitatea acestei afirmațiuni, care este combătută »prin actele și martorii noștri, dar admitând ceea ce curtea dice, »încă din textul art. 72 al regulamentulului legii rezultă în mod ne»înduoios și precis că epidemia se poate declara chiar și atunci când »se ivesce un singur cas de bolă infecțioasă«.

Având în vedere decisiunea curței supusă recursului, din care rezultă că recurenta a cerut comisiunei pentru constatarea și regularea drepturilor la pensie, de a i se acorda o pensie de 300 lei lunar, cu începere de la Maiu 1898, pe motiv că soțul său, D-rul V. Tiron, fiind medic în plaiul Prahova, a încetat din viață, în urma unei febre tifoide contractată în timp de epidemie și în exercițiul func-

țiunei, infectându-se de la un bolnav din cătunul Mislea, pensie ce i se cuvine în virtutea art. 177 din legea sanitară ;

Având în vedere că curtea de apel a respins cererea recurentei, pe motiv că de și s'a dovedit mórtea D-rului Tiron în condițiunile arătate de recurentă, însă existența epidemiei de febră tifoidă în acel cătun nu este dovedită, iar singurul cas al morței locuitorului Oprea, s'a produs în mod sporadic, iar nu sub formă de epidemie, și că, prin urmare, recurenta nu se găsește în condițiunile art. 177 din legea sanitară ;

Considerând că stabilite fiind faptele și impregiurările în cari D-rul Tiron, soțul recurentei, a încetat din viață în luna Maiu 1898, urmază a se ști dacă și întru cât acele fapte și impregiurări dă dreptul recurentei a cere și obține o pensiuie în condițiile prescrise de art. 177 din legea sanitară, pentru care este a se stabili când și în ce anume condițiuni există starea de epidemie ;

Considerând că, în această privință, art. 72 din regulamentul pentru serviciul sanitar făcut pentru executarea legii sanitare, și sancționat și publicat în anul 1894, prescrie că, în cas de ivirea vre-unei bóle epidemice, medicul plășei, d'impreună cu sub-prefectul și agentul sanitar, se transportă în localitate, constată felul bólei și declară ivirea epidemiei chiar și atunci când se va constata un singur cas de bółă infecțioasă prevădut în regulamentul de prevențiunea bólelor infecțioase ;

Considerând că, în sensul art. 177, legea sanitară se explică în de-ajuns prin dispoziția din art. 72 al regulamentulului ; că, dar, starea de epidemie în sensul acestei dispoziții este și atunci când și un singur cas de bółă infecțioasă s'a ivit ;

Considerând că nu se póte, prin diferite argumente și constatări de fapt din partea instanței de fond, a se elimina aplicarea art. 72 al regulamentulului și însăși administrația publică, care a socotit util, în interesul preservării sănătăței publice, a face aceea dispoziție, a se sustrage aplicării acelei dispoziții din regulamentul, în specie, când de alt-fel ar fi constat că Oprea a murit de o bółă epidemică și infecțioasă, că el a fost căutat de D-rul Tiron și că acesta a murit în curând de aceeași bółă ;

Că de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 438

CONTRAVENȚII LA LEGEA PESCUITULUI. — Flagrant delict. — Perchisiție. (Art. 36, 43 și 46 din legea pescuitului; art. 40 din procedura penală).

Când cine-va pescuiește cu instrumente nepermise și fără a avea voie pentru constatarea și urmărirea acestui fapt, dacă se procedează imediat și se crede de cuviință a se face o perchisiție, în asemenea condiții perchisiția este admisă, conform dreptului comun, și procesul-verbal ce s'a încheiat în asemenea caz de flagrant delict trebuie să fie creșut până la înscrierea în fals.

No. 529. — **Casarea sentinței tribunalului Tulcea cu No. 223 din 1900, în urma recursului făcut de Stat în proces cu Vasile Vasilef.**

6 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Greșită aplicare a art. 43 din legea pescuitului și violarea art. 40 din procedura penală, combinat cu art. 46 din legea pescuitului. „Nu s'a făcut perchisiție la domiciliu, ci prins contravenientul în flagrant delict a fost urmărit până la casa sa unde s'a găsit ascuns pescele în o gropă, și deci, rău tribunalul a anulat procesul-verbal.”

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Vasile Vasilef, fiind dat în judecată pentru că în mod fraudulos și prin întrebuințare de sandole a vânat 100 kilograme pește din ghiolul Statului, a fost condamnat de judele ocolului Tulcea, prin cartea de judecată cu No. 958 din 1899, la 40 lei amendă, în baza art. 1, 14 și 36 din legea pescuitului, iar tribunalul prin sentința supusă recursului, judecând apelul numitului inculpat, anulază procesul-verbal de constatarea contravențiunii și, în consecință, achită pe inculpat de faptul ce i se impută, pe motiv că, după dispozițiunile art. 43, ultimul alineat, din legea asupra pescuitului, nici o perchisițiune domiciliară nu se poate face, pentru constata-

rea contravențiunilor la acea lege, de cât numai la birtaş, negustor de comestibile, precupeți, și în localurile deschise publicului, și deci, este nul procesul-verbal încheiat în cauză în urma perchisițiunei făcută la casa delicuentului, de ôre-ce dânsul nu se afla în nici una din categoriile enumerate de art. 43 citat, pentru a i se putea face perchisiție ;

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că, în noaptea 14 Noembre 1899 furându-se o cantitate de pesce din ghiolul Statului agentul punctului Zagan s'a pus imediat în urmărirea delicuentului, și a doua zi, la 15 Noembre la domiciliul inculpatului, procedând la perchisițiune, a găsit îngropați în curtea acestuia două saci cu pesce în cantitate de 100 kgr. crap, vênat cu sandola, pentru care perchisițiune a încheiat proces-verbal ;

Considerând că faptul ast-fel cum este descoperit și constatat constitue, conform art. 40 din procedura penală, un flagrant delict ;

Considerând că, pentru constatarea de contravenții la legea pescuitului după art. 43, se pot face perchisițiuni la unele din persoanele arătate, cari de obște se presupune că trag folose din contravenție, ori când însă, de către agenții arătați ;

Considerând că dacă, cine-va pescuesce cu instrumente nepermise și fără a avea voie și dacă pentru urmărirea și constatarea comiterii acestui fapt, dacă se procede imediat și se crede de cuviință a se face o perchisițiune, în asemenea condiții perchisiția este admisă, conform dreptului comun, și procesul-verbal, ce s'a încheiat în asemenea cas de flagrant delict, va avea a fi cređut precum se confirmă acésta și prin art. 46 din legea pescuitului ;

Că, prin urmare, tribunalul anulând un proces-verbal de constatarea unui flagrant delict, a comis un exces de putere, și a dat o greșită interpretare articolelor citate și motivul fiind fondat, are a se admite.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 439

LIBERARE PE CAUȚIUNE. — **Aprecieri suverană a judecătorului de fond.**

CONEXARE. — **Aprecieri suverană a instanței de fond.**

- 1) *Judecătorii fondului sunt suverani să admită sau nu cererea de liberare pe garanție făcută de un prevenit, destul să motiveze hotărîrea lor în această privință, și hotărîrea este suficient motivată când declară că față cu prejudiciul cauzat, cu gravitatea faptului și cu poziția prevenitului, nu se poate admite cererea de liberare.*
- 2) *Instanțele de fond sunt suverane să admită sau nu conexarea a două sau mai multe afaceri în interesul unei bune administrațiuni a justiției.*

No. 540.— **Respingerea recursului făcut de Cicerone Oprescu contra deciziei curței de apel din București, secția III, cu No. 302 din 1900.**

6 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat I. Brătescu și pe recurent, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. „Exces de putere, nemotivare și omisiune esențială, de ôre-ce onor. curte nu ține compt de ceea ce am susținut eũ înainte sa și nici se pronunță asupra cererei D-lui procuror general de a fi liberat pe garanție; dar, mai mult, violând regulile stabilite în procedura penală relative la liberarea pe garanție, când sunt dat judecăței numai pentru delict și chiar admitînd șimplu considerantele tribunalului, nu motivează decisiunea sa, căci nici sentința tribunalului nu este motivată, de ôre-ce nu spune pentru ce 'mî respinge și nu discută cererea mea de liberare, ci numai țice că așa este aprecierea sa”.

II. „Conexarea cererei mele de liberare pe garanție cu a lui Ión Popescu”.

III. »Atât onor. tribunal cât și curtea au fost duse în eróre de acea »parte a ordonanței de urmărire, în care se prevede că sunt »om »fără căpătăiu«, adică vagabond, și de óre-ce lipsindu'mi atât ina- »ntea tribunalului cât și la curte un apărător, și neavând cunoscință »de cele coprinse în acea ordonanță, și nesciind a produce probele »ce voiú enumera și pe cari le produc ađi înaintea D-vóstre :

»a) O chitanță de imposit ;

»b) Două buletine de vot ;

»c) Certificatul facultăței de drept din Bucuresci. Cererea 'mi-a »fost respinsă.

»IV. Statul sănătăței reese din alăturatele certificate :

»a) De la institutul de bacteriologie, în care se prevede că spu- »da-mi conține bacilul lui Koch ;

»b) În care se atestă emothisia, și

»c) Al D-lui doctor al penitenciarului, destul de recent, ce confir- »mă pe deplin pe cele-alte, plus o nouă maladie cu grea suferință.»

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului se constată că curtea de apel, adoptând în totul motivele din sentința tribunalu- lui, pentru a respinge cererea recurentului de a fi liberat pe cauțiune, declară că, apreciând prejudiciul cauzat părților civile, pozițiunea preveniților și greutatea faptului, nu este util a admite cererea ;

Considerând că, după cum rezultă din termenii art. 117 din pro- cedura penală, cererea de liberare pe garanție este lăsată la faculta- tea instanței de fond de a admite sau nu ;

Că, prin urmare, hotărîrea lor în această privință este suficient mo- tivată când declară că, față cu prejudiciul cauzat, cu gravitatea fap- tului și cu pozițiunea prevenitului, nu se póte admite cererea de li- berare ;

Că, în ce privesce conexarea cererei de liberare a recurentului cu cererea de liberare a co-inculpatului său Ion Popescu, instanța de fond este suverană a dispune conexarea în interesul unei bune admi- nistrațiunii a justiției ;

Că, de aceea, motivele nefiind fondate, au a fi respinse ;

Pentru aceste motive ,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 440

CURTEA CU JURAȚI. — **Indreptări în verdict.** — **Retrimiteră juraților în camera de deliberare.** — **Dacă se mai dă cuvântul procurorului pentru acesta.** (Art. 359 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — **Jurați.** — **Condițiuni.** — **Dovada lipsei de calitate a unui jurat.** — **Cine trebuie să o facă.** (Art. 259 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — **Martori.** — **Ascultarea ca simplu informator fără a se menționa pentru ce s'a au ascultat ast-fel.** — **Casare.** (Art. 342 din procedura penală).

- 1) *În cas când verdictul juraților prezintă ore-cari neregularități, cum ar fi ștersături și îndreptări în răspunsurile juraților, curtea poate trimite pe jurați din nou în camera de deliberare spre a scrie din nou verdictul, și pentru acesta nu este trebuință a se da cuvântul ministerului public sau acușăților pentru a lua cuvântul.*
- 2) *Nimeni nu poate fi jurat, în materie criminală, dacă nu se va bucura de drepturile civile, publice și politice. Faptul că o persoană figurează înscrisă în lista trienală a juraților, este o presupmție că întrunesc condițiile cerute de lege pentru a fi jurat și cel ce pretinde contrariul, trebuie să dovedască acesta.*
- 3) *Când un martor, din lista martorilor comunicată acușăților, prin urmare, câștigat desbaterilor, a fost ascultat nu sub pres-tare de jurământ, ci ca simplu informator, fără să se arate în procesul-verbal de audiență de ce s'a procedat ast-fel, se violază legea și, deci, verdictul juraților și decizia Curței sunt casabile.*

No. 547. — **Casarea deciziei curței cu jurați din județul Olt No. 14 din 1900, după recursul făcut de Radu I. Oprescu.**

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de D. consilier G. P. Petrescu ;
Pe D. avocat G. Pallade, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 359 din procedura penală. Curtea, asupra neregularității verdictului, a decis ca jurații să reintre în camera de delibe-rare spre a și regularisa verdictul, ascultând numai organul mi-

»ministerul public fără a da cuvântul și apărării, pe când art. 359
»din procedura penală dispune că acusatul va avea tot-d'a-una cel
»din urmă cuvântul«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurații, supusă recursului ;

Considerând că se constată că, cu ocazia judecării procesului de către curtea cu jurați, după terminarea desbaterilor, jurații trecând să delibereze în ce privește pe recurentul Radu I. Oprescu, a eșit cu un verdict în care se vedea, la răspunsurile date asupra chestiunilor puse, cuvântul »da« îndreptat din cuvântul »nu« ; că, asupra neregularității aceștia, președintele curței, după ce a atras atențiunea juraților în privința acésta, apoi, consultând Curtea și de acord cu conclusiunile ministerului public a retrimis pe jurați în camera de deliberare spre a formula din nou verdictul, iar comisiunea, după ce a atestat în primul verdict că îndreptarea este cu știința întregii comisiuni, a formulat în deosebi un nou verdict ;

Considerând că jurații trimiși spre a scrie din nou verdictul, acesta e în regulă și verdictul e valabil nu numai că l-a scris din nou, ci fiind-că afară de acésta pe cel d'ântéiu, prin o adnotație în jos, au confirmat că declarația lor a fost »da« ;

Considerând că nu se poate dice că o-dată ce s'a luat conclusiunile procurorului ar fi trebuit să se cêră și cuvântul apărării, fiind-că la măsura de a trimite pe jurați numai curtea, fără concursul procurorului, era în drept ; că partea și prin urmare și apărătorul nici nu era față ; că, în ori-ce cas, recurentul nu putea și n'are a fi întrebat asupra regularității verdictului în condițiile arătate ;

Că, de aceea, acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III de casare :

»Violarea art. 259 din codul de procedură criminală, de óre-ce în-
»tre jurații cari au constituit comisiunea de judecată au figurat per-
»sone lipsite de capacitate ; dovada o vom face la ziua judecării re-
»cursului«.

Considerând că de și, după dispozițiunile art. 259 din procedura penală, nimeni nu poate îndeplini funcțiunea de jurați dacă nu se va bucura de drepturile civile, publice și politice ; în specie însă, din actul prezentat de recurent, nu se dovedesce că juratul Ion Anton Roca, care a figurat în comisiunea de judecată, nu s'ar bucura de aceste drepturi ;

Că întru cât dânsul figuréză înscris în lista trienală a juraților

presumpțiunea este că întrunesc condițiunile cerute de lege, prin urmare și pe aceea de a fi român, până la o probă contrarie, probă însă care nu s'a făcut de recurent, și de aceea și acest motiv are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

» Violarea art. 342 din procedura penală curtea a ascultat ca martor un preot fără a 'l supune la prestarea jurământului, de și preotul nu s'a refuzat la acesta ; în tot cazul, preotul, nedepunând jurământ, nu putea fi ascultat ca simplu informator de cât în virtutea »puterei discreționare a președintelui, după ce curtea ar fi constatată că e cas a 'l dispensa de depunerea jurământului«.

Considerând că se constată că o-dată cu actul de acuzare s'a comunicat recurentului și lista martorilor, între cari figura și preotul Dumitru Săvulescu ca martor al acuzării ; că însă, după cum reese din procesul-verbal al decisiunii, această persoană a fost ascultată ca simplu informator ;

Considerând că acest martor fiind câștigat desbaterilor, urma a fi ascultat sub prestare de jurământ ; că, de altminterlea, nu rezultă din nimic că dânsul ar fi refuzat de a se supune acestei formalități, în care cas președintele curței cu jurați, având putere discreționară, ar fi putut a 'l asculta ca informator având însă a constata toate acestea ;

Considerând că ast-fel fiind, când curtea a procedat la ascultarea acestei persoane ca simplu informator, fără să arate cauza pentru care a dispensat'o de jurământ și fără ca cel puțin să menționeze în corpul decisiunii că ar fi fost ascultat ast-fel în puterea discreționară ce este dată președintelui curței, a nesocotit dispozițiunile art. 342 din procedura penală și, din acest punct de vedere, acest mijloc este intemeiat.

Pentru aceste motive, curtea, admitând motivul III :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 441

CURTEA DE COMPTURI. — Casație. — Recurs făcut de fisc său de administrațiile publice. — Cum trebuie să se adreseze curței. — Dacă este nul când nu a fost adresat prin procurorul general. (Art. 23 din vechea lege a curței de compturi și art. 72 din legea curței de compturi din 1895).

De și prin art. 72 din legea curței de compturi se prescrie că recursul fiscului său al administrațiilor publice se adresează curței de casație prin procurorul general al acestei curți, însă nici un text de lege nu declară nul un asemenea recurs când ar fi adresat direct curței de casație, iar nu prin procurorul general.

No. 120. — Respingerea recursului făcut de primăria comunei Averesci, din județul Roman, contra decisiunii curței de compturi, secția II, cu No. 292 din 1896, dată în proces cu Lazăr I. St. Popa, Gheorghe I. St. Popa și Ion St. Popa.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. procuror St. Stătescu care ridică incidentul de neadmisibilitatea recursului nefiind, adresat procurorului general, conform art. 72.

Ascultând pe D. avocat P. P. Poni, pentru recurenta primărie, în combaterea incidentului, și

Pe D. avocat E. Ioachimovicl, pentru intimați, în cererea de a se admite incidentul ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitate a recursului, ridicat de D. procuror, pe motiv că acest recurs nu este adresat curței prin procurorul general al curței :

Considerând că de și art. 72 din legea curței de compturi prescrie că recursul fiscului său administrațiilor publice se adresează curței de casație prin procurorul general, însă nici după art. 72 din legea din 1895, nici după art. 23 din vechea lege a curței de compturi, nu e nul recursul făcut direct la curtea de casație ;

Că scopul acelei dispoziții e numai în vedere ca procurorul, care în asemenea materie este îndatorat a susține interesele fiscului său ale administrațiilor, să pôtă lua cunoscință de introducerea acelor recursuri spre a le putea susține la timp, ceea ce rezultă din chiar textele de lege sus arătate ;

Pentru aceste motive :

CURTEA,

Respinge incidentul ridicat de D. procuror de secție, după care,
Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Pre-
descu ;

Pe D. avocat P. P. Poni, din partea recurenteî primării, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat E. Ioachimovič din partea intimaților, în combateri.

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Nemotivare, exces de putere și eróre grosieră de fapt.

»Inalta curte de compturi, fără a arăta din ce anume acte, și face convingerea că Ion Popa, fostul primar al comunei Averesci, ar fi justificat gestiunea sa, și apără de excedentul ce era condamnat de comitetul permanent a plăti în casa comunei, iar singurul act din care ar putea resulta acesta, și anume din încheierea No. 9 din 1879 a consiliului comunal, nu numai că nu este aprobată de comitetul permanent, dar e și nulă, nefiind semnată de primar«.

Având în vedere decisiunea curței de compturi supusă recursului:

Considerând că, curtea, pentru a declara că asupra lui Ion Popa, autorul pîrștilor, nu a rămas nici o sumă din gestiunile sale pe 1867 până la 1871 inclusiv, cât timp numitul a funcționat ca primar la acea comună, nu se întemeiază exclusiv pe procesul-verbal cu No. 9 din 20 Aprilie 1879, încheiat de consiliul comunal Averesci, ci pe o serie de acte ale șisei comune din anii sus arătați ;

Că, ast-fel fiind, chiar dacă ar fi exact faptul că acel proces-verbal din 20 Aprilie ar fi isbit de nulitate pe considerațiunile arătate în mijlocul de casare, totuși, întru cât decisiunea se susține și pe alte considerațiuni de fapt, anume arătate de curtea de compturi, mijlocul de casare are a fi respins ca nesusținut.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 442

CURTEA DE COMPTURI. — Delapidări comise de perceptori. — Persóne respundătoare de aceste delapidări. — Dacă pot invoca în apărarea lor că perceptorul nu depusese garanție complectă. (Art. 76 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe ; art. 14, 20, 25 și 26 din legea de organizare a administrațiilor financiare din 1897).

Nedepunerea garanției în mod complet de către un percepător, nu poate apăra pe cei răspunzători după lege de delapidările săvârșite de un asemenea percepător.

No. 122. — Respingerea recursului făcut de Petre Negel contra deciziei curței de compturi, secția II, No. 72 din 1899.

7 Iunie 1900.

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe recurent, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 26 din legea pentru organizarea administrațiunii financiarelor Statului, care prescrie că delapidările ce s'ar face de către percepătorii, se împlinesc întâi din garanția lor și nu poate să fie responsabil șeful secției administrației P. Negel dacă percepătorul C. Popovici a fost tolerat să depună numai o garanție de 600 lei în loc de 3.000 lei».

Având în vedere decisiunea curței de compturi upusă recursului, din care rezultă că percepătorul fiscal C. Popovici, al circumscripției 5, din județul Bacău, delapidând prin falsuri și omisiuni o sumă de 3.360 lei, curtea de compturi a obligat la plata acestei sume, în mod solidar, atât pe administratorii financiară, cât și pe controlorii și șefii de secțiuni cari au funcționat pe timpul când delapidarea s'a săvârșit, și în proporțiune fie-care cu suma delapidată în timpul funcționării lor, conform art. 76 din legea de constatare și art. 14, 20, 25 și 26 din legea de organizare a administrațiilor financiare din anul 1897 ;

Având în vedere că între persoanele condamnate se găsește și recurentul cu o sumă de 200 lei, constatată delapidată pe timpul când deasul se găsea funcționând ca șef de secție în administrația financiară a județului Bacău ;

Considerând că, independent de garanția ce percepătorii urmăză a depune în momentul intrării lor în funcțiune și de persoanele în drept a controla dacă o asemenea garanție se depune, nedepunerea unei asemenea garanții în mod complet, nu poate apăra pe cei răspunzători după lege de delapidările săvârșite de un asemenea percepător ;

cestiunea garanției, formând obiectul discuțiunii numai între Stat sau administratorul financiar și perceptor ; că, așa fiind, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

» Omisiune esențială și violarea principiului neretroactivității legilor, cuprins în art. 1 din codul civil, de ôre-ce legea din 1893, nefăcând răspunător pe șeful secțiunii administrative de delapidările perceptorilor și numai legea din 1897 introducând această răspundere și pentru șefii secțiunilor administrative, trebuia ca decisiunea curței de compturi să lămurască ce s'a delapidat de perceptorul Popovici de la 1 Aprilie 1897, iar nu să se facă analogia pe timpul cât a servit șeful secțiunii administrative P. Negel, căci pentru delapidările înainte de 1 Aprilie 1897, nu pôte fi răspunător P. Negel«.

Considerând că se constată că d'inaintea curței de compturi, recurentul, prin apelul său, a invocat numai ca mijloc de apărare că pentru suma delapidată de perceptor, nu i se pôte imputa vre-o neglijență în controlare, întru cât densusul ca șef de secțiune nu are posibilitatea de a controla pe perceptori, lăsând, prin urmare, a se înțelege că repartisarea sumelor delapidate asupra celor responsabili ar fi regulat făcută prin decisiunea apelată ;

Că, prin urmare, și întru cât acest mijloc nu a fost adus d'inaintea curței de compturi, nu pôte fi propus și discutat pentru prima ôră d'inaintea acestei curți ;

Că de aceea și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 443

POPRIRE. — Mai multe popriri pe aceeași sumă. — Cum se pôte libera cel de al treilea poprit. — Depunerea sumei. — Distribuire. (Art. 455, 459, 460, 461 și 464 din procedura civilă).

In cas când în mâinile celui de al treilea aceeași sumă datorita e poprită sau sequestrată de mai mulți, cel de al treilea nu pôte fi obligat a plăti personal unui singur creditor popri-

tor, și densus se liberază prin depunerea în regulă a sumei poprite, care apoi are a se distribui conform art. 464 din procedura civilă, fiind că prin poprire în mâinele celui de al treilea creditor popritor nu are un drept de a fi plătit cu preferință.

No. 123. — Casarea, după recursul făcut de Iacob Braunstein, a sentinței tribunalului Bacău No. 4 din 1900 în proces cu Solomon Kaufman și Stefan Zarifopol.

7 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe recurent, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. Cancicof, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea principiului de drept, prevădută de art. 455, 459, 460, 461 și 464 din procedura civilă, prin aceea că eu am fost obligat de tribunalul Roman de a consemna câștiul ce datoram D-lui Zarifopol din cauză că și la acest tribunal se făcuse poprire și sechestrul din partea creditului funciar din București, asupra aceluiași câștiu. De și tribunalul Bacău constată că am fost obligat a consemna câștiul, și l-am consemnat, mă condamnă încă o dată a plăti această sumă, sub cuvânt că ordinul tribunalului Roman de consemnare a fost posterior poprirei făcută de D. Kaufman. Prin această se violază principiul ce rezultă din citatele articole, că poprirea este numai un act de conservare a sumelor datorite de terțiu, în mâna căruia se poprește, singura mea datorie era de a nu plăti creditorul meu suma ce l datoram, adică de a conserva, și nici un text de lege nu mă oprește de a o depune la casa de consemnație, care ne creată pentru acest scop, deci, depunerea eram în drept să o fac în ori-ce moment și D. Kaufman să intervie la tribunal unde se făcuse cele-alte popriri ca să și ia partea cuvenită conform art. 464 din procedura civilă“.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vădând art. 455, 459, 460, 461 și 464 din procedura civilă ;

Considerând că poprirea în mâinele celui de al treilea a sumelor

datorite de debitor este un mijloc de a asigura plata creditorului popritor ; că în cas când s'a făcut o singură poprire cel de al treilea poprit p^ote fi obligat a plăti direct creditorului popritor ; (art. 460 dia procedura civilă) când însa în mâinele celui de al treilea aceeași sumă datorită e poprită, sa^u sechestrată de mai mulți cel de al treilea nu mai p^ote fi obligat a plăti personal unui singur creditor popritor, căci el ar fi apoⁱ a plăti mai mult de cât datoresce ;

Că în asemenea cas, tribunalul are a valida poprirea ; cel de al treilea poprit se liberă prin depunere în regulă a sumei, iar apoⁱ are să se facă distribuire conform art. 464 din procedură civilă, fiind-că prin poprire în mâinele celui de al treilea, creditorul popritor nu are un drept de a fi plătit cu preferință ;

Considerând, în specie, că tribunalul, validând poprirea și în același timp condamnând pe recurent ca debitor pur și simplu la plata sumei pentru care se efectuase poprirea, fără să ție s^emă că suma era sechestrată și de alții, a nesocotit dispozițiile articolelor de lege sus citate, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 444

COMPETINȚĂ. — Delicte. — Instanțele corecționale. — Dacă instanțele corecționale mai sunt competente, când faptul imputat nu cade sub prevederile legii penale să judece cererea de reparațiune a daunelor. (Art. 176, 178, 179, 186, 187, 191 207, 381 și 389 din procedura penală).

Instanțele corecționale sunt instituite a judeca principalmente acțiunea publică tind^und la pedepsirea infracțiunilor, și, în mod accesoriu judecă și reparațiunea daunelor ce s'ar pretinde că s'au causat prin verⁱ-o infracțiune a legii penale.

Ast-fel, dacă faptul imputat nu cade sub prevederile legii penale, instanțele corecționale nu au competența a mai judeca cererea de reparațiune a daunelor, această competență a lor fiind mărginită numai la cazul când acea acțiune tinde la reparațiunea daunelor isvorite nu din orⁱ-ce faptă a omului, ci numai din fapte cari sunt prevădute și pedepsite de legea penală.

No. 549. — **Casată**, în urma divergenței, deciziunea curții de apel din București, secția III, cu No. 62 din 1900, după recursul făcut de Elena G. Constantinescu și Zoe Ștefănescu.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;
Pe D-niș advocați Oteteleșanu și A. Eliescu, în desvoltarea motivului rămas în divergență, și

Pe D. avocat Cernea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului VI de casare rămas în divergență :

„Curtea de apel, prin deciziunea atacată, absolvă și apoi condamnă pe recurențele de astăzi la daune cu aplicarea art. 10 din procedura penală, combinat cu art. 387 și 388 din procedura penală.
„Cred că a făcut un exces de putere, violarea textelor de lege sus citate, de ore-ce în afaceri corecționale nu există absolvire, ci numai în afaceri criminale, și art. 10 nu face de cât să enumere diferitele moduri prin care se stinge o acțiune fără însă a fi complet, de ore-ce modul de stingere a acțiunilor în materii corecționale, anularea acțiunii, citațiunii și altele și apărarea inculpatelor nu este prevădută în acel articol.

„Asemenea nu s'ar explica ca legiuitorul să introducă în lege o astfel de modificare ca cea primă introdusă în art. 10, fără să facă să concordeze și cele-alte dispoziții legale și fără să desființeze art. 387 și 388 care se referă la absolvire și care n'ar mai fi avut sens dacă art. 10 ar fi general.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că recurențele Elena C. Constantinescu și Zoe Ștefănescu, fiind date judecăteli pentru delictul prevădută și pedepsit de art. 332 și 333 din codul penal, curtea de apel, după ce mai întâi stabilește că faptul imputat numitelor nu cade în previsionsile nici unui text din legea penală, pe de o parte pronunță absolvirea lor, iar pe de alta le condamnă a restitui părții civile o cambie ce dânsese ar deține-o fără cauză, sau valoarea ei de lei 10.000 ;

Considerând că după dispozițiunile art. 176 din procedura penală, instanțele corecționale sunt instituite a judeca principalmente acțiunea publică, tinzând la pedepsirea infracțiunilor, și în mod accesoriu

judecă și reparațiunea daunelor ce s'ar pretinde că s'aū causat prin veri-o infracțiune a legēi penale, ceea ce de alt-fel rezultă și din dispozițiunile art. 3 și 8, combinat cu art. 178, 179, 186 și 191 din procedura penală ;

Că din aceste dispozițiuni se deduce că, dacă faptul imputat nu cade sub previsațiunea legēi penale, instanțele corecționale nu aū competența a mai judeca cererea de reparațiuni a daunelor, această competență a lor fiind mărginită numai la cazul când acea acțiune tinde la reparațiunea daunelor isvorite, nu din ori-ce faptă a omului, ci numai din fapte cari sunt prevădute și pedepsite de legea penală ;

Considerând că, din termenii genericii ai art. 187 și 207 din procedura penală, nu reese că s'ar fi făcut o derogățiune la această regulă cu privire la competența instanțelor corecționale, în ce privesce cererea de daune, ci numai se prorogă competența acelor instanțe în favorul prevenitului, căruia dându-i-se drumul, fiind că faptul imputat nu constituie nici delict, nici contravențiune, să pōtă statua asupra cererei de daune ce i s'ar fi causat lui, prin străgânirea în judecată. ceea ce de alt-fel e și natural ca instanța, care găsesce că o acțiune e neintemeiată, să adjucece părței inculpate pe nedrept daunele ce i s'ar fi causat ;

Considerând că dacă legiuitorul ar fi voit să dea dreptul instanțelor corecționale de a statua asupra daunelor chiar când acele daune ar fi cauzate printr'un fapt ce nu cade în prevederile legēi penale, s'ar fi exprimat în termenii pozitivi, cum a făcut prin art. 381 și 389 din procedura penală, pentru curțile cu jurați, dispozițiune care se justifică prin aceea că curțile cu jurați nu pot fi sesisate de o afacere de cât după un act de acuzare și după ce s'a constatat că faptul e calificat de crimă prin lege, pe cât timp instanțele corecționale pot fi sesisate deadreptul de cererea părței vătămăte și chemate a judeca reparațiunea pentru daune, care n'ar avea nici măcar presumpțiune că ar resulta din o infracțiune la legea penală ;

Considerând că nici din dispozițiunile art. 11 din procedura penală nu pōte să resulte o prorogațiune a competenței instanțelor corecționale, căci prin acest articol legiuitorul nu a voit de cât să arate cari sunt efectele unei hotăriri pronunțată în penal asupra acțiunei private ce s'ar intenta deosebit în civil, când partea n'a figurat în instanța penală ;

Că prin deducțiune, ce prin o argumentațiune contrarie s'ar trage

din alin. I al art. 11, ar rezulta ca adică când se dă o hotărîre absolutorie, partea care a luat concluziunii în instanța penală nu mai poate exercita acțiunea sa privată înaintea tribunalului civil;

Considerînd că, în specie, cîteva de apel, absolvind pe recurente în considerațiune că faptul ce li se impută nu este prevădut de nici un text din legea penală, și cu toate acestea, prin aceeași deciziune condamnându-le la restituirea poliției său valorea ei, a săvîrșit un invederat exces de putere și a violat și dispozițiunile art. 10, alin. III din procedura penală, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 445

DELICT SILVIC. — Cestiunea prejudicială a proprietăței. — Dacă se suspenda judecarea delictului silvic.

In materie de delict silvic, dacă se ridică înaintea tribunalului cestiunea prejudicială a proprietăței, tribunalul nu trebuie să suspende judecarea delictului silvic până la judecarea cestiunii a cui este proprietatea, ci trebuie, pentru a'și forma convingerea asupra existenței delictului silvic, să judece cui se cuvine dreptul de proprietate asupra pădurei, fără de care nu se poate judeca dacă delictul imputat s'a săvîrșit.

No. 553. — **Respingerea recursului** făcut de Stat contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 353 din 1900, în proces cu M. Juster.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;
Pe D. avocat Ionescu Flămînda, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziunii ;

Deliberînd,

Asupra motivelor de casare :

»Curtea de Iași face o violare de lege când majoritatea admite în »principiu, existența unei cestiți prejudiciale, dacă este în joc și se

»constată un drept de proprietate, de la tranșarea căria depandă
 »existența sau neexistența delictului, și totuși mi se suspendă proce-
 »sul penal pentru a se judeca în civil cestiunea dacă Juster este sau nu
 »proprietar asupra terenului de pe care a fost tăierea lemnelor. Exces
 »de putere și violare de lege când admite ca făcută dovada proprie-
 »tății prin martori și se refuză a se procede în stabilirea dreptului
 »de proprietate, conform principiului codului civil în materiile de ad-
 »ministrarea dovezilor.

»Curtea nu s'a nărginit a asculta martorii pentru a stabili posesi-
 »unea, sau lipsa de rea credință a inculpatului Juster; în acest cas,
 »cestiunea proprietății rămâne întrégă, pe când așa, cum s'a proce-
 »dat, s'a recunoscut de proprietar pe terenul de pe care s'a făcut
 »tăierea, fără să se fi făcut dovada proprietății, așa după cum o cere
 »legea, violând ast-fel art. 1.191, 1.171, 1.187 și 1.837 din codul
 »civil«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
 intimatul Juster a fost dat judecății sub inculparea că, în primăvera
 anului 1899, prin ómenii săi, ar fi tăiat și ridicat ca la 20 care nuele
 de rechită dintr'un zăvoiu al Statului;

Considerând că curtea de apel, pentru a apăra pe delicuent de
 verice responsabilitate în cauză, stabilește în fapt, din instrucțiunea
 orală urmată înaintea sa și din depozițiunile martorilor audiați, că
 zăvoitul din care s'a săvârșit tăierea era pe moșia Petradova, proprie-
 tatea intimatului, și că numitul, ca proprietar, a tăiat și în trecut;

Considerând că, pentru cestiunea dreptului de proprietate, tribu-
 nalul n'avea a suspenda judecarea delictului silvic, de óre-ce nici o
 dispoziție din codul silvic nu prescrie suspendarea judecării până la
 judecarea acelei cestiuni de proprietate; că tribunalul, spre a și
 forma convingerea asupra existenței delictului silvic, are a judeca și
 cuil se cuvine dreptul de proprietate, fără de care nu se pòbe judeca
 dacă delictul imputat s'a săvârșit;

Că din aceste puncte de vedere, mijlócele de casare au a fi res-
 pinse ca neîntemeiate.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 446

DELICTE. — Constatarea faptelor din cari se deduc elementele unui delict. — Apreciere suverană a judecătorului fondului.

PARTE CIVILĂ. — Lichidarea pretențiilor ei pe cale civilă. — Dacă mai pôte figura în instanță corecțională.

- 1) *Constatarea diferitelor fapte din cari instanțele de fond deduc existența elementelor unui delict sunt lăsate la suverana lor apreciere.*
- 2) *Când partea civilă și-a lichidat pretențiile sale pe calea acțiunii civile sau comerciale, prezența sa în instanța penală este neregulată și jignitoare pentru inculpat, întru cât prin această inculpatul are ca acusator și pe partea civilă despăgubită deja.*

No. 559. — Casarea, după divergință, a deciziei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 1.053 din 1899, după recursul făcut de Panaghi Gherasiu Papastelato.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat Pantazi, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat Rănișteanu, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

„Violarea art. 332 și 333 din codul penal.

„In specie nu există elementele delictului de înșelăciune, ci este pur și simplu o afacere comercială. În adevăr, Banca României a deschis compt curent fraților Papastelato și dânsa avansa sume de bani nu pe cantitatea de produse conținute în polițe de încărcare, ci pe solvabilitatea persónelor semnătare; pentru aceea, pe lângă semnătura fraților Papastelato, Banca cerea și girul armatorilor (proprietarilor) vaselor Teodorof și Caravia; de le punea un gaj, e numai să aibă și privegiu, însă avansurile le făcea pe basa comptului curent și a solvabilității persónelor ce semnau polițele de încărcare.

»Dacă ar fi fost alt-fel, cum ȳice onor. curte de Galați, apoi a-
 »tuncî nu s'ar fi avansat banii de cît pe comissementele și actele va-
 »male subscrise de cãpitaniî vaselor — iar nu de frațiî Papastelato și
 »girate de armatori — de unde rezultã cã banii se avansãu pe cre-
 »ditul persónelor ce semnãu polițele de încãrcare. De alt-fel, acest
 »lucru s'a judecat prin decisiã cu No. . . . a aceleiași curți, aflatã
 »în dosar cu ocazia procesului fãcut de Banca României armatorilor
 Teodorof și Caravia, semnatãrî ai polițelor de încãrcare.

»Mai mult, aceștia semnãu adãogãnd cuvintele »cantitate și cali-
 »tate necunoscutã«. Decî, afacerea nu este corecționalã, ci comercialã.
 »Acest lucru se constată din tôte actele aflate în dosarul cauzei și
 »depunerile tuturilor martorilor.

»Decî, onor. curte, a violat sus citatele texte de lege și a comis un
 »exces de putere și o eróre grosierã de fapt«.

Avënd în vedere decisiunea supusã recursului, din care rezultã cã
 recurențiî au fost condamnați la cãte un an închisóre, la cãte 300
 lei amendã, cum și la un leu despãgubiri civile cãtre sucursala Bãn-
 ceii României din Brãila, pentru delictul de înșelãciune, prevãduț și
 pedepsit de art. 332 și 333 din codul penal;

Considerãnd cã curtea de apel, pentru a declara pe recurenți cul-
 pabilii de sãvrșirea acestui delict; stabilește în fapt, din complexul
 actelor de instrucțiune, din desbaterile orale urmate înaintea sa și din
 diferite împregiurãri în care delictul s'a sãvrșit, cã numițiî, prin ma-
 nopere frauduloșe, au surprins buna credințã a ãrmatorilor Teodorof
 și Caravia, obținënd ast-fel de la dênșiî polițe de încãrcare pentru
 cantitãți de produse cu mult mai mari de cãt se încãrcase în rea-
 litate;

Cã, în virtutea acelor polițe, sus numițiî condamnați au ridicat de
 la sucursala Bãnței României din Brãila suma de 90.000 lei, cu sciințã
 cã suma ce primeãu de la Bancã era mult mai mare de cãt valoarea
 productelor ce puneãu drept gaj;

Considerãnd cã intru cãt constatarea diferitelor fapte din cari in-
 stanțele de fond deduc existența elementelor unul delict sunt lãsate la
 suverana lor apreciere, curtea de apel a usat de dreptul sãu suveran
 cãnd a dedus din tôte aceste fapte existența elementelor delictului de
 înșelãciune, elemente cari de alt-fel sunt anume stabilite prin decisiu-
 nea supusã recursului, așa cã, mijlocul de casare, are a fi respins ca
 neîntemeiat.

Asupra mijlocului I de casare :

»Violarea art. 1, 3, 4, 6 și 8 din codul de procedură penală; curtea de apel din Galați violăză aceste texte de lege când a admis pe Banca României să figureze ca parte civilă în acest proces, pe câtă vreme dânsa a declarat că 'și retrage pretențiunile sale civile de a se judeca o-dată cu acțiunea publică și le rezervă să le intenteze acțiune în despăgubiri pe cale principală comercială, ceea-ce Banca României a și făcut și obținut hotărâri definitive nu numai contra fraților Papastelatos, dar și giranților după polițele de încârcare lui Teodorof și Caravia, prin mijlocul căror polițe de încârcare se pretinde că frații Papastelato ar fi escrocat pe Banca României, (a se vedea decisiunea curței de apel aflată în dosar). Dintr'un delict nu mai o acțiune privată se nasce și care cum țice art. 8 din codul procedurii penale pôte intenta și urmări o-dată cu acțiunea publică saă separată și distinctă de acțiunea publică; pe această din urmă cale 'și-a ales Banca României; cum, dar, mai figura ca parte civilă alături cu acțiunea publică. Legea prin art. 8 e clară; dacă legiuitorul ar fi înțeles acest lucru, ar fi ținut atunci că unele despăgubiri civile pot fi urmărite de o-dată cu acțiunea publică, iar altele se pot urmări și osebit pe cale principală. Și acolo unde legea nu distinge, nici judecata nu trebuie să distingă. Deci, curtea de apel din Galați, prin sus citata decisiune, a violat dispozițiunile clare a articolelor de mai sus și mai ales art. 8 din codul procedurii penale, admitând pe Banca României, ca parte civilă, când ea 'și le-a rezervat și intentat pe cale principală distinctă de acțiunea publică».

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că, în urma depunerii bilanțului de către recurenți și declararea lor în stare de faliment, sucursala Bâncii s'a prezentat la masa falimentului, verificându-se creanțele sale față de recurenți și s'a despăgubit pe această cale de prejudiciul suferit prin faptul recurenților, ceea-ce de alt-fel, însuși reprezentantul Bâncii a recunoscut d'inaintea curței de apel, cu ocazia judecării procesului de față;

Considerând că, intru cât este stabilit că partea civilă 'și-a lichidat pretențiunile sale pe calea acțiunii comerciale, prezența sa în instanța penală este neregulată și jignitoare pentru partea recurentă, intru cât prin această recurență au avut ca acusator și pe partea civilă despăgubită;

Că ast-fel fiind, când curtea de apel a menținut în instanța corec-

țională pe partea civilă, și în acelaș timp 'i-a acordat cheltueli, mijlocul de casare este intermeiat ;

Având în vedere că recurenții au declarat că renunță a mai desvolta și susține mijlocul III de casare.

Pentru aceste motive,

În unire cu conclusiunile D-lui procuror general D. Alexandresco, respinge motivul II de casare, și, admitând primul motiv :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 447

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Adjudecare. — Depunerea prețului. — Cum trebuie depus. — Două termene. — Neobservarea acestor termene. (Art. 551 și 553 din procedura civilă, art. 606 din procedura civilă geneveză).

Legiuitorul obligând pe adjudecatar să depună prețul în două termene, acesta înseamnă că nu e numai o facultate sau înlesnire pentru adjudecatar, dar că adjudecatarul este obligat a plăti prețul în două jumătăți, și dacă la primul termen nu depune jumătate din preț, tribunalul din oficiu, sau după cererea ori-căreia din părțile interesate, trebuie să scotă lucrul din nou în vîndare pe sîma adjudecatarului.

No. 124. — Casarea, după recursul făcut de N. C. Grüne și Carol Grüne, consiliu judiciar al fiului său N. C. Grüne, a ordonanței de adjudecare a tribunalului Constanța No. 1.356 din 1899, cu Ch. N. Petropol și I. Halfons et fils.

12 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. avocat Popovici-Costi, pentru recurenți, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat G. Panu, pentru intimați, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului al IV-lea de casare :

»Violarea art. 551 combinat cu 553 din procedura civilă.

»Exces de putere. În adevăr, art. 553 din procedura civilă prescrie în mod imperativ că, în cazul când adjudecatorul nu a depus prețul în termenele legale prevăzute la art. 551, tribunalul e dator să pună din nou în vânzare imobilul pe socotéla acestuia, sau de la sine sau după cererea uneia din părțile interesate.

»În specie, adjudecarea definitivă având loc în ziua de 20 Noembrie 1899, cu prețul de 86.000 lei, adjudecatorul Ch. Petropulo ar fi trebuit să depună, cel mai târziu până la 5 Decembrie 1899, suma de lei 43.000, adică jumătate din preț, dar el nu a depus-o.

»Debitorul expropriat constatând acesta, a cerut tribunalului, prin petiția înregistrată la No. . . . din 11 Decembrie 1899, ca să scotă imobilul din nou în vânzare. Cererea lui însă a fost respinsă prin jurnalul No. 5.639, și tribunalul a liberat ordonanța, cu toate că adjudecatorul nu a depus prețul întreg, nici măcar în termenul de o lună, căci, după cum se constată prin însăși ordonanța de adjudecare, Petropol a depus la 17 Decembrie 1899, cu recepisa casei de depuneri No. 11.758, numai 84.250 lei, și abia la 22 Decembrie 1899, prin urmare în a 32-a zi de la adjudecare, a completat prețul, depunând recepisa administrației financiare No. 11.949 din aceeași zi, 22 Decembrie 1899, în valoare de 1.770. Așa fiind, tribunalul a comis un exces de putere, de ôre-ce chiar dacă motivele din jurnalul său No. 5.639 ar fi fondate în drept, totuși, față cu împrejurarea că adjudecatorul nu depusese prețul întreg, nici în termenul de 4 săptămâni, ar fi trebuit cel puțin de astă dată să țină seamă de cererea debitorului expropriat«.

Avène în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului, din care rezultă că, după cererea creditorului ipotecar, tribunalul Constanța a scos în vânzare moșia Hasiduluc, proprietate a recurenților, pentru plata unei creanțe ipotecare de lei 89.445; că, cu îndeplinirea formelor legale, această moșie a fost adjudecată definitiv asupra intimatului Petropulo, în ziua de 20 Noembrie 1899, cu prețul de 86.000 lei ;

Că, în fine, adjudecatorul nedeponând jumătate din prețul adjudecat, în termen de două săptămâni, așa cum prescrie art. 551 din procedura civilă, recurenții au cerut tribunalului, la 11 Decembrie

1899, scóterea din nou în vânzare a acestui imobil, cerere care însă a fost respinsă de tribunal prin No. 5.639 din 1899, și anume fiindcă, după dispoziția art. 551 din procedura civilă, spre înlesnirea adjudecatarului, acesta poate depune prețul jumătate după două săptămâni sau întreg în patru săptămâni; că, ast-fel, este a sci dacă revinderea avea a se ordona în condițiunile speței ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 551 din procedura civilă, adjudecatarul este obligat să depună la casa de consemnațiunii jumătate prețul în cele două săptămâni după adjudecare și cea-altă jumătate în cele-alte două săptămâni ce urmează ; că art. 553 din procedura civilă prescrie că dacă, la expirarea termenelor prescise de art. 551, adjudecatarul nu va aduce recepisa de depunerea prețului, tribunalul, sau de la sine, sau după cererea uneia din părțile interesate, va scóte lucrul din nou în vânzare pe seama adjudecatarului ;

Considerând că, după cum art. 551 din procedura civilă este redactat, legiuitorul obligând pe adjudecatar să depună prețul în două termene, acesta însemnă că nu e numai o facultate sau înlesnire pentru adjudecatar, că acesta e obligat a plăti prețul în două jumătăți, că adjudecatarul e considerat ca cumpărător numai sub condiția de a depune prețul în modul prescis ; iar alt-fel încetă de a fi cumpărător, ceea ce se indică în deosebi și prin art. 553 din procedura civilă, după care tribunalul va pune lucrul în vânzare sau chiar din oficiu, dacă nici o parte interesată n'ar fi cerut ;

Că chiar dacă nu s'a depus jumătatea prețului după expirarea termenului de două săptămâni, tribunalul are îndatorirea de a dispune vânzarea, acesta se indică prin expresiile art. 553 din procedura civilă, la expirarea termenului care reproduce art. 606 din procedura civilă geneveză «à l'expiration de chaqu'un de termes» și atât pentru acesta cât și sub raportul limbistic nu se poate admite că voința legiuitorului ar putea fi considerată ca satisfăcută când întregul preț s'ar depune în patru săptămâni, precum crede tribunalul, a cărui ordonanță e supusă recursului ;

Considerând că depunerea exactă la termenele prescise este nu numai în interesul debitorului și a tuturilor creditorilor, ci și în interesul creditului imobiliar în general ;

Că dacă s'ar admite laxa interpretare de a nu da adjudecatarului posibilitatea de a depune fără observarea termenilor prescise de art. 551 din procedura civilă, ar fi a eluda legea și a jigni creditul

public prin amăuări nejustificate și neadmise, precum a înlesni ușurința de a se prezenta la licitație persoane solvabile, neavând în momentul adjudecării fondurile necesare spre a cumpăra, — și de aceea a înlesni străgănirea vințurilor silite ;

Considerând că tribunalul, respingând cererea debitorilor recurenți, a săvârșit un invederat exces de putere și a violat, în același timp, dispozițiunile art. 551 și 553 din procedura civilă, și dar, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a se mai discuta cele-alte mijloce de casare, curtea, admitând motivul IV :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 448

CASAȚIE. — Martori. — Exces de putere. — Violarea dreptului de apărare.

Comite un exces de putere și violază dreptul de apărare când tribunalul respinge cererea de amânare propusă de inculpat pentru a i se cita martorii ce a propus printr'o petiție dată anterior, pe simplul motiv că acea petiție nu se găsește la dosar și inculpatul nu'și aduce aminte de numele martorilor, căci, în asemenea caz, dator este tribunalul să verifice dacă se depusesese o asemenea listă de martori, fiind-că negligența în serviciul aceluï tribunal nu pôte fi imputabilă inculpatului, spre a'l putea opri de la exercițiul dreptului de apărare.

No. 560. — **Casarea sentinței tribunalului Iași, secția I, cu No. 281 din 1900, în urma recursului făcut de Moritz Rotman.**

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. avocat Poni, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Exces de putere, înlăturarea mijloacelor mele de apărare și violarea art. 151, alin. 5, și 152 din procedura penală. Tribunalul de

»și prin încheierea No. 3.013 din 1900, recunoșce că 'mî este îngăduit a face dovada cu martorii, totuși, la 4 Noembrie 1899, 'mî respinge cererea de a se chema martorii sub cuvînt că nu 'i-ași fi propus la timp, fapt inexact, căci deja la 16 Septembrie 1899 depusesem la grefă lista de martori și petiția înregistrată la No. 9.517 din 1899».

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Moritz Rotman, fiind dat în judecată pentru furt a unor lingurițe de la Vasile Alexiade, a fost condamnat la 15 zile închisore corecțională ;

Că tribunalul a respins cererea recurentului de a se amâna procesul pentru a se chema martorii propuși de dînsul, pe motiv că în ziua fixată pentru judecare neexistînd la dosar lista martorilor și recurentul neaducîndu-și aminte de numele lor, cererea este făcută numai pentru străgînirea judecăteli ;

Considerînd că tribunalul a admis proba cu martorii printr'o încheiere anterioră și la termenul fixat recurentul a cerut amînarea pentru a se cita martorii ce se propusese cu petițiune la grefă ; dacă această petițiune lipsește de la dosar, tribunalul nu putea să respingă această cerere numai pe motiv că recurentul nu'și pôte aduce aminte de numele acelor martori, ci era dator să verifice din lucrările grefei dacă se depusese listă de martori, iar negligența în serviciul aceluî tribunal nu putea fi imputabilă recurentului, pentru a fi oprit de la exercițiul dreptului de apărare dat prin lege și admis de același tribunal printr'o încheiere anterioră ;

Că procedînd ast-fel, tribunalul a comis un exces de putere, violînd dreptul de apărare, și, deci, motivul este fondat și are a se admite.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Penal, secțiia II.

No. 449

APEL. — Raportul judecătorului în apelurile corecționale. — Dacă pôte fi făcut de un judecător de la o altă secție a curței de cât aceea sesizată cu judecarea apelului. — Dacă este nevoie de un raport cînd curtea de apel judecă în primă și ultimă instanță pe un agent al poliției judiciare.

- 1) *In apelurile corecționale judecate de curtea de apel, este indiferent dacă raportul este făcut de un consilier de la altă secție de cât aceea sesizată cu judecarea apelului, întru cât judecătorii tuturor secțiilor sunt ai aceleiași curți.*
- 2) *Când curtea de apel judecă în primă și ultimă instanță pe agenții poliției judiciare, nu este nevoie a se face un raport.*

No. 569. — **Respingerea recursului** făcut de Pantelie Petrescu, contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, No. 216 din 1900.

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu, și

Pe D. procuror general, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea art. 204 din procedura penală, de ôre-ce nu s'a făcut raport în cauză, căci raportul din dosar este făcut de un judecător necompetente. Afacerea a fost judecată de curte, secția II, iar raportul este făcut de un D. consilier de la secția I, care nu fusese sesizată în regulă».

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului se constată că Pantelie Petrescu fiind dat în judecată pentru faptul că, în calitate de primar, a bătut și arestat în mod ilegal pe Mihaï Dobreanu, Florea Bocai și Lincă Roman I. Stancu, pe când 'i cerceta, în calitate de oficer auxiliar al poliției judiciare, pentru un fapt de furt de grâu, a fost condamnat la 15 zile închisore și la despăgubiri civile, întemeiându-se pe actele din dosar și pe depunerile martorilor ;

Considerând că se constată că la curtea de apel raportul afacerii a fost făcut de D. consilier C. A. Mitescu și că în audiență, când s'a pronunțat decisiunea supusă recursului, s'a citit toate actele din dosar, prin urmare și raportul ;

Că, în specie, raportul fiind făcut de unul din judecătorii cari au judecat pe recurent, este indiferent dacă acest judecător este de la o altă secțiune a curței de cât aceea unde a fost distribuită afacerea, întru cât judecătorii ambelor secțiunilor sunt ai aceleiași curți de apel ;

Considerând că, de altminterlea, putea chiar să lipsescă raportul în specie, de ôre-ce, din cauza calității recurentului când a comis

faptul, afacerea a fost judecată de curtea de apel în primă și ultimă instanță ;

Că de aceea, motivul nefiind fondat are a se respinge.

Asupra motivului II :

» Violarea dreptului de apărare, de ôre-ce nici nu s'a ascultat martorii și nici nu s'a admis cel 'f propusesem«.

Considerând că se constată că curtea, pentru a condamna pe recurent, se întemeiază pe actele din dosar și pe depunerile martorilor audiați în instanță ;

Că prin urmare, motivul nefiind exact în fapt, are a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 450

CURTEA CU JURĂȚI. — Martori. — Jurământ. — Dacă formula jurământului trebuie reprodusă în procesul-verbal. (Art. 342 din procedura penală).

CURTEA CU JURĂȚI. — Cestiuni puse juraților. — Cum trebuie făcut verdictul. (Art. 361 și următorii din procedura penală).

1) *Din momentul ce în procesul-verbal de audiență se menționează că martorii au jurat conform art. 342 din procedura penală, presupțiunea este că martorii au jurat după formula prescrisă de acel articol, ne mai fiind necesitate să se reproducă în procesul-verbal chiar formula jurământului.*

2) *Cestiunile trebuie să se pună separat pentru fie-care acusat, iar nu pentru toți de o dată.*

Aceste cestiuni însă pot fi înglobate într'o singură formă de verdict, purtând numai o dată, la început, formula sacramentală »pe onoare și conștiință«, destul numai ca să coprindă întrebări și răspunsuri pentru fie-care acusat în parte.

No 570. — Respingerea recursului făcut de Ión Gh. Dan Tutunaru și alții contra deciziei curței cu jurați din județul Vâlcea No. 7 din 1900.

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. avocat P. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 342 din procedura criminală, de ôre-ce din procesul-verbal nu se constată că, cu ocazia audiărei martorilor, s'aũ îndeplinit prescripțiunile prevăduțe de acest articol«.

Avënd în vedere că din procesul-verbal de audiență al curței cu jurași, prin decisia căreia recurenții Ión Gh. Dan Tutunaru și Dumitru Niculae Cârstea aũ fost condamnați la câte 4 ani închisóre corecțională, iar recurenta Elena Ion Gh. Tutunaru la un an închisóre, pentru crima de tâlhărie, prevăduță și pedepsită de art. 317, 318, alin. II și IV, combinate cu 60 din codul penal, se constată că fie-care martor a prestat înaintea curței jurământul conform și în termenii prescriși de art. 342 din procedura penală ;

Considerând că față de această constatare, presupțiunea este că martorii aũ jurat după formula prescrisă de acel articol fără să mai fie necesitate să se mai reproducă în procesul-verbal chiar formula jurământului ;

Că, de aceea, motivul nu este fondat și are a se respinge.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 344 din procedura criminală, de ôre-ce din procesul-verbal al audienței nu se constată că formalitatea cerută de acest articol a fost îndeplinită«.

Considerând că tot din procesul-verbal de audiență se constată că președintele curței a îndeplinit în privința martorilor și acusaților formalitățile prescrise de art. 344 din procedura criminală ;

Că, prin urmare, motivul nefiind exact în fapt, are a se respinge.

Asupra motivului III de casare :

»Violarea art. 368, 369, 370, 371, 372 și 373 din procedura criminală, de ôre-ce verdictul jurașilor nu este dat separat pentru fie-care acusat și nu este investit de formalitățile solemne cerute de mai sus menționatele texte de lege«.

Considerând că se constată că verdictele jurașilor pentru câteși

trei acușaii este înglobat într'o singură formă de verdict, purtând la început formula sacramentală : »pe onoare și conștiință, etc.« și semnate pe fie-care pagină atât întrebările cât și răspunsurile de președinte, de primul jurat și de grefier ;

Considerând că intru cât verdictul ast-fel dat coprinde întrebări și răspunsuri pentru fie-care acusat în parte în mod distinct, și este semnat de președinte, de primul jurat și de grefier, prescripțiunile legii în această privință au fost pe deplin îndeplinite ;

Că dacă sunt mai mulți acușaii nu trebuie ca întrebările puse în privința lor în deosebi să fie precese de formula : »pe onoare și conștiință« și dacă toate întrebările relative la toți sunt precese o singură dată, ca în specie, acesta nu e contrariu dispoziției cuprinsă în motiv ;

Că de aceea, și acest motiv nefiind fondat, are a se respinge.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror general D. Alexandresco :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 451

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Urmărire făcută de creditul funciar. — Adjudecare. — Nedepunerea, din partea cumpărătorului, a vârsămintelor cerute de legea creditului. — Anularea vânzării. — Scôterea din nou în vânzare. (Art. 66 și 70 din legea creditului funciar).

Asemănat art. 70 din legea creditului funciar, în cas când cumpărătorul, în termen de opt zile de la adjudecarea definitivă, nu ar face la casa societății vârsămintele pentru prețul anuităților datorite și alte sume ce societatea ar mai avea să ia sub orî-ce titlu, cum și la casa de depuneri prisosul până la prețul adjudecării, cumpărătorul va perde depositul cerut de art. 66 din aceeași lege, iar imobilul va fi de isnovă pus în vânzare în termen de 20 de zile.

No. 128. — Casarea, după recursul făcut de Ion Gr. Săftoiu și Ștefan Săftoiu, a ordonanței de adjudecare a tribunalului Gorj cu No. 3.633 din 1899, dată în proces cu Principele Gr. M. Sturza și prima societate de credit funciar rural din Bucuresci.

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D-nii avocații Cernea și Iulian, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii Al. Constantinescu și Gianni, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului IV, partea I :

»Greșită aplicare a art. 539 din procedura civilă.

»Violarea art. 70 din legea creditului funciar.

»In specie, imobilul s'a vîndut de societatea creditului funciar, și urma a se aplica în consecință art. 70 din legea creditului.

»Tribunalul de Gorj, după ce închide vîndarea la 9 Noembre, revine la 10 Noembre în camera de consiliu, asupra hotărîrîi de închiderea vînderei dată în ședință publică, și emite ordonanța atacată cu recurs, de și în fapt constată că numai o parte din preț a fost depusă înăuntrul termenului prevădut de art. 70 (cu toate că și această încunoștințare se face telegrafic)«.

Avînd în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului, din care se constată că, în ziua de 30 Octombrie 1899, tribunalul, prin jurnalul cu No. 10.517 a adjudecat definitiv asupra principelui Gr. M. Sturza, moșia Stăncești și Larga din județul Gorj, proprietate a recurenților Ion și Stefan Săftoiu, pe prețul de 200.000 lei, și a obligat pe numitul adjudecatar ca în termen de 8 zile să plătească la casa societății creditului funciar rural, după cererea căruia se pusesse imobilul în vîndare, în numerar, monetă de aur, prețul anuităților datorite și alte sume ce ar mai avea să ia societatea sub verice titlu, prevenind pe adjudecatar că, dacă până la 9 Noembre, adică după expirarea celor opt zile, când este fixată emiterea ordonanței de adjudecare, nu va justifica această depunere, va perde, conform art. 70 din legea creditului funciar rural, depositul, conform art. 66 aceeași lege ;

Că la 9 Noembre, tribunalul prin, încheierea No. 10.855 a dispus închiderea vînderei, din cauza neprezentării părților, și pentru că nu s'a justificat depunerea sumelor la care era obligat adjudecatarul prin jurnalul de adjudecare definitivă din 30 Octombrie ;

Că a doua zi, adică la 10 Noembre, G. C. Anastasiu, procuratorul

adjudecatorului Principele Gr. M. Sturza, prin petițiunea înregistrată la No. 24.161 justificând depunerea prețului și cerând eliberarea ordonanței, președintele tribunalului, prin rezoluțiunea sa pusă pe această petițiune, dispune emiterea ordonanței de adjudecare;

Considerând că după dispozițiunile art. 70 citat, în cas când cumpărătorul, în termen de 8 zile de la adjudecarea definitivă, nu ar face la casa societății vîrșămintele pentru prețul anuităților datorite și alte sume ce societatea ar mai avea să ia sub orî-ce titlu, cum și la casa de depuneri prisosul până la prețul adjudecațiunei, cumpărătorul va perde depositul cerut de art. 66 aceeași lege, iar imobilul va fi de isnovă pus în vânzare în termen de 20 zile;

Considerând că, întru cât tribunalul în ziua de 9 Noembrie, a dispus anularea vînderei, din cauza nejustificării acelor vîrșăminte, președintele singur nu putea să revină a doua zi asupra acelei încheierii, dată de complectul tribunalului, și să dispună emiterea ordonanței de adjudecare, ci imobilul trebuia să fie de isnovă pus în vânzare, după cum cere art. 70 citat;

Că, prin urmare, tribunalul, emițînd ordonanța de adjudecare prințului Gr. M. Sturza, a comis un xces de putere și a violat dispozițiunile art. 70 citat, de ôre-ce, în urma constatărilor sale prin jurnalul din 9 Noembrie, vîndarea fiind anulată, imobilul urma să fie pus din nou în vânzare.

Că, de aceea, fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare, partea I din motivul IV fiind întemeiat, are a se admite.

Asupra motivelor IV și V:

Pentru aceste motive:

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 452

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Casație. — Ipotecă constituită în intervalul când imobilul era scos de sub urmărire. — Dacă este valabilă. — Dacă un asemenea creditor ipotecar pôte face recurs în contra ordonanței de adjudecare.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Tablou de ordinea creditorilor. — Când trebuie făcut și la ce servă. (Art. 569 și următorii din procedura civilă).

- 1) *Ipotecile constituite în intervalul când imobilul este scos de sub urmărire sunt valabile, și, prin urmare, asemenea creditorii ipotecari au calitate spre a face recurs contra ordonanței de adjudecare.*
- 2) *O dată cu îndeplinirea operațiunilor urmăririi silite trebuie să se săvârșescă și formale pentru facerea tabloului de ordinea creditorilor, care trebuie neapărat terminat înainte de adjudecare, având a servi ca orientare tuturilor persoanelor interesate, a debitorului urmărit, a creditorilor înscrși și însuși tribunalului, și ca să se scie ce creanțe sunt în rang util ca să pôta fi depuse drept preț.*

No. 129. — Casarea, după recursul făcut de Nicolae Dabija, a ordonanței de adjudecare a tribunalului Suceava No. 135 din 1900, în proces cu Lucreția Vlahu, Leon Vlahu, soț pentru autorizare și societatea de economie din Iași.

13 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în]causă de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe recurentul, prin D. avocat Borș, în dezvoltarea motivului de casare și în combaterea incidentului de neadmisibilitatea recursului ;

Pe D. avocat Antonescu. în dezvoltarea incidentului de neadmisibilitatea recursului, pe motiv că actul de ipotecă este nul, ca făcut în cursul urmăririi, și în combaterea motivului de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 553 și 573 din codul procedurii civile. Tabloul de ordinea creditorilor, prevăduț de art. 573 din codul procedurii civile, nu s'a făcut de loc, ne cum până în momentul depunerii de către adjudecator a creanței sale drept preț. Deci, creanța n'a putut fi considerată ca necontestată și în rang util, condițiunii esențiale cerute de art. 552 din procedura civilă pentru a se fi putut admite drept preț. Cu modul acesta, am fost privat de lipsa garanției ce legea acordă tuturilor părților interesate, prin urmare și mie care eram și sunt creditor ipotecar, cum este și adversara societate“.

Având în vedere că se constată din ordonanța de adjudecare, supusă recursului, că moșia Badilița saă Crivesci din Suceava, proprietate a D-nei Lucreția Vlahu, fiind scosă în vânzare, dupe cererea pri-

mei societăți de economie din Iași, în virtutea actului de ipotecă în valoare de 15.000 lei capital, tribunalul de Suceava a adjudecat definitiv imobilul în cesiune asupra lui Gh. Gheorghiu în ziua de 4 Maiu 1894 ;

Că, la 6 Maiu 1895, tribunalul, în urma cererilor debitorului, a adjudecatarului și a primei societăți, a anulat vânzarea moșiei făcută asupra lui Gh. Gheorghiu ;

Că tocmai la 11 Iunie 1898, după cererea primei societăți, cerându-se îndeplinirea formelor pentru adjudecarea silită din nou a imobilului, acesta s'a adjudecat definitiv asupra societății în ziua de 9 Decembre 1899, pe preț de 17.000 lei ;

Considerând că din actele din dosar se constată că debitoria Lucreția Vlahu, prin actul transcris la No. 74 din 8 Iulie 1896, a constituit recurentului o ipotecă de 6.500 lei capital asupra moșiei în cesiune ;

Că la acea epocă debitoria era în drept de a dispune de imobil, de orice prima vânzare cerută de societate a fost anulată la 6 Maiu 1895, și tocmai la 11 Iunie 1898, s'a început o nouă urmărire de către aceeași societate ;

Că, prin urmare, ipoteca constituită recurentului la 1896 este valabilă, ca fiind făcută în intervalul când imobilul era scos de sub urmărire ;

Că, ast-fel fiind, recurentul având un drept de ipotecă valabil, este persoană interesată, și, prin urmare, are calitate a recurge contra ordonanței ;

Că incidentul ridicat în această privință este neîntemeiat.

În cât privește motivul :

Considerând că, precum rezultă din art. 569 și următorii din procedura civilă, o-dată cu îndeplinirea operațiunilor urmăririi silită trebuie să se săvârșescă și formele pentru facerea tabloului de ordinea creditorilor ;

Că acest tablou, până la adjudecare, are a fi terminat, ca să serve spre orientare tuturor persoanelor interesate, a debitorului urmărit, a creditorilor înscriși și a tribunalului însăși și ca să se scie ce creanțe sunt în rang util ca să pătă fi depuse ;

Considerând că, în specie, tabloul de ordinea creditorilor fiind făcută la 3 Ianuarie 1900, iar adjudecarea definitivă s'a efectuat la 9 Decembre 1899, ast-fel s'a violat dispozițiunile art. 569 și urmă-

tori din procedura civilă, căci facerea tabloului este o formalitate cerută neapărat și de ordine publică, și fiind constant că nu s'a făcut tabloul înainte adjudecărei, acesta este un motiv de casare ;

Că de aceea, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 453

MARTORI. — Propunerea unui inculpat de a se chema ca martor însuși agentul care a făcut constatarea. — Refusul judecăței de a 'l chema. — Exces de putere. — Violarea dreptului de apărare. — Casare.

Din momentul ce nici un text de lege nu interzice părților dreptul de a putea cere să se cheme ca martor însuși agentul care a făcut constatarea faptelor pentru cari sunt dați judecăței, judecata comite un exces de putere și violază dreptul de apărare când refuză unui inculpat chemarea unui asemenea martor cu care voesce a dovedi nu neexistența faptului incriminat, ci că nu el este autorul faptului.

No. 577. — Casarea decisiunii curței de apel din București, secția III, cu No. 379 din 1900, în urma recursului făcut de I. Popescu și alții.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;

Pe D. avocat P. P. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mntivului IV de casare :

» Exces de putere și înlăturarea mijloacelor noastre de apărare, căci » curtea ne respinge cererea de a se chema ca martor însuși locotenentul Sporidi. care a dresat procesul-verbal și cu care voiam să » dovedim că nu am bătut, nici arestat pe reclamant«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că

recurenții au fost trimiși în judecata curței de apel pentru faptul că, în calitate de oficeri ai poliției judiciare însărcinați cu constatarea crimei de dare de foc, au aplicat lovituri și maltratări lui Marin Ilie Marga și altor două locuitori pentru a îi face să mărturisescă pe autorul acestui fapt;

Considerând că se constată că, cu ocazia judecării procesului, recurenții au cerut curței de apel să se cheme ca martor, în dovedirea neculpabilității lor, locotenentul Sporidi care constatasese faptul la localitate, cerere ce le-a fost refuzată de curtea de apel;

Considerând că prin nici un text de lege nu se interzice părților de a putea cere a se chema ca martor însăși agentul care a făcut constatarea faptelor pentru cari sunt dați judecării;

Considerând, în specie, că recurenții, prin cererea făcută curței de apel, nu a voit să dovedescă de cât că nu dășil au aplicat lovituri reclamanților, independent de constatările făcute de medic prin certificatul său în privința leziunilor ce reclamanții ar fi avut, fapt care nici era pus în discuțiune de recurenți;

Considerând că ast-fel fiind, când curtea de apel a considerat ca inutilă cererea făcută de recurent pe simplul motiv că medicul a făcut constatările față de locotenentul Sporidi, a săvârșit prin acesta un exces de putere, violând în același timp și dreptul de apărare al recurenților; căci, independent de ori-care constatare a medicului, curtea nu putea să prejudece ceea ce martorul putea să mărturisescă în această afacere relativ la autorii materiali ai acelor leziuni constatate de medic;

Că, de aceea, motivul este întemeiat.

Pentru aceste motive,

și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate:

Caséză, etc.

Penal, secțiia II.

No. 454

CURTEA DE COMPTURÍ. — Casație. — Omisiune de a se pronunța asupra unui mijloc esențial de apărare.

Nepronunțarea curței de compturi asupra mijlocului de apărare invocat de un fost perceptor, cum că pentru rămășițele ce se pun în sarcina sa a obținut decisiuni de descărcare din partea

administrației financiare, ccnstitue o omisiune esențială, întru cât un asemenea mijloc era de natură a schimba soluția procesului în cazul când curtea discutându'l, îl găsea întemeiat, și, deci, această omisiune atrage casarea decisiunei.

No. 130. — Casarea, după recursul făcut de I. I. Râmniceanu, a decisiunei înalți curței de compturi, secția II, cu No. 62 din 1899.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu; Pe D. avocat Pretorian, în dezvoltarea motivelor de casare, și Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concludiuni; Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare:

I. »Apelul ce am îndreptat înalței curți de compturi contra decisiunei cu No. 105 din 1898 a administrațiunei financiare Dâmbovița, a fost făcută pe temeiul ca administrațiunea financiară, fără drept și contra legel de percepere și urmărire, m'a condamnat la suma de lei 369, bani 24, că ași fi datorind din anii 1893 și 1894 nisce decimii județene și comunale, gestiunea lichidată și fără să fiu condamnat prin ver-o decisiune pe acel an; că decisiunile date pe acel an nu sunt referitoare la nici o sumă, la care ași mă ved condamnat, și cari decisiuni s'aū atașat la apelul făcut pentru acel an până la anul 1898, data încetării mele din funcțiune, când în acest an 1898 D. administrator financiar revine asupra unor decisiuni date și neapelate de nimeni și devenite executorii pentru mine și D-sa«.

II. »Că D. administrator financiar de Dâmbovița, nu știu după care articol de lege, a putut reveni după 5 ani de zile de la pronunțarea decisiunilor pe 1893 și 1894 și cu de la sine putere și fără să am în debit acea sumă, m'a condamnat, când toate debitele ce aū fost în sarcina mea le-am lichidat, de ore-ce nu puteaū rămâne în sarcina mea nelichidate, căci la fie-care 30 Septembrie ale fie-cărui an, închiderea exercițiului, trebuia să mă pue în urmărire, dacă ași fi datorat ver-un ban, lucru ce nu aū făcut, condemnându-mă prin o hotărîre la un exercițiu ultim și tardiv pe cel din urmă an«.

Având în vedere decisiunea curței de compturi, supusă recursului, din care rezultă că recurentul, în calitate de percepător comunal, cu

ocasia verificărei gestiunii sale de către administratorul financiar de Dâmbovița, a fost condamnat prin mai multe decisiuni la plata rămășițelor prevădute prin compturile sale de gestiune; că, în urma apelului făcut de către recurent, curtea de compturi, prin decisiunea supusă recursului, îl apără de plata tuturilor rămășițelor pe cari le-a justificat prin actele de urmărire ce a făcut și predat succesorul său, obligându-l însă a plăti o sumă de 369 lei, bani 24, provenită din Țecimi județene și comunale, la cari fusese condamnat de către administratorul financiar prin decisia cu No. 105 din 1898;

Considerând că se constată că recurentul, prin apelul ce a introdus la curtea de compturi, a invocat, ca mijloc de apărare, că suma de 369 lei, ce se pune în sarcina sa, provenită din rămășițe de Țecimi județene și comune din anul 1893—1894, nu poate fi obligat a le plăti, întru cât, în privința gestiunii sale pe acel an, s'a și pronunțat decisiuni de descărcare de către administrația financiară, decisiuni cari nu au fost supuse apelului de nici o parte, ast-fel că ele, fiind executorii, au caracterul lucrului judecat;

Considerând, însă, că acest mijloc de apărare curtea de compturi nu îl discută prin considerantele decisiunii sale;

Că întru cât acest mijloc era de natură a schimba soluțiunea procesului, în cazul când curtea, discutându-l, îl găsea întemeiat, omisiunea e esențială, și, prin urmare, mijlocele de casare sunt întemeiate.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civilă, secția II.

No. 455

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Afipțe și publicațiuni. — Neregularități de formă. — Dacă pot fi invocate direct în casație.
(Art. 506, 507, 510, 512 și 562 din procedura civilă).

Nu se poate propune pentru prima oră înaintea curței de casație motive întemeiate pe neregularități relative la diferitele formalități ale afiptelor și publicațiilor, nefiind de ordine publică; și dacă unele din aceste neregularități de formă ar fi de ordine publică, tot nu pot fi invocate direct în casație, când ele depind de constatări de fapt.

No. 131. — Respingerea recursului făcut de Dimitrie T. Bonciu
 contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Buzău cu No. 328
 din 1900, în proces cu D. A. Mavrodin și N. I. Bărbulescu.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N.
 Opreanu ;

Pe D. avocat G. Danielopolu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D-nii Cernescu și Bărbulescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I din petiția de recurs și asupra mijlocului I, II,
 III și al IV-lea din cele suplimentare :

I. »Violarea art. 510 din procedura civilă, căci publicațiunile nu
 »s'au făcut cu trei luni înainte de vințare, ceea ce atrage, conform
 »art. 512, nulitatea vințerei«.

»I. Suplimentar :

»Nu s'a lipit afiștul la localitatea unde trebuia să se facă ad-
 »judecarea, adică la primăria Buzău. S'a violat art. 507, alin. II; con-
 »form art. 512, vințarea e nulă, și conform art. 562, alin. I, ordo-
 »nanța de adjudecare trebuie casată«.

II. »Afiștul în sala tribunalului a fost lipit la 12 Ianuarie 1900,
 »afiștul în comuna unde este așezat imobilul la 15 Ianuarie 1900,
 »afiștul la imobil la 15 Ianuarie 1900, adică toate cu mai puțin de
 »trei luni înainte de 8 Martie, ziua vințerei. Nu s'au observat, deci,
 »dispozițiunile art. 507, § 1, 3 și 4, și art. 510.

»Prin urmare, vințarea e nulă, conform art. 512, și ordonanța de
 »adjudecare casabilă, conform art. 562, § 1 din codul de procedură
 »civilă«.

III. »Cu nimic nu se constată afișarea la ușa tribunalului Buzău
 »a termenului de 17 Martie, ziua supralicitației, prin urmare su-
 »pralicitația n'a fost publicată, dispoziție eminentă necesară și
 »de ordine publică; deci, conform art. 562, § 1 din procedura civilă,
 »ordonanța trebuie casată«.

IV. »Afiștul și publicațiile nu sunt complete; ele nu menționează
 »modul plății ratelor neexigibile datorite Statului, că adică restul de
 »89.000 lei, ce mai datoram Statului, trebuia plătite în rate, ceea ce
 »e o facilitare și, deci, atrage mai mulți concurenți«.

recepisă a administrației financiare locale de lei 18.220, bani 75, ratele întârziate și dobânzile datorite, o recepisă de lei 2.374, plata taxei de înregistrare, și un act de creanță ipotecară de lei 30.000, cesionată de Bărbulescu, mai recunoscându-se dator către Stat prin adresa No. 61 din 1900 ;

Considerând că nu se poate dice că așa, precum s'a procedat, este a se considera prețul ca integral depus, fiind-că, afară de 50.994 lei depuși, avea a fi depuși 68.106 lei în natură, și obligația de a plăti 86.000 lei, conform adresei ministerului, într'un număr de ani e mai puțin de 68.000 lei, cât avea a fi depuși, ast-fel că debitorul urmărit este prejudiciat prin modul depunerii prețului.

Că însă, în această privință, nefiind nici un motiv formulat, iar motivul propus fiind în sine inexact, are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 456

URMĂRIRE IMOBILIARĂ.—Solvabilitatea concurenților.—Aprecieri suverană a judecătorilor fondului.

Tribunalul este în drept a aprecia în mod suveran solvabilitatea concurenților ce se presintă la licitație.

No. 132. — Respingerea recursului făcut de Irina Cortazi contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 2.284 din 1899, în proces cu V. Bossy și Teodor Gazan.

14 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat Ceaur Aslan, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat C. C. Arion, în combateri, și

Pe D. procuror general D. Alexandresco, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare propus prin cererea de recurs :

»Ordonanța a fost eliberată pe baza decisiunii curței de apel din

»București, deciziune basată pe exces de putere și pe violarea dispozițiilor formelor coprinse la art. 551 și următorii din codul procedurii civile«.

Asupra motivelor suplimentare :

I. »Omisiune esențială. Curtea de fond a omis a se pronunța asupra mijlocului invocat de noi, anume : că titlul de creanță, depusă de D. V. Bossy ca preț, era atacat prin o acțiune în anulare, și că, deci, conform art. 552 din procedura civilă, el nu întrunea și nu putea întruni condițiunile prescise la acel articol«.

II. »Curtea de fond a comis o a doua omisiune esențială nepronunțându-se asupra mijlocului nostru de apărare, consistând în faptul nedepunerii sumelor debite ca procente D-nei Cortazi de către »expropriat, de ôre-ce vânzarea se efectuase de ambii creditorii V. Bossy și Irina Cortazi, creanța acesteia din urmă fiind distinctă și având precădere asupra capitalului«.

III. »Curtea de fond dând o greșită interpretare art. 1.535, 1.536, 1.546 și următorii din codul civil, violăză acele articole când, prin simple deducțiuni, stabilește o întindere de mandat, contrașisă de acte și violătoare principiilor ce regulăză materia de mandat«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului ;

Considerând că se constată că intimatul V. Bossy, în calitate de administrator legal al minórelor sale fiice, a cerut vânzarea silită a moșiei Berendei-Vechi, proprietatea lui Teodor Gazan, pentru acoperirea unei creanțe ipotecare a minórelor în sumă de lei 61.000 ;

Că, cu observarea formelor legale, tribunalul de Ilfov, procedând la vânzare, a adjudecat definitiv acea moșie asupra minórelor cu prețul de lei 121.000 ; că, în fine, în privința depunerii drept preț a creanței minórelor ivindu-se contestațiunii între părți, care a fost rezolvată deosebit de curtea de apel prin decizia No. 117 din 1899, confirmată de curtea de casație, secția I, prin decisiunea No. 171 din 1900, și tribunalul de urmărire, conformându-se acestor decisiuni, a primit drept preț acea creanță și a liberat minórelor ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că toate mijlocele ce se invocă cu privire atât la validitatea creanței depusă drept preț, cât și la întinderea dată de tribunal mandatului ce intimatul Bossy avea de la recurentă, au fost discutate și rezolvate de curtea de apel și curtea de casație prin decisiunile sus arătate, ast-fel că ele nu mai pot fi puse din nou în dis-

cuțiune d'inaintea acestei curți cu ocazia cercetării recursului contra ordonanței de adjudecare ;

Că, ast-fel fiind, din acest punct de vedere, aceste mijloce aū a fi respinse ca neintemeiate ;

Considerând că, în ce privesce motivul desvoltat oral, cu privire la faptul că tribunalul nu a primit pe recurentă ca concurentă la licitațiune, în această privință tribunalul este în drept a aprecia în mod suveran solvabilitatea concurenților ce se presintă la licitațiune, așa că și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 457

APEL. — Materie corecțională. — Raport. — Dacă se cere și înaintea tribunalului corecțional când judecă ca instanță de apel. (Art. 204 din procedura penală).

MARTORȚ. — Probă testimonială cerută pentru dovedirea unor fapte străine de proces. — Respingere.

- 1) *Necesitatea facerei și citirei raportului nu este prescrisă, sub pedepsă de nulitate, de cât în materie corecțională d'inaintea curței de apel, nu și d'inaintea tribunalului când judecă ca instanță de apel cărțile de judecată corecționale date de judecătorii de ocōle.*
- 2) *Judecata este în drept să respingă ca inutilă cererea făcută de un inculpat de a se chema martorî când proba ce dēnsul voește a face cu acești martorî nu se referă la dovedirea neexistenței faptului ce i se impută, ci la fapte cu totul străine de proces.*

No. 579. — Respingerea recursului făcut de Sava Dumitru contra sentinței tribunalului Tulcea No. 502 din 1900.

19 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. avocat Borș, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat Popov, din partea părței civile, în combateri, și

Pe D. procuror, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea art. 204 din codul procedurii penale. Judecătorul de apel, judecând, în materie corecțională, delictul în specie, se constituie ca tribunal de primă instanță, așa ca tribunalul este instanță de apel; deci vor fi aplicabile regulile ca la curțile de apel în judecarea apelurilor corecționale. Or, întru cât cauza a fost judecată fără existența unui raport, s'a violat precitatul text de lege».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că tribunalul, având a judeca ca instanță de apel faptul de lovire imputat recurentului, a avut în vedere atât cartea de judecată, cât și actele aflate în dosar ;

Considerând că necesitatea facerii și citirei raportului nu e prescrisă sub pedepsă de nulitate de cât în materie corecțională d'ina-tea curței de apel ;

Considerând că nu se poate susține că dacă s'a dat în competența judecătorilor de pace și judecarea delictelor de lovire, are a se observa formele pentru judecare ca și la curtea de apel ; căci judecătorii de pace și tribunalul, ca instanță de apel în materie polițienescă, continuă a judeca chiar și delictele tot dupe aceleași forme de procedură prescrise în genere de procedura penală pentru aceste instanțe, în care însă nu se vorbește și despre facerea raportului prescris de art. 204 din procedura penală ;

Că, ast-fel fiind, când tribunalul a judecat apelul recurentului fără a exista un raport, nu a violat dispozițiunile art. 204 din procedura penal, și dar, mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

„Violarea dreptului de apărare, exces de putere și nemotivare. Prin însăși petiția din 12 Februarie 1900 a apelului meu am cerut să dovedesc legitima apărare, că lovindu-mă D. Niculescu cu bastonul, am ripostat lovindu'l cu palma. Tribunalul nu putea să'mi respingă atare cerere, când deja, prin rezoluția prezidențială pusă pe petiția de apel, s'a încuviințat citarea martorilor pentru 19 Aprilie. Cel puțin în hotărîre nu se menționează pentru ce anume cererea, deja formulată prin petiția de apel, nu a fost ținută în seamă. Cu D-na Polixenia E. Niculescu voiam a dovedi cauza care a provocat incidentul pe stradă în ziua de 3 Ianuarie 1900, ceea ce era în le-

»gătură directă cu faptul urmat, nici cum un fapt străin cum alăgă »tribunalul«.

Considerând că se constată din procesul-verbal al sentinței ca recurentul a cerut tribunalului proba cu martorii pentru a dovedi relațiunile ce există între el și reclamant;

Că, în asemenea condițiuni și întru cât proba ce recurentul voia a face nu se referă la dovedirea neexistenței faptului ce i se impută, ci la un fapt cu totul străin de proces, cu drept cuvânt a considerat ca inutilă proba cu martorii, și prin urmare și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 458

DELICT DE PRESĂ. — Recurs. — Taxă. — Dacă recursul se face cu sau fără taxă de timbru. — Dacă recurentul trebuie să se prezinte arestat înaintea casei. (Art. 294 și 297 din codul penal; art. 418, 419 și 422 din procedura penală; art. 25 din legea timbrului; art. 24 din Constituție).

CURTEA CU JURAȚI. — Citirea verdictului numai de primul jurat, nu și de grefier. — Eróre materială în trecerea numelui unui jurat. — Martori. — Neținerea în seamă a unor declarațiuni favorabile acusatului. (Art. 277 și 290 din procedura penală; art. 38 din legea presei).

- 1) *În materie de delict de presă, recursul se face, ca în materie criminală, fără plată de taxă de timbru și se judecă de curtea de casație jără ca recurentul să se constituie prizonier, dacă este condamnat la o pedepsă privativă de libertate, întru cât în asemenea materie nu există arest preventiv.*
- 2) *Dacă verdictul juraților a fost citit de primul jurat în audiență publică și în fața prevenitului, necitirea lui în urmă și de grefier nu poate atrage nulitatea decisiunii juraților.*
- 3) *O eróre materială în privința numelui unui jurat care în lista comunicată acusatului este trecut cu un nume deosebit de cum a fost trecut în procesul-verbal de audiență când a luat parte în comisiunea de judecată, nu poate fi un motiv de nulitate a decisiunii dacă nu se dovedește că juratul, care a figu-*

rat în comisiunea de judecată, nu a fost trecut și pe lista comunicată acusatului.

- 4) *Neținerea în seamă a declarațiunilor cui-va în favoarea acusatului nu poate fi un motiv de casare, de ôre-ce modalitatea morală prin care jurații își formeză convingerea se sustrage oricărui censuri.*

No. 586. — Respingerea recursului făcut de Albert Blumenthal contra deciziei curței cu jurați din județul Bacău, cu No. 18 din 1900.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în conclusiuni ;

Deliberând,

În ce privește faptul că recurentul, în recursul de față, nu s'a conformat legii timbrului și art. 422 din procedura penală :

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că Albert Blumenthal a fost condamnat la 3 luni închisoare corecțională și 600 lei amendă, în virtutea art. 294 și 297 din codul penal, pentru faptul că a calomniat prin presă pe D. locotenent-colonel Borănescu ;

Considerând că prin art. 418 și 419 din procedura penală și a art. 25 din legea timbrului se prevede că numai recursurile în materie corecțională se fac cu plată de taxă, dispensând de această taxă pe cei condamnați în materie criminală ;

Că, din acest punct de vedere, natura faptului, precum și jurisdicțiunea determină și modul cum trebuie făcute recursurile ;

Că recurentul fiind condamnat pentru delict de presă, de curtea cu jurați, neapărat că el trebuie să se bucure de toate prerogativele între care și aceea de a fi dispensat de plata taxei în recurs, de care sunt dispensați toți judecații condamnați de curtea cu jurați ;

Considerând că, în ce privește delictele de presă, a cere pentru acușați a se conforma art. 422 din procedura penală pentru admiterea recursului, ar fi a contraveni art. 24 din Constituție, după care arestul preventiv este interzis în materie de presă ;

Că, în asemenea materie, neexistând arestul preventiv ca o garanție mai mult a libertății presei, trebuie să admitem că nici pentru

admiterea recursului nu trebuie ca condamnatul să se conforme art. 422 din procedura penală ;

Că de aceea, recursul este în formă admis ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 380 din procedura criminală, fiind că după ce primul jurat a pronunțat verdictul, grefierul curții nu a citit declarațiunea juraților «.

Considerând că întru cât se constată că verdictul juraților a fost citit de primul jurat în ședință publică și în fața delicventului, dispozițiunile legii în această privință au fost pe deplin îndeplinite ;

Că dacă verdictul nu a fost citit în urmă și de grefier, acesta nu poate fi un motiv de casare a deciziunii, de orice formalitatea citirii e îndeplinită în fața recurentului ;

Că de aceea, motivul este nefondat și are a se respinge.

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 277 și 290 din procedura penală, fiind că unul din jurații după lista ce mi s'a comunicat și actele din dosar, a fost tras la sorți sub numele de Florescu, pe când comisiunea juraților s'a constituit prin substituirea acestuia cu un altul numit Alexandru Floareș «.

Considerând că din procesul-verbal din 17 Aprilie, de comunicarea listei juraților ordinar și suplimentari, din care s'a tras la sorți jurații, care au compus comisiunea de judecată, se constată că în aceea listă a figurat și juratul Floareș Alexandru, iar din procesul-verbal al audienței se constată că în comisiunea de judecată a luat parte între alții un jurat cu numele de Florescu Alexandru ;

Considerând că se constată că, în lista comunicată recurentului, nu se află nici un jurat cu numele de Florescu ;

Că dacă în comisiunea de judecată este trecut Florescu, în loc de Floareș, cum a fost comunicat, nu se poate susține că comisiunea juraților s'a constituit din persoane necoprinsse în listă, întru cât nu s'a dovedit că Florescu și Floareș nu este una și aceeași persoană ; că aci e vorba de o erore materială și asemenea erore nu poate vicia constituirea comisiunii de judecată ;

Că, prin urmare, motivul nefiind fondat, are a se respinge.

Asupra motivului III de casare :

» Violarea art. 285 din procedura penală, de orice curtea s'a des-

»chis fără a fi prezenți 25 jurați cel puțin, ci înaintea curții se află
 »numai 20 jurați, și s'a întârziat cu judecarea afacerii timp de o
 »oră, până când au însărcinat pe agenții polițienesci de a aduce încă
 »un număr de jurați, luați din funcționarii locali, ceea ce constituie
 »un abuz de putere«.

Considerând că se constată din procesul-verbal de audiență că, la
 apelul nominal al juraților, făcut de grefier la deschiderea ședinței,
 au răspuns 23 jurați ordinari și 2 suplimentari; că toți aceștia sunt
 prevăzuți în lista comunicată recurentului conform art. 284 din pro-
 cedura penală;

Că, prin urmare, și acest motiv are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului IV de casare:

»Violarea art. 302 din procedura penală fiind-că nu mi s'a admis,
 »după desvoltările făcute, ascultarea martorului, soldatul Herman
 »Marcus, care era principal în cauză, de și 'l-am propus înaintea
 »D-lui președinte«.

Considerând că din procesul-verbal de audiență se constată că toți
 martorii propuși de apărare au fost ascultați fără să lipsescă vre-
 unul;

Că între aceștia se constată că a fost și Herman Marcus, și, prin
 urmare, motivul are a se respinge ca neexact în fapt.

Asupra motivului V de casare:

»Violarea art. 24 din Constituție și 38 din legea presei, căci cur-
 »tea n'a ținut seamă de declarațiunea lui Manas Abramovici, părin-
 »tele soldatului Mendel Abramovici, care 'și-a asumat răspunderea
 »publicațiunii în ziarul »Adevărul« ca făcută de el, dându-se ca au-
 »tor, și, deci, curtea trebuia să mă absolve«.

Considerând că neținerea în seamă a declarațiilor cul-va în favo-
 rea recurenților nu poate fi un motiv de casare, de orice modalitate
 morală prin care jurații 'și formeză convingerea se sustrage ori-că-
 rel censurii, și de aceea și acest motiv are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 459

COMPETINȚĂ. — Distrugere. — Infracțiune la codul penal ordinar de un militar înainte de a fi înrolat în armată. (Art. 49 din codul de justiție militară ; art. 525 din procedura penală).

Militarul, care mai înainte de a se înrola în oștire, a comis vre-o infracțiune prevădută de codul penal ordinar, este justițiabil de tribunalele ordinare.

No. 590. — **Regularea competenței, în urma cererii D-lui procuror general al acestei curți, în cauza lui Țigănilă Dumitru.**

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că Țigănilă Dumitru, fiind dat în judecată pentru faptul de insultă și distrugerea ușei de la oborul de glăbă, tribunalul Olt, prin sentința No. 2.191 din 1900, și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motiv că inculpatul era militar când a comis faptul;

Că comandantul corpului I de armată și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că inculpatul nu se afla încorporat în armată în momentul când a comis faptele ce i se impută ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că se constată că faptele de distrugere și ultragiū, ce se impută lui Țigănilă Dumitru, fiind comise de dănsul în ziua de 6 Iulie 1899, înainte de a se înrola în oștire, înainte de 1 Noembrie 1899, cu drept cuvânt instanțele militare și-a declinat competența de a-l judeca pentru acele fapte imputate, de ôre-ce, conform art. 49 din codul justiției militare, militarul, care, mai înainte de a se înrola în oștire, a comis vre-o infracțiune prevădută de codul penal ordinar, este justițiabil de tribunalele ordinare ;

Că, prin urmare, inculpatul urmează a fi trimis în judecata instanței civile.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

»chis fără a fi prezenți 25 jurați cel puțin, ci înaintea curții se aflau
 »numai 20 jurați, și s'a întârziat cu judecarea afacerii timp de o
 »oră, până când au însărcinat pe agenții polițienesci de a aduce încă
 »un număr de jurați, luați din funcționarii locali, ceea ce constituie
 »un abuz de putere«.

Considerând că se constată din procesul-verbal de audiență că, la
 apelul nominal al juraților, făcut de grefier la deschiderea ședinței,
 au răspuns 23 jurați ordinari și 2 suplimentari; că toți aceștia sunt
 prevăzuți în lista comunicată recurentului conform art. 284 din pro-
 cedura penală;

Că, prin urmare, și acest motiv are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului IV de casare:

»Violarea art. 302 din procedura penală fiind-că nu mi s'a admis,
 »după dezvoltările făcute, ascultarea martorului, soldatul Herman
 »Marcus, care era principal în cauză, de și 'l-am propus înaintea
 »D-lui președinte«.

Considerând că din procesul-verbal de audiență se constată că toți
 martorii propuși de apărare au fost ascultați fără să lipsescă vre-
 unul;

Că între aceștia se constată că a fost și Herman Marcus, și, prin
 urmare, motivul are a se respinge ca neexact în fapt.

Asupra motivului V de casare:

»Violarea art. 24 din Constituție și 38 din legea prescripției
 »teia n'a ținut seamă de declarațiunea lui Manas Abramovici, care
 »teie soldatului Mendel Abramovici, care 'și-a asumat răspunderea
 »publicațiunii în ziarul »Adevărul« ca făcută de către un
 »tor, și, deci, curtea trebuia să mă absolve«.

Considerând că neînțelegerea în seamă a declarațiunii recurentului
 rea recurenților nu poate fi un motiv de casare, întrucât aceasta
 morală prin care jurații au fost înșelați, și de aceea au dat
 reii censurii, și de aceea au dat reii censurii, și de aceea au dat reii

Pentru aceasta

Respinge

COMPETINȚĂ. — Distrugere. — Infracțiune: insultă pe-
nar de un militar înarmat de a fi înarmat în armată. Art. 49
din codul de justiție militară; art. 335 din procedura penală.

Militarul, care, mai înainte de a fi înarmat în armată, a comis
infracțiune prevăzută de codul penal ordinar, este judecat
de tribunalele ordinare.

No. 590. — Regularea competenței în cauza nr. 104, proces
general al acestei curți, în cauza lui Țigănuț Iancu.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în nume al Curții
Stefănescu, și

Pe D. procuror St. Săteanu, în concluzii;

Deliberând, și

Având în vedere că Țigănuț Iancu, fiind în stare de
faptul de insultă și distrugere pe care l-a comis în fața
Olt, prin sentința No. 2166 din 1900, pe care judeca
judeca afacerea pe motive și concluzii pe care le-a prezentat
să fie săvârșit

Că comandantul corpului 1 de artilerie din Olt, că nu este de rit
competința de a judeca afacerea pe care l-a comis în fața
corporat în armată în momentul când a comis infracțiunea în partea sa finală,

Că ambele instanțe judecătorești au fost incompetente și că
ast-fel intrerupt, astfel încât să se cerceteze, dacă se
găsește efectele aceluia jurământ;

Considerând că se comise în această cauză un refuz din parte
de a săvârși
Iulie 1900, pe care l-a prezentat
raptele asupra cărora i se deferise,

comis un exces de putere, și, dar, mo-
mise ca întemeiate.

este judecată prin mijlocul
ta cele-alte mijloce de casare,

Civil, secția II.

Jurământ decisoriu. — Exces de putere. — Casare.

Când partea căreia i s'a deferit jurământul, cerându'i-se a'l presta more judaico, declară că nu este de religie mosaică și că este gata a săvârși jurământul numai asupra unui punct din acelea asupra cărora i s'a cerut mărturisirea conștiinței sale, judecata este datoră să hotărască în ce mod urmază să se săvârșcă jurământul, și apoi, dacă se săvârșesce, care pôte fi pentru cel ce l'a deferit efectele jurământului.

Dacă, însă, tribunalul, în loc de a face acesta, consideră declarațiile făcute de cel căruia i se deferise jurământul ca un refuz din parte-i de a-l săvârși și primesce ca adevărate faptele asupra cărora i se deferise jurământul, prin acesta tribunalul comite un exces de putere și hotărîrea sa este casabilă.

No. 133. — Casarea, după recursul făcut de L. E. Simigaglia, profesor, a sentinței tribunalului Iași, secția II, cu No. 110 din 1900, în proces cu Israel Cuperman.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe recurent, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat I. Nădejde, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor VII și VIII de casare :

VII. »S'a violat art. 1.211 din codul civil, căci o-dată ce am declarat că sunt gata a presta jurământul deferit în ceea ce privește »punctul al III-lea, care într'adevăr 'mi este personal, și însuși tribunalul 'l consideră concludent și resolutoriu, această declarațiune nu »pôte fi privită ca un refuz de jurământ, ci din contra aveam tot dreptul să 'l prestez, rămânând ca tribunalul să decidă mai pe urmă a- »supra valorii jurământului prestat«.

VIII. »S'a violat art. 241 din procedura civilă, căci o-dată ce »am declarat în publică audiență că sunt de religiune creștină, »sprijinind cu acte autentice declarațiunea mea, tribunalul trebuia să modifice ipso facto forma jurământului deferit more judaico, de ôre-ce această formă pe de o parte constituia o insultă »publică la adresa mea, atribuindu'mi calitatea de ovrei, iar pe de

„alta mă pune în imposibilitate de a presta jurământul deferit, fiind legalmente nul, și personalmente imoral un jurământ prestat more judaico de către un creștin“.

Având în vedere hotărârea supusă recursului, din care rezultă că L. Simigaglia fiind obligat prin hotărârea tribunalului Iași, cu No. 376 din 1899, rămasă definitivă, a restitui lui Israil Cuperman șese cambii în valoare de 1.300 lei, și neexecutând obligațiunea sa, acesta a acționat pe Simigaglia la judecătorul ocolului I din Iași, cerând a fi condamnat a-i plăti valoarea acelor cambii și daune-interese rezultând din neexecutarea obligațiunii sale;

Că cartea de judecată pronunțată de judecător în această cauză, fiind atacată cu apel de ambele părți litigante, Simigaglia a cerut la tribunal ca din suma de 1.300 lei, reclamată de Cuperman, să fie scădută cu 200 lei, valoarea unei cambii din 28 Iunie 1898, în care s'ar fi preschimbat una din acele cambii, la restituirea cărora a fost condamnat prin sentința cu No. 376 din 1900;

Că, la acesta, Cuperman s'a opus, susținând că această cambie a fost plătită de dânsul lui Glükman, în ordinul căruia fusese girată de Simigaglia, și pentru a dovedi alegațiunea sa a deferit lui Simigaglia jurământul decisoriu, cerând ca acest jurământ să fie săvârșit more judaico ;

Considerând că recurentul declarând în instanță că nu este de rit mosaic și că primesce a săvârși jurământul numai în partea sa finală, conform art. 240 din procedura civilă, tribunalul trebuia să statueze în ce mod urma a se săvârși jurământul, și apoi să cerceteze, dacă se săvârșea, care putea fi pentru recurent efectele aceluia jurământ ;

Considerând că, în loc de a face, acesta tribunalul a considerat declarațiunile făcute de recurent ca un refuz din parte'i de a săvârși jurământul decisoriu, și a primit faptele asupra cărora i se deferise, ca adevărate ;

Că, procedând ast-fel, el a comis un exces de putere, și, dar, motivele de casare au a fi admise ca întemeiate.

Pentru aceste motive :

Și fără a mai discuta cele-alte mijloce de casare,

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 461

APEL. — **Incheieri preparatorii** — **Hotărîre prin care se respinge declinarea de competență și hotărîrea prin care se admite un asemenea declinatoriu.** — Când se poate și când nu se poate face apel deosebit. (Art. 316, 323 și 325 din procedura civilă).

Regula cuprinsă în art. 323 din procedura civilă, după care apelul în contra hotărîrilor preparatorii nu se poate face de cât de o dată cu hotărîrea asupra fondului, se aplică nu numai la hotărîrile cari ordonă o procedură preparatorie în sensul art. 159 din procedura civilă, ci la ori-ce hotărîre asupra oricărui fel de incident care n'are de efect curmarea acțiunei tribunalului.

Ast-fel, această regulă trebuie să se aplice și atunci când este vorba de o incheiere sau hotărîre prin care tribunalul, asupra cesțiunei de competență sau de necompetență, declară că este competent și continuă a judeca fondul fără întrerupere.

Hotărîrea dată însă asupra unui incident, prin care se curmă acțiunea tribunalului, este definitivă, este o sentință care poate și trebuie să fie supusă apelului.

Așa, când tribunalul 'și declină competența și să declară necompetent, încetază acțiunea sa, și în acest cas se poate face apel deosebit în contra incheierei sau hotărîrei prin care 'și declină competența.

No. 134. — **Casarea**, în urma unei divergențe, după recursul făcut de direcția căilor ferate române, a decisiunei curței de apel Iași, secția I, cu No. 9 din 1900, în proces cu David Kaner și Toni Kaner.

2 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea;

Pe D. avocat N. Brezeanu, în dezvoltarea motivului de casare, rămas în divergență, și

Pe D. B. Missir, din partea intimaților, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

» Exces de putere, rea interpretare și violarea art. 323 și următorii
» din procedura civilă.

»Curtea declarând tardiv apelul, contra jurnalului No. 397 din 9 »Septembre 1899, cu exces de putere, violéază și interpretéază réu »art. 323 din codul procedurii, după cari asemenea jurnale se ape- »léază de o-dată cu hotărîrea asupra fondului, și, dar, termenul de apel »curge din același moment ca și pentru hotărîrea asupra fondului«.

Avénd în vedere că din decizia supusă recursului rezultă că, în urma uciderii lui Julius Kaner, prin deraiarea trenului, părinții au intentat acțiune comercială pentru despăgubire contra direcției căilor ferate la tribunalul de Iași, în circumscripția căruia s'a săvîrșit deraiarea;

Că la tribunal direcția a propus excepția de incompetență a tribunalului, pe care tribunalul a respins'o și declarându-se competent a judeca afacerea în fond; că direcția a făcut apel deosebit atât în contra încheierii tribunalului Iași prin care n'a declinat competența, cât și contra sentinței pronunțată în fondul cauzei;

Avénd în vedere că apelul făcut contra încheierii tribunalului în privința competenței, s'a respins fiind declarat tardiv;

Că în această privință curtea de apel susține că art. 323 din procedura civilă se aplică la hotărîrile preparatorii definite prin art. 159 și 160 din procedura civilă; că hotărîrile asupra competenței sau incompetenței n'ar fi hotărîri preparatorii pentru ca se aplice art. 323 din procedura civilă când ar fi vorba de apelul ce ar fi a se face; că din art. 325 din proced. civ. rezultă că, în contra hotărîrilor asupra competenței, are a se face apel deosebit în mod general, și apelul făcut, deosebit fiind, conform art. 904 din codul de comerț, peste termen, se respinge de curtea de apel;

Considerând că curtea de apel, avénd a se pronunța asupra incidentului, relativ la tardivitatea apelului deosebit făcut contra încheierii tribunalului, nu cercetéază dacă acțiunea în sine era bine intentată la tribunalul de Iași, fie că ea ar deriva din contractul de transport, în care cas de sigur tribunalul Iași era competent a judeca afacerea ca afacere comercială, fie ca acțiunea ar deriva dintr'un quasi-delict, căci și ca acțiune civilă dintr'un quasi-delict, în genere, e competent tribunalul în circumscripția căruia s'a produs quasi-delictul;

Că curtea de apel se mărginesce, numai din punctul de vedere a regulilor de procedură, a cerceta dacă apelul se putea face deosebit și dacă e în termen și este a se ști dacă decizia curței este întemeiată;

Considerând că apelul, după regulile art. 323 din procedura civilă contra hotărîrelor preparatorii, nu se pôte face de cât de o dată

că hotărîrea asupra fondului; se aplică nu numai la hotărîrile cari ordonă o procedură preparatorie în sensul art. 159 din procedura civilă, ci la ori-ce hotărîre asupra ori-cărui fel de incident care n'are de efect curmarea acțiunii tribunalului; că legiuitorul a voit a accelera, și ar fi a contraveni instanței lui, dacă ne am mîrgini a aplica art. 323 din procedura civilă numai la hotărîrile preparatorii în sensul art. 159 din procedura civilă, precum face curtea de apel;

Că așa fiind, art. 323 din procedura civilă trebuie să se aplice și atunci când e vorba de o încheiere sau hotărîre prin care tribunalul, asupra cestiunii de competență sau de necompetență, declară că e competent și continue a judeca fondul fără întrerupere;

Considerând că însă art. 323 din procedura civilă nu se aplică atunci când e vorba de o hotărîre prin care tribunalul se declară de necompetent, sau când tribunalul asupra unei cestiuni prejudiciale suspendă judecarea fondului; că, în asemenea și analoge cazuri, de câte ori e vorba de admiterea unui incident care are de efect curmarea acțiunii tribunalului, nu mai suntem în termenii art. 323 din procedura civilă, pentru ca să cerem că apelul n'ar putea fi făcut de cât o-dată cu hotărîrea asupra fondului;

Că hotărîrea dată asupra unui incident prin care se curmă acțiunea tribunalului este definitivă, este o sentință, care pöte fi și trebuie să fie supusă apelului, conform art. 316 din procedura civilă;

Că, în deosebi, în cas când tribunalul și declină competența și se declară necompetent, încetază acțiunea tribunalului, și, în acest cas, art. 325 prescrie posibilitatea facerii unui apel deosebit, și, în spiritul acestei dispoziții, cuprinsă în art. 325 din procedura civilă, se pöte face apel deosebit în contra încheierii sau hotărîrii tribunalului, de câte ori e vorba de admiterea unui incident, care are de efect curmarea acțiunii tribunalului; că într'adevăr, în asemenea cazuri, e și indicat a acorda un drept de apel deosebit, precum o prescrie art. 325 din procedura civilă, spre a apăra pe partea interesată de o amânare a cărei sfârșit nu e de prevădüt;

Considerând că, în specie, tribunalul de Iași nu și declinase competența pentru ca să fi fost trebuință de un apel deosebit, în cât ast-fel decisiunea curței de apel, în această privință, e neintemeiată, și motivul fiind fondat, decisiua are a fi casată.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 462

COMPETINȚĂ. — Act comercial numai pentru una din părți. — Acțiune comercială. — Unde se poate intenta. (Art. 893, 895 și 897 din codul comercial).

- 1) Chiar dacă actul este comercial numai pentru una din părți, acțiunea ce derivă dintr'însul e de competența jurisdicției comerciale.
- 2) Acțiunea comercială se poate intenta sau la tribunalul locului unde obligația a luat naștere, sau unde va trebui executată, sau la tribunalul locului unde s'a stipulat a se face plata.

No. 135. — Casarea, după recursul făcut de I. E. Gheschoff, legatarul universal al defunctului Evloghie Gheorghief, a deciziei curții de apel din București, secția I, cu No. 55 din 1900, cu Marin Georgescu.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. Vericeanu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. Stănescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Curtea a violat art. 893 din codul comercial și a interpretat greșit art. 6 același cod.

»In adevăr, cu toate că comptul curent nu este o faptă de comerț pentru Marin Georgescu, de și vom proba că D-sa a fost comerciant, însă chiar civil de ar fi și comptul curent pentru D-sa nu este o faptă de comerț, însă, pe cât timp cea-altă parte contractantă Evloghie Gheorghief este bancher sau comerciant, în temeiul art. 893, acțiunea ce derivă din comptul curent avut cu D-sa, este de competența jurisdicției comerciale, și curtea de apel, decidând ast-fel, basându-se pe art. 6 din codul comercial, a violat art. 893 din codul comercial«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că I. E. Gueschoff, în calitate de legatar universal al defunctului Ev.

Gheorghief, chemând în judecată pe Marin Georgescu pentru a'î plăti suma de 52.853 lei, 15 bani, ce acesta datora casei Gheorghief, în virtutea unui compt curent, tribunalul Ilfov, secția comercială, consideră afacerea ca comercială, a judecat și a condamnat pe intimat la plata acelei sume ;

Că curtea de apel, asupra apelului făcut de Marin Georgescu, a decis că acțiunea nu putea fi intentată la tribunalul comercial Ilfov și judecat de acesta, căci afacerea fiind civilă pentru Georgescu, acțiunea trebuia să fi fost intentată la tribunalul Ialomița, unde 'și are domiciliul, și de aceea a anulat sentința tribunalului Ilfov ;

Considerând că afacerea este comercială pentru Gueschoff succesorul casei de bancă Evloghie, și civilă pentru Georgescu, conform art. 6 ; că, în asemenea cas, chiar dacă actul e comercial numai pentru una din părți acțiunea ce derivă dintr'ensul e de competența jurisdicției comerciale, conform art. 893 din codul comercial ; că sub acest punct de vedere acțiunea intentată putea a fi intentată la tribunalul Ilfov, secția comercială și judecată de acesta ;

Considerând că admitând că excepțiunea de necompetință a jurisdicției comerciale pentru cauzele civile și vice-versa, dacă ar mai putea fi propusă în ori-ce stare a cauzei, conform art. 895 din codul comercial, încă curtea de apel nu putea să anuleze sentința tribunalului Ilfov, de ôre-ce competența tribunalului era determinată prin art. 893 din codul de comerț, de care n'a ținut seamă curtea de apel ;

Considerând, însă, că curtea de apel nu putea anula sentința tribunalului și pentru motivul că nu mai este o jurisdicție comercială cu o organizație specială în sistemul de organizare judecătorească română ; că, prin urmare, și tot ce privesce excepțiunea de necompetință a jurisdicției comerciale, conform art. 895 din codul comercial, nu'și mai are rațiunea de a fi, de ôre-ce fie-care tribunal are competența a judeca de o potrivă toate afacerile civile și comerciale și nimic nu se opune că chiar la un tribunal unde e o secție specială de comerț, această secție să nu pôta judeca și afaceri civile când o asemenea acțiune i s'ar fi deferit ; iar dispoziția din ultimul aliniat al art. 895 din codul comercial nu se opune la acesta ;

Considerând că neexistând o jurisdicție comercială și neputând fi vorba de excepția de necompetință din cauza materiei, se intrăbă în materie comercială la care tribunal se pôte intenta o acțiune personală și imobiliară ;

Că, în această privință, în genere, nu avem a urma regulile din procedura civilă, prevădute prin art. 58 din procedura civilă, ci regulile prescrise de art. 897 din codul de comerț, după care reclamantul poate alege, ținând seamă de distingerile stabilite de art. 897 din codul comercial; că, după acest articol, acțiunea se poate intenta între altele sau la tribunalul locului unde obligația a luat naștere, sau unde va trebui executată, sau la tribunalul locului unde s'a stipulat a se face plata;

Considerând că dispozițiile art. 897 se aplică în general fie că a-facerea e comercială pentru ambele părți sau numai pentru una din părți;

Că, ast-fel fiind, curtea de apel, neținând seamă de art. 893 și de art. 897 din codul de comerț, a putut susține că acțiunea trebuia să fie intentată la tribunalul de Ialomița, tribunalul domiciliului pârîtitului;

Că de aceea, decizia urmează a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 463

CURTEA DE APEL. — Complectarea secțiunilor. — Formalități. — Neîndeplinire. — Casare. (Art. 12 și 30 din legea de organizare judecătorească.

Secțiunile curților de apel se completează prin tragere la sorți dintre consilierii de la cele-alte secțiuni, tragere la sorți ce trebuie să se facă de primul-președinte, în audiență publică și față cu ministerul public.

Ast-fel, când în frontispiciul unei deciziuni a curței de apel se arată că secțiunea s'a completeat cu D. consilier X. . ., care a fost singurul consilier disponibil, fără să se menționeze dacă s'a procedat la tragerea la sorți, cerințele legii nu sunt îndeplinite și deciziunea este casabilă.

No. 136. — Casarea deciziunii curței de apel din București, secția I, cu No. 50 din 1900, în urma recursului făcut de Elisa I. Mihalcea, în proces cu ministerul de finanțe.

20 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. avocat V. Maniu, în combateri, și

Pe D. procuror în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 30, combinat cu art. 12 din legea organizării judecătorești. Pentru complectarea numărului minim de trei judecători, » necesari a se judeca cauza repartisată la secția I, a curții de » apel din București, s'a chemat D. Sc. Popescu, judecător de la sec- » ția III a acelei curți, or'o asemenea complinire, în'casul lipsei jude- » cătorului de drept, pe motiv că acel D. judecător era singurul dis- » ponibil, fără a se face o tragere la sorți în defața ministerului pu- » blic, și în ședință publică, din totalul membrilor prezenți de la cele- » alte două secțiuni, este o vădită violare a precitatelor texte de lege, » lipsită fiind, eă, în același timp de judecătorul meu legal, pe care » numai sorți, în modul sus arătat, mi-l'ar fi destinat«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că curtea de apel a respins ca inadmisibil apelul făcut de recurentă, atât personal cât și în calitate de tutore legală a minorei sale fiice, contra decisiunii ministerului de finance, dată asupra încheerii comisiunii pentru regularea drepturilor la pensiune a lui Ion Mihalcea ;

Considerând că curtea de apel, pentru a judeca pe recurentă, s'a complectat cu D. consilier Sc. Popescu, de la secțiunea III a aceleiași curți ;

Că această constatare se vede din frontispiciul decisiunii, unde este arătat în dreptul numelui D-lui consilier Popescu, că a fost singurul consilier disponibil, pentru a complecta curtea ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 12 din legea organizării judecătorești, primul-președinte va complecta curtea cu judecătorii trași la sorți, în ședință publică și față cu ministerul public, din judecătorii prezenți de la cele-alte secțiuni ;

Considerând că, în specie, constatarea făcută, că curtea s'a complectat cu D. consilier Sc. Popescu pe motiv că acesta era singurul consilier disponibil, nu este conformă cu cerințele legii, de ôre-ce nu se lă-

muresce din ce cauză era singurul consilier disponibil; că saū sensul expresibil, singur disponibil, e variū, fie-că cel-alti consilier eraū ocupați cu judecarea proceselor la cele-alte secțiuni, fie că nu eraū prezenți în acel moment în localul curței;

Că procedând ast-fel, curtea de apel a violat dispozițiunile art. 12 combinat cu 30 din legea de organizarea judecătorească și, deci, motivul fiind fondat, are a se admite, fără a se mai discuta cele-alte mijloce de casare.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 464

CONTRAVENȚII LA REGULAMENTUL DE CONSTRUCȚII. — Raza Bucureștilor. — Terenuri alipite pe lângă comuna București prin legea din 8 Mai 1895, pentru mărginirea orașului București. — Construcții pe aceste terenuri. — Lipsă de autorizație de a construi. — Contravenție. (Art. 96 din legea pentru organizarea comunelor urbane din 31 Iulie 1894).

Din momentul ce legea din 8 Mai 1895 pentru mărginirea orașului București, a fost promulgată și publicată prin „Monitorul Oficial”, nu era necesar a se mai încunoștința în deosebi locuitorii de pe terenurile alipite prin acea lege la comuna București; presupțiunea fiind că o dată ce o lege se promulgă și se publică, fie-care locuitor trebuie să o cunoscă.

Ast-fel, nimeni nu poate construi o casă pe un ast-fel de teren, fără autorizație de la primăria comunei București.

No. 598. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 355 din 1900, în urma recursului făcut de primăria Capitalei, ca parte civilă, în proces cu Matei Vasile.

21 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu;

Pe D. avocat Șoimescu, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. procuror, St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 96 din legea pentru mărginirea comunelor urbane și art. 6 și următorii pentru mărginirea Bucureștilor. În adevăr, aceste textete de lege prescriu că nimeni nu poate să deschidă strade, pasaje sau infundături, fără autorisația primăriei, care are dreptul să le închidă. De asemenea clădirile și ori-ce alte lucrări ce se vor face fără autorisația primăriei pe atare pasaje, strade sau infundături, vor fi dărâmate. Prin urmare, când onor. tribunal a admis apelul lui M. Vasiliu, și l'apără atât de amendă, cât și de dărîmarea construcției la care fusese condamnat de judele de ocol, pe lângă că a violat textele de lege citate, a comis în acelaș timp și un adevărat exces de putere».

Având în vedere că, din sentința atacată cu recurs și din cele-alte acte din dosar, se constată că intimatul M. Vasiliu a construit o casă în cătunul Floreasca, care era alipită la comuna București, fără să ceară autorisația cuvenită de la acea comună, conform legii pentru mărginirea Bucureștilor de la 8 Maiu 1895 și a art. 96 din legea pentru organizarea comunelor urbane de la 31 Iulie 1894, fapt pentru care numitul a fost dat judecăței, și tribunalul, prin menționata sentință, l'a achitat de verice penalitate, pe motiv că locuitorii din acea parte nu au fost încunosciițați că cătunul unde intimatul a construit s'ar fi alipit de comuna București ;

Considerând că, întru cât legea pentru mărginirea orașului București a fost promulgată și publicată prin *Monitorul Oficial*, nu era necesar de a se mai încunosciița în deosebi locuitorii de pe terenurile alipite prin acea lege la comuna București, presumpțiunea fiind că o-dată ce o lege se promulgă și se publică, fie-care locuitor trebuie să o cunoscă;

Considerând că, ast-fel fiind, când tribunalul, de și recunósce că intimatul a construit un imobil în cătunul Florésca, alipit de comuna București, fără autorisația primăriei, și totuși l'apără de verice responsabilitate, pe motiv că densusul n'ar fi avut cunosciița de legea mărginirei Bucureștilor, prin acésta a nesocotit dispozițiunile menționatelor legi și, în același timp, a sévfrșit un adevărat exces de putere, și de aceea, mijlocul de casare este întemeiat ;

Pentru aceste motive :

De acord cu D. procuror :

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 465

DELICT SILVIC. — Despăgubiri civile. — Quantumul lor. — Aprecie suverană a judecătorilor fondului. (Art. 19 din codul silvic, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 4 Iunie 1892).

In materie de delict silvic, despăgubirile civile se acordă numai dacă va fi cazul, adică acordarea despăgubirilor civile este lăsată la aprecierea instanțelor de fond, în sensul că ele pot aprecia cuantumul despăgubilor de acordat.

No. 602. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 507 din 1900.

21 Iunie 1903

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier N. Predescu ;

Pe D. D. Budișteanu în dezvoltarea motivului de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere, nemotivare și denaturare de fapte.

» De și tribunalul, în suverana sa apreciere, are dreptul a vedea amenda care în specie constituie o pedepsă, totuși nu are dreptul a vedea și quantumul despăgubirilor cari sunt determinate printr'un proces-verbal de constatare, care nu se poate combate de cât cu înscrisura în fals și confirmate printr'un act de estimațiune. În ori-ce cas, tribunalul comite un exces de putere, de ôre-ce nu motivează, nearătând de unde ar fi rezultat că pagubele suferite de Stat sunt mai mici de cât cele constatate. Tribunalul denaturează faptele când spune că din desbateri rezultă că Statul i s'a restituit o parte din lemnele tăiate.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Luchian T. Sava, fiind dat judecăței pentru delict silvic, tribunalul a confirmat cartea de judecată a judeului de pace Tulcea, care reducea amenda și despăgubirile civile cerute de agentul silvic ;

Vedând art. 19, alin. II din codul silvic, modificat prin legea din 4 Iunie 1892, care prescrie că, în materie de delict silvic, despăgubirile civile se acordă numai dacă va fi cazul ;

Considerând că rezultă din această dispozițiune că acordarea des-

păgubirilor civile sunt lăsate la aprecierea instanțelor de fond, în acest sens că ele pot aprecia quantumul despăgubirilor de acordat;

Considerând că, în specie, instanțaa precizând a redus despăgubirile la o sumă mai mică de cele constatate prin procesul-verbal, că acest drept avându-l instanțele de fond, mijlocele de casare au a fi respinse ca neîntemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 466

DELICT SILVIC. — Martori. — Omisiune. — Casare.

Proba testimonială fiind admisibilă pentru dovedirea delictelor silvice, această probă putând înlocui chiar procesul-verbal, omisiunea ce judecata face de a se pronunța asupra cererii făcută de Stat de a se admite martori spre a dovedi existența delictului, este esențială și atrage casarea hotărârii.

No. 603. — **Casarea sentinței tribunalului Tulcea, No. 521 din 1900, în urma recursului făcut de Stat.**

21 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;
Pe D. avocat D. Budișteanu, în dezvoltarea motivelor de casare ;
Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând, și

Asupra mijlocului II de casare :

»Am propus martori la tribunal și tribunalul nu se pronunță nici
»pentru nici contra cererii mele«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Iuseim Sali, fiind dat judecăței pentru delict silvic, tribunalul Tulcea a anulat procesul-verbal de constatarea delictului, pe motiv că nu ar fi fost încheiat în condițiunile art. 37 din codul silvic ;

Considerând că, independent de cestiunea de a se sci, dacă procesul-verbal era încheiat în condițiunile legii silvice, rezultă din sentința tribunalului că avocatul Statului a cerut să i se admită de a proba cu martori culpabilitatea delicuentului ; -

Considerând că chiar de s'ar admite că procesul-verbal de constatare ar fi isbit de nulitate, pe considerațiunea arătată de tribunal, totuși, proba cu martorii era admisibilă pentru dovedirea delictului, putând înlocui procesul-verbal ;

Considerând, însă, că tribunalul omite a se pronunța asupra probei cerute de reprezentantul Statului, omisiune care este esențială, întru cât era de natură a schimba soluțiunea procesului ;

Că de aceea, mijlocul de casare este întemeiat ;

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 467

COMPETINȚĂ. — Loviri aplicate părinților. (Art. 243 din codul penal ; art. 71 din legea judecătorilor de ocole ; art. 525 din procedura penală).

Faptul de a lovi și răni pe părinții săi constituie delictul prevăzut de art. 243 din codul penal și este de competența tribunalelor corecționale a' l judeca.

No. 604. — Regularea competenței, în urma cererii făcută de D. procuror al acestei înalte curți, în cauza lui C. Sava Lupu.

21 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând, și

Având în vedere că Costache Sava Lupu fiind dat în judecată pentru faptul de bătae aplicată asupra mamei sale Aftimia Lupu, tribunalul Tecuci, prin sentința No. 1.148 din 1899, și-a declinat competența de a judeca afacerea, pe motiv că bătaia aplicată n'a produs incapacitate de lucru ;

Că judele ocolului Zeletin, la care afacerea a fost trimisă, prin cartea de judecată No. 856 din 1900, și-a declinat de asemenea

competința de a judeca afacerea, pe motiv că Aftimia Lupu este mama inculpatului și ast-fel faptul este pedepsit de art. 243 din codul penal, care nu intră în competența judecătorilor de ocol ;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind astfel întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că se constată că faptul ce se impută lui Costache Sava Lupu este că a aplicat lovituri mamei sale legitime, fapt care constituie un delict special prevăzut de art. 243 din codul penal ;

Considerând că competența corecțională a judelei de ocol e anume prevăzută și limitată prin art. 71 din legea sa organică ;

Că intru cât prin acest articol nu se dă în competența judelei de ocol și delictul prevăzut de art. 243 din codul penal, rămâne învederat că judecarea unor asemenea fapte e de competența tribunalului.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror St. Stătescu :

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

No. 468

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Nedepunerea prețului în termenele stabilite de lege. — Ce interese atinge. — Revinderea imobilului. — Dacă trebuie cerută. (Art. 551 din procedura civilă).

Nedepunerea prețului în termenele stabilite de art. 551 din procedura civilă nu atinge și nu poate atinge de cât interesele debitorului urmărit și ale creditorului urmăritor, și, prin urmare, cesiunea acesta este de interes cu totul privat, și, deci, revinderea imobilului din cauza nedepunerii prețului la timp urmează a fi cerută de către părțile interesate la tribunalul de urmărire.

No. 137. — Respingerea, după divergență, a recursului făcut de Flórea Marin Gheorghe și Marin Gheorghe, ca soț pentru autorizare, în contra ordonanței de adjudecare a tribunalului de Ilfov, secția de notariat, cu No. 2.309 din 1899, dată în proces cu Toma N. Andreescu, tutorele minorilor defuncțiilor Paul și Ec. Andronescu și Costache Dumitrescu.

21 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. avocat Urlăţeanu, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. Constantin G. Ioan, în combateri, şi

Pe D. procuror de secţie Stefan Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare rămas în divergenţă :

» Violarea art. 553 din procedura civilă, combinat cu 551 şi 556 din procedura civilă, de ore-ce, de şi preţul adjudecaţiunii a fost depus peste termenul de o lună cel mult prevăzut de art. 551, tribunalul, în loc să dispună, conform cu art. 553, scoterea din moştenire a imobilului, a dispus emiterea ordonanţei de adjudecare pe numele adjudecatarului, comiţând ast-fel un exces de putere şi violarea textelor sus citate«.

Având în vedere ordonanţa de adjudecare supusă recursului, din care rezultă că, după cererea creditorului Andronescu, tribunalul Ilfov, scoţând în vânzare imobilul recurenţilor pentru acoperirea unei creanţe ipotecare de lei 6.000, în urma îndeplinirii formelor legale, acest imobil s'a adjudecat definitiv asupra intimatului C. Dimitrescu în ziua de 23 Iunie 1893, care depunând preţul în ziua de 29 Iulie, de şi posterior expirării termenilor prescrise de art. 551 din procedura civilă, dar în acest interval ne cerându-se de către recurenţi revinderea aceluşi imobil pe comptul adjudecatarului, tribunalul a dispus liberarea ordonanţei ;

Considerând că nedepunerea preţului în termenele stabilite de art. 551 din procedura civilă, nu atinge şi nu poate atinge de cât interesele debitorului urmărit şi ale creditorului urmăritor ; că, prin urmare de aci rezultă că cesiunea acesta este de interes cu totul privat ;

Că ast-fel fiind, revinderea imobilului din cauza nedepunerii preţului la timp urmează a fi cerută de către părţile interesate la tribunalul de urmărire ;

Considerând că, în specie, de şi este exact în fapt că preţul nu a fost depus de adjudecatar în termenele şi condiţiunile prescrise de art. 551 din procedura civilă, totuşi însă, întru cât recurenţii nu au cerut tribunalului revinderea imobilului înainte de a se depune preţul, mijlocul de casare ast-fel formulat nu poate fi propus pentru prima dată d'inaintea acestei curţi, nefiind de ordine publică ;

Considerând că, în cât privește faptul că prețul nu ar fi fost integral depus, căci s'ar fi calculat în preț și taxa de înregistrare, acest punct nefiind cuprins în motivul de casare propus nu face obiectul divergenței ;

Considerând, în fine, că în în cât privește mijlocul II, ne mai fiind discutat de recurent, curtea nu are a se mai pronunța ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare are a fi respins ca neînțemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror de secție :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 469

ABUS DE INCREDERE. — Martori. — Când și pentru ce se admit. (Art. 323 din codul penal ; art. 1.191 și 1.197 din codul penal).

In delictul de abuz de încredere, proba testimonială este admisibilă spre a se dovedi deturnarea unei părți din sumele de bani încredințate inculpatului, când depositul este constat și constant.

No. 618. — Respingerea recursului făcut de Tănase Teodor contra deciziei curței de apel din București, secția II, cu No. 388 din 1900.

26 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier Ștefănescu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe D. avocat Al. Constantinescu, pentru partea civilă, în combatere, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Exces de putere și violarea art. 323, combinat cu art. 1.191 și 1.197 din codul civil.

» Recurentul Tănase Tudor fiind deponitarul lui Gheorghe Dumitru, curtea de apel nu putea pune temeiul pe depozițiunile de martori,

»nici era drept a încuviința atare probă, fiind atare lucru prohibit »anume prin art. 1.191 și 1.197 din codul civil, și fiind abuzul de »încredere subordonat preexistenței depositului».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care recurentul este condamnat la amendă și despăgubiri civile pentru faptul că, profitând de încrederea stăpânului său, a încasat bani de pe diferitele vinđeri de vin ce făcea pe la clienții, și 'și-a însușit în profitul său parte din acești bani ;

Considerând că curtea de apel, pentru a considera pe recurent culpabil de delictul de abuz de încredere ce i se impută, stabilește în fapt, din chiar recunoșcerea recurentului că densus a fost în serviciul reclamantului, și că în asemenea calitate avea însărcinarea de a vinde vin pe la diferiții clienți și de a încasa bani spre a'î da stăpânului său ;

Considerând că, întru cât asemenea însărcinare se stabilise de curtea de apel, cu drept cuvânt s'a întemeiat pe depozițiunile martorilor întru a dovedi deturnarea unei părți din sumele de bani ce numitul încasa în profitul său ;

Că ast-fel nu era vorba, în specie, de dovedirea unui deposit a cărui dovadă nu s'ar fi putut face de cât dupe regulile dreptului comun, constatat și constant fiind însărcinarea ce avusese recurentul ;

Că, de aceea, nu s'aa violat textele de lege coprinse în mijlocul de casare, și, dar, acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 470

CONFUSIUNE. — Creanță. — Cesiune. — Casație. — Omisiune esențială. (Art. 1.393 din codul civil).

Nepronunțarea judecăței asupra mijlocului de apărare invocat de o parte și întemeiat pe stingerea unei creanțe prin confusiune constituie o omisiune esențială care atrage casarea hotărîrii.

No. 138. — Casarea, în urma unei divergențe, după recursul făcut

de Sava Șomănescu, a decisiunii curței de apel din București, secția III, cu No. 73 din 1899, cu I. Zahareanu și Dincă Schileru.

26 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat V. I. Brătianu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocații Chiriac și I. Bómbă, în combatere ;

Deliberând :

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă că Sava Șomănescu, cumpărând la 23 Martie 1888, prin actul de vânzare autenticat de tribunalul Gorj, moșia Pesceana-de-Sus de la C. Caribol, ia asupra'î obligațiunea d'a achita toate sarcinele ipotecarei ce grevaă moșia la acea dată ; că într'acești creditorî ipotecari figura și Dincă Schileru cu două creanțe : una de lei 25.000 capital, cu procente de 10 % pe an, cu data 17 Octombrie 1881, și a doua de lei 10.000 capital, cu aceleași procente, cu data 6 Iulie 1887 ; că I. Zahareanu, creditor al lui Dincă Schileru, pentru suma de 3.260 lei cu procente și cheltueli de judecată, în virtutea sentinței cu No. 366 din 1885 a tribunalului comercial Ilfov, investită cu formula executorie, a făcut cerere de poprire, ce s'a efectuat de portărelul Dimitrie Minovicî, prin procesul-verbal din 11 Februarie 1898, în mâinele lui Sava Șomănescu, ca debitor—substituit lui C. Caribol—pe orî-ce sume de banî ar mai datori lui Dincă Schileru în virtutea menționatei două creanțe ipotecare : că Sava Șomănescu, la curtea de apel ca și la prima instanță, s'a opus la validarea acestei poprirî pe următoarele motive : a/ Creanța ipotecară de 25.000 lei a fost achitată anterior acestei poprirî prin plățile făcute atât de C. Caribol cât și de densusul lui Gărdescu, cesionar al unei porțiunii din această creanță lui Dănăricu, doctorului Frumușanu și altora, cari, în calitate de creditorî ai lui Schileru, făcuseră poprirî pe această creanță ; b/ Creanța de 11.000 lei 'î-a fost cedată de Schileru, și ast-fel calitățile de creditor și debitor găsindu-se întrunite în persóna sa, au adus stingerea creanței prin confuziune ; că, totuși, tribunalul comercial Ilfov, prin sentința cu No. 2.286 din 1898, a validat această poprire, condamnând pe Sava Șomănescu, ca debitor, pur și

simpliciter să plătească lui I. Zahareanu suma de lei 3.260, cu procentele și cheltuielile prevăzute în sus menționată sentință a tribunalului comercial Ilfov, pe temeiul căreia se făcuse poprirea, iar curtea de apel din București, secția III, prin deciziunea supusă recursului de față, a confirmat sentința prin care tribunalul validase poprirea.

Asupra primului motiv :

» Omisiune esențială și eróre gravă de fapt.

» Am propus și dovedit în apărarea mea, atât înaintea tribunalului cât și înaintea curței, că parte din creanța ipotecară de 25.000 lei, adică 10.000 lei, cu dobânda lor, a fost cedată de D. Schileru D-lui » Gărdescu, prin act de cesiune notificat debitorului Caribol, cu mult » înainte de poprirea cerută de D. Zahareanu ca creditor al D-lui » Schileru, iar partea achitată prin plățile făcute atât de Caribol cât » și de mine.

» Curtea nu discută și nu răspunde asupra acestui motiv de apărare, și, considerând pe D. Schileru ca având drept la întreaga creanță de 25.000 lei, mă constituie ast-fel încă debitor către D. Schileru cu suma de 5.587 lei în capital, plus dobânda lor.

Considerând că din concludsiile date în scris de recurent în apel, la care se referă curtea de apel în practica decisiunii sale, pentru a constata cele susținute de părți înaintea sa, se constată că, pentru a dovedi achitarea creanței ipotecare de 25.000 lei, recurentul a invocat între altele, că o porțiune din această creanță adică 10.000 lei, cu dobânda lor, a fost cedată de Schileru lui Gărdescu prin act de cesiune comunicat primului debitor Caribol, înainte de poprirea făcută de Zahareanu, că după cum rezultă din decisiunea atacată cu recurs, curtea de apel n'a ținut seamă de acest mijloc de apărare, nu l-a discutat și nu s'a pronunțat asupra lui, ci în calculul ce a făcut a considerat și această porțiune din creanță tot ca a lui Schileru, la care a calculat procentele, iar când scade pe Șomănescu cu sumele ce s'au plătit lui Gărdescu l'ține în seamă numai capitalul de 10.000 lei, fără procentele, de și lui Gărdescu îi fuseseră cedate și procentele aceluși capital; că, așa fiind, curtea a omis a se pronunța asupra unui mijloc esențial de apărare și a făcut o eróre gravă de fapt, deci, motivul de casare invocat este întemeiat și cată a fi admis ca atare.

Asupra secundului motiv :

» Greșită aplicare a art. 1.393 din codul civil și omisiune esențială.

» În cât privește poprirea asupra creanței de 11.000 lei, am in-

»vocat înaintea curței că această creanță este stinsă prin confuziune, »resultând din faptul că câte-va zile după ce această creanță 'mî fu- »sese cedată de D. Schileru, am devenit tot-d'o-dată și debitoare obli- »gat la plăta ei, în urmarea actului prin care am cumpărat moșia »ipotecată și a obligațiunii personale luate de mine de a plăti această »datorie, și acesta cu mult înainte de poprirea cerută de D. Zaha- »reanu; curtea face, dar, o omisiune esențială, întru cât nu se pro- »nunță asupra motivului că creanța de 11.000 lei este stinsă prin »confuziune și face o greșită aplicare a art. 1.393 din codul civil».

Considerând că tot din concluziunile scrise, date de recurent la curtea de apel, rezultă că pentru a proba că și creanța ipotecară de 11.000 lei era achitată în momentul poprirei în discuțiune, recurentul a invocat că această creanță fiindu'î cedată de Schileru, și la cât va timp în urmă, însă anterior poprirei, devenind debitor obligat la plata ei, în virtutea clauzei din actul de cumpărare de la Caribol a moșiei Pesceana-de-Sus, calitățile de creditor și debitor în această creanță găsindu-se întrunite în persóna sa, creanța era stinsă prin confuziune în momentul poprirei făcută de Zahareanu;

Că nediscutând și nepronunțându-se în decisiunea sa asupra acestui mijloc de apărare și considerând pe Schileru că este încă proprietarul acelei creanțe, iar pe Șomănescu debitor al ei față de Zahareanu, pe motiv că cesiunea acestei creanțe nu fusese comunicată lui Caribol, conform art. 1.393 din codul civil, curtea de apel omite a se pronunța asupra unui mijloc esențial de apărare și face, în specie, o greșită aplicațiune a art. 1.393 din codul civil, întru cât nu era în discuțiune cari sunt efectele unei cesiuni față de terțif când ea n'a fost comunicată debitorului, ci avea să se pronunțe dacă creanța era stinsă prin confuziune, cum pretindea recurentul;

Că, așa fiind, și acest al doilea motiv de casare cată a fi admis ca întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secțiia II.

No. 471

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Vinzare cerută de creditul funciar. — Formalități. (Art. 61 din legea creditului).

Asemănat art. 61 din legea creditului funciar, pentru ca societatea creditului funciar să ajungă la vânzarea imobilului ipotecat trebuie să facă la domiciliul ales prin actul de împrumutare, o somațiune debitorului, cerându-i plata integrală a capitalului, cum și dobânzile și cheltuielile, și numai în cas când nu s'ar plăti în termen de un an de la semnificarea a două somațiuni făcute din șese în șese luni, se va proceda la vânzarea imobilului conform dispozițiilor aceluși articol.

No. 139.—Casarea, după recursul făcut de Constanța E. Ghermani, a ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu No. 3.190 din 1899, în proces cu creditul funciar urban din București, Maria Al. Cratero și căpitan Al. Cratero, ca soț pentru autorizare.

26 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat I. Vilacros, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare, singurul care a fost susținut de recurentă :

»Violarea art. 61 din legea creditului funciar.

»In sensul acestui articol de lege, una din condițiunile esențiale pentru a putea efectua vânzarea imobilului afectat la credit, este indispensabil ca să se notifice debitorului cele două somațiuni legale din șese în șese luni, formalitate care nu s'a îndeplinit, vânzarea d'ânteiu nefiind nici amânată, nici, suspendată, ci închisă după declarațiunea creditorului, a adjudecatarului și acceptarea noastră«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului, din care rezultă că, societatea creditului funciar a cerut punerea în vânzare a imobilului recurentei pentru neplata mai multor rate întârziate, și după îndeplinirea formelor legale, tribunalul a adjudecat definitiv acest imobil asupra D-lui căpitan Cratero în ziua de 26 Noembrie 1898 ;

Că în Decembre acel an, adjudecatarul, renunțând printr'o petiție dată scris tribunalului, la cumpărarea imobilului, iar societatea cre-

ditului declarând de asemenea în scris că a primit parte din ratele întârziate, cerând tribunalului închiderea dosarului vinđerei, tribunalul, în fața acestor declarațiuni, prin încheierea din 15 Decembrie 1898, a dispus închiderea aceluși dosar (vinđeri);

Considerând că ast-fel fiind faptele, cesiunea dedusă înaintea acestei curți și care formeză obiectul mijlocului de casare, este de a se ști dacă o nouă vinđare se putea cere de credit fără a se face debitorului somațiuni prescise de art. 61 din legea creditului;

Vedând art. 61 din legea creditului funciar;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, societatea creditului, pentru a ajunge la vinđarea imobilului ipotecat, trebuie să facă la domiciliul ales prin actul de împrumutare o somațiune debitorului, cerându-i plata integrală a capitalului, cum și dobânđile și cheltuelile, iar în cas când nu s'ar plăti în termen de-un an de la semnificarea a două somațiuni făcute din șese în șese luni, se va proceda la vinđarea imobilului conform dispozițiunilor aceluși articol;

Considerând că în specie, recurenta, în ziua de 4 Octombrie 1899, a cerut tribunalului a se anula cererea de vinđare făcută de credit, de ore-ce nu i s'a făcut mai întâiu somațiunile prescise de art. 61 din legea creditului; cele anteriore făcute cu ocazia primei cereri de vinđare fiind desființate, cerere care a fost respusă de tribunal;

Considerând că, într-o cât prima cerere de vinđare nu a fost nici amănată, nici suspendată, ci pur și simplu închisă și considerată ca fără efect după cererea creditului și cu consimțimentul celor-alte părți, primele somațiuni făcute recurentei aveau a se considera ca perimate; urmând ca la o nouă cerere de vinđare să se îndeplinescă din nou dispozițiunile art. 61 din legea creditului, de ore-ce o-dată vinđarea închisă în condițiunile arătate de credit prin adresa sa No. 37.413 din 1898 către tribunal, cererea de punere în vinđare făcută de credit la Maiu 1899 avea a se considera ca o cerere nouă;

Că, dar, când tribunalul a procedat la vinđare fără a ține seamă de cererea recurentei în privința îndeplinirii formalităților prescise de art. 61 sus citat, a nesocotit acest text de lege, și, dar, mijlocul de casare e întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secțiua II.

DELICT SILVIC. — Proces-verbal de constatare. — Originalul acestui proces-verbal. — Achitare. — Casare.

Este casabilă hotărîrea prin care judecata achită pe un delicuent învinuit de delict silvic pe motiv că procesul-verbal este nul nefiind prezentat în original, când se constată că apărătorul Statului a cerut amânarea spre a aduce procesul-verbal original, cerere ce a fost respinsă de judecată.

No. 620. — Casarea decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 214 din 1900, în urma recursului făcut de Stat, în proces cu G. Puricică.

27 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Exces de putere. În adevăr, curtea de apel achită pe motiv că nu există la dosarul cauzei procesul-verbal original despre constatarea delictului și refuză Statului cererea de amânare spre a produce acel original, pe care l' depun pe lângă acest motiv cu actul „estimativ original“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că G. Puricică, fiind dat judecâței pentru delict silvic și condamnat de tribunalul Constanța la amendă și dsspăgubiri, curtea de apel, în urma apelului făcut de delicuent, l'a achitat de verice penalitae pe motiv că procesul-verbal de constatare, în virtutea căruia delicuentul a fost condamnat de tribunal, era nul, nefiind prezentat în original, ci în copie ;

Considerând că se constată că d'inaintea curței de apel reprezentantul Statului a cerut amânarea spre a presenta originalul proces-verbal, cerere însă ce nu s'a luat în considerațiune de curte ;

Considerând că întru cât cererea făcută de Stat tindea în a dovedi existența delictului în sine, o asemenea cerere este respinsă prin o motivare greșită ; că într'adevăr, dacă pentru existența delictului nu

era alt mijloc de dovedire de cât aducerea în original al procesului-verbal, trebuia ca cererea să fie admisă.

Că de aceea, mijlocul de casare este întemeiat ;

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 473

CONTRAVENȚII LA REGULAMENTUL DE CONSTRUCȚIUNI.—
Construcție pe o stradă nerecunoscută de primărie. — Dacă se ordonă și dărîmarea construcției pe lângă pedepșa amendei. (Art. 385 din codul penal, art. 96 din legea comunală).

Cel ce construiesce o casă pe o stradă nerecunoscută de primărie contravine la regulamentul de construcțiuni, și judecata, pe lângă amenda la care îl va pedepsi, trebuie să ordone și dărîmarea construcțiunei, ca o consecință a condamnării la amendă.

No. 623. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 363 din 1900, în urma recursului făcut de primăria Capitalei, ca parte civilă, cu Petre Stefan.

27 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi;

Pe D. avocat Mitescu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 96 din legea pentru mărginirea comunelor urbane și art. 6 și următorii pentru mărginirea Bucuresciului.

„În adevăr, aceste texte de legi prescriu că : nimeni nu poate deschide strade, pavage sau infundături fără autorisația primăriei, care are dreptul să le închidă. De asemenea clădirile sau ori-ce altfel de lucrări ce se vor face pe asemenea pavage, strade sau infundături fără autorisația primăriei, vor fi dărîmate. Prin urmare, când onor. tribunal a admis apelul lui P. Stefan și l-a apărat de

»amendă, cât și de dărîmarea construcției la care fusese condamnat
»de judele de ocol, a violat sus șisele texte de lege și a comis un
»adevărat exces de putere«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că se constată că Ștefan Petre, construind un imobil
pe șoséua Mihaiu-Bravu fără autorisațiunea primăriei și pe o stradă
deschisă contra regulamentului comunal, și nerecunoscută de pri-
mărie, a cerut judeului de ocol condamnarea numitului la amendă și
la desființarea acelei clădirii ;

Că judele de ocol admitînd cererea primăriei în întregul ei, și
contravenientul făcînd apel, tribunalul a menținut numai pedepsa
amendei de șee lei, respingînd cererea de dărîmarea, considerînd
faptul sêvîrșit de numitul numai ca o contravenire la dispozițiunile
art. 385, alin. IX din codul penal, care se pedepșe cu amendă ;

Considerând că este constatat că ceea ce se impută contravenien-
tului nu era numai faptul că a construit fără autorisație, ci și acela
că construcția era în contra regulamentului și pe o stradă nerecu-
noscută de primărie ;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 96 din legea comunală,
asemenea construcțiunii urmész neapărat a fi desființate ;

Că, prin urmare, tribunalul constatînd existența contravențiu-
nei în sine, urma neapărat ca pe lângă pedepsa amendei să ordone
și dărîmarea construcțiunei, ca o consecință, a condamnățiunei la
amendă ;

Că, procedînd alt-fel, tribunalul a nesocotit dispozițiunile art. 96
din legea comunală, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 474

**CURTEA DE COMPTURÎ. — Acte. — Acte originale. — Copille
de pe aceste acte. — Când trebuesc aduse originalele. (Art. 1.188
din codul civil).**

*Atunci când originalele acte există, copille nu pot face credinșă
de cât despre ceea ce se coprinde în originale, și infățışarea*

*acestora se poate cere tot-d'ua una, iar judecata este datore să
țină seamă de cererea unei părți de a se aduce originalele când
este neînduioasă că există, și hotărîrea sa este casabilă când refuză
această cerere și totuși și întemeiază hotărîrea sa numai pe a-
ceste acte.*

No. 140. — Casarea, după recursul făcut de Elena Ionescu, ca cesio-
nară a garanției fostului intendent al spitalului Colentina, a deci-
siei curței de compturi, secția I, cu No. 38 din 1900.

27 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. procuror de secție St. Stătescu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

»Curtea de compturi condamnă pe garantul meu basându-se pe
»nisce copii de procese-verbale de predare către succesorul meu și
»pe copii de inventari, cari după art. 1.188 din codul civil, nu pot
»avea nici o valoare juridică și cari s'au făcut în neștiința mea ca ga-
»rantă contra previsionsilor art. 24 din legea comptabilității generale.
»Am atras atențiunea înaltei curți de compturi a se cere de la efo-
»rie însăși originalele, singure cari se pot legalmente avea în ve-
»dere (vezi petiția mea la pagina 29 a dosarului), totuși înalta curte
»de compturi trage temeiul din asemenea copii lipsite de oricare valoare,
»ceea ce constituie excesul de putere«.

Având în vedere decizia curței de compturi supusă recursului, din
care rezultă că acea curte lichidând gestiunile defunctului Șer-
ban Ionescu, fost econom la spitalul de copii și Colentina pe timpul
d-ze la 1 Aprilie 1895 până la 16 Maiu 1900, în care afacere a inter-
venit și recurenta, ca cesionară a garanției numitului defunct, cur-
tea a dispus liberarea garanției, reținându-se din ea o sumă de 737
lei, bani 15, la care se găsea condamnat prin deciziunea No. 342 din
1899 și 7 din 1900, rămase definitive, cum și diferite alte sume,
valoarea unor cărți și materiale ce au lipsit la predare ;

Că, în ce privește lipsa materialelor și a cărților, curtea s'a inte-
meiat pe mai multe copii de pe procesele-verbale și inventariile de

primiri și predări efectuate de numitul Șerban Ionescu la eșirea sa din serviciu ;

Considerând că se constată că recurenta, ca cesionară a garanției defunctului, intervenind la curtea de compturi, a cerut a se aduce de la eforie originalele acte, singure cari legalmente se pot avea în vedere ; că în această privință, însă, curtea de compturi, de și în principiu a admis această cerere și a și dispus aducerea originalelor acte, însă ele nefiind trâmise de eforie, a procedat la verificarea gestiunii pe baza acelor copii de acte, motivând acesta pe faptul că acele copii de pe acte nu pot fi puse la îndoială ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 1.188 din codul civil, că atunci când originalele există, copia nu poate face credință de cât despre ceea ce se coprinde în original, înfățișarea căruia se poate cere tot-d'a-una ;

Considerând că, față cu acest principiu, curtea era datore a ține seamă de cererea recurentei pentru aducerea originalelor acte, întrucât este nelinduoios că ele există, și a se întemeia prin deciziunea sa numai pe acele acte originale ;

Că, judecând ast-fel, curtea a nesocotit dispozițiunile art. 1.188 sus citat, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-alte mijloce,

De acord cu D. procuror :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 475

SPARGEREA DE SIGILII ȘI SUSTRAGEREA DE LUCRURI SECHESTRATE. — Arendaș obligat a plăti direct la creditul rural ratele moșiei. — Sechestrare de produse din partea creditului. — Sustragerea și vinđarea acestor produse de către arendaș. (Art. 201 din codul penal).

Arendașul care s'a obligat de a plăti direct creditului rural ratele împrumutului de care este afectată moșia ce ține în arendă, devine culpabil de delictul prevăđut și pedepsit de art. 201 din codul penal când sustrage de pe moșie și vinde din produsele sechestrate de credit, scũind că sunt sechestrate.

No. 636. — Respingerea recursului făcut de Victor Bejan contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, No. 456 din 1900.

28 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. Gheorghiu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Curtea de apel din Iași, prin o greșită interpretare a faptelor, găsește că sunt întrunite elementele art. 200, alin. I din codul penal, modificat în 1895, și deci culpabil de sustragere de sub sechestru, V. Bejan.

»Averea sechestrată prin procesele-verbale No. 20 și 22 din 1899 este arătată ca fiind a lui Gh. I. Ivașcu și curtea găsește un argument în declarația ce arendașul V. Bejan dăduse creditului de sustragere. Numai prin o greșită interpretare a faptelor se pot trage concluziunile prevăzute în decizia curței«.

Având în vedere că recurentul Victor Bejan fiind dat judecăteli pentru că a sustras se sub sechestru o cantitate de grâu și de lemne de pe moșia Trifesci, proprietate a lui Gh. Ivașcu, arendată sus numitului inculpat, curtea de apel din Iași, prin sentința supusă recursului, l-a condamnat la 100 lei amendă în puterea art. 200, alin. I din codul penal, modificat în anul 1895 ;

Având în vedere că instanța de fond constată în fapt că recurentul s'a obligat de a plăti direct creditului rural ratele împrumutului de care este afectată moșia Trifesci, și că dânsul având deplină știință că averea i s'a sechestrat, după cererea creditului, a vândut din ea lemne și a întrebuințat pentru sine o cantitate de grâu ;

Considerând că, o dată constatat că recurentul era debitor al creditului și că a avut cunoștință de urmărirea și sechestrarea averei mobile de pe moșie pentru plata ratelor, dânsul, sustrăgând din acea avere, chiar arătată de ar fi în procesele-verbale de sechestrare ca avere a proprietarului moșiei, elementele art. 201 sunt întrunite și aplicarea acestui articol e justă ;

Că, prin urmare, motivul de casare e neîntemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 476

URMARIRE IMOBILIARĂ. — Ipotecă. — Capital. — Interese. —
Depunerea prețului. — Creanță ipotecară în al doilea rang
depusă drept preț. (Art. 1.785 din codul civil ; art. 552 și 573
din procedura civilă).

Creditorul ipotecar înscris pentru un capital care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani să aibă același rang ca și capitalul, fără prejudiciul inscripțiunilor ce poate lua pentru interese după trei ani, și cari vor avea rang din ziua inscripțiunilor.

În nici un caz, însă, părțile nu pot deroga la aceste dispozițiuni și, deci, creditorul nu poate, prin nici un fel de stipulațiune, asigura procentelor datorite peste trei ani același rang cu capitalul, fără o nouă inscripțiune pentru acele procente.

Ast-fel, când adjudecatarul unui imobil depune, drept preț, mai întâiu o sumă de bani prin care se acoperă un prim creditor ipotecar de capitalul împrumutat și de interesele pe trei ani, și apoi o creanță ipotecară în al doilea rang, în rang util, cu drept cuvânt tribunalul o primesce pentru complectarea prețului adjudecării, dacă primul creditor ipotecar n'a luat inscripția pentru interese după expirarea celor trei ani.

No. 143. — Respingerea recursului făcut de Elisabeta Ios. Cohen, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 2.588 din 1899.

28 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N.

Opreanu ;

Pe D. avocat Mitescu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. C. G. Ioan, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Violarea art. 552, combinat cu 573 și următorii din procedura civilă și exces de putere. Tribunalul a primit drept creanță a D-lui » Steriu, care nu era în rang util de cât după ce ar fi depus suma integrală spre a se achita întreaga mea creanță, capital și interese, » care are un rang anterior.

» Tabloul format de tribunal este inform, neavând dată, nefiind » contrasemnat de grefier și neconținând suma creanțelor ce se ved

»trecute într'ensul, așa că un asemenea tablou este neexistent și pentru acesta s'a violat dispozițiile sus citatelor texte de lege; iar prin »exces de putere s'a primit drept preț o creanță în rangul al II-lea »fără ca judecatorul să depună suma necesară pentru achitarea »creanțelor anteriore«.

Având în vedere ordonanța de judecare, supusă recursului, din care se constată că, după ce s'a judecat definitiv asupra intimatului C. C. Steriu, cu prețul de 65.000 lei, imobilul I. I. Macedon, scos în vânzare de cel d'intâiu, în calitate de creditor ipotecar al celui din urmă, judecatorul a depus în recepisa casei de depuneri numai suma de 42.661 lei; iar pentru rest, până la complectarea prețului judecării, a depus creanța sa ipotecară în sumă de 21.000 lei; că tribunalul găsiind această creanță în rang util și necontestată, o primesce de bună pentru complectarea prețului și liberază judecatorului ordonanța în ziua de 9 Septembrie 1899; că, în urmă, la 18 Septembrie același an, recurentul Elias Cohen, prin petiția adresată tribunalului și înregistrată la No. 35.464, cere a nu se libera judecatorului ordonanța, de orice dânsul (recurentul) are a lua ca creditor ipotecar înaintîi rang o sumă superioară aceleia de 42.661 depusă judecator în numerar, și că prin contractul de împrumutare de 30.000 lei capital s'a făcut derogățiune la art. 1.785 din codul civil; că președintele tribunalului, în vedere că ordonanța era deja formată și, prin urmare, nu se mai putea da nici un curs cererei recurentului, pune petiția acestuia la dosar;

Având în vedere că recurentul se plînge prin recursul de față că rău tribunalul a primit drept preț creanța în rangul al doilea intimatului Steriu, fără ca acesta, ca judecator, să depună suma necesară pentru achitarea creanței sale în rangul întâiu și ast-fel s'a primit de tribunal o creanță ce nu era în rang util;

Considerând că, după menționatul art. 1.785 din codul civil, creditorele ipotecar înscris pentru un capital care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani să aibă același rang ca și capitalul, fără prejudiciul înscripțiunilor ce poate lua pentru interese după trei ani, și cari vor avea rang din ziua înscripțiunii lor;

Că cestiunea de a se ști este dacă părțile contractante pot face derogățiune la dispozițiunile acestui articol, menținându-se același rang pentru interese și când după trei ani nu s'a mai luat o altă înscripție;

Considerând că, legiuitorul, prin dispozițiile art. 1.785 din codul civil, pentru a garanta drepturile creditorului față de cei-alți creditori ulteriori, 'l-a impus o nouă inscripțiune după trei ani pentru menținerea rangului asupra intereselor, și creditorul, fără această inscripție, va avea a suferi din cauza neglijenței sale de a cere plata regulată a procentelor; în același timp a voit a preveni fraudă din-tre creditor și debitor în prejudiciul celor de al treilea și a menagia și creditul debitorului;

Că legiuitorul restrângând efectul inscripțiunei la trei ani în interesul tuturor, rezultă că părțile contractante nu pot deroga la dispozițiunile acestui articol, și ast-fel creditorul nu poate, în nici un cas și cu nici o stipulațiune, asigura procentelor datorite peste trei ani același rang cu capitalul fără o nouă inscripție pentru acele procente;

Că, prin urmare, în specie, procentele creditorului ipotecar în rangul întâi pentru capitalul de 30.000 lei, nefind înscrise după termenul de trei ani, creanța depusă de adjudecator, creditor în rangul al doilea peste suma de 42.661 lei, depusă în numerar, a fost inutil, și tribunalul cu drept cuvânt a primit-o pentru complectarea prețului adjudecațiunei;

Că de aceea, motivul invocat e neintemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

—
SECȚIA VACANTELOR
—

No. 477

CONTRAVENȚII LA LEGEA VÊNATULUI. — Prescripțiune. — Termen. (Art. 23 din legea vênatului; art. 593 și 594 din procedura penală).

Acțiunea publică pentru contravențiile la legea vênatului se consideră prescrisă fie că de la săvârșirea faptului a trecut șese luni fără să se fi făcut un act de instrucțiune, fie că de la actul de instrucțiune și până la judecare au trecut șese luni până la judecarea printr'o hotărîre în regulă.

No. 648. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 577 din 1900, în proces cu I. Giumala.

3 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat, și

Pe D. D. Alexandresco, consilier, loco-țiitor de procuror, în concludență;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Greșită interpretare a art. 23 din legea vânătorii și violarea art. 594 din procedura penală. Prin art. 23 din legea vânătorii se prescrie infracțiunea prin șese luni dacă nu s'a făcut nici un act de instrucțiune sau de urmărire. Or, procesul-verbal al agentului competent fiind un act de instrucțiune dressat în momentul comiterii infracțiunii, nu s'a putut prescrie nici infracțiunea, nici acțiunea, care, după art. 594 combinat cu art. 593 din procedura penală, se prescrie prin cinci ani, infracțiunea la legea vânătorii nefiind o contravențiune de simplă poliție, din acele cari se prescriu printr'un an».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că I. Giumala fiind dat judecăței pentru contravenție la legea vânătorii, tribunalul a declarat prescrisă contravenția în baza art. 23 din legea vânătorii;

Considerând că acțiunea publică, conform legii vânătorii, se prescrie, conform art. 23 al acelei legi, în șese luni; că fiind această determinat prin lege, nu putem să recurgem la art. 594 din procedura penală ;

Considerând că, ținând seamă de regulele din art. 593 și 594 din procedura penală, acțiunea publică pentru contravenție la legea vânătorii are a se considera ca prescrisă, fie că de la săvârșirea faptului a trecut șese luni fără să se fi făcut un act de instrucțiune, fie că de la actul de instrucție și până la judecare a trecut șese luni până la judecarea prin o hotărîre în regulă, că, din acest punct de vedere, acțiunea în specie e prescrisă, căci de la procesul-verbal încheiat, considerat ca act de instrucție; a trecut până la judecarea și pronunțarea hotărîrii din partea tribunalului Tulcea mai mult de șese luni; că așa fiind, și pentru acesta motivul invocat e neintemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. consilier D. Alexandresco, loco-țiitor de procuror ;
Respinge, etc.

Secția vacanțelor.

No. 478

CURTEA DE COMPTURÍ. — Controlori fiscali. — Răspunderea lor pentru delapidări. (Art. 129 din noua lege a comptabilității generale; art. 87 din legea veche de comptabilitate; art. 88 din legea de constare și percepere a contribuțiunilor directe; art. 26 din instrucțiunile de serviciu ale controlorilor).

Controlorii fiscali sunt răspunzători numai pentru delapidările provenite din cauza neglijenței, adică a lipsei de supraveghere și control, sau rea supraveghere a serviciilor încredințate controlului lor.

No. 144. — Casarea deciziunii curței de compturi, secția II, cu No. 31 din 1899, în urma recursului făcut de Barbu Bolintineanu.

3 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat;

Pe D. avocat Malcoți, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. consilier D. Alexandresco, loco-țiitor de procuror, în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

»Exces de putere și violarea art. 88 din legea de constatare și percepere, art. 26 din legea organizării administrației financiare și art. 129 din legea comptabilității publice.

»În adevăr, toate aceste texte de legi hotărâsc în mod nelndoios că »funcționarii însărcinați direct și special cu controlul comptabililor »(sub controlul după art. 21 din legea organizării administrației »financiare), nu sunt răspunzători de cât de deficitele ce ar proveni »din cauza lipsei de verificare a gestiunii comptabililor«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că, în noptea de 13 — 14 Octombrie 1896, sustrăgându-se din casa de bani a percepției circumscripției a II-a din Ploesci, pe timpul când Ión Medianu era perceptor al acelei circumscripții, suma de lei 3.190, bani 27, recurentul a fost condamnat, în calitate de sub-controlor, împreună cu Gheorghe Grigorescu, fost casier al județului, la plata sumei menționată;

Vedând art. 87 și art. 129 din legea comptabilității generale a Sta-

tului, cum și art. 88 din legea de constatare și percepere și art. 26 din instrucțiunile de serviciu ale controlorilor ;

Considerând că rezultă din toate aceste dispozițiuni ale legii că controlorii sunt răspunzători numai pentru delapidările provenite din cauza neglijenței, adică a lipsei de supraveghere și control, sau rea supraveghere a serviciilor încredințate controlului lor ;

Considerând că, în specie, se constată din decisiunea curței de compturi că suma la care recurentul a fost condamnat, nu provine nici din cauza neglijenței, nici din lipsa supravegherii și controlului din faptul că, cu ocazia supravegherii casei percepției, ar fi dispărut o sumă de bani pe timpul când Medianu funcționa ca percepător al acelei circumscripții ;

Considerând că ast-fel fiind faptele și întru cât nu se stabilesc din nimic că lipsa acelei sume ar fi provenit din verii-una din cauzele acum arătate de art. 129 din legea comptabilității publice, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Caseză, etc.

Civil, secția vacanțelor

No. 479

JURĂMENT SUPLETORIŪ. — Când pôte fi dat. — Inceput de dovadă. — Registre comerciale. — Neconformitatea lor. (Art. 1.220 din codul civil ; art. 50 din codul comercial).

Judecătorul pôte da jurământ din oficiu în cazul când cererea sau excepțiunea nu sunt pe deplin justificate sau nu sunt cu totul lipsite de probe, adică când există un început de probă, și caracterul începutului de dovadă, necesar pentru a legitima, deferirea jurământului supletoriu, diferă după natura faptului pe care se întemeiază cererea sau excepția.

Ast-fel, registrele comerciale ținute în regulă, putând servi ca dovadă între comercianți, pentru conținutul lor, judecătorul pôte da jurământul supletoriu ori-cărui din părțile litigante când conținutul registrelor lor respective nu este conform.

No. 145. — Respingerea recursului făcut de Ion Marotineanu contra sentinței comerciale a tribunalului Romani cu No. 13 din 1900, dată în proces cu D. D. Florian.

3 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. avocat P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat I. G. Saita, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Violarea art. 50 și 51 din codul comercial și art. 1.220 din codul civil și omisiune esențială.

»Asupra petițiunii formulată de D. Florian în contra mea, tribunalul a rânduit expert pe D. Chiriac Mihăilescu ca să verifice registrele noastre reciproce și să constate dacă așfi datora ceva adversarului. Din raportul acestuia, cum și din explicațiunile date de dănsul în instanță, s'a stabilit cum că în registrul meu jurnal se vede trecut suma de 1.300 lei plătită, pe când în registrul jurnal al adversarului se menționează că el a primit numai 300 lei, în atare nepotriviri și discordanță, dacă ambele registre ar fi fost în regulă, cererea adversarului nefiind pe deplin justificată, dacă nici pe deplin lipsită de probe, putea fi un motiv plausibil pentru tribunal a da jurământul supletoriu după plac uneia din părți.

»În fața însă a împrejurării că numai registrul meu era ținut în conformitate cu art. 26 și 27 din codul comercial, pe când registrul jurnal al adversarului nu era vădat la fine de an, potrivit art. 27 din codul comercial.

»Tribunalul, după art. 50 și 51 din același cod, trebuia să respingă pretențiunea adversarului ca nedovedită, neputând face cea mai mică probă în justiție, ast-fel că jurământul supletoriu devenea inadmisibil, fiind adevărul faptulul dovedit cu registrul meu. Abaterrea de la această îndatorire constituie o violare a art. 50 din codul comercial, combinat cu art. 220 din codul procedurii civile.

»În tot cazul, mijlocul sulevat de noi la instanța de fond este de neadmisibilitatea registrului adversarului de a face probă în justiție, motiv tras din dispoziția categorică a textului sus menționat art. 51 din codul comercial, era esențial, că a rezolva cestiunea tribunalul nu putea trece peste acest esențial mijloc de apărare și a admite

»acel jurământ supletoriu, fără arăta cuvintele pentru ce înțelegea »a nu ține sémă de un atare mijloc«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimatul reclamând de la recurent o sumă de 1.170 lei, provenită din diferite daraveri comerciale, tribunalul, lașă cu afirmările părților și în considerație că în registrele comerciale în aceeași și erau tre-cuții de recurent 1.300 lei ca plătiți, iar în registrele intimatului nu se arată ca primiți de cât 300 lei, a deferit jurământ supletoriu in-timatului, care a fost prestat de numitul, pe temeiul căruia a con-damnat pe recurent la plata sumei reclamată de intimant;

Considerând că, după dispozițiunile art. 1.220 din codul civil, ju-decătorul pôte da jurământ din oficiu în cazul când cererea saș excepțiunea nu sunt pe deplin justificate, saș nu sunt cu totul lipsite de probe ;

Considerând că nu se pôte deferi fără ca să existe un început de dovadă ; că caracterul începutului de dovadă necesar spre a legi-tima deferirea jurământului supletoriu diferă după natura faptului pe care se întemeiază cererea saș excepția ;

Considerând că registrele comerciale ținute în regulă pot servi ca dovadă între comercienți pentru conținutul lor ; că în specie, nefiind conținutul lor conform, pentru formarea convingerei judecătorului de fapt pe deplin, putea să se defere jurământul supletoriu, uneia saș celei-l-alte dintre părțile litigante ;

Considerând că dacă tribunalul nu se pronunța asupra cesțiunei neregularității registrului, acesta nu este esențială, de ore-ce, chiar și un registru parafat dar neviđat la finele anului conform art. 27 din codul comercial pôte servi ca început de dovadă ;

Ce, de aceea, mijlocul are a respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 480

CONVENȚII SAȘ CONTRACTE. — Intenția părților
suverană a judecătorilor fondului. — Vinđare
noui. — Plata lor. — Interpretarea intenției.

diferite intervale; că după predarea a 2.000 kgr. în Iulie 1899 intervenind legea care ridică taxa asupra spiritului de la 8 la 12 bani de grad, recurentul a pretins că diferența de 4 bani are a privi pe părțit ca cumpărător, iar acesta refuzând plata diferenței, el 'și-a procurat cantitatea de spirt pe un preț mai mare și în urmă a reclamat de la recurent diferența de preț prin acțiune;

Considerând că cestiunea de rezolvat era la vânzările de spirt încheiate înainte de legea din 22 Iunie 1899 și executate în urma acestei legi, pe cine privește taxa de băuturi introduse prin acea lege?

Că curtea de apel, prin decizia supusă recursului, susține că aceea privește pe cumpărător;

Că curtea de apel nu se oprește la considerație că acea taxă e o taxă de consum a cărei plată privește tot-d'a-una pe cumpărător, ci din împregiurările și din clausele vânzării că deduce că intenția părților a fost că și adausul de 4 bani la grad introdus prin lege are să privească pe vânzător, că ast-fel ori-carți ar fi considerantele celelalte coprinse în decizie, acesta se susține în fapt pe intenția părților stabilită, ast-fel că, sub acest raport, cenzura curții de casație nu se poate exercita și recursul are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil. secția vacanțelor.

No. 481

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Declararea în faliment a debitorului urmărit.— Intervenirea sindicului la urmărire. (Art. 811 din codul comercial).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Urmărire făcută de credit. — Depunerea prețului.— Substituirea adjudecatarului în locul debitorului. (Art. 551 din procedura civilă).

- 1) *În urmărirea silite, când debitorul urmărit a căzut în faliment, sindicul trebuie să intervină la urmărire.*
- 2) *În urmărirea imobiliară făcută de creditul funciar, dacă adjudecatarul nu a depus în numerar întregul preț, acesta nu poate face obiectul unui motiv de casare, întru cât legea specială a creditului admite substituirea adjudecatarului în datoria ce debitorul urmărit ar avea către credit.*

Ast-fel, prețul ce se oferă la o licitație publică a unui imobil ipotecat creditului funciar se face ținându-se seamă de acea substituție.

No. 153. — Respingerea a parte din motivele de casare din recursul făcut de George I. Rali și Demostene I. Rali contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Brăila cu No. 88 din 1899, în proces cu creditul urban și altul, și în privința motivului suplimentar s'a ivit divergență de opinie.

4 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu;

Pe D-nii avocați P. Borș și Filitis, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați Coșiaș, V. Laszar și Porumbaru, în combateri;
Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

»Exces de putere. În cursul urmăririi și înainte de vânzarea imobilului, eū G. Rali am fost declarat de curtea de apel din Galați în faliment. Falimentul constituind o cauză legală de suspendare, orice procedură ulterioară nu mai putea fi îndeplinită fără concursul sindicului potrivit art. 810 și 811 din codul comercial. Din acel moment sindicul trebuia a fi substituit creditorului urmăritor și vânzarea urma să se facă cu formele prevăzute de art. 681—690 din codul proced. civile, ca pentru vânzarea bunurilor imobiliare de minuri. Abaterea de la aceste reguli de ordine publică constituie excesul de putere».

Considerând că se constată că, posterior începerii urmăririi, unul din recurenții, și anume George Rali, a fost declarat în stare de faliment;

Că, conform art. 811 din codul comercial, îndată după pronunțarea sentinței declarative de faliment sindicul a și intervenit la urmărire și a și luat concluziuni în timpul vânzării;

Că, prin urmare, dispozițiunile art. 811 din codul comercial, care avea a se aplica în specie, fiind observate, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt.

Asupra mijlocului II de casare:

»Exces de putere. Urmărirea începută a fost suspendată prin pro-

»priul fapt al creditorului urmăritor; căci primul comandament s'a »perimat lăsându-se a expira termenul legal de trei luni. Evident că »prin permeptiunea ăisului comandament au căăut tôte actele ulterioare de procedură cum este procesul-verbal al portărelului pentru »descripăiunea situaăiunii imobilului, revocată fiind de la sine și autorisarea de vinăăarea imobilului încuviinăată de tribunal prin jurnalul sėă.

»Ast-fel fiind, tôte acele asipte și publicaăiunii făcute în urma noului comandament, dar fără o dia nouă autorisare și fără efectuarea »unui proces-verbal dia nouă de către portărel pentru descrierea situaăiunii imobilului, sunt acte lipsite de ori-ce existenă juridică și isbite de nulitate, care atrage cu sine anularea întregėi urmăriri. »Mijlocul de apărare fiind ridicat de noi înainte instanăel de urmărire și tribunalul neăinėnd sėmă de el a comis un exces de putere, »pentru a căruă reparare venisim la acėstă înaltă curte«.

Considerănd că rezultă din lucrările aflate în dosar că, cu ocașia vinăăarei, recurenăii s'au mărginit numai în a susăine că asiptele și publicaăiunile au fost scöse peste termenul de trei luni de la înmănarea comandamentului prevăăut de art. 500 din procedura civilă, ast-fel că urmărire ar fi nulă, incident care a fost respins de tribunal, întru cât se constatase că un nou comandament se făcuse și de la comunicarea lui recurenăilor până la scóterea asiptelor nu trecuse termenul de trei luni ;

Că, prin urmare, și întru cât mijlocul ce se formulėază aăi nefiind propus și discutat la instanăa de urmărire, nu póte fi adus pentru prima oră în discuăiunea acesteă curăi, nefiind de ordine publică ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins.

Asupra mijlocului III de casare :

»Violarea art. 551 din codul procedurėi civile și exces de putere. »Adjudecatarul, ca să aibă dreptul de a obăine liberarea ordonanăel »de adjudecare, care 'I conferea titlul de achisitor, prin vinăăare silită, »trebuia să depună preăul integral al adjudecării, conform art. 551 »din procedura civilă ; cu tótă substituirea legală, de altmintealea, a »unui adjudecatar în datoria către creditul funciar urban, se cere »ca dėnsul să complinėscă preăul deplin al adjudecării, ceea ce în »specie, adjudecatarul nu a făcut, pentru care prin osebită petiăiune »ne-am plăns tribunalului«.

Considerănd că se constată că, în urma adjudecaăiunii definitive și

Înăuntrul termenului de 8 zile, adjudecatorul a depus prețul în modul arătat de tribunal, constituindu-se debitor cu consimțământul creditului funciar urban, pentru creanța ce recurenții aveau a plăti creditului, acesta conform art. 70 din legea creditului și art. 96 din statute ; că, după acesta, tribunalul, constatând depunerea întregului preț, a dispus liberarea ordonanței, anterior cererei recurenților, în privința modului cum a fost depus ;

Considerând că dacă adjudecatorul nu a depus în numerar întregul preț, nu poate face obiectul unui motiv de casare, întru cât legea specială a creditului, care derogă la dispozițiunile art. 551 din procedura civilă, admite substituirea adjudecatorului în datoria ce debitorul urmăritor ar avea către credit ;

Că, așa fiind, prețul ce se oferă la o licitație publică a unui imobil ipotecat creditului funciar se face ținându-se seamă de aceea substituție ; că ast-feliu obligația de a se depune întregul preț, acesta ar influența și cuotitatea prețului, ce s'ar oferi la licitație ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului IV de casare :

» Nemotivare și exces de putere. Polixenia Cotică, Emanoil Poenaru și alții aveau acțiune de revendicare intentată la însăși tribunalul de urmărire. S'a atras pentru acesta osebita atențiune tribunalului. Totuși, această acțiune, care impunea tribunalului îndatorirea de a statua și a se pronunța dacă era cazul să amâne vânzarea potrivit art. 530 din procedura civilă, a trecut ca și când nu s'ar fi dis nimic și s'a procedat direct și imediat la vânzare, fără a se ridica vre-un motiv de respingerea incidentului«.

Considerând că se constată că ceea ce ceilalți creditorii au cerut tribunalului de urmărire, cu ocazia vânzării, a fost pur și simplu de a se lua act de tribunal că și dânșii au drepturi reale în imobil, conchidând a se trece acesta în ordonanța de adjudecare, ceea ce s'a și făcut de tribunal ;

Că, prin urmare, și întru cât toți acei creditorii nu tindeau prin cererea lor la vre-o contestațiune în regulă, de natură a revendica proprietatea imobilului urmărit, vânzarea nu se putea suspenda ;

Că, prin urmare, art. 530 din procedura civilă nefiind întru nimic violat, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat ;

Considerând că, în ce privește mijlocul de casare suplimentar, relativ la violarea art. 551 și 558 din procedura civilă, ivindu-se diver-

gintă de opiniuni, rămâne ca acest mijloc să fie din nou discutat în complexul prevăzut de art. 22 din legea organică a acestei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

(Civil, secția vacanțelor.

No. 482

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Recurs. — Părțile în drept a face recurs contra ordonanței de judecare. (Art. 559 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Instrăinarea imobilului urmărit. — Confirmarea instrăinării de către creditorul urmărit. — Dacă cumpărătorul poate cere și obține scoterea imobilului de sub urmărire când mai sunt și alți creditori ce au intervenit la urmărire. (Art. 515 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Mai mulți creditori cari cer urmărirea. — Intrunirea urmăririlor. — Un singur comandament. (Art. 523 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Persoanele în drept a figura și a fi citate. (Art. 506 din procedura civilă).

1) *Partea care a figurat la urmărire și a ridicat în cursul acestei urmăriri mai multe incidente și contestații, are dreptul a face recurs în contra ordonanței de judecare.*

2) *Cererea cumpărătorului unui imobil urmărit silit, al cărui act de cumpărare a fost ratificat de creditorul urmărit, de a se scote imobilul de sub urmărire, nu se poate ține în seamă dacă mai sunt creditori cari au intervenit la urmărire anterior actului de cumpărare, cum și anterior actului de ratificare.*

3) *Când mai mulți creditori cer urmărirea aceluiași imobil, tribunalul este în drept a întruni toate aceste urmăriri, fără ca în asemenea caz, să fie nevoie ca fie-care din acești creditori să adreseze câte un deosebit comandament prealabil către debitorul urmărit.*

4) *În urmăririle imobiliare persoanele ce nu au calitate a figura nu se citază.*

Ast-fel, intervenientul, îndată ce i s'a respins intervenția, nu mai are calitate spre a fi citat.

No. 154. — Respingerea recursului făcut de Iosef Igiroșanu contra ordonanței de judecare a tribunalului Mehedinți, secția I, cu No. 884 din 1900, în proces cu Badea Teodorescu și alții.

4 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D-nii avocați Em. Porumbaru și Igiroșanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii C. T. Georgescu și St. Enescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și III de casare :

I. »Violarea art. 515 din procedura civilă, de ôre-ce eü cumpărând cu act autentic și transcris imobilul debitorului Bilciurescu »dupe ce mai întâiü am obținut ratificarea vânzării către mine, atât »din partea creditorei care pusese în vânzare imobilul cât și din partea adjudecatarului Vieșoreanu, asupra căruia se adjudecase definitiv imobilul, tribunalul nu mai putea, în urma transcripției actului »meü, să mai scötă imobilul în vânzare, dupe cererea altor creditori, »cari nu figuau în publicațiile de vânzare anterioră actului meü și »nici nu ceruse urmărirea imobilului înaintea transcripțiunei actului »meü, deci tribunalul continuând vânzarea imobilului a violat art. 515 »din procedura civilă«.

III. »Greșită interpretare a art. 523 și 496 din procedura civilă. »Tribunalul a intrunit la cererea de urmărire și vânzarea făcută de »Petria G. Baloescu și pe cei-alți creditori posteriori, cu tôte că aceștia »nu trâmiseseră ni-l comandamentul prealabil, nici nu ceruseră urmărirea imobilului, căci ei ceruseră pur și simplu ca creanțele lor »să fie trecute în tabloul de distribuirea prețului; prin urmare, tribunalul a violat sus citatele articole, declarând, prin jurnalul său »cu No. 1.657 din 1896, intrunite cererile acelor creditori cu urmărirea cerută de Petria G. Baloescu, care singură urmărise și care »ratificase vânzarea imobilului către mine«.

Avënd în vedere ordonanța de adju lecare supusă recursului, din care rezultă că, dupe cererea creditorei Petria Baloescu și a altor creditori, tribunalul de Mehedinți, ordonând vânzarea silită a porțiunei de moșie a lui I. St. Bilciurescu, pentru plata unor datorii, după mai multe amănări și revinderi din cauza nedepunerii prețului de către adjudecatarul adju decat definitiv acea moșie asupra D-lui St. Enescu, care, depunënd prețul și s'a liberat ordonanța de adju decare în contra careia Iosif Igiroșanu face recurs ;

Considerând că se constată că recurentul a figurat la urmărire, că a ridicat în cursul acelei urmăriri mai multe incidente și contestațiuni, așa că, în virtutea art. 559 din procedura civilă, dânsul are dreptul a face recurs în contra ordonanței de adjudecare;

Considerând că se constată că, deosebit de creditoră care ceruse vinđarea mai erau și alți creditor, cari de asemenea intervenise în vinđare, anterior actului de cumpărare al recurentului, cum și anterior actului de ratificațiune ce dânsul obținuse de la creditoră urmăritore;

Că, prin urmare, cu drept cuvânt tribunalul nu a ținut seamă de cererea recurentului de a se scote imobilul din vinđare, ast-fel că pentru acesta nu se violază dispozițiile art. 515 din procedura civilă;

Considerând de asemenea că, stabilit fiind că mai erau și alți creditor cari ceruse vinđarea aceluiași imobil, tribunalul a fost în drept a întruni toate aceste urmăriri, conform art. 523 din procedura civilă, fără ca, în asemenea cas, să fie nevoie ca fie-care dintr'ênșii să adreseze câte un deosebit comandament prealabil către debitorul urmărit, precum se susține, căci întrunirea urmăririlor are tocmai de scop a simplifica procedura urmăririi, având a se face comandamente și publicații în numele tutului de un singur creditor;

Că, din aceste puncte de vedere, ambele mijloce au a fi respinse ca neîntemeiate.

Asupra mijlocului II:

»Violarea art. 506, alin. III din procedura civilă și a principiilor »că procedura este de ordine publică, neputând fi judecată și hotărâtă o afacere în care toate părțile n'au fost citate. În adevăr, prin »petiția ce am prezentat tribunalului în ziua vinđerei 'l- am pus în »vedere că de și eu figurez în vinđare și ca intervenient, totuși nu »eram citat și, ca atare, nu puteam fi primit să pun conclusiunile »ce aveam interes să pun și tribunalul, trecând peste cererea mea, a »violat sus citatul articol de lege procedând la vinđare«.

Considerând că se constată că, în urma cererei făcute de recurent, tribunalul de urmărire 'l-a citat în tot cursul urmăririi, până atunci când i s'a respins intervenția ce făcuse, că, în urmă, dânsul ne mai având nici o calitate, nu mai era nevoie să fie citat, așa că și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV:

»Violarea art. 551 și 553 combinat cu 730 din proc. civ. și exces

»de putere. In adevăr, tribunalul, primind prețul depus de adjudecatorul Enescu tocmai Mercuri la 1 Martie, după expirarea termenului »de patru săptămâni, adjudecația a avut loc Marți, la 29 Februarie, »și după ce primul-președinte al tribunalului admisesse deja cererea »de scötorea imobilului din nou în vinđare, cerere făcută de vechiul »adjudecatar Isvoranu, și înregistrată această cerere la 1 Martie cu »62 numere anterioară cererei cu care adjudecatorul Enescu a depus »prețul; deci, tribunalul a violat sus citatele texte de lege din procedura civilă, comițând cel mai evident exces de putere».

Considerând că se constată că adjudecarea definitivă a fost la 1 Februarie 1900; că termenul de patru săptămâni în care adjudecatorul avea a depune prețul începea Mercuri, la 2 Februarie, și se termina în ziua corespunđătoare a săptămânei a patra, adică Mercuri, 1 Martie, și în care adjudecatorul putea să depună și să constate că a și depus prețul pentru care s'a dispus liberarea ordonanței;

Că, în asemenea împrejurări cu drept cuvânt tribunalul a declarat ca fără scop cererea pentru revindere a imobilului făcută în aceeași zi de vechiul adjudecatar Isvoranu, dupe ce se dispusesse liberarea ordonanței pe numele adjudecatorului Ștefan Enescu;

Că de aceea și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 483

DELICT SILVIC. — Când există. — Competință. (Art. 525 din procedura penală ; art. 14 și 19 din codul silvic ; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle din 1896).

- 1) *Comite un delict silvic cel ce va tăia sau va ridica fără drept lemne din pădurile supuse regimului silvic.*
- 2) *Delictete silvice sunt de competența judecătorilor de ocóle a le judeca când amenda nu trece peste 300 lei.*

No. 670. — Regularea competenței, în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Popa Marin.

5 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Alexandresco, și

Pe D. loco-țiitor de procuror D. Alexandresco, în concluziuni ;

Având în vedere că Popa Marin fiind trimis în judecată pentru furt de lemne din pădurea Statului, judecătorul de ocol Neajlov, prin cartea de judecată No. 614 din 1900, 'și declină competența de a judeca acest fapt, pentru motiv că, după art. 71 din legea judecătorilor de ocóle, valoarea obiectelor furate trecând peste suma de 100 l.-l, precum e în specie, tribunalul e competente de a judeca cazul acesta. Tribunalul Vlașea, înaintea căruia s'a trimis afacerea, 'și-a declinat de asemenea competența, stabilind că, în specie, fiind vorba despre un delict silvic, după art. 3, 14 și 19 din codul silvic și 71, alin. 6 din legea judecătorilor de pace, judecătorii de ocol sunt competenți a judeca delictele silvice, când delictul nu atrage după sine o amendă mai mare de 300 lei ;

Cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, D. procuror general de pe lângă această curte solicită un regulament de competență ;

Considerând că, după art. 14 și 19 din codul silvic, comite un delict silvic cel ca va tăia său va ridica fără drept lemne din pădurile supuse regimului silvic ;

Că, în specie, se constată că inculpatul Popa Marin a tăiat și ridicat fără drept lemne din pădurea Statului, prin urmare, a comis un delict silvic, care, după art. 71, alin. VI din legea judecătorilor de pace, e de competența judelei de ocol a 'l judeca, de óre-ce se constată că amenda nu trece peste 300 lei, după cum prevede acest articol.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. loco-țiitor de procuror :

Regulând competența, trimite, etc. Penal, secția vacanțelor.

No. 484

CURTEA DE COMPTURÍ. — Controlori fiscali. — Delapidări comise de perceptori. — Casul în care răspunde controlorul de aceste delapidări. — Solidaritate. — Dacă casierii și controlorii răspund solidaricesce de delapidările perceptorilor. (Art.

67 și 88 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe ; art. 129 din legea comptabilității Statului ; art. 1.041 din codul civil).

- 1) *Controlorii fiscali răspund de delapidările comise de percepători, însă acesta numai în cazul când delapidările ar proveni din cauza lipsei de verificare din partea controlorilor.*
- 2) *Casierii generali și controlorii fiscului sunt responsabili solidaricesce de delapidările comise de percepători.*

No. 156. — Respins recursul făcut de Manuc Ivantoglu contra deciziei curței de compturi, secția II, cu No. 16 din 1899.

5 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat P. Borș, etc., în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. D. Alexandrescu, loco-țiitor de procuror general, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. »Violarea art. 88 a legii de percepere și art. 129 a legii comptabilității Statului.

»După precitații articolii de lege, combinați cu instrucțiunile de serviciu din 1 Aprilie 1882 pentru controlori, aceștia sunt agenți eminentemente de constatare și control, cu obligațiune de a face o continuă verificare și inspecțiune operațiunilor de percepere ale percepătorilor. În timpul de aproape șese ani a gestiunii mele ca casier general, și în care interval s'a săvârșit acele delapidări de percepătorul Iovanache, s'a strecurat șapte controlori, cari toți au fost inspecțorii menționatului percepător, afirmând prin rapoartele lor că totul era în regulă, cum dovedește chiar deciziunea ministerului de finanțe care l'a condamnat alături cu mine.

»Totuși, onor. curte de compturi l'a dispensază pe cinci din acei șapte contolori de orice răspundere, fapt care este contrariu precitațiilor articolii, rămânând ast-fel condamnat numai eu cu două controlori și aceștia în mod solidar«.

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, curtea de compturi condamnă pe recurentul Manuc İvanoglu, fost casier general al județului Tulcea, să plătească suma de 10.454 lei, 49 bani cât a fost constatată delapidată de perceptorul M. Iovanache în timpul funcțiunii sale de casier general, adică de la 9 Decembre 1890 și până la 30 Septembrie 1895 ;

Că, împreună cu numitul casier, se mai condamnă solidaricesce și duoi controlori în privința cărora se constată o lipsă sau o rea su-praveghere, iar pe alți cinci controlori cari fusese condamnați prin decizia ministerului de finance, curtea de compturi, ca instanță de apel, 'i apără de plata sumelor la cari fusese condamnați, constatând în fapt, din actele prezentate de aceștia, că ei nu pot fi răspunzători de sumele delapidate de numitul perceptor în cursul gestiunii re-curentului de astăzi ;

Considerând că după art. 88 din legea de constatare și percepere și 129 din legea comptabilității publice, controlorii au a răspunde de delapidările comise de perceptorii, însă acesta în cazul când dela-pidările ar proveni din cauza lipsei de verificare ;

Că, în specie, curtea constatând în fapt că acești controlori nu pot fi răspunzători, neputându-li-se imputa lipsa de verificare, faptul că 'i apără de plata orî-cărei sume nu poate folosi recurentului, și dar vorba nu poate fi de violarea citatelor articole ;

Că, prin urmare, acest motiv e neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Exces de putere. Din nici un text de lege financiară nu rezultă »solidaritatea ; a admite, cum a statuat onor. curte de compturi nu »este a aplica legea, ci a crea lege. Acest lucru e atât de învede-»rat, că numai în urmă legiuitorul s'a avisat a prescrie o atare dis-»pozițiune care anterior nu era, și acesta a făcut'o prin art. 25 al le-»gei de organizare a ministerului de finance din 1897 «.

Considerând că obligațiunea solidară este nu numai în casurile când e stipulat expres, ci și de drept în virtutea legii (1.041 din co-dul civil) ;

Considerând că prin art. 88 din legea de constatare și percepere prevădându-se că casierii generali și controlorii răspund cu averea lor pentru orî-ce sustrageri sau delapidări comise de perceptorii din asemenea dispoziție, rezultă că legiuitorul a voit să 'și asigure atât din partea casierilor generali, cât și a cor trolorilor, plata în mod so-

lidar a sumelor sustrase saū delapidate de perceptori, pe cari 'i pune sub controlul și vegherea lor (art. 67, alin. II, legea de percepere); că, de altmintrelea, după art. 67, alin. I, casierii răspund pentru întreaga sumă delapidată de perceptorii numiți sub răspunderea lor, în cât sub acest raport motivul e și fără interes;

Considerând că, în specie, curtea de compturi admițând solidaritatea controlorilor cu a casierului recurent, n'a comis nici un exces de putere, și dar, și acest motiv e neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

În unire cu conclusiunile D-lui loco-țiitor de procuror general D. Alexandresco :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 485

PERIMARE. — Materie comercială. — Termen. (Art. 257 din procedura civilă și art. 903 din codul comercial).

Judecata, în comercial, se perimă dacă partea va lăsa să treacă un an de la cel din urmă act de procedură fără a mai face vre-un altul pentru a se putea pune procesul în stare de judecată.

No. 160. — **Perimarea**, după cererea făcută de Mayer Zoller, a recursului făcut de Marcu Blum contra deciziunei comerciale a curței de apel din Iași, secția II, No. 1 din 1899, în proces cu Mayer Zoller și alții.

5 Iulie 1900

CURTEA,

Având în vedere că un asemenea recurs se vede primit la această înaltă curte în ziua de 10 Martie 1899, după care recurs s'a format dosarul No. 1.160 din 1899;

Având în vedere art. 257 din procedura civilă și 903 din codul comercial, după care judecata se perimă dacă partea va lăsa să treacă un an de la cel din urmă act de procedură fără a mai face vre-un altul pentru a se putea pune procesul în stare de judecată;

Având în vedere că, în specie, cel din urmă act de procedură este

chiar data primirei recursului, 10 Martie 1899 ; că de la această dată și până la 28 Iunie 1900, data cererii de perimare, este trecut mai bine de un an fără ca recurentul să fi făcut vre-un act de procedură pentru a se putea pune procesul în stare de judecată, acesta după cum se atestă de D. registrator de secție prin referatul său ;

Având în vedere că acest recurs a fost declarat perimat de această curte prin hotărîrea cu No. 64 din 22 Martie 1900, în ce privesce pe intimata Dora Braunstein.

Pentru aceste motive :

În virtutea art. 257 pr. civilă comb. cu art. 903 cod. comercial.

Declară de perimat, etc.

Civil, secția vacanțelor.

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECTIA VACANTELOR

No. 486

CASAȚIE. — Recurs civil și comercial. — Decisii date de curțile de apel. — Taxe de timbru. — Cu ce se înlocuiesc.

Cererile de recurs în casație în contra decisiilor curților de apel, în materie civilă și comercială, trebuiesc scrise pe o colă timbrată de 25 lei, la care trebuie să se anexeze taxa de 200 lei, sau să fie făcute cu act de scăpătăciune.

No. 166. — Respingerea recursului făcut de primăria comunei Murfatlar contra decisei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 1 din 1900, dată în proces cu direcția generală a căilor ferate române.

2 August 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Alexadresco, și

Pe D. avocat Capeleanu, care ceru respingerea recursului, ca făcut fără taxă ;

Deliberând :

Considerând că, conform legii timbrului, cererile de recurs în cașiune trebuesc să fie scrise pe o colă timbrată de 25 lei, la care trebue să se anexeze taxa de 200 lei sau un act de scăpătăciune ;

Că, în specie, recursul făcut de primăria comunei Murfatlar contra decisiiei de expropriere pronunțată de curtea de apel din Galați, No. 1 din 1900, fiind scris pe hărtie liberă și neînsoțit de taxa legală, este neadmisibil, și, decl, urmăză a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 487

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Recurs. — Termen. — Când un recurs este în termen. (Art. 559 din procedura civilă).

- 1) *Termenul de recurs în contra ordonanței de adjudecare este de 40 de zile libere de la data ordonanței.*
- 2) *Ceea ce trebue să se aibă în vedere pentru a se sci dacă un recurs este în termen, este ziua când petiția de recurs a fost primită la greșa curței de casație, de ore-ce din acel moment instanța curței a fost sesizată.*

No. 168. — Respingerea recursului făcut de Lupu Lișit contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Brăila cu No. 114 din 1900, în proces cu G. I. Goldstein și alții.

3 August 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Caracaș, care ceru respingerea recursului ca tardiv, și

Pe D. avocat P. P. Poni, care se opuse ;

Deliberând :

Având în vedere recursul făcut de Lupu Lișit contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Brăila cu No. 114 din 8 Martie 1900 ;

Considerând că acest recurs se vede primit la greșa curței de casație în ziua de 19 Aprilie ;

Considerând că, conform art. 559 din procedura civilă, termenul de recurs este de 40 zile libere de la data ordonanței de adjudecare; că de la 8 Martie, data ordonanței, până la 19 Aprilie când s'a primit recursul, fiind trecute mai mult de 40 zile libere, recursul este primit peste termen, și, deci, are a fi respins ca tardiv;

Că de și se susține că petițiunea de recurs a fost expediată prin poștă înăuntrul termenului legal, ceea ce însă trebuie să se aibă în vedere pentru a se ști dacă un recurs este în termen, este ziua când petiția de recurs a fost primită la greșa curții de casație, de ore-ce din acel moment instanța curții este sesizată.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

TABELA SUMARĂ¹⁾

DE

MATERIILE CE S'AU RESOLVAT DE CURTEA DE CASAȚIE

În timpul de la 1 Ianuarie până la 1 Septembrie 1900

SECȚIA I

A

	<u>Pagina</u>
Accise comunale: Veți «Contravenții la plata acciselor comunale».	
Acte: 1 ^o Act scris. — Constatarea neputinței creditorului de a-și procura o dovadă scrisă.	144
— 2 ^o Causă licită. — Constatare de fapt.	23
— 3 ^o Constatarea și calificarea naturii actelor.	111
Acte autentice: Veți «Autentificare».	
Acte de paupertate: 1 ^o Dovedirea că cel ce se servă cu asemenea act are avere.	763
— 2 ^o Recurs făcut cu act de paupertate liberat pentru instanțele de fond.	286
Acte de stare civilă: Veți «Stare civilă».	
Acte de vânzare: Veți «Vânzare».	
Acte dotale: Veți «Dotă».	
Acte secrete: Modificarea unui act public.	636
Acte sub semnătură privată: Act dotal nul ca act autentic.	170
Acțiune: 1 ^o Calitatea părților litigante. — Dacă este o cesticie de fond sau o excepție ce trebuie propusă înainte de ori-ce apărare în fond.	651
— 2 ^o Judecare. — Cestiumi ce se pot rezolvi. — Excepțiuni. — Lipsa pârītului. — Admiterea acțiunii.	654
— 3 ^o Semnarea acțiunii. — Stabilirea identității semnetarului.	832

1) Tabela pe articole se va face la finele anului o-dată cu tabela generală.

acestora se p \acute{o} te cere tot-d'a una, iar judecata este dat \acute{o} re s \acute{a} \acute{t} in \acute{a} s \acute{e} m \acute{a} de cererea unei p \acute{a} r \acute{t} i de a se aduce originalele c \acute{a} nd este neinduoios c \acute{a} exist \acute{a} , \acute{s} i hot \acute{a} rirea sa este casabil \acute{a} c \acute{a} nd refu \acute{s} \acute{a} ac \acute{e} st \acute{a} cerere \acute{s} i totu \acute{s} i ' \acute{s} i intemeiaz \acute{a} hot \acute{a} rirea sa numai pe aceste acte.

No. 140. — Casarea, dup \acute{a} recursul f \acute{a} c \acute{u} t de Elena Ionescu, ca cesionar \acute{a} a garan \acute{t} iei fostului intendent al spitalului Colentina, a deciziei cur \acute{t} ei de comptur \acute{i} , sec \acute{t} ia I, cu No. 38 din 1900.

27 Iunie 1900

CURTEA,

Ascult \acute{a} nd citirea raportului f \acute{a} c \acute{u} t in caus \acute{a} de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. avocat P. Bor \acute{s} , in dezvoltarea motivelor de casare, \acute{s} i

Pe D. procuror de sec \acute{t} ie St. St \acute{a} tescu, in conclusiuni ;

Deliber \acute{a} nd,

Asupra mijlocului II de casare :

»Curtea de comptur \acute{i} condamn \acute{a} pe garantul me \acute{u} bas \acute{a} ndu-se pe n \acute{i} stice copii de procese-verbale de predare c \acute{a} tre succesorul me \acute{u} \acute{s} i pe copii de inventari \acute{i} , cari dup \acute{a} art. 1.188 din codul civil, nu pot avea nici o val \acute{o} re juridic \acute{a} \acute{s} i cari s'a \acute{u} f \acute{a} c \acute{u} t in ne \acute{s} tiin \acute{t} a mea ca garant \acute{a} contra previsionsilor art. 24 din legea comptabilit \acute{a} tei generale. Am atras at \acute{e} n \acute{t} ionea inaltei cur $\acute{t$ ei de comptur \acute{i} a se cere de la ef \acute{o} rie in \acute{s} u \acute{s} i originalele, singure cari se pot legalmente avea in v \acute{e} ndere (ve \acute{d} i peti \acute{t} ia mea la pagina 29 a dosarului), totu \acute{s} i inalta curte de comptur \acute{i} trage temeiu din asemenea copii lipsite de or \acute{i} -ce val \acute{o} re, ceea ce constituie excesul de putere«.

Av \acute{e} nd in vedere decizia cur $\acute{t$ ei de comptur \acute{i} supus \acute{a} recursului, din care rezult \acute{a} c \acute{a} acea curte lichid \acute{a} nd gestiunile defunctului \acute{S} erban Ionescu, fost econom la spitalul de copii \acute{s} i Colentina pe timpul d \acute{e} la 1 Aprilie 1895 p \acute{a} n \acute{a} la 16 Mai \acute{u} 1900, in care afacere a intervenit \acute{s} i recurenta, ca cesionar \acute{a} a garan \acute{t} iei numitului defunct, curtea a dispus liberarea garan \acute{t} iei, re \acute{t} in \acute{e} ndu-se din ea o sum \acute{a} de 737 lei, bani 15, la care se g \acute{a} sea condamnat prin deciziunea No. 342 din 1899 \acute{s} i 7 din 1900, r \acute{e} mase definitive, cum \acute{s} i diferite alte sume, val \acute{o} rea unor c \acute{a} r \acute{t} i \acute{s} i materiale ce au lipsit la predare ;

C \acute{a} , in ce priveste lipsa materialelor \acute{s} i a c \acute{a} r \acute{t} ilor, curtea s'a intemeiat pe mai multe copii de pe procesele-verbale \acute{s} i inventari \acute{i} de

primiri și predări efectuate de numitul Șerban Ionescu la eșirea sa din serviciu ;

Considerând că se constată că recurenta, ca cesionară a garanției defunctului, intervenind la curtea de compturi, a cerut a se aduce de la eforie originalele acte, singure cari legalmente se pot avea în vedere ; că în această privință, însă, curtea de compturi, de și în principiu a admis această cerere și a și dispus aducerea originalelor acte, însă ele nefiind trâmise de eforie, a procedat la verificarea gestiunii pe baza acelor copii de acte, motivând acesta pe faptul că acele copii de pe acte nu pot fi puse la îndoială ;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 1.188 din codul civil, că atunci când originalele există, copia nu poate face credință de cât despre ceea ce se coprinde în original, înfățișarea căruia se poate cere tot-d'a-una ;

Considerând că, față cu acest principiu, curtea era datoră a ține seamă de cererea recurentei pentru aducerea originalelor acte, întru cât este neîndoios că ele există, și a se întemeia prin deciziunea sa numai pe acele acte originale ;

Că, judecând ast-fel, curtea a nesocotit dispozițiunile art. 1.188 sus citat, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-alte mijloce,

De acord cu D. procuror :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 475

SPARGERE DE SIGILII ȘI SUSTRAGERE DE LUCRURI SECHESTRATE. — Arendaș obligat a plăti direct la creditul rural ratele moșiei. — Sechestrare de produse din partea creditului. — Sustragerea și vinđarea acestor produse de către arendaș. (Art. 201 din codul penal).

Arendașul care s'a obligat de a plăti direct creditului rural ratele împrumutului de care este afectată moșia ce ține în arendă, devine culpabil de delictul prevăđut și pedepsit de art. 201 din codul penal când sustrage de pe moșie și vinde din produsele sechestrate de credit, știind că sunt sechestrate.

No. 636. — Respingerea recursului făcut de Victor Bejan contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, No. 456 din 1900.

28 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. Liciu ;

Pe D. Gheorghiu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe D. procuror St. Stătescu, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Curtea de apel din Iași, prin o greșită interpretare a faptelor, găsește că sunt întrunite elementele art. 200, alin. I din codul penal, modificat în 1895, și deci culpabil de sustragere de sub sechestru, V. Bejan.

»Averea sechestrată prin procesele-verbale No. 20 și 22 din 1899 este arătată ca fiind a lui Gh. I. Ivașcu și curtea găsește un argument în declarația ce arendașul V. Bejan dăduse creditului de sustragere. Numai prin o greșită interpretare a faptelor se pot trage concludsiunile prevăzute în decisiia curței».

Având în vedere că recurentul Victor Bejan fiind dat judecătoarei pentru că a sustras se sub sechestrul o cantitate de grâu și de lemne de pe moșia Trifesci, proprietate a lui Gh. Ivașcu, arendată sus numitulul inculpat, curtea de apel din Iași, prin sentința supusă recursului, l-a condamnat la 100 lei amendă în puterea art. 200, alin. I din codul penal, modificat în anul 1895 ;

Având în vedere că instanța de fond constată în fapt că recurentul s'a obligat de a plăti direct creditului rural ratele împrumutului de care este afectată moșia Trifesci, și că dânsul având deplină știință că averea i s'a sechestrat, după cererea creditului, a vîndut din ea lemne și a întrebuițat pentru sine o cantitate de grâu ;

Considerând că, o dată constatat că recurentul era debitor al creditului și că a avut cunoștință de urmărirea și sechestrarea averii mobile de pe moșie pentru plata ratelor, dânsul, sustrăgînd din acea avere, chiar arătată de ar fi în procesele-verbale de sechestrare ca avere a proprietarului moșiei, elementele art. 201 sunt întrunite și aplicarea acestui articol e justă ;

Că, prin urmare, motivul de casare e neîntemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 476

URMARIRE IMOBILIARĂ. — Ipotecă. — Capital. — Interese. — Depunerea prețului. — Creanță ipotecară în al doilea rang depusă drept preț. (Art. 1.785 din codul civil ; art. 552 și 573 din procedura civilă).

Creditorul ipotecar înscris pentru un capital care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani să aibă același rang ca și capitalul, fără prejudiciul inscripțiunilor ce poate lua pentru interese după trei ani, și cari vor avea rang din ziua inscripțiunilor.

În nici un caz, însă, părțile nu pot deroga la aceste dispozițiuni și, deci, creditorul nu poate, prin nici un fel de stipulațiune, asigura procentelor datorite peste trei ani același rang cu capitalul, fără o nouă inscripțiune pentru acele procente.

Ast-fel, când adjudecatarul unui imobil depune, drept preț, mai întâiu o sumă de bani prin care se acoperă un prim creditor ipotecar de capitalul împrumutat și de interesele pe trei ani, și apoi o creanță ipotecară în al doilea rang, în rang util, cu drept cuvânt tribunalul o primesce pentru completarea prețului adjudecării, dacă primul creditor ipotecar n'a luat inscripția pentru interese după expirarea celor trei ani.

No. 143. — Respingerea recursului făcut de Elisabeta Ios. Cohen, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 2.588 din 1899.

28 Iunie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N.

Opreanu ;

Pe D. avocat Mitescu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. C. G. Ioan, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Violarea art. 552, combinat cu 573 și următorii din procedura » civilă și exces de putere. Tribunalul a primit drept creanță a D-lui » Steriu, care nu era în rang util de cât după ce ar fi depus suma in- » tegrală spre a se achita întreaga mea creanță, capital și interese, » care are un rang anterior.

» Tabloul format de tribunal este inform, neavând dată, nefiind » contrasemnat de grefier și neconținând suma creanțelor ce se ved

» trecute într'ênsul, așa că un asemenea tablou este neexistent și pen-
 »tru acesta s'au violat dispozițiile sus citatelor texte de lege; iar prin
 »exces de putere s'a primit drept preț o creanță în rangul al II-lea
 »fără ca adjudecatarul să depună suma necesară pentru achitarea
 »creanțelor anterioare«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului, din care se constată că, după ce s'a adjudecat definitiv asupra intimatului C. C. Steriu, cu prețul de 65.000 lei, imobilul I. I. Macedon, scos în vânzare de cel d'întîi, în calitate de creditor ipotecar al celui din urmă, adjudecatarul a depus în recepisa casei de depuneri numai suma de 42.661 lei; iar pentru rest, până la complectarea prețului adjudecațiunii, a depus creanța sa ipotecară în sumă de 21.000 lei; că tribunalul găsind această creanță în rang util și necontestată, o primesce de bună pentru complectarea prețului și liberază adjudecatarul ordonanța în ziua de 9 Septembrie 1899; că, în urmă, la 18 Septembrie același an, recurentul Elias Cohen, prin petiția adresată tribunalului și înregistrată la No. 35.464, cere a nu se libera adjudecatarul ordonanța, de ôre-ce d'ênsul (recurentul) are a lua ca creditor ipotecar în întîi rang o sumă superioară aceleia de 42.661 depusă adjudecatar în numerar, și că prin contractul de împrumutare de 30.000 lei capital s'a făcut derogățiune la art. 1.785 din codul civil; că președintele tribunalului, în vedere că ordonanța era deja formată și, prin urmare, nu se mai putea da nici un curs cererei recurentului, pune petiția acestuia la dosar;

Având în vedere că recurentul se plînge prin recursul de față că rău tribunalul a primit drept preț creanța în rangul al doilea intimatului Steriu, fără ca acesta, ca adjudecatar, să depună suma necesară pentru achitarea creanței sale în rangul întîi și ast-fel s'a primit de tribunal o creanță ce nu era în rang util;

Considerând că, după menționatul art. 1.785 din codul civil, creditorii ipotecar înscris pentru un capital care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani să aibă același rang ca și capitalul, fără prejudiciul inscripțiunilor ce pôte lua pentru interese după trei ani, și cari vor avea rang din ziua inscripțiunii lor;

Că cestiunea de a se sci este dacă părțile contractante pot face derogățiune la dispozițiunile acestui articol, menținându-se același rang pentru interese și când după trei ani nu s'a mai luat o altă inscripție;

Considerând că, legiuitorul, prin dispozițiile art. 1.785 din codul civil, pentru a garanta drepturile creditorului față de ceilalți creditori ulteriori, i-a impus o nouă inscripțiune după trei ani pentru menținerea rangului asupra intereselor, și creditorul, fără această inscripție, va avea a suferi din cauza neglijenței sale de a cere plata regulată a procentelor; în același timp a voit a preveni fraudă dintre creditor și debitor în prejudiciul celor de al treilea și a menagia și creditul debitorului;

Că legiuitorul restrângând efectul inscripțiunii la trei ani în interesul tuturor, rezultă că părțile contractante nu pot deroga la dispozițiunile acestui articol, și ast-fel creditorul nu poate, în nici un caz și cu nici o stipulațiune, asigura procentelor datorite peste trei ani același rang cu capitalul fără o nouă inscripție pentru acele procente;

Că, prin urmare, în specie, procentele creditorului ipotecar în rangul întâi pentru capitalul de 30.000 lei, nefiind înscrise după termenul de trei ani, creanța depusă de adjudecator, creditor în rangul al doilea peste suma de 42.661 lei, depusă în numerar, a fost inutil, și tribunalul cu drept cuvânt a primit-o pentru completarea prețului adjudecațiunii;

Că de aceea, motivul invocat e neîntemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

—
SECȚIA VACANTELOR
—

No. 477

CONTRAVENȚII LA LEGEA VÊNATULUI. — Prescripțiune. — Termen. (Art. 23 din legea vênatului; art. 593 și 594 din procedura penală).

Acțiunea publică pentru contravențiile la legea vênatului se consideră prescrisă fie că de la săvârșirea faptului a trecut șese luni fără să se fi făcut un act de instrucțiune, fie că de la actul de instrucțiune și până la judecare au trecut șese luni până la judecarea printr'o hotărîre în regulă.

No. 648. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 577 din 1900, în proces cu I. Giumala.

3 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat, și

Pe D. D. Alexandresco, consilier, loco-țiitor de procuror, în concludență;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Greșită interpretare a art. 23 din legea vânătorului și violarea »art. 594 din procedura penală. Prin art. 23 din legea vânătorului se »prescrie infracțiunea prin șese luni dacă nu s'a făcut nici un act de »instrucțiune saŭ de urmărire. Or, procesul-verbal al agentului com- »petente fiind un act de instrucțiune dresat în momentul comiterii »infracțiunii, nu s'a putut prescrie nici infracțiunea, nici acțiunea, »care, după art. 594 combinat cu art. 593 din procedura penală, se »prescrie prin cinci ani, infracțiunea la legea vânătorului nefiind o con- »travențiune de simplă poliție, din acele cari se prescriu printr'un an«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că I. Giumala fiind dat judecâței pentru contravenție la legea vânătorului, tribunalul a declarat prescrisă contravenția în baza art. 23 din legea vânătorului;

Considerând că acțiunea publică, conform legii vânătorului, se prescrie, conform art. 23 al acelei legi, în șese luni; că fiind această determinat prin lege, nu putem să recurgem la art. 594 din procedura penală;

Considerând că, ținând seamă de regulele din art. 593 și 594 din procedura penală, acțiunea publică pentru contravenție la legea vânătorului are a se considera ca prescrisă, fie că de la săvârșirea faptului aŭ trecut șese luni fără să se fi făcut un act de instrucțiune, fie că de la actul de instrucție și până la judecare aŭ trecut șese luni până la judecarea prin o hotărîre în regulă, că, din acest punct de vedere, acțiunea în specie e prescrisă, căci de la procesul-verbal încheiat, considerat ca act de instrucție; aŭ trecut până la judecarea și pronunțarea hotărîrei din partea tribunalului Tulcea mai mult de șese luni; că așa fiind, și pentru acesta motivul invocat e neintemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. consilier D. Alexandresco, loco-țiitor de procuror;
Respinge, etc.

Secția vacanțelor.

No. 478

CURTEA DE COMPTURI. — Controlori fiscali. — Răspunderea lor pentru delapidări. (Art. 129 din noua lege a comptabilității generale; art. 87 din legea veche de comptabilitate; art. 88 din legea de constare și percepere a contribuțiunilor directe; art. 26 din instrucțiunile de serviciu ale controlorilor).

Controlorii fiscali sunt răspunzători numai pentru delapidările provenite din cauza neglijenței, adică a lipsei de supraveghere și control, sau rea supraveghere a serviciilor încredințate controlului lor.

No. 144. — Casarea decisiunii curței de compturi, secția II, cu No. 31 din 1899, în urma recursului făcut de Barbu Bolintineanu.

3 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. N. Bagdat;

Pe D. avocat Malcoci, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. consilier D. Alexandresco, loco-țiitor de procuror, în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

„Exces de putere și violarea art. 88 din legea de constatare și percepere, art. 26 din legea organizării administrației financiare și art. 129 din legea comptabilității publice.

„În adevăr, toate aceste texte de legi hotărâsc în mod nelndoios că funcționarii însărcinați direct și special cu controlul comptabililor (sub controlul după art. 21 din legea organizării administrației financiare), nu sunt răspunzători de cât de deficitele ce ar proveni din cauza lipsei de verificare a gestiunii comptabililor“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că, în noaptea de 13 — 14 Octombrie 1896, sustrăgându-se din casa de bani a percepției circumscripției a II-a din Ploesci, pe timpul când Ion Medianu era percepător al acelei circumscripții, suma de lei 3.190, bani 27, recurentul a fost condamnat, în calitate de sub-controlor, împreună cu Gheorghe Grigorescu, fost casier al județului, la plata sumei menționată;

Vedând art. 87 și 129 din legea comptabilității generale a Sta-

tului, cum și art. 88 din legea de constatare și percepere și art. 26 din instrucțiunile de serviciu ale controlorilor ;

Considerând că rezultă din toate aceste dispozițiuni ale legii că controlorii sunt răspunzători numai pentru delapidările provenite din cauza neglijenței, adică a lipsei de supraveghere și control, sau rea supraveghere a serviciilor încredințate controlului lor ;

Considerând că, în specie, se constată din decisiunea curței de compturi că suma la care recurentul a fost condamnat, nu provine nici din cauza neglijenței, nici din lipsa supravegherii și controlului ci din faptul că, cu ocazia supravegherii casei percepției, ar fi dispărut o sumă de bani pe timpul când Medianu funcționa ca percepător al acelei circumscripții ;

Considerând că ast-fel fiind faptele și întru cât nu se stabilește din nimic că lipsa acelei sume ar fi provenit din ver-una din cauzele acum arătate de art. 129 din legea comptabilității publice, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția vacanțelor

No. 479

JURĂMENT SUPLETORIŪ. — Când pôte fi dat. — Inceput de dovadă. — Registre comerciale. — Neconformitatea lor. (Art. 1.220 din codul civil ; art. 50 din codul comercial).

Judecătorul pôte da jurământ din oficiu în cazul când cererea sau excepțiunea nu sunt pe deplin justificate sau nu sunt cu totul lipsite de probe, adică când există un început de probă, și caracterul începutului de dovadă, necesar pentru a legitima deferirea jurământului supletoriu, diferă după natura faptului pe care se întemeiază cererea sau excepția.

Ast-fel, registrele comerciale ținute în regulă, putând servi ca dovadă între comercianți, pentru conținutul lor, judecătorul pôte da jurământul supletoriu ori-cărui din părțile litigante când conținutul registrelor lor respective nu este conform.

No. 145. — Respingerea recursului făcut de Ion Marotineanu contra sentinței comerciale a tribunalului Romanaii cu No. 13 din 1900, dată în proces cu D. D. Florian.

3 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. avocat P. Borș, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat I. G. Saita, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 50 și 51 din codul comercial și art. 1.220 din codul civil și omisiune esențială.

„Asupra petițiunii formulată de D. Florian în contra mea, tribunalul a rânduit expert pe D. Chiriac Mihăilescu ca să verifice registrele noastre reciproce și să constate dacă ași datora ceva adversarului. Din raportul acestuia, cum și din explicațiunile date de dânsul în instanță, s'a stabilit cum că în registrul meu jurnal se vede trecut suma de 1.300 lei plătită, pe când în registrul jurnal al adversarului se menționează că el a primit numai 300 lei, în atare nepotriviri și discordanță, dacă ambele registre ar fi fost în regulă, cererea adversarului nefiind pe deplin justificată, dacă nici pe deplin lipsită de probe, putea fi un motiv plausibil pentru tribunal a da jurământul supletoriu după plac uneia din părți.

„În fața însă a împregiurării că numai registrul meu era ținut în conformitate cu art. 26 și 27 din codul comercial, pe când registrul jurnal al adversarului nu era vădit la fine de an, potrivit art. 27 din codul comercial.

„Tribunalul, după art. 50 și 51 din același cod, trebuia să respingă pretențiunea adversarului ca nedovedită, neputând face cea mai mică probă în justiție, ast-fel că jurământul supletoriu devenea inadmisibil, fiind adevărul faptului dovedit cu registrul meu. Abaterrea de la această îndatorire constituie o violare a art. 50 din codul comercial, combinat cu art. 220 din codul procedurii civile.

„În tot cazul, mijlocul sulevat de noi la instanța de fond este de neadmisibilitatea registrului adversarului de a face probă în justiție, motiv tras din dispoziția categorică a textului sus menționat art. 51 din codul comercial, era esențial, că a rezolva cestiunea tribunalul nu putea trece peste acest esențial mijloc de apărare și a admite

»acel jurământ supletoriu, fără arăta cuvintele pentru ce înțelegea
»a nu ține sémă de un atare mijloc«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimatul reclamând de la recurent o sumă de 1.170 lei, provenită din diferite daraveri comerciale, tribunalul, față cu afirmările părților și în considerație că în registrele comerciale în aceeași zi erau trecuți de recurent 1.300 lei ca plătiți, iar în registrele intimatului nu se arată ca primiți de cât 300 lei, a deferit jurământ supletoriu intimatului, care a fost prestat de numitul, pe temeiul căruia a condamnat pe recurent la plata sumei reclamată de intimant;

Considerând că, după dispozițiunile art. 1.220 din codul civil, judecătorul poate da jurământ din oficiu în cazul când cererea sa excepțiunea nu sunt pe deplin justificate, sa nu sunt cu totul lipsite de probe ;

Considerând că nu se poate deferi fără ca să existe un început de dovadă ; că caracterul începutului de dovadă necesar spre a legitima deferirea jurământului supletoriu diferă după natura faptului pe care se întemeiază cererea sa excepția ;

Considerând că registrele comerciale ținute în regulă pot servi ca dovadă între comercienți pentru conținutul lor ; că în specie, nefiind conținutul lor conform, pentru formarea convingerei judecătorului de fapt pe deplin, putea să se defere jurământul supletoriu, uneia sa celei-l-alte dintre părțile litigante ;

Considerând că dacă tribunalul nu se pronunța asupra cesiunii neregularității registrului, acesta nu este esențială, de ore-ce, chiar și un registru parafat dar nevidat la finele anului conform art. 27 din codul comercial poate servi ca început de dovadă ;

Ce, de aceea, mijlocul are a respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 480

CONVENȚII SAU CONTRACTE. — Intenția părților. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. — Vîndare de spirt. — Taxe noi. — Plata lor. — Interpretarea intenției părților.

Julectătorii fondului sunt suverani să constate și să aprecieze care a fost intenția părților contractante, și hotărîrea lor, în această privință nu este supusă censurii curței de casație.

Ast-fel, într'un contract de vânzare a unei cantități de spirt, când, în intervalul de la data contractului și până la predarea spirtului, taxele asupra acestei băuturi se sporesc prin lege, de și taxele de consum privesc tot-d'a-una pe cumpărător, judecata însă poate să deducă, din impregiurările și din clausele vânzării, că părțile au înțeles că ori-ce taxe s'ar adăuga prin lege să privescă pe vânzător, și hotărîrea sa, în această privință, scapă controlului curței de casație.

No. 150. — Respingerea recursului făcut de H. Rapaport contra deciziei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 2 din 1900.

4 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. președinte N. Mandrea ;

Pe D. avocat I. Filitis, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. avocat P. Borș, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Curtea neținând seamă că taxa asupra spirtului privesc pe cumpărător, iar nu pe vânzător, că părțile n'au derogat la acesta, ci, din potrivă, de orice taxa pentru 2.000 kgr. spirt a fost plătită de vânzător în sumele și ca mandatar al cumpărătorului. Că renunțările nu se presupun ci trebuie a fi exprese ;

»Că chiar dacă ar fi fost derogățione și vânzătorul a luat asupra lui taxa, el n'a putut lua de cât taxa existentă atunci, adică de 8⁰/₁₀, iar nu cea viitoare.

»Că convențiunile între părți nu se pot aplica de cât la lucrările ce ele au avut în vedere în momentul când au contractat. Curtea comite un exces de putere și violază legile din 1896 și 1899 asupra perceperei și administrațiunei impositului băuturilor spirituoase și art. 894 din codul civil și principiul că renunțările nu se presupun, ci trebuie a fi exprese«.

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că, în luna Iunie 1899, recurrentul vinde intimatului 10.000 kgr. spirt cu prețul de lei 1 bani 46 kilogramul, predat franco gara Galați în două

diferite intervale; că după predarea a 2.000 kgr. în Iulie 1899 intervenind legea care ridică taxa asupra spiritului de la 8 la 12 bani de grad, recurentul a pretins că diferența de 4 bani are a privi pe părțit ca cumpărător, iar acesta refuzând plata diferenței, el și-a procurat cantitatea de spirt pe un preț mai mare și în urmă a reclamat de la recurent diferența de preț prin acțiune;

Considerând că cestiunea de rezolvat era la vânzările de spirt încheiate înainte de legea din 22 Iunie 1899 și executate în urma acestei legi, pe cine privesce taxa de băuturi introduse prin acea lege?

Că curtea de apel, prin decizia supusă recursului, susține că aceea privesce pe cumpărător;

Că curtea de apel nu se opresce la considerație că acea taxă e o taxă de consum a cărei plată privesce tot-d'a-una pe cumpărător, ci din împregiurările și din clausele vânzării că deduce că intenția părților a fost că și adausul de 4 bani la grad introdus prin lege are să privească pe vânzător, că ast-fel ori-carți ar fi considerantele celelalte copriase în decizie, acesta se susține în fapt pe intenția părților stabilită, ast-fel că, sub acest raport, censura curței de casație nu se poate exercita și recursul are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil. secția vacanțelor.

No. 481

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Declararea în faliment a debitorului urmărit. — Intervenirea sindicului la urmărire. (Art. 811 din codul comercial).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Urmărire făcută de credit. — Depunerea prețului. — Substituirea adjudecatarului în locul debitorului. (Art. 551 din procedura civilă).

- 1) *În urmărirea silită, când debitorul urmărit a căzut în faliment, sindicul trebuie să intervină la urmărire.*
- 2) *În urmărirea imobiliară făcută de creditul funciar, dacă adjudecatarul nu a depus în numerar întregul preț, acesta nu poate face obiectul unui motiv de casare, întru cât legea specială a creditului admite substituirea adjudecatarului în datoria ce debitorul urmărit ar avea către credit.*

Ast-fel, prețul ce se oferă la o licitație publică a unui imobil ipotecat creditului funciar se face ținându-se seamă de cea substituție.

No. 153. — Respingerea a parte din motivele de casare din recursul făcut de George I. Rali și Demostene I. Rali contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Brăila cu No. 88 din 1899, în proces cu creditul urban și altul, și în privința motivului suplimentar s'a ivit divergență de opinii.

4 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier G. P. Petrescu ;

Pe D-niș advocați P. Borș și Filitis, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-niș advocați Coșiaș, V. Laszar și Porumbaru, în combateri ;
Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Exces de putere. În cursul urmăririi și înainte de vânzarea imobilului, eu G. Rali am fost declarat de curtea de apel din Galați în faliment. Falimentul constituind o cauză legală de suspendare, orice procedură ulterioară nu mai putea fi îndeplinită fără concursul sindicului potrivit art. 810 și 811 din codul comercial. Din acel moment sindicul trebuia a fi substituit creditorului urmăritor și vânzarea urma să se facă cu formele prevădute de art. 681—690 din codul proced. civile, ca pentru vânzarea bunurilor imobiliare de minuri. Abaterea de la aceste reguli de ordine publică constituiesc excesul de putere“.

Considerând că se constată că, posterior începerii urmăririi, unul din recurenți, și anume George Rali, a fost declarat în stare de faliment ;

Că, conform art. 811 din codul comercial, îndată după pronunțarea sentinței declarative de faliment sindicul a și intervenit la urmărire și a și luat concluziuni în timpul vânzării ;

Că, prin urmare, dispozițiunile art. 811 din codul comercial, care avea a se aplica în specie, fiind observate, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt.

Asupra mijlocului II de casare :

„Exces de putere. Urmăririi începută a fost suspendată prin pro-

»priul fapt al creditorului urmăritor; căci primul comandament s'a »perimat lăsându-se a expira termenul legal de trei luni. Evident că »prin permeptiunea ăisului comandament au cădută toate actele ulterioare de procedură cum este procesul-verbal al portărelului pentru »descripțiunea situațiunei imobilului, revocată fiind de la sine și autorisarea de vânđarea imobilului încuviințată de tribunal prin jurnalul său.

»Ast-fel fiind, toate acele afipte și publicațiuni făcute în urma noului comandament, dar fără o din nouă autorisare și fără efectuarea »unui proces-verbal din nouă de către portărel pentru descrierea situațiunei imobilului, sunt acte lipsite de orice existență juridică și isbite de nulitate, care atrage cu sine anularea întregii urmăriri. »Mijlocul de apărare fiind ridicat de noi înainte instanței de urmărire și tribunalul neținând seamă de el a comis un exces de putere, »pentru a cărui reparare venisim la această înaltă curte«.

Considerând că rezultă din lucrările aflate în dosar că, cu ocazia vânđerei, recurenții s'au mărginit numai în a susține că afiptele și publicațiunile au fost scóse peste termenul de trei luni de la înmânarea comandamentului prevăđut de art. 500 din procedura civilă, ast-fel că urmărirea ar fi nulă, incident care a fost respins de tribunal, întru cât se constatase că un nou comandament se făcuse și de la comunicarea lui recurenților până la scóterea afiptelor nu trecuse termenul de trei luni ;

Că, prin urmare, și întru cât mijlocul ce se formulază ađi nefiind propus și discutat la instanța de urmărire, nu póte fi adus pentru prima oră în discuțiunea acestei curți, nefiind de ordine publică ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins.

Asupra mijlocului III de casare :

»Violarea art. 551 din codul procedurii civile și exces de putere. »Adjudecatarul, ca să aibă dreptul de a obține liberarea ordonanței de adjudecare, care 'i conferea titlul de achizitor, prin vânđare silită, »trebuia să depună prețul integral al adjudecării, conform art. 551 »din procedura civilă ; cu totă substituirea legală, de altmintelea, a »unui adjudecatar în datoria către creditul funciar urban, se cere »ca dănsul să complinescă prețul deplin al adjudecării, ceea ce în »specie, adjudecatarul nu a făcut, pentru care prin osebită petițiune »ne-am plâns tribunalului«.

Considerând că se constată că, în urma adjudecațiunei definitive și

înăuntrul termenului de 8 zile, adjudecatorul a depus prețul în modul arătat de tribunal, constituindu-se debitor cu consimțământul creditului funciar urban, pentru creanța ce recurenții aveau a plăti creditului, acesta conform art. 70 din legea creditului și art. 96 din statute ; că, după acesta, tribunalul, constatând depunerea întregului preț, a dispus liberarea ordonanței, anterior cererei recurenților, în privința modului cum a fost depus ;

Considerând că dacă adjudecatorul nu a depus în numerar întregul preț, nu poate face obiectul unui motiv de casare, întru cât legea specială a creditului, care derogă la dispozițiunile art. 551 din procedura civilă, admite substituirea adjudecatorului în datoria ce debitorul urmăritor ar avea către credit ;

Că, așa fiind, prețul ce se oferă la o licitație publică a unui imobil ipotecat creditului funciar se face ținându-se seamă de acea substituie ; că ast-feliu obligația de a se depune întregul preț, acesta ar influența și cuotitatea prețului, ce s'ar oferi la licitație ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului IV de casare :

»Nemotivare și exces de putere. Polixenia Cotică, Emanoil Poenaru și alții aveau acțiune de revendicare intentată la însăși tribunalul de urmărire. S'a atras pentru acesta osebita atențiune tribunalului. Totuși, această cestiuie, care impunea tribunalului îndatorirea de a statua și a se pronunța dacă era cazul să amâne vânzarea potrivit art. 530 din procedura civilă, a trecut ca și când nu s'ar fi ținut nimic și s'a procedat direct și imediat la vânzare, fără a se ridica vre-un motiv de respingerea incidentului«.

Considerând că se constată că ceea ce ceil-alți creditorii au cerut tribunalului de urmărire, cu ocazia vânzării, a fost pur și simplu de a se lua act de tribunal că și dășii au drepturi reale în imobil, conchidând a se trece acesta în ordonanța de adjudecare, ceea ce s'a și făcut de tribunal ;

Că, prin urmare, și întru cât toți acei creditorii nu tindeau prin cererea lor la vre-o contestațiune în regulă, de natură a revendica proprietatea imobilului urmărit, vânzarea nu se putea suspenda ;

Că, prin urmare, art. 530 din procedura civilă nefiind întru nimic violat, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat ;

Considerând că, în ce privește mijlocul de casare suplimentar, relativ la violarea art. 551 și 558 din procedura civilă, ivindu-se diver-

gintă de opiniuni, rămâne ca acest mijloc să fie din nou discutat în complexul prevăzut de art. 22 din legea organică a acestei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

(Civil, secția vacanțelor.

No. 482

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Recurs. — Părțile în drept a face recurs contra ordonanței de adjudecare. (Art. 559 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Instrăinarea imobilului urmărit. — Confirmarea instrăinării de către creditorul urmăritor. — Dacă cumpărătorul poate cere și obține scoterea imobilului de de sub urmărire când mai sunt și alți creditori ce au intervenit la urmărire. (Art. 515 din procedura civilă).

URMARIRE IMOBILIARĂ. — Mai mulți creditori cari cer urmărirea. — Intrunirea urmăririlor. — Un singur comandament. (Art. 523 din procedura civilă).

URMARIRE IMOBILIARĂ. — Persónele în drept a figura și a fi citate. (Art. 506 din procedura civilă).

1) *Partea care a figurat la urmărire și a ridicat în cursul acestei urmăriri mai multe incidente și contestații, are dreptul a face recurs în contra ordonanței de adjudecare.*

2) *Cererea cumpărătorului unui imobil urmărit silit, al cărui act de cumpărare a fost ratificat de creditorul urmăritor, de a se scóte imobilul de sub urmărire, nu se poate ține în semnă dacă mai sunt creditori cari au intervenit la urmărire anterior actului de cumpărare, cum și anterior actului de ratificare.*

3) *Când mai mulți creditori cer urmărirea aceluiași imobil, tribunalul este în drept a întruni toate aceste urmăriri, fără ca în asemenea cas, să fie nevoie ca fie-care din acești creditori să adreseze câte un deosebit comandament prealabil către debitorul urmărit.*

4) *În urmăririle imobiliare persónele ce nu au calitate a figura nu se citéză.*

Ast-fel, intervenientul, îndată ce i s'a respins intervenția, nu mai are calitate spre a fi citat.

No. 154. — Respingerea recursului făcut de Iosef Igiroșanu contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Mehedinți, secția I, cu No. 884 din 1900, în proces cu Badea Teodorescu și alții.

4 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier R. N. Opreanu ;

Pe D-nii avocații Em. Porumbaru și Igiroșanu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii C. T. Georgescu și St. Enescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și III de casare :

I. »Violarea art. 515 din procedura civilă, de ôre-ce eü cumpărând cu act autentic și transcris imobilul debitorului Bilciurescu »dupe ce mai întâiu am obținut ratificarea vânzerei către mine, atât »din partea creditorei care pusese în vânzare imobilul cât și din partea adjudecatorului Vieșoreanu, asupra căruia se adjudecase definitiv imobilul, tribunalul nu mai putea, în urma transcripției actului »meu, să mai scôtă imobilul în vânzare, dupe cererea altor creditori, »cari nu figuraü în publicațiile de vânzare anterioră actului meu și »nici nu ceruse urmărirea imobilului înainte transcripțiunei actului »meu, deci tribunalul continuând vânzarea imobilului a violat art. 515 »din procedura civilă«.

III. »Greșită interpretare a art. 523 și 496 din procedura civilă. »Tribunalul a intrunit la cererea de urmărire și vânzarea făcută de »Petria G. Baloescu și pe cei-alți creditori posteriori, cu tôte că aceștia »nu trâmiseseră nici comandamentul prealabil, nici nu ceruseră urmărirea imobilului, căci ei ceruseră pur și simplu ca creanțele lor »să fie trecute în tabloul de distribuirea prețului; prin urmare, tribunalul a violat sus citatele articole, declarând, prin jurnalul său »cu No. 1.657 din 1896, intrunite cererile acelor creditori cu urmărirea cerută de Petria G. Baloescu, care singură urmărise și care »ratificase vânzarea imobilului către mine«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului, din care rezultă că, dupe cererea creditorei Petria Baloescu și a altor creditori, tribunalul de Mehedinți, ordonând vânzarea silită a porțiunei de moșie a lui I. St. Bilciurescu, pentru plata unor datorii, după mai multe amânări și revinderi din cauza nedepunerii prețului de către adjudecatori a adjudecat definitiv acea moșie asupra D-lui St. Enescu, care, depunând prețul i s'a liberat ordonanța de adjudecare în contra careia Iosif Igiroșanu face recurs ;

Considerând că se constată că recurentul a figurat la urmărire, că a ridicat în cursul acelei urmăriri mai multe incidente și contestațiuni, așa că, în virtutea art. 559 din procedura civilă, dânsul are dreptul a face recurs în contra ordonanței de adjudecare;

Considerând că se constată că, deosebit de creditorea care ceruse vinđarea mai erau și alți creditor, cari de asemenea intervenise în vinđare, anterior actului de cumpărare al recurentului, cum și anterior actului de ratificațiune ce dânsul obținuse de la creditorea urmăritore;

Că, prin urmare, cu drept cuvânt tribunalul nu a ținut seamă de cererea recurentului de a se scóte imobilul din vinđare, ast-fel că pentru acesta nu se violéză dispozițiile art. 515 din procedura civilă;

Considerând de asemenea că, stabilit fiind că mai erau și alți creditor cari ceruse vinđarea aceluiași imobil, tribunalul a fost în drept a întruni tóte aceste urmărir, conform art. 523 din procedura civilă, fără ca, în asemenea cas, să fie nevoie ca fie-care dintr'ênșii să adreseze câte un deosebit comandament prealabil către debitorul urmărit, precum se susține, căci întrunirea urmăririlor are tocmai de scop a simplifica procedura urmăririi, având a se face comandamente și publicații în numele tutului de un singur creditor;

Că, din aceste puncte de vedere, ambele mijloce au a fi respinse ca neintemeiate.

Asupra mijlocului II:

„Violarea art. 506, alin. III din procedura civilă și a principiilor „că procedura este de ordine publică, neputând fi judecată și hotărâtă o afacere în care tóte părțile n'au fost citate. În adevăr, prin petiția ce am prezentat tribunalului în ziua vinđerei 'l- am pus în vedere că de și eu figurez în vinđare și ca intervenient, totuși nu eram citat și, ca atare, nu puteam fi primit să pun conclusiunile ce aveam interes să pun și tribunalul, trecând peste cererea mea, a violat sus citatul articol de lege procedând la vinđare“.

Considerând că se constată că, în urma cererei făcute de recurent, tribunalul de urmărire 'l-a citat în tot cursul urmăririi, până atunci când i s'a respins intervenția ce făcuse, că, în urmă, dânsul ne mai având nici o calitate, nu mai era nevoie să fie citat, așa că și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului IV:

„Violarea art. 551 și 553 combinat cu 730 din proc. civ. și exces

»de putere. In adevăr, tribunalul, primind prețul depus de adjudecatorul Enescu tocmai Mercuri la 1 Martie, după expirarea termenului »de patru săptămâni, adjudecația a avut loc Marți, la 29 Februarie, »și după ce primul-președinte al tribunalului admisesese deja cererea »de scötorea imobilului din nou în vânzare, cerere făcută de vechiul »adjudecator Isvoranu, și înregistrată această cerere la 1 Martie cu »62 numere anterioră cererei cu care adjudecatorul Enescu a depus »prețul; deci, tribunalul a violat sus citatele texte de lege din procedura civilă, comițând cel mai evident exces de putere».

Considerând că se constată că adjudecarea definitivă a fost la 1 Februarie 1900; că termenul de patru săptămâni în care adjudecatorul avea a depune prețul începea Mercuri, la 2 Februarie, și se termina în ziua corespunzătoare a săptămânei a patra, adică Mercuri, 1 Martie, și în care adjudecatorul putea să depună și să constate că a și depus prețul pentru care s'a dispus liberarea ordonanței;

Că, în asemenea împrejurări cu drept cuvânt tribunalul a declarat ca fără scop cererea pentru revindere a imobilului făcută în aceeași zi de vechiul adjudecator Isvoranu, dupe ce se dispusese liberarea ordonanței pe numele adjudecatorului Ștefan Enescu;

Că de aceea și acest mijloc este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 483

DELICT SILVIC. — Când există. — Competință. (Art. 525 din procedura penală ; art. 14 și 19 din codul silvic ; art. 71 din legea judecătorilor de ocöle din 1896).

- 1) *Comite un delict silvic cel ce va tăia sau va ridica fără drept lemne din pădurile supuse regimului silvic.*
- 2) *Delictele silvice sunt de competența judecătorilor de ocöle a le judeca când amenda nu trece peste 300 lei.*

No. 670. — **Regularea competenței, în urma cererei făcută de D. procuror general al acestei înalte curți, în cauza lui Popa Marin.**

5 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Alexandresco, și

Pe D. loco-țiitor de procuror D. Alexandresco, în concluziuni ;

Având în vedere că Popa Marin fiind trimis în judecată pentru furt de lemne din pădurea Statului, judecătorul de ocol Neajlov, prin cartea de judecată No. 614 din 1900, și declină competența de a judeca acest fapt, pentru motiv că, după art. 71 din legea judecătorilor de ocóle, valoarea obiectelor furate trecând peste suma de 100 l-J, precum e în specie, tribunalul e competente de a judeca cazul acesta. Tribunalul Vlașea, înaintea căruia s'a trimis afacerea, și-a declinat de asemenea competența, stabilind că, în specie, fiind vorba despre un delict silvic, după art. 3, 14 și 19 din codul silvic și 71, alin. 6 din legea judecătorilor de pace, judecătorii de ocol sunt competenți a judeca delictele silvice, când delictul nu atrage după sine o amendă mai mare de 300 lei ;

Cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, D. procuror general de pe lângă această curte solicită un regulament de competență ;

Considerând că, după art. 14 și 19 din codul silvic, comite un delict silvic cel ce va tăia sau va ridica fără drept lemne din pădurile supuse regimului silvic ;

Că, în specie, se constată că inculpatul Popa Marin a tăiat și ridicat fără drept lemne din pădurea Statului, prin urmare, a comis un delict silvic, care, după art. 71, alin. VI din legea judecătorilor de pace, e de competența judelei de ocol a l judeca, de ore-ce se constată că amenda nu trece peste 300 lei, după cum prevede acest articol.

Pentru aceste motive,

De acord cu D. loco-țiitor de procuror :

Regulând competența, trimite, etc. Penal, secția vacanțelor.

No. 484

CURTEA DE COMPTURĂ. — Controlori fiscali. — Delapidări comise de perceptori. — Casul în care răspunde controlorul de aceste delapidări. — Solidaritate. — Dacă casierii și controlorii răspund solidaricesce de delapidările perceptorilor. (Art.

67 și 88 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe ; art. 129 din legea comptabilității Statului ; art. 1.041 din codul civil).

- 1) *Contro'orii fiscali răspund de delapidările comise de percepători, însă acesta numai în cazul când delapidările ar proveni din cauza lipsei de verificare din partea controlorilor.*
- 2) *Casierii generali și controlorii fiscalului sunt responsabili solidaricesce de delapidările comise de percepători.*

No. 156. — **Respins recursul făcut de Manuc Ivantoglu contra deciziei curței de compturi, secția II, cu No. 16 din 1899.**

5 Iulie 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Cuculi ;

Pe D. avocat P. Borș, etc., în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D. D. Alexandresco, loco-șeful de procuror general, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. »Violarea art. 88 a legii de percepere și art. 129 a legii comptabilității Statului.

»După precitații articolii de lege, combinați cu instrucțiunile de serviciu din 1 Aprilie 1882 pentru controlori, aceștia sunt agenți eminamente de constatare și control, cu obligațiune de a face o continuă verificare și inspecțiune operațiunilor de percepere ale percepătorilor. În timpul de aproape șese ani a gestiunii mele ca casier general, și în care interval s'a săvârșit acele delapidări de percepătorul Iovanache, s'a strecurat șapte controlori, cari toți au fost inspectorii menționatului percepător, afirmând prin rapoartele lor că totul era în regulă, cum dovedesce chiar deciziunea ministerului de finanțe care 'i-a condamnat alături cu mine.

»Totuși, onor. curte de compturi 'i dispensează pe cinci din acei șapte contolori de orice răspundere, fapt care este contrariu precitațiilor articolii, rămânând ast-fel condamnat numai eu cu două controlori și aceștia în mod solidar«.

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, curtea de compturi condamnă pe recurentul Manuc Ivantoglu, fost casier general al județului Tulcea, să plătească suma de 10.454 lei, 49 bani cât a fost constatată delapidată de perceptorul M. Iovanache în timpul funcțiunii sale de casier general, adică de la 9 Decembre 1890 și până la 30 Septembrie 1895 ;

Că, împreună cu numitul casier, se mai condamnă solidaricesce și două controlori în privința cărora se constată o lipsă sau o rea supraveghere, iar pe alți cinci controlori cari fuseseră condamnați prin decizia ministerului de finance, curtea de compturi, ca instanță de apel, 'i apără de plata sumelor la cari fuseseră condamnați, constatând în fapt, din actele prezentate de aceștia, că ei nu pot fi răspunzători de sumele delapidate de numitul perceptor în cursul gestiunii recurentului de astăzi ;

Considerând că după art. 88 din legea de constatare și percepere și 129 din legea comptabilității publice, controlorii au a răspunde de delapidările comise de perceptorii, însă acesta în cazul când delapidările ar proveni din cauza lipsei de verificare ;

Că, în specie, curtea constatând în fapt că acești controlori nu pot fi răspunzători, neputându-li-se imputa lipsa de verificare, faptul că 'i apără de plata ori-cărei sume nu poate folosi recurentului, și dar vorba nu poate fi de violarea citatelor articole ;

Că, prin urmare, acest motiv e neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Exces de putere. Din nici un text de lege financiară nu rezultă solidaritatea ; a admite, cum a statuat onor. curte de compturi nu este a aplica legea, ci a crea lege. Acest lucru e atât de învederat, că numai în urmă legiuitorul s'a avisat a prescrie o atare dispozițiune care anterior nu era, și acesta a făcut'o prin art. 25 al legii de organizare a ministerului de finance din 1897 «.

Considerând că obligațiunea solidară este nu numai în casurile când e stipulat expres, ci și de drept în virtutea legii (1.041 din codul civil) ;

Considerând că prin art. 88 din legea de constatare și percepere prevedându-se că casierii generali și controlorii răspund cu averea lor pentru ori-ce sustrageri sau delapidări comise de perceptorii din asemenea dispoziție, rezultă că legiuitorul a voit să 'și asigure atât din partea casierilor generali, cât și a controlorilor, plata în mod so-

lidar a sumelor sustrase sau delapidate de perceptori, pe cari 'i pune sub controlul și vegherea lor (art. 67, alin. II, legea de percepere); că, de altminterlea, după art. 67, alin. I, casierii răspund pentru întreaga sumă delapidată de perceptorii numiți sub răspunderea lor, în cât sub acest raport motivul e și fără interes;

Considerând că, în specie, curtea de compturi admitând solidaritatea controlorilor cu a casierului recurent, n'a comis nici un exces de putere, și dar, și acest motiv e neintemeiat.

Pentru aceste motive,

În unire cu conclusiunile D-lui loco-țiitor de procuror general D. Alexandresco :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 485

PERIMARE. — Materie comercială. — Termen. (Art. 257 din procedura civilă și art. 903 din codul comercial).

Judecata, în comercial, se perimă dacă partea va lăsa să treacă un an de la cel din urmă act de procedură fără a mai face vre-un altul pentru a se putea pune procesul în stare de judecată.

No. 160. — Perimarea, după cererea făcută de Mayer Zoller, a recursului făcut de Marcu Blum contra deciziunii comerciale a curței de apel din Iași, secția II, No. 1 din 1899, în proces cu Mayer Zoller și alții.

5 Iulie 1900

CURTEA,

Având în vedere că un asemenea recurs se vede primit la această înaltă curte în ziua de 10 Martie 1899, după care recurs s'a format dosarul No. 1.160 din 1899;

Având în vedere art. 257 din procedura civilă și 903 din codul comercial, după care judecata se perimă dacă partea va lăsa să treacă un an de la cel din urmă act de procedură fără a mai face vre-un altul pentru a se putea pune procesul în stare de judecată;

Având în vedere că, în specie, cel din urmă act de procedură este

chiar data primirei recursului, 10 Martie 1899 ; că de la această dată și până la 28 Iunie 1900, data cererii de perimare, este trecut mai bine de un an fără ca recurentul să fi făcut vre-un act de procedură pentru a se putea pune procesul în stare de judecată, acesta după cum se atestă de D. registrator de secție prin referatul său ;

Având în vedere că acest recurs a fost declarat perimat de această curte prin hotărîrea cu No. 64 din 22 Martie 1900, în ce privește pe intimata Dora Braunstein.

Pentru aceste motive :

În virtutea art. 257 pr. civilă comb. cu art. 903 cod. comercial.

Declară de perimat, etc.

Civil, secția vacanțelor.

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIA VACANȚELOR

No. 486

CASAȚIE. — Recurs civil și comercial. — Decisii date de curțile de apel. — Taxe de timbru. — Cu ce se înlocuiesc.

Cererile de recurs în casație în contra decisiilor curților de apel, în materie civilă și comercială, trebuiesc scrise pe o colă timbrată de 25 lei, la care trebuie să se anexeze taxa de 200 lei, sau să fie făcute cu act de scăpătăciune.

No. 166. — Respingerea recursului făcut de primăria comunei Murfatlar contra decisei curței de apel din Galați, secția II, cu No. 1 din 1900, dată în proces cu direcția generală a căilor ferate române.

2 August 1900

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de D. consilier D. Alexadresco, și

Pe D. avocat Capeleanu, care ceru respingerea recursului, ca făcut fără taxă;

Deliberând :

Considerând că, conform legii timbrului, cererile de recurs în ca-
sațiune trebuiesc să fie scrise pe o colă timbrată de 25 lei, la care tre-
bue să se anexeze taxa de 200 lei sau un act de scăpătăciune ;

Că, în specie, recursul făcut de primăria comunei Murfatlar con-
tra deciziei de expropriere pronunțată de curtea de apel din Galați,
No. 1 din 1900, fiind scris pe hârtie liberă și neînsoțit de taxa le-
gală, este neadmisibil, și, deci, urmăză a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

No. 487

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Recurs. — Termen. — Când un re-
curs este în termen. (Art. 559 din procedura civilă).

- 1) *Termenul de recurs în contra ordonanței de adjudecare este de 40 de zile libere de la data ordonanței.*
- 2) *Ceea ce trebuie să se aibă în vedere pentru a se ști dacă un recurs este în termen, este ziua când petiția de recurs a fost primită la greșa curței de casație, de ore-ce din acel moment instanța curței a fost sesizată.*

No. 168. — **Respingerea** recursului făcut de Lupu Lișit contra or-
donanței de adjudecare a tribunalului Brăila cu No. 114 din 1900,
în proces cu G. I. Goldstein și alții.

3 August 1900

CURTEA,

Ascultând pe D. avocat Caracaș, care ceru respingerea recursu-
lui ca tardiv, și

Pe D. avocat P. P. Poni, care se opuse ;

Deliberând :

Având în vedere recursul făcut de Lupu Lișit contra ordonanței
de adjudecare a tribunalului Brăila cu No. 114 din 8 Martie 1900 ;

Considerând că acest recurs se vede primit la greșa curței de ca-
sație în ziua de 19 Aprilie ;

Considerând că, conform art. 559 din procedura civilă, termenul de recurs este de 40 zile libere de la data ordonanței de adjudecare; că de la 8 Martie, data ordonanței, până la 19 Aprilie când s'a primit recursul, fiind trecute mai mult de 40 zile libere, recursul este primit peste termen, și, deci, are a fi respins ca tardiv;

Că de și se susține că petițiunea de recurs a fost expediată prin poștă înăuntrul termenului legal, ceea ce însă trebuie să se aibă în vedere pentru a se ști dacă un recurs este în termen, este ziua când petiția de recurs a fost primită la greșa curței de casație, de ôre-ce din acel moment instanța curței este sesizată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția vacanțelor.

TABELA SUMARĂ ¹⁾

DE

MATERILE CE S'AU RESOLVAT DE CURTEA DE CASAȚIE

În timpul de la 1 Ianuarie până la 1 Septembrie 1900

SECȚIA I

A

	<u>Pagina</u>
Accise comunale: Veđi »Contravenții la plata acciselor comunale».	
Acte: 1 ^o Act scris. — Constatarea neputinței creditorului de a-și procura o dovadă scrisă.	144
— 2 ^o Causă licită. — Constatare de fapt.	23
— 3 ^o Constatarea și calificarea naturii actelor.	111
Acte autentice: Veđi »Autentificare».	
Acte de paupertate: 1 ^o Dovedirea că cel ce se servă cu asemenea act are avere.	763
— 2 ^o Recurs făcut cu act de paupertate liberat pentru instanțele de fond.	286
Acte de stare civilă: Veđi »Stare civilă».	
Acte de vinđare: Veđi »Vinđare».	
Acte dotale: Veđi »Dotă».	
Acte secrete: Modificarea unui act public.	636
Acte sub semnătură privată: Act dotal nul ca act autentic.	170
Acțiune: 1 ^o Calitatea părților litigante. — Dacă este o cesticie de fond sau o excepție ce trebuie propusă înainte de oricare apărare în fond.	651
— 2 ^o Judecare. — Cestiumi ce se pot rezolvi. — Excepțiuni. — Lipsa pârītului. — Admiterea acțiunii.	654
— 3 ^o Semnarea acțiunii. — Stabilirea identității semnatarului.	832

¹⁾ Tabela pe articole se va face la finele anului o-dată cu tabela generală.

	Pagina
Acțiune în petițiune de ereditate: Constatarea datei când a murit de cujus.	833
Acțiune în revendicare: 1 ^o Apel. — Respingerea lui în total. — Fixarea de către curte, în dispozitivul hotărârii, a altor limite de cât cele fixate de tribunal.	638
— 2 ^o Dacă o stăpânire anterioară parte servi ca titlu în acțiunea în revendicare intentată de persoană ce a avut stăpânirea.	271
— 3 ^o Justificarea calității de proprietară de către persoană ce revendică.	651
— 4 ^o Motivarea hotărârii. — Nepronunțarea asupra unor acte prezentate de revendicant.	791
— 5 ^o Plus-valuta terenului revendicat prin construcțiile făcute de posesor.	804
— 6 ^o Prescripție. — Constatarea dacă revendicantul a locuit în circumscripția curții de apel unde se află nemiscătorul revendicat.	814
Acțiune pauliană: Competință. — Valoare.	141
Acțiune posesorie: 1 ^o Condiție pentru a admisă ca intermeiată.	602
— 2 ^o Condiții pentru a putea lua naștere. — Competință.	132
— 3 ^o Indivisiune. — Stăpânire în mod separat a unui imobil ce e în indivisiune.	181
— 4 ^o Scopul acestei acțiuni.	181
— 5 ^o Turburare de posesiune.	647
— <i>Vezi în deosebi:</i> Posesiune și prescripție.	
Advocați: Advocat numit în funcție la ministerul de interne. — Dacă poate substitui alți advocați în afacerile în care era procuratorul clienților săi.	818
Apărare: Replică.	134
Apel: 1 ^o Acțiune intentată și judecată pe cale civilă. — Cum se judecă apelul. — Termen.	653
— 2 ^o Acțiune respinsă ca nesustenută. — Opoziție. — Respingerea ei ca nesustenută. — Apel. — Ce trebuie să judece instanța de apel.	660
— 3 ^o Cerere nouă. — Înțelesul ei. — Cerere de restituire a dotei. — Opunerea soțului în apel, cerând ca soția să radiceze ipoteca ce are asupra bunurilor lui. — Dacă constituie cerere nouă.	811
— 4 ^o Contravenții la legea timbrului. — Termen de apel.	285
— 5 ^o Materie civilă. — Carte de judecată data asupra opoziției. — Termen de apel. — De când curge.	309
— 6 ^o Ordonanță de adjudecare dată pentru partagiu. — Incidente.	670

	Pagina
Apel (urmare) :	
— 7 ^o Pământ rural.	642
— 8 ^o Revendicare. — Respingerea apelului în total. — Dacă, în acest caz, curtea de apel poate să fixeze, prin dispositivul deciziei sale, limitele locului revendicat în alt mod de cum le fixase tribunalul.	635
— 9 ^o Semnarea apelului.	832
Aprecierea instanțelor de fond: Vezi «Casație».	
Asigurare : Societatea de asigurare «Generală» din Brăila. — Incendiu. — Despăgubiri. — Experți.	521
Autentificare : Formalități îndeplinite la domiciliul păr- teii. — Unde se poate încheia procesul-verbal de auten- tificare.	790
Autoritatea lucrului judecat : 1 ^o Dacă poate fi invocată de o persoană ce n'a figurat în litigiu.	836
— 2 ^o Nepronunțarea instanței asupra calității în care aū figurat părțile litigante.	415
— 3 ^o Ordonanță de adjudecare pentru eșire din indi- visiune. — Dacă poate fi invocată ca lucru judecat.	761
— 4 ^o Pământ rural	419
— 5 ^o Poprire. — Validare.	645

B

Besman : Vezi «Embatic».	
Băuturi spirituoase : Vezi «Contravenții la legea licențelor».	
Buna credință : Elementele și impregiurările din care se deduc	654
Bunurile Statului : Vezi «Vindarea bunurilor Statului».	

C

Casație : 1 ^o Act de paupertate liberat pentru fond, nu și pentru casație. — Taxă întreită a recursului. — Când se poate admite.	286
	111
	189
	511
	597
— 2 ^o Apreciere suverană a instanțelor de fond.	610
	615
	625
	654
	795
— 3 ^o Casare fără trimitere	638

	Pagina
Casație (urmare) :	
— 4 ^o Ce este recursul	315
— 5 ^o Cestiunii de fapt	23
	134
	168
— 6 ^o Competință. — Motiv propus direct in casație.	298
— 7 ^o Efectele casărei	807
— 8 ^o Exces de putere	41
	323
— 9 ^o Hotărîre executată deja. — Recurs.	7
	41
— 10 ^o Nemotivare.	615
	791
	805
	115
	500
	613
— 11 ^o Omisiune esențială.	638
	664
	777
	804
	805
— 12 ^o Omisso medio.	298
	663
	773
— 13 ^o Pământ rural	642
— 14 ^o Termen. — Recurs civil	5
Causă licită : In acte. — Constatate de fapt	23
Cauțiune : Executare silită. — Urmărire imobiliară. — Con-	
testație. — Dacă trebuie sau nu cauțiune.	621
Cesiune : 1 ^o Determinarea obiectului unei cesiuni.	30
— 2 ^o Dreptul de a exploata o pădure	504
— 3 ^o Dreptul de a exploata o pădure de la Stat	768
— 4 ^o Drepturi litigioase.	315
— 5 ^o Drepturi succesoriale.	511
Cheiruri : Obligația impusă proprietarilor riverani ai Dâm-	
boviței de a lăsa locuri pentru cheiruri. — Nefacerea	
cheirurilor	21
Citații : Unde se adresează. — Domiciliu ales. — Procurator	
recunoscut. — Citare prin <i>Monitor</i>	658
Compensație : Creanțe ce se pot compensa. — Cestie de fapt.	168
Competință : 1 ^o Acțiune pauliană	141
— 2 ^o Acțiune posesorie.	132
— 3 ^o Cestia competenței nepropusă la fond.	298
— 4 ^o Contestatie la executare	43

	<u>Pagina</u>
Competință (urmare) :	
— 5 ^o Legea care regulază competența instanței.	298
— 6 ^o Pământ rural. — Acțiune în anularea actului de vîndare	117
— 7 ^o Restituire de taxe de timbru și înregistrare	321
— 8 ^o Taxe. — Legea maximului	158
— 9 ^o Valoarea litigiului. — Contestație.	325
— 10 ^o Zid comun. — Contestație asupra dreptului de proprietate a zidului.	14
Comunicarea citațiilor : Vezi »Citații«.	
Comunicarea hotărîrilor : Vezi »Hotărîri«.	
Concluziuni orale și scrise : Vezi »Instruirea cauzelor«.	
Constituirea instanțelor judecătorești : Afaceri cu minori.	19
Contestații : 1 ^o Executarea unei hotărîri. — Anularea urmării. — Revendicarea sau conservarea unui drept asupra imobilului urmărit	43
— 2 ^o Urmărire imobiliară. — Dacă contestatorul trebuie să dea sau nu cauțiune	621
Contrabandă : Vezi »Contravenții la plata accizelor comunale« și »Contravenții vamale«.	
Contracte : Vezi »Convenții« și »Contracte«.	
Contract dotal : Vezi »Dotă«.	
Contra-inscris : Modificarea unui act public. — Intre cine are putere contra-inscrisul	636
Contravenții la legea impositului funciar : Imobil dotal. — Dacă privesce pe soția proprietară contravenția sa pe soțul usufructuar	631
Contravenții la legea licențelor : 1 ^o Constatare. — Competința agenților financiari	783
— 2 ^o Revisuire. — Dacă în această materie Statul are drept de revisuire. — Recurs. — Neadmisibilitate.	305
Contravenții la legea patentelor : 1 ^o Exercițarea unei profesii fără plată de patentă. — Penalități	152
— 2 ^o Proces-verbal de constatare. — Dacă constituie un titlu legal de datorie pentru ca Statul să poată urmări pe contravenient cu legea de urmărire	300
Contravenții la legea timbrului : 1 ^o Apel. — Termen	285
— 2 ^o Autentificare. — Inscrisoare. — Transcriere. — Taxe nesuficiente. — Responsabilitatea judecătorului. — Dacă este responsabil și grefierul	139
— 3 ^o Comerciant. — Neprezentarea sa neținerea registrelor comerciale	810
— 4 ^o Proces-verbal de constatare. — Comunicarea lui. — Apel. — Termen	285
— 5 ^o Recurs. — Termen. — De când curge. — Dacă trebuie alăturată sentința	772

Contravenții la legea timbrului (urmare):	
— 6 ^o Revisuire. — Dacă hotărîrea tribunalului se poate ataca pe calea revisuirii	174
— 7 ^o Succesiune. — Neplata taxei de înregistrare. — Prescripție	176
Contravenții la plata acciselor comunale : 1 ^o Apel. — Termen. — De când curge	633
— 2 ^o Casație. — Nepronunțarea asupra unor mijloce de apărare. — Omisiune	767
— 3 ^o Confiscarea mărfurilor. — Neremiterea lor șefului biuroului în ziua descoperirii	797
— 4 ^o Constatarea contravenției. — Competință	770
— 5 ^o Constatarea contrabandei săvîrșită de mai puțin de un an. — Informație judiciară	274
— 6 ^o Constatarea infracțiunilor descoperite în urma comiterii lor. — Informație judiciară	839
— 7 ^o Efectele procesului-verbal de constatare. — Casurile în cari primăria le poate opri. — Revenire asupra încheierii prin care le opresce	770
— 8 ^o Flagrant delict. — Constatarea contravenției. — Competință	770
— 9 ^o Proces-verbal de constatare. — Când trebuie dresat.	173
— 10 ^o Proces-verbal de constatare. — Dreptul primarului de a-l aproba și a-i da curs	151
— 11 ^o Proces-verbal de constatare. — Necitirea lui contravenientului	839
— 12 ^o Proces-verbal de constatare. — Trămiterea lui primăriei spre confirmare. — Termen. — Hotărîre de confirmare. — Dacă trebuie să conțină data	633
Contravenții vamale : 1 ^o Proces-verbal de constatare. — Indicarea locului unde s'a comis contravenția. — Casul în care trebuie indicat	296
— 2 ^o Recurs. — Termen	635
Convenții sau contracte : 1 ^o Interpretarea lor. — Aprecierie suverană a judecătorilor fondului	189 597 610
— 2 ^o Pact comisorii	597
— 3 ^o Prelungire. — Condiție suspensivă	625
— 4 ^o Puterea și aplicarea lor	802
Creditul funciar : Neplata anuităților. — Punerea creditului în posesia imobilului ipotecat. — Incasarea veniturilor și a recoltelor. — Ce se înțelege prin venituri și recolte. — Arbori vînduți din pădure și tăiați de cumpărător înainte de punerea creditului în posesie	617

Curtea de apel : Veđi „Apel“.
Curtea de casație : Veđi „Casație“.

D

Daune-interese : Aprecierea cuantumului	615
<i>Veđi în deosebi :</i> Quasi-delict.	
Delapidări comise de perceptori : Responsabilitate civilă a casierului și controlorilor. — Despăgubirile Statului.	154
Deposit voluntar : Dovedire.	644
Diurne : Medici și veterinari de județe și comune. — Dacă li se pot face rețineri din diurne pentru pensii.	276
Dobânđi : 1 ^o Sustragerea de activ dintr'o succesiune de către un moștenitor. — Dacă datorază dobânđi pentru suma sustrasă și de când. — Dacă obligația de a plăti dobânđi trece și la moștenitorii săi	311
— 2 ^o Prescripție. — Timpul prin care se prescriu dobânđile	511
Donațiuni : 1 ^o Condiții de validitate sub codul Calimach și Regulamentul Organic. — Executarea daniei de dăruitor sau de urmași săi	271
— 2 ^o Contract solemn. — Forma. — Pentru ce este cerută. — Viții de formă. — Acțiunea moștenitorilor în anularea donațiunei. — Prescripție	165
— 3 ^o Interpretarea clauselor unei donații. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului.	610
Dotă : 1 ^o Act dotal. — Formă autentică și solemnă. — Act dotal prin procură. — Lipsă de autenticitate a actului dotal. — Act sub semnătură privată	170
— 2 ^o Cerere de restituire. — Intempinarea soțului în apel, ca mai întâiu soția să radieze ipoteca ce are asupra bunurilor lui. — Dacă este o cerere nouă.	811
— 3 ^o Imobil dotal. — Contravenție la legea impositivului funciar.	631
Drepturi litigioase : Cesiune. — Advocat. — Retract litigios. — Condițiuni	315
Drept real : Exercițiul lui	638

E

Embatic : Codul Calimach. — Desființarea embaticului ipso jure	304
Emfiteosă : Veđi „Embatic“.	
Eșire din indivisiune : Veđi „Partagiu“.	

	Pagina
Epitropia așezămintelor Sfântului Spiridon din Iași: Funcționarii și pensionarii ei. — Dacă intră în dispozițiile excepționale din art. 409 din procedura civilă.	829
Executare silită: Urmărire imobiliară. — Contestație. — Cauțiune	621
Expertisă: 1 ^o Aprecierea judecătorilor de fond asupra admiterii sau respingerii ei.	} 805
— 2 ^o Efectuarea neregulată a unei expertise	} 811
— 3 ^o Numărul experților.	613
Experți: Veđi »Expertisă«.	14
Exploatare de păduri: Veđi »Păduri«.	
Expropriere pentru cauză de utilitate publică: Neintreținutarea pământurilor expropriate. — Dreptul proprietarilor expropriați de a cere înapoierea lor	816

F

Filiațiune: Starea civilă. — Declarațiunea unui copil de către o persoană ca fiind legitim al său. — Combaterea acestei declarații. — Probe. — Contestarea stărei civile din actul de naștere. — Când se poate face. — Posesie de Stat.	599
Foaie de zestre: Veđi »Dotă«.	

G

Garanție: Veđi »Cauțiune«.

H

Hotăriri: 1 ^o Acte prezentate de părți. — Dacă judecătorii sunt ținuți a le examina pe toate	315
— 2 ^o Căile legale de retractare a hotăririlor. — Dreptul de a le ataca pe aceste căi. — De unde decurge acest drept	663
— 3 ^o Când o hotărire este definitivă. — Ce este recursul și revisuirea	315
— 4 ^o Comunicarea hotăririlor	} 5
— 5 ^o Redactarea hotăriri. — Publicitatea audienței	} 307
— 6 ^o Schimbarea unui text de lege rău aplicat	294
	111

I

Imobil dotal: Veđi »Dotă«.	
Imobile rurale: Imobil rural cumpărat de un cetățen român de la un străin.	39
<i>Veđi în deosebire:</i> Pământ rural.	

IX

	Pagina
Impăcarea părților : Propunerea împăciuirii de judecătorel de pace	27
Imposite : Veđi »Taxe«.	
Inceput de dovadă scrisă : 1 ^o Act. — Constatare dacă constituie inceput de dovadă scrisă. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului	129
— 2 ^o Dacă pöte să resulte din declarația făcută la interogatoriü	27
Inchiriere : Veđi »Locațiune«.	
Instruirea cauzelor : Conclusiuni orale și scrise.	134
Interogatoriü : 1 ^o Ce este chemarea la interogatoriü. — Respingerea. — Motivarea hotărîrii	164
— 2 ^o Cestiunea de a se sci dacă este pertinent și concludent in cauză	795
— 3 ^o Lipsa părței chemată la interogatoriü.	41
Ipotecă : Veđi »Privilegiü și Ipoteci«.	

J

Judecare : 1 ^o Dacă judecătorii sunt ținüți a examina töte actele depuse de părți	315
— 2 ^o Suspendare.	121
Juräment decisoriü : 1 ^o Audiența in care se pöte presta. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului	511
— 2 ^o Omisiunea judecätei de a se pronunța	41
Juräment supletoriü : Când pöte fi dat de judecată	129

L

Legate și legatari : Veđi »Testamente«.	
Legea de urmărire : 1 ^o Contestație la urmărire. — Depunerea sumei urmărîtă. — Pentru cine se cere.	502
— 2 ^o Lipsa titlului legal.	497
— 3 ^o Patente. — Contravenție la legea patentelor	300
Legea maximului : 1 ^o Lemne introduse in comună. — Fabricii de cherestea ce introduc lemne pe apă. — Dreptul de perceperea taxei de către comună la eșirea căruțelor cu lemne din fabrică	158
— 2 ^o Taxe de accise. — Obiecte fabricate in interiorul comunei și destinate exportului. — Inapoierea taxelor percepute pentru materiile prime și combustibil. — Când și pentru ce fabricate se restituie.	649
Legea rurală : Veđi »Pämënt rural«.	
Legea timbrului : Veđi »Contravenții la legea timbrului« și »Timbru«.	
Licențe : Veđi »Contravenții la legea licențelor«.	

	Pagina
Locațiune: 1 ^o Contract de închiriere. — Prolungire tacită. — Timbru. — Lipsa timbrului legal. — Contravenție.	34
— 2 ^o Navlu. — Dacă este contract de închiriere sau de transport. — Timbru	149
— 3 ^o Nepunerea la dispoziția chiriașului, la termenul stipulat, a imobilului închiriat.	323
— 4 ^o Plata dărilor către Stat.	291
— 5 ^o Stricăciuni făcute de chiriași.	32

M

Mandat: 1 ^o Mai mulți mandatarî. — Cum se pot presenta în justiție. — Art. 151 din procedura civilă. — Justi- ficarea opoziției în persoana mandatarului	763
— 2 ^o Natura mandatului. — Existența lui. — Mandat tacit. — Dovedirea lui	36
— 3 ^o Primărie chemată în judecată. — Răspunderea ei.	287
— 4 ^o Procură pentru act dotal	170
Martori: 1 ^o Admisibilitate. — Aprecieri suverană a instan- țelor de fond.	811
— 2 ^o Admisibilitate după codul Caragea.	39
— 3 ^o Admisibilitate. — Început de dovadă scrisă.	129
— 4 ^o Admitere fără început de dovadă scrisă.	141
— 5 ^o Cestiuni de fapt	185
— 6 ^o Depozit voluntar	644
— 7 ^o Intemeierea judecătorilor numai pe o parte din depuneri	294
— 8 ^o Leziunea Caragea. — Tăgăda actului sau cărței.	517
— 9 ^o Mărturisire extra-judiciară verbală	294
— 10 ^o Nulitatea depunerilor. — Când trebuie propusă.	824
Mărturisire judiciară: 1 ^o Indivisibilitatea ei	508
— 2 ^o Mărturisire extra-judiciară verbală. — Dovedire cu martori	294
Ministerul de interne: Funcționarii administrației cen- trale. — Dacă pot servi sau gira afaceri particu- lare. — Advocat numit secretar general. — Dacă după numire poate continua a substitui alți avocați în afacerile în cari era procuratorul clienților săi.	818
Ministerul public: Prezența sa în afacerile privitoare pe minori	19
Minori și minoritate: Vezi "Tutelă".	

Motivarea hotărîrilor.	11
	41
	111
	315
	791

Vezi de asemenea: Hotărîri.

Navlu: Dacă este contract de închiriere saú de transport.—	
Timbru.	149
Nulităţi: 1 ^o Acte făcute de incapabili	287
— 2 ^o Când trebuie propuse nulităţile unui act de	
procedură	824
— 3 ^o Nulitatea depunerilor martorilor	824

O

Obligaţii: Veđi «Convenţii şi contracte».	
Obligaţii corelative: Cestiune de interpretare. — Apre-	
cieri suverană a judecătorilor fondului.	625
Omisune: Veđi «Casaţie».	
Opoziţie: 1 ^o Justificarea în persóna avocatului	763
— 2 ^o Poprire	124
— 3 ^o Respingerea opoziţiei ca nejustificată. — Apel. —	
Ce trebuie să judece instanţa de apel.	660
— 4 ^o Restituire de taxe de timbru şi de înregistrare.	827

P

Pact comisoriú: Caracterul lui. — Condiţie resolutorie. . .	597
Partagiú: 1 ^o Constatare de fapt că averea nu se póte împ-	
părţi comod în natură.	121
— 2 ^o Dacă încheierea tribunalului prin care se hotă-	
rase împărţirea prin vânzare publică este o hotărire.	113
— 3 ^o Judecător însărcinat cu facerea partagiului. . .	8
— 4 ^o Ordonanţă de adjudecare pentru eşire din indi-	
visiune. — Incidente. — Apel. — Cum se póte ataca.	{ 670
	{ 761
Patente: Veđi «Contravenţii la legea patentelor».	
Patron: Responsabilitatea lui în cas de accidente.	623
Păduri: 1 ^o Dreptul de exploatare. — Cesiune.	504
— 2 ^o Contract de cumpărare de păduri de la Stat. —	
Cesiune. — Neacceptarea cesiunii de către Stat. —	
Dacă se mai plătesce taxă pentru cesiune.	768
Pământ rural: 1 ^o Acţiune în anularea vânzării. — Apel. —	
Recurs.	642
— 2 ^o Acţiune în revendicare. — Declaraţie făcută la	
primărie de improprietary că renunţă la pământ.	
anteriură însă promulgării legii rurale.	664
— 3 ^o Autoritatea lucrului judecat.	119
— 4 ^o Competinţă. — Timbru. — Apel. — Recurs.	117
— 5 ^o Dobândire prin testament. — Sătencă veduvă	
fără copii.	289

Pământ rural (urmare) :	
— 6 ^o Instanțele îndrituite după legea rurală din 1864. — Competința lor.	842
— 7 ^o Înțelesul inalienabilității din art. 132 din Constituție.	{ 117 808
Pensii : Medici său veterinari de județe și comune. — Rețineri făcute din diurne. — Dacă se pot face asemenea rețineri pentru pensii. — Restituirea reținerilor.	276
Pensii alimentare și de întreținere : Dacă casurile de acordare sunt limitate prin lege. — Dacă se pot întinde la alte cazuri prin analogie.	147
Pensii militare : Oficer mort, din cauza unui serviciu comandat în timp de pace, înainte a legii din Aprilie 1886. — Pensia ce se cuvine văduvei și copiilor săi.	179
Perimare : 1 ^o Cerere de redeschidere. — Plata și scoterea citațiilor. — Întrerupere	607
— 2 ^o Efectele perimării	{ 1 509
Persone juridice : Constituirea lor. — Dacă sub vechile legiuri ale Moldovei trebuia, pentru constituirea lor, o prealabilă autorisație a Statului.	25
Persone morale : Vezi «Persone juridice».	
Plată : Când este valabil făcută. — Plata dărilor către Stat făcută de chiriași său arendași.	291
Poprire : 1 ^o Ce este. — Scopul ei și cui profită. — Consemnarea sumei poprită.	17
— 2 ^o Opoziție	124
— 3 ^o Validare.	645
Posesie : 1 ^o Condițiile posesiei spre a duce la prescripție	824
— 2 ^o Indivisiune. — Stăpânire în mod separat a unui imobil ce e în indivisiune. — Dreptul posesorului. — Dreptul coproprietarilor	181
— 3 ^o Stăpânire perdată. — Dacă stăpânirea anterioară poate servi ca titlu în acțiunea în revendicare	271
<i>Vezi de asemenea</i> : «Acțiune posesorie» și «Prescripție».	
Prescripție : 1 ^o Condițiile posesiei spre a duce la prescripție.	824
— 2 ^o Contravenții la legea timbrului	176
— 3 ^o Donațiune. — Acțiunea moștenitorilor în anularea donațiunei	165
— 4 ^o Dovada ce trebuie să facă cel ce invocă prescripția.	161
— 5 ^o Întrerupere. — Chemare în judecată	511
— 6 ^o Invocarea ei pentru prima oră în casație	773
— 7 ^o Prescripție achisitivă de 10 ani. — Condiții. — Dovedire	11

Prescripție (urmare):	
— 8 ^o Prescripția cincinală din art. 120 a legii comp- tabilității Statului	276
— 9 ^o Prescripția trienală pentru datoriile către Stat . .	161
— 10 ^o Revendicare. — Constatăre că revendicantul a locuit în circumscripția curții de apel	814
Presumpții : Admisibilitate. — Inceput de dovadă scrisă .	129
Privilegii și ipotecă : Act de ipotecă. — Specializarea imo- bilului ipotecat prin hotare și întindere. — Parte a- fară din aceste hotare și întindere. — Dacă se pōte considera ca ipotecată	672
Probe : 1 ^o Martorii. — Codul Caragea	39
— 2 ^o Neputința creditorului de a-și procura un act scris despre obligația ce pretinde	144
<i>Veđi în deosebii</i> : «Martorii».	
Profesori : Școli comerciale. — Dacă profesorii de la aseme- nea școli sunt amovibili. — Transferare. — Dacă pōte da loc la o acțiune în despăgubire	282
Proprietate : 1 ^o Obligația impusă proprietarilor riverani cu Dâmbovița de a lăsa loc pentru cheiuri. — Neface- rea cheiurilor	21
— 2 ^o Proprietate în litigiū. — Titluri definitive și exe- cutorii	43 47
Punere în întârziere : Codul Calimach	304

Q

Quasi-delict : 1 ^o Responsabilitatea patronului în cas de acci- dente	623
— 2 ^o Surparea unei case din cauza săpăturilor făcute de vecin	134

R

Recurs în casație : Veđi «Casație».	
Recusare : Judecarea recusării. — Complectarea curții sau tribunalului	822
Registre comerciale : Veđi «Contravenții la legea timbru- lui».	
Registre de stare civilă : Veđi «Stare civilă».	
Replică : Cestiune de fapt. — Aprecieri suverană a jude- cătorilor	134
Retract litigios : Cesiune de drepturi litigiōse. — Advocat.	315
Rēua credință : Elementele și împregiurările din cari se deduce	654
Revendicare : Veđi «Acțiune în revendicare».	

	Pagina
Revisuire : 1 ^o Apărare necompletă în drept	793
— 2 ^o Ce este revisuirea	315
— 3 ^o Condiții. — Când are loc revisuirea. — Acte reținute. — Acte declarate în fals	156
— 4 ^o Contravenții la legea licențelor	305
— 5 ^o Hotărâri date în materie de contravenții la legea timbrului	174
— 6 ^o Înprumutarea unui tutore pentru minor. — Perderea titlului de creanță. — Găsirea actelor de tutelă cu cari se poate dovedi creanța. — Dacă este un motiv de revisuire.	795
— 7 ^o Mărturiile false. — Termen de revisuire	781

S

Schimbarea unui text de lege rău aplicat : Aceleași fapte. — Aprecieră suverană a judecătorilor fondului	111
Societăți comerciale : Trecerea unui imobil al societății în patrimoniu exclusiv al unuia din asociați prin învoială între ei. — Ce act constituie această. — Dacă e o vinzare. — Taxe de timbru	775
Societăți de asigurare : Vezi „Asigurare”.	
Somațiune : Ce fel de act este	836
Splaiuri : Vezi „Cheiuri”.	
Stare civilă : Filiațiune	599
Străini : Imobil rural cumpărat de un cetățen român de la un străin	39
Sucesiune : 1 ^o Acțiune în petițiune de ereditate. — Constatarea datei când a murit de cujus	833
— 2 ^o Beneficiu de inventariu	500
— 3 ^o Cesiune de drepturi succesoriale	511
— 4 ^o Colaterali	327
— 5 ^o Datoriile și sarcinile succesiunii. — Divisibilitate. — Solidaritate	311
— 6 ^o Divisiunea creanțelor ereditare	30
— 7 ^o Masa succesorală. — Determinarea ei după hotărâri judecătorești	126
— 8 ^o Moștenitori aparenti	327
— 9 ^o Raport. — Eređi rezervatari	145
— 10 ^o Succesiunea fetelor sub codul Caragea	786
— 11 ^o Sustragere de activ de către un moștenitor. — Dobândi	311
— 12 ^o Taxe de înregistrare	176
	302
<i>Veđi de asemenea</i> : „Testamente”.	

	Pagina
Suspendarea judecătorei: Mórtea uneia din părți. — Când suspendă judecata	121
T	
Taxe: 1 ^o Fondul dreptului pus în discuție. — Competință.	158
— 2 ^o Plata dărilor către Stat făcute de locatari	291
Taxe comunale: Veđi «Contravenții la plata acciselor comunale» și «Legea maximului».	
Taxe de înregistrare: Veđi «Timbru».	
Taxe de timbru: Veđi «Timbru».	
Termene: Dacă termenele prevădute de lege se pot prelungi de către judecători	781
Testamente: 1 ^o Codul Caragea. — Testator fără știință de carte. — Formalități	185
— 2 ^o Executori testamentari	126
— 3 ^o Interpretare	279
— 4 ^o Legatari. — Raport. — Cotitate disponibilă. — Eredi rezervatari	145
— 5 ^o Substituție fideicomisariă. — Constatarea ei	666
Timbru: 1 ^o Autentificare. — Insciere. — Transcriere	139
— 2 ^o Cesiunea dreptului de a exploata o pădure	504
— 3 ^o Contract de cumpărare de pădure de la Stat. — Cesiunea lui. — Neacceptarea cesiunii de către Stat. — Dacă Statul poate reclama vre-o taxă de timbru	768
— 4 ^o Contravenții	139
— 5 ^o Locațiune	34
— 6 ^o Navlu	149
— 7 ^o Pământ rural	117
— 8 ^o Restituire de taxe de timbru și înregistrare. — Competință	321
— 9 ^o Idem. — Când se restituie. — Opoziție	827
— 10 ^o Taxă de înregistrare. — Când se percepe	183
— Idem. — Succesiune	2
— 11 ^o Trecerea unui imobil al unei societăți comerciale în patrimoniul exclusiv al unuia din asociați prin in-voială între ei	775
<i>Veđi de asemenea:</i> «Contravenții la legea timbrului».	
Titluri definitive și executorii: Imobile în litigiū	} 43 47
Transacție: Interpretare	511
Transport: Contract de navlu. — Timbru	149
Tutelă: Minori emancipați. — Causele pentru cari pot fi imprunutați. — Formalități	784

U

Urmărire (legea de) : Veđi »Legea de urmărire«.	
Urmărire imobiliară : Contestație. — Cauțiune	621
Urmărire mobilă : Dacă funcționarii și pensionarii episcopiei Sfântului Spiridon din Iași intră în dispozițiile excepționale din art. 409 din procedura civilă.	829

V

Validare : Urmărire de venituri. — Citații. — Părțile ce trebuiesc citate	43
Vamă : Veđi »Contravenții vamale«.	
Vinđare : 1 ^o Când este perfectă	788
— 2 ^o Neexecutarea obligațiilor de către vinđător	777
— 3 ^o Nesemnarea actului de vinđare-cumpărare de către una din părți	605
— 4 ^o Preț	23
— 5 ^o Vinđarea lucrului altuia	506
Vinđarea bunurilor Statului : Nepredarea unui lot. — Restituire de preț	519
Vinđare voluntară prin licitație publică : Ordonanță de adjudecare. — Cum se poate ataca.	670 761

Z

Zestre : Veđi »Dotă«.	
Zid comun : 1 ^o Contestație asupra dreptului de proprietate. — Competință.	14
— 2 ^o Dovada necomunității.	773

SECȚIA II

A

	Pagina			
Abus de încredere: Martori. — Când și pentru ce se admit.	916			
Abus de putere: 1 ^o Delict de lovire comis de un primar și de un notar.	695			
— 2 ^o Loviri simple cu circumstanța agravantă din art. 165 din codul penal. — Competință.	535			
Acte de comerț: 1 ^o Act comercial numai pentru una din părți	905			
— 2 ^o Proprietar ce și închiriază casa unui terțiu pentru hotel, restaurant, teatru, club, etc., cumpărând tot el mobilele pentru plata cărora emite cambii .	256			
Acte de paupertate: Cine este în drept a'î libera. — Autoritatea comunală a domiciliului. — Femea măritată ce se servă cu act de paupertate. — Care este autoritatea comunală în drept a'î libera, a reședinței sale sau a domiciliului soțului	254			
Acțiune cambială: Veđi «Cambio».				
Acțiune civilă (privată): Cui aparține. — Renunțarea părții civile la orî-ce despăgubiri. — Stingerea acțiunii private	715			
Acțiune publică: Cui aparține.	715			
Adjudecare: Veđi «Urmărire imobiliară».				
Apel: 1 ^o Apel corecțional. — Unde trebuie făcută declarația de apel	367			
— 2 ^o Apel corecțional la curte. — Raportul judecătorului	<table style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; border-collapse: collapse; margin-left: 10px;"> <tr><td style="padding: 0 5px;">723</td></tr> <tr><td style="padding: 0 5px;">876</td></tr> <tr><td style="padding: 0 5px;">893</td></tr> </table>	723	876	893
723				
876				
893				
— 3 ^o Apel corecțional. — Respingerea lui ca nesusținut. — Opoziție. — Neprezentarea oponentului. — Anularea opoziției. — Cum se mai poate ataca această hotărîre. — Recurs	207			

Apel (urmare):	
— 4 ^o Incheieri preparatorii.	902
— 5 ^o Instrucția făcută cauzei la prima instanță. — Dacă instanța de apel se poate întemeia pe ea.	480
— 6 ^o Delict silvic.	677
Aprecierea instanțelor de fond: Vezi «Casație».	
Armată: Vezi «Militari».	
Asigurare: 1 ^o Chemare la interogator. — Cum răspunde la interogator o societate de asigurare.	} 484
— 2 ^o Plata primei în mâinile unui agent. — Proba testimonială în dovedire.	
Asociație: Vezi «Societate».	
Atentat la bunele moravuri: Ațițarea minorilor la desfrui pentru satisfacerea agentului provocator.	458
Atentat la pudore: Etatea pacientului. — Competință. — Probă.	593
Audiențele instanțelor judecătorești: Publicitatea lor. — Constatarea ei.	477
Autoritatea lucrului judecat: Invocarea ei. — Omisiune din partea judecății de a se pronunța. — Casare. . .	468

B

Bancrută simplă: Elementele acestui delict.	218
Béuturi spirituoase: Vezi «Contribuții directe».	

C

Calomnie: 1 ^o Elementele acestui delict.	575
— 2 ^o Elementul publicității pronunțării cuvintelor ofensătoare. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului.	196
Cambie: 1 ^o Excepțiile ce debitorul poate opune la plată. — Dacă poate deferi jurământ posesorului cambiei.	105
— 2 ^o Presentarea ei spre achitare de către un procurator. — Dacă trebuie girată de acela în ordinul cui este emisă.	69
Camera de punere sub acusare: 1 ^o Actele și dovedile de cari camera este ținută a lua cunoștință.	231
— 2 ^o Decizie dată asupra opoziției făcută de prevenit în contra ordonanței judecătorului de instrucție. — Dacă prevenitul o poate ataca cu recurs.	100
— 3 ^o Dreptul părții civile de a depune un memoriu. — Termen.	231
Casație: 1 ^o Act de paupertate.	} 408 953

	Pagina																
Casație (urmare):																	
— 2 ^o Act de paupertate nevalabil. — Taxă întreită. — Nedepunere. — Neadmisibilitatea recursului	254																
— 3 ^o Autoritatea lucrului judecat. — Invocare. — Omisiune. — Casare	468																
— 4 ^o Camera de punere sub acuzare, — Decisie dată asupra opoziției făcute de prevenit în contra ordonanței judecătorului de instrucție. — Dacă prevenitul o poate ataca cu recurs.	100																
— 5 ^o Cestiune de fapt.	730																
— 6 ^o Compensația judiciară. — Invocarea ei pentru prima oră în casație	209																
— 7 ^o Declinatoriul de competență. — Nepronunțare.	678																
— 8 ^o <i>Delict de presă</i> . — Recurs. — Dacă trebuie făcut cu sau fără taxă de timbru. — Dacă recurentul trebuie să se constituie prisonier	895																
— 9 ^o <i>Exces de putere</i>	<table style="border: none; margin-left: auto; margin-right: 0;"> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">228</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">713</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">875</td></tr> </table>	}	228	}	713	}	875										
}	228																
}	713																
}	875																
— 10 ^o <i>Eröre de drept</i>	200																
— 11 ^o Fals în acte publice. — Neconstatarea elementelor.	531																
— 12 ^o <i>Hotăriri</i> . — Hotărire dată de un număr de judecători ce n'au luat parte la toate înfățișările	477																
— 13 ^o Hotărire greșită în drept. — Dacă este casabilă când se susține în fapt.	200																
— 14 ^o Neadmisibilitate.	715																
— 15 ^o <i>Nemotivare</i>	<table style="border: none; margin-left: auto; margin-right: 0;"> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">531</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">541</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">547</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">79</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">468</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">678</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">686</td></tr> <tr><td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td><td style="padding-left: 0.5em;">917</td></tr> </table>	}	531	}	541	}	547	}	79	}	468	}	678	}	686	}	917
}	531																
}	541																
}	547																
}	79																
}	468																
}	678																
}	686																
}	917																
— 17 ^o <i>Omisso medio</i> . Compensație judiciară. — Dacă poate fi invocată pentru prima oră în casație.	209																
— 18 ^o Opoziție. — Anularea opoziției ca nesustenută înaintea instanței de apel. — Cale de reformare. — Recurs.	207																
— 19 ^o Partea civilă. — Recursul ei, însă după ce a renunțat la ori-ce despăgubiri civile. — Neadmisibilitate.	715																
— 20 ^o <i>Recurs civil</i> . — Taxe. — Act de paupertate.	953																
— 21 ^o <i>Recurs colectiv</i> . — Recurs făcut de mai multe părți civile într'o afacere penală. — Câte taxe trebuie.	51																
— 22 ^o <i>Recurs comercial</i> . — Taxe. — Act de paupertate.	953																
— 23 ^o <i>Recurs comercial</i> . — Termen.	701																

	<u>Pagina</u>
Casație (urmare):	
— 24 ^o <i>Recurs penal.</i> — Locul unde trebuie declarat	245
— 25 ^o <i>R. P.</i> — Taxă.	408
— 26 ^o <i>R. P.</i> — Necitarea recurentului. — Neadmi- sibilitatea opoziției	} 246 533
— 27 ^o <i>R. P.</i> — Pedepsă executată.	746
— 28 ^o <i>Termene.</i> — Ce trebuie a se avea în vedere pentru a se ști dacă un recurs este în termen.	954
— 29 ^o <i>Violare de lege.</i>	} 531 875
<i>Vezi în deosebi:</i> «Contribuții directe. — Curtea cu ju- rații. — Expropriere pentru cauză de utilitate pu- blică. — Martori. — Urmărire imobiliară» la ru- brica specială «Casație».	
Casieri generali: <i>Vezi</i> «Curtea de compturi».	
Cesiune: Stabilirea dacă un contract constituie o cesiune sau un mandat.	266
Cestiuni de fapt: Constatarea lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.	730
Citații: 1 ^o Obiectul citării. — Darea termenului în cunos- cință.	718
— 2 ^o <i>Termene.</i> — Termene prevădute pe zile. — Cum se socotesc. — Facultatea lăsată președintelui d'a scurta termenul citației. — Dacă trebuie să lase păr- ții cel puțin o zi înainte de înfățișare	242
Comandament: <i>Vezi</i> «Urmărire imobiliară».	
Comisari de poliție: Însărcinări administrative. — Delicte comise de ei cu ocazia unor asemenea însărcinări. — Cine 'i judecă.	223
Competință: 1 ^o Abus de putere. — Loviri	} 535 695
— 2 ^o <i>Acte comerciale.</i> — Act comercial numai pentru una din părți	905
— 3 ^o <i>Comisari de poliție.</i> — Delicte comise de ei ca a- genți administrativi	223
— 4 ^o <i>Contravenții de simplă poliție.</i>	721
— 5 ^o <i>Contravenții la legea firmelor.</i>	} 83 239 488
— 6 ^o <i>Contravenții la legea sanitară.</i>	721
— 7 ^o <i>Culesul prematur al porumbului.</i>	} 452 704
— 8 ^o <i>Daune.</i> — Dacă instanțele corecționale mai s- unt competente să judece cererea de reparare a a- paratelor când faptul imputat nu cade sub pa- raful legii penale	864

	Pagina
Competință (urmare) :	
— 9 ^o Delict silvic comis de militari	260
— 10 ^o Distrugere. — Infracțiune la codul penal ordinar făcută de un militar înainte d'a fi înrolat în armată.	899
— 11 ^o Furturi	} 457 } 534
— 12 ^o Injurii.	81
— 13 ^o Insultarea unui gendarm rural pe când ducea la oborul comunal vite găsite în holdele sale. — In- sultă saŭ ultragiŭ.	241
— 14 ^o Loviri aplicate părinților.	} 106 } 544 } 685 } 913
— 15 ^o Loviri și răniri cu voință	} 58 } 59 } 435
— 16 ^o Loviri și răniri prin imprudență	} 82 } 744
— 17 ^o Lovirea unui jitar (guard cămpean). — Dacă constitue un ultragiŭ	848
— 18 ^o Militari	} 260 } 899
Competința secțiilor-unite ale curței de casație : Casuri în cari un recurs se trâmite la secții-unite	712
Complicitate : Duel. — Martori. — Dacă sunt complici în duel	214
Compensație : Dacă pöte fi invocată pentru prima öra în casație	209
Conexare : Conexarea a două saŭ mai multe afaceri penale. — Aprecie suverană a judecătorilor fondului.	854
Confusiune : Mijloc de apărare. — Omisiune d'a se pro- nunța. — Casare	917
Consilii de rösboii și de revisie : Veđi «Militari».	
Constituirea curtei cu jurați : Veđi «Curtea cu jurați».	
Constituirea instanțelor judecătorești : 1 ^o Amânare. — Continuare. — Când se pöte constitui instanța cu alți judecători	480
— 2 ^o Hotărare dată de un număr de judecători ce n'aŭ luat parte la töte ședințele de infățisare	477
Constituirea juriului : Veđi «Expropriere pentru caasă de utilitate publică».	
Contestație la executarea hotăririlor penale : Hotărare remasă definitivă	684
Contracte : Veđi «Convenții saŭ contracte».	
Contravenții continui : Prescripție.	453

	Pagina
Contravenții de simplă poliție: Aruncare de necurătenii, în mod singuratic, înaintea locuinței.	721
Contravenții la legea firmelor: Competință.	83 239 488
Contravenții la legea pescuitului: 1° Cu ce este liber pescuitul	742
— 2 ^o Flagrant delict. — Perchisiție.	852
Contravenții la legea sanitară: 1° Culesul prematur al porumbului	452 704
— 2 ^o Ținere de necurătenii, în mod permanent, în curtea locuinței.	721
Contravenții la legea vinatului: Acțiunea publică. — Prescripția ei. — Termen.	933
Contravenții la regulamentele administrative: Culesul prematur al porumbului	452 704
Contravenții la regulamentul asupra comerțului cu substanțe medicamentose și otrăvitoare: Constatare. — Proces-verbal. — Dovezi.	569
Contravenții la regulamentul de construcții: 1° Raza Bucurescilor. — Terenuri alipite pe lângă comuna Bucuresei prin legea din 8 Maiu 1895. — Construcții pe aceste terenuri	909
— 2 ^o Stradă nerecunoscută de primărie. — Construcții.	924
Contravenții la regulamentul industriilor insalubre: Industriei insalubre de clasa III. — Morii cu aburi. — Interdicerea lor în centrul comunelor urbane. — Dacă această măsură se aplică și la comunele rurale.	247
Contribuții directe: 1° Apel.	390 411
— 2 ^o Căi de comunicație: Scutiri. — Condiții.	400
— 3 ^o Cereri de schimbare de nume în roluri: Competință.	389 411
— 4 ^o Citații.	361 390
— 5 ^o Comisia de apel: Admiterea unui apel nedovedit.	370
— 6 ^o Dacă poate judeca în primă instanță.	360
— 7 ^o Dovezi și acte. — Suveranitate. — Limita acestei suveranități.	339
— 8 ^o Dacă constatarea comisiei de apel constituie o dovadă legală.	371
— Comisie de prefaceri: 9 ^o Cereri de scădere. — Unde se adresază.	363
— 10 ^o Constatarea comisiei. — Dacă constituie o dovadă legală.	371

Contribuții directe (urmare):

—	<i>Imposit funciar</i> : 11 ^o Avantagiile legii pentru incuragierea industriei	414
—	12 ^o Arendarea unei moșii in cursul periodului	419
—	13 ^o Cantină rurală	426
—	14 ^o Cereri de scădere	399
—	15 ^o Cheltueli de întreținere și reparațiune	355
—	16 ^o Clădiri rurale	404
—	17 ^o Construcții noi	{ 350 392 418
—	18 ^o Evaluarea venitului	374
—	19 ^o Fabrică	414
—	20 ^o Hale	394
—	21 ^o Móră de apă. — Scădere de la fonciară	348
—	22 ^o Modificarea rolurilor	411
—	23 ^o Moșii arendate	419
—	24 ^o Moșie arendată in cursul periodului	419
—	25 ^o Moșie arendată la mai mulți in loturi	365
—	26 ^o Păduri	{ 380 381 406
—	27 ^o Schimbarea numelui contribuabilului	411
—	28 ^o Stabiliment industrial	414
—	29 ^o Viș replantate	402
—	30 ^o Modificarea rolurilor in cursul periodului	{ 342 358 371 411 419
—	<i>Patente</i> : 31 ^o Act presintat la comisie spre a dovedi incetarea comerului	337
—	32 ^o Antreprenori de alimente	351
—	33 ^o Ape minerale. — Neguțatori	421
—	34 ^o Arendași	420
—	35 ^o Avantagiile legii pentru incuragierea industriei	{ 393 414
—	36 ^o Bancheri	{ 391 398
—	37 ^o Băcani	} 355
—	38 ^o Băuturi spirtoase	
—	39 ^o Birtași	
—	40 ^o Camere mobilate. — Proprietari ce inchiriaza camere mobilate in orașe sau in stațiile climaterice și balneare	344
—	41 ^o Cerere de ștergere sau reducere	341
—	42 ^o Cofetari	355

	Pagina
Contribuții directe (urmare):	
— 43 ^o Comanditar	401
— 44 ^o Comercianții din sate ce merg la oraș cu marfă in zile de țerg	354
— 45 ^o Durata patentei.	341
— 46 ^o Fabricanți	393 414
— 47 ^o Fabricant de gaz	425
— 48 ^o Felul comerțului. — Certificat liberat de auto- ritatea comunală	349
— 49 ^o Iluminatul orașelor	352
— 50 ^o Imprumutătorii de bani.	391
— 51 ^o Industriași	393 414
— 52 ^o Ingineri ce sunt și antreprenorii de lucrări publice	355
— 53 ^o Mai multe comerțuri	346 425
— 54 ^o Mai multe fabrici	425
— 55 ^o Mașini agricole	341 428
— 56 ^o Măcelari	351
— 57 ^o Medic veterinar.	338
— 58 ^o Modificarea rolurilor	358 371
— 59 ^o Păduri	417
— 60 ^o Probe	359
— 61 ^o Reclamațiune contra taxei de patentă. Dovedire	359
— 62 ^o Schimbarea și întinderea comerțului	391
— 63 ^o Scutire	339
— 64 ^o Societăți de bancă	398
— 65 ^o Stabiliment industrial	414
— 66 ^o Taxă proporțională. — Calculul ei	403
— 67 ^o Taxă proporțională. — Licență.	366
— 68 ^o Tăere de vite mici	364
— 69 ^o Veterinar	338
— 70 ^o Recurs: Acte presintate pentru prima oră în casație	335
— 71 ^o Aprecie suverană a comisiunei de apel	355
— 72 ^o Cestiuni de fapt	355
— 73 ^o Direct. — Recurs făcut direct în contra decisiu- lor comisiilor comunale.	262 337 339 349
— 74 ^o Exces de putere	370 371 372 374

	Pagina
Contribuții directe (urmăre) :	
— 75 ^o Locul unde trebuie declarat recursul	{ 261 410
— 76 ^o Motivele pentru cari se poate face recurs	362
— 77 ^o Nemotivare	{ 372 429
— 78 ^o Nepresintarea recurentului la comisia de apel și nici presintarea de acte la acea comisie	336
— 79 ^o Omisiune esențială	{ 374 401 429
— 80 ^o Omisso medio	262
— 81 ^o Termen în care se poate face recurs	410
Controlori financiari : Vezi »Curtea de compturi«.	
Contumacie : Presintarea voluntară sau silită a contuma- celui	437
Convenția consulară cu Italia din 1881 : Dacă această con- venție împedică pe Statul român de a opri introdu- cerea în țară a străinilor fără căpătăi	89
Convenții sau contracte : 1 ^o Contract de vințare de spirt. — Sporirea taxelor pentru spirt în intervalul de la data contractului și până la predarea spirtului. — Plata lor. — Interpretarea intenției părților	938
— 2 ^o Fidejusiune	445
— 3 ^o Intenția părților. — Apreciere suverană a judeăto- rilor fondului	938
— 4 ^o Interpretarea lor	266
Corăbii : Vezi »Navigațiune«.	
Creditul funciar : Vințarea unui imobil ipotecat la credit. — Obligație luată de cumpărător de a achita ipoteca la credit. — Interpretarea acestei clauze	383
<i>Vezi de asemenea :</i> »Urmărire imobiliară«.	
Culesul prematur al porumbului :	{ 452 704
Cumul de delictes : Diferite delictes supuse la deosebite pe- dese	702
Curtea cu jurați : 1 ^o <i>Casație :</i> Motive ce se pot invoca	743
— 2 ^o Motiv de casare întemeiat pe faptul minorității inculpatului în momentul comiterii crimei	264
— 3 ^o <i>Cestiuni complete</i>	734
— 4 ^o <i>Cestiuni puse juraților</i>	{ 225 250 395 461 734 878

	Pagina
Curtea cu jurați (urmare) :	
— 5 ^o Cestiuni puse martorilor	250 376
— 6 ^o Circumstanțe agravante	734
— 7 ^o Comisiunea juraților : Incompatibilitate	422
— 8 ^o Constituirea comisiunei de judecată	234
— 9 ^o Compunerea curței	225 234
— 10 ^o Contumacie	437
— 11 ^o Delict electoral	728
— 12 ^o Eróre materială în trecerea numelui unui jurat	895
— 13 ^o Jurați : Cens. — Venit net	63
— 14 ^o Dovada lipsei de calitate	856
— 15 ^o Incapacitate. — Nedemnitare	422 490
— 16 ^o Naționalitate	729
— 17 ^o Necompatibilitate	750
— 18 ^o Pensionari	470
— 19 ^o Jurați complimentari	234
— 20 ^o Lista juraților	735
	250 439 735
— 21 ^o Martori	743 856 878 895
— 22 ^o Secretul deliberațiilor	225
— 23 ^o Scuze	225 250
— 24 ^o Verdictul juraților	734 735 878
— 25 ^o Citirea verdictului numai de primul jurat, nu și de grefier	895
— 26 ^o Indreptări în verdict. — Retrămiterea juraților în camera de deliberare. — Dacă se mai dă cuvântul procurorului	856
— 27 ^o Votul juraților	225
Curtea de apel: 1° Apel corecțional. — Raportul judecătorului	723
— 2 ^o Competință. — Afaceri civile. — Afaceri comerciale	441
— 3 ^o Complectarea secțiilor	907
— 4 ^o Delict silvic	577

Curtea de casație: Vezi Casație și competența secțiilor- unite al curței de casație.	
Curtea de compturi: 1 ^o <i>Apel.</i> — Constatarea că apelantul nu mai datorește de cât o sumă mai mică de cât cea ce se constatare asupra sa. — Ce trebuie să facă cur- tea de compturi	696
2 ^o Decisiune dată de delegația județiană. — Apel in contra ei. — Cum trebuie să îl judece. — Scindarea apelului. — Exces de putere.	252
— 3 ^o <i>Casație:</i> Casare fără trimitere. — Necompetința curței de compturi de a mai judeca pricina.	385
— 4 ^o Exces de putere. — Scindarea unui apel.	252
— 5 ^o Omisiune esențială.	886
— 6 ^o Recurs făcut de fisc sau de administrațiile publice.	858
— 7 ^o <i>Casieri generali.</i> — Responsabilitate. — Solidari- tate cu controlorii financiari.	482 948
— 8 ^o <i>Casieri comunale.</i> — Decisiile ministerului de interne date conform art. 220 din legea comptabili- tății generale a Statului. — Dacă pentru facerea lor se cer forme solemne.	108
— 9 ^o <i>Citații.</i> — Casurile în cari justițiabilii sunt citați înaintea curței de compturi.	57
— 10 ^o <i>Competință.</i> — Controlori financiari	385
— 11 ^o <i>Controlori financiari.</i> — Delapidări comise de perceptorii. — Răspundere. — Solidaritate cu casierii generali.	385 482 491 935 948
— 12 ^o <i>Delapidări comise de perceptorii.</i> — Persoane responsabile. — Dacă se pot apăra pe faptul că per- ceptorul fusese numit fără a depune garanția com- plectă.	860
— 13 ^o <i>Perceptorii comunale.</i> — Decisiile ministerului de interne date conform art. 220 din legea compta- bilității. — Dacă pentru facerea lor se cer forme solemne.	108
— 14 ^o <i>Presentarea actelor originale.</i> — Când trebuie aduse	925
— 15 ^o <i>Revisuire.</i> — Referatul referendarului. — Eróre de calcul	379

D

Declinator de competență: 1 ^o Nepronunțarea instanței asupra unui declinator de competență	678
— 2 ^o Parte civilă. — Acțiune civilă. — Cale civilă. —	

Declinator de competență (urmare) :

Declinare de competență. — Alegerea căii penale. — Dacă se poate opune părții civile maxima „una via electa“	678
Delicte : 1 ^o Acțiunile la cari dă naștere un fapt delictuos. — Acțiune publică. — Acțiune privată. — Cui aparțin aceste acțiuni. — Stingerea acțiunii private	715
— 2 ^o Competință. — Dacă instanțele corecționale mai sunt competente să judece cererea de reparare a daunelor când faptul imputat nu cade sub prevede- rile legii penale	864
— 3 ^o Elementele unui delict. — Constatarea faptelor din cari se deduc.	869
— 4 ^o Prejudiciu. — Despăgubiri civile. — Constatare de fapt.	230
— 5 ^o Proces-verbal de constatare. — Probă	377
— 6 ^o Schimbarea calificărei faptului delictuos de către judecată. — Cine se poate plânge de acesta	51
Delicte comise de militari : Vezi „Militari“.	
Delicte de presă : 1) Condamnaire în lipsă. — Opoziție. — Termen. — Calcularea termenului. — Respingerea oposiției ca tardivă. — Introducerea în cauză a unui alt delicuent și condamnarea lui. — Exces de pu- tere. — Casare.	713
— 2 ^o Recurs. — Dacă trebuie făcut cu taxă. — Dacă recurentul trebuie să se constituie prisonier	895
Delicte electorale : Cum trebuie sesizată curtea cu jurați.	728
Delicte politice : Caracterul acestor delicte. — Cum se de- termină	221
Delicte silvice : 1 ^o Apel.	677
— 2 ^o Cestiunea prejudițială a proprietății. — Dacă suspendă judecarea delictului	867
— 3 ^o Circumstanțe atenuante.	88 220
— 4 ^o Competință	947
— 5 ^o Delict silvic comis de militari.	260
— 6 ^o Competința curții de apel	677
— 7 ^o Constatare. — Agenți administrativi	98
— 8 ^o Proces-verbal de constatare fără observarea con- dițiilor legii. — Dovedirea delictului.	720
— 9 ^o Presentarea procesului-verbal în original	923
— 10 ^o Despăgubiri civile.	220 375 567 749 911

	Pagina
Deiicte silvice (urmare) :	
— 11 ^o <i>Elementele delictului.</i> —Când există.	947
	434
	467
— 12 ^o <i>Flagrant delict.</i>	537
	577
	694
	845
— 13 ^o <i>Introducere de vite in păduri</i>	212
	709
	717
	98
— 14 ^o <i>Martori</i>	577
	720
	912
— 15 ^o <i>Opoziție</i>	466
— 16 ^o <i>Parte civilă.</i>	466
— 17 ^o <i>Tăere de lemne.</i> — Găsirea lemnelor la casa delicientului.— Dacă constituie flagrant delict. . .	845
— 18 ^o <i>Permisie de a tăia lemne dintr'o pădure</i> . . .	568
Desistare : Inchiderea procesului. — Cum trebuie făcută .	73
Despăgubiri civile : Prejudiciu din cauza unui delict . . .	230
Distrugere : Infrațiune la codul penal ordinar făcută de un militar înainte de a fi inrolat în armată. . . .	899
Divorț : Injurii grave. — Bătăia soțului de către rudele soției față cu dânsa. — Dacă prezența femeii la bătaie constituie o injurie gravă pentru soț.	71
Divorț : Veniturile imobilului dotal. — Urmărirea lor. . .	79
Drept electoral : 1 ^o <i>Alegător comunal.</i> — Condiții de domiciliu său reședință	552
	558
	689
— 2 ^o <i>Cerere de înscriere făcută direct la tribunal.</i> . .	563
— 3 ^o <i>Incapacitate</i>	689
— 4 ^o <i>Apel la casație.</i> —Alegător înscris în alt colegiu de cât acela în care contestă	579
— 5 ^o <i>Ajungere la majoritate a celui contestat până să se judece apelul în casație</i>	581
— 6 ^o <i>Apel direct contra încheierei consiliului comunal.</i>	526
— 7 ^o <i>Nealăturarea hotărîrii apelate</i>	525
— 8 ^o <i>Neproducerea încheierei consiliului comunal</i> . .	526
— 9 ^o <i>Autoritatea lucrului judecat</i>	582
— 10 ^o <i>Avere imobiliară în mai multe județe.</i> —In ce județ se poate înscri și vota	590
— 11 ^o <i>Cens.</i> — Cens în mai multe județe	590
— 12 ^o <i>Complectarea censului cu contribuții din alte județe</i>	565

	Pagina
Drept electoral (urmare):	
— 13 ^o Colegiul I de Cameră și Senat	527
— 14 ^o Dovedirea censului și a lipsei de cens	532 688
— 15 ^o Imobil cumpărat cu bani dotați	564
— 16 ^o In ce județ trebuie censul	527
— 17 ^o Nuda proprietate	557
— 18 ^o Parafernă	543
— 19 ^o Proprietar. — Titluri legale translativ de proprietate	560 546
— 20 ^o Cerere de înscriere făcută direct la tribunal	562 563 592
— 21 ^o Contestafie. — Alegător înscris în alt colegiu de cât acela în care contestă.	579
— 22 ^o Autoritatea lucrului judecat.	582
— 23 ^o Cerere de ștergere. — Obligație pentru contestator de a prezenta listele electorale	693
— 24 ^o Dovada contestației	582 587
— 25 ^o Darea căilor de comunicație	575
<i>Dispensă de cens:</i>	
— 26 ^o Colegiul II Cameră	556 589 683
— 21 ^o Colegiul I comună.	527 551 588 683 692
— 22 ^o Colegiul I Senat.	585 676
— 23 ^o Colegiul II Senat	554 585 589 683
— 24 ^o Când încetază cel dispensat de a mai fi în scris într'un județ	559
— 25 ^o Domiciliu politic	527 553 585 590 675

	Pagina
Drept electoral (urmare):	
— 26 ^o <i>Dovedirea contestafiei</i>	} 582
	} 587
— 27 ^o <i>Formarea listelor electorale</i> . — Competința consiliilor comunale	562
— 28 ^o <i>Incheierile consiliului comunal</i> . — Când rămân definitive.	560
— 29 ^o <i>Majoritate</i> . — Ajungerea contestatului la majoritate până să se judece apelul în casație.	581
— 30 ^o <i>Naturalizare</i> : Veđi «Naționalitate».	
	} 527
	} 558
	} 561
— 31 ^o <i>Naționalitate</i>	} 579
	} 587
	} 682
	} 689
	} 542
	} 545
— 32 ^o <i>Nedemnitate</i>	} 556
	} 689
	} 691
— 33 ^o <i>Posesie de Stat</i> : Veđi «Naționalitate».	
— 34 ^o <i>Prescripție</i> . — Dacă nedemnitatea electorală se poate prescri.	} 545
	} 556
— 35 ^o <i>Reședință</i>	675
— 36 ^o <i>Schimbarea domiciliului politic</i> . — Inseriere în alt județ fără declarație de schimbare de domiciliu.	} 553
	} 585
Duel : Martori. — Dacă pot fi considerați ca complici . . .	214

E

Electoral (drept) : Veđi «Drept electoral».	
Escrocherie sau înșelăciune : 1 ^o Elementele acestui delict.	} 51
	} 463
— 2 ^o <i>Fals</i> . — Dacă același fapt poate constitui și fals și înșelăciune	455
— 3 ^o <i>Folos</i> . — Cum trebuie să fie folosul. — Moral sau material	746
Expropriere pentru cauză de utilitate publică : <i>Casație</i> :	
1 ^o <i>Cestiuni de fapt</i>	707
— 2 ^o <i>Efectele casării</i> . — Cuî poate profita	234
— 3 ^o <i>Citații</i> . — Sentința de expropriere.	574
— 4 ^o <i>Constituirea juriului</i> . — Numărul juraților . . .	724

Expropriere pentru cauză de utilitate publică (urmare) :

— 5 ^o <i>Deliberarea juriului</i> . — Secretul deliberărei. — Cestiune de ordine publică	268
— 6 ^o <i>Indemnizare</i>	237
— 7 ^o Casare dupe recursul făcut de administrație. — Dacă juriul de trimitere pöte da o indemnizare mai mare	237
— 8 ^o <i>Jurați</i> . — Condiții. — Neindeplinirea lor. — Cestiune de ordine publică	} 205 706
— 9 ^o <i>Recusare</i>	

F

Faliment : 1 ^o Concordat amical și benevol. — Deosebirea lui de concordatul judiciar. — Omologare obligatorie	443
— 2 ^o Fixarea datei încetărei plăților. — Cestiune de fapt	538
— 3 ^o Impregiurările ce pot milita în favörea unui comerciant spre a nu fi declarat falit. — Aprecieri suverană a judecătorilor fondului	65
— 4 ^o Proprietar ce își inchiriază casa pentru club, teatru, hotel, restaurant, etc., unui terțiu, ca acesta să o exploateze ca atare. — Dacă acel proprietar face prin acesta un act de comerț. — Dacă cumpărând tot el mobilele și emițând cambii pentru plata lor, face prin acesta acte de comerț. — Dacă pöte fi declarat în stare de faliment	256
— 5 ^o Urmărire imobiliară. — Declaraire în faliment a debitorului urmărit. — Intervenirea sindicului la urmărire	940
Falsificare de monedă : Simplă contrafacere. — Punere în circulație	198
Fals în acte private : Dacă același fapt pöte constitui și fals și escrocherie	455
Fals în acte publice : Elementele acestui delict	531
Femea măritată : 1 ^o Care este autoritatea comună în drept a 'i libera un act de paupertate	254
— 2 ^o Neprimirea ei sau imposibilitatea de a intra în domiciliul conjugal	204
Fidejusiune : Elementele acestui contract	445
Furturi	} 457 534

G

Garanție : Veđi «Liberare pe cauțiune».

Gir : Veđi «Cambie».

Guard câmpenesc (Jitar) : Dacă jitarul pöte fi privit ca funcționar administrativ în sensul legēi poliției rurale 848

H

Hotăriri : 1° Contrađicerēi de hotăriri. — Când există. — Acțiunii între aceleași părți, însă în calități diferite. 72

— 2° Eröre de drept. — Dacă hotărirea este casabilă când se susține în fapt. 200

— 3° Executare. — Buna credință a celui de al treilea. — Dacă pöte fi un argument pentru a menține o hotărire în care partea contra căreia se invocă n'a fost reprezentată de fel său legal 430

— 4° Hotăriri date de un număr de judecători ce n'au luat parte la tóte audiențele 477

— 5° Motivare } 193

— 6° Ordonanțele judecătorului de instrucțiune. } 685

— 7° Probe. 685

I

Injurii : Insulte aduse unui gendarm rural pe când ducea la oborul comunal vite găsite în holdele sale 241

Instruirea și judecarea afacerilor penale : 1° Instrucțiunea orală. — Casurile în cari judecata se pöte întemeia și pe instrucțiunea scrisă 65

— 2° Schimbarea calificărei faptului delictuos de către judecată. — Cine se pöte plânge de acesta 51

Interogator : Chemarea la interogator a unei societăți anonime. — Cum răspunde 484

Interpretarea contractelor : Veđi «Convenții sau contracte».

J

Jitar (Guard câmpenesc). Veđi «Guard câmpenesc».

Judecarea cauzelor penale : Veđi «Instruirea și judecarea afacerilor penale».

Jurământ decisoriu : 1° Cambie. — Dacă debitorul unei cambii pöte deferi jurământ posesorului ei 105

— 2° Declarațiune din partea aceluia căruia i s'a deferit că este gata a săvârși jurământul numai asupra unui punct 900

Jurământ supletoriu : Când pöte fi dat. — Inceput de dovadă. — Registre comerciale 936

L

Legea din 1881 asupra străinilor: Căror străini se aplica	89
Legitimă apărare: Constatarea faptelor din cari reiese.— Cestic de fapt	572
Liberare pe cauciune: Admitere sau respingere. — Aprecie riere suverană a jud. cătorilor fondului	493 854
Locațiune: Inchirierea unui vas plutitor	471
Loviri aplicate părinților	106 544 685 913
Loviri și răniri cu voință	58 59 435 848
Loviri și răniri prin imprudență	82 744

M

Mandat: 1 ^o Interpretarea unui contract spre a se vedea dacă este un mandat sau o cesiune	266
— 2 ^o Revocare	
Martori: 1 ^o Abus de încredere	916
— 2 ^o Agenți ce au făcut constatările	885
— 3 ^o Dovada plăței unei prime de asigurare în mâna unui agent	484
— 4 ^o Dovedirea unor fapte străine de proces	893
— 5 ^o Jurământ	878
— 6 ^o Nemotivarea respingerii probei testimoniale	547
— 7 ^o Oportunitatea și utilitatea chemării și ascultă- rei lor	228 544 702 846
— 8 ^o Respingere. — Exces de putere	228 875
— 9 ^o Respingere. — Violarea dreptului de apărare	875
Mărturisire judiciară: Indivisibilitate. — Casurile în cari nu se aplică principiul indivisibilității	209
Medici: Pensile medicilor morți din cauza bolilor infecțioase contractate în timpul epidemiilor și în exercițiul funcțiunii	850
Militari: 1 ^o Infrațiune la codul penal ordinar comisă de un militar înainte de a fi înrolat în armată	899
— 2 ^o Infrațiunile comise de militari la legea vamală,	

Militari (urmare):	
la legea contribuțiilor indirecte, la legea și regula-	
mentul taxelor comunale, la legea silvică și la aceea	
a drumurilor. — Competință	260
Minori și minoritate: Vezi „Tutelă”.	
Motivarea hotărârilor: Vezi „Hotărâri”.	

N

Navigațiune: 1 ^o Navlu. — Inchirierea unui vas plutitor. —	
Ce e dator a plăti chiriașul. — Daune provenite din	
culpa chiriașului. — Regularea plăței daunelor . . .	471
— 2 ^o Poliță de încărcare. — Marfă încărcată pe vas. —	
Conținutul poliței. — Ce se poate face pe temeiul poli-	
ței. — Responsabilitatea celui ce a liberat-o. — Măr-	
ginirea acestei răspunderi. — Clausă de mărginire. —	
Când clauza nu apără de întreaga responsabilitate. —	
Eröre gravă. — Daune	93
Navlu: Vezi „Navigațiune”.	
Novatiune: Când se operază	441

O

Obligații: Restituire. — Condamnare. — Dacă judecata poate	
obliga la plata valorii unui obiect în cas când nu	
s'ar putea restitui	678
Opoziție: 1 ^o Delict de presă	713
— 2 ^o Delict silvic	466
— 3 ^o Recurs penal. — Opoziție. — Neadmisibilitate . . .	} 246 533
— 4 ^o Respingerea unui apel ca nesustănut. — Opoziție. —	
Neprezentarea oponentului. — Anularea opoziției. —	
Cum se mai poate ataca hotărârea. — Recurs . . .	207
Ordonanța de adjudecare: Vezi „Urmărire imobiliară”.	
Ordonanțele judecătorului de instrucție: Dreptul judecă-	
torului de instrucție. — Dacă prevenitul poate ataca	
ordonanța cu opoziție la camera de punere sub acu-	
sare și cu recurs în casație decizia camerei . . .	100

P

Parte civilă: 1 ^o Acțiune civilă. — Călea civilă. — Declin-	
nare de competență. — Alegerea căii penale. —	
Dacă se poate opune maxima „una via electa” . . .	677
— 2 ^o Achitarea inculpatului. — Lipsă de prejudiciu. —	
Neccondamnare la despăgubiri civile	730
— 3 ^o Delicte. — Instanțe corecționale. — Dacă aceste	
instanțe mai sunt competente a judeca cererea de	

	Pagina
Parte civilă (nrinare) :	
reparare a daunelor când faptul imputat nu cade sub prevederile legii penale	864
— 4 ^o Dreptul părții civile de a depune un memoriu la camera de punere sub acuzare. — Termen	231
— 5 ^o Lichidarea pretențiilor părții civile pe cale civilă. — Dacă mai poate figura în instanța corecțională	869
— 6 ^o Opoziție	466
— 7 ^o Parte lesată printr'un delict. — Prejudiciu. — Constatare de fapt	230
— 8 ^o Renunțarea părții civile la orî-ce despăgubiri. — Stingerea acțiunii private. — Recurs făcut de partea civilă. — Neadmisibilitate	715
Pensii : 1 ^o Dispensă de vîrstă. — Infirmitate. — Constatare	740
— 2 ^o Mórtea pensionarului. — Transmiterea pensiei la soție și la copii. — Regularea la pensie prin decizia ministerului de finance. — Căi de reformare	756
— 3 ^o Pensiiile medicilor morți din cauza bólelor infecțioase contractate în timpul epidemiilor și în exercițiul funcțiunii	850
Pensii alimentare : Femea mărîtată ce nu poate intra saú nu este primită în domiciliul conjugal	204
Perimare : 1 ^o Comandament. — Perimarea lui	474
— 2 ^o Materie comercială. — Termen	951
Plata : Către cine se poate face. — Probă. — Cine trebuie să facă proba. — Chitanța liberatorie. — Declararea în fals a semnăturii de către creditor. — Cine trebuie să dovedescă că semnătura este adevărată a creditorului. — Dacă actele dintr'o procedură penală pot servi de probă în civil	699
Poliță de încărcare : Veđi „Naviğațiune“.	
Poprire : Mai multe popririi pe aceeași sumă. — Cum se poate libera cel de al treilea poprit. — Depunerea sumei. — Distribuie	862
Prescripție : 1 ^o Contravenții continuu	453
— 2 ^o Contravenții la legea vênatului	933
Probe : 1 ^o Acte și probe. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. — Limita acestei suveranități	86
— 2 ^o Admitere saú înlăturare. — Cestie de apreciere	593
— 3 ^o Aprecierea probelor	686 702 732
— 4 ^o Materie civilă. — Dacă actele dintr'o procedură penală pot servi de probă în civil	699
— 5 ^o Materie penală. — Dreptul judecătorului de a ști forma convingerea din orî-ce fapte	61

Probe (urmare):	
— 6 ^o Proces-verbal de constatarea unui delict. — Când face probă	377
<i>Veđi de asemenea: -Martori-.</i>	
Provocare: Constatarea faptelor din cari reese. — Cestic de fapt	572
Puterea executivă: Statul român. — Actele puterei executive. — Acte de guvernământ și acte administrative. — Deosebire. — Responsabilitate. — Străini. — Străini fără căpătăiu. — Oprirea lor de către guvern de a intra în țeră. — Ce fel de act este acesta. — Dacă supune pe guvern la răspundere. — Dacă este contrariu legii din 1881 asupra străinilor și convenției consulare cu Italia din același an . .	89

R

Raza Bucurescilor: Veđi «Contravenții la regulamentul de construcții».	
Răpire de minori: Nestrămutarea minorului de la casa părintelui său. — Dacă în acest cas există delictul de răpire de minori	846
Recidivă: Constatarea condamnărilor anterioare. — Netăgăduirea lor de către prevenit. — Necitarea hotărârilor condamnătore	198
Recurs în casație: Veđi «Casație».	
Registre comerciale: 1 ^o Dovada ce fac. — Jurământ supletoriū	936
— 2 ^o Stabiliment principal. — Sucursale. — Unde trebuesc ținute registrele.	65
Regulament de competență: 1 ^o Când se pôte cere. . . .	696
— 2 ^o Trămitere la camera de punere sub aculare . .	409
Restituire: Dacă judecata pôte obliga la plata valorii unui obiect la cas când nu s'ar putea restitui.	678
Revisuire: Materie penală. — Dacă există drept de revisuire.	245

S

Separatie de patrimoni: Neexecutarea, în termenul prescris de lege, a hotărîrii ce o pronunță. — Invocarea ei ca mijloc de apărare. — Nepronunțarea instanței de fond. — Omisiune esențială	79
Societate: Casul când se presupune că un coasociat are mandat a lucra pentru coasociații săi	200

	<u>Pagina</u>
Societate anonimă : Chemarea ei la interogatoriu. — Cum răspunde	484
Societate de asigurare : Vezi «Asigurare» și «Societate anonimă».	
Spargere de sigilii și sustragere de lucruri sechestrate : Arendaș obligat prin contract a plăti direct la creditul rural ratele moșiei. — Sechestrarea produselor de către credit. — Sustragerea și vinđarea lor de către arendaș	927
Străini : Străini fără căpătăiu. — Oprirea lor de către guvern de a intra în țără. — Dacă supune pe guvern la răspundere	89

T

Taxe : Spirt. — Taxe. — Contract de vinđare a unei cantități de spirt. — Sporul taxei pe spirt în intervalul de la data contractului până la predarea spiritului. — Cine plătește sporul. — Interpretarea intenției părților	938
Tălhărie : 1 ^o Cestiuni agravante puse juraților	734
— 2 ^o Violente. — Rele tratamente	376
Termene : Termenele prevădute de lege. — Cum se socotesc	242
Tutelă : 1 ^o Incapacitate. — Dacă incapacitatea tutorului poate fi invocată pe cale de contestație la executare.	430
2 ^o Tutelă legală. — Dacă o femeie, afară de mamă, poate fi tutore. — Incapacitate.	430

U

Ultrađiu : 1 ^o Insulte aduse unui gendarm rural pe când ducea vite la oborul comunal găsite în holdele sale. — Dacă constituie un ultrađiu	241
— 2 ^o Lovirea unui jitar (guard câmpenesc pus de țărani). — Dacă constituie delictul de ultrađiu	848
Urmărire imobiliară : 1 ^o <i>Adjudecare</i>	102
	446
	752
	263
— 2 ^o <i>Afipte și publicații</i>	474
	550
	888
— 3 ^o <i>Amănare</i>	726
— 4 ^o <i>Casație</i> : Părțile în drept a face recurs	710
	944

	Pagina
Urmărire imobiliară (urmărire):	
— 5 ^o Termen de recurs	954
— 6 ^o Recurs făcut de creditor ce n'a figurat înaintea tribunalului	85
— 7 ^o Recurs. — Omisiune	492
— 8 ^o Recurs pentru motivul netrecerii unei sarcine în afişte şi publicaţiî	263
— 9 ^o <i>Citaţiî</i> : Părţile ce trebuie citate	944
— 10 ^o <i>Comandament</i>	446 474 944
— 11 ^o <i>Comandare</i> : Mai multe urmăriri. — Un singur comandament	944
— 12 ^o <i>Contestaţiie</i> : Cauţiune. — Termen de depunere.	752
— 13 ^o Nealăturarea taxei speciale pentru contestaţiie	548
— 14 ^o <i>Credîitul funciar</i> : Urmărire făcută de credit. — Nedepunerea din partea cumpărătorului a vërsămintelor cerute de legea creditului	880
— 15 ^o Substituirea adjudecatarului în locul debitorului la credit	940
— 16 ^o Formalităţi la urmăriri de credit	920
— 17 ^o <i>Depunerea preţului</i> : Creanţă depusă drept preţ.	102
— 18 ^o Termen. — Nedepunerea jumătăţei din preţ în cele două săptămâni ce urmăză adjudecarea	752 914
— 19 ^o Cum trebuie depus preţul. — Termene	872 914
— 20 ^o Creanţă ipotecară în al doilea rang depusă drept preţ. — Ipotecă. — Capital. — Dobândi	929
— 21 ^o <i>Debîtori solidari</i>	492
— 22 ^o <i>Faliment</i> : Declararea în faliment a debitorului urmărit. — Intervenirea sindicului la urmărire	940
— 23 ^o <i>Inceperea urmăriri</i>	446 726
— 24 ^o <i>Indivisiune</i>	492
— 25 ^o <i>Instrăinarea imobilului urmărit</i> . — Ratificarea instrăinării de către creditorul urmărit. — Dacă cumpărătorul pöte cere şi obţine scöţerea imobilului de sub urmărire când mai sunt şi alţi creditori ce au intervenit la urmărire	944
— 26 ^o <i>Ipotecă</i> . — Ipotecă constituită în intervalul când imobilul era scos de sub urmărire	882
— 27 ^o <i>Liste de licitare</i> . — Trecerea greşită a numelui adjudecatarului în listele de licitare. — Dacă îndreptăţesc pe adjudecatar a nu depune preţul	202
— 28 ^o <i>Multiple urmăriri</i>	944

	Pagina
Urmărire imobiliară (urmare) :	
— 29 ^o <i>Ordonanța de adjudecare</i>	446
— 30 ^o <i>Scoterea din nou in vinzare</i>	710
— 31 ^o <i>Solvabilitatea concurenților</i>	202
— 32 ^o <i>Supralicitare</i>	891
— 33 ^o <i>Tablon de ordinea creditorilor</i>	211
	446
	944
	882

V

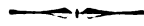
Vase plutitoare : Vezi -Navigațiune-.

Vapóre : Vezi -Navigațiune-.

Verdictul juraților : Vezi -Curtea cu jurați-.

Vinzare : 1 ^o Imobil ipotecat la credit. — Obligația cumpărătorului de a achita ipoteca la credit. — Interpretarea acestei clause. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului	383
— 2 ^o Spirt. — Vinzare de spirt. — Sporirea taxelor pentru spirt in intervalul de la vinzare până la pre-dare. — Plata sporului. — Cine o plătesce	838

Violare de domiciliu : Luarea ușilor și ferestrelor de către proprietar de la o casă pe care chiriașul nu mai este in drept a o ocupa și pe care nu voesce a o lăsa	194
--	-----

LAW LIBRARY
University of Michigan

3 5112 102 872 977